UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Totius Latinitatis lexicon

secundum tertiam editionem, ..., correctum et auctum labore variorum

Forcellini, Egidio

Schneebergae, 1833

M

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1644

Visual Library

M

M Littera una est ex illis, quas Graeci grammatici ἡμίφωνα ἁπλᾶ, καὶ ἀμετάβολα, hoc est semivocales simplices et immutabiles, Latini liquidas appellant. Hanc, quod molestum in fine dictionis sonum habeat, et quendam quasi mugitum, non nisi aegre compressis labris erumpentem, Latini poetae (nam Graecis nulla dictio in *μ* desinit, ut monet *Quint.* 12, 10, 31.) vocali subsequentem, per ecthlipsin elidunt. Veteres tamen retinebant, et corripiebant. Idem *Quint.* 9, 4, 40. docet, quoties claudit verbum, et vocalis sequitur, ita efferri debere, ut parum exprimatur, adeo ut paene cujusdam novae litterae sonum reddat. Ferri vero non potest illorum vitium, qui ita proferunt, tanquam *n* sit, et cum vocali sequente conjungunt, ita ut *cum enim*, quasi *cunenim* sit, dicant. *Prisc.* 1, 555. M obscurum in extremitate dictionum sonat, ut *templum:* apertum in principio, ut *magnus:* mediocre in mediis, ut *umbra.* [*Cf. quae *Schneid.* in *Gr. L.* p. 300. sqq. luculenter satis et copiose de hujus literae pronuntiatione et cum aliis permutatione disputavit.] ℙ In notis M. significat praenomen *Marcus:* addita vero ad extremam lineam virgula M' vel ℕ∇. *Manius. Diom.* 2, 419. [*In notis inscriptionum alias significationes *M.* has habet: denotat *Magister.* V. ap. *Orell.* 2145., *Maurus ib.* 2593., *Mercurio* 2985., *Monumentum* 4388., *Municipium* et *Municipii*, 1934. 3349. et 3282. 3765, *Memor* 1989. 1529., *Memoriam* 3597., *Monumento* et *Monumentum* 4400. et 4013., *Miles* 3598., *Mater* 129. et sic varios ejusd. v. casus, ut *Matris* 2317., *Matri* 1897., 1899. sqq. *Merita* 3949. 4100., *Merito* 1636. 3911., *Misso* 3578., *Magna* 2319., *Magnae* 4920., *Minervia* 505. 1894. 5024.] ℙ In numeris mille valet: non quod sit prima ejus vocis littera, sed quia cum olim CIↃ scriberetur, paulatim in M transiit. ℙ [*Omittitur saepe *M.* a librariis in fine vocabulorum neglecta scil. transversa virgula, quae *m* notare debet. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 183. *Spalding.* ad *Quint.* 12, 5, 4. Resolvitur in cdd. saepe in duas: ita ap. *Curt.* 4, 13, 36. legitur *inurices* pro *murices*; et 7, 7, 29. *inihi* pro *mihi.* Eadem ratione transit in *nt*, ut *ib.* 6, 9, 2. *possent* pro *possem:* item in *nc*, ut *ib.* 9, 7, 3. *Cunctis* pro *cum iis*; et 8, 9, 27. *tunc* pro *tum.* Saepissime etiam commutatur *m* et *n.* V. *Snakenborg. ind. Curt.*, unde haec transscripsimus.]

MA

MĀ Dĭă, per Jovem, *μὰ Δία*, Graeca jurandi formula, tum affirmando, tum negando. *Petr. fr. Trag.* 52. *Burm.* Syrum histrionem exhibebat, concinente tota familia ma dia perite, ma dia. Hinc est Italorum *madesi*, *madiè sì*, *madiè no.*

[MĂCAERINTHE, es, f. a *μάκαιρα*, beata. *Appul. Herb.* 79. Rosmarinum prophetae macaerinthen, Latini salutarem. *F.*]

MĂCARĒIS, idis, f. *Μακαρηΐς*, filia Macarei. *Ov. Met.* 6, 124. de Phoebo: ut pastor Macareida luserit Issen.

MĂCĂREUS, i, m. trisyllab. *Μακαρεύς*, filius Aeoli, qui Canacem sororem suam vitiavit, suscepitque ex ea filium. *Ov. Her.* 11. Sic *Ib.* 564. Utque sua Macareus, sic potiare tua. ℙ [Alius fuit Iasonis, et Medeae filius. *Hyg. fab.* 23. ℙ Et Lapitarum unus. *Ov. Met.* 12, 542. *F.*]

*MĂCARĬA, ae, f. (*μακαρία*, i. e. fortunata sc. *νῆσος*, *insula*), vetus nomen Lesbi insulae. *Plin.* 5, 31. ℙ Item Cyprus insula sic antiquitus dicta. *Id. ib.* ℙ Et Rhodi insulae aliud nomen. *Id. ib.* ℙ Et insula Aethiopiae, novem oppidis inclyta. *Id. ib.* ℙ Fuit et Macaria aeon Valentini. *Tert. adv. Valent.* 8. V. *Fortunata. B. A.*

*MĂCARĬŌTES, f. *μακαριότης*, *h. e.* beatitudo, felicitas, aeon Valentini. *Tertull. adv. Valent.* 8. *B. A.*

[MĂCĂRIS, idis, f. *μακαρίς*, felicitas. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1380, 11. Nimphidia Macaris. *F.*]

[MĂCĂRĬUS, a, um, adj. *μακάριος*. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 712. *n.* 330. D. M. Cassio homini bono Macarius merenti fecit. Alia ap. *eund.* p. 644. *n.* 375. Salinatoria C. L. Macaria. *F.*]

[MĂCĂTUS, i, m. est a *μαχατὰς* Dorice pro *μαχητής*, pugnax, dempta etiam, ut saepissime alias ap. Latinos, aspiratione. Est cogn. R. ap. *Liv.* 27, 34. M. Livius Macatus. *F.*]

*MACCOCALINGAE, arum, populi Indiae cisgangeticae, Brachmanarum pars. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

MACCUS, i, m. qui stupidi partes agit inter mimos: videtur esse a *μακκοῦν* pro *μὴ κοῦν* resipere: alii deducunt a quadam muliere stupida, quae *Μακκὼ* appellatur ap. *Suidam. Diomed.* 3, 488. In Atellana Oscae personae inducuntur, ut maccus. V. BUCCO et STUPIDUS. [*Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 281, 5. M. Annaeus M. F. Esq. Longinus maccus. [*Dubium, utrum h. l. sit maccus cognomen, an ludio. V. *Orell.* corp. *inscript.* 2621.] *Appul. Apol.* Si cum hac una Rufini fallacia contendantur, macci prorsus, et buccones videbuntur. *F.*]

MĂCĔDO et Macedon, ŏnis, m. *Μακεδών*, qui est e Macedonia. *Cic. Phil.* 5, 17. Quid Macedo Alexander? cum res maximas gerere coepisset, etc. *Hor. Od.* 3, 16, 13. diffidit urbium Portas vir Macedo. *Nep. Eum.* 3. Macedones milites; et *ib.* Cum magno exercitu Macedonum. *Lucan.* 8, 694. Cum tibi sacrato Macedon servetur in antro, *h. e.* Alexander M. sepultus. [*V. *Cort.* ad h. l.] ℙ Secundam produxit *Arat. Act. Apost.* 2, 313. vir quippe Macedo In somnis haec visus ait. Graeci quoque interdum *Μακηδών* scribunt. ℙ *Macedum* pro *Macedonum* quidam leg. ap. *Sil.* 14, 5. et 17, 633. et alibi, item ap. *Sen. Trag.*, *Lucan.*, *Manil.* et alios: sed plerique al. ubique reponunt *Macetum.* [*Recte quidem! Istud nihili! V. *Cort.* et *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 2, 647. et 5, 2.] V. MACETAE. ℙ *In *Liv.* 36, 18. *robur Macedonum* fortasse est *phalanx Syriaca in morem Macedonicum facta.* Sic *Id.* 37, 40. *in.* More Macedonum armati (*milites Antiochi regis Syriae*). Conferri etiam potest locus *Sil.* 13, 878. Sub Macetum (i. e. Macedonum) armis. ℙ *Hyrcani Macedones* populi fuere Lydiae, juxta Thyatiram, quae colonia Macedonum fuit. *Tac. A.* 2, 47. *Plin.* 5, 29. ℙ *Macedones Cadueni* populi Phrygiae, a Cadis urbe vicina sic dicti. *Plin.* 5, 29. ℙ Fuit et *Macedo, onis*, m. philosophus, Gellii amicus. *Gell.* 13, 8. ℙ *Macedo*, fenerator improbus. V. in *Macedonianus.* ℙ *Macedo*, Osiridis filius. V. in *Macedonia. B. A.*

MĂCĔDŌNĬĂ, ae, f. *Μακεδονία*, regio ampla Europae. Habet ab Occ. mare Ionium, ab Or. mare Aegaeum, a Mer. Epirum, Achaiam, et Thessaliam, a Septent. Mysiam superiorem, Scardo Orbeloque montibus intersitis, cum Thraciae particula. Dicta est a Macedone quodam Osiridis, sive ut *Stephanus*, et *Solin.* 9. scribunt, Jovis filio ex Thya filia Deucalionis. *Plin.* 4, 10, 17.

MĂCĔDŌNĬĀNUS, a, um, adj. *Senatusconsultum Macedonianum*, de quo est titulus 6. *l.* 14. *Digest.*, originem habuit a quodam Macedone (sic enim vocabatur) qui fuit improbus fenerator filiorumfamilias, et ut ab iis usuras exigeret, ad quidlibet audendum impellebat: adeo ut quidam etiam mortem patris molirentur, ut se a molesto creditore liberarent. Cautum est itaque eo senatusconsulto, ne cui, qui filiofamilias mutuam pecuniam dedisset, etiam post mortem parentis ejus, actio petitioque daretur. Cujus sanctionis auctorem fuisse senatui Vespasianum narrat *Suet. Vesp.* 11. [V. *Tac. A.* 11, 13. *F.*]

MĂCĔDŌNĬCUS, a, um, adj. ad Macedoniam pertinens. *Plin.* 4, 11, 18. Macedonicum mare. *Id.* 15, 25, 30. Macedonica cerasa. *Id.* 5, 10, 11. chlamys. *Liv.* 45, 23. praeda. *Pl. Ps.* 1, 1, 49. Macedonicus miles. ℙ *Macedonicus* cognominatus est Q. Caecilius Metellus, devicto Pseudophilippo, et Macedonia recuperata, et in provinciam redacta. *Vell.* 1, 11., *Plin.* 7, 44, 45., *Val. Max.* 4, 1. *n.* 12. et 7, 1. *n.* 1.

MĂCĔDŌNĬENSIS, e, adj. ad Macedoniam pertinens. Differt quidem a *Macedonius* ea ratione, qua *Hispaniensis* ab *Hispanus.* Adhibetur tamen promiscue a *Pl. Ps.* 4, 4, 4. Te ad illum duco dentatum virum Macedoniensem; *supra* 1, 3, 112. Illum eundem *Macedonium* dixerat.

MĂCĔDŌNĬUS, a, um, adj. *Μακεδόνιος*, qui ex Macedonia est. *Ov. Met.* 12, 466. Qui clypeo, gladioque, Macedoniaque sarissa Conspicuus. Ubi secundam produxit exemplo Graecorum, qui interdum *Μακηδόνιος* scribunt.

[MĂCELLĂ, ae, f. eadem ac macula. *Not. Tir.* p. 67. Macula, macella, maculentus. *F.*]

MĂCELLĀRĬUS, ii, m. *ὀψοπώλης*, qui obsonia omne genus vendit, agniam, bubulam, suillam, aves, pisces, et hujusmodi: in quo differt a lanio, qui carnes pecudum tantummodo vendit. Lanius igitur qui plebejas carnes vendebat, macellarius conciliator cupediarum. *Varr. R. R.* 3, 2. *med.* Num pluris nunc tu e villa illic natos verres lanio vendis, quam hic apros macellario Sejus? et *ib.* 4. Ornithonem fructus causa habent macellarii, et in urbe quidam, et rure maxime. *Suet. Caes.* 26. Ea, quae ad epulum pertinebant, quamvis macellariis oblocata, etiam domesticatim apparabat. *Id. Vesp.* 19. Convivabatur assidue, ac saepius recta ac dapsili, ut macellarius adjuvaret. ℙ Adjective. *Val. Max.* 3, 4. *n.* 4. Miro gradu Varro ad consulatum ex macellaria patris taberna conscendit. *Inscr.* ap. *Grut.* 647, 5. Negotiator artis macellariae.

[MĂCELLĪNI, orum, m. plur. incolae Macellae, oppidi mediterranei in Sicilia versus fontes fluvii Crinisi, nunc *Monte Busamara.* Illius mentio est in vetustissima Duillii *Inscr.* ap. *Grut.* 404, 1. Macelam pucnandod cepet, *h. e.* Macellam pugnando cepit; et ap. *Liv.* 26, 31. Secutae defectionem Murgantinorum Hybla, et Macella sunt. *Plin.* 3, 8, 14. Magellini (lege *Macellini*), Murgantini, Mutycenses (lege *Motyenses*). *F.*]

MĂCELLĪNUS dictus a servis suis M. Opelius Macrinus Aug. quod macelli specie domus ejus cruentaretur sanguine vernularum. *Capitol. Macr.* 13.

*MĂCELLŌTA, ae, f. ab Ionibus hortorum ostium dicitur, teste *Varr. L. L.* 4, 32. *B. A.*

MĂCELLUM, i, n. *κρεωπώλιον*, *ὀψοπωλεῖον*, locus, in quo obsonia venduntur. Varia Romae fuere loca, in quibus separatim varii generis obsonia vendebantur: forum boarium, piscarium, cupedinis, olitorium, etc. Haec omnia, inquit *Varr. L. L.* 4, 32., postquam contracta in unum locum, quae ad victum pertinebant, et aedificatus locus, appellatum macellum, ut quidam scribunt, quod ibi fuerit hortus (nam *μάκελλον sepimentum*, vel *locum septum* significat: et Iones ostia hortorum et castelli vocant *μακέλλους*): alii, quod ibi domus fuerit, cui cognomen fuit Macellus, quae ibi publice diruta. Haec *Varro.* Sic *Festus:* Macellum dictum a Macello quodam, qui exercebat in Urbe latrocinia: quo damnato censores Aemilius et Fulvius statuerunt, ut in domo ejus obsonia venderentur. Hoc idem confirmat *Varr.* ap. *Don. Eun.* 2, 2, 25. et Romanium Macellum dictum fuisse eum latronem, tradit. Alii ducunt a mactandis pecoribus. *Pl. Aul.* 2, 8, 3. Venio ad macellum, rogito pisces, indicant Caros, agninam caram, caram bubulam, Vitulinam, cetum, porcinam, cara omnia. *Varr. R. R.* 3, 17. Macellum piscinarium, *h. e.* in usum piscium in piscinis conclusorum. *Hor. Ep.* 1, 15, 31. Pernicies, et tempestas, barathrumque macelli, Quidquid quaesierat, ventri donabat avaro. *Varr. R. R.* 3, 2. Collegiorum coenae excandefaciebant annonam macelli. *Mart.* 10, 59. Dives, et ex omni posita est instructa macello Coena tibi. ℙ Antiquis Romanis, et frugi hortus pro macello fuit. Oleribus enim fere victitabant. *Plin.* 19, 4, 19. *n.* 2. Ex horto plebi macellum, quanto innocentiore victu! *Varr. L. L.* 4, 32. Forum olitorium: hoc erat antiquum macellum, ubi olerum copia. *Cic.* Catonem loquentem inducens, *Sen.* 16. *med.* Jam hortum ipsi agricolae succidiam alteram appellant, ℙ Quod in macello etiam olera venderentur, colligitur tum ex *c. Varr. l.*, ubi contracta fuisse ait in unum macelli locum fora piscaria, olitoria, etc., tum ex *Plin.* qui *l. c. n.* 3. scribit, in qua domo indiligens hortus sit, e carnario, aut macello vivendum esse, *h. e.* emendam carnem, et olera, quae in horto do-

mestico per indiligentiam non colantur. ℙ Per synecdochen est ipsa macelli annona, seu cibi, qui in macello venduntur. *Manil.* 5, 370. Numidarum pascimur oris, Phasidos et damnis: arcessitur inde macellum, Unde aurata novo convecta est aequore pellis. ℙ Masculino gen. *Mart.* 10, 96. Hic pretiosa fames, conturbatorque macellus. ℙ In macello prostabant etiam coqui, conducentibus parati. *Plin.* 18, 11, 28.

MĂCELLUS, a, um, adj. ὕπισχνος, dimin. macri, ut *Festus* docet in *Altellus*. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 524. Si nosti, non magnus homo est, nasutu', macellus. ℙ [*Macella* est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 963, 5. Magia P. F. Macella. *F.*]

MĂCĔO, es, n. idem quod macreo, a macer. *Pl. Aul.* 3, 6, 28. Qui ossa atque pellis totus est: ita cura macet.

*MACEPRACTA, vicus Mesopotamiae. *Ammian.* 21, 4. (al. 2.) *B. A.*

MĂCER, cra, crum, adj. ἰσχνὸς, λεπτὸς, ἀπίμελος, exilis, gracilis, tenuis: cui opponitur *pinguis*, *plenus:* est a μακρὸς, longus, seu qui in longum, non in latum producitur. Dicitur de animalibus, quae tenui carne operiuntur: et de terra humore carente, aut saxis abundante. *Virg. Ecl.* 3, 100. Eheu, quam pingui macer est mihi taurus in ervo! *Hor. Ep.* 1, 7, 33. Macra cavum repetes arctum, quem macra subisti. *Sen. ep.* 78. *med.* Maximi dolores consistunt in macerrimis corporis partibus. *Gell.* 20, 8. Ostreae inuberes, et macrae. *Colum.* 11, 2. Macerrimi agri. *Varr. R. R.* 1, 24. Ager macrior. *Colum.* 2, 18. Macriora loca fimo juvanda sunt. *Cic. Agr.* 2, 25. *f.* Quod solum tam exile et macrum est, quod aratro perstringi non possit? *Colum.* 3, 10. Macerrimae stirpes, *h. e.* quae humore, et alimento destituuntur. *Id.* 8, 1. Macerrimis vineis avium stercore mederi. [*Virg. Cat.* 5, 26. ed. *Heyn.* ubi adpulsae rates stant in vadis coeno retentae sordido, macraque luctantes aqua.] ℙ Translate. *Mart.* 2, 6. Quid prodest mihi tam macer libellus, Nullo crassior ut sit umbilico? *h. e.* exiguus, brevis. *Hor. Ep.* 2, 1, 180. valeat res ludicra, si me Palma negata macrum, donata reducit opimum, *h. e.* moestum, tristem, et veluti enectum. ℙ *Spiritus jejunio macer*, ap. *Petr. Sat.* 128. est graveolens. Sed al. leg. *marcet:* alii aliter. ℙ [Est etiam cogn. R. ductum ab habitu corporis, ut C. Licinius Macer in nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 233. et ap. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 7. *F.*]

MĂCER, cri. V. AEMILIUS Macer.

MĂCĔRĀTIO, onis, f. τῆξις, φύρασις, actus macerandi, et subigendi. *Vitr.* 7, 2. Calx in maceratione diuturna liquore defervere coacta. ℙ Item corruptio, labefactio. *Arnob.* 4, 152. In ultimam tabem diffluentium viscerum maceratione consumi.

MĂCĔRĀTUS, a, um, part. a *macero:* τακερὸς, subactus, mollitus. *Vitr.* 7, 2. Calx cum non penitus macerata, sed recens sumitur, cum fuerit inducta, pustulas emittit. *Plin.* 29, 3, 11. Ova macerata in aceto. *Id.* 18, 10, 23. Sesama macerata in calida. *Id.* 14, 10, 12. Maceratis aqua vinaceis. *Id.* 31, 7, 43. Intestina piscium sale macerata. *Id.* 10, 22, 28. Adeps anseris cum cinnamo multa nive obrutus, ac rigore gelido maceratus. ℙ Translate est exercitus, vexatus, afflictus. *Pl. Poen.* 5, 4, 76. Ei praedicabo, quo modo hujusce filias apud vos habeatis servas, etc. satis sunt maceratae. ℙ Item enervatus, fractus. *Vell.* 2, 112, 3. Pars exercitus macerata, perductaque ad exitiabilem famem. [*Curt.* 5, 13, 24. Haud procul erat fons, ad quem monstratum a peritis Polystratus Macedo siti maceratus accessit.]

MĂCĔRESCO, is, n. 3. τήκομαι, maceror, mollis fio. *Cato R. R.* 92. Lutum de amurca facito, palearum paulum addito, sinito macerescat bene. *Id.* 128. dixit *fracescat.*

MĂCĔRĬĂ, ae, f. φράγμα, θριγκὸς, paries sub dio positus, ad sepiendos hortos, villas, silvas, vineta, sepulcra et hujusmodi, ex sicco lapide constructus. *Isid. Orig.* 15, 9. Maceriae sunt parietes longi, quibus vineae, aliaque clauduntur: longum enim Graeci μακρὸν dicunt. Haec *Isid.* Seu maceria dicitur, quia macra est, et nihil admixtum habet, quo partes ejus devinciantur; nostrates vulgo *masiera* vocant. *Serv.* ad *Virg. G.* 2, 417. Maceriae sunt de assis, idest de siccis lapidibus. *Sicul. Fl. de condit. agr.* p. 4. *Goes.* Alii congeries lapidum pro terminis observant, aut in specie maceriarum congerunt lapides, et attinas appellant. *Front. de colon.* p. 146. *Goes.* Congeries maceriae, id est ubi saxa collecta ab utrisque limites dederunt. Ejus species enumerat *Varr. R. R.* 1, 14. quatuor: e lapide, ut in agro Tusculano: e lateribus coctilibus, ut in Gallico; e crudis, ut in Sabino; ex terra et lapillis compositis in formis, ut in Hispania. *Cato R. R.* 15. Maceriam sine calce ex caementis et silice, uti dominus omnia ad opus praebeat: altam pedes quinque facito. *Varr. R. R.* 3, 12. Septa e maceriis ita esse oportere in leporario, ut textorio tecta sint. *Appul. Flor. n.* 23. Velut in maceria lapides temerario interjectu poni necesse est. *Plin.* ep. 5, 6. *med.* Maceria locum munire. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 560. Post villarum macerias ac parietinas quinque cohortes in insidiis reliquit. *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* Silva tota septa maceriis altis. *Papin. Dig.* 18, 1, 73. Maceria sepulcrorum. *Ter. Ad.* 5, 7, 10. Hanc in horto maceriam jube dirui. *Plin.* 25, 5, 19. Herba in maceriis nascens. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 14. *n.* 61. Macerias a fundamentis cum aediculis, et ollariis sua impensa circumclusit. [*Alia exempla haec sunto! *Cic. Fam.* 16, 18. Nulla maceria, nulla casa. *Caes. B. G.* 7, 69. Hunc omnem locum copiae Gallorum compleverant, fossamque et maceriam sex in altitudinem pedum praeduxerant. *Inscr.* ap. *Orell.* 2516. — — CIRC. LUCUM MACER ET MURUM ET JANU. D. S. P. *F.* C., i. e. circa lucum maceriam et murum et januam de sua pecunia facienda curavit: ubi nota conjunct. vv. *maceria* et *murus.*] ℙ Etiam *maceries, ei*, f. usurpatur bis in *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 611, 13. Sic *Prud. Hamart.* 227. Quamvis maceries florentes ambiat hortos.

[MĂCĔRĬĀTĬO, onis, f. maceriae appositio, circumseptio. *Gloss. Philox.* Maceriatio, θρίγκωσις. *F.*]

MĂCĔRĬĀTUS, a, um, adj. maceria clausus. *Inscr.* ap. *Mur.* 1644, 14. Sepulcrum maceriatum.

MĂCĔRĬES, ei, f. macies, labefactatio. *Afran.* ap. *Non.* 2, 536. Quanta illius mors sit maceries tibi. ℙ *Măcĕrĭes*, pro *maceria*. V. MACERIA.

[MĂCĔRĪNUS, i, m. idem ac macrinus, derivativum a *macer*. Est cogn. R. ap. *Liv.* 3, 65. M. Geganius Macerinus consul ann. U. C. 307. *F.*]

MĂCĔRĬŎLĂ, ae, f. dimin. maceriae. *Inscr.* ap. *Mur.* 492, 2. Et hic locus maceriola clusus ad familiam Messinam, et Clodianam pertinet.

MĂCĔRO, as, avi, atum, a. 1. τήκω, ἀποβρέχω, φύρω, affuso humore tenerum et molle reddo, subigo, emollio. [*Affusi humoris* notio parum continetur ipso verbo *macerandi*. Significat *emollire*, quod quomodo fiat, e contextu debet intelligi.] *Ter. Ad.* 3, 4, 17. [*3, 27.] Salsamenta haec fac macerentur probe. *Cato R. R.* 156. Brassicam in aquam macerare oportet: ubi macerata erit, conjicito, etc. *Colum.* 1, 6. *med.* In piscina macerare lupinum, vimina, et virgas; et *mox:* Fimum assiduo macerari liquore. *Vitr.* 7, 2. Macerare glebas calcis. *Plin.* 18, 11, 27. panem. *Id.* 24, 9, 40. ramos genistae aqua marina; et 25, 11, 85. grana cacaliae in oleo. *Id.* 31, 7, 43. intestina piscium sale. *Id.* 33, 5, 26. pulverem herbae ex aceto, ut omnis duritia solvatur. *Id.* 28, 15, 60. aliquid fumo. Al. leg. *fimo;* et 26, 10, 64. pedes in aqua, in qua verbenaca decocta sit; et 11, 41, 96. totum corpus lacte: ad molliendam cutem. *Vitr.* 8, 3. *med.* Flumen, in quo podagrici crura macerantes levantur dolore. *Colum. Arbor.* 19. Ante annum scrobes fodito: ita sole pluviaque macerabuntur. ℙ Pro tabefacere, corrumpere, *Plin.* 11, 37, 69. Cor solum viscerum vitiis non maceratur. *Pl. Capt.* 3, 4, 22. Multos iste morbus homines macerat. *Colum.* 4, 24. *med.* Muscus, qui crura vitium situ et veterno macerat, eradendus est. ℙ Translate est vires adimere, fatigare, frangere, enervare, infirmare, quia quae macerantur, rigorem duritiamque amittunt. *Flor.* 2, 6. *med.* Fabius per Falernos, Gauranosque saltus sic maceravit Annibalem, ut qui frangi virtute non poterat, mora comminueretur. *Liv.* 26, 13. Alterum annum circumvallatos inclusosque nos fame macerant. ℙ Eleganter refertur ad animum, et significat dolore consumere, tabefacere, cruciare. *Ter. Andr.* 5, 3, 15. Sed quid ego? cur me excrucio? cur me macero? [*Adde *ib.* 4, 2, 2.] *Pl. Trin.* 2, 1, 2. egomet me concoquo, et macero, et defatigo. *Id. Mil.* 3, 1, 21. at hoc me facinus miserum macerat, Meumque cor corpusque cruciat. *Id. Capt.* 5, 1, 8. Sat jam dolui ex animo, et cura me sat, et lacrimis maceravi. *Lucr.* 3, 838. Advenit id, quod eam (*mentem*) de rebus saepe futuris Macerat, inque metu male habet, curisque fatigat; et *ib.* 75. Macerat invidia, ante oculos illum esse potentem, Illum adspectari, etc. [*Virg. Cir.* 244. Si concessus amor noto te macerat igne: ubi v. *Heyn.* *Quint. Inst.* 12, 10, 77. Neque enim vis summa dicendi est admiratione digna, si infelix usque ad ultimum sollicitudo persequitur, ac oratorem macerat et coquit, etc. *Liv.* 5, 54. Quae vos, quum reliqueritis, macerent desiderio, i. e. angant. V. *Drakenb.*] *Ov. Her.* 2, 125. Maceror interdum, quod sim tibi causa dolendi. *C. Caesar.* ap. *Suet.* in *vit. Terent. f.* Maceror, hoc unum, et doleo, tibi deesse, Terenti. *Hor. Od.* 1, 13, 6. humor et in genas Furtim labitur, arguens, Quam lentis penitus macerer ignibus, *h. e.* consumar lento amore. Adde *Epod.* 14. *f.* et *Calpurn. Ecl.* 6, 9. ℙ *Macerare exspectationem*, in longum ducendo cruciare. *Sen. praef.* 4. *Excerpt. contr.* Non tamen exspectationem vestram macerabo, singulos producendo; liberaliter hodie, et plena manu faciam. ℙ Qui putant primam hujus vocis syllabam etiam corripi, invertunt illud *Ovidii* allatum: *Interdum maceror, quod*, etc., tum afferunt illud *Prisciani Perieg.* 1066. de adamante: Frangitur hircino maceratus sanguine tantum. [At hic malus prosodiae auctor habendus est. *F.*]

MĂCES. V. MACETES.

MĂCESCO, is, n. 3. λεπτύνομαι, macer fio: a *maceo*. *Colum.* 2, 9. *med.* Constat, arva segetibus ejus (*hordei*) macescere. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* de apib.: Propter laborem asperantur, et macescunt. *Id.* 2, 1. Macescentes boves. *Pl. Capt.* 1, 2, 30. ego tuo moerore maceror, Macesco, consenesco, et tabesco miser. V. MACISCO.

*MACESTOS (us), i, m. Μάκεστος, Mysiae amnis, in Rhyndacum illabens. *Plin.* 5, 32. *B. A.*

MĂCĔTAE, arum, et per syncop. um, m. plur. *Macedoni*, iidem qui Macedones, apud poetas, *οἱ* Μακέται. *Stat. Silv.* 4, 6, 106. regnator Macetum. *Auson. de clar. urbib.* 3. de Alexandria. Macetumque attollite nomen. *Gell.* 9, 3. Macetae locupletissimo imperio aucti. Al. leg. *Macedones.* Adde *Lucan.* 2, 647., *Sil.* 14, 5., *Val. Fl.* 1, 96. et *Claudian. in Rufin.* 2, 279., quibus locis qui *Macedum* (quod neque Graecum est, nec Latinum) pro *Macetum* legunt, passim reprehenduntur a criticis. [*V. in MACEDO.]

MĂCĒTES, um, m. plur. populi Africae circa Syrtes, fortasse iidem cum illis, quos *Plin.* 5, 5, 5. Macas vocat, et Ptolomaeus Μακαίους Συρτίτας, *Sil.* 7, 633. Et Macetum primi, atque incocti corpora Mauri. ℙ In singulari est *Măces, ētis.* *Id.* 9, 222. Marmarides, tum Maurus atrox, Garamasque, Macesque.

MACĔTĬĂ, ae, f. Μακετία, Macedonia, ut est ap. *Hesych.* Legit hanc vocem *Scalig. lection. Auson.* 1, 29. ap. *Gell.* 9, 3., [ubi alii rectius leg. *Macetae. F.*]

MĂCHAERĂ, ae, f. μάχαιρα, gladius, culter, ensis. Graeca vox a μάχομαι, pugno. *Serv.* ad *A.* 9, 505. tradit esse inventum Pelei. *Isid. Orig.* 18, 6. definit, gladium longum, ab una parte acutum. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 9, 38. Eja, machaeras. *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 54. Clypeatus elephantum machaera dissicit. *Id. Mil.* 1, 1, 53. ubi tu quingentos simul, Ni hebes machaera foret, uno ictu occideres; et 2, 5, 51. Machaera obtruncare aliquem. *Sen. Ben.* 5, 24. *f.* Nec galeam illam, si videres, agnosceres: machaera enim Hispana divisa est. *Suet. Claud.* 15. Proclamante quodam, praecidendas esse falsario manus, carnificem statim acciri cum machaera, mensaque lanionia, flagitavit. ℙ Obscenum sensum habet ap. *Pl. Ps.* 4, 7, 85. Conveniebatne in vaginam tuam machaera militis?

MACHAERĬUM, ii, n. dimin. μαχαίριον, μαχαιρίδιον, parva machaera. *Pl. Aul.* 2, 9, 1. Tu machaerio congrum, muraenam exdorsua, quantum potes. *Id. Rud.* 2, 2, 9. Qui tres duceret chlamydatos cum machaeriis. [In primo exemplo quidam minus recte putant esse nomen servi. *F.*]

MACHAEROPHORUS, i, m. μαχαιροφόρος, gladium ferens, sicarius. *Cic. Q. Fr.* 2, 10. Machaerophoris centum sequentibus, *h. e.* militibus Graeco more armatis. [*V. *Schütz.* in *cl. Cic.*]

[MACHAEROPHYLLON, i, n. herba eadem ac gladiolus segetalis, a μάχαιρα, gladius, et φύλλον, folium. *Appul. Herb.* 78. Alii leg. *macrophyllon. F.*]

*MACHAERUS, untis, Μαχαιροῦς, arx Judaeae, secundum olim ab Hierosolymis dignitatis locum obtinens. In Peraea fuit, prope Mare mortuum. *Plin.* 5, 16. *B. A.*

MACHĀON, onis, m. Μαχάων, ονος, Aesculapii filius, ex Arsinoe, al. ex Coronide, al. ex Hesione filia Meropis, al. ex Xanthione, Podalirii frater, medicus insignis, (chirurgus, ut est ap. *Cels. sub init. praefat.*) qui cum reliquis Graeciae principibus ad bellum Trojanum profectus, ab Eurypylo occisus est. *Prop.* 2, 1, 61. Tarda Philoctetae sanavit crura Machaon. *Mart.* 2, 16. Quid tibi cum medicis? dimitte Machaonas omnes.

MACHĀŎNĬCUS, et

MACHĀŎNĬUS, a, um, adj. a Machaone. *Ov. R. Am.* 546. Ille Machaonia vix ope sanus erit. *Stat. Silv.* 1, 4, 114. Saeva Machaonio coierunt vulnera succo. *Sidon. ep.* 2, 12. *f.* Machaonica ars.

*MACHIA, ae, f. maris Aegaei insula. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*MACHILLA, ae, (dimin. a *machina*,) f. i. q. machinula vel machina. *Petron.* 74. De machilla sustuli. Sed ed. *Anton.* habet *machina. B. A.*

[MACHĪMUS, i, m. μάχιμος, pugnax. Nomen unius e canibus Actaeonis. *Hyg. fab.* 181. *F.*]

MACHĪNĂ, ae, f. μηχανή, opus, instrumentum, inventum, in quo, ut ait *Ascon. in Verr.* 2, 1, 56., non tam materiae ratio ducitur, quam manus, atque artis. *Plin.* de versatili Curionis amphitheatro, 36, 15, 24. *n.* 8. Hic est ille terrarum victor, in machina pendens, ad periculum suum plaudens; et *mox:* Periturus momento aliquo luxatis machinis. *Lucr.* 5, 96. multosque per annos Sustentata, ruet moles et machina mundi. ℙ [*Cic. Pis.* 19. Regulus, quem Carthaginienses resectis palpebris illigatum in machina vigilando necaverunt: Hic *machina* dicitur arca illa clavis transfixa, sive ut *Appianus* in *Lybicis* dicit γαλεάγρα κέντρα πάντοθεν

ἰχνοσα, cui crudeles illi hostes Regulum incluserunt, poetico colore descripta a *Sil.* 6, 2. *Schütz.* in *cl. Cic.*] ℙ Speciatim dicitur instrumentum ad magna pondera movenda, et transferenda, ad extollendam aquam, ad molendum, etc. de quibus *Vitr.* 10, 1. et sqq. fuse agit; et initio statim definit: Machina est continens ex materia conjunctio, maximas ad onerum motus habens virtutes. Dividit etiam in tria genera, scansorium, spiritale, et tractorium. *Cic. Verr.* 2, 1, 55. Omnes illae columnae, machina apposita, dejectae et repositae sunt. *Hor. Ep.* 2, 2, 73. Torquet nunc lapidem, nunc ingens machina tignum. *Id. Od.* 1, 4, 2. Trahuntque siccas machinae carinas. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* Machina frumentaria. [**Ov. Fast.* 6, 381. Quodcumque est Cereris solidae, cava machina frangat.] ℙ Inter machinas, et organa distinguit *Vitr. l. c.* 1. V. ORGANUM. ℙ Item catasta, in qua venales servi prostabant. *Q. Cic. Petit. cons.* 2. Amicam, quam palam domi haberet, de machinis emit. V. CATASTA. [*V. *Ern.* in *cl. Cic.* s. v. MACHINA.] ℙ Item pegma, in quo artifices opus faciunt. *Plin.* 35, 10, 37. Pingebat semper togatus, quamquam in machinis. [**Staffeley.*] *Ulp. Dig.* 13, 6, 5. *med.* Si servum tibi tectorem commodavero, et de machina ceciderit; et *mox:* Si, ut de plano opus faceret, tu eum imposuisti machinae: aut si machinae culpa factum est, minus diligenter ligatae, vel funium, perticarumque vetustate. [**Gerüst.*] ℙ In re militari machinae sunt omnia instrumenta, quorum est usus in obsidionibus, in pugnis, etc. turres, ballistae, vineae, arietes, scorpiones, catapultae, etc. de quibus *Vitr. l. c.* 15. et sqq. *Virg. A.* 2, 46. Aut haec in nostros fabricata est machina muros. *Sall. Jug.* 24. Vineis, turribus, et machinis omnium generum expugnare oppidum. *Plin.* 7, 56, 57. Murales machinae. *Vitr.* 10, 19. Arietaria machina. *Flor.* 2, 9. Machinis urbem quatere. ℙ Hinc translate. *Cic. Agr.* 2, 18. *f.* Hanc legem ad evertendas illius opes, tanquam machinam comparari. *Id. Dom.* 11. Iisdem machinis sperant me posse labefactari, quibus antea stantem perculerunt. ℙ Saepe sunt conatus, consilia, doli, quibus quippiam perficere, aut decipere aliquem aggredimur. *Pl. Bacch.* 2, 2, 54. aliquam machinabor machinam, Unde aurum efficiam herili filio. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 3, 29. Nec quem dolum ad eum, aut machinam commoliar, scio. *Cic. ad Brut.* 1, 18. Ut omnem adhibeam machinam ad tenendum adolescentem. *Pl. Mil.* 3, 2, 1. Quantas res turbo! quantas moveo machinas! Eripiam ego hodie, etc.

MACHĪNĀLIS, e, adj. μηχανικὸς, ad machinas spectans. *Plin.* 7, 37, 38. Grande et Archimedi geometricae et machinalis scientiae testimonium M. Marcelli contigit. *Auson. ep.* 21, 34. Qui machinali saxa volvunt pondere.

MACHĪNĀMENTUM, i, n. idem ac machina. *Liv.* 24, 34. Machinamentaque alia quatiendis muris portabant. *Tac. H.* 4, 30. Praecipuum pavorem intulit suspensum, et nutans machinamentum, quo repente demisso, singuli, pluresve sublime rapti, verso pondere intra castra effundebantur. [*Adde *A.* 12, 45. Nihil tam ignarum barbaris, quam machinamenta et astus oppugnationum.] *Sen. ep.* 24. *med.* Singulis articulis singula machinamenta, quibus extorqueantur, aptata. *Cels.* 8, 20. Tot genera machinamentorum ad extendendum femur. ℙ Translate. [*Ita nonnisi apud serioris aevi scriptores. Primo loco posuimus exemplum, quod perperam Noster in fine collocaverat.] *Appul. Dogm. Plat.* 1. Machinamenta, quibus ad sentiendas dijudicandasque quantitates et qualitates sensus instructi sunt, [*i. e. instrumenta sensuum ministerio dedicata.] *Imppp. Grat., Valentin. et Theod. Cod. Theod.* 6, 28, 6. Callida machinamenta commeantium.

MACHĪNĀRĬUS, a, um, adj. ad machinam pertinens. *Machinaria mola*, quae per machinam ab jumento versatur. *Appul. Met.* 7. ℙ [*Machinarius mensor* is est, qui frumentum publicum machina, seu, ut dicunt *Impp. Valent. et Valens Cod. Theod.* 11, 14, 1., modio frumenta metitur. *Inscr.* ap. *Grut.* 99, 1. M. Aelius M. F. Rusticus mensoribus machinariis frumenti publici, quibus ex S. C. coire licet, Castores dedit. Alia ap. *Mur.* 525, 3. Corpus mensorum machinariorum. *F.*] ℙ Ita etiam appellatur, qui agros decempeda metitur, agrimensor. *Ulp. Dig.* 11, 6, 7. Et si mensor machinarius fefellerit, haec actio dabitur. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 552. ℙ *Machinarius asinus*, qui molam machinariam versat. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. *med.* et *Afr.* 32, 58, 1. *extr.*, quamquam alii non jumentum, sed ipsam molam intelligunt, quae ὄνος Graece appellatur. Docet enim *Suid.* in Ὄνειον, ὄνον dici molae lapidem superiorem, qui movetur. ℙ *Machinarius commentator*, ap. *Solin.* 5. *med.* est artifex machinarum. ℙ *Machinarius* absolute, qui in machina opus facit, vel qui est machinarum artifex. *Paul. Dig.* 9, 2, 31.

MACHĪNĀTIO, onis, f. μηχάνημα, actus et vis machinandi, artificium, solertia. *Cic. N. D.* 2, 38. Cum machinatione quadam moveri aliquid videmus, ut sphaeram, ut horas, non dubitamus, quin illa opera sint rationis; et *ib.* 48. Data est quibusdam bestiis etiam machinatio quaedam atque solertia: ut in araneolis aliae quasi rete texunt, ut si quid inhaeserit, conficiant, etc. ℙ Item machinamentum, machina. [*Sed observandum, v. *machinatio* semper cum notione actus, virium, nunquam simpliciter pro instrumento aliquo arte composito adhiberi. V. *Moeb.* ad *Caes. B. G.* 2, 30. quo tanta machinatio ab tanto spatio institueretur?] *Vitr.* 10, 1. *med.* Portationes fructuum non essent, nisi plaustrorum, aut sarracorum per terram, navicularum per aquam inventae essent machinationes. *Caes. B. G.* 2, 31. Qui tantae altitudinis machinationes tanta celeritate promovere possent; et *ib.* 4, 17. Tigna machinationibus demissa in flumen defigere. *Hirt. B. Alex.* 6. Aquae magnam vim ex mari rotis, ac machinationibus exprimere. [**Sall. Jug.* 97. aggeribus et aliis machinationibus locus importunus. *Liv.* 37, 5. Et quum quaterentur muri, nihil adversus tale machinationis genus parare, aut comminisci oppidani conabantur. Cf. 24, 19. *it.* 25, 11.] ℙ Translate. *Cic. Or.* 2, 17. Judex, tanquam machinatione aliqua, tum ad severitatem, tum ad remissionem animi, tum ad tristitiam, tum ad laetitiam est contorquendus. *Ulp. Dig.* 4, 3, 1. Dolus malus est omnis calliditas, fallacia, machinatio, ad circumveniendum, fallendum, decipiendum alterum adhibita. *Paul. ib.* 14. Quae non magnam machinationem exigunt. *Ulp. ib.* 45, 1, 36. Per machinationem obligatus, *h. e.* per dolum.

MACHĪNĀTOR, oris, m. μηχανητὴς, μηχανοποιὸς, machinarum inventor et opifex, mechanicus. *Liv.* 24, 34. de Archimede: Mirabilior inventor, ac machinator bellicorum tormentorum, operumque. *Sen. ep.* 88. *med.* Ludicris artibus annumeres licet machinatores, qui pegmata per se surgentia excogitant, et tabulata tacite in sublime crescentia, etc. *Lact.* 2, 11. Deus rerum omnium machinator fecit hominem. *Inscr.* ap. *Grut.* 642, 4. C. Baebio Musaeo machinatori. ℙ *Machinator* etiam dicitur architectus, qui nempe aedificiorum, villarum, viarum, et aliorum operum rationem disponit. *Tac. A.* 15, 42. Ceterum Nero usus est patriae ruinis, exstruxitque domum, in qua haud perinde gemmae et aurum miraculo essent, solita pridem et luxu vulgata, quam arva et stagna et in modum solitudinis hinc silvae, inde aperta spatia, et prospectus, magistris et machinatoribus Severo, et Celere, quibus ingenium et audacia erat, etiam quae natura denegavisset, per artem tentare, et viribus principis illudere. ℙ Translate dicitur de inventore, et auctore cujuscumque rei: et fere in malam partem. *Cic. Agr.* 1, 5. *f.* Tibi nos, Rulle, et istis tuis harum omnium rerum machinatoribus totam Italiam inermem tradituros existimasti. *Id. Cat.* 3, 3. Omnium scelerum improbissimus machinator. *Tac. A.* 1, 10. Machinator doli. *Appul. Apol.* Auctor et machinator accusationis. *Cic. Rosc. Am.* 45. *f.* Architectus et machinator. *Sen. Troad.* 750. Machinator fraudis, et scelerum artifex.

MACHĪNATRIX, icis, f. inventrix. *Sen. Med.* 266. Tu malorum machinatrix facinorum.

MACHĪNĀTUS, a, um, part. a *machinor*, passive, per machinas effectus. *Vitr.* 10, 1. *med.* Aspiciamus solis, lunae, quinque stellarum naturam, quae ni machinata versarentur, non habuissemus in terra lucem. *Sall.* ap. *Macr. Sat.* 2, 9. et *Non.* 2, 859. Demissum victoriae simulacrum cum machinato strepitu tonitruum coronam capiti imponebat. ℙ Translate. [*a) Sensu bono *Appul. de Mundo* 733. p. 336. *Oudend.* Ex ea (concordia) salutem operi machinatam. b) Malo sensu.] *Sall.* ap. *Prisc.* 7, 792. At Lucullum regis cura machinata fames brevi fatigabat. *Id. Cat.* 49. [*48, 7. ap. *Kritz.*] Indicium a P. Autronio machinatum. [*De passiva Deponentium significatione disputat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 7, 3.]

MACHĪNĀTUS, us, m. idem ac machinatio. *Appul. Apol.* Gloriatur me suo machinatu reum postulatum. Adde *Sidon. ep.* 5, 6.

MACHĪNOR, aris, atus sum, dep. 1. μηχανάομαι, ingeniose excogito, et fabricor, molior, struo. *Cic. N. D.* 2, 59. *med.* Ad usum autem orationis, incredibile est, quanta opera machinata natura sit. *Id. Univ.* 3. Qui haec machinatus est, ut molitionem novam quaereret. *Id. Or.* 3, 44. Haec duo musici machinati ad voluptatem sunt, versum, atque cantum. *Vitr.* 1, 6. *med.* Tritonem aereum collocavit, et ita est machinatus, ut vento circumageretur. [**Lucr.* 3, 957. Nam tibi praeterea quod machiner inveniamque, Quod placeat, nihil est.] ℙ Saepe in malam partem sumitur. *Pl. Cas.* 2, 4, 22. Mihi illa nubet: machinare quod lubet. *Id. Capt.* 3, 3, 16. Nisi si meo aliquam corde machinor astutiam; et *Bacch.* 2, 2, 54. aliquam machinabor machinam, Unde aurum efficiam. *Cic. Dom.* 21. Cum arma in aedem Castoris comportabas, nihil aliud, nisi uti ne quid per vim agi posset, machinabare: εἰρωνικῶς. *Id. N. D.* 3, 26. Sibi ipsi nefariam pestem machinari. *Liv.* 1, 51. necem alicui. *Sall. Cat.* 18. perniciem cuipiam. *Cic. Cat.* 1, 1. pestem in aliquem. *Just.* 39, 4. *f.* exitium occultis insidiis; et *mox*: exitium per insidias. *Ulp. Dig.* 4, 3, 1. adversus hostem, vel latronem.

MACHĪNOSUS, a, um, adj. πολυμήχανος, machinis confectus. *Suet. Ner.* 34. Repetentique Baulos in locum corrupti navigii machinosum illud obtulit.

MACHĬNŬLĀ, ae, f. parva machina. Legitur ap. *Fest.* in voce *Mustricola*, *Incitega*, *Groma*, et ap. *Paul. Nol. carm.* 26, 458. Machinulam gradibus scalas praebere paratam Gestans.

[MACHĬO, onis, m. qui machinas scandit: hinc Gallice *maçon*. *Isid. Orig.* 19, 8. Machiones dicti a machinis, in quibus insistunt propter altitudinem parietum. *F.*]

MACHLIS. V. ACHLIS.

[MACHLYES, um, m. plur. populi Africae fabulosi: a μάχλος, lascivus. *Plin.* 7, 2, 2. *med.* Supra Nasamonas, confinesque illis Machlyas androgynos esse utriusque naturae, inter se vicibus coeuntes, Calliphanes tradit. Aristoteles adjicit, dextram mammam iis virilem, laevam muliebrem esse. Eadem fere habet *August. C. D.* 16, 8. *F.*]

*MACHONĪCUM fluvium, in Colchide, meminit *Jul. Val.* 3, 70. *rerum gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*), et se haud scire fatetur an dicendum *Machelonico*, quoniam *Arrianus (peripl. Euxin.)* Machelones populos collocat in Colchide, quae vulgo creditur sedes Amazonum. V. ad l. *B. A.*

*MACHORBE, es, f. Arabiae portus. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*MACI, orum, m. populi Asiae ulterioris, Indiae contermini. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

[MACIA, ae, f. herba, quam Graeci anagallida appellant. Ejus meminit *Marcell. Emp.* 1. *med. F.*]

*MACIDUS, a, um, adj. macilentus. *Const. Afer* 13, 12. Si materia sit cholerica, corpus erit macidum. Adde 6, 9. *B. A.*

MĂCIES, ei, f. λεπτότης, corporis extenuatio, a *maceo*. *Colum.* 6, 14. Inde tussis, et macies. *Ov. Met.* 13, 397. Adducitque cutem macies. *Cic. Phil.* 7, 4. Profectus est ad bellum Hirtius consul: at qua imbecillitate! qua macie! et *Agr.* 2, 34. Homo vegrandi macie torridus. *Vet. poeta* ap. *eund. Tusc.* 3, 12. Refugere oculi: corpus macie extabuit. *Virg. G.* 4, 255. horrida vultum Deformat macies. *Id. A.* 3, 590. macie confecta suprema Ignoti nova forma viri. *Caes. B. C.* 3, 58. *f.* Equi macie corrupti. *Hor. Od.* 3, 27, 53. turpis macies decentes Deformat malas. *Tibull.* 4, 4, 5. macies tabentes occupat artus. *Prop.* 4, 3, 27. Diceris et macie vultum tenuasse. *Lucan.* 6, 515. tenet ora profanae Foeda situ macies. *Plin.* 30, 7, 20. Hoc maciem facit; et 24, 8, 30. Reducere ad maciem. [**Quint. Decl.* 9, 4. p. 193. Vincula macie laxare.] ℙ Dicitur et de agris sterilibus, et de tristi segetum proventu. *Colum.* 1, 4. In exili terra cultoris diligentia maciem soli vincere potest. (Adde *Just.* 43, 3.) *Ov. Fast.* 1, 689. seges macie deficit. *Pall.* 4, 10. *med.* Corticis macies jejuna nihil nutriet: quo sensu et *Plin.* utitur 17, 27, 42. ℙ Ap. *Solin.* 23. *extr.* macies aquarum est minuta aquarum copia. ℙ Transfertur ad orationis tenuitatem, et inopiam. *Auct. dial. de Or.* 21. Quique alii in eodem valetudinario haec ossa, et hanc maciem probant.

MĂCĬLENTUS, a, um, adj. ἁλμελὸς, macie extenuatus, plenus macie. *Pl. Capt.* 3, 4, 114. Macilento ore, naso acuto, corpore albo, et oculis nigris. *Id. As.* 2, 3, 20. Macilentis malis, rufulus, aliquantum ventriosus. *Pall.* 4, 10. Macilentum solum.

MĂCĬO, as, a. 1. ἀποτρύω, macrum facio. *Solin.* 15. Caspii maris fauces mirum in modum maciantur imbribus, crescunt aestibus. [*Gloss. Phil.* Macio, διαχνλόω. *F.*]

MACIR, indecl. μάκερ, ex India advehitur, cortex rubens radicis magnae, nomine arboris suae: qualis sit ea, incompertum habeo. Corticis melle decocti usus in medicina ad dysentericos praecipuus habetur. Haec *Plin.* 12, 8, 16.

MĂCIS, idis, f. ficti aromatis nomen ap. *Pl. Ps.* 3, 2, 43. Quidam ajunt esse corticem aromaticum cujusdam nucis Indicae, qui Ital. *mace* dicitur.

MĂCISCO, is, n. 3. idem ac macesco. Ita *Pontedera Op. post. T.* 1. p. 101. legit ap. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Ne, dum haec audit physica, maciscat, quod de fructu nihil dixi, non cursu lampada tibi trado. Al. leg. *physica fatiscat, quod de fructu nihil dixi, nunc cursu*, etc. Ita etiam legend. putat ap. *eund. ll. cc.* in MACESCO. V. LAMPAS.

*MACISTUM, i, n. Arcadiae oppidum. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

*MACISTUS, i, m. mons Lesbi insulae. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

*MACOMADA vel Macomades, oppidum Africae Propriae maritimum, in Byzacena, juxta minorem Syrtim, medio inter Thenas oppidum loco ostiumque Tritonis amnis. *Plin.* 5, 4. ubi *Macomades* audit. Alterum nomen est ap. *Ptolemaeum.* Ablativum *Macomadibus* usurpat *August. adv. Donat.* 6, 29. ℙ Fuit et Macomades oppidum Numidiae.

Anton. Itin. ℙ Hinc *Macomadiensis episcopus* in *Notit. Numid. B. A.*

*MACOMADIENSIS, e, adj. V. v. praec. *B. A.*

MACOR, oris, m. macies, a *maceo. Pacuv.* ap. *Non.* 2, 525. Corpus meum tabe, moerore, macore senet. Al. leg. *macrore.*

*MACRA, ae, fluvius Italiae, prope Lunam, medio inter Liguriam Etruriamque loco. *Plin.* 3, 5. *Liv.* 39, 32. et 40, 41. Hodie est *Magra.* ℙ *Macra* (*i. e.* longa) *Come* (*i. e.* vicus), *μακρὰ*, vicus vel fortasse oppidum Locridis, prope Thessaliam. *Liv.* 32, 13. ℙ *Macra* (*i. e.* longa, *μακρὰ*), insulae nomen in sinu Carcinite. *Plin.* 4, 13. ℙ *Macram* Euboeam dixit Aristides, teste *Plin.* 4, 12. V. *Macris. B. A.*

*MACRĀLES, ium, m. incolae oppidi cujusdam, quod in Latio erat et Macra fortasse audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*MACRENĒSUS, i, insula maris Aegaei, quinque M. P. a Sunio promontorio distans. *Plin.* 4, 12. *Melae* est *Helene.* Vulgo *Macronisi* audit, ut refert *Martinière* (*Le grand Dictionaire Geographique, etc.*) *B. A.*

MACRESCO, is, n. 3. *λεπτύνομαι*, macer fio. *Colum.* 6, 3. Ne penuria cibi macrescat pecus. *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Fames macrescere cogit. Adde 3, 5. *Hor. Ep.* 1, 2, 57. Invidus alterius macrescit rebus opimis. *Festus* in *Curionem:* Curionem agnum Plautus pro macro dixit, quasi cura macruisset.

[MACRIANUS, a, um, adj. ad L. Clodium Macrum pertinens, qui, caeso Nerone, imperium in Africa improspere arripuit. In nummis ejusdem ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 288. Legio I. Liberatrix Macriana. V. LIBERATRIX. *F.*]

*MACRI CAMPI, *Μακροὶ Κάμποι Straboni*, videtur oppidulum fuisse Italiae superioris, in Gallia cispadana, circa Parmam ac Mutinam, ad Macram amnem situm. *Liv.* 41, 18. Consul litteras ad C. Claudium misit, ut cum exercitu ad se in Galliam veniret; Campis Macris se eum exspectaturum. Adde 45, 12. *Colum.* 7, 2. *Varr. R. R.* 2. *praef. B. A.*

[MACRINIANUS, a, um, adj. ad Macrinum aliquem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 47, 3. Cornelia Macriniana. *F.*]

[MACRINUS, i, m. derivativum macri. *Not. Tir.* p. 67. Macer, macrinus. Est cogn. R. imperatoris, V. MACELLINUS, et consulis ann. a Chr. n. CLXIV. ap. *Mur.* 335, 4, 5. et 6. M. Pompejus Macrinus. *F.*]

[MACRIO, onis, m. dimin. macri, idem ac macellus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1547, 4. Cornelius Macrio. *F.*]

*MACRIS, idis, f. (*Μακρὶς i. e.* longa), insula maris Aegaei, prope Ioniam, e regione Myonnesi promontorii. *Liv.* 37, 13. 28. et 29. ℙ Item Euboeae insulae vetus nomen. *Plin.* 4, 12. V. *Macra* f. ℙ Et nomen antiquum Icari Icariaeve insulae. *Plin. ib.* ℙ Et Chii. *Id.* 5, 31. ℙ *Macris* etiam audiebat insularum par in mari Mediterraneo, prope Lyciam. *Id. ib. B. A.*

MACRITAS, atis, f. macies, tenuitas, *λεπτότης. Vitr.* 2, 4. Macritas arenae. *Pall.* 11, 1. Propter macritatem ager semen aliud ferre non valet.

MACRITUDO, inis, f. idem ac macies. *Pl. Capt.* 1, 2, 32. Ossa atque pellis sum, miser a macritudine.

[MACRO, onis, m. perquam macer. Est cogn. R. consulis suffecti ann. a Chr. n. CXXXV. ap. *Vernazza, diploma di Adr.* L. Attius Macro: et praefecti praetorio sub Tiberio ap. *Dion.* 58, 9. Naevius Sertorius Macro. *F.*]

MACROBII, orum, m. plur. pop. Aethiopiae, in Meroe ins. ad Or., sic dicti a *μακρὸς*, longus, et *βίος*, vita, quia vita dimidio, quam nos, protensiore fruuntur. [*V. *Herod.* 3, 7.] Forma sunt pulcherrimi, plurimum valent robore, justitiam colunt, amant aequitatem. Apud eos lacus est adeo liquidus, ut ne folia quidem sustineat, quo perfusa corpora quasi uncta nitescunt. Ultra illos desertae inhumanaeque solitudines sunt. *Mela* 3, 9., *Plin.* 7, 2, 2. et *Val. Max.* 8, 13. *n.* 5. *extr.* ℙ **Macrobii* etiam dicti sunt incolae Apolloniae, Macedoniae oppidi. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

MACROBIUS, ii, m. Aurelius Macrobius Ambrosius Theodosius (vel Macrobius Ambrosius Aurelius Theodosius) vir consularis et illustris, sacrique cubiculi praefectus, qua fuerit patria, non constat, Romanus certe non fuit. Vixit autem Honorii et Theodosii junioris temporibus, hoc est exeunte saec. Christi IV., scripsitque commentaria in Ciceronem de Somnio Scipionis, et Saturnaliorum libros VII, in quibus ab A. Gellio multa descripsit, adeo ut ejus fur et simia dictus sit. Quamquam ultro ipse fatetur, se res ipsis verbis, quibus ab ipsis auctoribus enarratae sunt, explicasse, *Sat.* 1. *praef.*

*MACROCEPHALI, orum, m. *Μακροκέφαλοι*, populi Asiae, in Ponto. *Mela* 1, 19. *med. Plin.* 6, 4. *B. A.*

MACROCHĒRUS, a, um, adj. qui longas habet manicas: a *μακρὸς*, longus, et *χείρ*, manus. *Lamprid. Alex. Sev.* 33. Chlamydes hirtas Severi, et tunicas asemas, vel macrocheras ad usum revocavit suum. V. CHIRIDOTA.

MACROCHIR. V. LONGIMANUS.

MACROCOLUM, i, n. *μακρόκωλον*, charta regia, quae magnitudine Augustam, Livianam, Fannianam, ceterasque chartae species exsuperabat: a *μακρὸς*, longus, et *κῶλον*, membrum, membrana. *Cic. Att.* 16, 3. *Μακρόκωλον* translatum in macrocolum lege convivis tuis. *Id. ib.* 13, 25. Impensam fecimus in macrocola. *Plin.* 13, 12, 24. Pedalis, et cubitalis mensura erat macrocolis. *Hard.* ex MSS. legit *macrocollis* duplici *ll*, a *κόλλα*, glutinum, ut *macrocolla* fuerint chartae inter se junctae, et glutino compactae. Utcumque se res habeat, hujusmodi chartis utebantur describendis syntagmatis ex chirographo auctoris (qui ea in minoribus chartis conscripserat), ut in vulgus ederentur: quod ex allatis *Ciceronis* locis satis apparet.

*MACROCREMNII MONTES inter Tyram amnem siti et paludem Maeotidem. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MACROLOGIA, ae, f. *μακρολογία*, est vitium orationis, quo sermo, longior quam oporteat, usurpationis, quo sermo, longior quam oporteat, usurpatur. Graeca vox est, et Graecis litteris scribitur a *Quint.* 8, 3., *Charis.* 4, 242. et *Diomed.* 2, 444. qui omnes in exemplum afferunt illud *Livii:* Legati non impetrata pace, retro domum, unde venerant, abierunt.

*MACRONES, um, m. populi Ponti. *Plin.* 6, 4. ℙ Item gens Iberiae, Absarum fluvium accolentes. *Plin.* 6, 10. *B. A.*

*MACRONTICHOS vel Macron Tichos, (*Μακρὸν τεῖχος, i. e.* longus murus,) gen. neutr. opp. Thraciae, in ora Propontidis, prope Bisanthen. *Plin.* 4, 11. *Mela* 2, 2. *med.* ubi Graece scribitur. *B. A.*

[MACROPHYLLON. V. MACHAEROPHYLLON. *F.*]

MACROR. V. MACOR.

MACTABILIS, e, adj. qui mactari, vel mactare potest. *Lucr.* 6, 805. Tum fit odor vini plagae mactabilis instar, [*i. e. velut mortifer ictus.] Ita legit *Lambinus*, [*Secutus est *Eichstadt.*] alii aliter.

[MACTATIO, onis, f. idem ac mactatus. *Arnob.* 7, 213. Quod gaudium est, innoxiorum animantium mactatione laetari? *Isid. Orig.* 6, 19. Unde et mactatio post immolationem est. *F.*]

MACTATOR, oris, m. occisor. *Sen. Troad.* 1002. Perge mactator senum.

MACTATUS, a, um, part. a *macto*, [*instructus, ornatus. V. in MACTO. *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 9, 641. Livius inde redit magno mactatu' triumpho. ℙ In malam partem i. q. affectus. *Ter. Ph.* 5, 8, 39. Mactatus infortunio. ℙ De hostiis mola salsa instructis. *Varr.* ap. *Non.* 2, 356. Grunnit tepido lacte satur, mola mactatus porcus, h. e. hordeo auctus. ℙ Hinc occisus in sacrificio, *σφακτός.*] *Hor. Od.* 1, 19, 16. Mactata veniet lenior hostia. *Ov. Met.* 13, 448. Placet Achilleos mactata Polyxena manes. *Suet. Aug.* 15. Trecenti ex dediticiis ad aram divo Julio exstructam hostiarum more mactati. V. *Servii* locum ad IMMOLATUS. ℙ [*Tum in universum i. q. sacrificatus. *Ov. Trist.* 4, 2, 35. Corpora mactata Deo.]

MACTATUS, us, m. occisio. *Lucr.* 1, 98. Hostia conciderat mactatu moesta parentis.

MACTE et Macti. V. MACTUS.

MACTEA. V. MATTYA.

MACTO, as, avi, atum, a. 1. [*frequent. obsoletae formae *mago*, i. e. augeo, unde etiam *magis*, *magnus.* Alii, quibuscum Noster fecerat, deducunt ex *magis* et *auctare.* Proprie signif. auctare, magnum facere et venerandum. Multi exstant scriptorum loci, in quibus haec antiquissima notio nondum plane deleta est, ex qua fere idem signif., quod instruere, ornare. Huc pertinent ex iis, quae Noster laudaverat, *Cic. Rep.* ap. *Non.* 4, 291. Ferunt laudibus, mactant honoribus. *Arnob.* 1, 24. Liberum patrem fanorum consecratione mactatis. *Cic. Vat.* 6. Cum puerorum extis Deos Manes mactare soleas. V. etiam locum in MACTATUS, *Enn.* ap. *Serv.* ad *A.* 9, 641. Porro huc pertinet solemnis apud sacrificantes loquendi formula, *macte hoc vino inferio esto: macte hac dape pollucenda esto: macte hoc porco esto*, ut est ap. *Serv.* l. l. et *Cat. R. R.* 132. 134. et 139., quasi Deus ipse ea oblatione major fieret et honoratior, ejusque beatitas augeretur. Plura v. in MACTUS. ℙ Ita usurpatur etiam in malam partem de rebus, quibus aliquem afficimus aut affectum volumus. *Forc.* haec laudaverat: *Pl. Poen.* 3, 1, 14. Divitem audacter solemus mactare infortunio. *Id. Aul.* 3, 5, 62. Dotatae mactant et malo et damno viros. *Enn.* ap. *Non.* 4, 291. Qui illum Dii Deaeque magno mactassint malo. *Lucr.* 6, 1239. Incuria mactans. *Pl. Rud.* 1, 2, 8. Hoc quod me mactat, concinnem lutum, i. e. fatigat, molestia afficit. Adde *Sil.* 17, 500. mactantur comminus uno Exitio. ℙ Hinc factum est, ut in sacrificiis *mactari* dicerentur victimae, cum ante caedem ture, vino, mola salsa affunderentur. Ita *Serv.* ad *A.* 9, 641. Quoties aut tus, aut vinum super victimam fundebatur, dicebant: *mactus est taurus* vel *vino*, vel *ture*, i. e. sacratus, ad sacrificandum praeparatus. V. etiam locum *Varr.* ap. *Non.* 2, 356. in MACTATUS. ℙ Unde metaleptice sumitur pro caedere in sacrificiis, *κατ' εὐφημισμόν*, quod *caedis* voce in sacrificiis, ut mali ominis, abstinendum sit. Quae melior videtur ratio, quam de novo cogitare etymo (v. *Doederl.* 3, 222.), ut *mactare* caedendi significatione cognatum homonymum sit Gr. *σφαγή*, *σφάγανον. Virg. A.* 4, 57. Mactant lectas de more bidentes: ubi *Serv. Mactant*, verbum sacrorum, *κατ' εὐφημισμὸν* dictum. [*Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Numa inter liba, et decimas profanandas, et suovetaurilia mactanda aetatem egit. *Ov. Met.* 15, 114. Vite caper morsa Bacchi mactandus ad aras. *F.*] *Doederl. l. l.* in his breviloquentiam viaras. *F.*] *Doederl. l. l.* in his breviloquentiam vidit, ita ut *bidentes mactare* dictum sit pro *bidentibus mactare deos*, eodem modo, quo *pontem jungere*, *foedus ferire*, cet. coll. ipsius animadvers. ad *Soph. Oed. Col.* 492. p. 352. ℙ Neque de victima solum, sed alibi etiam *mactare* de caede usurpatur. *Cic. Har. Resp.* 20. Clodius divisores tribuum domi suae crudelissima morte mactavit. *Cat.* 1, 11. Non ad mortem rapi, non summo supplicio mactari imperabis. *Mart.* 1, 50. Ibi illigatas mollibus damas plagis Mactabis, et vernas apros. ℙ Tum *mactare*, quod proprie partem rituum sacrificalium denotat, translatum est in totum sacrificandi actum. Ita intelligendus videtur locus *Varr.* ap. *Non.* 4, 291. Pultem Diis mactare. V. MACTATUS. ℙ Hinc in malam partem i. q. devovere. *Liv.* 9, 40. Eos se Orco mactare Junius dictitans; et 10, 28. Hostium legiones Telluri ac Diis Manibus mactandas dabo. *Tac. A.* 2, 13. Raptores pacis ultioni et gloriae mactandos. ℙ Porro i. q. perdere, delere, pessumdare. *Cic. Verr.* 2, 4, 11. *extr.* Cum videant jus civitatis illo supplicio esse mactatum. *Acc.* ap. *Non. l. c.* Aut illorum opes fundam in campo, aut naves uram, aut castra mactabo in mare. *Cic. Fl.* 22. Tradere aliquem civitatis testimonio mactandum. ℙ Confunduntur *mactari* et *jactari.* V. *Burm* ad *Virg. A.* 2, 667.]

MACTRA, ae, f. *μάκτρα*, vas, in quo farina subigitur. Vox Graeca. *Petr. fragm. Trag.* 14. *Burm.* De mactra illam sustuli. Al. leg. *de mactrilla*, h. e. parva mactra. Sed potius legend.: *de machina illam sustuli*, *h. e.* de catasta, in qua servi venales prostabant, illam emi. [*Ita leg. in ed. *Anton.*] V. MACHINA.

MACTRILLA. V. v. praec.

MACTUS, a, um, adj. cumulatus, auctus: ex *magis auctus*, ut *Festus* docet. [*Est part. obsol. v. *mago.* V. MACTO; etiam locum, quem sequenti §. adscripsimus.] Habet locum in sacrificiis, in quibus, ut ait *Serv.* ad *A.* 9, 641., quoties aut tus, aut vinum super victimam fundebatur, dicebant: *mactus est taurus* vel *vino*, vel *ture*, hoc est cumulata est hostia, et magis aucta. Sic quippiam Deo offerentes dicebant Deo: *macte hoc vino inferio esto: macte hac dape pollucenda esto: macte hoc porco esto*, ut est ap. *Serv. ib.* et *Cat. R. R.* 132. 134. et 139., quasi Deus ipse ea oblatione major fieret, et honoratior, ejusque beatitas augeretur. In his autem *macte esto* positum est pro *mactus esto*, vocativus pro nominativo, (quamquam et *mactus* antiqui dixerunt, teste *Prisc.* 5, 668.) et saepe v. *esto* omittitur. [*Dixit de hoc constructionis genere *Ruddim.* 1, 126. *n.* 76. ubi *Stallb.* laud. *Theocrit.* 17, 66. *Ὄλβιε κῶρε γένοιο!* ibique *Kiessling.* coll. *Classical journal.* Tom. 16. p. 353. ℙ Hinc i. q. caesus. *Lucr.* 5, 1338. Ut nunc saepe boves Lucae, ferro male mactae, Diffugiunt: qui locus luce videtur illustrare clarius eorum sententiam, qui *mactus* non adject., sed particip. esse docent.] ℙ In eleganti usu est *macte*, et *macti*, quoties gratulamur alicui, plaudimus, felicem ac beatum esse, jubemus, et cohortamur, ut in virtute excolenda, quam recte factis adhuc ostendit, crescat quotidie magis. *Cic. Att.* 12, 6. *med.* et *Tusc.* 1, 17. Macte virtute: ego enim ipse cum eodem ipso non invitus erraverim. *Virg. A.* 9, 640. atque his victorem affatur Iulum: Macte nova virtute puer: sic itur ad astra. *Sen. ep.* 66. *f.* Macte virtute esto, sanguinolentis, et ex acie redeuntibus dicitur. *Liv.* 7, 36. Macti virtute milites Romani este: vestrum iter ac reditum omnia saecula laudibus ferent. *Val. Fl.* 6, 547. Macte, ait, o nostrum genus. *Lucil.* ap. *Serv. l. c.* Macte, inquam, virtute, simulque his versibus esto, *h. e.* honoratus, laudatus, auctus tum virtute tua, tum versibus meis. *Plin.* 2, 12, 9. Macti ingenio este, coeli interpretes. *Liv.* 10, 40. Macte virtute diligentiaque esto. *Stat. Th.* 7, 280. Macte animo juvenis; et *Silv.* 1, 2, 201. Macte toris, Latios inter placidissime vates, *h. e.* felix connubii; et *ib.* 3, 106. Macte bonis animi. *Mart.* 4, 13. Claudia, Rufe, meo nubit Peregrina Pudenti: Macte esto taedis, o Hymenaee, tuis. *Plin. Pan.* 46. Macte hac gravitatis gloria, Caesar; et *ib.* 89. Macte uterque ingenti in rempubl. merito. ℙ Animadvertenda est illa loquendi ratio ap. *Liv.* 1, 12. *f.* Juberem, macte virtute esse, si pro mea patria ista virtus staret. Ubi al. leg. *Juberem*, *te macte*, etc. [*Cf. *Drakenb.* ad h. l.] Sic *Flor.* 2, 18. Macte fortissimam, et meo judicio beatissimam in ipsis malis civitatem! asseruit cum fide socios, etc. Al. leg. *macte esse fortissimam*, etc. *asseruit: cum fide*, etc. Quibus locis *macte* tanquam indeclinabile, vel

adverbium ponitur. [*Huc pertinet etiam locus, quem Noster in f. laudaverat. *Cic. Att.* 15, 29. Servuli dicunt, eum, et agripetas ejectos a Buthrotiis: macte! i. e. recte, bene! V. quae in hanc sententiam comparat *Ruddim.* 1, 126. *n.* 76.] ℙ Cum genitivo. *Mart.* 12, 6. Macte animi, quem rarus habet, morumque tuorum, Quos Numa, quos hilaris possit habere Cato. Adde *Stat. Th.* 2, 495. ℙ Absolute et sine casu. *Cic. Att.* 15, 29. Servuli dicunt, eum, et agripetas ejectos a Buthrotiis: macte! i. e. recte! bene!

MĂCŬLA, ae, f. [*Proprie significat id, quod variat colorem in re aliqua, sine inficiendi, corrumpendi notione, quam sibi vindicat v. *labes*, ubi v. quae notavimus de discrimine vv. *labes*, *macula* et *nota*. Huc pertinent exempla, quae Noster ad finem laudaverat: *Plin.* 37, 10, 56. Gemma purpurea nigris interpellantibus maculis. *Virg. G.* 3, 56. bos maculis insignis et albo, *h. e.* albis maculis. V. ENDIADYS; et *ib.* 4, 91. de rege apum. maculis auro squalentibus ardens; et *A.* 9, 49. Equus albis maculis. ℙ Nunc sequi possunt, quae *Forc.* perperam ab initio posuerat, ea, in quibus *macula* est] σπίλος, sordes, labes, quidquid alicujus rei proprium colorem inficit et corrumpit. *Cic. N. D.* 1, 28. Est corporis macula, naevus: illi tamen hoc lumen videbatur. *Ov. Fast.* 3, 821. Maculas auferre de vestibus. *Plin.* 20, 13, 50. extrahere. *Id.* 12, 25, 54. in veste facere. *Id.* 28, 7, 23. e veste abluere. *Id.* 20, 2, 4. Lentigines ac maculas e facie tollit elaterium; et *ib.* 13, 51. Ruta illita cicatrices et maculas toto corpore emendat. *Id.* 36, 19, 33. Melitites medetur maculis corporis. *Petr. Sat.* 102. Aquae aspergo corpori maculam imponit. *Ov. Met.* 5, 455. Combibit os maculas. *Pl. Capt.* 3, 4, 63. Maculatur corpus maculis luridis. *Cic. Somn. Scip.* 6. Vides habitari in terra raris et angustis in locis: et in ipsis quasi maculis, ubi habitatur, vastas solitudines interjectas: *maculas* vocat, quia loca terrae habitabilia rara sunt, et intervallis dissita, sicut in veste maculae. ℙ Translate est res turpis honestatem deformans, nota, infamia, dedecus. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 311. Quem scis scire tuas omnes maculasque notasque. *Cic. Manil.* 3. Delenda vobis est illa macula, Mithridatico bello suscepta, quae penitus jam insedit atque inveteravit in populi R. nomine. *Id. Dom.* 9. *med.* Homo omnium scelerum libidinumque maculis notatissimus. *Id. Verr.* 2, 5, 46. Errabas, Verres, cum te maculas furtorum et flagitiorum tuorum, sociorum innocentium sanguine eluere arbitrabare. *Id. Planc.* 12. Hunc tu vitae splendorem maculis aspergis istis? *Id. Rosc. Am.* 39. Legationis caeremoniam perfidia polluere, maculaque affricere. *Sen. Herc. Oet.* 1454. Imprimere maculam laudibus. *Cic. Verr.* 1, 4. Ut ejus adolescentiae maculas ignominiasque praeteream. *Id. Cluent.* 5. Illam non pudor, non pietas, non macula familiae a cupiditate revocavit. *Id. Balb.* 6. Est hujus saeculi labes quaedam et macula, virtuti invidere. *Ter. Ad.* 5, 8, 31. Effugere maculam avaritiae. *Pl. Poen.* 1, 1, 70. Inest amoris macula huic homini in pectore, Quae elui neutiquam potest. *Id. Capt.* 4, 2, 61. Jam ego ex corpore exigam omnes maculas moerorum tibi. *Hor. A. P.* 351. ubi plura nitent in carmine, non ego paucis Offendar maculis, quas haud incuria fudit, Ast humana parum cavit natura. ℙ Item foramen retis, plaga. *Ov. Her.* 5, 19. Retia saepe comes maculis distincta tetendi. *Colum.* 8, 15. Locus clatris, vel grandi macula retibus contegitur. *Varr. R. R.* 3, 11. septum totum rete grandibus maculis integitur. *Cic. Verr.* 2, 5, 11. Reticulum ad nares sibi admovebat, tenuissimo lino, minutis maculis, plenum rosae. ℙ In loco *Varronis* allato quidam omittunt v. *rete*, et maculas pro ipso rete poni putant. Est qui affert et locum *Claud. Rapt. Pros.* 3, 266., sed ibi non de reti, sed de tigris maculis sermo est. Licebit tamen, si usu veniat, *maculas* pro reti usurpare per synecdochen. [*Varias de significatione vocabuli *macula* in rebus venatoriis VV. DD. sententias comparat *Ruhnk.* ad *Ov. Her. l. l.* ubi v.] ℙ [*Macula* est etiam cogn. R. *Macr. Sat.* 2, 2. Faustus Sullae filius, cum soror ejus eodem tempore duos moechos haberet, Fulvium fullonis filium, et Pompejum Maculam, Miror, inquit, sororem meam habere maculam, cum fullonem habeat. Ejusdem fortasse meminit *Cic. Fam.* 6, 19. *F.*]

MĂCŬLĀTĬO, onis, f. actus maculandi. *Appul. Apol.* Ea tabes primorem cutem vitiligine insignit, et omnimodis maculationibus convariat. ℙ Translate *Firm. Math.* 3, 15. *n.* 3. Aliqua infamiae maculatione pollutus.

MĂCŬLĀTUS, a, um, part. a *maculo:* macula foedatus, inquinatus, *Ov. de nuce* 157. dextra maculata cruore. ℙ Translate. *Sil.* 11, 200. maculatae crimine mentes. ℙ Item notis, et signis varii coloris distinctus. *Val. Fl.* 6, 704. et multo maculatam murice tigrim.

[MĂCŬLENTUS, a, um, adj. idem ac maculosus. V. MACELLA. *F.*]

MĂCŬLO, as, avi, atum, a. 1. [*Proprie significat variare alicujus rei colorem, non polluendi, foedandi, sed tingendi, ornandi causa. V. in MACULA. Exemplum, quod huc faciat, Noster in f. posuerat. *Val. Fl.* 4, 368. de Argo: Lumina non aliter toto cui vertice, quam si Lyda nurus sparso telas maculaverit ostro. ℙ Tum est] ῥυπαίνω, inquino, polluo, foedo. *Virg. A.* 3, 28. atro liquuntur sanguine guttae, Et terram tabo maculant. *Catull.* 63, 7. recente terrae sola sanguine maculans. *Pl. Capt.* 3, 4, 63. Maculatur corpus maculis luridis. ℙ Translate est contaminare, polluere. *Cic. Har. resp.* 13. Castissimos ludos omni flagitio, dedecore maculare. *Id. Mil.* 31. omni nefario stupro et scelere sacra loca. *Id. Sext.* 28. aliquo negotio alicujus splendorem. *Liv.* 1, 13. partus suos parricidio, [*i. e. caedibus efficere, ut parricidarum progenies posteri dici possent.] *Nep. Paus.* 5. belli gloriam turpi morte. *Virg. A.* 10, 851. Idem ego, nate, tuum maculavi crimine nomen. *Aurel. Vict. Caesar.* 15. Hunc nulla vitiorum labes maculavit. *Lucr.* 5, 1150. metus maculat poenarum praemia vitae, *h. e.* corrumpit. ℙ *Maculantia verba*, quae orationem maculant. *Gell.* 16, 7. Obsoleta quoque, et maculantia ex sordidiore vulgi usu ponit.

MĂCŬLOSUS, a, um, adj. [*Notis, maculis distinctus, non sordes, sed coloris discrepentiam spectantibus. Quae huc pertinent, Noster secundo loco posuerat. *Virg. A.* 1, 327. maculosae tegmine lyncis. *Plin.* 36, 6, 5. Maculosum marmor. *Colum.* 6, 37. Equus coloris nigri, vel maculosi. ℙ Tum sequi poterat exemplum, quod *Forc.* sine discrimine ceteris immiscuerat: *Pl. Bacch.* 3, 3, 29. Si unam peccavisses syllabam, Fieret corium tam maculosum, quam est nutricis pallium: ubi jocose dictum est de eo, qui verberibus probe castigatus est. ℙ Tum est] σπιλωτός, maculis aspersus, maculis abundans, immundus. *Cic. Phil.* 2, 29. Auctionis vero miserabilis aspectus: vestis Pompeji non multa, eaque maculosa, argentea vasa collisa, etc. *Plin.* 2, 9, 6. Maculosa luna. *Ov. A. Am.* 3, 395. maculosae sanguine arenae. *Id. Trist.* 3, 1, 15. Littera suffusas quod habet maculosa lituras, etc. ℙ Translate est contaminatus, impurus, scelestus. *Cic. Att.* 1, 16. *med.* Maculosi senatores, nudi equites. *Hor. Od.* 4, 5, 22. Maculosum nefas. *Tac. H.* 3, 38. Vir omni dedecore maculosus. *Aurel. Vict. Caesar.* 11. Maculosa adolescentia. ℙ [Comp. *Maculosior* ap. *Front. de orat.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3, *med.* Polluta, et contaminata, et varia, et maculosa, maculosioraque, quam nutricis pallium. *F.*]

*MACUM, Aethiopiae oppidum, vel fortasse in confinio Aethiopiae Aegyptique situm. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MACURĒBI, orum, m. populi Mauretaniae Caesariensis. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MACYNĬA, ae, f. Μαχυνία, oppidum Aetoliae. *Plin.* 4, 2. ℙ Huic vicinus fuit *Macynius mons*, Μαχύνιον ὄρος, qui et *Macynium* dictus. *Plin. ib. B. A.*

*MACYNĬUM et
MACYNĬUS MONS. V. in v. praec. *B. A.*

*MADAURA sive
MADAURĪ, urbs Africae. V. in *Madaurensis. B. A.*

[MĂDĂRUS, i, m. μαδαρός, calvus. Ita joculariter cognominatur C. Matius, Caesaris familiaris, propter calvitiem, a *Cic. Att.* 14, 2. Altera epistola de Madaro scripta, apud quem nullum σαλαχώνισμα (*h. e.* nulla lautitiarum ostentatio), ut putas, et *mox:* Habes igitur φαλάκρωμα (*h. e.* calvitium) inimicissimum otii, id est Bruti. V. CALVENA. *F.*]

MADAURENSIS, e, adj. ad Madauram pertinens, quae est urbs Africae in finibus Numidiae, et Getuliae, patria Appuleji. Unde *Appulejus Madaurensis* ap. *August. ep.* 49. V. METAURIANUS. ℙ *Dicta et *Madauri*, *orum*, haec urbs. *August. Conf.* 2, 3. A Madauris. Accusativum *Madauros* habet *Ant. Itin. Ptolemaeo* est Μάδουρος. *B. A.*

MĂDĔFĂCIO, is, eci, actum, a. 3. βρέχω, δεύω, διαίνω, madidum facio, humore aspergo, tingo. *Cic. Div.* 1, 32. Vaticinatus est, madefactum iri minus triginta diebus Graeciam sanguine. *Virg. A.* 5, 330. Sanguis fusus virides madefecerat herbas. *Plin.* 32, 7, 25. Lanam aceto et nitro madefacere. *Ov. Met.* 4, 252. imbutum coelesti nectare corpus Delicuit, terramque suo madefecit odore, *h. e.* imbuit, perfudit. *Cels.* 3, 18. Si vero imbecillitas est, rosa caput, adjecto serpyllo alioque simili, madefaciendum est. Jocularitер *Pl. Ps.* 1, 2, 50. vino modo cupidae estis: Eo vos, vestros panticesque adeo madefacitis, cum ego sim hic siccus. [*Suet. Vesp.* 16. Madefacere spongiam. Opp. *exprimere.*] ℙ Pro macerare. *Plin.* 25, 6, 31. Caules concisos madefaciunt diebus quindecim, atque ita succum exprimunt.

*MADEFACTĬO, onis, f. *a moistening. Octav. Hor.* 1, 2. *B. A.*

MĂDĔFACTO, as, a. 1. frequent. a *madefacio. Venant. carm.* 1, 21, 26. Si tamen est fluvius, qui madefactat humum.

MĂDĔFACTUS, a, um, part. a *madefacio:* madidus factus, aspersus, maceratus. Minus est, quam *imbutus:* ut in illo *Cic. Phil.* 14, 3. Imbuit sanguine gladii, vel madefacti potius. *Plin.* 21, 8, 23. Amarantus madefactus aqua revirescit. *Id.* 26, 6, 15. Radix in vino madefacta. *Tibull.* 2, 7, 14. Et madefacta meis serta feram lacrimis; et 3, 6, 63. Syrio madefactus tempora nardo. ℙ Item tinctus, coloratus. *Id.* 4, 2, 15. cui mollia caris Vellera det fucis bis madefacta Tyros. ℙ Item perfusus, abundans, plenus, madens. *Sil.* 12, 18. molli luxu madefacta, meroque Illecebris somni torpentia membra fluebant. *Heins.* mallet *labefacta. Colum.* 10, 309. multo madefactus lacco. *Ammian.* 15, 3. *med.* Poculis amplioribus madefacti.

MĂDĔFĪO, is, anom. passiv. διαίνομαι, madens fio, humore aspergor. *Plin.* 28, 7, 22. Ferventes oculorum anguli subinde madefiant. *Catull.* 64, 364. Alta Polyxenia madefient caede sepulcra. *Cic. Div.* 1, 32. Madefactum iri Graeciam sanguine.

MĂDENS, entis, part. a *madeo:* διάβροχος, ἔνυγρος, humore plenus, madidus, perfusus. *Plin.* 9, 45, 69. Madentes spongiae. *Id.* 31, 9, 45. Linteolum vino madens. *Quint.* 6, 1. *med.* Vestis madens sanguine. *Petr. Sat.* 6. Madens sudore. *Stat. Silv.* 5, 3, 58. oculis, *h. e.* flens. *Ov. Trist.* 3, 5, 12. os fletu. *Id. Her.* 13, 52. More nivis lacrimae sole madentis eunt. *Stat. Th.* 3, 230. Ense madens, *h. e.* ensem habens madentem sanguine. ℙ *Caede madens* est madens sanguine ob caedem factam: et metonymice caedis auctor, aut reus. *Juven.* 4, 154. hoc nocuit Lamiarum caede madenti. *Sen. Herc. Oet.* 1870. populisque madens ferrum, *h. e.* sanguine caesorum populorum. *Id. Herc. Fur.* 1195. puerili madens arundo leto. ℙ Absolute. *Cic. in Sen.* 6. et *Virg. A.* 4, 216. Madens coma, *h. e.* delibuta unguentis. *Lucr.* 6, 1180. sudor per collum, *h. e.* manans, fluens. Sic per catachresin *Sever. Aetn.* 520. madentes flammae, *h. e.* fluentes. *Tac. H.* 5, 17. campi. *Sen. Herc. Oet.* 71. madens Auster, *h. e.* pluvius. Sic *Mart.* 10, 5. bruma. *Stat. Silv.* 4, 8, 8. Deus, *h. e.* Neptunus. ℙ *Vino madens*, est vini plenus, bene potus, ebrius. *Sen. ep.* 83. *med.* Vir moderatus et gravis, sed mersus vino et madens. ℙ Absolute. *Suet. Claud.* 33. Nec temere unquam triclinio abscessit, nisi distentus ac madens. ℙ Hinc translate. *Mart.* 7, 51. Jure madens, varioque togae limatus in usu, *h. e.* plenus juris scientia. *Gell.* 13, 8. *f.* Vitia facundissime accusant, intercutibus ipsi vitiis madentes. *Auson. Profess. n.* 15. Cui felle nullo, melle multo mens madens.

MĂDĔO, es, ui, n. 2. μαδάω, νοτέω, humidus, madidus sum, humore madefio: a priore Graeca voce allata. *Cic. Phil.* 2, 41. Natabant pavimenta vino, madebant parietes. *Virg. A.* 12, 690. plurima fuso Sanguine terra madet. *Id. G.* 3, 429. Vere madent udo terrae, ac pluvialibus austris. *Mart.* 9, 36. Scis, quoties Pharios madeat Jove fusca Syene, *h. e.* pluvia perfundatur. *Id.* 1, 57. Continuis vexata madet vindemia nimbis, *h. e.* tempus vindemiae pluvium est. *Id. Spectac.* 3. Et Cilices nimbis hic maduere suis, *h. e.* perfusi sunt croco. *Id.* 10, 19. madent capilli: scil. unguento. *Plin.* 13, 1, 1. Persae unguento madent. *Id.* 22, 12, 14. Radix succo madet. *Id.* 24, 11, 53. Caprae si aquam biberint, in qua folia ea maduerint, mori dicuntur. *Ov. A. Am.* 3, 378. Lacrimis madent genae. *Val. Fl.* 3, 391. quibus invito maduerunt sanguine dextrae, *h. e.* qui inviti caedem patrarunt. *Lucan.* 2, 149. nati maduere paterno Sanguine, *h. e.* occiderunt patres suos: metonymia. ℙ *Madere vino*, et *madere* absolute est bene potum esse, atque ebrium. [*V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 7. p. 156. sq. *ed. Frotsch.*] *Tibull.* 2, 2, 8. Atque satur libo sit, madeatque mero. *Pl. Truc.* 4, 4, 2. Si alia membra vino madeant, cor sit saltem sobrium. *Id. Most.* 1, 4, 7. Ecquid tibi videor madere? *Id. Ps.* 5, 2, 7. Non vides me, ut madide madeam? *Tibull.* 2, 1, 29. non festa luce madere Est rubor. [*Notandus est locus *Lucr.* 3, 478. tardescit lingua, madet mens; ubi *Eichstadt.* in *Ind. Lucr.* parum recte ita videtur: de graviter aegrotante, cujus mens non magis suo munere fungitur, quam hominis vino obruti.] ℙ Pro abundare, plenum esse: ductum ab iis, qui vino madent. *Tibull.* 3, 6, 5. madeant generoso pocula Baccho. *Plin.* 17, 4, 3. Caecubae vites in Pomptinis paludibus madent. *Prop.* 4, 4, 74. Cum pagana madent fercula deliciis. *Pl. Most.* 2, 1, 48. Istaec blanda dicta quo eveniant, madeo metu. *Lucr.* 4, 793. arte madent simulacra, *h. e.* arte imbuta et praedita sunt. Est tamen qui *valent* legat. *Hor. Od.* 3, 21, 9. Socraticis madet sermonibus, *h. e.* imbutus est, et abundat praeceptis gravioris philosophiae. *Mart.* 7, 69. Cujus Cecropia pectora voce madent, *h. e.* peritissima sunt Graecae linguae. ℙ In illo *Virg. G.* 1, 196. Et quamvis igni exiguo properata maderent: *Serv.* et alii exponunt *festinata coquerentur:* quo sensu *Pl. Men.* 2, 2, 51. Jam ergo haec madebunt, faxo: nihil morabitur: *h. e.* coquentur. Sic *Id. Pers.* 1, 3, 12. Collyrae facite ut madeant, et colliphia: Ne mihi incocta detis

Non tamen haec ita intelligas, quasi *madere* coctum esse significet, sed quia quae cocta sunt, teneriora fiunt, et jure facilius perfunduntur ac imbuuntur.

MĀDESCO, is, n. 3. δίεμαι, madidus fio. *Virg. A.* 5, 697. semusta madescunt Robora. *Ov. Met.* 1, 66. tellus Nubibus assiduis, pluvioque madescit ab austro. *Id. Fast.* 6, 198. multa terra madescit aqua. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 311. largis tunc imbribus ora madescunt. *Cels.* 3, 6. *med.* Spectare oportet, num tempora, partesve corporis aliae paulum madescant, *h. e.* sudore perfundantur. ¶ Per metonymiam est mollescere, tenerum fieri, macerari. *Colum.* 6, 30. de equis: Ut stabulentur sicco loco, ne humore madescant ungulae. *Id.* 11, 3. *med.* Brassica in coctura celerius madescit. *Id.* 10, 398. de cucumere: riguoque madescit luteus arvo. *Plin.* 18, 7, 17. Triticum madescit dulci aqua ligneis vasis. ¶ [Item ebrius fio. *Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. Nec Chrysippum tuum praetereo, quem quotidie ferunt madescere solitum. *F.*]

MĀ DĬĀ. V. MA.

MĀDĬDĀTUS, a, um, part. a *madido:* madidus factus, madens. *Appul. Met.* 8. Madidatae spongiae. ¶ Item vino madens. *Arnob.* 5. *in.* Injecisse madidatis vincula.

MĀDĬDĒ, adv. *Madide madere* ap. *Pl. Ps.* 5, 2, 7. est probe ebrium esse.

MĀDĬDO, as, avi, atum, a. 1. madidum reddo, madefacio. *Arnob.* 2, 70. Proluvie linerent et madidarent se sua. *Id.* 5, 163. Mero multo madidari. ¶ Part. *Madidans* pro madidus, madens. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 88. ille *(Zephyrus)* novo madidantes nectare pennas Concutit, et glebas fecundo rore maritat. *Sed vitiosa est lectio, judice *Ruhnkenio*, qui corrigit *madidatas*. *B. A.*

MĀDĬDUS, a, um, adj. ὑγρὸς, διάβροχος, madens, madefactus, humidus. *Cic. Q. Fr.* 2, 12. *med.* Fasciculum illum epistolarum totum sibi aqua madidum redditum esse. *Plin.* 25, 6, 30. Radix succo madida. *Id.* 31, 7, 39. Madidus spiritus. *Ov. Met.* 1, 264. madidis Notus evolat alis; [*Perpetuum fere est ventorum epitheton v. MADIDUS. V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 219. Et madidis Euri resolutae flatibus Alpes.] *Ov. Met.* 5, 53. Capilli madidi myrrha. *Id. A. Am.* 1, 660. Madidae genae, *h. e.* madentes lacrymis. *Id. Her.* 14, 30. et *Amor.* 1, 6, 38. comae, *h. e.* madentes unguento. ¶ Item humore abundans, aquosus. *Ov. A. Am.* 1, 554. Ut levis in madida canna palude tremit. *Id. Trist.* 5, 6, 37. multa madidae celebrantur arundine fossae. *Mart.* 4, 44. Presserat hic madidos nobilis uva lacus. *Id.* 7, 36. Madidus Juppiter, *h. e.* pluvius. ¶ Translate *Caecil.* ap. *Prisc.* 6, 699. Itan' est immemoris? itan' est madida memoria? *h. e.* quae nihil retinet, velut si in aqua scribas. ¶ Item mollis, tener. *Plin.* 27, 5, 21. Semina in siliquis nigriora, et madidiora lenticula. ¶ Hinc dicitur de cibis coctis, conditis, maceratis. *Pl. Men.* 1, 3, 29. Madida quae mihi apposita in mensam, etc. *Id. Pers.* 1, 3, 14. Nisi quas madidas glutias. *Mart.* 1, 42. Madidum cicer. *Id.* 10, 48. Et madidum thynni de sale sumen erit. *Lucan.* 1, 621. tabe jecur madidum, *h. e.* corruptum, et stillans. ¶ *Madidus vino*, et *madidus* absolute, est vini plenus, ebrius. *Pl. Aul.* 3, 6, 36. Ego te hodie reddam madidum, sed vino, probe. *Id. Amph.* 3, 4, 18. Faciam, ut sit madidus sobrius. Adde *Mart.* 6, 89. et 9, 23. Sic *dies madidi* ap. *eund.* 14, 1. sunt Saturnalicii, in quibus vino largius indulgebatur. [*Hoc sensu dicuntur *oculi mero madidi* ap. *Rut. Lup.* 2, 7. p. 156. *ed. Frotsch.* ubi *Ruhnk.* leg. cens. *oculis mero marcidis.*] ¶ Est etiam imbutus, tinctus. *Mart.* 5, 23. Vestis cocco madida, vel murice tincta. ¶ Etiam cum genitivo. *Appul. Met.* 4. Rosas madidas divini roris et nectaris video. ¶ Translate. *Id.* 1, 40. Si quis Cecropiae madidus, Latiaeque Minervae Artibus. *Id.* 4, 14. Nec torva lege fronte, sed remissa Lascivis madidos jocis libellos. Eundem habent usum *madens*, et *madeo*.

MĀDĬFĬCO, as, a. 1. madefacio. Quidam tribuunt *Plinio* 28, 7, 40. Ferventes anguli oculorum madificentur. Sed legendum omnino *madefiant*.

MĀDOR, oris, m. ὑγρότης, humor: a *madeo*. *Sall. fr.* ap. *Non.* 2, 534. Ingens terror erat, ne ex latere nova munimenta madore infirmarentur. *Arnob.* 5, 185. Mador terrae. *Appul. Met.* 1. quoad me urinae madore perluerent. *Ammian.* 20, 6. Lapides recens structi, et madore infirmi.

[**MĀDOS**, i, f. ita vocatur vitis genus: est a μαδὸς, glaber, depilis. *Plin.* 23, 1, 16. Vitis alba est, quam Graeci ampeloleucen, alii madon appellant. ¶ Item herba, quae et nymphaea. *Id.* 25, 7, 37. Nymphaea laudatissima in Orchomeno, et Marathone, Boeoti madon vocant. *F.*]

[**MADŬĀTĒNI** vel Madyteni, orum, m. plur. incolae urbis in Chersoneso Thraciae, quae olim Macytos a *Liv.* 31, 16. et 33, 38., nunc *Maiton* appellatur. *Id.* 38, 40. Thracum populi Astii, et Caeni, et Maduateni, et Coeletae ad ipsas angustias viam circumsederunt. *F.*]

MĀDULSĀ, ae, m. ebrius: a *madeo*, quia vino madet, *Festus*. *Pl. Ps.* 5, 1, 7. Ego nunc probe abeo madulsa. Ap. *Fest.* legitur et *madusa:* sed *madulsa* est rectius.

*MADYTOS vel Madytus, i, Thraciae oppidum, juxta Hellespontum, inter Critholem, Sestum et Flumen Aegos. *Mela* 2, 2. *Liv.* 31, 16. et 33, 38. *B. A.*

[**MAEA**, ae, f. μαῖα, obstetrix, nutrix. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 866, 11. Cluvia Maea. *F.*]

MAEANDER. V. MAEANDROS.

MAEANDRĀTUS, a, um, adj. flexus, tortuosus instar Maeandri. *Varr.* ap. *Non.* 2, 550. Mihi facies Maeandrata, et vermiculata, atque etiam adeo cingens orbem terrae.

*MAEANDRĬA, ae, f. oppidum Epiri. *Plin.* 4, 1. *B. A.*

MAEANDRĬCUS, et

MAEANDRĬUS, a, um, adj. Μαιάνδριος, ad Maeandrum pertinens. *Tert. Pall.* 4. *med.* Si quis Maeandrico fluxu delicatam vestem humi protrahat. V. v. sq. *Ov. Met.* 9, 573. Attonitus subita juvenis Maeandrius ira, *h. e.* Caunus Maeandri nepos. *Claud. VI. cons. Honor.* 635. Maeandria flumina. *Prop.* 2, 25, 35. Phrygio fallax Maeandria campo Errat, et ipsa suas decipit unda vias. *Avien. Perieg.* 1010. Maeandria gleba, *h. e.* arva, quae Maeandro alluuntur. **Salmasius* legi vult *Menandrico*. *B. A.*

MAEANDROS et Maeandrus et Maeander, dri, m. Μαίανδρος, fluvius ingens Asiae in Phrygia magna, qui e lacu in Aulocrene monte oritur, plurimisque affusus oppidis, et repletus fluminibus crebris ita sinuosus flexibus, ut saepe credatur reverti, Apamenam regionem, et Eumeneticam, et Bargyileticos campos, demum Cariam placidus pervagatur, omnesque eos agros fertilissimo rigans limo prope Miletum lenis mari illabitur: quae est descriptio *Plinii* 5, 29, 31. In fabulis fingitur Oceani et Terrae filius, pater Cyanes Nymphae, ex qua Miletus Solis filius Caunum et Byblidem suscepit. Causa cur tam oblique feratur, est, quia multum limi defert, et modo huic, modo illi ripae adjicit. *Ov. Her.* 9, 55. Maeandros, toties qui terris erat in Isdem: Qui lassas in se saepe retorquet aquas. *Id. Met.* 8, 162. Non secus ac liquidus Phrygiis Maeandrus in arvis Ludit, et ambiguo lapsu refluitque, fluitque, Occurrensque sibi venturas aspicit undas: Et nunc ad fontes, nunc in mare versus apertum, Incertas exercet aquas. (Haec praeclare vertit *Torquat. Tass.* in *Gerus. liber.* 16, 8.) *Sen. Herc. Fur.* 683. qualis incerta vagus Maeander unda ludit, et cedit sibi, Instatque dubius, litus, an fontem petat. *Lucan.* 3, 208. Errantem Maeandron adit. ¶ Hinc *more Maeandri*, flexuose, tortuose. *Colum.* 8, 17. *med.* Oportebit nonnullis locis moles intercidi, more Maeandri. ¶ Hinc omnes obliquitates, quibus post varios flexus reditur, unde discessum erat: item omnes ambages, et obliqua, obscura, et vafra consilia *Maeandri* dicuntur. *Cic. Pis.* 22. *f.* Quos tum maeandros, dum omnes solitudines persequeris, quae diverticula, flexionesque quaesisti! *Gell.* 16, 8. *f.* Ne tu quoque in illis dialecticae gyris, atque maeandris, tanquam apud Sirenios scopulos, consenescas. *Ammian.* 30, 1. Hi locorum gnaritate confisi, quod ille, ut peregrinus et insuetus, maeandros faciebat, et gyros, etc. Adde *Prud. Cath.* 6, 142. ¶ Item opus penicillo, aut acu factum, ad similitudinem cursus Maeandri, flexuoso et in se remeabili gyro descriptum: qualia in oris vestium muliebrium saepe videmus. *Festus*, *Non.* 2, 550. et *Serv.* ad illud *Virg. A.* 5, 250. Victori chlamydem auratam, quam plurima circum Purpura maeandro duplici Meliboea cucurrit. Simile est Graecorum litterae ξ. *Auson. Idyll. de litter. monosyllab.* 12, 12. Maeandrum flexusque vagos imitata vagor ξ. Gallice *zic zac:* et habet locum etiam in aggeribus obsidionum. ¶ *Maeander* in recto singulari legitur etiam ap. *Claud. in Eutr.* 2, 266. et *Avien. Perieg.* 999. et *Sen. ep.* 104.

MAECĒNAS, atis, m. Μαικήνας. C. Cilnius Maecenas, eques R. origine Tuscus, et quidem regii sanguinis, clarissimus fuit tum amicitia Augusti, tum amore in studia praesertim et doctos viros, quo Horatium, Varium, et Virgilium praecipue fovit, et complexus est. Hinc studiorum patroni hodieque per antonomasiam *Maecenates* appellantur. *Mart.* 8, 56. Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones. ¶ Narrant, delicatum fuisse non solum cultu ac moribus (unde *Juven.* 12, 39. vestem Purpuream teneris quoque Maecenatibus aptam), sed etiam stilo: adeo elumbis, fracta, et mollis fuit ejus oratio: cujus specimina aliquot habes ap. *Quint.* 10, 4. *med.* et *Sen. ep.* 19, 101. et 114. Joculares autem appellationes, quibus in eum in quadam epistola usus est *Augustus*, referuntur a *Macr. Sat.* 2, 4. V. etiam *Suet. Aug.* 86. et *Vell.* 2, 88. ¶ Lis est non una de scriptione, aliis *Mecaenas*, aliis *Moecenas*, aut *Mecoenas*, aliis *Maecenas* scribentibus. Ab his non cum *Manutio*, *Dausq.* et *Cellar.* stamus, lapidibus tribus ap. *Manut.*, septem ap. *Fabr. Inscr.* p. 225., et Graeca consuetudine confirmante. V. *Broukus.* ad *Prop.* 3, 7, 1.

MAECĒNĀTĬĀNUS, a, um, adj. ad Maecenatem pertinens, *Suet. Ner.* 38. Maecenatiana turris. *Id. Tib.* 15. Maecenatiani horti. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 5. Maecenatiana vina.

MAECĬA, ae, f. tribus Romana rustica, in Latio constituta una cum Scaptia ann. U. C. CCCCXXII., sic dicta a castro Maecio, quod prope Lanuvium fuit. *Festus*, et *Liv.* 8, 17. et 29, 37. ¶ *Legitur et *Metia*. *B. A.*

*MAEDI vel Medi, orum, Μαῖδοι *Polyb.* Μέδοι *Straboni*, gens Thraciae. *Plin.* 4, 1. et 18. *Liv.* 26, 25. et 28, 5. *B. A.* ¶ Hinc

[**MAEDĬCUS**, a, um, adj. Μαιδικὸς: ad Maedos pertinens, Thraciae populos prope Macedoniam, sub Pangaeo monte. *Liv.* 26, 25. In Macedoniam, atque inde in Thraciam exercitum ac Maedos duxit: incurrere ea gens in Macedoniam solita erat: urbem Iamphorinam, caput arcemque Medicae *(regionis)* oppugnare coepit. *F.*]

MAELES. V. MELES.

MAELĬĀNUS, a, um, adj. ad Maelium pertinens, quod est nomen propr. civis R. *Liv.* 4, 16. Seditio mota ex Maeliana caede. ¶ *Maeliani*, *orum*, qui a *Maelii* partibus stant. *Id.* 4, 14. ¶ *Scribitur et *Melius* et *Melianus*. *B. A.*

MAELĬUM, ii, n. collare canum ex corio cum clavulis capitatis, ne vulnerentur a feris. *Varr. R. R.* 2, 9. *f.* V. MILLUS. *Apud *Varronem* in ed. *Schneider.* legitur *Melium*. V. *Melium*. *B. A.*

MAENĀ, ae, f. μαινὶς, genus piscis marini (ut est ap. *Plin.* 32, 11, 53.) exigui pretii, ex quo salsamenta fieri solebant. Fortasse est quod Veneti vulgo nunc *ménola* vocant. *Ov. Halieut.* 120. Fecundumque genus, maenae. *Mart.* 11, 31. Maenae breves; et 12, 32. inutiles. *Pers.* 3, 76. Maenaque quod prima nondum defecerit orca. *Cic. Fin.* 2, 28. Qui voluptatem ipsam contemnunt, iis licet dicere, se acipenserem maenae non anteponere. V. MAENAS.

MAENĀDES, um, f. plur. Μαινάδες, Bacchae, mulieres, quae insanientium ritu Bacchi orgia celebrabant: a μαίνομαι, insanio. V. BACCHA. *Catull.* 63, 23. Ubi capita Maenades vi jaciunt hederigerae. ¶ *Maenades Priapi* dicuntur matronae, quae in Bonae Deae sacris Priapum, ut Maenades Bacchum in orgiis Bacchi, invocabant. *Juven.* 6, 315. vinoque feruntur Attonitae, crinemque rotant, ululantque Priapi Maenades. ¶ In singulari num. est *Maenas, adis*. *Sen. Troad.* 674. qualis Deo Percussa Maenas, entheo silvas gradu Armata thyrso terret, atque expers sui Vulnus dedit, nec sensit. *Id. Agam.* 718. de Cassandra: verba nunc clusо male Custodit ore Maenas impatiens Dei. *Pers.* 1, 105. Hoc natat in labris, et in udo est Maenas, et Attys. *Sen. Phoeniss.* 365. Maenas cruenta. *Id. Oedip.* 436. impia. Adde *Sil.* 3, 102. ¶ *Deglupta Maenas* ap. *Pl. Poen.* 5, 5, 33. est convicium in hominem effeminatum. Al. melius leg. *maena*, ut ad piscem respiciatur: et dicatur in sordidum et foetidum hominem.

MAENĂLĂ, orum. V. MAENALOS.

MAENĂLĬDES, ae, m. Μαιναλίδης. *Auson. Technopaegn. de Deis.* Nec cultor nemorum reticebere Manalide Pan, *h. e.* cui sacer Maenalus mons.

MAENĂLIS, idis, adj. f. Μαιναλὶς, quae est ex Maenalo Arcadiae monte. *Ov. Trist.* 3, 11, 8. Cumque suo Borea Maenalis ursa videt. V. ARCTOS. *Id. Fast.* 3, 84. colit Pinigerum Fauni Maenalis ora caput, *h. e.* ipsa Arcadia.

MAENĂLĬUS, a, um, adj. ex Maenalo, Arcadicus, Μαινάλιος. *Virg. Ecl.* 8, 1. Incipe Maenalios mecum mea tibia versus, *h. e.* bucolicos, pastorales, quales in eo monte ab Arcadicis pastoribus canebantur. *Stat. Th.* 9, 719. Maenalium nemus. *Ov. Fast.* 4, 650. Maenalius Deus, *h. e.* Pan. *Id. Amor.* 1, 7, 14. Maenaliae ferae, *h. e.* in Maenalo monte versantes; et *A. Am.* 1, 272. Maenalius canis, *h. e.* qui in eo monte venatur. *Id. Fast.* 2, 192. Maenalia Arctos. V. ARCTOS. *Colum.* 10, 264. Maenaliae Dryades; et *ib.* 429. Maenalius pater, *h. e.* Bacchus, cujus orgia in Maenalo monte fiebant. *Prop.* 4, 9, 15. ramus, *h. e.* clava Herculis, nimirum stipes ab eo excisus in Maenalo, cum cervam aeripedem captam vellet perimere. *Stat. Th.* 7, 65. Maenalius ales, *h. e.* Mercurius, qui *aliger Arcas* dicitur ab *eod. Silv.* 3, 3, 80. natus in Cyllene Arcadiae monte.

MAENĂLOS et Maenalus, i, m. et Maenala, orum, n. plur. Μαίναλος, mons Arcadiae, apud Tegaeam urbem, ubi etiam oppidum Maenalus, vel Maenala, n. plur. a Maenalo Lycaonis filio. *Servius* scribit sine diphthongo, et deducit a μῆλον, pecus, ovis, quod ovibus plenus esset. *Virg. Ecl.* 8, 22. Maenalus argutumque nemus, pinosque loquentes Semper habet. *Id. G.* 1, 17. tua si tibi Maenala curae. *Ov. Met.* 2, 442. Dictynna per altum Maenalon ingrediens, et caede superba ferarum.

*MAENARĬA, ae, f. insula in mari Ligustico, ita dicta a maenis piscibus, quorum ibi magna capitur copia. Hodie est *Meloria*. *Plin.* 3, 6. ¶ *Maenariae*, sc. insulae, in mari Mediterraneo fuere,

prope Hispaniam, Balearibus vicinae. *Plin. ib. B. A.*

MAENAS, ădis, f. V. MAENADES.

MAENĬĀ Columna, Romae fuit in foro, ad quam triumviri rerum capitalium habebant judicia furum, et nequam servorum, eosque supplicio afficiebant, ut colligitur ex *Cic. Div. Verr.* 16. et adnotavit *Ascon.* Dicta est a quodam Maenio, qui cum eo loco domum suam venderet censoribus Catoni, et Flacco (ann. U. C. DLXXIV. *Liv.* 39, 44.), ut ibi basilica aedificaretur, excepit sibi jus unius columnae, super quam tabulatum projiceret, unde ipse, et posteri ejus gladiatoria munera spectarent, quae etiam tum in foro dabantur. *Ascon. ib.* ℙ Nihil huc pertinet columna illa, quam scribit *Plin.* 34, 5, 11. statutam fuisse publice C. Maenio, qui consul fuit cum Furio Camillo ann. U. C. CCCCXVI., ob devictos priscos Latinos: quamquam *Liv.* 8, 13. non columnam, sed equestrem statuam illi positam refert. ℙ *Maenia lex* a Maenio trib. pl. ann. U. C. CCCCLXVII. lata, qua statutum est, ut patres ejus rei fierent auctores, quam populus jussurus esset. Antea quippe ea rata fuerant, quae populus jussisset, si eadem senatus approbasset. Ejus meminit *Cic. Brut.* 14., et ad eandem respicit *Liv.* 1, 17. ℙ Sunt qui scribunt *Menia;* sed *Maenius* in antiquis lapidib. et libris semper diphthongum *ae* servat, teste *Manut.* in *Orthogr.*

MAENĬĀNUM, i, n. *ἐξώστρα*, tabulatum, vel lapis extra parietem projectus, et ad prospiciendum aptus: dictus a quodam Maenio, qui primus ultra columnas, ut ait *Festus*, extendit tigna, quo ampliarentur superiora. Adde *Non.* 1, 333. et V. v. praec. *Jabol. Dig.* 50, 16, 242. Inter projectum, et immissum hoc interesse ait Labeo, quod projectum esset id, quod ita proveheretur, ut nusquam requiesceret, qualia maeniana, et subgrundae essent: immissum autem, quod ita fieret, ut aliquo loco requiesceret, veluti tigna et trabes, quae immitterentur. *Cic. Acad.* 4, 22. Maenianorum umbram sequi. *Vitr.* 5, 1. Circum spectacula spatiosiora intercolumnia distribuantur, circaque in porticibus argentariae tabernae, maenianaque superioribus coaxationibus collocentur. *Val. Max.* 9, 12. *n.* 7. In maenianum conscendere. ℙ *Maenianum* etiam fuit in privatorum domibus, quod Veneti vulgo *diagò* ab *ἡλιαχὸν*, solarium, vocant, Itali vero *ballatojo, pergolo. Ammian.* 27, 9. Praetextatus praefectus Urbi (sub Valentiniano I. ann. a Chr. n. CCCLXVII.) maeniana sustulit omnia, fabricari Romae priscis quoque vetita legibus. *Impp. Honor. et Theodos. Cod.* 8, 10, 11. Maeniana sive olim constructa, sive in posterum in provinciis construenda, nisi spatium inter se per decem pedes liberi aeris habuerint, modis omnibus detruncentur. In his vero locis, in quibus aedificia privatorum horreis publicis videntur objecta, obstructione maenianorum quindecim pedum intervalla serventur. *Isid. Orig.* 15, 3. Post haec alii lapide, alii materia aedificavere porticibus maeniana, et foribus, et domibus adjecerunt. ℙ In amphitheatro *maeniana* dicebantur tres supra podium gradationes, quae praecinctionibus intermediis sejunctae et latiori semper orbe recedentes spatium omne obibant; harum duae priores habebant marmoreos gradus, tertia vero ligneas tabulatiònes, de quibus consule *Morcell. de stil. Inscr. Lat.* T. 1. p. 326. ed. *Pat.*, ac praecipue *Marin. Frat. Arv.* p. 224. et sqq., ubi illustratur ea celeberrima *Inscr.* Loca adsignata in amphitheatro Fratribus Arvalibus maeniano I. cuneo XII. gradib. marm. VIII. et *mox:* et maeniano II. cuneo VI. gradib. marm. et *mox:* et maeniano summo in ligneis tab. LIII. etc. ℙ Ceterum totam maeniani rationem paulo aliter exponit *Salm.* ad *Spart.* 12. Primo enim nugas esse sibi videri ait, quae de Maenio inventore traduntur a grammaticis: deinde videtur moeniana scribere per *oe:* tertio esse ait tecta aedium plana (ut in orientalibus provinciis in usu fuerunt, et *solaria* etiam dicuntur) projecta aliquantulum extra parietes, et *περιβόλῳ*, seu podio in circuitu munita, ne facilis in praeceps lapsus esset: adducitque in eam rem testimonium *Hieronymi*, quod nos in DOMA attulimus. Haec nos partim non probamus: pluris enim *Asconii* et *Festi* auctoritatem facimus. Partim facile conciliari posse dicimus: cum nihil obsit, quin et tabulata projecta, et ipsa plana tecta domorum podio instructa, eodem vocabulo significentur, quae eundem spectandi usum praebere possunt. ℙ *Maeniana* et *Maenianas scholas* appellat *Eumen. Restaur. schol.* 2. aedes publicas Augustodunenses, in quibus ludi litterarii habebantur: fortasse quia projecturis instructae erant. ℙ Ad scriptionem quod attinet *ae* diphthongum omnino retinemus cum *Manut.* et *Dausq.* ex *Pandect. Florent.* ap. *Torrent.* et ex *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 225., quamquam et sine diphthongo in aliis antiquis lib. non contemnendis legatur. Diphthongum vero *oe* omnino rejicimus.

*MAENOBA, ae, f. oppidum Hispaniae Baeticae. *Mela* 2, 6. *med.* Hodie est *Velez Malaga.* ℙ Reperitur et *Menoba. Plin.* 3, 1. ed. *Elzev.* ubi vocem omittit ed. *Hard.* ℙ Fuit et flumen, hoc nomine, vicinum. *Plin. ib.* V. *Menoba. B. A.*

MAENOMĒNON Mel, n. *μαινόμενον μέλι*, genus mellis venenati: a *μαίνομαι*, insanio, quia insaniam gignit. *Plin.* 21, 13, 45.

MAEON, ŏnis, m. *Μαιών, ονος*, pater Homeri. V. MAEONIDES. Item vir Thebanus, sacerdos Apollinis, de quo *Stat. Th.* 4, 598. et nostra praesignem Maeona lauro. V. *ib.* 2, 690. ℙ Item qui est ex Maeonia, seu Lydia, a Maeone rege. *Claud. in Eutr.* 2, 246. dicti post Maeona regem Maeones. ℙ Secundam recti casus corripit *Stat. Silv.* 5, 3, 129.

MAEŌNĬĀ, ae, f. *Μαιονία*, regio Asiae minoris, quae et Lydia: a Maeone rege, vel amne appellata. *Plin.* 5, 29, 30. ℙ Etiam urbs hoc nomine fuit in ead. regione. V. MAEONIUS. ℙ Item Etruria, quia Etrusci a Lydis oriundi, ut in LYDIUS dictum est. *Virg. A.* 8, 499. o Maeoniae delecta juventus.

[MAEŌNĬĀNUS, a, um, adj. qui est ex Maeonia Lydiae urbe, quam *Plin.* 5, 29, 30. in Lydia prope Tmolum statuit. *Inscr.* ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat.* T. 1. p. 308. ed. *Pat.* Ti. Claudii, qui Fidini Maonian, *h. e.* Maeoniani. V. MAEONIUS. *F.*]

MAEŌNĪDES, ae, m. Maeonius, seu Lydus: a Maeone rege. Item Etruscus, ut in MAEONIA dictum est. *Virg. A.* 11, 757. praedam Tiburtum ex agmine Tarchon Portat ovans: ducis exemplum, eventumque secuti Maeonidae. *Sil.* 6, 607. Maeonidum tellus: pro *Maeonidarum*, h. e. Etruria. ℙ Item Maeonis filius, h. e. Homerus. Alii dicunt, Maeonem Lydorum regem fuisse ejus educatorem: alii ipsum natum esse in Maeonia. *Ov. Am.* 3, 9, 25. Adjice Maeoniden, a quo, ceu fonte perenni, Vatum Pieriis ora rigantur aquis. Adde *Mart.* 5, 10.

MAEŌNIS, ĭdis, f. quae est ex Maeonia, *Μαιονίς*. *Ov. Met.* 6, 103. Maeonis elusam designat imagine tauri Europen, *h. e.* Arachne Maeonia. *Id. Fast.* 2, 310. Maeonis aurato conspicienda sinu, *h. e.* Omphale Lydiae, seu Maeoniae regina. Adde *ib.* 352. *Id. Am.* 2, 5, 40. Maeonis Assyrium femina tinxit ebur, *h. e.* Lydia femina. Hinc *Claud. Rapt. Pros.* 1, 273. Lydia Sidonio quod *(ebur)* femina tinxerit ostro. ℙ *Maeonidas* vocat Musas *Ov. Met.* 5, 268. fortasse ab Homero (qui *Maeonides* dictus est) per prolepsin Al. leg. *Mnemonidas.* V. MNEMOSYNE.

MAEŌNĬUS, a, um, adj. *Μαιόνιος*, ad Maeoniam pertinens, Lydius. *Virg. A.* 9, 546. Maeonius rex; et *ib.* 10, 141. Maeonia domus; et *ib.* 4, 216. mitra. V. LYDIUS. *Id. G.* 4, 280. Maeonii carchesia Bacchi, *h. e.* vini Lydii. *Ov. Met.* 2, 252. Maeoniae ripae, *h. e.* Maeandri Lydiae fluvii. *Claud. in Ruf.* 1, 165. Maeonius rex, *h. e.* Midas. ℙ Hinc *Maeonii, orum* sunt Lydi, serius vero *Maeonii* sunt appellati incolae urbis in eadem regione Maeonia sitae, cujus nummi ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 1. p. 105. habent *ΜΑΙΟΝΩΝ. Plin.* 5, 29, 30. Et ipsi in radice Tmoli Cogamo flumini appositi Maeonii. ℙ Item ad Etruriam pertinens Tuscus: quia e Lydia Tusci profecti. *Ov. Met.* 4, 423. Maeonii nautae, *h. e.* Tyrrheni, quos Bacchus in delphinas vertit, ut *Id. Met.* 3, 671. et sqq. narrat. *Sil.* 8, 48. Maeoniaeque decus quondam Vetulonia gentis; et 15, 35. Maeonius lacus, *h. e.* Trasimenus, cujus aquas *Id.* vocat 12, 17. Maeonios fluctus. *Id.* 10, 40. Maeonia terra, *h. e.* Etruria. *Id.* 5, 329. Maeonium aequor, *h. e.* arva circa Trasimenum. ℙ Item ad Homerum pertinens. V. MAEONIDES. *Ov. A. Am.* 2, 4. Praeferar Ascraeo, Maeonioque seni. *Id. Pont.* 4, 12, 27. Maeoniae chartae; et *ib.* 3, 3, 31. Maeonium carmen. *Id. R. Am.* 373. Fortia Maeonio gaudent pede bella referri. *Sil.* 4, 527. Non, mihi Maeoniae redeat si gloria linguae, etc. *Col. prooem. l.* 1. *f.* Parens eloquentiae, Deus ille Maeonius.

MAEOTAE, arum, m. plur. populi Scythiae Europeae, qui Maeoticae paludi, circa quam incolunt, nomen dedere, iidem ac Maeotici. *Plin.* 4, 12, 26.

MAEOTĬCUS et Maeotius, a, um, adj. ad Maeotas, vel Maeotin paludem pertinens. *Virg. A.* 6, 800. Maeotia tellus. *Id. G.* 3, 349. Scythiae gentes, Maeotiaque unda. *Plin.* 4, 12, 24. Maeotius lacus. *Id.* 2, 67, 67. Maeotica palus. V. MAEOTIS. *Id.* 32, 11, 53. Maeotici pisces. *Juven.* 4, 42. Maeotica glacies. ℙ *Maeotici, orum*, iidem ac Maeotae, populi, qui eam paludem accolunt. *Mela* 1, 2. *f.* et *ib.* 19. *f.* et *Plin.* 6, 7, 7.

MAEOTĪDAE, arum, m. plur. Maeotici populi. *Vopisc. Tac.* 13. Ipsi autem Maeotidae ita congregabantur, quasi, etc. Adde *eund. Aurel.* 16. *f.*

MAEOTIS, idis et otis, adj. f. *Μαιῶτις*, ad Maeotas populos pertinens. *Ov. Pont.* 3, 2, 59. Regna Thoas habuit, Maeotide clarus in ora. *Id. Trist.* 3, 12, 2. Longior antiquis visa Maeotis hiems, *h. e.* Scythica. Diphthongum corripuit Graecorum more ob sequentem vocalem. Plerique tamen mendum hic latere contendunt. *Juven.* 15, 115. Maeotide saevior ara Aegyptus, *h. e.* ara Taurica, in qua homines immolabantur. ℙ *Maeotis palus* sinus maris supra Pontum Euxinum, ad ostia Tanais fluvii, nomen habens a populis, qui circa sunt, qui *Maeotae* appellantur, *mar della Tana*, vel *delle Zabacche.* Dicitur *palus*, et *lacus*, et *stagnum*, quia prae Euxino Ponto angustum spatium occupat, et quia pluribus in locis vadosa est, et non nisi minoribus navigiis navigabilis. *Plin.* 4, 12, 24. Quartus Europae sinus, ab Hellesponto incipiens, Maeotidis ostio finitur. *Id.* 5, 9, 9. Ab ore Ponti ad os Maeotis. *Id.* 10, 8, 10. Ad Maeotin paludem. *Manil.* 4, 614. faucesque Propontidos arctae Euxino junxit Ponto, Maeotis et undis. *Colum.* 8, 8. *med.* Scythica stagna Maeotidis. *Vopisc. Tac.* 13. A Maeotide multi barbari eruperant. ℙ *Maeotides peltiferae* sunt Amazones, quae prope Tanaim habitarunt. *Sabin. ep.* 2, 9. de Theseo: Qui modo peltiferas fudit Maeotidas armis. *Prop.* 3, 9, 14. Maeotis Penthesilea. Adde *Sen. Hipp.* 401. V. TANAITIS.

MAEOTĬUS. V. MAEOTICUS.

[MAERĀ, ae, f. *Μαῖρα*, mulier in canem conversa. *Ov. Met.* 7, 362. Et quos Maera novo latratu terruit agros. ℙ Item nomen canis Icarii, et Erigones comitis. *Hyg. fab.* 130. et *Astron.* 2, 4. ℙ Item sacerdos Veneris. *Stat. Th.* 8, 478. Aegaeae Veneris quos Maera sacerdos Ediderat prohibente Dea. *F.*]

MAERĔO, MAESTUS, etc. V. MOEREO, MOESTUS, etc.

[MAESIA Silva in Italia, in Etruriae confinio, in Vejentibus, non procul a Tiberis fontibus, nunc *Bosco di Baccano* appellatur. Ejus meminere *Liv.* 1, 33. et *Plin.* 7, 58, 83. *F.*]

MAESĬCUS. V. MOESICUS.

MAESĬUS, lingua Osca, mensis Majus. *Festus.*

[MAESON, onis, m. *Μαίσων*, persona comica appellatur aut coci, aut nautae, aut ejus generis: dici ab inventore ejus Maesone comoedo ait Aristophanes grammaticus. Haec *Festus*, ap. quem perperam legitur *Meson.* V. *Athenaeum l.* 14. p. 659. *Casaub. F.*]

*MAEVĬA, ae, f. nomen proprium mulieris ap. *Papin. Dig.* 31, 4, 87. *B. A.*

MAEVĬĀNUS, a, um, adj. ad Maevium pertinens: quod est nomen propr. R. hominis. *Papin. Dig.* 34, 5, 1. Maevianus fundus. *Id. ib.* 31, 78, 1. Maeviana hereditas.

MAEVĬUS, ii, m. nomen Rom. civis. Ap. *Virg. Ecl.* 3, 90. et *Hor. Epod.* 10, 2. est malus quidam poeta, qui inimicus utrique fuisse dicitur. *Servius.* V. BAVIUS.

[MAEZĒĬUS, a, um, adj. ad Maezeios, seu Mazaeos pertinens, Liburniae populos, qui a *Ptolem.* 2, 17. *Μαζαῖοι*, in aliis Codd. *Μαιζαῖοι* et a *Plin.* 3, 22, 26. Mazaei appellantur. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 455. Platori Veneti F. centurioni Maezeio. *F.*]

MĂGĂ, ae. V. MAGUS, a, um.

*MAGĂBA, mons Galatiae. *Liv.* 38, 19. Adde *Flor.* 2, 11. Tectosagi Magaba insederant *cet.* ex lectione *Freinshemii.* Vulgo legitur *Tectosagique jam insederant* cet. *Freinshemii* correctionem valde laudat *Gron.* ad *Liv. B. A.*

*MAGAEA, ae, fons Siciliae, non longe a Syracusis. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

MĂGĂLĬA, ium, n. plur. *καλύβαι, καλύβια*, casae, sive aedificia rustica Poenorum, et Numidarum, quae etiam plaustris circumferebant: a *magar* seu *mager*, quod apud Punicos villam notat, ut docet *Serv.* ad illud *Virg. A.* 1, 425. Miratur molem Aeneas, magalia quondam; et ad illud *ib.* 4, 259. Ut primum alatis tetigit magalia plantis. *Cato* in *Orig.* ap. *Serv. ib.* Magalia, aedificia, quasi cohortes rotundas dicunt. ℙ Quod *Magalia* legitur ap. *Pl. Poen. prol.* 86. est nomen proprium loci in urbe Carthagine, cujus interior pars *Byrsa*, exterior *Magalia* vel *Magaria* dicebatur, ut ex *Corn. Nep.* docet *Serv.* ad *A.* 1, 372.

*MAGALŌNA, ae, f. insula, cum oppido cognomine, in mari Mediterraneo, ad littus Galliae Narbonensis. *Theodulf.* ℙ *Civitas Magalonensium* audit *Notit. civitat. Narbon. B. A.*

*MAGARSOS, i, oppidum Ciliciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

*MAGASE, es, f. oppidum Aethiopiae, vel fortasse Aegypto Aethiopiaeque conterminum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MAGDĂLIS, ĭdis, f. et

MAGDĂLĬUM, ii, n. apud medicos sequioris aevi est massa rotunda et oblonga in cylindri formam, in quam composita emplastra redigere solent: est ab Hebr. מִגְדָּל *migdàl*, Chald. מַגְדַּל *magdàl*, Arab. مِجْدَل *migdalon*, turris, unde Itali suum habent *magdaleone*, quod rectius scripseris *maddalone.* Hinc *Scrib. Comp.* 201. Emplastrum manibus subigetur, et redactum in rotundas (lege *turundas*) ampliores, quas magdalidas dicunt, reponetur. *Marcell. Emp.* 20. Haec omnia tunsa, cribrata, et vino optimo madefacta simul in mortario collige, ex quibus trochisci, vel magdalia fient. Ap. *Plin. Val.* 1, 6. *f.* et 2, 37. *med.* mendose legitur *mandalia.* ℙ Alii minus recte derivant a *μάσσω*, subigo: unde *μαγδαλιὰ*, quae vox Graece significat mol-

liorem panis pulpam ad digitos post coenam detergendos, Itali nunc *mollica* vocant. [*Plurima immutavit et addidit *F.*]

*MAGDŎLUS vel Magdŏlum, i, (*Herod.* 2, 159. ἐν Μαγδόλῳ,) oppidum Aegypti inferioris, non procul a Sinu Arabico, XII. M. P. a Pelusio distans. *Ant. Itin. B. A.*

MĂGĔ, adv. idem quod *magis* ap. poetas. *Enn.* ap. *Gell.* 20, 10. Non ex jure manum consertum, sed mage ferro Rem repetunt. *Lucr.* 4, 79. Et quanto circum mage sunt inclusa theatri Moenia, tam magis haec intus perfusa lepore, etc. *Pl. Men.* 2, 3, 14. Jam scibo, utrum haec me mage amet, an marsupium. *Virg. A.* 10, 481. Aspice, num mage sit nostrum penetrabile telum. Ubi *Servius* adeo in usum venisse ait, ut etiam in prosa inveniatur. Cicero in Frumentaria: (h. e. *Verr.* 2, 3.) *Mage condemnatum hominem in judicium adducere non posse.* Haec *Serv.*, quem penes sit adhuc fides. Habet quidem et *Solin.*, si ulla est ejus hac in re auctoritas, 22. *f.* Nec quicquam mage patientiae loco nationes ferae ducunt.

*MAGELLI, orum, m. populi Liguriae. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*MAGELLĪNI, orum, Macellae incolae, Siciliae oppidi. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

MĂGĬĂ, ae, f. μαγεία, vox Persica, quam illi fere accipiunt pro sapientia, et perfecta rerum naturalium cognitione. Duplex tamen traditur magiae species, quarum altera est ea, quam jam diximus, naturalis philosophiae perfecta cognitio, quam Pythagoras, Plato et Empedocles, ceterique inter philosophos praestantissimi velut sanctiorem quandam disciplinam indefatigabili studio, longinquisque peregrinationibus conquisiverunt: altera, quam γοητείαν, vel θεουργίαν vocant, Daemonum invocatione, infandisque incantationibus constat, quam et leges omnes exsecrantur, et *Plin.* 30, 2, 6. artem intestabilem vocat, irritam, et inanem. *Appul. Met.* 3. Meis his auribus audivi, ni celerius sol coelo ruisset, noctique, ad exercendas illecebras magiae, maturius cessisset, ipsi soli nubilam caliginem, et perpetuas tenebras comminantem. *Prud. adv. Symm.* 1, 89. Nec non Thessalicae doctissimus ille magiae. V. *Plin. l. c.* c. 1. 2. ¶ *Magĭa, ae*, f. Rhaetiae oppidum, hodie *Mayenfeld. Tab. Peut. B. A.*

MĂGĪCĒ, es, f. μαγική, ars magica, magia. *Plin.* 30, 1, 3. Pariter utrasque artes effloruisse, medicinam dico, magicenque, eadem aetate illam Hippocrate, hanc Democrito illustrantibus.

MĂGĬCUS, a, um, adj. μαγικὸς, ad magos et magiam pertinens: et praecipue ad veneficia et incantationes. *Virg. Ecl.* 8, 66. Conjugis ut magicis sanos avertere sacris Experiar sensus. *Id. A.* 4, 493. Magicae artes. *Tac. A.* 12, 59. superstitiones. *Plin.* 30, 1, 1. vanitates. *Id.* 24, 17, 79. herbae, *h. e.* quibus utuntur magi, et miras virtutes tribuunt. Sic *Prop.* 4, 1, 102. aquae. *Colum.* 10, 367. magicis sopitus cantibus anguis. *Tibull.* 1, 9, 23. Quid queror, heu misero carmen nocuisse? quid herbas? Forma nihil magicis utitur auxiliis. *Ov. Met.* 7, 330. magicaeque potentia linguae, *h. e.* peritae magicorum carminum; et *ib.* 5, 197. magica arma movere, *h. e.* magicas artes tentare. ¶ *Magici Dii* ap. *Tibull.* 1, 2, 62. et *Lucan.* 6, 577. sunt, qui magicis sacris invocantur, et evocantur, Pluto, Hecate, Proserpina, etc., de quibus *Virg. A.* 4, 510. Tercentum tonat ore Deos, Erebumque, Chaosque, Tergeminamque Hecaten, tria virginis ora Dianae. Plures enumerat *Ov. Met.* 7, 192. ¶ *Magicae linguae* sunt Aegyptiorum litterae per signa res varias significantes. *Lucan.* 3, 222. Nondum flumineas Memphis contexere biblos Noverat; et saxis tantum volucresque, feraeque, Sculptaque servabant magicas animalia linguas. V. HIEROGLYPHICUS.

MĂGĪDĂ, ae, f. genus vasis escarii, a magnitudine sic dicti. *Varr. L. L.* 4, 25. *f.* Magidam, aut lanculam, alterum a magnitudine, alterum ab latitudine finxerunt. V. MAGIS, idis.

MAGINĬUM, ii, n. morbus boum, cum eorum pellis ita dorso adhaeret, ut apprehensa manibus deduci non possit a costis. *Veg. Vet.* 3, 4. *med.* Sed monstrum verbi recte appellat *Morgagnius ep.* 3. in *Veg. n.* 18. et ex *Colum.* 6, 13. *coriaginem* reponit.

*MAGIOVINĬUM, i, n. Britanniae oppidum. *Ant. Itin. B. A.*

[MĂGĪRĂ, ae, f. idem fortasse ac ars culinaria, vel infame subactoris ministerium, de quo V. MAGIRUS. *Cato* ap. *Front. de fer. Als.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 2. Cato ait, statuas positas Ochae, atque Dionysidoro effeminatis, qui magiras facerent. ¶ *Magirra*, duplicata tamen *r* consonante, est cogn. R. *Inscr.* ap. *Labus. Dissert. sui decur. Bresc.* p. 48. Primo Valerio Magirrae collegium fabrum et centonariorum, etc. *F.*]

MĂGĪRISCĬUM, ii, n. μαγειρίσκος, parvus coquus: dimin. a μάγειρος. *Plin.* 33, 12, 57. de Pythea caelatore: Fecit idem et cocos, magiriscia appellatos, parvulis potoriis: sed e quibus ne exempla quidem liceret exprimere: tam opportuna injuriae subtilitas erat.

[MĂGĪRUS, i, m. μάγειρος, cocus: est a μάσσω, pinso, subigo, cujus aor. 2. ἔμαγον; cocus enim varias res edules, cultro prius concisas, in mortario deinde pistillo pinsit, tum demum miscet. V. COQUUS. Hinc in ludicra *Inscr.* ap. *Grut.* 18., de qua v. in BUBULARIUS, coco nomen est Magirus. ¶ Obscena vero translatione utebatur Imp. Elagabalus, qui, teste *Lampr. Elag.* 10., liberto et subactori suo, dum se illi stuprandum permiserat, subinde clamabat: Concide, Magire. V. CAESUS. *F.*]

MĂGIS, μᾶλλον, plus: adv. comparativum, quod quidam ab obsoleto *magior* pro *magnior* ducunt. *Festus* a μᾶλλον trahit: quod nimis longe petitum videtur. [*Recte! V. MACTO. ab in.] *Cic. Rosc. Am.* 14. Annos natus magis quadraginta, *h. e.* magis quam quadraginta. *Id. Cluent.* 32. *f.* Magis ut consuetudinem servem, quam quod, etc. *Cels.* 2, 30. Panis ex siligine adstringit, magis si sine fermento est, magis etiam si tostus. *Cic. Mil.* 7. Nisi forte magis erit parricida, si quis consularem patrem, quam si quis humilem necaverit. ¶ Cum verbis. *Cic. Amic.* 7. *f.* Tum magis id diceres, Fanni, si nuper in hortis Scipionis affuisses. *Ter. Heaut.* 5, 1, 16. Magis, si magis noris, putes ita rem esse. *Cic. Fam.* 1, 9. Cum Pompejus ita contendisset, ut nihil unquam magis. ¶ Cum ablativo. *Pl. Cas.* 2, 3, 9. Postquam amo Casinam, magis initio munditiis munditiam antideo, *h. e.* magis quam antea. *Hor. Sat.* 2, 8, 16. Albanum, Maecenas, sive Falernum Te magis appositis delectat. *Id. ib.* 1, 3, 142. Privatusque magis vivam te rege beatus. *Liv.* 5, 44. *f.* Magis solito. ¶ Junctum adjectivis positivis, vicem comparativorum implet, non solum in iis, quae gradu comparationis carent, sed etiam in iis, quae habent, ut *magis aptus* pro *aptior*. *Hor. Ep.* 1, 7, 43. magis apta tibi tua dona relinquam. *Cic. Verr.* 2, 3, 1. Ut quadam magis necessaria ratione recte sit vivendum. *Ov. Met.* 1, 182. Non ego pro mundi regno magis anxius illa Tempestate fui. *Ter. Eun.* 5, 4, 12. Nihil videtur mundius, nec magis compositum quidquam, nec magis elegans. *Id. ib.* 2, 1, 21. Nemo fuit magis severus, nec magis continens. *Ov. Met.* 2, 856. parva cornua, puraque magis perlucida gemma. *Pl. Amph.* 2, 1, 54. Neque lac lacti magis est simile, quam ille ego similis est mei. *Virg. A.* 4, 31. o luce magis dilecta sorori. *Ter. Andr.* 4, 2, 15. Magis verum. *Quint.* 9, 4. *in.* Oratio magis deformis. *Id.* 10, 1. *med.* Orator plenior, et magis fusus. ¶ Et eadem ratione cum adverbiis. *Lucr.* 3, 275. Nec magis haec infra quidquam est in corpore nostro, *h. e.* inferius. *Ter. Ad.* 5, 9, 36. Magis impense; et 4, 5, 30. Magis aperte. *Varr. L. L.* 8, 44. Magis mane significat primum mane: magis vespere novissimum vesper. [*Cic. Verr.* 2, 2, 72. Neque enim vereor, ne quis hoc me magis accusatorie quam libere dixisse arbitretur; et *Brut.* 68. magis audacter quam parate ad dicendum veniebat.] ¶ Reperitur et cum ipsis comparativis. *Virg. Cul.* 78. Quis magis optato queat esse beatior aevo, Quam qui, etc? (μᾶλλον φοβερώτερον, *Demosth.* μᾶλλον ὀλβιώτερος, *Aristoph.*) [*δυστυχέστερον μᾶλλον ἢ εὐπρεπέστερον. *Dion. Hal.* 1, 59.] Sic *Pl. Men. prol.* 55. et *Poen. prol.* 82. Magis majores nugas egerit. *Id. Capt.* 3, 4, 112. Nihil invenies magis hoc certo certius. *Id. Stich.* 5, 4, 22. Hic magis est dulcius. *Val. Max.* 3, 7. *n.* 1. *f.* Magis invidia, quam pecunia locupletior. *Justin.* 12, 11. Nec a debitoribus magis, quam a creditoribus gratius excepta. *Arnob.* 4, 147. Magis ignominiosius. ¶ [*Eodem abundantiae genere utuntur in dicendi formula *magis malle*. *Liv.* 22, 34. *extr.* Qui magis vere vincere quam diu imperare malit. V. *Drakenb.* ad 9, 7.] ¶ Saepe repetitur. *Cic. Att.* 14, 18. *f.* De Graecia quotidie magis et magis cogito; et *Phil.* 1, 2. Quotidie magis magisque perditi homines tectis urbis minabantur. *Cic. fil. Fam.* 16, 21. Ut in dies magis magisque haec nascens de me duplicetur opinio. *Catull.* 64, 275. Post vento crescente, magis magis increbrescunt. *Id.* 73. 4. statque magisque magis. [*Adde *Suet. Vitell.* 10. Magis deinde ac magis. *Tit.* 3. Magisque ac magis deinceps. Idem videtur discrimen esse inter *sensim*, *paulatim*, etc. et *magis magisque*, quod inter *bis terve* et *bis terque Bentl.* ad *Hor. A. P.* 358. ita bene constituit: *Bis terque* ut *terque quaterque* habet significationem crebritatis: raritatis autem *bis terve*. V. *Doederl.* 3, 99.] ¶ Aliquando deest, et subintelligitur. *Pl. Rud.* 4, 4, 70. Tacita bona est mulier semper, quam loquens. *Tac. A.* 4, 61. Asinius Agrippa claris majoribus, quam vetustis. *Pl. Men.* 5, 1, 26. Quin vidua vivam, quam tuos perferam. Familiarem *Livio* hanc locutionem esse ajunt *Lips.*, *Duker.*, *Gronov.*, *Drakemborch.* et alii. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 154. *B. N.* 3. et *Brem.* ad *Nep. Dat.* 8, 1. Tamen statuit congredi, quam, etc. ubi tamen non *magis* sed *potius* supplendum videtur. Adde *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 8, 1. ubi nubem exemplorum invenies.] ¶ Jungitur particulis *eo*, *quo*, *tanto*, *quanto*, etc. quae amant comparativa. *Cic. Verr.* 2, 3, 1. Legem sibi ipsi dicunt innocentiae: atque eo magis, si id, etc. et *Amic.* 2. Eoque magis, quod non affuisti. *Nep. Eum.* 4. Ab hoc aliquot plagis Eumenes vulneratur: neque eo magis ex proelio excessit, sed acrius hostibus institit, *h. e.* et tamen non: qua ratione *Id. et Pelop.* 1. et *Paus.* 3. *med.* locutus est. *Id. Thras.* 2. Quo magis praeceptum illud omnium in animis esse debet; et *Cic. Agr.* 2, 35. *f.* Immo vero etiam hoc magis, quam illi veteres, quod, etc. *Id. Mil.* 9. *med.* Quanto ille plura miscebat, tanto hic magis in dies convalescebat. *Id. Div.* 2, 50. Ea sumitis, quibus concessis, nihilo magis efficiatur quod velitis. *Id. Fam.* 16, 19. Exspecto tuas litteras, te ipsum multo magis. ¶ *Quo magis* interdum opponitur τῷ *quo minus*, et est affirmativum, non comparativum. In *Tab. Heracleensi* ap. *Mazoch.* p. 423. *n.* 43. Neque dolo malo fecerit, quo magis reipubl. causa abesset. *Ulp. Dig.* 37, 4, 3. *med.* Cum rescissio quo magis, non quo minus, adhibeatur. ¶ Cum *tam* et *quam*. *Virg. A.* 7, 787. Tam magis illa fremens, et tristibus effera flammis Quam magis effuso crudescunt sanguine pugnae. *Pl. As.* 1, 3, 6. Quam magis te in altum capessis, tam aestus te in portum refert. Adde *Men.* 1, 1, 19. et *Bacch.* 5, 1, 5. et *Lucr.* 6, 454. ¶ *Magis quam*, quo magis, est *Pl. Bacch.* 5, 1, 5. Magis quam id reputo, tam magis uror. Adde 4, 9, 1. Sed non est facile imitandus. ¶ *Magis est*, *quod*, vel *ut*, vel sequente infinito, major ratio est, justior causa est, verius est. *Cic. Att.* 16, 5. Magis est, quod gratuler tibi, quam quod te rogem. *Id. Coel.* 6. *extr.* Magis est, ut ipse moleste ferat, errasse se, quam ut, etc. *Ulp. Dig.* 26, 4, 5. *med.* Magis est posse dici, admittendam procurationem. *Id. ib.* 38, 7, 2. *med.* Magis est, ne peti possit bonorum possessio. *Marc. ib.* 46, 3, 72. *med.* Magis est, deficere stipulationem. *Mart. ib* 7, 1, 41. Statuae et imaginis usumfructum posse relinqui, magis est: quia et ipsae habent utilitatem. ¶ *Magis*, potius. *Cic. Or.* 1, 42. perfectam artem juris habebitis, magis magnam atque uberem, quam difficilem et obscuram. [*Gr. μᾶλλον ἤ. Adde *Suet. Aug.* 31. Sextilem mensem — magis quam Septembrem. *Ner.* 51. Vultu pulcro magis, quam venusto.] *Virg. Ecl.* 1, 11. Non equidem invideo, miror magis. *Stat. Achill.* 1, 140. sed longum cuncta enumerare, vetorque. Trade magis. ¶ [*Formula *non magis, quam*, propter sententiae ambiguitatem quandam Romanis scriptoribus usitatissima, duplici fere modo adhiberi solet. Primum quidem inservit comparationi duorum membrorum, quae pari prorsus vi sibi aequantur: nos in simili re dicimus *eben so wenig, als*. Exempla haec sunto: *Cic. Tusc.* 3, 5. Animus in aliquo morbo non magis est sanus, quam id corpus, quod in morbo est. *Verr.* 2, 3, 69. Si aliqua in re Verri similis fuero; non magis mihi deerit inimicus, quam Verri defuit. *Sen.* 19. Breve tempus aetatis satis est longum ad bene honesteque vivendum. Sin processeris longius, non magis dolendum est, quam agricolae dolent, praeterita verni temporis suavitate, aestatem auctumnumque venisse. *Sen. ep.* 87. Non nascitur ex malo bonum, non magis, quam ficus ex olea. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 153. N. 2. ubi plura satis quidem bene collocata exempla, non autem rem ita explicitam invenies, ut ab omni parte absolutam atque expeditam dicere possis. *Zumpt.* §. 340. p. 295. de hoc loquendi genere ut brevius justo, ita parum recte disputat. — Tum his particulis ejusmodi membra conjunguntur, quorum prius minoris est gravitatis, quam posterius, i. q. nos dicimus: *nicht sowohl, als vielmehr; weniger, als vielmehr*. *Cic.* ad *Brut.* 1, 10. Ingravescit in dies intestinum malum, nec externis hostibus magis, quam domesticis laboramus. *Verr.* 2, 4, 3. Domus erat non domino magis ornamento, quam civitati. *Sall. Cat.* 9, 1. Jus bonumque apud veteres Romanos non legibus magis, quam natura valebat. *Nep. Milt.* 2, 2. Neque id magis imperio, quam justitia consecutus; et *Cim.* 1, 2. Non magis amore, quam more ductus. *Liv.* 1, 28. Dimicatum est non magis cum hostibus, quam, quae dimicatio major atque periculosior est, cum proditione ac perfidia sociorum. — Et hujus generis exempla plura habes ap. *Ramsh.* l. l.] ¶ *Plus*, et *magis* usu differunt, tum quia *plus* nomen est, et declinatur, non *magis:* tum quia *magis* refertur saepe ad comparationem, *plus* fere ad magnitudinem: tum quia alterum pro altero non semper ponitur. Neque enim dicimus *magis virium, jucunditatis*: [*Ap. poetas interdum etiam c. Genitivo construitur. *Ov. Her.* 17, 102. Sed magis oris inest, i. e. plus impudentiae. V. *Ruhnk.*] vix etiam *magis posse efficere:* neque unquam *magis aequo*, sed *plus:* raro etiam cum adjectivis numeralibus *magis* conjungimus. [*Magis* qualitatem; *plus* quantitatem; *amplius* tempus et spatium; *potius* praestantiam spectat. Ita *Ramsh. Gr. L.* §. 153. N. 1. p. 485. ubi v. ¶ Confunduntur *magis* et *majus*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 45. *in.*]

MĂGIS, ĭdis, f. μαγὶς, genus lancis. *Plin.* 33, 11, 52. Cornelius Nepos tradit tympana, se juve-

ne, appellata stateras, et lances, quas antiqui magidas appellaverunt. *Paul. Dig.* 12, 6, 36. Servus insciente domino magidem commodavit. ℙ Videtur esse eadem cum *magida* Varronis, de qua Vide in ea voce. Alii tamen interpretantur vas, in quo pinsitur, subigiturque farina ad panem faciendum, *madia*, quae et mactra dicitur. *Marcell. Empir.* 1. *med.* Rasamen pastae, quod in magide adhaeret.

*MAGISTELLUS, i, m. dimin. a *magister*. V. *Priscian. c. de Diminutivo* et cf. *Voss. de Anal.* 4, 29. *B. A.*

MAGISTER, tri, m. προστάτης, ἐπιστάτης, praefectus, praeses: a *magis*, vel a μέγιστος, maximus. *Festus:* Magisterare, moderari. Unde magistri non solum doctores artium, sed etiam pagorum, societatum, vicorum, collegiorum, equitum dicuntur: quia omnes hi magis ceteris possunt: unde et magistratus, qui per imperia potentiores sunt, quam privati. *Paul. Dig.* 50, 16, 57. Quibus praecipua cura rerum incumbit, et qui magis, quam ceteri, diligentiam et sollicitudinem rebus, quibus praesunt, debent, hi magistri appellantur. Quin etiam et ipsi magistratus per derivationem a magistris cognominantur. ℙ Hinc *magister populi* est dictator, teste *Cic. Fin.* 3, 22. et *Leg.* 3, 3. *Sen. ep.* 108. *med.* et *Fest.* in *Optima lex:* cujus erat in populum summa potestas, ut *Varro* docet *L. L.* 4, 14. Idem dictus etiam *magister consulum* ap. *Liv.* ubi ait 2, 18. T. Lartium moderatorem et magistrum consulibus appositum. ℙ Post hunc fuit *magister equitum*, qui ab ipso dictatore creabatur, eique soli parebat, summamque potestatem habebat in equites et accensos, ut *Varr. l. c.* dicit: hic successit tribuno celerum, qui sub regibus fuit. V. CELERES *f. Liv.* 3 27. Dictator magistrum equitum dicit L. Tarquitium. ℙ Ab hujus similitudine *magister peditum* dicitur ab *Ammian.* 21, 12. V. sq. §. Sic et pro duce usurpatur a *Virg. A.* 9, 370. Tercentum, scutati omnes, Volscente magistro. ℙ *Magistri militum*, posterioribus R. imperatorum temporibus, successere in locum praefectorum praetorio, et legatorum tempore reipublicae liberae: erant enim secundo ab ipsis imperatoribus gradu dignitatis et auctoritatis, praeerantque pluribus legionibus, et causas militum omnes disceptabant. Aliquando duo creati sunt, quorum alter *peditum*, alter *equitum magister* dicebatur: aliquando unus tantum toti exercitui praefuit, et *magister utriusque militiae* dictus est. V. *Grut. Inscr.* 1164, 5. et 1079, 14. ℙ *Magister morum* est censor. *Cic. Fam.* 3, 13. Cum haec scribebam, censorem jam te esse sperabam: eo brevior est haec epistola, et, ut adversus magistrum morum, modestior. ℙ *Magister curiae* ap. *Pl. Aul.* 1, 2, 29. et 2, 2, 3. videtur fuisse idem ac curio. *Magister* vero *vici* ap. *Suet. Aug.* 30. et *Tib.* 76. et *vicimagister* in *Inscr.* ap. *Grut.* 481, 9. et *vicomagister* ap. *P. Vict. de region. Urb. R.* fuit minor magistratus quidam tribunis pl., aedilibus et praetoribus subjectus in quolibet Romae vico, deinde etiam in municipiis, et coloniis, in pagis autem *magister pagi* appellatus, qui vicos aut pagos tuebatur, et publica sui vici aut pagi aedificia, si vetustate collapsa essent, reficiebat, aliaque munera aedilium propria gerebat, ut patet ex *Inscr.* ap. *Grut.* 43, 4. et 172, 9. Romae vero et in municipiis ac coloniis Larum publicorum cultui praeerat, in pagis agros lustrare solitus erat, ut ait *Sicul. Fl. de colon.* p. 25. *Goes.* Porro cum veterum ludorum Compitaliciorum solemnitas, quae quotannis Romae conceptiva erat, (V. COMPITALIS.) in desuetudinem abiisset, ut narrat *Suet. Aug.* 31., Augustus ann. U. C. DCCXLVII., ut constat ex *Dione* 55, 8., instituit, ut magistri vicorum ex plebe homines ac plerumque ex libertinis bini, vel terni, vel quaterni, vel plures, pro cujusque nempe vici frequentia, praetexta induti, et duobus lictoribus stipati, in suis quique vicis, bis in anno sacra Laribus Augustis facerent, V. LARES. Minime vero curanda est *Asconii* ad *Cic. Pis.* 4. et *Liv.* 34, 7. auctoritas, qui docere videntur, magistros vicorum Augusti tempore multo esse antiquiores; nam illius locum aliter esse legendum jam ostendit *Garatonius* in *adnot.* ad *Cic. l. c.*, hunc vero per prolepsin locutum fuisse, dicendum est. V. plura huc pertinentia in *Marinii ep.* ap. *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 4. p. 298 — 310. *ed. Mediol.* ℙ Est etiam princeps, seu primus sacerdos alicujus collegii. Hinc *magister Saliorum* in *Inscr.* ap. *Grut.* 489, 10., et *magister Arvalium* in alia ap. *Marin. Frat. Arv. n.* XV. et *magister Larum* ap. *eund. ib.* p. 543. V. MAGISTRA. ℙ *Magister officiorum* et *operarum* a *Colum.* 1, 8. distinguitur a villico, cui subjicitur, ut singulis rusticae rei officiis, et operis in agro laborantibus praesit. *Vogt.* ℙ *chori canentium*, ap. *eund.* 12, 2. *Kapellmeister.* ℙ *scripturae*, et *in scriptura* ap. *Cic. Att.* 5, 15. *extr.*, *Verr.* 2, 2, 70. et *ib.* 2, 3, 71. est qui praecst iis, qui scriptum faciunt, praesertim vero qui rationibus vectigalium, et portorii conscribendis a publicanis praeficitur. *Cic. Att.* 11, 10. P. Terentius operas in portu, et scriptura Asiae pro magistro dedit, *h. e.* vicem magistri gerens. ℙ *societatis* idem est, qui scripturae, rationes curans societatis publicanorum. *Cic. Verr.* 2, 2, 74. et 75. Sic *Fam.* 12, 9. P. Rupilius, qui est magister in ea societate; et *Planc.* 13. Cn. Plancius eques R. maximarum societatum auctor, plurimarum magister. ℙ *pecoris*, qui pastoribus praeest gregem custodientibus; item quivis pastor, vel etiam agaso. *Varr. R. R.* 2, 10. Qui pascunt, oportet in pastione diem totum esse: esse omnes sub uno magistro pecoris: eum esse majorem natu, et peritiorem, quam reliquos. *Virg. G.* 3, 445. Dulcibus idcirco fluviis pecus omne magistri Perfundunt; et *ib.* 185. de equo: blandis gaudere magistri Laudibus, et plausae sonitum cervicis amare. *Appul. Met.* 10. *f.* magister asini, *h. e.* dominus, et agaso. *Sil.* 4, 616. de elephanto: lapso dat terga magistro, *h. e.* rectore. ℙ *auctionis*, qui praeest bonis sub hasta vendendis. Nam si quando debitor citatus non paruisset, solebant creditores a praetore bonorum ejus possessionem impetrare, atque unum e suo numero deligebant, qui bona sub hasta venderet, et ex ea pecunia ipsis satisfaceret: unde is *magister* dictus est. A JCtis dicitur *curator*, in *tit.* 8. *lib.* 42. *Dig.* qui *De curatore bonis dando* inscribitur. *Cic. Quint.* 15. Cui magistri fiunt, et domini constituuntur, qui, qua lege, et qua conditione pereat, pronuncient. Adde *Att.* 1, 1. et *ib.* 6, 1. *med.* Hinc dictum ejusdem *Cic.* de Plaetorii matre ap. *Quint.* 6, 3. *med.* eam, dum vixit, ludum; postquam mortua est, magistros habuisse. Dicebantur enim, dum vixit, infames feminae ad eam convenire solitae: post mortem ejus bona venibant. Ludit itaque *Cic.* in ambiguo, ad magistrum auctionis respiciens, et ad magistrum ludi: de quo V. in LUDIMAGISTER. ℙ *convivii*, modimperator, rex, arbiter bibendi: quod munus *magisterium* a *Cic.* dicitur. *Varr. L. L.* 4, 26. et *Appul. Apol.* ℙ *navis*, nautarum praefectus: et plus est, quam gubernator. Est enim magister navis, inquit *Ulp. Dig.* 14, 1, 1., cui totius navis cura mandata est. *Liv.* 29, 25. Ut gubernatores, et magistri navium convenirent ad imperia accipienda. *Id.* 45, 42. Dedit sociis navalibus denarios septuagenos, gubernatoribus duplex, magistris navium quadruplex. ℙ Nonnunquam tamen pro gubernatore ponitur. *Virg. A.* 5, 176. Ipse gubernaclo rector subit, ipse magister; et *ib.* 1, 119. excutitur, pronusque magister Volvitur in caput. *Val. Fl.* 1, 18. Grajis Helice servanda magistris. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 696.] ℙ *ludi*, qui ludo, seu scholae praeest, qui et *ludimagister* dicitur. V. in ea voce. ℙ *gladiatorum*, h. e. lanista. *Cic. Or.* 3, 23. ℙ In antiquis Inscriptionib. et alibi leguntur *magister sacrorum*, *fani*, *horreorum*, *collegii*, *memoriae*, *munerum*, *Augustalis*, *admissionum*, *epistolarum*, *libellorum*, etc., quae omnia, et his similia pari ratione, ac superiora, sunt exponenda. V. *Gruter.* indices, et *hist. August. Script.* ℙ Praeterea ap. eund. *Gruter.* non uno in loco habetur *magister a bibliotheca*, *ab marmoribus*, h. e. earum rerum curator, et custos. ℙ Saepe ponitur pro eo, qui docet quippiam, praecipue artes liberales. *Cic. Phil.* 2, 4. Invideo magistro tuo, qui te, tanta mercede, nihil sapere docuit. *Id. Or.* 1, 57. Pueri apud magistros exercentur. *Id. Inv.* 1, 25. Artium liberalium magistri, vivendi praeceptores. *Id. Mur.* 31. Vestri praeceptores, et virtutis magistri. *Id. Dom.* 39. Auctor et magister publicae religionis. *Id. Caecin.* 11. *f.* Te uti in hac re magistro volo. ℙ Translate. *Id. Or.* 1, 33. Stilus, optimus dicendi effector ac magister. *Pers. prol.* 10. Magister artis, ingeniique largitor venter. *Cic. Phil.* 2, 36. Timor, non diuturnus magister officii. ℙ Pro paedagogo. *Ter. Phorm.* 1, 2, 21. Senes me filiis relinquunt quasi magistrum. Ubi *Donatus:* Sic Latini: quem Graeci παιδαγωγὸν appellant. ℙ Pro suasore, impulsore, auctore. *Ter. Andr.* 1, 2, 21. Si quis magistrum cepit ad eam rem improbum, etc. *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Qui dux isti quondam et magister ad despoliandum Dianae templum fuit. *Sen. Thyest.* 311. Saepe in magistrum scelera redierunt sua. ℙ Adjective. *Sedul.* 1, 5. rituque magistro Plurima Niliacis tradant mendacia biblis.

MAGISTĒRĬUM, ii, n. προεδρία, προστασία, magistri dignitas, seu officium. *Cic. Sen.* 14. Me vero et magisteria delectant a majoribus instituta, et is sermo, qui more majorum a summo magistro adhibetur in poculis, *h. e.* munus ejus, qui convivii est caput; quod regnum vini *Hor. Od.* 1, 4, 18. appellat. *Suet. Tib.* 3. Dictatura, ac magisterio equitum honorata familia. *Colum. praef. med.* Rem rusticam sordidum esse negotium, quod nullius egeat magisterio praeceptoris. *Pl. Most.* 1, 1, 32. Virtute id factum, et magisterio tuo, *h. e.* consilio, monitu. *Cic. Prov. cons.* 19. *med.* Magisterium morum, *h. e.* censura. *Suet. Aug.* 2. Municipalibus magisteriis contentus, *h. e.* magistratibus municipiorum. *Id. Dom.* 4. Magisterium collegii. *Id. Cal.* 22. sacerdotii. *Aurel. Vict. Caesar.* 42. pedestre, *h. e.* praefectura peditum in militia. *Tibull.* 1, 4, 84. Cum mea ridebunt vana magisteria, *h. e.* amatorias institutiones et praecepta. *Pl. Bacch.* 1, 2, 40. Jam excessit mihi aetas ex magisterio tuo, *h. e.* non amplius tibi subest tanquam magistro et custodi. *Plin.* 8, 40, 61. de canib.: Namque inter se exercent etiam magisteria, *h. e.* ut unus aliis praesit, et ductorem se praebeat in venatu, etc. *Cels.* 5, 27. *n.* 2. Post quae nullo novo magisterio, sed jam supra posito vulnus erit implendum, et ad sanitatem perducendum, *h. e.* nulla nova curandi ratione, quae a medendi magistris tradita sit.

MAGISTĒRĬUS, a, um, adj. ad magisterium pertinens. *Imp. Honor. et Theodos. Cod.* 3, 13, 6. Magisteriae potestati inter militares viros audiendi concedimus facultatem. *Imp. Zeno ib.* 24, 3. Qui magisteriae potestatis sudoribus clarus factus est. Adde *ib.* 6, 8, 1.

MAGISTĔRO, et per syncop. Magistro, as, avi, atum, a. 1. impero, praesum, magistrum, seu praefectum ago. *Festus:* Magisterare, regere, temperare, moderari. *Spart. Hadr.* 10. Inter manipulares vitam militarem magistrans.

MAGISTRA, ae, f. praeceptrix. *Ter. Hec.* 2, 1, 7. Ei ludo, si ullus est, magistram hanc esse, satis certo scio. *Cic. Rosc. Am.* 27. *extr.* Vita rustica parsimoniae, diligentiae, justitiae magistra est. *Id. Tusc.* 5, 2. Philosophia magistra vitae. *Id. N. D.* 1, 15. *med.* Lex quasi dux vitae, et magistra officiorum. ℙ Ita etiam appellatur femina sacerdos. V. MAGISTER. *Inscr.* ap. *Grut.* 1088, 4. Juliae Felicitati magistrae Fortunae Melioris. Collegium centonariorum. Alia ap. *Mur.* 133, 3. Bonae Deae paganae Rufria C. F. Festa, Caesilia Q. F. Sylace magistrae D. P. S. Alia *ib.* 5., q. v. in FONIO. ℙ Adjective. *Virg. A.* 8, 442. nunc viribus usus, Nunc manibus rapidis, omni nunc arte magistra: cujusmodi est magistrorum alios docentium. *Ov. Her.* 15, 82. abeunt studia in mores, artesque magistrae. *Sil.* 3, 387. Asper frena pati, aut jussis parere magistris. *Claud. praef. de III. cons. Honor.* 7. de aquila: Consulit ardentes radios, et luce magistra Natorum vires, ingeniumque probat. Ap. *Ov.* et *Sil.* al. aliter leg.

MAGISTRĀLIS, e, adj. ad magistrum pertineus. *Vopisc. Saturn.* 10. Frequentaverat pergulas magistrales. V. PERGULA. *Id. Tac.* 6. Manuum magistralium ictibus, terrorique subjaceat. ℙ Item qui magisterio alicujus collegii antea est functus. *Inscr.* ap. *Schiass. Guida al Mus. Bologn.* p. 24. *Libero Patri Aug. sacram in* memoriam P. Cornelii Saturnini magistralis Cornelia Prima uxor ex indulgentia colleg. signum Liberi, basem, caulas D. D. Ita *Schiass. ib.* mutilam ab initio hanc inscriptionem supplendam recte monuit, quam refert etiam *Malvas. Marm. Fels.* p. 41.

[MAGISTRAS, atis, m. idem ac magister, qui alicui collegio praeest. *Inscr.* ap. *Grut.* 73, 4. L. Silius Maximus Vet. Leg. Ad. P. F. magistras primus in canaba D. D. Hujus inscriptionis initium v. in CANABENSIS. *F.*]

MAGISTRĀTĬO, onis, f. magisterium, praeceptio, institutio. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Quae solis disciplinis traduntur, et magistratione diseuntur. Al. leg. *magistra ratione.* ℙ In *Cod. Theod.* 14, 9, 3. publicae magistrationes sunt scholae publicae.

MAGISTRĀTUS, us, m. dignitas, et potestas alicujus, vel aliquorum, qui publica auctoritate curant ea, quae ad rempubl. pertinent: a *magister. Varr. L. L.* 4, 14. Magister equitum, quod summa potestas hujus in equites et accensos, ut est summa populi R. dictator: a quo is quoque magister populi appellatus. Reliqui, quod minores, quam hi, magistri, dicti magistratus, ut ab albo albatus. *Cic. Amic.* 17. Honores, magistratus, imperia, potestates amicitiae anteponere. *Id. Mur.* 35. Magistratus mandare. *Id. Agr.* 2, 10. dare. *Id. Planc.* 25. committere. *Id. Verr.* 2, 4, 61. *f.* Magistratum habere. *Caes. B. G.* 7, 33. obtinere. *Liv.* 5, 9. occipere. *Sall. Jug.* 47. ingredi. *Cic. Phil.* 5, 19. petere, capere, gerere. *Id. Verr.* 1, 10. inire; et *Leg.* 3, 20. Magistratu abire. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *med.* se abdicare. V. ABDĪCO; et *ib.* Magistratum sibi prorogare. *Cic. Verr.* 2, 2, 57. abrogare alicui. *Ascon.* in *ib.* 3, 33. imminuere. V. IMMINUO. *Caes. B. G.* 7, 33. deponere. *Liv.* 5, 11. In magistratu manere; et *ib.* 28. esse. *Cic. Leg.* 3, 20. gerere aliquid. *Manil.* 5, 312. Perque magistratus, et publica jura feruntur. ℙ Magistratuum genera duo Romae fuere, extraordinarii, et ordinarii: in illis dictatura, et magisterium equitum praecipue numerantur: praeterea duumviri perduellionis, quaestores rerum capitalium, triumviri mensarii, decemviri legibus constituendis, etc. In his duae classes, majorum scilicet, ut consulum, praetorum, censorum: minorum, ut aedilium, quaestorum, tribunorum plebis, triumvirum, quatuorvirum, etc. curatorum alvei Tiberis, etc. praefectorum aerarii, etc. V. *Messal.* ap. *Gell.* 13, 15. Praeterea *patricii* magistratus dicti sunt, qui primum a patriciis familiis sumebantur: *plebeji*, qui a plebe: *curules*, qui curuli sella utebantur, *h. e.* consules, censores, praetores, aedilesque curules. Reliqui curulis sellae jus non habebant.

in provinciis quoque magistratus fuere, proconsulum, propraetorum, proquaestorum, qui ordinarii erant: item triumvirum, quinquevirum, etc. coloniis deducendis, curatorum viarum extra Urbem, etc. ℙ *Magistratus* nomen proprie iis tribuitur, qui urbanam ac civilem administrationem habent: nam qui militarem, horum *imperia* sunt appellata: tametsi hoc non semper. V. IMPERIUM. *Sall. Jug.* 3. Magistratus, et imperia minime mihi cupiunda videntur. *Suet. Caes.* 54. Abstinentiam neque in imperiis, neque in magistratibus praestitit. Adde *Aug.* 61. [*V. *Brem.* ad *Nep. Milt.* 2, 2. Loci, in quibus *magistratus* de militaribus administrationibus dicitur, hi sunto: *Nep. Chabr.* 4, 1. Erat in classe Chabrias privatus, sed omnes, qui in magistratu erant, auctoritate anteibat; et *Alc.* 7, 3. Ut absenti magistratum abrogarent, et alium in ejus locum substituerent.] ℙ Interdum urbani magistratus ita distinguuntur appellatione a provincialibus, ut illi quidem *magistratus*, hi *potestates* dicantur. *Suet. Claud.* 23. Jurisdictionem in urbe delegari magistratibus solitam, atque etiam per provincias potestatibus, etc. *In edicto Praetoris*, ap. *Ulp. Dig.* 2, 2, 1. Qui magistratum, potestatemve habebit. Adde ipsum *Ulp. ib.* 1, 13. ℙ Saepissime *magistratus* ipsum hominem significat, qui in magistratu est. *Cic. Off.* 1, 34. *med.* Est proprium munus magistratus intelligere, se gerere personam civitatis. *Sall. Jug.* 22. Oppida per magistratus administrare. *Liv.* 5, 17. Creare magistratus. *Nep. Ep.* 4. Magistratui quempiam tradere: sc. puniendum. *Id. Ann.* 7. His enim magistratibus legati Romam venerunt, *h. e.* his consulibus. *Gell.* 2, 2. Tum inter filium magistratum et patrem privatum publicos honores cessare, genuinos ac naturales exoriri, [*Ita Graeci etiam ἀρχὰι dicunt pro ἄρχοντες, ut nostr. *Obrigkeiten* i. q. *obrigkeitliche Personen.*]

*MAGISTRĪVUS, a, um, adj. i. q. magistralis. *Appul. Flor.* 4. p. 36. Pueritia apud magistrivos. Sed *Stewech.* p. 27. et *Elmenh.* p. 359. habent *Et pueritia apud vos, et magistrivos. B. A.*

MAGISTRO. V. MAGISTERO.

MAGMA, ătis, n. *μάγμα*, faex unguenti, ut *Plin.* 13, 2, 2. interpretatur. *Scrib. Comp.* 157. Cerae libram et trientem, magmatis P. bessem. Hinc *crocomagma:* quod V.

[MAGMĀTĀRĬUS, ii, m. qui magmata conficit, et vendit, unguentarius. *Gloss. Philox.* Magmatarius, *μυρεψός. Varr. L. L.* 4, 22. *extr.*, ut legit *Turneb. Adv.* 22, 6.; nam alii aliter omnino. *F.*]

MAGMENTĀRĬUS, a, um, adj. ut *Magmentarium canum*, quo sc. magmenta, vel exta sacra imposita inferebantur aras; etenim ita vocem interpretantur *Gloss. Philox.* Magmentarium, *ἐφ' οὗ τὰ σπλάγχνα ἀναιθέμενα τοῖς βωμοῖς προσφέρονται. Varr. L. L.* 4, 22. *extr.* Magmentum a magis: quod ad religionem magis pertinet. Ita propter hoc magmentaria cana, (*h. e.* canistra) constituta locis certis, quo id imponeretur. Ita recte legit *Turneb. Adv.* 22, 6. [*Multa h. l. immutavit *F.*, iis adscriptis, quae ad intelligendam vocis sententiam maxime facerent.]

MAGMENTUM, i, n. vox est sacrorum propria, et pro *magis augmentum* usurpatur, ut ait Festus. [*Contractum est ex *magimentum*, cujus origo ab obsol. *mago* deducenda.] V. MACTUS. *Inscr.* optimae notae ap. *Grut.* 229. Si quis hostia sacrum faxit, qui magmentum nec protollat, idcirco tamen probe factum esto, *h. e.*, ut recte interpretatur *Sigon. de ant. jur. prov.* 2, 6. *med.*, Si quis hostia sacrum fecerit, quod sacrum ob hostiae vitium non crescat, sive non adolescat, ut in legitimis accidit; nec majus augmentum proferat, idcirco tamen probe factum esto, ac triste nihil sacrificium portendat. Hactenus *Sig.* Eadem verba sunt in alia *Inscr.* ap. *eund.* 23, 12., quae nunc Patavii quidem exstat, sed mutila ex parte dimidia, ut videre est ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat.* T. 1. p. 62. *ed. Patav.* Alia *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 635. *n.* 301. M. Ofentius Matri Deum Magnae taurobolium et criobolium magmentum fecit. V. v. praec. et *Pignor. Symbolic. epist. n.* 30. [*Plura in fine addidit *F.*]

[MAGNAEVUS, a, um, adj. qui magnae seu provectioris aetatis est, grandaevus. *Gloss. Phil.* Magnaevus, *ἀρχαιογέρων. F.*]

MAGNA GRAECIA. V. GRAECIA.

MAGNĀLĬA, ium, n. plur. *τα μεγαλεῖα*, res praeclarae et mirandae. *Tert. ad Uxor.* 2, 7. Sensit magnalia. *Id. adv. Marc.* 1, 54. Dat dextram mancus, loquitur magnalia mutus. Hinc in *V.* et *N. Testam.* saepe est *magnalia Dei.* ℙ *Magnalia arma* sunt ancilia in *Inscr.* ap. *Mur.* 481, 5. Mansiones Saliorum Palatinorum a veteribus ad armorum magnalium custodiam etc. *Dempster.* ad *Rosin. Antiq. Rom.* 2, 12. *extr.* perperam legit in eadem *magnatium.* At ap. *Grut.* 173. rectius habetur *annalium*, *h. e.* ancilium, quae quotannis XIV. K. Apr. a Saliis in comitio agitabantur. V. SALII. [*Et hujus loci probe curam gessit *F.*]

MAGNĀNĪMĬTAS, atis, f. *μεγαλοψυχία*, magnitudo animi, praestantia, magnificentia: virtus animi magna spectantis, praesertim circa honores. *Cic. Off.* 1, 43. Omnis honestas manat a partibus quatuor, quarum una est cognitionis, altera communitatis, tertia magnanimitatis, quarta moderationis. [**Plin. Pan.* 58, 6. Tuam vero magnanimitatem, an modestiam, an benignitatem prius mirer?]

MAGNĀNĪMUS, a, um, adj. *μεγαλόψυχος*, qui magni est animi, et magna conantis. *Cic. Off.* 1, 19. Itaque viros fortes, magnanimos, eosdem bonos et simplices esse volumus. *Virg. A.* 6, 649. Magnanimi heroes. *Id. ib.* 3, 704. magnanimum generator equorum. *Gell.* 7, 19. Liberale atque magnanimum factum. *Ov. Fast.* 4, 379. Haec, ait, illa dies, Libycis qua Caesar in oris Perfida magnanimi contudit arma Jubae.

MAGNĀRĬUS, ii, m. *μεγαλέμπορος*, magnis pecuniis negotians, magnus negotiator: opponitur autem tenuiario, vel minuscolario. *Appul. Met.* 1. *in.* Omne enim pridie Lupus negotiator magnarius coemerat. *Inscr.* ap. *Grut.* 283, 1. Corpus coriariorum magnariorum salaiariorum (lege *solearioriorum*). Alia ap. *Fea, Framm. cons.* p. 14. *n.* 49. Attio Instejo Tertullo correctori *Venetiae et Histriae* praeposito fabricae, *praefecto urbis* Romae Corpus magnariorum statuam aere insignem locavit, curantibus Flaviis Respecto et Florentio VV. PP. *Praepositis* Corporis *magnariorum.* Alia in *Giorn. di Fir. ann.* 1773. p. 636. Dis Manibus M. Junl Pudentis pistori magnario Persiano, *venditore indigrosso di pane ad uso di Persia.* Alia ap. *Mur.* 721, 1, 2. Corpus pistorum magnariorum, et castren*siariorum*; et 519. *Quin*Quennalis Corpor. magnar. tignariorum. [*Hunc locum *F.* ita immutavit atque ampliavit, ut totus fere ipsi jure meritoque vindicetur.]

MAGNĀTES. V. MAGNALIA.

MAGNĒ, adv. valde, *μάλα. Tac. A.* 11, 36. Sponte, an coactus tam magne peccavisset. Alii leg. *magna*, quod est multo rectius. Agnoscere tamen videtur etiam *Cledon.* p. 1920.

[MAGNENTĬĀNUS, a, um, adj. ad Magnentium Imp. pertinens. *Magnentiani, orum*, sunt illius asseclae ap. *Aurel. Vict. Caesar.* 42.

MAGNĒS, etis, m. *μάγνης*, lapis, qui ferrum trahit, al. lapis Heraclius, et sideritis: a Magnesia urbe Lydiae, quia circa eam provenit. *Lucr.* 6, 909, 1044. et 1062. Sed *Plinius* 36, 16, 25. scribit ex Nicandri sententia, repertum fuisse in Ida, et appellatum esse ab inventore, qui cum pecus pascens pedum forte haberet ferratum, et crepidas ferreis clavis compactas, animadvertit, lapidem hunc ferro adhaerescere. Ceterum ab antiquis bifariam magnes accipitur, interdum pro eo, qui ferrum trahit, interdum pro lapide argentei nitoris. [*Nostr. *Braunstein.*] Hinc quidam veterum dicunt, alium esse magnetem a lapide Heraclio. *Cic. Div.* 1, 39. Ut si magnetem lapidem esse dicam, qui ferrum ad se alliciat, et trahat, at rationem cur ita sit, afferre nequeam. *Claud.* habet *Idyllium* de magnete. ℙ Vox est adjectiva, et cum absolute ponitur, *lapis* subintelligitur. *Sil.* 3, 265. Venere Aethiopes, gens haud incognita Nilo, Qui magneta secant. *Lucr.* 6, 908. Quem magneta vocant. V. MAGNETES. In feminino *Magnetis, idis*, ut Magnetis Argo, ap. *Ov.* V. MAGNESIS.

MAGNĒSĬA, ae, f. *Μαγνησία*, provincia Macedoniae, Thessaliae adnexa, in ora maris Aegaei. *Plin.* 4, 9, 16. ℙ Magnesia fuit etiam urbs Lydiae ad montem Sipylum. *Liv.* 36, 43. ℙ Item urbs Asiae minoris in Ionia, vel Caria, Maeandri cognomine, ut est ap. *Plin.* 5, 29, 31. colonia ex Magnesia Graeciae deducta, una ex tribus, quas Themistocli exsuli apud se Artaxerxes dono dederat, quae panem praeberet, sicut Myuntem, quae obsonium, Lampsacum, quae vinum suppeditaret, uti narrat *Nep. Them.* 10. ℙ *Item oppidi nomen in monte Pelio siti, quod *Plinio* 5, 29. *Magnesia Thessalica* fortasse est. Verba *Plinii* sunt: Magnesia Maeandri cognomine insignis, a Thessalica Magnesia orta. Qui locus de provincia Macedoniae potest intelligi: sed illud vero similius. Oppidi mentio facta est apud *Pausan.* in *Achaic.* 7. ℙ Porro Magnesia fuit oppidum Lydiae, in monte Sipylo. *Liv.* 36, 43. et 37, 10. 11. 37. 44. et 56. Addatur *Plin.* 2, 91. Sipylum in Magnesia (*terra devoravit*): ubi *in Magnesia* idem fortasse valet quod *ad Magnesiam;* nam regioni circumjacenti nomen fuisse Magnesiae, nulla, quod sciam, suadet auctoritas. *B. A.*

MAGNĒSĬS, ĭdis, f. quae est ex Magnesia. *Ov. Her.* 12, 9. Cur unquam Colchi Magnesida vidimus Argo? *Magnesida* vocat, quia ex nemore facta est Pelii montis, qui ad Thessaliam pertinet, cujus pars Magnesia est. Al. leg. *Magnetida*, quod est fortasse rectius. [*Ita *Ruhnk.*]

MAGNĒSĬUS, a, um, adj. *Μαγνήσιος*, ad Magnesiam pertinens. *Lucr.* 6, 1062. Magnesi flumina saxi, *h. e.* magnetis.

MAGNESSĀ, ae, adj. f. quae est ex Magnesia. *Hor. Od.* 3, 7, 18. Magnessam Hippolyten tum fugit abstinens.

MAGNĒTARCHES, ae, m. *μαγνητάρχης*, princeps Magnetum, summus magistratus ap. Magnetas. *Liv.* 5, 35, 31.

MAGNĒTES, a, um, m. plur. Magnesii, *Μάγνητες*, pop. Magnesiae. *Lucr.* 6, 909. Magnetum quia sit patriis in finibus ortus. *Ov. Met.* 11, 408. Magnetas adit vagus exsul. *Lucan.* 6, 385. Et Magnetes equis, Minyae gens cognita remis. Adde *Liv.* 33, 32. et 34. et 35, 31. ℙ In singulari num. *Cic. Brut.* 91. Assiduissime mecum fuit Dionysius Magnes. *Val. Fl.* 2, 9. Magnes campus.

MAGNĒTĬCUS, a, um, adj. magnetem spectans. *Claud. carm de magnet.* 26. Venerem magnetica gemma figurat.

MAGNĒTIS. V. MAGNESIS.

*MAGNI, orum, oppidum Britanniae. *Anton. Itin. B. A.*

MAGNĪCĬES. V. MAGNITIES.

MAGNĪDĬCUS, a, um, adj. qui magna dicit, *μεγαλοῤῥήμων. Pl. Rud.* 2, 6, 31. Dum tuis ausculto magnidicis mandaciis. *Id. Mil.* 3, 3, 48. qui noverim magnidicum, cincinnatum, Moechum unguentatum. *Ammian.* 23, 6. Persae magnidici et graves et tetri.

MAGNĪFĂCĬO, is, a. 3. *περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι, θαυμάζω*, magni aestimo. *Ter. Hec.* 2, 2, 18. Quem intellexi illam haud minus, quam se ipsum magnifacere. Al. leg. *magnificare.* [**Bentl.* legi jubet *magni facere.*] *Pl. As.* 2, 4, 1. Quid hoc est negotii? neminem meum dictum magnifacere. *Id. Ps.* 2, 1, 4. Omnes res perinde sunt, ut agas, ut eas magnifacias. Sic cum superlat. maximifacere fidem, *Id. Cas. prol.* 2. ℙ Ceterum saepius divisum legitur *magni facio.* [*V. *Bentl.* l. l.]

MAGNĪFĬCĀTĬO, onis, f. actus magnificandi. *Macrob. Sat.* 5, 13. *f.* Personarum varia magnificatio.

MAGNĪFĬCĒ, adv. *μεγαλοπρεπῶς*, magnificenter, laute, splendide. *Cic. Brut.* 73. Amice et magnifice laudare. *Id. Quint.* 30. Ornare magnifice splendideque convivium. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Magnifice et ornate convivium comparare; et *ib.* 6, 27. Exornare ample magnificeque triclinium. *Id. Dom.* 44. Habitare laxe et magnifice. *Id. Off.* 1, 26. *extr.* Magnifice, graviter, animoseque vivere. *Nep. Dat.* 3. Magnifice donare aliquem. *Pl. fr.* ap. *Charis.* 2, 187. Spectavi ludos magnifice atque opulenter. *Cic. Cat.* 2, 1. Perdidimus hominem, magnificeque vicimus. *Liv.* 2, 6. Magnifice incedere. Sic *Pl. Ps.* 4, 1, 7. inferre se. *Id. Cas.* 3, 6, 4. Magnificeque patriceque amiciri. *Auct. ad Her.* 4, 21. se jactare, atque ostentare. Sic *Ter. Heaut.* 4, 3, 31. efferre se. *Pl. Pers.* 2, 5, 7. Magnifice conscreabor, *h. e.* clare, et ut solent affectato graves. [**Vell.* 2, 29, 1. Magnificeque conata executus.] ℙ Refertur interdum ad magniloquentiam. *Tibull.* 2, 6, 11. Magna loquor: sed magnifice mihi magna locuto Excutiunt clausae fortia dicta fores. [*V. *Broukh.* ad h. l.] *Pl. Ps.* 2, 4, 11. Magnifice compellare, *h. e.* splendidis et magnificis verbis. ℙ Pro magnopere, valde. *Plin.* 24, 11, 58. Radicula ex melle prodest magnifice ad tussim, *h. e.* magnopere, valde. Sic 30, 14, 47. Magnifice juvat ovis cerebrum gingivis illitum. ℙ Comp. *Magnificius* est *Catonis*, teste *Festo.* Sup. *Magnificissime* est *Accii* ap. *Prisc.* 3, 603.

MAGNĪFĪCENTĔR, adv. magnifice. *Vitr.* 1, 6. Oppidum magnificenter aedificatum, et eleganter. *Cic. Or.* 34. Omnia excelsius, magnificentiusque et dicet, et sentiet. *Id. Fam.* 4, 7. Cum consulatum magnificentissime, atque optime gesseris. *Id. Att.* 14, 4. Gloriosissime et magnificentissime quippiam conficere.

MAGNĪFĪCENTĬĀ, ae, f. *μεγαλοπρέπεια*, est (ut inquit *Cic. Inv.* 2, 54.) rerum magnarum et excelsarum, cum animi ampla quadam et splendida propositione, agitatio, atque administratio. Adde *Off.* 1, 21. [**Ter. Ph.* 5, 8, 37. al. 5, 7, 37. I hinc in malam rem cum istac magnificentia.] ℙ Dicitur etiam de aliis rebus. *Id. Or.* 25. Magnificentia epularum; et *Off.* 1, 39. villarum. *Id. Leg.* 2, 26. funerum et sepulcrorum. *Id. Rosc. Com.* 8. liberalitatis. *Id. Off.* 1, 39. Cavendum est si aedifices, ne extra modum sumptu et magnificentia prodeas. [**Vell.* 2, 89, 1. et *ib.* 121, 3. Magnificentia munerum, triumphorum. *Suet. Aug.* 43. Magnificentia spectaculorum; et *Vit.* 2. coenarum. *Liv.* 1, 57. Exhaustus magnificentia publicorum operum. ℙ Ita magnificentia transfertur etiam ad res oratorias eamque signif. orationis virtutem, qua se supra modum tollit, definiente *Quint.* 4, 2, 61. ubi v.] ℙ In malam partem. *Id. fr.* ap. *Non.* 5, 35. Phoenices primi mercaturis et mercibus suis avaritiam, et magnificentiam, et inexplebiles cupiditates omnium rerum supportaverunt in Graeciam. [**Vell.* 2, 1, 2. Publicamque magnificentiam secuta privata luxuria est; et 1, 11, 5. vel magnificentiae vel luxuriae princeps fuit: ubi v. *Ruhnk.*] ℙ Translate. *Id. Amic.* 6. Jam virtutem ex consuetudine vitae, sermonisque nostri interpretemur: nec eam, ut quidam docti, verborum magnificentia metiamur, [*i. e. magniloquentia.] ℙ Pro magnanimitate. *Id. Agr.* 2, 8. *extr.* Nam hoc quidem vix est liberi populi, vix vestrorum animorum ac

magnificentiae. ℙ Pro arte mira et magna faciendi. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 4. de Phidia: Haec sunt obiter dicta de artifice nunquam satis laudato: simul ut noscatur, illam magnificentiam aequalem fuisse et in parvis.

[MAGNĬFĬCĬUM, ii, n. magnum factum. *Gloss. Phil.* Magnificum, *μεγαλοεργία. F.*]

MAGNĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. magni facio, magni aestimo, *θαυμάζω. Ter. Hecyr.* 2, 2, 18. Quem ego intellexi illam haud minus, quam se ipsum, magnificare. Al. leg. *magnifacere.* [*Leg. *magni facere.* V. *Bentl.* ad h. l. qui et ap. *Plaut.* ubique divise scriptum exhiberi jubet. Ceterum *Ruhnk.* ad *Terent.* l. l. docet, non abhorrere a vero, librarios cadentis latinitatis verbum *magnificare*, quod ipsis fuisset familiarius e vulgata bibliorum versione, alteri passim substituisse.] *Pl. Stich.* 1, 2, 44. pudicitia est, pater, Eos magnificare, qui nos socias sumpserunt sibi. *Id. Men.* 2, 3, 19. te unum ex omnibus Venus voluit me magnificare. ℙ Metonymice est laudare, extollere, praeferre: quod sane faciunt, qui magni aestimant: *μεγαλύνω. Plin.* 35, 12, 45. et 36, 5, 4. *n.* 13. Arcesilaum quoque magnificat Varro, cujus se marmoream habuisse leaenam tradit; et *ib.* 12, 18. Magnificatur et alia turris, a rege facta in insula Pharo. *Id.* 17, 9, 6. Varro principatum dat turdorum fimo ex aviariis: quod etiam pabulo boum suumque magnificat.

MAGNĬFĬCUS, a, um, adj. *μεγαλοπρεπής*, magna faciens, qui in magnis cum dignitate sumptum facit, qui circa publicam administrationem impensas facit honorificas, veluti in ludis, in templis, in aedificiis, in epulo publico, et hujusmodi. *Nep. Att.* 13. Elegans, non magnificus; splendidus, non sumptuosus; omni diligentia munditiam non affluentem affectabat. *Sall. Cat.* 50. Rhodiorum civitas magna, atque magnifica. *Id. ib.* 9. Cives in supplicüis Deorum magnifici, domi parci. *Liv.* 1, 10. Vir factis magnificus. [**Ter. Heaut.* 2, 1, 15. Mea est potens, procax, magnifica, sumptuosa, nobilis. *Plin. Pan.* 51, 3. At quam magnificus in publicum s! i. e. quam magnifice opera publica construis! *Vell.* 2, 130, 1. Quam magnifico animi temperamento Cn. quoque Pompeji munera absumta igne restituit?] ℙ Item qui verbis se jactat, et ostentat, gloriosus. *Pl. Bacch.* 4, 9, 42. cum magnifico milite, urbes verbis qui inermus capit. *Id. As.* 2, 2, 84. Extemplo facio facetum me atque magnificum virum: Dico, me atriensem esse. ℙ [*Hinc ab hominibus transfertur ad ipsa verba et alia, cum jactatione, magniloquentia prolata. Huc pertinet locus, quem Noster iis exemplis adscripserat, quae de splendido, sublimi sermone posuerat, *Ter. Eun.* 4, 6, 3 Usque adeo ego illius ferre possum ineptias et magnifica verba, i. e. plene jactantia. Adde *Suet. Cal.* 44. Magnificae litterae, i. e. ostentationis plenae.] ℙ *Res magnificae* sunt lautae, splendidae, copiosae, magno sumptu factae, et cum dignitate. *Cic. Off.* 1, 8. Delectant etiam magnifici apparatus, vitaeque cultus cum elegantia et copia. *Id. Fam.* 9, 16. *f.* Nec tamen eas coenas quaero, ut magnae reliquiae fiant: quod erit, magnificum sit, et lautum. *Id. Verr.* 2, 1, 22. Forum adornatum magnifico ornatu. *Caes. B. G.* 6, 18. Funera magnifica et sumptuosa. *Sall. Cat.* 21. Belli spolia magnifica. *Id. Jug.* 4. Clari et magnifici honores. *Just.* 2, 1. Res gestae satis amplae, magnificaeque. [**Vell.* 2, 29, 1. Quem magnificentissimas res in consulatu gessisse, bello Marsico praediximus; et 2, 28, 1. Magnifica proelia; et 52, 5. Magnificentius nil illa victoria. Etiam ap. *Liv.* ita usurpatur. V. 26, 2. 29, 22.] *Cic. Tusc.* 5, 21. Stragulum magnificis operibus pictum. *Id. Fam.* 7, 1. Venationes binae per dies quinque magnificae. *Id. Leg.* 2, 1. Magnificae villae. *Plin.* 6, 19, 22. Magnificum oppidum. [**Vell.* 2, 40, 3. Magnificentissimus triumphus; et 120, 5. exercitus; et 93, 2. munus gladiatorium; et 56, 1. spectacula: observabis, hanc vocem Velleio peculiariter familiarem.] ℙ Nonnunquam refertur ad sermonem splendidum, grandem, sublimem. *Cic. Or.* 2, 21. Genus dicendi magnificum atque praeclarum. *Id. opt. gen. Or.* 4. Neque eos quidquam excelsum magnificumque delectat. *Plin.* 35, 4, 9. Magnifica oratio. [**Suet. Caes.* 55. Atque etiam magnificam et generosam quodammodo rationem dicendi tenere.] ℙ Est etiam magni aestimabilis, dignus qui plurimi fiat, admirabilis. *Plin.* 19, 3, 15. Laser magnificum in usu, medicamentisque. *Id.* 24, 16, 95. Myriophyllon magnifici usus ad vulnera. ℙ *Magnificior*, et *magnificissimus* olim dicta sunt antiquis, ut est ap. *Festum.* Sed haec obsoleta: in usu autem sunt *magnificentior*, *magnificentissimus*, a *magnificens* orta, itidem obsoleto. *Cic. Brut.* 32. Magnificentius dicendi genus, et ornatius. *Id. Pis.* 2. Magnificentius est dicere, quemadmodum gesserimus consulatum, quam quemadmodum ceperimus. *Id. Off.* 2, 16. Crassus magnificentissima aedilitate functus. *Id. Dom.* 56. Italiae magnificentissimus ille motus, *h. e.* perhonorificus. *Nep. Thras.* 1. Magnificentissimum factum.

[MAGNILLA, ae, f. dimin. magnae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 377. *n.* XXIX. Sedes insontem Magnillam ducite vestras. *F.*]

*MAGNILOQUAX, acis, adj. *μεγαλολάλος Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MAGNĬLŌQUENTĬA, ae, f. *μεγαληγορία*, granditas verborum, stili sublimitas. *Cic. Or.* 57. Dactylicus numerus hexametorum magniloquentiae est accommodatior. *Id. Fam.* 13, 15. Homeri magniloquentia. ℙ Accipitur et in malam partem pro jactatione et ostentatione loquentiae; atque ita usurpat *Gell.* 1, 2. [*Adde *Liv.* 44, 15. Qua audita re, principem legationis, cujus magniloquentiam vix curia paulo ante ceperat, corruisse.]

MAGNĬLŌQUUS, a, um, adj. *μεγαλορρήμων*, qui grandibus verbis utitur, magnidicus. *Stat. Silv.* 5, 3, 62. Fors et magniloquo non posthabuisset Homero. ℙ Item qui se jactat. *Tac. Agr.* 27. Atque illi modo cauti ac sapientes, prompti post eventum ac magniloqui erant. *Ov. Met.* 8, 396. Talia magniloquo tumidus memoraverat ore.

MAGNĬPENDO, is, a. 3. *περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι*, magnifacio, magnifico, magni aestimo. *Pl. Stich.* 1, 2, 78. Vos ne mendicos homines magnipenditis? *Ter. Ad.* 5, 4, 25. Ego quoque a meis me amari et magnipendi postulo. *Pl. As.* 2, 4, 54. Non magnipendo, ne duit. Scribitur et divisim *magni pendo.*

MAGNISONANS, antis, adj. magna sonans, ut Saxa magnisonantia. *Accius* ap. *Non.* 6, 86. V. CACHINNO, as.

MAGNĪTAS, atis, f. magnitudo, ap. veteres. *Accius* ap. *Non.* 2, 523. Namque sat fingi, neque dici potest pro magnitate.

MAGNĪTĬES, ei, f. idem ac magnitudo, apud recentiores scriptores, ut etiam *pinguities* pro *pinguitudo* usurpatur ab *Appulejo*, et *Arnobio. Auct. carm. de Phoenic.* 145. Magnitiem, terris Arabum quae gignitur ales, Vix aequare potest, seu fera, seu sit avis, *h. e.* struthiocamelus, quae avis in Arabia gignitur, vix phoenicis magnitudinem aequare potest. *Heinsius* pro *magnitiem* non male putat legend. *magna etiam terris* etc. [*Plurima h. l. addidit *F.*]

MAGNĪTŪDO, inis, f. *μέγεθος*, amplitudo, moles rerum corporearum. *Cic. Off.* 1, 43. *f.* Mundi magnitudinem metiri. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Silvestres apes minores sunt magnitudine, scil. quam cicures *Plin.* 37, 10, 60. Lapillus in parva magnitudine multicolor. *Id.* 5, 9, 10. Insula magnitudinis vastae. *Cic. Phil.* 13, 3. Magnitudines regionum. *Id. Fin.* 3, 14. Magnitudo maris Aegaei. *Caes. B. G.* 3, 13. fluctuum et tempestatum; et *B. C.* 1, 49. fluminis; et *B. G.* 1, 39. ingens corporum; et *ib.* 6, 9. Silva magnitudinis infinitae. *Cels.* 5, 25. *n.* 4. Catapotia fiunt ad fabae magnitudinem. Sic *Plin.* 22, 23, 43. Urinam ciet laser, ciceris magnitudine dilutum. ℙ Refertur interdum ad copiam et numerum. *Nep. Dat.* 1. Magnitudo copiarum. *Cic. Agr.* 2, 35. fructuum, et bonitas agrorum. *Id. Rosc. Am.* 7. pecuniae. *Id. Verr.* 2, 5, 9. quaestus. ℙ Item ad qualitatem, et intensionem. *Cic. Fam.* 2, 7. Magnitudo et vis amoris. *Id. Dejot.* 11. acerbitatis, et odii. *Id. Or.* 1, 4. et varietas, multidoque causarum. *Nep. Iphicr.* 1. rerum gestarum. *Cic. Fam.* 1, 7. beneficii. *Id. Quint.* 2. periculi. *Id. Verr.* 2, 5, 10. frigoris. *Nep. Epam.* 2. virium. *Plin.* 25, 3, 7. doloris; et *ib.* 2, 3. ingenii. [**Vell.* 2, 100, 3. Magnitudinemque fo tunae suae peccandi licentia metiebatur. ℙ *Magnitudo* reperitur etiam in disciplina rhetorica, ubi de voce dicitur, quae robore naturali instructa est, *eine starke, kraftvolle Stimme.* Sic *Auct* ad *Her.* 3, 11. ubi figura vocis in tres partes dividitur, magnitudinem, firmitudinem, et mollitudinem: magnitudinem vocis, inquit, maxime comparat natura, nonnihil adauget, sed maxime conservat cura. Plura v. ap. *Ernest.* in *Lex. technol. Lat. rhet.* p. 251.] ℙ *Magnitudo animi* est magnanimitas, excelsus animus magna spectans, vilia despiciens, et qui nullo periculo aut difficultate deterretur. De ea *Cic. Part.* 22. *f.* Cujus est liberalitas in usu pecuniae, simulque altitudo animi in capiendis incommodis, et maxime injuriis. *Caes. B. G.* 2, 27. *extr.* Quae facilia ex difficillimis animi magnitudo redegerat. *Hirt. B. Alex.* 32. Dignum fructum virtutis et animi magnitudinis tulit. *Cic. Part.* 23. Magnitudinem animi superbia in animis extollendis, et despicientia in contemnendis honoribus imitatur. *Id. Fam.* 1, 7. *med.* Magnitudinem animi tui ne unquam inflectas cujusquam injuria. [**Vell.* 2, 41, 1. de C. Caesare: — magnitudine cogitationum, celeritate bellandi, patientia periculorum, Magno illi Alexandro, sed sobrio, neque iracundo, simillimus.] ℙ Absolute. *Plin.* 18, 6, 7. *n.* 3. Non fraudando magnitudine hac quoque sua Cn. Pompejo, qui nunquam agrum mercatus est conterminum. ℙ Ad tempus etiam referri potest. *Plin.* 36, 10, 25. Ad deprehendendas solis umbras, dierumque ac noctium magnitudines. ℙ Pro dignitate, excellentia. *Tac. A.* 16, 23. Imperatoria magnitudo. *Id. ib.* 14, 54. Invidia infra tuam magnitudinem jacet. [**Suet. Aug.* 94. Futura magnitudo ejus et perpetua felicitas. *Vell.* 2, 36, 1. divus Augustus — omnibus omnium gentium viris magnitudine sua inducturus caliginem. *Id.* 48, 2. et, quam apud superos habuerat magnitudinem, illibatam detulisset ad inferos: ubi v. *Ruhnk.*] ℙ Fuit etiam sequioris Latinitatis temporibus titulus honoris, quo decorabatur magister militum per orientem. *Imp. Justinian. Cod.* 1, 27, 2. §. 3. In Sardinia autem jubemus ducem ordinari habentem milites pro custodia locorum, quantos et ibi tua magnitudo providerit. *Cass. Variar.* 9, 13. *ad Comitem patrimonii.* Magnitudini tuae praesenti auctoritate praecipimus, ut, etc.

MAGNOPĔRĔ, adv. *λίαν, πάνυ*, valde, vehementer: adverb. ex *magno opere* conflatum: et fere cum verbis jungitur. *Cic. Fam.* 15, 14. *med.* Ego tibi Romam properandum, magnopere censeo; et *ib.* 2, 6. Magnopere volo. *Id. Sen.* 13. desidero. *Pl. Pers.* 2, 2, 59. Edictum est magnopere mihi, ne cui quam crederem. *Cic. Leg.* 1, 20. L. Gellius philosophis magnopere auctor fuit, ut, etc. *Id. Verr.* 2, 5, 41. Quid, inquam, magnopere Cleomenes facere potuit? *Id. Or.* 2, 86. Juvenes stare ad januam duos, qui eum magnopere evocarent. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. Ut nunc est, nulla magnopere exspectatio est, *h. e.* nulla magna exspectatio. Sic *Liv.* 3, 26. Nulla magnopere clade accepta, *h. e.* nulla magna clade. *Cic. Rosc. Com.* 15. Quorsum recidat responsum tuum, non magnopere laboro. *Plin.* 10, 2, 2. Phoenix non visus magnopere; et 35, 10, 37. Ideo non extant exempla alia magnopere, *h. e.* multa exempla. ℙ Etiam divisim usurpatur. [*Est haec ap. *Caes.* et reliquos historicos usitatissima dicendi ratio. V. *Moeb.* ad *Caes. B. G.* 1, 13. et quem laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 1, 17. et 3, 18.] *Cic. Fam.* 13, 34. Magnoque opere abs te peto, cures, ut, etc. *Id. Inv.* 2, 1. Cum puerorum formas magno hic opere miraretur. *Id. Att.* 13, 28. *extr.* Dolabella magno opere arcessitus. ℙ Et inverso ordine. *Accius* ap. *Non.* 4, 330. Ite actutum, atque opere magno edicite, ut, etc. ℙ Comp. *Cato* ap. *Gell.* 7, 3. Quo majore opero dico, suadeoque, uti, etc. Sup. est *maximopere*, quod et ipsum interdum dividitur. *Cic. Fam.* 3, 2. A te maximopere, etiam atque etiam quaeso, et peto, ut, etc. *Ter. Eun.* 3, 3, 26. Thais maximo te orabat opere, ut, etc. *Id. Ph.* 5, 1, 33. Nos ambo opere maximo dabamus operam, ut, etc. *Lib.* 42, 57. Maximopere indigne ferens. *Pl. Stich.* 1, 3, 94. Rogare jussit te opere maximo, ut, etc. *Ter. Heaut.* 4, 1, 13. Meministin' mihi te maximopere dicere? etc. ℙ Secundam licenter producit *Paul. Not. carm.* 27, 73. V. tamen l. in GENS. ℙ *Scriptura *magno opere* antiquitatem magis sapit quam *magnopere*, et in palimpsesto *Frontonis* non semel occurrit, notante *Angelo Maio* ad *Cic. de re publ.* 1, 8. *extr. B. A.*

*MAGNOPOLIS, is, f *Μαγνόπολις*, a Pompeio Magno sic dicta, urbs Ponti, ad Iris Lycique fluminum confluentes. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

MAGNUS, a, um, adj. *μέγας*, grandis, amplus: cui *parvus* opponitur: videturque esse a voce Graeca allata, *n* inserto. [*Etymon est a *mago.* V. in MACTO.] Comp. habet *Major*, *jus*, Sup. *Maximus*, et antiquo more *Maxumus.* Primo dicitur de iis, quae corpoream magnitudinem habent. [*Quid differant *magnus*, *grandis* et *amplus*, aliaque ejusd. gen. synon. v. ap. *Doederl.* 3, 228. sqq.] *Cic. N. D.* 2, 6. Magna et pulcra domus. *Catull.* 64, 280. Magni montes. *Caes. B. G.* 2, 4. Magnae partis harum regionum imperium obtinent; et *ib.* 4, 29. Maximi aestus maritimi; et *ib.* 1, 23. Oppidum Aeduorum longe maximum. *Ov. Pont.* 4, 10, 57. quos inter maximus omnes Cedere Danubius se tibi, Nile, neget. *Liv.* 24, 9. Aquae magnae bis eo anno fuerunt. ℙ Item de iis, quae pondere, et numero constant, pro *multus.* *Cic. Verr.* 2, 2, 72. Maximum pondus auri, magnum numerum frumenti, vim mellis maximam exportasse. *Id. Att.* 11, 3. *f.* Cui magnam dedimus pecuniam mutuam. *Caes. B. G.* 1, 16. Pabuli magna copia; et *ib.* 4, 34. Magna multitudo peditatus. *Nep. Dion.* 1. Magnae divitiae. *Virg. A.* 1, 152. Magnus populus. *Nep. Dat.* 3. concursus. [*Adde *Phoc.* 1, 3. munera magnae pecuniae: ubi v. *Brem.*] ℙ Item de iis, quae virtute, non mole ampla sunt. *Cic. Caecin* 32. Magna voce confiteri. [*V. *Ernest.* l. in *Magnitudo* l.] *Nep. Timoth.* 3. Magna spes. [*Poteris hic conferre locum *Caes. B. G.* 6, 30. Magno accidit casu; et *paulo post:* magnae fuit fortunae. V. *Moeb.*] *Cic. Fam.* 1, 1. infamia; et *ib.* eloquentia, gravitas, studium, contentio. *Caes. B. G.* 1, 46. Multo major alacritas, studiumque pugnandi majus; et *ib.* 2, 15. Homines feri, et magnae virtutis. *Nep. Iphicr.* 3. Magno animo esse. ℙ Item de iis, quae solemnia sunt, et multo apparatu fiunt. Hinc *magni ludi*, de quibus *Ascon.* in *Verr.* 1, 10. Romani ludi, inquit, sub regibus instituti sunt, magnique appellati, quod magnis impensis dati sunt: tunc enim primum ludis impensa sunt ducenta millia nummum. Alii ideo magnos dictos putant, quod Conso, consiliorum secretorum Deo, idest Neptuno laticum regi, et rerum conditarum, et Diis magnis, idest Laribus urbis Romae dati sunt: quibus

ajunt raptas Sabinas esse: ut videatur propter hoc dicere Virgilius (*A.* 8, 636.) magnis circensibus actis: nam magni, et circenses iidem sunt. Hactenus *Ascon.* Horum mentio fit ap. *Cic. l. c.* (item *Verr.* 2, 5, 14., ubi Jovi, Junoni, Minervaeque dicatos dicit) *Liv.* 2, 36. etc. Iidem dicti sunt etiam *maximi*, ut est ap. *Cic. Har. resp.* 6. Horum alii erant stati, alii votivi, ut colligitur ex *Liv. ib.* et 7, 22. et alibi. *Maximos* etiam esse voluit Nero ludos, quos pro aeternitate imperii susceperat, ut narrat *Suet. Ner.* 11. ¶ *Magnus vir*, qui magno animo est, et magna facit, praestans ingenio, virtute, doctrina, artibus. *Cic. N. D.* 1, 43. Democritus vir magnus in primis. *Virg. A.* 1, 549. quo justior alter Nec pietate fuit, nec bello major et armis. *Nep. Them.* 6. Magnus hoc bello Themistocles fuit, nec minor in pace. ¶ [**Magnus* pertinet etiam ad potestatem, quam quis gratia, auctoritate comparavit. *Nep. Alc.* 3, 4. de Alcibiade: quod et potentior et major, quam privatus, existimabatur: ubi v. *Brem.* Adde *Ov. Her.* 9, 30. magno conjuge; et quem *Ruhnk. ib.* laud. *Hor. Epod.* 4, 15. Magnus imprimis eques. Contra parvus senator ap. *Auct. B. Afr.* 57. Huc debebat etiam referri locus, quem Noster paulo inferius laudaverat *Juv.* 6, 312. magnos visurus amicos: ubi divitiarum et nobilis generis imprimis habenda ratio est.] ¶ *Magnus homo* interdum est etiam stolidus. *Lucil.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Nequam et magnus homo, laniorum immani' canes ut. *Mart.* in ambiguo ludit 9, 51. tu, bis denis grandia libris Qui scribis Priami proelia, magnus homo es. V. LONGUS. ¶ *Magna res* est gravis et magni momenti. *Nep. Pelop.* 2. Magnae saepe res non ita magnis copiis sunt gestae. Sic *Cic. Dom.* 1. Magna causa; et *Or.* 10. Magnum opus et arduum. Et absolute *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Quamquam id magnum, et arduum est. *Cic. N. D.* 2, 66. *f.* Magna Dii curant, parva negligunt. *Tibull.* 2, 6, 11. Magna loqui, *h. e.* magnifice. Hinc *magna lingua* ap. *Hor. Od.* 4, 6, 1. est superba, et elatius impieque locuta. Sic *Virg. A.* 10, 547. Dixerat ille aliquid magnum. ¶ Pertinet enim aliquando *magnus* ad superbiam, et jactantiam. *Id. ib.* 11, 381. non replenda est curia verbis, Quae frustra tibi magna volant. *Val. Fl.* 5, 600. magna superbo Dicta volant. [*Opp. *minora verba.* V. *Burm.* ad *Val. Fl.* 1, 262. *Broukh.* ad *Tibull.* 2, 6, 11. et *Koen.* in *praef.* ad *Greg. de Dial.* p. 9.] ¶ Nonnunquam ad venerationem, auctoritatem, potentiam refertur. *Virg. A.* 3, 697. Numina magna loci. [*Ita perpetuum est Deorum epitheton. V. *Spanh. de Us. et Pr. Num. Diss.* 7. p. 447. quem laud. *Ruhnk* ad *Ov. Her.* 19, 143.] ¶ Item ad tempus. *Petr. Sat.* 125. Dum haec magno tempore Grotone aguntur. Adde *Just.* 42, 5. ¶ Hinc *magnus natu*, [**Magnus natu* latine quidem non dicitur, sed *magno natu*, *maximo natu.* V. *Ramsh.* §. 141. p. 425. N. 3.] aut *annis*, qui diu vixit. *Cic. Tusc.* 1, 1. *extr.* Qui fuit major natu, quam Plautus. *Id. Off.* 1, 30. Audivi ex majoribus natu, hoc idem fuisse in P. Scipione. *Nep. Reg.* 2. Majorque annis sexaginta natus decessit. [*Eadem ratione dicitur etiam ap. *Cic. Rosc. Am.* 14, 39. Annos natus major quadraginta. *Nep. Reg.* 2, 3. Majorque annos sexaginta natus. *Fragm. legis Serv.* ap. *Grut.* 506, 13. In senatum legei non liceat queive minor anneis XXX majorve annos LX gnatus siet. — Utramque formulam *Ramsh. Gr. Lat.* §. 135. p. 401. ita recte explicuisse videtur, ut post *major*, eadem ratione qua post *plus*, *amplius*, *minus*, part. *quam* omissam dicat, his comparatis pleni dicendi generis exemplis: *Liv.* 45, 32. quos cum liberis, majoribus quam quindecim annos natis, praecedere in Italiam placeret; et *Gell.* 1, 12. Qui de Vestali virgine capienda scripserunt, minorem quam annos sex, majorem quam annos decem natam, negaverunt capi fas esse. *Brem.* ad *Nep. Reg.* 2, 3. docet, *major*, quum absolute provectum aetate significet, loco adverbii *amplius*, vel sim., per appositionem v. *natus* addi, ita ut duo dicendi genera in unum conjungantur. Eadem fere est ratio, quam *Matth.* ad *Cic. Rosc. Am.* dedit.] *Nep. Paus.* 5. et *Liv.* 2, 8. Mater Pausaniae jam magno natu. *Id. Dat.* 7. Ab hoc Scismas maximo natu filius desciit. [*V. *Brem.* ad h. l.] *Suet. Caes.* 42. Civis major annis viginti; et *Aug.* 38. Majores annorum quinque et triginta. *Liv.* 45, 15. Filius quinquenni major. *Capitol. Pert.* 4. Sexagenario major imperator factus est Pertinax. ¶ Absolute. *Liv.* 23, 30. Gelo, maximus stirpis. *Ter. Ph.* 1, 2, 13. Senis nostri frater major. [**Liv.* 6, 34. Fabii Ambusti filiae duae nuptae, Ser. Sulpicio major, minor Licinio Stoloni erat. *Caes. B. C.* 3, 108. In testamento Ptolemaei patris heredes erant scripti ex duobus filiis major, et ex duabus ea, quae aetate antecedebat.] ¶ Quoties *major* minori opponitur, et de pupillis sermo est, *major* eum significat, qui viginti quinque annos implevit. *Paul. Dig.* 4, 4, 24. Si minor negotiis majoris intervenerit. ¶ Praeterea sunt *majores*, qui aetate superiore, et ante nos fuerunt: sive nostri generis fuerint, ut avus, abavus, tritavus, etc., sive alieni. Docet quidem *Paul. Dig.* 38, 10, 10. parentes usque ad tritavum proprio vocabulo nominari: ulteriores, quia non habent speciale nomen, *majores* appellari. Nihilominus etiam qui supra patrem, aut avum sunt, cum de iis universim sermo est, *majores* dicuntur. [*Cf. *Duk. de Lat. Vett. Ict.* 213. et 223.] *Cic. Phil.* 3, 10. L. Philippus, vir patre, avo, majoribus suis dignissimus. *Id. Div. Verr.* 22. Cujus instituti patres majoresque nostros non poenitebat. *Id. Att.* 1, 1. Prensat Galba sine fuco, ac fallaciis, more majorum; et *Fam.* 12, 22. Spes est, populum Romanum majorum similem fore. ¶ Hoc sensu additur raro v. *natu.* *Nep. Iphicr.* 1. Fuit enim talis dux, ut non solum aetatis suae cum primis compararetur, sed ne de majoribus quidem natu quisquam anteponeretur. ¶ [**Majores natu* dicuntur etiam pro senatu. V. *Liv.* 1, 32.] ¶ Huc pertinent appellationes illae cognationum, et affinitatum, in quarto gradu *patruus*, *avunculus magnus*, *amita*, *matertera magna*, etc., in quinto *patruus*, *avunculus major*, etc., in sexto *patruus*, *avunculus maximus*, etc. (de quibus V. ss. ll.), ut est ap. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. ¶ Legitur et *magnus* pro longus. *Spart. Ael. Ver.* 2. Cum magnis crinibus est utero parentis effusus. ¶ *Magnus annus* quis sit, V. ANNUS. ¶ *Major morbus.* V. MORBUS. ¶ *Magnum est*, magna res est et difficilis. *Cic. Acad.* 1, 2. Magnum est efficere, ut quis intelligat, quid sit illud, etc. Sic *Hor. Sat.* 1, 10, 20. magnum fecit, quod verbis Graeca Latinis Miscuit; et *Cic. Amic.* 9. Probitatem vel in eis, quos nunquam vidimus, vel quod majus est, in hoste etiam diligimus. ¶ *Magnum* etiam dicitur id, quod vim habet magnam ad aliquid faciendum. *Cic. Fam.* 4, 3. Haec tibi ad levandas molestias magna esse debent. *Id. Agr.* 2, 2. Hoc ego tam insigne, tam singulare vestrum beneficium, Quirites, cum ad animi mei fructum atque laetitiam duco esse permagnum, tum ad curam sollicitudinemque multo majus. ¶ *Magnum* adverbii more pro valde. *Pl. Mil.* 3, 2, 10. Magnum clamat, *h. e.* magna voce. *Id. Most.* 2, 2, 57. Exclamat derepente maximum. Adde *Gell.* 5, 9. *extr.* et *Val. Fl.* 1, 262. ¶ *Magni* et *magno*, subaudi *pretii* et *pretio*, ellipsis est usitata cum verbis aestimandi. *Cic. N. D.* 1, 4. Magni existimans interesse ad decus, etc. *Anton.* ad *Cic. post ep.* 8. *l.* 10. *ad Att.* Mihi famam quoque, quamvis sit falsa, magni esse. [*Utrumque haec dicendi formula significat, et certum alicujus rei pretium, et aestimationem, quam alii faciunt. V. *Brem.* ad *Nep. Con.* 1, 1.] *Phaedr.* 2, 5. Multo majoris alapae mecum veneunt, [*i. e. ob rem multo majorem, ob delictum multo gravius equidem alapas infligo. Alias *majoris aestimare* ita quidem, ut *majoris* genit. neutr. absolute positus sit, ferri non potest. In unico loco ap. *Varr. R. R. Antiquorum villae rusticae erant majoris, quam urbanae*, si vera est lectio, supplend. *pretii*, quod unus ed. praebet, ut ap. *Ter. Heaut.* 1, 1, 12. agrum pretii majoris nemo habet. V. *Ramsh.* §. 109. p. 325. Cf. etiam *Ruddim.* 2, 181.] *Ter. Andr.* 1, 5, 58. Te haec solum semper fecit maxumi. [*Differunt *plurimi* et *maximi*; hoc magnitudinem spectat, quae augeri nullo modo potest; illud ad res pertinet minoris aestimatas. *Ramsh.* l. l.] *Cic. Agr.* 2, 13. Emere agros poterunt, quam volent magno. *Id. Verr.* 2, 3, 30. Magno vendere. *Id. Att.* 1, 17. *med.* Conducere aliquid nimium magno. *Liv.* 2, 36. Magno illi ea cunctatio stetit. [*Differunt *magni* et *magno:* hoc certum pretium significat, soletque fere cum verbis emendi et vendendi conjungi; illud pertinet ad verba aestimandi. V. *Zumpt. Gr. Lat.* §. 445. p. 371. Adde *Ramsh. Gr. Lat.* §. 109. p. 325.] ¶ *In majus*, h. e. augendo, amplificando. *Tac. A.* 15, 30. Extollere aliquid in majus; et *ib.* 13, 8. celebrare. *Id. H.* 3, 38. nunciare; et *ib.* 1, 18. credere, *h. e.* plus quam res est. Sic *ib.* 2, 7. accipere; et *ib.* 4, 50. innotescere. *Hor. Od.* 3, 4, 66. Vim temperatam Dii quoque provehunt In majus. *Claud. B. Get.* 14. licet omnia vates In majus celebrata ferant. *Sen. Ben.* 3, 35. *med.* Nec medico in majus gratia referri potest. ¶ Denique *magnus* non raro refertur ad ordinem et dignitatem. Nam *major herus* ap. *Pl. Truc.* 2, 2, 53. est ipse paterfamilias: ut *minor*, herilis filius. *Majores flamines* ap. *Fest.* sunt patricii generis: *minores* plebeji. *Major consul*, qui fasces habet, vel qui prior fuit renunciatus: sic *major praetor* urbanus: *minores* ceteri. *Id.* Sic *majores magistratus* consul, censor, praetor; *minores* reliqui: et *majora auspicia* priorum sunt, posteriorum *minora.* *Id.* ¶ *Maxima virgo* inter Vestales est quae natu maxima. *Ov. Fast.* 4, 639. Igne cremat vitulos, quae natu maxima, virgo. *Plin. ep.* 4, 11. Cum Corneliam, maximam Vestalem, defodere vivam concupisset, etc. *Suet. Caes.* 83. Testamentum demandaverat virgini Vestali maximae. Eadem a *Tac. A.* 11, 32. Vestalium vetustissima dicitur. ¶ *Magna vina*, optima. *Pall.* 11, 14. *med.* ¶ *Magnai reipublicai gratia* pro *magnae reipubl.* est ap. *Pl. Mil.* 2, 1, 25. ¶ *Quantus maximus.* V. QUANTUS. ¶ [*Magnus* fuit etiam cogn. R., ut Cn. Pompejus Magnus, qui, dum proelio Pharsalico victus in Aegyptum fugeret, a Ptolemaeo rege occisus fuit. Item *Magnus* fuit cognominatus imperator Caracalla in hac *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 646. Imperatori Caesari Divi Magni Antonini filio M. Aurelio Antonino Pio Felici Aug., *h. e.* Elagabalo, qui ex Julia Soaemiade uxore Sex. Varii Marcelli, et ex Caracalla imperatore ejusdem adultero se natum esse gloriabatur. *F.*] ¶ [*Confund. *majus* et *magis.* V. h. v. *Magna* et *summa.* *Cort.* ad *Lucan.* 2, 273. *Majora* et *graviora.* *Id. ib.* 2, 225. et 4, 174. *Maxima* et *proxima.* *Id. ib.* 10, 408.] ¶ *Maximus cognomen Egnatiorum. *Cic. Att.* 13, 34. ¶ Maximus Imperator, ex Maximi, a Theodosio Seniore devicti, familia. *Sidon. Apollin. l.* 2. *ep.* 23. *ad Sarran.* ¶ *Maximus Planudes*, monachus Constantinopolitanus, syllogen epigrammatum libris 7. edidit, *Metamorphoses Ovidianas*, *Catonis Disticha*, ac *Macrobium* Graece vertit, idemque in *Commentariis Caesaris* conatus est, aliis quoque (*Hofmanni* dicta sunt) magni ingenii judiciique monumentis editis. Fabularum eum auctorem fuisse, quas nunc habemus, Aesopicarum, censuit *Vavasor De Ludicra Dictione*, adstipulante, ut videtur, magno *Bentleio.* V. *Voss. de Hist. Graec.* 2, 29. et *Poet.* 9. *extr.* et *Bentleium*, de Aesopi fabulis agentem, qui istum, memini, *magni ingenii judiciique* virum appellat, nec injuria, *that Idiot of a Monk.* ¶ *Maximus Tyrius*, philosophus Platonicus, M. Antonini praeceptor, Romam venit A. C. 146. Exstant ejus 41. sermones sive disputationes varii argumenti. ¶ *Magni Campi*, Μεγάλα πεδία, locus Africae Propriae, non longe ab Utica. *Liv.* 30, 8. ¶ *Promontorium magnum*, μέγας λιμήν, in Hispania Baetica, in confinio Lusitaniae. *Mela* 3, 1. *med.* *Plin.* 4, 21. (al. 22.) ¶ *Magni*, *orum*, Britanniae oppidum, V. s. l. *B. A.*

*MAGO (Magon), onis, m. Carthaginiensis, Hannibalis frater. *Nep. Hann.* 7. *Liv.* 21, 47. *Sil.* 11, 575. et fortasse 4, 564. ¶ Alius, Carthaginiensis, volumina 28. scripsit de re rustica, quae, capta Carthagine, e Senatusconsulto in Latinam linguam conversa sunt, in quo plurimum operae praestitit D. Silanus. Conversa sunt etiam in Graecum sermonem a Cassio Dionysio Uticensi. *Cic. Or.* 1, 58. *Varr.* et *Colum. R. R.* 1, 1. *Plin.* 18, 3. *Colum.* l. c. eum *rusticationis parentem* appellat. ¶ Fuit et Mago oppidum Balearis minoris, hodie *Mahon.* *Mela* 2, 7. *pr. f.* *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*MAGOA, ae, f. Asiae oppidum, circa Tigrim fluvium, XV M. P. a Charace distans, aliis prope Susianam. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

*MAGOG, sic dicta est urbs Bambyce in Coelesyria, quae et Hierapolis. *Plin.* 5, 23. *B. A.*

[MAGONIĀNUS, a, um, adj. ad Magonem pertinens, opp. in insula minori Balearica, nunc *Mahon*, cujus meminit *Plin.* 3, 5, 11. *Inscr.* ap. *Grut.* 434, 3. P. Magonio Q. F. Quir. Rufo Magoniano. *F.*]

*MAGONTIĀCUM, i, n. Germaniae urbs, in ripa Rheni Gallica, haud longe a Moeni confluente, hodie *Mentz.* *Tac. H.* 4, 15. 24. 33. etc. ¶ *Mogontiacum* appellat *Eutr.* 7, 8. (al. 13.) et 9, 7. (al. 9.) ¶ *Maguntia* est *Venant. Fort. carm.* 9, 9. ¶ *Günth. Ligur.* 1, 384. a *Mogo*, id est Moeno flumine, haud procul ab urbe in Rhenum effluente, nomen deducit: *Nomen ab effuso recipit Moguntia Mogo.* Quam vocis originem auctori suo relinquit *Cellarius*, ut parum probabilem, quia flumen illud *Mogum* nuncupatum fuisse, inauditum est. *B. A.*

*MAGORA, Aethiopiae sub Aegypto oppidum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MAGŌRAS, ae, flumen Phoeniciae. *Plin.* 5, 20. *B. A.*

*MAGRADA, ae, Hispaniae Tarraconensis fluvius, cis Iberum, in Vasconum agro. *Mela* 3, 1. *extr.* *B. A.*

MĂGŪDĀRIS et Magydaris, is, f. μαγύδαρις, aliis est laserpitii radix, aliis caules, aliis succus. *Pl. Rud.* 3, 2, 16. si speras, tibi Hoc anno multum futurum sirpe, et laserpitium, etc. seu tibi confidis fore multam magudarim. *Plin.* 19, 3, 15. et 16. Inciso tubere, profluere solitum succum, ceu lactis, superenato caule, quem magydarim vocarunt. Adde *Prisc.* 7, 757., ubi cum *Plinio* facit, et caulem interpretatur. [*Alia forma eaque, ut ap. veteres usitatior, longe praeferenda est *maguderis.* Ita leg. ap. *Prisc.* l. l. et in *vett.* quibusdam edd. *Plauti* l. l. ubi male *Reiz.* *magudarim* praetulisse videtur. Cf. *Schneid. Lr. Lat.* 1, 9. 42.]

[MAGULLĪNUS, a, um, adj. ad Magullam pertinens, Siciliae urbem, quae eadem videtur fuisse ac Macella. V. MACELLINI. Hinc est factum cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 698, 2. Q. Octavius Magullinus. *F.*]

*MAGŬLUS, i, m. videtur v. *magus* ὑποκοριστικὸν esse. Occurrit haec vox ap. *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 2, 16. si modo sana sic lectio. *B. A.*

*MAGUNTIA, ae, f. V. *Magontiacum.* *B. A.*

MĂGUS, a, um, adj. magicus. *Ov. Am.* 1, 8, 5. Illa magas artes, Aeaeque carmina novit. *Id. Medic. fac.* 36. Quas maga terribili subsecat arte manus. *Sen. Herc. Oet.* 467. carmine in terras mago Descendat astris Luna desertis, licet. ¶ *Magus*, *i*, m. absolute, incantator. V. v. sq. ¶ *Maga*, *ae*, f. incantatrix. *Ov. Met.* 7, 195. cantusque artesque magarum. *Sen. Herc. Oet.* 523. Hoc magae

dixere amorem posse defigi malo. *August. C. D.* 18, 17. Circe maga famosissima.

MĂGUS, i, m. *μάγος*, dictio Persica, quae apud eos significat sapientem. Sapientes enim Persae magos vocant, ut Graeci philosophos. *Cic. Div.* 1, 23. Ei magos dixisse, quod genus sapientum et doctorum habebatur in Persis; et *infra ib.* 41. Et in Persis augurantur et divinant magi, qui congregantur in fano commentandi causa, atque inter se colloquendi. Nec quisquam rex Persarum potest esse, qui non ante magorum disciplinam scientiamque perceperit. ℙ Consuetudine, et sermone communi pro malefico, seu incantatore accipitur. Nam cum magi apud Persas potissimum Deorum cultui vacare solerent, in tantum postea aucta est eorum vanitas, ut non solum observatione siderum futura praedicere, sed artibus quibusdam, et maleficiis et scire se omnia, et facere posse profiterentur. V. *Appul. Apol.* et *Quint. decl.* 10. *f.*

*MAGŪSA, ae, f. Arabiae opp. *Plin.* 6, 28. ℙ Item aliud, in Aethiopia, vel fortasse Aegypto Aethiopiaeque conterminum. *Id. ib.* 29. *B. A.*

[MAGUSĀNUS, i, m. cogn. Herculis in nummo Postumi Aug. ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 444., et in duabus *Inscr.* ap. *Mur.* 64, 1. et 2., quod videtur esse a Mecusa, seu Magusa urbe Mosellae fluvio adsita. *F.*]

*MAGYDĂRIS. V. *Magudaris. B. A.*

MAJĂ, ae, f. *Maïa*, Atlantis filia, ex Pleione Nympha, ex qua Juppiter Mercurium suscepit. Huic Romani mense Majo sacrificabant. Sed quidam affirmant, teste *Macr. Sat.* 1, 12., quibus *Cornelius Labeo* consentit, hanc Majam, cui mense Majo res divina celebrabatur, terram esse, hoc adeptam nomen a magnitudine, sicut et Mater Magna in sacris vocatur. *Virg. A.* 1, 301. Maja genitum demittit ab alto. ℙ Fuit altera hoc nomine, Fauni filia, cui in mellario vase, non mel, sed vinum sacrificabant. *Macr. ib.* ℙ Praeterea Maja est una ex Plejadibus stellis. *Virg. G.* 1, 225. Multi ante occasum Majae coepere, etc. ℙ Denique sic appellatur cancrorum genus maximum. *Plin.* 9, 31, 51.

MAJĂLIS, is, m. *χοῖρος, τομίας*, sus castratus. *Isid.* in *Gloss.* dictum censet, quia Majae Deae sacrificabatur, matri Mercurii. *Varr. R. R.* 2, 4. *f.* Castrantur verres commodissime anniculi, quo facto nomen mutant, atque e verribus dicuntur majales. *Titin.* ap. *Non.* 2, 330. Nunc tecum obsecro, ut mihi subvenias, ego ne majalis fuam, *h. e.* ne castratus fiam. Adde *Cic. Pis.* 9. ut quidem legit *Isid. Orig.* 2, 30.; nam alii pro *majali* legunt *animali.*

[MAJĀNUS, a, um, adj. ad Majum aliquem pertinens. *Plin.* 25, 8, 33. Ea pictura cum peracta esset in Majanis hortis. In *Inscr.* ap. *Grut.* 589, 3. Pro*curator* hortorum Majanorum; et 602, 3. Villicus hortorum Majanorum. *F.*]

MAJESTĂ, ae, f. uxor Vulcani, ab antiquo positivo *majus* pro *magnus. Macr. Sat.* 1, 22. ex *Pisone.*

MAJESTAS, atis, f. *σεμνότης*, magnitudo, amplitudo, decus, dignitas. [*Hoheit, Erhabenheit. Etymon v. est a *majus, a, um.* Fingunt poetae, Deam esse, natam ex Honore et Reverentia, et quae nullo unquam tempore parva fuerit, sed stastim atque in lucem edita est, magna visa sit. V. *Ov. Fast.* 5, 20. et *Gierig.* in ind. ad *Ov. Fast.* s. v. *majestas.* Hinc recte primo loco videntur ea exempla collocari, in quibus Deorum est *majestas.* V. *Casaub.* ad *Treb. Poll. Gall. Duos* 14. Noster laudaverat *Cic. Div.* 1, 38. Dii non censent esse suae majestatis, praesignificare hominibus, quae sunt futura; et *Mil.* 30. *f.* Nec vero quisquam aliter arbitrari potest, nisi qui nullam majestatem esse ducit, numenve divinum: ubi tamen *Orell.* exhibet: nisi qui nullam vim esse ducit. Al. aliter leg. *Sen. ep.* 95. *med.* Primus est Deorum cultus Deos credere: deinde reddere illis majestatem suam, reddere bonitatem, sine qua nulla majestas est. *Suet. Tib.* 63. Vicina urbi oracula disjicere conatus est: sed majestate Praenestinarum sortium territus, destitit. *Just.* 24, 6. de templo Apollinis Delphici: Incertum est, utrum munimentum loci, an majestas Dei plus hic admirationis habeat. *Suet. Cal.* 22. Divinam ex eo majestatem asserere sibi coepit. ℙ A Diis translatum nomen est ad homines, quibus *majestas* tribuitur propter virtutis cujus rarae opinionem, propter imperium. Ita dicitur de regibus, imperatoribus, consulibus, senatu, judicibus et in universum de cujuscunque generis cum magna quadam hominum reverentia conjuncto principatu. *Phaedr.* 2, 5. Tum sic jocata est tanti majestas ducis. *Nep. Pelop.* 2. Spartanorum imperiosa majestas, ab hoc initio perculsa cecidit. *Liv.* 8, 34. Stabat cum eo senatus majestas, favor populi, etc. *Cic. Rosc. Am.* 19. Majestas judicum. *Id. Pis.* 11. consulis. *Caes. B. C.* 3, 106. In hoc omnis multitudo majestatem regiam minui praedicabat. ℙ *Majestas patria* est jus patriae potestatis, et paternae dignitatis excellentia. *Liv.* 8, 7. Neque imperium consulare, neque majestatem patriam veritus. *Just.* 10, 2. *f.* Dum patri insidias parat, deprehensus cum sociis, poenas parricidii Diis paternae majestatis ultoribus dedit. ℙ De majestate privatorum V. *Val. Max.* 2, 10. ℙ Ap. Romanos erat proprie populi: senatus enim *auctoritas* dicebatur. Nam populus sciscere solebat, et jubere: senatus censere, et auctor esse. *Cic. Phil.* 3, 5. Ut omnes ad auctoritatem hujus ordinis, majestatemque populi R. defendendam conspirasse videantur. *Id.* ap. *Quint.* 7, 3. *f.* Majestas est in imperio, atque in omni populi R. dignitate. *Sall. Jug.* 35. Majores vestri parandi juris, et majestatis constituendae gratia, bis per secessionem armati Aventinum occupavere; et *ib.* 17. *f.* Patres conscripti, per vos, per liberos, atque parentes vestros, per majestatem populi R. subvenite misero mihi. *Caes. B. G.* 7, 17. ℙ *Crimen majestatis* est, cum ea violantur, in quibus vel regis, vel magistratus, vel populi amplitudo et summa potestas versatur: et *majestatem laedere*, vel *minuere* est aliquid committere contra eorum dignitatem et amplitudinem: et *majestatis rei* dicuntur, qui de majestate laesa, seu imminuta accusantur. V. *Suet. Tib.* 2. *med.*, ubi de hac re exemplum. V. etiam *Dig.* 48, 4. *Cic. Part.* 30. Majestas est magnitudo quaedam populi R. in ejus potestate ac jure retinendo, etc. quam minuit is, qui per vim multitudinis rem ad seditionem vocavit. *Id. Inv.* 2, 18. Majestatem minuere est aliquid de republ. cum potestatem non habeas, administrare; et *ib.* 17. Majestatem minuere est de dignitate, aut amplitudine, aut potestate populi, aut eorum, quibus populus potestatem dedit, aliquid derogare. *Id. Verr.* 2, 4, 41. Est crimen majestatis, quod imperii nostri gloriae, rerumque gestarum monumenta evertere, atque asportare ausus est. *Id. Cluent.* 35. Legionem sollicitare, res est, quae lege majestatis tenetur; et *ib.* Condemnatus majestatis. *Sen. Contr.* 4, 25. Populi R. majestatem laedere; et *ib.* Laesae majestatis accusari. *Quint.* 5, 10. *med.* Injuriam fecisti: sed quia magistratui, majestatis actio est. *Ulp. Dig.* 48, 24, 1. Majestatis causa damnatus. *Callistr. ib.* 2, 20. Majestatis judicium. ℙ Formula fuit in foederibus concipiendis, *imperium majestatemque populi R. conservato sine dolo malo*, quae habetur ap. *Cic. Balb.* 16. et *Liv.* 38, 11., quoties ille populus, qui foedere Romanis jungebatur, esset inferior opibus et potentia. ℙ Olim in judicium majestatis veniebant facta tantummodo, ut si quis proditione exercitum, aut plebem seditionibus, denique male gesta republica, eam minuisset: dicta impune erant. Primus Augustus ea quoque in judicium adduxit, quem secuti alii. *Tac. A.* 1, 72. ℙ Tum sequi poterant ea, in quibus *majestas* etiam rerum cujusque generis significat amplitudinem, gravitatem, speciem honestam et insignem: respondet saepissime i. q. nos dicimus *das Ungemeine, die Pracht, Würde. Cic. Amic.* 25. Quanta illi fuit gravitas! quanta in oratione majestas! *Liv.* 1, 53. Majestas loci. *Lucr.* 5, 7. ut ipsa petit majestas cognita rerum; et 1136. subvorsa jacebat Pristina majestas soliorum. *Mart.* in *ep. praefixa l.* 8. nominis. *Gell.* 18, 3. aetatis et dignitatis. *Liv.* 34, 2. et pudor matronarum. Sic *Afran.* ap. *Non.* 2, 805. Tuam majestatem et nominis matronae sanctitudinem. *Varr. R. R.* 2, 5. Novi majestatem boum, et ab his dici pleraque magna, *βουσυχον, βούπαιδα, βούλιμον*, etc. *Plin.* 11, 17, 17. Rex apum nullum habeat aculeum, majestate sola armatus. *Id.* 9, 36, 50. praetextam *majestatem pueritiae* appellat. *Id.* 37. *in.* Gemmae supersunt, et in arctum coacta rerum naturae majestas. *Claud. Laud. Stil.* 1, 79. Tyria majestas, *h. e.* splendor et pulcritudo purpurae. ℙ *Majestas tua, vestra*, titulus R. imperatorum, legitur ap. *Symm. ep.* 10, 16. (al. 23.) *ad Theodos.* et *Eumen. Pan. ad Constant.* 21. etc. *Inscr.* ap. *Mur.* 1028, 1. Agathus jam liberorum IV. divina majestate consecutus, *h. e.* ab imperatore. Non est tamen eadem ratione dictum illud *Hor. Ep.* 2, 1, 257. ad August.: sed neque parvum Carmen majestas recipit tua.]

MAJOR. V. MAGNUS.

[MAJORĬĀRĬUS, a, um, adj. ad majorem pertinens, ut *Majoriarius*, scilicet conductor vectigalium: videtur fuisse, qui integra alicujus provinciae, vel civitatis, vectigalia conducit, cui opponitur *minuscularius*, qui minusculam eorum partem. *Inscr.* ap. *Grut.* 1069, 10. Herculi Aeliano sacrum, quem consecrarunt (lege *consecravit* ex *Lupuli Iter Venus.* p. 91. qui lapidem vidit) Samnius Tertullinus ex majoriario, *h. e.* qui fuit majorum vectigalium conductor. ℙ Est qui interpretandum putat, *qui fuit majorinae pecuniae collector*, sed hoc minime probandum videtur, tum quia haec inscriptio vel ad Hadrianum Aug. pertinet, qui obiit ann. a Chr. n. CXXXVIII., vel ad Commodum Aug., qui ann. CXCII. occisus est, cum e contrario majorinae pecuniae mentio primum fiat in *Cod. Theod.* 9, 21, 6., ann. scil. CCCXLIX.; tum quia illius pecuniae usum publicum vetuerunt: minime vero jusdem collectionem fieri jusserunt imperatores. *F.*]

MAJŌRĪNUS, a, um, adj. a *major. Majorinae olivae* dicuntur, quae sunt omnium maximae, alio nomine *regiae.* Eaedem tamen minimum olei habent: unde et phauliae dicuntur, *φαυλίαι*: a *φαῦλος*, vilis, vitiosus. *Plin.* 15, 3, 4. ℙ *Majorina pecunia* argentea erat, quae scilicet, majori forma cusa, in *Cod. Theod.* 9, 23, 2. *decargyrus* appellatur, quia decem numero ex qualibet argentei libra; cum plerumque ex eadem sexaginta, vel quatuor et octoginta cudi solerent: ea porro in usu publico versari vetita fuit, utpote quae imperiali largitione quibusdam tantum privatis praemii, minime vero pretii vel mercedis loco distribueretur: huic opponitur *centenionalis* itidem argentea, quae centum numero ex qualibet argenti libra erat. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 9, 21, 6. Comperimus, nonnullos flaturarios majorinam pecuniam non minus criminose, quam crebre, separato argento ab aere, purgare. *Impp. Constant. et Julian. Cod. Theod.* 9, 23, 1. Mercatores cuncta solita licentia mercabuntur, praeter pecunias, quas more solito majorinas, vel centenionales appellant, vel ceteras, quas vetitas esse cognoscunt. ℙ *Majorinus* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 530. L. Pedius Majorinus. [*Plurima addidit *F.*]

MAJŪGĒNA, ae, m. Maja genitus, *h. e.* Mercurius. *Capell.* 1. *f. in carm.* Nostri Majugenam pignoris inclyti. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 67. *B. A.*

MAJŪMA, ae, f. ludi genus. Scribit *Suidas*, dictum esse a Majo mense, quod cives R. certo ejus mensis die ad Ostiam secundo Tiberi descenderent, ibique in marinis aquis natantes luderent. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 15, 6, 1. Placuit, ut majumae laetitia provincialibus redderetur, ita tamen, ut servetur honestas, etc.; et *ib.* 2. Majumam, foedum atque indecorum spectaculum, vindicamus. Hunc ludum *Suidas* ita describit: *Παντήγυρις ἐγένετο ἐν τῇ Ῥώμῃ κατὰ τὸν Μάϊον μῆνα. Τὴν παράλιον καταλαμβάνοντες πόλιν, τὴν λεγομένην Ὀστίαν, οἱ τὰ πρῶτα τῆς πόλεως τελοῦντες, ἡδυπαθεῖν ἠνείχοντο, ἐν τοῖς θαλαττίοις ὕδασιν ἀλλήλους ἐμβάλλοντες.* Hujusmodi ludus facile paulatim in obscenam exercitationem degenerare potuit. [V. *Gothofredum* ad *Cod. Theod. l. c.* multa de hoc ludo docte disserentem. *F.*]

MAJUS, a, um, adj. ap. veteres idem fuit, quod *magnus:* [*Etym. est a *mago, ere.* V. in MACTO.] unde *Majus Deus*, Juppiter, apud Tusculanos, a magnitudine scilicet, et majestate: et *Dea Maja*, cui mense Majo res divina celebrabatur: quam esse terram (unde et *magna mater* dicta est) adeptam nomen itidem a magnitudine, multi affirmant, ut est ap. *Macr. Sat.* 1, 12. ℙ Ab hoc etymologi ducunt *major*, et *majestas.*

MAJUS, ji, m. *Μάϊος*, mensis tertius a Martio, ita dictus a *majoribus*, quorum consilio gerebatur republ. sicut sequens *Junius* a *junioribus*, qui rempubl. armis gerebant: vel a *majestate*, ut fabulatur *Ov. Fast.* 5. *in.:* vel a Maja matre Mercurii, cui hoc mense sacrificabant: vel a Majo Deo, *h. e.* Jove. V. v. praec. *Ov. l. c.* 185. Incipis Aprili, transis in tempora Maji. [*Cf. *Gierig.* in *ind. rerum* ad *Ov. Fast.* s. v. *Majus.*] ℙ Saepissime adjectiva forma effertur, *mensis Majus, Idus Majae, Calendis Majis*, etc. *Prop.* 4, 5, 36. Natalem Majis Idibus esse tuum. *Ov. Fast.* 4, 947. Exit et in Majas sacrum Florale calendas. ℙ Proverbium est ap. *eund. ib.* 5, 490. *Mense malas Majo nubere*, quia Lemuribus eo tempore justa ferebantur, et opinio erat vulgo, non diu vivere, quae his diebus nupsissent: quare passim abstinebant nuptiis celebrandis. Alias hujus rei causas congerit, et perpendit *Alexander Tassonus Cogitationem l.* 8. *quaest.* 2., inter quas illam quoque affert, quod is mensis asinorum connubiis frequens esse videatur.

MAJUSCŬLUS, a, um, adj. aliquanto major, grandiusculus: dimin. comparativi. *Plin.* 26, 6, 15. Folia sunt majuscula, quam hederae. *Ter. Eun.* 3, 3, 20. ea si vivit, annos nata est sedecim, Non major: Thais, quam ego sum, majuscula est. *Cic. Fam.* 9, 10. Cum mihi sit incertum, tranquillo ne sis animo, an, ut in bello, in aliqua majuscula cura negotiove versere.

MĂLA, ae, f. *σιαγών, γένυς*, vox per syncopen facta ex *maxilla*, fuga litterae vastioris, quemadmodum a *taxillo talus, vexillo velum, paxillo palus* contracta sunt, ut *Cic.* docet *Or.* 45. [*Vice versa *Lünem.* in *Lex.* Lat. s. h. v. *mala* non contractum ex *maxilla*, sed *maxilla* diminut. v. *mala* dicit, quod a *mando*, ut *scala* a *scando*, deduci jubet.] Significat autem os faciei superius immobile, inter oculum, nasum, et buccam, in quo dentes infixi sunt. *Cels.* 8, 1. *med.* Maxilla est mobile os, eaque una est: cujus eadem et media, et etiam ima pars mentum est: a quo utrinque procedit ad tempora: solaque ea movetur. Nam malae cum toto osse, quod superiores dentes excipit, immobiles sunt; et *mox:* Dentium pars maxillae, pars superiori ossi malarum haeret. Ex *Celso* itaque discrimen patet *malae* a *maxilla*, quia illa superior est, haec inferior. Adde *ib.* 7. *f.* Nihilominus in

plurali numero utramque significat. *Pacuv.* vel *Enn.* ap. *Cic. Or.* 3, 58. Ut meos malis miser manderem natos. Al. leg. *mandem.* Sic *Lucr.* 2, 637. Ne Saturnus eum malis mandaret adeptus. Al. leg. *mandĕret*, ut pro dactylo tribrachyn posuerit: al. *mandēret* paenult. prod. tanquam a *mandeo:* sed prior lectio retinenda. *Virg. A.* 3, 257. Ambesas subigat malis absumere mensas. ℙ Tribuitur et brutis animalibus. *Virg. A.* 12, 755. de cane: Increpuit malis, morsuque elusus inani est. *Id. G.* 3, 268. de equis: Glauci Potniades malis membra absumpsere quadrigae. *Id. A.* 11, 680. caput ingens oris hiatus, Et malae texere lupi, cum dentibus albis. *Hor. Od.* 2, 19, 23. leonis Unguibus, horribilique mala. ℙ Est etiam pars eadem faciei exterior, tum quae pudoris sedes, tum ubi barba emittitur, παρειά: et hominum solummodo est: fereque in plurali numero adhibetur. *Plin.* 11, 37, 58. Infra oculos malae homini tantum, quas prisci genas vocabant, XII. Tabularum interdicto radi a feminis eas vetante. Pudoris haec sedes: ibi maxime ostenditur rubor. *Virg. A.* 9, 751. Impubes malae; et *ib.* 10, 324. flavens prima lanugine malas. *Lucr.* 5, 886. pueris aevo florente juventas Occipit, et molli vestit lanugine malas. *Ov. Met.* 13, 753. octonis iterum natalibus actis, Signarat dubia teneras lanugine malas; et *ib.* 12, 391. prima tectus lanugine malas. *Pl. Mil.* 2, 5, 35. Mihi crepabunt manus, malae tibi.

MĂLĂBATHRON. V. MALOBATHRON.

[*MALACA, ae, et

MALACHA, ae, opp. Hisp. V. in MALACITANUS.]

MĂLACHĒ, es, f. μαλάχη, species malvae, ventrem emolliens: a voce Graeca allata, quae a μαλάσσω, mollio. *Plin.* 20, 21, 84. et *Colum.* 10, 247. Utrobique est qui legit *moloche*, a μολόχη, eod. sensu. *Sic ed. *Schneid. Plin.* 20, 4. Pastinacae simile hibiscum, quod molochen agriam vocant, *h. e.* malacham sylvestrem, μολόχην ἀγρίαν. *B. A.*

MĂLĂCIĂ, ae, f. μαλακία, tranquillitas, cum maris fluctus omnino quiescunt et languent, neque ulla aura commoventur: ita ut naves, quae velis tantummodo aguntur, nullam in partem progredi possint: a μαλακός, mollis, languidus. *Caes. B. G.* 3, 15. Tanta subito malacia ac tranquillitas exstitit, ut se loco movere non possent. ℙ Translate sumitur pro mollitie animi, et languore. *Sen. ep.* 67. In otio inconcusso jacere, non est tranquillitas, malacia est. ℙ Dicitur etiam de languore stomachi cibum fastidientis, praecipue in mulieribus gravidis. *Plin.* 23, 6, 56. Semen citreorum edendum praecipiunt in malacia praegnantibus. *Id. ib.* 57. Malicorium expeditur gravidarum malaciae. *Id.* 27, 7, 28. Absinthium pellit malaciam stomachi.

*MALACĬON, μαλάκιον, genus quoddam ornamenti muliebris *Polluci* 7, 13. Idem quoque 5, 16. inter colli ornamenta numerat. Hujus fortasse (inquit *Gesnerus*) meminit *Naevius* poeta ap. *Non.* 14. *n.* 19 Pallis, patagiis, crocotis, malicis (sic *Mercer.*) mortualibus. Sed potest etiam adjectivum esse, ut legatur *malacis*, a *Malacus*, *a*, *um. B. A.*

MĂLĂCISSO, as, a. 1. μαλακίζω, mollio, subigo: s verbo Graeco allato, quod a μαλακός, mollis. *Pl. Bacch.* 1, 1, 31. Ah nimium ferus es, malacissandus es. *Sen. ep.* 66. *extr.* Malacissandos articulos exoletis meis porrigam? V. TRACTATOR.

[MĂLĂCĪTĀNUS, a, um, adj. ad Malacam seu Malacham pertinens, Hispaniae Baeticae urbem maritimam, nunc *Malaga*, quam alluit fluvius cognominis nunc *Guadalmedina* appellatus: nomen habet ab Hebr. Chald. et Arab. מָלַח *malach*, sale condivit, ob maximum salsamentorum commercium, teste *Strab. l.* 3. Μάλακα ἡ πόλις ἐμπορεῖον ἐστὶ, καὶ ταριχείας ἔχει μεγάλας. Hujus urbis, et fluvii *Plin.* 3, 1, 3. *n.* 2. meminit. *Avien. Ora marit.* 426. Malachaeque flumen urbe cum cognomine. *Inscr.* ap. *Grut.* 267, 6. Res publica Malac*itanorum*; et 647, 1. P. Clodius Athenio negocians salsarius Q*uin*Q*uennalis* corporis negociantium Malacitanorum. *F.*]

MĂLACTĪCUS, a, um, adj. molliendi vim habens, μαλακτικός. *Theod. Prisc. de diaeta* 15. Malacticam habet virtutem.

MĂLĂCUS, a, um, adj. μαλακός, mollis, tener, delicatus, laevis. *Pl. Mil.* 3, 1, 93. eme, mi vir, lanam, unde tibi pallium Malacum et calidum conficiatur, tunicaeque hibernae bonae, Ne algeas hac hieme, *h. e.* pallium ex lana molli et pretiosa. *Id. Bacch.* 1, 1, 37. Pro galea scaphium, pro insigni sit corolla plectilis, Pro hasta talus, pro lorica malacum capiam pallium. ℙ *Unctiones malacas* dicit *Id. Stich.* 1, 3, 74. quae deliciarum causa fiunt. *Id. Mil.* 3, 1, 74. Ad saltandum non cinaedus malacus aeque est, atque ego, *h. e.* flexibilis, enervis. V. EXOSSUS. *Id. Bacch.* 2, 3, 121. Hic nostra aetas augetur in malacum modum, *h. e.* jucunde, et multis deliciis.

*MALAGĪNUM, i, n. emplastrum quod sine igne conficitur. *Plin. Valer.* 3, 12. *B. A.*

MĂLAGMA, ătis, n. μάλαγμα, cataplasma, quod integrae cuti imponitur, molliendi vim habens. Quomodo ab emplastro, et pastillo differat, docet *Cels.* 5, 17. *n.* 2. V. EMPLASTRUM et PASTILLUS. *Id. ib.* Malagmata contusa abunde mollescunt: nam super integram cutem injiciuntur. *Colum.* 6, 17. Cuminum conteritur, eique adjicitur exiguum picis liquidae, et axungiae, ut lentorem malagmatis habeat. *Plin.* 22, 24, 56. Non fecit cerotum, malagmata, emplastra, collyria, antidota, parens illa ac divina rerum artifex: officinarum haec, imo verius avaritiae commenta sunt. *Id.* 25, 13, 95. Fit ex succo cicutae ad refrigerandum stomachum malagma. *Id.* 31, 6, 33. Aquam maris emplastris et malagmatis miscent: pro *malagmatibus.* V. EMBLEMA. ℙ *Malagma*, *ae*, f. saepe legitur ap. *Veg. Vet.*, ut 2, 48., 3, 20. et 21., 4, 20. 21. et 23. etc. V. SCHEMA.

MALANDRIA, orum, n. plur. pustulae elephantiasi similes, et equorum praecipue cervicem infestantes. *Veg. Vet.* 2, 42. ℙ *Malandria*, *ae*, f. dicitur a *Marcell. Empir.* 34. *med.*

MALANDRIOSUS, a, um, adj. malandriis laborans. *Marcell. Empir.* 19. *med.*

[MĂLĀRIUM, ii, n. idem ac pomarium. *Gloss. Isid. F.*]

*MALAS, ae, sculptor celebris. *Plin.* 35, 5. *B. A.*

MALAXĀTĬO, onis, f. actus emolliendi. *Theod. Prisc.* 1, 28. Malaxationes adhibendae.

MĂLĀXO, as, a. 1. μαλάσσω, malacisso, mollem reddo: a μαλακός, mollis. *Laberius*: Malas malaxavi. *Gell.* 16, 7. refert hoc inter ea, quae a *Laberio* praelicenter ficta sunt.

*MALCHA (pro Malchi) INSULA, prope Arabiam. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[MALCHĬO, onis, m. dimin. malchi, sive regis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1547, 4. Q. Marcius Q. L. Malchio. *F.*]

[MALCHUS, i, m. rex: ab Hebr. מֶלֶךְ *mélech*, rex. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1108, 8. D. M. C. Julii Malchi. *Clem. Cardinali Iscriz. Velit. n.* 78. qui lapidem vidit, habet MALGHI: at *G* pro *C*, et *H* pro *H* facili negotio quadratarius exarasse videtur. [*Cf. *Schneid.*, qui in Gr. L. l. p. 209. et *Malcus*, sine aspiratione, ap. *Grut.* p. 317. *n.* 7. legi docet, originem vocis a μαλακὸς deducendam suspicans, coll. *Bentl.* animadvers. ad *Hor. Sat.* 1, 2, 25. ubi *Malchinus* contra *Malthinus* defenditur.] ℙ Fuit etiam hoc nomine rex Nabathaeorum, cujus meminit *Auct. B. Alex.* 1. *F.*]

MALDACON, i, n. gummi ex bdellio arbore. *Plin.* 12, 9, 19. **Locus est:* Vicina est Bactriana, in qua bdellium nominatissimum. Arbor nigra est — gummi alii brochon adpellant, alii malacham, alii maldacon. *B. A.*

MĂLĒ, adv. κακῶς, perperam, prave, vitiose, improbe. *Atticus* ad *Cic. Att.* 9, 10. Si iste Italiam relinquet, faciet omnino male; et, ut ego existimo, ἀλογίστως. *Pl. Poen.* 4, 2, 66. Dubitas, quin lubenter tuo hero meus, quod possiet facere, faciat male? *Cic. Fam.* 11, 21. Dii isti Segulio male faciant, homini nequissimo. *Id. Att.* 15, 1. O factum male de Alexione! Sic *Catull.* 3, 16. O factum male! o misselle passer, etc. *Caes. B. C.* 2, 15. Ubi tantos tuos labores male cecidisse viderunt. *Pl. Asin.* 5, 1, 13. Male velle alicui. *Cic. Sen.* 6. et *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 12. Male cogitare de aliquo. *Cic. Rosc. Am.* 48. loqui: maledicere. *Ter. Ph.* 2, 3, 25. loqui alicui: quod et maledicere, et obtrectare dicimus: sed plerumque unitis vocibus, *maledicere*: nam divisis significat perperam dicere, contra rationem, et absurde loqui. *Id. Andr.* 4, 4, 14. verbum si mihi Unum, praeterquam quam te rogo, faxis, cave. *My.* Male dicis. *Cic. Mur.* 30. Errasti in aliqua re: male dici putat Cato. *Id. Verr.* 2, 1, 54. Male accipere verbis aliquem; et *Caes. B. C.* 1, 63. Equitatu agmen adversariorum male habere, *h. e.* vexare, infestare. Sic *Nep. Eum.* 8. Cum Antigono conflixit, eumque male acceptum in Mediam coegit redire. *Sall. Jug.* 58. *med.* Proelium male pugnatum, i. e. adverso Marte; et *Ter. Andr.* 2, 6, 5. Praeter spem evenit: scio: hoc male habet virum. Sic *Eun.* 4, 2, 6. Male se habere i. e. molestiae plenum esse. *Id. Ad.* 4, 5, 21. Animo male est; et refertur ad corpus, cum scil. virium deliquio laborat. Sic *Pl. Curc.* 2, 3, 33. animo male est. *Phae.* Vin' aquam? et *Rud.* 2, 6, 26. Animo male fit: contine quaeso caput: *de eo*, *qui vomitu laborat:* Ad haec *Donatus:* animo male fieri dicitur, cum ictu alicujus moeroris perculsus non sustinet corpus, sequiturque ruina membrorum. Rursus *Pl. Mil.* 4, 8, 21. postquam abs te abit, animo male Factum est huic repente miserae. ℙ *Male sit*, aut *vertat*, imprecandi formulae. *Cic. Att.* 15, 15. L. Antonio male sit, siquidem Buthrotiis molestus est. *Ter. Ad.* 2, 1, 37. Minis viginti illam emisti: quae res tibi vertat male. ℙ *Male esse alicui*, est aliquem laborare inopia, infamia, tristitia, rebus adversis quibuslibet, duram atque asperam vitam agere. *Sen. ep.* 82. *in.* Male tibi esse malo, quam molliter. Hoc sic excipe, quemadmodum a populo dici solet, dure, aspere, laboriose. Sic *Hor. Sat.* 1, 4, 109. Male vivere. ℙ *Male audire*, *mereri*, V. AUDIO. MEREOR. ℙ *Male rem gerere*, est improspere, infeliciter. *Nep. Milt.* 3. ℙ *Male credere*, est nulla ratione credere, seu peccare tum credendo, cum credendum non est: vel periculo suo credere. *Pl. Poen.* 4, 2, 56. et 67. Male credam, et credam tamen. ℙ *Male emere*, est nimis multo pretio. *Cic. Att.* 2, 4. et *Pl.* ℙ [**Male interpretari* ap. *Sen. Amph.* 1, 1, 132. ℙ [**Male interpretari* ap. *Sen. Ep.* 63. *med.* Fac ergo, mi Lucili, quod tuam aequitatem decet; desine beneficium fortunae male interpretari, i. e. malevolo, iniquo animo, *ungünstig.* Differt *perperam* ap. *Eund. ib.* 9. *med.* Se contentus est sapiens; hoc mi Lucili, perperam plerique interpretantur, i. e. non recte, vitiose. V. *Doederl.* 1, 66.] ℙ Interdum *male* vim habet v. valde; auget quidem certe. *Caes.* ap. *Cic. Att.* 14, 1. Non dubito, quin me male oderit. *Ter. Hec.* 3, 2, 2. Male metuo, ne morbus aggravescat. *Hor. Sat.* 1, 4, 66. Male rauci; et *ib.* 3, 31. Calceus male laxus. [*V. *Heindf.* Adde 1, 3, 25. male lippus: ubi *Bentl. male* pro vulg. mala restituit.] *Prud. praef. Cath.* 14. male pertinax Vincendi studium subjacuit casibus asperis, *h. e.* nimium, vel in suam perniciem pertinax. *Front. ep.* 2. ad *Anton. Imp.* ap. *Charis.* 2, 184. Male me, Marce, praeteritae vitae meae poenitet. *Charisius* hic perperam addit: Ceterum ineptum, male me poenitet. ℙ Contra vim habet minuendi ap. *Liv.* 35, 49. *med.* Videretis vix duarum male plenarum legiuncularum instar in castris regis. Huc pertinere videntur illa *Hor. Od.* 1, 9, 24. Digitus male pertinax; et *Petr. Sat.* 86. Male dormiens; et *ib.* 87. Male repugnans. Sed *male pertinax* ap. *Hor.* est ejus, qui simulat, se esse pertinacem, et vinci cupit. Idem dic de *male repugnanti* ap. *Petr. Sat.* 87. Similiter *male dormiens*, qui somnum fingit, et expergisci vult. [*Utrumque dicendi genus, et ubi augendi, et ubi minuendi vim part. *male* contineat, explicat *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 2, 29.] ℙ Saepe etiam privativam significationem habet, ut ap. *Virg. A.* 2, 23. statio male fida carinis, *h. e.* infida. *Serv.* tamen, minus fidam, exponit, ut non negationem, sed minutionem habeat. *Hor. Sat.* 2, 5, 45. male validus filius, *h. e.* invalidus, infirmus. *Cic. Att.* 9, 15. *f.* Ego illum male sanum semper putavi, *h. e.* insanum. *Ov. Her.* 7, 27. Male gratus, *h. e.* ingratus. *Suet. Aug.* 21. Nationes male quietas ad obsequium redegit, *h. e.* inquietas. Est tamen in his, et aliis hujusmodi, aliquid minus, quam si *infidus*, *invalidus*, *insanus*, etc. dictum fuisset. [*Adde *Lucan.* 1, 87. o male concordes, i. e. quorum concordia non tuta est. V. *Cort.* et *Mart. Lag.* ad h. l. et ad 1, 101. *Ruhnk.* ad. *Ov. Her.* 3, 103. et ad *Vell.* 2, 47, 2. et 109, 2. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 6, 87.] *Ov. A. Am.* 1, 524. Et si quis male vir quaerit habere virum, *h. e.* cinaedus. *Catull.* 16, 13. male me marem putastis, *h. e.* malemarem, minus valentem. ℙ Reperitur ita substantivo conjunctum, ut in unam quodammodo vocem coalescat. *Arnob.* 4, 142. Et tolerari forsitan male-tractatio haec posset; et 149. Immunes a Deorum male-tractatione nec sic estis. V. TRACTATIO. *Sen. Thyest.* 3. Quis male-Deorum Tantalo vivas domus Ostendit iterum? *h. e.* quis malus Deus, κακοδαίμων. Sed v. male etiam ad *ostendit* referri potest.

MĂLĒA et Mălēă, ae, f. *capo Malio, o di Sant' Angelo*, Μαλέα et Μάλεια, promontorium Peloponnesi, in ora australi Laconiae, cum monte excelso, decem millia passuum in mare procurrens, ventosumque maxime, ac procellosum: unde ejus undas *sequaces* dixit *Virg. A.* 5, 193., quia navigiis infestae assiliunt, atque ea persequi videntur. Dictum tradunt a quodam Maleo Argivorum rege, qui in eo templum exstruxerit. Describitur animose a *Stat. Th.* 2, 32. et sqq. simul cum Taenaro. *Virg. l. c.* lonioque mari, Maleaeque sequacibus undis. *Stat. ib.* Qua formidatum Maleae spumantis in auras It caput: *Ov. Amor.* 2, 16, 24. Nec timeam vestros, curva Malea, sinus. *Prop.* 3, 17, 7. Et placidum Syrtes portum, et bona litora nautis Praebeat hospitio saeva Malea suo: *de re impossibili.*

*MALEBARBIS vel Malibarbis, σπανιοπώγων *Gloss. Lat. Gr. B. A.*

*MALE-DEUS, κακοδαίμων. V. *Male* ad fi. *B. A.*

MĂLĔDĪCAX, ācis, adj. maledicus. *Pl. Curc.* 4, 2, 26. Maledicax es. *Macr. Sat.* 7, 3. *med.* Importuna urbanitas maledicacem luce privavit. ℙ Rectius divisim scribes *male dicax.*

MĂLĔDĪCĒ, adv. κακολόγως, contumeliose. *Cic. Off.* 1, 37. *med.* Cum de absentibus, detrahendi causa, maledice, contumelioseque dicitur. *Liv.* 45, 39. *f.* Maledice ac maligne loqui.

MĂLĔDĪCENS, entis, part. a *maledico*: maledicus. *Pl. Merc.* 2, 3, 75. Ut nunc sunt maledicentes homines; et 1, 2, 31. Maledicentiorem, quam te, novi neminem. *Cic. Fl.* 3. In maledicentissima civitate, in suspiciosissimo negotio, maledictum

omne, non modo crimen effugit. *Gell.* 3, 17. Maledicentissimum librum conscribere. *Suet. Caes.* 23. Carminibus maledicentissimis existimationem alicujus lacerare.

MĂLĔDĪCENTĬĂ, ae, f. *κακηγορία*, obtrectatio, convicium. *Gell.* 3, 3. *f.* Ob assiduam maledicentiam, et probra in principes civitatis. *Id.* 17, 14. Caesarem Laberii maledicentia et arrogantia offendebat.

MĂLĔDĪCO, is, ixi, ictum, a. 3. *κακολογέω*, in aliquem maledicta, idest convicia, contumelias, probra conjicio, maledictis incesso, obtrecto, allatro. *Cic. Coel.* 3. Aliud est maledicere, aliud accusare: accusatio crimen desiderat, rem ut definiat, *hominem* ut notet, etc. maledictio autem nihil habet propositi praeter contumeliam. *Id. Dejot.* 10. Non debebas optimo viro fugitivi ore maledicere. *Id. N. D.* 1, 33. Epicurus Phaedoni turpissime maledixit. *Id. Coel.* 3. *f.* Petulanter maledicere alicui. *Hor. Sat.* 2, 3, 140. maledicit utrique, vocando Hanc Furiam, hunc aliud, jussit quod splendida bilis. *Pl. Curc.* 4, 2, 27. Indignis si maledicitur, maledictum id esse dico. *Ter. Hec.* 4, 2, 14. Qui nobis, mater, maledictum velit. ℙ Scribi potest etiam divisim *male dico*. ℙ Cum accusativo apud sequioris temporis scriptores. *Petr. Sat.* 96. Si me amas, maledic illam versibus, ut habeat pudorem. *Id. fr. Trag.* 58. *Burm. extr.* Cave majorem maledicas; et *ib.* 74. Maledicere Trimalchionem coepit. [*V. *Heins.* ad h. l.] Adde *Tert. adv. Prax.* 29. Etiam *Prisc.* 18, 1189. hanc constructionem agnoscit. Eadem ratione effertur et *Benedico*, q. v. V.

MĂLĔDICTĬO, onis, f. *κακηγορία*, actus maledicendi, obtrectatio. *Cic. Coel.* 3. Maledictio nihil habet propositi praeter contumeliam. Adde *Arnob.* 4, 147.

[MĂLĔDICTĬOSUS, a, um, adj. qui maledicta jactat. *Not. Tir.* p. 10. Maledicus, maledictiosus. *F.*]

MĂLĔDICTĬTO, as, saepe maledico. *Pl. Trin.* 1, 2, 62. Maledictitatur tibi vulgo in sermonibus. ℙ Possis etiam divisim scribere *male dictito*.

MĂLĔDICTORES dicebantur ab antiquis, qui nunc maledici. *Fest.* ex *Cat.*

MĂLĔDICTUM, i, n. *λοιδορία*, convicium, probrum, contumelia. *Cic. Q. Fr.* 2, 3. Cum omnia maledicta, versus denique etiam obscenissimi in Clodium, et Clodiam dicerentur. *Id. Planc.* 12. *extr.* Haec sunt conjecta maledicta in ejus vitam; et *ib.* 13. In homines nobilissimos maledicta aspere et ferociter dicta commemorem. *Id. N. D.* 1, 24. Zeno non eos solum figebat maledictis, etc. *Id. Phil.* 13, 19. Quem ego inustum verissimis maledictorum notis tradam hominum memoriae sempiternae. *Id. Fl.* 20. *f.* Quempiam probris omnibus, maledictisque vexare. *Id. Att.* 11, 8. Multa in aliquem maledicta conferre. *Id. Cluent.* 23. Quippiam in criminis, aut in maledicti loco objicere alicui. ℙ Est etiam imprecatio, exsecratio, qua quippiam avertimus. *Plin.* 11, 39, 95. Esse in maledictis jam antiquis strigem, convenit: sed quae sit avium, constare non arbitror. ℙ Latini rustici cum maledictis ac probris serendum ocimum putabant, ut laetius proveniret, teste *Plin.* 19, 7, 36., quod idem de ruta leges ap. *Pall.* 4, 9. *med.* ℙ De malis dictis, pravis rationibus, et suasionibus. *Sall. Or. ad Caes.* 1, 2. Maledictis iniquorum occupandae reipublicae in spem adducti homines.

MĂLĔDICTUS, a, um, part. a *maledico: ἐπικατάρατος. Spart. Get.* 3. Maledicte parricida, fratrem occidisti. [*Ita saepissime usurpatur a christianis scriptoribus.]

MĂLĔDĪCUS, a, um, adj. *βλάσφημος*, qui proclivis est ad maledicendum, obtrectator, mordax. *Cic. Fl.* 28. In tam suspiciosa ac maledica civitate locum sermoni obtrectatorum non reliquit. *Id. Mur.* 6. Conviciator maledicus. *Auct. ad Her.* 2, 8. Homines natura malevoli et maledici. *Quint.* 4, 1. Maledicum esse in aliquem. *Val. Max.* 8, 9. *n.* 2. *extr.* Maledica lingua; et 7, 2. *n.* 6. *extr.* Maledicus sermo.

MĂLĔFĂBER, abra, abrum, adj. male fabricatus, dolosus. *Prud. Hamart.* 716. de Eva: Respondit Domino, suadelis se malefabris Illectam suasisse viro.

MĂLĔFĂCĬO, acis, eci, actum, n. 3. *κακουργέω*, male ago, noceo. *Ter. Ad.* 2, 1, 10. Neque tu verbis solves unquam, quod mihi re malefeceris. *Pl. Mil.* 2, 2, 11. Nescio quid malefactum a nostra huic familia est. ℙ Saepe usurpatur disjunctum. V. MALE.

*MALEFACTĬO, onis, f. Subitam virium collapsionem sive animi deliquium, quam *λειποθυμίαν* Graeci vocant, a medicis *malefactionem* dici, ait *Macer. de Herb. carm.* 2, 4. *syncope, fainting or swooning. B. A.*

MĂLĔFACTOR, oris, m. *Pl. Bacch.* 3, 2, 11. Malefactorem amitti satius, quam relinqui beneficum, *h. e.* melius est malefactorem non ulcisci, quam benefico gratiam non referre.

MĂLĔFACTUM, i, n. *κακούργημα*, mala actio, peccatum. *Cic. Off.* 2, 18. ex *Ennio*: Benefacta male locata, malefacta arbitror. *Id. Inv.* 2, 36. Adversarius autem malefacta augebit: nihil imprudenter, sed omnia ex crudelitate et malitia facta dicet. ℙ Scribitur et divisim *male factum*.

MĂLĔFĬCE, adv. malefaciendo, nocenter, *κακούργως*. *Pl. Ps.* 4, 7, 113. Ego nec sycophantiose quidquam ago, nec malefice.

MĂLĔFĬCENTĬĂ, ae, f. actus malefaciendi, noxa, injuria, damnum. *Plin.* 9, 9, 11. Delphinorum similitudinem habent tursiones: distant tristitia aspectus: abest enim illa lascivia: maxime tamen rostris canicularum maleficentiae assimulati. *Lact. Ira D.* 1. Neque ex beneficentia (*Dei*) quidquam boni perveniat ad nos, neque ex maleficentia quidquam mali.

MĂLĔFĬCĬUM, ii, n. *κακούργημα*, quidquid male admissum est, malefactum, malum facinus. *Cic. Phil.* 5, 6. Scelerum magnitudo, conscientia maleficiorum. *Id. Rosc. Am.* 22. Maleficium committere; et *ib.* admittere. *Id. Caecin.* 34. *med.* exsilio multare. *Id. Rosc. Am.* 3. *extr.* Supplicia pro maleficiis metuere. [*Adde 40. improbum arguit maleficium.] *Plin.* 12, 25, 54. Adulteratur seminis succo: vixque maleficium deprehenditur, i. e. fraus. *Gell.* 20, 1. *f.* Acerbitas plerumque ulciscendi maleficii, bene atque caute vivendi disciplina est. [*Suet. Aug.* 32. Ne quod maleficium impunitate elaberetur. Huc pertinet etiam illud *Quint. Inst.* 7, 4, 36. Praeter haec finguntur in scholis et inscripti maleficii, in quibus aut hoc quaeritur, an inscriptum sit? aut hoc, an maleficium sit: ubi *actio inscripti maleficii* in schola, quod in foro stellionatus, i. e. fraudis quae propriam significationem non habet et in proprium delicti nomen non cadit. V. *Spald.*] ℙ Speciatim est noxa, damnum. *Cic. Coel.* 31. Cui misero praeclari in rempubl. beneficii memoria nihil profuit, nocuit opinio maleficii cogitati. [*Cf. *ib.* 22. et *Planc.* 19.] *Caes. B. C.* 2, 20. Legio sese Hispalim recepit, atque in foro et porticibus sine maleficio consedit. *Id. B. G.* 2, 28. *extr.* Ut ab injuria et maleficio se suosque prohiberent. [*Utitur hac dicendi formula Caesar in rebus sine ullo hostilis animi sensu perficiendis. Adde 1, 9. ut sine maleficio et injuria transeant; et *ib.* 7. sine ullo maleficio iter per provinciam facere. *Ter. Ph.* 2, 2, 22. Pro maleficio si beneficium summum nolunt reddere. — Imprimis frequens est hujus vocabuli usus ap. *Liv.* V. 7, 20. 9, 12. et al.] ℙ Item incantamentum. *Tac. A.* 2, 69. Carmina et devotiones, aliaque maleficia, queis creditur animas numinibus infernis sacrari. *Appul. Met.* 9. Devotionibus et maleficiis quidvis efficere posse credebatur. Adde *Apol.* saepe. V. v. sq. [*Hinc translate *maleficia* dicuntur bestiolae noxam afferentes. *Plin.* 18, 30, 73. Urceis acetum habentibus leguminum acervos superingerunt, ita non nasci maleficia credentes, i. e. noxias bestiolas. Simili ratione locutus est 8, 59, 84. et 20, 13, 51. Ita melius collocasse locum videmur, quem Noster §. 2. adscripserat.]

MĂLĔFĬCUS, a, um, adj. *κακοῦργος*, qui male facit, improbus, sceleratus. *Pl. Cas.* 4, 2, 4. Novi hominum mores maleficos. *Cic. Tusc.* 5, 20. Homo natura maleficus, et injustus. *Id. Verr.* 2, 5, 55. In hominum maleficorum sceleratorumque, in praedonum hostiumque custodias tu tantum numerum civium R. includere ausus es? *Tac. A.* 4, 21. Homo sordidae originis, maleficae vitae. *Suet. Galb.* 15. Maleficentissimos incolumes praestitit: scil. a *maleficens* obsoleto. ℙ Item noxius, perniciosus. *Suet. Ner.* 16. Superstitio nova, ac malefica. *Plin.* 7, 49, 50. Malefica sidera. *Id.* 33, 4, 25. vis. *Id.* 12, 17, 35. Caprae, maleficum frondibus animal. *Id.* 9, 15, 20. Bestia piscibus malefica. ℙ Item malignus. *Nep. Ages.* 8. Ut naturam fautricem habuerat in tribuendis virtutibus, sic maleficam nactus est in corpore: exiguus et claudus altero pede, etc. ℙ Item incantator, magus. *Impp. Constant. et Julian. Cod.* 9, *tit.* 18. qui est *De maleficis et mathematicis, leg.* 6. Multi magicis artibus usi elementa turbare, vitam insontium labefactare non dubitant, et Manibus accitis audent ventilare, ut quisque suos conficiat malis artibus inimicos: hos, quoniam naturae peregrini sunt, feralis pestis absumat; et *leg.* 7. Magi, qui maleficii vulgi consuetudine nuncupantur. ℙ Legitur et *malificus* ut ap. *Pl. Mil.* 2, 2, 39. in quibusd. MSS. et *Ps.* 1, 2, 61. Sic *malivolus, benivolus.*

MĂLĔFĔRĬĂTUS,
MĂLĔFĪDUS,
MĂLĔFORTIS,
MĂLĔLŌQUAX,
MĂLĔNĂTUS,
MĂLĔŌLENS,
MĂLĔSANUS,
MĂLĔSUĂDUS, a, um, adj. rectius duae voces habentur, ac divisim scribuntur: quamquam postrema saepius conjuncta legatur in illo *Virg. A.* 6, 276. Et metus, et malesuada fames, et turpis egestas; et *Pl. Most.* 1, 3, 56. Malesuada vitilena; et *Paul. Nol. carm.* 6, 69. de vino: evitans malesuadi pocula succi; et *Sidon. ep.* 7, 5. *f.* Si precibus malesuadus obstiterit interpres: quia *suadus* adjectiv. parum est in usu.

MĂLĔTRACTĂTĬO. V. MALE.

MĂLĔVENTUM. V. BENEVENTUM.

MĂLĔVOLENS et Malivolens, entis, adj. malevolus, inimicus. *Pl. Capt.* 3, 4, 51. Est miserorum, ut malevolentes sint, et invideant bonis. *Id. Bacch.* 4, 3, 4. Malevolente ingenio natus. *Cic. Fam.* 1, 7. *med.* Malevolentissimae obtrectationes.

MĂLĔVOLENTĬĂ et Malivolentia, ae, f. *κακοθυμία*, est voluptas ex malo alterius sine emolumento suo, ut *Cic.* definit *Tusc.* 4, 9., item universum odium, invidia. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Animus nulla in ceteros malevolentia suffusus. *Id. ib.* 2, 17. *f.* Pusillus animus, et ipsa malevolentia jejunus atque inanis. *Id. Planc.* 9. Vicinitas non infuscata malevolentia. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 15. Judicium obtrectatione et malevolentia liberatum. *Sall. Cat.* 3, 2. Plerique, quae delicta reprehenderis, malevolentia et invidia dicta putant. [*Adde 12, 1. Innocentia pro malevolentia duci coepit, i. e. malevolum animum prodere, sive ad invidiam divitibus conflandam valere putabatur. Ceterum *Kritz.* ad l. *Sall.* a Nostro prius laud. non *malivolens*, sed *malevolens* scribi jubet; nulla enim ratione uti, qui I literam inferant, quum vox composita sit ex *male* et *velle*, quorum prius nunquam mutetur.]

MĂLĔVOLUS et Malivolus, a, um, adj. *κακόθυμος*, malevolens, invidus: vox conflata ex integro, et corrupto, ut *Quint.* 1, 5. *f.* docet. [*Discrimen inter h. v. et *malignus* v. in h. v.] *Cic. Fam.* 2, 17. *med.* Ille si omnibus est malevolus, minus offendor in me. *Cic. Att.* 7, 2. *med.* Cato in me turpiter fuit malevolus. [*Ad hunc locum jucundum est comparare mutuas Catonis et Ciceronis epistolas. *Fam.* 15, 5 et 6.] *Cic. Fam.* 3, 10. *med.* Malevoli sermones. *Gell.* 4, 15. Malevoli reprehensores. [*Ter. *Andr. prol.* 6. Sed qui malevoli Veteris poetae maledictis respondeat; et *Id. Heaut. prol.* 16. Nam quod rumores distulerunt malevoli. ℙ Substantive positum legitur ap. *Cic. Balb.* 25. Ut omnium malevolorum, iniquorum, invidorum animos frangeremus. *Id. ad Brut.* 1, 15. *med.* Cognovi paulo plures in senatu malevolos esse, quam gratos. *Pl. Poen.* 1, 2, 181. Hujus amica, mea inimica et malevola. *Trogus* ap. *Plin.* 11, 52, 114. Quibus supercilia in totum demissa malevolos et invidos significant.] ℙ *Malevolus Mercurius* dicebatur ejus Dei signum Romae positum proxime Janum in Turdellis, quod ita situm erat, ut nullius tabernam spectaret. Mercurius enim mercimoniis praeerat, et lucris. Putabant autem Deos iis favere, quos aspicerent. *Festus.*

MĂLĔUS et Mālius, a, um, adj. *Μάλειος*, ad Maleam promontorium pertinens. *Flor.* 2, 9. Inter Ceraunios montes, jugumque Maleum. *Catull.* 68, 54. Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis.

MĂLĬĂCUS Sinus, *golfo del Volo*, sinus maris Aegaei inter Thessaliam et Achaiam. *Plin.* 4, 7, 12. et *Liv.* 27, 30. Sic *Lucan.* 6, 366. ferit amne citato Maliacas Sperchios aquas.

*MALICORDIS, e, adj. *πονηροκάρδιος Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MĂLĬCORĬUM, ii, n. *αἴδιον*, cortex mali Punici: a *malum* et *corium*, quia corio similis est ob duritiem et crassitiem. *Plin.* 23, 6, 57. Hic cortex ex acerbis *(malis Punicis)* in magno usu: vulgus coria maxime perficere illo novit: ob id malicorium appellant medici. *Cels.* 2, 33. inter ea, quae reprimunt, malicorium recenset. Ap. *Petr.* vero *fr. Trag.* 47. *Burm.* narrat Trimalchio, sibi malicorium profuisse, cum multis jam diebus venter non respondisset, quod quidem absurde et ridicule omnino, ut decet inficetum nebulonem loqui.

[MĂLĬENSIS, e, adj. ad Maleam, seu Maliam promontorium pertinens, idem ac Malius. *Liv.* 42, 40. Per Thessaliam, et Maliensem agrum cum exercitu contra foedus Delphos isti. *F.*]

MĂLĬFER, a, um, adj. malorum ferax, *μηλοφόρος*. *Virg. A.* 7, 740. Et quos maliferae despectant moenia Abellae.

MĂLĬFĬCUS. V. MALEFICUS.

MĂLĪGNE, adv. *κακοηθῶς*, malitiose, cum invidia. *Plin. ep.* 1, 5. *med.* Respondi, nunc me intelligere, maligne dictum, quia ipse confiteretur: ceterum potuisse honorificum existimari. *Liv.* 45, 39. *f.* Maledice ac maligne loqui. *Curt.* 8, 1. Cum suspicaretur, malignius habitum esse sermonem. *Gell.* 4, 15. In quibus plura inscite, aut maligne vellicant. *Plin. ep.* 9, 38. Maligne legere librum aliquem. *Ov. Met.* 13, 270. neque enim bene facta maligne Detrectare, meum est. ℙ Saepius est parce, illiberaliter, avare, minus scilicet dando, quam oportet: quod invidentis est, atque inimici: cui opponitur benigne, large. *Liv.* 8, 12. *med.* Materiam praebebat criminibus ager maligne plebi divisus. *Just.* 5, 2. *extr.* Commeatus maligne praebere. *Catull.* 10, 18. Non mihi fuit tam maligne, ut, etc. *Sen. ep.* 18. *med.* Maligne famem exstinguere. *Id. Ira* 2, 19. *f.* Quibus exsangue corpus est, maligneque alitur, et deficit. *Id. Ben.* 6, 16. *f.* Nec quae sciebat, maligne dispensavit, quo diutius esset necessarius; sed cupiit, si posset universa transfun-

dere. *Hor. Ep.* 2, 1, 209. quippiam laudare maligne. *Sen. ep.* 44. Tu mihi te pusillum facis, et dicis, malignius tecum egisse naturam. *Petr. fragm. Trag.* 42. *Burm.* Maligne illum ploravit uxor. ℙ Sumitur et universim pro parum. *Sen. Ben.* 6, 34. Qui per fores maligne apertas non intrat, sed illabitur. *Plin.* 34, 11, 26. Aerugo maligne virens. *Mela* 2, 2. Terra eorum, quae seruntur, maligne admodum patiens.

MĂLIGNĪTAS, atis, f. [*Primum significat malam alicujus rei naturam. V. vocis originem in *malignus*. Hinc primo loco posuimus exemplum, quod Noster in f. adscripserat, *Colum.* 3, 10. *med.* Naturali quadam malignitate desciscunt interdum, quamvis diligenter probata semina. ℙ Hinc ad animum translatum, est] κακοήθεια, prava voluntas, malus animus, malevolentia, invidia. [*De discrimine inter *malignitas* et *livor*, dictum est in h. v. Quid differat *malevolentia*, v. in *malignus*.] *Tac. H.* 1, 1. Sed ambitionem scriptoris facile adverseris: obtrectatio et livor pronis auribus accipiuntur, quippe adulationi foedum crimen servitutis, malignitati falsa species libertatis inest. [*Liv. 5, 22. Malignitatis auctores quaerendo, i. e. malignos suasores.] *Plin. ep.* 5, 7. *extr.* Sermonem vultus, gestus, vox ipsa moderatur: epistola omnibus commendationibus destituta, malignitati interpretantium exponitur. *Auct. dial. de Or.* 18. Vitio malignitatis humanae vetera semper in laude, praesentia in fastidio sunt. *Tac. Agr.* 41. Malignitas et livor. *Suet. Cal.* 34. Livor ac malignitas. *Id. Ner.* 23. *extr.* Taciturnitatem pudoremque quorundam pro tristitia ac malignitate arguens. *Sen. V. B.* 18. Nec malignitas me ista, multo veneno tincta, deterrebit ab optimis. *Val. Max.* 4, 7. *f.* Nulla tam modesta felicitas est, quae malignitatis dentes vitare possit. ℙ In plur. num. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 259. purulenta et livida malignitatum vulnera. ℙ Item illiberalitas, parcitas, tenacitas. *Liv.* 34, 7. In purpura, quae teritur, aliquam causam tenacitatis video: in auro vero, in quo, praeter manus pretium, nihil intertrimenti fit, quae malignitas est? *Pl. Capt.* 3, 1, 4. Huic dici, si liceat, oculos effodiam libens: Ita malignitate oneravit omnes mortales mihi. *Liv.* 34, 34. *f.* Malignitas conferendi ex privato.

MĂLIGNO, as, a. [*et Malignor, aris, dep. 1. κακοηθεύομαι. *B. A.*] *Ammian.* 22, 15. *med.* Ibes occurrunt pinnatis agminibus anguium, qui ex Arabicis emergunt paludibus venena malignantes, *h. e.* maligne fundentes, et noxie. [*Vulg. Intp. Psalm.* 83, 3. Super populum tuum malignaverunt consilium. Et *Psalm.* 73, 3. Quanta malignatus est inimicus in sancto. *B. A.*]

*MĂLIGNOSUS, a, um, adj. κακεντρεχὴς *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MĂLIGNUS, a, um, adj. κακόθυμος, malus, improbus, invidus, malevolens. [*Ortum habet ex *male genitus*, vel *malus gnatu*, *natura*. Differt a *malevolus*, quod eum significat, qui pravitate, malitia aliorum malo gaudet: *malignus* invidet aliis ob avaritiam et omnia in suam utilitatem conferendi cupiditatem. Aliud hh. vv. discrimen statuit *Non.* V. *Doederl.* 3, 69. Ap. *Cic.* non legitur.] *Sen. V. B.* 18. Malignissima capita, et optimo cuique inimicissima. *Hor. Sat.* 1, 5, 4. Maligni caupones. [*V. *Heindf.*] *Id. Od.* 2, 16, 40. malignum Spernere vulgus. *Catull.* 68, 37. mente maligna aliquid facere. *Manil.* 4, 573. Verba maligna. *Phaedr.* 3, 10. suspicio. *Suet. Aug.* 27. Factum alicujus maligno sermone carpere. *Mart.* 4, 87. Nec rhonchos metues malignorum. *Catull.* 67, 5. votum malignum, *h. e.* pravum, improbum. *Virg. A.* 5, 654. Malignis oculis spectare aliquid, *h. e.* invidis. *Ov. Trist.* 4, 1, 101. Maligna studia, *h. e.* noxia. *Id. Met.* 10, 329. Malignae leges, *h. e.* invidae, et inimicae libertatis. *Mart.* 8, 56. Maligna paupertas, *h. e.* invidens magnis animis, eosque res magnas aggredientes impediens. *Lucan.* 8, 565. Malignum litus, *h. e.* importuosum. Sic 5, 651. oraeque malignos Ambraciae portus. *Stat. Silv.* 4, 3, 29. Sorbebatque rotas maligna tellus, *h. e.* via lutosa, et voraginosa. [*Aliter intell. *maligna tellus* ap. *Plin. Pan.* 31, 6. Ita beneficio tuo nec maligna tellus, etc., i. e. nunquam recusabat, sed semper copiose suppeditabat ea, quae ad vitam essent sustentandam necessaria.] ℙ Item nimis parcus illiberalis, tenax: cui et benignus opponitur. *Pl. Bacch.* 3, 2, 17. Justus, injustus; malignus, largus; commodus, incommodus. ℙ Translate est parcus, frigidus in laudando, ut invidi solent. *Quint.* 2, 2. In laudandis discipulorum dictionibus nec malignus, nec effusus. Sic *Ov. Her.* 16, 143. minor est tua gloria vero: Famaque de forma paene maligna tua est. ℙ Et universim parvus, minutus, exilis. *Virg. A.* 6, 270. Quale sub incertam lunam sub luce maligna Est iter in silvis. *Mart.* 10, 96. tepet igne maligno Hic focus: ingenti lumine lucet ibi. *Plin.* 7, 50, 51. Malignum et breve naturae munus. *Lucan.* 9, 500. conspecta est parva maligna Unda procul vena. [*Sil. 3, 280. asper victu maligno.] ℙ Item sterilis, infecundus. *Virg. G.* 2, 179. Difficiles terrae, collesque maligni. *Plin. ep.* 2, 17. *med.* Quarum arborum illa vel maxime ferax est terra, malignior ceteris. ℙ Item difficilis, superbus. Ita enim exponit *Don.* illud *Ter. Hec.* 1, 2, 84. Maligna multo, et magis procax facta illico est. [*V. *Bentl.*, qui pro vulg. *multo*, *et magis* leg. conj. *magis et magis.*] ℙ Item angustus. *Virg. A.* 11, 524. tenuis qua semita ducit, Angustaeque ferunt fauces, aditusque maligni. *Servius* interpretatur obscuros, ut *sub luce maligna*. Simile est illud *Stat. Th.* 2, 498. gemini procul urbe malignis Faucibus urgentur colles; et *Sen. Q. N.* 3, 27. *med.* Major aquarum pars maligno ostio retenta, restagnat, *h. e.* angusto.

MĂLĪLŌQUAX, acis, adj. qui male loquitur. *P. Syrus* in *Mim.* Lingua est maliloquax mentis indicium malae. Exstat hic versus in Editione *Andr. Cloucquii*, *Lugd. Bat.* MDCXXVI., in qua Catonis Disticha primum locum tenent. In aliis quibusdam desideratur.

MĂLĪLŌQUĬUM, ii, n. malus sermo, et de re mala. *Tert. Spect.* 2. *med.* Non sumpsimus linguam ad maliloquium, et aures ad exceptaculum maliloquii. Adde *Apol.* 45. et *Sulp. Sev. ep.* 2, 29.

MĂLĪNUS, a, um, adj. μήλινος, ex mali arbore factus. *Colum.* 7, 8. *extr.* Caseus muria perduratus, atque ita malini ligni, vel culmi fumo coloratus. Al. leg. *maligno ligni fumo:* h. e. exiguo. *Plin.* 15, 13, 12. de prunis: Nuper in Baetica malina appellari coeperunt malis insita, et alia amygdalina amygdalis.

[MĂLISTUS, a, um, adj. maximus: est a μάλιστα, maxime. *Petr. fragm. Trag.* 57. *Burm.* Dedi tamen operam, ut domino satisfacerem, homini malisto et dignitoso. Alii leg. *megalosto.* *F.*]

MĂLĪTAS, atis, f. malum, ut *bonitas* a *bonum*. *Gloss. Philox.* Κακία, malitas. *Ulp. Dig.* 4, 2, 5. Metum accipiendum Labeo dicit non quemlibet timorem, sed majoris malitatis. Ita *Torrent.*, sed *Haloand.* et alii *majoris mali.* [*Male illi quidem! V. *Duk. de Lat. Ict. Vett.* 325.]

MĂLĪTĬA, ae, f. κακία, κακουργία, calliditas, fraus. *Cic. Tusc.* 4, 15. Virtutis contraria est vitiositas: sic enim malo, quam malitiam, appellare eam, quam Graeci κακίαν appellant: nam malitia certi cujusdam vitii nomen est: vitiositas omnium. *Id. N. D.* 3, 30. Est enim malitia, versuta et fallax nocendi ratio. *Id. Rosc. Com.* 16. Perfidia, et malitia, per quam insidiae tenduntur alicui; et *ib.* 7. Supercilia penitus rasa olere malitiam, et clamitare calliditatem videntur. *Id. Verr.* 2, 2, 27. A quo HS. C. millia per calumniam malitiamque petita sunt. *Id. Quint.* 18. Ista causa abs te tota per summam fraudem et malitiam ficta est. *Id. Cluent.* 26. Ad omnem malitiam et fraudem versare mentem suam coepit. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Haec hujus erat ars, et malitia miranda. *Id. Fin.* 4, 19. Quia nulla sit in dolore nec fraus, nec improbitas, nec malitia, nec culpa, non esse illud malum. *Auct. ad Her.* 3, 6. Utile est, ab omnibus unicam malitiam atque nequitiam cognosci. (Discrimen inter haec duo, V. in NEQUITIA.) *Cic. Part.* 23. et *Off.* 3, 17. *med.* Malitia vult illa quidem videri, se esse prudentiam; sed abest ab ea plurimum. *Plin.* 17, 27, 44. Cuiices fucis apium similes ignavia malitiaque. ℙ Interdum accipitur universim pro vitiositate, quae scilicet est virtuti contraria. *Sen. ep.* 31. *med.* Si intellexeris bona esse, quibus admixta est virtus: turpia, quibus malitia conjuncta est. *Id. ep.* 106. *f.* Quidquid facimus, aut malitiae, aut virtutis gerimus imperio. *Sall. Jug.* 25. Virtute, non malitia, P. Scipioni placuisse. *Gell.* 2, 6. *med.* Inculpatus instar est absolutae virtutis: illaudatus finis est extremae malitiae. *Tac. A.* 13, 30. *extr.* Inoffensa tot imperatorum malitia, *h. e.* tot mali imperatores nihil offensi. ℙ Videtur etiam aliquando in bonam partem sumi pro solertia et calliditate, qua aliorum dolos deprehendimus, et ne decipiamur, cavemus. *Cic. Att.* 15, 26. *med.* Si mihi imposuisset aliquid, (quod paene fecit, nisi tua malitia affuisset) animo iniquo tulissem. [*Adde *Fam.* 9, 19. Tamen a malitia non discedis. Bene *Wielandus* ut plurima vertit: *Dass du doch deine Schalkheit nicht lassen kannst.*] *Plaut.* quoque *malam malitiam* dixit, quasi medium sit vocabulum, ut *dolus*, et bona etiam esse aliquando possit: *Aul.* 2, 2, 38. equidem te civem sine mala omni malitia Semper sum arbitratus. Haec observat etiam *Non.* 6, 38. ℙ In plur. num. *Pl. Mil.* 3, 3, 66. Ubi facta erit collatio nostrarum malitiarum, *h. e.* fallaciarum. *Cic. N. D.* 3, 30. Everriculum malitiarum omnium, judicium de dolo malo. *Cels. Dig.* 6, 1, 38. Neque malitiis indulgendum est. ℙ De rebus inanimis. *Pall.* 1, 6. *f.* Salsae terrae malitia hibernis imbribus eluitur; et *ib. med.* Viae malitia aeque et voluptati, et utilitati adversa est. *Id.* 11, 8. Malitia arboris, *h. e.* infecunditas.

MĂLĪTĬŌSE, adv. κακοτέχνως, callide, dolose, fraudulenter. *Cic. Off.* 3, 15. Agere quippiam dolose, aut malitiose. *Nep. Alcib.* 7. Aut negligenter, aut malitiose facere, [*i. e. perfidiose. V. *Brem.*] *Cic. Verr.* 2, 2, 53. Nihil sane vafre, nec malitiose facere conatus est. *Id. Caecin.* 7. Cum hoc novae litis genus tam malitiose intenderet. *Id. Rosc. Am.* 38. Rem mandatam malitiosius gerere, sui quaestus, aut commodi causa. *Pl. Mil.* 3, 3, 14. Male, atque malitiose aliquid facere, *h. e.* perperam, et fraudulenter.

MĂLĪTĬŌSĪTAS, atis, f. malitia, calliditas. *Tert. adv. Marc.* 3, 15. *f.* Aut diffidentiae, aut malitiositatis consilium est. Adde *ib.* 23. *extr.*

MĂLĪTĬOSUS, a, um, adj. πανοῦργος, versutus, dolosus, fallax. *Cic. Off.* 3, 13. *extr.* Hoc celandi genus non est hominis aperti, non simplicis, non ingenui, non justi, non viri boni: versuti potius, obscuri, astuti, fallacis, malitiosi, callidi, veteratoris, vafri; et *ib.* 1, 10. Malitiosa juris interpretatio. ℙ *Silva malitiosa*, cujus meminit *Liv.* 1, 30. *f.* fuit in agro Sabino. Ὕλη κακοῦργος dicitur a *Dionys. Halic. l.* 3. ℙ [Sup. *Malitiosissimus* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 3. Eos ajunt provenire malitiosissimos, qui in vestibulo artis *(philosophiae)* obversati, prius inde averterint, quam penetraverint. *F.*]

MĂLĪVOLENS. V. MALEVOLENS, etc.

*MĂLĬUS, a, um, adj. i. q. Maliensis. *Catull. carm.* 68, 54. Malia lympha. *B. A.*

MALLĔĀTOR, oris, m. ὁ σφύρᾳ ἐλαύνων, qui malleo operatur. *Mart.* 12, 57. Illinc ballucis malleator Hispanae. V. BALLUCA. *Inscr.* ap. *Grut.* 1066, 5. et 1070, 1. Felix Aug. L. optio, et exactor auri, arg. aeris, item signat. suppostores, malleatores monetae Caesaris N. Sequitur infra series artificum monetae: in qua signatorum, et suppostorum maxima pars liberti sunt: malleatorum vero servi. Ex quo intelligimus horum operam viliorem fuisse. In eo lapide *malliator* sculptum est. Porro *signatores* videntur fuisse, qui formam pecuniae cudendae signabant: iidem nempe ac scalptores: *suppostores*, qui ipsam pecuniam cudendam praebebant, et a *malleatoribus* percutiendam.

MALLĔĀTUS, a, um, part. ab inus. *malleo:* malleo contusus. Unde *malleati libri* dicuntur, qui malleo percussi, et complanati sunt, quod fere fieri solet, antequam libri compaginentur. *Ulp. Dig.* 32, 50. *med.* Sed et perscripti libri, nondum malleati, vel ornati continebuntur. *Colum.* 12, 19. Cola ex crudo, id est non malleato sparto praeparata habeat.

MALLĔŌLĀRIS, e, adj. μυσχευματικὸς, ad malleolum vitis spectans. *Colum. Arbor.* 3. Virgam malleolarem non amplius, quam sex gemmarum, esse convenit.

MALLĔŌLUS, i, m. σφύριον, parvus malleus. *Festus*, et *Colum.* mox afferendus. *Cels.* 8, 3. *med.* Tutius scalprum malleolo subinde medicus ferit. ℙ Item novus palmes vitis, aut alterius arboris, qui prioris anni flagello innatus est, et recisus, pro viviradice, terrae mandatur, ut in novam vitem succrescat. *Colum.* 3, 6. Malleolus novellus est palmes, innatus prioris anni flagello, cognominatusque a similitudine rei, quod in ea parte, quae deciditur, ex vetere sarmento prominens utrinque, malleoli speciem praebet. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 3. Solebat capitulatus utrinque e duro surculus seri, eoque argumento malleolus vocatur etiam nunc. *Colum.* 3, 3. *f.* Malleolos pangere; et *ib.* deponere; et *ib.* 14. *extr.* conserere; et *ib.* 18. demergere. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 8. serere sulco, vel scrobe. *Id.* 12, 25, 54. Balsami arbuscula malleolis seri dicitur, nuper vincta, ut vitis. ℙ Item teli genus missile, quo ignem in muros urbium, et tecta jaciebant. *Festus:* Malleoli vocantur non solum parvi mallei, sed etiam ii, qui ad incendium faciendum aptantur: videlicet ad similitudinem priorum dicti. *Ammian.* 23, 4. *f.* Malleoli, teli genus, figurantur hac specie: sagitta est cannea, inter spiculum, et arundinem multifido ferro coagmentata, quae in muliebris coli formam, quo nentur lintea stamina, concavatur ventre subtiliter, et plurifariam patens, atque in alveo ipso ignem cum aliquanto suscipit alimento: et si emissa lentius arcu invalido (ictu enim rapidiore exstinguitur) haeserit usquam, tenaciter cremat: aquisque conspersa acriores excitat aestus incendiorum: nec remedio ullo, quam superjacto pulvere, consopitur. Haec *Ammian.* Verba de his faciunt etiam *Non.* 18, 27. (sed hoc tantum dicit, esse manipulos sparteos, pice contectos) et *Veg. Mil.* 4, 18. Malleoli sunt velut sagittae, et ubi adhaeserint, universa conflagrant. Quod autem *Fest.* dictos docet ad similitudinem malleolorum, id ita intelligendum, ut qua parte concavi, et crassiores sunt, et ignis alimenta continent, caput mallei referre quodammodo videantur. Illustrat haec omnia *Lips. Poliorcet. l.* 5. *dial.* 5., quem consule. *Cic. Cat.* 1, 13. Malleolos et faces ad inflammandam urbem comparare. *Liv.* 42, 64. Faces, taedamque, et malleolos stuppae illitos pice parari jubet. *Hirt. B. Alex.* 14. Magnum scapharum numerum producunt cum malleolis, ignibusque. *Sisenn.* ap. *Non. l. c.* Partim malleolos, partim fasces sarmentorum incensos supra vallum, etc. *Vitr.* 10, 22. *med.* Naves malleolis confixae incendio sunt conflagratae. ℙ Anatomici malleolos vocant duos processus in imis ossibus cruris utrinque exstantes, imitatione Graecorum, qui σφυρὰ dicunt. Latinum scriptorem, qui

hac ratione usurpaverit, vidi adhuc neminem. ℙ [Fuit etiam cogn. R., quod non a serendis vitium malleolis derivatum est, ut censuit *Forcellinus*, sed a fabrili malleolo, qui in nummis G. Publiciae ap. *Morell. Fam. Rom. n.* 2. et 3. manifesto ad cognomen alludens repraesentatur; in *Fastis* vero *Capitol.* ap. *Grut.* 292. M. Poblicii Malleoli consulis ann. U. C. DXXII. mentio est. *F.*]

MALLĔUS, i, m. *σφῦρα*, fabrile instrumentum ad tundendum. *Pl. Men.* 2, 3, 52. Navis lignea, saepe trita, saepe fixa, saepe excussa malleo. *Plin.* 34, 14, 41. Ad densandas incudes, et malleorum rostra. *Id.* 16, 43, 84. Ex oleastro, buxo, ilice, ulmo, fraxino malleos fieri, majoresque e pinu, et ilice. *Id.* 34, 8, 20. Aes caldarium malleis fragile, quibus regulare obsequitur, ab aliis ductile appellatum. *Id.* 19, 1, 3. Virgae lini arefactae, in saxo tunduntur stupario malleo; et 13, 12, 26. Chartam malleo tenuare, et extendere. *Ov. Met.* 2, 624. Lactentis vituli dextra libratus ab aure Tempora discussit claro cava malleus ictu. *Suet. Cal.* 32. Elato alte malleo, cultrarium mactavit. ℙ *Malleum sapientiorem vidi excusso manubrio*, proverbium est ap. *Pl. Epid.* 3, 4. *extr.*, quod in omnib. ejusd. editionib. mancum et imperfectum, integrum vero legitur in *Pl. fr. edit.* ab *A. Maio* p. 20. ℙ Ap. *Veg. Vet.* 1, 2. malleus est generale vocabulum septem morborum, quibus jumenta vexantur: qui sunt humidus, aridus, subtercutaneus, articularis, elephantiasis, subrenalis, farciminosus: quae deinceps persequitur sequentib. capitib. Adde 3, 2. et 23. Porro *Id. c. l.* l. ab antiquis hanc appellationem fluxisse dicit, ipsam vim cladis periculumque testantibus. Graece dicitur *μαλίς*.

*MALLI, orum, populi Indiae, cis Gangem, a Mallo monte vicino sic dicti. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

*MALLĬUS, i, m. nomen proprium virorum Romanum, ut Mallius Glaucia, libertinus, cliens T. Roscii Magni. *Cic. Rosc. Amer.* 7, 34. *B. A.* [*Idem est, qui *Manlius*, q. v. v.]

MALLO, onis, m. *ἀπόδεσμος τῶν κρομμύων*, nexus caeparum ex ipsarum foliis exsiccatis et intextis dependentium: a *μαλλὸς*, cinnus, cincinnus. *Veg. Vet.* 1, 63. Mallonem caeparum, vel ipsas caepas, in ferventi aqua decoques, et calentes, quantum corium valet sustinere, tumori superimpones; et *ib.* 2, 60. Mallonem caeparum, id est calamos siccos, unde fasces dependent, in aquam, etc. Adde *Pelagon. Veter.* 9. *med.* ℙ Est etiam hoc nomine tuber inflatus in genibus vel articulis jumentorum, sine dolore, cujus meminit *Veg. Vet.* 2, 48. [*Plurima addidit *F.*]

*MALLOEA, ae, f. Thessaliae oppidum, in Perrhaebia. *Liv.* 31, 41. 36, 10. et 13. et 39, 25. *B. A.*

MALLŌTES et Malotes, ae, m. *Μαλλώτης* et *Μαλώτης*, qui est ex Mallo, Ciliciae urbe. *Plin.* 4, 12, 20. Philistides Mallotes. *Suet. Gram.* 2. Crates Mallotes. **Varr. R. R.* 1, 1. ed. *Schneid.* Antea legebatur *Maleotes:* et sic *Gesnerus*, quanquam rectius edendum putavit *Mallotes. B. A.*

[MALLUS, i, m. *μαλλὸς*, villus, cirrus lanae. *Cato R. R.* 157. *med.* Si polypus in naso introierit (lege *intro erit*) brassicam erraticam aridam tritam in malum (lege *mallum*) conjicito, et ad nasum admoveto. Ita legend. et interpretand. monet *Pontedera Op. post.* T. 1. p. 292., adprobante *Schneidero. Plin.* 20, 9, 36., qui rem eand. ex *Catone* docet, *olfactorium* pro *mallum* appellat. *F.*]

MALLŪVIA, ae, f. et Malluvium, ii, n. *χειρόνιπτρον*, vas, in quo manus lavantur: quasi *manuluvia:* et *pelluvium*, quo pedes: a *manus*, et *luo*, lavo. *Festus.*

MĂLO, mavis, mavult, n. anom. *αἱρέομαι*, antepono, praefero, magis volo, ut *Cic.* docet *Or.* 45. unde contracte *mavolo*, inde *malo.* Habet autem comparationis vim, quae vel exprimitur, vel facile subintelligitur. *Cic. Att.* 13, 22. Scripta nostra nusquam malo esse, quam apud te. *Id. ad Anton. ib. l.* 14. *post ep.* 13. Quod mecum per litteras agis, unam ob causam mallem coram egisse. Non enim solum, etc. *Tac. H.* 2, 86. Pro certis et olim partis nova, ambigua, ancipitia malebat. *Nep. Timol.* 3. Maluit se diligi, quam metui. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. Sed, ut spero, bonos et senatum malet. *Cic. Att.* 7, 15. Cato jam servire, quam pugnare mavult. *Id. Div.* 2, 57. *extr.* Evanuisse mavultis id, quod, etc. quam, etc. *Id. Quint.* 2. Judicium prius de probro, quam de re maluit fieri. *Caes. B. C.* 1, 72. Civibus salvis et incolumibus rem obtinere malebat. *Hieron. ep.* 108. *n.* 19. Malens eis stomachum dolere, quam mentem. [*Notari poterant etiam tales loci, in quibus *quam* omittitur. *Tac. A.* 12, 46. Ne dubitaret armis incruentas conditiones malle, i. e. malle incruentas conditiones, quam arma. Sic *malle* usurpatur ab *Hor. Sat.* 2, 8, 79. Nullos his mallem ludos spectasse. Adde *Appul. Apol.* p. 83. ed. *Pric.*] ℙ Pleonasmus est, non inelegans tamen, cum *potius*, aut *magis* adjungitur. [*Illustrat hoc Graecis usitatissimum loquendi genus *Vechner. Hellenol.* 1, 2, 6. ubi plura exempla adjecit *Heusing.* Sed observ., particulas *potius*, *magis* nunquam conjunctim cum v. *malle* poni.] *Cic. Div. Verr.* 6. Ab omnibus se desertos potius, quam abs te defensos esse malunt. *Id. Lig.* 2. An ille Uticae potius, quam Romae, cum alienis esse, quam cum suis maluisset? *Anton.* ad *Cic. post. ep.* 13. *l.* 14. *ad Att. f.* Arbitror, malle te quietam senectutem, et honorificam potius, quam sollicitam. *Cato* ad *Cic. Fam.* 15, 5. Casum potius, quam te, laudari mavis. [**Cic. Balb.* 7. Illud peto, ut hominis ipsius ornamenta adjumento causae potius, quam impedimento esse malitis: ubi v. *Ernest.*] *Liv.* 22, 34. *extr.* Qui magis vere vincere, quam diu imperare malit. [*V. *intpp.* ad h. l.] Adde *Ter. Ad.* 2, 2, 14. et *Pl. Stich.* 1, 2, 13. ℙ Cum conjunctivo. *Tibull.* 2, 3, 31. Fabula sit, mavult, quam sine amore Deus. *Catull.* 24, 4. Mallem divitias mihi dedisses, Quam, etc. *Calpurn. Ecl.* 6, 74. malim cantetis amores. ℙ Cum adverbiis comparativis. *Cic. Att.* 12, 22. *f.* Meo judicio multo stare malo, quam aliorum. *Id. Tusc.* 1, 42. Nae ego haud paulo hunc animum malim, quam eorum fortunas. ℙ *Malle alicui*, est magis velle omnia prospera alicui, magis omnia cupere alicujus causa. *Cic. Planc.* 24. Quamquam illi *(filio meo)* omnia malo, quam mihi. *Id. Att.* 2, 16. *f.* In hac re malo universae Asiae, et negotiatoribus. ℙ *Quod mallem* eleganter sermoni interseritur, et valet, quod utinam potius. *Ov. Her.* 21, 31. Si tibi deformis, quod mallem, visa fuissem. *Id. Trist.* 2, 239. Aut si, quod mallem, vacuus fortasse fuisses. ℙ Reperitur etiam *mavolo*, *mavolam*, *mavelim*, *mavellem*, pro *malo*, *malam*, *malim*, *mallem*, praesertim ap. *Pl.* ut *Poen.* 1, 2, 90. Bonam ego, quam beatam me esse, nimio dici mavolo; et *As.* 1, 1, 108. Moriri se misere mavolet, quam, etc. *Naev.* ap. *Fest.* in *Stuprum:* Ibidem perire mavolunt. *Pl. True.* 4, 2, 29. Mortuum hercle me, quam ut id patiar, mavelim; et *Mil.* 2, 2, 16. Haud multos homines convenire, quam te, mavellem. Sic *mavolui* pro *malui* ap. *Petr. fr. Trag.* 77. *Burm.* Cum huc venit, nusquam mavoluit hospitari. Al. leg. *mavolt.* ℙ *Futurum *malebit* pro MALET habes ap. *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 93. *extr.* In eo, quem malebit, loco, etc. *B. A.*

MĂLOBATHRĀRĬUS. V. MURRHOBATHRARIUS.

MĂLOBATHRĀTUS, a, um, adj. malobathro unctus. *Sidon. ep.* 8, 13. *f.* Satrapae pumicati, malobathrati.

MĂLOBATHRON, i, n. *μαλόβαθρον*, arbor Syriaca, de qua *Plin.* 12, 26, 59. Dat et malobathron Syria, arborem folio convoluto, arido colore: ex quo exprimitur oleum ad unguenta: fertiliore ejusdem Aegypto. Laudatius tamen ex India venit. In paludibus ibi gigni tradunt lentis modo: odoratius croco, nigricans scabrumque, quodam salis gustu. Minus probatur candidum. Celerrime situm in vetustate sentit. Sapor ejus nardo similis debet esse sub lingua. Odor vero in vino sufferve facti antecedit alios. *Id.* 13, 1, 2. Singuli quoque succi nobilia unguenta faciunt: inprimis malobathrum. *Hor. Od.* 2, 7, 7. coronatus nitentes Malobathro Syrio capillos. ℙ Habet usum et in medicina. V. *Plin.* 23, 4, 48. et *Cels.* 5, 23. ℙ Scribitur et *malabathrum.*

MĂLOGRĀNĀTUM, i, n. malum granatum. Legitur ap. *Hieron. comment. ad Aggaeum c.* 2. *n.* 20. Addunt et *Plin.* 26, 8, 31., sed nihil certi inde colligi potest, ut neque 16, 22, 36., ubi similis locus habetur. Utroque enim loco *malo granato* in dativo, et ablativo legitur. *Isid.* tamen eas voces conjungit *Orig.* 17, 7. Arbor autem malogranata est generis feminini, pomum vero generis neutrius.

*MALŌPE, es, f. malva. *Plin.* 20, 21. In magnis laudibus malva est utraque et sativa et sylvestris. Duo genera eorum discernuntur: majorem Graeci malopem vocant in sativis. *B. A.*

*MALTECORAE, arum, m. populi Indiae. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

MALTHĂ, ae, f. *μάλθα*, et *μάλθη*, dicitur a Graecis pix cum cera mixta, ut *Fest.* docet: a *μαλάσσω*, et *μαλθάσσω*, mollio, subigo. ℙ Sic etiam vocatur genus tectorii, quod parietibus, aut pavimentis inducitur, ne coria eorum findantur, et ut, si quae sint rimae, obducantur. Fit autem variis modis, ex pice liquida, et axungia, vel sevo: ex pice, et cera, item testa, flore calcis: ex sanguine bubulo, flore calcis, scoria ferri: ex ficu, pice dura, et ostrei testa, ex sevo liquefacto, quod cineri cribellato admixtum sit, etc., quae omnia habes ap. *Pall.* 1, 41. et 17. *Plin.* quoque aliam malthae compositionem tradit 36, 24, 38. Maltha e calce fit recenti: gleba vino restinguitur: mox tunditur cum adipe suillo, et ficu, duplici linimento: quae res omnium tenacissima, et duritiam lapidis antecedens. ℙ Est etiam nativa maltha, nempe limus flagrans in stagno Samosatensi Commagenes: cum quid attigit solidi, adhaeret: praeterea tactu sequitur fugientes. Sic defendere muros oppugnante Lucullo, flagrabatque miles armis suis. Aquis etiam accenditur: terra tantum restingui, docuere experimenta. Haec *Id.* 2, 104, 108. Haec eadem est ac naphta, quam vocem vide suo loco. ℙ Translate dicitur de molli et effeminato, *μαλθακός*. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 167. Insanum vocant, quem maltham, ac feminam dici vident.

*MALTHĀCE, es, f. *Μαλθάκη*, insula maris Ionii, Corcyrae vicina. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MALTHĪNUS, a, um, adj. effeminatus, mollis: a *maltha. Hor. Sat.* 1, 2, 25. Malthinus tunicis demissis ambulat. Ubi volunt nonnulli notari hic Maecenatem. Alii nomen proprium esse jajunt; quod sane veri est similius. Leg. etiam al. *Malchinus.* [*V. *Bentl.* ad h. l. et *Schneid. Gr. Lat.* l. p. 209.]

MALTHO, as, avi, atum, a. l. maltha solido et conglutino, maltham rei alicui induco: quod praecipue fiebat in iis monumentis, quae aeterna esse volebant. *Plin.* 36, 24, 58. Quod malthatur, oleo perfricatur ante. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 5, 48. Sulphure solent vitrum solidare, id est malthare.

MALVĂ, ae, f. *μαλάχη*, herbae species. *Plin.* 20, 21, 84. In magnis laudibus malva est utraque, et sativa, et silvestris. Duo genera earum amplitudine folii discernuntur: majorem Graeci molochen vocant in sativis. Alteram ab emolliendo ventre dictam putant malachen. E silvestribus, cui grande folium, et radices albae, althaea vocatur, ab excellentia effectus (ab *ἀλθαίνω*, medeor, sano) a quibusdam plystolycia. Haec *Plin. Mart.* 10, 48. Exoneraturas ventrem mihi villica malvas Attulit. Adde *Cic. Fam.* 7, 26. ℙ Tradunt auctores in Arabia malvas septimo mense arborescere, baculorumque usum praebere extemplo. Sed et arbor est malva in Mauritania, altitudinis pedum viginti, crassitudinis, quam circumplecti nemo possit. Haec *Plin.* 19, 4, 22.

MALVĀCĔUS, a, um, adj. qui est ex malva, vel malvae similis. *Plin.* 21, 4, 10. Rosae genus funditur e caule malvaceo, folia oleae habente. ℙ *Malvaceus, i*, m. substantivum est diminut. *malvae.* V. BETACEUS.

*MALVĀNA, ae, Africae fluvius, ex Atlante oriens, Mauretaniam Tingitanam a Caesariensi dividens. *Plin.* 5, 2. ℙ Hodie, aiunt, est *Muluya.* ℙ *Malua* est *Ant. Itin. Μαλοῦα Ptolemaeo. B. A.*

*MALVĀNUS, i, m. luporum exactor. *Lucil.* ap. *Non.* 2. *n.* 324 ubi tamen *Turneb. Adv.* 29, 3. legit *Martem Silvanum. B. A.*

[MALVĀTĬCUS, a, um, adj. idem ac malvaceus. *Not. Tir.* p. 176. Malva, malvaticus. *F.*]

*MALVAVISCUS, i, m. i. q. ibiscus. *Appul. de herb.* 38. *B. A.*

[MĂLŪGĪNENSIS, e, adj. est cogn. R. in gente Cornelia, ut M. Cornelius Maluginensis ap. *Liv.* 4, 21. et in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 290., quod antiquissimum quidem Romae fuit. *Glandorpius* in *Onomast.* p. 254. ab ignota patria derivatum putat: sed v. v. sq. *F.*]

[MĂLŪGĪNOSUS, a, um, adj. qui malum agit, malitiosus. *Gloss. Phil.* Maluginosus, *κακεντρεχής*. Hinc etiam *maluginensis* derivatum videtur. *F.*]

MĂLUM, i, n. *κακὸν*, infortunium, calamitas, labor, incommodum, pestis, uno verbo quidquid nocet cuipiam. *Cic. Or.* 1, 58. Ipsum quidem illud, etiam sine cognitione juris, quam sit bellum, cavere malum, scire possumus. *Id. Amic.* 3. Nihil enim mali accidisse Scipioni puto. *Pl. Bacch.* 3, 6, 25. Orarem, ut ei, quod posses mali facere, faceres. *Caes. B. C.* 2, 12. Hostes turris ruina commoti, inopinato malo turbati, etc. *Nep. Amilc.* 2. Diuturnitate externi mali, *h. e.* belli. *Cic. Verr.* 2, 3, 23. Vi, malo, plagis adductus est, ut frumenti daret, quantum cogeretur, *h. e.* supplicio servili, ut infra dicetur. *Virg. G.* 2, 168. Assuetumque malo Ligurem, *h. e.* laboribus et vitae miserae. *Id. A.* 6, 95. Tu ne cede malis, sed contra audentior ito. *Cic. Phil.* 2, 18. Quo ego tempore tanta mala florentissimae familiae sedavi, vel potius sustuli; et *ib.* 44. Servitus est malorum omnium postremum. *Id. Planc.* 13. Libertas malis oppressa civilibus. *Id. Tusc.* 1, 32. Mors non est in malis, *h. e.* inter mala non connumeratur. *Cels.* 3, 15. *f.* Quartana neminem jugulat, sed si ex ea facta quotidiana est, in malis aeger est; et *ib.* Danda opera est, ne in quotidianam id malum vertat, *h. e.* febris. *Ov. Pont.* 1, 3, 18. Interdum docta plus valet arte malum, *h. e.* morbus. *Hor. Sat.* 1, 4, 30. per mala praeceps fertur, *h. e.* per incommoda, pericula. *Plin.* 18, 17, 44. *n.* 2. Coeleste frugum vinearumque malum est rubigo. ℙ Item vitium, malefactum, scelus. *Ov. Met.* 1, 140. Effodiuntur opes irritamenta malorum. *Pl. Cas.* 3, 5, 22. Malum pessimum exordiri. ℙ Item poena. *Liv.* 2, 54. *extr.* Malo domandam tribunitiam potestatem. *Sall. Jug.* 105. Pudore magis, quam malo exercitum coercebat. ℙ De plagis, cane, cruce, aliisque suppliciis, quae infliguntur servis. *Liv.* 4, 49. *med.* Malum quidem militibus meis, nisi quieverint; et *mox:* Auditis, Quirites, sicut servis, malum minitantem militibus? *Pl. Rud.* 4, 4, 81. Non ego te comprimere possum sine malo. *Ter. Eun.* 4, 4, 45. Non potest sine malo fateri, video. ℙ *Malo suo aliquid facere*, damno suo, in suam perniciem. *Enn.* ap. *Non.* 7, 55. Malo hercle suo magno convivat sine modo. *Pl. Amph.* 1, 1, 165. Olet homo quidam malo suo. Sic *As.* 1,

3, 3. Male merenti bona es: at malo cum tuo. ℙ *Malo esse alicui*, damno esse. *Pl. Men.* 2, 3, 5. Amanti amoenitas malo est: nobis lucro est. *Nep. Alcib.* 7. Huic maxime putamus malo fuisse nimiam opinionem ingenii atque virtutis. *Cic. Att.* 14, 22. Clementiam illi malo fuisse. ℙ *Malum* saepe interjectionis modo interseritur, ut *nefas, indignum*, et indignationem significat. *Cic. Verr.* 2, 1, 20. Quae, malum, est ista tanta audacia, atque amentia? et *Phil.* 10, 9. Quae, malum, est ista ratio, semper optimis causis veteranorum nomen opponere? *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 3. Quid tu, malum, me sequere? *Id. Truc. a.* 5. *v.* 38. Qui, malum, bella aut faceta es, quae ames hominem istimodi? *Ter. Phorm.* 5, 7, 55. Quid vos, malum, ergo me sic ludificamini? ℙ Adverbii loco pro *male. Hor. Sat.* 2, 4, 18. Ne gallina malum resonset dura palato.

MĀLUM, i, n. *μῆλον*, Aeolice, et Dorice *μᾶλον*, pomi genus, cujus varia genera, citreum, cydonium, Persicum, Medicum, Appianum, et alia plurima *Plin.* 15, 14, 14. et 15. *Colum.* 5, 10. *f.* et 12, 45. et *Macr. Sat.* 2, 15. enumerant, et suis locis in hoc opere memorantur. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 15. Malis orbiculatis pasci. *Virg. Ecl.* 3, 64. Malo me Galatea petit, lasciva puella. *Hor. Sat.* 1, 3, 7. ab ovo usque ad mala, *h. e.* a principio usque ad finem coenae, quia prima ova, mala postrema mensae inferri mos est. ℙ *Malum Discordiae.* V. DISCORDIA. ℙ Differunt *mala* a *pomis*, quia *poma* sunt generale nomen omnium paene fructuum, qui ex arboribus sunt, et nuces quoque comprehendunt. Porro *nuces* sunt quaecumque poma foris duro teguntur, et intus habent, quod esui est: contra *mala* foris habent, quod esui, et durum intus includunt. *Macr. l. c.* ℙ Interdum tamen a piris distinguuntur. *Plin.* 16, 26, 43. Messibus reddunt semen nuces, et mala, et pira. ℙ *Mala* translate sunt testiculi. V. BRACEUS.

*MALUM TERRAE, herba, cujus sunt genera quatuor, quae recensentur a *Plin.* 25, 8. *Scrib. Larg. passim*, Terrae malum. *Id. compos.* 202. Malum terrae, quod *ἀριστολοχίαν* Graeci dicunt; et *compos.* 206. (*Malum*) rotundum, quae *ἀριστολοχία στρογγύλη*; et *compos.* 220. et 237. Radix mali terrae. Cf. *Plin.* 26, 8. prope f. ℙ *Malum terrenum* vocat *Veg. de re vet.* 4, 13. *B. A.*

*MALUNDRUM, i, n. herbae genus, de qua *Plin.* 26, 7. ed. *Hard.* Antea legebatur *melandryum.* V. *Melandryum. B, A.*

MĀLUS, a, um, adj. *κακὸς*, contrarius bono, et probo: qui ignorantia, vel malitia laborat, qui caret bonitate quacumque vel naturali, vel morali: pravus, perversus, improbus, nocens, infestus. [*Differunt *malus* et *pravus:* hoc significat id, quod natura, illud quod forma contra bonitatem est. V. *Doederl.* 1, 62. sq.] *Juven.* 4, 8. Nemo malus felix. *Pl. Ps.* 4, 7, 1. Malus, et nequam homo; et 4, 6, 21. Malus, et scelestus, et perjurus. *Nep. Att.* 9. Odisse malos cives. *Cic. Off.* 3, 9. Philosophi minime mali illi quidem, sed non satis acuti. *Id. Pis.* 30. Notam apponere ad malum versum. *Id. Arch.* 10. *f.* Malus poeta. *Nep. Dat.* 6. Mala fide compositoque aliquid facere. *Cic. Verr.* 2, 3, 21. Malam opinionem habere de aliquo. *Hor. Sat.* 1, 3, 36. Mala consuetudo. *Quint.* 12, 1. conscientia; et *ib. f.* causa; et *ib.* Nihil tam occupatum, tot ac tam variis affectibus concisum atque laceratum, quam mala mens, *h. e.* mens male cogitans, pravus animus. *Sall. Cat.* 18. Mali mores. *Tibull.* 3, 5, 20. Et modo nata mala vellere poma manu, [*i. e. nocente, perniciosa. V. *Broukh.*] *Virg. Ecl.* 3, 11. mala vites incidere falce novellas. [*Burm. explicat *mala falce*, non acuta, obtusa, rubigine exesa, qualis falx ramis et vitibus tanto magis nocet. Doctissime ille quidem! Sed praeferenda Heynii ratio, simpl. *mala falce* pro *nociva, perniciosa* accipientis.] *Tibull.* 2, 4, 29. hinc Coa puellis Vestis, et a rubro lucida concha mari: Haec fecere malas, *h. e.* avaras, infidas, perjuras. *Id.* 1, 2, 51. Malae herbae; et *Virg. A.* 2, 471. mala gramina, *h. e.* noxia, venefica. *Stat. Th.* 6, 666. lux mala clypei, *h. e.* terribilis, et perstringens oculos. In *Leg. XII. Tab.* ap. *Plin.* 28, 2, 4. malum carmen, *h. e.* magicum. *Virg. Ecl.* 7, 28. Mala lingua, *h. e.* maledica, fascinatoria, ut *Serv.* loquitur. *Pl. Trin.* 1, 2, 30. Malis verbis objurgare aliquem. *Virg. A.* 2, 243. Malus ager, *h. e.* frugibus infelix. *Ter. Phorm.* 5, 8, 19. Facinus indignum et malum. *Id. Andr.* 2, 1, 17. Abi in malam rem. *Sall. Cat.* 21. Mala res, spes multo asperior, *h. e.* res angusta domi. *Quint.* 11, 3. vox. ℙ [*Notandum, v. *malus* adhiberi etiam talibus, quae per se quidem bonitate carent, ubi gravius epitheton exspectes. Ita ap. *Hor. Sat.* 1, 1, 77. *mali fures*; et 2, 3, 135. malae Furiae. *Virg. G.* 1, 129. malum virus. *Ecl.* 1, 51. mala contagia. *Hor. A. P.* 453. mala scabies. *Sat.* 2, 1, 56. Mala cicuta. *Liv.* 1, 57. Mala libido. Ita *Hom. Il.* 1, 10. *νοῦσον ἀνὰ στρατὸν ὦρσε κακὴν*, et al. *κακὸς θάνατος, μόρος.* Idem fortasse quod nos dicimus *heillos.* ℙ *Malus* ponitur etiam substantive. Ita *mali* ap. *Lucan.* 5, 773. Ut nolim servire malis: sunt Caesariani, injusti illi libertatis raptores. Adde *ib.* 8, 482. Sed melior suadere malis, etc. V. ad utrumque locum *Cort.*] ℙ *Τνῶμη* est illud *ejusdem* 3, 8. Nec enim est quis- quam tam malus, ut malus videri velit. ℙ Pro infelici, improspero, adverso. *Cic. Div.* 2, 25. Lacedaemoniorum mala pugna in Leuctris. *Sall. Jug.* 60. Oppidum post malam pugnam ab rege defecerat. *Hor. Od.* 1, 15, 5. mala ducis avi domum. *Pl. Aul.* 1, 1, 4. Malam aetatem exigere. Sed *mala aetas* dicitur etiam senectus. *Pl. Men.* 5, 2, 6. Ut mala aetas mala merx est tergo! Adde *Acc., Turpil., Pacuv.* et *Afran.* ap. *Non.* 1, 1. ℙ Est etiam non simplex, malitiosus, astutus, vafer. *Pl. Bacch.* 5, 2, 20. Oves stultae, atque haud malae *Bacch.* 5, 2, 20. Oves stultae, atque haud malae videntur. *Id. Truc.* 2, 5, 4. Nimio minus perhibemur malae, quam sumus ingenio. *Id. Rud.* 2, 5, 9. Amat hercle me: delituit mala. ℙ Item deformis, invenustus. *Pl. Merc.* 2, 3, 78. Ancilla mala. *Id. Bacch.* 5, 2, 42. Haud mala est forma. *Id. Bacch.* 5, 2, 42. Haud mala est mulier. *Quint.* 6, 3. *med.* Mala facies. ℙ *Malum pondus* est leve pondus. *Pl. Amph.* 1, 1, 156. Haud malum huic est pondus pugno. ℙ Gradus *pejor, pessimus* V. ss. ll. ℙ [*Confund. *malorum, laborum, dolorum.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 317.]

MĀLUS, i, f. *μηλέα*, arbor, quae mala fert. *Virg. G.* 2, 70. Et steriles platani malos gessere valentes. *Varr. R. R.* 1, 7. Malus bifera in agro Consentino. ℙ *Malus*, m. *ἱστὸς*, arbor navis antennas sustinens, et vela. *Cic. Sen.* 6. Ut si qui gubernatorem in navigando agere nihil dicant, cum alii malos scandant, alii per foros cursent, alii sentinam exhauriant. *Id. Verr.* 2, 5, 34. Malum erigi, vela fieri, praecidi ancoras imperavit. *Virg. A.* 5, 828. jubet ocius omnes Attolli malos, intendi brachia velis. *Ov. Her.* 5, 53. Aura levis rigido pendentia lintea malo Suscitat. *Lucan.* 5, 418. summi carchesia mali. *Hor. Od.* 1, 14, 5. malus celeri saucius Africo. *Val. Fl.* 1, 126. velifero quaerentem brachia malo; et *ib.* 312. celso cornua malo Expediunt; et *ib.* 620. Vela super tremulum subitus volitantia malum Turbo rapit. *Plin.* 7, 56, 57. *f.* Malum et antennam Daedalus invenit. ℙ A similitudine *malus* dicitur lignum in medio torcularis erectum. *Plin.* 18, 31, 74. Parvis prelis, et minori torculari, et malo in medio decreto. ℙ A similitudine est etiam illud *Lucr.* 6, 108. Carbasus ut quondam magnis intenta theatris Dat crepitum, malos inter jactata, trabesque.

*MAMA, oppidum Aethiopiae, vel fortasse Aethiopiae Aegyptoque conterminum. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[MĀMAS, antis, m. cupiens: a *μάμας, αντος* aor. 1. verbi *μαμάω* pro *μαμάω*, cupio. Est nomen servile R. in *Inscr.* ap. *Grut.* 1070, 1. *F.*]

*MAMELIA, oppidum Aethiopiae, vel fortasse in Aethiopiae Aegyptique confinibus. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[MĀMERCĪNUS, i, m. ad Mamercum pertinens, cogn. R., ut L. Aemilius Mamercinus cos. ann. U. C. CCCLXXXVIII., ap. *Liv.* 7, 1. *F.*]

MĀMERCUS, i, m. praenomen est Oscum, eo quod hi Martem Mamertem appellant. *Festus.* Hinc fortasse Romani praenomen Marci passim usurparunt. ℙ *Mamercus* fuit etiam cogn. R., ut M. Aemilius Mamercus cos. ann. DCLXXVII., cujus meminit *Cic. Brut.* 47.

MĀMERS, Mamertis facit: id est lingua Osca Mars, Martis: unde et Mamertini in Sicilia dicti, qui Messanae habitant. Haec *Festus. Varro* autem *L. L.* 4, 10. *f.* Sabinam vocem esse tradit. Porro causam, cur Messanenses dicti sint Mamertini, tradit idem *Festus* ex *Alfio l.* 1. *Belli Carthag.*, scilicet Samnites olim auxilium tulisse Messanensibus, eosque ab hoste liberatos: ob id meritum in civitatem fuisse allectos, jactaque sorte duodecim Deorum nominibus, Mamertem exisse: inde omnes Mamertinos appellatos. *Plin.* 3, 8, 14. Oppidum Messana civium R., qui Mamertini vocantur.

MĀMERTES vel Mamers, ertis, m. vir Corinthius, qui filios fratris sui Sisaponis libidine regnandi interfecit, maximo suo malo. Nam ubi Sisapo factum rescivit, eum membratim discerpsit. *Ov. Ib.* 549., ubi alii aliter leg.

MĀMERTĪNUS, a, um, adj. ad Mamertinos pertinens. V. MAMERS. *Cic. Verr.* 2, 2, 5. Mamertina civitas. *Plin.* 14, 6, 8. *n.* 4. vina. *Mart.* 13, 117. Amphora Nestorea tibi Mamertina senecta Si detur, quodvis nomen habere potest. ℙ *Mamertinus* sub Juliano Aug. praefectus aerarii, et praetorio per Illyricum, demum consul ab eo factus ann. a Chr. n. CCCLXII., gratiarum actionem hac ipsa de re apud eum habuit, quae hodieque exstat: in qua labentem jam Latinae linguae majestatem agnoscere facile possis.

MAMILIA Turris, intra Suburae regionem a Mamilio nomen accepit. Porro Mamiliorum familia progenita fuit a Mamilia Telegoni filia, quam Tusculi procreaverat, cum illud oppidum condidit. *Festus.* Narrat *Liv.* 3, 29. L. Mamilio Tusculano civitatem datam ann. U. C. CCXCVI. De Octavio Mamilio, cui Tarquinius Superbus filiam nuptui dederat, ad conciliandos sibi animos et opes Latinorum, quia is Latini nominis longe princeps habebatur, habes ap. *eund.* 1, 49. *extr.* ℙ *Mamilia lex*, cujus meminit *Cic. Leg.* 1, 21. videtur fuisse de arbitris eligendis in controversiis de finibus agrorum. Ejus fragmenta tria habemus ap. *Goes.* p. 339. Lata est a C. Mamilio Turrino trib. plebis, qui ob id *Limetanus* cognominatus est, q. v. v. s. l.

MAMILIĀNUS, a, um, adj. ad Mamilium aliquem pertinens, ut *Mamiliana rogatio* ap. *Sall. Jug.* 44.

MĀMILLA et Mammilla, ae, f. *τιτθίον*, dimin. mammae, atque idem saepe significans, papilla. *Vell.* 2, 70. de Bruto: Cum mucronem gladii sinistrae admovisset mamillae, uno ictu transfixus exspiravit. *Juven.* 6, 400. Ipsa loqui recta facie, strictisque mamillis. *Id.* 12, 74. Scrofa triginta clara mamillis. ℙ *Mammilla* est etiam vox blandientis feminas praecipue. *Pl. Ps.* 1, 2, 47. Ubi isti (*viri*) sunt, quibus vitae, quibus deliciae, quibus savia, mammillae mellitae? scil. estis. ℙ A similitudine ita dicitur tubus mammae figura, per quem aqua emittitur. *Varr. R. R.* 3, 14. Si eduxeris fistulam, et in eam mamillas imposueris tenues, quae eructent aquas. Al leg. *papillas.* Sic *Plin.* 35, 12, 46. *mammata* dixit in balineis fictilia illa, per quae calor ex hypocausto in balineas transfunditur. ℙ In capris *mammillas pensiles* vocat *Varr. R. R.* 2, 3. verruculas duas parvae mammae forma, sub earum rostra pendentes. Al. tamen leg. *mammulas.*

MAMILLĀNUS, a, um, adj. ut Mamillanae ficus, ap. *Plin.* 15, 18, 19., sic appellatae a similitudine mammarum. Eadem de causa *Mammosa pira* memorantur ab *eod. ib.* 15, 16.

MAMILLĀRE, is, n. *ἐπιμαστίδιον*, strophium, fascia e pelle, qua mulieres mamillarum tumorem coercebant. Legitur in *lemmate* ap. *Mart.* 14, 66. Taurino poteras pectus constringere tergo: Nam pellis mammas non capit ista tuas.

MAMMĀ, ae, f. *τιτθὸς, μαστὸς*, receptaculum lactis in femina: est a *μάω*, quaero, cupio, cujus praet. perf. pass. *μέμαμαι*, unde prius *mama*, deinde *mamma* factum. Hinc *Etymol. M. Μαστὸς, ὃν ἐπιζητοῦσι τὰ βρέφη. Gell.* 12, 1. vocat fontem sanctissimum corporis, generis humani educatorem. *Pl. Truc.* 2, 5, 1. Puero isti date mammam. *Cic. Div.* 2, 41. Puer in gremio matris sedens, mammam appetens. *Plin.* 35, 10, 30. *n.* 19. Ad mammam adrepere infans. *Lucr.* 5, 883. puer Ubera mammarum insomnis lactantia quaerit. *Virg. A.* 1, 496. de Amazone: Aurea subnectens exsertae cingula mammae. ℙ Usurpatur etiam de bestiis. *Cic. N. D.* 2, 51. *f.* Quae multiplices fetus procreant, ut sues, ut canes, his mammarum data est multitudo: quas easdem paucas habent eae bestiae, quae pauca gignunt. *Plin.* 11, 40, 95. Balaenae, vitulique mammis nutriunt fetus. *Virg. G.* 3, 309. Quam magis exhausto spumaverit ubere mulctra; Laeta magis pressis manabunt flumina mammis. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Mammam sugere. *Plin.* 11, 40, 95. Mammas premere, *h. e.* exprimere sugendo. *Id. ib.* Mamma sterilescit, *h. e.* arescit. *Id. ib.* descendit, *h. e.* lacte manat. *Id. ib.* Equae anno prope toto mammas praebent. *Id.* 26, 15, 92. Mammas uberiores reddere. *Id.* 20, 33, 96. replere. *Id.* 23, 2, 32. exstinguere, *h. e.* siccare. ℙ Dicitur etiam de viris. *Id.* 11, 39, 95. Mammas homo solus e maribus habet: cetera animalia mammarum notas tantum. *Cic. Fin.* 3, 5. *med.* Viris ad ornatum donatae sunt a natura mammae, atque barba. *Just.* 12, 9. *f.* Sagitta sub mamma trajectus. ℙ In arboribus *mamma* dicitur parva illa extuberatio in cortice, unde germen, et rami erumpunt. *Plin.* 17, 16, 26. Exempta scutula cortici, imprimitur ex alia cortex par, cum sui germinis mamma. ℙ [Adhibetur et in blanditiis. *Pl. Most.* 1, 4, 7. Ecquid tibi videor, mamma, madere? At *Bothe* rectius edidit: Ecquid tibi videor ma-ma-madere. Loquitur enim ebrius. ℙ Ita etiam infantes matrem appellant, ut *tatam* patrem, *papam* cibum. *Varr.* ap. *Non.* 2, 97. Cum cibum ac potionem buas ac papas vocent, matrem mammam, patrem tatam. *Mart.* 1, 101. Mammas atque tatas habet Afra: sed ipsa tatarum Dici et mammarum maxima mamma potest. *Inscr.* ap. *Grut.* 663, 8. Zetho Corinthus tata ejus, et Nice mamma *fecit:* V. A. I. D. XVI. ℙ Est item avia. *Inscr.* ap. *Mur.* 1134, 3. Cn. Arrio Agapeto Arria Agapete mater, et Bostrychus pater, et Helpis mamma, et Fieie nutrix filio pientissimo. ℙ Est quoque nutrix. *Inscr.* ap. *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 2. p. 82. ed. *Mediol.* Diis propitiis. Claudia Ti. F. Quinta C. Julio Hymeto paedagogo suo, item tutori a pupillatu ob redditam sibi ab eo fidelissime tutelam, et C. Julio Epitynchano fratri ejus, et Juliae Sporidi mammae suae *fecit. F.*]

MAMMAEA. V. v. sq.

MAMMAEĀNUS, a, um, adj. ad Mammaeam pertinens, quae fuit mater Alexandri Severi. *Lampr. Alex. Sev.* 57. *extr.* Puellas et pueros, quemadmodum Antonius Faustinianas instituerat, Mammaeanas et Mammaeanos instituit. V. FAUSTINIANUS.

MAMMĀLIS, e, adj. ad mammas pertinens. *Ap-*

pul. Herb. 26. herbam chamaepityn *mammalem* vocat, quia prodest in morbis mammarum.

MAMMĀTUS. V. MAMILLA.

MAMMĒĀTUS, a, um, adj. mammosus. *Pl. Poen.* 1, 2, 181. Hujus amica mammeata. Confirmat *Non.* 2, 529.

[MAMMENSIS, is, adj. ad Mammam pertinens, parvam urbem in Byzacena Asiae provincia, cujus meminit *Procop. B. Vand. l.* 2. *c.* 11. *Coripp. Johann.* 6, 283. Proelia dura petens, campis Mammensibus Austur Rustica funereis sternebat corpora telis. *F.*]

*MAMMISEA TETRARCHIA in Syria fuit, in Cyrrhestica. *Plin.* 5, 24. ubi tamen *Harduinus* mavult *Minnizeam*, a Minniza sc. Cyrrhesticae urbe. *B. A.*

*MAMMONAS vel Mammona, ae, m. (ὁ μαμωνᾶς vel μαμωρᾶς *Matth.* 6, 24. *Luc.* 16, 9. Chald. Mamon מָמוֹן et in statu emph. מְמוֹנָא i. e. pecunia, opes,) *wealth*, *riches*, *mammon*. V. in *Mammoneus*, *a*, *um*. *B. A.*

MAMMONĒUS, a, um, adj. ad mommonam pertinens. Est autem *mammona* Syriaca vox, qua significantur divitiae. *August.* docet *de serm. Domini in monte* 2, 14. Punice *mammon* idem esse, quod lucrum. [Hinc *mammonea fides* est perfida, et quae spe lucri et divitiarum solummodo constat, ap. *Prud. Hamart.* 429. Mammoneamque fidem pacis sub amore sequuntur. Hic *Prud.* licenter secundam syllabam corripit. *F.*]

MAMMOSUS, a, um, adj. μεγαλόμαστος, magnas habens mammas. *Laber.* ap. *Gell.* 3, 12. Non mammosa, non annosa, non bibosa, non procax. *Varr. R. R.* 2, 9. Canes feminas volunt esse mammosas, aequalibus papillis. Adde *Mart.* 14, 149. ℙ *Mammosa pira*, quae instar mammae turgescunt. *Plin.* 15, 15, 16. ℙ *Mammosum panici genus*, panum habens racemosum, et parvis paniculis constantem, cacumine gemino. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 3. ℙ *Mammosum tus*, cum haerente lacrima priore, consecuta alia miscuit se. *Id.* 12, 14, 32.

*MAMMOTHREPTUS, i, m. a nutrice educatus. *August. in Psalm. Conc.* 30. *B. A.*

MAMMŪLĀ, ae, f. dimin. mammae. *Varr. R. R.* 2, 3. Caprae sub rostra duas, ut mammulas pensiles habent. Alii leg. *mammillas*. V. VERRUCULA. *Cels.* 7, 26. *in.* Femina urinae iter mammulae simile habet. Ita in omnib. suis editionib. et Codd. MSS. vidit *Morgagnius*, atque ita edidit *Targa;* alii tamen minus recte *caruncula*e. ℙ ℙ Item avia, *avola*. *Inscr.* ap. *Grut.* 663, 2. Valerius Julianus Italico filio infelicissimo, et Honoratae mammulae hujus fecit. Haec namque emeritos bis quadraginta per annos Vixit, at hic terno consule natus erat. Al. leg. *obit.* ℙ Est etiam cogn. cujusdam M. Cornelii legati ad Ptolomaeum Aegypti regem, ap. *Liv.* 42, 6. [*Quaedam h. l. emendavit *F.*[

*MAMORTHA, Samariae oppidum, post capta Hierosolyma Neapolis dictum, olim vero Sichem. *Plin.* 5, 13. *B. A.*

MAMPHŪLA, ae, f. placenta seu collyra ex farina triticea, quam Hebraei, et ceteri orientales populi sacerdotibus, tanquam primitias, offerebant, quoties panis massa in qualibet domo subigeretur. Eadem in usu olim etiam apud Romanos fuisse videtur; hinc ap. nostrates etiamnum pueri ea placenta subcinericea donantur, quoties farina ad panem conficiendum subigitur; est a Syriac. ܡܦܠܚܐ *maphula* seu *mamphula*, casus, et Hebr. מַפָּלָה *mappalà*, seu *mamphalà*, deciduum, *h. e.* quod ex majori massa decidit, seu tollitur. V. *Num.* 15, 21. et *Ezech.* 44, 30. *Festus:* Mamphula appellatur panis Syriaci genus, quod, ut ait Verrius, in clibano antequam percoquatur, decidit in carbones, cineremque: cujus meminit Lucilius: Pistricem validam si nummi suppeditabunt, Addas empleuron, mamphulas quae sciat omnes. [*Plura adjecit *F.*]

MAMPHUR, μαννοφόρον, lignum rotundum mediocris longitudinis loro circumvolutum, quod circumagunt fabri in operibus tornandis. *Fest.* Est a voce Graeca allata, quae a μάννος, monile, et φέρω, porto, quia circumvolutum habet lorum, ut collum monile. *Scalig.*

*MAMŪDA, oppidum Aethiopiae, vel in confinio Aethiopiae atque Aegypti. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MĂMURĬUS, ii, m. Μαμούριος, faber aerarius, qui tempore Numae floruit. De hoc sic scribit *Fest.* Mamurii Veturii nomen frequenter in cantibus Romani frequentabant hac de causa. Numa Pompilio regnante, e coelo cecidisse fertur ancile, id est scutum breve, quod ideo sic appellatum est, quia ex utroque latere erat recisum, ut summum infimumque ejus latus medio pateret: unaque edita vox est, omnium potentissimam fore civitatem, quamdiu id in ea mansisset. Itaque facta sunt ejusdem generis plura, quibus id misceretur, ne internosci coeleste posset. Probatum opus est Mamurii Veturii, qui praemii loco petiit, ut suum nomen Salii inter carmina canerent. *Ov. Fast.* 3, 391. Inde sacerdotes operi promissa vetusto Praemia persolvunt, Mamuriumque vocant. *Prop.* 4, 2, 61. At tibi, Mamuri, formae caelator ahenae.

MAMURRA, ae, m. eques Romanus, Formiis natus, praefectus fabrorum C. Caesaris in Gallia, qui primus Romae in Coelio monte parietes domus suae marmore incrustavit, nullamque in aedibus columnam habuit, nisi e marmore, omnesque solidas e Carystio, aut Lunensi. Hic est ille Mamurra, *Catulli* carminibus proscissus, qui domum ejus dixit habere, quidquid habuisset Comata Gallia. Haec omnia *Plin.* 36, 6, 7. [*Catull.* 29, 3. Mamurram habere, quod Comata Gallia Habebat uncti, et ultima Britannia? Hic prima in *Mamurram* videtur esse brevis, nam totum carmen constat ex iambis puris. Longa tamen est ap. *Hor. Sat.* 1, 5, 37. In Mamurrarum lassi deinde urbe manemus, *h. e.* Formiis, Mammurrarum patria. *F.* *V. *Heindf.* ad h. l.]

[MAMURRĀNUS, a, um, adj. ad Mamurram pertinens. *Inscr.* in *Giorn. Arcad. Decembr.* 1825. p. 346. Claudiae Priscae conjugi piissimae Eutyches Caes. N. ser. Tryphonianus, dispensator villae Mamurranae. *F.*]

MĂNA et Mānūānā, ae, f. nomina sunt Deorum praestitum, ap. *Capell.* 2, 40. V. PRAESTES.

MĀNĂBĬLIS, e, adj. facile manans, ut Manabile frigus, ap. *Lucr.* 1, 534., *h. e.* penetrans.

MĂNĂCHUS vel Manacus, i, m. circulus in horologio solari seu sciotherico, cujus ope, praeter horarum et dierum longitudinem ab aliis lineis praemonstratam, etiam menses seu XII. zodiaci signa ab umbra gnomonis quotidie indicatur: est autem μάναχος Dorice pro μήναχος, ἀπὸ τοῦ ἔχειν τοὺς μῆνας. [Hinc Itali suum habent *almanacco*, ab Arabibus nempe derivatum, qui articulum *al* ipsorum proprium voci *manacho* praefigunt. *Vitr.* 9, 8. e centro aequinoctiali intervallo aestivo circinatio circuli menstrui agatur, qui manacus dicitur. V. *Guattani Mem. Encyclop. Rom.* T. 5. p. 103. et ann. 1816. p. 128. *F.*]

MĂNAE Spongiae. V. MANON.

MĂNĀLIS, e, adj. ex quo aliquid manat. *Manalis fons*, ex quo perpetuo aqua fluit. Ab auguribus fons manalis puteus perennis vocabatur. *Fest.* ℙ *Manalis lapis*, ostium Orci, per quod Manes, idest animae Inferorum ad Superos manarent. *Paulus* ex *Festo*, qui deducere videtur a *manando*. Sed si manalis lapis erat Orci ostium, quis dubitet, quin id nomen sit a Diis *Manibus?* ℙ *Manalem lapidem* etiam vocabant petram quandam, quae erat extra portam Capenam juxta aedem Martis, quam cum propter nimiam siccitatem loco moverent, et in urbem protraherent, inde pluvia statim sequebatur: a *mano* quod aquis manaret. *Paulus* ex *Festo*. Meminit ejus lapidis et *Varro de vita P. R.* l. ap. *Non.* 15, 32. *et Fulgentius Planciades de prisco sermone*, ubi ex *Labeone* idem confirmat. ℙ Ap. *Varr. l. c.* urceolum *aquae manale* vocabant, quod eo aqua in trulleum effunderetur. Unde quidam *aquaemanale* conjunctim scribunt. V. AQUIMINARIUM. ℙ *Labeo* modo laudatus, in libris de Etrusca disciplina haec habet: Fibrae jocinoris sandaracei coloris dum fuerint, manales tum vertere opus est petras: h. e., ut subdit *Fulgent.*, quas antiqui solebant in modum cylindrorum per limites trahere pro pluviae immutanda inopia. Non ergo solum extra portam Capenam, sed alibi quoque hujusmodi manales lapides habebantur.

MĀNĀMEN, inis, n. manatio, fluxus. *Auson. Mosell.* 32. bivio refluus manamine pontus, *h. e.* mare fluxu et refluxu remeans.

*MANĀTES, um, m. populi Latii, qui Manam vel Manum fortasse oppidum sic dictum incolebant. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

MĀNĀTĬO, onis, f. aqua stillans, effusio aquae per rimas. *Front. Aquaed.* 65. Intercidit tamen aliquantum e ductus vitio, qui cum sit depressior, non facile manationes ostendit; et *ib.* 110. Aquae caducae, quae ex castellis effluunt, aut ex manationibus fistularum; et *ib.* 122. Tectoria corrumpuntur, unde fiunt manationes: quibus necesse est latera rivorum et substructiones vitiari.

MANCEPS, ĭpis, abj. qui proprio jure aliquid possidet: a *manus*, et *capio*, quasi aliquid initio ab aliis derelictum manu ceperit. *Tert. Apol.* 11. Necesse est, concedatis aliquem sublimiorem Deum, et mancipem quendam divinitatis, qui ex hominibus Deos fecerit. ℙ Speciatim sumitur pro eo, qui aliquid in auctione, aut extra emit, conducit, aut redimit, ἐργολάβος: quia et hic manu capit: nam manu sublata significabat, se pluris esse licitatum. Iis quippe publica locabantur, qui in licitatione majorem pecuniae summam, sublato digito, datis praedibus spopondissent. Haec *Festus. Cic. Verr.* 2, 1. 54. Locare incipit: accurrunt ad tempus tutores: digitum tollit Junius patruus. Isti color immutatus est: quid ageret, coepit cogitare: si opus pupillo redimeretur, si res abiret ab eo mancipe, quem ipse apposuisset, sibi nullam praedam esse, *h. e.* redemptore sartorum tectorum. *Id. Rosc. Am.* 8. Hominis studiosissimi nobilitatis manceps fit Chrysogonus. *Nep. Att.* 6. Nullius rei neque praes, neque manceps factus est. *Ascon.* in *Div. Verr.* 10. Mancipes sunt publicanorum principes, Romani homines: qui quaestus sui causa, si decumas redimunt, decumani appellantur; si portum aut pascua publica, portitores aut pecuarii: quorum ratio scriptura dicitur. Hi omnes exigenda a sociis suo periculo exigunt, et reipubl. repraesentant, providentes etiam in illa redemptione commodis suis. *Plin. ep.* 3, 19. Sunt ergo instruendi complures frugi mancipes, *h. e.* qui agros mercede conducunt. *Suet. Vesp.* 1. *f.* Petronii patrem fuisse mancipem operarum, quae ex Umbria in Sabinos ad culturam agrorum quotannis commeare solent, *h. e.* conductorem mercenariorum et operariorum servorum, ut opera eorum ad quaestum uteretur. *Plin.* 10, 43, 60. Manceps sutrinae, *h. e.* qui officinam conduxit, ut ibi sutrinam exerceat; et 33, 13, 57. Pretia rerum omnibus paene annis mutari, prout quisque mercatus sit, aut aliquis praevalens manceps annonam flagellet: qui minoris coemit, ut carius vendat. ℙ *Manceps viae* idem est ac redemptor, qui eam reficiendam quaestus sui causa redemit; ideo etiam redemptor appellatus. *Tac. A.* 3, 31. Idem plurima per Italiam itinera fraude mancipum, et incuria magistratuum interrupta et impervia suscepit. *Inscr.* ap. *Grut.* 622, 2. Cn. Cornelio Cn. F. Sab. Musaeo mancipi viae Appiae etc. ℙ Translate. *Plin. ep.* 2, 14. Sequuntur auditores actoribus similes, conducti et redemti mancipes, *h. e.* qui a causidicis pretio conducti, alios ad hoc conducunt, ut plausu ipsos causidicos prosequantur et laudibus. ℙ Accipitur interdum pro fidejussore. *Pl. Curc.* 4, 2, 29. Ego mancipem te nihil moror, nec lenonem alium quemquam.

[MANCĬA, ae, f. idem ac manus, et vox vulgi propria, cujus dimin. est manciola. Est cogn. R., ut Curtilius Mancia cos. ann. U. C. DCCCVIII. ex *Marin. Frat. Arv.* p. 88., et Q. Curtius Mancia ap. *Cic. Off.* 1, 30. *f.* Hinc derivatur Italorum *mancia*, donum scilicet, quod praeter operae mercedem operario quis manu sua offert. *F.*]

MANCĪNĬĀNUS, a, um, adj. ad Mancinum pertinens, ut Manciniana deditio, ap. *Flor.* 3, 14. h. e. qua C. Hostilius Mancinus Numantinis hostibus deditus est. V. *eund.* 2, 18. et *Cic. Or.* 1, 40.

MANCĪNUS, a, um, adj. a *mancus*, affertur a *Prisc.* 2, 592. sed sine exemplis. Fuit cogn. R. in gente Hostilia, ut A. Hostilius Mancinus, in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 293. ℙ Mancini fana appellabantur, quod Mancinus habuit insignem domum, quae publicata est eo interfecto. *Festus.*

MANCĬOLĂ, f. χειρίδιον, parva manus, dimin. manciae. *Naev.* ap. *Gell.* 19, 7. Manciolis tenellis.

*MANCIPARĬUS, i, m. Vocabulum ἅπαξ λεγόμενον, quod habet *Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 11, 147. si modo sana sit lectio. *B. A.*

MANCĬPĀTĬO et Mancupatio, onis, f. χείρωσις, ἀνδραποδισμός, actus abalienandi, et veluti simulacrum venditionis in iis rebus, quae *mancipi* dicebantur: a *mancipio*. [*Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 1. §. 121. Qui mancipio accipit, apprehendere id ipsum, quod ei mancipio datur, necesse sit: unde etiam mancipatio dicitur, quia manu res capitur. V. MANCĬPIUM. *F.*] ℙ Sumitur et pro vera venditione. *Plin.* 9, 35, 58. Lolliam Paulinam vidi smaragdis margaritisque opertam toto capite, manibus, digitisque; quae summa quadringenties HS. colligebat; ipsam confestim paratam mancipationem tabulis probare, *h. e.* ostendere tabulas, in quibus earum gemmarum venditio et pretium descriptum erat. Alii leg. *nuncupationem*, quos reprehendit *Hard.*

MANCĬPĀTUS et Mancupatus, a, um, part. a *mancipo*, mancipio traditus, venditus, alienatus, addictus. *Cic. Phil.* 2, 21. Tum iste venditum atque mancipatum tribunatum consiliis vestris opposuit. Al. leg. *emancipatum*. [*Ita *Orell.* nulla lectionis varietate indicata.] *Id. Sen.* 11. Ita enim senectus honesta est, si se ipsa defendit, si jus suum retinet, si nemini mancipata est. Hic quoque al. *emancipata*. [**Orell.*, q. v., legit *mancipata*. *Emancipata* defendit *Heusing.*] *Tac. H.* 2, 71. Luxu et saginae mancipatus emptusque.

MANCĬPĀTŬS, us, m. idem ac mancipatio. *Plin.* 9, 35, 60. In mancipatum venit, ut praedium aliquod: id est solemnitates eae adhibentur, quae solent in iis rebus, quae sunt mancipi. ℙ Est etiam functio, munus, et procuratio ipsa mancipis, *h. e.* ejus, qui aliquid conduxit a publico, puta vectigalia, cursum publicum, vias muniendas, etc. *Imppp. Gratian., Valentin. et Theodos. Cod. Theod.* 8, 5, 36. Mancipibus supra lustrale tempus cura non immineat mancipatus. *Impp. Valentinian. et Valens ib.* 7, 9. Ad ejus, quod declinare tentarunt, muneris functionem, et ad necessitates constringantur mancipatus.

MANCĬPI. V. v. sq.

MANCĬPĬUM et Mancupium, ii, n. αὐριόνης, cujusvis rei dominium, seu jus proprietatis. Antiqui enim res, quarum dominium comparare volebant, manu capiebant, seu prehendebant. *Lucr.* 3, 985. Vitaque mancipio nulli datur, omnibus usu, *idest*, nulli ita datur, ut propriam ac perpetuam habeat. *Sen. ep.* 72. *med.* Fortuna nihil dat mancipio. *Curius* ad *Cic. Fam.* 7, 29. Sum χρήσει μὲν tuus, κτή-

σει δὲ Attici nostri. Ergo fructus est tuus, mancipium illius. ℙ Hinc *res mancipi*, vel (ut antiqui loquebantur) *res mancupi*, dicuntur, quae in nostro sunt mancipio, hoc est quae nostro dominio, juri, aut potestati sunt subjectae, quasque, quoties lubet, possumus alienare: quae autem in nullius sunt potestate, quaeque alienari non possunt, *res nec mancipi* dicuntur, quae scil. in nullius sunt mancipio. Est autem *mancupi* seu *mancipi* genitivus per apocopen pro *mancupii* seu *mancipii*. *Cic. Mur.* 2. Quod si in iis rebus repetendis, quae mancipi sunt, is periculum judicii praestare debet, qui se nexu obligavit. *Id. Top.* 5. *extr.* Abalienatio est ejus rei, quae mancipi est, aut traditio alteri nexu, aut in jure cessio. ℙ *Emptio eorum quae mancipii sunt*, ut ait *Plin.* 33, 3, 13., et *mancipatio* correlativa sunt. Nam respectu venditoris contractus hic dicitur *mancipatio*, seu venditio mancipii; contra respectu emptoris dicitur *emptio mancipii*. Hujusmodi vero contractus ita fieri docet *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 1. §. 119. Est autem mancipatio (*h. e.* venditio eorum, quae mancipii sunt) imaginaria quaedam venditio, quae et ipsum jus proprium civium Romanorum est, eaque res ita agitur, adhibitis non minus quam quinque testibus, civibus Romanis puberibus, et praeterea alio ejusdem conditionis, qui libram aeneam teneat, qui appellatur libripens: is qui mancipio accipit, rem tenens ita dicit: *Hunc ego hominem ex jure Quiritium meum esse ajo, isque mihi emptus est hoc aere aeneaque libra:* deinde aere percutit libram, idque aes dat ei, a quo mancipio accipit, quasi pretii loco. Eo modo et serviles et liberae personae mancipantur: animalia quoque, quae mancipi sunt, quo in numero habentur boves, equi, muli, asini; item praedia tam urbana, quam rustica, quae et ipsa mancipi sunt, qualia sunt Italica, eodem modo solent mancipari. In eo solo praediorum mancipatio a ceterorum mancipatione differt, quod personae serviles et liberae, item animalia, quae mancipi sunt, nisi in praesentia sint, mancipari non possunt: praedia vero absentia solent mancipari. ℙ *Sui mancipii esse*, est sui juris esse, nullius dominio subjectum esse. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1, 16. *med.* An ut esset sui juris et mancipii respublica. ℙ *Mancipio dare*, fere est rem ita dare, ut evictionem nos praestituros spondeamus. Et *mancipio accipere*, est ea lege emere, ut venditor praestet evictionem. *Pl. Curc.* 4, 2, 9. Memini, et mancipio tibi dabo. *C.* ego ne a lenone quidquam Mancupio accipiam, quibus sui nihil est, nisi una lingua? *Cic. Att.* 3, 50. Vestorius ad me scripsit, ut juberem mancipio dari servo suo fundum Brinnianum, ut ipse ei Puteolis recte mancipio dare posset. Adde *Top.* 10. ℙ *Jure mancipii* esse dicuntur ea, quae mancipi sunt, et emptione mancipi emuntur. *Cic. Har. resp.* 7. Multae sunt domus in hac urbe, jure privato, jure hereditario, jure auctoritatis, jure mancipii, jure nexi. ℙ *Esse in mancipio alicujus*, jure mancipi ab aliquo possideri. *Gell.* 18, 6. *f.* Matremfamiliam appellatam esse eam solam, quae in mariti manu mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu mancipioque esset. ℙ Translate. *Cic. Top.* 26. *f.* Sic nos tibi ad id, quod quasi mancipio dare debuimus, ornamenta quaedam voluimus non debita accedere. ℙ Accipitur etiam pro ipsa venditione, seu mancipatione. *Cic. Off.* 3, 16. Hae aedes Sergio serviebant: sed hoc in mancipio Marius non dixerat. [*Recte *Schütz.* in *cl. Cic.* p. 354. sq., ubi v. *faciendo* intelligit. *Ernest. mancipium* pro formula, v. conditione accipit; quod latine quidem non dicitur. V. *Beier.* ad h. l.] Adde *Cic. Or.* 1, 39. ℙ Ipsa quoque res, quae mancipi jure possidetur, *mancipium* dicitur, cum de servo sermo est: sive jure belli, sive ex ancilla natus, sive quod aere emptus sit. *Id. Par.* 5, 1. Non enim ita dicunt, eos esse servos, ut mancipia, quae dominorum sunt facta nexu, aut aliquo jure civili. *Id. Att.* 8, 11. *med.* Conculcari miseram Italiam, et quati mancipiis ex omni genere collectis. *Hor. Ep.* 1, 6, 39. Mancipiis locuples eget aeris Cappadocum rex. *Sen. ep.* 70. *f.* Extrema mancipia. [*Liv. 41, 6 Mancipia argento parata: ἀργυρώνητοι. *Vell.* 2, 53, 2. imperio arbitrioque Aegyptii mancipii.] ℙ Urbane. *Ov. Pont.* 4, 5, 40. Pro quibus ut meritis referatur gratia, jurat, Se fore mancipium tempus in omne tuum. *Petr. fragm. Trag.* 68. *Burm.* Idem sutor est, idem cocus, idem pistor, omnis Musae mancipium. *Prud. Apoth.* 476. Mancipium Christi, fur corruptissime, vexas.

MANCĬPO et Mancupo, as, avi, atum, a. 1. ἀνδραποδίζω, mancipio trado, in alterius dominium et proprietatem transfero, vendo, alieno, addico. *Pl. Curc.* 4, 2, 10. de lenonibus: alienos mancupatis, Alienos manumittitis, alienisque imperatis. *Hor. Ep.* 2, 2, 159. Quaedam, si credis consultis, mancipat usus. *Plin. ep.* 7, 18. Pro quingentis millibus nummum, quae in alimenta ingenuorum promiseram, agrum ex meis, longe pluris actori publico mancipavi: eundem vectigali imposito, recepi, tricena millia annua daturus. *Tac. A.* 2, 30. Novi juris repertor Tiberius mancipari servos singulos actori publico jubet. *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 2. §. 33. Cum in mancipanda proprietate ususfructus deducitur, eo fit, ut apud alium ususfructus, apud alium proprietas est. ℙ Translate est addicere, subjicere, obligare. *Appul. Met.* 9. Mero, et stupro corpus mancipare; et *ib.* 10. Mancipabatur potestas capitis in manum carnificis. *Imppp. Valentinian., Valens et Gratian. Cod. Theod.* 12, 1, 83. De ignaviae latebris retractus curiarum functionibus mancipetur. [*V. MANCIPATUS, a, um.] ℙ Pro prehendere, manu capere. *Solin.* 20. de alce: Ita capitur: alioqui difficile est eam mancipari.

*MANCUNĬUM, i, n. Britanniae oppidum, hodie forsan *Manchester. Ant. Itin. B. A.*

MANCUS, a, um, adj. πηρὸς, membro aliquo captus: et refertur ad manus, sicut *claudus* ad pedes. [*Martinius*, prob. *Doederl.* 3, 117., originem vocis vidit in *minus.*] *Ulp. Dig.* 21, 1, 12. Sciendum, scaevam non esse morbosum, praeterquam si, imbecillitate dextrae, validius sinistra utatur: sed hunc non scaevam, sed mancum esse dicimus. *Cic. Rabir. perduell.* 7. Q. Scaevola confectus senectute, perditus morbo, mancus, et membris omnibus captus ac debilis. *Ov. Fast.* 3, 825. Et licet antiquo manibus collatus Epeo Sit prior, irata Pallade, mancus erit. *Juven.* 3, 48. nulli comes exeo, tanquam Mancus, et exstinctae corpus non utile dextrae. *Liv.* 7, 13. De nobis ita desperasti, ut te mancorum ac debilium ducem judicares esse. *Pl. Merc.* 3, 4, 45. Ad mandata claudus, caecus, mutus, mancus, debilis. ℙ Translate est imperfectus, infirmus, inutilis. *Cic. Fin.* 3, 9. Mancam fore putaverunt sine aliqua accessione virtutem. *Id. Mil.* 9. Occurrebat, mancam ac debilem praeturam suam futuram consule Milone. *Id. Off.* 1, 43. Contemplatio naturae manca quodammodo atque inchoata est, si nulla actio rerum consequatur. [*Hor. Sat. 2, 7, 88. In quem manca ruit semper fortuna.] ℙ *Mancum* adverbii more. *Prud.* περὶ στεφ. 2, 23. Errorque mancum claudicat, Et caeca fraus nihil videt.

*MANDACADĒNI, orum, m. incolae Mandacadae, Mysiae oppidi. *Plin.* 5, 30. ed. *Hard.* Antea legebatur *Mandagadeni.* ℙ Oppidi mentio facta est in *Notit. Empisc. Hellesp. B. A.*

*MANDALUM, i, n. Africae lacus, in terra Troglodytica, non longe a sinu Arabico. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MANDARĒI, orum, m. populi Asiatici, ultra Maeotim lacum. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

MANDĀTĀRĬUS, ii, m. cui quippiam mandatum est. Legitur a quibusd. ap. *Ulp. Dig.* 17, 1, 10. §. 11., sed alii rectius *mandatores* legunt.

MANDĀTĬO, onis, f. actus mandandi, mandatum. *Julian. Dig.* 41, 1, 37. Quia nec stipulatione, nec mandatione, nec ullo alio modo per servum quidquam ei acquiritur. Ita *Torrentin.*, alii *traditione* habent.

MANDĀTĪVUS, a, um, adj. ad mandandum pertinens. *Mandativus modus* apud quosdam grammaticos, teste *Diomed.* 1, 330., est in iis verborum inflexionibus, quibus aliquid in futurum fieri mandamus, ut *leges*, *docebis* etc., et sic ab imperativo distinguunt, quo aliquid statim fieri imperamus, ut *lege*, *doce.*

MANDĀTOR, oris, m. qui alteri mandatum aliquod injungit. *Paul. Dig.* 17, 1, 22. *f.* Mandatum renunciare, ut integrum jus mandatori reservetur. *Cajus Instit.* 17. *extr.* Et quod extra mandatum egit, non praejudicet mandatori. *Tert. adv. Marc.* 3, 2. Nec missus credetur, quem nunquam mandator designavit. ℙ *Mandatores* etiam dicuntur, qui auctores sunt delationum, et delatores instruunt, et subornant ad accusandum. *Suet. Tit.* 8. Et delatores mandatoresque erant ex licentia veteri: hos flagellis caesos venire imperavit. *Callistr. Dig.* 49, 14, 2. *med.* Delator compellitur edere mandatorem, ut mandator quoque, perinde atque ipse detulisset, puniretur. ℙ Item ii, quorum mandato, alii pecunia credita est: differuntque a fidejussoribus, quod auctores sunt negotii contrahendi, fidejussores accedunt negotio jam contracto. *Scaev. Dig.* 17, 1, 59 et 60., et alibi.

MANDĀTŌRĬUS, a, um, adj. ad mandatorem pertinens, ut Mandatorio nomine aliquid facere, *Imp. Dioclet. Cod.* 8, 41, 19 et 22. et *ib.* 4, 29, 15.

MANDĀTRIX, icis, f. quae aliquid mandat. *Claudian. IV. cons. Honor.* 235. sinceram mentem mandatricem operum. Adde *Ov. Her.* 13, 13., ubi al. leg. *mandantis.*

MANDĀTUM, i, n. πρόσταγμα, ἐντολή, id quod mandatum est, jussio. *Cic. Fam.* 3, 1. *f.* Omnibus ei de rebus, quas agi, quas curari a me voles, mandata des, velim. *Id. Phil.* 5, 9. *f.* Quamvis severa legatis mandata dederimus. *Id. Fam.* 3, 11. *f.* Dare mandata alicui ad aliquem. *Id. Phil.* 6, 3. Dare cuipiam mandata, ut, etc. *Id. Verr.* 2, 2, 64. Siculi veniunt cum mandatis, veniunt cum testimoniis publicis. *Id. Q. Fr.* 2, 14. Tua mandata persequar diligenter; et *mox:* Facies, ut mea mandata digeras, persequare, conficias. *Id. Att.* 6, 1, 3. Satisfacere mandatis alicujus. Al. aliter leg. [*Locus vexatissimus est. V. *Orell.*, qui exhibet quam, ut mandarat is, facere.] et *ib.* 5, 1. *f.* Mandata alicujus exhaurire. *Id. Phil.* 9, 4. exsequi. *Liv.* 1, 56. *med.* perficere. *Sall. Jug.* 62. efficere. *Curt.* 7, 9. *f.* facere. *Cic. Att.* 15, 2. alicujus deposcere, *h. e.* orare, ut mandet, si quid velit; et *ib.* 15, 19. *extr.* et *Caes. B. C.* 1, 8. habere ab aliquo ad aliquem. *Cic. Phil.* 8, 8. An ego ab eo mandata acciperem, qui senatus mandata contemneret? *Pompej.* ad *Domit.* 2. *f. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* afferre alicui. *Cic. Att.* 7, 14. deferre. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 5. perferre. *Nep. Con.* 3. edere. *Caes. B. G.* 1, 37. referre. *Plin.* 18, 3, 4. proferre. *Ov. Met.* 7, 502. peragere, *h. e.* enunciando referre. *Id. Pont.* 2, 2, 125. ferre ad aliquem. *Id. Her.* 16, 303. negligere; et *Met.* 9, 696. fallere. *Hor. Ep.* 1, 13, 19. frangere. *Tac. A.* 4, 15. spernere. *Cic. Fam.* 3, 3. Ea me ex tuis mandatis monuit, quae, etc. ℙ Graeca constructio est in illo *Ov. Her.* 13, 143. Producetque virum, dabit et mandata reverti, *h. e.* ut revertatur. ℙ In singulari num. *Cic. Att.* 5, 7. Ut mandatum scias me curasse. ℙ Ap. JCtos *mandatum* est contractus gratuitus, quo quis ex officio, aut amicitia rem alterius sibi demandatam sine ulla mercede curandam, conficiendamque suscipit, non secus ac si de re sua ageretur: quod si fallat, datur in eum actio, quae *Dig.* 17, 1. (qui *mandati* inscribitur) *actio mandati* appellatur. Quod si merces interveniat, in locationem, et conductionem transit. *Cic. Rosc. Am.* 38. In privatis rebus si qui rem mandatam non modo malitiosius gessisset, sui quaestus aut commodi causa, verum etiam negligentius; eum majores summum admisisse dedecus existimabant: itaque mandati constitutum est judicium non minus turpe, quam furti; et *mox:* Quid recipis mandatum, si aut neglecturus, aut ad tuum commodum conversurus es? *Paul. l. c.* 20. Mandatum suscipere. *Id. ib.* 5. susceptum implere. *Cajus ib.* 27. explere; et *ib.* exsequi. *Paul. ib.* 22. *f.* consummare. *Julian. ib.* 30. Mandati agere. *Ulp. ib.* 12. *f.* teneri. *Id. ib.* 3, 2, 6. condemnari. *Id. ib.* 38, 5, 1. *med.* conveniri. *Cajus Instit.* (ed. *Goesch.*) 3. §. 161. Cum is, cui recte mandaverim, egressus fuerit mandatum, ego quidem eatenus cum eo habeo mandati actionem, quatenus mea interest, implesse eum mandatum. ℙ *Mandata principum* sunt monita et praecepta, quae rectoribus provinciarum, aliisque magistratibus palam, vel arcano litteris dabantur. *Front. Aquaed.* 3. Quae id sanciant poenae, ex lege, senatusconsultis, et mandatis principum irrogatae; et *ib.* 109. Impetratam aquam alio duci, mandatis prohibetur.

MANDĀTUS, a, um, part. a *mando*, imperatus, traditus, commissus. *Cic. Rosc. Am.* 38. Rem mandatam malitiosius gerere. *Id. Man.* 16. Magnis imperatoribus saepius imperia mandata, atque exercitus commissi. *Nep. Att.* 15. In nitendo quod semel admisisset, tanta erat cura, ut non mandatam, sed suam rem videretur agere. *Ov. Met.* 7, 505. mandatam juvit facundia causam. *Id. Her.* 14, 50. mandatum dextra refugit opus. *Pl. Pers.* 4, 6, 12. Mandatas epistolas deferre. ℙ Translate. *Lucr.* 6, 600. Quamvis coelum terramque reantur Incorrupta fore, aeternae mandata saluti.

MANDĀTUS, us, m. idem quod mandatum. In sexto casu singulari. *Cic. Caecin.* 7. Mandatu Caesenniae. [*Ita primum *Lamb.*; antea leg. *mandato. Id. Fam.* 2, 11. (non 7. ut Noster h. l. laudaverat s. v. *mandatum*) agitur mandatu meo diligenter. Ita *Orell.* q. v. Adde *Sull.* 23. et id mandatu Sullae Q. Metellus praetor se loqui dixit.] *Suet. Caes.* 7. Mandatu praetoris. [*Cf. *Oudend.* ad h. l. et *Drakenb.* ad *Liv.* 3, 62.] *Julian. Dig.* 17, 1, 32. creditorum. *Paul. ib.* 45. meo. *Inscr.* ap. *Labus. Epigr. Lat. in Egitt.* p. 99. C. Minicio C. F. Vel. Italo procuratori provinciae Asiae, quam mandatu principis vice defuncti proconsulis rexit, etc. [*Inscr. ap. *Orell.* 4040. Mandatu nostro.]

*MANDĒI, orum, m. populi Indiae, Indo flumini Mallisque vicini. *Plin.* 6, 17. *B. A.*

*MANDĒLA, ae, f. V. v. sq. *B. A.*

[MANDĒLĀNUS, a, um, adj. ad Mandelam pertinens, pagum in Sabinis prope Digentiam rivum, cujus meminit *Hor. Ep.* 1, 18, 105. Me quoties reficit gelidus Digentia rivus, Quem Mandela bibit rugosus frigore pagus. Hinc *Mandelana massa* in *Inscr.* quam v. in DOMNIPRAEDIUS. *F.*]

*MANDI, orum, m. populi Indiae. *Plin.* 7, 2. Mandorum. Sic ed. *Hard.* Vetus lectio *Mandrorum. B. A.*

MANDĪBŪLA, ae, f. vel potius *Mandibulum*, *i*, n. γνάθος, os faciei utrumque, qua parte infixos habet dentes: a *mando*, *is. Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *med.* Post septem menses dentes incipiunt mandibulis emergere. *Id. Sat.* 7, 4. *med.* Cibaria confecta mandibulis. ℙ De genere non constat: neutrum tamen esse crediderim, quia hac positione neutra sunt multa, *infundibulum*, *nucifrangibulum*, *patibulum*, *vertibulum*, etc., quamquam *Isid.* femininum fecit *Orig.* 11, 1. *med.*

MANDO, as, avi, atum, a. 1. παραδίδωμι, ἐγχειρίζω, gerendum quippiam, exsequendumque committo, praescribo, impero, mandatum do, negotium impono: quasi *manu do.* [*Doederl.* 1, 165. cognationem vidit vv. *mandare* et *mens.*] *Ter. Ph.* 4, 4,

7. Si quid velis, huic mandes, quod quidem recte curatum velis. *Caes. B. C.* 2, 13. Caesar per litteras Trebonio magnopere mandaverat, ne per vim oppidum expugnari pateretur. *Id. B. G.* 3, 11. Huic mandat, Rhemos adeat, atque in officio contineat. *Ov. Met.* 14, 23. Nec, medeare mihi, sanesque haec vulnera, mando. *Id. Amor.* 1, 11, 17. Aspicias oculos, mando, frontemque legentis. *Caes. B. G.* 4, 21. Voluseno mandat, ut exploratis omnibus rebus, ad se quamprimum revertatur. *Cic. Fam.* 3, 4. Te L. Clodio mandasse, quae illum mecum loqui velles; et *ib.* 5. *f.* Tibi de nostris rebus nihil sum mandaturus per litteras. *Ov. Her.* 16, 314. Utere mandantis simplicitate viri. ℙ Cum accusativo rei est fieri jubere, demandare, curare faciendum. *Cic. Att.* 1, 10. Praeterea typos tibi mando, quos in tectorio atrioli possim includere, *h. e.* comparandos, coemendos. *Stat. Th.* 9, 168. Mandare opus alicui, *h. e.* faciendum. *Sen. Troad.* 316. preces, *h. e.* apud alterum adhibendas. *Suet. Oth.* 6. excusationem: scil. ab aliis afferendam. *Lucan.* 1, 489. decreta consulibus, *h. e.* exsequenda; et 6, 569. Arcanumque nefas Stygias mandavit ad umbras, *h. e.* perferendum; et 10, 482. Nec flammis mandatur opus, *h. e.* ut igni absumatur. [**Lucr.* 2, 638. Mandaret malisne puerum Saturnus, i. e. injiceret maxillis, devoraret.] *Papin. Dig.* 1, 20, 1. Mandare jurisdictionem, cognitionem, exercitionem judicii, i. e. ad alium transferre. ℙ Pro assignare, destinare. *Hor. Ep.* 1, 19, 8. Forum, putealque Libonis Mandabo siccis: adimam cantare severis. *Id. A. P.* 176. ne forte seniles Mandentur juveni partes, pueroque viriles. ℙ Saepe est verbum testamentorum. *Ov. Trist.* 1, 2, 55. Et mandare suis aliqua, et sperare sepulcrum. Adde *Ulp. Dig.* 11, 7, 14. *med.* et *Papin. ib.* 26, 2, 26. etc. Sic *Flor.* 3, 3. Consulentes, si quid ad uxores suas mandarent. ℙ Pro amandare, expellere. *Cic. Sull.* 20. Aliquem dimittere ab se, et mandare in ultimas terras. [*in optimis edd. leg. *amandare; mandare Orell.* recte ex Italicismo ortum dicit.] *Id. Quint.* 15. Infra etiam mortuos mandatur. Al. leg. *amandatur.* [*Ita *Orell.* ne indicata quidem lectionis varietate. In loco *Tusc.* 2, 16. *f.* pro vulg. *mandatam* optimae edd. exhibent *datam.* Hinc illud recte constitui posse videtur, *mandare* nusquam poni pro *amandare*, idque ipsum verbum, ubi res postulet, sine ulla haesitatione esse restituendum. V. *Garat.* ad *Cic. Sull. l. c.*] ℙ Cum infinito. *Mart.* 1, 89. Cum mihi supremos Lachesis perneverit annos, Non aliter cineres mando jacere meos. ℙ *Mandare ad aliquem*, mandare dicendum alicui. *Suet. Cal.* 25. Tradunt, adhibitum coenae nuptiali mandasse ad Pisonem contra accubantem: noli uxorem meam premere. [*Perperam *Ernest.* miscuit hujus loci rationem cum iis modo laudatis exemplis, in quibus *mandare* pro *mittere*, *amandare*, *expellere* positum dicitur, coll. sim. loquendi genere, *mittere ad aliquem. Mandare ad aliquem* significat, mandatum, negotium, nuntium dare, edere alicui perferendum, eodemque modo dictum est, ut nos: *an einen etwas befehlen, etwas sagen lassen*, ubi neminem puto, qui *befehlen* vel *sagen* pro *schicken* usurpatum dicat. Non minus errant, qui *mandare* pro *scribere* positum propterea dicunt, quod mandatum literis traditum fuerit. Ita *Brem.* ad *Suet.* l. l. ubi *Wolf.* in suam rem citat, qui laud. *Duk.* ad *Hor.* 3, 3, 6. Alia exempla haec sunto: *Tac. A.* 14, 38. Mandabat in urbem, nullum proelio finem exspectarent. *Eutrop.* 5, 5. Senatuique mandavit, bellum se ei propter injurias, quas passus fuerat, illaturum.] ℙ Saepe significat tradere: in iis praecipue, in quibus spectatur fides. *Ter. Andr.* 1, 5, 61. Bona nostra haec tibi permitto, et tuae mando fidei. *Ov. Pont.* 4, 6, 13. Jam timeo cuiquam nostram mandare salutem; Ipsum morte tua concidit auxilium. *Virg. A.* 3, 49. Hunc Polydorum auri quondam cum pondere magno infelix Priamus furtim mandarat alendum Threicio regi. *Caes. B. C.* 3, 59. et *Cic. Verr.* 2, 5, 14. Mandare alicui magistratum. *Cic. ib.* 2, 4, 37. et *Liv.* 24, 8. honores. [**Mandare* genuinum est verbum populi ad suscipiendum, administrandum munus aliquod publicum eligentis, evocantis. V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 6, 20.] *Pl. Men.* 5, 2, 33. filiam viro, i. e. in matrimonium dare. *Cic. Cat.* 4, 5. *f.* aliquem aeternis tenebris, vinculisque. *Liv.* 29, 38. *f.* Quod tunc perrarum in mandandis sacerdotiis erat. ℙ Translate. *Caes. B. G.* 2, 24. et *ib.* 5, 18. *extr.* Mandare se fugae. *Cic. Cat.* 1, 8. fugae, et solitudini vitam suam. *Colum.* 1, 7. *f.* semen terrae. *Virg. Ecl.* 5, 36. hordea sulcis. *Id. A.* 9, 214. corpus humo. Eodem sensu dixit *Petr. Sat.* 112. Mandare cadaver supremo officio. *Cic. fr. poem.* ap. *Isid. Orig.* 19, 1. Tunc se fluctigero tradit, mandatque paroni. *Id. Cat.* 1, 11. Percipite, quaeso, diligenter, quae dicam, et ea penitus animis vestris mentibusque mandate; et *Fam.* 6, 13. et *Quint.* 6. Mandare memoriae; et *Or.* 2, 12. litteris. *Ov. Her.* 17, 143. verba libello. *Cic. Off.* 2, 1. *med.* scriptis; et *Div.* 2, 32. historiae. *Id. Arch.* 9. versibus; et *Dom.* 29. immortalitati; et *Acad.* 4, 1. *med.* monumentis. *Id. N. D.* 2, 60. fruges conditas vetustati, *h. e.* condere, ut veterascant. *Sen. Herc. Fur.* 1085. Clavaeque gravi lassum solitus Mandare caput, *h. e.* in clavam reclinare. *Id. Med.* 150. Sile obsecro, quaestusque secreto abditos Manda dolori, *h. e.* ut dolor occultus intra se questus contineat, nec prodat. *Flor.* 3, 1. Primum scelus mandat insidiis, *h. e.* per insidias peragit. ℙ Absolute. *Stat. Th.* 8, 267. Sic ubi per fluctus uno ratis obruta somno Conticuit, tantique maris secura juventus Mandavere animas; solus stat puppe magister Pervigil, *h. e.* commisere vel mari tranquillo, vel quieti et sopori. ℙ Inter *mandare* et *praecipere* hoc interest, quod illud est minus imperiosum, et erga aequales, aut etiam superiores exercetur: hoc totum est imperii, et potestatis. Illo quippiam edicimus ab alio saepe exsequendum, quam ei, cui mandamus: hoc ab ipso illo, cui praecipimus. *Suet. Ner.* 40. *extr.* Per octo dies non rescribere cuiquam, non mandare quid, aut praecipere conatus. ℙ *Mandare suspendium alicui* ap. *Appul. Met.* 9. est jubere in malam crucem abire. Sic *Juven.* 10, 52. cum Fortunae ipse minaci Mandaret laqueum, mediumque ostenderet unguem.

MANDO, is, di, sum, a. 3. *μασάομαι*, cibum conficio dentibus. [*Etymon esse dicunt a *Gr. μάω, μάσσω.*] *Cic. N. D.* 2, 47. *f.* Animalia alia sugunt, alia carpunt, alia vorant, alia mandunt; et *ib.* 54. Dentibus in ore constructis manditur, atque ab his extenuatur et molitur cibus. *Colum.* 6, 2. *f.* Mandere ex commodo, aut festinanter. *Plin.* 17, 9, 6. Asini lentissime mandunt. *Virg. A.* 7, 279. de equis: fulvum mandunt sub dentibus aurum, *h. e.* aureum frenum mordent. Sic *Ov. Met.* 15, 92. nil te nisi tristia mandere saevo Vulnera dente juvat, *h. e.* caesa animalia comedere. ℙ Item comedo. *Enn.* ap. *Prisc.* 6, 683. Vulturis in silvis miserum mandebat homonem. *Liv. Andr. Od.* ap. *eund.* 8. p. 817. Cum socios nostros mandisset impiu' Cyclops. *Virg. A.* 9, 340. Impastus ceu plena leo per ovilia turbans (Suadet enim vesana fames) manditque, trahitque Molle pecus. *Plin.* 8, 51, 78. Non tota quidem coena, sed in principio, bini ternique pariter manduntur apri. *Id.* 22, 22, 46. Inter ea, quae temere manduntur, et boletos merito posuerim. *Mela* 2, 2. Diomedes immanibus equis mandendos solitus objectare advenas. ℙ Ut *mordere humum*, sic et *mandere* dicuntur, qui vulnere prostrati, proni moriuntur. *Virg. A.* 11, 668. Sanguinis ille vomens rivos cadit, atque cruentam Mandit humum. *Val. Fl.* 3, 106. compressaque mandens Aequora purpuream singultibus exspuit auram. ℙ Per catachresim *Matius* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. Corpora Grajorum moerebar mandier igni, *h. e.* consumi. Sic ignis edax, ap. *Virg. A.* 2, 758. ℙ Olim et *mandor* dictum fuit, passiva positione, significatione activa, teste *Prisc.* 6, 799. Quod idem de *manduco*, *as*, ibidem tradit. ℙ Quidam praeteritum *mandui*, alii *mandidi* esse voluerunt: sed neutrum obtinuit. *Id.* 8, 817.

MANDO, onis, m. *φάγος*, manduco, edax. *Luc.* et *Varro* ap. *Non.* 1, 58. Atque omnes mandonum gulae.

*MANDONĬUS, i, m. *Μανδόνιος*, dux Hispanus. Hic et Indibilis partes Romanorum cum Scipione Africano in Hispania juverant. Deinde Scipione aegrotante, seditionem agitavere, in Romanosque insurgere coeperunt. Quos cum Scipio morbo liberatus comprehendisset, veteris officii memor tantum castigatos verbis dimisit. V. *Liv.* 22, 21. 28, 31. 33. et 34. 26, 49. et 29, 3. *Sil.* 3, 376. *B. A.*

MANDRA, ae, f. claustrum, septum pecudum, stabulum: est a Chald. מִדְרָר *medâr*, habitaculum, unde Graecis *ν*, ut saepissime alias, inserto *μάνδρα* usurpatum est. Hinc vero *mandrae* dicuntur jumenta, et plaustra cum equisonibus, et mulionibus, quae in unum coacta vias occupant, et ita claudunt, ut transitus denegetur commeantibus. *Mart.* 5, 22. Vixque datur longas mulorum rumpere mandras. *Juven.* 3, 236. rhedarum transitus arcto Vicorum in flexu, et stantis convicia mandrae Eripient somnum Druso, vitulisque marinus. ℙ Cum in exercitu proelioque impedimenta in unum coacta, quasi vallum, objiciantur, tum lixae et calones, militesque secundarii ad ea custodienda relinquantur; hinc in latrunculorum ludo mandra viliorem latronum turbam significat. *Mart.* 7, 72. Sic vincas Noniumque, Publiumque, Mandris et vitreo latrone clausos, *h. e.* convicia et clamores, quibus agasones et muliones solent equos mulosque tarde progredientes increpare. *Auct. Pan. in Pis.* 190. hic ad majora movetur, Ut citus et fracta perrumpat in agmina mandra, Clausaque dejecto populetur moenia vallo. ℙ Hinc sequioris Latinitatis tempore monachorum princeps, sive abbas, appellatus est *archimandrita*, q. v. v. s. l. [*Plura adjecit *F.*]

*MANDRAGAEUS (fluvius) vel Mandragaeum (flumen), in Asia ulteriore, non longe ab amnibus Jaxarte atque Oxo. *Plin.* 6, 17. Nobilia apud eos (*populos*) flumina Mandragaeum et Caspasium. Legitur et *Mandagraeus. B. A.*

MANDRAGORAS, ae, m. *μανδραγόρας*, herba est alio nomine Circaeum, duorum generum, candida, quam marem credunt; et nigra, quam feminam, angustioribus foliis, quam lactucae, hirsutis et caulibus, radicibus binis ternisve rufulis, intus albis, carnosis, tenerisque, paene cubitalibus. Ferunt mala avellanarum nucum magnitudine, et in his semen ceu pirorum. *Plin.* 25, 13, 110. Stigmata in facie mandragoras illitus delet; et *ib.* 94. Aliqui et mandragora utebantur: postea abdicatus in hac curatione est. *Colum.* 10, 19. Quamvis semihominis vesano gramine feta Mandragorae pariat flores, moestamque cicutam: *semihominem* vocat, quia ejus radix inferiorem hominis partem repraesentat: *vesanum gramen*, quia vim habet amatoriam insaniam inducendi, et soporem lethargo similem, ejusque succus recens pestis est: unde et *Circaeum* dicta est, quasi venefica, a Circe. V. *Plin. l. c.* [*Est quod nos dicimus *Alraun*, Atropa mandragora, *L.*]

*MANDROPOLIS, is, f. *Μανδρόπολις*, urbs Phrygiae majoris. *Liv.* 38, 15. ℙ Incolae

*MANDROPOLITAE, arum, m. dicti, ut patet ex *numo Titi* ap. *Cellarium. B. A.*

*MANDRUĒNI, orum, m. populi Asiae ulterioris, in Bactriana. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

*MANDRUS (fluvius) vel Mandrum (flumen) in Asia ulteriore, np. in Bactriana. *Plin. ib.* Flumina, Mandrum (*casus rectus est*), Gridinum, ultraque Chorasmii. *B. A.*

*MANDUBĬI, orum, m. *Μανδοίβιοι*, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis, quorum caput Alesia vel Alexia. *Caes. B. G.* 7, 68. et 78. *B. A.*

MANDŪCĀTĬO, onis, f. actus manducandi. *August. Tract. in Joann.* 27. *med.*

MANDŪCĀTOR, oris, m. qui manducat. *August. Tract. in Joann.* 27. *f.*

MANDŪCĀTUS, a, um, part. a *manduco:* dentibus comminutus, mansus. *Varr. R. R.* 3, 7. *med.* Qui solent saginare pullos columbinos, manducato candido farciunt pane. *Sen. ep.* 95. *med.* Exspecto jam, ut manducata ponantur.

MANDŪCO, as, avi, atum, a. 1. *μασάομαι*, mando, comedo. *Diomed.* 1, 361. Manduco proprie est, quod Graeci dicunt *μασῶμαι*, hoc est identidem mando. Ideoque Probus negat recte dici, piscem, vel aliud tenerum quid manduco, sed potius, edo, quod significat *ἐσθίω*: manducatur autem quod denti reluctatur: nam cum dicam, edo, quid faciam, ostendo: cum vero, manduco, non tantum, quid faciam, ostendo, sed et qualiter faciam. Haec *Diomed.* Unde *Pl. Mil.* 2, 6, 104. Occisam saepe sapere plus multo suem, Cum manducatur. ℙ Veteres tamen et in edendi significatione *manduco* dixerunt, inquit *Diomed. ib. August.* in *ep.* ad *Tib.* ap. *Suet. Aug.* 76. In balineo post horam primam noctis duas bucceas manducavi. [*Labeo* ap. *vet. Schol. Pers.* 1, 4. Crudum manduces Priamum, Priamique pisinnos. *F.*] ℙ Veteres dixere et *manducor*, teste *Prisc.* 6, 799., deponentium forma. *Pompon.* ap. *Non.* 7, 79. Quasi asinus, opertis oculis, simul manducatur, et molit. Adde *Lucil.* et *Afr. ib.*

MANDŪCO, onis, m. *ἀδδηφάγος*, edax, comedo. *Appul. Met.* 6. *f.* De isto asino semper pigro quidem, sed manducone summo.

MANDŪCUS, i, m. idem quod manduco, onis, a manducando. *Pompon.* ap. *Non.* 1, 58. Magnus camelus, manducus, cantherius. ℙ Larva quoque, seu Graece *μορμολύκειον*, quod in ludis, ac praesertim Atellanis, circumferebatur, a *mandendo* manducus dicebatur, propterea quod terriculamentis hujusmodi magnos dentes, ac voracitatem tribuerent. Erat enim manducus larvato capite humano, maxillas vasta magnitudine, vastisque armatas dentibus habens, qui oris hiatu, dentiumque crepitu sese in utramque partem viae dum flecteret, ridentem turbam vertebat in fugam. Haec ex *Festo.* Huc facit illud *Juven.* 3, 175. cum personae pallentis hiatum In gremio matris formidat rusticus infans. *Festus* addit illud *Pl. Rud.* 2, 6, 51. *Ch.* Quid, si aliquo ad ludos me pro manduco locem? *La.* Quapropter? *Ch.* quia pol clare crepito dentibus. ℙ Ap. *Varr. L. L.* 6, 5. *med.* in Atellanis obsonium vocant manducum. Sed pro *obsonium* fortasse legendum *personam.* V. *Scal.*

*MANDUESSĒDUM, i, n. Britanniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

*MANDURĬA, ae, f. oppidum Italiae inferioris, in Sallentinis, medio inter Aletium et Tarentum loco. *Plin.* 2, 103. *Liv.* 27, 15. *B. A.*

MĀNĔ, neutr. indecl. *πρωΐ*, *ἐν τῷ ὄρθρῳ*, principium diei, cum plene diluxit, et sol ortus est: item aliquando totum illud spatium, quod post solis ortum ad meridiei vicinum tempus excurrit. *Censorin. de die nat.* 24. et *Macr. Sat.* 1, 3. *med.* Diluculum, cum, sole nondum orto, jam lucet: secundum diluculum vocatur mane, cum lux videtur solis. *Hor. Sat.* 1, 3, 18. noctes vigilabat ad ipsum Mane: diem totum stertebat. *Colum.* 11, 1. *med.* A primo mane opus aggredi. *Id.* 7, 12. Sub obscu-

ro mane, vel etiam crepusculo. *Id.* 9, 15. Postero mane. *Cic. Att.* 5, 4. Litteras multo mane mihi dedit. *Virg. G.* 3, 325. Mane novum. *Pers.* 3, 1. jam clarum mane fenestras Intrat, et angustas extendit lumine rimas. *Mart.* 1, 50. *f.* Non rumpet altum pallidus somnum reus, Sed mane totum dormies. *Ov. Fast.* 1, 547. Mane erat: excussus somno Tirynthius heros, etc. *Varr. R. R.* 3, 9. *med.* Eas includere oportet, ut diem et noctem incubent, praeterquam a mane, et vespere, dum cibus his detur. *Hirt. B. Afr.* 42. *f.* Cum milites a mane diei jejuni sub armis stetissent. [**Suet. Aug.* 26. A mane usque ad vesperam.] ℙ Saepe absolute ponitur, more adverbii. *Caes. B. G.* 4, 13. et *ib.* 5, 10. Postridie ejus diei, mane. *Cic. Fam.* 7, 30. Quae erant futurae mane postridie. *Id. Att.* 13, 9. Hodie mane; et *ib.* 30. et *Ter. Ph.* 3, 2, 46. Cras mane. *Cic. Att.* 13, 31. V. cal. mane accepi a Demea litteras pridie datas. *Id. Cat.* 3, 9. Hodierno die, mane. ℙ Junguntur etiam ei adverbia. *Cic. Att.* 4, 9. *extr.* et *ib.* 14, 18. Bene mane haec scripsi. *Pl. Pers.* 1, 3, 33. Nimis paene mane est. *Ter. Heaut.* 1, 1, 15. Nunquam tam mane egredior, neque tam vesperi, quin, etc. *Plin. ep.* 1, 5. *med.* Rogo, mane videas Plinium domi, sed plane mane: neque enim diutius ferre sollicitudinem possum. ℙ Veteres dixere *mani*, ut *luci*, *vesperi*, teste *Donato* ad *Ter. Ph.* 1, 1, 2. Sic *Pl. Poen.* 3, 3, 37. Dudum a mani ut ad portum processimus. *Virg. Cyr.* 350. Et gelido veniens mani quatiebat ab Oeta. ℙ Alii ducunt a *manando*, quod tum manat dies ab oriente: unde *manare solem* dicebant antiqui, cum solis orientis radii splendorem jacere coepissent. Alii a *manus* bonus, ab omine boni nominis: ad quam religionem Graeci quoque, cum lumen affertur, solent dicere φῶς ἀγαθόν: maximum enim bonum lux est: et optima diei pars est matutinum tempus, et rebus agendis aptissima. Sic et Lanuvini *mane* pro bono dicunt, cui contrarium est *immane*. Alii a *Manibus*, quod ab inferis exordium lucis emergat. Alii denique a *μανὸς*, rarus, quia mane aer rarus est, et perspicuus. Haec habentur ap. *Varr. L. L.* 5, 2., *Festum*, *Macr. Sat.* 1, 3. *med.*, *Isid. Orig.* 5, 30. et *Non.* 1, 337., ubi *manum* non solum bonum, sed etiam clarum interpretatur.

MĀNĔO, es, nsi, nsum, a. 2. *μένω*, loco insisto, in loco me contineo, commoror, sto, resto, haereo: a voce Graeca allata. *Ter. Heaut.* 1, 2, 26. Utut erat, mansum tamen oportuit. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 108, 2. Hoc (pro *huc*) mansum veni. *Caes. B. G.* 5, 30. Facilem esse rem, seu maneant, seu proficiscantur. *Nep. Eum.* 5. Ne uno loco manens equos militares perderet. *Caes. B. C.* 3, 74. Manendum eo loco, et rem proelio committendam existimabant. *Id. B. G.* 4, 1. Quotannis singula millia suis ex finibus educunt: reliqui domi manent; et *B. C.* 2, 41. Manere in loco, ordinesque servare. *Cic. Off.* 3, 26. *f.* Manere in patria, esse domi suae. *Caes. B. G.* 5, 51. Totam hiemem ad exercitum manere decrevit. [*Aliter hoc dicendi genus intelligendum ap. *Liv.* 29, 20. Ut ad exercitum (Scipio) maneret, i. e. imperator maneret.] *Sen. Herc. Oet.* 1938. Vadis inermis, gnate, per umbras, Ad quas semper mansurus eris. ℙ Passive impersonaliter. *Caes. B. G.* 5, 31. Omnia excogitantur, quare nec sine periculo maneatur, etc. *Cic. Att* 3, 8. *f.* Id si est, in Italia fortasse manebitur. [**Vell.* 2, 16, 4. Utque ad saga iretur, diuque in eo habitu maneretur.] ℙ Frequenter est divertere, et morari, pernoctare. [**Gall. rester*, nostr. *bleiben.*] *Cic. Att.* 4, 18. Quo die ad me venies, si me amas, apud me cum tuis maneas; et *ib.* 7, 13. *f.* Pompejus ab Teano Larinum versus profectus est: eo die mansit Venafri; et *ib.* 5, 1. *med.* Scito, nos multis locis ne tectum quidem accipere, et in tabernaculo manere plerumque. *Hor. Od.* 1, 1, 25. manet sub Jove frigido Venator. [*Alia exempla adscribi haec poterant: *Liv.* 3, 45. Non manebit extra domum patris sponsa Icilii; cf. 44, 38. *Suet. Caes.* 39. ut plerique advenae aut inter vicos, aut inter vias tabernaculis positis manerent. *Aug.* 74. in cujus villa manerent. Eadem ratione usurpatum ab eodem h. v. est *Aug.* 78. *Claud.* 18. et *Cal.* 155. V. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 5, 37. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 47.] Hinc *mansiones*. Sic *Capitol. M. Aurel.* 7. Nec praeter duas noctes, ab eo (*patre*) mansit diversis vicibus, *h. e.* extra domum paternam pernoctavit. [*V. *Salm.* ad h. l.] ℙ Translate est durare; et refertur ad res. *Caes. B. G.* 6, 31. Omnes superioris anni munitiones integrae manebant. *Nep. Them.* 10. Hujus ad nostram memoriam monumenta manserunt. *Colum.* 4, 33. de ridica: Quod genus fissilis adminiculi manet diutius, quam teres palus. *Virg. A.* 2, 22. Priami dum regna manebant. *Ter. Hec.* 4, 4, 101. Manere affinitatem hanc inter nos volo. *Cic. N. D.* 1, 12. Nihil semper suo statu manet. *Id. Att.* 8, 14. *med.* Elicere cupio sententiam tuam: si manet, ut firmior sim; si mutata est, ut tibi assentiar. *Id. Off.* 2, 12. *extr.* Dum memoria rerum Romanarum manebit. ℙ [*Exempla hujus verbi cum dativo constructi haec sunto: *Cic. Sen.* 7. Manent ingenia senibus. *Vell.* 1, 4, 2. Mansit illis custodia ritus. *Liv.* 1, 53. *med.* Manere his bellum, quod positum simuletur, i. e. porro iis gerendum esse bellum. *Virg. Ecl.* 4, 53. O mihi tam longae maneat pars ultima vitae, Spiritus et, quantum sat erit tua dicere facta. *Lucan.* 8, 865. quod non mansura futuris Ardua marmoreo surrexit pondere moles: ubi v. *Cort.* — Aliam hujus constructionis rationem v. infra.] ℙ Hinc illa JCtorum, *African. Dig.* 46, 3, 38. *f.* Quamvis ex fidejussoria causa non tenearis, pignus tamen obligatum manebit. *Ulp. ib.* 27, 3, 9. *f.* Si tutori curator sit adjunctus, tutor manet. *Paul. ib.* 41, 2, 3. *med.* Si rem apud te depositam furti faciendi causa contrectaveris, desino possidere: sed si eam loco non moveris, plerique responderunt, recte possessorem me manere. *Ulp. ib.* 44, 2, 23. Quamdiu manet contractus, current usurae. ℙ Hinc *mansurus*, duraturus, stabilis, perpetuus. *Virg. A.* 3, 85. da moenia fessis, Et genus, et mansuram urbem. *Ov. A. Am.* 2, 242. Curam mansuri quisquis amoris habes. *Claud. IV. cons. Honor.* 120. Mansura fides. *Id. Cons. Mall. Theod.* 27. mansurae voces. *Id. I. cons. Stilich.* 39. amicitias mansuro adamante ligat. [*Ita ap. *Tac.* maxime; v. *Böttich. Lex. Tac.* in *particip.* et *durare.* ℙ Dicitur *manere* de posteris, qui adhuc superstites sunt. *Eutrop.* 9, 13. Zenobia autem posteros, qui adhuc manent, Romae reliquit: ubi similem usum Gr. v. *μένειν* laudat *Tzschuck.*] ℙ Absolute. *Cic. Off.* 3, 12. Maneat ergo, quod turpe sit, id nunquam esse utile, *h. e.* inconcussum sit, et irrefutabile. *Id. Rabir. Post.* 9. Quamobrem illud maneat, et fixum sit, quod neque moveri, etc. ℙ Pro haerere, fixum esse. *Lepid.* ad *Cic. Fam.* 10, 34. *f.* Quae perpetuo animo meo fixa manebunt. *Virg. A.* 1, 30. manet alta mente repostum Judicium Paridis, spretaeque injuria formae. ℙ Saepe est perstare, constantem esse, *ἐμμένειν*, et ad personas refertur. *Virg. A.* 10, 770. manet imperterritus ille, Hostem magnanimum opperiens. *Caes. B. G.* 1, 36. Si in eo manerent, quod convenisset. *Cic. Fam.* 4, 13. Hoc ipsum quod maneam in vita, peccare me existimo; et *Cluent.* 63. Servi vi tormentorum adducti, in veritate manserunt. *Id. Verr.* 2, 5, 32. Civitates, quae in amicitia, fideque populi R. perpetuo manserant. *Id. Att.* 7, 15. Plerique negant, Caesarem in conditione mansurum; et *ib.* 9, 2. Manere in sententia; et *Fam.* 5, 2. *f.* in voluntate. *Id. Sext.* 27. in pristina mente. *Hirt. B. G.* 8, 47. in officio. *Nep. Con.* 2. in societate. *Id. Ages.* 2. summa fide in pactione. [**Vell.* 2, 77, 2. In quo tamen animus inquies manere non potuit, i. e. contentus esse, acquiescere. Ita dicitur *manere in foedere*, *victoria*, *induciis*, *pace*, *pertinacia*, *religione*, *statione*, etc.] *Virg. A.* 2, 160. promissis. Sic *ib.* 8, 643. at tu dictis, Albane, maneres. [**Manere* pro *in fide manere* absolute usurpavit *Tac. H.* 1, 76. ne Aquitania quidem, quamquam a Julio Cordo in verba Othonis adstricta, diu mansit. Cf. quae statim sequuntur: longinquae provinciae penes Othonem manebant. *Böttich.* in *Lex. Tac.* p. 300.] ℙ Frequenter accusat. post se habet, et significat morari, restare, exspectare, dum quippiam veniat. [*Differunt *manere* et *praestolari*, *opperiri*, *exspectare;* illa mentem, animum, hoc corpus spectat. V. *Doederl.* 3, 57.] *Ter. Ph.* 3, 1, 16. Mansurus patruum pater est, dum huc adveniat. *Liv.* 42, 66. Ipse hostium adventum, elatus successu, mansit. *Ter. Ph.* 4, 1, 4. non manebat aetas virginis Meam negligentiam. *Pl. Truc.* 4, 3, 69. Haud mansisti, dum ego darem illam: tute sumpsisti tibi; et *Stich.* 1, 2, 36. ego sedero in subsellio. *Pi.* Mane pulvinum; et *ib.* 1. Qui manet, ut moneatur servus officium suum, Nec voluntate id facere meminit, haud probus est. *Catull.* 10, 27. Mane me, inquit puellae. Al. aliter leg. [**Suet.* exempla v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 493.] ℙ Imperativum *mane* non solum significat morare, exspecta; sed interdum quiesce, cessa, aut quid simile. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 10. mentitur: feri. *Py.* Mane, dum narro. *Id. Cas.* 2, 6, 32. Sed mane dum: num ista aut populna sors, aut abiegna est tua? *Id. Men.* 5, 5, 21. quid cessas dare Potionis aliquid, priusquam percipit insania? *Me.* Mane modo: etiam percontabor. ℙ *Manere* eleganter dicuntur, quae certo futura sunt, et quae imminent, praesertim in adversis. *Cic. Phil.* 2, 5. P. Clodius cujus quidem te fatum, sicuti Curionem, manet. [**Orell.* habet: Cujus idem tibi fatum sicut C. Curioni manet: quod praeferendum videtur.] *Virg. A.* 7, 596. te, Turne, nefas, te triste manebit Supplicium. *Prop.* 2, 21, 58. Longius, aut propius, mors sua quemque manet. *Liv.* 26, 13. *f.* Ea potio a videndis omnibus acerbis indignisque, quae manent victos, vindicabit. Est qui legit *victis:* nam et cum dativo effertur. [*V. de hac forma *Sanctii Minerv.* 2, 4. Praeter locum *Cic.* modo laud. exemplis a Nostro laudatis adjici possunt haec: *Virg. A.* 5, 348. Munera vobis Certa manent, pueri; et 1, 257. Manent immota tuorum fata tibi; et 9, 302. Haec eadem matrique tuae generique manebunt.] *Catull.* 8, 15. Quae tibi manet vita? *Liv.* 1, 53. *med.* Manere his bellum quod positum simuletur. Est qui legit *imminere*. *Claud. in Eutr.* 2, 479. unaque cuncte Poena manet generi. ℙ Etiam in bonis rebus. *Vet. Poeta* ap. *Lampr. Alex. Sev.* 14. Te manet imperium coeli, terraeque, marisque. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 195. Praemia digna manent (*te*). *Virg. A.* 3, 505. maneat nostros ea cura nepotes. *Virg. A.* 3, 505. maneat nostros ea cura nepotes. ℙ *Manem* pro *maneam* est qui legit ap. *Pl. Rud.* 2, 4, 5. nunc nihil est, qui te manem. Sed lectio valde variat. ℙ *Mansti* pro *mansisti* syncope ap. *Lucil.* Quando in eo numero mansti, quo in maxima nunc est Pars hominum. *Gell.* refert 18, 8.

MĀNES, ium, m. et f. plur. *οἱ νέκυες*, *αἱ ψυχαὶ τῶν νεκρῶν*, animae defunctorum. *Appul. de Deo Socrat.* scribit, fuisse species Lemurum: animum enim humanum exutum corpore, vetere Latina lingua Lemurem dictitatum esse: ex Lemuribus, qui posterorum suorum curam sortitus pacato et quieto nomine domum possideret, Larem dictum esse familiarem: qui propter adversa vitae merita, nullis bonis sedibus, in terra vagatione seu quodam exsilio puniretur, inane terriculamentum bonis hominibus, ceterum noxium malis, Larvam vocatum: cum incertum esset, quae cuique eorum sortitio evenisset, utrum Lar esset, an Larva, nomine Manem Deum nuncupatum, et honoris gratia Dei vocabulum additum fuisse. *August. C. D.* 9, 11. Dicit (*Plato*), animas hominum daemones esse, et ex hominibus fieri Lares, si meriti boni sunt; Lemures, sive Larvas, si mali: Manes autem, cum incertum est, bonorum eos, seu malorum esse meritorum. *Serv.* ad *A.* 3, 63. ait, Manes esse animas hominum illo tempore, quo de aliis recedentes corporibus nec dum in alia, secundum fabulam Pythagoricam, transierunt. Alii putant, Manes eosdem ac Genios esse, duosque Manes corporibus ab ipsa statim conceptione assignatos fuisse, qui ne mortua quidem corpora deserant, consumptisque etiam corporibus sepulcra inhabitent. Quare qui sepulcra demoliebantur, Deos Manes violare putabantur. Plurimi, in quibus *Isid. Orig.* 8, 11. tradiderunt, Deos coelestes vivorum esse, Manes esse Deos mortuorum. Alii alios Manes, alios Deos infernos dicunt. Alii, in quibus *Festus*, censent, Deos esse, qui inter coelum et terram degunt, quibus plena sunt omnia inter lunarem et terrenum circulum. ℙ [**Manes* dicuntur etiam de unius defuncti hominis anima. *Virg. A.* 4, 427. Nec patris Anchisae cinerem manesve revelli; et *ib.* 6, 119. Si potuit manes arcessere conjugis Orpheus. *Liv.* 3, 58. Manesque Virginiae — per tot domos ad petendas poenas vagati, nullo relicto sonte tandem quieverunt. *Suet. Oth.* 7. Manes Galbae. *Appul. Met.* 8. p. 535. ed. *Oud.* manes mariti.] ℙ Appellati sunt ab antiquo *manus*, bonus. Dixere igitur Deos Manes, quasi bonos Genios. Alii alias adducunt etymologias. *Virg. A.* 3, 303. Manesque vocabat Hectoreum ad tumulum. *Id. ib.* 4, 34. Id cinerem, aut Manes credis curare sepultos. *Cic. Leg.* 2, 9. *extr.* Deorum Manium jura sancta sunto. [**Quint. Inst.* 6. *prooem.* 10. Juro per mala mea, per infelicem conscientiam, per illos manes, numina mei doloris: ubi v. quae laud. in ed. *Burm.* p. 495. sq.] ℙ *D. M.* solemnes notae erant, quibus *Dii Manes* in sepulcrorum titulis significantur. In *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 292, 7. habetur *Diis Manibus Communibus*, quod ultima fata omnibus immineant, vel quod mortuis omnibus Dii Manes praesint. In alia, quam habes in V. MAMMA pro *Diis Manibus* habetur *Diis Propitiis*, quo probatur eorum sententia, qui Deos Manes dictos esse putant quasi bonos Genios. ℙ Metonymice accipitur pro Inferis, hoc est loco, quo animae continentur. *Virg. G.* 1, 243. Manesque profundi. *Id. A.* 4, 387. haec Manes veniat mihi fama sub imos. ℙ [Item pro cadavere. *Plin.* 11, 37, 55. Ea causa est, ut pleraeque alitum e Manibus hominum oculos potissimum appetant. *Id.* 16, 44, 85. Subest specus, in quo Manes Scipionis custodire draco traditur. *Liv.* 31, 30. Sepulcra diruta, omnium nudatos Manes, nullius ossa terra tegi. *F.* **Prop.* 2, 13, 32. Accipiat manes parvula testa meos. Cf. *Cerd.* ad *Virg. A.* 4, 34.] ℙ Item pro poenis, suppliciis, furiis. *Virg. A.* 6, 743. Quisque suos patimur Manes. Ubi *Serv.*, Manes, idest supplicia, quae sunt apud Manes: vel Genios dicit, quos cum vita sortimur. Adde *Stat. Th.* 8, 84. ℙ In singulari num. cujus rectus casus erit *Manis*. *Appul. l. c.* in §. 1. Nomine Manem Deum nuncupant. ℙ [*Manes* sunt etiam generis feminini. *Inscr.* non optimae tamen notae ap. *Fea*, *Var. di notiz.* p. 174. Mevia Sophe, impetra, si quae sunt Manes, ni tam scelestum discidium experiscar diutius. Sunt qui huc pertinere putant illud *Hor. Od.* 1, 4, 16. Jam te premet nox, fabulaeque Manes. Huic addas per me licet illud incerti *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 473. *Burm.* Quae ad domus trahet invidas Averni, Fabulas Manes ubi rex coercet. Sed ap. *Hor.* alii rectius interpretantur, Manes, quae fabulae sunt et nugae merae; illud vero epigramma sublestae admodum fidei est, et scriptum videtur ex veterum imitatione a viro non in-

erudito post renatas Latinas litteras, saeculo nempe a Chr. n. XVI. *F.*]

*MANĒTHO, onis, vel Manethos, i, m. *Μανέθων* vel *ως*, genere Sebennitā, Heliopolitanus sacerdos, et notarius sacrorum penetralium per Aegyptum, vixit sub Ptolemaeo Philadelpho, paullo post Berosum. Scripsit Graece historiam Aegyptiacam, cujus epitomen dedit Julius Africanus. Fragmenta aliquot supersunt ap. *Josephum*, *Plutarchum*, *Tertullianum*, alios. ℙ Antepaenultimam casus patrii male produxit, paenultimam corripuit, *Claud. Mamert.* V. *Aratus* in Auctario. *B. A.*

MANGO, ōnis, m. *ἀνθρωποκάπηλος*, *σωματέμπορος*, venalicius, seu qui homines, praesertim pueros, puellasque, vendit: a *μάγγανον*, quod illud etiam artificium significat, quo quis alios decipit. Etenim mangones fuco, et pice, et aliis medicamentis mancipiorum corpora illinebant; et, teste *Galeno de meth. med.* 14, 16., graciliorum puerorum femora et nates alternis diebus leviter ferulis ideo percutiebant, ut illis intumescentibus eos *καλλιπύγους* carius venderent. *Mart.* 1, 59. Millia pro puero centum me mango poposcit. *Id.* 9, 7. Non puer avari sectus arte mangonis, Virilitatis damna moeret ereptae. *Plin.* 24, 6, 22. Resina illinitur totis corporibus, mangonum maxime cura, ad gracilitatem emendandam. *Id.* 30, 5, 13. Item mangonibus, ut lanugo tardior sit pubescentium, sanguis e testiculis agnorum, qui castrantur, praestat; qui evulsis pilis illitus et contra virus proficit. *Quint.* 2, 15. *med.* Mangones, qui colorem fuco, et verum robur inani sagina mentiuntur. ℙ Dicitur etiam de eo, qui merces polit, ut pluris vendat. *Plin.* 37, 13, 76. Efficacissimum experimento excusant mangones gemmarum. *Id.* 12, 20, 43. mangones dicit eos, qui circa unguenta laborant, ut gratiora fiant; et 23, 1, 22. qui circa vina. Narrat *Suet. Vesp.* 4. *mulionem* probri loco dictum fuisse Vespasianum, quod mangonicum quaestum exercuisset. Ex quo intelligimus, *mangones* dictos etiam, qui jumenta mercarentur, et venderent. Similiter vocari possunt, qui gallinarum saginam exercent, quia eorum artificium *Plin.* appellat *mangonium*, 10, 50, 71.

MANGONĬCUS, a, um, adj. *σωματεμπορικός*, ad mangonem pertinens. *Plin.* 21, 26, 97. Radix hyacinthi bulbacea mangonicis venaliciis pulcre nota. *Suet. Vesp.* 4. Ad mangonicos quaestus descendere.

MANGONĬUM, ii, n. *μαγγανεία*, artificium, quod ad res facilius vendendas adhibetur. *Plin.* 10, 50, 71. Nec tamen in hoc mangonio quicquam totum placet.

MANGONIZĀTUS, a, um, part. a *mangonizo:* mangonis artificio ornatus, fucatus, lenocinio politus. *Plin.* 9, 54, 79. Primus pensiles invenit balineas, ita mangonizatas villas subinde vendendo.

MANGONIZO, as, avi, atum, mangonico artificio polio, fuco, adorno, ut gratiam rei pretiumque conciliem. *Plin.* 32, 10, 47. Psilothrum est thynni sanguis: jecur etiam tritum, mixtaque cedria, plumbea pyxide asservatum. Ita pueros mangonizavit Salpe obstetrix. *Id.* 23, 1, 16. Succus illitus laetiore quodam colore, et cutis teneritate mangonizat corpora.

MĀNĪ. V. MANE.

MĀNĬA, ae, f. mater Larium, quam capitibus allii aut papaveris placabant, aut effigie suspensa, olim etiam pueri sanguine. *Varr. L. L.* 8, 38. et *Macr. Sat.* 1, 7 *f.* [Eam Maniam matrem fuisse appellatam ait *Arnob.* 3, 124., quod Lares etiam Manes dicerentur. *F.*] ℙ *Māniae* etiam dicuntur infantum terriculamenta, turpes deformesque personae, quibus nutrices pueris parvulis minitantur, ut ait *Fest.* Hoc sensu usurpat *Arnob.* 6. *f.* [Ut parvuli pusiones personarum monstruosissima torvitate sannis etiam constringerentur, et maniis. *F.*] *Māniā* est etiam praenomen muliebre. *Varr. l. c.* Declarant praenomina mulierum antiqua, Mania, Lucia, Postuma. V. MANIUS. ℙ Denique *Māniā* ap. *Veg. Vet.* 3, 2. *med.* est morbus boum, qui iis eripit sensum, ut nec audiant more solito, nec videant. [Alii tamen *ib.* leg. *insania. F.*] Porro *μανία* Graece furorem, insaniam significat. V. *Cic. Tusc.* 3, 5.

*MANĬA, ae, f. oppidum Parthiae. *Plin.* 6, 25. *B. A.*

[MĀNĬĂCUS, i, m. *μανιακός*, furiosus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 715, 5. C. Lucius C. F. Maniacus. *F.*]

MĀNĬCAE, arum, f. plur. *χειρίδες*, pars vestis, qua brachia et manus teguntur: a *manus. Virg. A.* 9, 616. Et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae. *Tac. G.* 17. Feminae lineis amictibus velantur, partemque vestitus superioris in manicas non extendunt, nudae brachia ac lacertos. V. CHIRIDOTA. De operimentis manuum, *Plin. ep.* 3, 5. *med.* Ad latus notarius cum libro, et pugillaribus: cujus manus hieme manicis muniebantur, ut ne coeli quidem asperitas ullum studii tempus eriperet. Sic manicas de pellibus *Pall.* 1, 43. memorat inter ea, quae vel in silvis, vel in vepribus rustico operi, et venatorio apta sunt. Huc pertinere videtur illud *Cic. Phil.* 11, 11. Quamquam miror, tamdiu morari Antonium: solet enim accipere ipse manicas, nec diutius obsidionis metum sustinere: sc. itineris et fugae causa: manicae enim adhibitae fuerunt ab effeminatis ad manus et brachia contra coeli injurias munienda. De manicis militaribus, quibus brachia et manus contra tela et enses muniuntur. *Juven.* 6, 255. Balteus, et manicae, et cristae, crurisque sinistri Dimidium tegmen. ℙ Sunt etiam, quibus manus ligantur; sicut *pedicae*, quibus pedes. *Appul. Flor. n.* 17. Quid si manus manicis restringantur? quid si pedes pedicis coarctentur? *Pl. As.* 2, 2, 38. Ubi manus manicae complexae sunt, atque adductae ad trabem. *Virg. A.* 2, 146. manicas atque arcta levari Vincla jubet Priamus. *Hor. Ep.* 1, 16, 76. in manicis et Compedibus saevo te sub custode tenebo. *Virg. G.* 4, 439. manicisque jacentem Occupat. *Val. Fl.* 2, 462. truces manicae. *Pl. Capt.* 3, 5, 1. Injicere alicui manicas. *Id. Most.* 5, 1, 17. Manicas connectere. *Sil.* 17, 141. Addere alicui vincla et manicas. ℙ De ferreis manibus, quibus in navali proelio naves hostium captantur (V. HARPAGO, onis.) *Lucan.* 3, 565. Ast alias manicaeque ligant, teretesque catenae, Seque tenent remis. ℙ Translate. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 313. Si laqueis, manicis, pedicis mens irretita est.

[MĀNĪCĀRĬUS, ii, m. gladiator, qui et laquearius et laqueator est appellatus, is nempe fuisse videtur, qui manicis seu laqueis adversarium suum prehenderet, diversus tamen a retiario. V. LAQUEATOR. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12. Demosthenes manicar*ius* Felicianus ret*iarius. F.*]

MĀNĪCĀTUS, a, um, adj. manicas habens, manuleatus. *Cic. Cat.* 2, 10. Quos pexo capillo nitidos, manicatis et talaribus tunicis videtis. V. CHIRIDOTA. ℙ *Pelles manicatae* ap. *Colum.* 1, 8. *med.* et 11, 1. *med.* sunt manicae de pellibus (ut eas vocat *Pall.* 1, 43.), et una cum sagatis cucullis recensentur, ad arcendos ventos, frigora, et imbres.

*MANICHAEI, orum, m. plur. a Manete, sectatores ejus nominati sunt, quos in Graecia, vitandi insaniae nominis causa, *Manichaeos*, h. e. *Manna fundentes*, se dixisse *Augustinus haeres.* 46. *de morib. Manich.* scribit. Adde *Prud. Apoth.* 1025. et 1043. et *Coel. Rhodig.* 1, 14. et 18, 18. ℙ *Manichaeus* in numero singulari habet *Cod. Justin.* 1, 5, 4. ℙ Fuit autem *Manes*, *etis*, *Μάνης*, Persa genere, haereticus, daemoniacus et insanus, quorsum nomen ipsum deflectebant Patres. Temporibus vixit Aureliani et Probi Imperatorum A. C. 300. Auctor fuit insani dogmatis, de Deo bono et malo. Vivus excoriatus est arundine a rege Persarum, cum filio ejus gravi et desperato morbo laboranti, incantamentis fretus, liberationem promisisset, sed is inter manus ipsius fuisset exstinctus. Sed tam de nomine, quam de historia ac dogmate, si quis certiora edoceri cupiat, adeundi erunt scriptores magno numero laudati a *Selenio* ad *Burtoni λειψ. Vet. Ling. Pers.* h. v. *B. A.*

*MANĬCLEĀTUS, a, um, adj. i. q. manicatus. *Isid.* 19, 22. Tunica manicleata. *B. A.*

*MANĬCO, as, n. 1. *ὀρθρίζω*, mane advenio. *Vulg. Luc.* 21, 38. *P. Chrysol. serm.* 82. Adde *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 5, 79. ubi locum pessumdedit *Henninius. B. A.*

MĀNĬCON, i, n. *μανικόν*, cognominatus est genus trychni, fruticis, cujus succus insaniam facit: *μανία* enim insania est. *Plin.* 21, 31, 105.

MĀNĬCŪLA, ae, f. *χειρίον*, parva manus. *Pl. Rud.* 4, 4, 126. Duae connexae maniculae, et sucula est. Adde *Ps.* 5, 1, 16., ubi *Boxhornius* voluit legi *mammicula*, vel *mammillula.* ℙ Manicula item dicitur transversa regula in stiva aratri, ita dicta, quod manu bubulci teneatur: qui quasi est temo inter boves. Ita *Varr. L. L.* 4, 31., ubi alii leg. *manibula.*

MĀNĪFESTĀRĬUS, a, um, adj. idem quod manifestus, et qui negari non potest. *Pl. Aul.* 3, 4, 10. Capio fustem, obtrunco gallum, furem manifestarium. *Id. Mil.* 2, 5, 34. Manifestaria res est. *Id. Trin.* 4, 2, 50. Teneo hunc manifestarium. *Gell.* 1, 7. Ne, ut in Plauti comoedia (*Bacch.* 4, 8, 77.) moechus, ita in Ciceronis oratione soloecismus esset manifestarius.

MĀNĪFESTĀTĬO, onis, f. *δήλωσις*, actus manifestandi. *August. C. D.* 20, 30. *med.* Per suae praesentiae manifestationem. *Sulpic. Sever. Dial.* 3, 4. Tantae manifestatione virtutis.

MĀNĪFESTĀTOR, oris, m. qui manifestat. *Non.* 1, 46. Hujus rei manifestator est Lucretius libro VI.

MĀNĪFESTĀTUS, a, um, part. a *manifesto:* patefactus. *August. Doctr. Chr.* 4, 12. *f.* Per se ipsa, quoniam vera sunt, manifestata delectant.

MĀNĪFESTĒ. V. in v. sq.

MĀNĪFESTO, adv. *σαφῶς*, aperte, clare, palam, non obscure. *Cic. Cat.* 3, 2. Ut tota res a vobis manifesto deprehenderetur. *Id. Cluent.* 14. *extr.* Facinus manifesto compertum. *Id. Brut.* 80. Cum indicia mortis se comperisse manifesto, et manu tenere diceret. *Plin.* 36, 22, 45. Manifesto apparet. *Id.* 9, 45, 69. Manifesto ostendunt. *Pl. Cas.* 2, 3, 19. Perii! manifesto miser teneor. *Id. Poen.* 3, 5, 40. Manifesto fur es mihi, *h. e.* fur manifestus. *Id. As.* 5, 2, 26. Jam faxo, ipsum hominem manifesto opprimas. *Virg. A.* 8, 16. manifestius ipsi, Quam Turno regi, aut regi apparere Latino. *Tac. H.* 1, 88. Quanto magis occultare pavorem nitebantur, manifestius pavidi; et *ib.* 4, 23. Quo discreta virtus manifestius spectaretur. *Appul. Apol.* Ut omnibus manifestissime pateat. *Scaevola Dig.* 33, 2, 32. *f.* Manifestissime probare aliquid. ℙ In aliquo ex allatis ex *Cic.* locis alii leg. *manifeste:* quod et ap. *Appul. Met.* 6. bis legitur.

MĀNĪFESTO, as, avi, atum, a. 1. *φανερόω*, manifestum reddo, palam facio, prodo, ostendo, declaro. *Ov. Met.* 13, 105. Ipse nitor galeae, claro radiantis ab auro, Insidias prodet, manifestabitque latentem. *Just.* 24, 6. *f.* Multa ibi visuntur munera, quae reddentium vota gratam voluntatem manifestant. *Id.* 11, 3. Odium eos omnium populorum esse: quod vel ex eo manifestari, quod, etc.

MĀNĪFESTUS, a, um, adj. *φανερός*, clarus, patens, apertus, palam et in promptu positus, testatus, perspicuus: quasi *manu* teneatur, ita ut negari, aut dissimulari non possit: et saepius in malam partem sumitur. *Virg. A.* 3, 150. Penates visi ante oculos adstare jacentis Insomnis, multo manifesti lumine, qua se Plena per insertas fundebat luna fenestras. *Cic. Verr.* 1, 16. Ejusmodi res, ita notas, ita testatas, ita magnas, ita manifestas proferam, ut, etc. *Id. Rosc. Am.* 34. Res apertae et manifestae. *Id. Cat.* 3, 5. Scelus manifestum atque deprehensum. *Gell.* 11, 18. Manifestum furtum est, ut ait Massurius, quod deprehenditur dum fit: *αὐτόφωρον.* (V. *Ulp. Dig.* 47, 1, 3. et 5.) *Pl. Men.* 4, 2, 29. nec magis Manifestum ego hominem unquam ullum teneri vidi. Sic *Cic. Verr.* 2, 2, 73. Manifestis in rebus hominem jam teneri videbitis; et *ib.* 78. Teneri in manifesto peccato. *Quint.* 10, 3. Manifestus est etiam ex opere ipso labor; et 12, 2. *med.* Haec si ratione manifesta non essent, exemplis tamen crederemus. *Ov. de nuce* 3. Obruere ista solet manifestos poena nocentes. *Sall. Cat.* 42. [*41. ed. *Kritz.*] Legatis praecipit, ut dent operam, ut conjuratos quam maxume manifestos habeant. [*Cort.* explicat: certo scirent, qui essent. Melius, vocisque significationi convenienter *Kritz.*: manifesto teneant, i. e. talia conjurationis initae documenta sibi praeberi curent, ut conjuratis nulla negandi aut evadendi copia sit.] *Trajan.* ad *Plin. ep.* 10, 98. Qui negaverit, se Christianum esse, idque re ipsa manifestum fecerit. *Plin.* 9, 49, 73. Aegrotare singulos, manifestum facit macies. *Id.* 2, 16, 13. Manifestum est, ab exordio matutino latitudines scandi. *Id.* 12, 25, 54. Manifestior fraus. *Id.* 37, 10, 60 Manifestissimum exemplum. *Quint. decl.* 14, 1. Manifestissimum scelus. *Liv.* 40, 9. *extr.* Habere aliquid pro manifesto. ℙ Qua in re quis manifesto tenetur, ea res eleganter in genitivo ponitur. *Pl. Truc.* 1, 2, 30. Manifestam mendacii, mala, te teneo; et *Sall. Jug.* 39. Manifestus sceleris; et *Cat.* 56. *extr.* [*52. ed. *Kritz.*] Manifesti rerum capitalium. *Tac. A.* 14, 29. ambitionis; et *ib.* 4, 53. Ne offensionis, aut metus manifestus foret. Sic *Ov. Fast.* 5, 313. per quod fierem manifesta doloris. *Tac. A.* 12, 51. Spirans, ac manifesta vitae; et *ib.* 15, 54. Ipse moestus et magnae cogitationis manifestus erat. *Sen. Q. N.* 4, 2. *med.* Manifestus novarum virium Nilus. ℙ Cum infinito. *Tac. A.* 2, 57. Atrox, ac dissentire manifestus. *Auct. dial. de Or.* 16. Ipse satis manifestus est, jamdudum in contrarium accingi. *Paul. Dig.* 30, 33. Nisi ipse testator ex scriptura manifestissimus esset, utrumque eorum solidum accipere voluisse.

*MANIFĪCAE ulcerationes *Coel. Aurel.* i. q. manufactae. V. *Reines. Var. Lect.* p. 667. *B. A.*

[MĀNĪFŌLĬUM, ii, n. herba eadem ac personata. *Appul. Herb.* 36. *F.*]

*MANILĬA, ae, f. meretrix famosa, mulier litigiosa, de qua *Juven. sat.* 6, 243. Adde *Gell.* 4, 14. ed. *Gronov.* ubi ed. *Longol.* habet *Mamilia. B. A.*

MĀNĪLĬĀNUS, a, um, et

MĀNĪLĬUS, a, um, adj. a Manilio nomine Romano. *Cic. Or.* 1, 58. Maniliana lex. Al. leg. *Manliana. Id. Or.* 29. Manilia lex, *h. e.* lata a C. Manilio trib. plebis de Cn. Pompejo ad bellum Mithridaticum deligendo: de qua ipsius *Cic.* exstat oratio.

MĀNĪLĬUS, ii, m. nomen propr. R. civis. M. Manilius, astronomus et poeta Romanus, vixit postrema Augusti aetate, scripsitque poema eruditum et jucundum *Astronomicon*, stiloque illorum temporum non indigno: quod tamen mutilum ad nos pervenit. Sunt, qui peregrinum fuisse dicunt, non Romanum: sunt etiam, qui ad Theodosii, et Arcadii Honoriique aetatem ejus vitam transferunt: sunt denique, quibus non *Marcus*, sed *Cajus*, non *Manilius*, sed *Manlius* dicitur. De quibus omnibus

V. *Jos. Scalig. prolegom. in Manil.* et *Fabric. Biblioth. Lat.* 1, 18.

MĀNĬŌLAE, arum, f. plur. parvae maniae, *h. e.* terriculamenta puerorum. *Festus* in *Maniae.* V. MANIA.

MĀNĬŌPOEOS, i, *μανιοποιὸς*, furiosum reddens: a *μανία*, furor, et *ποιέω*, facio. Hoc etiam nomen inter alia multa habet herba hyoscyamus, teste *Appul. Herb.* 4.

MĀNĬOSUS, a, um, adj. insanus, furiosus. *Ammian.* 28, 4. Quid faciat maniosus et nequam? Alii rectius leg. *malus*, *famosus.*

MĀNĬPRĔTIUM. V. MANUPRETIUM.

MĀNĬPŪLĀRIS, (et per syncop. *Maniplaris*, ap. poetas) e, adj. ad manipulum pertinens. *Manipulares milites* sunt gregarii, qui ad eundem manipulum militarem pertinent. *Ov. Fast.* 3, 117. Pertica suspensos portabat longa maniplos: Unde maniplaris nomina miles habet. *Caes. B. G.* 7, 47. *f.* L. Fabius centurio, tres suos nactus manipulares, atque ab iis sublevatus, murum ascendit. *Id. B. C.* 3, 91. Crastinus evocatus, qui superiore anno primum pilum duxerat, sequimini me, inquit, manipulares mei qui fuistis; et *Tac. A.* 1, 21. Ciere modo nomina singulorum, modo centuriam quisque, cujus manipularis erat. *Cic. Att.* 9, 10. Me una haec res torquet, quod non Pompejum, tanquam unus manipularis, secutus sim; et *Tac. A.* 1, 20. Rufus diu manipularis, dein centurio, mox praefectus. *Id. H.* 1, 46. Plotius Firmus, e manipularibus quondam, tunc vigilibus praepositus. ℙ *Manipulares judices*, qui e manipulis, seu e gregariis militibus electi sunt. *Cic. Phil.* 1, 8. Addo etiam judices manipulares ex legione Alaudarum. Sic *manipularis imperator* dicitur a *Plin.* 33, 11, 53. C. Marius, quia e manipulari milite ad summum imperatorium gradum evectus fuerat.

MĀNĬPŪLĀRĬUS, a, um, adj. idem quod manipularis. *Suet. Cal.* 9. Manipulario habitu inter milites educabatur. *Not. Tir.* p. 75. Manipulus, manipularius.

MĀNĬPŪLĀTIM, adv. per manipulos. *Plin.* 12, 13, 28. Amomi frutex carpitur cum radice, manipulatim leniter componitur. ℙ In re militari. *Liv.* 8, 8. Manipulatim structa acies. *Tac. H.* 1, 82. Manipulatim allocuti sunt Licinius Proculus, et Plotius Firmus. *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 561. Condensiores manipulatim resistere hostibus instituissent. [*Ita *Liv.* quoque, tribus locis 8, 8, 3; 2, 53, 1; 23, 42, 10.] ℙ Urbane *Pl. Ps.* 1, 2, 48. Manipulatim mihi munigeruli facite ante aedes hic adsint.

MĀNĬPŪLUS, et poet. per syncop. *Maniplus*, *i*, m. *δράγμα*, manualis herbarum fasciculus, quem manu quis apprehendit metendo: a *manus*, quod manum impleat; ut *Isid. Orig.* 18, 3. ait. *Plin.* 18, 28, 67. *n.* 5. Alligarique manipulos mille ducentos. *Virg. G.* 3, 397. filicumque maniplis Sternere humum. *Varr. R. R.* 1, 49. Manipulos de herba facere. *Colum.* 2, 19. vincire; et 11, 2. *med.* obligare. *Plin.* 18, 30, 72. Culmum siccatum in manipulos convolvere. *Colum.* 10, 315. nexos deferre maniplos. ℙ *Manipulus* in re militari, *λόχος*, *σπεῖρα*, erat exiguum peditum agmen, quod unum signum sequebatur. Inde nomen habuit, quia Romulus coacta pastorum manu, eaque in centenos homines distributa, perticas manipulis foeni varie vinctas dedit, ut scribit *Aurel. Victor. de orig. pop. R.* 22. Hinc *Ov. Fast.* 3, 117. Pertica suspensos portabat longa maniplos: Inde maniplaris nomina miles habet. [*V. *Gierig.* ad h. l.] ℙ Constabant itaque tunc primum manipuli centenis militibus: deinde auctus est hic numerus ad ducentos. Scribit enim *Cincius* ap. *Gell.* 16, 4. in legione fuisse centurias sexaginta, manipulos autem triginta. *Caes. B. C.* 2, 28. Adeo ut, paucis mutatis centurionibus, iidem ordines, manipulique constarent. *Id. B. G.* 2, 25. Cohortatus milites, signa inferre, et manipulos laxare jussit; et *ib.* 6, 33. Continere ad signa manipulos. *Tac. A.* 12, 38. Praefectus, et octo centuriones, ac promptissimus quisque manipulus cecidere. *Lips.* leg. *e manipulis;* alii *manipularis.* Adde *Sisenn.* ap. *Non.* 18, 25. Urbane *Ter. Eun.* 4, 7, 6. Ubi centurio est Sanga, et manipulus furum? ℙ In illo *Virg. A.* 11, 870. Disjectique duces, desolatique manipli; *Serv.* signiferos ipsos *maniplos* intelligit, a militibus fugae deditis desertos. ℙ Videtur *manipulus* proprie dici de pedite; quare contra equitem ponitur in illo *Val. Fl.* 5, 591. Dives Aron: croceos sic illius omnis odores Jactat eques, unctis sic est coma culta maniplis. De equite tamen *Sil.* 4, 316. undique nudi Assiliunt frenis, infrenatique manipli. ℙ *Manipulum* neutr. g. habent quidam Codices *Spart. Hadrian.* 10. Inter manipula vitam, etc. teste *Salmasio.*

[MANISNAVĬUS, ii, m. ignotum sacerdotii genus. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 642. *n.* 360. L. Renodius Q. F. Planta flamen vovit, manisnavius posuit. Alia ap. *Gud.* 334, 7. P. Valerius P. F. Montanus flamen manisnavius posuit. *F.*]

MĀNĬUS, ii, m. *Μάνιος*, praenomen, quo Romanorum quidam appellati sunt, quod mane nati essent, ut Lucii dicebantur, qui prima luce nascebantur. Ita *Paul.* ex *Festo:* item *Varr. L. L.* 8, 38. ℙ Hoc praenomine appellatus est Martius quidam, qui (ut scribit *Plin.* 18, 3, 4.) in summa annonae caritate populo singulos frumenti modios singulis assibus vendidit. ℙ De alio Manio haec habet *Festus:* Manius agrum Nemorensem *(prope Ariciam)* Dianae consecravit: a quo multi, et clari viri orti sunt, et per multos annos fuerunt. Unde proverbium: Multi Manii Ariciae. Asinius Capito longe aliter sentit: ait enim turpes et deformes significari, quia maniae dicuntur deformes personae, *(quibus pueri terrentur.* V. MANIA); et Ariciae genus panis fieri, qui manici panes appellantur. Haec *Festus.* Huc pertinet illud *Pers.* 6, 55. accedo Bovillas, Clivumque ad Virbi: praesto est mihi Manius heres. Ubi *Manius* pro Aricino aliquo homine ponitur. ℙ *Manius* inscribitur una ex Satyris Menippeis *Varronis.*

MANLĬĀNUS, a, um, adj. ad Manlium pertinens, quod est nomen Romani hominis. Hinc *Manliana imperia*, de quibus V. in IMPERIOSUS. *Cic. Fin.* 2, 32. Vide, ne ista sint Manliana vestra, aut majora etiam, si imperes quod facere non possim. ℙ *Manliana mala* genus malorum, a quodam insitore Manlio, ut colligitur ex *Plin.* 15, 14, 15. ℙ *Manlianum* villa fuit Q. Ciceronis, ut Cumanum, Tusculanum fuit M. Ciceronis. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1.

[MANLĬOLA, ae, f. dimin. Manliae: est cogn. R. ex *Manlius* nomine gentilicio. *Inscr.* ap. *Grut.* 344, 4. Aciliae M'. F. Manliolae *Claurissimae Feminae* M'. Acili Glabrion. sen. Cos. pronepti ordo decuriorum. *F.*]

MANLĬUS, a, um, adj. ad Manlios pertinens, ut *Manlia gens*, ap. *Fest.*

[*MANLIUS, i, m. nomen proprium multorum Romanorum hominum, quos maximam partem habes indicatos in *Schütz. ind. hist.* p. 259. sq. — Scribitur etiam *Mallius* pro *Manlius*, ex Graecorum more, quibus est *Μάλλιος.* Cf. *Drakenb.* ad *Liv. Ep.* 67. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 24. *Ernest.* ad *Tac. G.* 38.]

MANNĂ, ae, f. *μάννα*, mica turis. *Plin.* 12, 14, 32. de ture: Micas concussu elisas mannam vocamus. *Id.* 29, 6, 37. Viperam in fictili comburere, addito foeniculi succo, et turis manna una. ℙ *Mannam croci* non uno in loco memorat *Veg. Vet.* ut 2, 39., 3, 24. *med.* etc., et crocum siccatum, et in usus medicinae reconditum significat. ℙ De manna Hebraeorum (neutr. indeclin.), quod quidam *ἀερόμελι*, h. e. mel aeris vocant, *Tert. Car. Chr.* 6. *f.* Legimus, manna esui populo fuisse. [*V. *Schneid. Gr. Lat.* 2. p. 19. sq.]

*MANNARICĬUM, i, n. oppidum Galliae Belgicae, in Batavorum insula. *Ant. Itin. B. A.*

MANNŬLUS, i, m. dimin. manni, sed idem fere significans. *Plin. ep.* 4, 2. Habebat puer mannulos multos et vinctos, et solutos. *Mart.* 12, 24. Nusquam est mulio: mannuli tacebunt.

MANNUS, i, m. animal ex equo et asina natum, idem ac hinnus, ginnus et burdo: differt a mulo, qui ex asino et equa nascitur: minor est mulo, et rubicundior, et maximae celeritatis, hinc ejus usus ad rhedas trahendas, et *burrichus* etiam dicitur: *mannus* fortasse est vox peregrina, et quidem Gallica; nisi quis derivandam putet a *μάω*, festino, hinc *μανὸς*, mox mannus. V. BURDO BURRICHUS, GINNUS et HINNUS. *Lucr.* 3, 1076. Currit agens mannos ad villam praecipitanter. *Prop.* 4, 8, 15. Huc mea detonsis avecta est Cynthia mannis. *Hor. Od.* 3, 27, 6. Rumpit et serpens iter institutum, Si per obliquum similis sagittae Terruit mannos. *Id. Epod.* 4, 14. Et Appiam mannis terit. *Id. Ep.* 1, 7, 76. Impositus mannis. *Ov. Am.* 2, 16, 49. rapientibus esseda mannis, Ipsa per admissas concute lora jubas. *Sen. ep.* 87. *med.* Ita non omnibus obesis mannis, et asturconibus, et tolutariis praeferres unicum illum equum a Catone defrictum? *Hieron. ep.* 66. *n.* 8. Ubi videris fumare patinas, ubi argenti pondus, ubi ferventes mannos, comatulos pueros etc. ℙ *Mannus* apud priscos Germanos nomen Dei ejus gentis fuit, et Tuisconis filius. *Tac. G.* 2.

MĀNO, as, avi, atum, n. 1. *βρύω*, *ράω*, stillo, fluo. Quidam ducunt a *νᾶμα*, scaturigo (per metath.) quod a *ράω*, fluo. Alii a *μανὸς*, rarus. Proprie enim, inquit *Fest.* dicitur manare, cum humor ex integro, sed non solido nimis, per minimas suas partes erumpit: quod ex Graeco trahitur, quia illi non satis solidum *μανὸν* dicunt. Ita *Festus.* [*Cf. *Doederl.* 2, 1. sqq. ubi, non improbata hac *Festi* explicatione, docet, v. *manare*, ut cognatum cum *effundi*, ita proprie dici, ut plenitudinem quandam et abundantiam spectet. Etymon non a Gr. deducit, sed cognationem v. *manare* cum *madere* demonstrat.] Sed universim usurpatur de humoribus utcumque fluentibus. Porro res, quae manat, tum in recto casu ponitur, tum in ablativo, tum Graeca ratione in accusativo. *Hor. Od.* 3, 11, 19. saniesque manat Ore trilingui. *Id. Ep.* 1, 17, 59. licet illi plurima manet Lacrima. *Virg. G.* 3, 310. Lacta magis pressis manabunt flumina mammis. *Ov. Met.* 9, 664. fons nigra sub ilice manat; et *ib.* 13, 887. Puniceus de mole cruor manabat; et *ib.* 10, 500. tepidae manant ex arbore guttae; et *Pont.* 1, 1, 68. mens tabida facta De nive manantis more liquescit aquae. *Lucr.* 5, 1254. Manabat venis ferventibus in loca terrae Concava conveniens argenti rivus, et auri; et 6, 944. Manat item nobis e toto corpore sudor. *Cic. Div.* 1, 34. Herculis simulacrum multo sudore manavit. [*Ita ap. *Ov. Her.* 10, 55. *manare lacrimis torus* dicitur, e quo lacrimae defluunt.] *Liv.* 1, 59. Cultrum manantem cruore prae se tenens. [*V. *Drakenb.*] *Hor. Ep.* 1, 19, 43. fidis enim, manare poetica mella Te solum. *Plin.* 14, 20, 25. Arbores succo manantes picem resinamque. *Id.* 37, 10, 61. Indica gemma in attritu sudorem purpureum manat. [*Peculiari modo usurp. a *Tac. A.* 2, 23. Equi, jumenta, sarcinae, etiam arma praecipitantur, quo levarentur alvei, manantes per latera et fluctu superurgente, i. e. aquam emittentes per latera. Ita recte *Doederl. l. l.* Nam *superurgente fluctu* non explicationi quasi inservit, sed novam prorsus addit sententiam. Contra *Rupert.* disputat, *Tac.* scripsisse *manante per s. super latera fluctu et superurgente: Oberl.* de aqua irrumpente per latera cogitavit.] ℙ Dicitur et de aliis rebus utcumque fluentibus, serpentibus, et se diffundentibus. *Cic. N. D.* 1, 15. Aer, qui per maria manat. *Lucr.* 6, 927. Nec varii cessant sonitus manare per aures. *Plin.* 35, 6, 14. Rubrica aegilopas manare prohibet. *Catull.* 65, 24. Huic manat tristi conscius ore rubor. *Cic. N. D.* 2, 19. *extr.* Multa a luna manant, et fluunt, quibus animantes alantur, augescantque. *Varr. L. L.* 5, 2. Manat dies ab oriente. *Festus:* Manare solem antiqui dicebant, cum solis orientis radii splendorem jacere coepissent. ℙ Translate est diffundi, disseminari, dispergi. *Cic. Phil.* 1, 2. Cum serpet in urbe infinitum malum, idque manaret in dies latius. *Id. Planc.* 23. *f.* Neque ego, si fontem maledicti reperietis, ut dissimuletis, unquam postulo: sed si quid sine capite manabit, etc. *h. e.* sine auctore spargetur. *Liv.* 2, 49. Manat tota urbe rumor. *Cic. Cat.* 4, 6. Latius opinione disseminatum est hoc malum: manavit non solum per Italiam, verum etiam transcendit Alpes, et obscure serpens, multas jam provincias occupavit. *Id. Tusc.* 5, 25. Disserendi ratio per omnes partes sapientiae manat et funditur; et *ib.* 3. Eorum nomen usque ad Pythagorae manavit aetatem. *Liv.* 24, 18. *f.* Manavit ea benignitas ex urbe etiam in castra. *Cic. Off.* 3, 17. Fidei bonae nomen manat latissime. ℙ Pro oriri, venire, descendere, proficisci. *Id. Phil.* 14, 6. Cum tristis a Mutina fama manaret. *Id. Off.* 1. 43. Omnis honestas manat a partibus quatuor. *Id. Par.* 3, 1. *extr.* Recte facta a virtutibus proficiscuntur, peccata ex vitiis manant. *Id. Or.* 3, 62. Ab Aristippo Cyrenaica philosophia manavit; et *ib.* 2, 27. A capite, quod velimus, arcessere; et unde omnia manant, videre. *Nemes. Cyn.* 127. de canibus: quorum proles de sanguine manat Ibero; et *ib.* 210. Est etiam canibus rabies, letale periclum, Quod seu coelesti corrupto sidere manat, etc. ℙ [*Confund. *manans*, *minans*, *natans.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 26.]

MĀNON, i, n. *μανὸν*, spongiae genus minus spissum, et mollius: a *μανὸς*, rarus. *Plin.* 9, 45, 69. ℙ *Est et *mana*, *ae*, f. *Plin. ib.* Maximae fiunt manae, sed mollissimae, circa Lyciam. *B. A.*

MANSĬO, onis, f. *διαμονή*, actus manendi in aliquo loco, mora. *Cic. Fam.* 4, 4. *f.* Is saepe mecum de tua mansione, aut decessione communicat. *Id. Att.* 8, 23. *med.* Cautior certe est mansio, honestior existimatur trajectio; et *ib.* 9, 5. Sunt ista difficillima, discessus Arpinum, mansio Formiis. *Ter. Ph.* 5, 8, 23. itiones crebrae, et mansiones diutinae Lemni. *Cic. Fin.* 3, 18. Excessus e vita, et in vita mansio. *Turpil.* ap. *Non.* 2, 488. An oblita, obsecro, es ejus crebras mansiones ad amicam, et sumpti largitatem? ℙ Item locus ubi manetur. *Pall.* 1, 9. de forma villae: Ut ad habitationem breviter collectas et aestati, et hiemi praebeat mansiones; et *sub f.* Si aestivae mansiones sunt, orientem aspiciant. *Plin.* 18, 23, 53. Sub dio retibus inclusa pecorum mansione. ℙ Hinc saepe *mansiones* sunt diversoria, seu loca, ubi iter facientes noctu quiescunt, *σταθμοὶ*, *ἀλλαγαί.* Unde itinera aliquando mansionibus distinguuntur, et *mansio* ponitur pro itinere unius diei, quod varia spatii mensura definiebatur, pro viarum aut facilitate, aut asperitate. *Suet. Tit.* 10. Sabinos petit aliquanto tristrior: deinde ad primam statim mansionem febrim nactus, etc. *Plin.* 12, 14, 32. Pagus Sabaeorum in monte excelso, a quo octo mansionibus distat regio eorum turifera. ℙ In re militari. *Lampr. Alex. Sev.* 45. Itinerum dies publice proponebantur, ita ut edictum penderet ante menses duos, in quo scriptum esset: *illa die, illa hora ab urbe sum exiturus, et in prima mansione mansurus:* deinde per ordinem mansiones, deinde stativae, etc. ℙ Sic *mansiones camelorum* sunt loca, in quibus cameli vehentes onera morantur in itinere. Haec distinguuntur aquationibus: nam in aridis et incultis locis putei erant, ad quos cum perventum erat, cameli aquabantur. *Plin.* 6, 23, 26. A copto camelis itur, aquationum ratione mansionibus dispositis. *Id.* 12, 14, 32. Abest a Gaza quadragies et quater

centena, ac triginta sex (*h. e.* 4436.) millia passuum, quod dividitur in mansiones camelorum sexaginta quinque. ℙ *Mansiones* sunt etiam appellata temporaria plerumque pomparum tabernacula, sive aediculae propter urbis vias excitatae, fortasse etiam cum stibadio, ubi sacris alicujus numinis operantes subsistebant, et pausabant, vel ut hymnos commodius canerent, et adoranda simulacra spectanti populo exhiberent, vel ut fessis ab onere sacerdotibus recentes succederent. Hinc *mansiones Saliorum* in *Inscr.* quam v. in MAGNALIA. V. et PAUSARIUS. ℙ *Mala mansio*, genus privatae coercitionis, qua servus, aut alius quispiam, in quem habenda esset quaestio, in tabula vinctus extendebatur, tum custodiae causa, tum poenae. *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. *med.* Quaestionis verbo etiam ea, quam malam mansionem dicunt, continebitur. *Id. ib.* 16, 3, 7. Si hominem apud se depositum, ut quaestio de eo haberetur, ac propterea vinctum, vel ad malam mansionem extensum, sequester solverit.

[MANSĬONĀRĬUS, a, um, adj. ad mansionem pertinens. *Fulg. Myth.* 3, 6. Psyche ignoto atque mansionario utebatur conjugio, *h. e.* hospitali, non continuo, noctu enim tantum Cupido cum Psyche manebat ignotus. *F.*]

*MANSIONĀRĬUS, i, m. qui peregrinantes hospitio excipit, item, qui mansiones inter milites dispertit. V. *Voss.* de *Vit. L. L.* 3, 23. p. 511. *B. A.*

MANSĬTO, as, n. 1. frequent. a *maneo*, manto, conversor, habito, dego. *Plin.* 10, 3, 3. Pygargus in oppidis mansitat, et in campis, albicante cauda. *Tac. A.* 14, 42. Cum vetere ex more familiam omnem, quae sub eodem tecto mansitaverat, ad supplicium agi oporteret; et *ib.* 13, 44. Haud ambiguus percussor, quippe mansitasse una convincebatur. Adde locum in *Suppositis Amphitr. Plautini*, si qua illis in Latinitate auctoritas est, *scena*, *quae incipit*, Dii vostram fidem, *v.* 3. mutatos Atticos in Arcadia homines, Et saevas belluas mansitasse, nec unquam denuo parentibus cognitos, *h. e.* belluas remansisse. Simile quid narrat *Plin.* 8, 22, 34. de homine in lupum verso. Perperam autem quidam putarunt, hoc loco esse frequent. a *mando*, *is.*

*MANSIUNCŪLA, ae, f. (dimin. a *mansio*) οἰκίσκος, habitatiuncula. *Vulg. Genes.* 6, 14. Fac tibi arcam de lignis laevigatis: mansiunculas in arca facies, et bitumine linies. *B. A.*

MANSOR, oris, m. incola, habitator, hospes, qui alicubi manet. *Sedul.* 4, 294. Et faciat tenues tanto mansore capaces. Adde *Auctor. serm.* 171. de Temp. olim creditum August.

MANSTŪTOR, oris, m. qui manu tenet, et tuetur, ut *manceps* qui manu capit. Tribuitur *Plauto*, et quidem de muliere dictum, *Truc.* 4, 4, 6. Video eccum, qui manstutorem me adoptavit bonis. Alii leg. rectius *qui amans tutorem.*

MANSUCĬUM, edacem, a mandendo scilicet. *Festus.*

MANSUĒFĂCĬO, is, eci, actum, a. 3. πραΰνω, τιθασεύω, mansuetum facio, mitigo, placo. *Quint.* 9, 4. *in.* Mansuefacimus animalia? indomita nascuntur. ℙ Transfertur ad homines. *Liv.* 3, 14. *f.* Paulatim permulcendo tractandoque mansuefecerant plebem. *Appul. de Mundo.* Leges ad mansuefaciendos homines sunt inventae.

MANSUĒFACTUS, a, um, part. a *mansuefacio*, ἡμερωθείς, cicuratus, domitus, mitigatus. *Colum.* 7, 2. *med.* Arietes feros mansuefactos tectis ovibus admisit. *Plin.* 8, 17, 25. Augustus tigrim primus omnium Romae ostendit in cavea mansuefactum. *Id.* 10, 23, 30. Grues mansuefactae lasciviunt. ℙ Transfertur ad homines. *Cic. Tusc.* 1, 25. *med.* A quibus mansuefacti et exculti, a necessariis artificiis ad elegantiora defluximus. *Just.* 43, 5. Deposita et mansuefacta barbaria, usum vitae cultioris didicerunt. ℙ Metaphoricum est et illud *Plin.* 34, 9, 20. Aes attritu domitum, et consuetudine nitoris veluti mansuefactum.

MANSUĒFĬO, is, n. anom. προΰνομαι, ἡμερόομαι, mansuetus fio, cicuror, domor. *Caes. B. G.* 6, 27. Uri assuescere ad homines, et mansuefieri, ne parvuli quidem excepti, possunt. ℙ Transfertur ad homines. *Suet. Cal.* 11. Si per has mansuefieri posset ferum ejus ingenium.

MANSŪES, uis, adj. mansuetus, apud veteres. *Acc.* ap. *Non.* 8, 5. Si me matrem mansues misericordia capsit. *Varr. ib.* Quadrupedem adeo ferunt mansuem, ut tractarent manibus. Adde *Cat.* ap. *Festum.* Sic *Appul. Met.* 11. Vidi et ursam mansuem, quae cultu matronali, sella vehebatur. *Id. ib.* 7. Multos ego scio ferocissimos equos, adhibita tali detestatione, mansuetos ac mansues exinde factos. Est qui legit *ac mites*, illepidae geminationis vitandae causa: sed nihil mutandum, nam hic auctor hujusmodi locutionibus delectatur, ut *Id. ib.* 4. Solus ac solitarius. ℙ In obliquis est etiam *etis*, *ete*, *etem*, etc. *Pl. As.* 1, 2, 19. Reddam ego te ex fera fame mansuetem. Al. leg. *mansuetam.*

MANSUESCO, is, evi, n. 3. τιθασεύομαι, mansuetus fieri incipio, mitesco. *Colum.* 6, 2. *med.* Buculi per haec blandimenta triduo fere mansuescunt. *Lucan.* 4, 237. Sic ubi desuetae silvis, in carcere clauso Mansuevere ferae, et vultus posuere minaces, etc. ℙ Transfertur ad homines. *Virg. G.* 4, 469. manesque adiit, regemque tremendum, Nesciaque humanis precibus mansuescere corda. *Lucan.* 1, 331. nullus semel ore receptus Pollutas patitur sanguis mansuescere fauces. *Stat. Th.* 6, 315. multum mediis mansueverat annis. ℙ Item ad alia. *Lucr.* 2, 473. Humor dulcet, ubi per terras crebrius idem Percolatur, ut in foveam fluat, ac mansuescat; et 5, 1367. fructusque feros mansuescere terra Cernebant; indulgendo, blandeque colendo. *Virg. G.* 2, 239. Salsa autem tellus, ea nec mansuescit arando, etc. *Petr. Sat.* 122. non solis adusti Mansuescunt radii, non verni temporis aura. ℙ Junctum aliis verbis activis, activam et ipsum vim habet in illo *Varr. R. R.* 2, 1. Sic ex animalibus, cum propter eandem utilitatem, quae possent, silvestria deprehenderent, ac concluderent, et mansuescerent. ℙ Etiam sine aliis verbis. *Coripp. Johann.* 6, 253. Hic poterat rabidas verbis mansuescere tigres, Atque feros, facili mulcens sermone, leones. *Id. ib.* 484. Mansuescit gentes verbi virtute sacerdos. ℙ In illo *Statii Th.* 6, 723. victori tigrin inanem Ire jubet, fulvo quae circumfusa nitebat Margine, et extremos auro mansueverat ungues: *extremos ungues* accusativus est Graecus, partem significans: et est sensus: pellis illa tigridis ungues habens extremos auro praefixos, quodammodo illa parte mansueverat.

MANSUĒTĀRĬUS, ii, m. τιθασσευτής, qui feras cicurat, et mansuetas reddit, quos *Sen. ep.* 85. *f.* vocat *domitores ferarum*, *magistros*, *custodes. Lamprid. Elag.* 21. Habuit et leones, et leopardos exarmatos in deliciis: quos edoctos per mansuetarios subito ad secundam et tertiam mensam jubebat accumbere, ignorantibus cunctis, quod exarmati essent. Adde *Firmic.* 8, 17.

MANSUĒTĒ, adv. πράως, placide, leniter. *Cic. Marcell.* 3. Cum aliquid clementer, mansuete, juste, moderate factum legitur. *Liv.* 3, 29. Animus mansuete obediens imperio. *Auct. ad Her.* 4, 52. Ferre mansuete fortunam. *Sen. Ira* 3, 27. *f.* Mansuete immansueta tractanda sunt. *Appul. Met.* 9. Civilius, atque mansuetius versari.

[MANSUĒTĬLLA, ae, f. dimin. mansuetae. Est nomen propr. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 2060, 3. Mansuetae filiae dulcissimae, quae vix. ann. IIII. dieb. XVI. et Mansuetillae fil. amabiliss. V. A. I. M. III. D. VIII. Mansuetus, et Marcia Parthenis parentes fecerunt. *F.*]

[MANSUĒTĪNUS, i, m. ad mansuetum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 70. T. Aurelius Mansuetinus. *F.*]

*MANSUĒTO, as, a. 1. mansuefacio. *Vulg. Sapient.* 16, 18. Quodam tempore mansuetabatur ignis. *B. A.*

MANSUĒTŪDO, inis, f. πραότης, lenitas animi, qua irae moderatur. *Cic. Verr.* 2, 5, 44. Illam clementiam, mansuetudinemque nostri imperii in crudelitatem inhumanitatemque esse conversam. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 8. *extr.* Tuo toto imperio nihil acerbum esse, nihil crudele: atque omnia plena clementiae, mansuetudinis, humanitatis. *Id. Marcell.* 1. Tantam enim mansuetudinem, tam inusitatam inauditamque clementiam, tantum in summa potestate rerum omnium modum tacitus praeterire non possum. *Id. Or.* 2, 43. Facilitatis, liberalitatis, mansuetudinis, pietatis signa proferre; et *ib.* 49. Tunc admiscere huic generi orationis vehementi atque atroci genus illud alterum lenitatis et mansuetudinis coepit. *Id. Off.* 2, 9. Mansuetudo morum, et facilitas; et *ib.* 4. *f.* animorum. *Caes. B. G.* 2, 14. Uti clementia ac mansuetudine in aliquem. *Sall. Cat.* 35. Ea misericordia atque mansuetudine populum R. semper fuisse, ut nemo unquam ab eo frustra auxilium petiverit; et *ib.* 57. Caesar mansuetudine et misericordia clarus factus. *Tac. A.* 2, 72. Tanta illi comitas in socios, mansuetudo in hostes. ℙ Cadente Latinitate, adulatione crescente, *mansuetudo tua* compellatio principis esse coepit. *Eutrop. praef. ad Valentem Imp.* Res Romanas ex voluntate mansuetudinis tuae brevi narratione collegi. ℙ Proprie dicitur de feris, quae domitae parere homini didicere. *Just.* 15, 31. Elephantus ferus infinitae magnitudinis ultro se obtulit, et veluti domita mansuetudine, eum tergo excepit.

MANSUĒTUS, a, um, adj. trisyllab. ἥμερος, πρᾶος, lenis, facilis, mitis: et proprie dicitur de feris, quae cicures, et placidae sunt, et inter homines versantur, eorumque parent imperio. *Festus:* Mansuetum, ad manum venire suetum: alii ajunt, mansuetum dictum neque ex misericordia moestum, neque ex crudelitate saevum, sed modestia temperatum. *Non.* 1, 294. Mansuetum dictum quasi manu assuetum: quod omnia, quae sunt natura fera, manuum permulsione mitescant. Unde *Virg. G.* 3, (186.) plausae sonitum cervicis amare; et *A.* 7, (490. de cervo) Ille manum patiens: quoniam supra dixerat (489.) pectebatque ferum. Haec *Non. Varr. R. R.* 1, 20. Juvenci diebus paucis erunt mansueti, et ad domandum proni. *Liv.* 35, 49. Condimentis ait varietatem illam et speciem ferinae carnis ex mansueto sue factam. *Plin.* 11, 5, 4. Cum sint apes neque mansueti generis, neque feri, tamen, etc. *Grat. Cyn.* 164. Mansueta stabula, *h. e.* mansuetarum pecudum. ℙ Translate refertur ad homines, qui iram cohibent, ac se lenes praebent, placidos, et mites. *Cic. Phil.* 3, 9. Illud quaero, cur tam subito mansuetus in senatu fuerit, cum in edictis tam fuisset ferus. *Id. Or.* 2, 49. *f.* Ut et acerrimus in Caepionis invidia renovanda, et in meis moribus erga meos necessarios declarandis mansuetissimus viderer. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Refero me ad mansuetiores musas. *Val. Max.* 2, 7. *n.* 11. Mansuetissimum ingenium. *Asellio* ap. *Prisc.* 5, 668. Ut in victoria mitior mansuetiorque fiat. *Prop.* 1, 9, 12. Carmina mansuetus lenia quaerit Amor. *Id.* 3, 14, 10. In me mansuetas non habet illa manus. *Ov. Trist.* 3, 6, 23. Numinis ut laesi fiat mansuetior ira. ℙ Item ad alia. *Liv.* 3, 16. Tantum superantibus aliis, ac emergentibus malis, nemo tribunos, aut plebem timebat. Mansuetum id malum, tum esse peregrino terrore sopitum videbatur. *Prop.* 1, 17, 28. Mansuetis socio parcite litoribus, *h. e.* tutis a tempestate, et naufragio. ℙ [*Mansuetus* et *Mansueta* est nomen propr. R. V. MANSUETILLA. *F.*]

MANSUS, a, um, part. a *mando*, μασηθείς, dentibus contusus, et confectus, manducatus. *Cic. Or.* 2, 39. Qui omnes tenuissimas particulas, omnia minima mansa, ut nutrices infantibus pueris, in os inserant. *Quint.* 10, 1. *med.* Cibos mansos, ac prope liquefactos demittimus, quo facilius digerantur. Adde *Varr.* et *Lucil.* ap. *Non.* 2, 551. ℙ *Mansum* a *Maneo.* V. in eo verbo.

*MANSUS, i, m. vel Mansum, i, n. vel Mansa, ae, f. (trino enim genere haec vox effertur) aliis definitur villa aut locus familiae; aliis, fundus cum certo agri modo; aliis, villula coloni unius habitationi propria; aliis, quantitas terrae, quae sufficit duobus bobus in anno ad laborandum; *Papiae* denique, *mansus* dictus a *manendo*, quod integrum sit duodecim jugeribus. Ex quibus conficitur, revera mansum fuisse certam agri portionem, quae et coleretur, et in qua coloni aedes esset. Unde mansus idem videtur quod *colonia* vel *curia*, ita ut pro ratione provinciarum nomenclatura saepe diversa fuerit. V. *Du Fresne Gloss.* et *Cujac. Feud.* 1, 1. *B. A.*

MANTEJUM et Mantēum, i, n. μαντεῖον, vox Graeca, qua significatur locus, in quo oracula, et responsa numinis alicujus reddebantur: a μάντις, vates. Legitur ap. *Plin.* 5, 29, 31. bis.

MANTĒLĒ, is, n. et Mantelium, ii, n. linteolum, quo manus in mensa tergentur, χειρόμακτρον: hunc enim ejus usum esse affirmant *Varr. L. L.* 5, 8. *extr. Festus* in *Manticularia*, *Serv.*, et *Phylarg.* ad *Virg. G.* 4, 377. et ad *A.* 1, 706. Hinc *Plin.* 7, 2, 2. Anthropophagos ossibus humanorum capitum bibere, cutibusque cum capillo pro mantelibus ante pectora uti. ℙ Dictum est a *manu*, vel simpliciter, vel quasi *manuterium*, ut *Varr.* placet *l. c.*, vel a *manus* et *tela.* Alii alia comminiscuntur. *Virg. l. c.* Cereremque canistris Expediunt, tonsisque ferunt mantelia villis. ℙ Differt a mappa, ut patet ex illo *Lucilii* ap. *Serv.* et *Phylarg. l. c.* mappas, mantela, merumque (ubi *mantela* dixit pro *mantelia*, a recto *mantelum*) et *Mart.* 12, 29. Attulerat mappam nemo, dum furta timentur: Mantele e mensa surripit Hermogenes. ℙ Unde patet discrimen: nam *mantelia* praebebat, qui et coenam: *mappas* secum quisque afferebat. *Mappa* manus tergebant: *mantele* mensam etiam tegebant. Hinc *Is. Orig.* 19, 26. Mantelia nunc pro operiendis mensis sunt: quae, ut nomen ipsum indicat, olim tergendis manibus praebebantur. Praeterea *mantele* fere erat villosum, *mappa* non item. *Id.* 14, 138. cujus lemma, *Gausapa villosa, vel mantele.* Nobilius villosa tegant tibi lintea citrum, etc. ℙ Usi sunt *mantelibus* etiam in sacris. Rem enim divinam facturus, mantele gestabat tergendis manibus post sacrificium. *Oc. Fast.* 4, 933. a dextra villis mantele solutis, Cumque meri patera turis acerra fuit. ℙ De luxu mantelium apud ditissimos, *Lamprid. Elag.* 27. Nonnunquam tot picta mantelia in mensam mittebat, his edulibus picta, quae apponerentur; et *Alex. Sev.* 37. Convivium nitoris summi fuit: ita tamen, ut pura mantelia mitterentur, saepius cocco clavata, aurata vero nunquam: cum haec Elagabalus jam recepisset, et ante Hadrianus habuisset. *Trebell. Gall.* 16. Poma ex arboribus recentia semper alienis mensibus praebuit: mantelibus aureis semper stravit. *Valerian. Aug.* in *ep.* ap. *Vopisc. Aurel.* 12. Mantelia Cypria, paria duo. ℙ *Mantelium* in recto casu habetur ap. *Varr. l. c.*, et *manteliorum* in patrio plur. ap *Fest.* in *Manticula.* ℙ Scribitur et *mantile*, *mantilium.*

MANTĒLUM, i, n. idem quod mantele. V. in v. praec. Ap. Graecos χειρόμακτρον (quod Latine est mantelum) exponitur etiam genus vestimenti: et μανδύλιον (ex Latina voce Graeca facta) a quibusdam dicitur. Unde translate est quodlibet tegmen ad occultandum dolum. *Pl. Capt.* 3, 3, 5. Nec mendaciis subdolis mihi usquam mantelum est meis: Nec sycophantiis, nec fucis ullum mantelum obviam

est. ℙ Scribitur et *mantellum*: unde et apud Italos *mantello*.

MANTĒUM. V. MANTEJUM.

[MANTIA, ae, f. *μαντεία*, divinatio. Hoc nomine vocatur rubus a Dacis, ut affirmat *Appul. Herb.* 87. *F.*]

*MANTIĀNI, orum, m. gens incognita, in Asia ulteriore. *Mela* 1, 2. *med.* ℙ Fortasse iidem populi, qui *Plin.* 6, 16. *Matiani* audiunt. *B. A.*

MANTĪCA, ae, f. *πήρα*, pera, sacculus: a *manus*, quia est ad manum, ut promi facile possint, quae in ea reconduntur. Unde est *manticula*, in qua pauperes pecuniam recondebant, ut *Fest.* docet. V. MANTICULA. *Manticam* vel gestabant ipsi, vel equo imponebant iter facientes. *Hor. Sat.* 1, 6, 104. nunc mihi curto Ire licet mulo, vel, si libet, usque Tarentum, Mantica cui lumbos onere ulceret, atque eques armos. *Appul. Met.* 1. Manticam meam humero exuo; caseum cum pane propere ei porrigo. *Pers.* 4, 23. Ut nemo in sese tentat descendere! nemo: Sed praecedenti spectatur mantica tergo. V. *Phaedr.* 4, 9. unde huic loco lux: cui simile est illud *Catulli* 22, 21. Sed non videmus, manticae quid in tergo est.

MANTICHORA, ae, f. *μαντιχώρα*, bellua Indica, triplici dentium ordine pectinatim coeuntium, facie et auriculis hominis, oculis glaucis, colore sanguineo, corpore leonis, cauda scorpionis modo spiculata infigens; vocis, ut si misceatur fistulae et tubae concentus; velocitatis magnae; humani corporis vel praecipue appetens. Haec ex *Ctesia Plin.* 8, 21, 30. ℙ [Ea tamen fabulosa videtur: eandem ac tigridem esse putat *Paus.* 9, 23., qui *μαρτιχοραν* vocat, ut alii plures Graeci scriptores. Hinc *Calp. Ecl.* 7, 58. Hic niveos lepores, et non sine cornibus apros, Mantichoram, silvis etiam, quibus editur, alcen Vidimus. *F.*]

MANTĪCŬLA, ae, f. *πηρίδιον*, parva mantica, perula. *Festus:* Manticularum usus pauperibus in nummis recondendis etiam nostro saeculo fuit.

MANTĪCŬLĀRIA, orum, n. plur. dicuntur ea, quae frequenter in usu habentur, et quasi manu tractantur. *Festus.*

MANTĪCŬLĀRIUS, ii, m. *βαλαντιοτόμος*, crumeniseca, qui manticulas clam scrutatur, ut pecuniam auferat. *Tert. Apol.* 44. Quis illic sicarius? quis manticularius? quis sacrilegus, aut lavantium praedo?

MANTĪCŬLĀTOR, oris, m. manticularius. Legitur a quibusdam in fragmento *Pacuv.* ap. *Fest.* in *Manticula.*

MANTĪCŬLĀTUS, a, um, part. a *manticulor*, fraude compositus, dolose factus. *Pacuv.* ap. *Fest.* in *Manticula.* Machinam ordinis novam, manticulatam astu, etc. Al. aliter leg.

MANTĪCŬLOR, aris, dep. 1. furandi causa manticulas attrectare. *Festus.* Hinc *Appul. Apol.* Ut olim Ulyssis socii thesaurum reperisse arbitrati sunt, cum utrem ventosissimum manticularentur. ℙ Translate est clam, et dolose agere, ut *Id. Fest.* docet. *Pacuv. ib.* Ad manticulandum astu aggreditur.

MANTĪLĔ et MANTĪLĬUM. V. MANTELE.

MANTĪLIĀRĬUS. V. MANULEARIUS.

MANTINĒA, ae, f. nunc *Mandi*, *Mundi*, *Μαντίνεια*, urbs Peloponnesi, in Arcadia, Megalopoli proxima. Apud hanc urbem inter Lacedaemonios et Thebanos pugnatum acerrime fuit, in quo proelio Epaminondas Thebanorum dux victoria jam propemodum potitus cecidit. *Plin.* 4, 6, 10. et *Nep. Ep.* ℙ *Item loci nomen in Argolide. *Plin.* 4, 5. *B. A.*

MANTĪSA vel Mantissa, ae, f. additamentum dicitur lingua Tusca, quod ponderi adjicitur, sed deterius, et quod sine ullo usu est. Ita *Festus.* Vult tamen *Jos. Scalig.* vocem esse origine Latinam, pro *mantesa*, et dici, quasi *manu tensam*, pro eo, quod manu porrigitur praeter id, quod ad pondus exigitur: ut sit *mantisa caro*, *mantisa merx*: porrigi enim manu, non dari pondere. Ego a *Festo* starem. *Mantisa obsonia vincit* proverbium est *Lucilii* ap. *eund. Fest.*, quo significatur majus esse, quod inutile est, quam quod bonum et utile: *μεῖζον τοῦ ἔργου τὸ παρεργον.* ℙ *Mantissa* legitur in quibusdam veterib. editionib. teste *Scalig.*, magisque illi placet.

MANTISCINOR, aris, atus sum, vaticinor, divino: a *μάντις*, vates. *Pl. Capt.* 4, 2, 115. Nisi mantiscinatus probe ero, fusti pectito. Al. rectius leg. *manticulatus.* V. MANTICULOR.

MANTO, as, n. 1. frequent. a *maneo*, mansito. *Caecil.* ap. *Non.* 10, 9. In voltu eodem, in eadem mantat malitia. Adde ap. *Fest.* ℙ Pro exspectare, morari. *Pl. Poen.* 1, 2, 52. Herus nos apud aedem Veneris mantat; et *Ps.* 1, 3, 49. At dabit, parabit aliquid hos dies: manta modo. *Id. Most.* 1, 2, 34. si quid nummo sarciri potest, Usque mantant, neque id faciunt, donicum Parietes ruunt, *h. e.* cessant, differunt.

MANTO, us, f. contract. *Μαντώ*, mulier fatidica, Tiresiae Thebanorum vatis filia, quae cum post patris obitum Creontis et Thesei tyrannidem fugeret, primum in Asiam venit, ubi Apollinis Clarii templum condidit, deinde etiam in Italiam, ubi ex Tiberi fluvio, ut poetae fabulantur, vel ex Tiberino rege Ocnum peperit, qui postea urbem condidit, quam a nomine matris Mantuam appellavit. *Virg. A.* 10, 198. patriis agmen ciet Ocnus ab oris, Fatidicae Mantus et Tusci filius amnis. V. ibi *Serv. Ov. Met.* 6, 157. sata Tiresia, venturi praescia Manto.

MANTŪA, ae, f. *Mantova*, urbs Galliae Transpadanae, ad Mincium fluvium, olim Tuscorum caput. Nam Tusci etiam cis Apenninum ditionem suam protulere. *Virg. A.* 10, 201. Mantua dives avis: sed non genus omnibus unum. Gens illi triplex, populi sub gente quaterni. Ipsa caput populis: Tusco de sanguine vires. V. ad haec *Serv.* Porro *Virgilius* merito eam laudat: patria enim ejus fuit: ob id jure passim celebris. *Ov. Amor.* 3, 15, 7. Mantua Virgilio gaudet, Verona Catullo. *Sil.* 8, 595. Mantua Musarum domus, atque ad sidera cantu Evecta Aonio, et Smyrnaeis aemula plectris.

MANTŪĀNUS, a, um, adj. *Mantovano*, ad Mantuam pertinens, et saepe ad *Virgilium* refertur. *Stat. Silv.* 4, 7, 26. nostra Thebais multa cruciata lima, Tentat audaci fide Mantuanae Gaudia famae. *Solin.* 46. Mantuana carmina. *Minuc. Fel. Octav.* 19. Mantuanus Maro. *Macr. Sat.* 1, 16. *f.* Homerus, *h. e.* Virgilius; et *ib.* 5, 1. Facundia Mantuani multiplex et multiformis est.

[MANTŪĒLIS, e, adj. similis mantelo. *Trebell. Claud.* 17. Misi chlamydem Dardanicam mantuelem unam. *F.*]

[MANTUM, i, m. *μανδύη*, vestis ampla, quae paenulae similis fuisse videtur ex *Polluc. Onomast.* 7, 13. Haec tamen habet *Isid. Orig.* 19, 24. Mantum Hispani vocant, quod manus tegat tantum: est enim breve amictum. *F.*]

MANTURNA, ae, f. Dea conjugii, quae invocatur, ut conjuges inter se maneant. *August. C. D.* 6, 9.

*MANŪA, ae, f. Dragma, manipulus in *Gloss.* Cf. *Isidor.* it. *Salmas.* in *Solin.* p. 266. Hanc vocem *Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 8, 153. feliciter restituit *Almelov.* Vulgo *mannas.* V. notam ejus ad l. in *Comment. Vetust.* in *Juven. sat.* p. 328. ed. *Cramer. B. A.*

MANŪĀLIS, e, adj. *γναλὸς*, ad manum pertinens. *Plin.* 18, 30, 72. Panicum, et milium pectine manuali legunt Galliae, *h. e.* quod una manu adhibetur. *Id.* 19, 1, 3. Linum in fasciculos manuales colligatum, *h. e.* qui manu capi possunt. *Id.* 24, 15, 80. Chamaedrys incipientibus hydropicis efficax, manualibus scopis ejus in tribus heminis aquae decoctae, etc. ℙ *Manualia saxa*, quae manu teneri, aut jaci possunt. *Sisenn.* ap. *Non.* 6, 5. Manuales lapides. *Tac. A.* 4, 51. Manualia saxa jacere. [*χερμάδια sunt ap. *Homerum.*] *Calpurn. Ecl.* 3, 85. Qui sibi tum felix, tum fortunatus habetur Vilia cum subigit manualibus hordea saxis, *h. e.* molis trusatilibus. *Hieron.* in *Chron.* ad ann. CCCVIII. a Chr. n. Manualis mola. V. MANUARIUS. ℙ *Aqua manualis* ap. *Tert. Apol.* 39. *med.* est, qua lavantur ante coenam manus. Est tamen, qui aliter legat. ℙ *Manuale* absolute in *lemmate* ap. *Mart.* 14, 84. est veluti vagina lignea, in quam liber circumferendus includebatur, ne chartae attritu tererentur. Epigramma est. Ne toga barbatos faciat, vel paenula libros, Haec abies chartis tempora longa dabit.

MANŪĀRĬUS, a, um, adj. manualis. *Gell.* 18, 13. Hoc aere collecto, quasi manuario, coenula curabatur omnibus, qui eum lusum luseramus, *h. e.* quasi ex pluribus manibus collecto. Respicit autem ad vices ludendi, seu jactus, qui ab *Augusto* ap. *Suet. Aug.* 71. *manus* dicuntur. Si, inquit, quas manus remisi cuique, exegissem, vicissem vel quinquaginta millia. ℙ *Manuarium vas* ap. *Charis.* 1, 95. est vas manuale. ℙ *Manuaria mola*, quae manu versatur: sicut *asinaria*, quae jumento. *Jabolen. Dig.* 33, 7, 26. V. MANUALIS. ℙ *Manuarius*, *ii*, ap. *Laberium* est fur. Manuari, inquit, pudorem perdidisti. Improbat hoc *Gell.* 16, 7.

MANŪĀTUS, a, um, adj. Quidam leg. ap. *Plin.* 19, 2, 8. Vulsum spartum fascibus in acervo manuatum, *h. e.* manuales in fasciculos colligatum. Al. leg. *animatum.* De eo, qui manus habet, usurpatur a *Capell.* 4, 113., ut *dentatus*, qui dentes. ℙ *Manuatus est* pro *furatus est*, dixit *Laber.* in *Mimis*, sed praelicenter, ut ait *Gell.* 16, 7. Adde *Non.* 2, 555.

MĂNŬBALLISTA, ae, f. ballista minor, quae manu tractatur. *Veg. Mil.* 2, 15. Adde *ib.* 4, 22., ubi hujusmodi machinas, quas suo tempore *manuballistas* appellari ait, antea docet scorpiones dictos fuisse.

MĂNŬBALLISTĀRĬUS, ii, m. qui manuballistas tractat. *Veg. Mil.* 3, 14. et *ib.* 4, 21.

MĂNŬBĬAE, arum, f. plur. pecunia redacta ex venditione praedae devictis hostibus captae: a *manus*, et *vis*, quasi *manuviae. Gell.* 13, 24. *f.* Qui proprie atque signate locuti sunt, manubias pecuniam dixerunt: sc. quae ex praeda vendita, redacta est, ut ibidem pluribus docet, et *Non.* 5, 39. confirmat. [*Cato* ap. *Front. ad Antonin. Imp.* (ed. *A. Maio*) 1, 2. Nunquam ego praedam, neque quod de hostibus captum esset, neque manubias inter pauculos amicos meos divisi, ut illis eriperem, qui cepissent. *F.*] *Cic. Verr.* 2, 3, 80. Qua ex praeda, aut manubiis haec abs te donatio constituta est? In lege Rulli ap. *eund. Agr.* 1, 4. et *ib.* 2, 22. Quod ad quemque pervenerit ex praeda, ex manubiis, ex auro coronario. *Cic. fr.* ap. *Gell.* *l. c.* Praedam, manubias, sectionem decemviri vendent. *Id. Agr.* 2, 23. Si est aequum, praedas ac manubias suas imperatores, non in urbis ornamenta conferre, sed ad decemviros deportare. *Id. Verr.* 2, 1, 59. Dubitamus, quid iste in hostium praeda molitus sit, qui manubias sibi tantas ex L. Metelli manubiis fecerit? *h. e.* tantam pecuniam ex aede Castoris, quam, subactis Dalmatis, L. Metellus de manubiis exstruxerat, ut *Ascon.* explicat. *Plin.* 7, 26, 27. Delubrum Minervae ex manubiis dicavit. *Liv.* 10, 46. De reliquo aere aedem Fortis Fortunae de manubiis faciendam locavit. [*Tac. A.* 2, 53. Sacratas ab Augusto manubias, i. e. templum Apollinis ab Augusto exstructum ad Actii prom. cf. *Suet. Aug.* 18.] ℙ Si vim vocis spectemus, *manubiae* ipsam praedam significant, et spolia hostium, *τὰ λάφυρα*, *ἀκροθίνια. *Ascon. l. c.* Manubiae sunt praeda imperatoris, pro portione de hostibus capta; et in *c.* 6. *extr.* Spolia quaesita de vivo hoste nobili per deditionem, manubias veteres dicebant: et erat imperatorum haec praeda, ex qua, quod vellent, facerent. ℙ Universim de quacumque praeda, et spoliis. *Petr. Sat.* 79. *extr.* Postquam optima fide partiti manubias sumus. *Naev.* ap. *Non.* 2, 537. Manubias suppetat pro me. *Flor.* 2, 18. Cum hoc quoque foedus maluere, contenti armorum manubiis, cum ad internecionem saevire potuissent. ℙ Translate de signis, tabulis, pecuniis, quae a magistratibus ex provinciis expilatis, aut aliunde colliguntur. *Suet. Vesp.* 16. Sunt, qui opinentur, ad manubias et rapinas necessitate compulsum, summa aerarii fisciique inopia. *Id. Cal.* 41. Ne quod non manubiarum genus experiretur, lupanar in palatio constituit. ℙ Adjective *manubiam machaeram* dixisse videtur *Pl.*, quae hosti in pugna detracta sit, *Truc. a.* 5. *v.* 35. Nisi si te mea manubia machaera, et hunc vis emori. *Bothe* rectius ex *Codd.* legit *Nisi si te manu mea in machaera*, etc. *h. e.* nisi vis et te, et hunc manu mea discerpi machaera. ℙ Dicuntur *manubiae* (in Etruscorum libris, teste *Serv.* ad *A.* 1, 46.) etiam de fulminibus, quia manu, et vi Jovis jaciuntur. *Sen. Q. N.* 2, 41. Fulmina dicunt a Jove mitti, et tres illi manubias dant. Prima, ut ajunt, monet, et placata est, et ipsius consilio Jovis mittitur. Secundam mittit quidem Juppiter, sed ex consilii sententia: duodecim enim Deos advocat. Hoc fulmen boni aliquid aliquando facit: sed tunc quoque non aliter, quam ut noceat: ne prodest quidem impune. Tertiam manubiam idem Juppitter mittit: sed adhibitis in consilium Diis, quos superiores, et involutos vocant. Quae vastat, et includit, et mutat statum privatum utique, et publicum, quem invenit: ignis enim nihil esse, quod sit, patitur. Haec *Sen.* quibus similia habet *Festus*, qui horum meminit etiam in *Peremptalia.*

MĂNŬBĬĀLIS, e, adj. ad manubias pertinens. *Suet. Aug.* 30. Vias ex manubiali pecunia sternendas triumphalibus viris distribuit.

MĂNŬBĬĀRĬUS, a, um, adj. manubialis. *Pl. Truc.* 4, 4, 27. Saltem amicus mihi esto manubiarius, *h. e.* per quem manubias ego, seu praedam et lucrum ex aliis faciam.

[MĂNŬBĪNUS, i, m. ad manubias pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 115, 2. C. Fortunatus Manubinus. *F.*]

MĂNŬBĬUS, a, um, adj. *Machaera manubia* ap. *Plaut.* V. in MANUBIAE.

MĂNUBRĬĀTUS, a, um, adj. manubrium habens, ut Manubriatae serulae, *Pall.* 1, 43. Manubriati cultri, *Ammian.* 25, 1.

MĂNUBRĬŎLUM, i, n. parvum manubrium. *Cels.* 7, 6. *f.* Manubriolo scalpelli diducere.

MĂNUBRĬUM, ii, n. *λαβή*, gladii, vasis, securis, aut alterius cujusque rei pars ea, quae manu tenetur. *Cic. Verr.* 2, 4, 27. *med.* Vas vinarium ex una gemma praegrandi, trulla excavata, manubrio aureo. *Juven.* 11, 133. quin ipsa manubria cultellorum Ossea. *Colum.* 11, 2. *f.* Per lucubrationem ferramenta acuere, et ad ea facere, vel facta manubria aptare: quorum optima sunt ilignea, deinde carpinea, post haec fraxinea. *Id.* 5, 10. Manubrium bidentis. *Vitr.* 10, 13. Manubria epistomiorum. ℙ *Eximere alicui e manu manubrium*, ap. *Pl. Aul.* 3, 4, 12. est alicui occasionem quippiam agendi praeripere.

MĂNŬCĬŎLUM vel Maniciolum, i, n. dimin. manucii, manipulus, fasciculus. *Petr. fr. Trag.* 63. *Burm.* Manuciolum de stramentis factum.

[MĂNŬCĬUM vel Manicium, ii, n. manuum involucrum seu tegumentum ad arcendum frigus; Itali *manichino*, et *manicotto*, nostrates vulgo *ma-*

nizza appellant. *Gloss. Philox.* Manicium, χειρίς. *F.*]

MĂNŬCLĂ, et

MĂNŬCŬLĂ. V. MANULEA.

MĂNŬCŬLĀTUS. V. MANULEATUS.

MĂNŪFACTUS, et rectius divisim Manu factus, a, um, adj. arte et manu factus, χειροποίητος. *Cic. Fin.* 3, 22. Quid enim aut in natura, aut in operibus manu factis tam compositum inveniri potest? *Id. Off.* 2, 4. Portus manu facti. *Vitr.* 9, 3. Is, ad tempus, opus manufactum subtiliter, regi approbavit. *Cels.* 3, 27. *n.* 1. Naturales, vel etiam manufactae natationes. *Ov. Ib.* 147. Sive ego, quod nolim, longis consumptus ab annis, Sive manu facta morte solutus ero, *h. e.* externa vi illata. *Quint.* 5, 14. *f.* Ut ea nasci, et ipsa provenire natura, non manu facta, et arte suscepta magistrum fateri, ubique videantur. V. *Manu facere* in MANUS.

*MANUINSPEX, icis, m. χειροσκόπος *Gloss. Vet. B. A.*

MĂNŪLĔA vel Manucula vel Manucla, ae, f. manubrium alicujus rei. *Vitr.* 10, 15. hoc nomine vocat partem in catapulta, quae nervum attractum continet.

MĂNŪLĔĀRĬUS, ii, m. qui manuleatas vestes conficit. *Pl. Aul.* 3, 5, 37. Aut manulearii, aut myrobrecharii. Alii minus recte leg. *mantiliarii*, h. e. qui mantilia efficiunt. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 83. et *Don. cl.* 8. *n.* 78. Sex. Antonius Sex. L. Aristus manulearius patagiar, *h. e.* qui tunicas manuleatas et patagiatas conficit. [*Hunc locum emendavit *F.*]

MĂNŪLĔĀTUS, a, um, adj. manicatus. *Pl. Ps.* 2, 4, 48. Manuleatam tunicam hominem habere decet. V. CHIRIDOTA. ℙ Manuleatum hominem dicimus, indutum tunicis manicatis. *Suet. Cal.* 52. Manuleatus, et armillatus in publicum processit. *Sen. ep.* 33. Apud me Epicurus est et fortis, licet manuleatus sit. V. MANICATUS. ℙ Quidam in allato *Plauti* loco legunt *manuculatus*, *maniculatus*, et *manuclatus*.

MĂNŪLĔUS, i, m. parva manica, manus ornamentum, seu tegumentum. *Accius* ap. *Non.* 3, 25. Actoribus manuleos, baltea, machaeras. *Pl. fr.* ap. *Vulg. Contin. Virg.* Quid tu amicam times, ne te manuleo cajet? [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 4, 3. *med.* Cum commemorares, cur Parthi manuleis laxioribus uterentur, ita, opinor, scripsisti, intervallis vestis aestum ut suspendi diceres; et *mox*: Namque manuleorum intervallis, quae interdum laxata videmus atque fluitantia, suspendi aestus non potest; potest aestus per vestis intervalla depelli, potest degi, potest eventilari. V. DEGO. *F.*]

MĂNŪMISSĬO, onis, f. ἀπελευθέρωσις, datio libertatis, a *manus*, et *mitto*, quia servi, cum liberarentur potestate, e manu solemni ritu emittebantur, quemadmodum cum servi facti sunt, manu capti fuere. *Festus. Cic. Coel.* 29. Quid habeat argumenti ista manumissio. ℙ In manumissione mos erat, ut dominus manum, aut caput, aut aliud membrum servi tenens ter diceret, *Hunc hominem liberum esse volo.* Et mittebat e manu. *Festus.* ℙ Manumissio tribus modis celebrata fuit, censu, vindicta, testamento: de quibus V. in VINDICTA. *Cic. Top.* 2. *f.* Si neque censu, neque testamento, neque vindicta liber factus est. ℙ Fuit et quartum manumissionis genus, non tamen justum ut illa, et legitimum, adeoque non plenam libertatem conferens, cum vel inter amicos, vel in convivio, vel per litteras quis manumittebatur. Hoc modo data libertas facilius amitti poterat, quam quae tribus modo dictis modis data esset. *Sen. V. B.* 24. Servi, liberine sint; ingenui, an libertini; justae libertatis, an inter amicos datae, quid refert? Adde *Ulp. regular. t.* 2. *med.*, et V., si lubet, *Lips.* ad *Tac. A.* 13, 27. et *Brisson. de V. S. l.* 9. Justa libertas; et *Plin. ep.* 7, 16.

MĂNŪMISSOR, oris, m. qui manumittit, ἀπελευθερωτής. *Marcell. Dig.* 37, 15, 3. et *Tert. adv. Marc.* 5, 4. *med.*

MĂNŪMISSUS, a, um, part. a *manumitto*, ἀπελευθερωθείς, liberatus a potestate domini. Nam quamdiu quis in servitute est, manui, hoc est potestati subditus est. *Cic. Coel.* 29. At sunt servi de cognatorum sententia manumissi. *Tac. A.* 13, 32. Qui testamento manumissi sub eodem tecto mansissent.

MĂNŪMITTO, is, isi, issum, a. 3. ἀπελευθερόω, de servo liberum facio. V. dicta in MANUMISSIO. *Cic. Mil.* 22. Nisi servos manumisisset. *Pl. Curc.* 4, 2, 11. Alienos mancupatis, alienos manumittitis. ℙ Ii etiam *manumitti* vel *emitti manu* dicebantur, qui, cum essent in alienam familiam, tanquam filii, assumpti, postea emancipabantur. Nam cum ipsa adoptio trina mancipatione fieret, ut docet *Gell.* 5, 15., etiam manumissione finem habebat. *Tac. A.* 15, 19. Percrebuerat ea tempestate pravissimus mos, cum propinqui comitiis, aut sorte provinciarum, plerique orbi fictis adoptionibus adsciscerent filios, praeturasque et provincias inter patres sortiti, statim emitterent manu, quos adoptaverant. ℙ Part. *Manumittendus* ap. *Liv.* 41, 9. Qui idem non juraret, eum manumittendum non censuerunt. ℙ Aliquando dividitur. *Cic. Mil.* 22. Manu vero cur miserit, etc. *Pl. Aul. a.* 5. *v.* 9. Orabo, ut manu me mittat.

[MĂNUPLĒNĂ, ae, f. quod una manu comprehenditur. V. MANUS. *F.*]

*MANUPLETĬUS, a, um, adj. χειροπληθής, Manupletium *Gloss. B. A.*

[MĂNUPRĔTĬOSUS, a, um, adj. qui pretiosus est non materia, sed artificis opere eximio. *Cato* ap. *Gell.* 13, 23. Neque mihi aedificatio, neque vasum, neque vestimentum ullum est manupretiosum, neque pretiosus servus, neque ancilla est. Alii divisim leg. *manu pretiosum. F.*]

MĂNUPRĔTĬUM, ii, n. ἐπίχειρον, pretium, seu merces, quae datur pro eo, quod ab artifice manu factum est. *Pl. Men.* 3, 3, 17. Amabo, mi Menaechme, inaures da mihi faciundas. *Me.* Fiat: cedo aurum, ego manupretium dabo. [*Front. de B. Parth.* (ed. *A. Maio*) *med.* Polycrates in aureo habebat anulo, manupretio summo, facie eximia, lapidem smaragdum. *F.*] ℙ Dicitur et *manus pretium*, et *manipretium. Liv.* 34, 7. In auro, praeter manus pretium, nihil intertrimenti fit. *Plin.* 34, 3, 17. Lysippus solitus ex manipretio cujusque signi denarios seponere aureos singulos. [*Inscr.* ap. *Morcell. de stil. inscr. Lat.* T. 2. p. 291. ed. *Patav.* Imp. Caes. Trajano Hadriano Aug. III. Cos. via nova strata lapide per medium forum pecuar. ex collatione manipretii possessorum circa forum, et negotiantium. ℙ Translate. *Cic. Pis.* 24. Cum provincia tibi ista manupretium fuerit non eversae per te, sed perditae civitatis, *h. e.* tanquam merces hominis mercenarii, et praemium male administratae reipublicae. *Sen. ep.* 101. Castrensium laborum tarda manupretia. ℙ Est etiam ipsa res manu facta, seu artificium in re facienda adhibitum. *Ascon.* in *Verr.* 2, 1, 56. Manupretium dicitur, ubi non tam materiae ratio, quam manus atque artis ducitur. *Cajus Dig.* 50, 16, 13. Res abesse videntur, quarum corpus manet, et forma mutata est: quia plerumque plus est in manus pretio, quam in re, *h. e.* materiam superat opus, ut *Ov. Met.* 2, 5. loquitur: et *Tassus: vinta la materia è dal lavoro.*

MĂNUS, us, f. χείρ, extrema brachii pars in volam, et digitos desinens. Volunt esse a μανὸς, laxus, quia proprie sic dicitur, cum aperta est, sicut *pugnus*, cum clausa. *Cic. N. D.* 2, 60. Quam vero aptas, quamque multarum artium ministras manus natura homini dedit! *Id. Verr.* 2, 4, 27. *f.* Vas in manus sumere. *Id. Coel.* 26. *f.* Pyxidem in manu tenere; et *ib.* Manum porrigere ad tradendum aliquid. *Id. Har. resp.* 11. Manibus aliquid accipere. *Just.* 1, 4. in manum. *Cic. Acad.* 1, 1. *med.* De manibus deponere; et *Q. Fr.* 1, 1, 8. ponere. *Id. Cat.* 1, 6. *f.* extorquere. *Id. Or.* 30. E manibus dimittere. *Id. Coel.* 27. *extr.* fugere. *Id. Q. Fr.* 1, 15. *med.* Quicumque calamus in manus meas venerit, eo sic utor, tanquam bono. *Petr. Sat.* 27. Aquam poscere ad manus. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 1. *f.* Manum ad os apponere: *quod est arcanum narrantis, et silentium indicentis.* Rursus *Cic. ad. Brut.* 1, 10. Excidere e manibus. *Id. Cat.* 1, 8. *f.* Continere alicujus manus ab aliquo. *Ter. Ad.* 5, 2, 6. Non manum abstines, mastigia? *Cic. Mil.* 3. Cum sua manu sororem interfectam esse fateretur. ℙ Saltantis sunt illa *Prop.* 4, 8, 42. de nano ad tibiae sonum saltante: Jactabat truncas ad cava buxa manus; et *Ov. Fast.* 3, 535. Et jactant faciles ad sua verba manus. Sic Graeci χειρονομεῖν et βάλλειν χεῖρας. V. SALTO. ℙ *Manu* est vi, et armis. *Flor.* 1, 10. Porsena Tarquinios manu reducebat; et 1, 1. *med.* Matrimonia quia non impetrabantur, manu capta sunt; et 4, 1. Conjurationem manu opprimere; et *Sall. Jug.* 35. Vindicandum in eos, qui, etc. non manu, neque vi, sed quaestionibus, etc. *Tac. Agr.* 9. Castrensis jurisdictio secura, et obtusior, ac plura manu agens, calliditatem fori non exercet. Adde *Virg. A.* 12, 317. et 627. ℙ *Utraque manu*, libenter, studiose, cupide, prompte. *Mart.* 1, 16. Haec utraque manu, complexuque assere toto. ℙ *Manu tenere*, compertum habere. *Cic. Brut.* 80. Cum indicia mortis se comperisse manifesto, et manu tenere diceret. ℙ *Manu occidere* est gladio, in illo *Virg. A.* 9, 702. Tum Meropem, atque Erymantha manu, tum sternit Aphidnum. Ubi *Serv.*, idest gladio cominus: nam illi, de quibus superius dixit, non manu occisi sunt, sed misso jaculo. ℙ *In manu*, et *in manibus* esse dicuntur, quae in nostra sunt potestate. [*Illustrat hoc loquendi genus *Herzog.* ad *Caes. B. G.* 2, 19.] *Liv.* 39, 18. *med.* Mulieres damnatas cognatis, aut in quorum manu essent, tradebant. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 6. Quam velis eum obligare, in manu tua est. *Cic. Fam.* 14, 2. Haec non sunt in nostra manu. *Tac. H.* 2, 76. Juxta Deos, in tua manu positum est. [*Ita frequenter usurpat hanc vocem Tacitus. V. *Böttich. Lex. Tac.* p. 300.] *Ter. Hec.* 4, 4, 44. Uxor quid faciat, in manu non est mea. *Sall. Cat.* 20, 10. Victoria in manu nobis est. *Id. Jug.* 33. *extr.* In vestra manu situm est, etc. *Liv.* 34, 7. *f.* Vos in manu et tutela mulieres, non in servitio debetis habere. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 13. Attendere te volo, quae in manibus sunt; et *Virg. G.* 2, 44. primi lege litoris oram: In manibus terrae, *h. e.* in promptu. ℙ *In manibus esse* dicuntur etiam, quae edita sunt, et passim vulgata. *Cic. Amic.* 25. *f.* Sed affuistis: et est in manibus oratio; et *Sen.* 4. Est in manibus laudatio, quam cum legimus, etc. Item ea, circa quae in praesentia laboramus. *Cic. ib.* 11. Septimus mihi Originum liber est in manibus; et *Att.* 13, 47. Omnia, quae in manibus habebam, abjeci: quod jusseras, edolavi. ℙ *Habere in manibus* est etiam fovere, carum habere. *Id. Fam.* 1, 9. *med.* Inimicum meum sic amplexabantur, sic in manibus habebant, sic fovebant, sic me praesente osculabantur, ut, etc. ℙ *Ad manum habere*, in manu, in promptu. *Liv.* 9, 19. Adde, quod Romanis ad manum domi supplementum esse. *Quint.* 12, 5. Haec sunt instrumenta oratoris: haec arma habere ad manum, horum scientia debet esse succinctus. *Ad manum venire*, occurrere, venire sub manum, *Quint.* 2, 11. *f.* Sed abrupta quaedam, ut forte ad manum venere, jaculantur; et *Liv.* 38, 21. Quod cuique trepidanti ad manum venisset. ℙ De feris, quae mansuefiunt. *Varr. R. R.* 2, 7. Cum equuli ad manum accedere consuerint. *Quint. decl.* 260. *med.* Animalia, quae venire ad manum, et mansuescere queunt, alere. ℙ De pugnantibus. *Nep. Eum.* 5. Saepe in itineribus vexabatur, neque unquam ad manum accedere licebat. Sic *Cic. Verr.* 2, 5, 11. *f.* Nonnunquam etiam res ad manus, atque ad pugnam veniebat. [**Liv.* 2, 30. ubi ad manum venisset hostis. Pertinet huc etiam locus *Caes. B. G.* 2, 19. *f.* hostes in manibus nostris sunt: ubi *in manibus nostris esse* non signif. in potestate nostra sunt, sed pugnam, proelium cominus faciunt.] ℙ Hoc sensu dicitur etiam venire *in manus. Plin. Pan.* 17. Nec tibi opima defuerint, si quis regum venire in manus audeat. [**Sall. Jug.* 89, 2. In manus venire. *Liv.* 2, 46. Pugna jam in manus, jam ad gladios venerat. *Tac. A.* 2, 80. Ut venere in manus. *Id. H.* 4, 71. Ut ventum in manus; cp. 76. venturosque in manus.] ℙ *Ad manum cantare histrioni*, V. CANTO. *Ad manum intueri aliquid*, cominus, et quasi sumendo in manus id, quod inspicitur. *Plin.* 35, 10, 18. *n.* 18. Apelles absoluta opera atramento illinebat ita tenui, ut, etc. ad manum intuenti demum appareret. Sic *Vitr.* 6, 2. Alia ad manum species esse videtur, alia in excelso. ℙ *Servus ad manum*, amanuensis. *Cic. Or.* 3, 60. Quem servum ille habuit ad manum. Dicitur hic etiam *servus a manu*, ut est ap. *Suet. Caes.* 74. et *Vesp.* 3. et in multis antiq. Inscriptionib. Hinc derivata vox *Amanuensis*, q. V. ℙ *De manu dare*, manu ipsa praebere. *Suet. Tib.* 34. Consueverat et quadruplam strenam, et de manu reddere; et *Lampr. Alex. Sev.* 37. Nam semper de manu sua ministris convivii et panem, et partes olerum, aut carnis dabat. Sic *Cic. Verr.* 2, 4, 10. In quem scyphum de manu jacere conatus est, *h. e.* quem habebat in manu. ℙ Refertur etiam ad sumptum, et impensas. *Colum.* 7, 9. *med.* Suibus saepe de manu dandum est, cum foris deficit pabulum: quod scil. ipsi per se inveniant. Sic *Id.* 9, 1. Qui venationem voluptati suae claudunt, contenti sunt munire vivarium, semperque de manu cibos, et aquam praebere. ℙ *De manu in manum quippiam tradere*, quasi de nostra in alterius manum: quod in iis fit, quae cara sunt, et studiose servamus. *Cic. Fam.* 7, 5. *f.* totum denique hominem tibi ita trado de manu, ut ajunt, in manum tuam istam et victoria et fide praestantem. *Pl. Trin.* 4, 2, 57. Ab ipson' istas accepisti? *Sy.* e manibus dedit mihi ipse in manus. ℙ *E manu* est eminus in illo *Enn.* ap. *Fest.* in *Redhostire:* Quem mea cominus machaera, atque hasta hostivit e manu. Ita enim *Scal.* legit. ℙ *Plena manu*, copiose, large, ample. *Cic. Att.* 2, 25. Quam plena manu, quam ingenue, quam ornate nostras laudes in astra sustulit! *Tibull.* 1, 6, 32. Janua sed plena est percutienda manu, *h. e.* summa vi pultanda, et validis ictibus. Hinc composita vox *Manuplena*, ae, f. ap. *Pelagon. Veter.* 16. Alii capitulum, rutae manipulum, stercoris asinini manuplenam, omnia conteris. ℙ [*Adscribi poterant hic et aliae ejusdem generis locutiones, ut *Caeca manus*, *docta* et *erudita manus*, et sim., in quibus, quod totius hominis est, partibus ejus tribuitur. Ita *Lucan.* 3, 722. Caeca tela manu — mittit. *Stat. Th.* 6, 717. Lucis egente manu Sic *Sen. ep.* 47. *erudita manus* de scissore ferculorum. *Günther.* 10, 385. Ille vacillantem fluctu jactante carinam Remigio doctaque manu sustentat. Porro *Lucan.* 3, 692. incertasque manus: ubi v. *Cort.*] ℙ *Manibus pedibusque*, omni conatu, omnibus viribus, velis remisque. Graeci dicunt λὰξ καὶ ὁδάξ. *Ter. Andr.* 1, 1, 134. Quem ego credo manibus pedibusque obnixe omnia facturum, ut, etc. ℙ *Per manus*, opera manuum. *Cic. Att.* 1,

12. *f.* P. Clodium per manus servulae servatum et eductum. *Caes. B. G.* 6, 37. Aegre per manus tractus servatur. *Hirt. B. G.* 8, 15. Fasces stramentorum, per manus inter se transditos, ante aciem collocaverunt. Hinc translate *per manus* aliquid traditum esse dicitur, quod non monumentis litterarum, sed verbo tantum a majoribus ad posteros transmittitur: qua ratione sacrorum mysteria olim tradi solebant. *Liv.* 5, 51. Si nobis cum urbe simul positae, traditaeque per manus religiones nullae essent. ℙ *Per manus* interdum est per vim. *Sall. Jug.* 36. Cum intelligetis, aut serviendum esse, aut per manus libertatem retinendam. ℙ *Prae manu*, aut *manibus*. V. PRAE. ℙ *Inter manus*, in manibus. *Virg. A.* 11, 311. Ante oculos, interque manus sunt omnia vestras: *πρόχειρά ἐστι. Cic. Fam.* 8, 3. *extr.* Et *διδασκαλίαν* quandam, ut versetur inter manus, habeat. *Val. Max.* 5, 1. *n.* 6. Locum, qui inter manus est, finiam. Alio sensu *Cic. Verr.* 2, 5, 11. *f.* Ut alius inter manus e convivio auferretur. Sic *Phaedr.* 5, 7. Inter manus sublatus, et multum gemens, Domum refertur. *Pl. Most.* 2, 1, 38. Abripite hunc intro actutum inter manus. *Caes. B. C.* 2, 2. Pedalibus lignis porticus integebatur: atque hac agger inter manus proferebatur, *h. e.* per manus militum comportantium. ℙ *Sub manu*, et *sub manum esse*, prope esse, et ad manum, *ὑπὸ χεῖρα*. [*et *ἐκ χειρός*.] *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 23. Adjunxi haec in loco eligendo, flumen oppositum ut haberem, Vocontii sub manu ut essent: [**h. e.* parati, si quid vellem, ad manum: nos: *bei der Hand wären.*] et *Suet Aug.* 49. Et quo celerius, ac sub manum annunciari cognoscique posset, quid in provincia quaque gereretur, juvenes modicis intervallis, dehinc vehicula disposuit. [*Hoc loco *sub manum* est prompte, sine mora. V. *B. Crus.*] *Sen. ep.* 71. Consilium sub die nasci debet: et hoc quoque tardum est nimis: sub manu, quod ajunt, sub manu nascatur. [*Nos: *unter der Hand.* Cf. *Gron.* ad h. l.] ℙ *Sub manus succedere*, feliciter evenire, ex sententia contingere. *Bl. Mil.* 3, 2. *f.* Lepide hoc succedit sub manus negotium. *Id. Pers.* 4, 1, 1. Si quam rem accures sobrie ac frugaliter, Solet illa recte sub manus succedere. ℙ *Hoc numerosas manus poscit*, h. e. multorum operam. *Plin. ep.* 9, 37. ℙ *Manu facere aliquid* refertur ad ea, quae artis sunt, industriae, et virium; et opponitur iis, quae natura et sponte sua eveniunt. *Caes. B. C.* 3, 44. Multa erant inter eum locum manu sata, *h. e.* frumenta, ut constat ex *c.* 58. et opponuntur herbis sponte nascentibus. *Sen. ep.* 89. *f.* Nec contenti solo, nisi quod manu feceritis, maria agetis introrsus, *Plin.* 18, 1, 1. Ne iis quidem venenis, quae nascuntur, contenti: quando plura eorum genera humana manu fiunt. Sic *Cic. Verr.* 2, 2, 2. Urbs cum manu munitissima, tum loci natura; et *Sen. ep.* 52. *med.* Quaedam ingenia facilia et expedita: quaedam manu quod ajunt, facienda sunt; et *Consol. ad Marc.* 19. Quidam liberos ejurant, et orbitatem manu faciunt, *h. e.* ipsi sibi parant. *Virg. A.* 6, 434. qui sibi letum Insontes peperere manu. *Sil.* 2, 705. Optabis cecidisse manu, *h. e.* morte ab alio illata. *Sen. Br. V.* 3. Morbi, quos manu fecimus, *h. e.* ipsi intemperanter vivendo arcessivimus. Sic *pestilentia manu facta*, h. e. venenis, et fraude illata, *Id. Ira* 2, 8. *f.* Hujus generis sunt et illa *Statii Th.* 1, 176. Partiti versant populorum fata, manuque Fortunam fecere levem, *h. e.* ultro ipsi reddidere sibi levem fortunam. *Sen. Ira* 3, 11. *extr.* Magna pars querelas manu fecit, aut falsa suspicando, aut levia aggravando, *h. e.* causas querendi, et irascendi; et *Ben.* 6, 41. Occasiones reddendorum observare, non manu facere. V. alia in MANUFACTUS. ℙ Refertur ad orationem. *Quint.* 5, 14. Ut ea nasci, et ipsa provenire natura, non manu facta, et arte suscepta magistrum fateri ubique videantur. *Sen. ep.* 115. Oratio vultus animi est: si circumtonsa est, et fucata, et manu facta, ostendit, illum quoque non esse sincerum. ℙ *Manu mederi* est chirurgiae. *Cels. praef. l.* 1. In tres partes medicina diducta est: ut una esset, quae victu; altera quae medicamentis; tertia quae manu mederetur: *χειρουργικὴν* Graeci nominaverunt. ℙ *Manu capere urbes*, h. e. bello et armis. *Sall. Jug.* 5. Populus R. quascumque urbes et agros manu ceperat, regi dono dedit. Sic *ib.* 61. Romani murum modo suffodere, modo scalis aggredi, cupere proelium manibus facere, *h. e.* cominus manus conserere. ℙ *Manibus aequis*, aequali sorte, aequo Marte. *Tac. A.* 1, 63. Caesar productas legiones instruxit: manibus aequis abscessum est. [**Sall. Cat.* 39. Aequa manu discedere: ubi v. *Cort. Liv.* 27, 13. Nempe aequis manibus hesterno die diremistis pugnam.] ℙ *Manus afferre*, et *inferre* est vim inferre, et ad necem vulnerare. V. AFFERO et INFERO. Translate. *Sen. Ben.* 2, 5. *med.* Qui aut diutius torqueri patitur, quem protinus potest liberare, aut gaudere tardius, beneficio suo manus affert, *h. e.* perdit, destruit. ℙ *Manus conserere.* V. CONSERO, crui. ℙ *Adire.* V. ADEO. ℙ *Injicere.* V. INJICIO et INJECTIO. [*Translate. *Cic. Rosc. Com.* 16. Ipsa mihi veritas manum injecit, et paulisper consistere et commorari cogit.] ℙ *Convenire in manum.* V. CONVENIO. ℙ *Manum dare*, praebere auxilii causa. *Quint.* 2, 3. *med.* Ut si velocissimus quisque, si forte iter cum parvulo faciat, det manum, et gradum suum minuat. *Ov. Trist.* 3, 1, 2. Da placidam fesso, lector amice, manum. ℙ *Manus dare*, et *dedere* est concedentis, aut se victum fatentis. *Nep. Amilc.* 1. *med.* Romanos armis persequi, donicum aut certe vicissent, aut victi manum dedissent. *Pl. Pers.* 5, 2, 72. fateor, manus vobis do. *Ov. Fast.* 3, 688. Evictas precibus vix dedit illa manus. *Id. Her.* 4, 14. dabit victas ferreus ille manus. *Virg. A.* 11, 568. neque ipse manus feritate dedisset. *Lucr.* 2, 1041. et si tibi vera videntur, Dede manus: aut si falsa est, accingere contra. Adde *Caes. B. G.* 5, 31. et *Cic. Att.* 2, 22. *med.* ℙ *Manum tollere* interdum idem valet. *Cic. fr.* ap. *Lact.* 3, 28. Cedo, et tollo manum. ℙ Interdum est admirantis, et in re, quae opportune admodum acciderit, veluti gratias Diis agentis. *Cic. Fam.* 7, 5. Sustulimus manus ego, et Balbus. *Id Acad.* 4, 19. Hortensius vehementer admirans, quod quidem perpetuo, Lucullo loquente, fecerat, ut etiam manus saepe tolleret. *Catull.* 53, 4. Admirans ait haec, manusque tollens. ℙ *Manus tendere* est opem poscentis, et supplicis. *Caes. B. G.* 2, 13. Manus ad Caesarem tendere. *Virg. A.* 3, 177. tendoque supinas Ad coelum cum voce manus. *Cic. Font.* 17. Tendit ad vos Vestalis manus supplices, easdem, quas pro vobis Diis immortalibus tendere consuevit. *Id. Cat.* 4, 9. Vobis supplex manus tendit patria communis. *Quint.* 6, 1. *med.* Tendit ad genua vestra supplices manus. ℙ Interdum *manus* refertur ad artem, et ad laborem artificis. *Quint.* 5, 11. Marmora deformata prima manu. *Cic. Brut.* 33. Manus extrema non accessit ejus operibus: praeclare inchoata multa, perfecta non plane. *Ov. A. Am.* 3, 225. Tu quoque dum coleris, nos te dormire putemus: Aptius a summa conspiciare manu, *h. e.* postquam ornatui tuo extremam manum imposueris. *Petr. Sat.* 118. *extr.* Carmen nondum recepit ultimam manum. *Sen. ep.* 12. Potatio extrema, quae ebrietate summam manum imponit. *Virg. A.* 7, 572. extremam Saturnia bello Imponit regina manum. Ubi *Serv.:* est translatio a pictura, quam manus complet, atque ornat extrema. ℙ Et ad jactum talorum in ludo. [*Ita *Gesner.* At signif., ut recte etiam *F.* interpretatus est, *manus* h. l. pecuniam post damnosum jactum in medium collatam, nostr. *Sätze*, *Gall. la bête.*] *Aug.* in *ep.* ap. *Suet. Aug.* 71. Nam si, quas manus remisi cuique, exegissem, aut retinuissem, quod cuique donavi, vicissem vel quinquaginta millia. [*Imperocchè se io avessi voluto tirar da ognuno quelle poste che io vinceva, o ritenutomi quelle che ho donate a ciascuno, ne avrei vinto più di cinquanta mille. F.*] ℙ Et ad locum. *Ter. Ad.* 4, 2, 31. Est ad hanc manum sacellum. Hac ratione dicimus *ad dexteram*, *ad sinistram.* ℙ In re gladiatoria est ictus, petitio. *Quint.* 9, 1, 20. In armorum certamine adversos ictus, et rectas ac simplices manus cum videre, tum etiam cavere ac propulsare facile est: aversae tectaeque minus sunt observabiles: et aliud ostendisse, quam petas, artis est. *Id.* 5, 13, 54. *f.* Ut gladiatorum manus, quae secundae vocantur, fiunt et tertiae, si prima ad evocandum adversarii ictum prolata erat: et quartae, si geminata captatio est, ut bis cavere, bis repetere oportuerit. [*V. *Spald.* ad h. l.] ℙ In illo *Virg. A.* 6, 683. recensebat Fataque, fortunasque virum, moresque, manusque: *manus* sunt res gestae, manu et virtute factae. ℙ Est etiam *manus* scribendi ratio, quae cuique propria est. *Cic. Att.* 8, 13. Lippitudinis meae signum tibi sit librarii manus; et *ib.* 16, 15. Noli putare, pigritia facere me, quod non mea manu scribam; et *Q. Fr.* 3, 1, 26. Haec inter coenam Tironi dictavi, ne mirere, alia manu esse. [*V. *Schütz. Cl. Cic.* s. h. v.] *Modest. Dig.* 22, 3, 15. Propter emissam ab eis manum. [*Laud. *Spald.* ad *Quint. Inst.* 1, 7, 20. *Polluc.* 2, 152. *Τπερίδης–τὸ ὑπὸ τῶν πολλῶν ὀνομαζόμενον χειρόγραφον χεῖρα ὠνόμασεν.*] ℙ Item pingendi, et sculpendi. *Petr. Sat.* 83. Zeuxidos manus vidi, nondum vetustatis injuria victas, *h. e.* picturas Zeuxidis adhuc intactas. *Mart.* 4, 39. Praxitelis manus, Scopaeque. ℙ Et universim quodcumque opus artificis. *Stat. Silv.* 1, 3, 47. Vidi artes, veterumque manus, variisque metalla Viva modis. *Id. Th.* 8, 305. Prometheasque manus. *Virg. A.* 1, 459. Artificumque manus miratur. ℙ Transfertur etiam ad significandam multitudinem hominum, praesertim militum. [*Gr. *πλῆθος.*] *Cic. Att.* 16, 11. *med.* Romam veniet cum magna manu. *Id. Fam.* 15, 4. Evocatorum firmam manum comparavi. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *med.* Operas suas Clodius confirmat: manus ad Quirinalia paratur. *Id. Caecin.* 12. Manum facere, copias parare, multitudinem hominum cogere, armare, instruere. *Caes. B. G.* 1, 37. Si nova manus cum veteribus copiis se conjunxisset; et *ib.* 5, 27. Magnam manum conducere. *Liv.* 30, 7. *f.* Asdrubalem propediem affore cum manu haudquaquam contemnenda. [*Adde 44, 27. Quae manus — traducta — — agros nudare populando potuit: ante: *viginti millia.* Cf. 34, 22. ibique *annotatt. Kreyss.*] *Cic. Q. Fr.* 1, 2. *f.* Nostra antiqua manus bonorum ardet studio nostri atque amore. *Stat. Silv.* 5, 3, 262. Manus comitum. [**Liv.* 42, 51. Cum purpuratorum et satellitum manu. *Suet. Tib.* 1. Cum magna clientium manu. Cf. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 1. p. 136. sq. ed. *Frotsch.*] ℙ Item manicam ferream, harpagonem, quo utebantur praecipue in proeliis navalibus ad capiendas tenendasque hostiles naves. Ejus inventionem *Plin.* 7, 56, 57. *f.* tribuit Pericli Atheniensi: primum vero Romanorum usum fuisse C. Duilium primo bello Punico, *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 38. tradit. *Caes. B. C.* 1, 57. Manus ferreas, atque harpagones paraverant. *Lucan.* 3, 635. Ferrea dum puppi rapidos manus inserit uncos. *Liv.* 36, 44. *f.* Ferreas manus in advenientes hostium naves injicere. ℙ Transfertur ad bruta animalia. *Plin.* 8, 36, 54. Invalidissimum urso caput: ideo urgente vi, praecipitaturi se ex aliqua rupe, manibus eo operto jaciuntur, *h. e.* pedibus anterioribus, quos habent instar manus. *Cic. N. D.* 2, 47. *extr.* Manus etiam data elephantis, quia propter magnitudinem corporis difficiles aditus habent ad pastum. *Curt.* 8, 14. de iisdem: Cum manu arma virosque corriperent, et super se regentibus traderent. Adde *Sil.* 9, 628. ℙ *Manus fraxineae* ap. *Pall. insit.* 60. sunt rami. Sic *Stat. Silv.* 2, 3, 39. *platanus*, cui larga propago, Innumeraeque manus, et iturus in aethera vertex. *Brachia* eadem metaphora arboribus tribuunt *Virg.*, *Colum.*, *Plin.* V. BRACHIUM. ℙ *Manus manum lavat* proverb. alter alteri opitulatur. *Sen. Apocol. med.* Si quid volueris, invicem faciam: manus manum lavat. ℙ *Naturale est*, *manum saepius ad id referre*, *quod dolet*, libenter, et saepe de iis loquimur, quae magnae nobis curae sunt. *Sen. Consol. ad Helv. f.* ℙ *Manum non verterim* proverbialis hyperbole, cum significamus, ne minimum quidem laborem susceпturos, ut quippiam, quod nihili facimus, acquiramus. *Cic. Fin.* 5, 31. Qui se fatentur virtutis causa ne manum quidem versuros fuisse. *Appul. Apol.* Quid de me Mezentius sentiat, manum non verterim: *ciccum non interduim* dixit *Pl. Rud.* 2, 7, 22. ℙ *Manum et mentum* proverb. ex Graeco dictum, quod est *πολλὰ μεταξὺ πέλει κύλικος, καὶ χείλεος ἄκρου*, *h. e.* inter os et offam multa cadunt (ut ajebat *Cato* ap. *Gell.* 13, 17.) *Festus.* ℙ *Manum* de re turpi quidam accipiunt ap. *Pl. Ps.* 3, 1, 18. et ap. *Claud. in Eutr.* 1, 367. ℙ *Manu* pro *manui*, ut *victu*, *concubitu*, *portu*, etc. *Prop.* 1, 11, 12. Alternae facilis cedere lympha manu; et 2, 1, 68. Tantaleae poterit tradere poma manu.

MĀNUS, adj. bonus. V. in CERUS, et MANE.

[MĀNUTERGĬUM, ii, n. mantile. *Isid. Orig.* 19, 26. Manutergium a tergendo manus vocatur. *F.*]

MĀNŪTĬGĬUM, ii, n. mollis frictio, quae fit suspensa manu, *χειραψία. Coel. Aurel. Tard.* 1, 4. *med.* Manutigio oculos relevare velle videtur.

*MANUTĬUS, i, m. Qui longas habet manus. *Gloss. Isid. B. A.*

MANZER, ĕris, adj. comm. gen. spurius, de scorto natus: est ab Hebr. מַמְזֵר *mamzèr*, spurius. *Sedul. carm.* 5, 256. Manzeribus populis in deterioria volutis. *Venant. carm.* 5, 5, 75. Christicolae ut cernunt tunc agmina manzera jungi. | Hinc *Vulg. interpr. Deuter.* 23, 2. Non ingredietur manzer, hoc est de scorto natus, in Ecclesiam Domini. *F.*]

MĂPĂLĬA, ium, n. plur. *καλύβαι*, idem ac magalia, idest, casae agrestium, Punica lingua. *Virg. G.* 3, 340. et raris habitata mapalia tectis. *Liv.* 29, 31. Familiae aliquot cum mapalibus pecoribusque suis prosecutae sunt regem. *Cato* ap. *Fest.* Mapalia vocantur, ubi habitant: eae quasi cohortes rotundae sunt. *Sall. Jug.* 21. Aedificia Numidarum agrestium, quae mapalia illi vocant, oblonga, incurvis lateribus tecta, quasi navium carinae sunt. *Hieron. in prol. Amos.* Agrestes quidem casas, et furnorum similes, quas Afri appellant mapalia. *Liv.* 30, 3. Hibernacula Carthaginiensium, congesta temere ex agris materia exaedificata, lignea ferme tota erant. Numidae praecipue arundine textis, storeaque pars maxima tectis, passim nullo ordine, quidam extra fossam etiam vallumque habitabant. *Id. ib.* 5. eadem *casas* vocat. *Sil.* 17, 88. Castra levi calamo, cannaque intexta palustri, Qualia Maurus amat dispersa mapalia pastor, Aggreditur, etc. V. plura huc pertinentia, ap. *Tzschuck.* adnotat. ad *Melam* 1, 8. ℙ Addit *Festus*, mapalia dici de iis, qui inordinate vivunt. Mapalia, inquit, casae Punicae appellantur; in quibus quia nihil est secreti, solet solute viventibus id vocabulum objici. Hinc *Sen. Apocol. med.* Ego, Patres conscripti, vobis interrogare permiseram: vos mera mapalia fecistis: volo servetis disciplinam curiae, *h. e.* vos, neglecta hujus curiae disciplina et dignitate, ex civitate rus fecistis. ℙ In sing. num. *Val. Fl.* 2, 460. coit e sparso concita mapali Agrestum manus. ℙ Inter *mapalia*, et *magalia* volunt quidam esse discrimen, ut illa sint casae

mobiles, quae a Numidis pastoribus circumferebantur, prout pascendi ratio postulabat: haec vero stabiles, ex quibus etiam vici, atque oppida muris cincta constituta sint. ℙ Illud certum est *mapalia* primam corripere, *magalia* producere.

MAPPA, ae, f. ὀθόνη, linteum, quo manuum atque oris sordes in mensa abstergimus. *Hor. Sat.* 2, 8, 63. Varius mappa compescere risum Vix poterat. *Petr. Sat.* 32. Circa oneratas veste cervices laticlaviam immiserat mappam, [*h. e.* mappam clavatam, seu variegatam orbiculis, flosculis, aut stellulis, Itali dicunt *tessuta a opera*, vulgo nostrates *intovagiata*, Latini olim *tabulata*. *F.*] Hinc *Mart.* 4, 46. Et lato variata mappa clavo. V. LACULATUS. *Id.* 12, 29. Attulerat mappam nemo, dum furta timentur. V. MANTELE. ℙ Est vox Punica. *Quint.* 1, 5. *med.* Mappam, usitatum circo nomen, Poeni sibi vindicant. Quo loco respicit ad veterum morem, apud quos jam inde a Neronis tempore in circensibus editor mappae projectione signum dabat. [*V. *Spalding.* ad h. l.] *Suet. Ner.* 22. Aliquo liberto mittente mappam, unde magistratus solent. *Juven.* 11, 191. Interea Megalesiacae spectacula mappae. *Mart.* 12, 29. Cretatam praetor cum vellet mittere mappam. *Tert. Spectac.* 16. Deinde ad signum anxii pendent, unius dementiae una vox est: Misit, dicunt, et nunciant invicem, quod simul ab omnibus visum est. Teneo testimonium caecitatis, non vident missum quid sit, mappam putant. ℙ Mittendae mappae originem sic tradit *Cassiod. Variar.* 3, 51. Mappa, quae signum dare videtur circensibus, tali casu fluxit in morem. Cum Nero prandium protenderet, et celeritatem, ut assolet, avidus spectandi populus flagitaret, ille mappam, qua tergendis manibus utebatur, jussit abjici per fenestram, ut libertatem daret certaminis postulati. Hinc tractum est, ut, ostensa mappa, certa videatur esse promissio circensium futurorum. Haec *Cassiod.* Ceterum mos fuit multo antiquior, ut magistratus committendorum ludorum signum daret, sive mappa, sive alia re quapiam. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. Exspectant, veluti consul cum mittere signum Vult, omnes avidi spectant ad carceris oras, Quam mox emittat pictis e faucibu' currus. V. et *Liv.* 8, 40. et 45, 1. ℙ Aliam mappae notionem V. in LINTEUS. ℙ *A mappis* videtur fuisse officium servile in domo Augusta. *Inscr.* in *Nov. lett. di Firenze ann.* 1772. p. 694. D. M. Flaviae Grapt*ae* Imp. Aug. Dom. . . . mappis, etc. Videtur haec ita appellata fuisse, quod mappas custodiret, sive illae essent mappae circenses, sive potius lintea, quibus manuum atque oris sordes in mensa abstergebantur, vel quibus lotae manus siccari solebant, quaeque Graecis dicuntur χειρόμακτρα.

MAPPŬLA, ae, f. parva mappa, linteolum. *Hieron. ep.* 108. *n.* 28. Ipsa *(morientis)* assidere lectulo, flabellum tenere, aquam calidam temperare, mappulam apponere. Alii leg. *matulam.*

*MARACANDA, orum, n. urbs Asiae ulterioris, ultra mare Caspium, Sogdianae caput. *Curt.* 7, 6. et 9. *B. A.*

*MARĂCES, um, populi Aetoliae. *Plin.* 4, 2. *B. A.*

*MARANE, es, f. urbs Arabiae Felicis, ad mare rubrum, in Sabaeorum terra. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

*MARATHE, es, f. Μαράθη, insula prope Corcyram. *Plin.* 4, 12. ubi *Harduinus* legerit *Marathusa.* ℙ V. v. sq. *B. A.*

MĂRATHĒNUS, a, um, adj. ad Marathen pertinens, ut Menelaus Marathenus, ap. *Cic. Brut.* 26. Est autem Marathe insula prope Corcyram, teste *Plin.* 4, 12, 19.

*MARATHESĬUM, i, n. *Μαραθήσιον*, Ioniae urbs, olim Ephesiorum. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

MĂRATHON, onis, f. *Μαραθών*, opp. Atticae, nunc parvus vicus, et ager inter Athenas, et oram litoream ad Or., ita appellatus propter copiam foeniculi, quam gignit; Graece enim μάραθον et μάραθρον est foeniculum. Celebre fuit morte Icari regis interfecti, victoria Thesei tauro Marathonio superato, et Miltiadis gloria, qui ibi centum millia ex Darii Persarum regis exercitu profligavit, ut *Just.* 2, 4. narrat. *Ov. Met.* 7, 433. te, maxime Theseu, Mirata est Marathon Cretaei sanguine tauri. Adde *Plin.* 35, 8, 34., *Mel.* 2, 3. et *Nep. Milt.* 4. et 5. ℙ Masculino gen. *Mela l. c.* Marathon Persica clade pernotus*:* *nempe* subintelligitur δῆμος, seu τόπος, alibi vero, ubi femin. genere est, πόλις. [*Hodie priscum nomen servat, sed paucas modo domos hortosque conplectitur.]

MĂRATHONIS, idis, f. *Μαραθωνίς*, Marathonia. *Stat. Th.* 12, 730. quercum Marathonida Theseus Extulit, *h. e.* hastam, qua Marathonio in agro contra taurum pugnaverat: vel simpliciter e silva Marathonia. *Id. ib.* 11, 644. qualis Marathonide silva Flebilis Erigone, etc. Adde *Sidon. carm.* 5, 193.

MĂRATHŌNĬUS, a, um, adj. *Μαραθώνιος*, ad Marathonem spectans, ut *Marathonius taurus*, qui apud Marathonem a Theseo interfectus est, quem aliqui dicunt taurum esse amatum a Pasiphae, ab Hercule ex Creta abactum in agrum Marathonium. Sed taurum Pasiphaes Theseus in labyrintho interfecit. *Cic. Tusc.* 4, 22. An etiam Theseus Marathonii tauri cornua comprehendit iratus? *Id. Att.* 9, 10. Marathonia pugna. *Nep. Them.* 5. Marathonium tropaeum. V. *Just.* 2, 9. ℙ Sumitur et pro Atheniensi. *Stat. Silv.* 5, 3, 74. nec enim Marathonia virgo Parcius exstinctum saevorum crimine agrestum Fleverit Icarium, *h. e.* Erigone. (Adde *Th.* 12, 196.) *Sil.* 14. de Syracusis loquens, 650. Armaque fixa Deis, aut quae Marathonius hostis Perdidit, aut Libya quae sunt advecta subacta. V. *Just.* 4, 4. et 5., ubi de clade Atheniensium in Sicilia.

*MARATHOS vel Marathus, i, *Μάραθος*, Syriae oppidum, in Phoenicia, in Seleucidis confinio, e regione Aradi insulae. *Mela* 1, 12. *Plin.* 5, 20. *Curt.* 4, 1. *B. A.*

MĂRATHRĪTES, ae, m. *μαραθρίτης*, marathrum infusum habens. *Colum.* 12, 35. Vinum absinthiten, et hyssopiten, et marathriten sic condire oportet. V. ABROTONITES.

MĂRATHRUM, i, n. *μάραθρον*, appellatio Graeca ejus herbae, quae Latine *foeniculum* dicitur. *Plin.* 8, 27, 41. Anguis visu obscurato marathro herbae sese affricans, oculos inungit, ac refovet. Adde 30, 4, 9. *Ov. de medic. fac.* 91. Profuit et marathrum: bene olentibus addere myrrhis. Alii leg. *marathos.*

[MĂRATHUS, i, m. nomen pueri a *Tibullo* adamati, de quo ille 1, 9, 49. Neu Marathum torque: puero quae gloria victo? ℙ Est etiam cogn. liberti, qui de rebus gestis Augusti scripsit. *Suet. Aug.* 79. et 94. hujus C. Julii Marathi meminit. *F.*] ℙ *Item oppidi nomen. V. *Marathos.* ℙ *Marathus, untis*, Syriae urbs. *Plin.* 12, 25. *B. A.*

*MARATHUS, untis. V. v. praec. *B. A.*

*MARATHUSA, ae, f. Cretae oppidum. *Mela* 2, 7. *Plin.* 4, 12. ℙ Item insula maris Aegaei, *Marathussa* appellata a *Plin.* 5, 31. *Μαράθουσα* est *Thucyd.* 8, 31. V. *Marathe. B. A.*

*MARATHUSSA. V. *Marathusa. B. A.*

*MARATIĀNI, orum, m. populi Asiae ulterioris, Indis vicini. *Plin.* 6, 18. *B. A.*

*MARAZANĬA, ae, Africae propriae oppidum, in Byzacena. *Anton. Itin. B. A.*

MARCELLĒA, orum, n. plur. festum Syracusanorum, in memoriam M. Claudii Marcelli, qui eos ab rebellibus liberayerat. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. et 63.

MARCELLĬĀNUS, a, um, adj. ad Marcellum aliquem pertinens. Marcellianum theatrum, ap. *Suet. Vesp.* 19. est quod exstruxit Augustus, et a nomine Marcelli filii Octaviae sororis suae, quem sibi adoptaverat, nominavit: de quo *Id. Aug.* 29. et *Serv.* ad *A.* 6, 862.

MARCELLUS, i, m. cogn. familiae Romanae illustris, ex qua multi clarissimi viri exstitere. *Plutarch.* in *Marcell.* Marcellum interpretatur bellicosum, idest quasi Martialem; κληθῆναι πρῶτον Μάρκελλον, ὅπερ ἐστὶν ἀρήϊον, ὡς φησιν Ποσειδώνιος. V. MARCUS. Sed aliis videtur, esse diminutivum *Marculi*, quod V.

MARCENS, entis, part. a *marceo*, flaccidus, vietus, putrescenti similis. *Claud. Epithal. Pall. et Celer.* 96. marcentes cupio quassare coronas. *Lucan.* 6, 646. Marcentes tenebrae, *h. e.* situ et putrido aere obsitae. [*V. *Cort.* ad h. l.] *Mart.* 5, 78. Mensae munera si voles secundae, Marcentes tibi porrigentur uvae, *h. e.* passae. ℙ Item marcore plenus, marcidus, languidus, confectus. *Stat. Th.* 2, 630. fratris moribunda levabat Membra solo Periphas, laeva marcentia colla Sustentans, dextraque latus. *Ov. Met.* 7, 314. de sene: marcentia guttura cultro Fodit. Sic *Sil.* 15, 746. senex marcentibus annis. *Sen. Agam.* 788. Jam recipit diem marcente visu. *Suet. Cal.* 58. Marcente adhuc stomacho pridiani cibi onere. ℙ Dicitur saepe de crapula onusto, atque ebrio. *Hor. Sat.* 2, 4, 58. Tostis marcentem squillis recreabis, et Afra Potorem cochlea. *Petr. Sat.* 22. Ancillae super torum marcentis caput fregit. *Tac. H.* 3, 36. Vitellius deses et marcens. *Sen. Med.* 112. Candida thyrsigeri proles generosa Lyaei, Excute solemnem digitis marcentibus ignem. *Stat. Silv.* 4, 6, 56. Marcentia pocula, *h. e.* quae marcentes faciunt: metonymia. ℙ Transfertur ad animum. *Just.* 34, 2. Quotidiana luxuria ita marcens, ut etiam sensu hominis, nimia sagina, careret. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 3. Apud Athenienses inertia e latebris suis, languore marcens, in forum, perinde ac delictum aliquod, protrahitur. *Tac. G.* 36. Nimiam ac marcentem diu pacem illacessiti nutrierunt. *Sen. ep.* 89. *med.* Mores compesce, marcentia in te excita, soluta constringe, contumacia doma. ℙ *Comparat. *marcentior* habes ap. *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* 3, 18. *extr.* ed. *A. Maio. B. A.*

MARCĔO, es, cui, n. 2. *εὐρωτιάω, σαπρίζω*, flaccidus, aut vietus sum, torpeo, langueo: et videtur proprie dici de iis, quae vetera sunt, et proxime ad putredinem accedunt: nam antequam plane putrescant, vigorem ac vim amittunt. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 244. cervix redimita jacebat, Et caligantes marcebant fronte coronae. *Stat. Silv.* 5, 5, 29. en taxea marcet Silva comis. *Lucr.* 3, 960. annis corpus jam marcet, et artus Confecti languent. *Ov. Amor.* 1, 14, 41. Cur ego plectar amans, si vir tibi marcet ab annis? ℙ Saepe de iis dicitur, qui somno, aut crapula graves fiunt: et saepe etiam transfertur ad animum. *Liv.* 23, 45. Marcent luxuria, vino, et epulis per totam hiemem confecti. *Claud. in Eutr.* 2, 44. Dum gravibus marcent epulis. *Stat. Th.* 8, 220. ipsaeque ad moenia marcent Excubiae, *h. e.* ebrietate et sopore languent. Sic *Petr. Sat.* 22. Alii parietibus appliciti, quidam in ipso limine conjunctis marcebant capitibus. *Just.* 30, 1. Otio ac desidia corrupti marcebant. *Curt.* 4, 13. Non somno quiescere, sed pavore marcere credebant. *Vell.* 2, 84. Vigebant in hac parte miles, et imperator: illa marcebant omnia. *Cels.* 2, 2. *med.* Si marcet animus: si loqui, et moveri piget: si corpus torpet. *Claud. Laud. Seren.* 226. nec deside cura Segnis marcet amor; et *Nupt. Honor. et Mar.* 205. quocumque vocaverit usus, Divisa properate manu, neu marceat ulla Segnities. *Nemes. Ecl.* 1, 60. Nec segnem passus nobis marcere juventam. *Mamert. Grat. act. ad Julian.* 17. Marcentem jam cupiditatis meae flammam spei bonae flatibus excitasti, *h. e.* paene exstinctam. ℙ Praeter. *marcui* firmatur ex composito *emarcui.* ℙ Part. *Marcens* V. in v. praec.

[MARCĔRO, as, a. 1. marcidum reddo. *Not. Tir.* p. 183. Marcet, marcescit, marcerat, marcescibilis. *F.*]

[MARCESCĬBĬLIS, e, adj. qui marcescere potest. V. v. praec. *F.*]

MARCESCO, is, n. 3. *μαραίνομαι*, flaccesco, vigorem amitto, ad putrefactionem accedo, putresco. *Plin.* 21, 1, 1. Quae spectatissime florent, celerrime marcescunt. *Id.* 10, 48, 68. Corpus occisae avis statim marcescit. *Id.* 16, 40, 79. Fagus et cerrus celeriter marcescunt. (Adde *Vitr.* 2, 9. *med.*) *Id.* 25, 8, 50. Chelidonia floret adventu hirundinum, discessu marcescit. *Id.* 17, 26, 39. Ficus arbor riguis alitur: pomum ejus marcescit. *Theophrast.* hac ipsa de re verba faciens, non putrescere ficus, sed deteriores nasci ait: *συκῆ δὲ εὐβλαστοτέρα μὲν ὑδρευομένη, τὸν δὲ καρπὸν ἴσχει χείρονα.* De colore *Plin.* 37, 9, 41. Ille emicans in amethysto fulgor violaceus, dilutus est in hyacintho: adeoque non implet oculos, ut paene non attingat, marcescens celerius nominis sui flore, *h. e.* evanescens, intermoriens. ℙ Translate est languescere, infirmum fieri. *Colum.* 7, 7. Alia genera pecorum, cum pestilentia vexantur, prius morbo et languoribus marcescunt: solae capellae subito concidunt. *Plin.* 22, 22, 38. Marcescentes senio vires excitare. ℙ De iis, qui crapula languescunt. *Ov. Pont.* 1, 5, 45. Nec juvat in lucem nimio marcescere vino. ℙ Transfertur ad animum. *Id. ib.* 2, 9, 61. Ne tua marcescant per inertes otia somnos, Lucida Pieria tendis in astra via. *Liv.* 28, 35. Equitem marcescere desidia.

*MARCHADAE, arum, m. gens oppidumve prope sinum Arabicum. *Plin.* 6, 29. Fuit et Cambysu (*oppidum*) inter Nelos et Marchadas. *B. A.*

*MARCHUBĬI, orum, populi Mauretaniae Caesariensis, Numidiae vicini. *Plin.* 5, 4. *B. A.*

MARCĬA Aqua. V. MARCIUS.

*MARCIANOPŎLIS, is, oppidum Moesiae inferioris. *Trebell. Poll.* in *Claud.* 9. et *Tab. Peut.* ℙ Nomen habet a Marciana Caesaris Trajani sorore. *Ammian.* 27, 9. p. 364. ed. *Lindenbrog.* ℙ Scribitur et *Martianopolis. B. A.*

MARCĬĀNUS, a, um, adj. ad Marcium pertinens, quod est nomen proprium Latini hominis. *Marciana carmina*, quae laudat *Liv.* 25, 12., dicta sunt a quodam Cn. Marcio, illustri vate, magnaeque apud Romanos fidei: de quo *Liv. ib.*, *Fest.* in *Negumate*, *Cic. Div.* 1, 50., *Plin.* 7, 33, 33. et *Macr. Sat.* 1, 17. Immo duos fratres hoc nomine fuisse, nobili loco natos, et divinandi vi praeditos, legimus ap. *Cic. Div.* 1, 40. et *ib.* 2, 55. et *Serv.* ad *A.* 6, 70. et 72. Horum carminibus moti Romani Apollinares ludos instituerunt. V. *Liv. l. c.* ℙ *Marciani sodales* fuerunt sacerdotes instituti in honorem M. Aurelii Antonini Aug. post ejus mortem, qui et *Marciani Aureliani* sunt appellati. *Capitol. Pertin.* 15. Marciani sodales, qui Divi Marci sacra curabant, Helviani sunt dicti propter Helvium Pertinacem. *Spart. Sever.* 7. Addito flamine, et sodalibus Helvianis, qui Marciani fuerant. *Inscr.* ap. *Grut.* 379, 7. C. Caerellio Fufidio sodali Marciano Aureliano, Commodiano, Helviano, Severiano. ℙ *Marcianus* fuit etiam cogn. a *Marcus* item cognomine derivatum. *Inscr.* ap. *Grut.* 372, 4. L. Aurelio Marciano Aug. Lib. Marcus Aug. Lib. pater, *h. e.* L. Aurelius Marcus. V. MARCUS. ℙ *Marcianum foedus*, a Marcio percussum. *Cic. Balb.* 17. ℙ *Sylva Marciana*, in Germania, hodie *Schwarzwald. Ammian.* 21, 8. (al. 15.) et *Tab. Peut.* ℙ Fuit et *Marcianus, i*, nomen proprium virorum Romanum, ut Tullius Marcianus, qui videtur cum Cicerone filio Athenis fuisse. *Cic. Att.* 12, 17. et 53. *B. A.*

*MARCĬDO, as, n. 1. *Gloss. Vet.* Marcidat, τήκει, τήκεται. *B. A.*

MARCĬDŬLUS, a, um, adj. dimin. marcidi. *Capell.* 7, 236. Tunc Voluptas marcidulis decenter paeta luminibus Majugenam conspĭcatur.

MARCĬDUS, a, um, adj. σαπρός, ῥωλος, marcens, flaccidus, vigore carens, putrefactus. *Vitr.* 2, 8. *f.* Asseres vetustate marcidi fiunt. *Ov. Met.* 10, 190. Ut si quis violas, riguove papaver in horto, Liliaque infringat, fulvis haerentia virgis; Marcida demittant subito caput illa gravatum, Nec se sustineant. *Plin.* 11, 37, 50. Aures in equis indicia animi praeferunt: fessis marcidae, micantes pavidis, subrectae furentibus, resolutae aegris. *Id. prooem.* 23. *med.* Omphacium confert cicatricibus marcidis, ossibus purulente limosis. *Val. Max.* 6, 9. *n.* 5. *extr.* de cruci affixo: Putres artus, et tabido cruore manantia membra, et laeva situ marcida. *Claud. Rapt. Pros.* 1, 280. Stagnaque tranquillae potantes marcida Lethes. *Id. B. Gild.* 444. Umbratus dux ipse rosis, et marcidus ibit Unguentis. ℙ Item languens, infirmus, fractus viribus, praesertim vino, et somno. *Sen. Med.* 69. Huc incede gradu marcidus ebrio. *Stat. Th.* 4, 652. Marcidus Liber. *Plin. Pan.* 63. Alii marcidi somno, hesternaque coena redundantes. *Val. Max.* 7, 7. *n.* 4. *extr.* Marcida senectus. [*Tac. A.* 6, 4. Somno aut libidinosis vigiliis marcidus.] *Apul. Met.* 3. Oculi libidine marcidi. [*V. quae disputat de h. v. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2, 7. p. 156. sq. ed. *Frotsch.* ubi etiam *vina marcida.* (Al. frustra leg. *Massica*, aut *Marsica*) ap. *Stat.* 1, 6, 33. Illi marcida vina largiuntur: intell. *vetusta*, *languida:* coll. Gr. οἶνος σαπρός. Noster metonymice dictum acceperat v. *marcidus* pro *marcidos faciens.* Additur *ib.* alius *Statii* locus *Silv.* 4, 6, 56. tenet haec marcentia fratris Pocula: ubi jure *Markl.* explicatio: *pocula marcentis Bacchi*, *qui marcidus dicitur*: dura appellatur. *Marcida pocula* sunt pocula marcido, i. e. vetusto vino coronata.] ℙ Transfertur ad animum. *Claud. III. Cons. Honor.* 40. Non tibi desidias molles, nec marcida luxu Otia, nec somnos genitor permisit inertes. ℙ *Marcidum solem* dixit *vet. Poet.* ap. *Diom.* 2, 445. *h. e.* fuscum, languidum, pallidum.

*MARCION, onis, m. haeresiarcha Sinopensis, Ponticus saepe dictus, quod patria ejus olim ad Pontum pertineret, Stoicos primo secutus, dein secessum et paupertatem spontaneam amplexus est; sed vitii puellae illati convictus, a Patre Episcopo Ecclesia pulsus, Romam venit. Cum Cerdone ex Gentilismo errore hausto, duos fabulatus est deos, malum Mundi et Legis, et bonum, Evangelicae Redemptionis Auctorem. Jesum Christum se esse, ad legem abolendam missum, blaspheme docuit. De eo *Tertull. de praescr. adv. haeret.* 30. *Prud. Hamart.* 502. (al. 568.) Ipse Charon mundi, numen Marcionis ipse. *Id. ib.* v. 120 et 188. et *praef.* v. 36. quibus omnibus in locis *Prudentii* producitur syllaba secunda. ℙ Marcion Smyrnaeus scripsit de simplicium (sc. *medicamentorum*) affectibus. *Plin.* 28, 4. *B. A.*

[MARCIONENSIS, e, adj. ad Marcionem pertinens, quod est nomen proprium haeresiarchae. *Tert. Praescr. haeret.* 30. [Desertor continentiae Marcionensis. *F.*]

[MARCIONITA et

[MARCIONISTA, ae, m. idem ac Marcionensis, ad Marcionem pertinens. *Prud. Hamart.* 129. Marcionita Deus, tristis, ferus insidiator, *h. e.* Deus a Marcione effictus. Hic tertia syllaba licenter corripitur. *Impp. Theod. et Valent. Cod.* 1, 5, 5. Ariani, et Macedoniani, et Marcionistae nusquam in Romanum locum conveniendi, morandique habeant facultatem, *h. e.* haeretici Marcionis sectatores. *F.*]

MARCIPOR, oris, m. Marci puer, hoc est, famulus, sicut *Publipor*, *Lucipor*, et alia hujusmodi: a *Marcus*, et antiquo *por* pro *puer*, quo per metonymiam servus notatur. *Plin.* 33, 1, 6. Singuli Marcipores, Luciporesve dominorum gentiles victum in promiscuo habeant. Adde *Fest.* in *Quintipor.* ℙ *Marcipor* praeterea est titulus cujusdam *Varr.* satyrae, in qua, ut putat *Turneb. l.* 24. *c. ult.*, de servitute disserebat, et servili imperio.

MARCIUS, ii, m. celebris vates ap. Romanos. V. in MARCIANUS. ℙ Item cogn. Anci quarti Romanorum regis. Item nomen Q. Marcii Regis, qui praetor Romam adduxit aquam saluberrimam, et clarissimam, quae ab eo *Marcia* dicta est: de qua *Frontin. Aquaed.* 7. et *Plin.* 31, 3, 24. Hinc *Stat. Silv.* 1, 5, 25. praeceps Anien, atque exceptura natatus Virgo juvat, Marsasque nives, et frigora ducens Marcia. *Prop.* 3, 1, 52. Marcius liquor. *Tibull.* 3, 6, 58. Marcia lympha. ℙ Sunt qui scribunt *Martia:* sed *Marcia* est etiam in *Inscr.* ap. *Grut.* 177, 1. bis, 183, 4. et 601, 8.

*MARCODURUM, i, n. oppidum Ubiorum, in Germania, hodie *Deuren* vel *Duren* dictum. *Tac. Hist.* 4, 28. ℙ *Marcomagum* audit *Anton. Itin.* et *Tab. Peut. B. A.*

*MARCOLICA, ae, f. Hispaniae oppidum. *Liv.* 45, 4. *B. A.*

MARCOMANI, orum, m. plur. populi Germaniae, quorum regio aliis est, quae nunc Bohemia, aliis Moravia. V. geographos. *Stat. Silv.* 3, 3, 170. Quae modo Marcomanos post horrida bella, vagosque Sauromatas, etc. Adde *Caes. B. G.* 1, 51. et *Vell.* 2, 108. et 109., ubi et *Marcomanni* legitur. [*Utrum in inscriptionibus ita prostet, non liquet. V. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 423. qui de cdd. scriptura jubet adire *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 108. *in.* et *Passow.* ad *Tac. G.* 42. Ceterum cf. *Mannert.* 3. p. 282. sqq. et p. 110. sq. *Cell.* 2, 5. p. 386.]

MARCOMANIA et Marcomannia, ae, f. Marcomanorum provincia. *Capitol. M. Aurel.* 24.

MARCOMANICUS et Marcomannicus, a, um, adj. ad Marcomanos pertinens. *Imp. Caracalla* in *Inscr.* ap. *Mur.* 1021, 7. *Marcomannicus maximus* dicitur, quippe qui Marcomannos vicisset. *Capitol. M. Aurel.* 17. Marcomanicum bellum. Adde *Eutrop.* 8, 12. et 13.

MARCOR, oris, m. μαρασμός, putredo, tabes. *Plin.* 22, 22, 46. de boleto: Si caligaris clavus, ferrive aliqua rubigo, aut panni marcor affuerit nascenti: ῥάκος αεσηπὸς, inquit *Dioscor.* 4, 83. ℙ Item languor, torpor: ut esse solet in iis, qui somno, aut cibo gravantur, aut rebus ad putredinem accedentibus, νῶκαρ. *Sen. Q. N.* 3, 27. Inde vitium satis, et segetum sine fruge surgentium marcor. *Cels.* 3, 20. de lethargo: In hoc marcor, et inexpugnabilis dormiendi necessitas. *Stat. Th.* 10, 269. Cernitis expositas turpi marcore cohortes, *h. e.* somno. ℙ Transfertur ad animum. *Sen. Tranq.* 2. *med.* Inde moeror marcorque, et mille fluctus mentis incertae. *Vell.* 2, 119. Exercitus marcore ducis, perfidia hostis, iniquitate fortunae circumventus. *Stat. Th.* 8, 265. tum nimio voces marcore superbae, *h. e.* superba dicta ex nimio otio, et crapula: supra enim dixerat *v.* 220. ipsaeque ad moenia marcent Excubiae.

MARCULENTUS, a, um, adj. marcidus. *Fulg. Myth.* 2, 8. Marculenta foliorum calvities.

MARCŬLUS, i, m. parvus malleus. *Isid. Orig.* 19, 7. Malleus vocatur, quia dum quid calet, et molle est, caedit et producit: *marcus*, malleus major: et dictus *marcus*, quod major sit ad caedendum, et fortior: *marcellus* mediocris: *marculus* malleus pusillus. *Lucilius*: Et velut in fabrica fervens cum marculu' ferrum Magnis multorum ictibu' tundit. *Plin.* 7, 56, 57. Tegulas invenit Cinyra, et metalla aeris, item forcipem, marculum, vectem, incudem. *Mart.* 12, 57. negant vitam Ludimagistri mane, nocte pistores, Aerariorum marculi die toto. [*Front. ad Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 4, 3. *med.* Alii vecte et malleo silices moliuntur, alii autem caelo et marculo gemmulas exsculpunt. *F.*] *Petr. fragm. Trag.* 51. *Burm.* Faber marculum de sinu protulit, et phialam belle correxit. Al. leg. *martiolum*, vel *marteolum*: quod habetur et ap. *Sarisber. de nugis Curial. l.* 4. *c.* 5., ubi de re eadem, de qua *Petron.* verba facit. ℙ Quod de *marco* et *marcello* tradit *Isidor.*, indiget auctoritate probati Latini scriptoris. *Hard.* ad *Plin. l. c.* testatur, in omnibus MSS. *martulum* legi: quod probat etiam *Voss.* in *Etymol.;* videtur enim esse magis antiquum, et Latinum. *Caper* tamen *de Orthogr. f.* Martulus, inquit, est sacerdos a Marte, non marculus. Ap. *Fest.* haec habentur: Marculus diminutivum a marcus.

MARCUS, i, m. praenomen R., quod unica littera M. significari solet, ut *M. Tullius Cicero*, *M. Terentius Varro:* aliquando etiam integre scribitur, ut in *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 324. *n.* 450. et p. 342. *n.* 528. et al. ℙ [*Voss.* in *Etym.* ait, *marcum* mollem significare, a μαλχὸς pro μαλακὸς; *Isid. Orig.* 19, 7. malleum. V. v. praec. *Auct. epit. de nom. rat.* quae *Val. Maximo* tribui solet, haec habet: Marci, Martio mense geniti. ℙ Progressu temporis, ut alia etiam praenomina, in cognomen abiit. *Inscr.* ap. *Grut.* 986, 5. C. Pontius C. L. Marcus. V. MARCIANUS. Hinc videtur *Marcelli* cognomen derivatum fuisse. *F.*]

*MARDANI, orum, m. gens Arabica, in Mesopotamia degentes. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

*MARDI, orum, gens Asiae, de quorum dubio situ ad *Curt.* 5, 6. notavit *Cellarius.* Videntur hoc nomine latrones et fugitivi significari ab Ebr. מרד De iis V. *Plin.* 6, 5. 16. et 27. *Tac. A.* 14, 23. *Curt.* 6, 5. ℙ *Harduinus* supponit, non gentem fuisse certo loco degentem, sed latrones, fugitivos, atque id genus barbarorum Mardos audivisse. Fuere enim Mardi in Media, in Margiana, in Armenia, in Elymaide, etc. *B. A.*

*MARDONIUS, i, m. Μαρδόνιος, dux Persarum, a Pausania ad Plataeas victus. *Nep.* in *Pausan.* 1. *B. A.*

MARĔ, is, n. θάλασσα, congregatio aquarum salsi saporis. [*Ducunt ex Celtico *mor*, i. e. *mare.*] *Cic. Cluent.* 49. *extr.* Mare, quod sua natura tranquillum est, ventorum vi agitatur atque turbatur. *Id. Att.* 8, 3. *med.* Infero mari navigandum est. *Id. Pis.* 24. Mare vastissimum hieme transire. *Caes. B. G.* 3, 12. Summa erat vasto atque aperto mari, magnis aestibus, difficultas navigandi. *Virg. A.* 2, 780. vastum maris aequor arandum: et *ib.* 3, 144. ire mari: et *ib.* 1, 36. errare maria omnia circum: et *ib.* 10, 197. sulcare maria. *Hor. Ep.* 1, 11, 27. trans mare currere: in regiones Orientis. *Id. Sat.* 1, 1, 29. nautaeque, per omne Audaces mare qui currunt. *Id. Epod.* 9, 32. ferri incerto mari. *Ov. Met.* 9, 590. mari tuto decurrere. *Pl. Trin.* 4, 1, 13. Mare infidum. *Id. Rud.* 4, 2, 5. fluctuosum. *Hor. Od.* 3, 4, 45. ventosum: et *ib.* 1, 26. tumultuosum. *Id. Epod.* 2, 6. iratum. *Virg. A.* 8, 671. tumidum. *Id. Ecl.* 2, 26. Cum placidum ventis staret mare. *Pl. Poen.* 3, 1, 4. tranquillum. *Virg. A.* 3, 196. venti volvunt mare, magnaque surgunt Aequora: et *ib.* 7, 528. Fluctus uti primo coepit cum albescere vento, Paulatim sese tollit mare, et altius undas Erigit, inde imo consurgit ad aethera fundo. [*Lucan.* 5, 625. Nunc quoque tanta maris moles crevisset in astra: ubi v. *Cort.*, qui praeter alia laud. *Eurip. Hippol.* 1207. Κὺμ' οὐρανῷ σηήριζον: et *Mus.* 315. Αἰθέρι μίσγετο πόντος.] *Virg. A.* 6, 351. maria aspera. *Id. G.* 2, 479. maria alta tumescunt. *Cic. Planc.* 6. Mare profundum, et immensum. *Sen. Med.* 411. procellosum; et *ib.* 765. insanum. *Id. Troad.* 444. inquietum. [*Lucan.* 4, 459. Tectum mare, *i. e.* mare in cavernis et caecis antris latens, quod cum evomitur, raptas res, quas antea ibi fretum absconderat, restituit: ita *Cort.*] *Tac. H.* 4, 52. Celerrimas navium frumento onustas saevo adhuc mari committit. *Nep. Alc.* 1. Imperator fuit summus mari et terra. [*Ita saepius ap. *Nep.*, *Cic.* amat *terra marique.* V. *N. D.* 2, 19, 49. Quae terra marique gignuntur; ubi laud. *Heindf.* praeter locos infra collatos *Manil.* 16. Quantas ille res — terra marique — gesserit.] *Nep. Con.* 1. Res magnas mari gessit. ℙ [*Praegnanti vi ponitur *mare* ap. *Tac. Agr.* 18. Lectissimos auxiliarium — ita repente immisit, ut obstupefacti hostes, qui classem, qui naves, qui mare exspectabant, i. e. violentiam maris, mare turbidum, litus breve et intutum navigantibus. *Boettich. Lex. Tac. prol.* p. 75. ℙ *Misericors mare* ap. *Petr.* 114. Si nihil aliud, certe diutius junctos nos mare feret, vel si voluerit misericors ad idem litus expellere, etc.: ubi *misericors mare* est, quod non mergit naufragos, et ita sepultura privat, sed ad litus ejicit. Ita *Burm.* ad *Quint. Decl.* 6, 1. p. 128. ubi *misericordia* eodem sensu mari tribuitur.] ℙ *Nostrum mare* est mediterraneum. *Sall. Jug.* 20. et *Lucan.* 8, 293. [*Romani κατ' ἐξοχὴν pro *mari mediterraneo nostrum mare* dixerunt, ut Graeci, qui in Italia scripserunt, ἡ καθ' ἡμᾶς θάλασσα. *Mare mediterraneum* non nisi ap. seriores occurrit. Cf. *Mel.* 1, 1, 4. Id omne qua venit, quaque dispergitur, uno vocabulo Nostrum mare dicitur. — Contra *magnum mare* est *Oceanus Atlanticus.* Claris testimoniis comprobavit *Cort.* ad *Sall. Jug.* 18. *n.* 6. mare magnum et ignara lingua prohibebant. Adde *Lucan.* 5, 619. a magno venere mari: ubi *Merula* ad *Ennium* p. 594. mare mediterraneum exponit; eodemque errore tenetur etiam *Oros.* 1, 2., quos refutat *Cort.*] ℙ Item mare superum, et inferum circa Italiam. *Caes. B. G.* 5, 1. [*Etiam h. l. *nostrum mare* de *mari mediterraneo* intell. V. *Moeb.*] ℙ *Mare* interdum est regio maritima, et insulae maris. *Nep. Con.* 4. Ad mare missus est, ut Cypriis, et Phoenicibus naves longas imperaret. *Tac. H.* 1, 2. Plenum exsiliis mare. ℙ Aliquando ponitur pro aqua maris. *Virg. A.* 10, 377. Ecce maris magna claudit nos objice pontus. *Plin.* 14, 7, 9. Vinum mari condire. [*Huc pertinet etiam locus *Hor. Sat.* 2, (non 1, ut Noster supra laud.) 8, 18. Chium maris expers, i. e. aqua marina non conditum. V. *Heindf.* Noster interpr. *vinum arte imitans Chium, sed in Italia factum, atque adeo mari non transvectum.*] ℙ Item facies et color maris. *Plin.* 37, 6, 21. de opalis: Est in iis carbunculi tenuior ignis; est amethysti fulgens purpura; est smaragdi virens mare. ℙ *E mari natos* dicunt poetae, quos immisericordes significare volunt, et crudeles. V. *Tibull.* 3, 4, 85., *Catull.* 64, 155. et *Ov. Her.* 7, 38. ℙ *Mare coelo miscere* proverbiali locutione est omnia perturbare, nihilque non facere, ut quippiam consequare. Proprie *Virg. A.* 5, 790. maria omnia coelo Miscuit. Translate *Juven.* 6, 282. clames licet, et mare coelo Confundas, homo sum. ℙ *Terra marique aliquid quaerere*, est omni diligentia quippiam exquirere. *Vatin.* ad *Cic. Fam.* 5, 9. *f.* Ego tamen, terra marique ut conquireretur, praemandavi. *Pl. Poen. prol.* 105. Filias pater mari terraque usquequaque quaeritat. *Sall. Cat.* 13. Vescendi causa terra marique omnia exquirere. ℙ *Maria et montes polliceri*, magna promittere illiciendi causa, ap. *Sall. Cat.* 23. ℙ *In mare fundere aquas*, habenti et abundanti dare. *Ov. Trist.* 5, 6, 43. His qui contentus non est, in litus arenas, In segetem spicas, in mare fundat aquas. ℙ *Viam qui nescit, qua deveniat ad mare, eum oportet amnem quaerere comitem sibi:* qui per se non sapit, aut valet, obtemperet alteri, et opem quaerat. *Pl. Poen.* 3, 3, 14. ℙ *Mare aeris* est vastum aeris corpus. *Lucr.* 5, 276. quodcumque fluit de rebus, id omne Aeris in magnum fertur mare. ℙ [*Conjunguntur *coelum*, *mare* et *terra* ab invocantibus: ita ap. *Ter. Ad.* 5,

3, 4. O coelum, o terra, o maria Neptuni! (Sic *maria Oceani* dixit *Flor.* 4, 12, p. 893. ubi v. *Duk.*) Adde *Ov. Trist.* 2, 53. *Quint. Decl.* 6. p. 132. V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 525.] ℙ In ablat. sing. *mari* habet, et *mare*. *Lucr.* 1, 161. E mare primum homines, e terra posset oriri, etc. *Ov. Trist.* 5, 2, 20. Exiguum pleno de mare demat aquae. *Id. Pont.* 4, 6, 46. Ister In caput Euxino de mare vertet iter. Adde *Varr. utrumque* ap. *Charis.* 1, 45. et 111. et *Prisc.* 7, 759., item *Pl. Rut.* 4, 3, 42., ut quidem *Prisc.* legit: nam *mari* alii: item *Cajum Dig.* 1, 8, 5., *Maetian. ib.* 32, 1, 17., *Jabolen. ib.* 41, 1, 58. et *Callistrat. ib.* 47, 9, 6., quibus locis *Torrent.* ex Pandectis *Florent.* edidit *mare*, alii *mari*. ℙ In plur. num. nec *marium*, nec *maribus* dici vult *Charis. ib.* p. 21., *marium* tamen agnoscit *Prisc.* 7, 770. pro quo *marum* dixit *Naev. ib.* Neptunum regnatorem marum. *Caesar* vero *B. G.* 5, 1. Naves paulo latiores, quam quibus in nostris utimur maribus.

*MARĒNE, es, f. regio Thraciae. *Liv.* 43, 67. *B. A.*

*MAREOTA, ae, f. urbs Aegypti, quae *Herodoto* 2, 18. *Μαρέη*, Marea, est, prope Alexandriam. *Edict. Justin.* 13. (post *Authent. Collat.* in *Corp. Jur.*) 9. §. 2. Si enim qui in utraque Aegypto (excepta Mareota et Menelaite urbe) etc. *Id. ib.* 1. Excepto oppido Menelaita dicto—et praeterea Mareota; et *ib.* §. 1. Non uni Alexandriae, verum etiam duabus—dictis Mareota Menelaitaque exceptis. Adde *ib.* 17. 18. 19. 20. 21. et 23. *B. A.*

MĂRĒOTĬCUS, a, um, adj. ad Mareotidem pertinens, et ponitur aliquando pro Aegyptio. *Hor. Od.* 1, 37, 14. Mareoticum vinum. *Colum.* 3, 2. *med.* Mareoticae vites. *Ov. Met.* 9, 733. Mareotica arva. *Lucan.* 10, 117. ebenus. *Mart.* 14, 209. cortex, *h. e.* papyrus, in qua scribitur. *Id.* 8, 36. Pars quota Parrhasiae labor est Mareoticus aulae, *h. e.* Aegypti pyramides. *Stat. Silv.* 4, 6, 103. saevae Mareoticus arbiter arae, *h. e.* Busiris Aegypti tyrannus.

MĂRĒOTIS, ĭdis, f. adj. *Μαρεῶτις*. *Mareotis Libya* pars est Libyae, Aegypto contermina, cujus populi Mareotae, *Μαρεῶται*. *Plin.* 5, 6, 6. *Martial.* 4, 42. Sit nive candidior: namque in Mareotide fusca Pulcrior est, quanto rarior iste color. ℙ *Mareotis palus* ibi est ingens, prope Alexandriam: de qua *Plin.* 5, 10, 11., ubi quod *Mareotis lacus* dicitur, respicitur ad Graecum *λίμνη*, quae feminina vox est. V. ABROTONITES. *Lucan.* 9, 354. Corpus Alexandri pigra Mareotide mergam. *Stat. Silv.* 3, 2, 103. puppim Mareotida, *h. e.* navim Alexandrinam. ℙ Hujus regionis vites inter peregrinas laudant. *Virg. G.* 2, 91., *Colum.* 3, 2. et *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. Hinc *Lucan.* 10, 160. gemmaeque capaces Excepere merum, sed non Mareotidos uvae.

*MARĒU INSULAE, *Μαρέου νῆσοι*, in sinu Arabico fuere. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MARGA, ae, f. genus terrae in modum cretae albae, qua rustici utuntur ad agros stercorandos. [**Märgel.*] Multa de ea *Plin.* 17, 6, 4. Videtur eadem fuisse ac fossicia creta, qua *Varr. R. R.* 1, 7. narrat in Gallia Rhenum stercorari agros.

MARGĂRĪDES, um, f. plur. *μαργαρίδες*, palmae: a margaritis, quoniam breves, candidae, et rotundae sunt, acinis, quam balanis similiores. *Plin.* 13, 4, 9.

[MARGĂRIS, ĭdis, f. *μαργαρίς*, dimin. a *μάργαρον*, parva margarita. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1468, 9. Julia Margaris. *F.*]

MARGĂRĪTA, ae, f. et Margaritum, i, n. *μαργαρίτης λίθος*, *μαργαρίτη*, unio, calculus candidus in conchis marinis nascens, in feminarum deliciis, et mundo muliebri praecipuus. V. *Plin.* 9, 35, 53., *Solin.* 53. et *Ammian.* 23. *f.*, ubi multa de his. *Varro* ap. *Non.* 3, 138. Altera exorat patrem libram ocellatorum, altera virum semodium margaritarum. *Id. ib.* gemmea ephippia, et arma margarito candicantia. *Scaev. Dig.* 35, 2, 26. Linea margaritarum. *Tac. Agr.* 12. Gignit et oceanus margarita, sed subfusca ac liventia. *Cic. Verr.* 2, 4, 1. Nego ullam gemmam fuisse, aut margaritam, quin abstulerit. *Id. Or.* 23. *f.* Removebitur omnis insignis ornatus, quasi margaritarum. Neutro genere habet etiam *Ulp. Dig.* 19, 5, 17. ℙ [Est etiam appellatio blandientis. *Aug.* enim ap. *Macr. Sat.* 2, 4. Maecenatem *Tiberinum margaritum* vocat. *F.*] ℙ Ap. *Petr. fragm. Trag.* 64. *Burm.* margarita est nomen catellae, vel dicitur de catella, tanquam de re valde cara. ℙ De quantitate. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 648. Jamjam silebo: margarita spargere Christi vetamur inter immundos sues. *Id. Psych.* 873. Margaritum ingens opibusque, et viribus hastae Mercata. Priore loco secundam corripit, quod et *Petr.* facit *Sat.* 55. Posteriore producit: quod facit etiam *Venantius.* V. MARGARITATUS. Sed corripere rectius est. *Gregor. Nazian. carm.* 40. etiam paenultimam corripuit: *Θησαυροῖο χάριν, καὶ μαργαρίτην πολύτιμον.*

MARGĂRĪTĂRĬUS, ii, m. *μαργαριτέμπορος*, negotiator, vel piscator margaritarum, vel custos. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 110. Margaritario de sacra via. Alia ap. *Mur.* 892, 2. Celeuthus, Liviae *margaritarius*, *h. e.* qui ejusd. margaritas custodiebat. Adde aliam ap. *Grut.* 1116, 9. et *Firm. Math.* 4, 6. ℙ Adjective etiam usurpatur, ut Porticus margaritaria, ap. *P. Victor. de regionib. Urbis R. reg.* 8. ℙ *Margaritaria*, *ae*, quae in margaritis negotiatur. *Inscr.* ap. *Mur.* 964, 1. Marcia T. F. Severa auraria, et margaritaria. ℙ In alia *Inscr.* ap. *Grut.* 340, 2. ponitur *margaritarius* inter ministeria equorum circensium: sed quodnam ejus officium fuerit, non constat. V. *Joann. Argol.* in *not. ad Panvin. de lud. Circensib.* 1, 15.

MARGĂRĪTĀTUS, a, um, adj. margaritis ornatus. *Venant. carm.* 8, 6, 266. Margaritato flexilis arte sinu. Hic licenter secunda syllaba producitur.

MARGĂRĪTĪFER, a, um, adj. margaritas ferens. *Plin.* 32, 11, 53. Concharum genera, inter quae et margaritiferae.

[MARGĂRĪTĬON, onis, m. dimin. margariti, adjectum legitur puello bimo, quia eum nutritores quasi parvum margaritum amarent, carumque haberent. V. MARGARITA. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 44. *n.* 253. Sex. Bruttidio Juveni margaritioni carissimo: vixit annis II., mens. VII., dieb. XVIII., fecit L. Virgil. Italicus, et Claudia Laudice. *F.*]

MARGĂRĪTUM. V. MARGARITA.

[MARGĂRUS, i, m. *μάργαρος*, concha margaritifera. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 73. Flavius Margarus. *F.*]

*MARGELLA, ae, f. *κορύλλιον Gloss. Gr. Lat. B. A.*

*MARGIĀNE, es, vel Margiana, ae, f. (sc. terra, regio), *Μαργιανὴ* sc. *γῆ*, regio Asiae ulterioris, ultra mare Caspium, inter Hyrcaniam atque Bactrianam. *Plin.* 6, 16. ℙ Nomen habet a Margo flumine. *B. A.*

*MARGIDŪNUM, i, n. Britanniae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

MARGĪNĀTUS, a, um, part. a *margino*, marginem habens. *Plin.* 35, 12, 45. Ex hac aede, cum reficeretur, crustas parietum excisas tabulis marginatis inclusas esse, *h. e.* quae marginem prominentiorem haberent, quo crustae includerentur et continerentur. *Sidon. ep.* 4, 20. Viridantia saga limbis marginata puniceis.

*MARGĪNĬA, ae, f. oppidum ultra mare Caspium situm, prope Oxum flumen. *Curt.* 7, 10. *pr. f.* si lectio certa. Alii enim *Margianen* volunt substituere in locum v. *Marginiam. B. A.*

MARGĪNO, as, avi, atum, a. 1. marginem circumdo et communio. *Liv.* 41, 27. Censores vias sternendas silice in urbe, glarea extra urbem substernendas, marginandasque, primi omnium locaverunt, *h. e.* extrema ora hinc et inde assurgente muniendas, vel crepidinibus ornandas.

*MARGIS, Moesiae amnis. *Plin.* 3, 26. ℙ *Margus* appellatur in *Tab. Peuting. B. A.*

MARGO, ĭnis, m. et f. *κράσπεδον*, extrema alicujus rei ora, ut libri, agri, viae, imperii, fluminis, crepido. [**Ora* in eo differt, quod latius patet. V. *Doederl.* 3, 212.] *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* Flumen, quod per villam fluit, liquidum et altum, marginibus lapideis. *Plin.* 9, 36, 61. Margo conchae. *Id.* 30, 13, 39. ulceris. *Id.* 37, 2, 7. calicis; et *ib.* 8, 37. gemmae. *Lucan.* 9, 353. stagni; et *ib.* 609. et *Ov. Met.* 3, 162. fontis. *Id. Met.* 1, 729. et *ib.* 5, 598. ripae. *Val. Max.* 5, 6. *n.* 4. *extr.* agri. *Sil.* 6, 360. puppis. *Lucan.* 10, 486. Nec non et ratibus tentatur regia, qua se Protulit in medios audaci margine fluctus Ambitiosa domus. *Ov. Met.* 1, 13. nec brachia longo Margine terrarum porrexerat Amphitrite, *h. e.* ora, litore. *Stat. Th.* 3, 407. Solverat Hesperii devexo margine ponti Flagrantes sol pronus equos, *h. e.* ora occidua. *Vitr.* 5, 12. Margo, quae sustinet arenam. *Aemil. Macer* ap. *Charis.* 1, 49. fluviorum margine summa. *Rabir. ib.* Idaeos summa cum margine colles. *Juven.* 1, 7. summi plena jam margine libri. *Ov. Met.* 9, 563. Talia nequicquam perarantem plena reliquit Cera manum, summusque in margine versus adhaesit; et *Amor.* 1, 11, 22. Margine in extremo littera rasa. *Id. Trist.* 2, 199. Haec est Ausonio sub jure novissima, vixque Haeret in imperii margine terra tui. (Adde *Plin.* 12, 20, 43.) *Stat. Silv.* 2, 1, 44. Ingenuique super crines, mollisque decorae Margo comae; et *ib.* 3, 2, 53. Claudere suspensos oculorum margine fletus. *Plin.* 9, 10, 12. Dentes non sunt testudini, sed rostri margines acuti. *In vet. Inscr.* ap. *Grut.* p. 207. Tegulas primores omnes in antepagmento ferro figito, marginemque imponito; [*mox ib.:* Eum parietem cum margine altum facito pedes decem, *h. e. con un labbro superiormente posto. F.*] *Stat. Silv.* 4, 4, 54. Maroneique sedens in margine templi, *h. e.* in limine, in atrio.

*MARGOPOLIS. Titulus erat Satirae *Varronis*, insaniam ex professo civitatis in comitiis et magistratibus furentis, et honorum studio et ambitione luxuque et ingluvie perditae et insanae, acerrime notans. Ex ea citantur nonnulla in quibusdam auctoribus. Annotavit *Turnebus. B. A.*

*MARGUM, i, n. Moesiae superioris oppidum, ad Margim flumen. *Eutrop.* 9, 13. (al. 21.) Adde *Notit. Imper. Roman. B. A.*

*MARGUS, i, m. fluvius Margianae, ultra Caspium mare. *Plin.* 6, 16. V. *Margiane.* ℙ Margus, Moesiae fluvius. V. *Margis. B. A.*

MĂRĬA, ae, f. filia Joachim, et Annae, quae virgo Spiritus Sancti opera concepit, et peperit Salvatorem mundi JESUM CHRISTUM Deum verum, verumque hominem. ℙ Paenultima apud Christianos poetas anceps est. *Prud. Psych.* 88. Nec mea post Mariam potis est perfringere jura. *Sedul. in Luc.* 1, 2, 36. Angelus intactae cecinit properata Mariae. Sic *Arat. Act. Apost.* 1, 57. Porta Maria Dei, genitrix intacta creantis. *Id.* tamen *Sedul. ib.* 49. corripuit: quod et *Juvenc.* facit 1, 53, 91. etc. et *Paul. Nol. carm.* 6, 110. et *carm.* 22, 153. et *Claud.* tum *carm.* 95. et 99., ubi de Matre Dei loquitur, tum multis aliis in locis, in quibus de Honorii uxore. Quare satius erit corripere.

*MARIAEA, ae, oppidum Arabiae Felicis, in Sabaeorum regione, fortasse idem quod Saba dictum. *Plin.* 6, 28. ℙ Fuit et aliud hoc nomine ibi situm. *Plin. ib. B. A.*

[MARIAMMĪTĀNI, orum, m. plur. incolae urbis Mariammae in Syria. Horum meminit *Plin.* 5, 23, 19. *F.*]

MĂRĬANDYNUS, a, um, adj. ad Mariandynos pertinens, qui sunt populi Bithyniae in ora maris Euxini, inter Heracleam et Cytorum, *Μαριανδυνοί*. His locis Hercules Cerberum interfecisse dicitur. *Plin.* 6, 1, 1. Mariandyni sinus. *Val. Fl.* 4, 733. Jam Mariandynis advertit puppis arenis. *Id. ib.* 171. Et Mariandynum patrias penetravit ad urbes. ℙ Legitur et *Maryandinus.*

MĂRĬĀNUS, a, um, adj. ad Marium pertinens, quod est nomen nobilissimi civis R., cujus vitam *Plutarch.* scripsit. *Cic. Brut.* 47. *f.* Mariani consulatus. *Id. Or.* 2, 66. Marianum scutum Cimbricum. *Id. Agr.* 3, 2. Marianus tribunus plebis. *Id. Leg.* 1, 1. Mariana quercus. *Prop.* 3, 2, 43. Aut quibus in campis Mariano proelia signo Stent, etc. *Flor.* 3, 12. Mariana, et Sullana tempestas; et 2, 19. Mariana, et Sullana bella; et 4, 2. Mariana, et Cinnana rabies. V. *eund.* 3, 21. et *Vell.* 2, 18. et sqq. ℙ De mulis Marianis. V. MULUS. ℙ [*Mariani*, *orum*, sunt incolae coloniae Marianae nunc dirutae in Corsica, a C. Mario deductae, ut refert *Plin.* 3, 6, 12. *Inscr.* ap. *Mur.* 2004, 2. De controversia finium, quam habetis cum Marianis etc. *F.*]

MĂRĬCĂ, ae, f. Nympha litoris Minturnensium, ap. Lirim fluvium, Fauni uxor, Latini mater. *Virg. A.* 7, 47. ℙ *Lact.* scribit 1, 21. ita appellatam fuisse Circen mortuam et consecratam. ℙ Ab ea nomen habet Minturnensium palus, in qua Marius Sullam fugiens latitavit. *Vell.* 2, 19.

*MARICAS, ae, *Μαρικᾶς*, dictus est orator Hyperbolus. *Quint.* 1, 10. *B. A.*

*MARICI, orum, populi Liguriae, qui cum Laevis Ticinum condiderunt. *Plin.* 3, 17. *B. A.*

*MARICUS, i, m. e gente Boiorum, deum se et assertorem Galliarum simulavit, concitisque octo millibus hominum proximos Aeduorum pagos traxit: cum ea civitas, electa juventute, adjectis a Vitellio cohortibus fanaticam multitudinem disjecit. Captus in proelio, ac feris objectus, quia non laniabatur, vulgus inviolabilem credidit, at coram Vitellio interfectus est. *Tac. H.* 2, 61. *B. A.*

*MARIGĒRI, orum, Aethiopiae populi. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

MARĪNUS, a, um, adj. *θαλάσσιος*, ad mare pertinens. *Cic. N. D.* 2, 16. Marini terrenique humores. *Id. Div.* 2, 14. Marini aestus. *Virg. G.* 1, 362. Marinae fulicae; et *ib.* 2, 160. Marinus fremitus; et *ib.* 68. casus abies visura marinos. *Ulp. Dig.* 14, 1, 1. et *Scaev. ib.* 50, 5, 3. Marinae naves, *h. e.* quae mari decurrunt: et distinguuntur a fluvialibus. *Catull.* 64, 16. Nymphae marinae, *h. e.* quae mare incolunt. *Hor. Od.* 3, 26, 5. Marina Venus; et *ib.* 23, 15. Marinus ros, *h. e.* rosmarinum. *Plin.* 9, 5, 4. Visum ab his in Gaditano oceano marinum hominem, toto corpore absoluta similitudine: ascendere navigia nocturnis temporibus, statimque degravari, quas insederit. ℙ *Marinus morsus* ap. *eund.* 36, 26, 65. est acrimonia et mordacitas salsi saporis aquae marinae. ℙ De marinis Laribus V. in PERMARINUS. ℙ [*Marinus*, sive *equus Marinus* fuit etiam nomen propriùm triremis in Classe Ravennate. *Inscr.* ap. *Mur.* 824, 6. L. Julius Severinus armigerus III. Marin. *F.*]

[MĂRĬO, onis, m. dimin. maris, idem ac masculus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 126. *col.* 4. A. Egrilius Mario. *F.*]

MARISCA, ae, f. *βουνίκον*, ficus grandior, sed insipida: a *mas*, *maris*, quasi mascula, ob magnitudinem. *Mart.* 7, 25. Infanti melimela dato, fatuasque mariscas. *Cato R. R.* 8. et *Plin.* 15, 18, 19. Ficos mariscas in loco cretoso, et aperto serito: (*ficos mariscas* habet etiam *Varr. R. R.* 1, 6. et 9.) *Colum.* 10, 415. Purpureaeque chelidoniae, pinguesque mariscae. *Sen. Suas.* 2. *med.* Eo pervenit insaniae, ut ficos non esset, nisi mariscas. ℙ A fructus hujus similitudine etiam mariscae dicuntur tubercula ulcerosa, quae ex praepostera libidine circa podicem nascuntur. *Juven.* 2, 13. Caeduntur tumidae, medico ridente, mariscae.

MĂRISCUS, i, m. vel Mariscum, i, n. juncus marinus, unde tegetes texuntur: a *mas, maris. Plin.* 21, 18, 69.

[MĂRĪTĂ, ae, f. uxor. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 299. *n.* 268. Liciniae Acte C. Atilius Severinus maritae optimae. Adde tres alias *ib. n.* 269. 270. 271. V. MARITUS. *F.*]

MĂRĪTĂLIS, e, adj. *γαμικὸς*, conjugalis. *Colum. prooem. l.* 12. Maritale conjugium sic comparatum esse natura. *Ov. A. Am.* 2, 258. Maritalis vestis. *Val. Max.* 9, 1. *n.* 9. fax; et 6, 3. *n.* 10. Maritale supercilium. *Juven.* 6, 43. maritali jam porrigit ora capistro, *h. e.* jugum subit matrimonii. *Sen. Oedip.* 956. Maritales oculi, *h. e.* quibus quis aliquam affectu mariti aspicit.

MĂRĪTĂTUS, a, um, part. a *marito. Hieron. ep.* 77. *n.* 12. Laudavimus saepe virgines, viduas, ac maritatas. *Pecunia maritata* ap. *Pl. Epid.* 2, 1, 11. quae cum uxore conjuncta est, *h. e.* cujus possessio est penes uxorem: seu quae habetur a marito ex dote, uxore vivente.

MĂRĪTĪMUS, a, um, adj. *ἐπιθαλάσσιος*, qui mare accolit, qui ad mare est, vel fit. *Caes. B. G.* 2, 34. Maritimae civitates. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Homines maritimi. *Id. Part.* 10. Loci maritimi, an remoti a mari, plani an montuosi. *Plin.* 6, 27, 31. Maritimus portus. *Hirt. B. Afr.* 85. Porta oppidi maritima; et *B. Alex.* 26. Aegyptus maritimo accessu Pharo, pedestri Pelusio munita. *Nep. Att.* 14. Villam habere suburbanam, aut maritimam. *Cic. Planc.* 40. *extr.* Maritimus cursus. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 5. Maritimo afflatu gaudent vites. *Cic. Tusc.* 5, 14. Ora maritima. *Id. Att.* 2, 16. *f.* Te hospitio agresti accipiemus, quoniam maritimum hoc contempsisti. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Homines a navigando, rebusque maritimis remotissimos. *Caes. B. G.* 3, 5. Praecerat Aegyptiis navibus Pompejus filius, Asiaticis Laelius, Achaicae classi Libo: toti tamen officio maritimo Bibulus praepositus cuncta administrabat. *Nep. Arist.* 2. Summa imperii maritimi. *Hirt. B. Alex.* 25. Dimicationem maritimam feliciter conficere. *Liv.* 21, 63. Maritimae naves, *h. e.* quae a fluvialibus distinguuntur. Sic *Jabol. Dig.* 33, 7, 11. Maritimae insulae. *Nep. Them.* 2. Praedones maritimi. *Flor.* 2, 2. Maritimus triumphus. Absolute *Cic. Fam.* 2, 16. *med.* In maritimis sum. *Plin.* 6, 34, 39. Maritima Africae. *Flor.* 4, 12. Hibernas in Tarraconis maritimis. ℙ Ponitur et pro marino. *Caes. B. G.* 4, 29. et *Cic. N. D.* 2, 53. Maritimi aestus. *Varr. R. R.* 1, 7. *med.* Sal maritimus. *Nep. Att.* 6. Maritimis fluctibus jactari. ℙ *Maritimae usurae* ap. *Paul. Dig.* 22, 2, 6. sunt, quae ex nauticis negotiis percipiuntur. ℙ *Maritimi mores* ap. *Pl. Cist.* 2, 1, 11. sunt incerti, inconstantes, instar maris. ℙ *Maritimae nuptiae* ap. *Cic. N. D.* 3, 18. sunt quibus Thetidem Peleus duxit: et *terrenis* opponuntur. ℙ Scribitur et *maritumus* prisco more. ℙ **Maritima avaticorum* locus fuit vel oppidum in Gallia Narbonensi, dictum et *Mastramela* a lacu cognomine vicino. *Mela* 2, 5. *Plin.* 3, 4. ℙ *Circus Maritimus.* V. *Circus. B. A.*

MĂRĪTO, as, avi, atum, a. 1. *συνοικίζω*, nuptui trado. *Suet. Vesp.* 14. Vitellii filiam splendidissime maritavit. ℙ Dicitur etiam de viris: et quidem magis proprie. *Tac. A.* 12, 6. Quando, maritandum principem, multi suaderent. Huc pertinet lex *De maritandis ordinibus*, quam vel sanxit, vel retractavit Augustus, ut est ap. *Suet. Aug.* 34., multa continens capita ad matrimonia civium R. pertinentia, quae magnam partem collegit *Hotoman.* in indice legum Romanarum. ℙ Item de bestiis. *Varr. R. R.* 2, 9. *med.* de canib.: Tunc dicuntur catulire, id est ostendere, se velle maritari. *Colum.* 8, 2. *med.* Gallinae ternae singulis maribus maritantur. ℙ Item de arboribus. *Hor. Epod.* 2, 9. adulta vitium propagine Altas maritat populos. *Colum.* 11, 2. *med.* Ulmi vitibus maritantur. Ubi v. *vitibus* est ablativus, ut *propagine* in loco *Horatii:* neque enim dicebant *maritare vitem*, sed *arborem*, puta *palmam*, *ulmum*, et hujusmodi, cum ei vitem sustinendam adjungebant. *Id.* 4, 2. Duos palos unius seminis flagellis maritari; et *ib.* 22. *med.* Ut vitis novellos caules transmittat, qui possint sua maritare statumina. *Id.* 5, 6. *med.* Si teneram ulmum maritaveris, novam vitem sufferet; si vetustam vitem applicueris, conjugem necabit. ℙ Est etiam gravidare, fecundare. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 89. Zephyrus glebas fecundo rore maritat. *Plin.* 16, 25, 39. Primus est conceptus, flare incipiente Favonio: hoc maritantur virescentia e terra: quippe cum etiam equae in Hispania. *Id.* 13, 4, 7. ait, *Marem palmae* afflatu visuque ipso, et pulvere etiam, reliquas *palmas feminas* maritare. *Solin.* 23. Equae adspirante Favonio concipiunt, et sitientes viros aurarum spiritu maritantur.

MĂRĪTUS, a, um, adj. ad conjugium pertinens, conjugio sociatus, maritalis. *Liv.* 27, 31. Vagabatur cum uno, aut altero comite per maritas domos dies noctesque. Al. leg. *maritimas. Ov. Her.* 2, 41. Junonemque, toris quae praesidet alma maritis; et *ib.* 12, 87. et *Prop.* 3, 19, 16. Juno, sacris quae praesidet alma maritis. *Hor. Carm. saecul.* 20. Lex marita, ferax prolis novae, *h. e.* de maritandis ordinibus: de qua V. in v. praec. *Ov. Her.* 16, 283. metuis Venerem temerare maritam; et *ib.* 11, 101. Tolle procul decepte faces Hymenaee maritas. *Id. Pont.* 3, 1, 73. socialis amor, foedusque maritum. *Avien. Perieg.* 339. de Nilo: inque jacentem Aegyptum fusus fluctu premit arva marito, *h. e.* fecundante. Sic in *Pervigil. Ven.* 4, 11. et 61. Mariti imbres. ℙ *Maritus* absolute interdum refertur ad utrumque conjugem. *Papin. Dig.* 24, 1, 52. *extr.* Quo casu inter exteros condictio nascitur, inter maritos nihil agitur. Saepissime est ipse vir, ut *marita* uxor. *Hor. Od.* 3, 14, 5. Unico gaudens mulier marito. *Cic. Inv.* 1, 31. *f.* Ut tu maritus sis quam optimae, et haec quam optimo viro nupta sit. *Hor. Od.* 3, 5, 6. Milesne Crassi conjuge barbara Turpis maritus vixit? *Ov. Her.* 4, 134. Et fas omne facit fratre marita soror, *h. e.* Juno, quae Jovis fratris sui uxor est. *Hor. Epod.* 8, 14. Nec sit marita, quae rotundioribus Onusta baccis ambulet. *Ov. Fast.* 2, 139. hic castas, duce se, jubet esse maritas. ℙ De sponso. *Val. Fl.* 8, 16. Haemonio nunquam spernenda marito, Condita letiferis promit medicamina cistis. *Tibull.* 3, 4, 31. Ut juveni primum virgo deducta marito. ℙ Dicitur interdum de bestiis. *Hor. Od.* 1, 17, 7. Olens maritus, *h. e.* hircus. Sic *Virg. Ecl.* 7, 7. Vir gregis ipse caper. *Colum.* 7, 6. Maritos gregum mutilos esse oportebit. *Id.* 8, 5. *f.* de gallinaceis: Rarior est in his avibus mariti bonitas. ℙ Item de arboribus, quae adjunctas vites habere possunt. *Cato R. R.* 32. Arbores facito uti bene maritae sint. *Colum.* 3, 11. Olivetum maritum. *Catull.* 62, 54. At si forte eadem *(vitis)* est ulmo conjuncta marito, etc.

MARITUS, i, m. V. v. praec.

**MARĬUM*, i, n. *Μάριον*, Cypri vetus oppidum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

MĂRĬUS, ii, m. civis Romanus Arpinas, qui septies consul fuit. Ejus vitam habes ap. *Plut.* De bello ejus civili cum Sulla et Cinna, V. *Flor.* 3, 21. ℙ Adjective *Maria lex* memoratur a *Cic. Leg.* 3, 17. Eam tulit ann. U. C. DCXXXIV. idem C. Marius trib. pleb., ut pontes, per quos transibant suffragium ferentes, angustiores fierent, ne quis in iis, praeter eum, qui suffragium ferret, consistere posset, rogandi et appellandi causa. V. PONS. ℙ **M. Marius Gratidianus*, M. Gratidii filius, adoptatus a C. Mario. *Cic. Off.* 3, 20. *Id. Leg.* 3, 16. et *Orat.* 2, 65. et *Petit. Cons.* 3. V. *Sen. Ira*, 3, 18. *Plin.* 33, 9. *extr. Lucan.* 2, 175. ℙ Marius, poeta Latinus. *Ov. Pont.* 4, 6, 24. ℙ Marius et Casprus, amicorum par fidelissimorum. *Sil.* 9, 401. ℙ *Marius Priscus*, proconsul, Africam provinc. spoliavit. *Juven. sat.* 1, 49. et *sat.* 8, 120. ℙ *Marius Victorinus* vixit in medio saeculi quarti, Africa ortus. Romae docuit artem rhetoricam, imperatore Constantio. Scripsit, inter alia plurima, Expositionem in libros duo Ciceronis de inventione, de orthographia, et ratione metrorum libr. IV. inter *Putschii* Grammaticos veteres. *B. A.*

**MARMA*, oppidum Arabiae Felicis. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

MARMĂRĬCUS, a, um, adj. *Μαρμαρικὸς*, ad Marmaricam pertinens, quae est regio Africae inter Aegyptum et Cyrenem: et ponitur etiam pro Libyco, quia contermina est Libyae desertae: immo et *Mareotis Libya* appellatur: item universim pro Africano. *Plin.* 13, 23, 44. Marmaricum genus capparis. *Lucan.* 3, 292. non corniger Hammon Mittere Marmaricas cessavit in arma catervas. *Sil.* 7, 83. si pellere nostris Marmaricam terris nubem dabis, *h. e.* Poenorum arma. *Sidon carm.* 11, 103. Marmarica fera, *h. e.* elephas.

MARMĂRĬDES, ae, m. *Μαρμαρίδης*, qui est e Marmarica regione. *Ov. Met.* 5, 124. tentanti dextera fixa est Cuspide Marmaridae Corythi. *Sil.* 5, 437. Othrys Marmarides. ℙ *Marmaridae, arum*, ejus tractus incolae. *Plin.* 5, 5, 5. et *ib.* 6, 6. et *Lucan.* 4, 679. mixti Garamante perusto Marmaridae volucres. *Sil.* 5, 184. Marmaridum mediam penetrare phalangem: pro *Marmaridarum.* ℙ Hos incantandorum serpentium, et medendi venenis peritissimos facit *Sil.* 3, 300. Hinc *Lucan.* 9, 893. gens unica terras Incolit, a saevo serpentum innoxia morsu, Marmaridae Psylli.

[MARMĂRIS, ĭdis, f. marmoreus, marmoris more candens: a *μάρμαρον*, marmor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1005, 4. Hermes Aug. Lib. fecit conjugi suae Aeliae Marmaridi. *F.*]

MARMĂRĪTIS, ĭdis f. *μαρμαρῖτις*, herbae genus, al. aglaophotis, ob admirabilem colorem: a *marmor*, quia nascitur in marmoribus Arabiae. *Plin.* 24, 17, 17.

**MARMESSUS* vel Marmissus (os), vicus Troadis, in monte Ida. *Lact.* 1, 6. Vico Marmesso. Sic edd. *Bunemann.* et *Heum.* Olim lectum *Marpesso.* Cf. *Marpessius* et *Mermessius. B. A.*

MARMOR, oris, n. *μάρμαρος*, lapis durus ac solidus, praesertim qui in lapicidinis foditur, et scalpro elaboratur ad statuas, columnas, et varia opera aedificiorum: a voce Graeca allata, quae a *μαρμαίρω*, candico, resplendeo: ut proprie de iis dicatur, qui candidi sunt et nitentes. Quomodo a lapide differat, V. LAPIS. De variis marmorum generibus, et coloribus fuse *Plin.* 36, 7, 11. Celeberrima sunt Parium, Lacedaemonium viride, Augustum, et Tiberium, utrumque ex Aegypto, Numidicum, Phrygium, quod et Synnadicum, Proconnesium, Carystium, Chium, porphyrites, ophites, Memphites, Syenites, etc. *Cic. Arch.* 9. Ennius in sepulcro Scipionum putatur esse constitutus e marmore. *Virg. G.* 3, 13. templum de marmore ponam. *Id. A.* 6, 848. vivos ducent de marmore vultus. *Ov. A. Am.* 1, 70. externo marmore dives opus. *Plin.* 7, 38, 39. Praxiteles marmore nobilitatus est, Gnidiaque Venere, *h. e.* statua marmorea Veneris Gnidiae, quam sculpsit. *Id.* 36, 6, 6. Secare marmor in crustas. *Quint.* 2, 20. expolire. *Hor. Od.* 4, 8, 13. incisa notis marmora publicis. *Ov. Her.* 7, 194. Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit. *Id. Met.* 15, 314. Flumen quod tactis inducit marmora rebus, *h. e.* in lapidem vertit. ℙ *Marmor* pro *lapis*, *h. e. milliarium*, usurpavit *Mart.* 7, 31. Rus marmore tertio notatum, *h. e.* ad tertium ab urbe lapidem. Adde 9, 65. ℙ *Servus a marmoribus* est, qui praeest marmoribus coemendis, secandis, elaborandis. *Inscr.* ap. *Grut.* 593, 7. M. Ulpius Martialis Aug. Lib. a marmoribus; et *ib.* 5. T. Flavius Successus Aug. L. tabularius marmorum Lunensium, *h. e.* a rationibus marmorum Lunensium, ut est *ib.* 4. ℙ Quod *Cato R. R.* 23. et *Colum.* 12, 20. *f.* marmor jubent in vinum indi, marmoris farinam intelligunt, et conditurae gratia faciunt: cujus meminit et *Plin.* 14, 19, 24. et 23, 1, 24. ℙ Poetae hoc nomen mari tribuunt, vel quia cum ventis commovetur, candescit, ut est ap. *Lucr.* 2, 763. et sq., vel quia aequum et planum est. *Virg. A.* 7, 28. lento luctantur marmore tonsae; et *ib.* 718. Quam multi Libyco volvuntur marmore fluctus; et 10, 208. spumant vada marmore verso. *Catull.* 63, 88. marmora pelagi. *Sil.* 14, 464. infidum marmor. ℙ In illo *Val. Fl.* 6, 568. jam non per curva volantem Stagna, nec in medio truncantem marmore cervos: *marmor* est mare glacie duratum. ℙ *Marmor* videtur usurpari pro metallo albi coloris; illud enim inter equorum Solis ornamenta commemorat, aerique inaurato, et orichalco interserit *Prud. in Symmach.* 1, 347. Et frenos phalerasque, et equorum pectora anhela Aeris inaurati, vel marmoris, aut orichalci Jusserunt nitido fulgere polita metallo. ℙ *Marmor* gen. masc. est ap. *Plin. Valer.* 3, 14. *med.* Super marmorem aqua lotum fundes medicamen.

MARMŎRĀRĬUS, a, um, adj. ad marmor pertinens, vel qui ex marmore est, ut *Marmorarium opus* in programmate officinae alicujus inscripto ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 693. *Diis Manibus* titulos scribendos, vel si quid operis marmorarii opus fuerit hic habes. *Sen. ep.* 90. *med.* Posse nos habitare sine marmorario fabro: posse nos vestitos esse sine commercio Serum. ℙ *Marmorarius, ii*, absolute est artifex elaborandi, et poliendi marmoris, *μαρμαροποιός. Id. ep.* 88. *med.* Non adducor, ut in numerum liberalium artium pictores recipiam, non magis quam statuarios, aut marmorarios, aut ceteros luxuriae ministros. *Inscr.* ap. *Grut.* 640, 6. C. Sempronio Felici marmorario. *Vitr.* 7, 6. Caementa marmorea, sive assulae, quae marmorarii ex operibus dejiciunt. [**Emendavit* h. l. *F.*]

MARMŎRĀTIO, onis, f. *μαρμάρωσις*, constructio ex marmore. *Appul. Flor. n.* 18. Pavimenti marmoratio, proscenii contabulatio, scenae columnatio.

MARMŎRĀTUM, i, n. tectorium ex marmore tuso et calce, quod pavimentis et parietibus inducitur: cujus faciendi rationem *Vitr.* 7, 6. docet. *Varr. R. R.* 1, 59. Camaras in oporothecis marmorato, et parietes, pavimentaque facere; et *ib.* 3, 7. Quam levissimo marmorato parietes, ac camaras oblinere. *Plin.* 36, 23, 55. Tectorium nisi ter arenato, et bis marmorato inductum est, non satis splendoris habet; et *mox:* Experimentum marmorati est in subigendo, donec rutro non cohaereat.

MARMŎRĀTUS, a, um, part. a *marmoro:* marmore stratus, aut incrustatus. *Stat. Silv.* 4, 3, 96. Ingenti plaga marmorata dorso, *h. e.* via silicibus strata. *Petr. fr. Trag.* 77. *Burm.* Domus habet quatuor coenationes, cubicula viginti, porticus marmoratas duas. *Varr. R. R.* 1, 59. Parietes, et solum opere tectorio marmorato loricare. [*Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 422, 4. Porticus lapideas marmoratas solo suo ludis scenicis impensa sua fecit, *h. e.* opere tectorio marmorato opertas, ut in basilica Pompejis nuper detecta videre est. V. v. praec. *F.*]

MARMŎRĔUS, a, um, adj. *μαρμάρεος*, qui est e marmore. *Cic. Verr.* 2, 4, 1. Signum aeneum, marmoreum, eburneum. *Id. Dom.* 24. marmoreae columnae. *Id. Par.* 1, 4. Tecta marmorea, ebore et auro fulgentia. *Virg. A.* 4, 392. Marmoreus thalamus, *h. e.* cubiculum pretiosis marmoribus ornatum. *Cic. Par.* 6, 3. et *Ov. Met.* 15, 672. Marmoreum solum, *h. e.* marmore stratum. *Virg.*

Ecl. 7, 35. Nunc te marmoreum pro tempore fecimus: at tu, Si fetura gregem suppleverit, aureus esto. Adde *Hor. Od.* 4, 1, 20. ℙ Poetice dicitur de membris, quae instar marmoris candent, et nitent, ut niveus. *Virg. G.* 4, 523. marmorea caput a cervice revulsum. *Ov. Met.* 13, 746. Marmoreus pollex; et *ib.* 3, 481. Marmoreae palmae. *Id. Am.* 2, 11, 15. Marmorei pedes. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 421. Hic corpus solidum invenies, hic stare papillas Pectore marmoreo. *Mart.* 8, 56. Marmorea fundens nigra Falerna manu. *Lucr.* 2, 763. quae nigro fuerint paulo ante colore, Marmoreo fieri possint candore repente. *Id. ib.* 774. in marmoreum migrare colorem, *h. e.* albentem. Hinc Marmoreum Paron dixit Ov. Met. 7, 463. quia cum marmore candidissimo abundet, procul aspicientibus candoris speciem praebet: unde *niveam* vocat *Virg. A.* 3, 126. ℙ Dicitur etiam de gelu, quod duritiem marmoris, et candorem refert. *Ov. Fast.* 4, 918. marmoreo pallet adusta gelu. *Id. Trist.* 3, 10, 10. Terraque marmoreo candida facta gelu. ℙ Refertur et ad mare, ut marmor. *Virg. A.* 6, 729. Et quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus. ℙ *Marmorea ars*, statuaria. *Vitr.* 4, 1. *med.* Callimachus, qui propter elegantiam et subtilitatem marmoreae artis, etc.

MARMŌRO, as, avi, atum, a. 1. marmore incrusto. *Lampr. Alex. Sever.* 25. Palatio exornato hoc genere marmorandi. *Inscr.* ap. *Grut.* 129, 1. Ex conlatione sua, et manipularium suorum aediculam marmoravit. [Alia ap. *eund.* 64, 9. Imperio Domini Silvani C. Cossutius C. L. Epaphroditus aram Silvano marmoravit. V. MARMORATUS. *F.*]

MARMŌROSUS, a, um, adj. marmoris naturam habens, lapidosus, ut Sil marmorosum, ap. *Plin.* 33, 12, 56. et 35, 6, 20.

[MARNAS, ae, m. Deus Gazae in Palaestina veneratus, qui idem fuit ac Juppiter Cretagenes, seu Cretensis, ut constat ex *Steph. Byzant.:* est autem vox Syriaca, qua *dominus hominum* significatur. *Hieronym. in Isaj.* 7, 17, 2. Serapium Alexandriae, et Marnae templum Gazae in ecclesias Domini surrexerunt. *Id.* in *vit. Hilar. n.* 14. Ingrediatur servus ejus Gazam, et idolum Marnas corruat. *Id. ep.* 107. *n.* 2. Jam Aegyptius Serapis factus est Christianus, Marnas Gazae luget inclusus, et eversionem templi jugiter extimescit. V. *Eckhel. D. N. V.* T. 3. p. 450. *F.*]

MĀRO, onis, m. *Μάρων, ωνος*, opifex quidam figulus, vel, ut alii putant, Magii cujusdam viatoris initio mercenarius, mox ob industriam gener: quem cum agricolationi, reique rusticae, et gregibus praefecisset socer, silvis coemendis et apibus curandis reculam auxit. Filium habuit toto litterario orbe, et apud omnem posteritatem celeberrimum, *P. Virgilium Maronem*, in cujus vitae initio haec *Donatus* tradit. Porro cum Maronem legimus, non patrem, sed filium intelligimus. *Mart.* 8, 56. Ingenium sacri miraris abesse Maronis, Nec quemquam tanta bella sonare tuba: Sint Maecenates, non deerunt, Flacce, Marones: et 14, 186. Quam brevis immensum cepit membrana Maronem! *Id.* 12, 4. Maro summus. *Juven.* 11, 178. Conditor Iliadis cantabitur, atque Maronis Altisoni dubiam facientia carmina palmam. *Rutil. Itin.* 1, 170. Et reges Rutulos, teste Marone, refert. ℙ Fuit etiam *Maro*, vel *Maron* Evanthei filius, Bacchi nepos, et Apollinis Ismarii sacerdos, a quo est Maronea, vel Maronia, *Μαρώνεια*, Thraciae maritimae oppidum, ap. *Plin.* 4, 11, 18. et *Melam* 2, 2. *med.* Hinc Maroneum vinum. ℙ Item fluvius Peloponnesi non longe ab Alpheo. *Paus.* 3, 12. ℙ Praeterea *Maro* nomen est collis in Sicilia. *Plin.* 3, 8, 14. **Cluverio* vulgo est *Madonia* vel *Maduma. B. A.* ℙ In illo versu *Prop.* 2, 23, 48. Flumina sopito quaeque Marone cadunt: videtur *Maro* signum esse sive poetae, sive fluminis, in aquaeductu positum silani loco, et dormientis habitu formatum.

*MARODŌDUS, i, m. Marcomannorum vel Suevorum rex, adolescens Romae benigne ab Augusto habitus. *Vell.* 2, 108 et 109. *Tac. A.* 2, 26. 44. 63. etc. *B. A.*

*MAROHAE, arum, populi Indiae. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*MARON, onis, m. *Μάρων*, Thraciae rex, Apollinis sacerdos. V. *Maro* et *Maroneus, a, um.* ℙ *Maron, i*, n. herba. V. MARUM. *B. A.*

*MARONĒA vel Maronīa, ae, f. *Μαρώνεια*, oppidum Thraciae. V. in MARONEUS: a, um. ℙ Fuit et Maronea Italiae oppidum, in Samnio. *Liv.* 27, 1. *B. A.*

MARONĒUS, a, um, adj. ad Maronem pertinens Thraciae regem, seu ad Maroneam urbem (V. v. praec.), circa quam nobile vinum nascebatur: quo cum ille rex Ulyssem donasset, hic Cyclopi dedit, sopitumque excaecavit. *Tibull.* 4, 1, 56. Cessit et Aetnaeae Neptunius incola rupis, Victa Maroneo foedatus lumina Baccho. *Plin.* 14, 4, 6. Vino antiquissima claritas Maroneo, in Thraciae maritima parte genito, ut auctor est Homerus. (*Odyss.* 9, 195.) ℙ Item ad P. Virgilium Maronem pertinens. *Stat. Silv.* 4, 4, 54. tenues ignavo pollice chordas Pulso, Maroneique sedens in margine templi Summo animum, et magni tumulis adcanto magistri.

MARONIĀNUS, a, um, adj. Maroneus, ad Virgilium Maronem pertinens. *Stat. Silv.* 2, 7, 74. Ante annos Culicis Maroniani. V. CULEX. *Sidon. ep.* 8, 1. *in carm.* stilus aut Maronianus, Aut quo tu Latium beas, Horati; et *carm.* 9, 222. Maronianum bustum.

MARONĪTES, ae, m. *Μαρωνίτης*, qui est ex Maronea Thraciae urbe, de qua in MARO dictum est. *Plin.* 35, 11, 11. *n.* 29. Athenion Maronites.

*MARONĪON, i, n. centaurea major. *Appul. de herb.* 34. *B. A.*

MARPĒSIUS, a, um, adj. *Μαρπήσσιος*, ad Marpesum, *Μάρπησσον* pertinens, qui mons est Pari insulae, ut *Serv.* docet ad illud *Virg. A.* 6, 470. Nec magis incepto vultum sermone movetur, Quam si dura silex, aut stet Marpesia cautes. V. MERMESSIUS. In proverbium abiit hoc *Virgilii* dictum de obstinato, aut stupido. Sic *Arnob.* 2, 60. Stipes ut aliquis, aut Marpesia, ut dictum est, rupes, stabit elinguis, et mutus. ℙ Scribitur et *Marpessius.*

*MARPESSĪUS. V. MARPESIUS. *B. A.*

*MARPĒSUS. V. in MARPESIUS. *B. A.*

MARRA, ae, f. instrumentum rusticum lato ferro radendae terrae, herbisque exscindendis aptum. *Colum.* 10, 70. curvi vomere dentis Jam virides lacerate comas, jam scindite amictus. Tu gravibus rastris cunctantia perfode terga: Tu penitus latis eradere viscera marris Ne dubita; et *ib.* 88. Mox bene cum glebis vivacem caespitis herbam Contundat marrae, vel fracti dente ligonis. *Juven.* 15, 166. cum rastra, et sarcula tantum Assueti coquere, et marris, ac vomere lassi Nescierint primi gladios excudere fabri. *Plin.* 17, 21, 35. *n.* 4. Solum apricum bidente pastinari debet, ternos pedes bipalio alto: marra rejici quaternum pedum fermento, *h. e.* versari, et evolvi. ℙ Aliud marrae officium est in illo *ejusd.* 9, 14, 17. de siluro, pisce ingenti: In Moeno Germaniae amne protelis boum, et in Danubio marris extrahitur, *h. e.* ferreis uncis marrae figura. Ita enim legit *Hard.*, alii aliter.

MARRŪBĬUM, ii, n. *πράσιον*, herba, de qua *Plin.* 20, 22, 89. Marrubium plerique inter primas herbas commendavere, quod Graeci pasion vocant, alii linostrophon, nonnulli philopaeda, aut philochares: notius quam ut indicandum sit. *Colum.* 10, 355. Profuit et plantis latices infundere amaros Marrubii. *Plin l. c.* persequitur varios ejus usus in medicina; et 14, 16, 19. *n.* 4. ex eo etiam vinum fieri ait, quod Graece *πρασίτης οἶνος* dicitur.

MARRŪBĬUS et Marruvius, a, um, adj. ad Marrubium pertinens, oppidum Marsorum, nunc *S. Benedetto*, ad Fucinum lacum, de quo ita *Sil.* 8, 507. Marrubium veteris celebratum nomine Marri. *Virg. A.* 7, 750. Quin et Marrubia venit de gente sacerdos. ℙ *Marruvii, orum*, sunt incolae illius oppidi. *Plin.* 3, 12, 17. Marsorum Anxantini, Atinates (corrige *Antinates*), Fucentes, Lucenses, Marruvii. [Emendavit multisque additamentis instruxit h. l. *F.*]

MARRŪCĪNUS, a, um, adj. ad Marrucinos pertinens, populos Italiae, ad mare Hadriaticum, prope Aternum fluvium, quorum caput fuit Teate Marrucinorum, nunc *Chieti. Sil.* 8, 521. Marrucina simul Frentanis aemula pubes Corfinl populos, magnumque Teate trahebat. *Stat. Silv.* 4, 4. Marrucini montes. *Plin.* 2, 83, 85. Marrucinus ager. ℙ *Marrucini, orum*, sunt incolae illius regionis. *Plin.* 3, 12, 17. Marrucinorum Teatini, Pelignorum Corfinienses. [*Totum hunc locum refinxit *F.*] **Liv.* 8, 29. et 26, 11. *Caes. B. C.* 1, 23. et 2, 34. *Cic. Cluent.* 69. *Tert. adv. Marc.* 5, 17. *f. B. A.*

MARS, artis, m. *Ἄρης*, Deus belli praeses: qui a poetis etiam *Mavors* dicitur. Filius est Jovis et Junonis, ut ait *Hyg. praef.*, vel, ut alii fabulantur, solius Junonis, sine patre. Cum enim vidisset, Jovem maritum percusso capite, sine muliere, procreasse Minervam, Florae monitu, cui doloris et invidiae suae causas ediderat, florem in Oleniis arvis nascentem tetigit, cujus tactu ipsa quoque sine viro concepit, et Martem peperit. Rem narrat *Ov. Fast.* 5, 229. et sqq. Sacra illi sunt, ex locis Thrace praecipue, et quae supra eam regiones sunt, quod in ea est in lucem editus; eamque sedem describit poetice *Stat. Th.* 7. *a v.* 40.: ex populis Romani, quod Romulum et Remum, auctores Urbis et imperii, ex Ilia genuerit: ex bestiis lupus, quod lupa eos pueros expositos lactaverit, vel ob vim, et voracitatem; item equus, cujus maximus est in bellis usus: ex avibus accipiter, qui alias aves persequitur, et conficit; vultur, qui cadaveribus pascitur; item picus, quia iisdem infantibus, Faustulo inspectante, pleno ore cibum ingerere visus est, ut est ap. *Ov. Fast.* 3, 54. et *Aurel. Vict. de orig. gent. R.* 20. Delectari dicitur bello, et caedibus, comitesque illi tribuuntur Impetus amens, caecumque Nefas, Iraeque rubentes, exsanguesque Metus, Insidiae, geminumque tenens Discordia ferrum; tristissima Virtus, laetusque Furor, vultuque cruento Mors armata, ut verbis utar *Statii l. c.* Ferunt, habentem cum Venere consuetudinem, Solis indicio deprehensum a Vulcano, rete aereo tenuissimo super lectulum strato, omniumque Deorum risui objectum, tandem Neptuno intercedente solutum fuisse: quae habes ap. *Ov. Met.* 4, 171. et sqq. Filios habuit ex Venere Harmoniam, et Formidinem, Oenomaum ex Asterope, Hippolyten, vel Penthesileam Amazonem ex Otrira, seu Otrera regina: praeterea ex aliis Lycum, Diomedem, Cycnum, Ascalaphum, etc. *Hyg. praef.* et *fab.* 30, 112. et 159. et alibi. *Virg. Ecl.* 10, 44. Mars durus. *Id. A.* 2, 440. indomitus. *Hor. Od.* 1, 28, 17. torvus; et *ib.* 2, 14, 13. cruentus. *Val. Fl.* 6, 28. saevus. *Ov. Her.* 7, 160. ferus; et *Met.* 13, 11. ferox; et *Rem. Am.* 153. sanguineus; et *Fast.* 3, 1. bellicus. *Mart. Spect.* 6. belliger. *Lucan.* 7, 335. funestus. *Prop.* 4, 1, 105. rapax. *Tibull.* 4, 1, 98. audax. *Sen. Troad.* 185. violentus. *Cic. Att.* 15, 11. Fortibus sane oculis Cassius (Martem spirare diceres) se in Siciliam non iturum. ℙ *Per Martem* jurabant milites. *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 21., *Bacch.* 4, 8, 6. ℙ Metonymice, ut *Bacchus* pro vino, pro frumento *Ceres*, sic pro bello et proeliis *Mars* ponitur. *Sen. Agam.* 921. Cecidit decenni Marte concussum Ilium. *Vell.* 2, 90. Hispaniae multo varioque Marte pacatae. *Plin.* 32, 1, 1. Echeneis fertur Actiaco Marte tenuisse navem Antonii. *Virg. A.* 6, 165. Aere ciere viros, Martemque accendere cantu; et *ib.* 12, 108. Aeneas acuit Martem, et se suscitat ira. *Cic. Marc.* 6. Quos amisimus cives, eos Martis vis perculit, non ira victoris. *Ov. Met.* 13, 27. urbis se moenibus hostes Continuere diu, nec aperti copia Martis Ulla fuit. *Sen. Oed.* 275. Aperto Marte, an insidiis jacet? ℙ Item belli aut proelii fortuna, et exitus. *Cic. Fam.* 6, 4. Cum omnis belli Mars communis, et cum semper incerti exitus proeliorum sint. *Liv.* 8, 11. Communem vere Martem belli utramque aciem pari caede prostravisse. *Caes. B. G.* 7, 19. Ut qui propinquitatem loci viderent, paratos prope aequo Marte ad dimicandum existimarent, *h. e.* paribus viribus, et aequo loco. *Liv.* 2, 8. *f.* et *ib.* 51. Ibi varia victoria, et velut aequo Marte pugnatum est. *Hirt. B. G.* 8, 19. et *Curt.* 6, 1. Cum proelium diutius pari Marte iniretur. *Liv.* 1, 25. *med.* Jamque aequato Marte singuli supererant, sed nec spe, nec viribus pares: alter intactus ferro, alter fessus vulnere. *Quint.* 8, 6. *med.* Vario Marte pugnatum est. *Tac. H.* 4, 35. Incerto Marte. *Liv.* 21, 1. Adeo varia belli fortuna, ancepsque Mars fuit, ut propius periculo fuerint, qui vicerunt. *Vell.* 2, 55. Nullum unquam periculosius ab eo initum est proelium, adeo ut plus quam dubio Marte descenderet equo, etc. ℙ *Marte nostro* quippiam facere dicimur, cum solis nostris viribus, nostra sponte, sine alieno auxilio facimus. *Cic. Off.* 3, 7. *f.* Hanc igitur partem relictam explebimus nullis adminiculis, sed ut dicitur, Marte nostro. *Id. Verr.* 2, 3, 4. *f.* Cum vos vestro Marte his rebus omnibus abundetis. *Id. Phil.* 2, 37. *med.* Rex ipse sua sponte nullis commentariis Caesaris, suo Marte res suas recuperavit. Proprie *Ov. Pont.* 2, 8, 49. Sic tibi Marte suo fraterni sanguinis ultor, Purpureus niveis filius instet equis, *h. e.* ipse bella gerens. Ap. *Liv.* 3, 62. *f.* equites *suo Marte* pugnare dicuntur, cum ex equis pugnant; *alieno*, cum ex equis desilientes vice peditum funguntur. [*Adscribamus hic et illud *Liv.* 24, 48. Habere hostem pedestri fidentem Marte, i. e. pedestribus copiis.] ℙ Pro spiritu, et furore bellico. *Plin.* 26, 4, 9. Cum Cimbri, Theutonique terribili Marte ulularent. ℙ Transfertur aliquando ad pugnas forenses. *Ov. Pont.* 4, 6, 29. Ut qui, quid valeas, ignoret, Marte forensi, etc. *Id. Fast.* 4, 188. Et fora Marte suo litigiosa vacent. ℙ Est etiam planetae nomen, de quo *Cic. N. D.* 2, 20. Jovis stellae proximum inferiorem orbem tenet *πυρόεις*, quae stella Martis appellatur: eaque quatuor et viginti mensibus, sex, ut opinor, diebus minus, eundem lustrat orbem, quem duae superiores. *Id. Somn. Scip.* 4. Fulgor rutilus, horribilisque terris, quem Martem dicitis. *Al. leg.* Martium. *Id. N. D.* 2, 46. Summa Saturni stella refrigerat, media Martis incendit: his interjecta Jovis illustrat et temperat. Adde *Plin.* 2, 8, 6., *Hyg. Astron.* 2, 42. et *Appul. de Mundo:* ubi addunt, ab aliis Herculis sidus appellari. Porro in fabulis est, quod cum Vulcanus Venerem duxisset, et propter diligentem custodiam mariti minime liceret Marti ad eam unquam accedere; id tantum assecutus est, ut sua stella Veneris sidus persequeretur. Quod vero ignita et ardens apparet, id amoris vehementiam significare. *Hyg. ib.* ℙ [*Dies Martis* fuit appellatus ille hebdomadae dies, quem nunc Itali *Martedì* vocant. V. DIES. *Inscr.* in *Giorn. de' Letter. di Pisa* T. 6. p. 3. Depositus est VX. Cal. Dec. D. Martis. Haec autem pertinet ad ann. a Chr. n. CCCLXVIII. *F.*] ℙ Veteres Romani agricolae Silvanum praesidem arvorum, nemorum, pecorum, et tutorem finium, *Martis* nomine invocabant, for-

tasse quia primus hic Deus erat, quem gentis auctorem agnoscebant, ut dictum est. Hinc *Cato R. R.* 141. lustrandi agri rationem, et suovetaurilia rusticos docens, Martem patrem in precibus invocandum proponit; et *ib.* 83. Votum, inquit, pro bobus, ut valeant, sic facito: Marti Silvano in silva, interdius, in capita singula boum votum facito, etc.

*MARSĂCI, orum, v. v. sq. *B. A.*

[MARSACII, orum, m. plur. populi Galliae Belgicae. *Plin.* 4, 15, 29. In Rheno ipso, prope centum M. passuum in longitudinem, nobilissima Batavorum insula, et Canenufactum, et aliae Frisiorum, Chaucorum, Frisiabonum, Sturiorum, Marsaciorum, quae sternuntur inter Helium, et Flevum. Iidem videntur ac *Marsaquei* in *Inscr.* ap. *Grut.* 518, 5. T. Hortesio Mucroni nat. Marsaqueo, etc. *F.* **Marsaci*, orum audiunt *Tac. H.* 4, 56. *B. A.*]

*MARSES, flumen Babyloniae. *Ammian.* 23, 21. (al. 6.) ubi tamen pleraeque edd. e. g. *Lindenbrog.* p. 271. et *Boxhorn.* p. 455. etc. habent *Marsias. B. A.*

MARSI, orum, m. plur. *Μαρσοί*, pop. Latii, sub Samnitibus, ubi nunc *l'Abruzzo ulteriore*, juxta lacum Fucinum. Dicti sunt a Marso Circes filio, a quo edocti sunt veneficia et incantationes serpentum, teste *Solin.* 2. *med.* et *Plin.* 7, 2, 2. ℙ Saliva sua serpentum morsibus medebantur, et cantionibus eas disrumpebant. *Plin. ib.*, *Lucil.* ap. *Non.* 3, 69. et *Mela ib.* 7. *n. ult.* ℙ Hinc *Marsi* dicti sunt, quicumque serpentes manu tractant, exarmant, et contra eorum venenum remedia venditant. *Firm. Math.* 8, 17. Quicumque sub hoc sidere nati fuerint, Marsi erunt, vel qui venenis ex herbarum pigmentis confectis, salutaria soleant hominibus remedia comparare. ℙ Fuerunt pauperrimi quidem, sed tamen fortissimi, ut qui acerbissimum Romanis bellum intulerint, ac fere funestius, quam civilia, ut scribit *Plin.* 2, 83, 85. Adde *Flor.* 3, 18. Uterque autem *sociale bellum* appellat: vere enim fuit Sociorum: sed *Marsicum* etiam dictum est, quia Marsi Popedio duce plura per loca Italiae circumtulerunt arma. ℙ Etiam augurio dediti fuere. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 58. et ipse *Cic. ib.* 2, 33. ℙ *Fuere et Marsi Germaniae populi, inter Rhenum, Luppiam, Amisiumque flumina. *Tac. A.* 1, 50. et 56. *B. A.*

*MARSĬAS, ae, m. V. MARSES. *B. A.*

MARSĬCUS, a, um, adj. a Marsis populis, ut Marsicum bellum, *Cic. Agr.* 2, 33. V. v. praec. *Sil.* 8, 497. Marsica pubes Et bellare manu, et chelydris cantare soporem, Vipereumque herbis hebetare, et carmine dentem. *Mart.* 13, 121. Marsica vina.

[MARSILLUS, i, m. dimin. Marsi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1263, 4. D. Laelius Marsillus. *F.*]

*MARSIGNI, orum, m. populi Germaniae australis, prope Boiohemum, Suevorum pars. *Tac. G.* 43. ℙ *Marsingi* audiunt *Cluverio*, qui in hodierna Silesia eos ponit. *B. A.*

MARSPĬTER, tris, m. *Ἄρης*, Mars pater, ut Juppiter, Jovis pater. *Gell.* 5, 12. et *Prisc.* 6, 695. et *sup.* 12. *vers. Aen.* p. 1281. Quidam leg. *Marspater* ap. *Cat. R. R.* 141. Monet *Prisc.* in genitivo esse *Marspitris*, et *Marspiteris.*

MARSŪPIUM, ii, n. *μάρσυπος, μαρσύπιον, μάρσιπος, μαρσίπιον, μάρσιππος*, sacculus nummorum: a secunda voce Graeca allata. *Varr.* ap. *Non.* 2, 563. Majorem curam habere nos marsupii quam vitae nostrae. *Pl. Rud.* 5, 2, 26. Nummi octingenti aurei in marsupio infuerunt. *Id. Epid.* 2, 2, 3. acutum cultrum habeo, qui senis exenterem Marsupium. *Prud. Psych.* tineis etiam marsupia crebris Exesa. *Alcim.* 6, 311. Defossis scrobibus marsupia mersa locavit.

MARSUS, a, um, adj. ad Marsos pertinens, Marsicus. *Enn.* ap. *Donat. de schemat.* p. 1774. et *Charis.* 4, 251. Marsa manus, Peligna cohors. *Colum.* 6, 5. Marsi montes. *Hor. Od.* 1, 1, 28. Marsus aper. *Lucan.* 9, 790. ager. *Hor. Od.* 3, 14, 18. Marsum duellum, *h. e.* bellum Marsicum. *Stat. Silv.* 1, 5, 26. Marsae nives. *Ov. A. Am.* 2, 102. et *Hor. Epod.* 17, 29. Marsa naenia, *h. e.* incantamentum. Sic *Id. ib.* 5, 76. Marsae voces; et *Ov. Med. fac.* 39. mediae Marsis finduntur cantibus angues. *Mart.* 14, 116. vina Marsis condita cellis. [*Front. de B. Partho* (ed. *A. Maio*) Si Marso quis patre natus viperas, lacertas, natrices timeret, nonne degenerare videretur? *F.*]

MARSUS, i, m. Domitius Marsus, civis R. poeta nobilis inprimis, floruit temporibus Augusti. Eum laudant *Ov. Pont.* 4, 16, 5., *Mart.* 2, 71. et 77., 5, 5., 7, 29. et 99., 8, 56. et *Sidon. carm.* 9, 261. Scripsit fere epigrammata, e quibus unum exstat in fine *Tibulli* carminum. Cetera perierunt omnia. Alius ab hoc videtur esse, quem *Mart.* memorat 4, 29. auctor *Amazonidis* poematis. Prioris meminit etiam *Suet. Gramm.* 9. et 16.

MARSYAS et Marsya, ae, m. *Μαρσύας*, Satyrus, filius Hiagnis, seu Hyagnis, tibicen e Phrygia, ea temeritate, ut Phoebum ad cantus certamen auderet provocare, a quo et victus, et excoriatus est. *Ov. Fast.* 6, 705. et *Met.* 6, 383. et *Appul. Flor. n.* 3. ℙ Ejus statua fuit Romae in foro, ubi causae agebantur. *Hor. Sat.* 1, 6, 120. non sollicitus, mihi quod cras Surgendum sit mane, obeundus Marsya, etc. Docet *Serv.* ad *A.* 4, 58. et *ib.* 3, 20. Marsyae statuam in urbium liberarum foro collocatam, altera manu erecta, libertatis indicium fuisse. Hoc autem ideo, quia fuisse dicitur minister Bacchi, qui libertatis Deus est. Ad hanc statuam noctu conveniebant etiam meretriculae, quaestum corpore facientes, et capiti ejus corollas imponebant. Testem habes *Sen. Ben.* 6, 32. et *Plin.* 21, 3, 6., quae notavit *Lips. antiquar. lect. l.* 3. *med.* Marsyae figuram, qualis in urbium foro erat, habes in nummo gentis Marciae apud *Morell. Fam. Rom. tab.* 1. *n.* 7. ℙ Ap. *Petr. Sat.* 36. in descriptione convivii repositorium est quatuor Marsyas circa angulos habens, ex quorum utriculis garum piperatum currebat super pisces, qui in euripo natabant, *h. e.* quatuor sigilla Marsyam referentia, cujusmodi erant in aquaeductibus silani, et tullii. ℙ Deum appellat *Plin.* 21, 3, 6. ℙ *Marsyas* item fluvius Phrygiae Magnae, haud procul a Meandro oriens, in quem apud Celaenas, et Apameam urb. quam circumfluit, excurrit. Poetae fabulantur, ortum esse ex lacrymis Nymphārum et Satyrorum Marsyam tibicinem ab Apolline ibi excoriatum flentium, et a Marsya appellatum fuisse. *Ov. Met.* 6, 400. et *Liv.* 38, 13. ℙ *Fuit et Marsyas nomen fluminum duorum Syriam lavantium; quorum unum in Orontem labitur, prope Apamaeam; alterum autem in Euphratem. Hujus meminit *Plin.* 5, 24. illius *Id. ib.* 23. *B. A.*

*MARTA, ae, flumen Hetruriae, in mare Hetruscum influens. *Anton. Itin.* ℙ Est et hodie *Marta. B. A.*

MARTENSIS, e, adj. a *Marte*, ut videtur. *Martenses sodales* in *Inscr.* ap. *Mur.* 525, 1. videntur esse milites certi sodalitii, seu collegii militaris, peculiari religione se Martis cultores profitentes: unde *Martense collegium* habetur in duab. *Inscr.* ap. *De-Vita Antiq. Benev. cl.* 6. *n.* 3. et 9. et *Martensium studium*, h. e. schola, *ib. n.* 1. Verum haec vox videtur esse Latinitatis labentis. V. *ib. Dissert.* 5. p. 169. [*Inscr.* ap. *Don. cl.* 9. *n.* 22. Inferat convibio (*h. e.* convivio, sive collegio) veteranorum X. C. *F.*]

MARTES, is, f. fera exigua ex genere mustelarum. Videtur esse a *Marte*, quod vi Martia mures, gallinas, aliasque aves necet. *Mart.* 10, 37. Venator capta marte superbus adest. Al. leg. *mele*, [et fortasse rectius; nam Latinis, ut et Graecis, *mártora* ignota fuisse putatur. *F.*]

MARTĬALIS, e, adj. ad Martem pertinens, *Ἄρειος. *Cic. Har. resp.* 6. Flamen Martialis. *Hor. Od.* 1, 17, 9. Nec Martiales haedilia lupos metuunt. V. LUPUS. ℙ *Martiales ludi* videntur fuisse, qui in circo calendis Augusti quotannis celebrabantur, quod eo die Martis aedes dedicata fuerat. *August.* in *ep. ad Liv.*, ap. *Suet. Claud.* 4. Quid nepoti tuo Tiberio faciendum esset ludis Martialibus; et *paulo post:* Curare eum ludis Martialibus triclinium sacerdotum, non displicet nobis. ℙ *Martiales*, h. e. milites legionis ejus, quae *Martia* cognominata est. *Cic. Phil.* 4, 2. ℙ *Martialis campus* dictus fuit locus in monte Coelio, in quo Equiria celebrabant, si quando aquae Tiberis Martium campum occupassent. *Ov. Fast.* 3, 519. et *Paul. in epit. Festi.* ℙ [Est quoque cogn. Junonis in nummis Treboniani Galli ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 358., cujus signum forficulas dextra tenet ad significandum, ut hae capillos tondent, et caput a sordibus purgant, ita Junonem aerem purgare. Cur vero haec Juno dicta fuerit Martialis, cum eodem *Eckhelio* nos ignorare fatemur. ℙ Item *Martiales* fuerunt appellati in aliquo oppido ministri publici Martis, qui plerumque e libertinorum genere erant, et tertium civium ordinem, inter Augustales nempe et plebem, in illis oppidis constituebant, ut Concordiales Patavii, Apollinares Mutinae, Mercuriales Beneventi, et alibi. *Cic. Cluent.* 15. Martiales quidam Larini appellabantur, ministri publici Martis, atque ei Deo veteribus institutis religionibusque Larinatium consecrati. V. MERCURIALIS. *F.* ℙ *Sacili, cognomine *Martialium*, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*]

MARTĬĂLIS, is, m. M. Valerius Martialis, Hispanus ex Bilbili Celtiberiae oppido, sed Romanus civis, scripsit libros epigrammatum, qui adhuc exstant, multis salibus aspersos, saepe etiam obscenitatibus, quas nimis aperte aliquando depingit. Vixit sub imperatoribus Domitiano, Nerva, et Trajano. Eum impense laudat *Plinius* junior (laudatus ab ipso prius *epigr.* 10, 19.) ut ingeniosum, acutum, acrem, et qui plurimum in scribendo et salis haberet, et fellis, nec candoris minus, *ep.* 3, 21. Sane ejus Latinitas longe purior est, et nitidior, quam ab homine Hispano exspectari potuisse, aut aetatem suam dedecere videatur.

MARTĬĀNUS, a, um, adj. ad Martem spectans. *Cic. Balb.* 17. Qui et veterem illam speciem foederis Martiani semper omni sanctiorem Marte duxerunt. Ita legit *Manut.*; alii aliter. [**Orell.*, quem v., legit: qui et veterem illam speciem foederis Marciani semper omni sanctiorem arce duxerunt.] *Martianus* etiam cognominatus est Icelus Galbae libertus, honoris causa, ut est ap. *Suet. Galb.* 14. Quamquam alii *Marcianus* scribunt: quod non a *Marte*, sed a *Marco* est. ℙ *Aelius Martianus* JCtus, cujus responsa saepe in Digestis afferuntur, vixit sub Alexandro Severo, fuitque Papiniani discipulus. *Lamprid. Alex. Sev.* 68.

MARTĬĀTĬCUS, a, um, adj. ad Martem pertinens. Unde Martiatica dicimus stipendia militum, inquit *Prisc. sup.* 12. *vers. Aen.* p. 1284.

MARTICHORA. V. MANTICHORA.

MARTĬCOLA, ae, m. qui Martem colit. *Ov. Trist.* 5, 3, 21. ad usque nivosum Strymona venisti, Marticolamque Geten. Adde *Pont.* 4, 14, 14.

MARTĬCULTOR, oris, m. Marticola. *Inscr.* ap. *Grut.* 55, 10. Deo Marti, et Victoriae contubernium Marticultorum posuerunt.

MARTĬGĔNA, ae, m. et f. Marte genitus. *Ov. Amor.* 3, 4, 39. Martigenae non sunt sine crimine nati, Romulus Iliades, Iliadesque Remus. *Id. Fast.* 1, 199. Dum casa Martigenam capiebat parva Quirinum. *Sil.* 16, 533. spectacula digna Martigena vulgo, *h. e.* populo bellicoso.

[MARTĪNUS, a, um, adj. ad Martem pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 21, 2. Deo Aesculapio Septimius Martinus pro Septimia Martina alumna. *F.*]

MARTĬOBARBŬLUS, i, m. miles plumbeis glandibus armatus, quae et ipsae martiobarbuli appellantur, uti docet *Veg. Mil.* 1, 17. Vox tamen ipsa parum Latina videtur. *Turneb. Advers.* 24, 13. putat lascivia militari, et per jocum martiobarbulos dictas esse plumbeas glandes, quod cum pisces in deliciis essent, inter quos barbi, et barbuli numerantur, eae glandes, quasi cibus Martis, ita sint appellatae. *Stewech.* in quodam MS. *mattiobarbuli* legi testatur. V. MATERIARIUS.

[MARTĬOLA, ae, f. dimin. Martiae cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 411, 4. Flavio Martio Martiola filia et heres. *F.*]

MARTĬOLUS. V. MARCULUS.

*MARTISĬUM, i, n. genus escae, quod in mortario ex pisce fieri solet. *Isid.* 20, 2. *B. A.*

MARTĬUS, a, um, adj. *Ἄρειος*, ad Martem, et ad bellum pertinens. *Virg. A.* 9, 566. Martius lupus; et *ib.* 11, 661. cum se Martia curru Penthesilea refert. *Hor. Od.* 4, 14, 17. Martium certamen. *Id. A. P.* 402. Martia bella. *Mart.* 5, 24. Hermes Martia saeculi voluptas, *h. e.* armorum: erat enim gladiator celebris. *Virg. Ecl.* 9, 12. Martia tela. *Id. G.* 4, 71. Martius aeris rauci canor, *h. e.* bellicae tubae sonus. *Id. A.* 7, 182. Martia qui ob patriam pugnando vulnera passi. *Ov. Met.* 14, 798. Martius miles, *h. e.* Romanus: nam Romani *Martis genus* haberi volunt. Hinc *Ov. Fast.* 3, 59. Martia proles, *h. e.* Romulus et Remus Martis filii. *Id. Trist.* 3, 7, 52. Roma; *scil.* quod a Martis filiis condita, et quod maxime bellicosa. *Id. Amor.* 3, 6, 33. Thebe, *h. e.* ob multa bella ibi patrata. *Id. Met.* 3, 32. et *Stat. Th.* 10, 806. *Martium* vocant anguem occisum a Cadmo Thebarum conditore, quia ei loco custos a Marte fuerat appositus. *Appul. Met.* 10. Exemplo legis Atticae, Martiique judicii, *h. e.* Areopagitici, quod Athenis solemne erat. ℙ *Martia legio*, quam laudat *Cic. Phil.* 3, 3. et *ib.* 4, 2., quoniam Antonium deseruerat, a Marte itidem nomen habuit. V. LEGIO. ℙ De *Campo Martio* V. CAMPUS. Sic *Martia arena* dicitur ab *Ov. Trist.* 2, 282. et *Mart.* 2, 75. de circo Romae, ubi varia certamina, praesertim gladiatorum, et hominum cum feris, edebantur. Sic *Martium gramen* ap. *Hor. Od.* 3, 7, 26. ℙ De *Martia aqua* V. MARCIUS, ubi et de scriptione. ℙ *Martius mensis*, tertius a Januario, primus olim fuit ipsius anni, Marti parenti dicatus a Romulo, ut est ap. *Ov. Fast.* 3, 75. et *Tibull.* 3, 1, 1., et patet ex multis aliorum mensium nominibus, qui a numero appellantur, ut *Sextilis*, quia Sextus a Martio, *September*, quia septimus, etc. Nec desunt hodieque qui ab eo annum inchoant. *Hor. Od.* 3, 8, 1. Martiis coelebs quid agam calendis, etc. V. CALENDAE. ℙ Celebres fuere et Idus Martiae, quibus occisus est C. Jul. Caesar. *Cic. Att.* 14, 4. et 20. *f.*, *Fam.* 10, 28., *ib.* 12, 4. et *Phil.* 2, 36.

MARTŬLUS. V. MARCULUS.

MARTYR, yris, com. gen. *μάρτυρ*, proprie testem notat. Sed a Christianis sic peculiariter dicitur, qui non ore tantum, sed et sanguine veritatem coelestem testatam facit. *Prud. Cath.* 12, 125. Salvete flores Martyrum, etc. Adde *Hieron. ep.* 119. *n.* 2. et *ep.* 85. *n.* 11. ℙ In femin. gen. *Prud. περὶ στεφ.* 14, 2. Fortis puellae, martyris inclytae. *Tert. Anim.* 55. Perpetua, fortissima martyr.

MARTYRĬUM, ii, n. *μαρτύριον*, testimonium, Christianis est testimonium de veritate coelesti, in quo quis sanguinem effudit, vel cruciatus letales perpessus est. *Tert. Spectac.* 29. Ad martyrii palmas gloriare. *Hieron. adv. Jov.* 1. In Patmos in-

sula, in qua fuerat a Domitiano ob Domini martyrium relegatus. V. *Apoc.* 1, 9. ℙ Item locus, ubi corpora Martyrum sepulta sunt. *Tert. adv. haer.* 46. *med.* Martyria negat esse facienda. In *Cod. Just.* 1, 2, 16. In integrum restituantur universa, quae de sanctissimarum Ecclesiarum, et Martyriorum statu firmiter obtinebant. Adde *ib.* 13. ubi al. leg. *martyrejum*, a Graeco *μαρτυρεῖον*. ℙ Item Ecclesia cuilibet Sancto dicata, licet martyr non sit. *Hieron. Vita Hilar. n.* 31. Causam occultandi fuisse referentes, ne Pergamius, sublato ad villam suam Sancti corpore, martyrium fabricaretur.

*MARUCAEI, orum, m. incolae Marucae, quae ulterioris Asiae urbs fuit, ultra mare Caspium, ad Oxum amnem, in Sogdiana. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

[MARULLĪNUS, i, m. dimin. Marulli. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 683, 11. Flavius Marullinus. *F.*]

[MARULLUS, a, um, dimin. maris, idem ac masculus. Est cognomen R., ut C. Epidius Marullus trib. pl. ann. U. C. DCCX. ap. *Val. Max.* 5, 7. *n.* 2. et L. Eggius Marullus cos. ann. U. C. DCCCCXXXVII. ap. *Fabr.* p. 367. *n.* 127. *Mart.* 10, 55. Quanto sit levior, Marulla dicit. *F.*]

MĀRUM et Maron, i, n. *μάρον*, herba surculosa, flore origani, sed odoratiore, foliisque multo candidioribus, quae circa Magnesiam, et Tralles copiosa gignitur. *Plin.* 12, 24, 53. [*Fortasse Teucrium Marum *L.*, *Katzenkraut.*]

*MARUS, i, m. Germaniae fluvius, qui nunc *March* vocatur, Moraviam hodiernam praeterlabens. *Tac. A.* 2, 63. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MAS, mās, m. *ἄῤῥην*, *ἄρσην*, sexus vocabulum feminae oppositum: a fortitudine. Nam ut Graeci *ἄῤῥην*, ab *Ἄρης*, duplicata canina littera, sic Latini e *Mars* fecere *mas*, ejecta littera canina. *Cic. N. D.* 2, 51. Bestiae aliae mares, aliae feminae sunt; et *ib.* 1, 34. Et mares Deos, et feminas esse dicitis. *Pl. Poen.* 5, 5, 32. Mares homines. *Sen. Herc. Fur.* 878. Permixtae maribus nurus Solemnes agitent choros. *Ov. Fast.* 4, 101. Cum mare trux aries cornu decertat; et *ib.* 741. Ure mares oleas, taedamque, herbasque Sabinas. *Plin.* 16, 14, 25. In tilia mas et femina differunt omni modo: namque et materies mari dura, ac nodosa, etc. *Hor. Sat.* 2, 4, 14. Longa quibus facies ovis erit, illa memento Ponere: namque marem cohibent callosa vitellum, *h. e.* unde mas pullus nascatur. [*Suet. Claud.* 33. Marium expers, i. e. abstinens ab impudicitia; opp. libido in feminas. De genitivo *marum* pro *marium*, quae ubique fere codicum est varietas lectionis, v *Oudendorp.* ad *Suet. Aug.* 21.] ℙ Translate est fortis, durus, virilis, impavidus, sicut *femina* imbellis, mollis, timida. *Hor. Ep.* 1, 1, 64. Et maribus Curiis, et decantata Camillis. *Id. A. P.* 402. Tyrtaeusque mares animos in Martia bella Versibus exacuit. *Pers.* 6, 3. Mire opifex numeris veterum primordia vocum; Atque marem strepitum fidis intendisse Latinae, *h. e.* forte, et generosum carmen. ℙ Contra *male mas* ap. *Catull.* 16, 13. est fractus, languidus, mollis, effeminatus. Sic *male vir* ap. *Ov. A. Am.* 1, 524. Et *parum vir* ap. *Quint.* 5, 10. *f.* ℙ *Mare* neutro genere dixit *Appul. de Mundo:* Sic mare et femineum secus junguntur, ac diversus utriusque sexus ex dissimilibus simile animal facit.

*MASADA, castellum Judaeae. *Plin.* 5, 17. ℙ *Massada* est *Solin.* 35. *B. A.*

*MASATAT, fluvius Libyae interioris. *Plin.* 5, 1. *B. A.*

*MASATI, orum, populi Mauritaniae. *Plin. ib. B. A.*

MASCARPĬO, onis, m. qui virilia carpit, masturbator. *Petr. Sat.* 134.; ubi alii aliter legunt.

[MASCELLĪNUS, a, um, adj. ad Mascellum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 111, 2. Genio Noricorum Mascellus, Mascellinus, et Secundinius Vibianus. *F.*]

[MASCELLĬO, onis, m. dimin. mascelli. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 127. *col.* 6. A. Egrilius Mascellio. *F.*]

[MASCELLUS, i, m. dimin. masculi. V. MASCELLINUS. *F.*]

*MASCLIĀNAE, arum, opp. Africae Propriae, in Byzacena. *Anton. Itin. B. A.*

*MASCŪLA, oppidum Numidiae. *Anton. Itin.* ℙ Hinc *Masculitanus*, *a*, *um*, ap. *Optat. Milevitam. B. A.*

*MASCULĀTUS, a, um, adj. *Appul. Herb.* 82. Mercurialis masculata. *B. A.*

MASCŪLESCO, is, n. 3. masculus fio. *Plin.* 18, 13, 34. Raporum genera Graeci duo prima fecere, masculum, femininumque, et ea serendi modo ex eodem semine: densiorem enim satu masculescere, item in terra difficili.

MASCŪLĒTUM, i, n. locus, in quo plantae vinearum masculae consitae sunt: a *masculus*. Plantae autem masculae sunt, quae non subiguntur, ut palmites alios emittant, sed in altum surgere permittuntur. *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 14. Ut faciant, quae masculeta appellant.

MASCŪLĪNE, adv. masculino genere, *ἀῤῥενικῶς*. *Arnob.* 1, 36. Res femininas masculine depromere. *Id. ib.* et *Charis.* 1, 55. Coelum masculine veteres dixerunt.

*MASCULINĪTAS, atis, f. *Constant. Afer.* 6, 1. *B. A.*

*MASCULINĪTER, adv. *Vet. Interpr. Iren.* 1, 1. *B. A.*

MASCŪLĪNUS, a, um, adj. *ἀῤῥενικὸς*, ad masculum pertinens. *Phaedr.* 4, 14. Masculina membra. *Appul. Met.* 7. Masculina facies. *Plin.* 19, 5, 25. Rapa rotunda masculini sexus. *Caesell. Vindex* ap. *Gell.* 7, 2. Masculino genere *cor* enunciavit Ennius. *Gell. ib. f. Cor* masculinum Caesellii defendi posse. ℙ Translate. *Quint.* 5, 12. *med.* Eloquentiam nullam esse existimabo, quae ne minimum quidem in se indicium masculini et incorrupti, ne dicam gravis et sancti viri, ostendet, *h. e.* masculi, virilis, acris. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Malvas. Marm. Felsin.* p. 253. C. Valerius C. F. Masculinus. *F.*]

*MASCULOFEMĪNA, ae, f. *Vet. Interpr. Iren.* 1, 1. *B. A.*

MASCŪLUS, a, um, adj. *ἀῤῥενικὸς*, *ἀνδρικὸς*, dimin. est a *mas*, sed pro eodem adhibetur. *Phaedr.* 4, 14. Masculum genus. *Liv.* 31, 12. Incertus infans natus, masculus, an femina esset. *Pl. Cist.* 4, 2, 39. Bona femina, et malus masculus volunt te. *Ov. Medic. fac.* 94. et *Virg. Ecl.* 8, 65. mascula tura. *Plin.* 12, 14, 32. de arbore turis: Quod ex eo rotunditate guttae pependit, masculum vocamus, cum alias non fere mas vocetur, ubi non sit femina. Masculum aliqui (ut *Serv.* ad *Virg. l. c.*) putant a specie testium dictum: qua ratione sabulonem masculum *Vitr.* 2, 3. dixisse videtur. *Mart.* 11, 44. de uxore: Parce tuis igitur dare mascula nomina rebus. ℙ Translate est acer, fortis, virilis, impavidus. *Hor. Od.* 3, 6, 37. rusticorum mascula militum Proles. *Pers.* 5, 44. calido sub pectore mascula bilis Intumuit. *Appul. Met.* 7. Uxor aerumnas assiduas ingenio masculo sustinebat. *Id. ib.* 6. Quin Psyche masculum animum sumis? Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 557. ℙ Ap. *Vitr.* 9, 6. *med.* dicitur *cardo masculus*, qui in alterum cardinem ingreditur: et *cardo femina*, qui masculum recipit, et sustinet. Inquit enim: Tympanum includatur cardinibus ex torno, masculo et femina inter se coartatis, etc. ℙ *Mascula libido* ap. *Hor. Epod.* 5, 41. est mulieris *τριβάδος*, et virorum more *ὀχευόνης*. Quo refertur a nonnullis et *mascula Sappho* ap. *eund. Ep.* 1, 19, 28., nam alii audacem et impavidam intelligunt, quod se in mare praecipitare ausa sit. Unde *Stat. Silv.* 5, 3, 155. saltusque ingressa viriles Non formidata temeraria Leucade Sappho.

*MASEI, orum, m. populi Arabiae. *Plin.* 6, 26. Masei Arabes. *B. A.*

*MASGĀBA, ae, m. filius regis Masinissae. *Liv.* 44, 13. ℙ Item Caesaris Augusti amasius. *Suet. Aug.* 98. *B. A.*

*MASINISSA, ae, m. *Μασανάσσης Suidae*, Galae filius, rex Numidarum, Micipsae pater, avus Jugurthae, hostis primum capitalis populi Romani, deinde amicissimus ei factus ad finem usque vitae perseveravit. Multa de eo *Liv.* 24. 25. 28. 29. 30. 31. etc. Meminit etiam *Cic. Sen.* 10. et *Verr.* 2, 2, 46. *Sallust. B. J.* 5. *Ov. Fast.* 6, 769. *Sil.* 16, 117. ℙ Stemma ejus habes ap. *Sigon.* ad *Liv.* 29, 31. et *Spon.* in *Miscell. Ant.* p. 145. ℙ Scribitur et *Masanissa*. Verum de orthographia V. *Drakenb.* ad *Sil. l. c. B. A.* [*Cf. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 440.]

[MASO, onis, m. cogn. R.: videtur esse a *μάσσων*, major, longior, comparat. a *μακρὸς*, longus, cum nempe quis fratribus suis longior fuerit; *Maso* enim vetustiori scribendi modo, et *Masso* recentiori scriptum invenitur. In *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 229. C. Papirius Maso cos. ann. U. C. DXXIII. *Plin.* 15, 29, 38. de eod. L. Piso tradit, Papirium Masonem, qui primus in monte Albano triumphavit de Corsis, myrto coronatum ludos circenses spectare solitum. *F.*]

MASPĒTUM, i, n. folium laserpitii, apio simile. *Plin.* 19, 3, 15.

MASSA, ae, f. est a Graeco *μάζα*, ut *Prisc.* docet 1, 561. Porro *μάζα* significat farinam subactam, unde fit panis, sed *massa* Latine dicitur de quacumque materia subacta, et spissata ad modum farinae subactae. *Virg. G.* 1, 275. atrae massam picis urbe reportat. *Colum.* 12, 15. Cum totam massam comminutae fici permiscuerint. *Plin.* 31, 7, 39. Muros massis salis faciunt, aqua ferruminantes. *Id.* 12, 19, 42. Cinnamomum in massas condere. ℙ Speciatim dicitur de caseo. *Ov. Met.* 8, 666. lactis massa coacti. *Mart.* 8, 64. Et massam modo lactis alligati. *Id.* 11, 52. Et Velabrensi massa recocta foco. Adde 13, 31. ℙ Saepe de metallis rudibus, et infectis, quae ignita elaborantur. *Virg. G.* 4, 170. lentis Cyclopes fulmina massis Cum properant. *Id. A.* 8, 453. versantque tenaci forcipe massam. *Juven.* 10, 130. ardentis massae fuligine lippus. *Plin.* 34, 9, 20. Massam aeris prostare. *Id.* 36, 26, 66. Massa vitri candidi. *Id.* 2, 103, 106. *f.* Aes, et plumbum in massa mergi, dilatata fluitare. *Ov. Fast.* 4, 405. Massa chalybis. *Petr. Sat.* 88. *extr.* auri. Adde *Val. Fl.* 2, 339. et 4, 613., *Mart.* 8, 51., *Pers.* 5, 10. et *Ov. Amor.* 3, 8, 38. Absolute de massa auri, *Ov. Met.* 11, 112. de Mida tactu omnia in aurum vertente: Contigit et glebam: contactu gleba potenti Massa fit. In illo *Juven.* 6, 420. Cum lassata gravi ceciderunt brachia massa: *massa* est pondus ferri, aut plumbi, aut saxi, quod versabant, aut jaciebant in balneis sudaturi. ℙ *Massa marmoris* est grande marmoris frustum. *Plin.* 36, 6, 8. Hoc primum invecti Numidici marmoris vestigium invenio, non in columnis tamen, crustisve, sed in massa, ac vilissimo liminum usu. ℙ De congerie confusa elementorum, quae chaos dicitur, *Ov. Fast.* 1, 108. Inque novas abiit massa soluta domos. Adde *Met.* 1, 70. et *Val. Fl.* 1, 830. ℙ De pluribus tabellis simul compactis. *Mart.* 14, 192. cujus lemma est *Ovidii Metamorphosis in membranis:* Haec, tibi multiplici, quae structa est massa tabella, Carmina Nasonis quinque decemque gerit. ℙ In illo *Stat. Silv.* 1, 6, 18. Et massis Amerina non perustis, *Barth. Adv.* 24, 7. intelligit pira Amerina suo legitimo tempore soli exempta, dissecta, et in massam redacta, conditaque: eo modo, quo *massam ficorum* dixit *Colum. l. c. in.* ℙ Quae *massa* legitur in tribus Inscriptionibus sepulcralibus, ap. *Grut.* 663, 3. et 1108, 6. et ap. *Fabr.* p. 98. *n.* 220. videtur eidem *Fabretto* esse murus urnas in suis loculis complectens, et continens, quia ipsae urnae stare per se non possunt, cum acuminatae in fundo sint, [ut videre est in *Monum. seu Columb. Liviae Aug.* a *Donio* edito *tab.* XX. *F.*] ℙ *Colum.* 12, 34., ubi rationem tradit aceti scillitici faciendi, praecipit, ut *mustum*, quod in acetum converti debet, *de sub massa, et limpidum sit.* Sunt qui *mustum de sub massa* intelligunt, quod ex massa vinaceorum recens calcatorum primum profluit. Sic *ib.* 15. *massam ficorum* dixit, qui pedibus proculcati sunt. Ita *mustum de sub massa* est *mustum de sub pedibus raptum*, ut *Pall.* 11, 21. loquitur. Multo tamen rectius si legas, quod ex probato MS. *Morgagnius in Colum. ep.* 4. *sect.* 3. prodidit, *mustum de summo, et limpidum sit.* Illud enim loquendi genus *de sub massa* puritatem *Columellae* minime decet. [Hinc *Pontedera AA. Gr. et Lat.* p. 590. legend. putat: *mustum defluat massa*, etc. ℙ *Massa* etiam dicitur indefinitus agrorum modus, quem quis alicubi possidet. *Inscr.* quae pertinet ad ann. a Chr. n. CCCLXXXV. ap. *Visc. Mus. Pio-Clem.* T. 1. p. 34. *ed. Mediol.* Inter cetera civibus Praenestinis dari volo ex massa Praenestina casam, cui vocabulum est Fulgerita. V. MANDELANUS. *F.*] ℙ Ap. *Petr. fr. Trag.* 69. *Burm.* est nomen servi. Fuit et Baebius Massa civis Romanus, causidicus, cujus meminit *Plin. ep.* 3, 4. et *ep.* 7, 33., et L. Terentius Massa ap. *Liv.* 31, 50. et 40, 35.

MASSAESYLĪI, orum, m. plur. *Μασσαισύλιοι*, populi Africae, Numidis, Maurisque finitimi, sed nunc exstincti: quorum nunc loca Gaetuli tenent. *Prisc. Perieg.* 177. immensae Nomadum de semine gentes, Et Massaesylī, nec non Massylia proles. Adde *Plin.* 5, 2, 1. ℙ Eorum regio est Massaesylia. *Plin.* 10, 8, 9.

MASSĀGĒTAE, arum, m. plur. *Μασσαγέται*, populi Scythiae, intra Imaum montem: aliis juxta Euxinum pontum, et paludem Maeotidem. *Isidoro* hac in re si credis, *Orig.* 9, 2., dicti sunt, quasi graves Getae, a *massa* metalli pondere. Dicuntur, in fuga, si aquae desint, equorum suorum, sinistri pedis incisa vena, sanguinem bibere cum lacte, ut est ap. *Lucan.* 3, 283. et *Claud. in Ruf.* 1, 311., (quod de Gelonis affirmat *Virg. G.* 3, 463., de Sarmatis *Mart. Spectac.* 3., de Concanis *Hor. Od.* 3, 4, 34., sed nimirum conterminas gentes similibus esse moribus, veri simillimum est) senio confectos in frusta caedere, et ovilla admixta comedere, morbo absumptos feris objicere: uxores habere communes: solem unum Deum habere, eique facere equina victima, cetera numina spernere: hospitibus infestissimi esse, neque cum finitimis amicitiam inire. *Stat. Achill.* 1, 307. Lactea Massagetae veluti cum pocula fuscant Sanguine puniceo. *Hor. Od.* 1, 35, 40. o utinam nova Incude defingas retusum in Massagetas Arabasque ferrum. ℙ In sing. num. *Sil.* 3, 360. Nec qui Massageten monstrans feritate parentem, Cornipedis fusa satiaris, Concane, vena. *Lucan.* 3, 283. solvens jejunia belli Massagetes, quo fugit equo. [*Cf. *Cort.* ad *Eund.* 2, 50., ubi plura laudantur.]

*MASSALA, ae, opp. Arabiae Felicis, in Homeritarum terra. *Plin.* 6, 28. ℙ *Messalum* audit *ib.* 12, 16. *B. A.*

*MASSALIOTĬCUS, a, um, adj. *Μασσαλιωτικὸς*, i. q. Massiliensis. *Plin.* 3, 4. Ostium Rhodani Massalioticum. *B. A.*

MASSĀLIS, e, adj. ad massam pertinens. *Massalis moles* ap. *Tert. adv. Hermog.* 30. est massa informis chaos, ut in MASSA dictum est. Et *massalis summa* ap. *eund. adv. Marc.* 4, 18. *med.* est Christus Dominus, in quo est plenitudo divinitatis, et omnis fons Spiritus Sancti.

MASSĀLĪTER, adv. secundum massam, univer-

sim. *Tert. adv. Valent.* 16. Sed enim *(Christus)* exercitata vitia et usu viriosa confudit. Atque ita massaliter solidata defixit seorsum in materiae corporalem paraturam, etc.

MASSĀRIS, is, f. uva est, quae ex vite silvestri cum flore in Africa decerpitur, medicinae tantum, et odoramentis idonea. *Plin.* 12, 28, 61. et *prooem. l.* 23.

MASSĀTUS, a, um. V. MASSO.

*MASSĬA, ae, f. *Μασσία Steph. Byz.* opp. Hispaniae ulterioris, non procul a Tartesso, circa quod lateres fiebant ex terra pumicosa, qui siccati non mergebantur in aqua. *Plin.* 35, 14. ubi *Hard.* ex MSS. *Maxilua*, quod nomen restitui etiam vult *Vitr.* 2, 3. *B. A.*

*MASSĬCE, es, f. vicus Mesopotamiae III M. P. a Zeugmate Syriae distans. *Plin.* 6, 26. *B. A.*

MASSĬCUS Mons, *Monte Masso*, vel *Massico*, vel *Marsico*, est in Campania, Falerno agro, et Gauro monte junctus, inter Suessam, Calenum, et Sinuessam, vel inter Minturnas, et Calenum, versus oram maris Tyrrheni. Ferax est optimi vini, quod et *Massicum* absolute dicitur, et a *Plin.* 14, 6, 8. tertia palma, seu tertio nobilitatis gradu inter vina donatur: cum primam vel Setino, vel Caecubo, secundam Falerno dederit. *Virg. A.* 7, 725. vertunt felicia Baccho Massica qui rastris, etc. *Id. G.* 2, 143. Bacchi Massicus humor; et *ib.* 3, 526. Massica Bacchi Munera. *Hor. Sat.* 2, 4, 51. vina. *Id. Od.* 1, 1, 19. veteris pocula Massici; et *ib.* 2, 7, 21. Oblivioso laevia Massico Ciboria exple. *Mart.* 1, 27. Egerit et nigros Massica cella cados. *Id.* 13, 111. De Sinuessanis venerunt Massica prelis.

MASSĪLĬA, ae, f. *Marsiglia, Μασσαλία*, urbs Galliae Narbonensis, in ora Provinciae, praeclara, et emporio, portuque nobilis. Paucis describitur a *Caes. B. C.* 2, 1. Condita est non a Phocensibus Graeciae, sed a Phocaeensibus ex Phocaea urbe Asiae in Ionia, (ut est ap. *Liv.* 5, 34. et 34, 9.) Graecis et ipsis tamen lingua, institutis, legibus. Ita *Strabo l.* 4. *Κείται δ' ἐστὶ Φωκαιέων ἡ Μασσαλία. Just.* 43, 3. Temporibus Tarquinii regis ex Asia Phocaeensium juventus, ostio Tiberis invecta, amicitiam cum Romanis junxit: inde in ultimos Galliae sinus navibus profecta, Massiliam inter Ligures, et feras gentes Gallorum condidit. *Plin.* 3, 4, 5. In ora Massilia Graecorum Phocaeensium, foederata. *Lucan.* non semel Phocaeenses cum Phocensibus confundit, atque his originem Massiliae tribuit, ut 3, 301. Phocais in dubiis ausa est servare juventus Non Graeca levitate fidem; et *ib.* 340. Et post translatas exustae Phocidos arces, etc.; et 5, 53. Massiliaeque suae donatur libera Phocis. ℙ Ejus cives Graeci instituti, legumque, et studiorum tenacissimi fuere, quibus claruere apud omnes, nunquam se passi accolarum barbarorum contagione corrumpi. Itaque olim Massiliae studia ingenuarum artium adeo floruerunt, ut Romani (in quorum amicitia colenda constantissime perstitere) pro Attica peregrinatione Massiliense gymnasium peterent erudiendi gratia. Viguit etiam opibus, et armorum studio, obstinatamque C. Caesaris civili bello obsidionem diu pertulit. V. *Caes. B. C.* 1. et 2. et *Lucan. l. c.* Laudatur ob haec a *Cic. Off.* 2, 8. et *Fl.* 26., *Sil.* 15, 168., *Tac. Agr.* 4. et *Val. Max.* 2, 6. *n.* 7. V. etiam *Just.* 43. 3. 4. 5. et *Lucan. l. c.* Fuit tamen, cum luxus et deliciarum notaretur, ut colligitur ex *Pl. Cas.* 5, 4, 1. Unde Graecum prov. *πλεύσας εἰς Μασσαλίαν.* ℙ De vino Massiliensi V. v. sq.

MASSĪLĬĀNUS, a, um, adj. ad Massiliam pertinens. *Massilianum vinum* legitur ap. *Mart.* 13, 123. *in lemmate*, sed tum ibi, tum 10, 36. damnatur, ut fumo imbutum. Sic 3, 82. Vel cocta fumis musta Massilianis. [Alii rectius, ut constet ratio carminis, leg. *Massilitanis. F.*]

MASSĪLĬENSIS, e, adj. *Μασσαλιώτης*, ad Massiliam pertinens. *Pl. Cas.* 5, 4, 1. Massilienses mores, *h. e.* effeminati et deliciarum pleni. V. MASSILIA. ℙ *Massilienses, ium*, ejus oppidi cives. *Cic., Caes., Liv., Tac., Just., Plin., Val. Max.* etc.

MASSĪLĬOTĬCUS, a, um, adj. Massiliensis: a Graeco *Μασσαλιώτης*. Amplissimum Rhodani ostium *Massilioticum* (seu Graeco more *Massalioticum*, *Μασσαλιωτικὸν*) vocari docet *Plin.* 3, 4, 5., quia versus Massiliam est, in orientem.

MASSĪLĬTĀNUS, a, um, adj. Massiliensis. *Vitr.* 10, 22. *f.* Massilia cum oppugnaretur, Massilitani suspicati, etc. ℙ Insolentem tmesim hujus vocis V. in CEREBRUM.

MASSO, as, a. 1. in massam redigo, conglobo, condenso. *Lucr.* 1, 666. Ignes in coetus stringi, massareque corpus. Alii leg. *mutare*, multo rectius. ℙ Pro *masticare* usurpat *Theod. Prisc.* 1, 8. et massatus 2, 29., unde immassare, ap. *Isid. Orig.* 11, 1., dicuntur dentes molares, qui cibum a prioribus dentibus concisum et confractum subigunt, et veluti in massam redigunt. Sed haec ad lapsam Latinitatem pertinent.

*MASSO, onis. V. MASO. *B. A.*

MASSŪLA, ae, f. *μᾶζιον*, dimin. massae. *Colum.* 12, 38. Post haec complures ex ea massulae fiunt; et *ib.* 48. *med.* Massulae salis.

MASSŪRĬUS Sabinus, JCtus, tempore Tiberii in equestrem ordinem jam grandis natu receptus, publice primus respondit, postquam hoc beneficium (ut scilicet publice respondere posset) ab illo accepit, ut est ap. *Pomp. Dig.* 1, 2, 2. *f.* Eum saepe laudat *Gellius* in suis Noctibus. Scripsit tres libros *Juris civilis*, duos *responsorum*, quinque *ad edictum Praetoris Urbani*, commentarios *de Indigenis*, et alia, quorum non semel fit mentio in Digestis, et Codice. ℙ Scribitur et *Masurius:* unde *Pers.* 5, 90. Excepto si quid Masurl rubrica vetavit.

*MASSYCĪTES, ae, m. mons Lyciae. *Plin.* 5, 27. ℙ Proprie est adj. subaudito *mons*, ut in multis aliis hujusmodi nominibus. *B. A.*

MASSYLAEUS vel Massylēus, a, um, adj. ad Massylos pertinens, *Μασσυλαῖος* vel *Μασσυλεῖος. Mart.* 9, 23. Et Massylaeum virga gubernet equum.

MASSYLI et Massylii, orum, m. plur. *Μασσύλιοι*, [**Μασυλῆες Dionysio* 187. vocantur. Laudat *Cort.* ad *Lucan.* 4, 682. ubi v.] gens Africae, quae in Numidia ab aliis, ab aliis in Libya prope Gaetulos ponitur. V. *Liv.* 24, 48. *f.* et *Plin.* 5, 4, 4. Aliquando a poetis pro Mauritanis ponuntur. Hi dicuntur neque ephippiis uti, neque frenis, sed sola virga equos regere. *Val. Fl.* 3, 728. simul et Massylus, et una Lyctius, et Calabris redit armentarius arvis. ℙ Pro Massaesyliis ponuntur in illo *Silii* 16, 171. Massylis regnator erat ditissimus oris, Nec nudus virtute Syphax. Sic *ib.* 184. ad Tyrios Massylia signa trahebat.

MASSYLĬUS, et

MASSYLUS, a, um, adj. ad Massylos pertinens: qui cum Mauritanis confunduntur aliquando, et pro Afris etiam universim ponuntur. *Virg. A.* 4, 132. Massylique ruunt equites. *Id. ib.* 6, 60. penitusque repostas Massylum gentes: pro *Massylorum. Stat. Silv.* 3, 3, 94. Massyla robora, *h. e.* ligna citrea, et hujusmodi, quae ex Africa advehuntur; et *ib.* 2, 5, 8. Massylus grex, *h. e.* venatorum ex Massylia, qui leones insectantur. *Mart.* 9, 72. Massyli leo fama jugi. *Lucan.* 4, 682. Et gens, quae nudo residens Massylia dorso, Ora levi flectit, frenorum nescia, virga. *Mart.* 10, 94. Massylus serpens; et 13, 37. draco, *h. e.* draco custos horti Hesperidum. *Sil.* 16, 184. Massylia signa. V. MASSYLI.

MASTARNĀ, ae, m. primitivum nomen Coelii, montis in Urbe, quod Querquetulano respondere videtur. *Oratio Claudii Aug.* ap. *Grut.* 502. Servius Tullius montem Coelium occupavit, et a duce suo Coelio ita appellitatus, mutatoque nomine, nam Tusce Mastarna ei nomen erat, ita appellatus est. *F.*]

[MASTAURENSES, ium, m. plur. incolae Mastaurae, urbis Lydiae Cariam versus, nunc *Tiria. Plin.* 5, 29, 31. Mysomacedones, Mastaurenses, Briulitae. *F.*]

MASTĪCĀTĬO, onis, f. actus masticandi. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. *med.* Cibum masticatione exercere.

MASTĪCĀTUS, a, um, part. a *mastico*, dentibus comminutus. *Appul. Herb.* 79. Cum fuerit masticatum, fervorem commovens. *Theod. Prisc. de Diaeta* 10. Portulaca masticata stuporem dentium sanat.

MASTICHĀTUS, a, um, adj. mastiche conditus. *Lampr. Elag.* 19. Et mastichatum, et pulejatum, et omnia haec, quae nunc luxuria retinet, primus invenit, *h. e.* vinum mastichatum. Sic de Gordiano *Capitol. Gord.* 19. Fuit vini cupidior, semper tamen undecumque conditi, nunc rosa, nunc mastiche, nunc absinthio, ceterisque rebus, quibus gula maxime delectatur. ℙ Legitur et *masticatum* sine aspiratione.

MASTICHĒ et Mastice, es, f. *μαστίχη*, lacrima, quae ex quibusdam peregrinis plantis gummi modo manat, ut ex duplici Indica spina, et ex herba folia in radice emittente, et carduum similem malo, seminis plenum, in Asia Graeciaque: quae et helxine dicitur. Nascitur et in Ponto, bituminis similior. Laudatissima est Chia e lentisco. *Plin.* 12, 17, 36. et 21, 16, 56. et 14, 20, 25., ubi intelligimus mastichen veram esse, quae sudat e lentisco. Hac condiebant vina, odoris gratia. V. v. praec. et MASTIX.

*MASTICHELAEON, i, n. oleum ex mastiche. *Constant. Afer.* 7, 6. *B. A.*

MASTICHĪNUS et Masticinus, a, um, adj. *μαστιχινος*, ad masticen pertinens. *Pall.* 4, 9. *in.* Semina madefacere laurino oleo, vel nardino, vel masticino.

MASTICHUM et Masticum, i, n. mastiche. *Pall.* 11, 14. *med.* Aloes uncias quatuor, mastici optimi unciam unam, etc.

[MASTĪCO, as, a. 1. dentibus comminuo. *Pelag. Veter.* 30. *med.* Folia de hedera masticato, et in oculum per triduum spuito. In *Cod.* perperam legitur *massucato. F.* *Adde *Macer de viribus Herb. carm.* 3. et 71. Fortasse est a *μασάομαι* vel *μαστάζω. B. A.*]

*MASTĪGEUS, i, m. *μαστιγεὺς*, i. q. mastigia. *Pl. Truc.* 4, 2, 121. Aggrediundus est hic homo Mastigeus: ubi *Gronov.*: Aggrediundu'st hic homo mihi astu: heus, pax, de tribus verbis volo. *B. A.*

MASTĪGĬA, ae, m. *μαστιγίας*, a *μάστιξ*, verber, idem est quod Latine *verbero, onis*, convicium nempe hominis digni flagris. *Pl. Curc.* 4, 4, 11. Reddin', an non, virginem, mastigia? *Ter. Ad.* 5, 2, 6. Non manum abstines, mastigia? *Pl. Capt.* 3, 4, 69. Crucior, lapidem non habere me, ut illi mastigiae Cerebrum excutiam. ℙ Item fem. gen. ipsum verber. *Sulp. Sever. dial.* 2, 3. Consurgunt omnes pariter in verbera: consumit Gallicas mularum poena mastigias.

*MASTĪGO, as, a. 1. i. q. flagello. *Cyprian. Serm. de rat. circumcis.* p. 489. *B. A.*

MASTĪGOPHŌRUS, i, m. *μαστιγοφόρος*, servus agonothetae, qui eum in sacris certaminibus comitatur, ut ait *Arcad. Dig.* 50, 4, 18. *med.* virgam praeferens ad summovendam turbam, et cohibendum strepitum, ac insolentiam spectatorum: a *μάστιξ* flagellum, et *φέρω* porto. *Prud. adv. Sym.* 2, 516. Nunc mastigophoris, oleoque, et gymnadis arte Unctis pugilibus, miles pugnabat Etruscus.

[MASTRIX, ĭchis, f. eadem ac mastiche, qua declinatione usi sunt auctores sequioris aevi. *Seren. Samm.* 447. Mastichis addentur fractae jam mollia farra; et 156. Rugarum sulcos lentisci mastiche tendes. *Isid. Orig.* 17, 8. Mastix arboris lentisci gutta est, melior autem in Chio insula gignitur. V. MASTICHE. *F.*]

MASTOS, i, m. *μαστὸς*, herba, quae illita pilos mammarum e partu nascentium aufert, ut est ap. *Plin.* 26, 15, 52. A re autem nomen habet, quia *μαστὸς* mammam significat.

*MASTRAMĒLA, ae, f. lacus Galliae Narbonensis, ubi Maritima Avaticorum, ab orientali ostio Rhodani, hodie *Mer de Martegues. Plin.* 3, 4. ℙ Fuit et oppidi nomen ibi siti. *Fest. Avien.* in *Ora Maritima:* Oppidum Mastramelae Priscum paludis. Cf. et *Mela* 2, 5. *Steph. Byzant. Μαστραμέλλη πόλις καὶ λιμνη.* Oppidi nomen hodiernum est *Martegue. B. A.*

MASTRŪCĂ et Mastruga, ae, f. *διφθέρα*, vox quidem peregrina, ac Phoenicum propria, ex quibus et Carthaginenses, et Sardi oriundi fuerunt; genus vero vestis est vilioris, ex duabus ferinis pellibus consutis composita, qua totum corpus, brachiis et cruribus exceptis, agrestes olim populi, ac praecipue Sardi tegebant; constat enim, etiamnum in Sardinia silvestres esse homines, quibus hujusmodi pelles, hieme quidem pilis introrsum, aestate vero extrorsum conversis, loco vestium habentur: his similes fuerunt Germanorum rhenones. V. RHENO. *Isid. Orig.* 19, 23. Mastruca, vestis Germanica ex pellibus ferarum, de qua Cicero pro Scauro: Quem purpura regalis non commovit, eum Sardorum mastruca mutavit? Mastruca autem dicta, quasi monstruosa, eo quod qui ea induuntur, quasi in ferarum habitum transformentur. Haec *Isid.* Alii pro *Germanica* reponendum putant *Sardica*, sed nihil mutandum; eaedem enim vestes, ut ipse paulo supra dixit, *Germanis rhenones, Sardis mastrucae* appellantur. *Quint.* 1, 5. Mastrucam, quod Sardum est, illudens Cicero ex industria dixit. *Prud. in Sym.* 2, 695. de Alarico Gothor. rege: Tentavit Geticus nuper delere tyrannus Italiam, patrio veniens juratus ab Istro, Has arces aequare solo, tecta aurea flammis Solvere, mastrucis proceres vestire togatos. ℙ Adhibetur et in conviciis. *Pl. Poen.* 5, 5, 33. Deglupta maena, sarapis, semicinctium, Mastruga, halagoras, hama. Haec convicia jaciuntur in Hannonem Carthagiensem.

MASTRŪCĀTUS, a, um, adj. Mastruca indutus. *Cic. Prov. cons.* 7. Mastrucati latrunculi in Sardinia.

*MASTRUM, i, n. oppidum Paphlagoniae. *Tab. Peuting. B. A.*

MASTURBĀTĬO, onis, f. actus masturbandi. *Inscr.* ap. *Mur.* 927, 15.

MASTURBĀTOR, oris, m. qui masturbat. *Mart.* 14, 203.

MASTURBĀTUS, a, um, part. a *masturbo*, contaminatus, pollutus. *Mart.* 9, 42.

MASTURBO, as, a. 1. est *χειρουργεῖν, δέφεσθαι*: est a *manu stupro:* verbum dictu factuque turpissimum, ap. *Mart.* 11, 104. quam rem vel ipse impense damnat, et scelus ingens esse dicit, 9, 42., quanto magis Christrianus homo aversari debet? ℙ **Masturbat, δέφει, δέφεται Vet. Gloss. B. A.*

*MASTUSIA, ae, f. *Μαστουσία*, Thraciae promontorium, in Isthmo, e regione Sigei promontorii. *Mela* 2, 2. *med. Plin.* 4, 11. ℙ Item Asiae oppidum, prope Smyrnam. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*MASTYA, ae, f. oppidum Paphlagoniae, a Milesiis conditum, teste *Plin.* 6, 2. *B. A.*

[MASŪRĬĀNUS, a, um, adj. ad Masurium Sabinum pertinens, JCtum. *M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 2, 9. Sed quid ego deliramenta Masuriana congero? *F.*]

MASŪRĬUS. V. MASSURIUS.

MĀTAEUS, a, um, adj. *μάταιος*, vanus, ineptus. *Petr. fragm. Trag.* 41. *Burm.* Plane mataeus sum. Alii aliter leg. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap.

Fabrett. p. 622. *n.* 189. C. Fetanius C. F. Mataeus. *F.*]

*MATĂRA, ae, f. V. MATARIS. *B. A.*

MATĂRIS. V. MATERIS.

MATAXĂ, V. METAXA.

*MATELGAE, arum, m. oppidum Garamantum, in Libya interiore. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

MĂTELLA, ae, f. ἁμίς, ap. *Non.* 15, 2. est vas aquarium: aliis est vas, in quod urinam reddimus: dimin. matulae. Revera utrumque esse potest. [*Omnino!] *Pl. fragm.* ap. *Non. ib.* Ne tu postules matellam unam tibi aquae infundi in caput. *Varro ib.* Divitum apothecas Chias ad communem revocat matellam. *Id. ib.* Lecto strato matellam, ceteras res hujus, ubique prae se portant. *Mart.* 12, 32. Matella curto rupta latere mejebat. *Id.* 6, 89. Cum peteret seram media jam nocte matellam Arguto madidus pollice Panaretus: *arguto pollice*, h. e. digitis crepantibus qui mos erat domini servum matellam poscentis, ut *Id.* ostendit etiam 3, 82. et 14, 119. ℙ Inter vasa olearia et aquaria *matellam* enumerat etiam *Cato R. R.* 10 et 11. ℙ *Matellam cuipiam praebere* vilissimum omnium ministerium est. Hinc *Mart.* 10, 11. Nil aliud loqueris, quam Thesea, Pirithoumque, Teque putas Pyladi, Calliodore, parem. Dispeream, si tu Pyladi praestare matellam Dignus es, aut porcos pascere Pirithoi. ℙ *Mus in matella*, proverbium in satagentem, sollicitum, anxium, et frustra conantem: quia mus in matellam si incidit, discurrit quidem anxie, sed exitum non invenit. *Petr. fragm. Trag.* 58. *Burm.* Curris, stupes, satagis, tanquam mus in matella. ℙ [*Matellam* vocat *Petr. Sat.* 45. uxorem adulteram, utpote quae cujuslibet viri libidini se subdiderat, tanquam matella convivis. V. MATULA. *F.*]

MĂTELLIO, onis, m. vasis aquarii genus: quo nomine vas appellabatur, ubi a matulae figura longius recessisset, ut *Varro* scribit *L. L.* 4, 25. *Festus:* Matellio diminutivum a matula. *Varro* ap. *Non.* 15, 32. Postularet trulleum, matellionem, pelvim. *Cic. Par.* 5, 2. Si L. Mummius aliquem istorum videret matellionem Corinthium cupidissime tractantem. Adde *Cat. R. R.* 10. et 11.

MATĔOLĂ, ae, f. *Cato R. R.* 45., ubi de seminario olearum faciendo agit, et ex eo *Plin.* 17, 18, 29. Taleam demittito, deprimitoque pede: si parum deprimere poteris, malleo, aut mateola adigito. *Mateolam* dictam putat *Turneb. Advers.* 11, 13. pro *materiolam*, et ligneum fustem interpretatur: *Hard.* ligneum bipalii manubrium. ℙ *Mateola* alio sensu, V. MATTEOLA.

[MATĔOLĀNI, orum, m. plur. incolae Mateolae, urbis Appuliae Peucetiorum, seu Calabriae, nunc *Matera. Plin.* 3, 11, 16. Mateolani, Netini, Rubustini. *F.*]

MĀTER, tris, f. μήτηρ, parens, genitrix, quae quodvis animal partu edit. *Cic. Cluent.* 5. Sassia mater hujus Aviti: mater enim a me nominis causa, tametsi in hunc hostili odio et crudelitate est, mater, inquam, appellabitur. *Id. N. D.* 3, 18. Hecate, quae matre Asteria est, sorore Latonae, *h. e.* matrem habet Asteriam. *Ov. Fast.* 3, 799. Matre satus terra. *Id. Her.* 9, 48. Matrem esse de aliquo, *h. e.* ex conjugio alicujus parere. Sic *Met.* 3, 270. mater De Jove vult fieri. *Id. ib.* 11, 222. Matrem esse alicui: pro *alicujus;* et *ib.* 9, 491. facere aliquam matrem. *Cic. Div.* 2, 41. Juppiter lactens castissime colitur a matribus. *Virg. A.* 7, 813. Illam omnis tectis, agrisque effusa juventus, Turbaque miratur matrum; et *ib.* 11, 477. ad templum summasque ad Palladis arces Subvehitur magna matrum regina caterva. ℙ Est etiam honoris vocabulum (ut *pater*) quo seniores feminas compellamus. *Pl.* de mulieribus feminam sacerdotem salutantibus, *Rud.* 1, 5, 5. Jubemus te salvere, mater. *Sa.* salvete puellae. Sic *Vesta mater* ap. *Sen. Excerpt. controv.* 4, 2., *Ov. Fast.* 4, 828. et *Virg. G.* 1, 498. et *mater Matuta* ap. *Fest.* et *Flora mater* ap. *Lucr.* 5, 738. ℙ *Mater magna*, et *mater* absolute, est Cybele, mater omnium Deorum. *Cic. Sext.* 26. Matris magnae Pessinuntius ille sacerdos. *Virg. G.* 4, 64. Tinnitusque cie, et Matris quate cymbala circum; et *A.* 9, 108. cum Turni injuria Matrem Admonuit, ratibus sacris depellere taedas. ℙ Terra etiam *mater* dicitur, quia cuncta gignit. *Liv.* 8, 6. *med.* Exercitum Diis Manibus, matrique Terrae deberi. *Lucr.* 2, 991. Humorum guttas mater cum terra recepit. *Ov. Fast.* 2, 715. Brutus matri dedit oscula terrae. V. TERRA f. ℙ *Mater florum* ap. *Ov. Fast.* 5, 183. est Flora: *amorum* est Venus, *Her.* 16, 201. et *Val. Fl.* 7, 171. Sic *mater cupidinum*, ap. *Hor. Od.* 1, 19, 1. ℙ Universim *Matres* dicuntur omnes Deae, quae pepererunt, Cybele, Ceres, Hecate, Isis, Vesta, Matuta: item Minerva, et Diana honoris causa. Hinc in multis veteribus Inscriptionibus vota soluta leguntur *Matribus*, ap. *Grut.* 9, 7, 8. et 9., et ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 172. ℙ [*Mater castrorum* fuit appellata omnium prima Faustina junior, uxor M. Aurelii Antonini, de qua ita *Capitol. M. Aurel.* 26. Faustinam secum et in aestivis habuerat, ut matrem castrorum appellaret. Porro deinde aliae quoque Augustae, quae viros ad fortia hortabantur, aut sequebantur in bello, aut aliquid supra sexum ausae fuerant, eadem appellatione sunt honoratae. Hinc Faustinae nummus ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 79. Matri castrorum. *Inscr.* ap. *Grut.* 39, 3. Dianae pro salute Imp. L. Septimii Severi, et Juliae Aug. matri castrorum. Etiam *matres patriae*, et *matres senatus* eaedem Augustae sunt appellatae. Hinc Livia Augusti uxor in nummo ap. *eund.* T. 5. p. 155. *Augusta mater patriae;* et Julia Domna in alio ap. *eund.* T. 7. p. 196. *Mater Augustorum, mater senatus, mater patriae* dicuntur. V. CASTRA et FILIUS. ℙ Saepe dicitur de bestiis. *Varr. R. R.* 2, 4. Binis mensibus porcos sinunt cum matribus. *Virg. A.* 9, 628. juvencum Candentem, pariterque caput cum matre ferentem. *Id. G.* 3, 398. excretos prohibent a matribus hoedos. *Juven.* 11, 70. Grandia praeterea, tortoque calentia foeno Ova adsunt ipsis cum matribus, *h. e.* cum gallinis. Sic *Mart.* 3, 58. Et dona matrum vimineo ferunt texto. ℙ In arboribus est truncus, ex quo enascuntur ramorum propagines. *Virg. G.* 2, 23. plantas tenero abscindens de corpore matrum. *Colum.* 3, 17. Totum flagellum, sicut est matri detractum, etc. *Plin.* 12, 5, 11. Superiores rami in excelsum emicant silvosa multitudine, vasto matris corpore. ℙ In rebus aliis est causa, origo, effector alicujus rei. *Cic. Leg.* 1, 22. Mater omnium bonarum artium sapientia est. *Id. Acad.* 1, 10. *extr.* Immoderata intemperantia, omnium perturbationum mater. *Hor. Sat.* 1, 3, 98. utilitas justi prope mater et aequi. *Cic. Or.* 2, 40. *med.* Avaritiam tollere si vultis, mater ejus est tollenda luxuries. *Id. Inv.* 1, 41. Omnibus in rebus similitudo est satietatis mater. *Varr. R. R.* 2, 5. Apes mellis matres. Joculariter *Pl. Amph.* 1, 1, 274. Hirneam ego, ut matre fuerat natum, vini eduxi meri, *h. e.* sine admixtione aquae, ut ex vite, uvaque prodiit. ℙ De affectu materno in liberos. *Sen. Med.* 928. Ira discessit loco: materque, tota conjuge expulsa, redit. Sic *Claud. III. cons. Honor.* 157. Indue mente patrem. ℙ De partu, vel pariendi officio. *Sen. Herc. Oet.* 389. Materque multum rapuit ex illo mihi, *h. e.* partus multum detraxit de illa mea pulcritudine. ℙ Interdum dicitur de nutrice. *Pl. Men. prol.* 19. Ita forma simili pueri, ut mater sua Non internosse posset, quae mammam dabat; Neque adeo mater ipsa, quae illos pepererat. *Virg. A.* 8, 631. Procubuisse lupam: geminos huic ubera circum Ludere pendentes pueros, et lambere matrem. Hinc *Non.* 5, 9. discrimen assignat inter *genitricem*, et *matrem*, quod illa, quae genuerit; haec etiam quae lac dederit, nuncupetur. ℙ Eleganter dicitur de patria. *Claud. II. cons. Stil.* 175. de Roma: Protegis hanc clypeo matrem regumque ducumque. ℙ [*Mater* est quoque nomen sacerdotii feminei. *Inscr.* ap. *Mur.* 165, 5. et emendatior 1981, 2. Deae Semelae, et sororibus ejus Deabus ob honorem sacri matratus Regina Paterna mater nata et facta aram posuit sub sacerdot. A. Seranio Catullo patre. Haec vero *mater nata* vocatur, quod filia sacerdotis, ac propterea ipsi jus in sacerdotii successionem esset; *facta*, quod suo tempore sacerdotium inierit. Sorores autem Semelae sunt Ino, Agave, et Autonoe ex *Hyg. fab.* 179. Alia apud *Reines. cl.* 5. *n.* 14. Geminia Titulla Arausiensis mater sacrorum hic adquiescit. Haec videtur Mithrae cultui addicta, cujus sacerdotes *patres sacrorum* appellabantur. V. MATRATUS. ℙ *Matres* dicuntur quoque Deae regionum, vel urbium tutelares. *Inscr.* ap. *Grut.* 90, 10. Diis Deabusque omnibus matribus Vapthiabus, et Genio loci sacrum. Alia *ib.* 9. Matribus Gallaicis T. Fraternius V. S. L. M. V. aliam in AUFANIAE. V. etiam MATRAE. *in. F.* ℙ *De palude. *Mela* 2, 1. *med.* Ex grandi palude oritur *(Hypanis)*, quam matrem ejus accolae adpellant. *B. A.*]

MĀTERCŬLA, ae, f. dimin. *matris:* et dicitur vel blandiendi causa, vel de matre timida, et pusilli animi. *Pl. fragm.* ap. *Prisc.* 3, 601. Tu ne igitur mea matercula? *Cic. Fl.* 36. *extr.* Nunc denique materculae suae festivus filius, aniculae minime suspiciosae, purgat se per epistolam. *Hor. Ep.* 1, 7, 7. Dum pueris omnis puer, et matercula pallet.

*MATERENSE oppidum in Africa propria fuit, in Byzacena. *Plin.* 5, 4. ed. *Hard.* Antea legebatur *Madaurense. B. A.*

MĀTERFĂMĪLIAS, et Mater familias, item Materfamiliae, et Mater familiae, f. οἰκοδέσποινα. Et separatim, et conjunctim scripta legitur: vox autem *familias* antiquus genitivus est Graeca positione, ut *Monetas* pro *Monetae* ad normam secundae simplicium declinationis. *Gell.* 18, 6. ex idoneis vocum antiquarum enarratoribus docet, matremfamilias appellatam esse eam solam, quae in mariti manu mancipioque, aut in ejus, in cujus maritus manu mancipioque esset: quoniam non in matrimonium tantum (ut *matrona*), sed in familiam quoque mariti, et in sui heredis locum venisset. *Cic. Top.* 3. Uxoris duae formae: una matrumfamilias, eae sunt, quae in manum convenerunt: altera earum, quae tantummodo uxores habentur. V. COEMPTIO. ℙ *Materfamilias* intelligitur non tantum nupta, sed etiam vidua, ut diserte docet *Papin. Dig.* 48, 5, 10., quamvis *Festus* id neget, cujus haec sunt verba: Materfamiliae non ante dicebatur, quam vir ejus paterfamiliae dictus esset: nec possunt hoc nomine plures in una familia, praeter unam appellari: sed nec vidua hoc nomine, nec quae sine filiis est, appellari potest. Haec *Festus*, qui intelligendus est ad antiquorum loquendi morem respexisse, ut dicamus etiam a *Papiniano* vere scribi, quod paulatim etiam viduae *matresfamilias* appellari coeperint. Sane *Cic. Coel.* 13. Clodiam, quae vidua erat, *matremfamilias* vocat. Idem dicendum est de ea, quae sine liberis sit. Nam JCti aliter sentiunt. *Ulp. Dig.* 1, 6, 4. Patres familiarum sunt, qui suae potestatis sunt, sive puberes, sive impuberes: simili modo et matres familiarum. *Id. ib.* 50, 16, 46. Matremfamilias accipere debemus eam, quae non inhoneste vixit. Matrem enim familias a ceteris feminis mores discernunt: proinde nihil interierit, nupta sit, an vidua; ingenua sit, an libertina: nam neque nuptiae, neque natales faciunt matres familiarum, sed boni mores. Haec *Ulp.* Sic *Tert. Virg. vel.* 11. Materfamiliae vocatur, licet virgo; et paterfamiliae, licet investis. ℙ De quacumque uxore, etiam optimi scriptores, ante JCtos usurparunt. *Cic. Verr.* 2, 1, 24. Quam multis matribus familias vim attulisse existimatis? *Liv.* 34, 7. Cum tibi viro liceat purpura in veste stragula uti, matremfamilias tuam purpureum amiculum habere non sines? Alii leg. *matrem familiae. Id.* 39, 53. Hunc justa matrefamilias, illum pellice ortum esse. Alii leg. *matre familiae. Arnob.* transposuit 4, 152. et *familias matrum* dixit. ℙ Tota hac de re accurate *Manut.* ad *Cic. Fam.* 5, 10.

MĀTĒRIĀ, ae, f. et Materies, ei, f. ὕλη, id, ex quo fit aliud, ut materia libri charta est, et atramentum: domus lapides, ligna, calx, etc. Volunt esse a *mater*, ut a *luxu* luxuria, luxuries. *Ov. Met.* 2, 4. Argenti bifores radiabant lumine valvae: Materiam superabat opus. *Vitr.* 2, 8. *extr.* De parietibus, et apparatione generatim materiae eorum exposui. *Lucr.* 1, 191. Quaeque sua de materia grandescere, alique; et *ib.* 249. Haud igitur redit ad nihilum res ulla, sed omnes Discidio redeunt in corpora materiae. *Lucan.* 2, 8. Materia rudis, *h. e.* chaos et massa prima, ut *Val. Fl.* 1, 830. loquitur. *Cic. N. D.* 3, 39. Materia rerum, ex qua, et in qua sunt omnia. Adde *Acad.* 1, 6. et 7., ubi de Peripateticorum materia agit. ℙ Ut Graecis ὕλη, silvam, sic materies Latinis lignum significat. *Colum.* 5, 11. Resecta arbor inter librum et materiam semina admittit; et *mox:* Cuneum inter corticem et materiem demittito. *Plin.* 16, 28, 51. Tarde senescunt, quorum crispa materies, ut acer, palma, populus. *Colum. Arbor.* 1. Duo sunt genera surculorum: quorum alterum sua sponte gignitur, alterum cura mortalium procedit: illud materiae est magis aptum: hoc idoneum fructibus, *h. e.* vel ad comburendum, vel ad aedificandum: loquitur enim de arboribus universim. ℙ Speciatim lignei rami, qui ex arboribus enascuntur. *Colum.* 4, 24. *med.* Ipsius autem materiae, quam submittemus, longitudini modum difficile est imponere; et *ib. in.* Modus materiarum is erit, quem dictabit humi atque ipsius stirpis laetitia. *Id.* 3, 21. *med.* Multum interest, pluresne, an pauciores materias, pro natura cujusque stirpis vinitor submittat. *Id.* 4, 21. Vitis in materiam, frondemque effunditur. ℙ Speciatim iterum genus palmitis, quod de novello nascitur, et in tenero alligatum dependet, materiam vocamus, inquit *Id.* 5, 6. *f.* ℙ Item ipse truncus, unde sarmenta prodeunt. *Cic. Or.* 2, 21. Facilius, sicut in vitibus, revocantur ea, quae se nimium profuderunt, quam, si nihil valet materies, nova sarmenta cultura excitantur. ℙ Praecipue vero ligna, quae ad fabricandum utilia sunt, hoc nomine significantur, ut tigna, asseres, tabulae, etc. *Cic. Verr.* 2, 5, 18. *extr.* Dixit Hegius, navem tibi operis publicis Mamertinorum esse aedificatam. Reliqua est materies: hanc Rheginis publice, quod Mamertini materiem non habent, imperavisti. (Adde *Virg. A.* 11, 328.) *Id. Mil.* 27. Repente lintribus in eam insulam materiam, calcem, caementa, atque arma convexit. *Cato R. R.* 17. Materies pro ridica, ubi solstitium fuerit ad brumam, semper tempestiva est. *Colum.* 11, 2. Omnis materia sic caesa judicatur carie non infestari. Adde *Caes. B. G.* 4, 17. et 18., ubi de pontis; et *ib.* 31., ubi de navium; et 5, 39., ubi de munitionum et valli constructione agit, et alibi saepe. Hinc illud discrimen inter *lignum*, et *materiam* ap. *Ulp. Dig.* 32, 53, 1., ubi docet, *materiam* esse, quae ad aedificandum, fulciendumque necessaria est: lignum, quidquid comburendi causa paratum est. *Plin.* 16, 40, 76. *n.* 3. Cornus non potest videri materies propter exilitatem, sed lignum. [*Tac. A.* 1, 35. materiae, lignorum adgestus. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 301.]

℗ Accipitur etiam pro genere, seu stirpe. *Colum.* 6, 27. Summam sedulitatem desiderat equinum genus: est enim generosa materies, quae circo sacrisque certaminibus equos praebet: est mularis, quae pretio fetus sui comparatur generoso: est vulgaris, quae mediocres feminas maresque progenerat. *Id.* 7, 3. *med.* de ovib.: Quod ex vetere materia nascitur, plerumque congeneratum parentis senium refert. ℗ Transfertur etiam ad ciborum conditionem. *Cels.* 2, 18. In media vero materia numerari ex oleribus debere ea, quorum radices, vel bulbos assumimus: imbecillissimam vero materiam esse omnem caulem oleris, et quidquid in caule nascitur, qualis est cucurbita, et cucumis etc. ℗ [*Inde transfertur ad eas res, in quibus artes versantur, *der Stoff oder Gegenstand der Künste und Wissenschaften. Cic. Inv.* 1, 5. Materiam artis eam dicimus, in qua omnis ars et facultas, quae conficitur ex arte, versatur. Ut si medicinae materiam dicamus morbos ac vulnera, quod in his omnis medicina versetur; item quibus in rebus versatur ars et facultas oratoria, eas res materiam artis rhetoricae nominamus. *Off.* 1, 5. Sapientiae quasi materia, quam tractet, et in qua versetur, subjecta est veritas. *Or.* 1, 3. Quis musicis, quis huic studio literarum, quod profitentur ii, qui grammatici vocantur, penitus se dedidit, quin omnem illarum artium paene infinitam vim et materiam scientia et cogitatione comprehenderit. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℗ Est etiam argumentum sermonis, orationis, libri, seu res, de qua agitur. *Cic. Or.* 2, 59. Est etiam deformitatis, et corporis vitiorum satis bella materies ad jocandum. *Id. Q. Fr.* 1, 2, 1. *extr.* Sic habeto, materiam omnem sermonum eorum, qui de te detrahere velint, Statium dedisse. *Id. Att.* 2, 12. Quod me, ut scribam aliquid, hortaris, crescit mihi quidem materies, ut dicis, sed, etc. *Id. Q. Fr.* 2, 1. Lupus egit causam agri Campani: materiam rei non ignoras. [*Plura v. ap. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Hor. A. P.* 38. Sumite materiam vestris, qui scribitis, aequam Viribus. *Ov. Amor.* 1, 3, 19. Te mihi materiem felicem in carmina praebe. *Phaedr. prol. l.* 1. Aesopus auctor quam materiam repperit, Hanc ego polivi versibus senariis. *Gell.* 17, 12. Infames materiae, sive quis mavult dicere inopinabiles, quas Graeci *ἀδόξους ὑποθέσεις* appellant. [*Adscribamus etiam locum *Suet. Rhet.* 5. Materia facilis, in te et in tuos dicere; (ubi *dicere* est nominat. subjecti.) Ita *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 498. Porro *Mela prooem.* 5. quem persequi, longa est magis quam benigna materia.] ℗ Item occasio, causa, facultas. *Ov. Trist.* 2, 32. Materiam veniae sors tibi nostra dedit. *Sall. Cat.* 10. Primo pecuniae, dein imperii cupido crevit: ea quasi materies omnium malorum fuere. *Cic. Dom.* 5. Materiem subtrahere furori; et *paulo post:* Ne in hanc tantam materiam seditionis ista funesta fax adhaeresceret (ubi ad ligni materiam aperte respicit). [*Mil.* 13. Quid enim odisset Clodium, segetem ac materiem suae gloriae. *Liv.* 1, 39. Materiem ingentis publice privatimque decoris (Serv. Tullium) omni indulgentia nostra nutriamus.] *Cic. Phil.* 11, 9. invidiae dare. *Id. Or.* 2, 84. Ut opes et copiae non superbiae videantur ac libidini, sed bonitati ac moderationi facultatem et materiam dedisse. *Just.* 3, 2. *extr.* Materia scelerum. *Id.* 11, 5. seditionis. *Lucan.* 8, 76. laudis. *Plin. Pan.* 38. benefaciendi. *Vell.* 2, 62. Materiam belli praebere. *Ov. A. Am.* 1, 49. quaerere amori. *Tac. A.* 12, 22. sceleri detrahere. *Just.* 30, 1. quietis avide arripere. [*Plura si cupias, v. *Boettich. Lex. Tac.* p. 301. et *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 497. sq. ℗ Ponitur *materia* etiam absolute malo sensu pro *causa calumniandi.* Ita legitur ap. *Suet. Galb.* 9. Paulatim in desidiam segnitiemque conversus est, ne quid materiae praeberet Neroni, sc. eum calumniandi, et tanquam hominem perniciosum et res novas molientem tollendi.] ℗ Transfertur etiam ad animum, ejusque vim, indolem, ingeniumque significat, [*quod cultura excitatur et perficitur.] *Cic. Verr.* 2, 3, 68. *med.* Fac, fuisse in isto C. Laelii, M. Catonis materiem atque indolem. [*Adde *Inv.* 1, 2. Quae materia esset in animis humanis.] *Liv.* 1, 46. Angebatur ferox Tullia, nihil materiae in viro neque ad cupiditatem, neque ad audaciam esse. [*Quint. Inst.* 2, 8, 12. Si vero liberalior materia contigerit, etc. ubi v. *Spalding.*] *Ov. Her.* 4, 85. Tu modo duritiem silvis depone jugosis: „Non sum materia digna perire tua, *h. e.* ingenio tuo averso ab amore, et ad venandum omnino converso. ℗ [*Permut. *materia* et *maceria.* V. *Brem.* ad *Suet. Ner.* 33.]

MĂTĔRĬĂLIS, e, adj. *ὑλικός, ὕλινος,* qui est e materia. *Macr. Somn. Scip.* 1, 12. *med.* Priusquam materialis influxio in corpus venientes animas ebriaret.

MĂTĔRĬĂLĬTER, adv. *ὑλικῶς,* secundum materiam. *Sidon. ep.* 8, 11. *post carmen.* In pectore viri iracundia materialiter regnans.

MĂTĔRĬĂRĬUS, a, um, adj. ad materiam pertinens, qua lignum significat ad fabricandum utile. *Plin.* 7, 56, 57. Fabricam materiariam invenit Daedalus, et in ea serram, asciam, perpendiculum, terebram: *ὑλουργίαν δρυοτομικήν.* ℗ *Materiarius faber*, et absolute *materiarius*, qui materiariam fabricam exercet: *ξυλουργός, δρυοτόμος. Inscr.* ap. *Grut.* 642, 6. Fulvius L. F. Quintianus, faber materiarius, pius in suos, vixit ann. XLVI. etc. ℗ [*Materiarius negotians* est *mercante da legname*, mercator materiae. *Inscr.* ap. *Mur. per fabriche*, mercator materiae. *Inscr.* ap. *Mur.* 980, 8. Silvano Aug. sacrum L. Titius Eutychas negotians materiarius D. D. *F.*] ℗ Item absolute qui materiem in silva caedit ad aedificia. *Pl. Mil.* 3, 3, 45. Si non nos materiarius moratur, quod opus est qui det, Cito erit parata navis. ℗ Est etiam, qui materes facit. Sic enim legit *Voss.* in *Etym.* voce *Materis*, illud *Ammiani* 21, 13. *f.* Imperator Arbetionem iter suum praeire cum lanceariis, et materiariis, et catervis expeditorum praecepit. Similem locum habet 31, 13., sed utrobique al. leg. *mattiariis*, qui dicti videntur a quodam teli genere, quod *mattium* appellabatur, quo armati erant. Sane ap. *Ammian.* non de fabris, sed de militibus sermo est. Porro *mattium* et *mattiarius* peregrinae voces sunt. *Zosimus l.* 3. Graece *ματτιάρίους* habet, ut adnotavit *Vales.* ad *citat. priorem* habet, ut adnotavit *Vales.* ad *citat. priorem loc. Ammiani.* ℗ *Haeretici materiarii* a *Tert.* dicuntur *adv. Hermog.* 25. qui materiam ab aeterno fuisse credebant.

MĂTĔRĬĀTĬO, onis, f. materies lignaria in aedificiis, ut trabes, tabulae, contignationes, etc. *Vitr.* 4, 2. In aedificiis collocatur materiatio, variis vocabulis nominata. Prosequitur deinde *Vitr.* nominando trabes, tigna, axes, transtra, capreolos, canterios, etc., quae omnia *materiationis* vocabulo continentur.

MĂTĔRĬĀTŪRĂ, ae, f. materiaria ars, quae circa materiationem versatur. *Vitr.* 4, 2. E quibus rebus, et a materiatura fabrili, in lapideis aedificationibus artifices dispositiones eorum scalpturis sunt imitati.

MĂTĔRĬĀTUS, a, um, part. a *materio:* materia praesertim lignaria, seu materiatione constructus. *Cic. Off.* 3, 13. Aedes pestilentes, male materiatae, ruinosae. Sunt qui leg. *malae materiae.* [*MATERIES. V. MATERIA.]

MĂTĔRĬNUS, a, um, adj. *Materina terra* ap. *Cato R. R.* 34. exponitur a *Turneb. Adv.* 21, 25. dura, solida, et prope lignea. Monet *Idem* ab aliquibus legi, *macerina*, h. e. *macra.* Alii *materinam* intelligunt, ubi materia sit, et rudus aedificiorum. *Plin.* 18, 17, 46. sententiam Catonis aliis verbis exprimens, In solo, inquit, rubricoso, vel pullo, vel arenoso, si non sit aquosum, lupinum seri. *Catonis* verba sunt: Ager rubricosus, et terra pulla, materina, rudecta, arenosa, item quae aquosa non erit, ibi lupinum bonum fiet. *Plin.* itaque *materinam terram*, vel eandem esse ac *rudectam* et *arenosam*, aut saltem similem putavit: vel ne ipse quidem intellexit, ideoque dissimulavit, ac praeteriit. [*Schneiderus* praefert legendum *tenerrima. F.*]

MĂTĔRĬO, as, a. 1. *Vitr.* 5, 12. *f.* Eaque aedificia minime] sunt materianda propter incendia, *h. e.* ex materia, seu ligno exstruenda.

MĂTĔRĬŎLA, ae, f. dimin. materiae. *Tert. Baptism.* 17. Superest ad concludendam materiolam, de observatione quoque dandi et accipiendi baptismum commonefacere.

MĂTĔRĬOR, aris, dep. 1. *ὑλοτομέω,* [*ξυλεύειν.] materiam caedo ad conficiendum vallum. *Caes. B. G.* 7, 73. Erat eo tempore et materiari, et frumentari, et tantas munitiones fieri necesse.

[MĂTĔRĬŌSUS, a, um, adj. qui multa materia abundat. *Gloss. Phil.* Materiosus, *πολύϋλος. F.*]

MĂTĔRĬS vel Matăris, is, [*Scrib. et *matiaris.* V. *Moeb.* ad *Caes.* l. l.] vel Matăra, ae, f. *ματιᾶρις,* Celticum lanceae genus. Vox est Gallica: videtur autem esse, quam nunc Galli *matras*, Itali *bolzone* vocant. *Caes. B. G.* 1, 26. Nonnulli inter carros rotasque mataras, ac tragulas subjiciebant, nostrosque vulnerabant. *Turneb.* legit *materes.* Alii *mazaras. Liv.* 7, 24. Humero materi trajecto. *Auct. ad Her.* 4, 32. Materis transalpina. *Sisenn.* ap. *Non.* 18, 26. Galli materibus, Suevi lanceis configunt.

[MĂTĔRNĪNUS, a, um, adj. ad Maternum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 807, 9. Matronia Maternina. *F.*]

MĂTĔRNUS, a, um, adj. *μητρικός,* qui matris est. *Cic. Cluent.* 5. Quo enim est ipsum nomen amantius, indulgentiusque maternum, etc. *Ter. Heaut.* 4, 1, 24. Maternus animus. *Nemes. Cyn.* 19. Materni menses, *h. e.* quibus portatur fetus in utero. *Ov. Met.* 3, 312. de Baccho Jovis femori insuto: maternaque tempora complet. *Virg. G.* 1, 28. Caesar cingens materna tempora myrto, *h. e.* Veneris, quae Aeneae mater fuit, ex quo Caesarum genus. *Id. A.* 12, 107. Aeneas maternis saevus in armis, *h. e.* quae illi Venus mater ab Vulcano impetraverat; et *ib.* 6, 193. Maternas agnoscit aves, *h. e.* columbas, quae Veneris currum trahunt; et *ib.* 4, 258. Materno veniens ab avo Cyllenia proles, *h. e.* ab Atlante, qui pater fuit Majae, quae Mercurii mater; et *ib.* 144. Delum maternam invisit Apollo, *h. e.* ubi eum mater Latona peperit. *Ov. Fast.* 4, 131. de Venere: Vere monet curvas materna per aequora puppes Ire, *h. e.* ex quibus ipsa nata est. *Hor. Ep.* 1, 15, 26. rebus maternis atque paternis Fortiter absumptis. *Ov. Pont.* 3, 2, 105. Quos *(mores)* Volesus patrii cognoscat nominis auctor: Et Numa maternus non neget esse suos, *h. e.* unde genus ducis ex parte matris. Adde *ib.* 4, 16, 43. Sic *Virg. A.* 11, 340. genus huic materna superbum Nobilitas dabat. *Val. Fl.* 6, 564. materna velatus arundine Peucron, *h. e.* Marotidis paludis, cujus filius erat. ℗ *Maternae Idus* dicuntur a *Mart.* 7, 74. ubi Mercurium alloquitur, Idus Majae, quia ejus dies natalis erant: unde 12, 67. Majae Mercurium creastis Idus. ℗ De bestiis et avibus. *Plin.* 10, 33, 51. Perdix pavore libera, ac materna vacans cura. *Colum.* 7, 3. *med.* Ut agnus condiscat maternum trahere alimentum. Adde *ib.* 2. *f.* ℗ *Maternus* fuit etiam cogn. R. *Auct. dial. de orat.* 2. Postero die, quam Curiatius Maternus Catonem recitaverat. Hinc quoque *Jul. Firmicus Maternus*, qui sub Constantino M. vixit, et opus scripsit *de mathesi*, et aliud *de errore profanarum religionum.*

MĂTĔRTĔRĂ, ae, f. *τιτθίς, θεία, μητροκασιγνήτη,* matris meae soror, sic dicta, inquit *Festus,* quasi mater altera: vel potius a *mater* simpliciter, ut *tera* mera sit vocis productio. *Paul. Dig.* 38, 10, 10. §. 14. Amita: ea est patris soror. Matertera: ea est matris soror. Adde *Cajum ib.* §. 5. *Cic. Div.* 1, 46. Puellam defatigatam petiisse a matertera, ut, etc. *Ov. Met.* 3, 312. Furtim illum primis Ino matertera cunis Educat. ℗ *Matertera magna* est aviae meae soror. *Paul. ib.* 1. §. 15. et *Cajus ib.* 1. §. 6. Hinc *Festus:* Matertera patris et matris, mihi magna matertera est. ℗ *Matertera major* est soror proaviae meae, *sorella di mia bisnonna:* et dicitur etiam *promatertera*, ut docet *Paul. ib.* §. 16. et *Cajus l. c.* §. 7. ℗ *Matertera maxima* est abaviae meae soror: et dicitur etiam *abmatertera. Paul. ib.* §. 17. et *Cajus l. c.* 3. [*Emendavit h. l. *F.*]

*MĂTHĂTAEI, orum, m. populi Arabiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

MĂTHĒMĂTĪCUS, a, um, adj. *μαθηματικός,* ad mathesin pertinens. *Vitr.* 1, 1. *med.* Musicen sciat, oportet, uti canonicam rationem et mathematicam notam habeat. *Plin.* 29, 1, 5. Ad siderum motus ex ephemeride mathematica cibos dare; et 30, 1, 1. Mathematicae artes. *Macr. Somn. Scip.* 2, 2. Corpora mathematicae cogitationi tantum subjicienda, non sensui. ℗ *Mathematicae disciplinae* sunt geometria, arithmetica, et quae inde proficiscuntur, astronomia, musica, geographia, optica, etc. a *μαθεῖν discere*, quia vere et proprie scientiae sunt, et per certam demonstrationem percipiuntur: unde vere discere dicuntur, qui illis dant operam. Veteres enim Graeci haec *μαθήματα* appellabant, ut *Gell.* 1, 9. docet. ℗ *Mathematicus*, i, absolute, qui eas disciplinas profitetur. *Cic. Or.* 1, 3. Ii qui mathematici vocantur, quanta in obscuritate rerum, et quam recondita in arte, et multiplici subtilique versantur! *Id. Acad.* 4, 36. *med.* Illa initia mathematicorum, quibus non concessis, digitum progredi non possunt. *Sen. ep.* 88. *med.* Magnum esse solem, philosophus probabit: quantus sit, mathematicus, qui usu quodam et exercitatione procedit: sed ut procedat, impetranda illi quaedam principia sunt. ℗ Vulgo, ut ait *Gell. l. c.*, mathematici dicuntur, quos gentilitio vocabulo Chaldaeos dicere oportet, scilicet qui ex ratiocinationibus astrorum, ut *Vitr.* loquitur 9, 7. *med.*, antefacta et futura explicare, et praevidere se arbitrantur: et praecipue quae eventura sint homini, ex positione stellarum in natali hora, praedicere profitentur. V. CHALDAEUS. *Tac. H.* 1, 22. Mathematici, genus hominum potentibus infidum, sperantibus fallax, quod in civitate nostra et vetabitur semper, et retinebitur. *Juven.* 14, 248. Nota mathematicis genesis tua: sed grave, tardas Exspectare colos. *Tert. Apol.* 43. Harioli, haruspices, mathematici. ℗ *Mathematica, ae*, absolute, *μαθηματική,* subaudi *ars*, mathesis. *Sen ep.* 88. *med.* Philosophia nihil ab alio petit, totum opus a solo excitat: mathematica, ut ita dicam, superficiaria est, in alieno aedificat, aliena accipit principia, quorum beneficio ad ulteriora perveniat. ℗ Item ars praedicendi futura ex astris. *Suet. Tib.* 69. Circa Deos ac religiones negligentior, quippe addictus mathematicae, persuasionisque plenus, cuncta fato agi.

MĂTHĒSIS, is, f. *μάθησις,* h. e. discendi actus, perceptio, cognitio: a *μανθάνω,* disco. Praecipue hoc nomine venit mathematica scientia, ut dictum est in v. praec. [*Cassiod. Variar.* 1, 45. Tu artem praedictam ex disciplinis nobilibus natam, per quadrifarias mathesis januas introisti. *F.*] ℗ Speciatim vero ea, quae ex astris futura praedicit, *Astrologie:* quam frustra ab errore et vanitate *Firm. Math.* 1. vindicare conatur. *Spart. Hadr.* 16. Mathesin sic scire sibi visus est, ut sero cal. Januariis scripserit, quid ei toto anno posset evenire.

Id. Ael. Ver. 3. *extr.* Fuisse Hadrianum peritum matheseos, etc. ℙ Secundam corripuit, non imitandus, *Prud. adv. Sym.* 2, 893. Involvit mathesi, magicas impellit in artes.

*MATHIOS, herbae nomen, quam cum serpentes comederunt, senium deponunt aetatis. Haec *Lact.* vel *Lutat.* ad *Stat. Th.* 4. *B. A.*

*MATHĪTAE, arum, m. populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

[MATHO, onis, m. *Μάθων*, qui didicit, edoctus: ab inusit. *μαθέω* pro *μανθάνω*, disco. Est cogn. R. in *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. M. Pomponius M. F. Matho cos. ann. U. C. DXXI. *F.*]

*MATIĀNI, orum, populi ultra mare Caspium incolentes, np. in Media, Hyrcania, etc. *Plin.* 6, 16. *B. A.*

MATIĀNUS, a, um, adj. *Matiana mala* ap. *Suet. Dom.* 21. et *Colum.* 5, 10. *f.* et 12, 47. dicta sunt a quodam Matio, ut *Plin.* 15, 14, 15. docet: et laudantur etiam a *Macr. Sat.* 2, 15., ubi al. leg. *Mattiana*, et *Ματτιανα* dicuntur ab *Athen. l.* 3. [Ap. *Front.* vero *de fer. Alsiens.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 3. *Mattia poma. F.*] Porro iste videtur esse C. Matius, vir equestris ordinis, Augusti amicus, quem primum tonsilia nemora invenisse, *Plin.* 12, 2, 6. narrat. Imo is idem, qui a *Colum.* inter scriptores rei culinariae laudatur 12, 4., quique *ib.* 44. scripsisse dicitur, tres libros, quos inscripsit nominibus coci, et cetarii, et salgamarii, cum illi propositum fuisset urbanas mensas, et lauta convivia instruere. ℙ *Matianum minutal*, in quo *Matiana mala* cum aliis condimentis sunt, memorat *Apic.* 4, 3.

[MATILĪCAS, atis, adj. com. gen. ad Matilicam pertinens, Umbriae urbem, nunc *Matelica*, a *Frontin. de colon.* p. 100. *Goes.* memoratam. ℙ *Matilicates, ium*, illius incolae. *Plin.* 3, 14, 19. *F.*]

MĀTĪNUS, a, um, adj. ad Matinum montem pertinens. *Hor. Od.* 4, 2, 27. ego apis Matinae More, etc. *Id. ib.* 1, 28, 3. Matinum litus. *Id. Epod.* 16, 28. Matina cacumina.

MĀTĪNUS, i, m. mons ad pedes Gargani in Apulia Daunia, nunc *Matinete*, qui buxetis abundat. *Lucan.* 9, 185. et calidi lucent buxeta Matini.

*MATISCO, onis, oppidum Galliae Lugdunensis vel Celticae, in Aeduorum agro, ad Ararim fluvium. *Caes. B. G.* 7, 90. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* Hodie est *Mascon* vel *Maçon. B. A.*

*MATĪUM, i, n. Cretae oppidum. *Plin.* 4, 12. ℙ Item oppidum Colchidis. *Plin.* 6, 4. ed. *Hard.* Vulgo *Marium* editur. *B. A.*

*MATĪUS, i, m. nomen proprium virorum Romanum; ut Cn. Matius, vetus poeta, cujus aliquot fragmenta adhuc supersunt. *Gell.* 9, 14. *med.* et 10, 24. *extr.* *Cn. Mattius* audit *ib.* 6, 6. edd. *Gron.* et *Longol.* Fuit et C. Matius, amicus Caesaris ac Ciceronis, de quo *Cic. Fam.* 6, 12. 7, 15. et 11, 28. item *Suet. Caes.* 52. *Tac. A.* 12, 60. Item amicus Caesaris Augusti. *Plin.* 12, 2. ed. *Hard.* ubi *C. Matius* editum. In ed. *Elzev.* est *Cn. Matius.* De eo V. quae *Facc.* et *Forc.* in *Matianus, a, um. B. A.*

[MATRAE, arum, f. plur. Matrae, vel Matres, saepius fortasse Matronae dictae, sunt Deae regionum, vel urbium, vel pagorum tutelares. *Inscr.* ap. *Grut.* 90, 1. Matris Augustis D. D. Alia *ib.* 2. Matris Aug. Mastonia Bella. Adde alias *ib.* 3. et 5. ℙ Etiam *Matrabus* pro *Matris* scribitur. V. FILIA. *Inscr.* ap. *Grut.* 92, 1. Dis Matrabus vicani vici Pacis. Alia ap. *Mur.* 94, 1. Matrabus Augg. Martialis Augg. *verna* ex dispensatore ex voto monitus. V. MATRONA. *F.*]

MATRĀLĬĀ, ium, n. plur. *ματρῶα*, matris Matutae festa, tertio Idus Junii a matronis celebrari solita. *Fest. Ov. Fast.* 6, 475. Ite bonae matres, vestrum Matralia festum, etc. *Varr. L. L.* 4, 22. Testuatium, quod in testu caldo coquebatur: ut etiam nunc Matralibus id faciunt matronae. (V. *Ov. Fast.* 6, 533.) Adde *Vet. Calendar.* ap. *Grut.* 133., ubi ponitur hoc festum III. Id. Jun., ut dictum est.

[MATRĀTUS, us, m. dignitas sacerdotalis feminae, quae mater dicebatur. V. MATER. *F.*]

*MATREIUM, i, n. opp. Rhaetiae, hodie *Matrey. Tab. Peut. B. A.*

MATRESCO, is, n. 3. *ματρώζω*, est matri similem fieri. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 526. Utinam nunc matrescam ingenio, ut meum patrem ulcisci queam.

MATRĪCĀLIS, e, adj. ad matricem pertinens, ut Matricalis herba, *Appul. Herb.* 65. vena, *Veg. Vet.* 1, 10.

MATRĪCI. V. MATTICI.

MATRĪCĪDĀ, ae, com. gen. *ματροκτόνος*, qui matrem occidit. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Quem scribis certissimum matricidam. ℙ Per tmesin. *Auson. de XII. Caesarib.* 35. Matrique cida Nero proprii vim pertulit ensis. Al. tamen legunt *Matricida Nero*, ut secundam necessitate produxerit, ut in *parricida* fecit *Id. Tetrast. de Caesarib.* 21. Sic *Sidon. carm.* 5, 290. Matricida pius: sed ne sprevisse dolorem, etc.

MATRĪCĪDĬUM, ii, n. matris occisio. *Cic. Inv.* 1, 13. Orestes si accusetur matricidii.

MATRĪCŬLA, ae, f. album, seu charta, in qua certorum hominum nomina descripta sunt, ut militum, notariorum, advocatorum, agentium in rebus, etc. Est autem dimin. matricis, quae idem quandoque significat, quod ea, velut matrice, continentur milites. *Veg. Mil.* 1, 26. Producendi tirones sunt semper ad campum, et secundum matriculae ordinem in aciem dirigendi. Adde *ib.* 2, 2. et 5. et *Imp. Leon. Cod.* 12, 20, 3. et alibi.

*MATRICULARĬUS, i, m. Qui matriculam servat ap. *JCtos.* Item *Inops* in *Gloss. Isid. B. A.*

*MATRICŬLUS, i, m. genus piscis. *Appul. Apol.* 1. p. 162. *B. A.*

MATRĪMONĬALIS, e, adj. *γαμήλιος*, ad matrimonium pertinens. *Firm. Math.* 7, 17. Matrimoniales tabulae. *Quint. Decl.* 342. in lemmate: Misit ille matrimoniali habitu ancillam. Al. rectius leg. *matronali.*

MATRĪMONĬUM, ii, n. *συζυγία*, conjugium, viri et mulieris legitima conjugatio: a *mater*: nam *monium* mera vocis productio est, ut a *pater patrimonium*, a *sanctus sanctimonia*, etc. A matre autem nominatur, in omen et spem, quia cum prolis causa suscipiatur, summum votum est, ut ea quae ducitur, mater fiat. *Cic. Cluent.* 62. *med.* Jus illud matrimonii castum atque legitimum, damnatione viri sublatum arbitrabatur; et *ib.* 12. *extr.* Quae nuptiae non diuturnae fuerunt: erant enim non matrimonii dignitate, sed sceleris societate conjunctae. *Pl. Trin.* 3, 3, 4. Ire in matrimonium. *Caes. B. G.* 1, 3. dare cuipiam filiam suam; et *ib.* 9. et *Cic. Cluent.* 44. alicujus filiam ducere. *Suet. Dom.* 22. offerre alicui. *Id. Caes.* 27. et *Aug.* 63. petere sibi aliquam. *Just.* 1, 10. et 9, 5. *extr.* recipere; et 2, 4. *med.* assumere. *Cic. Div.* 1, 46. collocare. *Id. Phil.* 2, 18. Locare in matrimonio stabili et certo. [*Translatum hoc loco est v. *matrimonium* ad paederastarum consuetudinem cum amasiis.] *Id. Verr.* 2, 2, 36. et *Just.* 7, 6. habere aliquam. *Curt.* 6, 9. *med.* et 5, 1. et 8, 1. Quampiam matrimonio secum conjungere; et 8, 4. *f.* sibi aliquam adjungere; et *Tac. A.* 15, 71. tenere. Rursus *Curt.* 10, 3. Filiam secum jungere in matrimonio; et 8, 4. *f.* Jungi alicui jure matrimonii. *Suet. Tib.* 49. Dimittere aliquam e matrimonio. *Pl. Merc.* 4, 6, 6. Matrimonio uxorem exigere. *Tac. A.* 11, 12. exturbare; et *ib.* 13, 19. depellere. *Cic. Coel.* 14. Tenere matrimonium alicujus, *h. e.* esse alicujus conjugem. Sic *Tac. A.* 6, 47. Est mihi cum aliquo matrimonium, *h. e.* sum ejus conjux. *Id. ib.* 12, 5. Matrimonium pacisci inter aliquos. *Suet. Cal.* 25. contrahere, dimittere, tenere, *h. e.* inire, solvere, servare; et *ib.* 12. Polliceri alicui matrimonium suum, *h. e.* se conjugem fore. *Gell.* 1, 6. capessere. *Massur. Sabin.* ap. *eund.* 10, 15. dirimere. *Tac. A.* 15, 53. *extr.* Alii matrimonio se obstringere. *Just.* 10, 1. Filios justo matrimonio suscipere. *Cajus Dig.* 23, 2, 17. Matrimonio jungi. *Papin. ib.* 15. Convenire alicui in matrimonium. ℙ Per synecdochen dicitur de ipsa conjuge. *Just.* 3, 3. *med.* Severius matrimonia sua viri coercent. *Liv.* 10, 23. Convocatis plebejis matrimoniis conquesta injuriam patriciarum. Al. leg. *matronis.* Sic *conjugium* pro uxore ap. *Tac.* [*Recte se habet lectio *matrimoniis;* quae contra monuit *Drakenb.*, non modo in ipso Livio, sed ne in aequalibus quidem scriptoribus simile exemplum occurrere, nihil plane valent ap. *Liv.* quidem, certa MSS. auctoritate. *Suet. Caes.* 52. Ne provincialibus quidem matrimoniis abstinuisse: ubi v. *Burm.* Cf. *Duk.* ad *Flor.* 1, 1. *Graev.* ad *Just.* 41, 2. *Lips.* ad *Tac. A.* 12, 65. Multa exempla e Floro et Justino petita v. ap. *Drak.* ad *Liv.* l. l. Parum etiam differre videntur, quae Noster sq. §. adscripsit: ubi v. *Ernest.* et *Burm. Patruum* ad *Tac.* l. l.] ℙ De ipso genere, et conditione matrimonii, prout splendorem addit, divitias, opes, aliaque commoda. *Just.* 3, 5. Polliceri servis matrimonia interfectorum. *Tac. A.* 2, 13. Matrimonia, ac pecunias hostium praedae destinare. ℙ De bonis a matre relictis, ut *patrimonium* dicitur de relictis a patre, afferuntur loca ex *L. Sen. Ben.* 1, 3. *f.*, *M. Sen. Contr.* 2, 9., *Suet. Aug.* 40. et *Val. Max.* 7, 8. *n.* 2., quae docti viri partim admittunt, partim respuunt, tum ob dubiam lectionem, cum alii cod. *patrimonium* habeant, tum ob insolentiam hujusmodi notionis. V. *Casaub.* ad *Suet. l. c.*

MATRIMUS, a, um, adj. qui matrem habet superstitem: sicut *patrimus*, qui patrem. *Fest.* in *Pater:* Pater patrimus dicebatur apud antiquos, qui cum jam ipse pater esset, habebat etiam tum patrem. ℙ Habet praecipue locum in sacris, in quibus id servabatur, ut qui pueri, puellaeve adhibebantur, patrimi matrimique essent. *Cic. Har. resp.* 11., *Liv.* 37, 3., *Tac. H.* 4, 53., *Macr. Sat.* 1, 6., *Lampr. Elag.* 8., *Vopisc. Aurel.* 19. et *Gell.* 1, 12. ℙ In nuptiis quoque patrimi et matrimi pueri tres adhibebantur: unus qui facem praeferret ex spina alba, qui noctu nubebant: duo, qui nubentem tenebant. *Paul.* ex *Festo.* ℙ Ap. *eund.* est tertiae declin. Matrimes, inquit, et patrimes dicuntur, quibus matres, et patres adhuc vivunt. *Fest. Id.* in *Flaminia.* Flaminia dicebatur sacerdotula, quae flaminicae Diali praeministrabat, eaque patrimes, et matrimes erat, etc. Ubi *patrimes* et *matrimes* recti casus singulares sunt: dubitabitque fortassse quispiam, an *patrimis* et *matrimis* sit legendum. ℙ Lis est inter grammaticos de quantitate paenultimae, quae adhuc est sub judice, quia nihil certi afferri adhuc potuit.

*MATRĪNUS, i, m. *Ματρῖνος*, Italiae flumen, in Piceno, non procul ab Hadria urbe, in mare Hadriaticum influens. *Mela* 2, 4. *B. A.*

MATRIX, īcis, f. femina brutorum, quae fetus gratia alitur: quae et *mater* dicitur. *Varr. R. R.* 2, 5. *med.* Habeo tauros ad matrices septuaginta, duo, unum anniculum, alterum bimum. *Colum.* 7, 3. *med.* de ovib.: Ut eadem ratione matrices ineantur. *Id.* 8, 5. *med.* de gallinis: Ne incubantes matrices ab aliis avibus inquietentur. ℙ Dicitur et de arbore, quae stolones ex se gignit. *Suet. Aug.* 94. *med.* Ex palma enata soboles adeo in paucis diebus adolevit, ut non aequipararet modo matricem, verum etiam obtegeret. ℙ Translate est mater, origo, fons primus. *Tert. Virg. vel.* 5. Eva matrix generis feminini. *Id. adv. Jud.* 2. Primordialis lex data Adae, quasi matrix omnium praeceptorum Dei. *Id. adv. Haer.* 21. Ecclesiae Apostolicae, matrices et originales fidei. *Id. adv. Valent.* 7. Matrix et origo cunctorum. ℙ Est etiam receptaculum fetus in feminis, vulva, *μήτρα. Plin.* 27, 10, 60. Radix glycysides sanat matricem et stomachum, decocta in vino. *Hard.* ex MSS. legit *arteriam, et stomachum. Veg. Vet.* 1, 5. *f.* Ad matricis dolorem medicamen. ℙ Denique est album, seu catalogus certorum hominum: unde *matricula. Tert. Fuga in persec.* 12. In matricibus beneficiariorum, et curiosorum Christiani quoque vectigales continentur.

MATRŌNĂ, ae, f. *οἰκοδέσποινα*, mulier, quae in matrimonium cum viro convenit, quoad in matrimonio manet. Olim distinguebatur a *matrefamilias* ea ratione, qua in ea voce est dictum. Et appellata est *matrona* a *mater*, quia cum in spem prolis duceretur, omen ejus rei in ipso statim nomine esse voluerunt, ut *Gell.* 18, 6. docet. Ceterum *matronae* universim dictae uxores ingenuae, pudicae, honestae, sive filios haberent, sive non: eaeque stolis utebantur, sicut famosae feminae togis. Hinc *Hor. Sat.* 1, 2, 63. quid inter-Est, in matrona, ancilla, peccemve togata? *Id. Od.* 3, 2, 7. illum Matrona bellantis tyranni Prospiciens, et adulta virgo, etc. et *ib.* 4, 59. Matrona Juno. *Id. ib.* 4, 15, 27. Cum prole matronisque nostris Rite Deos prius apprecati. *Ov. Her.* 5, 85. Dignaque sum, et cupio fieri matrona potentis. *Cic. Coel.* 13. Petulanter facimus, si matremfamilias secus, quam matronarum sanctitas postulat, nominamus. *Pl. Cist.* 1, 1, 26. Ubi istas videas summo genere natas, summates matronas. *Cic. Fam.* 7, 6. Matronae opulentae, optimates. ℙ *Matronae* dicuntur etiam Deae regionum, vel urbium tutelares. *Inscr.* ap. *Grut.* 91, 1. Matronis Asericinehabus; et *ib.* 2. Matronis Hamavehis. Alia ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 106. Matronis Gabiabus. V. AUFANIAE et MATRAE. ℙ [*Matrŏnă* paenultima brevi nunc *la Marna*, fluvius Galliae, qui in Lingonum finibus oritur, et in Sequanam, paulo supra Lutetiam, influit. *Caes. B. G.* 1, 1. *Auson. Mosell.* 462. Matrona non Gallos, Belgasque intersita fines. Adde *Sid. carm.* 5, 208.

MATRŌNĀLIS, e, adj. ad matronam pertinens, uxorius. *Liv.* 26, 49. *f.* Quae ne in malis quidem oblitae decoris matronalis estis. *Plin.* 5, 16. Nondum annos quatuordecim impleverat, et jam illi anilis prudentia, matronalis gravitas erat. *Ulp. Dig.* 47, 10, 15. *med.* Si non matronali habitu femina fuerit, et quis eam appellaverit, injuriarum non tenetur: (*matronalem habitum* puto stolam. *Festus:* Matronas appellabant fere eas, quibus stolas habendi jus erat. *Tert.* quoque *Pall.* 4. *med.* nefas fuisse ait, matronam in publico sine stola.) *Colum. prooem. l.* 12. *med.* Apud Romanos fere domesticus labor matronalis fuit; et *mox:* Matronalis sedulitas. *Ov. Fast.* 2, 828. flevit, Et matronales erubuere genae. ℙ *Matronalia, um*, festa Romae a matronis celebrata cal. Mart. in honorem Martis, vel quod is fecundam de se Iliam fecerat, vel quod tempus illud rebus fecundandis aptum est, vel quod eo die Junoni templum dedicatum fuit in Esquiliis; vel denique, quod Sabinae matronae a Romanis raptae pugnam inter eos et parentes interventu diremissent. *Ov. Fast.* 3, 229. et sqq. V. CALENDAE. *Tert. Idol.* 14. *Matronales ferias* appellat.

MATRŌNĀLĬTER, adv. ut matronam decet. *Inscr. Christiana* ap. *Maff. Mus. Ver.* 464, 6. Pescennia Quodvultdeus H. M. F. bonis natalibus nata, matronaliter [nupta, uxor casta, mater pia genuit filios III. et filias II. etc. Ita *matronaliter nupta* pro *matronaliter nuper* legend. monet *Giovenazzi* in *Aveja* p. 71. fretus auctoritate loci *Act. S. Perpetuae* ap. *Ruinart.* Vivia Perpetua honeste nata, liberaliter instituta, matronaliter nupta, *h. e.* justo matrimonio nupta, non concubinae loco habita. *F.*]

MATRŌNĀTUS, us, m. matronalis habitus, et

conditio. *Appul. Met.* 4. Unicam virginem filo liberali, et, ut matronatus ejus indicabat, summatem ejus regionis advehebant. [*Oudend.* recte putat, vocem *matronatus* ex duabus *matronalis ornatus* per compendium scripturae esse contractam. *F.*]

*MATROUM, i, n. *Μητρῶον*, i. e. fanum Matris Deorum. *Plin.* 16, 27. Vitem fuisse Smyrnae apud Matroum biferam. *B. A.*

MATRŪĒLIS, is, m. filius materterae meae, sicut *patruelis* est filius patrui mei. *Aurel. Vict. de orig. gentis Rom.* 13. *extr.* Piso quidem, Turnum matruelem Amatae fuisse tradit. *Mart. Dig.* 48, 9, 1. Si quis patrem, matrem, fratrem, sororem, patruelem, matruelem, etc. occiderit.

MATTĂ, ae, f. *ψιαθος*, storea, teges, quae fit ex cannabe crassiore, junco, scirpo, sparto, aut palma intextis. Alii exponunt culcitam stuppa, vel foeno, vel rudiore lana fartam: repetuntque ejus originem a lingua Hebraea. *Ov. Fast.* 6, 679. plaustroque morantes Sustulit: in plaustro scirpea matta fuit. ℙ Hinc *mattarius*, qui in matta dormit. *August. contra Faust.* 5, 5. Quia in mattis dormiunt, mattarii appellantur: a quorum stratis longe dissimiles fuerunt plumae Fausti, et caprinae lodices.

MATTĂRĬUS. V. in v. praec.

MATTĔA. V. MATTYA.

MATTĔOLĂ, ae, f. parva mattya. *Arnob.* 7, 231. Frustilla haec parvula pro suavibus matteolis sumunt. Alii scribunt *mateola* et *macteola.*

*MATTHAEUS, i, m. *Ματθαῖος*, Evangelista celebris, *Mattheus διονλλάβως* dictus *Prud. Apoth.* 982. (al. 1050.) Latranti obsistit Mattheus rabiemque refellit. *B. A.*

MATTĬĂCUS, a, um, adj. ad Mattiacum, vel Mattium pertinens, quod est opp. Germaniae in Veteravia, in ditione Moguntina; unde *Mattiacos fontes* calidos laudat *Plin.* 31, 2, 17. et *Mattiacas aquas* memorat *Ammian.* 29, 4. et *Mattiacas pilas* commendat *Mart.* tingendis capillis, et canitiei celandae aptas, 14, 27. Si mutare paras longaevos cana capillos, Accipe Mattiacas, (quo tibi calva?) pilas. *Turneb. Advers.* 9, 23. interpretatur saponis quoddam genus. Porro sapo Galliarum inventum est rutilandis capillis, apud Germanos majore in usu viris, quam feminis, ut *Plin.* docet 28, 12, 51. ℙ *Mattiaci oppidi* meminit *Tac. A.* 1, 56., ubi alii leg. *Mattium:* et *Mattiaci agri*, *ib.* 11, 20. et *Mattiacorum* ejus loci hominum, *H.* 4, 37. et *G.* 29. de quib. V. geographos.

MATTĬĀNUS. V. MATIANUS.

MATTĬĀRĬUS. V. MATERIARIUS.

MATTĬCI, cognominantur homines malarum magnarum, atque oris late patentis. *Festus.* Est autem vox Graecae originis: nam *μάττω* vel *μάσσω* est subigo: malis autem cibus subigitur: item *ματτύα, ας*, malam significat. *Hesych.: Ματτύαι, γνάθοι.* Quare ap. *Fest.* male alii leg. *matrici.*

MATTĬUM. V. MATERIARIUS et MATTIACUS et MATIANUS.

MATTUS et Matus, a, um, adj. in Glossis *Isidori* exponitur, humectus, emollitus, subactus, maceratus, a *μάσσω* seu *μάττω*, subigo. *Salm.* ad *Vopisc. Procul.* 13. et alii legunt ap. *Cic. Att.* 16, 13. Longulum sane iter, et via matta, *h. e.* lutosa. Sed mire hic lectio variat. [**Orell.* leg. *via inepta.*] Similiter ap. *Petr. fr. Trag.* 41. *Burm. extr.* Plane matus sum: vinum mihi in cerebrum abiit, *h. e.* madidus, vino subactus, et domitus. Alii leg. *mattus;* alii aliter.

MATTYA et Mattĕa, ae, f. *ματτύα*, omnis generis cupediae, et jucunda edulia, coquorum exquisito artificio facta. *Mart.* 10, 59. Dives, et ex omni posita est instructa macello Coena tibi: sed te mattya sola juvat. Alii leg. *juvant*, ut sit plurale neutrum. *Id.* 13, 92. Inter quadrupedes mattya prima lepus. Alii leg. *gloria. Sen. Controv.* 4, 27. *med.* Ego ad Caesarem non sum iturus cum mattea. *Petr. fr. Trag.* 65. *Burm.* Hanc humanitatem insecutae sunt matteae, quarum etiam recordatio me offendit. Singulae enim gallinae altiles pro turdis circumlatae sunt, et ova anserina pileata. (Ap. *Athen. l.* 14. *c. ult.* parandae mattyae ex gallina, aut perdice, aut columba, traditur ratio: quae aves variis condimentis imbutae, integrae, et cum suis plumis inferri possint.) *Suet. Cal.* 38. Multis venenatas matteas misit. Alii leg. *macteas.* Hinc *matteola* ap. *Arnob.* Improbant Critici si per *et* scribatur, ex origine Graeca, et MSS.

MĂTŪLĂ, ae, f. *ἀμίς*, vas, quo excipitur saccatus corporis humor: cujus *matella* diminutivum est. [*Proprie significat vas aquarium. V. MATELLA.] *Pl. Most.* 2, 1, 39. Jam hercle ego vos pro matula habebo, nisi mihi matulam datis. *Hieron. ep.* 117. *n.* 8. Matulam portare. ℙ Est convicium hominis nihili, meticulosi, inepti. *Pl. Pers.* 4, 3, 64. nunquam ego te tam esse matulam credidi. Quid metuis? ℙ *Est modus matulae* proverbialis dictio, qua inscripsit *Varro* unam e suis Satyris, in qua de ebrietate agebat. Ea nos monitos voluit, non ultra esse bibendum, quam vires ferre possint. Pauca ex ea fragmenta servavit *Non.* 1, 14 et 115., 2, 113. 597 et 794., 15, 12. ℙ [Significat etiam vas quodlibet ad mundum muliebrem pertinens. *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. §. 10. Continentur mundo muliebri specula, matulae, unguenta, vasa unguentaria. *Paul. Sent.* 3, 6, 83. Mundo muliebri cedunt speculum, conchae, situli. Hinc videre est, *situlos*, et *matulas* idem esse. ℙ *Matula conspurcata* translate dicitur impudicus, cinaedus, qui muliebria passus est. *Vet. Schol.* ad *Juven.* 2, 16. Archigallus cinaedus, quem magulum conspurcatum (*corrige* matulam conspurcatam) dicimus, qui publice impudicitiam perpessus est. V. MATELLA. *F.*]

MĂTŪRA, ae, f. Dea praeses frugibus maturandis. *August. C. D.* 14, 8., ubi alii leg. *Matuta.*

MĂTŪRĀTĒ, adv. mature, festinanter. *Pl. Mil.* 4, 2. *f.* Jube maturate illam exire huc. *Liv.* 32, 16. Jussis ceteris, quantum maxime possent, maturate sequi. *Pl. Ps.* 4, 7, 58. Maturate properare.

MĂTŪRĀTĬO, onis, f. actus maturandi, et cum debita maturitate perficiendi. *Auct. ad Her.* 3, 2. Dolus maturatione consumitur.

MĂTŪRĀTUS, a, um, part. a *maturo*, maturus factus, *πέπειρος*. *Cic. N. D.* 1, 2. Temporum varietates, quibus omnia, quae terra gignit, maturata pubescunt. *Id. Sen.* 15. Uva primo est peracerba gustatu, deinde maturata dulcescit. *Plin.* 16, 44, 93. de semine visci: Haec est natura, ut nisi maturatum in ventre avium, non proveniat, *h. e.* concoctum, confectumque. *Id.* 18, 11, 26. Mustum album triduo maturatum, *h. e.* purgatum: nam mustum recens pressum quodammodo crudum est. ℙ Translate est confectus, perfectus. *Plin.* 11 37, 80. Aves quaedam geminos sinus habent: unum, quo merguntur recentia, ut guttur: alterum, in quem ex eo demittunt concoctione maturata. ℙ Item acceleratus, mature susceptus. *Just.* 2, 13. Occupare transitum maturata fuga, jubet. ℙ *Maturato opus est*, opus est celeritate. *Liv.* 1, 58. Ita facto, maturatoque opus esse: rem atrocem incidisse. *Id.* 8, 13. *f.* Sed maturato opus est, quidquid statuere placet. Adde 24, 23. *f.*

MĂTŪRĒ, adv. *ὡραίως, εὐκαίρως*, tempestive, in tempore, hoc est neque cito, neque sero, sed medio quodam tempore, ut *Nigid.* bene ac proprie exponit, ap. *Gell.* 10, 11. Ut enim in frugibus, et in pomis *matura* dicuntur, quae neque cruda et immitia sunt, neque caduca et decocta, sed tempore suo adulta maturataque; ita *mature* fieri dicuntur, quae nec cito nimis, et propere, neque serius tardiusque fiunt, quam par est. Hanc vim, ac temperamentum exprimit illud proverbium, quod frequenter *Augustus* in ore habebat, *σπεῦδε βραδέως, festina lente*, ut est ap. *Suet. Aug.* 27., per quod monebat, ut ad rem agendam simul adhiberetur et industriae celeritas, et diligentiae tarditas: ex quibus duobus contrariis fit *maturitas.* Haec ex *Gell. l. c. Cic. Verr.* 2, 4, 44. Custodes mature sentiunt: signum buccina datur. *Caes. B. C.* 3, 7. Bibulus satis mature occurrit. *Sall. Cat.* 1. *extr.* Priusquam incipias, consulto; et ubi consulueris, mature facto opus est. ℙ Quia vero quod non segniter fit, *mature* fieri dicitur, ut *ib.* subdit *Gellius;* progressa significatio est: et non jam, quod non segnius, sed quod festinatius fit, id fieri *mature* dicitur; cui opponitur sero, tarde, lente. *Cic. Sen.* 10. Nec unquam sum assensus veteri illi, laudatoque proverbio, quod monet, mature fieri senem, si diu velis esse senex. Ego vero me minus diu senem esse mallem, quam esse senem ante, quam essem. *Id. Fam.* 3, 3. Tantus consensus senatus fuit, ut mature proficisceremur, parendum ut fuerit. *Caes. B. G.* 4, 6. Maturius, quam consueverat, ad exercitum proficiscitur. *Suet. Oth.* 1. Quo facto sicut gloriam auxit, ita gratiam minuit, quam tamen mature recuperavit. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 4. Balbum ais mature Romam bene comitatum esse venturum. *Caes. B. G.* 1, 33. *f.* Quibus rebus quam maturrime occurrendum putabat. *Cic. Caecin.* 2. *f.* Ut quaeque res est turpissima, sic maxime, et maturissime judicanda est: at ea, in qua existimationis periculum est, tardissime judicatur. *Id. Or.* 3, 20. Qui omnium maturrime ad publicas causas accesserim. *Nep. Att.* 2. Pater mature decessit, *h. e.* cito, et ante tempus. *Sall. Jug.* 21. Hique mature oppida habuere, *h. e.* ante alios circa populos, qui diutius sine illis agitavere. *Cato* ap. *Charis.* 2, 184. Maximos tumultus maturissime disjeci, atque consedavi, *h. e.* perbrevi tempore. *Suet. Aug.* 32. Judices a tricesimo aetatis anno allegit, id est quinquennio maturius, quam solebant. ℙ Significat etiam tarde, lente, ut poma lente diuque maturescunt, et post diutinum tempus ad maturitatem perveniunt. Hanc, et superiores significationes conjunxit *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 10. Qui homo mature quaesivit pecuniam, Nisi eam mature parsit, mature esurit, *h. e.* qui vix, et aegre quaesivit pecuniam, (ut et *Charis. ib.* exponit p. 183.) nisi in tempore parsit, cito, seu brevi esurit. [*Cf. *Brem.* ad *Suet. Caes.* 26. et ad *Nep. Att.* 2, 1. De superl. maturrime et maturissime V. *Ruddim.* 1, 172.]

MĂTŪRĔFĂCĬO, is, eci, actum, a. 1. ad maturitatem perduco. *Theod. Prisc. de Diaet.* 14. Aqua marina maturefacit duritiam.

MĂTŪRESCO, is, ui, n. 3. *πεπαίνομαι*, maturus fio. *Caes. B. G.* 6, 28. Cum maturescere frumenta inciperent. *Mart.* 11, 8. Poma quod hiberna (*redolent*) maturescentia capsa. *Plin.* 16, 26, 44. Pinus habet fructum maturescentem. Adde 15, 18, 19. ℙ Translate. *Ov. Met.* 14, 335. nubilibus (*puella*) maturuit annis. *Quint.* in *ep. ad Tryphon.* Libros opinabar nondum satis maturuisse. *Cic. N. D.* 2, 27. *f.* Partus maturescunt plerumque novem lunae cursibus. *Plin. ep.* 5, 9. *med.* In flore primo tantae indolis juvenis exstinctus est, summa consecuturus, si virtutes ejus maturuissent.

MĂTŪRĬTAS, atis, f. *πέπανσις*, perfecta coctio succi in fructibus. *Cic. Tusc.* 1, 28. Commutationesque temporum quadripartitas ad maturitatem frugum, et ad temperationem corporum aptas. *Quint. praef. l.* 6. Observatum fere est, celerius occidere festinatam maturitatem, *h. e.* senilem juventam praematurae mortis esse signum, ut ait *Cato* ap. *Plin.* 7, 51, 52. ℙ Item tempus maturum, tempestivitas. *Cic. N. D.* 2, 46. Graviditates, et partus afferat, maturitatesque gignendi. *Colum.* 4, 23. Auspicari amputationem, cum sarmenta justam maturitatem ceperint. *Plin.* 19, 3, 15. Ad maturitatem perducere. *Id.* 13, 4, 7. pervenire. *Id.* 19, 5, 23. Maturitatem adipisci. *Id.* 16, 26, 46. sentire. *Id.* 32, 1, 1. Maturitas partus, *h. e.* cum fetus apte est dispositus, et perfectus nascendo. *Colum.* 12, 6. muriae, *h. e.* cum perfecte salsa est. *Plin.* 12, 7, 14. Siliquae maturitate dehiscentes. ℙ Translate ponitur pro opportunitate, commoda et opportuna occasione. *Cic. Q. Fr.* 3, 8. Sed ejus rei maturitas neque dum venit, et tamen nunc appropinquat. ℙ Item pro perfectione. *Cic. Brut.* 92. Jam videbatur illud in me, quidquid esset, esse perfectum, et habere maturitatem quandam suam. ℙ Item pro processu, accessione, gravitate. *Cic. Fam.* 4, 4. *med.* Tamen hoc studium quotidie ingravescit, credo, et aetatis maturitate ad prudentiam, et his temporum vitiis. ℙ Item pro exacta peritia, et prudentia, quae rebus mature, et diligenter expendendis comparatur. *Tac. H.* 1, 87. Auctoritatem Paulini, vigorem Celsi, maturitatem Galli criminando. *Vell.* 2, 125. Sed haec omnia veteris imperatoris maturitas brevi sopiit, ac sustulit. [**Plin. Pan.* 4, 7. aetatis indeflexa maturitas: ubi v. *Gierig.*] ℙ Item celeritas. *Front. Aquaed.* 105. Maturitatem beneficio Caesaris praestare, *h. e.* efficere, ut beneficium Caesaris mature et cito perficiatur. *Suet. Tib.* 61. Precanti cuidam poenae maturitatem respondit, nondum tecum in gratiam redii. [*H. l. *maturitas* est quod nos dicimus *Beschleunigung.*] ℙ *Maturitates temporum* ap. *Cic. N. D.* 1, 36. sunt certae ordinataeque vices, quibus suo quaeque loco anni tempora invicem succedunt, et post hiemem ver tepidum, post ardores aestatis temperatum autumni frigus opportune et ordine consequitur. Ap. *Liv.* vero 22, 40. *extr. maturitas temporum* (alii leg. *temporis*) est ipsa frugum maturitas, quae suo tempore fit. ℙ *Maturitas orationis*, gravitas, et sedata vis, plenaque auctoritatis et prudentiae. *Auct. dial. de or.* 26. Malim hercule C. Gracchi impetum, aut L. Crassi maturitatem, quam calamistros Maecenatis, aut tinnitus Gallionis. [*Bene hujus vocis in rebus oratoriis significationem exposuit *Ernest.* in *lex. technol. lat. rhet.* p. 252.] ℙ *Maturitas* pro fructu maturo. *Pall.* 3, 9. *med.* Nec parvo constabit, si legatur maturitas cum acerbitate, dispendium. V. ARIDITAS.

MĂTŪRO, as, avi, atum, a. 1. *πεπαίνω*, maturum facio, ad maturitatem perduco. *Tibull.* 1, 4, 15. Annus in apricis maturat collibus uvas. *Plin.* 16, 25, 41. Amygdala Martio mense pomum maturat. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 6. Frumenta maturantur cum plurimum diebus quadraginta. *Pall.* 4, 10. *med.* Locis frigidis praecoquas ficus seramus, calidis eas, quae sero maturant. [*De absoluta, s. intransitiva hujus verbi significatione cf. *Ruddim.* 2. p. 156, 4. ibique *Stallb.* et *Ramsh. Gr. Lat.* §. 74, A. a. 1. p. 163.] ℙ Ponitur et pro emollire, leniorem facere. *Plin.* 23, 1, 16. Vitis alba suppurationes incipientes discutit, veteres maturat et purgat. *Id.* 22, 25, 74. Lupini strumas minuunt, aut maturant. ℙ Ap. *Pall.* 12, 22. electas olivas muria maturare, *h. e.* macerare, condire, et esculentas reddere. ℙ Et pro perficere. *Plin.* 30, 14, 43. Partus conceptos maturat caninum lac potum. *Id.* 9, 57, 83. Ova in sicco maturari. *Id.* 35, 15, 52. Alumen aestivis solibus maturatur. ℙ Translate est perficere, ad exitum perducere. *Liv.* 24, 13. Domum ad coepta maturanda redire jubet. ℙ Saepe est festinare, properare, mature, h. e. cito ac celeriter quippiam facere, cum modo tamen, ut in MATURE dictum est. [*At pertinet *Maturare* non ad celerem consectandi motum, sed ad id ipsum, quod, ut quis celerrime accedat, ita maxime crescere, justam, qua fruitur, formam oculis praebere videtur. Cf. *Doederl.* 2, 138.] *Cic. Fam.* 2, 18. Successor tuus non potest ita matu-

rare, ut tu me in Asia convenire possis. *Liv.* 24, 12. Maturandum Annibal ratus, ne praevenirent Romani. *Caes. B. C.* 1, 63. Eo magis illi maturandum iter existimabant. *Virg. A.* 1, 141. Maturare fugam. *Cic. Cluent.* 61., *Hor. Od.* 3, 7, 16. et *Cels.* 7, 7. *n.* 7. necem alicui. *Suet. Caes.* 80. destinata negotia. *Id. Dom.* 15. sibi exitium. *Just.* 2, 15. opus. *Caes. B. G.* 1, 7. Cum id nunciatum esset, maturat ab urbe proficisci; et *ib.* 2, 5. Flumen exercitum transducere maturavit. *Cic. Att.* 4, 1. *f.* Te exspecto et oro, ut matures venire. *Sall. Jug.* 81. Maturavere iter pergere. *Hor. Od.* 2, 11, 23. eburna dic, age, cum lyra Maturet: *scil.* venire. [*Adde *Suet. Cal.* 49. Aditus ergo in itinere a legatis amplissimi ordinis, ut maturaret orantibus, i. e. redire. Cf. *Gronov.* ad *Liv.* 39, 45. *L. Iunius maturare est jussus*, de simplici usu verbi *maturare* et exemplis infinitivi *ire*, *venire* etc. additi.] ℙ Item ante tempus aliquid facere, praecipere, praeverti. *Virg. G.* 1, 260. Frigidus agricolam si quando continet imber, Multa forent quae mox coelo properanda sereno, Maturare datur. Ubi *Gell.* 10, 11. et ex eo *Macr. Sat.* 6, 8. Duo ista verba, maturare et properare, tanquam plane contraria, scitissime separavit: namque in praeparatu rei rusticae, per tempestates pluvias, quoniam ex necessitate otium est, maturari potest: per serenas vero, quoniam tempus instat, properari necesse est. *Plin.* 2, 8, 6. Lucifer, ut sol alter, diem maturans.

MĂTŪRUS, a, um, adj. *πέπειρος*, qui neque crudus, aut immitis est, neque decoctus, aut caducus, sed tempore suo adultus, et maturatus, ut *Gell.* 10, 11. loquitur: et fere de arborum, terraeque fructibus dicitur, qui legendo edendoque apti sunt. In notatione variant etymologi, et incerta omnia afferunt. [*Isidor.* 17. deducit a *manduco. Vet. Vocab.* a *mandurus*, ad mandendum aptus. *Caes. Scal.* a *mane*, *matuta*, h. e. aurora. *Nunnez.* a *πέπειρος. Doederl.* 2, 139., ubi haec laudantur, *maturus* non cum *manus*, quod Festus voluit, quem refutat, sed cum *magnus*, *mactus* cognatum dicit, proque *macturus* eadem ratione dici, ut *fortis* pro *forctis*, *fluctum* pro *flutum*. Hinc proprie significare *satis auctus*, i. q. ad justam magnitudinem pervenerit, eoque differre ab *adultus*, quod *maturus* finem, utilitatemque spectet, *adultus* absolute ponatur.] *Cic. Sen.* 19. *f.* Poma ex arboribus, si cruda sunt, vi avelluntur; si matura et cocta, decidunt. *Virg. Ecl.* 10, 36. maturae vinitor uvae; et *ib.* 3, 80. Maturae fruges. *Colum.* 4, 29. *med.* Malleolos generosos, et fecundos, et quam maturissimos viti detrahere. *Id.* 12, 6. Matura muria; et *ib.* 17. Maturissimae ficus. ℙ Metonymice est maturans. *Virg. G.* 1, 65. glebasque jacentes Pulverulenta coquat maturis solibus aestas. [**Liv.* 22, 43. maturiora messibus Apuliae loca, i. e. ubi messes citius maturae fiunt.] ℙ Transfertur ad alia. *Virg. A.* 7, 53. Filia matura viro, *h. e.* apta nubendo. *Stat. Silv.* 3, 1, 176. hic sponsae maturus, et illa marito. Et absolute *Hor. Od.* 3, 6, 21. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo. *Colum.* 7, 3. *med.* ovis, *h. e.* pariendo apta. *Mart. Spect.* 14. et *Ov. Met.* 11, 311. Maturus venter. Sic *Just.* 13, 2. (et *Ov. Met.* 9, 282.) Roxanes exspectari partum, quae exacto mense octavo, matura jam ex Alexandro erat. *Nemes. Ecl.* 3, 36. de fronte Bacchi pueri: Flavaque maturo tumuerunt tempora cornu; et *Ov. Met.* 7, 127. maturus infans. *Virg. A.* 12, 438. cum matura adoleverit aetas, *h. e.* apta rebus gerendis. *Val. Fl.* 1, 54. necdum mea proles Imperio, et belli rebus matura, marique. *Liv.* 42, 52. Progenies matura militiae. *Sil.* 14, 495. maturus laudum; et 16, 657. ad arma. *Vell.* 2, 99. L. Caesar viris, *h. e.* togae virili sumendae proximus. [*Frustra hunc locum VV. DD. tentarunt. *Heins.* corrigebat *curis*: *Vascos. veritus.* Sana est lectio, et *maturus* saepius simpliciter dicitur, qui ad virilem aetatem, s., ut *Censorin.* de *D. N.* 14. loquitur, ad viros pervenit. *Am. Marcell.* 16, 7. Quem si Constans imperator olim ex adulto jamque maturum audiret. Similiter immaturus ponitur. *Justin.* 24, 4. inclytum illud Macedoniae regnum brevi, immaturi juvenis temeritate casurum. *Sen. Ben.* 5, 16. Pompejus pro tot honoribus, quos ex maxima parte immaturus invaserat, hanc gratiam reip. reddidit.] *Virg. A.* 10, 257. revoluta ruebat Matura jam luce dies, *h. e.* plena, clara. *Sall. Jug.* 90. Omnia matura sunt, *h. e.* prona, facilia, captu proxima. [**Liv.* 35, 22. Satis matura causa belli.] ℙ Eleganter refertur ad animum, ad orationem, ad ingenium. *Cic. Brut.* 83. *extr.* Ipse Thucydides si posterius fuisset, multo maturior fuisset, et mitior. *Virg. A.* 9, 246. annis gravis, atque animi maturus Aletes, *h. e.* peritus rerum, et prudens. ℙ Item ad aetatem provectam. *Virg. A.* 5, 73. aevi maturus Acestes. *Ov. Met.* 14, 617. Remulus maturior annis; et *ib.* 8, 617. Lelex animo maturus, et aevo. *Hor. Od.* 4, 4, 55. Maturi patres. *Suet. Cal.* 44. centuriones, *h. e.* qui stipendia jam compleverunt. *Just.* 41, 5. Matura senectus. *Id.* 11, 5. Persis longa jam satis, et matura imperia contigisse, *h. e.* quae jam tempus sit deponi. ℙ Est etiam *maturus*, qui debito tempore fit, nec citius, nec tardius. V. MATURE. *Tibull.* 1, 1, 7. Ipse seram teneras maturo tempore vites. *Cic. Att.* 15, 4. Scribendi exspectandum tempus maturius; et *Fam.* 9, 6. Mihi vero ad nonas bene maturum videtur fore. *Id. Div.* 1, 18. *extr.* Maturam mortem oppetere. *Claud. B. Get.* 116. Maturum consilium, *h. e.* quod praecipiti opponitur. ℙ Item qui cito fit, aut qui cito est futurus, imminens. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 1. Ego tibi spem maturae decessionis afferebam. *Auct. ad Her.* 4, 17. *med.* Adolescentes maxime castigant, ut, quibus virtutibus omnem vitam tueri possunt, eas in aetate maturissima velint comparare. *Curt.* 7, 7. *med.* Milites, quibus matura erat missio. *Caes. B. G.* 4, 2. In his locis, quod omnis Gallia ad septentrionem vergit, maturae sunt hiemes. *Ov. Met.* 13, 300. Si mora pro culpa est, ego sum maturior illo. *Hor. Od.* 2, 17, 6. te meae si partem animae rapit Maturior vis. *Id. Ep.* 2, 1, 15. et *Ov. Pont.* 2, 1, 59. Maturi honores. *Tibull.* 4, 1, 205. Seu matura dies celerem properat mihi mortem. *Cic. Caecin.* 3. Maturo judicio condemnari, *h. e.* statim ac sine mora constituto. *Tac. A.* 12, 65. Amplecti Britannicum, robur aetatis quam maturrimum precari. *Colum.* 2, 10. *med.* Matura faba, *h. e.* quae opponitur serotinae; et *ib. med.* satio, *h. e.* quae opponitur seriori. *Id.* 7, 3. *med.* Maturum foenum, *h. e.* quod chordo opponitur. *Cato* ap. *Gell.* 3, 7. Maturum censeo faciundum, ut milites ad verrucam illam ire jubeas, *h. e.* mature, cito, sine mora. [*De superlat. *maturrimus* et *maturissimus* V. *Ruddim.* 1, 172.]

MĂTŪTĂ, ae, f. appellatio est Latina Inus filiae Cadmi, quae postquam Dea facta est, mutato nomine *Leucothee* a Graecis, *Matuta* a Latinis est appellata, ut *Cic.* docet *Tusc.* 1, 12. *f.*, et saepe etiam *Mater Matuta. Ov. Fast.* 6, 545. Leucothee Grajis, Matuta vocabere nostris; et *ib.* 479. Matuta parens. *Paul. in epit. Festi:* Matrem Matutam antiqui ob bonitatem appellabant. Adde *Lactant.* 1, 21. et V. INO, et LEUCOTHEE. ℙ Matris Matutae templum Romae, et Satrici memorat *Liv.* 5, 19. et 23. et 6, 33. et 7, 27. et 25, 7. ℙ In hujus honorem *Matralia* celebrabantur. V. MATRALIA. ℙ Eadem habetur ac Aurora (quamquam alii aliam Aurorae genealogiam tradunt), unde *matutinus:* ob id etiam *Leucothee* dicta, *λευκὴ θεά*, alba Dea, *aurora*, *alba. Lucr.* 5, 655. Tempore item certo roseam Matuta per oras Aetheris auroram defert, et lumina pandit. *Prisc.* 2, 591. Matutinus a Matuta, quae significat auroram, vel, ut quidam, *Λευκόθεαν.* V. LEUCOTHEE. ℙ De alia Matuta V. in RUNCINA.

MĂTŪTĪNĀLIS, e, adj. matutinus. *Auct. carm. Phil.* 15. Vere calente novos componit acredula cantus, Matutinali tempore tunc mitilans.

MĂTŪTĪNĒ et Matutino, adv. matutino tempore. Ut Latina agnoscuntur, illud a *Prisc.* 4, 635., hoc a *Diomed.* 1, 402. Exemplo esse potest illud *Plin.* 7, 53, 54. Obiere, dum calciantur matutino, duo Caesares. V. v. sq.

MĂTŪTĪNUS, a, um, adj. *ἑωθινὸς*, ad auroram, et mane pertinens. *Cic. Fam.* 7, 1. Neque dubito, quin per eos dies matutina tempora lectiunculis consumpseris. *Id. ad Brut.* 2, 4. Hoc paululum exaravi in ipsa turba matutinae salutationis. *Hor. Sat.* 2, 6, 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. [*Cf. *Curt.* 7, 5, 5. matutini frigoris.] *Colum.* 6, 2. et 9, 15. Matutinus dies, *h. e.* mane. *Ov. Fast.* 5, 160. Matutini equi, *h. e.* Aurorae. *Mart.* 14, 125. somni. *Virg. A.* 8, 456. cantus volucrum. *Ov. Met.* 1, 62. radiis juga subditā matutinis, *h. e.* quae primos solis radios vident; [**Lucr.* 5, 463. matutina lumina solis.] *Ov. Met.* 11, 26. matutina cervus periturus arena, *h. e.* in venatione, quae mane fit in circo: nam mane ferarum vel inter se, vel cum hominibus certamina ibi exhibebantur (unde *matutinas feras* dixit *Mart.* 13, 95.), meridie gladiatorum, ut ex *Sen. ep.* 7. et *Suet. Claud.* 34. colligitur. *Ov. A. Am.* 1, 367. matutinos pectens ancilla capillos, *h. e.* herae mane surgentis. *Mart.* 12, 26. Matutinum lutum, *h. e.* quod colligitur mane per urbem discurrendo a salutatoribus: unde ap. *eund.* 1, 56. Matutinum ave; et 12, 68. Matutinus cliens. *Id.* 9, 30. magister, *h. e.* qui mane docet; et 4, 8. Juppiter, *h. e.* qui mane salutatur. Virg. *A.* 8, 465. Aeneas se matutinus agebat. ℙ *Matutinus pater* est Janus, ap. *Hor. Sat.* 2, 6, 20., quia cum sit temporis Deus, eum invocabant diei initio, ut auspicem operum. [*V. *Heindf.* ad h. l.] ℙ Matutina frons *Mart.* 13, 2. est seria et severa, quia mane homines impransi serii esse solent. ℙ *Matutinum* absolute, matutinum tempus. *Plin.* 20, 9, 33. Sumpta acetabulis duobus matutino. *Id.* 27, 4, 10. Pota matutino, vel a coena. *Id.* 4, 12, 26. Serere matutinis, meridie metere. *Id.* 18, 31, 74. Spica exoritur matutino, etesiaeque desinunt. ℙ *Matutinus occasus* est, cum stella mane occidit. *Rutil. Itin.* 1, 633. Et matutinis Hyades occasibus udae.

*MAVIN vel Mavis, oppidum Africae interioris, in Oecalicarum agro. *Plin.* 5, 8. *B. A.*

*MAVITANIA, ae, f. regio Hispaniae Tarraconensis. *Plin.* 3, 3. ed. *Hard.* ubi olim legebatur *Mauritania. B. A.*

*MAUMARUM, i, n. oppidum Aethiopiae, vel in Aegypti Aethiopiaeque confinibus. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

MĀVŎLO. V. MALO.

MĀVORS, ortis, m. *Ἄρης*, Deus belli: unde per syncopen *Mars* factum est. V. MARS. Vox poetica. *Cic. N. D.* 2, 26. *extr.* et *ib.* 3, 24. Mavors dictus, quia magna vertit. *Virg. A.* 6, 873. magnam Mavortis ad Urbem; et *ib.* 8, 630. Mavortis in antro. *Lucan.* 7, 569. Bistonas aut Mavors agitans. *Val. Fl.* 6, 178. Mavors pater. *Ov. Fast.* 4, 828. genitor. ℙ Metonymice est bellum ipsum. *Auson. Idyll.* 4, 64. Jam lego civili mixtum mavorte duellum.

*MAVORTE, *μαφόριον* s. *μαφόρτιον*, genus vestis muliebris. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 282. (al. 286.) Recinus autem dicitur, quod post tergum rejicitur, quod vulgo mavorte dicitur. *Isid. Orig.* 19, 25. Eadem *(stola)* et recinium Latino nomine adpellatur eo, quod dimidia ejus pars retro rejicitur, quod vulgo mavortem dicunt. V. *Cangii Gloss.* in *Mafors*, *Mafora*, etc. et Nostrum in *Recinium. B. A.*

MĀVORTĬUS, a, um, adj. Martius. Vox poetica. *Virg. G.* 4, 464. Mavortia tellus, *h. e.* Thracia. *Id. A.* 1, 280. moenia, *h. e.* Roma. *Val. Fl.* 2, 208. conjux, *h. e.* Venus. *Claud. III. cons. Honor.* 135. nudique seges Mavortia ferri; et *Nupt. Honor. et Mar.* 187. signa. ℙ Item bellicosus. *Ov. Met.* 3, 531. de Thebanis: Mavortia proles: *scil.* nati olim cum armis ex dentibus anguis, ut *Id. ib.* 102. et sqq. narrat. *Val. Fl.* 5, 90. Amazon. *Sil.* 1, 55. juvenem facta ad Mavortia flammat. *Stat. Achill.* 2, 201. studiis multum Mavortia Thrace. ℙ Mavortia vulnera ap. *Grat. Cyn.* 344., quae in proeliis accipiuntur. ℙ Ap. *Ov. Met.* 8, 437. Mavortius est Meleager, qui Martis filius est habitus. V. *Hyg. fab.* 171. ℙ Duae sunt *Inscriptiones* optimae notae, ap. *Grut.* 57, 1 et 2. quarum initium est, *Mavortio sacrum*, cum aliae plures circa illas incipiant, *Mavorti*, aut *Marti sacrum:* ex quo apparet: *Mavortius* ibi substantivi more usurpari.

[MAURĀRĬUS, a, um, adj. ad Mauros pertinens. *Inscr.* ap. *Don.* 315, 10. Ti. Claudius Docimus negotians salsamentarius, et vinarius Maurarius, *h. e.* negotians salsamentorum, et vini e Mauritania: etenim *Plin.* 14, 9, 11. passum Africum a Cretico probari ait. *F.*]

*MAURELLA, ae, f. herbae nomen, de qua *Macer carm.* 2, 34. *B. A.*

MAURI, orum, m. plur. *Μαῦροι*, populi Africae, quorum regio Mauritania. *Μαῦρος*, fuscum, nigrum significat, cujusmodi est gentis color. Aliquando tamen latiore usu pro Numidis, Libybus, Afris ponuntur. *Sall. Jug.* 22. Cetera loca usque ad Mauritaniam Numidae tenent: proxime Hispaniam Mauri sunt; et *ib.* 21. docet, Medos, et Armenios ex Asia navibus in extremam Africam transvectos, accedentibus Libyae populis, et nomen eorum corrumpentibus, barbara lingua Mauros pro Medis fuisse appellatos. *Plin.* 13, 15, 29. Confines Atlanti Mauri, quibus plurima arbor citri, etc. *Strabo l.* 17. ex aliorum sententia tradit, Mauros esse Indos, qui cum Hercule in haec loca transmigraverint. *Juven.* 14, 196. Dirue Maurorum attegias, castella Brigantum. *Val. Fl.* 3, 587. velut refugi quem contigit improba Mauri Lancea, sanguineus vasto leo murmure fertur. *Lucan.* 4, 678. Maurus concolor Indo. *Juven.* 5, 53. nigri manus ossea Mauri; et 11, 125. Et Mauri celeres, et Mauro obscurior Indus. *Nemes. Ecl.* 4, 40. Mauri truces.

MAURĪCĀTIM, adv. Maurice. *Laber.* ap. *Charis.* 2. p. 184. Non intellexi, te Mauricatim scire.

MAURĪCĒ, adv. Maurorum more. *Gell.* 2, 25. ex *Varr. L. L.* Cum dicamus ab Osco, Tusco, Graeco, Osce, Tusce, Graece; a Gallo tamen, et a Mauro Gallice, et Maurice dicimus.

[MAURĪCUS, a, um, adj. ad Mauros pertinens. *Coripp. Joann.* 2, 137. Crudaque sub nigra calcantur Maurica planta, *h. e.* coria, quibus Mauri utuntur. ℙ *Maurīcus, i*, est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 356, 1. M. Valerius Bradua Maurīcus, *h. e.* cos. ann. a Chr. n. CXCI., qui *Mauricus* fortasse est cognominatus, quia Mauros proelio vicit, in Africa enim proconsul fuit, ut probat *Marin. Frat. Arv.* p. 181. *Mart.* 5, 28. Pietate fratres Curtios licet vincas, Quiete Nervas, comitate Rusones, Probitate Macros, aequitate Mauricos. *F.*]

[MAURILLĂ, ae, f. dimin. Maurae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1396, 5. Roscia Cn. F. Maurilla. *F.*]

[MAURĪNUS, a, um, adj. ad Maurum pertinens. Est cogn. R. V. MAURUS. *F.*]

MAURĪTĀNĬA, ae, f. *Μαυρουσία*, regio Africae, ab ortu in occasum extensa, ubi nunc pars occi-

dentalis Barbariae: a *μαῦρος*, obscurus, niger, propter nigredinem populorum. *Manil.* 4, 727. et Mauritania nomen Oris habet, titulumque suo fert ipsa colore. ℙ Duplex fuit, Caesariensis, et Tingitana. *Tac. H.* 1, 11. et *ib.* 2, 58. et 59. et *Plin.* 5, 1, 2. et alibi. ℙ Scribitur et *Mauretania* etiam in nummis Hadriani, teste *Pier.* ad *Virg. A.* 4, 206. et *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 498. ℙ Multa de hac regione *Solin.* 25.

[MAURĪTĀNĬCUS et Mauretanicus, a, um, adj. ad Mauritaniam pertinens. In nummo Hadriani Aug. ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 498. Exercitus Mauretanicus. *F.*]

MAURUS, a, um, adj. *Μαῦρος*, ad Mauros pertinens: et interdum universim Africus. *Hor. Od.* 3, 10, 18. Mauri angues. (*Strabo l.* 17. venenatis serpentibus abundare Mauros tradit.) *Oc. Fast.* 6, 243. Maurae manus, *h. e.* Poenorum arma. *Juven.* 10, 148. Maurus oceanus. *Id.* 12, 4. Maura Gorgon. *Hor. Od.* 2, 6, 3. unda, *h. e.* Africum mare. *Mart.* 14, 90. de mensa acerna: Non sum crispa quidem, nec silvae filia Maurae, *h. e.* citro, qua arbore Mauri abundant. *Stat. Silv.* 1, 3, 35. postes Mauri, *h. e.* citrini. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1068, 8. Marti Augusto L. Junius Maurus Larum Aug. magister dedit, Junia Maurina F. dedicavit. *F.*]

MAURŪSĬĀCUS, a, um, adj. Maurusius, Maurus. *Mart.* 12, 66. Et Maurusiaci pondera rara citri.

[MAURŪSĪNUS, a, um, adj. ad Maurusios seu Maurusiam pertinens, populos seu regionem Africae, qui plerumque Mauritani, et Mauritania appellantur. *Not. Tir.* p. 137. Maurusia, Maurusinus. Perperam hic scribitur *Marusia*, *Marusinus*. *F.*]

MAURŪSĬUS, a, um, adj. *Μαυρούσιος*, idem quod Maurus: et aliquando pro Libye, Numida, Afro ponitur. *Strabo l.* 17. docet, *Maurusios* dici a Latinis, qui a Graecis *Mauri*. Sed et hoc usu Latinum factum est. *Coel.* ap. *Serv.* ad *Virg. A.* 5, 206. Maurusii, qui juxta oceanum colunt. *Virg. ib.* Maurusia gens. *Nemes. Cyn.* 259. tellus. *Sil.* 11, 414. pubes. *Id.* 10, 402. arundo, *h. e.* jaculum. *Liv.* 24, 49. Syphax in Maurusios refugit. *Lucan.* 9, 426. tantum Maurusia genti Robora divitiae, quarum non noverat usum. ℙ Legitur et *Maurisius*, sed minus recte: nam in antiquis codicibus, teste *Pier.* ad *Virg. l. c.* per *u* scribitur.

MAUSOLĔUM, i, n. *Μαυσωλεῖον*, sepulcrum Mausoli regis Cariae. Hunc Artemisia uxor adeo dilexisse traditur, ut mortui crematique cineres vino dilutas ebiberet: et praeterea sepulcrum marmoreum exstruxit summa magnificentia et claritate. Attollebatur in altitudinem vigintiquinque cubitis, in circuitu habebat pedes quadringentos undecim, cingebatur columnis triginta sex. Caelavere in eo pariter Scopas, et aemuli ejus Bryaxis, Timotheus, Leochares: qui maxime fecere, ut id opus esset inter septem miracula. Accessit quintus, Pythis, qui in summo quadrigam marmoream sculpsit. V. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 9. et *Gell.* 10, 18., ubi alia multa hac de re. ℙ Etiam ipsius Mausoli regia domus Helicarnassi structurae celebris fuit: laudaturque a *Plin.* 35, 14, 49. et 36, 6, 6. ℙ Hinc quodlibet sumptuosius sepulcrum ac regium, *mausoleum* dicitur. *Mart.* 5, 64. Jam vicina jubent nos vivere mausolea, Cum doceant, ipsos posse perire Deos. *Flor.* 4, 11. *f.* de Cleopatra: Incautiorem nacta custodiam, in mausoleum se (sepulcra regum sic vocant) recipit. *Suet. Aug.* 100. et *alibi* de monumento usurpat, in quo sepultus est Romae Augustus. ℙ Adjective *Prop.* 3, 1, 59. Nec mausolei dives fortuna sepulcri.

*MAUSOLUS, i, m. *Μαύσωλος*, rex Cariae, Artemisiae maritus. V. in *Mausoleum*, et locis citatis adde *Melam* 1, 16. *Cic. Tusc.* 3, 31. *B. A.*

*MAXALA, oppidum Libyae interioris. *Plin.* 5, 5. *B. A.*

[MAXENTĬĀNUS, a, um, adj. ad Maxentium Aug. pertinens. *Lact. Mort. persecut.* 44. Milites Maxentiani. *F.*]

*MAXENTĬUS, i, m. crudelissimus tyrannus, qui a Praetorianis Romae Augustus nuncupatus, omnibus exitiis in nobiles et Christianos saeviit, donec eum Constantinus signo in aere viso vicit, et ille fugiens in Tiberi periit. *Eutrop.* 10. *Aurel. Vict.* in *Epit.* 54 et 57. ℙ Hunc a vermibus corrosum plerique scribunt. *B. A.*

*MAXĔRAS, ae, m. *Μαξήρας*, Hyrcaniae fluvius. *Plin.* 6, 16. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Mazeras*. *B. A.*

MAXILLĂ, ae, f. *σιαγών*, [*Dimin. est a *mala*, q. v.] os, in quo infixi sunt dentes. Quid proprie sit, dictum est in MALA ex *Celso*. Sed eadem fere ratione, qua *mala* accipitur. *Plin.* 11, 37, 60. Maxillas crocodilus tantum superiores movet; et *ib.* 62. Camelus in superiore maxilla primores dentes non habet. *Id.* 32, 7, 26. Maxilla dolens. ℙ Translate. *Augustus* ap. *Suet. Tib.* 21. Miserum populum R., qui sub tam lentis maxillis erit, *h. e.* sub tam lenta saevitia. ℙ In illo *Persii* 4, 37. Tu cum maxillis balanatum gausape pectas, Inguinibus quare detonsis gurgulio exstat? *maxillas* quidam interpretantur pectinem, qui radios habet instar dentium infixos, *ὀδοντωτὸν κτένα*: et *balanatum gausape* comam intelligunt unguento balanino delibutam. [Alii melius *gausape* promissam barbam intelligunt, quam nonnulli ad severioris vitae ostentationem alere solebant, cum tamen circa virilia effeminatorum more vulsi essent. Huic porro simile est illud *Juven.* 2, 20. et de virtute locuti Clunem agitant. *F.*]

MAXILLĀRIS, e, adj. ad maxillam pertinens. *Maxillares dentes*, qui et molares, *χραντῆρες*, *mascellari*. V. DENS. *Cels.* 6, 9. *med.* et *Plin.* 11, 37, 63. et 32, 7, 26. et *ib.* 10, 50.

*MAXILLO, as, *στομοχοπῶ* *Gloss. Gr. Lat.* Fuerit itaque, maxillam alicujus verberare, malam percutere. *B. A.*

*MAXILŪA, ae, oppidum Hispaniae Baeticae. *Plin.* 35, 14. ed. *Hard.* Antea legebatur *Massia*. *B. A.*

MAXĬMĔ, et antiquo more Maxume, *μάλιστα*, adv. superlat. a *magis;* summe, vehementissime, plurimum, maximopere, valde. Jungitur verbis, et adjectivis positivis. *Cic. Off.* 1, 15. *extr.* Ut quisque maxime opis indigeat, ita ei potissimum opitulari; et *ib.* 19. Ut quisque animi magnitudine maxime excellit, ita maxime vult princeps omnium esse. *Sall. Cat.* 56. Sed vos non timetis eam: immo vero maxime. *Cic. in Sen.* 2. Vir maxime fidelis, et minime timidus. *Caes. B. G.* 1, 3. Maxime plebi acceptus; et *ib.* 9. Loca maxime frumentaria; et *ib.* 2, 4. Nervii, qui maxime feri inter ipsos habentur. *Nep. Milt.* 1. et *Cim.* 3. Cum unus omnium maxime floreret. *Id. Alc.* 3. Hoc maxime convenire in Alcibiadem videbatur. ℙ *Ut cum maxime* ad tempus refertur: *ut qui*, et *quam qui maxime* ad personam. *Cic. Q. Fr.* 2, 6. *med.* Domus celebratur ita, ut cum maxime. V. CUM-MAXIME. *Id. Fam.* 5, 2. *med.* Tam sum amicus reipublicae, quam qui maxime; et *Liv.* 5, 25. *med.* Grata ea res, ut quae maxime senatui unquam fuit. ℙ Cum superlat. *Liv.* 41, 23. Ego maxime gravissimam omnium rem agi arbitror. Al. leg. *maximam, et gravissimam.* [*V. *Gronov.* ad h. l. et *Drak.* ad 40, 21.] *Cic. Att.* 12, 38. Aberratio a dolore, quae maxime liberalissima est. Al. leg. *liberalis*. [*Orell. leg. *liberalissima*. Adde *Verr.* 2, 2, 66. Tauromenitani maxime ab injuriis nostrorum magistratuum remotissimi consuerant esse: ubi tamen *maxime* rectius cum consuerant conjungi posse videtur: codd. aliq. habent remoti: cf. *Garat.* ad h. l.] *Gell.* 13, 16. Hi sunt vel maxime humanissimi. *Colum.* 9, 3. Quanto grandior apis, tanto pejor: si vero saevior, maxime pessima est. *Est qui suspecta haec verba habet.* [*Vides, quum neque codices, neque critici consentiant, jure meritoque hoc loquendi genus a *Ruhnk.* ad *Vell.* 2, 27, 1. non dicam ad sordes, ad ea tamen rejici, quae bonis scriptoribus parum conveniant. Cf. *Ruddim.* 2, 305. sq. et *Rumsh. Gr. Lat.* §. 155. 6. *n.* 1.] ℙ Praeponitur interdum *quam*, aut *vel* augendi gratia. *Cic. Or.* 1, 34. Versibus propositis quam maxime gravibus; et *mox:* Verbis, quam maxime possem, lectis; et *ib.* 33. Dicere quam maxime ad veritatem accommodate; et *Part.* 33. Quae quidem vel maxime suspicionem movent. ℙ Habet post se, cum gradatim descenditur, particulas *mox*, *deinde*, *post*, *tum*, et hujusmodi. *Colum.* 3, 12. *med.* Saserna maxime probat solis ortum, mox deinde meridiem, tum occasum. *Id. Arbor.* 16. Vitem maxime opulus alit, deinde ulmus, deinde fraxinus. *Cic. Rabir. Post.* 12. Me scilicet maxime, sed proxime illum quoque fefellissem. *Id. Caecin.* 9. Maxime fuit optandum Caecinae, ut controversiae nihil haberet: secundo loco, ut ne cum tam improbo homine: tertio, ut cum tam stulto. ℙ Cum adverbiis comparativorum. *Sall. Cat.* 37. Imperium multo maxime miserabile. [*Amat hanc dicendi rationem *Sall.* Ita *Jug.* 6. *in.* sed multo maxime ingenio validus.] ℙ Saepe est praecipue, cum primis, praesertim. *Cic. N. D.* 2, 66. Quae ratio poetas, maximeque Homerum impulit, ut, etc. *Id. Dom.* 18. Intuemini paulisper animis juventutem, et eos maxime, qui, etc. *Id. Att.* 7, 12. *med.* Scribe aliquid, et maxime, si Pompejus Italia cedit. *Id. Fin.* 5, 1. Constituimus, ut ambulationem conficeremus in Academia, maxime quod is locus a turba vacuus esset. *Nep. Iphicr.* 3. Quod cum in aliis rebus declaravit, tum maxime in Amyntae liberis tuendis. *Plin.* 25, 5, 21. Melampodion caput aggravans, maxime nisi praesumatur allium. *Colum.* 12, 53. *med.* Haec salsura luna decrescente, maxime per brumam, sed etiam mense Februario commode fiet. ℙ [*Ponitur et cum numeralibus, ex Graec. more. *Quint. Inst.* 5, 14, 5. Maxime quinque; et *ib.* 6, 3, 22. Usus autem maxime triplex: ita legend. ex emend. *Gesneri* pro vulg. *simplex*. V. *Spalding.*] ℙ In responsionibus est assentientis, concedentis, affirmantis. *Ter. Eun.* 1, 2, 109. Tu Parmeno fac illi adducantur. *Pa.* maxime; et 2, 3, 42. Nonne hoc monstri simile est? quod ais? *Pa.* maxime; et *Hec.* 4, 4, 86. Puerum, Phidippe, mihi cedo: ego alam. *Phi.* maxime. *Pl. Stich.* 4, 1, 32. Praesente te, huic apologum agere unum volo. *Epi.* maxime. Adde *eund. Curc.* 2, 3, 36. ℙ Pro Ut plurimum, *Gell.* 17, 8. Puer ad annos maxime natus octo. ℙ [*Differunt *potissimum* et *maxime:* hoc gradationem, illud eligendi notionem involvit. Ita *Ramsh. Gram. Lat.* §. 153. *n.* 1. ubi haec laudantur: *Cic. Fam.* 12, 25. De te audiebamus ea, quae maxime vellemus; et *N. D.* 1, 3. Multis mirabile videtur, eam potissimum probatum esse philosophiam, quae lucem eriperet.]

[MAXĬMĬĀNUS, i, m. ad maximum pertinens. Est cogn. R., ut M. Aurelius Valerius Maximianus Herculius, a Diocletiano consors imperii factus, saevus Christianorum persecutor, tandem a Constantino M. Massiliae obsessus sibi ipse fauces elisit laqueo. Ejus nummos illustrat *Eckhel. D. N. V.* T. 8. p. 15. et sqq., illius vero impia facinora narrat *Lact. Mort. persecut.* 8. 9. 18. 20. etc. *F.*]

[*MAXIMILIANUS, i, m. est cogn. R. in *inscr.* ap. *Grut.* 284, 1. et 471, 8. et 1055, 5. Adde *Symmach. ep.* 8, 48, 51. Scribitur et *Maximillianus* in *inscr.* ap. *Manut. orthogr.* s. v. ubi tamen *Grut.* 441, 5. *Maximilianus* exhibet, sine ulla lectionis varietate. Hinc quamquam a *Maximillus* oriundum, non, ut alii volunt a *Maxaemilianus*, simili commutatione *ae* in *i*, ut *aequus*, *iniquus;* *laedo*, *illido*, etc., praeferendum videtur, ut melius comprobatum, *Maximilianus*. V. *Schneid. Gr. Lat.* 2, 411.]

[MAXĬMILLUS, a, um, dimin. maximi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 882, 10. L. Oceaneolus Maximillus. Alia ap. *Fabr.* p. 14. *n.* 61. Modia Maximilla. *F.*]

[MAXĬMĬNUS, a, um, adj. ad maximum pertinens. Est cogn. R., ut C. Julius Verus Maximinus, Thrax natione, ex pastore miles, mox Augustus, ann. a Chr. n. CCXXXVIII. occisus est; ejus nummos illustrat *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 290. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 96. *n.* 216. Sergia Maximina. *F.*]

[MAXĬMĬŎLĂ, ae, f. dimin. maximae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 769, 6. Magnia Maximiola. *F.*]

MAXĬMĬTAS et Maxumitas, atis, f. magnitudo apud veteres. *Lucr.* 2, 497. Ne quaedam cogas immani maximitate. *Arnob.* 6, 204. Porrigere se longius, atque in maximitatem producere.

MAXĬMOPĔRE. V. MAGNOPERE.

MAXĬMUS. V. MAGNUS.

*MAXULLA, ae, f. opp. Africae propriae, in Zeugitana, medio inter Carthaginem Clupiamque loco. *Plin.* 5, 4. ℙ *Maxula* audit *Anton. Itin. B. A.*

MAZĂ, ae, f. *μάζα*, farina hordeacea, vel panis lacte, sero, aut aqua subactus, quem *Varr. R. R.* 2, 9. *med.* et *Colum.* 7, 12. *med.* canibus in cibum dari jubent. *Grat. Cyn.* 307. Lacte novam pubem, facilique tuebere maza. Sic *Nemes. Cyn.* 161. Interdumque cibo Cererem cum lacte ministra.

*MAZACA, ae, f. *Μάζακα*, civitas Cappadociae. *Hirt. B. Alex.* 66. *Plin.* 6, 3. ℙ *Caesarea* postea appellata est, teste *Plin. ib.* et *Eutr.* 7, 6. *B. A.*

MAZĂCES, um, m. plur. incolae Mazacae, urbis Numidiae, qui et *Mazacenses* sequiori tempore sunt appellati, ut probat *Morcell. Afr. Christ.* T. 1. p. 220. Hi equitandi arte olim noti fuerunt, quia his locis generosi equi alebantur: unde in comitatu principum R. saepe leguntur. V. NUMIDAE. *Suet. Ner.* 30. *extr.* [Fecisse iter traditur armillata et phalerata cum Maxacum turba, atque cursorum. ℙ Etiam singul. num. *Lucan.* 4, 681. tr mulum cum torsit missile Mazax. *Claud. Laut. Stilich.* 1, 356. pavidus projectat missile Mazax. ℙ *Μαζαχηνοὶ* vero Graece, et Latine *Mazaces* sunt appellati incolae urbis Mazacae in Cappadocia, quae a Tiberio in honorem Augusti Caesaris Caesarea est appellata, cujus meminit *Plin.* 6, 3, 3. et *Eutrop.* 7, 6. *F.*] ℙ *Mazices* audiunt *Ammian.* 29, 25. ℙ *Mazax*, num. sing. dixit *Claud. de laud. Stilich.* 1, 356. ℙ Fuere et *Mazaces* populi Asiatici, ultra Maeotidem paludem. *Plin.* 6, 7. ubi accusat. *Mazacas* est, ut sit fortasse *Mazacae*, *arum*, casus rectus num. plur. *B. A.*

MAZAEUS. V. MAEZEIUS.

*MAZAGAE, arum, Indiae oppidum. *Curt.* 8, 10. *B. A.*

MAZĂRĂ. V. MATERIS.

MAZŌNŌMUS, i, m. *μαζονόμος*, *μαζοφόρος*, lanx: a *μάζα*, maza. Primo enim sic dicebatur vas, in quo maza apponebatur, nempe quia solerent mazas *νέμειν*, h. e. distribuere. Sed postea usurpari coepit generatim pro omni lance rotunda. *Hor. Sat.* 2, 8, 86. Mazonomo pueri magno discerpta ferentes Membra gruis. [*Acro* ad *l. c.* mazonomum *magnum salsare*, et *Schol. Cruq.* vocat *magnam scutellam*. [*Cf. *Heindf.*] V. SALSARE. *F.*] *Varr. R. R.* 3, 4. Ut in eodem tecto ornithonis inclusum triclinium haberet, ubi delicate cenitaret: et alios videret in mazonomo positos coctos, alios volitare circum fenestras captos. [*Nemes. de aucup.* 16. Saepe ego nutantem sub iniquo pondere vidi Mazonomi puerum, portat cum prandia,

circo, Quae consul praetorve novus construxit, ovanti. *F.*]

ME

ME pro *miki*. V. EGO.

MĔĀBĬLIS, e, adj. *πόριμος*, qui facile meat, et quoquo penetrat. *Plin.* 2, 5, 4. Aer vitalis, et per cuncta rerum meabilis, totoque consertus. ℙ Item qui transiri facile potest. *Id.* 6, 1, 1. Transitus vel bubus meabilis.

[MĔĀCŬLUM, i, n. idem ac meatus. *Capell.* 8, 274. Apud vos, Superi coelestesque, qui vestra recensebitis meacula, non tacebo, *h. e.* qui cognoscetis vestros in coeli regionibus excursus; hic enim loquitur Astronomia. Alii minus recte leg. *metacula*. *F.*]

*MEARUS, i, m. Hispaniae Tarraconensis amnis. *Mela* 3, 1. *med. B. A.*

MĔĀTIM, adv. ponitur a grammaticis ut Latinum, a *meus* personam tantum significans: et exponunt meo more; sicut *tuatim* tuo more. *Prisc.* 12, 949., *Donat. ed.* II. p. 1759., *Serg. in Donat.* p. 1850., *Cledon.* p. 1919. et *August. Gramm.* p. 2010., sed nullo praeterea confirmant exemplo.

[MĔĀTOR, oris, m. viator, qui meat. *Inscr.* ap. *Guarin.* in *Prosod. Lat. fund.* p. 133. Dole, meator, quisquis hoc legis carmen. Alia ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 146. Interpres Divum, coeli terraeque meator, *h. e.* Mercurius, qui cum sit Jovis nuncius, e coelo ad terram saepius meare solet. *F.*]

MĔĀTUS, us, m. *πόρος, πορεία*, actus meandi, itio, progressus, motus. [*Poetica et ap. argenteae aetatis scriptores usitata vox est.] *Lucr.* 1, 128. solis lunaeque meatus Qua fiant ratione. [*Frequenter h. v. usurpat *Lucr.* Adde 2, 208. Nocturnasque faceis, — Nonne vides longos flammarum ducere tractus, In quas quemque dedit parteis natura meatum; V. in f.] *Virg. A.* 6, 850. Coeli meatus radio describere. *Tac. H.* 1, 62. Aquila leni meatu, velut dux viae, praevolavit. *Petr. Sat.* 122. de coelo Delphicus ales Omina laeta dedit, pepulitque meatibus auras. *Tac. A.* 6, 28. Ubi par oneri, par meatui sit. *Sil.* 12, 102. Nubivagus meatus. *Eum. Pan. ad Constant. Caes.* 8. Regionem obliquis meatibus Scaldis interfluit. *Quint.* 7, 10, 10. Pulsus venarum, caloris motus, spiritus meatum sentire. Sic *Plin. ep.* 6, 16. *med.* Meatus animae gravior et sonantior. *Plin. alter* 2, 16, 13. Flexuosus draconum meatus. *Id.* 3, 1, 1. Oceanus avido meatu terras demergens. [**Lucan.* 1, 418. at mihi semper Tu, quaecumque moves tam crebros causa meatus, Ut superi voluere, lates. Laud. *Cort.* ad h. l. *Mel.* 3, 1. An luna causas tantis meatibus praebeat.] *Claud. in Ruf.* 1, 5. Praescriptosque mari fines, annisque meatus. ℙ Ubi ait *Solin.* 30. *med.* Lupi in saliendo ita nisus habent alitis, ut non magis proficiant cursu, quam meatu: *Salmasius*, quid inquit, hic *meatum* vocet, sane nescio: illud scio, eum nugari. Fortasse *Solin.* illud *meatum* pro nisu saliendi posuit: quod si est, improprie certe est locutus. ℙ Item ipse locus, per quem itur, transitus, via. *Val. Fl.* 3, 403. specus, Umbrarumque meatus Subter. *Plin.* 19, 5, 26. *n.* 14. Meatum vomitionibus praeparare; et 28, 13, 55. laxare spirandi. *Tac. A.* 14, 51. impedire. [**Lucan.* 4, 327. nulloque humore rigatus Aeris alternos angustat pulmo meatus: ubi *Cort.* praeter alia laudat *Eurip. Hec.* 567. *Τέμνει σιδήρῳ πνεύματος διαβρόας:* ibique *Schol. τὰς ἀρτηρίας καὶ φλέβας τὰς τῆς ἀναπνοῆς.*] *Plin.* 20, 21, 84. Malvae decoctae succus pori meatus suaves facit. Ubi *Hard.* Urinae credo meatum intelligit. [**Lucan.* 1, 664. Cur signa meatus Deseruere suos. Similiter locutus est *Aristoph. Nub.* 584. *Ἡ σέληνη δ' ἐξέλιπέ γε τὰς ὁδοὺς;* quod de eclipsi et obscuratione lunae recte interpretatur *Schol.*] [*Tac. G.* 4. Danubius in Ponticum mare sex meatibus erumpit. *Claud. B. G.* 336. Bifido meatu divisus Rhenus. *F.*] ℙ [*Hinc *meatus*, ut alias *via* et Gr. *ὁδὸς*, dicitur pro ratione, methodo, qua aliquid fit. *Lucr.* 2, 957. Inque suos quidquid rursus revocare meatus; et 5, 194. et in taleis venere (primordia rerum) meatus, Qualibus haec rerum geritur nunc summa novando.]

MĔCASTOR, *νὴ τὸν Κάστορα*, juramentum muliebre. *Festus:* Mecastor, et mehercules jusjurandum erat: quasi diceretur, ita me Castor, ita me Hercules, ut subaudiatur, juvet. *Gell.* 11, 6. esse ait feminarum proprium, sicut *mehercules* virorum: quod et in ECASTOR adnotavimus, et fideliter *Ter.* et *Pl.* servare dicuntur. *Ter. Hec.* 1, 2, 8. Salve mecastor Parmeno. *Sy.* et tu edepol, Syra. *Pl. Aul.* 1, 1, 28. Nec nunc mecastor, quid hero dicam, queo comminisci. *Id. Stich.* 1, 3, 87. Certo mecastor id fuit nomen tibi. ℙ Nihilominus utuntur hoc juramento parasitus ap. *eund. Asin.* 5, 2, 46. et Argyrippus *ib.* 80. V. ECASTOR.

MECHĂNĒMA, ătis, n. *μηχάνημα*, ingeniosum manus artificium, artificiosum opus: a *μηχανή*, machina, inventum. *Sidon. ep.* 1, 9. Deus bone! quae ille digitis mechanemata facit!

MECHĂNĬCŌS, adv. Graeca positione, mechanico artificio: sic Organicῶς, organico. Utrumque legitur ap. *Vitr.* 10, 1. V. ORGANUM.

MECHĂNĬCUS, a, um, adj. *μηχανικός*, ad eas res pertinens, quae manu simul et ingenio fiunt, et fabrili artificio constant: a *μηχανή*, artificium, machina. *Gell.* 10, 12. Simulacrum columbae e ligno ab Archyta ratione quadam disciplinaque mechanica factum. *Lamprid. Alex. Sev.* 22. Mechanica opera Romae plurima instituit. *Firm. Math.* 6, 31. *med.* Artis mechanicae divinus repertor. *Rhemn. Fann. de ponderib.* 102. Quod tibi mechanica promptum est depromere musa, *h. e.* mechanicae artis instrumento, et ingenio. *Appul. Apol.* Me, cum apud eum multas geometricas formas e buxo vidissem affabre factas, invitatum ejus artificio, quaedam mechanica ut mihi elaboraret, petisse. ℙ *Mechanicus*, *i*, m. absolute. *Colum.* 3, 10. Sipho, quem diabeten vocant mechanici. *Suet. Vesp.* 18. Mechanico grandes columnas exigua impensa perducturum in Capitolium pollicenti, etc. *Lucil.* ap. *Fest.* in *Petauristae:* Sicuti mechanici cum alto exsiluere petauro, *h. e.* qui in machinis mira edunt populi oblectandi gratia. ℙ [*Mechanica*, *ae*, f. absolute est ars mechanica. *Symmach. ep.* 10, 38. (al. 45.) Cyriades mechanicae professor super basilicae atque pontis immodico sumptu perstrictus est. *F.*]

[MECHĂNĬSMĂ, ătis, n. idem ac mechanema. *Cassiod. Var.* 1, 45. Mechanisma solum est, quod illam *(naturam)* ex contrariis appetit imitari. *F.*]

[MECHIR, iris, m. nomen mensis apud Aegyptios, qui maxime Romanorum Januario, et aliqua ex parte Februario respondebat. *Plin.* 6, 23, 26. Ex India renavigant Mechiris Aegyptii mensis intra diem sextum, quod fit intra idus Januarias nostras. De hoc mense plura habet *Jablonsk. Opusc.* T. 1. p. 143. *F.*]

*MECHOPANES, pictor, Pausiae pictoris discipulus. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

MĔCOENAS vel Mēcaenas. V. MAECENAS.

[MĔCON, onis, f. *μήκων*, papaver. *Plin.* 20, 19, 80. Tertium genus est tithymalon, mecona vocant, alii paralion, folio lini, albo, capite magnitudine fabae. Adde *Appul. H.* 53. et 91. *F.*]

MĔCONIS, idis, f. *μηκωνίς*, genus lactucae atrae, et amarae, quae lacte soporifero, instar papaveris, abundat: *μήκων* enim papaver significat. *Plin.* 19, 8, 38. et 20, 7, 26. V. FOLLICULOSUS.

MĔCONĪTES, ae, m. *μηκωνίτης*, gemma papaver exprimens, quod Graece *μήκων* est. *Plin.* 37, 10, 63.

MĔCONĬUM, ii, n. *μηκώνιον*, ap. *Plin.* 20, 18, 76. et 25, 12, 91. est succus expressus ex capitibus et foliis papaveris decoctis. ℙ Item herba, quae et *peplis* dicitur. *Plin.* 27, 12, 93. ℙ Item prima excrementa, quae infantes emittunt. *Id.* 28, 4, 13.

MĒCUM. V. EGO.

*MECYBERNA, ae, f. *Μηκυβέρνη*, oppidum Macedoniae. V. v. sq. *B. A.*

[MĔCYBERNAEUS, a, um, adj. *Μηκυβερναῖος*, ad Mecybernam pertinens, Macedoniae oppidum, in paeninsula Pallene. *Mela* 3, 3. Mecybernaeus flexus. *Plin.* 4, 10, 17. sinus. *F.*]

*MEDAMA, *Μέδαμα*, oppidum Italiae superioris, in Bruttiis. *Mela* 2, 4. *med.* ℙ *Medma* contracte audit *Plin.* 3, 5. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Medua. B. A.*

*MEDAMNE, es, vel Medamna, ae, f. i. q. Mesopotamia. *Prisc.* (vel *Rhemn. Fann.*) *Perieg.* 909. Indigenae populi pro re dixere Medamnam (Medamnen). *B. A.*

[MĔDĂMUS, i, m. *μηδαμὸς*, nullus, nemo. Est nomen proprium R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1058, 2. Medamus Acrisii F. *F.*]

[MEDAURĬĀNUS, a, um, adj. ad Medauram, seu Madauram pertinens, Numidiae urbem. *Inscr.* ap. *Grut.* 860, 12. Memoriae Aureliae Graphicianae Numida, et Catullus Medauriani. V. MADAURENSIS. *F.*]

MEDDIX, icis, m. nomen magistratus ap. Campanos: est pro *meddinx* ab Hebr. מִדִּין *middîn*, in judicio, seu qui judex est; olim enim apud orientales populos summus eorundem magistratus appellabatur judex, quia ejus erat praecipua judicandi cura, V. SUFES; vel est a *μέδων*, curator, imperans. *Festus:* Meddix apud Oscos nomen magistratus est. *Ennius:* Summus ibi capitur meddix, occiditur alter. V. v. sq. ℙ Sunt qui scribunt *medix.* [*Hunc locum, quem paucis *Forc.* absolverat, magnopere auxit *F.*]

MEDDIXTŪTĪCUS, i, m. summus apud Campanos magistratus: vox Osca composita ex duabus, *meddix*, et *tuticus*, q. v. s. l. *Liv.* 22, 19. Praerat Statius Metius, missus ab Cn. Magio Atellano, qui eo anno meddixtuticus erat. *Id.* 26, 6. Meddixtuticus, qui summus magistratus apud Campanos est, eo anno Seppius Lesius erat. *Inscr.* Herculanensis ap. *Rosin. Dissert. isagog.* p. 38. L. Labeo, L. Aquilius meddixtutici etc. Ex qua apparet, geminum fuisse magistratum, quorum alter alternatim imperium haberet in bello, ut Romae consules. V. *Lanzi Sagg. di ling. Etr.* T. 2. p. 609. ℙ Sunt qui scribunt *medixtuticus*, alii vero perperam *mediastuticus.*

MĒDĒA, ae, m. *Μήδεια*, insignis maga fuit, Aeetae Colchorum regis filia, quae cum Iasonis amore capta esset, facilem illi ad aureum vellus aditum praebuit, domitis tauris, et sopito pervigili dracone, qui noctes diesque illud asservabat: quo facto, patris iram metuens, Iasonem in Graeciam secuta est, patremque insequentem, discerptis Absyrti fratris membris, et per viam dispersis, retardavit. Repudiata deinde ab Iasone, filios suos, quos ex eo susceperat, occidit, Glaucamque Creontis filiam, cum qua Iason secundas contraxerat nuptias, incensa regia, vivam cremavit, ipsumque etiam Iasonem impatientia doloris manus sibi inferre coegit. *Sen. Med.*, *Val. Fl.* 6. et *deinceps*, *Ov. Met.* 7, 9. et sqq., *Hyg. fab.* 21, 22, 25. etc. *Hor. A. P.* 185. Ne pueros coram populo Medea trucidet. ℙ Est etiam hoc nomine gemma nigra, venis aurei coloris, sudorem reddens croci, saporem vini, quam a Medea inventam fabulantur. *Plin.* 37, 10, 63. ℙ **Medeam* tragoediam scripsit *Seneca*. V. supra. ℙ Item *Ovidius*, teste *Quint.* 8, 5. et 10, 1. et *Auctore Dialog. de Orator. (Quintiliano adscripti)* 12. Cf. et *Ov. Trist.* 2, 553. ℙ Fuit et Medea Asiae oppidum, fortasse in Media, a Medo vel Medio Medeae filio conditum. *Justin.* 42, 5. ℙ In *Cic. Coel.* 8. *Medea Palatina* est Clodia. *B. A.*

MĒDĒIS, idis, f. patronym. pro possessivo, a *Medea*. *Ov. A. Am.* 2, 101. Medeides herbae, *h. e.* magicae, qualibus Medea utebatur.

MĒDĒLA, ae, f. *ἄκεσμα, ἄκος*, medicina, remedium, curatio. *Just.* 11, 1. Queis rebus veluti medela quaedam interventus Alexandri fuit. *Gell.* 12, 5. Cum medicos arcessisset, collocutusque de facienda medela esset. *Appul. Met.* 8. Vulneribus medelas varias adhibere. *Gell.* 16, 11. Herbarum succis faciunt medelarum miracula; et 15, 1. Qua medela, quaque solertia ignem defenderes. *Id.* 5, 14. *f.* Mea opera et medela levatus. *Id.* 20, 1. Legum opportunitates et medelae. [*Quint. decl.* 13. Nobis habere medelam non liceat, vobis liceat habere venena? *Auson. Profess.* 15. Nostri medela, Nepotiane, pectoris. *F.*]

MĒDENS, entis, part. a *medeor: ἰατρὸς*, qui medetur, medicus. *Lucr.* 1, 934. Sed veluti pueris absinthia tetra medentes Cum dare conantur, etc. *Ov. Her.* 21, 14. Adjuvor et nulla fessa medentis ope. [*V. *Heins.* ad h. l.] *Id. Met.* 15, 629. nihil artes posse medentum. *Plin. Pan.* 22. Aegri quoque, neglecto medentum imperio, ad conspectum tui prorepere. *Tac. H.* 5, 6. Balsami humor in usu medentium est. *Plin.* 25, 8, 49. Democrates e primis medentium.

*MEDĔON, onis, *Μεδεών*, oppidum Dalmatiae, in agro Labeatium. *Liv.* 44, 23. et 32. ℙ Item aliud, in Boeotia. *Plin.* 4, 7. *B. A.*

MĒDĔOR, eris, dep. 2. *ἰάομαι*, medelam et remedium afferro, medicor, curo: a *μέδω* seu *μεδέω*, impero: medicorum enim est imperare. V. IMPERO. *Cic. Or.* 2, 44. Medico non solum morbus ejus, cui mederi volet, sed etiam natura corporis cognoscenda est. *Id. Rosc. Am.* 44. Cum capiti mederi debeam, reduviam curo: (proverbialis locutio de eo, qui de minori malo est sollicitus, majore neglecto.) *Plin.* 8, 27, 41. Mederi oculis herba chelidonia. *Laurea Tull.* in *epigr.* ap. *eund.* 31, 2, 3. Sint plures, oculis quae medeantur, aquae. *Id. Plin.* 9, 31, 51. Cancri contra serpentium ictus medentur. *Id.* 20, 1, 2. Radix succo medetur dolori dentium. *Id.* 27, 13, 115. Mammis tragion unice medetur. *Id.* 24, 6, 22. Pinea resina capitis vulneribus optime medetur. *Id.* 27, 10, 64. praeclare. *Id.* 34, 18, 55. jucunde; et 29, 6, 38. eximie. *Vell.* 2, 25. Aquae salubritate, medendisque corporibus nobiles. *Suet. Vesp.* 8. Medendae valetudini, leniendisque morbis nullam opem non adhibuit. *Ov. A. Am.* 2, 735. et *Met.* 7, 526. Medendi ars. Adde *Sen. ep.* 87. ℙ Translate elegantes habet usus. *Cic. Agr.* 1, 9. Huic malo pro se quisque nostrum mederi, atque hoc omnes sanare velle debemus. *Id. Fam.* 7, 28. Dies stultis quoque mederi solet. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 10. *extr.* Mederi incommodis omnium. *Id. Sext.* 13. afflictae et perditae reipubl. *Id. Verr.* 2, 4, 51. *med.* religioni. *Sall. Jug.* 43. invidiae. *Ov. Met.* 7, 837. labori; et *ib.* 9, 774. timori. *Tac. A.* 6, 18. periculis fratris. *Caes. B. G.* 5, 24. inopiae rei frumentariae. *Nep. Pel.* 2. tum satietati, tum ignorantiae lectorum. *Tac. A.* 4, 16. rei alicui lege, aut decreto senatus. *Sen. Herc. Fur.* 1261. nemo polluto queat Animo mederi: morte sanandum est scelus. ℙ Cum accusativo, ut *medicor. Ter. Ph.* 5, 4, 2. Quam scitum est, ejusmodi parare in animo cupiditates, quas, cum res adversae sient, paulo mederi possis! Ita legit etiam *Prisc.* 8, 795. et 18, 1162. Sunt tamen duo MSS. ap. *Westerhov.* et quatuor ap. *Bentl.* et editio anni 1469, ubi legitur *quibus*. Addit *Voss. Gramm.* 7, 21. illud *Vitr.* 8, 3. *med.* Bituminosi fontes interioris corporis vitia potionibus purgando solent mederi. Sed hoc nihil conficit, si *vitia* ad *purgando* referas. Legi-

tur etiam ap. *Justin. Instit.* 2, 7. *f.*, sed hoc non est satis, ut imitari passim liceat. [*Huc etiam referri debebant exempla, quae Noster §. 1. laudaverat, *Vell.* 2, 25, 4. Aquae salubritate medendisque corporibus nobiles. *Suet. Vesp.* 8. Medendae valetudini, leniendisque moribus nullam opem non adhibuit. Adde *Liv.* 8, 36.] ℙ *Medendo* passive. *Virg. A.* 12, 46. haudquaquam dictis violentia Turni Flectitur: exsuperat magis, aegrescitque medendo, *h. e.* dum ei medicina adhibetur. ℙ Passive impersonaliter. *Vitr.* 6, 11. Ut huic vitio medeatur, sic erit faciendum. ℙ Personaliter. *Hieron. ep.* 22. *n.* 8. Vini potio concedatur, ut ex hoc stomachi dolor, et frequens medeatur infirmitas. ℙ Praeterito caret, vel a *medicor* sumit: quod et *Diomed.* 1, 376. admonuit. ℙ Part. *Medens* V. in v. praec.

MED ERGA. V. ERGA.

*MEDERIĀCUM, i, n. Galliae Belgicae locus. *Ant. Itin. B. A.*

MĒDĬA, ae, f. *Μηδία*, regio Asiae inter Armeniam, Parthiam, Hircaniam, et Assyriam: dicta a Medio seu Medo, Aegaei Atheniensium regis, et Medeae filio. Ejus populi *Medi*, caput Ecbatana sunt. *Plin.* 6, 26, 29., *Solin.* 55., *Virg. G.* 2, 126. Media fert tristes succos tardumque saporem Felicis mali. V. ASSYRIUS.

MĒDĬĀLIS, e, adj. *μέσος*, medianus, medius. Absolute *mediale* est media pars. *Solin.* 20. *med.* Arbor pinei generis, cujus mediale succino lacrymat; et 52. *med.* Lignum omne, atque mediale eadem ferme facie, et nitore. ℙ Alio sensu *Festus:* Medialem appellabant hostiam atram, quam meridie immolabant, *h. e.* quia *medio die.* Al. leg. *medidialem* a *medidie* pro *meridie.*

MĒDĬANS, antis, part. a *medio. Pall.* 4, 10. *f.* Inoculari ficus locis siccis Aprili, humidis Junio mediante poterit.

MĒDĬĀNUS, a, um, adj. *μέσος*, qui in medio est, medius. *Vitr.* 3, 1. *f.* Medianae columnae; et *ib.* 3. *f.* Acroteria mediana altiora, quam angularia; et *f.* Capita leonina mediana. *Veg. Vet.* 2, 40. Medianus digitus. ℙ [*Mediana porta*, urbis est, quae in via media, vel quae per mediam urbem introitum et exitum praebet. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 463. *n.* 95. Locus, qui est extra portam medianam. *F.*] ℙ *Medianum* absolute media pars. *Ulp. Dig.* 9, 3, 5. Oportebit praetorem dare actionem in eum, ex cujus cubiculo, vel exedra dejectum est: licet plures in eodem coenaculo habitent, quod si ex mediano coenaculi quid dejectum sit, verius est, omnes teneri. Al. leg. *menianum.* V. MAENIANUM.

*MEDIATĒNUS (ut *hactenus*, media tenus sc. *parte*), *up to the middle. Mart. Capell.* 6. *med.* p. 220. *Grot.* Mons Taurus, paene mediatenus Orientis conscius (*f.* constitutus). *Id.* 8. *med.* p. 283. *Grot.* Et quod mediatenus tertiave parte quaedam signa etc. ℙ V. *Tenus. B. A.*

MĒDĬASTĪNUS, i, m. *δοῦλος*, servus est infimi ordinis, nullo certo ministerio addictus, sed viliora quaeque munia obire solitus, quae non solum domini jusserint, sed etiam alii servi, qui peculiari officio sunt destinati, sive ruri, sive in urbe: a *medius*, quod inter servos veluti medius sit ad omnium imperia paratus. *Colum.* 2, 13. *med.* Posse agrum ducentorum jugerum subigi duobus jugis boum, totidemque bubulcis, et sex mediastinis. *Id.* 1, 9. Longissimum quemque aratorem faciemus: mediastinus qualiscumque status potest esse, dummodo perpetiendo labori sit idoneus. (His locis *Colum.* intelligit servum rusticum, qui neque villicus sit, neque arator, neque vinitor, neque bubulcus: horum enim sunt certa munia: sed qui sarriendo, occando, runcando, fodiendo, et similibus operam navat, et latiore vocabulo *opera*, et *operarius* dicitur.) *Id. ib.* Separandi sunt aratores a vinitoribus, iique a mediastinis. *Cic. Cat.* 2, 3. Exercitus collectus ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mediastinis, decoctoribus, etc. *Hor. Ep.* 1, 14, 14. Tu mediastinus tacita prece rura petebas: Nunc urbem, et ludos, et balnea villicus optas. [*Acron.* ad *h. l.* Mediastinus, hoc est in civitate et in media urbe vivens: astu enim dicitur civitas. *Schol. Cruq. ib.* Mediastinus servus est, qui stat in medio, paratus omnium ministeriis, non in balneis tantum, sed ubique locorum, tam in urbe, quam ruri. *F.*] *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. *med.* Si quis opera mediastini fungitur, non continetur (*editio praetoris de cauponib. et stabular.*) ut puta atriarii, et focarii, et his similes. *Cato* ap. *Non.* 2, 573. Ille imperator, tu illi ac ceteris mediastinus. *Lucil. ib.* Villicum Aristocratem, mediastinum, atque bubulcum. *Nonius* ibi, non solum balnearum, inquit, sed aedium quoque ministros, et curatores, mediastinos legimus. Quod puto, ideo adnotavit, ut falsum esse ostenderet, quod *Prisc. sup.* XII. *vers. Aen.* 5, 1244. scripserat, *mediastinum* dici, quod medias partes balnei tenet, hoc est in medio lavantium stat: quasi in solis balneis mediastino locus esset. Ap. *Grut.* 577. 3. 4. 5. tres sunt inscripti lapides, in quorum priore mediastinus balnearis commemoratur: secundus insculptum in pavimento habuit servum dextera canistrum, scopam sinistra tenentem, scriptumque *Cornelius servus mediastin.* Ap. *Plin.* 29, 1, 2. Prodicus instituens quam vocant iatralepticen, reunctoribus quoque medicorum, ac mediastinis vectigal invenit, *h. e.* infimis medicorum servis, qui in balneis, et alibi inserviunt.

MĒDĬASTŪTĪCUS. V. MEDDIXTUTICUS.

MĒDĬĀTOR, oris, m. *μεσίτης*, qui se medium inter aliquos dissidentes interponit ad lites componendas, conciliator, sequester. *Appul. Met.* 9. Adseverat parvi se pendere tot mediatorum praesentiam. Alii rectius leg. *metatorum.* ℙ A Christianis scriptoribus saepe dicitur de Christo Jesu. *Tert. Car. Chr.* 15. ex *Paul. ad Timoth.* 1, 2, 5. Mediator Dei, et hominum homo Christus Jesus. *Lact.* 4, 25. *med.* Idcirco mediator advenit, idest Deus in carne, ut caro eum sequi posset. *Prud. Cath.* 11, 13. Emerge dulcis pusio, Parens, et expers conjugis, Mediator, et duplex genus.

MĒDĬĀTRIX, icis, f. *μεσίτρια*, quae mediam se interponit. *Alcim.* de columna ignis, et nubis, qua duce Hebraei iter faciebant, 5, 564. nempe videtis, Ut mediatricis curet tutela columnae.

MĒDĬBĬLIS, e, adj. ap. *Fest.* est medicabilis. Est autem a *medeor*, ut illud a *medicor.*

MĒDĬCĀ, ae, f. *μηδική*, herba est principatum tenens inter pabula, a Medis advecta in Graeciam per bella Persarum, quae Darius intulit: tanta dote, ut ex uno satu amplius tricenis (denis, ap. *Colum.* 2, 10. et *Pall.* 5, 1.) annis duret. Similis est trifolio, caule, foliisque geniculata: quidquid in caule assurgit, folia contrahuntur. Secatur incipiens florere, et quoties refloruit: id sexies evenit per annos, cum minimum, quater. Haec *Plin.* 18, 16, 43. *Colum.* et *Pall. l. c.* et *Varr. R. R.* 1, 42., ubi etiam ejus serendae, excolendaeque rationem tradunt. *Virg. G.* 1, 215. Vere fabis satio; tum te quoque, Medica, putres Accipiunt sulci. [*Medicago sativa, *L. Lucerne.*] ℙ [*Medica*, arbor Assyria. V. MĒDĬCUS, a, um. *F.*]

MĒDĬCA, ae, f. *ἰάτρια*, mulier medendi artifex, et praecipue obstetrix, quae parientibus adest, et partum curat. *Appul. Met.* 5. Nec uxoris officiosam faciem, sed medicae laboriosam personam sustinens, *h. e.* quae marito podagra aegrotanti mederi cogeretur. *Inscr.* ap. *Grut.* 635, 9. D. M. Flaviae Hedones medicae ex T. Adde 636, 1. 2 et 3. et ap. *Fabr.* p. 497. *n.* 7. *Ambros. ep.* 5. (al. 64.) de obstetrice puellam inspiciente: Nam ut quisque voluerit, aut imperitam medicam aut redemptam asseret.

MĒDĬCĀBĬLIS, e, adj. *ἰάσιμος*, qui medendo sanari potest. *Ov. Met.* 1, 523. et *Her.* 5, 149. Hei mihi, quod nullis amor est medicabilis herbis! *Id. R. Am.* 135. Ergo ubi visus eris nostrae medicabilis arti. Al. leg. *nostra arte. Sil.* 10, 416. et non medicabile vulnus. ℙ Item qui medicari, et sanare potest. *Colum.* 7, 10. *f.* Ligni succus medicabilis epotus intestinum tumorem compescit. *Pall.* 2, 15. *f.* Ipsum mel ita medicabile fieri, ut ex eo facta potio arterias curet. *Val. Fl.* 4, 87. Secutum numeris agit, et medicabile carmen, *h. e.* luctum et laborem levans.

MĒDĬCĀBĬLĬTER, adv. medicando, et sanando. *Pall.* 3, 31. Hoc vinum solet limum dysentericae passionis medicabiliter asperare.

MĒDĬCĀBŬLUM, i, n. locus medicinae: ut *natabulum* locus ad natandum. *Appul. Flor. n.* 16. Contuli me ad Persianas aquas, gratissima prorsus et sanis natabula, et aegris medicabula.

MĒDĬCĀMEN, inis, n. *φάρμακον*, medicamentum, medicina, remedium. *Cic. Pis.* 6. Meministine, excusatione te uti valetudinis, quod diceres, violentis te quibusdam medicaminibus solere curari? *Pall.* 3, 28. Theriacae medicamen addere. *Tac. A.* 12, 51. Obligant vulnus, agrestia medicamina adhibent. *Ov. A. Am.* 2, 491. Illa Machaonios superant medicamina succos. *Id. Met.* 15, 533. valido medicamine reddita vita. *Juven.* 6, 661. Pontica ter victi cantus medicamina regis. ℙ [*Translate *Sil.* 15, 7. Anxia turba patrum quasso medicamina moesti Imperio circumspectant.] ℙ Item venenum. V. MĒDĬCĀMENTUM. *Tac. A.* 12, 67. Infusum delectabili cibo boletorum venenum, nec vim medicaminis statim intellectam; et *ib.* 14, 51. Illitum palatum noxio medicamine. *Flor.* 2, 20. Medicaminibus impuris Romana arma violare, *h. e.* fontes venenis inficiendo. *Juven.* 6, 594. tantum medicamina possunt, *h. e.* abigendo partui data. [*Eodem modo dictum est ap. *Ov. Her.* 11, 39.] ℙ Item veneficium. *Val. Fl.* 8, 17. de Medea: Condita letiferis prodit medicamina cistis. *Ov. Met.* 7, 211. Dux gregis inter oves agnus medicamine fiet. ℙ Item succus colorem inducens. *Plin.* 9, 38, 62. de purpura: Ad quingentenas medicaminis libras aequari. *Petr. Sat.* 102. *med.* Infecta medicamine facies. *Lucan.* 3, 238. tingentes croceo medicamine crinem. ℙ Item fucus. Hinc *Ovidii* carmen *de medicamine faciei*, de quo *Id. A. Am.* 3, 205. Est mihi, quo dixi vestrae medicamina formae, Parvus, sed cura grande libellus opus. *Petr. Sat.* 126. Facies medicamine attrita. Adde *Juven.* 6, 471. [*Poterat huc etiam, quem Noster supra laudaverat, referri locus *Tac. A.* 4, 57. Ulcerosa facies ac plerumque medicaminibus (i. e. emplastris) inhibitum, naturam ejus, cui adhibitum est, mutat, ut *Cajus Dig.* 50, 16, 236. docet. Hinc de coagulo. *Colum.* 7, 8. Optimus caseus est, qui exiguum medicaminis habet. *Id.* 12, 20. Vitioso medicamine fructus, qui perceptus est, vitiatur, *h. e.* condine. Sic *Plin.* 14, 20, 25. Vina medicamine instaurare. *Id.* 17, 14, 22. fimum vocat medicamen seminum.

MĒDĬCĀMENTĀRĬUS, a, um, adj. ad medicamenta pertinens. *Medicamentaria* ars, quae ex variis rebus medicamenta componit, praeter ea, quae simplicia natura instituit. *Plin.* 7, 56, 57. Medicinam Aegyptii apud ipsos volunt repertam: herbariam, et medicamentariam a Chirone. ℙ *Medicamentarius, ii*, m. absolute, qui medicamenta componit, *φαρμακοποιός*. *Plin.* 19, 6, 33. Porrum herbaceum, quo utuntur medicamentarii. ℙ Item venena coquens, maleficus. *Constant. Imp. l. c.* Si homicidam, vel medicamentarium, vel sepulcrorum dissolutorem virum suum esse probaverit. ℙ *Medicamentaria, ae*, f. mulier, quae medicamenta conficit: et speciatim venena coquens, malefica. *Imp. Constant. Cod. Theod.* 3, 16, 1. Si moecham, vel medicamentariam, vel conciliatricem repudiare voluerit.

MĒDĬCĀMENTŌSUS, a, um, adj. *ἰατρικός*, medendi vim habens. *Cato R. R.* 157. De omnibus brassicis nulla est illiusmodi medicamentosior. Al. leg. *medicamento. Vitr.* 8, 3. *med.* Omnis aqua calida ideo est medicamentosa, quod, etc.

MĒDĬCĀMENTUM, i, n. *φάρμακον*, medicina, medicamen, remedium contra morbum. *Cic. Off.* 3, 24. Si quis medicamentum cuipiam dederit ad aquam intercutem, si eo medicamento sanus factus fuerit, etc. *Id. Brut.* 60. Devinctus erat fasciis, et multis medicamentis, propter dolorem artuum, delibutus. *Suet. Cal.* 23. *extr.* Medicamento uti; et *ib.* 29. praemuniri metu venenorum. *Curt.* 4, 6. *med.* supprimere sanguinem. *Plin.* 24, 19, 113. Medicamentum haurire. *Curt.* 6, 10. *f.* bibere; et 3, 6. sumere; et *ib.* diluere. *Colum.* 6, 5. potandum praebere. *Plin.* 32, 9, 34. componere. *Id.* 28, 4, 13. suppuratorium. *Id.* 23, 7, 64. exulceratorium; et 24, 13, 73. stypticum; et 37, 10, 57. somnificum. *Id.* 11, 42, 97. Medicamenti vim habens. *Id.* 28, 13, 57. Datur et equi lingua inveterata ex vino, praesentaneo medicamento. *Id.* 26, 3, 8. Medicamentorum potus stomacho inimici. *Liv.* 8, 18. Medicamenta salubria. *Cic. N. D.* 2, 53. salutaria. ℙ Ut Graecis *φάρμακον*, sic Latinis *medicamentum* media vox est, et quae in utramque partem sumi potest. Est enim (ut *Cajus* docet *Dig.* 50, 16, 236.) universim quidquid adhibitum, naturam ejus, seu statum mutat, cui adhibetur. Itaque et pro noxio medicamine, seu veneno sumitur, quod vel inferendo morbo, aut morti, vel alienandae menti datur. *Liv.* 8, 18. Coquentes quasdam medicamenta invenerunt. *Cic. Cluent.* 11. Medicamentis partum abigere. *Suet. Cal.* 50. Creditur potionatus a Caesonia uxore, amatorio quidem medicamento, sed quod in furorem verterit. *Petr. Sat.* 20. Medicamentum ebibere, *h. e.* satyrion. *Plin.* 27, 11, 76. Medicamento sagittas tingere. *Id.* 28, 8, 27. malo laesus. Adde *Varr.* ap. *Non.* 4, 297. ℙ Item pro succo, quo lanis color inducitur. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 12, 13. Qui combibi purpuram volunt, sufficiunt prius lanam quibusdam medicamentis. *Plin.* 35, 6, 26. Fervente aheno rudibus medicamentis inebriatum. *Sen. Q. N.* 1, 3. *f.* Interest quamdiu purpura macerata sit, crassius medicamentum, an aquatius traxerit. ℙ Item pro condimento vini, defruti, et hujusmodi. *Colum.* 12, 20. *med.* Plumbeum (*vas*) peragitabis, ut defrutum et medicamenta coeant. ℙ Item pro emplastro doliis sarciendis, quod quidem cera, resina, sulphure et gypso constare *Cato R. R.* 39. docet. *Id. ib.* Si in rimas medicamentum indideris, beneque picaveris, quodvis dolium vinarium facere poteris. ℙ Item pro fuco. V. MEDICAMEN. *Sen. Ben.* 7, 9. Ipsa illa, quae placet, varietas, subditis (al. *sublitis*) medicamentis, in similitudinem veri coloratur. ℙ Translate. *Cic. Or.* 23. *f.* Fucati vero medicamenta candoris, et ruboris, omnia repellentur: elegantia modo, et munditia remanebit. ℙ Remedium quodlibet. *Cic. Cluent.* 71. Non huic aerumnosissimo venenum illud fuisset, sed multorum medicamentum laborum. [*Addi poterant *Fin.* 2, 22. Jam doloris medicamenta illa Epicurea tamquam de narthecio promant: Si gravis brevis, si longus levis; et *Verr.* 2, 3, 65. ubi *panchrestum medicamentum* dicitur pecunia, qua Verres sibi amicos parabat. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Denique usurpatur pro veneficio. *Pl. Ps.* 3, 2, 80. Item ut Medea Peliam concoxit senem, Quem medicamento, et suis venenis dicitur Fecisse rursus ex sene adolescentulum. ℙ Pro glutine. *Vopisc. Firm.* 3. Vitreis quadraturis, bitumine, aliisque medicamentis insertis, domum induxisse perhibetur, *h. e.* parietes domus contegisse et ornasse.

MĒDĬCĀTĬO, onis, f. actus medicandi, medicamentum, *ἰάτρευσις*. *Colum.* 2, 10. *med.* de lente:

Potest tamen, etiam citra istam medicationem, cineri mixta commode servari.

MĔDĪCĀTOR, oris, m. qui medicat, *ἀκεστής*. *Tert. adv. Marc.* 3, 17. *extr.* Praedicatorem annunciari Christum per Esaiam, item medicatorem. *Avien. Arat.* 216. de Aesculapio: animae rursus tepefacta calore Viscera mundanas revocat medicator in oras.

MĔDĪCĀTUS, a, um, part. a *medico*: *φαρμακευθείς*, [**πεφαρμακευμένος*.] medicamento illitus, adhibito medicamine confectus. *Colum.* 1, 3. *f.* Si ante sationem semina succo herbae sedi macerata sunt: nihil enim sic medicatis nocent erucae. *Virg. A.* 6, 420. Melle soporatam, et medicatis frugibus offam. *Id. G.* 4, 65. de apibus: Ipsae considents medicatis sedibus, *h. e.* gratis liquoribus illitis. *Plin. ep.* 8, 20. de lacu quodam: Sulphuris odor, saporque medicatus. *Colum.* 1, 6. *med.* Vina nimia suffitione medicata, *h. e.* condita. *Ov. Her.* 12, 107. medicatus somnus, *h. e.* medicamentis inductus. ℙ Item tinctus, coloratus. *Hor. Od.* 3, 5, 27. neque amissos colores Lana refert medicata fuco. *Ov. R. Am.* 707. Amyclaeis medicatum vellus ahenis. ℙ Item veneno infectus. *Suet. Claud.* 44. Quae boletum medicatum avidissimo ciborum talium obtulerat. *Sil.* 7, 453. Medicata veneno tela. *Id.* 13, 197. medicatae cuspidis ictus. ℙ Item ad medendum aptus. *Sen. Q. N.* 3, 25. Aquae medicatae. *Plin.* 28, 9, 33. Lac caprinum stomacho accommodatissimum, bubulum medicatius. *Id. ib.* 7, 23. Rutam, et hederas, res medicatissimas illico mori.

MĔDĪCĀTUS, us, m. medicatio, medicina, *ἰατρεία*. *Ov. Her.* 12, 165. Quaeque feros populi doctis medicatibus ignes, Non valeo flammas effugere ipsa meas.

MĔDĪCĪNA, ae, f. *ἰατρική*, ars medendi: a *medicus* fit *medicinus, a, um.* Hinc *Varr. L. L.* 4, 18. Ab arte medicina ut sit medicus, etc. *Hyg. fab.* 274. Ne quis servus artem medicinam disceret. *August. Confess.* 4, 3. Vir sagax medicinae artis peritissimus. ℙ Sed ut *grammatica*, et similia, ita et hoc sumitur substantive. *Cic. Fin.* 5, 6. Quoniam ut medicina valetudinis, navigationis gubernatio, sic vivendi ars est prudentia. *Cels. prooem. l.* 7. Tertiam esse partem medicinae, quae manu curet, vulgo notum est. *Id. ib.* et *praef. l.* 1. Medicinam excolere. *Cic. Cluent.* 63. *extr.* exercere. *Phaedr.* 1, 14. facere. *Quint.* 7, 2. *med.* factitare. *Ov. R. Am.* 795. Ecce cibos etiam (medicinae fungar ut omni Munere) quos fugias, quosve sequare, dabo. *Plin.* 25, 2, 5. Herophilus clarus medicina. ℙ Item ipsum remedium, quod medicina praebet, medicamentum. *Cic. Fam.* 14, 7. *χολὴν ἄχρατον* noctu ejeci: statim ita sum levatus, ut Deus mihi aliquis medicinam fecisse videatur. *Pl. Cist.* 1, 1, 76. Si medicus veniat, qui huic morbo facere medicinam potest. *Cic. Att.* 15, 16. *med.* et *Or.* 2, 44. Adhibere medicinam desperatis. ℙ Translate est remedium quodlibet. *Cic. Cat.* 2, 8. Singulis medicinam consilii, atque orationis meae, si quam potero, afferam. *Id. Or.* 2, 83. His quatuor causis totidem medicinae opponuntur, tum objurgatio, si est auctoritas; tum admonitio, tum promissio, etc. *Id. Att.* 1, 15. *med.* Quamquam animus est praesens, tamen voluntas etiam atque etiam medicinam effugit. *Id. Amic.* 3. Sed non egeo medicina: me ipse consolor. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Non minus esset probanda medicina, quae sanaret vitiosas partes reipubl., quam quae exsecaret. *Id. Tusc.* 3, 16. *f.* Est tarda illa quidem medicina, sed tamen magna, quam affert longinquitas et dies. *Id. Fam.* 5, 16. *f.* Exspectare medicinam temporis. *Id. Acad.* 1, 3. *med.* doloris a philosophia petere. *Id. Fin.* 5, 19. *f.* Somnus medicinam quandam laboris affert. *Id. Tusc.* 3, 22. *f.* Medicina calamitatis. *Id. Sext.* 23. periculorum. *Ov. Pont.* 1, 2, 43. curae. *Id. Trist.* 5, 1, 33. malorum. ℙ *Plin.* 17, 22, 35. *n.* 19. vocat *medicinam* putationem vitium. ℙ Ut *medicamentum*, sic et *medicina* quandoque pro veneno ponitur. Sic intelligit *Non.* 1, 75. illud *Accii:* Sterilem esse illius opera medicinam autumans. ℙ Est etiam taberna medici: qualem emisse sibi, publica impensa, in compito Acilio, qui primus Romae medicinam facere instituit, circa ann. U. C. DXXXV. Archagathum Peloponnesium, *Plin.* 29, 1, 6. tradit. *Pl. Amph.* 4, 1, 5. et *Epid.* 2, 2, 13. per omnem urbem quem sum defessus quaerere, Per medicinas, per tonstrinas, in gymnasio, atque in foro, Per myropolia, et lanienas, circumque argentarias. *Donat.* ad *Ter. Ad.* 4, 2, 45. Veteres absolute dicebant *pistrinam*, ut *sutrinam*, et *medicinam*, ad tabernam referentes.

MĔDĪCĪNĀLIS, e, adj. *ἰατρικός*, ad artem medicinam, vel ad medicum pertinens. *Cels. praef.* *med.* Vix ulla perpetua praecepta medicinalis ars recipit. *Plin.* 32, 10, 42. Cucurbitulae medicinales; et 36, 22, 43. Lapides mortariorum medicinalium, *h. e.* in quibus medicinae teruntur. *Scrib. Compos.* 53. Medicinale scalprum. *Id. ep. ad C. Jul. Callist. med.* Medicinalia scripta. ℙ *Digitus medicinalis* est minimo proximus, in quo gestamus annulos: de quo in libris anatomicorum habetur, nervum quendam de corde natum priorsum pergere usque ad eum digitum, et illic desinere implicatum ceteris ejusdem digiti nervis: et ideo visum veteribus, ut ille digitus annulo, tanquam corona, circumdaretur. Haec *Macr. Sat.* 7, 13. V. MĔDĪCUS, a, um.

*MĔDĪCĪNĀLĪTER, adv. *Sarisb.* 4, 8. *B. A.*

MĔDĪCĪNĬUS, a, um, adj. medicinalis. *Auson. in ep. praefixa Gripho* (quod est *Idyll.* 11.) *f.* Totam grammaticam, et musicam, librosque medicinios. Al. leg. *medicinae.*

MĔDĪCĪNUS, a, um. V. MEDICINA.

MĔDĪCO, as, avi, atum, *ἰατρεύω*, medicinam affero, medeor, curo. *Virg. A.* 12, 418. hoc fusum labris splendentibus amnem Inficit occulte medicans. *Tibull.* 3, 6, 3. Aufer et ipse meum, pariter medicande, dolorem. [*V. *Heyn.*, qui corruptum et male ex litura restitutum versum dicit.] *Colum.* 9, 13. *med.* de apib. aegrotantib.: Galbanum etiam, ut ejus odore medicentur, incendi convenit. *Sil.* 6, 98. Maris instat vulneris aestus Expertis medicare modis. *Nemes. Ecl.* 2, 28. rabidos medicare furores. ℙ Item imbuere, illinere, tingere succis. [*Hac significatione deponentis forma *medicor* non usurpatur.] *Virg. G.* 1, 193. Semina vidi equidem multos medicare serentes, Et nitro prius, et nigra perfundere amurca. *Colum.* 11, 3. *med.* Thymo pinsito medicare aquam. *Pall.* 6, 8. Tonsas oves hoc unguine medicemur. *Plin.* 16, 27, 51. Ficus maturitatis causa medicatur. *Id.* 14, 21, 27. Sic opercula doliorum medicanda, addita mastiche, ac pice. ℙ Item inficio, coloro. *Ov. Am.* 1, 14, 1. Dicebam, medicare tuos desiste capillos. Tingere quam possis, jam tibi nulla coma est. *Id. Medic. fac.* 9. Vellera saepe eadem Tyrio medicantur aheno. ℙ Cum dativo. *Seren. Sammon.* 48, 902. *extr.* Febribus at longis galli nova jura vetusti Subveniunt, etiam tremulis medicantia membris.

[MĔDĪCO, onis, m. medicus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 463, 2. Q. Julius Lucanus Mediconis filius . . . hic medico semper. *F.*]

MĔDĪCOR, aris, atus sum, dep. l. *ἰατρεύω*, medico, medeor, curo. *Virg. G.* 2, 134. animas, et olentia Medi Ora fovent illo, et senibus medicantur anhelis. *Id. A.* 7, 756. Sed non Dardaniae medicari cuspidis ictum Evaluit. *Plin.* 11, 35, 41. Venenum hoc alae medicantur. ℙ Translate. *Ter. Andr.* 5, 1, 12. Ejus labore atque dolore gnato ut medicarer tuo; et 5, 4, 41. Cum ego possim in hac re medicari mihi. *Pl. Most.* 2, 1, 40. Habe bonum animum: ego istum lepide medicabor metum. [*V. *Medico*, *as.*]

[MĔDĪCOSUS, a, um, adj. idem ac medicatus. *Coel. Aurel. Tard.* 2, 1. Medicosis quoque fomentationibus utendum probat. *F.*]

[MĔDĪCURRĬUS, ii, m. medius currens. *Arnob.* 3, 118. Mercurius etiam quasi quidam medicurrius dictus: et quod inter loquentes duo media currat, et reciprocetur oratio, nominis hujus concinnata est qualitas. Adde *August. C. D.* 7, 14. et *Isid. Orig.* 8, 11. *med. F.*]

MĔDĪCUS, a, um, adj. *Μηδικός*, ad Mediam Asiae regionem pertinens. *Nep. Paus.* 3. Utebatur veste Medica, *h. e.* Persica: ponuntur enim aliquando Medi pro Persis. *Lucan.* 2, 49. Achaemeniis decurrant Medica Susis Agmina; et 8, 368. rura. *Plin.* 15, 14, 14. mala, *h. e.* Assyria. *Id.* 12, 3, 7. Malus Assyria, quam alii vocant Medicam. V. ASSYRIUS. *Id.* 37, 5, 18. Medici smaragdi plurimum viriditatis habent. ℙ De Medica herba, V. MĔDĪCA. ℙ Dea Medica ap. *Auson. ep.* 24, 54. Grandia verba premens ultrix Dea Medica belli, *h. e.* Dea Nemesis simulacrum e Pario marmore, in pago Atticae Rhamnunte (unde *Rhamnusia* dicta est) constitutum. Medi enim, seu Persae (nam saepe confunduntur) sub Xerxe bellum Graeciae inferentes, marmor advexerant, ut ex eo statuerent tropaeum devictorum Graecorum: sed res contra cecidit. Et Phidias, vel, ut alii volunt, Agoracritus, ex eo Nemesim fecit, monumentum Graecae victoriae: quod haec Dea superbis maxime inimica esse creditur. *Auson. epigr.* 2. et *Paus. in Atticis.* ℙ De Medicis gallinis, V. MELICUS. ℙ Devicta Media, *Medici* nomen Vero Imp. datum est. *Capitol. Ver.* 7. et *Inscr.* ap. *Grut.* 253, 2. et ap. *Spon. Miscell.* p. 39. Item M. Aurelio Antonino. *Inscr.* ap. *Grut.* 457, 2. ℙ **Medicus* cognomen fuit Veri Imperatoris, ob debellatos Medos. *Capitol.* in *Vero c.* 7. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 253. *n.* 2. ℙ Et M. Aurelii Antonini cognomen. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 457. *n.* 2. ℙ *Medicus* i. q. Maedicus. V. MAEDICUS. *B. A.*

MĔDĪCUS, a, um, adj. *ἰατρικός*, ad medendum aptus. *Virg. G.* 3, 455. Dum medicas adhibere manus ad vulnera pastor Abnegat. *Ov. Trist.* 5, 6, 12. numquid Podalirius aegro Promissam medicae non tulit artis opem? *Id. Pont.* 1, 3, 6. Lenito medicam vulnere sensit opem. *Nemes. Cyn.* 222. Disce igitur potus medicos, curamque salubrem. *Plin.* 36, 27, 69. Est et ipsis ignibus medica vis. *Id.* 5, 16, 15. Fons calidus medicae salubritatis. *Id.* 22, 25, 71. Frugum quidem haec sunt in usu medico. *Id.* 11, 39, 93. Medica diligentia. *Id.* 30, 12, 34. Muscae impari numero infricatae digito medico, *h. e.* qui minimo est proximus. Adde *Auct. ad Her.* 3, 20., et V. MEDICINALIS. ℙ Minerva Medica in *Inscr.* ap. *Grut.* 1067, 3. et *Reines. cl.* 11. *n.* 81. est *Ἀθηνᾶ Ὑγιείας*. V. MINERVA. ℙ De incantantibus. *Sil.* 3, 300. Marmaridae, medicum vulgus . . . . . Ad quorum cantus serpens oblita veneni, Ad quorum tactum mites jacuere cerastae.

MĔDĪCUS, i, m. *ἰατρός*, qui medendi artem habet, et profitetur. *Cic. Cluent.* 21. In morbis corporis, ut quisque est difficillimus, ita medicus nobilissimus atque optimus quaeritur. *Id. Div.* 2, 3. *med.* Ad aegros non vates, aut hariolos, sed medicos solemus adducere. *Pl. Men.* 5, 2. *f.* arcessere; et 5, 3, 7. ducere. *Catull.* 41, 6. convocare. *Suet. Ner.* 37. admovere aegro. *Plin.* 29, 1, 8. Medico tantum hominem occidisse impunitas summa est. *Ov. Pont.* 1, 3, 17. Non est in medico semper relevetur ut aeger. *Cic. Leg.* 2, 5. *f.* Medicorum praecepta. *Id. Fam.* 16, 4. curationes. *Plin. Pan.* 22. imperium. V. IMPERO. *Suet. Tib.* 68. *extr.* Valetudinem regere sine adjumento consiliove medicorum. ℙ Romani diu medicis caruere. Nam qui primus Romae medicinam professus est, fuit Archagathus Lysaniae filius ann. U. C. DXXXV. eique jus Quiritium datum, et taberna publice empta, ut ex *Cassio Hemina* tradit *Plin.* 29. *c.* 1., ubi de medicis multa. Antea contenti fuerant simplicibus remediis, quae natura protulit e terra, et experientia probavit. Primi, qui Romae medicinam factitarunt, vel servi (V. *Suet. Cal.* 8. et *Ner.* 2. et *Sen. Ben.* 3, 24.), vel liberti fuere: aut si liberi, parvo in pretio habiti, nisi si excellens artis peritia commendavisset. Ipsi enim Romani *Plinii*, h. e. Vespasiani temporibus nondum eam artem exercere dignati erant, a Romana gravitate alienam putantes. Cato censorius, ad filium scribens, eos acerrime insectatur, ut ap. *Plin. l. c.* videre est. ℙ *Medici* autem dicti sunt etiam chirurgi, nondum in aliam classem, ut nunc rejecti. *Pl. Men.* 5, 3, 9. Medicus ait se obligasse crus fractum Aesculapio, Apollini autem brachium. *Juven.* 6, 46. o medici, mediam pertundite venam. *Inscr.* ap. *Grut.* 634, 2. Cn. Helvius Cn. L. Iolla, medicus ocularius; et 635, 3. Silicius medicus ab oculis; et 581, 3. P. Attius Atimetus Aug. medicus ab ocul. H. S. E. Adde *Cels.* 7, 7. *n.* 4. et 8, 10. *n.* 2. [*V. *Spald.* ad *Quint. Inst.* 4, 5, 5.] ℙ *Medici pecorum* sunt appellati, quos nunc Itali *veterinarj* vocant. *Varr. R. R.* 2, 7. *f.* In Graecia potissimum medici pecorum *ἱππίατροι* appellati. ℙ Qui alicui illustri familiae medici officio inserviebant, saepe in amicorum numerum adsciscebantur. Hinc *Crassus* ap. *Cic. Or.* 1, 14. *med.* Asclepiades is, quo nos medico, amicoque usi sumus. *Tac. A.* 4, 3. Sumitur in conscientiam Eudemus amicus, ac medicus Liviae. Sic *Plin. ep.* 10, 4. medico suo peregrinae conditionis, a peregrina manumisso, civitatem Romanam a Trajano petit. Adde *Sen. Ben.* 6, 16.

MĔDĬDĬES pro meridies. *Cic. Or.* 47. Ipsum meridiem cur non medidiem? credo, quod erat insuavius. Adde *Quint.* 1, 6. et *Prisc.* 1, 551. *Cf. *Varr. L. L.* 5, 2. *Perizon.* ad *Sanct. Minerv.* credit *meridies* esse *dies meri* (*i. e.* integri, solidi) *solis. B. A.*

MĔDĬĒ, adv. mediocriter. [*Praeter *Tacitum H.* 1, 19. Patrum favor aderat: multi voluntate effusius; qui noluerant, medie; ac plurimi obvio obsequio: ap. serioris tantum aevi scriptores legitur.] *Appul. Dogm. Plat.* 2. Nec plane optimi, nec oppido deterrimi sunt, sed quasi medie moratí. *Eutr.* 7, 13. de Claudio: Hic medie imperavit, multa gerens tranquille atque moderate, quaedam crudeliter atque insulse. [*V. *Tzschuck.* ad h. l. et ad 8, 1.] Adde *Firm. Math.* 2, 28. *Lact.* 6, 15. *extr.* Vitia, quoniam tolli non possunt, medie temperanda sunt. Sic *Id. ib.* 16. Mediocriter vitia temperare. *Victor Caesar.* 20. *med.* Ortus medie humilis.

MĔDĬĔTAS, atis, f. *μεσότης*, *ἥμισυ*, media pars, dimidium. *Cic. Univ.* 7. Partes ex toto desecans, intervallis ita locabat, ut in singulis essent bina media: vix enim audeo dicere medietates, quas Graeci *μεσότητας* appellant: sed quasi ita dixerim, intelligatur: erit enim planius. *Pall.* 6, 3. Sulci usque ad medietatem lapidibus minutis replentur. *Id.* 1, 12. Mensura haec servanda est in tricliniis, ut quanta latitudo, et longitudo fuerit, in unum computetur, et ejus medietas in altitudinem conferatur. *Id.* 4, 10. *med.* Coquere aliquid usque ad medietatem; et *med.* In principio germinis cacumina summa decutimus, vel illud tantum cacumen, quod ex arboris medietate procedit. *Id.* 7, 10. Chamaemeli herbae florentis auream medietatem: projectis albis foliis, quibus flos ambitur, in fundis. *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 4, 19, 1. Medietatem debiti inferre. [*Ita intell. etiam locus *Eutropii* 2. *f.* Ceteris pace concessa, agro tamen ex medietate sublato, i. e. ex parte dimidia. *Paeanius* vertit: *ἐφ' ἡμίσει τῆς γῆς*. Contra *Anna Fabri* explicat: *ager, qui me-*

dius est inter Falerios et Romam: quod quidem vocis admittit significatio propria: at refragatur nexus.] ℙ Translate. *Paul. Dig.* 5, 4, 3. *f.* Peritissimi juris auctores medietatem quandam secuti sunt; et *Appul. Dogm. Plat.* 2. Hinc etiam medietates, easdemque virtutes, et summitates vocat: quia Virtus est medium vitiorum, et utrinque reductum, ut *Hor. Ep.* 1, 18, 9. loquitur. *Arnob.* 2, 65. Medietas quaedam, et animarum anceps ambiguaque natura locum philosophiae peperit.

[MEDILITĀNUS, a, um, adj. ad Medilam, seu Midilam pertinens, Numidiae opp. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 679. *n.* 50. Ex decreto paganorum pagi Mercurialis veteranorum Medilitanorum. *F.*]

MĔDĬLŪNĬA, ae, f. dimidia luna. *Capell.* 7, 241.

*MEDIMNI, orum, populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

MĔDIMNUS, i, m. et Medimnum, i, n. *μέδιμνος*, mensura aridorum ap. Graecos, et praesertim Atticos, quae sex modios continebat. *Nep. Att.* 2. *f.* Universos frumento donavit, ita ut singulis sex modii tritici darentur: qui modus mensurae medimnus Athenis appellatur. *Rhemn. Fann. de ponderib. etc.* 64. Hujus (*amphorae*) dimidium fert urna, ut et ipsa medimni Amphora, terque capit modium. *Cic. Verr.* 2, 3, 47. In jugero agri Leontini medimnum fere tritici seritur, perpetua atque aequabili satione: et *mox:* Ut quot jugera sunt sata, totidem medimna decumae debeantur: et *mox:* Pluribus millibus medimnum venisse decumas agri Leontini: pro *medimnorum.* Sic *ib.* 37. et 39. et *Varr.* ap. *Non.* 9, 1. ℙ Ex citato *Fannii* loco colligitur, *medimnum* etiam liquidorum mensuram esse.

MĔDĬO, as, a. 1. medium divido. *Apic.* 3, 9. Coliculos elixatos mediabis. ℙ *Medians, antis,* V. supra s. l.

MĔDĬOCRĬCŬLUS, dimin. mediocris. *Festus:* Mediocriculo usus est in ea, quam dixit Cato in consulatu: Ridibundum magistratum gerere pauculos homines, mediocriculum exercitum obviam duci.

MĔDĬOCRIS, e, adj. *μέτριος*, medium tenens, neque excedens, neque deficiens, modicus. *Cic. Or.* 1, 2. Permultos excellentes in quoque genere videbis, non mediocrium artium, sed etiam maximarum. *Id. Tusc.* 3, 10. Omne malum, etiam mediocre, magnum est. *Id. Fam.* 5, 8. *f.* Velim ad me scribas de omnibus minimis, maximis, mediocribus rebus. *Caes. B. G.* 5, 43. Mediocri spatio relicto. *Id. B. C.* 3, 46. Fossa mediocri latitudine; et *ib.* 38. Cum mediocribus copiis. *Sall. Jug.* 97. Mediocre castellum. *Plin.* 9, 35, 58. Mediocrium sponsalium coena; et 13, 24, 47. Mediocre solum, *h. e.* neque valde fertile, neque sterile omnino. *Just.* 1, 2. Statura mediocris. *Nep. Att.* 13. Usus est familia, si utilitate judicandum est, optima; si forma, vix mediocri. *Cic. Or.* 1, 29. *f.* Mediocris eloquentia; et *ib.* 21. Satis acute et dilucide apud mediocres homines ex communi quadam hominum opinione dicere, *h. e.* mediocri doctrina instructos; et *ib.* 2, 27. Mediocre ingenium. *Cic. Brut.* 37. Mediocris orator. *Hor. A. P.* 372. mediocribus esse poetis Non Dii, non homines, non concessere columnae. *Ov. Pont.* 1, 5, 83. Sed neque pervenio scriptis mediocribus istuc. ℙ De mediocri stilo, V. in v. sq. ℙ *Mediocris animus,* modicus, moderatus, modestus. *Sall. Jug.* 8. Fuere complures, qui Jugurthae non mediocrem animum pollicitando accendebant; et *ib.* 6. *f.* Opportunitas etiam mediocres viros spe praedae transvorsos agit. Adde *Caes. B. C.* 3, 20., ubi *mediocris animus* est, qui neque nimis demissus ac timidus, neque nimis imprudens et audax est. ℙ *Mediocris vir* est etiam mediocris conditionis, neque illustri, neque ignobili genere. *Just.* 1, 4. Filiam Cambysi mediocri viro in matrimonium tradidit. ℙ *Mediocris syllaba,* quae media est inter brevem et longam, h. e. anceps. *Gell.* 16, 18. Species geometriae, quae appellatur *μετρική*, per quam syllabarum longarum, et brevium, et mediocrium junctura et modus, congruens cum principiis geometriae, aurium mensurae examinatur. ℙ [**Non mediocris* solemni fere formula dicitur id, quod summa laude, summo honore, pretio dignum est. Huc pertinent ex iis, quae Noster laudaverat, *Caes. B. G.* 3, 20. Non mediocrem sibi diligentiam adhibendam intelligebat. *Ter. Ad.* 5, 9, 9. Non mediocris hominis haec sunt officia. Ita saepissime ap. *Suet.*, ut *Claud.* 3. Non mediocrem operam dedit; et *Ner.* 52. non mediocre studium; et *ib.* 19. non mediocri laude digna; et *Vesp.* 18. Praemium non mediocre; et *ib.* 23. Non mediocris summae statua; et *Hor.* Non mediocrem locum in amborum amicitia tenuit; et *Gr.* 24. Non mediocrem silvam observationum; et *Cal.* 51. Non mediocrem fore consternationem.]

MĔDĬOCRĬTAS, atis, f. *μετριότης, μέσον*, medium, modus neque defectum habens, neque excessum. *Cic. Off.* 1, 25. *f.* Nunquam enim, iratus qui accedet ad poenam, mediocritatem illam tenebit, quae est inter nimium et parum. *Id. ad Brut.* 1, 15. Est scilicet utriusque rei modus, et quaedam in utroque genere mediocritas. *Id. Off.* 1, 39. Multi villarum magnificentiam imitati sunt: quarum quidem certe adhibendus est modus, ad mediocritatemque revocandus. Eadem mediocritas ad omnem usum cultumque vitae transferenda est. *Colum.* 3, 5. Mediocritas in electione loci maxime probatur, quoniam in confinio boni malique posita est. *Cic. Phil.* 2, 1. Mediocritas ingenii. *Id. Or.* 2, 25. in dicendo; et *Brut.* 66. dicendi. *Auct. ad Her.* 3, 15. Mediocritatem vultus ad sermonis sententias accommodare. *Gell.* 6, 15. Homo omnium rerum verecunda mediocritate. *Hor. Od.* 2, 10, 5. Auream quisquis mediocritatem Diligit. ℙ Refertur ad stilum. Cum enim tria rhetores dicendi genera faciant, *ἁδρὸν*, uber, *ἰσχνὸν*, gracile, *μέσον*, mediocre: et primo dignitas atque amplitudo tribuatur, altero venustas et subtilitas, tertius in confinio est, utriusque modi particeps. Uber *Varro* ap. *Gell.* 7, 14. tribuit Pacuvio, gracile Lucilio, mediocritatem Terentio: quod postremum ipse *Gell.* paulo post *mixtum, moderatumque* appellat. Quae autem a *Cic. ll. cc.* dicitur *mediocritas dicendi,* est media facultas, et vis in uno ex his tribus generibus: et universim ad eloquentiam, non ad stilum, pertinet. [*Disputat de hac v. *mediocris* in rebus oratoriis significatione *Ernest.* in *Lex. technol. lat. rhet.* p. 253.] ℙ Item ad conditionem et genus. *Vell.* 2, 111, 3. Habuit in hoc quoque bello mediocritas nostra speciosi ministri locum; et *ib.* 130, 3. Si aut natura patitur, aut mediocritas recipit hominum, apud aures Deorum de his queri. Simile est illud *Gell.* 14, 2. *f.* Sed majus ego, altiusque id esse existimavi, quam quod meae aetati et mediocritati [**meiner Wenigkeit*] conveniret, ut cognovisse, et condemnasse de moribus viderer. [**Suet. Vesp.* 12. Mediocritatem pristinam neque dissimulavit unquam, etc.] ℙ Et ad rem familiarem. *Inscr.* ap. *Mur.* 229, 8. Imp. Caesari Trajano Aug. Julianus VIvir. Aug. de sua mediocritate testamento fieri, poniq. jussit. Adde aliam 1405, 5. ℙ In plur. numero. *Cic. Acad.* 4, 44. Mediocritates illi probabant, et in omni permotione naturalem volebant esse quendam modum. Adde *Tusc.* 3, 10.

MĔDĬOCRĬTER, adv. *μετρίως, μέσως*, modice, medio modo, neque nimis, neque parum. *Cic. Tusc.* 3, 10. Corpus etiam si mediocriter aegrum est, sanum non est. *Id. Fam.* 5, 12. *med.* Ordo annalium mediocriter nos retinet: at ancipites variique casus habent admirationem, exspectationem, etc. *Pl. Merc.* 2, 1, 13. Flagitium et damnum fecisse haud mediocriter. *Cic. Or.* 1, 20. Ne mediocriter quidem disertus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 45. Mulier mediocriter vestita veste lugubri. *Id. Andr.* 1, 1, 32. Horum ille nihil egregie praeter cetera studebat: et tamen haec omnia mediocriter. *Cic. Verr.* 2, 3, 41. Quod mehercule, judices, mihi non mediocriter ferendum videtur; et *fragm. contra competitor.* ap. *Ascon.* Me ne aliorum quidem injurias mediocriter posse ferre. *Id. Att.* 1, 20. *med.* Hoc vellem mediocrius.

MĔDĬOLĀNENSIS, e, adj. ad Mediolanum pertinens, Insubriae urbem, ut Mediolanensis ager, ap. *Varr. R. R.* 1, 8. et Mediolanensis praeco, ap. *Cic. Pis.* 26. ℙ *Mediolanenses, ium,* absolute sunt illius urbis, et ejus regionis incolae. *Varr. l. c.* Ut Mediolanenses faciunt in arboribus. *Hieron.* in *Chron.* ad ann. U. C. DLXXVI. Statius Caecilius comoediarum scriptor clarus habetur, natione Insuber Gallus, et Ennii primum contubernalis. Quidam Mediolanensem faciunt.

MĔDĬOLĀNUM, i, n. nunc *Milano,* urbs ampla et praeclara Insubriae, non procul a Ticino amne, condita a Gallis, ut est ap. *Liv.* 5, 34. *extr.*, ubi in quibusdam libris *Mediolanium* legitur, et ap. *Strab. l.* 4. et 5. *Μεδιολάνιον. Auson. clar. urb.* 5. Et Mediolani mira omnia, copia rerum, Innumerae cultaeque domus, facunda virorum Ingenia, et mores laeti, etc. Origo nominis varie ducitur: ab aliis ab oppido cognomine in Santonicis relicto (quod *Ammian.* 15, 11. Mediolanum, nunc *Evreux,* appellat), ut est ap. *Strab. l.* 4.: ab aliis a *Medo,* et *Lano* conditoris populi ducibus: ab aliis ab invento eo loci sue lanato simul et setoso, cujus meminere *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 183., *Sidon. ep.* 7, 17. *in carm.* et *Isid. Orig.* 15. (V. SUS.): alii demum a Celtica lingua, *(Mitte* et *Land,)* quia nempe ea urbs in planitie posita est, media inter Ticinum, et Adduam fluvios. ℙ Ea urbs appellatur in *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 73. *n.* 72. Colonia Copia Augusta Felix Mediolanum. Vocata est etiam *Athenae novae.* V. ATHENAE. [*Plurima addidit *F.* ℙ *Fuit et Mediolanum aliud in Gallia Lugdunensi s. Celtica, in Aulercorum agro. *Anton. Itin.* et *Tab. Peut.* ℙ Aliud in Gallia Belgica, in Gugernis, vulgo *Moyland,* teste *Cluverio. Anton. Itin.* ℙ Item aliud in Gallia Aquitanica, *Μεδιολάνιον Straboni* ac *Ptolemaeo,* hodie *Saintes* vel *Xaintes. Anton. Itin.* ℙ In Britannia aliud, *Ptolemaeo Μεδιολάνιον,* hodie forsan *Manchester. Anton. Itin.* V. MANCUNIUM. *B. A.*]

[MĔDĬOMATRĬCI, orum, n. plur. Galliae Belgicae populi, qui ad septentrionem Treviros, ad orientem Nemetes, et Triboccos, ad meridiem Leucos, ad occasum Verunos habuerunt, nunc *il paese Messin. Caes. B. G.* 4, 10. Per fines Mantuatium, Helvetiorum, Sequanorum, Mediomatricorum, Triboccorum, Trevirorum citatus fertur. [*V. *Moeb.*] ℙ Etiam num. singul. *Inscr.* ap. *Grut.* 731, 12. Jumma Exobni fil. cive Mediomatrico. *F.*]

[MĔDĬON, ii, n. *μήδιον*, herba Mediae propia, foliis similis est iridi sativae. *Plin.* 37, 12, 79. ℙ *Medion, onis.* V. v. sq. *F.*]

[MĔDĬONĬUS, a, um, adj. *Μεδιώνιος*, ad Medionem pertinens, Acarnaniae urbem. *Liv.* 36, 12. Peterent ab eo, ut Medionios super tanta re consultare in concilio Acarnanum pateretur. *F.*]

MĔDĬOXĪMĒ et Medioxume, adv. mediocriter. Vox prisca. *Varr.* ap. *Non.* 2, 556. Quid est aliud, quod Delphice canat columna litteris suis, *μηδὲν ἄγαν*, quam nos facere ad mortalem modum medioxume, ut quondam patres nostri loquebantur?

MĔDĬOXĪMUS et Medioxumus, a, um, adj. medius. *Pl. Cist.* 2, 3, 67. Medioxumam quam dudixit uxorem, ex ea Nata est haec virgo, *h. e.* mediam inter duas alias uxores, vel inter fictas, et veras nuptias unius uxoris; et *ib.* 1, 35. Ita me Dii Deaeque, superi atque inferi, et medioxumi, Itaque me Juno regina, etc. *h. e.* medium tenentes locum inter superos et inferos, vel naturae mediae inter mortalem et divinam: quales sunt, qui ex hominibus Dii sunt facti. Paulo aliter *Appul. Dogm. Plat.* 1. Deorum trinas nuncupat species: quarum prima est unus et solus ille summus, quem patrem orbis superius ostendimus. Aliud genus est, quale astra habent, ceteraque numina, quos coelicolas vocamus. Tertium habent, quos medioximos Romani veteres appellant, quod et sui ratione, et loco, et potestate Diis summis sunt minores, hominum natura profecto majores. Quidam ap. *Serv. ad A.* 3, 134. marinos Deos interpretantur. Apud *Fest.* medioxumum est mediocre. *Scalig.* vult ap. *Plaut.* legi *mediotumus,* ut a *quotus quotumus.*

MEDIPONTUS, i, m. *Cato R. R.* 3. et 12. medipontos enumerat inter instrumenta torcularis: *ib.* 3. Fibulas duodenas, medipontos privos loreos, trochleas Graecanicas binas, etc. *ib.* 12. Funes loreos quinque, subductarios quinque, medipontos quinque, trochleas quinque, etc. Utroque loco funes intelligere videtur, et quidem crassiores, aut etiam plures simul junctos, ad prelum vehementer deprimendum. *Turneb. Advers.* 8, 6. ita dictos putat, quia *Medi,* h. e. Xerxis *pontem* imitabantur, quo Hellespontum conjunxerat crassissimis funibus extentis. Alii leg. *melipontos* eodem sensu: quia veteres *l,* et *d* saepe commutabant, ut *Fest.* monet in *Medius.*

MĔDĪTĂBUNDUS, a, um, adj. *σύννους*, valde meditans, cogitabundus. *Just.* 38, 3. *med.* de Mithridate: Nam omnes has gentes, Romanum meditabundus bellum, variis beneficiorum muneribus jam ante illexerat.

MĔDĪTĀMEN, inis, n. idem ac meditamentum, seu meditatio. *Sil.* 8, 326. lenti meditamina belli. *Prud. Psych.* 234. Desidiam pigro rerum meditamine palpent.

MĔDĪTĀMENTUM, i, n. *Tac. H.* 4, 26. Ibi struenda acie, muniendo vallandoque, et ceteris belli meditamentis militem firmabant, i. e. apparatibus et exercitationibus militaribus: nam *meditari* est non solum cogitatione complecti, sed etiam re, et factis se ad aliquid praeparare. Sic *A.* 15, 35. Quin eum nobiles habere, quos ab epistolis, et libellis, et rationibus appellet, nomina summae curae, et meditamenta. *Gell.* 8. *in lemmate* capitis 10., quod intercidit. Grammaticus quidam praestigiosus, tempora verborum, et meditamenta puerilia ignorans, *h. e.* rudimenta, quae pueri in scholis meditantur, et discunt.

MĔDĪTĀTĒ, adv. *ἐσκεμμένως*, cogitato, cum meditatione. *Pl. Bacch.* 3, 6, 16. Nae tu illorum mores perquam meditate tenes: *idest* probe nosti ex longa meditatione, usu, et experientia. *Sen. Const. Sap.* 11. *f.* Probra meditate effundere.

MĔDĪTĀTĬO, onis, f. *σκέμμα, μελέτη*, actus meditandi, cogitatio, commentatio. *Cic. Tusc.* 3, 15. Stultam esse meditationem futuri mali, aut fortasse ne futuri quidem. ℙ Item exercitatio, qua ad aliquid praeparamur, apud nos exercentes, et factitantes, quae in ipsa re postea facienda erunt. *Id. Or.* 2, 27. Quos quidem locos multa commentatione atque meditatione paratos atque expeditos habere debetis. *Id. Cluent.* 30. Anni octo sunt, cum ista causa in ista meditatione versatur: cum omnia et ex hujus, et ex aliorum tabulis agitatis, tractatis, inquiritis. *Id. Phil.* 9, 1. Servius in ipsa cura et meditatione obeundi sui muneris excessit e vita. *Id. Div.* 2, 46. Multi naturae vitium meditatione atque exercitatione sustulerunt, ut Demosthenes. *Id. Brut.* 37. Nulla meditationis suspicio: imparatus semper aggredi ad dicendum videbatur. *Sen. ep.* 54. Suspirium medici meditationem mortis vocant. *Plin. Pan.* 13. Cum in

illa meditatione campestri militaribus turmis imperatorium pulverem sudoremque misceres. *Plin. alter* 17, 19, 30. *n.* 7. Eum ramum omni interim tempore edomari meditatione curvandi, *h. e.* assuetudine: nam assuetudo frequenti usu atque exercitatione fit. ℙ [**Meditatio dicendi* est declamandi ratio, quae exercitationis causa in scholis rhetorum institui solebat. Ita legitur ap. *Quint. Inst.* 2, 10, 2. pauca mihi de ipsa declamandi ratione dicenda sunt: quae quidem, ut ex omnibus novissime inventa, ita multo est utilissima. Nam et cuncta illa, de quibus diximus, in se fere continet, etc. — Neque enim virtus ulla perpetuae duntaxat orationis reperiri potest, quae non sit cum hac dicendi meditatione communis.] ℙ *Rhetoricae meditationes* ap. *Gell.* 20, 5. sunt commentationes de praeceptis dicendi.

MĔDĪTĀTĪVUS, a, um, adj. ad meditandum pertinens. *Meditativa verba* dicuntur a grammaticis, quae non actum, sed apparatum ostendunt, ut *parturio*, *lecturio*, *amaturio*, *esurio*. Ita *Diomed.* 1, 336. Adde *Prisc.* 8, 825., *Serv.* in *art. secund. Donat.* p. 1789. *Cledon.* et alios.

MĔDĪTĀTOR, oris, m. qui meditatur. *Prud. περὶ στεφ.* 5, 265. Haec ille versutus vafra meditator arte struxerat. Alii leg. *meditatus.*

[MĔDĪTĀTORĬUM, ii, n. *μελεητήριον*, locus praeparatorius, *Hieron. in Jovin.* 2. *n.* 12. Pridianis epulis distendimur, et guttur nostrum meditatorium efficitur latrinarum, *h. e.* locus, in quo praeparatur id, quod postea latrina suscipit ac devorat. (*Tert.* rem eandem *praemeditatorium* dixit, q. v. v. s. l.) *Id. ep.* 78. *f.* Succedit Deuteronomium, secunda lex, meditatorium Evangelii, *h. e.* quae Evangelii doctrinam quodammodo praeparavit. *F.*]

MĔDĪTĀTUS, a, um, part. a *meditor:* Active. *Cic. Verr.* 2, 2, 6. In Siciliam paratus ad praedam, meditatusque venire cupiebat; et *ib.* 3, 40. Qui meditati ad dicendum, paratique venimus. [**Meditatus venire* ex formula dicitur, qui dolis et fraudibus instructus venit. Ita *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* 2. §. 5. p. 145. ed. *Frotzsch.*, ubi haec laudantur: *Ter. Andr.* 2, 4, 3. Venit meditatus alicunde, ex solo loco; et *Cic. Quint.* 2. Cum paratus, meditatusque venisses. *Legg.* 1, 4, 12. Ad quam ego nunquam nisi paratus et meditatus accedo; et *Bünemann.* ad *Lact. Inst. Div.* 1, 5. §. 9. p. 30. adn.] *Cic. Phil.* 3, 14. *f.* Consules multos menses de populi R. libertate commentati, atque meditati. *Virg. G.* 3, 153. Inachiae Juno pestem meditata juvencae. ℙ Passive. *Cic. Har. resp.* 2. Nihil feci non diu consideratum, ac multo ante meditatum; et *ib.* 26. Nocturnis vigiliis justitium illud conceptum et meditatum est. *Id. Off.* 1, 8. *f.* Leviora sunt quae repentino aliquo motu accidunt, quam ea, quae meditata et praeparata inferuntur. *Id. Phil.* 2, 34. Attuleras domo meditatum et cogitatum scelus; et *ib.* 10, 2. *extr.* Quod verbum tibi non excidit, ut saepe fit, fortuito: scriptum, meditatum, cogitatumque attulisti. *Id. Or.* 1, 60. *f.* Accuratae et meditatae commentationes. *Plin.* 26, 3, 7. Torrenti et meditata oratione blandiri. [**Lucr.* 4, 1178. Meditata diu querela cadat.] *Pl. Ps.* 4, 1, 31. teneo omnia: In pectore condita sunt: meditati sunt doli docte. *Ter. Ph.* 2, 1, 18. Meditata mihi sunt omnia mea incommoda, herus si redierit. *Ov. Met.* 7, 727. Ut vidi, obstupui, meditataque paene reliqui Tentamenta fide. *Gell.* 1, 7. Homo lectione multa exercitus, cui pleraque omnia veterum litterarum quaesita, meditata, evigilataque erant. [**Suet. Aug.* 84. Meditata et composita oratione; opp. *extemporalis facultas ad subita.* (Meditatum carmen ap. *Plin. Pan.* 3, 5., ubi v. *Schwarz.*)]

MĔDĪTĀTUS, us, m. meditatio, cogitatum. *Appul. Met.* 3. Porro meditatus innoxios casus incertus, vel etiam adversus culpae non potest addicere.

MĔDĪTĔRRĀNĔUS, a, um, adj. *μεσόγειος*, qui in medio terrarum positus est, et a mari procul: cui opponitur maritimus. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. *f.* Ad homines a navigando, rebusque maritimis remotissimos, ad Centuripinos, homines maxime mediterraneos. (Adde *Liv.* 35, 26.) et *ib.* 5, 83. Enna mediterranea est maxime. *Id. N. D.* 1, 21. *f.* Mediterranei mare esse non credant. *Quint.* 5, 10. *med.* Locus montanus, an planus; maritimus, an mediterraneus; consitus, an incultus. *Plin.* 5, 10. 11. Mediterraneum commercium; et *ib.* 28, 29. Mediterraneae jurisdictiones. *Plin. alter ep.* 2, 17. *f.* Villa nostra etiam mediterraneas copias praestat, lac inprimis. ℙ *Mediterraneum mare* est, quod nunc *il Mediterraneo* absolute dicitur, et ex oceano per Gaditanum fretum se inferens, Africae septentrionalem oram, Europae meridionalem, occidentalem Asiae magno tractu, ingentibusque sinibus alluit. [*Ap. bonos scriptores, non dicitur. V. *Mare.*] *Isid. Orig.* 13, 16. *in.* Mare magnum est, quod ab occasu ex oceano fluit, et in meridiem vergit, deinde ad septentrionem tendit. Istud est et mediterraneum, quia per mediam terram usque ad orientem perfunditur, Europam, et Africam, Asiamque disterminans. ℙ *Mediterraneum* absolute, locus mediterraneus. *Plin.* 3, 1, 3. Inter Baetim, et Oceani oram in mediterraneo est Segeda. *Id.* 33, 12, 51. In mediterraneis Hispaniae.

MĔDĪTĔRRĔUS, a, um, mediterraneus. *Sisenna* ap. *Fest.* melius *mediterreum*, quam *mediterraneum* dici putat: sed contra est usus.

MĔDĪTOR, aris, atus sum, dep. 1. *μελετάω*, animo verso, mente cogito, commentor, considero, perpendo: a voce Graeca allata, quae a *μέλει*, curae est. Dicitur autem fere de iis rebus, quae a nobis faciendae sunt, et antequam fiant, versantur animo, atque expenduntur, ut recte fiant. *Cic. Fam.* 2, 5. *f.* Ea para, meditare, cogita, quae esse in eo viro debent, qui sit rempublicam in veterem dignitatem vindicaturus; et *ib.* 1, 7. *med.* Volo, ut hac multo ante meditere, huc te pares, haec cogites, ad haec te exerceas. *Id. Att.* 5, 11. Ego hanc *ἀνεξίαν* in unum annum meditatus sum. *Id. Agr.* 2, 5. *med.* Jam designatus, alio vultu, alio vocis sono, alio incessu esse meditabatur. *Id. Or.* 1, 8. Age vero, ne semper forum, subsellia, rostra, curiamque meditere, etc. *Id. Fam.* 2, 3. Quid sentiam, aut scribam ad te postea pluribus, aut, ne ad eam rem meditere, imparatum te offendam. *Id. ib.* 1, 8. *med.* Haec ob eam causam scribo, ut jam de tua quoque ratione meditere. *Nep. Ag.* 4. Cum animo meditaretur proficisci in Persas. *Cic. Phil.* 2, 45. *f.* Multos annos regnare meditatus, magno labore, multis periculis. ℙ Praecipue vero *meditari* dicuntur, dum se praeparant oratores verba facturi, et comici in scena acturi. *Pl. Pers.* 4, 2, 4. satin' estis meditati? *Sa.* tragici, atque comici Nunquam aeque sunt meditati. *Cic. Mur.* 21. Simulatque candidatus accusationem meditari visus est, honorem desperasse videtur; et *Att.* 5, 21. *f.* Meditare adversus Brutum causam meam; et *Off.* 1, 40. Si quis cum causam sit acturus, in itinere, aut in ambulatione secum ipse meditetur, etc. *Id. Brut.* 88. Nullum patiebatur esse diem, quin aut in foro diceret, aut meditaretur extra forum. *Id. Fl.* 5. Graecus testis cum ea voluntate processit, ut laedat, non jurisjurandi, sed laedendi verba meditatur. *Id. Att.* 9, 17. Ex ejus nuncio meditabor, quomodo cum illo loquar. *Id. N. D.* 3, 1. Ego, te disputante, quid contra dicerem, mecum ipse meditabar. *Id. Pis.* 25. Si ipse coram congredi poteris, meditare, quibus verbis incensam illius cupiditatem comprimas, atque restinguas. [**Liv.* 40, 15. Tempus ad meditandum, et componendam orationem, sumsissem: ubi al. *meditandam. Suet. Aug.* 85. Liber epigrammatum, quae fere tempore balnei meditabatur; et *Cal.* 53. Solebat magnorum in senatu reorum accusationes defensionesque meditari.] ℙ Sic Poetae *meditari* dicuntur, dum carmina pangunt, postea recitaturi. *Virg. Ecl.* 6, 82. Omnia, quae, Phoebo quondam meditante, beatus Audiit Eurotas, jussitque ediscere lauros. *Hor. Ep.* 2, 2, 76. versus tecum meditare canoros. ℙ Hinc meditari pro memorare. *Pl. Poen.* 4, 2, 18. Is quidem illi ut meditatur, verba facit emortuo. *Id. Ps.* 4, 7, 107. Sycophanta hic nequam est, nugis meditatur male. ℙ Universim *meditari aliquid* est non solum cogitando persequi, sed etiam agendo, et praeparando: atque adeo ponitur pro exercere. *Virg. Ecl.* 5, 60. Nec lupus insidias pecori, nec retia cervis Ulla dolum meditantur. *Id. A.* 4, 171. Nec jam furtivum Dido meditatur amorem; et *ib.* 10, 455. et *Sil.* 17, 439. Stare procul campis meditantem in proelia taurum. *Id.* 12, 711. Intenditque arcum, et pugnas meditatur Apollo. *Id.* 14, 677. de Archimede: meditantem in pulvere formas. *Pl. Stich.* 2, 1, 34. Simulque ad cursuram meditabor me ad ludos Olympios. *Virg. Ecl.* 6, 8. Silvestrem tenui meditabor arundine Musam. [**Tibull.* 3, 5, 13. Nec nos, insanae meditantes jurgia linguae, Impia in adversos solvimus ora deos.] *Plin.* 8, 32, 50. Cervi editos partus exercent cursu, et fugam meditari docent. *Id.* 10, 29, 43. de lusciniis: Meditantur aliae juniores, versusque, quos imitentur, accipiunt; et *ib.* 42, 59. de picis: Meditantesque intra semet, cura atque cogitatione intentionem non occultant. *Id.* 11, 25, 30. de scorpione: Semper cauda in ictu est: nulloque momento meditari cessat, ne quando desit occasioni. *Prud. Cath.* 10, 132. semina meditantur aristas. *Suet. Ner.* 40. Meditari artem citharoedicam; et *Tib.* 65. fugam ad legiones; et *Claud.* 32. edictum; et *Ner.* 20. Paulatim et ipse meditari, exercerique coepit. ℙ Pro simplici considero, cogito. *Pl. Bacch.* 3, 2, 1. Multis modis meditatus egomet mecum sum, et ita esse arbitror: Homini amico nihil praestare. *Id. Truc. prol.* 5. Meditor equidem, vobis me ablaturum sine mora. ℙ Passiva significatione frequenter adhibetur in part. praet. V. MEDITATUS. Sed et in praesenti. *Minuc. Fel. Octav.* 25. *f.* Tractantur lenocinia, adulteria meditantur.

MĔDĪTRĪNA, ae, f. Dea medendi. V. v. sq.

MĔDĪTRĪNĀLĬA, ium, n. plur. festus dies ab Latinis celebratus quinto Id. Octobr., ut est in vet. Calendario ap. *Grut.* 193., dictus a medendo, quod, ut Flaccus flamen Martialis dicebat, hoc die solitum, vinum novum et vetus libari et degustari medicamenti causa. Quod facere solent etiamnunc multi cum dicunt: novum vetus vinum bibo: novo veteri morbo medeor. Haec *Varr. L. L.* 5, 3. *med.* De his etiam *Festus:* Meditrinalia dicta hac de causa. Mos erat Latinis populis, quo die quis primum gustaret mustum, dicere ominis gratia: vetus novum vinum bibo: veteri novo morbo medeor. A quibus verbis Meditrinae Deae nomen captum, ejusque sacra Meditrinalia dicta sunt. Haec *Fest.* Huc pertinet aliquo modo illud *Plin.* 28, 2, 5. Cur ad primitias pomorum haec vetera esse dicimus, alia nova optamus?

MĔDĪTULLĬUM, ii, n. *τὸ μέσον*, medium, medietas, medium spatium: a *medius:* nam *tullium* est extensio vocabuli, nihil significans, ut *Cic. Top.* 8. *f.* docet, non secus ac *timus* in *finitimus*, et *legitimus*, et *aeditimus. Festus* tamen dici putat a *medius*, et *tellus*: sed potior est *Ciceronis* auctoritas. *Appul. Met.* 10. In ipso meditullio scenae; et 5. *in.* Videt fontem medio luci meditullio. *Id. Doctr. Plat.* 2. Virtutes in meditullio quodam vitiorum sunt sitae. ℙ [Eodem sensu usurpatur et *medullium* pro *meditullium. Symmach.* in 2. *or. Valent. Aug.* 23. (ed. *A. Maio*). Dum orbis secreta rimaris, dum in medulliis barbarorum non tentoria, sed tecta constituis, triumphum pacis egisti. *F.*]

[MĔDĪTULLUS, a, um, adj. medius, intimus. *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 34. Vis meditulla daemonum. *F.*]

MĔDĬUM, ii, n. *μέσον*, locus medius, spatium inter aliqua interjectum. *Cic. Tusc.* 1, 17. Terra in medio mundi sita. Alii leg. *mundo.* [*Ita *Orell.*] *Virg. A.* 5, 401. In medium geminos immani pondere caestus Projecit. *Ov. Met.* 2, 136. Altius egressus coelestia tecta cremabis: Inferius terras: medio tutissimus ibis. *Liv.* 27, 48. *f.* et *Tac. A.* 11, 21. Et jam diei medium erat. *Sall. Jug.* 49. In agmine in primis modo, modo in postremis, saepe in medio adesse. *Virg. G.* 3, 488. medio stans hostia ad aras. *Tac. A.* 1, 64. Medio montium porrigitur planities; et *ib.* 13, 38. Auxilia pro cornibus, medio legionem constituit; et *ib.* 28. Medio temporis, i. e. inter haec, interea. ℙ Translate est locus apertus, et omnium oculis expositus, publicusque, lux publica, coetus hominum. *Ter. Phorm. prol.* 16. In medio omnibus palma est posita, qui artem tractant musicam. *Cic. Verr.* 2, 2, 42. *med.* Tabulae sunt in medio; et *Fam.* 15, 2. *med.* Se tamen eam rem nunquam in medium propter periculi metum protulisse; et *Verr.* 2, 1, 11. Cum rem totam in medio proposuissem; et *N. D.* 1, 6. Ponam in medio sententias philosophorum; et *Or.* 1, 3. *f.* Ceterarum artium studia fere reconditis atque abditis e fontibus hauriuntur: dicendi autem omnis ratio in medio posita, communi quodam in usu, atque in hominum more et sermone versatur. *Id. Dom.* 54. Haec non sunt quaesita ex occulto aliquo genere litterarum, sed sumpta de medio, ex rebus palam actis, etc. ℙ *Verba e medio*, sunt usitata omnibus. *Ov. A. Am.* 3, 479. Munda sed e medio, consuetaque verba puellae Scribite: sermonis publica forma placet. ℙ *Vocare in medium*, in dubium, in disceptationem, in judicium: quia quae palam fiunt, aliter ab aliis judicantur. *Cic. Cluent.* 28. Incensi suspicione rem in medium vocare coeperunt, et causam illam totam deposcere. ℙ *In medio relinquere*, non decisum relinquere. *Cic. Coel.* 20. Mulierem nullam nominabo: tantum in medio relinquam. *Sall. Cat.* 19. Sunt, qui dicant, etc. alii autem, etc. nos eam rem in medio relinquimus. Adde *Vell.* 2, 48. ℙ *Pellere de*, vel *e medio*, extra consortium nostrum abigere. *Enn.* ap. *Cic. Mur.* 14. Pellitur e medio sapientia: vi geritur res; et *Cic. Off.* 3, 8. *med.* Hoc quidem deliberantium genus pellatur e medio: est enim totum sceleratum. ℙ *Tollere de*, vel *e medio*, est ex communi usu sumere. *Pomp. Dig.* 17, 2, 59. Quod in alea perdiderit socius, ex medio non est laturus, *h. e.* e re societatis. *Cic. Or.* 3, 45. Cum jacentia verba sustulimus e medio, ad nostrum arbitrium formamus, et fingimus. ℙ Item auferre. *Id. Verr.* 2, 2, 71. Decumani tollendas de medio litteras censuerunt. ℙ Item e mundo tollere, occidere. *Id. Rosc. Am.* 7. *extr.* Perfacile hunc hominem incautum, et rusticum, et Romae ignotum de medio tolli posse. ℙ *E medio excedere*, aut *abire*, mori. *Ter. Phorm.* 5, 7, 74. Cum e medio excessit, unde haec suscepta est tibi; et 5, 8, 30. Ea mortem obiit, e medio abiit. ℙ Contra *in medio esse* aliquando est vivere, esse. *Id. Ad.* 3, 5, 32. mater virginis in medio est, Ipsa virgo, res ipsa. ℙ *Recedere*, aut *excedere de medio*, abire, se subducere, facessere. *Cic. Rosc. Am.* 38. *f.* Cur te mihi offers? recede de medio: per alium transigam. *Ter. Hec.* 4, 3, 13. odiosa haec est aetas adolescentulis: E medio aequum excedere est. ℙ *Venire*, et *procedere in medium*, comparere, coram venire. *Cic. Verr.* 2, 2, 71. *f.* Venient in medium: dicent, quid statuerint; et urbane *Fin.* 1, 5. Prima veniat in medium Epicuri ratio; et *Inv.* 2, 14. Cum animus hac intentione

omnes negotii partes considerabit, tum illi ipsi in medium conservati loci procedent. ℙ *Per medium*, nec nimis, nec parum. *Quint.* 4, 2. *med.* Tanquam necesse sit, longam aut brevem esse expositionem, nec liceat ire per medium. ℙ *In medium*, saepe est in commune, in usum, et utilitatem omnium, *in commune*. *Cic. Off.* 1, 7. Communes utilitates in medium afferre, mutatione officiorum, dando, accipiundo. *Virg. A.* 11, 335. Consulite in medium, et rebus succurrite fessis. *Id. G.* 1, 126. Nec signare quidem, aut partiri limite campum Fas erat: in medium quaerebant. *Tac. H.* 4, 64. Bona interfectorum in medium cedant. *Liv.* 6, 6. *f.* Laudem conferentes potius in medium, quam ex communi ad se trahentes. *Ov. Met.* 15, 66. Dare aliquid in medium. ℙ [*Hinc *in medium conferre* in aleae lusu, nostr. *setzen*. Ita *Suet. Aug.* 71.] ℙ *In medio*, sub dio. *Pall.* 1, 35. *med.* Scorpios fugari posse, si aliqui ex eis urantur in medio. ℙ *Medium* pro dimidium. *Varr. R. R.* 2, 7. *med.* Scillae medium conterunt cum aqua. *Colum. Arbor.* 4. *f.* Scrobem ad medium completo. ℙ [*Confunduntur *medio* et *medium*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 365. *Medium* et *idem*. V. *Heindf.* ad *Cic. N. D.* 2, 18, 47.]

MĔDĬUS, a, um, adj. *μέσος*, qui mensuratus aequaliter distat ab extremis: item quicumque inter duo, vel plura est positus, quamvis non aequaliter distet ab omnibus: a voce Graeca allata: vel a *modus:* vel per syncopen a *μεσοΐδιος*, quod ap. *Hesych.* idem significat. *Cic. Or.* 3, 50. Versus aeque prima, et media, et extrema pars attenditur. *Id. Prov. cons.* 18. Ultimum, proximum, medium tempus. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *med.* Dixi pro Bestia apud praetorem, in foro medio, maximo conventu. *Virg A.* 1, 701. aulaeis jam se regina superbis Aurea composuit sponda, mediamque locavit, *h. e.* in medio loco. V. ACCUMBO. Sic *Ov. Fast.* 3, 359. in solio medius consedit acerno. *Virg. Ecl.* 10, 65. Frigoribus mediis; et *A.* 12, 201. medios ignes, et numina testor, *h. e.* qui in medio positi sunt; et *ib.* 2, 508. et medium in penetralibus hostem, *h. e.* qui est in mediis penetralibus. *Id. ib.* 10, 116. solio tum Juppiter aureo Surgit, coelicolae medium quem ad limina ducunt. *Ov. Fast.* 6, 247. Aspicit instantes, mediis sex lucibus, Idus Illa dies. *Suet. Caes.* 76. et *Just.* 2, 4. et 3, 2. Medio tempore, i. e. inter haec, interea. *Varr.* ap. *Gell.* 13, 30. Vinum novum, vetus, medium, *h. e.* neque novum, neque vetus. ℙ Cum ablat. *Ov. Am.* 2, 16, 13. Non ego, si medius Polluce et Castore ponar, In coeli sine te parte fuisse velim. *Vell.* 1, 2. Peloponnesii Megaram, mediam Corintho Athenisque urbem condidere. ℙ Cum praepos. *inter*. *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *A.* 1, 701. Discubuit medius inter Tarquinium et Perpernam. *Cic. Phil.* 8, 1. Cum inter bellum et pacem medium nihil sit. [*Plura v. ap. *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v.] ℙ Cum genitivo Graecorum more. *Caes. B. G.* 4, 19. Locum esse delectum, medium regionum earum, quas, etc. *Ov. Met.* 6, 409. Qui locus est medius juguli, summique lacerti. *Id. Fast.* 5, 67. Et medius juvenum, non indignantibus ipsis, Ibat, et interior, si comes unus erat. *Stat. Th.* 4, 683. mediusque silentum Incipit. *Ov. Met.* 5, 561. medius fratrisque sui, moestaeque sororis Juppiter. *Sil.* 1, 307. Concidit exacti medius per viscera teli, *h. e.* telum habens exactum per media viscera. ℙ *Media* res aliqua dicitur, in cujus medio fit aliquid. *Caes. B. G.* 1, 24. In colle medio aciem instruxit. *Ter. Andr.* 4, 4, 37. Provolvere aliquem in mediam viam. *Cic. Cluent.* 10. In media potione exclamavit; et *Virg. A.* 4, 76. Incipit effari, mediaque in voce resistit; et *ib.* 12, 452. It mare per medium. Rursus *Ter. Eun.* 4, 7, 4. In medium huc agmen cum vecti, Donax. *Id. Ad.* 3, 2, 18. Medium arripere aliquem; et *Virg. A.* 10, 815. exigit ensem Per medium Aeneas juvenem; et *ib.* 2, 218. angues Laocoonta medium amplexi; et *ib.* 10, 484. clypeum medium cuspis transverberat; et *ib.* 12, 477. medios Juturna per hostes Fertur equis; et *ib.* 10, 576. At non Evandrum potis est vis ulla tenere, Sed venit in medios. Sic *ib.* 10, 20. Turnusque feratur Per medios insignis equis. *Ov. Met.* 12, 484. Medio ense jugulare aliquem, *h. e.* media ensis acie, non mucrone. ℙ [**Medium tenere, arripere*, etc. ab arena petitae sunt locutiones. Ita *Ter. Ad.* 3, 2, 18. Medium arripere aliquem. *Lucan.* 4, 652. Alcides medium tenuit; et *v.* 627. et medium compressis ilibus arctat. Saepius ap. *Aristoph.* occurrit, ut *Nub.* 1043. *ἐυθὺς γάρ σε μέσον ἔχω λαβὼν ἄφυκτον*, ubi *Schol.: ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν παλαιστῶν λαμβανομένων εἰς τὸ μέσον καὶ ἡττωμένων.* Idem repetit ad *Ran.* 472. q. l. citavit *Bersm.* et ad *Equit.* 387., ubi comicus: *Νῦν γὰρ ἔχεται μέσος;* et al. Aliter *Theognis Gnom.* 265. *μέσην παρὰ παῖδα λαβὼν ἀγκῶνα.* Ita in obscoenis *medius vir*, *media mulier* ap. *Auson. Epigr.* 116, 2. et al. Laudat haec *Cort.* ad *Luc. l. c.*] ℙ Aliquando *medius* est dimidius. *Varr. R. R.* 3, 7. *med.* Hieme demunt cibum medium; et *Colum.* 11, 2. *med.* Prid. non. Majas Nepa medius occidit; et *Pall.* 2, 18. In eo vino medium croci scrupulum, et folii unum scrupulum mittis. *Capitol. M. Aurel.* 4. *extr.* Aurum coronarium Italicis totum, medium provincialibus reddidit. ℙ *Medium unguem ostendere* ap. *Juven.* 10, 53., vel *medium digitum porrigere* ap. *Mart.* 2, 28. is dicebatur, qui, ceteris contractis digitis, medium tantummodo, infamem et impudicum, et Graecis *κατάπυγον* appellatum, extendebat contumeliae causa in aliquem, cui catamiti patientia exprobrabatur. ℙ *Medius dies* est meridies. *Hor. Ep.* 1, 2, 30. Cui pulcrum fuit in medios dormire dies. *Virg. G.* 3, 303. stabula Ad medium conversa diem. ℙ Translate *medius* est anceps, ambiguus, et qui in utramque partem facile trahi potest. *Liv.* 39, 39. Medio responso spem ad voluntatem interpretantibus fecerat, cessurum patrum auctoritati esse. *Gell.* 12, 9. Vocabula media et communia, *h. e.* quae duas res contrarias significare possunt, ut *valetudo*, *facinus*, *venenum*, *medicamentum*. Similiter *medias artes* vocat *Quint.* 2, 20., quae neque laudari per se, neque vituperari possunt, sed utiles, aut secus secundum mores utentium sunt. ℙ Item mediocris. *Liv.* 5, 37. Delectum nihilo accuratiorem, quam ad media bella haberi solitus erat, habebant. *Vell.* 2, 29. de Pompejo: Innocentia eximius, sanctitate praecipuus, eloquentia medius. *Tac. H.* 1, 49. Galbae medium ingenium, magis extra vitia, quam cum virtutibus. *Vell.* 2, 67. Fuisse in proscriptos uxorum fidem summam, libertorum mediam, servorum aliquam, filiorum nullam. *Spart. Ver.* 3. Etsi non summi, medii tamen obtinuit ducis famam. *Phaedr.* 2, 2. Aetatis mediae vir, i. e. nec senex, nec juvenis. ℙ Item modicus, temperatus, moderatus. *Liv.* 2, 49. Nihil medium, nec spem, nec curam, sed immensa omnia volventes animo. *Id.* 27, 25. Aliis senatusconsulto notantibus, etc. aliis praemia decernentibus, etc. mediis ad censores notionem de eo pertinere dicentibus. *Plin. ep.* 4, 9. Medium quiddam tenere. ℙ Item qui ad duas res contrarias aeque aptus est. *Hor. Od.* 2, 19, 28. Pacis eras, mediusque belli. *Liv.* 1, 32. Medium erat in Anco ingenium, et Numae, et Remuli memor. *Vell.* 2, 114. Agebat medium plurima dissimulantis, aliqua inhibentis. ℙ Item qui duarum factionum neutri inclinat: [**οἱ ἐν μέσῳ καθήμενοι.*] *Liv.* 40, 20. Hos tanquam medios, nec in alterius favorem inclinatos, miserat rex. *Cic. Att.* 10, 8. *med.* In Italia nos sedentes quid erimus? nam medios esse jam non licebit. *Liv.* 2, 14. Ita medium se gerendo nec plebis vitavit odium, nec apud patres gratiam iniit. *Suet. Caes.* 75. Ipse medios et neutrius partis suorum sibi numero futuros, pronunciavit. *Id. Ner.* 2. Consultante Cn. Pompejo de mediis, ac neutram partem sequentibus, solus censuit hostium numero habendos. *Vell.* 1, 9. Eumenes in eo bello medius fuit animo; et 2, 21. Se dubium mediumque partibus praestitit. ℙ Item qui se interponit ad componendam litem. *Virg. A.* 7, 536. Dum paci medium sese offert. *Sil.* 16, 222. Haud deformis erit vobis ad foedera versis Pacator mediusque Syphax. *Ov. R. Am.* 678. Nunc mediis subeant irrita verba Deis, *h. e.* vana juramenta, in quibus Dii, tanquam medii, invocantur. ℙ Item qui nuptias conciliat. *Sidon. ep.* 7, 2. *med.* Adolescens, medio episcopo, quia lector, sponsa non despiciente personam, uxorem petit, impetrat, ducit. ℙ Et qui quocumque modo intervenit. *Virg. A.* 1, 686. Ne qua scire dolos, mediusve occurrere possit.

MĔDĬUS FĪDĬUS. V. FIDIUS.

MĔDIX. V. MEDDIX.

MĔDIXTŬTĬCUS. V. MEDDIXTUTICUS.

MĔDOACUS et Meduacus, i, m. duplex hoc nomine est fluvius Venetiae: alter major, postea Brentesia et Brinta, nunc *Brenta* appellatus, oritur in Tridentinis Alpibus, et prope Patavium decurrens in mare Adriaticum excipitur: alter minor, deinde Reteno, vel Retro, et Bacchilio, nunc *Bacchiglione* vocatus, Vicetiam prius, deinde Patavium alluit, et in idem mare influit. *Liv.* 10, 2. Medoacus amnis erat; eo invectam classem subire flumine adverso jussit. *Plin.* 3, 16, 20. Edronem portum Medoaci duo, ac fossa Clodia fecit.

*MEDOBRĔGA vel Medubriga, ae, f. Lusitaniae opp., medio inter Anam flumen Tagumque loco. *Hirt. B. Alex.* 48. ubi *Medobrega* appellatur. ℙ *Mundobriga* audit *Anton. Itin. B. A.*

*MEDOE, es, f. opp. Aethiopiae, non procul a Meroe. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

MĔDON, ontis, m. *Μέδων*, unus e Centauris, ap. *Ov. Met.* 12, 303. ℙ Item filius Codri Atheniensium regis, qui primus in patria archon fuit: a quo posteri ap. Atticos *Medontidae* dicti. *Vell.* 1, 2. ℙ Item unus e procis Penelopes, ap. *Sabin. ep. Ulyss. ad Penelop.* 47. Certe ego, cum Antinoum, Polybumque, Medontaque legi, etc.

MĔDONTĬDAE. V. in v. praec.

*MEDUĀNA, ae, Galliae Belgicae fluvius. *Lucan.* 1, 437. Nec ultra Instabiles Turones circumsita castra coercent, In ripis, Meduana, tuis marcere perosus, etc. Sed versus 436 — 440. in ed. *Cort.* habentur pro spuriis. ℙ Meduanae facta bis est mentio ap. *Theodulf. Aurelianens.*, saeculi noni poetam. *B. A.*

[MĔDUBRĪGENSIS, e, adj. ad Medubrigam pertinens, Lusitaniae municipium, cujus meminit *Hirt. B. Alex.* 48., et illud *Medobregam* appellat. ℙ *Medubrigenses*, seu *Meidubrigenses* (ut scribitur in *Inscr.* ap. *Grut.* 162, 3.), *ium*, absolute sunt illius municipii incolae. *Plin.* 4, 22, 35. Medubrigenses, qui et Plumbarii. *Hirt. l. c.* Cum montem Herminium expugnasset, quo Medobregenses confugerant. *F.*]

MĔDŬLĪCUS. V. MEDULUS.

MĔDULLA, ae, f. *μυελός*, substantia illa, quae est in ossibus animalium: a *medius:* [*V. *Doederl.* 2, 225.] vel a voce Graeca allata, *d* inserta. *Hor. Epod.* 5, 37. Exesa uti medulla et aridum jecur Amoris esset poculum. *Ov. Met.* 14, 208. Visceraque et carnes, cumque albis ossa medullis. *Plin.* 11, 37, 67. Spina adnectitur lumbis, tereti structura, per media foramina a cerebro medulla descendente. ℙ De interiore plantarum parte, quae tenera est, et fungosa, et albescens. *Colum.* 3, 18. *f.* Per apertam vitis medullam nimius humor trahitur. *Plin.* 16, 25, 42. Sambuco medulla plurima, nulla corno. *Id.* 26, 11, 71. Medullam e caule eximere. ℙ Item de aliis rebus. *Plin.* 18, 9, 20. *n.* 1. Frumenta, quae salsa aqua sparsa moluntur, candidiorem medullam reddunt, *h. e.* farinam. *Id.* 37, 5, 20. Quidam putant, beryllos perforatos gratiores fieri, medulla candoris exempta. *Catull.* 68, 111. Medullis montis caesis. *Appul. Dogm. Plat.* 1. *f.* Venas per medullas renum commeare, *h. e.* per medios renes. ℙ Eleganter *medullas* ponimus, cum quid penitus in nobis fieri significamus. *Cic. Tusc.* 4, 10. Cum hic fervor animi inveteraverit, et tanquam in venis medullisque insederit. *Virg. A.* 4, 66. est mollis flamma medullas Interea, et tacitum vivit sub pectore vulnus. *Sen. ep.* 114. *f.* Cum magis ac magis vires morbus exedit, et in medullas nervosque descendere deliciae. *Hor. Ep.* 1, 10, 28. Certius accipiet damnum, propiusque medullis. *Ov. Trist.* 1, 5, 9. Haec mihi semper erunt imis infixa medullis. *Id. Amor.* 2, 19, 43. Mordeat ista tuas aliquando cura medullas. *Prop.* 1, 9, 21. pueri totis arcum sentire medullis. *Catull.* 35, 15. misellae Ignes interiorem edunt medullam. *Cic. Fam.* 15, 16. Qui mihi haeres in medullis; et *Att.* 15, 4. Quae mihi sunt inclusa medullis. ℙ Dicitur et de cujuspiam rei penitiore parte, et cariore. *Pl. Stich.* 2, 2, 17. Cum misero medullam ventris percepit fames. *Cic. Phil.* 1, 15. Aderant, et in medullis populi R. ac visceribus haerebant. *Quint.* 2, 1. *f.* Communes loci, qui in mediis litium medullis versantur. *Tibull.* 3, 1, 25. Teque suis jurat caram magis esse medullis. ℙ Item de eo, quod in quaque re est praecipuum, et omnem ejus rei vim continet. *Enn.* ap. *Gell.* 12, 2. Flos delibatus populi, et suada medulla. Ap. *Cic. Brut.* 15. habetur: suadaeque medulla. *Gell.* 18, 4. Neque primam tantum cutem ac speciem sententiarum, sed sanguinem quoque ipsum, ac medullam verborum eruere, atque introspicere.

MĔDULLĀRIS, e, adj. ad medullas pertinens. *Appul. Met.* 7. Fustium ictibus persaepe dedolabar, ut usque plagarum mihi medullaris insideret dolor.

MĔDULLĀTUS, a, um, adj. medulla, seu adipe plenus. *Appul. Dogm. Plat.* 2. Medullati nimia cura artus. Alii leg. *medicati*. *Venant. carm.* 3, 6. *extr.* Adde medullata in templis holocausta sacerdos.

MĔDULLI, orum, m. plur. populi Alpini in Sabaudia. *Inscr. tropaei C. Jul. Caes.* ap. *Plin.* 3, 20, 24. et *Vitr.* 8, 3. *f.*

*MEDULLĬA, ae, f. Latii oppidum. V. v. sq. *B. A.*

MĔDULLĪNUS, a, um, adj. ad Medullos pertinens. *Auson. ep.* 5, 27. lintea veli Pande: Medullini te feret aura noti, *h. e.* venti e regione Medullorum flantis. ℙ Item ad Medulliam pertinens, Latii urbem, de qua *Liv.* 1, 33. et *Plin.* 3, 5, 9. Hinc est cogn. R., ut L. Furius Medullinus ap. *Liv.* 4, 25. et Livia Medullina ap. *Suet. Claud.* 26. ℙ Hinc *Medullini*, *orum*, absolute sunt incolae illius urbis. *Inscr.* ap. *Gor. Inscr. Etr.* T. 2. p. 237. *n.* 4. De Sabinis, et Medullinis triumphavit.

MĔDULLĪTUS, adv. *ἐν μυελοῖς*, *ἐκ μυελῶν:* in ipsis medullis, usque ad medullas. *Varr.* ap. *Non.* 2, 544. Medullitus aquiloniam intus servat frigedinem. ℙ Translate est penitus, imitus. *Enn.* ap. *Non. ib.* et 1, 140. Enni poeta salve, qui mortalibus Versus propinas flammeos medullitus. *Pl. Truc.* 2, 4, 85. Ostendit sese jam mihi medullitus, Se mihi infidelem nunquam, se viva, fore. *Id. Most.* 1, 3, 86. Amare medullitus aliquem. *Appul. Flor. n.* 18. *f.* Summis medullitus viribus contendere; et *Met.* 10. dolore commotus; et 4. *in.* ingemere. *Prud. Hamart.* 392. serit ille medullitus omnes Nequitias, spargitque suos per membra ministros.

MĔDULLĬUM. V. MEDITULLIUM.

MĔDULLO, as, a. 1. medulla impleo. *August. Anim.* et ejus *Orig.* 4, 5. Quando ossa durari, quando incipiunt medullari.

MĔDULLOSUS, a, um, adj. *μυελόεις*, medullam

habens. *Cels.* 8, 1. *med.* Hinc humerus incipit, extremis utrinque capitibus tumidus, mollis, sine medulla: medius teres, durus, medullosus.

MĔDULLŬLĂ, ae, f. dimin. medullae. *Catull.* 25, 2. Mollior cuniculi capillo, vel anseris medullula.

*MEDULLUS, i, m. Hispaniae Tarraconensis mons, non procul a Minio amne. *Flor.* 4, 2. *B. A.*

MĔDŬLUS, a, um, adj. ad Medulos Galliae Aquitanicae populos pertinens, infra Burdigalam, inter Garumnam et oceanum. *Plin.* 32, 6, 21. Cyzicena ostrea suaviora Medulis. *Ita ed. *Hard.* Olim lectum *Edulis* pro *Medulis*. *B. A.* Haec ostrea laudat *Auson. ep.* 7, 1. Ostrea Bajanis certantia, quae Medulorum Dulcibus in stagnis reflui maris aestus opimat. Adde *ep.* 9, 18. ℙ Ap. *Sidon. ep.* 8, 12. *f. Medulica supellex* haec ipsa ostrea significat. ℙ *Meduli, orum,* absolute sunt incolae illius tractus, qui nunc *le Medoc* appellatur. *Auson. ep.* 4, 2. Paganum Medulis jubeo salvere Theonem. Adde *eund. l. c.* in §. 1.

MĒDUS, a, um, adj. *Μῆδος,* ad Mediam Asiae regionem pertinens: et saepe latiore usu ponitur pro Persico, Assyrio, Parthico. *Virg. G.* 4, 211. Medus Hydaspes. *Hor. Od.* 1, 27, 5. Vino et lucernis Madus acinaces Immane quantum discrepat. *Id. ib.* 2, 9, 21. Medum flumen, *h. e.* Euphrates. Alii volunt, *Medum* esse nomen proprium fluvii in Media. *Prop.* 3, 10, 11. Medae sagittae. ℙ *Medi, orum,* Mediae populi: et pro Parthis saepe ponuntur. *Hor. Od.* 1, 2, 51. Neu sinas Medos equitare inultos. *Lucan.* 8, 386. Medos proelia prima exarmant, vacuaeque jubent remeare pharetrae. *Pers.* 3, 53. Medi bracati. *Hor. Od.* 2, 16, 6. pharetra decori. ℙ In sing. num. *Hor. Od.* 4, 14, 42. Medusque, et Indus, te profugus Scythes Miratur. *Val. Fl.* 5, 604. Medus pervigil.

MĔDŪSĂ, ae, f. *Μέδουσα,* filia Phorci ex Ceto marina bellua, quae una cum duabus sororibus Euryale, et Sthenyone Gorgadas insulas in oceano Aethiopico tenuisse fertur. Unde et Gorgonis appellatur. Haec cum esset insigni forma, etiam habuit inter alia decoris spectabilia crines proxime ad auri colorem accedentes, quorum splendore captus Neptunus, in Minervae templum cum ea concubuit, unde postea natus est Pegasus equus. Quam injuriam Minerva gravi et iniquo animo ferens, Medusae crines, quibus maxime amatori suo placuerat, in angues mutavit, deditque, ut omnes eam aspicientes in lapides verterentur. Quamobrem cum nemo tam immane monstrum intueri posset, Perseus Jovis, et Danaes filius, Mercurii talaribus, et falcato ense accepto, Palladis item scuto, ut aere repercussam effigiem ejus videre impune posset, ex improviso, cum ipsa anguesque sopiti essent, adortus, uno validissimo ictu peremit. In patriam redeunte Perseo, cum Medusae caput secum deferret, contigit, ut guttae sanguinis decidentes per solitudines Africae mutarentur in serpentes. V. *Lucan.* 9, 624. et sqq. et *Ov. Met.* 4. *f.* et *v.* 614. et *Serv.* ad *A.* 2, 616. et ad *ib.* 6, 289. ℙ Ipsum autem Medusae caput Minervae gestamen est. V. in v. sq.

MĔDŪSAEUS, a, um, adj. *Μεδουσαῖος,* ad Medusam pertinens. *Ov. Met.* 10, 22. ut villosa colubris Terna Medusaei vincirem guttura monstri; et *ib.* 5, 249. Medusaeum os. *Id. Fast.* 5, 8. Medusaeus equus, *h. e.* Pegasus; et *Met.* 5, 312. fons, *h. e.* Pegasi ungula elicitus. *Mart.* 7, 1. Medusaea coma. Al. leg. *Dea*, et est Minerva, quae in clypeo, vel lorica Medusae caput gestare dicitur, ut est ap. *Virg. A.* 8, 435., *Sen. Herc. Fur.* 901. et *Sil.* 9, 441. et 10, 435.

MĔFANCĪLUM, i, n. teli missilis genus, ap. *Festum:* ubi critici corrigunt *mesancylum, μεσάγκυλον,* h. e. amentatum jaculum (a *μέσος,* medius, et *ἀγκύλη,* ansa, amentum) cujus meminit *Gell.* 10, 25.

*MEGABARI, orum, *Μεγάβαροι,* populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

[MĔGĂBOCCHUS, i, m. vox composita ex *μέγας,* magnus, et *Bocchus*, nomen proprium Mauritaniae regis, et Jugurthae soceri. Hoc autem nomine Cn. Pompejum Magnum festive designat *Cic. Att.* 2, 7., quod *Magni* cogn. ex Africana victoria jam reportaverat, ut *Plin.* 7, 26, 27. narrat. ℙ Est etiam cogn. R., ut C. Megabocchus Sardiniae praetor ap. *Cic. fr. Or. pro Scaur.* (ed. *A. Maio*) 9. *F.*]

MĔGĂBYZUS, i, *Μεγάβυζος,* nomen viri ap. Persas, nam ap. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 16. et *ib.* 40. *n.* 28. est nomen sacerdotis Dianae Ephesinae: ap. *Just.* 7, 3. ducis exercitus Darii regis. Videtur etiam esse nomen insignis cujuspiam eunuchi, distorti, et deformis inter effeminatos Persicorum regum ministros. *Quint.* 5, 12. An vero statuarum artifices, pictoresque clarissimi, cum corpora quam speciosissima fingendo pingendove efficere cuperent, nunquam in hunc inciderunt errorem, ut Bagoam, aut Megabyzum aliquem in exemplum operis sumerent sibi, sed Doryphorum illum aptum vel militiae, vel palaestrae, etc.

MĔGAERĂ, ae, f. *Μέγαιρα,* Furia infernalis, filia Acherontis, et Noctis: a *μεγαίρω,* odi, sive invideo. *Virg. A.* 12, 845. Dicuntur geminae pestes, cognomine Dirae, Quas, et Tartaream Nox intempesta Megaeram Uno eodemque tulit partu. V. FŪRIAE.

[MĔGĂLE, es, f. *μεγάλη,* magna: ita vocatur Cybele Magna Mater Deum in *Fast. Verrii Flacci* ap. *Fogginium*, *l. c.* in MEGALESIA. *F.*] ℙ *Est etiam insula maris Aegaei, prope Smyrnam. *Plin.* 5, 31. ℙ Item alia, in Propontide. *Id. ib.* 32. *B. A.*

MĔGĂLENSIS, e, adj. ad Megalesia pertinens: a *μεγαλήσιος,* inserta *n:* ut Megalenses ludi, ap. *Gell.* 2, 24. et *Tac. A.* 3, 6. *extr.* et Megalensia sacra, ap. *Plin.* 7, 37, 37. Absolute *Cic. Fam.* 2, 11. Scripsi haec ipsis Megalensibus, *h. e.* ipsis diebus, quibus Megalesia fiunt. Sic *Har. resp.* 12. Ludi, quos in Palatio nostri majores ante templum, in ipso Matris conspectu, Megalensibus fieri voluerunt. ℙ *Megalensis purpura* ap. *Mart.* 10, 41. est qua praetor amictus ludos Megalenses edebat.

MĔGĂLĒSĬA et Megalensia, orum, n. plur. *Μεγαλήσια,* dies dicatus Magnae Matri Deorum, et ludi, qui celebrabantur ante ejus templum. Alio nomine *Ludi Megalenses* dicebantur Latina terminatione: a *μεγάλη,* magna. Differunt a ludis magnis, seu Romanis, qui per excellentiam *Circenses* vocantur, et a *Virg. A.* 8, 636. conjunctim *magni Circenses.* Nam ludi magni fiebant Jovi, Junoni, et Minervae, ut constat ex *Cic. Verr.* 2, 5, 14.; at Megalenses fiebant Deum Matri, ut patet ex *Cic. Har. resp.* 11.; et diserte scribit *Fest.* in voce *Romani.* Deinde ludi magni instituti sunt a Tarquinio Prisco, cujus opus esse circum maximum, qui et antiquissimus et nobilissimus inter circos fuit, scribit *Dionys. Halic. l.* 4.; at Megalenses instituti sunt multo post, sub finem belli Punici secundi, M. Cornelio Cethego, P. Sempronio Tuditano Coss. ann. U. C. DL., ut est ap. *Liv.* 29, 14. et 36, 36., quibus locis agit de advectione ejus Deae. Praeterea ludi magni fiebant prid. Non. Sept., ut colligimus ex *Cic. Verr.* 1, 10.; Megalesia vero celebrabantur prid. Non. April., ut testatur *Ov. Fast.* 4, 179., quo nempe die primum Romae Dea advecta est, iterum etiam pridie Idus April., ut est ap. *Liv. ll. cc.*, et in *Kal. Praenest. Verrii Flacci* ap. *Fogginium*, quod eo die P. Cornel. Nasica, et NV. Acilio Glabrione Coss. ann. U. C. DLXIII. aedes ejus in Palatio dedicata est a M. Junio Bruto. Denique ludi magni, quamquam et scenici fuerint, quod ex *Liv.* 31, 4. et 7, 2. apparet, proprie tamen circenses erant; at Megalenses proprie erant scenici, ut *Ov. ib.* 187. et *Liv.* 36, 16. et 34, 54. indicant. Hinc ex *Terentii* sex comoediis quatuor Ludis Megalensibus actae dicuntur. *Kal. Praenest.* ap. *Foggin.* Pr. Non. April. Ludi M. D. M. I. Megalensia vocantur, quod ea Dea Megale appellatur: nobilium mutitationes cenarum solitae sunt frequenter fieri, quod Mater Magna ex libris Sibyllinis arcessita locum mutavit ex Phrygia Romam; et *mox:* Pr. Non. Ludi in circo M. D. M. I. in Palatio, quod eo die aedes ejus dedicata est. *Cic. Har. resp.* 12. Nam quid ego de illis ludis loquar, quos in Palatio nostri majores ante templum in ipso Matris conspectu Megalensibus fieri, celebrarique voluerunt? et *mox:* Qui ludi ne verbo quidem appellantur Latino, ut vocabulo ipso et appetita religio externa, et Matris Magnae nomine suscepta declaretur. *Id. ib.* 11. Ni tu Megalesia illo die spectare voluisses, etc. *Ov. Fast.* 4, 357. Instituram, quare primi Megalesia ludi Urbe forent nostra; cum Dea (h. e. *Erato*) (sensit enim) Illa (*Cybele*) Deos, inquit, peperit: cessere parenti: Principiumque dati Mater honoris habet, *h. e.* primi tum dignitate, quia Matri omnium Deorum sacri: tum ordine temporis, quia ab initio novi anni, quod a Martio mense ducebatur, statorum ludorum primi erant: ceterum *Romani* multo antiquiores Romae fuerunt. ℙ De conviviis, quae per Megalesia agitabantur, V. in MUTITO. ℙ Olim Latine dicebant *Ludi Megalesia* vel *Megalensia* pro *Ludi Megalenses:* quod faciem soloecismi habet: sic *Ludi Floralia*, teste *Quint.* 1, 5. *med.*

MĔGĂLĒSĬĂCUS, a, um, adj. a Megalesiis ludis. *Juven.* 11, 191. Megalesiacae spectacula mappae.

[MĔGĂLĬĂ, ae, f. parva olim insula Campaniae contra Neapolim, nunc *Castel dell' Ovo. Stat. Silv.* 2, 2, 80. Quaeque ferit curvos exserta Megalia fluctus. Hanc *Plin.* 3, 6, 12. *Megaridem* appellat. V. MEGARIS. *F.*]

MĔGĂLĬUM, ii, n. unguenti genus ex oleo balanino, balsamo, calamo, junco, xylobalsamo, casia, resina. Hujus proprietas, ut ventiletur in coquendo, donec desinat olere: rursus refrigeratum, odorem suum capit. Haec *Plin.* 13, 1, 2. ubi addit, propter gloriam ita esse appellatum, nempe *μεγαλεῖον,* a magnis viribus: alii aliunde appellationem arcessunt. Scribunt et *megallium.*

*MEGALLAE, arum, Indiae populi. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

MĔGĂLOGRAPHĬĂ, ae, *μεγαλογραφία,* a *μέγας,* magnus, et *γράφω,* pingo, picturae genus est, qua formantur grandia et magnifica, ut simulacra Deorum, fabularum explicationes, et hujusmodi: sicut *ὑπαρογραφία,* qua res sordidae et humiles. *Vitr.* 7, 4. et 5.

[MĔGĂLOPŌLĪTAE, arum, m. plur. V. v. sq. *F.*]

MĔGĂLOPOLĪTĀNUS, a, um, adj. ad Megalopolim pertinens, quae est urbs Arcadiae in Peloponneso, Polybii patria, *Μεγαλόπολις. Liv.* 36, 13. Philippus Megalopolitanus. ℙ *Megalopolitani, orum,* ejus urbis cives. *Liv.* 32, 22. et *Plin.* 4, 6, 10. et 2, 106, 110. ℙ Iidem *Megalopolitae, arum,* dicuntur ap. *Liv.* 28, 8. et 35, 28.

MĔGĂLOSTUS. V. MALISTUS.

*MEGAPENTHES, is, f. *Μεγαπένθης,* Proeti filius. *Hyg. fab.* 244. *B. A.*

MĔGĂRĂ, ae, f. et Megara, orum, n. plur. *τὰ Μέγαρα,* urbs Achaiae in confinio Atticae, et Peloponnesi, prope intimum recessum sinus Saronici, patria Euclidis geometrae. *Plin.* 4, 7, 11. *Gell.* 6, 10. Qui Megaris civis esset. *Sen. Const. Sap.* 5. Megara Demetrius ceperat. *Ov. R. Am.* 797. Daunius, an Libycis bulbus tibi missus ab oris, An veniat Megaris, noxius omnis erit. *Pl. Merc.* 3, 4, 60. Sed quam capiam civitatem, cogito potissimum: Megara, Eretriam, Corinthum, Chalcidem, etc. *Cic. Div.* 1, 27. Cum duo Arcades iter facerent, et Megaram venissent. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Megaram versus navigare. ℙ *Megaribus* in ablat. plur. pro *Megaris* dixit *Pl. Pers.* 1, 3, 87. ℙ Est etiam opp. Siciliae in ora ejus orientali. *Serv.* ad *Ecl.* 1, 55. et ad *A.* 3, 689. V. MEGARIS. ℙ Fuit hoc nomine et uxor Herculis, Thebana, Creontis filia, quam maritus furens una cum filiis occidit. *Hyg. fab.* 31. et 241. et *Sen. Herc. Fur.* 1024. ℙ *Megara, ae*, m. est nomen viri fortissimi e Numantia ap. *Flor.* 2, 18.

MĔGĂRĒIUS, a, um, adj. ad Megareum pertinens. *Ov. Met.* 10, 659. Megareius heros, *h. e.* Hippomenes Megarei Neptuni filii filius, ut est ap. *Hyg. fab.* 157. et 185. ℙ Item ad Megara urbem pertinens. *Stat. Th.* 12, 219. magno Megareia praeceps Arva rapit passu.

MĔGĂRENSIS, e, adj. ad Megara urbem pertinens. *Gell.* 6, 10. Tanto Athenienses odio flagrabant finitimorum hominum Megarensium. *Plin.* 7, 56, 57. Nicias Megarensis.

MĔGĂRĔUS, a, um, *Μεγαρεῖος,* Megarensis. *Cic. Acad.* 4, 42. Euclides Socratis discipulus, Megareus. ℙ *Megarea* in accus. plur. dicuntur ab *Ov.* de Megara Siciliae, *Fast.* 4, 471. Liquerat Ortygien, Megareaque, Pantagienque. Quod *Virg.* dixit *A.* 3, 688. vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae, Megarosque sinus.

MĔGĂRĔUS, i, m. trisyllab. *Μεγαρεύς,* filius Neptuni, vel Onchesti Neptuni filii, et Oenopes Epopei filiae, pater Hippomenis ex Merope. *Hyg. fab.* 157. et 185. *Ov. Met.* 10, 605. Namque mihi genitor Megareus Onchestius: illi Est Neptunus avus: pronepos ego regis aquarum. Al. aliter leg.

*MEGĂRI, orum, populi Indiae, ad Indum flumen. *Plin.* 5, 20. *B. A.*

*MEGARĬCE, es, f. (*Μεγαρική* sc. *πόλις, urbs,*) oppidum in Chersoneso Taurica, postea *Heraclea Chersonesos* dictum. *Plin.* 4, 12. ℙ Item Bithyniae oppidulum. *Id.* 5, 32. *B. A.*

MĔGĂRĬCUS, a, um, adj. Megarensis. *Plin.* 17, 7, 4. Megaricus ager. *Id.* 31, 7, 41. sal. *Id.* 25, 13, 95. Megarica cicuta. ℙ *Megaricos bulbos* laudant *Cato R. R.* 8., *Ov. R. Am.* 798., *Colum.* 10, 106. et *Plin.* 19, 5, 30. et 20, 9, 40. ℙ *Megarici philosophi* dicti sunt ab Euclide Socratis discipulo, qui Megarensis fuit. Hi id bonum solum esse dicebant, quod esset unum, et simile, et idem semper. *Cic. Acad.* 4, 42. et *Or.* 3, 17. ℙ *Megaricus sinus* est pars sinus Saronici prope Megara. *Plin.* 4, 12, 19.

MĔGĂRIS, idis, f. *Μεγαρίς,* regio Achaiae circa Megara ad sinum Saronicum, inter Phocidem, et Atticam. *Plin.* 4, 7, 11. ℙ Item insula maris Tyrrheni inter Pausilypum, et Neapolim, nunc *Castel dell' Ovo.* V. MEGALIA. *Id.* 3, 6, 12. ℙ Item opp. Siciliae, quae et *Megara. Id. ib.* 8, 14. V. MEGARA.

MĔGĂRUS, a, um, adj. Megarensis. De Megara Siciliae *Virg. A.* 3, 688. vivo praetervehor ostia saxo Pantagiae, Megarosque sinus.

[MĒGAS, ae, m. *μέγας,* magnus. Est cogn. R., ut Demetrius Megas, ap. *Cic. Fam.* 13, 36. *F.*]

*MEGASTHĒNES, is, m. *Μεγασθένης,* historiographus Graecus, vixit Ptolemaei Lagidae temporibus. *Ἰνδικὰ* scripsit, teste *Plin.* 6, 22. *B. A.*

*MEGATICHOS, n (*μέγα τεῖχος,* i. e. magnus murus,) oppidum inter Aegyptum atque Aethiopiam. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MEGEDA, ae, f. oppidum Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

[MĒGELLUS, i, m. videtur dimin. a *μέγας,* magnus. Est cogn. R. In *Fast. Capitol.* ap. *Grut.* 292. L. Postumius L. F. Megellus censor ann. U. C. DI. *F.*]

*MEGES, etis, m. *Μέγης,* medicus quidam et chirurgus, de quo *Cels. praef.* 7. et 1, 5. bis, item *Plin.* 32, 7. ℙ Item Phylei filius, unus e procis

Helenae, qui ad Trojam ivit. *Hygin. fab.* 97. *Dict. Cret.* 3, 10. *B. A.*

*MEGISBA, ae, f. lacus magnus in Taprobane Indiae insula. *Plin.* 6, 22. *B. A.*

MĔGISTĀNES, um, m. plur. *μεγιστᾶνες*, proceres, primates regni, qui cum rege versari, et epulari solent: a *μέγιστος*, maximus. *Sen. ep.* 21. Omnes illos megistanas, et satrapas, et regem ipsum oblivio alta suppressit. *Suet. Cal.* 5. Regum etiam regem convictu megistanum abstinuisse: quod apud Parthos justitii instar est. *Tac. A.* 15, 27. Megistanas Armenios pellit sedibus, castella eorum exscindit.

[MĔGISTE, es, f. *μεγίστη*, maxima. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 189. *n.* 433. Musa, et Megiste, et Onesimus domnae dulcissimae f. *F.*]

*MEGISTO, us vel onis, f. *Μεγιστώ*, Cetei filia, cujus mentio facta est apud Ariaethum historicum Callistonis vice, quacum Jupiter concubuit. *Hygin. Astron.* 2, 1. *extr. B. A.*

MEHE pro *me*, *ἀρχαϊκῶς*. V. EGO.

MEHERCULE et Mehercules, et per syncop. Mehercle, *νὴ τὸν Ἡρακλέα*, adv. jurandi per Herculem. V. MECASTOR. *Cic. Fam.* 2, 11. Mihi mehercule magnae curae est aedilitas tua. *Id. Att.* 5, 16. Mehercule etiam adventu nostro reviviscunt justitia, abstinentia, etc. *Ter. Eun.* 3, 1, 26. Pulcre mehercule dictum, et sapienter. ℙ *Mehercules* quamvis minus *Ciceroni* placeat, quam *mehercule*, ut est *Or.* 47., legitur tamen pro *Planc.* 26. Vere mehercules hoc dicam. [At in *Cod.* palimpsesto *Cic. de Rep.* 1, 9. 19. 38. ubique *mehercule* legitur, id testante *A. Maio. F.* *Orell. exhibet *mehercule* etiam *Planc.* 26. ℙ Jungitur his obtestandi vocabulis etiam tertia persona. *Suet. Cal.* 34. Se, mehercule, effecturum, ne, etc. V. *Oudendorp. B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v. haec notat: Si valet sententia *Scheidii* ad *Sanct.* p. 266., qua *meherc.*, et similia non deducenda a Lat. *me*, sed a Gr. *μέδειν* s. *μέδεσθαι*, nulla est difficultas in ejusmodi locis, ubi tertia persona jungitur illis obtestationis vocabulis.] ℙ Est juramentum virorum proprium. Nusquam enim, inquit *Gell.* 11, 6., scriptum invenire est apud idoneos scriptores, aut *mehercle* feminam dicere, aut *mecastor* virum; idque ideo, quia Herculaneo sacrificio abstinebant. Ap. *Phaedr.* tamen sic Minerva loquitur (quae et virago est, et Herculis sacris, ut Dea, adesse non prohibetur) 3, 17. At mehercule narrabit, quod quis voluerit, Oliva nobis propter fructum est gratior. ℙ Scribitur et *me hercule* divisim.

MEJO, is, a. 3. *οὐρέω*, urinam reddo. *Hor. Sat.* 2, 7, 52. Ditior, aut formae melioris mejat eodem: *αἰσχρόν τι* hic latet. *Colum.* 7, 5. *med.* Patiamurque super obrutam mejere totum gregem. Alii rectius leg. *meare. Pers.* 1, 113. Pinge duos angues: pueri, sacer est locus, extra Mejite. *Inscr.* ap. *Grut.* 792, 1. Hospes ad hunc tumulum ne mejas, visa precantur Tecta hominis. *Mart.* 12, 32. Matella curto rupta latere mejebat, *h. e.* urinam effundebat. V. COMMEJO. ℙ Caldum mejere, et frigidum potare, proverb. ap. *Petr. fragm. Trag.* 67. *Burm.*, cum plura sunt, quae eroguntur, quam quae accipiuntur. ℙ Praeterito caret: quo si sit opus, ad *mingo* confugiendum. *Mart.* 3, 78. Minxisti currente semel, Pauline, carina: Mejere vis iterum? jam Palinurus eris. *Val. Prob.* p. 1483. tribuit ei praeteritum *mexi:* et *Diomed.* 1, 366. ponit tanquam Latina *mejo, as, avi*, et *mio, is, it.* Neuter exemplo probat. ℙ [Part. *Mejens* ap. *Catull.* 97, 7. qualem rictum Mejentis mulae cunnus habere solet. *F.*]

MEIURUS. V. MIURUS.

MEL, mellis, n. *μέλι*, liquor ilie dulcis, qui conficitur ab apibus: a Graeca voce allata, per apocopen ultimae litterae. *Sen. Ep.* 85. Quibusdam placet, non faciendi mellis scientiam apibus esse, sed colligendi. *Cic. Sen.* 16. Villaque tota locuples est, abundat lacte, caseo, melle. *Virg. Ecl.* 4, 30. roscida mella. *Cels.* 6, 5. *f.* Quae omnia contrita, melle quam amarissimo coguntur. *Ov. Pont.* 4, 2, 8. Quis mel Aristeo, quis Baccho vina Falerno, Triptolemo fruges, poma det Alcinoo? ℙ De variis mellis generibus V. *Plin.* 11, 14, 14. Optimum est autem, quod sponte defluit sine ulla expressione, et Graece *ἄκητον* dicitur. V. ACETUM mel. Laudatissimum olim fuit, quod in Hymetto Atticae monte nascebatur, cujus sapor dulcis quidem erat, sed ita tamen, ut acritudinem quandam haberet permixtam, gustu apprime jucundam, qualem in optimo quoque melle requiri ait *Plin.* 11, 15, 15., nimirum *ut ex dulci acre sit, γλυκὺ καὶ δριμύ.* Hinc *Cic.* in *Hortens.* ap. *Non.* 4, 17. Alterius ingenium sic dulce, ut acetum Aegyptium, alterius sic acre, ut mel Hymettium dicimus. V. ACETUM. Primus, qui mellis colligendi usum invenerit, fuit quidam Gargoris, rex Cunetum in Hispania, ad ostia Anae fluvii, teste *Just.* 44, 4. In fabulis autem dicitur ejus inventor Bacchus. *Ov. Fast.* 3, 736 et 762. ℙ Translate *mel* vox est blandientium. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. Sempronium, mel ac delicias tuas. Adde *Pl. Poen.* 1, 2, 154. 170 et 175. et alibi. ℙ Usurpatur de qualibet re suavissima. *Hor. Ep.* 1, 19, 44. fidis enim, manare poetica mella Te solum. *Id. Sat.* 2, 6, 32. Hoc juvat, et melli est, *h. e.* cordi est, placet, dulce est. ℙ De suaviloquentia. *Auct.* *pan. ad Pison.* 64. Inclyta Nestorei cedit tibi grapan. mellis. Sic *Plin. ep.* 4, 3. Homerici senis mellia tibi profluunt. Adde *Sil.* 15, 459. ℙ *Mel mihi videor lingere*, proverbiali locutione, de eo, qui summam in aliqua re voluptatem capit. *Pl. Cas.* 2, 8, 21. [*Respondet nostr.: *Etwas für Zuckerlecken halten.*] ℙ *Mella petere in medio flumine*, proverb. ap. *Ov. A. Am.* 1, 748. de eo, qui frustra quaerit, nunquam inventurus. ℙ Mos fuisse ap. quasdam nationes, melle condire defunctorum corpora servandi causa, colliges vel ex *Colum.* 12, 45. et *Nep. Ages.* 8. ℙ In ablativo *melli* pro *melle*, ut *igni*, *classi*, legitur ap. *Pl. Truc.* 2, 4, 20. ℙ In plurali num. genitivus, et dativus nullo sunt in usu, nisi ap. vetustissimos, inquit *Prisc.* 7, 744.

MĔLA, ae, m. cogn. R. videtur esse a *μέλας*, niger. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 2. *n.* 73. L. Pontius Mela. Adde *Cic. Phil.* 13, 2. ℙ [*Pomponius Mela* geographus celebris, Hispanus, vixit sub Claudio Aug., tres *de situ orbis* libros scripsit perspicua brevitate, primus Romanorum Latinis litteris orbem terrarum illustrare ausus; ejus dictio licet non adeo elegans et florida sit, pura tamen, nec sordida. ℙ Est etiam nomen fluminis. V. MELLA. *F.*]

*MELAE, arum, Italiae oppidum, in Samnio. *Liv.* 23, 20. ℙ *Meles, ium*, audit *Liv.* 27, 1. *B. A.*

*MELAENA, ae, f. (*μελαίνα*, i. e. nigra,) aliud nomen Cephaleniae insulae. *Plin.* 4, 12. ℙ Corcyra, Melaena cognominata, insula maris Hadriatici, prope Dalmatiam, sic dicta a sylvis procerarum arborum, quibus prope contecta est, ut ab Ionii maris majore insula discernatur. *Id.* 3, 26. *B. A.*

*MELAENAE, arum, Arcadiae oppidum. *Plin.* 4, 6. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Melanaea. Pausaniae* est *Μελαινεαί.* ℙ Citat *Harduinus* ad *Plinii* locum *Stat. Th.* 12, 619. Viridesque Melaenae. Sed hoc oppidum, ut videtur, Atticae fuit, vel fortasse insula Atticae vicina. *B. A.*

[MĔLAENUS, a, um, adj. factus niger: a *μελαίνω*, nigrum reddo, vel niger fio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Schiassi*, *Guid. al Mus. Bol.* p. 88. C. Petronius C. L. Melaenus. Alia ap. *Grut.* 661, 11. Octavia C. L. Procine Melaenae delicatae. *F.*]

*MELAMBĬUM, i, n. locus Thessaliae, prope Scotussam. *Liv.* 33, 6. *extr. B. A.*

MĔLAMPHYLLON, i, n. *μελάμφυλλον*, herba urbana, et topiaria, crepidines marginum vestiens: a *μέλας*, niger, et *φύλλον*, folium, propter foliorum nigredinem. *Plin.* 22, 22, 34. Eadem dicitur acanthus, et paederos. V. ACANTHUS et PAEDEROS.

*MELAMPHYLLOS vel Melamphyllus, i, m. (*μελάμφυλλος*, i. e. habens nigra folia,) mons Thraciae. *Plin.* 4, 11. ℙ *Melamphyllus (os)* etiam olim dicta est Samos insula, teste *Plin.* 5, 31. *B. A.*

MĔLAMPODĬON, ii, n. *μελαμπόδιον*, veratrum, genus nigri hellebori, ita dictum a Melampode Amythaonis nato, ut eum *Ov. Met.* 15, 725. vocat, qui eo melancholicum humorem purgabat, Proetique Argivorum regis filias furore liberavit. Vel dicitur ita a nigra radice, a qua et veratrum nigrum vocatur. *Plin.* 25, 5, 21. [*Helleborus orientalis, *Willd.*, *schwarze Niesewurz.*]

*MELAMPRASĬON, i, n. herba quaedam apud *Plin.* 27, 8. *B. A.*

MĔLAMPSYTHĬUM, ii, n. *μελαμψύθιον*, genus passi colore nigro: a *μέλας*, niger, et *ψύθιον*, passum. *Plin.* 14, 9, 11.

MĔLAMPUS, ŏdis, m. *Μελάμπους*, Amythaonis Argivi, et Dorippes filius, a *μέλας*, niger, et *πούς*, pes, quia mater infantem exposuerat toto corpore tectum, praeterquam pedibus, qui a sole atrum colorem attraxerunt. Augurio claruit, et arte medendi. Biantem juvit in auferendis bobus Iphiclo, quas ille Neleo restituit, accepta ejusdem filia Pero nomine in uxorem. Filias quoque Proeti furiis agitatas sanitati mentis restituit, quarum unam, Iphianassam videlicet, in conjugem accepit. Filium reliquit Theodamantem. *Virg. G.* 3, 550., *Stat. Th.* 3, 452. ℙ Melampus item canis nomen est. *Ov. Met.* 3, 206. ℙ *Item Atrei filius. *Cic. N. D.* 3, 21. *B. A.*

MĔLĂNĂĔTOS, i, f. minima ex genere aquilarum, viribus praecipua, colore nigricans (unde nomen, a *μέλας*, *ανος*, niger, et *ἀετός*, aquila). Sola aquilarum fetus suos alit: ceterae fugant: sola sine clangore, sine murmuratione. *Plin.* 10, 3, 3. [*Falco Aquila, *L.*, *Schwarzadler.*]

MĔLANCHAETES, ae, m. *μελαγχαίτης*, nomen canis ap. *Ov. Met.* 3, 312.: a *μέλας*, *ανος*, niger, et *χαίτη*, coma, juba, nempe a nigro pilo.

*MELANCHION, locus Alexandriae. *Jul. Val. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 1, 22. *B. A.*

MĔLANCHLAENI, orum, m. plur. *Μελαγχλαῖνοι*, populi feri incultique in Scythia, qui nigra veste utuntur: unde nomen: *μέλας* enim niger, *χλαῖνα* laena est. *Mela* 2, 1. et 1, 19. et *Plin.* 6, 5, 5.

MĔLANCHOLĬA, ae, f. *μελαγχολία*, atra bilis, nigra cholera, unus ex humoribus corporis animalium, qui saepe homines in furorem agit. *Cic. Tusc.* 3, 5. Graeci volunt illi quidem, sed parum valent verbo: quem nos furorem, *μελαγχολίαν* ipsi vocant: quasi vero atra bile solum mens, ac non saepe vel iracundia graviore, vel timore, vel dolore moveatur. *Gell.* 18, 7. Scitote, intemperiem istam, quae *μελαγχολία* dicitur, non parvis, nec abjectis ingeniis accidere. ℙ Uterque Graece scripsit, quia Graeca vox est et usu, et origine, a *μέλας*, niger, et *χολή*, bilis.

MĔLANCHOLĬCUS, a, um, adj. *μελαγχολικός*, qui nigra bile plurimum abundat. *Cic. Tusc.* 1, 33. Aristoteles quidem ait, omnes ingeniosos melancholicos esse, ut ego me tardiorem esse non moleste feram. *Id. Div.* 1, 37. Aristoteles eos etiam, qui valetudinis vitio furerent, et melancholici dicerentur, censebat habere aliquid in animo praesagiens, atque divinum. *Plin.* 22, 25, 64. Melancholica insania. *Id.* 27, 12, 105. Melancholicae vertigines.

MĔLANCORYPHOS. V. ATRICAPILLA.

MĔLANCRĀNIS, is, f. *μελάγκρανις*, genus junci semen nigrum ferentis. *Plin.* 21, 18, 69.: a *μέλας*, niger, et *κράνον*, caput, *h. e.* nigro capite.

MĔLANDRYUM, i, n. *μελάνδρυον*. *Plin.* 9, 15, 18. de thynnis: Hi membratim caesi, cervice et abdomine commendantur, atque clidio, recenti dumtaxat, et tum quoque gravi ructu: cetera parte plenis pulpamentis sale asservantur: melandrya vocantur, caesis quercus assulis simillima, *h. e.* ideo *melandrya* vocantur, quia quernis assulis similia sunt: nam *δρῦς*, quercum, *μέλας*, *ανος*, nigrum significat: et *μελάνδρυον* Graeci medullam, seu intimam partem quercus vocant. [Ea porro *Plinium* hausisse putavit *Schneiderus* ex his *Χειροκρατὶς de alim. ex aquat. c.* 35. *Αὐχὴν μὲν γὰρ θύννων γίνεται ὡμοτάριχος, κοιλία δὲ πρόσφατος μὲν ἐδώδιμος, τὰ δὲ λοιπὰ μέρη μελάνδρυα διὰ τὴν ἐμφέρειαν πρὸς τὰς μελανούσας τῆς δρυὸς σχίζας.* Ideoque idem voces *atque clidio*, quae ap. *Plin. l. c.* leguntur, pro glossa docti hominis habuit, cum eaedem potius a *Plinio* haustae videantur ab alio vetusto Graeco scriptore: nam etiam *Athenaeus l.* 7. p. 315. *Τὰ κλειδία* thynnorum memorat, quae scorsum salicbantur. V. CLIDION. *F.*] Inter viliores cibos enumerantur a *Mart.* 3, 77. Teque juvant gerres, et pelle melandrya cana. V. ELACATA.

*MELĂNE, es, f. insula prope Ephesum. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

MĔLĂNEUS, i, m. *Μελανεύς*, nomen trisyllab. Centauri ap. *Ov. Met.* 12, 306. Item canis apud *eund. ib.* 3, 223. a colore scilicet, quia *μέλας*, *ανος*, niger est.

MĔLĂNĬA, ae, f. *μελανία*, nigritudo cutis, livor: species vitiliginis colore nigro, et umbrae simili, ut *Cels.* 5, 28. *n.* 19. describit, et *μέλας* Graece vocat: a *μέλας*, *ανος*, niger. *Plin.* 24, 8, 29. Pilulae platani et lentiginem, et carcinomata, melaniasque veteres emendant. Adde 26, 14, 88.

*MELANIPPE, es, f. Oenei filia, soror Meleagri. *Nicand.* ap. *Anton. Liber.* 2. ℙ Melanippen, Desmontis filiam, sive Aeoli, ut alii dicunt, formosissimam Neptunus compressit, ex qua procreavit filios duos, Baeotum et Aeolum, Baeotiae et Aeoliae conditores. *Hygin. fab.* 186. ℙ V. MELANIPPE. *B. A.*

[MĔLĂNĬUS, ii, m. nomen proprium R.: videtur esse a *μέλας*, niger. *Inscr.* mendosa ap. *Mur.* 858, 5. et 1710, 4. emendata ap. *J. D. Coleti, Inscript. Hispell.* p. 7. Melanius mersum XIIII., dulcis amicis, carus suis. *F.*]

*MELĂNO, us, f. insula prope Cariam, in sinu Ceramico. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[MĔLĂNOPUS, i, m. *μελανωπός*, nigros oculos habens: a *μέλας*, niger, et *ὤψ*, oculus. Est nomen servile R. *Inscr.* ap. *Mur.* 620, 7. Melanopus agitator. *F.*]

MĔLANSPERMON, i, n. *μελάνσπερμον*, a Graecis dicitur gith, a nigritia seminis: a *μέλας*, *ανος*, niger, et *σπέρμα*, semen. *Plin.* 20, 17, 71.

MĔLANTERĬA, ae, f. est cera sutoria, a colore sic dicta: a *μέλας*, niger. *Scrib. Comp.* 208. Cerussae, aeruginis, melanterias, quae cera (al. *creta*) sutoria dicitur, quia gulae calceorum denigrantur. *Melanterias* genitivus est Graecae terminationis pro *melanteriae*, *μελαντηρίας.*

[MĔLANTHĔMUM, i, n. *μελάνθεμον*, herba eadem ac anthemis. *Plin.* 22, 21, 26. *F.*]

MĔLANTHĔUS, a, um, adj. ad Melanthum aliquem pertinens. *Ov. Ib.* 625. Utque Melanthea tenebris a caede latentem, etc.

MĔLANTHĬUM, ii, n. *μελάνθιον*, herba eadem, quae gith: ab *ἄνθος*, flos, et *μέλας*, *ανος*, niger. *Plin.* 20, 17, 71. Gith e Graecis alii melanthion, alii melanspermon vocant. *Colum.* 10, 245. graecque melanthia grata cumino: scil. quia gith nonnulli cumini speciem faciunt. ℙ [Aliud est melanthium, quod Smyrnion etiam dicitur, q. v. v. *F.*]

MĔLANTHĬUS, ii, m. *Μελάνθιος*, pastor caprarum Ulyssis, qui cum rem domini absumpsisset, a

Telemacho trucidatus est. *Ov. Her.* 1, 95. ℙ Item pictor quidam praecipuus. *Plin.* 35, 7, 32. et *ib.* 10, 36. *n.* 1. et *Quint.* 12, 10.

MĔLANTHO, us, f. *Μελανθώ*, contract. filia Protei, cui consuetudo fuit positis vestibus dorso delphini insidere, atque sic per maria patris vagari. Cum autem formosa esset, Neptunus ejus pulcritudine captus in delphinum se transformavit, atque illi applaudens, deceptam violavit, ex quo illa postea peperit Amycum. *Ov. Met.* 6, 120. Sed aliter sensit *Servius*, qui hunc Neptuni et Melies filium facit, ad *A.* 5, 373.

MĔLANTHUM, i, n. idem quod melanthium, seu gith. *Seren. Sam.* 30. Sumitur abrotonum, nec non et vile melanthum.

MĔLANTHUS, i, m. Sarmatiae fluvius, qui in Borysthenem influit. *Ov. Pont.* 4, 10, 54. Et tacite peragens lene Melanthus iter. ℙ *Fuit et Melanthus nomen unius ex nautis Hetruscis a Baccho in delphinos mutatis. *Ov. Met.* 3, 617. V. *Melas* in Auctario. ℙ Item pater Codri Atheniensium regis. *Vell.* 1, 2. *B. A.*

*MELANTIANA. V. v. sq. *B. A.*

*MELANTIAS, adis, f. *Μελαντιάς*, vicus Thraciae, medio inter Propontidem ac Pontum Euxinum loco. *Ammian.* 30, 11. (al. 31.) et *Anton. Itin.* ℙ *Melantiana* est in *Tab. Peut.* ubi *Melantiona* legitur mendose. *B. A.*

MĔLANURUS, i, m. *μελάνουρος*, piscis saxatilis, caudam nigram habens: a *μέλαινα*, nigra, et *οὐρά*, cauda, quod cauda, priusquam in rubescentes pinnas desinat, nigra notetur macula. *Enn.* ap. *Appul. Apol.* Melanurum, turdum, merulamque, umbramque marinam. Hic poeta priore loco usus est pede anapaesto pro dactylo, ut et *Virg. G.* 1, 482. Fluviorum rex Eridanus, camposque per omnes. *Ov. Hal.* 113. Quin laude insignis caudae melanurus, et ardens Auratis muraena notis. Meminere etiam *Colum.* 8, 16. *med.* et *Plin.* 32, 2, 8. et *ib.* 11, 53., qui addit, ad nullos eum cibos, quibus insit hamus, accedere.

MĔLAPIUM, ii, n. *μηλάπιον*, genus mali cognationem cum piro habentis: a *μῆλον*, pomum, et *ἄπιον*, pirum. *Plin.* 15, 14, 15. *In *Plinii* loco *melapia* habet ed. *Hard.* In ed. *Elzev.* impressum *melappia*. *B. A.*

MĔLAS, ānis, et lae, m. *Μέλας*, fluvius Boeotiae, a *μέλας*, niger, dictus, quia ejus aqua pota oves nigras facit. *Plin.* 2, 103, 106. et *Sen. Q. N.* 3, 25. ℙ Item Thraciae cum sinu maris cognomine, quia ob profunditatem nigrum colorem habet. *Plin.* 4, 11, 18. Circa quem locum fluvius Melas, a quo sinus appellatur; et *mox:* A Propontide ad Melanem sinum. ℙ Item Siciliae. *Ov. Fast.* 4, 476. Sacrorumque Melan pascua laeta boum. ℙ Item Cappadociae. *Plin.* 6, 4, 4. ℙ Item Ciliciae in confinio Pamphyliae. *Id.* 5, 27, 22. ℙ Quem ex his *Ov.* intelligat *Met.* 2, 247. Mygdoniusque Melas, etc., non satis constat: nec multum sane refert. Mygdonia et in Thracia est, et in Phrygia, et in Mesopotamia. Ceterum Graece *μέλας* videtur esse commune fluviorum nomen. *Hesych.: Μέλας, μελανὸς, βαθὺς, ἢ ποταμός.* ℙ Praeterea *Melas* dicitur aliquando, qui plerumque *Meles*, Smyrnam Ioniae praeterfluens. *Arnob.* 4, 143. *extr.* Melae fluminis filius, *h. e.* Homerus. V. MĔLES, etis. ℙ Denique *melas, anos*, species est vitiliginis nigri coloris ap. *Cels.* 5, 28. *n.* 19., ubi modo Graece, modo Latine scribit. V. MELANIA. ℙ *Fuit et Melas Phryxi filius. *Hygin. fab.* 3. ℙ Item unus ex Hetruscis nautis, in delphinos a Baccho transfiguratis, fortasse idem qui ab Ovidio *Melanthus* appellatur. *Hygin. fab.* 134. V. *Melanthus* in Auctario. *B. A.*

*MELCOMANI, orum, populi Dalmatiae. *Plin.* 3, 22. *B. A.*

[MELCŬLUM, i, n. dimin. mellis, vox blandientis. *Pl. Cas.* 4, 4, 14. Meum corculum, melculum, verculum. Ita legit etiam *Prisc.* 3, 610., quidam perperam *melliculum* pro *melculum* legunt. *Id. Curc.* 1, 1, 10. Egon' apicularum opera congestum non feram, Ex dulci oriundum, melculo dulci meo? Alii leg. *melliculo*. ℙ Est etiam *melculus, i*, gen. masc., si ad marem referas. *Augustus* in *ep. ad Maecenatem*, ap. *Macr. Sat.* 2, 4. *med.* Vale mel gentium, melcule, ebur ex Etruria, laser Aretinum, etc. *F.*]

*MELDI, orum, populi Galliae Celticae sive Lugdunensis, inter Sequanam ac Matronam. *Plin.* 4, 18. *Caes. B. G.* 5, 5. *B. A.*

MĔLĔ. V. MELOS.

MĔLĔAGER et melius Mĕlĕagros, gri, m. *Μελεαγρός*, Oenei Calydoniae regis filius ex Althaea conjuge, quo recenter nato, visa sibi est mater tres Parcas igni assidentes videre, manuque stipitem tenentes, aequalem puero cum stipite vitam assignare. Recedentibus itaque Parcis, Althaea extinctum stipitem diligentissime asservavit. Adulto deinde Meleagro, cum spreta ab Oeneo Diana immensae magnitudinis aprum immisisset, qui omnem regionem late vastabat, Meleager collecta robustissimorum juvenum manu, aprum interfecit, caputque ejus Atalantae Iasii Argivorum regis filiae, quae prima aprum vulneraverat, velut partem spolii dedit. Quod cum avunculi sui Pleusippus, et Toxeus vi puellae auferre conarentur, utrumque occidit. Nunciata itaque fratrum morte, Althaea doloris impatientia in furorem versa, fatalem illum stipitem in ignem conjecit, quo exusto, Meleager etiam, exustis intus intestinis omnibus, consumptus est. Ex Atalanta genuit Parthenopoeum. *Ov. Met.* 8, 299. et sqq., *Hyg. fab.* 171. 172. 173. 174. et 244. et *Serv.* ad *A.* 7, 306. ℙ Prima recti casus positio est ap. *Hyg., Appul. Met.* 7. *f.* et *Prisc.* 6, 692., secunda ap. *Ov. l. c.* Est autem vox composita a *μέλει*, curae est, et *ἄγρα*, venatio; maximus enim omnium fuit venator.

MĔLĔAGRĔUS, a, um, adj. *Μελεάγρειος*, ad Meleagrum pertinens. *Lucan.* 6, 365. Et Meleagream maculatus sanguine Nessi Evenos Colydona secat. *Rut. Itin.* 1, 626. Terribilisque cadit fulmine dentis aper, Quem Meleagrei vereantur adire lacerti.

MĔLĔAGRĪDES, um, f. plur. *Μελεαγρίδες*, in fabulis sunt sorores Meleagri, quae cum ejus mortem misere deflerent, in aves sui nominis conversae sunt, ut est ap. *Hyg. fab.* 174. et *Ov. Met.* 8, 532. et sqq. Porro hae aves sunt ex gallinaceo genere. De his *Varr. R. R.* 3, 9. *med.* Gallinae Africanae sunt grandes, variae, gibberae, quas *μελεαγρίδας* Graeci. Hae novissimae in triclinium ganearium introierunt e culina, propter fastidium hominum. Venerunt propter penuriam magno. *Plin.* 10, 26, 38. Simili modo pugnant meleagrides in Boeotia. Africae hoc est gallinarum genus, gibberum, variis sparsum plumis: quae novissimae sunt peregrinarum avium in mensas receptae, propter ingratum virus. Verum Meleagri tumulus nobiles eas fecit. Ex his *Varr.* et *Plin.* verbis colligimus, meleagrides, et Africanas gallinas idem esse: et *Meleagrides* dictas, quod ad Meleagri tumulum pugnare visae sint. Idem facere aves quasdam Ilium ex Aethiopia quotannis advolantes, et ad Memnonis sepulcrum confligentes, ob id Memnonidas dictas, narrat *Plin. ib.* 37. Verum *Colum.* 8, 2. eas ab Africanis distinguit: Africana est, quam plerique Numidicam dicunt, meleagridi similis, nisi quod rutilam galeam, et cristam capite gerit: quae utraque sunt in meleagride caerulea. Propterea *Scalig.* ita distinguit verba *Varr.*: Gallinae Africanae sunt grandes, variae, gibberae: quas *μελεαγρίδες* Graeci, hae novissimae in triclinium, etc. Sed quaenam tandem sint *meleagrides*, magna est inter eruditos opinionum varietas. Certe negandum videtur, easdem esse ac gallinas Indicas, quae ad nos ex occidentali India, seu America primum allatae, veteribus prorsus incognitae fuerunt: [ideoque sunt qui probabiliter putant, meleagridem esse quam nunc Germani *Perlhuhn*, Galli *poule de Guinée*, Itali *meleagride*, et *gallina di Faraone* vocant. [*Numida Meleagris, *L.*] V. AFRICANUS. *F.*]

MĔLĔAGRĬUS, a, um, adj. *Μελεάγριος*, ad Meleagrum pertinens, Meleagreus, extrita priore vocali diphthongi. *Stat. Th.* 4, 103. Fletaque cognatis avibus Meleagria Pleuron. *Pleuron, onis*, Aetoliae opp. est, in qua et Calydon. *Plin.* 4, 2, 3. *Stat. Th.* 8, 484.

[MĔLĔMA, ae, f. *μέλημα*, cura. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 951, 10. Fulvia Melema. V. LALEMA. *F.*]

MĔLES, ētis, m. *Μέλης, ητος*, fluvius Ioniae Smyrnam alluens: ad cujus ripas Homerus natus esse fertur. Unde et filium ejus fuisse, quidam fabulati sunt. V. MELAS. *Plin.* 5, 29, 31. Smyrna amne Melete gaudens, non procul orto. *Stat. Silv.* 2, 7, 33. de Lucano: Attollat refluos in astra fontes Grajo nobilior Melete Baetis; et *ib.* 3, 3, 60. Smyrna tibi gentile solum, potusque verendo Fonte Meles.

MĔLES et Melis, is, f. animal quadrupes ex agrestium felium genere. *Varr. R. R.* 3, 12. Septa e maceriis ita esse oportere in leporario, ut tectorio tacta sint, ne feles, aut meles, aliave quae bestia introire possit. *Plin.* 8, 38, 58. Alia solertia in metu melibus: sufflatae cutis distentu ictus hominum, et morsus canum arcent. *Grat. Cyn.* 340. canaque e mele galeri; et *ib.* 402. collaribus ergo Sunt qui lucifugae cristas inducere melis Jussere. *Mart.* 10, 37. Venator capta mele superbus adest. *Seren. Sammon.* 48, 896. Nec spernendus adeps, dederit quem bestia melis. Al. leg. *meles*. Credunt multi, esse feram illam, quam nos *tasso*, (quia *δασὺς* pilosus est) vocamus, somniculosam, sub terra degentem, ut vulpes, vineisque inimicam, dentibus pugnacissimam, horrido pilo, et invicto pluviis. Scribitur et *maeles*, aut *maelis*. V. MILLUS.

MĔLĔSĪGĔNES, ae, m. *Μελησιγενής*, ap. Graecos est cogn. Homeri a Melete fluvio. V. MĔLES, etis.

*MELESSI, orum, populi Hispaniae Baeticae, quorum caput Oringis dictum. *Lic.* 28, 3. *B. A.*

MĔLĔTAEUS, a, um, adj. Homericus: a Melete fl. V. MĔLES, etis. *Tibull.* 4, 1, 200. Posse Meletaeas nec mallem vincere chartas. *Ed. *Heyn.* habet *Melesigenas* pro *Meletaeas*. *B. A.*

MĔLĔTE, es, f. *Μελέτη*, nomen unius ex quatuor Musis, Jovis secundi filiis, quas enumerat *Cic. N. D.* 3, 21. Graece curam, medicationemve significat: a *μέλει*, curae est. ℙ Item herba, quae et chamaeleon. *Appul. Herb.* 25. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 357, 7. Porcia Melete.

*MELETĬDES, ae, fatuus quidam homo, Atheniensis. *Appul. Apol. med.* p. 289. (26. *Elmenh.*) *B. A.*

[MĔLĔUS, i, m. *μέλεος*, inefficax, qui conari semper videtur, nec ad conatuum effectum unquam pervenit. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 569, 6. M. Ulpius Melei F. Longinus. *F.*]

[MĔLĬA, ae, f. *μελία*, fraxinus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 616, 7. Julia Melia. *F.*]

MĔLĪBOEA, ae, f. *Μελίβοια*, opp. Thessaliae maritimum, seu potius Magnesiae, quae est Thessaliae contermina, ad Ossae montis radices, patria Philoctetae, ubi optimae purpurae fiebant. *Plin.* 4, 9, 16., *Liv.* 44, 13., *Mela* 2, 3. ℙ Adjective. *Virg. A.* 5, 250. chlamys, quam plurima circum Purpura maeandro duplici Meliboea cucurrit. *Lucr.* 2, 499. barbaricae vestes, Meliboeaque fulgens Purpura, Thessalico concharum tincta colore. *Festus* docet Meliboeam purpuram dictam esse a nomine insulae, in qua tingitur. Verum Meliboea non est insula, neque unquam Thessalicae, aut Meliboeensis purpurae quisquam alius meminit. Quare *Virg.* et *Lucr.* videntur significasse Tyriam purpuram: et *Thessalicam* ideo appellasse, et *Meliboeam*, quia in Phoeniciam, ubi Tyrus est, aliquando Thessali et Macedones migrarunt, et multa ibi loca nominibus Thessalicis aut Macedonicis appellarunt: in his insulam quandam in ostiis Orontis fluvii (qui in Syria est, cujus pars est Phoenicia) Meliboeam. Ita *Creech.* in *Lucr.*

MĔLĪBOEENSIS, e, adj. ad Meliboeam pertinens. *Serv.* ad *A.* 5, 251.

[MĔLĪBOEUS, i, m. qui curam habet boum: a *μέλει*, curae est, et *βοῦς*, bos. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 636, 3. C. Cornelius Meliboeus. ℙ Est etiam nomen pastoris ap. *Virg. Ecl.* 1, 6. et *ib.* 7, 9. *F.*]

MĔLĪCAE Gallinae, grandiores ceteris, ex Media primum allatae sunt: et sic dictae etiam, quae ex iis generatae sunt, *l* littera pro *d* substituta. *Varr. R. R.* 3, 9. *f.*, *Colum.* 8, 2. et *Festus*. Sic *Plin.* 10, 21, 54. Melici galli. Porro exempla non desunt *l* pro *d* positae. Sic enim *Ulysses* ex *Ὀδυσσεύς*, *lacryma* a *δάκρυ*, *delicare* pro *dedicare*, *cassilam* pro *cassidam*, *impelimenta* pro *impedimenta*, ap. *eund. Fest.* Tamen *Colum. l. c.* imperiti vulgi esse ait, *Melicae* pro *Medicae* dicere. Itaque *ib. paulo post:* Medici generis gallinas dixit. V. MELICUS.

MELICEMBALIS. V. ACTINOPHORA.

MĔLĬCĔRIS, ĭdis, f. *μελιζηρίς*, favus, ut *Celsus* interpretatur: a *μέλι*, mel, et *κηρός*, cera. Sunt *melicerides* abscessus, et tubercula in cute, in quibus est pus crassum, et flavum instar mellis. *Plin.* 21, 20, 87. Melilotos contra meliceridas efficax. Habet et *Cels.* 5, 18. *n.* 18. et 7, 6., sed Graece. ℙ In sing. num. *Veg. Vet.* 2, 30. Meliceris est tuber, in quo caro inspissata, quomodo in verrucis, invenitur.

MĔLĬCĔRTA et Melicertes, ae, m. *Μελικέρτης*, Inus, et Athamantis Thebanorum regis filius, cum quo mater, cum virum videret furere, in mare se praecipitavit, amboque Deorum miseratione in numina marina sunt commutati, Ino quidem in Leucotheam, quam et Matutam matrem vocant, Melicerta vero in Palaemonem, quem Latini Portunum dicunt. *Ov. Met.* 4, 521. Teque ferens parvum nudis, Melicerta, lacertis. *Pers.* 5, 103. exclamet Melicerta, perisse Frontem de rebus. Adde *Virg. G.* 1, 437. et *Ov. Fast.* 6, 485. et sqq. Ex locis *Pers.* et *Virg.* citatis apparet, fuisse Deum praesidem portuum, et navigantium. V. PORTUNUS.

MĔLĬCHLŌROS, i, m. *μελίχλωρος*, gemma duplicem in se colorem habens, parte melleum, et parte flavum seu luteum: a *μέλι*, mel, et *χλωρός*, flavus. *Plin.* 37, 11, 73.

MĔLĬCHROS, ōtos, m. *μελιχρώς, ῶτος*, gemma est mellei coloris: a *μέλι*, mel, et *χρόα*, color. *Plin.* 37, 11, 73. Colos appellavit chrysolithum aureus, chrysoprasum herbaceus, melleus melichrota.

MĔLĬCHRUS, *μελίχροος, ους*, mellis colorem habens: a *μέλι*, mel, et *χρόα*, color. *Lucr.* 4, 1153. Nigra melichrus est: immunda et foetida acosmos. Rectius autem Graece scribitur.

MĔLĬCHRYSOS, i, m. *μελίχρυσος*, gemma, quae ex India mittitur, ex chrysolithorum genere, quasi per aurum sincero melle translucente. *Plin.* 37, 9, 45.

MĔLĬCRĀTUM, i, n. *μελίκρατον*, aqua mulsa recens, et vel cruda, vel decocta: a *μέλι*, mel, et *κεράννυμι*, misceo. *Pelag. Vet.* 8. *med.* Foenum melicrato asperge. Adde *Veg. Vet.* 3, 15. *f.* *Isid.*

20, 3. ℙ *Mellicratium* appellat *Octav. Horat.* 1, 8. *B. A.*

MĔLĪCUS, a, um, adj. *μελικὸς*, ad cantum, et carmen pertinens: a *μέλος*, cantus, et carmen. *Lucr.* 5, 335. modo organici melicos peperere sonores, *h. e.* citharoedi, tibicines, fidicines, qui ad carmina tibiae, vel fidium sonos adhibent. Sic 2, 412. Ac musaea mele, per chordas organici quae Mobilibus digitis expergefacta figurant. ℙ Speciatim est lyricus; quia lyrici poetae ad lyrae sonum carmina sua canebant. *Cic. opt. gen. Or.* 1. Poematis tragici, comici, epici, melici etiam, ac dithyrambici suum est genus diversum a reliquis. *Plin.* 7, 24, 24. et *ib.* 56, 52. Simonides melicus, *h. e.* qui scripsit egregium melos, ut ait *Phaedr.* 4, 21. Erat autem natus in Ceo insula. Videtur *melicos* a lyricis distinguere *Ausonius*, ubi ait *Idyll.* 4, 53. soccos, aulaeaque regum, Et melicos, lyricosque modos praefando novabis. ℙ Mēlicum gallinarum genus laudant *Colum.* 8, 2. et *Plin.* 10, 21, 54., ita appellatum ab imperito vulgo, ut ait *ib. Colum.*, quia revera *Medicum* dicendum est, ut est ap. *Varr. R. R.* 3, 9., ubi *f.* haec habet: His *(gallinis)* quas Melicas appellant falso: quod antiqui ut *Thetin*, *Thelim* dicebant, sic *Medicam*, *Melicam*. Hae primo dicebantur, quia ex Media propter magnitudinem erant allatae, quaeque ex his generatae postea, propter similitudinem. Haec *Varro*. *Melicus* hac ratione primam producet. V. MELICAE Gallinae. ℙ *Varr.* in *Sat. Menip. quae inscribitur* Est modus matulae, *περὶ μέθης*, apud *Non.* 15, 14, 16. et 20. Dolia atque apothecas tricliniares, melicas, Calenas, obbas, et Cumanos calices. Al. leg. *melicas Calenas* sine commate interposito. *Melicae*, vel *melicae Calenae* sunt genus vasis vinarii vel poculi, fortasse in quo dulces potiones bibuntur, v. gr. mulsum: a *μέλι*, mel. Al. intelligunt *apothecas Calenas*, in quibus Calenum vinum servabatur.

*MELIE, es, vel Melia, ae, f. *Μελία*, Dryas fortasse, sic dicta a *μελία*, fraxinus. V. *Munker.* ad *Hyg. fab. praef.* p. 4. ℙ Item Nymphae marinae nomen, Ponti ac Maris filiae. *Hyg. fab. praef.* sub titulo *Oceanitides:* Hestyaea, Melie, Ianthe, etc. ℙ Fuit et hoc nomine Nympha Bithyna, ab Inacho fluvio adamata, fortasse eadem de qua supra. *Ov. Amor.* 3, 6, 25. *B. A.*

*MELIGONIS vel Meligunis, idis vel idos, f. insula Siciliae adjacens, una ex Aeoliis, notiore nomine Lipara dicta. *Plin.* 3, 9. ℙ *Μελιγουνὶς* est *Straboni* et *Callimacho*. *B. A.*

MĔLĪLOTOS, i, f. *μελίλωτος*, herba croco similis, quasi dulcis, et mellea lotos. Dicitur etiam sertula Campana, quod coronamentis adhiberi soleat, et in Campania frequentissima sit. *Plin.* 21, 11, 37. Melilotos ubique nascitur: laudatissima tamen in Attica: ubicumque vero recens, nec candicans, et croco quam simillima: quamquam in Italia odoratior candida. *Id.* 21, 7, 18. Aliqua arida diutius odorem continent, ut melilotos. *Ov. Fast.* 4, 440. Pars thyma, pars casiam, pars meliloton amant.

MĔLĪMĒLA, orum, n. plur. *μελίμηλα*, poma mustea, sive dulcia, quasi mellea mala: a *μέλι*, mel, et *μῆλον*, malum. *Varr. R. R.* 1, 59. Quae antea mustea vocabant, nunc melimela appellant. *Plin.* 15, 14, 15. Mustea a celeritate mitescendi, quae nunc melimela dicuntur a sapore melleo. *Hor. Sat.* 2, 8, 31. Post hoc me docuit, melimela rubere, minorem Ad lunam delecta. *Mart.* 7, 25. Infanti melimela dato, fatuasque mariscas. Meminit horum et *Colum.* 5, 10. *f.* et 12, 45., varia malorum genera enumerans. Ludit apte in nomine *Id. Mart.* 13, 24. Si tibi Cecropio saturata cydonia melle Ponentur; dicas haec melimela, licet. ℙ [Est et *melimelum* num. sing. ap. *Isid. Orig.* 17, 7. Melimelum a dulcedine appellatum, quod fructus ejus mellis saporem habeat, vel quod in melle servetur, unde et quidam *(Mart.* 13, 24.) Si tibi Cecropio, etc. Ex quo patet, *melimela* interdum esse cydonia melle condita, quorum succus vocatur *melomeli*. V. h. v. *F.*]

MĔLĪNA, ae, f. *μηλίνη*, crumena, sacculus, mantica scortea: a *μῆλον*, ovis, quia ex ovina pelle praecipue fiebat. *Pl. Epid.* 1, 1, 20. Nisi si in vidulo, Aut si in melina attulisti. ℙ Item *mĕlīna*, potio ex melle: a *μέλι*. *Pl. Ps.* 2, 4, 51. Murrhinam, passum, defrutum, melinam promere. Est qui scribit *mellinam*. Porro utraque vox adjectiva est.

MĔLĪNUM, i, n. *μήλινον*, oleum ex floribus mali cotonei: a *μῆλον*, malum. *Plin.* 23, 6, 54. ℙ Item unguentum ex ipsis malis cotoneis, admixto omphacio, cyprino, sesamino, balsamo, junco, casia, abrotano. *Id.* 13, 1, 2. ℙ [Item collyrium. *Inscr.* ap. *Tochon*, *cachets des ocul.* p. 61. *n.* 4. Q. Julii Murani melinum ad claritatem. *F.*] ℙ Item species coloris nativi candidi, a Melo insula *(Μῆλος)* una ex Sporadibus, ubi praestantissimum effoditur. In Samo quoque nascitur, sed eo non utuntur pictores propter nimiam pinguedinem. *Id.* 35, 6, 17. et *ib.* 7, 31. Addo *Vitr.* 7, 7., *Paul. Dig.* 32, 76. *med.* et *Cels.* 2, 33., nisi malis hunc de unguento, aut oleo loqui. Inter pigmenta mulierum recenset *Pl. Most.* 1, 3, 106. Non istanc aetatem oportet pigmentum ullum attingere, Neque cerussam, neque melinum, neque ullam aliam offuciam. ℙ Est etiam color flavus, vel luteus, qualis est in malis cotoneis maturis. *Pl. Epid.* 2, 2, 49. Cumatile, aut plumatile, cerinum, aut melinum, *h. e.* vestis eo colore tincta. Porro allata hactenus adjectiva sunt omnia. Hinc *melinum vinum* ap. *Varr.*, ut refert *Gell.* 13, 30., et *melinum alumen* memorat *Scrib. Comp.* 226., *h. e.* ab insula Melo. V. ALUMEN.

MĔLĪNUS, a, um, V. in duabus vv. praecedd.

MĔLĬOR, us, oris, adj. comparat. anom. a *bonus*, *κρείττων*, *ἀμείνων*, praestantior, aptior, potior, commodior. *Cic. Par.* 1. *f.* Quidquam bonum est, quod non eum, qui possidet, meliorem facit? *Id. Att.* 14, 17. *extr.* Puto, rem meliore loco esse debere; et *ib.* 22. *f.* Si tu melius quippiam speras; et *ib.* 15. Assentior tuis litteris, speroque meliora; et *ib.* 20. Nemo fuit poeta, aut orator, qui quemquam meliorem, quam se, arbitraretur. *Plin. Pan.* 44. Summa votorum erat, melior pessimo princeps. *Hor. Ep.* 1, 1, 88. melius nil coelibe vita. *Sil.* 2, 276. Et sperare juvat belli meliora, *h. e.* commoda, quae prosperum bellum sequuntur. *Caes. B. C.* 3, 49. Melius tempus. *Id. B. G.* 6, 11. *med.* Meliore conditione uti. *Sall. Jug.* 22. Silere, melius puto, quam parum dicere. *Id. in or. Macri Licin. ad pleb.:* Melius habent mercede delinquere, quam gratis recte facere. *Plin. ep.* 9, 39. Aedes Cereris reficere in melius, et in majus. *Phaedr. epil.* 2. Nec quicquam possunt, nisi meliores carpere. *Pl. Capt.* 5, 1, 19. ut mihi illum reddas servum, qui mihi melior, quam sibi semper fuit. *Hor. Epod.* 16, 15. communiter, aut melior pars Malis carere quaeritis laboribus. Sic *Virg. A.* 9, 156. melior pars acta diei. *Tac. A.* 12, 39. Legionum robore aequata pugna, dein nobis pro meliore fuit. ℙ Res, qua quis melior est, et praestat alteri, fere in ablativo ponitur. *Sall. Jug.* 13 et 53. Plures Atherbalem sequuntur: sed illum alterum bello meliores. *Hor. Od.* 3, 1, 11. hic generosior Descendat in campum petitor, Moribus hic meliorque fama. *Id. Ep.* 1, 10, 34. Melior pugna. *Id. Od.* 3, 6, 16. missilibus sagittis. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 24. Boethus argento melior. *Virg. A.* 9, 556. At pedibus longe melior Lycus. ℙ Et addita praepos. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 11. Praxiteles Calamidis quadrigae aurigam suum imposuit, ne melior in equorum effigie, defecisse in homine crederetur. ℙ Aliquando in genitivo more Graecorum. *Tac. A.* 3, 74. Ille robore exercitus impar, furandi melior. *Sil.* 5, 333. Nec fati melior Mamercus; et 7, 619. melior dextrae Torquatus. ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 1, 424. Oraque Thessalico melior contundere freno. *Pers.* 4, 16. Anticyras melior sorbere meracas. ℙ *Melior* absolute pro *fortior* ap. *Sall. in or. Philippi contra Lepid. f.* Fortuna meliores sequitur. *Just.* 9, 2. Neque vindicta Macedonum egere Scythas, quibus meliores forent. *Hor. Od.* 1, 15, 28. Tydides melior patre. ℙ *Tanto melior.* V. TANTO. ℙ *Melius est*, opportunius, utilius, commodius est, praestat. *Pl. Most.* 5, 1, 20. Nunc te videre melius est, quid agas, Tranio. *Cic. ad Brut.* 1, 18. An id tibi conducere putaremus, an commorari te melius esset. *Id. Att.* 14, 22. Millies mori melius huic praesertim aetati. *Ulp. Dig.* 5, 1, 61. Melius est dicere, id venire in judicium, de quo, etc. *Id. ib.* 11, 7, 14. Melius est legatarium non lucrari, quam emptorem damno affici. *Id. ib.* 42, 1, 15. *med.* Melius erit, si se non interponant. ℙ *Erit melius*, formula, qua magistratus utitur, cum non parenti iratus minitatur malum. *Liv.* 3, 41. Non erit melius, nisi de quo consulimus, vocem misisse: (*non* referri debet ad *misisse*, inquit *Gronovius*, quia sermo est irati, et turbate loquentis;) et *ib.* 48. Proinde quiesse erit melius. ℙ Usurpari potest et ab aliis, qui superiores aliqua re sint. *Ter. Ad.* 2, 1, 26. ante aedes non fecisse erit melius hic convicium. Nam si molestus pergis esse jam intro arripiere, atque ibi Usque ad necem operiere loris. *Pl. Men.* 5, 2, 51. Melius sanam est, mulier, mentem sumere. Urbane *Hor. Sat.* 2, 1, 41. Qui me commorit, (melius non tangere, clamo) Flebit. ℙ *Melior*, et *melius fit*, *est*, ad eos pertinent, qui convalescunt. *Cic. Tusc.* 1, 35. Pompejo, cum graviter aegrotaret Neapoli, melius est factum. *Cels.* 3, 20. de lethargico: Neque enim vigilando melior fit, sed per se, si melior est, vigilat. *Id.* 3, 6. Scire, quando aeger febricitet, quando melior sit, quando deficiat. V. MELIUSCULUS. Sic contra *pejor* et *pessimus fit* ap. *eund.* 3, 5. ℙ Item universim ad eos, qui meliore statu, aut fortuna utuntur. *Pl. Most.* 3, 2, 1. Melius anno hoc mihi non fuit domi. *Id. Curc.* 4, 2, 40. istas minas decem, qui me procurem, Dum melius fit mihi, des. *Ter. Andr.* 2, 5, 15. vulgo dici solet, Omnes sibi malle melius esse, quam alteri. Sic *melius habere* ap. *Cic. Att.* 11, 7. Ipsi se hoc melius habent, quam nos, quod, etc. ℙ *Melius*, adv. *Cic. Att.* 14, 15. Incipit res melius ire, quam putaram. *Ter. Ph.* 4, 3, 35. non potuit melius pervenirier Eo, quo nos volumus. *Hor. Od.* 4, 5, 8. Et soles melius nitent. *Petr. Sat.* 118. Quod longe melius historici faciunt. *Plin.* 17, 18, 29. Talea melius vivet. *Id.* 19, 8, 42. Asparagus melius provenit. *Cic.* ap. *Suet. Caes.* 50. Quo melius emptum sciatis, Tertia deducta est. V. DEDUCO.

MĔLĬŌRĀTĬO, onis, f. *βελτίωσις*, *ἐμπόνημα*, refectio in melius. *Imp. Just. Cod.* 4, 66, 2 et 3. et *ib.* 2, 19, 24.

MĔLĬŌRĀTUS, a, um, part. a *melioro*, melior factus, ut Melioratum praedium, *Impp. Diocl. et Maxim. Cod.* 5, 71, 16. V. EMPHYTEUMA.

MĔLĬORESCO, is, n. 3. *βελτιόομαι*, melior fio. *Colum.* 2, 10. *f.* Atque glareosis, fabulosisque arvis meliorescit. Al. rectius leg. *melior exit.* [*Gloss. Philox.* Melioresco, *βελτιοῦμαι*. *F.*]

MĔLĬORO, as, a. 1. *βελτιόω*, meliorem reddo. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. Siquidem permittitur ei meliorare proprietatem.

[MĔLĬPHTHONGUS, i, m. *μελίφθογγος*, suaves sonos, seu mellitam vocem edens: a *μέλι*, mel, et *φθόγγος*, vox. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Don.* 380, 8. C. Salvius Meliptongus. Omissis nempe aspirationibus, ut saepissime alias. *F.*]

MĔLIS. V. MĔLES, is.

MĔLIS, hasta a ligno mali dicta. Ita *Paul.* ap. *Fest.*, sed corrigunt eruditi ex *Hesychio:* melia, hasta: a *μελία*, fraxinus: illam autem notationem *a ligno mali* ridiculam esse, et cum *Paulo* missam faciendam. ℙ *Fuit et Melis tractus quidam sive oppidum in Aegypto. *Mela* 1, 9. *med.* Deinde — divisus *(Nilus)* ad Delta et ad Melin it per omnem Aegyptum. Al. leg. *Metelin:* alii *a Delta et Memphi. Is. Voss.* mavult *ad Deltae acumen. B. A.*

MĔLISPHYLLUM, i, n. *μελίσφυλλον*, herba, quam *Virg. G.* 4, 63. et *Pall.* 1, 37. enumerant inter eas, quarum sapor atque odor apibus est gratissimus. Hanc *apiastrum* vocat *Varro* (*R. R.* 3, 16. *med.*) teste *Serv.* ad illud *Virg. l. c.* Trita melisphylla, et cerinthae ignobile gramen. A *Plin.* 20, 11, 45. dicitur *melissophyllon*, a *μέλισσα*, apis, et *φύλλον*, folium, quasi herba apum: unde *melisphyllum* videtur per syncopen ab eo ductum. Addit autem 21, 9, 29. venire etiam in coronamenta. Vocatur et *citreago*. Porro quod *Id.* 21, 12, 41. et *Colum.* 9, 8. *f.* seri ajunt propter apes *apiastrum*, *rosam*, etc. *melissophyllon*, *cerinthen*, etc. per *apiastrum* his locis intelligunt agreste apium, quae ab hac, de qua agimus, herba longe diversa est, et ipsa tamen apibus grata. [*Melissa officinalis, *L.*, *Melisse.*]

MĔLISSA, ae, f. *Μέλισσα*, Nympha, quae mellificium prima invenit. Hinc data est occasio fabulandi, Melissam in apem fuisse conversam. Nam *μέλισσα* Graece apis est. *Colum.* 9, 2. ex *Hyg.* ℙ Item filia Melissi regis Cretae, quae una cum sorore Amalthea Jovem caprino lacte aluit. V. MELISSUS; et *Lact.* 1, 22., qui addit, eam a patre primam sacerdotem Matri Magnae fuisse constitutam: unde adhuc ejusdem Matris antistites, Melissas nuncupari. ℙ *Fuit et Melissa nomen mulieris, uxoris loco a Carneade philisopho habitae. *Val. Max.* 8, 7. *B. A.*

MĔLISSEUS. V. MELISSUS.

MĔLISSOPHYLLON. V. MELISPHYLLUM.

MĔLISSUS, i, et Melisseus, i, m. *Μελισσὸς*, et *Μελισσεὺς*, Cretensium rex antiquissimus, qui primus Diis sacrificavit, ac ritus novos, sacrorumque pompas introduxit. Pater fuit Melissae, et Amaltheae, quae Jovem puerum caprino lacte ac melle nutrierunt. *Lact.* 1, 22. ℙ Item grammaticus quidam Spoletinus, qui Maecenati muneri datus, per eum ad Augusti amicitiam pervenit, et ordinandis ejus bibliothecis praepositus fuit. Scripsit fabulas Togatas, quas *Trabeatas* inscripsit, et Ineptiarum, seu jocorum libros. *Suet. Gramm.* 21. *Ov. Pont.* 4, 16, 30. Et tua cum socco Musa, Melisse, levi. *Plin. 28, 6. ed. *Hard.* ubi pro *Maecenatem Melissum* edd. priores (e. g. *Elzev.*) praebent *Maecenatem Messium.* ℙ Item philosophus Samius, de quo *Cic. Acad.* 4, 37. *B. A.*

MĔLĬTĀ, ae, vel Melitē, es, f. *Malta*, *Μελίτη*, ins. maris Africi, inter Siciliam, et Africam. *Cic. Verr.* 2, 4, 46., *Liv.* 21, 51. et *Plin.* 3, 8, 14. ℙ *Melita* item, *Meleda*, ins. maris Hadriatici, Dalmatiae adjacens, inter oram illius, et Corcýram Melaenam: a qua Melitaei catuli dicti sunt, ut affirmat *Plin.* 3, 26, 30., [verum *Strabo l.* 6., *Steph. Bizant.* et *Etym. M.* eos a Melita maris Africi appellatos putant. *F.*] ℙ Paenultima brevis est. *Ov. Fast.* 3, 567. Fertilis est Melite sterili vicina Cosyrae Insula, quam Libyci verberat unda freti. *Sil.* 14, 250. telaque superba Lanigera Melite et litus piscosa Melacte. (*Cic.* quoque *l. c.* texendi artificio celebrem fuisse, innuit. V. MELITENSIS.) Produxit tamen non imitandus *Arator Act. Apost. f.* Mensibus hibernis tribus in regione Melite Multiplicem dat Paulus opem; et *supra:* Sicanio lateri remis vicina Melite. ℙ *Fuit et Melita nympha marina, Nerei Doridisque filia. *Virg. A.* 5, 825. *Hyg. fab. praef.* ℙ Item opp. Ioniae. *Vitr.* 4, 1. ℙ Et Cappadociae oppidum, in Melitena. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

*MELITAEA, ae, f. Thessaliae opp., in Magnesia. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

MĔLĪTAEUS, a, um, adj. *Μελιταῖος*, ad Melitam pertinens, ut Melitaei catuli, *Plin.* 30, 5, 14. et 3, 26, 30. V. MELITA.

[MĔLĪTANUS, a, um, adj. idem ac Melitensis. *Inscr.* ap. *Grut.* 751, 3. Aelia Flavia Melitana. *F.*]

[MĔLĪTĔ, es, f. *μέλιττα*, et Dorice *μελίτη*, apis, pro *μέλιττα*. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Labus. Decur. Bresc.* p. 47. Cornelia Melite. *F.*]

*MELITĒNE, es, f. Cappadociae tractus, ubi Melita oppidum situm. *Plin.* 6, 3. ℙ Item ipsius oppidi nomen aliud. *Id.* 5, 24. *Tac. A.* 15, 26. *B. A.*

MĔLĪTENSIS, e, adj. Melitaeus, ex Melita insula maris Africi, ut Melitensis vestis, *Cic. Verr.* 2, 2, 72. Nam textrinae operibus ea insula celebris fuit, eodem teste *ib.* 2, 4, 46. et *Sil.* 14, 250. Sic *Melitensis rosa*, qua fartus erat pulvinus Verris, *Verr.* 2, 5, 11. in pretio fuit vel ob pulcritudinem, ut Paestana: vel fortasse, quia temporius ceteris proveniebat, ut in calida regione. ℙ *Melitensem mitram* habet *Varro* ap. *Non.* 14, 16., et *Melitensia* absolute de Melitensi veste, *Lucr.* 4, 1123. et *Cic. Verr.* 2, 2, 74.

MĔLĪTĒSĬUS, a, um, adj. idem quod Melitensis, ut Melitesia coralia, *Grat. Cyn.* 404. Et vivum lapidem, et circa Melitesia nectunt Coralia. Alii leg. *Melitensia.*

[MĔLĪTĪNUS, a, um, adj. *μελίτινος*, melleus, melle mixtus. *Plin. Val.* 3, 26. Cerae pinguis melitinae libra una. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Visc. Op. Var.* T. 1. p. 182. P. Aelius Aug. Lib. Melitinus. Alia ap. *Fabr.* p. 45. *n.* 255. Terentia Melitina. *F.*]

MĔLĪTIS, idis, f. *μηλῖτις*, gemma colore mali cydonii: a *μῆλον*, malum. *Plin.* 37, 11, 73. *Sic ed. *Hard.* Ed. *Elzev. Melites*, more usitato. *B. A.*

MĔLĪTĪTES, ae, m. *μελιτίτης οἶνος* (V. ABROTONITES), genus potionis dulcis, ex melle, et musto, idest, ex congio mellis, et quinque congiis austeri musti, et cyatho salis una fervefactis. *Plin.* 14, 9, 11. ℙ Item lapis cinericii coloris, qui attritus, vel cum liquore contusus, liquorem dulcem emittit, mellitumque, et cerae mixtus eruptionibus, pituitae, maculis corporis medetur: *μελιτίτης λίθος*. *Plin.* 36, 19, 33.

*MELĪTO, as, n. 1. *μελετῶ*, verbum simpliciter fere e Graeco assumptum, si bene *Diomed.* 1. p. 373. Meditor et melito *(differunt)*, ut putat Plinius: meditantem esse secum cogitantem, melitantem voce dicentem. *B. A.*

*MELĪTON, i, n. genus vini ap. *Vitr.* 8, 3. V. *Philand. B. A.*

*MELITTAENA vel Melitaena, ae, f. *μελίτταινα*, herba quaedam, quae et marrubium. *Appul. Herb.* 45. ℙ Item alia, eadem quae et apiastrum et melissophyllon. V. *Melisphyllum. B. A.*

MĔLĪTTURGUS, i, m. *μελιτουργός*, mellarius, qui mellificium exercet: a *μέλιττα*, apis, et *ἔργον*, opus. *Varr. R. R.* 3, 16.

MELĬUM, ii, millus, *h. e.* collare canum. Ita legunt plerique ap. *Varr. R. R.* 2, 9. V. MILLUS.

MĔLĬUS. V. MELIOR.

[MELĬUS, a, um, adj. ad Melum pertinens, Graeciae insulam, unam e Sporadibus. *Cic. N. D.* 1, 1. Diagoras Melius, *h. e.* Meli insulae incola. *F.*] ℙ **Melius, i*, m. gentis Romanae nomen, e qua ille Spurius, largitionibus celebris. V. in *Maelianus, a, um, Liv.* 4, 13. sq. *Val. Max.* 6, 3. ℙ *Vicus melius* in Roma fuit. *Liv.* 33, 26. Tusco vico atque inde Melio. Sic ed. *Gronov.* ubi ed. *Drakenb.* omnino *Tusco vico atque Intemello* ex MStis. *B. A.*

MĔLĬUSCŬLĔ, adv. aliquanto melius. *Cic. Fam.* 16, 5. Volebam ad te Marionem remittere, quem, cum meliuscule tibi esset, ad me mitteres, *h. e.* cum convalescere aliquantum coepisses. *Front. ad M. Caes.* 4, 12. Meliuscule jam valere Faustinam nunciasti. *Pl. Most.* 4, 2, 51. Vide sis, ne meliuscule, quam sat fuerit, biberis.

MĔLĬUSCŬLUS, a, um, adj. aliquanto melior: dimin. a *melius. Varr.* ap. *Non.* 4, 425. Nunc de te meliusculam spem habeo, qui, etc. *Pl. Capt.* 5, 2, 6. Si eris verax, tua ex re facies: ex mala meliusculam. *Id. Curc.* 4, 2, 3. Meliusculum est monere. *Colum.* 9, 3. Apes coloris meliusculi. Est qui conjicit *melleusculi. Sen. Ben.* 1, 3. *med.* Gratias esse aetate minores, quam Horas, sed meliuscula facie. ℙ *Meliusculus* etiam dicitur, qui ex morbo aliquantulum convalescit. *Ter. Hec.* 3, 2, 19. salvan' Philumena est? *Pam.* meliuscula est. *Cels.* 3, 22. *f.* Qui meliusculus esse coepit, adjicere debet exercitationes, fricationes, cibos.

MĔLĬZOMUM, i, n. *μελίζωμον*, condimentum quoddam ex mellis despumati mixtura confectum, et reficiendis viatoribus aptum. *Apic.* 1, 2.

MELLA, ae, f. Extracto e ceris melle, ipsa cera minute resolvitur, et aqua fontana, vel coelesti maceratur: expressa deinde aqua colatur, et decoquitur, donec ad defruti crassitudinem perveniat; et bene picatis lagenis conditur. Haec mella appellatur, et adhibetur pro defruto in condituris olivarum. Haec *Colum.* 12, 11. Adde *ib.* 47.

MELLA vel Mēlă, ae, m. fluvius Galliae Cisalpinae ex Brenno monte oriens, et prope Brixiam decurrens. *Catull.* 67, 33. Flavus quam molli percurrit flumine Mella, Brixia. *Virg. G.* 4, 278. curva legunt prope flumina Mellae. ℙ *Fuit et Mella cognomen Romanum, in gente Annaea, ex qua fuit M. Annaeus Mella, Lucani poetae pater. *B. A.* [*V. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 411.]

MELLĀCĔUM, i, n. *Non.* 17, 14. ita vocari nunc ait, quam veteres sapam dixere.

*MELLARIA, ae, f. opp. V. v. sq. *B. A.*

[MELLĀRĬENSIS, e, adj. ad Mellariam pertinens, Hispaniae Baeticae urbem. *Inscr.* ap. *Grut.* 321, 10. Ordo Mellariensium; et 466, 9. Huic Mellarienses locum sepulturae decreverunt. *F.*]

MELLĀRĬUM, ii, n. locus, in quo apes nutriuntur, alvearium, *μελιττοτροφεῖον. Varr. R. R.* 3, 16. *Μελιττῶνας* ita facere oportet, quos alii *μελιττοτροφεῖα* appellant, eandem rem quidam mellaria. ℙ Item vas melli continendo. V. in BONA Dea.

MELLĀRĬUS, a, um, adj. ad mel pertinens. *Plin.* 21, 14, 49. Vasa mellaria, aut favos lavari aqua praecipiunt.

MELLĀRĬUS, ii, m. *μελιτουργός*, qui mellis opus exercet. *Varr. R. R.* 3, 16. Qua mellarii favum eximere possint.

MELLĀTĬO, onis, f. *μελίτωσις*, mellis vindemia, cum mel eximitur. *Colum.* 11, 2. *med.* Differenda est in mensem Octobrem mellatio. *Plin.* 11, 15, 15. Aestiva mellatio.

MELLĔUS, a, um, adj. *μελιτώδης*, qui ex melle est, vel mellis dulcedinem refert. *Plin.* 15, 14, 15. Melleus sapor. *Id.* 11, 16, 16. color. *Id.* 25, 9, 70. Mellea crassitudo. *Id.* 37, 6, 23. Melleae sardonyches, *h. e.* mellei coloris. *Auson. Ephem. parecb.* 12. Melleum crustum. ℙ Translate est dulcis, suavis. *Appul. Met.* 6. Aves melleis modulis suave resonantes. *Id. Flor. n.* 4. Tibicen omnis voculae melleus modulator. In *fragm. Petr.* 668. *Burm.* Mellea purpureum depromunt ora ruborem. *Auson. epist.* 19. *f.* Accessit tibi in artem poeticam mellea adulatio; et *epist.* 17. *in.* Modo intelligo, quam mellea res sit oratio; et *Grat. act. ad Grat.* 8. Melleum eloquium.

*MELLEUSCULUS. V. in *Meliusculus.* Lectionis auctor erat *Gesnerus. B. A.*

MELLĬCŬLUM, i, n. dimin. mellis. V. MELCULUM. ℙ Adjective. V. MELLITULUS.

MELLĪFER, ra, rum, adj. *μελιτοφόρος*, ferens mel. *Ov. Met.* 15, 383. Melliferarum apium sine membris corpora nasci. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 127. Mellifer electis exercitus obstrepit herbis.

MELLĪFĬCĬUM, ii, n. *μελιτουργία*, mellis opus. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Ad mellificium aptissimum est thymum. *Colum.* 9, 13. *f.* Apes magis mellificiis, quam fetibus student.

MELLĪFĬCO, as, a. 1. *μελιτουργέω*, *τιθαιβάσσω*, mel facio. In *quodam epigr. Virg.* ap. *Donat.* in *ejus Vita:* Sic vos non vobis mellificatis apes. *Plin.* 11, 18, 19. Apum genera duo: aliarum, quae in arboribus mellificant: aliarum, quae sub terra.

MELLĪFĬCUS, a, um, adj. ad mel conficiendum pertinens. *Colum.* 9, 13. *f.* Ut apes ab opere mellifico evocatae, etc.; et *ib.* 8. Mellifici saltus.

MELLĪFLŬENS, entis, adj. qui mel fluit, suavis. *Auson. epist.* 16, 14. Mellifluentem Nestora.

MELLĪFLŬUS, a, um, adj. mellifluens. *Avien. Perieg.* 468. Antra melliflua. *Boeth. metr.* 5, 2. Homerus melliflui oris. [*Vet. Poeta* ap. *August. de music.* 3, 7. Quae canitis sub antris Mellifluos sonores. *F.*]

MELLĪGĔNUS, a, um, adj. *μελιειδής*, qui est ejusdem generis ac mel. *Plin.* 16, 7, 10. de robore: Fert et aliam inutilem pilulam cum capillo, verno tamen tempore melligeni succi.

[MELLĪGĔRUS, a, um, adj. idem ac mellifer. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1329, 1. Ti. Claudius Melligerus. *F.*]

MELLĪGO, inis, f. *μελίτωμα*, *κήρωσις*, quod nondum mel est, sed ad mellis naturam accedit, succus e lacrimis arborum, sive florum, quem apes devorant, postea ad alvos regressae evomunt, operaque componunt. *Plin.* 11, 6, 5. Ceram ex floribus, melliginem e lacrimis arborum, quae glutinum pariunt, salicis, ulmi, arundinis succo, gummi, resina. ℙ Translate ponitur pro quocumque succo florescentis fructus adhuc, atque immaturi. *Plin.* 12, 27, 60. In prima lanugine demittitur uva, ejusque melligo. *Hard.* haec paulo aliter explicat.

MELLILLĂ, ae, f. dimin. melliniae. Adhibetur in blanditiis. *Pl. Cas. a.* 1. *v.* 47. Mea vita, mea mellilla, mea festivitas.

MELLĪNĬĂ, ae, f. potio ex melle: et translate res jucunda et dulcis. *Pl. Truc.* 4, 1, 6. Hoc nimio magnae melliniae est mihi. Alii leg. *mellinae.* V. MELINA.

MELLĪTŬLUS, a, um, dimin. melliti, dulciculus. *Pl. Cas.* 4, 4, 19. Corpusculum mellitulum! Alii perperam leg. *melliculum. Appul. Met.* 3. Mea mellitula. *Hieron. ep.* 79. *n.* 6. Puella ita suavis est, et mellitula, ut honor sit omnium propinquorum.

MELLĪTUS, a, um, adj. *μελιτώδης*, melleus, aut melle conditus. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Melliti favi. *Id.* ap. *Gell.* 13, 11. Mellita bellaria. *Appul. Met.* 10. edulia. *Suet. Ner.* 27. absorptio. V. MITELLITA. *Hor. Ep.* 1, 10, 11. Pane egeo, jam mellitis potiore placentis. *Plin.* 36, 19, 33. Succus dulcis, et mellitus. ℙ Translate est suavis, jucundus, dulcis. *Cic. Att.* 1, 18. Ut tantum requietis habeam, quantum cum uxore, et filiola, et mellito Cicerone consumitur. *Catull.* 47, 1. Melliti oculi; et 3, 6. Mellitus passer. *Petr. Sat.* 1. *f.* Melliti verborum globuli. *Appul. Met.* 5. Mellita cantus dulcedo. [*M. Aurel.* ad *Front. ad Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 6. Valebis mihi Fronto, ubi ubi es mellitissime. *Id. ib.* 5. Mi mellite, mi marite; et *ib.* 2. Mellitissimum suavium. *F.*]

MELLO, as, mel facio, vel colligo. Legitur a quibusdam ap. *Pall.* 7, 7., sed incerta admodum ea lectio est.

MELLONĂ et Mellonĭa, ae, f. Dea apum praeses, et mellis. Primum est ap. *August. C. D.* 4, 24., alterum ap. *Arnob.* 4, 131.

MELLOPROXĬMI ab *Impp. Hon. et Theod. Cod.* 12, 19, 5. dicuntur, qui insequenti anno futuri sunt proximi scriniorum. Est autem vox hybrida ex Graeco *μέλλω*, futurus sum, et Latino *proximus. Inscr.* ap. *Mur.* 890, 1. M. Aurelio Aug. Lib. Isidoro melloproximo a rationibus.

MELLŌSUS, a, um, adj. melleus. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 29. Mellosa dulcedo.

*MELLUS vel Mellum, sunt qui legunt ap. *Varr. R. R.* 2, 9. ubi vulgo *millus.* V. *Millus. B. A.*

MĔLO, onis, m. nomen est Nili fluvii, testibus *Festo*, et *Serv.* ad *G.* 4, 291., *A.* 1, 745. et *ib.* 4, 246. Ait *Serv.* esse vocem Latinam, ut *Nilus* Graecam, eaque usum *Ennium.* Putat *Festus* in *Alumento* sic dictum esse a veteribus Romanis, nec dum assuetis Graecae linguae, ut *Alumento* (al. *Laumento*) pro *Laomedonte*, *Catamitus* pro *Ganymede.* V. CATAMITUS. Ducunt eruditi a *μέλας*, *ανος*, niger, quia ob profunditatem nigro colore est, et quia viridem Aegyptum nigra fecundat arena, ut ait *Virg. G.* 4, 291. V. MELAS. *Auson. epist.* 4, 75. Melonis albam filiam, *h. e.* papyrum, quae circa Nilum plurima.

MĔLO, onis, m. genus cucumeris, rotunda, et mali cotonei figura [**Melone*]: a *μῆλον*, malum. *Pall.* 4, 9. *med.* Nunc melones serendi rarius: distent inter se semina pedibus duobus, etc. Semina mulso et lacte per triduum maceranda sunt: hinc suaves efficientur: odorati autem, si eorum semina multis diebus inter rosae folia sicca mergantur. *Capitol. Albin.* 11. Nam et quingentas ficus passarias jejunum comedisse, et centum persica Campana, et melones Ostienses decem, etc. *Vopisc. Carin.* 17. Vini plurimum effudit: inter poma et melones natavit. *Trebell. Gallien.* 16. Uvas triennio servavit: hieme summa melones exhibuit. Adde *Arnob.* 2, 85. Ex his apparet, *melones* in deliciis fuisse. An vero sint, quos Florentini vocant *poponi*, nos Patavini *meloni*, negat *Casaub.* ad *l. c. Capitol.:* ignotos enim hos toti antiquitati fuisse. Alii contra sentiunt, inter quos *Salm.* ad *Solin.* p. 958. Videntur autem iidem esse cum *melopeponibus*, de quibus mox.

[MĔLOCARPON, i, n. herba alias aristolochia. *Appul. Herb.* 19. *F.*]

MĔLODES, is, adj. *μελῳδής*, qui dulcia carmina cantat. *Sidon. ep.* 9, 15. *in carm.* Proculus melodes insonare pulsibus. Alii leg. *melodis*, ut sit a *melodus:* [at nihil mutandum. Usurpatur enim tanquam cogn. R. feminin. in *Inscr.* ap. *Grut.* 1157, 3. Mnemosyne Melodes. *F.*]

MĔLŌDĬA, ae, f. *μελῳδία*, concentus, melos. *Capell.* 9, 306.

MĔLŌDĪNA, orum, n. plur. melodiae, concentus. *Varr.* ap. *Non.* 1, 247. Si quis melodinis sit *ὄρος λύρας*, Praesepibus se retineat forensibus. Alii aliter leg.

*MELODŪNUM, i, n. Senonum opp., in insula a Sequana fluvio formata, hodie fortasse *Melun. Caes. B. G.* 7, 58. et 60. *B. A.*

MĔLŌDUS, a, um, adj. suaviter sonans, vel canens, *μελῳδός. Auson. Profess.* 15, 8. et *Prud. Cath.* 9, 2.

*MELOESSA (sc. insula, *μηλόεσσα*, a *μῆλον*, ovis), insula Italiae inferioris, Bruttiis adjacens, in sinu Scylaceo. *Plin.* 3, 10. *B. A.*

MĔLŌFŎLĬA, orum, n. plur. mala, quibus folium unum, aliquando et geminum erumpit e latere medio. *Plin.* 15, 14, 15.

MĔLŌMĔLI, n. *μηλόμελι*, liquor mulsei saporis ex cydoneis malis melle conditis, et in lagena servatis: cujus conficiendi rationem docet *Colum.* 12, 45. Alii leg. *melimeli* minus recte. V. MELIMELA.

MĔLŌPĔPŌNES, um, m. plur. *μελοπέπονες*, genus cucumeris: de quo ita *Plin.* 19, 5, 23. Cucumeres, in fistula flore demisso, mira longitudine crescunt. Ecce cum maxime nova forma eorum in Campania provenit, mali cotonei effigie. Forte primo natum ita audio unum: mox semine ex illo

genus factum: melopeponas vocant. Non pendent hi, sed humi rotundantur. Mirum in his, praeter figuram, et odorem, quod maturitatem adepti, quamquam non pendentes, statim a pediculo recedunt. Haec *Plin.* Porro dicti sunt a *μῆλον*, malum, propter figuram, et *πέπων, ονος*, maturus, a sole excoctus, a *πέπτω*, coquo, propter maturitatem.

[MĔLOPHĬLUS, i, m. amans cantus: a *μέλος*, cantus, et *φίλος*, amicus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 293, 2. Sex. Julius Sex. L. Melofilus. Hic *Melofilus* est pro *Melophilus*, ut saepe alias. *F.*]

[MĔLOPHYLLON, i, n. herba eadem ac millefolium. *Appul. Herb.* 88. *F.*]

MĔLOPOEĬA, ae, f. *μελοποιία*, est habitus modulationis effectae, ut definit *Capell.* 9, 326., ubi tres ejus species recenset. V. Est a *μέλος*, cantus, et *ποιέω*, facio.

MĔLOS, i, n. *μέλος*, suavis sonus, cantus, carmen. *Accius* ap. *Cic. N. D.* 2, 35. Silvani melo Consimilem ad aures cantum et auditum refert. *Cato* ap. *Non.* 2, 70. Melos alterum in cantibus est bipartitum: unum, quod est in assa voce: alterum, quod vocant organicon. *Hor. Od.* 3, 4, 1. dic, age, tibia Regina longum Calliope melos. *Pers. prol. extr.* Corvos poetas, et poetrias picas Cantare credas Pegaseium melos. *Terent. de metr.* p. 2412. Auctor et ductor melorum, qui duas breves habet, *h. e.* pes pyrrichius, nempe *hŏnor*. ℙ In plur. num. *mela* positione Latina, *Auson. Parental.* 27. Cui brevia mela modifica recino, *mele* positione Graeca, *τὰ μέλη*, *Lucr.* 2, 412. Ac Musea mele, per chordas organici quae Mobilibus digitis expergefacta figurant; et *ib.* 504. et cygnea mele. *Inscr.* ap. *Grut.* 654. docta sonare mele. ℙ In allato versu *Persii* prima syllaba produci videtur, imitatione Graecorum, qui vocalem brevem liquidae praepositam producunt. *Homer.* in hymno Mercurii, *v.* 498. corripuit, *Πλήκτρῳ ἐπειρήτιζε κατὰ μέλος· ἡ δ' ὑπὸ καλόν.* At versu statim sequenti produxit, *Ἱμερόεν κονάβησε· θεὸς δ' ὑπὸ μέλος ἄεισε.* [At ex *Vet. Schol.* ad *Pers. l. c.* in aliis est *nectar*. *F.*] Cave imiteris, et V. *Mart.* 9, 12. ℙ Masculino gen. *Cato* ap. *Non.* 3, 136. Omnes qui loquuntur, habere debent quosdam melos. *Pacuv. ib.* Fremitu concidi melum. Adde *Acc.* et *Varr. ib.*

*MELOS vel Melus, i, *Μῆλος*, maris Aegaei insula, inter Sicinum ac Siphnum, in Peloponnesum vergens, Sporadum una. *Mela* 2, 7. *med. Plin.* 4, 12. *B. A.*

*MELOSMOS, i, herba eadem cum polio. *Appul. H.* 57. *B. A.*

*MELOTA, ae, vel Melōte, es, f. (sc. pellis, *μηλωτή*,) pellis ovilla. *Vulg. Hebr.* 11, 37. Circumierunt in melotis, in pellibus caprinis. ℙ Sed non tam pellem ovis significat, quam exuvium, hoc est pellem corpori detractam una cum lana. V. *Erasm.* in *Hebr. l. c. B. A.*

MĔLOTHRON, i, n. *μήλωθρον*, herba, quae et vitis alba dicitur, cujus foliis utebantur in coronamentis. *Plin.* 21, 9, 29. et 23, 1, 16.

[MĔLOTIS, idis, f. *μηλωτίς*, specillum, instrumentum chirurgicum. *Pelag. Vet.* 31. *med.* Quamcumque melotidem, vel spathomelem miseris, ibit per ipsam fistulam. *F.* *Melōtis (sc. terra), idis, regio Thessaliae. *Liv.* 32, 13. *in.* si lectio certa. *B. A.*]

*MELPES, ae, m. fluvius Lucaniae. *Plin.* 3, 5. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Melphes*. ℙ Hodie est *Melpa* vel *Molpa*. *B. A.*

*MELPHES. V. v. praec. *B. A.*

MELPOMĒNE, es, f. *Μελπομένη*, una ex Musis, tragoediarum inventrix, a *μέλπομαι*, cano. *Hor. Od.* 1, 24, 3. praecipe lugubres Cantus Melpomene, cui liquidam pater Vocem cum cithara dedit. *Auson. Idyll.* 20, 2. Melpomene tragico proclamat moesta boatu.

*MELSIĀGUM, i, n. palus magna in Germania, de qua *Mela* 3, 3. *med. B. A.*

MELTOM meliorem dicebant. *Festus:* ubi alii leg. *meliom*.

*MELUS insula. V. MELOS. *B. A.*

[MELZITĀNUS, a, um, adj. ad Melzitam pertinens, urbem Africae proconsularis, ultra Uticam sitam, quae eadem videtur esse ac *Μελδεῖτα* apud *Ptol.* 3, 3. *Plin.* 5, 4, 4. Oppida libera, Melzitanum, Medaurense, etc. *F.*]

*MEMACĒNI, orum, populi Asiae ulterioris, ultra mare Caspium, quorum meminit *Curt.* 7, 6. *B. A.*

MĔMAECYLON. V. MIMAECYLON.

MEMBRĀNA, ae, f. *ὑμήν, δέρρις*, pellis exterior, quae membra tegit, pellicula, tunica. *Cic. N. D.* 2, 57. Natura oculos membranis tenuissimis vestivit. *Lucan.* 9, 773. Dissiluit stringens uterum membrana, fluuntque Viscera. *Cels.* 8, 4. Membrana cerebri, *μήνιγξ*. *Plin.* 11, 28, 33. Membranis cicadae volant; et *ib.* 39. Membranis volant fragilibus insecta. ℙ De exuviis anguium. *Ov. Met.* 7, 272. Squamea Cinyphii tenuis membrana chelydri. *Lucan.* 6, 679. Libyci membrana cerastae. ℙ De pelle detracta animalibus, et arte polita in usum scribendi, aut pingendi, et compactos in volumen libros vestiendi. V. PERGAMĒNUS. *Quint.* 10, 3. *f.* Scribi optime ceris, in quibus facillima est ratio delendi: nisi forte visus infirmior membranarum potius usum exiget: quae ut juvant aciem, ita crebra relatione, quoad intinguntur calami, morantur manum, et cogitationis impetum frangunt. *Mart.* 14, 7. cujus lemma *Pugillares membranei:* Esse puta ceras, licet haec membrana vocetur: Delebis, quoties scripta novare voles. *Plin.* 7, 21, 21. In nuce inclusam Iliada, Homeri carmen in membrana scriptum, tradidit Cicero. *Hor. Sat.* 2, 3, 2. Sic raro scribis, ut toto non quater anno Membranam poscas. *Petr. Sat.* 115. Membranae ingenti versus ingerere. *Catull.* 22, 6. chartae regiae, novi libri, Novi umbilici, lora rubra, membrana Directa plumbo, et pumice omnia aequata. *Tibull.* 3, 1, 9. Lutea sed niveum involvat membrana libellum. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 5. de Parrhasio: Alia multa graphidis vestigia exstant in tabulis, ac membranis ejus, ex quibus proficere dicuntur artifices. ℙ De tenuioribus ligni lamellis, frugum et pomorum tunicis, etc. *Plin.* 15, 22, 24. de nuce juglande: Bifidae putaminum carinae, nucleorumque alia quadripartita distinctio, lignea intercursante membrana. *Id.* 16, 14, 25. de tilia: Inter corticem ac lignum tenues tunicae multiplici membrana. *Id.* 15, 23, 25. de castaneis: Proxima corpori membrana in his, et in nucibus saporem, ni detrahatur, infestat; et *ib.* 28, 34. Crusta teguntur glandes, cute uvae, corio et membrana Punica. *Id.* 29, 3, 11. Membrana putaminis ovi. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 3. Milium, et panicum indefensa membranis continentur. *Id.* 19, 6, 34. Tenuissimis membranis velatur allium. ℙ De qualibet superficie, membranae modo contegente. *Lucr.* 4, 93. tenuis summi membrana coloris Cum jacitur, etc.

MEMBRĀNĀCĔUS, et cius, a, um, adj. *ὑμενώδης*, membrana constans. *Plin.* 10, 61, 81. Vespertilio, cui membranaceae pinnae uni. *Inscr.* ap. *Grut.* 174, 7. Legavit pugillares membranaceos operculis eboreis. ℙ Item membranae similis. *Plin.* 16, 31, 55. Quibusdam cortex membranaceus, ut viti, arundini.

[MEMBRĀNĀRĬUS, ii, m. qui membranas parat. *Gloss. Philox.* Membranarius, *διφθεροποιός*. *Edict. Dioclet.* p. 20. Membranario in .... one pellis Pergamenae. *F.*]

MEMBRĀNĔUS, a, um, adj. membranaceus. *Ulp. Dig.* 32, 50. Codices membranei, vel chartacei, vel eborei. *Mart.* 14, 7. *in lemmate:* Pugillares membranei.

MEMBRĀNŬLA, ae, f. parva membrana. *Cels.* 8, 4. *med.* Ne quid ex ipsa membranula, quae sub cute calvariam cingit, super os relinquatur; et 7, 7. *n.* 13. *extr.* Membranula oculi. *Id. ib.* l. et 14. dixit *membranulas*, quas nunc anatomici *nervos* appellant, scil. ductus spirituum. ℙ De scriptoriis, et librariis *Scaev. Dig.* 32, 104. Quae membranulis mea manu scriptis continebuntur. *Cic. Att.* 4, 4. Librariolis imperes, ut sumant membranulam, ex qua indices fiant, *h. e.* pergamenam, in qua librorum tituli inscribantur, et exterius pittacii modo affigantur. ℙ *Membranulum, i,* n. *Appul. Met.* 6. Hirudinis tenue membranulum circumdedit. *Locus est *med.* p. 184. (20. *Elm.*) *B. A.*

*MEMBRANŪLUM. V. in *Membranula*. *B. A.*

MEMBRĀTIM, adv. *μεληδόν*, per membra singula, singillatim, per partes. *Lucr.* 3, 527. saepe hominem paulatim cernimus ire, Et membratim vitalem deperdere sensum. *Plin. praef.* 12. et 25, 11, 83. Animalium naturae generatim membratimque ita se habent; et 26, 11, 67. Nunc peractis malis, quae membratim sentiuntur, dicemus de his, quae totis corporibus grassantur; et 9, 15, 18. Thynni membratim caesi, cervice et abdomine commendantur; et 28, 7, 20. Divisi membratim abortus. *Cic. Part.* 35. *med.* Narratio accusatoris erit quasi membratim gesti negotii suspiciosa narratio. *Varr. R. R.* 1, 22. Membratim enumerare, *h. e.* singillatim. *Cic. Or.* 63. et 67. Incise membratimque dicere, *h. e.* per membra periodi. *Quint.* 9, 4. *med.* Ubicumque acriter erit, et instanter pugnaciterque dicendum, membratim caesimque dicemus.

MEMBRĀTŪRA, ae, f. membrorum conformatio. *Vitr.* 8, 5. Animo advertantur, qua membratura sint, qui circa eos fontes habitant, homines.

*MEMBRĒSA, ae, f. *Μέμβρησα*, opp. Africae Propriae, in Zeugitana. *August. adv. Donat.* 7, 26. ℙ *Membressa* est *Anton. Itin. Membrissa* autem *Tab. Peut. B. A.*

*MEMBRESSA et *MEMBRISSA. } V. v. praec. *B. A.*

MEMBROR, aris, dep. l. *διαρθρόομαι*, per membra formor. *Censor. de die nat.* 11. Quinque et triginta diebus infans membratur.

MEMBROSUS, a, um, adj. magno membro virili instructus. *Auct. Priap. prooem.* Sed ruber hortorum custos membrosior aequo.

MEMBRUM, i, n. *μέλος, κῶλον*, pars corporis animalis, ut pes, manus, caput, aures, nasus, etc. *Cic. Fin.* 3, 5. *med.* Jam membrorum, idest partium corporis, alia videntur propter eorum usum a natura esse donata, ut manus, crura, pedes, etc. alia quasi ad quendam ornatum, ut cauda pavoni, plumae versicolores columbis, viris mammae, atque barba. *Ter. Ad.* 4, 4, 3. Membra metu debilia sunt: animus timore obstupuit. *Pl. Amph.* 5, 1, 66. Mihi horror misero membra percipit dictis tuis. *Virg. G.* 4, 438. defessa membra componere; et *A.* 6, 642. in gramineis exercent membra palaestris. *Hor. Sat.* 2, 2, 81. dare membra sopori. *Suet. Vesp.* 20. Statura fuit quadrata, compactis firmisque membris. *Hor. Sat.* 2, 8, 86. Mazonomo pueri magno discerpta ferentes Membra gruis. *Ov. Met.* 15, 383. Melliferarum apium sine membris corpora nasci. ℙ Differunt membra ab artubus, qui proprie commissuram nexumque membrorum significant: vel sunt ossa cum nervis: membra vero carnes, quibus artus conteguntur. *Pl. Men.* 5, 2, 102. ut ego hujus membra, atque ossa, atque artua Comminuam illo scipione. *Virg. A.* 5, 422. Et magnos membrorum artus. Promiscue tamen aliquando usurpantur. *Ov. Amor.* 1, 7, 53. Exanimes artus et membra trementia vidi. V. ARTUS. ℙ Differunt praeterea ipso usu, quia *membra* transferuntur ad significandas partes domus, navis, etc., *artus* non item. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 1. Nec habere poterat adjuncta cubicula, et ejusmodi membra. *Plin. ep.* 2, 17. Adhaeret dormitorium membrum, transitu interjacente, etc. *Ov. Trist.* 1, 2, 12. Parcite quassatae solvere membra ratis; et *ib.* 4, 10, 47. Ponticus heroo, Bassus quoque clarus iambo, Dulcia convictus membra fuere mei. *Pall.* 1, 35. *f.* Totius vineae membra, *h. e.* vites. *Ammian.* 15, 7. Vulgus omne, paulo ante consertum, per varia urbis membra diffusum evanuit. *Suet. Aug.* 48. Reges socios non aliter universos, quam membra partesque imperii, curae habuit. *Colum. prooem. l.* 10. *f.* Multa sunt ejus quasi membra, de quibus aliquid possumus effari. Sic *Cic. N. D.* 1, 4. *extr.* Omnes philosophiae partes, atque omnia membra tum facillime noscuntur, cum, etc. ℙ De parte orationis, seu periodi longiore: nam brevior *incisum* dicitur. *Auct. ad Her.* 4, 19. Membrum orationis appellatur res breviter absoluta, sine totius sententiae demonstratione: quae denuo alio membro orationis excipitur. *Cic. Or.* 62. et 66. Quae Graeci *κόμματα*, et *κῶλα* nominant, nos recte incisa, et membra dicimus. *Id. Or.* 3, 49. *med.* Saepe carpenda membris minutioribus oratio est: quae tamen ipsa membra sunt numeris vincienda. [*V. *Ernest. lex. techn. lat. rhet.* p. 254.] ℙ *Δι' ἀντονομασίαν membrum* ponitur pro mentula. *Auct. Priap.* 70, 17. Hujus et Alcinoi mirata est filia membrum. ℙ *Membrum genitale* dicitur etiam unus e testiculis. *Colum.* 7, 11. Mediam cutem, quae intervenit duobus membris genitalibus, rescindito, *h. e.* duobus testiculis. ℙ [*Confund. *membris* et *nervis*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 715.]

*MEMECYLON, i, n. *μεμέκυλον, μιμαίκυλον*, fructus arboris unedonis sive arbuti. *Plin.* 15, 24. Pomum inhonorum duobus tamen hoc nominibus adpellant Graeci comaron et memecylon: quo adparet, totidem esse genera apud nos. *B. A.*

MĔMĪNENS, entis, part. a *memini*, exigui usus. *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 11, 922. Meminens *Varro* corde volutat. *Auson. Profess.* 2, 4. Vivis adhuc aevi, quod periit, meminens. *Sidon. ep.* 2, 10. *f.* Sisque oppido meminens, quod, etc. *Id. ep.* 4, 12. Naturae meminens, et professionis oblitus. Adde *ep.* 3. *f.* et *ep.* 6, 3. et *ep.* 7, 6.

MĔMĪNI, isti, defect. 3. *μέμνημαι*, recordor, memoria teneo, in memoriam redeo, et, ut ait *Sen. ep.* 33. *med.*, rem commissam memoria custodio. Volunt esse ab obsoleto *meno*, quod a *μνάω*, geminatione primae syllabae. [*V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 72. p. 157. *Ruddim.* 1, 268. *n.* 15. *Lünemann.* in *Lex. Lat.* deducit ab obsoleto *memino*.] Pro praesenti, et imperfecto in omnibus modis habet praeterita, quae, ut in *novi, ŏdi, coepi*, pro praesentibus ponuntur, et explicantur. *Cic. Mur.* 20. Cui placet, obliviscitur: cui dolet, meminit. *Id. Manil.* 16. Meminisse, et commemorare. *Phaedr.* 4. *f.* Pulcre meminero. *Hor. Sat.* 1, 9, 68. Memini bene. ℙ [*Exempla, quae *memini* ipsa praeteriti significatione pro *memoriae infixi* positum referant, *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 113. haec laudat: *Cic. Sen.* 9. Ego L. Metellum memini puer — ita bonis esse viribus extremo tempore aetatis, ut adolescentiam non requireret. *Quint. Inst.* 8, 3, 31. Nam memini juvenis admodum inter Pomponium ac Senecam etiam praefationibus esse transactum etc. *Plat. Charm.* §. 8. *Μέμνημαι δὲ ἔγωγε καὶ παῖς ὢν Κριτίᾳ τῷδε ξυνόντα σε.* Assentitur *Spald.* ad *Quint.* l. l. ℙ Hoc verbum saepe ab affirmantibus per parenthesin interjicitur. *Ov. Ep.* 5, 25. Populus est (memini) fluviali consita ripa. — Contra a dubitantibus inseritur: *si memini. Id. Amor.* 3, 1, 33. Altera (si memini) limis subrisit ocellis. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 3, 101.] ℙ Cum genit. *Cic. Fin.* 5, 1. *extr.* Vivorum memini, nec tamen Epicuri licet oblivisci. *Id. Fam.* 13, 75. Minus videbor meminisse constantiae tuae. [*Ita

ponitur interdum cum ulciscendi significatione. *Val. Fl.* 1, 773. leti meminisse paterni: ubi v. *Burm.* Oppos. *oblivisci*, i. e. deponere animum ulciscendi. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 20, 12.] ℙ Cum accusat. *Cic. Acad.* 4, 33. Omnia meminit Scyron Epicuri dogmata. *Id. Somn. Scip.* 1. Cum omnia ejus non facta solum, sed etiam dicta meminisset. *Id. Planc.* 33. Qui patriae beneficia meminerunt. *Pl. Merc.* 5, 4, 51. Suam quisque homo rem meminit: *γνώμη. Virg. Ecl.* 9, 45. numeros memini, si verba tenerem. *Cic. Phil.* 5, 6. Cinnam memini, vidi Sullam. *Id. Amic.* 2. *f.* Memineram Paulum, videram Gallum. *Id. Or.* 3, 50. Antipater ille Sidonius, quem tu probe meministi. Adde *Accium, Turpil., Varr.* et al. ap. *Non.* 8, 9. [*Exposuit de utroque dicendi genere *Zumpt. Gr. Lat.* §. 439. et 440. p. 368.] ℙ Cum ablat. et praeposit. *de. Pl. Asin.* 5, 2, 84. De palla memento, amabo. *Cic. Att.* 15, 27. *extr.* De Herode et Mettio meminero, et de omnibus, quae te velle suspicabor modo. ℙ Cum aliis orationis partibus. *Id. Amic.* 1. Meministi, quanta hominum esset admiratio. *Id. Fam.* 7, 38. Memini, cum mihi desipere videbare. *Phaedr.* 5, 7. Ludis, non satis memini, quibus; et 3, 2. Memini, qui panem dederint. *Ter. Phorm.* 1, 4, 47. Meministin', olim ut fuerit vestra oratio? *Hor. Epod.* 10, 3. Ut horridis utrumque verberet latus Auster, memento, fluctibus. ℙ In imperativo. *Pl. Epid.* 5, 1, 51. Memento mihi suppetias ferre. [*Suet. Cal.* 29. Memento omnia mihi et in omnes licere; et *Gr.* 10. Hylen nostram aliis memento commendare: nostr. *vergiss nicht.*] *Pl. Curc.* 1, 3, 54. Facito, ut memineris. *Id. Stich.* 1, 1, 46. et *Ter. Heaut.* 3, 2, 39. Fac, memineris. *Plin.* 18, 25, 57. Meminerint legentes. ℙ Cum infinito praesenti, etiamsi de re praeterita sermo sit. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* et *Verr.* 2, 4, 12. Memini, te mihi Phameae coenam narrare; et *Dejot.* 14. Memini, iisdem fere verbis ad me te scribere. *Id. Fam.* 3, 8. Non meminisse, ullum tempus laudandi, aut locum dari, *h. e.* datum esse. *Ter. Andr.* 2, 5, 17. Ego illam vidi virginem: forma bona Memini videre. *Virg. Ecl.* 9, 52. saepe ego longos Cantando puerum memini me condere soles. Adde *Pl. Epid.* 4, 1, 13. ℙ Cum infinito praeteriti, [*i. e. aoristi. V. *Sanct. Minerv.* p. 170. ed. *Scheid.* Laudat *B. Crus.* in *cl. Suet.* s. h. v. — *Zumpt. Gr. Lat.* §. 589. p. 466. docet, v. *memini* ita cum infin. praet. conjungi, ut non rei perficiendae rationem, modum enarrent scriptores, sed effectum, exitum, eventum, summam operis alicujus transacti significent.] *Cic. Fam.* 13, 72. Peto, ut memineris, te omnia mihi cumulate recepisse. *Id. Rosc. Am.* 42. Meministis, me ita distribuisse initio causam, etc. *Virg. G.* 4, 125. memini . . . . . Corycium vidisse senem. ℙ Significat etiam mentionem facere, commemorare; metonymia. *Cic. Phil.* 2, 36. Meministi ipse de exsulibus: scis, de immunitate quid dixeris. *Quint.* 11, 2. Neque omnino hujus rei meminit usquam poeta ipse. Adde *Plin. ep.* 1, 5. *med.* [*Suet. Caes.* 9. meminerunt hujus conjurationis. — Disputat de hac v. *meminisse* significatione, et quid differat a *memorare, Doederl.* 1, 171.] ℙ *Meminisse* substantivi modo de ipsa memoria. *Lucr.* 4, 766. Praeterea meminisse jacet, languetque sopore. ℙ Transfertur ad res inanimas. *Lucr.* 4, 152. Nam neque, uti vestem, possunt transire, neque ante Scindi, quam meminit levor praestare salutem. [*Adde *Lucan.* 5, 109. Ut Salaminiacum meminit mare: ubi v. *Cort.*, qui laudat *Gronov.* ad *Sen. Herc. Oet.* 460. ℙ Discrimen inter *meminisse, reminisci, recordari* ita constituit: *meminisse* = memorem esse; *reminisci* = in memoriam revocare; *recordari*, revocata in memoriam contemplari.] ℙ Part. *Memineus* V. s. l.

*MEMINI, orum, populi Galliae Narbonensis, quorum caput Carpentoracte dictum. *Plin.* 3, 4. ℙ *Μημηνοὶ* sunt *Ptolemaeo. B. A.*

[MĔMĬNIA. V. MIMNERMIA. *F.*]

*MEMMIA GENS nomen habere putatur a Mnestheo Trojano, Aeneae comite. *Virg. A.* 5, 116. Velocem Mnestheus agit acri remige Pristim, Mox Italus Mnestheus, genus a quo nomine Memmi. Ubi *Servius:* Mox Italus, subaudi, Futurus. Ipse enim familiam Memmiorum constituit. Nobiles autem familias a Trojanis fuisse Juvenalis ostendit [*sat.* 1. *v.* 100.], jubet a praecone vocari Ipsos Trojugenas. A quo nomine, scilicet Mnesthei, ducunt Memmii genus. *B. A.*

MEMMĬĀDES, ae, m. patronymicum a Memmio. *Lucr.* 1, 26., *h. e.* ipse Memmius, ut *Scipiades* Scipio.

MEMMĬĀNUS, a, um, adj. ad Memmium aliquem pertinens (quod est nomen R. civis). *Cic. Att.* 5, 1. Memmiana praedia. De origine gentis Memmiae V. in MIMNERMIA.

MEMMĬUS. Memmia lex. V. REMMIUS.

MEMNON, ŏnis, m. *Μέμνων*, Tithoni et Aurorae filius, qui Trojanis ex oriente ferens auxilia, et fortiter pugnans, ab Achille, vel a Thessalis per insidias, ut alii ajunt, occisus est. *Virg. A.* 1, 493. et nigri Memnonis arma. ℙ Cum in rogo cremaretur, precibus Aurorae in avem mutatus esse dicitur, et ex ejus cineribus multae aliae aves evolasse, quas *Memnonias* vocarunt, sive *Memnonides.* Has ferunt singulis annis ex Aethiopia Ilium advolare, et confligere ad Memnonis sepulcrum, hoc idem quinto quoque anno in Aethiopia circa Memnonis regiam facere. Nimirum creditum vulgo, aves eas primum visas, postquam Memnon interiit, quemadmodum et fingunt, Diomedis aves demum conspectas post ejus mortem, quia tum socii Diomedis in eas sint conversi: item Meleagrides volunt originem habuisse post Meleagri excessum, mulieribus in has aves conversis, quae Meleagrum lugerent. *Ov. Met.* 13, 600., *Plin.* 10, 26, 37. ℙ Memnonis statua apud Aegyptios circa Thebas erat e nigro marmore, et forma hominis sedentis, quae solis orientis radiis percussa sonum edebat citharae similem, ideoque putabatur magica arte Memnon matrem suam Auroram ita salutare. Hinc *Juven.* 15, 5. Dimidio magicae resonant ubi Memnone chordae. ℙ Legitur et *Mennon.* ℙ *Memnon fortasse tragoedia Alpini. *Hor. Sat.* 1, 10, 36. Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona. *B. A.*

*MEMNŌNES, um, *Μέμνονες*, populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

*MEMNONĬA, ae, gemmae species, ita dicta ex colore nigro. *Plin.* 37, 10. *B. A.*

MEMNŌNIDES, um, f. plur. aves Memnonis, de quibus V. in v. praec. *Plin.* 10, 26, 37. et *Ov. Met.* 13, 619.

MEMNŌNĬUS, a, um, adj. ad Memnonem pertinens. *Ov. Pont.* 3, 3, 96. Memnonio cygnos esse colore putem, *h. e.* nigro. Memnon enim niger fuit: *scil.* ex Aethiopia, unde Aurora Graecis Latinisque poetis incipere creditur. *Lucan.* 3, 284. Memnoniis deducens agmina regnis Cyrus, *h. e.* orientalibus, unde Memnon fuit. *Propert.* 1, 6, 4. Ulteriusque domos vadere Memnonias, *h. e.* Aurorae, vel Orientis. *Solin.* 40. *med.* Memnoniae aves. V. MEMNON.

MĔMOR, ŏris, adj. *μνήμων*, qui meminit, animo retinens, non oblitus. *Caes. B. C.* 1, 13. *extr.* Se eorum facti memorem fore, pollicetur. *Nep. Ann.* 12. Memor pristinarum virtutum. *Id. Att.* 16. officii. [*Sic *memor generis, memor Romani nominis* et similia ab auctoribus proferuntur, ut memoriam virtutis, gloriae inferant. *Sall. Cat.* 60, 7. memor generis. *Jug.* 58, 3. memores nominis Romani locum cepere: ubi v. *Cort.* Adde *Lucan.* 8, 284. Namque memor generis, Carthaginis impia proles, Imminet Hesperiae.] *Cic. Brut.* 88. Memor et quae essent dicta contra, quaeque ipse dixisset. *Id. Fam.* 13, 25. et *Ter. Ad.* 2, 2, 43. Memorem et gratum esse. [*Usitatissima haec est dicendi ratio. *Nep. Att.* 9, 5. memorem gratumque cognosci. Ita etiam Graeci v. *μνήμων* usurpant: *Xenoph. Ages.* 11, 13. *οἱ δὲ ὑπουργήσαντές τι ἐκάλουν αὐτὸν μνήμονα.*] *Cic. Agr.* 2, 8. Gratum ac memorem esse beneficii. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. Malo praesens observantia, indulgentia, assiduitate memorem me tibi probare. *Virg. A.* 6, 664. Quique sui memores alios fecere merendo. *Plin.* 25, 3, 7. Memor Lucullum periisse. [*Suet. Aug.* 28. memor, objectum ab eo sibi saepius.] *Quint.* 11, 2. Memor, quo ordine quisque discubuerat. *Val. Fl.* 4, 396. Nec, qua valle, memor, nec, quo se vertice sistat. *Hor. Sat.* 2, 6, 97. Vive memor, quam sis aevi brevis. ℙ Translate. *Liv.* 1, 32. Medium erat in Anco ingenium, et Numae, et Romuli memor, *h. e.* particeps: metonymia. *Ov. Amor.* 3, 14, 48. Sit modo, non feci, dicere lingua memor. *Tibull.* 3, 2, 25. Et nostri memores lacrimae fundantur eodem. *Lucr.* 2, 582. memori mandatum mente tenere. *Ov. Her.* 13, 66. Signatum memori pectore nomen habe; et *ib.* 20, 98. Et vocem memori condidit aure tuam. *Id. Pont.* 4, 2, 7. Carmina non data sunt memorem testantia curam; et *ib.* 1, 4, 56. Turaque Diis memori debita ferre manu. *Virg. A.* 1, 8. et *Ov. Her.* 21, 9. Memor ira. *Liv.* 1, 28. *extr.* Supplicium exempli parum memoris rerum humanarum. *Ov. Trist.* 3, 12, 43. memori rumorem voce referre. ℙ De eo, qui memoriae facultate pollet. *Cic. Or.* 3, 50. Tantumque hominis ingeniosi ac memoris valuit exercitatio, ut, etc. ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Hor. Od.* 3, 14, 18. Et cadum Marsi memorem duelli, *h. e.* qui bello Marsico repostus fuit, atque adeo ejus meminisse potest. ℙ De iis, quae in memoriam nos reducunt alicujus rei, seu quae cujuspiam rei memoriam servant. *Hor. Od.* 1, 13, 12. puer furens Impressit memorem dente labris notam. *Id. ib.* 3, 11, 51. nostri memorem sepulcro Scalpe querelam. *Val. Fl.* 4, 314. sic et memori noscere sepulcro. *Ov. Met.* 4, 190. Exigit indicii memorem Cythereia poenam; et *ib.* 8, 744. Tabellae memores. *Id. Pont.* 2, 7, 33. Perscribere aliquid memori versu. [*Ov. Her.* 20, 98. Vocem memori condidit aure tuam: ubi v. *Ruhnk.* Adde *Liv.* 3, 36. memor vox libertatis, i. e. oratio, quae, ut digna homine libero et nihil timente, servat libertatis dignitatem.] ℙ In multis votivis lapidib., qui in V. MINERVA indicantur, *memor* epitheton Minervae est. ℙ *Memor* est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1128, 5. P. Albius P. F. Fab. Memor. ℙ *Hic*, et *haec memoris*, et *hoc memore* ab antiquis proferebatur, in quo testis est *Caper*, antiquitatis doctissimus inquisitor, inquit *Prisc.* 7, 772. *Id. Prisc.* 6, 699. testatur habuisse comparativum *memorior.* ℙ In genit. plur. *Virg. A.* 12, 533. hunc crebro super ungula pulsu Incita, nec domini memorum proculcat equorum.

MĔMŌRĀBĬLIS, e, adj. *ἀξιομνημόνευτος, λόγιμος*, memorari dignus, memorandus, commemorabilis. *Cic. Phil.* 13, 19. Cujus memorabilis ac divina virtus lucem affert reipublicae. *Id. ad Brut.* 2, 7. Res a te gesta memorabilis, et paene coelestis. *Id. Amic.* 1. Maxime memorabilis Laelii et Scipionis familiaritas. *Sall. Jug.* 81. Egregium atque memorabile facinus. *Ter. Heaut.* 2, 3, 73. Facinus magnum et memorabile. *Ov. Met.* 4, 416. Tum vero totis Bacchi memorabile Thebis Numen erat. *Liv.* 38, 53. Vir memorabilis, bellicis tamen magis, quam pacis artibus: memorabilior prima pars vitae, quam postrema fuit. *Colum.* 1, 1. Multos memorabiles auctores comperi persuasum habere, etc. *Plin.* 9, 60, 86. Multo memorabilius dixerim id, cujus, etc. ℙ Est etiam simpliciter dici dignus, vel qui dici potest. *Pl. Curc.* 1, 1, 8. Istuc quidem nec bellum est, nec memorabile. *Ter. Andr.* 4, 1, 1. Hoccine credibile est, aut memorabile, tanta vecordia innata cuiquam, ut siet, etc.

MĔMŌRĀCŬLUM, i, n. memoria, monumentum. *Appul. Apol.* Dixi, me sanctissime tot sacrorum signa, et memoracula custodire.

MĔMŌRĀLIS, e, memoriae inserviens. *Arnob.* 6, 196. Memoralia ut indicant scripta. Et *memoralia* absolute, *memorie. Paul. Dig.* 50, 16, 144. Massurius scribit libro memoralium, pellicem, etc. Utroque loco al. leg. *memorialis*, rectius. Sic *Gell.* 4, 20. Refert Sabinus Massurius in memoriali septimo; et 5, 5. Massurius in undecimo librorum memoriali. Adde 6, 7.

*MEMORALĬTER, adv. *Fortun. carm.* 4, 20. Annuat omnipotens longo memoraliter aevo. *B. A.*

*MEMORALĬUS, i, m. *Gloss. Gr. Lat. ὑπομνηματογράφος*, Actuarius, memoralius. *B. A.*

MĔMŌRANDUS, a, um, part. a *memoro:* memorari dignus. *Virg. G.* 4, 283. Praetereo, atque aliis post me memoranda relinquo. *Ov. Met.* 13, 13. Nec memoranda tamen vobis mea facta, Pelasgi, Esse reor: vidistis enim. ℙ Item *memorando*, memorabilis, memoria et laude dignus, celebrandus. *Pl. Epid.* 3, 3, 52. Pugnae memorandae meae. *Flor.* 2, 8. Thermopylae, locus Laconum caede memorandus. *Id.* 4, 2. *med.* Memorandum posteris exitum dedit. *Virg. G.* 4, 283. Tempus et Arcadii memoranda inventa magistri Pandere; et *A.* 10, 793. nec te, juvenis memorande silebo.

MĔMŌRĀTĬO, onis, f. *Corn. Gal.* 1, 291. Dura satis miseris memoratio prisca bonorum.

MĔMŌRĀTOR, oris, m. qui memorat. *Propert.* 3, 1, 33. Nec non ille tui casus memorator Homerus.

MĔMŌRĀTRIX, icis, f. quae memorat. *Val. Fl.* 6, 142. Eoae memoratrix tibia pugnae.

MĔMŌRĀTUS, a, um, part. a *memoro:* narratus, in memoriam narrando revocatus. *Pl. Mil.* 3, 3, 39. Quid istis nunc memoratis opus est, quae commeminere? *Tac. Agr.* 10. Britanniae populi multis scriptoribus memorati. *Hor. Ep.* 2, 2, 117. vocabula rerum, Quae priscis memorata Catonibus, atque Cethegis. ℙ Item *celebre*, memoria celebratus, memorabilis. *Gell.* 10, 18. Artemisiae sepulcrum illud memoratissimum. *Id.* 15, 21. Memoratissima illa imago Ialysi. *Id.* 19, 8. Memoratissimus liber.

MĔMŌRĀTUS, us, m. memoratio. *Pl. Bacch.* 1, 1, 28. Istaec lepida sunt memoratui. *Id. Cist.* 2, 1, 15. Est ne hoc miserum memoratu! *Plin.* 3, 10, 15. Flumen memoratu dignum. *Tac. A.* 4, 32. Parva, et levia memoratu. *Id. H.* 2, 73. Vix credibile memoratu est.

MĔMŌRĔ, adv. memoriter. *Pompon.* ap. *Non.* 11, 42. et ap. *Prisc.* 15, 1014. Cum ista memore meministi.

MĔMŌRĬĀ, ae, f. *μνήμη*, facultas mentis, qua res apprehendimus, et retinemus: item ipsa recordatio, quae vi ejus facultatis fit. *Cic. Brut.* 2. *extr.* Quorum memoria et recordatio jucunda sane fuit. *Quint.* 11, 2. Tardior, aut firmior memoria. *Id.* 1, 1. tenacissima. *Sen. ep.* 74. segnis ac lenta. *Cic. Att.* 8, 4. bona. *Petr. fr. Trag.* 4. *Burm. med.* mala. *Cic. Inv.* 1, 7. Memoria est firma animi rerum ac verborum ad inventionem perceptio. *Quint.* 1, 3. Memoriae duplex virtus, facile percipere, et fideliter continere. *Cic. Inv.* 2, 53. Memoria est, per quam animus repetit illa, quae fuerunt. *Id. Or.* 1, 5. Quid dicam de thesauro rerum omnium, memoria, quae nisi custos inventis cogitatisque rebus et verbis adhibeatur, etc. *Sen. Contr. praef.* 1. *in.* Memoria, res ex omnibus partibus animi delicata et fragilis. *Cic. Brut.* 88. Hortensius memoria tanta fuit, ut quae secum commentatus esset, ea sine scripto verbis eisdem redderet, quibus cogitavisset.

Id. Or. 2, 28. Hoc in memoria mea penitus insedit. *Id. Fin.* 5, 1. Haec res affert mihi memoriam Platonis; et *Quint.* 11, 2. *med.* Reponere excidentes in memoriam. V EXCĬDO. *Cic. Sen.* 7. Nec sepulcra legens vereor, quod ajunt, ne memoriam perdam: his enim ipsis legendis redeo in memoriam mortuorum; et *ib.* 11. *f.* Exercendae memoriae gratia, quid quoque die egerim, commemoro vesperi; et *Fam.* 1, 9. *med.* Quid sibi is de me recepisset, in memoriam redegit; et *Inv.* 1, 52. In memoriam reducere. *Just.* 1, 5. revocare. *Cic. Div.* 2, 71. Memoria complecti aliquid; et *Or.* 1, 34. comprehendere. *Quint.* 9, 4. *med.* continere. *Cic. Sen.* 4. *f.* tenere; et *Or.* 2, 2. Tenere vivam alicujus memoriam. *Id. Brut.* 93. *med.* retinere rerum Romanarum; et *Dejot.* 7. repetere temporis; et *Fam.* 4, 13. *extr.* conservare beneficiorum; (Sic *Auct. ad Her.* 3, 16. *f.* habere.) et *ib.* 5, 16. Memoria repetere eventus aliorum. *Id. Or.* 1, 28. Percipere animo, et memoria custodire. *Id. Quint.* 6. Memoriae mandare. *Quint.* 1, 8. *med.* Memoriam agitare, *h. e.* exercere. *Ter. Andr.* 1, 1, 13. Habere in memoria. *Cic. Sull.* 13. Hoc est mihi in memoria; et *ib.* 6. Deponere aliquid ex memoria. *Id. Phil.* 8, 11. Abjicere memoriam rei cujuspiam. *Id. ib.* 1, 1. delere; et *Coel.* 20. deponere. *Quint.* 11, 3. *med.* Si memoria fefellerit; et *Plin.* 10, 42, 19. Nisi subinde eadem audiant, memoria falluntur. *Colum.* 7, 9. *f.* defici; et *Cic. Phil.* 13, 5. dilabi; et *Att.* 12, 1. vacillare. *Colum.* 12, 50. *med.* Et siqua sunt alia, quae nunc memoriam meam refugiunt. *Liv.* 9, 44. Memoria fugit in annalibus digerendis. *Quint.* 4, 5. Hoc fugit memoriam meam. *Pl. Bacch.* 1, 1, 2. Ubi me fugiet memoria, ibi tu facito ut subvenias. *Cic. Att.* 13, 31. *f.* Ut mea memoria est; et *Cat.* 3, 6. Et quoniam nondum est perscriptum senatusconsultum, ex memoria vobis, quid senatus censuerit, exponam. [**Plaut. Capt.* 2, 3, 33. Facile memoria memini tamen: est haec sermonis abundantia ex quodam perspicuitatis studio orta, qua *Plautus*, ut communi dicendi formula propriae, saepissime utitur. V. *Lindem.* qui similia laudat, ut *honore honestare, laudibus laudare, iracundia irasci*, etc. ℙ Item fere abundantiae genus esse videtur, ubi v. *memoria* infinitivum *meminisse* secum habet. Ita ap. *Pl. Mil.* 3, 3, 15. Sibi immortalis memoria est meminisse et sempiterna: quod recte *Lindem.* probe explic. dicit per *ὥστε μεμνῆσθαι*, ut meminerit.] ℙ Passive. *Cic. Fin.* 5, 1. Loca, in quibus memoria dignos viros accepimus multum esse versatos. ℙ In plurali num. *Pl. Truc.* 2, 1, 10. Nos divitem eum meminimus, atque iste pauperes nos: Verterunt sese memoriae. ℙ Singularis memoriae exempla habes ap. *Sen. Contr. praef.* 1. *in., August. Anim.* 4, 7. et *Muret. var. lect.* 3, 1. ℙ Saepe refertur ad tempus, et ad res praeteritas, quarum memoria manet. *Cic. Arch.* 1. Pueritiae memoriam recordari ultimam. *Id. Balb.* 12. Multi superiori memoria se in alias civitates contulerunt; et *Off.* 3, 2. Cratippus princeps hujus memoriae philosophorum; et *Rabir. perduell.* 9. Causam suscepisti antiquiorem memoria tua; et *Font.* 7. Quod persaepe et nostra, et patrum memoria accidit. *Id. Manil.* 18. Usque ad nostram memoriam; et *Vat.* 14. Quod in omni memoria est omnino inauditum; et *Har. resp.* 17. Quod sacrificium nemo ante P. Clodium omni memoria violavit. *Id. Or.* 1, 4. *f.* Ex omni memoria aetatum, temporum, civitatum. *Id. in Senat.* 3. Pompejus omnium gentium, omnium saeculorum, omnis memoriae facile princeps. *Id. Cat.* 1, 7. Hoc post hominum memoriam contigit nemini. ℙ Pro vetustate, vel diuturnitate, temporis. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 571. Per nostram egregiam unanimitatem, quam memoria dejugat. ℙ Item ad tempus futurum, cum posteritatis memoriae consulitur litteris, historia, monumentis, et hujusmodi. *Cic. Fam.* 8, 3. Aliquid exstare, quod nostrae amicitiae memoriam posteris prodat. *Id. Or.* 3, 4. Memoriae prodere sermonem alicujus. *Liv.* 5, 21. *f.* Convertentem se inter hanc venerationem, traditur memoriae, prolapsum cecidisse. *Vell.* 2, 66. Vivit, vivetque per omnium saeculorum memoriam. *Cic. Brut.* 3. *extr.* Liber, quo iste omnium rerum memoriam breviter complexus est; et *ib.* 5. Veterum annalium memoriam comprehendere. *Nep. Ann.* 8. De Magonis interitu duplex memoria est: namque alii naufragio: alii a servis interfectum, scriptum reliquerunt. *Scaevola Dig.* 34, 1, 17. Dare, praestare alicui quidpiam in memoriam alterius. ℙ De ipsis litteris, historiis, monumentis. *Gell.* 4, 6. In veteribus memoriis scriptum legimus; et 10, 12. *f.* Favorinus memoriarum veterum exsequentissimus. *Suet. Claud.* 1. *f.* Ejus vitae memoriam prosa oratione composuit. [*Adde *Aug.* 79. Julius Marathus in memoria ejus: Ita legend. videtur pro vulg. *in memoriam.* V. *Casaub.* et *B. Crus. Brem.* leg. censet *a memoria.*] *Inscr.* ap. *Grut.* 827, 8. Servilius Troilus se vivo comparavit memoriam sibi, et suis, etc. *h. e.* sepulcrum. (Adde aliam ap. *Don. cl.* 10. *n.* 40.) *August. C. D.* 22, 8. *n.* 11. Episcopus memoriam martyris, populo praecedente atque sequente, portabat; et *n.* 12. Per memoriam supradicti martyris, quam Possidius illo advexit episcopus. His locis *August.* intelligit conditorium, seu loculum reliquiarum S. Martyris; alibi Ecclesiam, sacellum, oratorium martyri dicatum, ut *contr. Faust. Manich.* 20, 21. In memoriis martyrum constituimus altaria. ℙ *Magister memoriae*, *προεστὼς μνήμης*, fuit inter officia domus Augustae. Hic praeerat illis, quibus perscribebantur, quaecumque memoria digna erant in imperii administratione: et commentarii de his rebus conficiebantur, quos proinde *memoriam* vocabant, et *sacram memoriam.* Dictabat itaque adnotationes omnes, et emittebat, et referebat responsa principis ad libellos supplices, ut est in *Notitia Imperii.* Ejus mentio fit in *Inscr.* ap. *Grut.* 28, 2. Magister memoriae. Qui vero ei inserviebant, dicebantur *a memoria. Inscr.* ap. *Reines. cl.* 6. *n.* 13. Aurelio Symphoro Aug. Lib. officiali veteri a memoria, et a diplomatibus. *Spart. Pesc. Nigr.* 7. Cum unus ad memoriam, alter ad libellos paruisset, statim praefecti facti sunt. *Lampr. Alex. Sev.* 31. Post meridianas horas subscriptioni, et lectioni epistolarum semper dedit operam, ita ut ab epistolis et libellis, et a memoria semper assisterent. *Salmas.* putat h. l. de ipsis memoriae magistris sermonem esse. Huc pertinet alia *Inscr.* ap. *Mur.* 892, 11., ubi habetur *a memoria et cubiculo Aug.* ℙ [**Memoria* ponitur etiam praegnanti sensu. *Tac. A.* 1, 32. Cassius Chaerea, mox caede Caesaris memoriam apud posteros adeptus; et *ib.* 2, 3. ejus filius Artaxias, memoria patris nobis infensus, i. e. cum memor esset injuriarum, quibus patrem affeceramus. ℙ Significat *memoria* etiam *mentionem, commemorationem. Suet. Dom.* 5. Titulo tantum suo, ac sine ulla pristini auctoris memoria. ℙ Quid differat *memoria* et *recordatio*, intelligi poterit ex iis, quae de discrimine vv. *meminisse, recordari* et *reminisci* diximus in *memini.* Plura praebet *Doederl.* 1, 169.] ℙ *Memoria, *Μνημοσύνη*, mater Sapientiae est apud poetas. *Afran.* ap. *Gell.* 13, 8. Usus me genuit; mater peperit Memoria: Sophian vocant me Graii, vos Sapientiam. *B. A.*

MĔMŌRĬĀLIS, e, adj. ad memoriam firmandam inserviens. *Suet. Caes.* 56. *med.* Epistolae quoque ejus ad senatum exstant, quas primum videtur ad paginas, et formam memorialis libelli convertisse. ℙ *Memoriales libros*, et *libros memorialium* inscripsit *Massur. Sabinus*, quos de jure civili confecit, in quibus paucis verbis plura memoriae causa complexus est. V. MEMORALIS. ℙ *Memoriales* etiam dicti sunt, quos in dictione praec. *a memoria* vocatos fuisse diximus: itemque in aliis scriniis inservientes epistolarum, libellorum, sacrarumque dispositionum, ut *Imp. Constantinus* dicit *Cod.* 12, 29, 2.

MĔMŌRĬŌLA, ae, f. dimin. *Cic. Att.* 12, 1. *Γεροντικώτερον* est, memoriola vacillare. ℙ Item parvum sepulcrum. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 85. *n.* 155. Aurel. Filocurius fecit sibi, et Ulpiae Eutropiae conjugi memoriolam cum hortulo, etc. Adde etiam ap. *Mur.* 994, 7.

MĔMŌRĬOSĔ. V. v. sq.

MĔMŌRĬOSUS, a, um, adj. *μνήμων*, qui memoria valet. Agnoscitur a *Festo*, tanquam Latinum. Sic enim habet: Memoriosus memoriosior, et memoriosius, et memoriosissime facit. Etiam *Corn. Fronto de differ. voc.* p. 2194. memoriosus, et memoriose, habet. [In *Gloss. Philox.* legitur *memorosus, ανημονικός. F.*]

MĔMŌRĬTER, adv. *μνημονικῶς*, *ἀπὸ μνήμης*, *ἀπὸ στόματος*, ex memoria. *Cic. Vat.* 4. Tum memoriter respondeto ad ea, quae de te ipso rogaro. *Id. Or.* 1, 19. Memoriter pronunciare multa ex orationibus Demosthenis. *Id. Acad.* 4, 19. Orationem memoriter habere. *Plin. ep.* 6, 33. *f.* Memoriter tenere. ℙ *Memoriter meminisse*, dixit *Pl. Capt.* 2, 1, 53. et *Amph.* 1, 1, 261. ℙ *Memoriter cognoscere* ap. *Ter. Eun.* 5, 3, 6. est in memoriam redeundo quippiam agnoscere. ℙ *Memoriter vocare* ap. *Pl. Asin.* 3, 2, 38. est nullo monente nomen alicujus meminisse, et per illud ipsum vocare. Sic *Suet. Ner.* 10. Memoriter salutare.

MĔMŌRO, as, avi, atum, a. 1. *ἐπιμνάομαι*, commemoro, narro, dico. *Virg. A.* 10, 680. Haec memorans, animo nunc huc, nunc fluctuat illuc. *Sall. Cat.* 5. Quae utraque his artibus auxerat, quas supra memoravi. *Pl. Poen.* 5, 2, 103. Memora dum mihi, si sunt cognati mihi. *Id. Trin.* 4, 2, 41. Nomen tuum memora mihi. *Id. Truc.* 1, 1, 65. Quem infestum ac odiosum sibi esse, memorabat. *Id. Aul.* 3, 5, 50. Memorare mores mulierum. *Id. Amph.* 5, 1, 63. Mira memoras! *Cic. Verr.* 2, 1, 47. In plebem vero Romanam utrum superbiam prius memorem an crudelitatem? *Lex. XII. Tab.* ap. *Cic. Leg.* 2, 24. *f.* Honoratorum virorum laudes in concione memorentur. *Cic. Fin.* 2, 5. Heraclius, cognomento qui *οκοτεινὸς* perhibetur, quia de natura nimis obscure memoravit, *h. e.* disseruit. *Sall. Cat.* 7. Sed civitas, incredibile memoratu est, quantum brevi creverit. ℙ Significat etiam memoriae mandare, inquit *Fest.* ℙ [*Ponitur etiam praegnanti sensu pro: alicujus rei cum laude ita mentionem facere, ut fidem homines habeant. *Suet. Tib.* 32. Praetorem collaudavit, quod honore inito consuetudinem antiquam retulisset de majoribus suis pro concione memorandi: ubi v. *Brem. Tac. A.* 2, 58. Miserat amicitiam ac foedus memoraturos; et 4, 46. Antequam arma indus memoraturos; et 4, 46. Antequam arma inciperent, misere legatos amicitiam obsequiumque memoraturos. — Simili modo *memoria* praegn. fundit sensum. V.] ℙ Part. *Memorandus* V. supra s. l.

MEMPHĪDĬUS, a, um, adj. ad Memphim, seu Aegyptum pertinens. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 366. *Burm.* de Novembri: Carbaseo post hunc artus indutus amictu, Memphidos antiquae sacra, Deamque colit. A quo vix avidus sistro compescitur anser, Devotusque sacris incola Memphi-diis. [*Burm.* recte legend. putat *anser Devotus sacris incola, Memphi, tuis. F.*]

MEMPHIS, is et idos, f. urbs olim clara Aegypti, ad ripam occidentalem Nili, quam *Plin.* 5, 9, 9. arcem eorum regum vocat, fuit in loco, ubi nunc *Mokhnan*, et *Monieh-Rhaineh* sunt; in ejus locum in altera Nili ripa fere ex adverso excitata fuit, quae nunc *Alt Cairo*, deinde haud longe *Gross Cairo.* Celebris fuit pyramidibus, et sepulcris regum, quorum adhuc exstant vestigia. *Id.* 2, 85, 87. Herodoto si credimus, mare fuit supra Memphim usque ad Aethiopum montes, quae nunc *Cairo* vocatur. *Ov. Am.* 2, 13, 7. Isi, Paraetonium, geniaque arva Canopi. Quae colis, et Memphin, palmiferamque Pharon. *Mart. Spect.* 1. Barbara pyramidum sileat spectacula Memphis. *Prop.* 2, 9, 34. Et nostro toties, Memphi, cruenta malo. V. MEMPHIDIUS. ℙ Veneri sacram dicit *Hor. Od.* 3, 26, 10., tum propter loci amoenitatem, tum propter incolarum luxum ex affluentia omnium rerum. [*Plura emendavit *F.*]

MEMPHĪTES, ae, m. Aegyptiacus, ex Memphi urbe. *Tibull.* 1, 8, 28. pubes Barbara Memphitem plangere docta bovem. *Plin.* 36, 7, 11. Memphites lapis gemmantis naturae; et *ib.* 12, 16. Memphites nomos.

MEMPHĪTĬCUS, a, um, adj. ad Memphim spectans, Aegyptius. *Ov. A. Am.* 1, 77. Neu fuge linigerae Memphitica sacra juvencae. *Lucan.* 10, 5. Memphiticus ensis.

MEMPHĪTĬS, ĭdis, f. Aegyptia, quae pertinet ad Memphim. *Juven.* 15, 122. anne aliam terra Memphitide sicca Invidiam facerent nolenti surgere Nilo? *Ov. A. Am.* 3, 393. Visite turicremas vaccae Memphitidos aras, *h. e.* Ius. *Petr. fragm.* ap. *Terent. Maur.* p. 2438. Memphitides puellae. *Lucan.* 4, 136. Conscritur bibula Memphitis cymba papyro. *Prud. Hamart.* 463. Nonne fuit melius saevum Memphitidis aulae Imperium tolerasse patres?

[MEMPHĬUS, a, um, adj. ad Memphim pertinens, seu a Memphi oriundus. *Inscr.* ap. *Grut.* 313, 8. L. Aurelio Apolausto Memphio, etc. V. APOLAUSTUS. *F.*]

MĔNA, ae, f. *Μήνη*, filia Jovis, Dea, quae menstruis feminarum fluoribus praeesse putabatur, scilicet luna, quae Graece *μήνη* dicitur. *August. C. D.* 7, 2. et *ib.* 4, 11. [Privignam Junonis vocat *Id. l.* prius *cit.* V. FLUONIA. ℙ Est etiam Mena vel *Menas, ae*, m. *μηνᾶς*, cogn. R. *ὑποκοριστικῶς* pro *Menodorus. Inscr.* ap. *Grut.* 241. *col.* 2. D. Lallius Mena. *F.*]

MĔNAECHMI, orum, m. plur. *Μέναιχμοι*, comoedia *Plauti*, in qua fratres gemini introducuntur ejusdem nominis, qui indiscreta similitudine miros aspicientium errores excitant. Videtur vox ipsa duci a *μένος*, animus, vel animi vis, et *αἰχμή*, hasta, quasi *Menaechmus* sit animosus, belliger: quamquam haec notatio ad ipsam Fabulam nihil facit.

*MENAECHMUS, i, m. *Μέναιχμος*, scriptor quidam, Sicyonius, vixit temporibus Ptolemaei Lagi. Scripsit de rebus gestis Alexandri Magni, et *περὶ τεχνιτῶν* librum unum. *Plin.* 4, 12. ℙ Item statuarius, idem fortasse cum priore. *Id.* 34, 8. *B. A.*

[MĔNAENĬUS, a, um, adj. qui ex Menaeno est, urbe Siciliae, nunc *Mineo.* In ejus nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 1. p. 219. *ΜΕΝΑΙΝΩΝ. Cic. Verr.* 2, 3, 22. Xenonis Menaenii fundus erat colono locatus; et 43. Pactiones Menaeniorum cum Venerio servo. *F.*]

*MENAEUS, a, um, adj. ad Menas spectans, Menenus. Fuit autem *Menae, arum*, *Μεναὶ*, opp. Siciliae, non procul a Syracusis. *Sil.* 14, 266. Comitata Menaeis *(viris).* Al. leg. *Nemaeis*, alii *Nomaeis.* ℙ *Menaeus* olim legebatur ap. *Vitr.* 9, 8. i. e. *μηναῖος*, menstruus; pro quo hodie legitur *manacus.* Locum V. in *Manacus. B. A.*

*MENAIS, idis, f. fons prope Syracusas, sic dictus a Menis oppido. *Vibid. Sequest.* ℙ Proprie est adjectivum, subaudito *κρήνη*, i. e. fons. ℙ V. MENAEUS, a, um. ℙ Menais, herba. V. *Minyas. B. A.*

*MENALCAS, ae, m. pastoris nomen ap. *Virg. Ecl.* 5, 4. *B. A.*

MĔNĂLIPPĔ, es, f. *Μενάλιππη*, Antiopes Amazonum reginae soror. Haec ab Hercule capta fuit in bello, quod contra Amazones gessit, quam cum Antiopae restitueret, accepit pretium arma reginae,

et balteum. Nam haec ex eo bello ab Eurystheo reportare jussus fuerat. *Just.* 2, 4., *Juven.* 8, 228. et *Hyg. fab.* 186. ℙ *Fuit et Menalippe tragoedia Accii. *Cic. Off.* 1, 31. *extr.* ℙ et Ennii. *Gell.* 5, 11. *f.* ℙ De confusione nominum *Menalippe* et *Melanippe* V. *Munk.* ad *Hyg. fab.* 186. ℙ Scribitur et *Menalippa*. V. v. sq. *B. A.*

*MENALIPPUS, i, m. Tydei fuit interfector, cui caput ante obitum corrosit Tydeus prae rabie, qui ap. *Stat. Th.* 8, 740. ita vociferatur: Caput O! caput, O! mihi si quis Adportet, Menalippe, tuum. ℙ In *Cic. Tusc.* 3, 9. *Menalippus* nomen est Accii fabulae: ubi *Bentl.* mavult legere *Melanippus*, *Bouhierius* autem *Menalippa*. *B. A.*

*MENALIUS, i, m. pater Vulcani ejus, a quo Vulcaniae nominantur. *Cic. N. D.* 3, 22. *B. A.*

MĒNANDER et Menandros et Menandrus, i, m. *Μένανδρος*, poeta comicus Atheniensis, Theophrasti discipulus, strabo, mente acutus, amore in mulieres insanus. Scripsit fabulas plurimas, et epistolam unam ad Ptolemaeum regem, aliaque nonnulla soluta oratione. Tanto fuit in pretio, ut etiam invitatus sit a regibus Aegypti, oblatis magnis honoribus, et divitiis. *Ov. Am.* 1, 15, 17. Dum fallax servus, durus pater, improba lena Vivent, dum meretrix blanda; Menandros erit. *Id. Trist.* 2, 369. Fabula jucundi nulla est sine amore Menandri. *Prop.* 3, 20, 28. Librorumque tuos, docte Menandre, sales. *Phaedr.* 5, 1. Menander nobilis comoediis. *Gell.* 2, 33. Postquam in manus Menander venit. Adde *Manil.* 5, 465., *Stat. Silv.* 2, 1, 114. et *ib.* 3, 5, 93. et *Quint.* 10, 1. *med.*, ubi eum laudat plurimum. ℙ *Menandrus* etiam, Latina positione, legitur ap. *Vell.* 1, 16. ℙ *Terentius*, quod summo studio *Menandrum* imitatus est, *dimidiatus Menander* dicitur a *C. Jul. Caesare* in *quodam carm.* ap. *Suet. Vit. Ter. f.*, *dimidiatus*, inquam, quia cum duo praecipua essent in Menandro, verborum lenitas, et vis, alterum assecutus fuisse dicitur, alterum non item. ℙ Quod legitur in frontibus trium *Terentii* comoediarum, Eun., Heaut. et Adelph., *Graeca est Menandru*, est illud *Menandru* genitivus Graecae positionis, *τοῦ Μενάνδρου*. ℙ *Item servus Ciceronis. *Cic. Fam.* 16, 13. Fortasse idem cum eo, quem *Andricum* appellat in *ep.* 14. ℙ Et libertus T. Ampii Balbi. *Id. ib.* 13, 70. *B. A.*

MĒNANDRĒUS, a, um, adj. ad Menandrum pertinens, *Μενάνδρειος*. *Prop.* 2, 5, 3. Turba Menandreae fuerat nec Thaidos olim Tanta, in qua populus lusit Erichthonius, *h. e.* quae a Menandro in suis comoediis multum celebrata fuit.

*MENANĪNI, orum, incolae Menarum, Siciliae oppidi, prope Syracusas, i. q. Menenii. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

[MĒNĂPĪCUS, a, um, adj. ad Menapios pertinens, Galliae Belgicae populos. *Edict. Diocl.* p. 14. Pernae optimae petasonis, sive Menapicae, sive Cerritanae: *presciutti di Westfalia*. *F.*]

MĒNĂPĪI, orum, m. plur. populi extremae Galliae Belgicae, ad Mosam et Rhenum fluv. Eburonibus, Morinis, et Batavis vicini: de quibus accuratius geographi. *Caes. B. G.* 4, 4. et al., *Plin.* 4, 17, 31., *Mart.* 13, 54. Menapiorum pernas laudat, ibique *MēnăpIs* pro *Menapiis* scribit. V. in *littera* I.

*MENAS, ae, m. *Μῆνας*, Sexti Pompeii libertus, eidemque legatus, ac classi piraticae praefectus, quam tamen postea majoris spe lucri Augusto proditorie tradidit. *Plin.* 35, 18. Cf. *Plutarch.* in *Anton. c.* 32. *Dio Cass. l.* 48. *B. A.*

MENCEPS, mente captus. Agnoscitur a *Prisc.* 5, 668.

MENDĂ, ae, f. idem quod mendum: sed dicitur saepe de vitio et defectu corporis, et praesertim de eo, quod sine morbo est, ut macula in cute, verruca, brachium aut crus altero brevius, oculi aut oris distortio, turpis color, enormis statura, et hujusmodi alia, quae *Ov. A. Am.* 2, 657. et sqq. et *ib.* 3, 263. enumerat. *Id. Am.* 1, 5, 18. In toto nusquam corpore menda fuit; et *A. Am.* 1, 249. Nocte latent mendae; et *ib.* 2, 653. Eximit ipsa dies omnes e corpore mendas; et *ib.* 3, 261. Rara tamen mendo facies caret: occule mendas, Quamque potes, vitium corporis abde tui. ℙ De mendo in libris. *Suet. Aug.* 87. Ne quis mendam magis, quam consuetudinem putet. *Gell.* 1, 7. Videbatur compluribus, in extremo verbo menda esse; et 20, 6. *extr.* In plures libros mendae istius indoles manavit.

[MENDĂCĭLŏQUĭUM, ii, n. mendacium. *Gloss. Philox.* Mendaciloquium, *ψευδολογία*. *F.*]

MENDĂCĭLŎQUUS, a, um, adj. *ψευδολόγος*, qui loquitur mendacium. *Pl. Trin.* 1, 2, 163. Nihil est profecto stultius, neque stolidius, Neque mendaciloquius, neque argutum magis. *Tert. adv. Psych.* 2. Mendaciloquorum doctrinae.

MENDĂCĭŎLUM. V. MENDACIUNCULUM.

MENDĂCĭTAS, atis, f. mendacium, vel mentiendi consuetudo. *Tert. Praescr.* 31.

MENDĂCĭTER, adv. cum mendacio, falso, *ψευδῶς*. *Solin.* 1. *med.* Nihil de se antiquitas mendaciter praedicavit. *Arnob.* 5, 166. Historia mendaciter composita. *August. Mor. Eccl.* 1, 17. Mendacissime dicere.

MENDĂCĭUM, ii, n. *ψεῦδος*, falsitas dicti, oratio nis vanitas. *Cic. Mur.* 30. Improbi hominis est, mendacio fallere. *Id. Cluent.* 26. *f.* Qui esset totus ex fraude et mendacio factus. *Nep. Att.* 15. Mendacium neque dicebat, neque pati poterat. *Petr. Sat.* 82. Trepidatione mendacium prodere. *Caes. B. C.* 1, 11. Mendacii religione obstrictus. *Ov. Fast.* 2, 261. Culpae addere mendacia. *Pl. Bacch.* 4, 9, 33. Dicere alicui mendacium de re aliqua. *Id. Merc.* 1, 2, 96. proloqui. *Id. Ps.* 4, 1, 33. Mera mendacia fundere. *Id. Mil.* 4, 1, 20. Cave mendacium. *Plin.* 8, 22, 34. Imprudens mendacium. *Quint.* 5, 4. Aliis patientia *(tormentorum)* facile mendacium facit, aliis infirmitas necessarium. *Ov. Fast.* 6, 253. valeant mendacia vatum. ℙ Particula testamenti ap. *Paul. Dig.* 34, 2, 36. Titiae meae, cum qua sine mendacio vixi, etc. *h. e.* sincere, sine simulatione, et querela. ℙ De rebus inanimis. *Plin.* 37, 8, 33. de callaide gemma: Neque est imitabilior alia mendacio vitri. *Id.* 35, 6, 29. Viride Appianum vocatur, et chrysocollam mentitur: ceu parum multa sint mendacia ejus, *h. e.* parum multi sint colores, qui chrysocollam falso imitantur. ℙ *Mentiri*, et *mendacium dicere* interdum ita differunt, ut *mentiri* dicatur, qui non ipse fallitur, sed alterum fallere conatur: *mendacium dicere*, qui se credit verum dicere, atque adeo ipse fallitur. Haec *Nigid.* ap. *Gell.* 11, 11. et *Non.* 5, 80., ubi addit: Vir bonus praestare debet, ne mentiatur: prudens, ne mendacium dicat. [*Huc pertinent etiam *mendacia Stoicorum*, quae refutantur ap. *Sen. Q. N.* 7, 5.]

MENDĂCĭUNCŬLUM, i, n. parvum mendacium. *Cic. Or.* 2, 59. Quod tamen est mendaciunculis aspergendum. Al. leg. *mendaciolis*.

*MENDAE, arum. V. MENDE. *B. A.*

MENDAX, ācis, comm. gen. *ψευστής*, qui mendacium dicit. *Cic. Div.* 2, 71. Cum mendaci homini, ne verum quidem dicenti, credere soleamus. *Virg. A.* 2, 80. Vanus et mendax. *Cic. Agr.* 2, 35. Carthaginienses fraudulenti et mendaces. *Hor. Od.* 3, 11, 34. Mendacem esse in aliquem. *Pl. Poen.* 1, 2, 188. adversum aliquem. *Ov. Her.* 2, 11. alicui. *Pers.* 5, 77. esse in re aliqua. *Hor. Epod.* 17, 38. Paratus expiare, seu poposceris Centum juvencis, sive mendaci lyra Voles sonari. *Id. Ep.* 2, 1, 112. Invenior Parthis mendacior. *Pl. Rud.* 3, 4, 48. Ni offerumentas habebis plures in tergo tuo, Quam ulla navis longa clavos, tum ego ero mendacissimus. ℙ Cum genitivo. *Id. As.* 5, 2, 4. Neque divini, neque mi humani posthac quicquam accreduas, Si hujus rei me esse mendacem inveneris. ℙ De rebus inanimis. *Hor. Od.* 3, 1, 30. Non verberatae grandine vineae, Fundusque mendax, *h. e.* qui quos polliceri videbatur, fructus non dedit. (Adde *Petr. Sat.* 117.) *Ov. Trist.* 3, 7, 38. Et speculum mendax esse querere tuum. *Cic. Div.* 2, 62. Quid inscitius est, quam mentes mortalium falsis et mendacibus visis concitare? *Prop.* 2, 19, 67. Mendaces ludunt flatus in amore secundo. *Tibull.* 3, 4, 12. Mendaci somno credere. *Sen. Agam.* 558. Est humilis unda, scrupeis mendax vadis. ℙ Est etiam falsus, vanus. *Hor. Ep.* 1, 16, 39. Falsus honor juvat, et mendax infamia terret. *Ov. A. Am.* 1, 431. mendaci damno moestissima plorat. ℙ Item simulatus, fictus. *Tibull.* 3, 6, 35. Nec bene mendaci risus componitur ore. *Ov. Met.* 10, 159. percusso mendacibus aere pennis, *h. e.* non suis, sed assumptis: loquitur enim de Jove in aquilam verso. ℙ *Mendacem memorem esse oportet*, proverb. ap. *Quint.* 4, 2. *med.* quia solent excidere, quae falsa sunt.

*MENDE, es, f. *Μένδη*, Macedoniae oppidum, in paeninsula Pallene, inter sinum Thermaicum et Toronaeum, vino celebre. *Mela* 2, 2. *extr.* ℙ *Mendis*, *is*, f. audit *Liv.* 31, 45. ℙ et *Mendae*, *arum*, *Plin.* 4, 10. *B. A.*

MENDĒSĬCUS, et

MENDĒSĬUS, a, um, adj. ad Menden pertinens, urbem maritimam Aegypti, in medio delta, nunc *Schmoun*, seu *Erman*, unde nomen accepit unum ex septem Nili ostiis *Mendesicum* appellatum, et *nomos Mendesius*. *Plin.* 5, 10, 11. Oppida quae nomina dedere ostiis celeberrimis septem, Canopico, Bolbitino, Sebennytico, Phatnitico, Mendesico, Tanitico, ultimoque Pelusiaco. *Id. ib.* 9, 9. Reliqua regio nomos habet Xoiten, Mendesium, Sebennyten, etc. Nummus ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 4. p. 110. *NOMOC MENΔHCIOC*. *Ov. Met.* 5, 144. Occidit et Celadon Mendesius, occidit Astreus. *Plin.* 13, 1, 2. Mendesium unguentum. [*Plurima addidit *F.*]

MENDĪCĂBŬLUM, i, n. qui mendicat, et ostiatim victum quaeritat. *Pl. Aul.* 4, 8, 2. istos reges ceteros Memorare nolo, hominum mendicabula. (Peccat hic *Non.* 2, 541. mendicationem interpretando.) *Appul. Met.* 9. Cum crotalis et cymbalis circumforaneum mendicabulum producor ad viam. *Id. Apol.* et *Flor. n.* 9. vocat *mendicabula palliata* veteres philosophos Diogenem, Antisthenem, et hujusmodi, qui, ut divitiarum se contemptores ostenderent, pera et baculo omnem suam supellectillem definiebant.

MENDĪCĂBUNDUS, a, um, adj. mendicans. *August. ep.* 140. Mendicabunda prece stipem rogare.

MENDĪCĀTĬO, onis, f. *ἐπαίτησις*, actus mendicandi. *Sen. ep.* 101. *f.* Foeda vitae mendicatio.

MENDĪCĀTUS, a, um, part. a *mendico*: mendicando quaesitus. *Ov. Trist.* 5, 8, 13. Vilia qui quondam miseris alimenta negarat, Nunc mendicato pascitur ipse cibo. *Juven.* 10, 277. Mendicatus panis.

MENDĪCE, adv. *Sen. ep.* 33. *med.* Non tam mendice tecum agam, sed plena manu. *Tert. Pall.* 5. *f.* Ne mendicius patre coenaret.

MENDĪCĬMŌNĬUM, ii, n. *πτωχεία*, inopia. *Laber.* ap. *Non.* 2, 555. et ap. *Gell.* 16, 7.

MENDĪCĬTAS, atis, f. *πτωχεία*, inopia. [*Significat *mendicitas* summam eamque permanentem alicujus hominis paupertatem, *der Bettlerzustand*: differunt *inopia* et *egestas*, quibus temporarium penuriae statum denotare poteris. V. *Doederl.* 3, 116.] *Cic. Rosc. Am.* 31. Hunc in summa mendicitate esse. *Id. Fin.* 5, 11. Cum et mendicitatem multi perpetiantur, ut vivant. *Petr. Sat.* 125. Paupertatem nova mendicitate revocare.

MENDĪCĬUM. V. MENDICUM.

MENDĪCO, as, avi, atum, a. 1. et Mendicor, aris, atus sum, dep. 1. *ἐπαιτέω*, *πτωχεύω*, victum ostiatim quaerito. *Pl. Capt.* 2, 2, 73. Mendicantem vivere. *Id. ib. prol.* 13. Quando histrionem cogis mendicarier. [*V. *Lindem.* ad h. l., qui recte *mendicari* non *mendicare* simpliciter intelligit, sed *sibi mendicari*, plane ut Gr. *πτωχεύεσθαι*. Coll. *Radlos. de verbis irreg. et depon.* p. 64.] (Adde *fragm.* ap. *Non.* 2, 541.) *Juven.* 4, 117. Dignus, Aricinos qui mendicaret ad axes. *Id.* 6, 542. Arcanam Judaea tremens mendicat in aurem. ℙ Urbane *Pl. Amph.* 4, 2, 12. Prodigum te fuisse oportet olim in adolescentia, Quia senecta aetate a me mendicas malum. *Appul. Apol.* Animus avaritia egenus, semper aliquid, ante parta ut augeat, mendicabit, *h. e.* misere anquiret.

MENDĪCŬLA, ae, f. vestimenti genus, mendicorum proprii. *Pl. Epid.* 2, 2, 39. Quid erat induta? an regillam induculam, an mendiculam? Facetus comicus jocum captavit in his vocibus. Nam ad regum, et mendicorum contrariam sortem alludens, cum *regillam* nominasset, subjecit *mendiculam*.

MENDĪCŬLUS, i, m. dimin. mendici. *Cic. Cat.* 2, 3. Collectum ex senibus desperatis, ex agresti luxuria, ex rusticis mendiculis. Al. aliter leg.

MENDĪCUM, i, n. al. mendicium, velum, quod in prora ponitur. *Fest.*

MENDĪCUS, a, um, adj. *πτωχός*, pauper, egenus, et victum ostiatim quaeritans. [*Adject. est a *mendum*, eadem terminatione praeditum, qua *anticus*, *posticus* ab *ante*, *post*. Ita *Voss.* Originem vocis recte *Isidorus* hanc statuit: *Mendicus* dictus, quia *minus* habet, unde vivat. V. *Doederl.* 3, 116. sq.] *Pl. Bacch.* 3, 4, 16. Mendicum malim mendicando vincere, Quam, etc. *Cic. Mur.* 29. Solos sapientes esse, si distortissimi sint, formosos; si mendicissimi, divites. *Appul. Met.* 1. Habitu mendico semper incedit. *Mart.* 14, 81. Mendica prandia. ℙ [*Mendici ap. *Hor. Sat.* 1, 2, 2. Ambubaiarum collegia, pharmacopolae, Mendici, mimae, etc.: sunt Isiaci et Galli, sacerdotes Cybeles, stipem colligere soliti, Gr. *μητραγύρται*. V. *Heindf.*] ℙ Aliquando in malam partem sumitur pro eo, qui fraudulenter stipem quaeritat. *Ter. Andr.* 4, 5, 20. Clamitent me sycophantam, hereditates persequi, mendicum. ℙ Translate. *Cic. Or.* 3, 24. Instrumentum autem hoc forense, litigiosum, acre, tractum ex vulgi opinionibus, exiguum sane, atque mendicum est.

MENDOSĒ, adj. *ἐξημαρτημένως*, cum mendis. *Cic. Q. Fr.* 3, 5. *extr.* Libri mendose et scribuntur, et veneunt. *Id. Inv.* 1, 7. *f.* Ejus ars, quam edidit, mihi mendosissime scripta videtur. ℙ Item male, perperam. *Pers.* 5, 85. mendose colligis, inquit. *Lucr.* 4, 505. Reddere mendose causas.

[MENDOSĬTAS, atis, f. idem fere ac mendum. *August. ep.* 71. (al. 10.) *n.* 5. Coactus est homo velut mendositatem corrigere. Adde *Retract.* 1, 1. *F.*]

MENDOSUS, a, um, adj. *πλημμελής*, mendis plenus. *Plin. ep.* 10, 75. *f.* Exemplar testamenti, quamquam mendosum, misi tibi. *Gell.* 18, 9. Nihil mendosum, sed recte atque integre scriptum. ℙ Item qui menda scribendo facit. *Cic. Verr.* 4, 77. Cur servus societatis, qui tabulas confecit, semper in Verrutii nomine mendosus esset. ℙ Item vitiosus, corruptus, depravatus. *Cic. Orat.* 2, 19. *extr.* In quo et deesse aliquam partem, et superare mendosum est. *Id. Brut.* 16. His laudationibus historia rerum nostrarum est facta mendosior. *Vitr.* 4, 3. Mendosae, et inconvenientes symmetriae. *Ov. Amor.* 2, 4, 1. Non ego mendosos ausim defendere mores. *Id. Met.* 12, 399. Mendosa et deterior facies. ℙ Item mendax. *Appul. Met.* 9. Sed mendoso risu cavillantes. ℙ *Mendosum* pro *mendose*, adverbii more. *Pers.* 5, 106. Ne qua subaerato mendosum tinniat auro.

MENDUM, i, n. *πταῖσμα*, error, qui scribendo fit. *Cic. Verr.* 2, 2, 42. *med.* Quod mendum ista litura correxit? *Id. Att.* 13, 23. Librariorum menda tollere. ℙ Item vitium. *Ov. A. Am.* 3, 261. Rara tamen mendo facies caret. ℙ Translate. *Cic. Att.* 14, 22. *f.* Itaque me Idus Martiae non

tam consolantur, quam antea: magnum enim mendum continent.

MENECLES. V. v. sq.

MĔNĔCLĬUS, a, um, adj. *Μενεκλεῖος*, ad Meneclem pertinens, quod est nomen proprium rhetoris Alabandei. *Cic. Brut.* 95. Meneclium illud studium crebrarum sententiarum. [*Adde *Or.* 2, 23. et *Or.* 69.]

[MĔNĔCRĂTES, is, m. praestans animo: a *μένος*, animus, et *κρατέω*, praesto. Est cognomen R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1044, 1. L. Lusius Menecrates. *F.* *Ita appellatus est Sexti Pompeji libertus. *Plin.* 35, 18. Cf. *Plut. Anton.* 32.]

*MENEDĔMUS, i, m. *Μενέδημος*, Eliacus, philosophus Eretricus, discipulus Phaedonis. *Cic. Acad.* 4, 42. Cf. *Laert.* 2, 125. seq. ℙ Item rhetor Atheniensis, tempore L. Crassi. *Cic. Orat.* 1, 19. ℙ Et Rhodius, philosophus peripateticus. *Gell.* 13, 5. ubi tamen legendum fortasse *Eudemus*, ut monuit *Vossius* in *Hist. Gr.* 3. p. 169. ℙ Item Graeculus quidam civitate donatus, et post securi percussus. *Cic. Att.* 15, 19. et *Phil.* 13, 16. ℙ Alius, praetor Alexandri Magni, a Dahis caesus. *Curt.* 7, 6 et 9. ℙ Est et senis nomen ap. *Ter.* in *Heaut. B. A.*

MĔNĔLĂĔUS, a, um, adj. ad Menelaum pertinens. *Prop.* 2, 12, 14. Cum Menelaeo surgeret e thalamo.

*MENELĂIS, idis et idos, f. Epiri oppidum, in Dolopia. *Liv.* 39, 26. *in. B. A.*

*MENELAĬTES, ae, m. ad Menelaum sive Portum Menelai pertinens, ut *Menelaites nomos* ap. *Plin.* 5, 9. V. MENELAUS. *B. A.*

*MENELAĬUS, i, m. mons Laconiae, ad Eurotam flumen, Spartae vicinus. *Liv.* 34, 28. ℙ *Polybio* est *τὸ Μενελάϊον ὄρος*, ut notavit *Sigonius. B. A.*

MĔNĔLĂUS, i, m. *Μενέλαος*, filius Atrei et Aeropes (ut Homerus tradit) Plisthenis vero (ut Hesiodus) et frater Agamemnonis, rex Spartae, qui Helenam Jovis et Ledae filiam uxorem habuit. Hanc Paris Trojanus cum abduxisset, bellum ei cum tota Graecia intulit, quo Troja eversa est. Eo confecto Helenam recepit, conscensaque navi post octavum erroris annum domum rediit. *Ov. Met.* 13, 203. Vix tenuere manus (scis hoc Menelae) nefandas. ℙ *Menelaus Marathenus (a Maratho antiqua Phoeniciae urbe), rhetor Graecus, cujus opera C. Gracchus in orationibus suis uti putabatur. *Cic. Brut.* 26. ℙ Alius, Entellinus, de quo *Cic. Verr.* 1, 2, 85. ℙ *Menelai portus*, oppidum cum portu cognomine, in litore maris Mediterranei, inter Cyrenaicam et Aegyptum. *Nep. Ages.* 8. *Menelaita urbs* vocatur in *Edict. Justin.* 13, 9. §. 2. In utraque Aegypto (excepta Marcota et Menelaita urbe) aut Alexandriae habitant. V. *ib.* 1, ubi fortasse locus de nomo Menelaita accipi potest. *Straboni* ac *Ptolemaeo* est *Μενέλαος. B. A.*

MĔNĔNĬĀNUS, et

MĔNĔNĬUS, a, um, adj. ad Menenium pertinens, quod est nomen civis R. De lege Menenia V. ATERNIA. *Liv.* 2, 52. *f.* Menenianum judicium. ℙ *Menenia tribus* ab aliquo ex Menenia gente, quae primis reipublicae temporibus valde floruit, denominata videtur, et una esse ex antiquioribus rusticis, quae initio constitutae fuerunt. In veteribus monumentis fere per *Men.* designatur, ut ap. *Cic. Fam.* 13, 9. P. Rupilius P. filius Men. Adde *Inscr.* plurimas ap. *Grut.*, in quarum tamen una *Menen.* legitur, 409, 8. C. Firmio C. F. Menen. Rufino, et in alia ap. *Mur.* 5, 7. Oclatius Q. F. Menen. Rufus. ℙ Quod ap. *Joseph. antiq. Judaicar.* 13, 17. legitur *παρόντος Λουκίου Μανλίου Λουκίου υἱοῦ Μεντίνα*, quidam *Mentinam tribum* pro *Menenia* invexerunt: sed corruptum locum tum *Panvin.* putat *de civ. Rom. c.* 50., tum allatae inscriptiones satis ostendunt. V. *Zaccaria Istit. ant. lapid.* 1, 6. §. 5. ℙ *Meneniae stultitiae*, vel *ineptiae*, proverb. a quodam Menenio stulto, aut plebejo vilique homine, qui se jactabat de genere illius Menenii Agrippae, qui olim plebem R. cum patribus in gratiam reduxit, ut *Liv.* 2, 32. narrat. *Porphyr.* ad illud *Hor. Sat.* 2, 3, 286. hoc quoque vulgus Chrysippus ponit fecunda in gente Meneni.

*MENEPHRON, onis, m. *Μενέφρων*, nomen viri proprium, qui cum matre concubuit, ut referunt *Ov. Met.* 7, 386., *Hygin. fab.* 253. et cum filia, si credendus *Hygin. ib.* ubi vulgo *Menophrus*. Sed corrigendum *Menephron. B. A.*

MĔNERVA olim pro *Minerva* dictum est, teste *Quint.* 1, 4. *med.*, et ita in fragmento *Ennii* ap. *Fest.* in *Daedala* multi legunt.

MĔNERVĀRE, monere: prisca vox. V. PROMENERVAT.

*MENESTHEUS, ei et eos, m. *Μενεσθεύς*, Iphicratis Atheniensis filius. *Nep. Iphicr.* et *Timoth.* 3. ℙ Rex Atheniensis post Theseum. Alii Demophoonti postponunt. Atheniensium dux fuit in bello Trojano, teste *Homero* in Catalogo. *Justin.* 2, 6. ℙ Et auriga Diomedis. *Stat. Th.* 6, 712. ℙ I. q. Mnestheus. V. *Mnestheus. B. A.*

*MENESTRĀTUS, i, m. *Μενέστρατος*, sculptor praestantissimus, qui Ephesi in Dianae templo Hecaten tanta marmoris radiatione insculpsit, ut in ejus contemplatione aeditui admonerent oculis parcere. *Plin.* 36, 5. *B. A.*

MĒNĬA Columna. V. MAENIA.

MĒNĬĀNUM. V. MAENIANUM.

*MENINX, gis, *Μήνιγξ*, insula Africae adjacens, inter Cercinam ac Syrtim minorem. *Girba* medio aevo est dicta, sicut hodieque *Gerbi* et *Zarbi* vocatur. *Plin.* 5, 7. *Mela* 2, 7. *Liv.* 22, 31. *in.* Adde ubi ed. *Drak.* habet *Menige* pro *Meninge*. Adde *Sil.* 3, 318. ℙ Lotophagorum insula fuit, inde et *Lotophagitis* dicta ab *Eratosth.* ap. *Plin.* et *Ptolemaeo. B. A.*

[MĒNĬON, ii, n. herba eadem ac menogenion. *Appul. H.* 64. *F.*]

MĔNIPPĔUS, a, um. V. v. sq.

MĔNIPPUS, i, m. conditione servus, natione Phoenix, philosophus cynicus, scripsit quasdam epistolas, naenias, testamenta, et id genus nugas, erebris salibus et cynica mordacitate respersas, ad quarum imitationem M. Varro satyras conscripsit, quas *Menippeas* appellavit. *Macr. Sat.* 1, 11. *med.* Hinc ipsum Varronem *Menippeum* vocat *Arnob.* 6, 207. *f.* Varro ut dicit Menippeus. Alii tamen leg. *in Menippeis.* ℙ *Menippus Stratonicensis, princeps oratorum Asiaticorum tempore Ciceronis. *Cic. Brut.* 91. *B. A.*

MĒNIS, ĭdis, f. lunula, dimin. a *μήνη*, luna. Videntur antiqui initio operis lunulam apposuisse, ut coronam fini, inquit *Turneb. Adoers.* 22, 10. Hinc *Auson. Profess.* 25. Quos legis a prima deductos menide libri, Doctores patriae scito fuisse meae, *h. e.* a principio libri.

*MENISMĪNI, orum, populi Nomades, in Aethiopia. *Plin.* 7, 2. *B. A.*

*MENĪUS, i, m. *Μήνιος*, Lycaonis filius, qui quum, patre in lupum verso, et domo conflagrante, Jovem detestaretur, ab eodem fulmine percussus est. *Ov. Ib.* 472. *B. A.*

*MENNIS, Babyloniae opp., cujus solus meminit *Curt.* 5, 1. *B. A.*

*MENNONĬA, ae, f. gemmae nomen ap. *Plin.* 37, 10. *B. A.*

*MENOBA, ae, m. fluvius Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. ℙ Vulgo, ait *Harduinus*, est *Fiu Frio*, hoc est, frigidus amnis. ℙ Rectius, opinor, scribitur *Maenoba*, *Μαίνοβα Straboni. Ptolemaeo* est *Μάνοβα*, cui fortasse *Μαίνοβα* restituendum. ℙ Est et oppidi nomen. V. MAENOBA. *B. A.*

*MENOBARDI, orum, populi Asiae ulterioris, nec procul ab Armenia. *Plin.* 6, 9. *B. A.*

[MĔNODŌRUS, i, m. lunae donum: a *μήνη*, luna, et *δῶρον*, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 2002, 6. Q. Voltejos Q. L. Menodorus. *F.*]

[MĔNODŌTUS, i, m. a luna datus: a *μήνη*, luna, et *δοτὸς*, datus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 724, 3. Heraclides Menodoti F. *F.*]

MĔNOECĔUS, a, um, adj. ad Menoeceum pertinens, qui filius Creontis regis Thebani se pro patria occidit, et de muro praecipitem dedit, ut *Stat. Th.* 10. *a v.* 756. narrat. *Id. ib.* 846. Ire, Menoeceo qua lubrica sanguine turris. ℙ *Fuit et Menoeceus Creontis pater. *Hyg. fab.* 67. *B. A.*

*MENOETES, *Μενοίτης*, nomen unius ex sociis Aeneae, gubernatoris navis, cui Centauro nomen erat. *Virg. A.* 5, 161. Rectorem navis compellat voce Menoetem. *B. A.*

MĔNOETĬĀDES, ae, m. patron. *Μενοιτιάδης*, Patroclus, filius Menoetii (Actoris filii) et Philomelae, ut *Hyg. fab.* 97. et *Serv.* ad *A.* 1, 104. docent. Fuit Achillis amicissimus. *Prop.* 2, 1, 37. Theseus infernis, superis testatur Achilles, Hic Ixioniden, ille Menoetiaden. Adde *Ov. Trist.* 5, 4, 25. et *Stat. Silv.* 5, 2, 157.

[MĔNOGĔNES, is, m. lunae filius: a *μήνη*, luna, et *γείνομαι*, nascor. Est cogn. R. inditum M. Messalae cos. ann. U. C. DCXCIII. ob oris similitudinem cum hujusce nominis scenico, ut narrant *Val. Max.* 9, 14. *n.* 5. et *Plin.* 7, 12, 10. *F.* *Nomen parasiti ap. *Mart. epigr.* 12, 84, 2. ℙ Item statuarius insignis, de quo *Plin.* 34, 8. ℙ Item histrio, M. Messalae Censorio facie simillimus. *Solin.* 5. *B. A.*]

[MĔNOGĔNĬON, ii, n. herba eadem ac paeonia, lunaticis utilis: est a *μήνη*, luna, et *γένειον*, mentum. *Appul. H.* 64. *F.*]

MĔNOĪDES, *μηνοειδής*, dicitur luna primis diebus, cum quibusdam velut cornibus circulata apparet, ut *Capell.* 8. p. 292. loquitur. *Firm. praef. Math. l.* 4. *f.* Est a *μήνη* luna, et *εἶδος* species, quia forma est lunae inchoatae.

*MENON, onis, m. *Μένων*, Thessalus, ex Pharsalo, amicus Xenophontis, unus ex Cyri minoris ducibus in bello contra fratrem Artaxerxem gesto. De eo V. *Xenoph. Exped. Cyri* 1, 2. etc. *Laert.* 2, 50. ℙ Menon inscriptus est liber Platonis, sive *De Virtute*, in quo cum Menone quodam (fortasse Pharsalico) colloqui fingitur Socrates. *Cic. Tusc.* 1, 24. *B. A.*

[MĔNOPHĀNTUS, i, m. animum ostendens, strenuus: a *μένος*, animus, et *φαίνω*, ostendo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 202. Aurelius Menofantus. Hic *ph* in *f*, ut saepe alias, conversae sunt. *F.*]

[MĔNOPHĬLUS, i, m. lunam amans: a *μήνη*, luna, et *φιλέω*, amo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 58. *n.* 331. C. Laronius C. C. L. Menophilus. *F.*]

*MENOSCA, ae, opp. Hispaniae Tarraconensis, cis Iberum flumen, in Vardulorum terra. *Plin.* 4, 20. ℙ Hodie est in agro *Guipuzcoa*, non procul, ait *Mannertius*, ab hodierno vico *Zumaya. B. A.*

*MENOTHĀRUS, i, m. Asiae fluvius, ultra Maeotim paludem. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

MĔNOTYRANNUS, i, m. *Μηνοτύραννος*, h. e. arbiter, et gubernator mensium: a *μήν*, *μηνὸς*, mensis, et *τύραννος*, rex. Ita appellatus est Attis, seu Atys, qui colebatur a Phrygibus una cum Cybele, quia sicuti per hanc terram, ita per illum significabant solem, ut in ATYS dictum est. Est autem sol mensium, dierum, et totius temporis arbiter ac moderator. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 39. Matri Deum Magnae Ideae, et Attidi Menotyranno invicto, etc.; et *n.* 40. M. D. M. I. et Attidi sancto Menotyranno, etc. Adde aliam apud *Grut.* 28, 6. et emendatior. in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 51. *Burm.*

MENS, mentis, f. *νοῦς*, princeps animi facultas, pars animi potior, et sublimior, ratio, intelligentia, qua res etiam ab omni materia abstractas contemplamur, et percipimus: a *μένος*, quod ap. *Hesych.* est etiam *νοῦς, ψυχή*. *Cic. Tusc.* 3, 5. Mens, cui regnum totius animi a natura tributum est. *Id. Fin.* 5, 12. Animus ita est constitutus, ut et sensibus instructus sit, et habeat praestantiam mentis, in qua est mirabilis quaedam vis rationis, et cognitionis, et scientiae, virtutumque omnium. ℙ Haec aliquando *mens animi* dicitur, *ψυχῆς ὁ νοῦς*. *Catull.* 65, 3. Nec potis est dulces Musarum expromere fetus Mens animi. *Lucr.* 4, 758. cum somnus membra profudit, Mens animi vigilat. (Adde 3, 616. et 5, 150.) *Pl. Cist.* 2, 1, 6. differor, distrahor, deripior: ita nubilam mentem Animi habeo. *Id. Epid.* 4, 1, 4. paupertas, Pavor territat mentem animi. ℙ Aliquando *mens*, et *animus*, et *ratio* conjunguntur. *Pl. Trin.* 2, 4, 53. Satin' tu sanus mentis, aut animi tui, Qui conditionem hanc repudies? *Hor. Ep.* 1, 14, 8. tamen istuc Mens animusque fert. *Stat. Silv.* 2, 1, 103. et te jam fecerat illi Mens animusque patrem. *Virg. A.* 6, 11. magnam cui mentem animumque Delius inspirat vates. *Cic. N. D.* 1, 2. Deorum mente atque ratione omnem mundum administrari, et regi. *Id. Sen.* 11. *med.* Nec corpori solum subveniendum est, sed menti atque animo multo magis. [*V. quae de hoc dicendi genere notata sunt ad v. *animus*; ubi plura exempla invenies.] ℙ In his interdum ad discrimen respiciunt auctores: interdum utrumque pro eodem accipiunt, atque *ἐν διὰ δυοῖν* exprimunt. V. ENDIADYS. ℙ Non raro *mens* de ipso animo dicitur. *Cic. Tusc.* 4, 24. *f.* Est igitur aliquid, quod perturbata mens melius possit facere, quam constans? *Id. Mil.* 31. Quasi nostram ipsam mentem, qua sapimus, qua providemus, qua haec ipsa agimus, et dicimus, videre, aut plane, qualis, aut ubi sit, sentire possimus. *Caes. B. G.* 3, 19. *f.* Ut ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus, sic mollis, ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum est. [*Eadem ratione *animus* pro *mente* ponitur. V. in h. v. ℙ *Mentes* ap. *Suet. Cal.* 60. Hominum erga se mentes: sunt i. q. animi, nostr. *Gesinnungen.*] ℙ Item de ipsa mentis cogitatione. *Cic. Tusc.* 1, 16. Mente complecti aliquid. *Id. Mil.* 31. Cui primum mentem injecit, ut vi irritare fortissimum virum auderet. ℙ Est etiam consilium, sententia, propositum. *Virg. A.* 1, 680. Qua facere id possis, nostram nunc accipe mentem. *Nep. Pelop.* 1. *f.* Hac mente amicis suis summas potestates dederant. *Id. Ann.* 2. *f.* Id jusjurandum usque ad hanc diem servavi, ut nemini dubium esse debeat, quin reliquo tempore eadem mente sim futurus. *Cic. Or.* 1, 39. *f.* Hac eum tum mente fuisse, qui testamentum fecisset, ut si filius non esset, Curius esset heres. *Quint.* 5, 10. *med.* Bona vel mala mente facere aliquid. *Cic. Fam.* 12, 14. Dolabella classem ea mente comparavit, ut, etc. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 2. *med.* Quae mens eum, aut quorum consilia a tanta gloria avocarint. *Ov. A. Am.* 3, 713. Quid tibi mentis erat, cum sic male sana lateres? *Id. Met.* 15, 136. Mentes Deorum scrutari in fibris. [**Sil.* 1, 124. Intrare mentes Superum; et 5, 59. Mentes Deorum explorare. Hinc vates *divinae mentis interpretes* vocantur. V. *Burm.* ad *Ov. Her.* 16, 128. et *Val. Fl.* 5, 2, 5.] *Sil.* 11, 326. At tu securis concede penatibus, et me Linque meae menti. *Petr. Sat.* 21. *extr.* In mente est mihi dormire. Sic *Tert. Habit. mul.* 1. Et adornari tibi in mente est? *Stat. Th.* 4, 753. nos ferro meritas exscindere Thebas Mens tulit. ℙ Item memoria. *Cic. Brut.* 61. Huic minime mirum est ex tempore dicenti solitam effluere mentem. *Id. Att.* 12, 36. Si quid in mentem veniet, quo modo eam effugere possimus, utemur; et *ib.* 37. Nunquam ea res tibi tam

belle in mentem venire potuisset. *Id. Quint.* 2. Non minus saepe ei venit in mentem potestatis, quam aequitatis tuae. *Id. Fam.* 7, 3. Solet mihi in mentem venire illius temporis. *Q. Cic. Petit. cons.* 14. Haec mihi veniebant in mentem de duabus illis, etc. *Cic. Fam.* 4, 10. Venit mihi in mentem subvereri, ne, etc. ℙ Item prudentia, consilium, solertia. *Cic. Har. resp.* 9. *med.* Quis est tam vecors, qui ea, quae tanta mente fiunt, casu putet posse fieri? ℙ Item ea pars animi, in qua ira sedet: quae et ipsa quandoque animus dicitur. *Hor. Ep.* 1, 2, 59. qui non moderabitur irae, Infectum volet esse, dolor quod suaserit, et mens. ℙ Item ea, in qua est vis, fortitudo, et praesentia. *Liv.* 6, 18. Vobis dent mentem oportet, ut prohibeatis, sicut mihi dederunt, ut vos a barbaris hostibus defenderem. *Hor. Ep.* 2, 2, 36. hortari coepit eundem Verbis, quae timido quoque possent addere mentem. *Virg. A.* 12, 609. Demittunt mentes. Ubi *Serv.* desperant: sicut e contra, sperantes aliquid erigunt mentes. ℙ Refertur et ad rectum rationis usum: unde *amentes*, et *dementes*, qui minus eo valent. *Cic. Pis.* 21. Hic si mentis esset suae, ausus esset educere exercitum? quod *Id.* dixit *ib.* 20. *extr.* Si tuae mentis compos fuisses. *Pl. Trin.* 2, 4, 53. Sanum mentis esse; et *Cic. Acad.* 4, 17. Captus mente. *Ov. Am.* 2, 8, 10. carere bona. *Id. Her.* 15, 139. et *A. Am.* 1, 465. Mentis inops; et *Trist.* 2, 395. et egentem mentis Orestem. *Suet. Aug.* 99. Alienatae mentis signum ostendere; et *ib.* diminutio. *Plin.* 14, 22, 28. Vinum homines mente mutat, ac furorem gignit. *Id.* 28, 8, 27. Mente alienari. *Suet. Aug.* 48. lapsus. *Ov. Met.* 9, 409. Attonitusque malis, exsul mentisque domusque. ℙ *Bona mens* est sana, recta, et justa, perfectus ratiionis usus. *Sen. ep.* 10. Votorum tuorum veterum licet Diis gratiam facias: alia de integro suscipe: roga bonam mentem, bonam valetudinem animi, deinde corporis. *Pers.* 2, 8. Mens bona, fama, fides, haec clare *(petuntur)*, et ut audiat hospes. ℙ [**Bona mens* pertinet etiam ad eos, qui vitam degunt virtuti addictam. Ita ap. *Quint. Inst.* 12, 1, 41. Si nocentes mutari in bonam mentem aliquo modo possint; et *ib.* 7, 3. simultates provocare — ex fiducia bonae mentis. ℙ Dicitur *bona mens* porro de saniori in arte oratoria judicio. *Id. ib.* 2, 13, 12. Quae futura bonae mentis juvenibus arbitramur, nobis certe sint voluptati. Ita etiam ap. *Petron.* 3.] ℙ Contra *mens mala* insania, dementia. *Tibull.* 2, 5, 103. Nam ferus ille suae plorabit sobrius idem: Et se jurabit mente fuisse mala. *Sen. Ben.* 3, 27. Cum malam mentem habuisse se pridie, jurasset. Hinc collige, *malam mentem habuisse*, fuisse formulam, qua utebantur veniam petentes illatae injuriae. ℙ Est etiam *mens* ingenium, natura. *Ter. Andr.* 1, 1, 137. Mala mens, malus animus, *h. e.* qui pravae naturae est, non potest non esse simul male animatus, et paratus ad nocendum. ℙ Item propensa voluntas. *Virg. A.* 1, 307. regina quietum Accipit in Teucros animum, mentemque benignam. *Ov. Met.* 2, 368. Qui tibi materno quamvis a sanguine junctus, Mente tamen, Phaeton, propior fuit. ℙ [**Inservit mens* ap. poetas circumscribendo, ita quidem, ut cum eo ipso, quod circumscribitur, sive substantivo, s. adjectivo conjunctim ponatur. *Lucan.* 7, 203. si cuncta perito Augure mens hominum coeli nova signa notasset, i. e. si omnes homines per peritum augurem coeli nova signa notassent. Ita *Cort.*, qui laudat *Eund.* 2, 14. Sit caeca futuri mens hominum fati. Sic ap. *Ammian. superba mens* pro superbo, ap. *Aur. Vict. incesta mens* pro incesto. Coll. *Salm.* ad *Capitol. Marc.* 16. *Auson. Epigr.* 129. pr. Medeam vellet cum pingere Timomachi mens.] ℙ *Mens* Romanis Dea fuit, et templo culta. *Ov. Fast.* 6, 241. Mens quoque numen habet: Menti delubra videmus Vota metu belli, perfide Poene, tui; et *mox:* Spem metus abstulerat: cum Menti vota senatus Suscipit: et melior protinus illa venit. *Liv.* 22, 10. *extr.* Menti aedem T. Octacilius praetor vovit. Adde *Lact.* 1, 20. et *Liv.* 23, 31. ℙ Olim *mentis* dixere in recto casu singulari. *Enn.* ap. *Prisc.* 7, 764. Terra corpus est, at mentis ignis est. Adde *eund.* ap. *Varr. L. L.* 4, 10. ℙ *Menti* in ablat. *Cic. Planc.* 33. Meritam Diis immortalibus gratiam memori menti persolvunt. Ita leg. *Prisc.* 7, 764.; alii *mente.*

MENSA, ae, f. τράπεζα, ad quam discumbimus cibum capturi. De vocis origine alii alia, et fere nimis subtilia omnes. *Cic. Tusc.* 5, 21. Ad mensam eximia forma pueros jussit consistere; et *ib.* Manum ad mensam porrigere; et *ib.* Mensae conquisitissimis cibis exstruebantur. *Catull.* 64, 304. Largae multiplici constructae sunt dape mensae. *Virg. A.* 1, 710. Mensas onerare dapibus; et *ib.* 3, 230. instruere. *Pl. Pers.* 3, 1, 26. apponere alicui. *Virg. A.* 4, 603. dapes apponere mensis. *Ov. Met.* 11, 119. Mensam ponere alicui exstructam dapibus. *Id. Fast.* 4, 367. Moretum ponere in mensis alicujus; et *ib.* 2, 473. pisces imponere mensis. *Pl. Men.* 1, 3, 29. cibos in mensam alicui apponere. *Virg. A.* 7, 134. vina reponere mensis. *Id. ib.* 7, 176. considere. *Stat. Silv.* 4, 2, 33. discumbere mensae. *Pl. Ps.* 1, 3, 62. Surgunt a mensa saturi, poti. *Id. Truc.* 2, 4, 14. auferre mensam; et *Cic. Pis.* 27. *extr.* tollere; et *Virg. A.* 1, 220. removere. *Plin.* 33, 11, 50. Hoc argenti tota Carthago habuit, illa, terrarum aemula, quot mensarum postea apparatu victa! ℙ De ratione discumbendi V. ACCUMBO. ℙ De luxu, et pretiis citrearum mensarum multa *Plin.* 13, 15. ℙ *Apud et super mensam* est in ipsa mensa, vel ad mensam. *Flor.* 4, 2. *med., Gell.* 2, 22., 12, 8. et 19, 7. et *Curt.* 7, 4. Hinc proverb. ap. *Pl. Trin.* 2, 4, 77. Verecundari neminem apud mensam decet. ℙ Quod ait *Petr. Sat.* 34. Itaque jussit senex suam cuique mensam assignari: videtur *mensa* significare parvam aliquam tabulam, vel lancem, vel quid simile, singulis convivis appositum in mensa communi, ad reponendas dapes, quae divisae iis distribuebantur. Hinc *ib.* 68. Cum secundas mensas Trimalchio jussisset afferri, sustulerunt servi omnes mensas, et alias attulerunt. Ap. *Virg. A.* 3, 257. et 394. et *ib.* 7, 116. et 125. *mensae* sunt quadrae patulae e pane in crustum decocto, quas super mensa positas cibis onerabant: ipsas autem finita coena, in similem alium usum servabant. Majores enim, inquit *Servius*, has mensas habebant in honorem Deorum. ℙ Per synecdochen mensa sunt ipsi cibi. *Pl. Mil.* 1, 1, 51. Communicabo te semper mensa mea. *Colum.* 11, 1. *med.* Mensae suae adhibere aliquem. *Tac. A.* 13, 16. Parciore mensa uti. *Cic. Tusc.* 5, 35. Vita illa beata, plena Italicarum Syracusiarumque mensarum. [**V. Cort.* ad *Lucan.* 1, 163. Mensasque priores aspernata fames: ubi magnum exemplorum numerum et quosdam hujus generis etiam ex Graecis scriptoribus locos invenies.] ℙ *De mensa mittere alicui, h. e.* de ipsa coena, ἀπὸ τραπέζης. *Cic. Att.* 5, 1. Cui tamen Quintus de mensa misit: illa rejecit. ℙ *Prior, proxima mensa*, prior, proximus honor, et aestimatio in cibis, et conviviis. *Plin.* 14, 1, 3. Rhaeticis uvis prior mensa erat. *Id.* 9, 17, 29. Proxima est mensa jecinori dumtaxat mustelarum. ℙ *Secunda mensa*, fercula, quae ultimo loco inferuntur, pomis praecipue constans, et nucibus, et hujusmodi bellariis. [**Schol. Acr.* ad *Hor. Sat.* 2, 2, 121. *secundam mensam* dicit, in qua non editur, sed datur opera poculis.] *Cels.* 1, 2. *f.* Secunda mensa bono stomacho nihil nocet, in imbecillo coacescit. *Cic. Att.* 14, 6. et 21. Haec ad te scripsi, apposita secunda mensa. *Virg. A.* 8, 283. mensae grata secundae Dona ferunt. *Nep. Ag.* 8. Qui cum regis verbis, quae attulerant, dedissent, ille praeter vitulina, et hujusmodi genera obsonii, nihil accepit: unguenta, coronas, secundamque mensam servis dispertiit. V. *Mart.* 5, 79. ℙ [**Mensa* dicitur etiam pro iis, qui accubant. Ita recte *Brem.* ap. *Suet. Aug.* 70. Quum primum istorum conduxit mensa choragum, i. e. isti in mensa accubantes: ita et nos: *ihre Tafel.* Aliter *Ernest.* locum intellexit, sed minus recte.] ℙ *Mensa vinaria*, in qua vinum reponebatur in usum coenae. Haec erat rotunda, et cilybathum dicebatur. Alia fuit, quae vocabatur cartibulum, lapidea, quadrata, oblonga, una columella. Haec, inquit *Varr. L. L.* 4, 26., in aedibus ad compluvium apud multos me puero ponebatur, et in ea, et cum ea aenea vasa. Fuit et tertia, urnarium dicta, quod urnas cum aqua positas ibi habebant in culina. *Id. ib.* 27. ℙ [**Cara mensa* ap. *Hor. Sat.* 2, 4, 37. Nec satis est, cara piscis avertere mensa Ignarum, quibus est jus aptius etc. *Heindf.* cum *Schol.* intelligitur *mensa piscatoria.* — *Bentl.* accipit pro *mensa* in coenaculo posita, sententiamque loci ita constituit: neque sufficit pisces impenso pretio coemtos in mensa sua exhibere, qui pro reliquiis averrantur, utpote quos nemo convivarum tangere velit, propterea quod aptum cuique condimentum desit. — *Gronov. Observ.* 4, 5. vv. *cara mensa* ad mensam hominum lautiorum et carius coenantium referenda censet.] ℙ Habet *mensa* locum in sacris, sive pro ara sumatur, sive pro repositorio vasorum sacrorum. *Festus:* Mensae in aedibus sacris ararum vicem obtinebant. *Virg. A.* 2, 764. mensaeque Deorum, Crateresque auro solidi, etc. *Petr. Sat.* 135. Mensam veterem posuit in medio altari, quam vivis implevit carbonibus. *Plin.* 25, 9, 59. Verbenaca Jovis mensa verritur. *Fest.* in *Curiales:* Curiales mensae, in quibus immolabatur Junoni, quae Curis est appellata. *Anclabres* proprio nomine hae sacrae mensae appellabantur, teste *eod.* in *Anclabris*, et in *Escariae.* Fuerunt aureae, argenteae, marmoreae. *Val. Max.* 1, 1. *n.* 3. et 4, 1. *n.* 7. *extr.* et *Cic. N. D.* 3, 34. et *Verr.* 2, 4, 59. [**V. Cort.* ad *Lucan.* 6, 557. Extaque funereae poscunt trepidantia mensae.] ℙ *Mensa lanionia*, in qua lanii carnes concidunt. [**Henkertisch.*] *Suet. Claud.* 15. Proclamante quodam praecidendas falsario manus, carnificem statim acciri cum machaera, mensaque lanionia flagitavit. ℙ Item argentariorum, et rationum, in qua numerantur pecuniae, rationes confiunt: duplex vero fuit olim Romae pecuniae solvendae modus, prior *de mensae scriptura*, h. e. de mensa argentariorum, quorum tabernae in foro erant; alter *ex arca domoque*, h. e. ex arca, quam quisque domi habebat. *Donat.* ad *Ter. Ad.* 2, 4, 13. Tunc enim in foro, et de mensae scriptura magis, quam ex arca domoque vel cista pecunia numerabatur. *Hor. Sat.* 2, 3, 148. mensam poni jubet, atque Effundi saccos nummorum, accedere plures Ad numerandum. *Cic. Fl.* 19. Si praetor dedit, a quaestore numeravit: quaestor a mensa publica: mensa aut ex vectigali, aut ex tributo. *Id. Pis.* 36. Stipendium militibus per omnes annos a civitatibus, mensis palam propositis, numeratum. ℙ In catapultis et ballistis est pars plana, et oblonga: de qua *Vitr.* 10, 16. et *Bald. in Lex.* ℙ Denique sumitur pro catasta, vel lapide, in quo prostabant servi venales. *Appul. Met.* 8. Servus collaticia stipe de mensa paratus. *Id. Apol.* Jussisse duos pueros in foro de mensa emi. *Pollux* 7, 2, 11. Ἐφ' ὃ δὲ ἀναβαίνοντες οἱ δοῦλοι πιπράσκονται, τοῦτο τράπεζαν Ἀριστοφάνης καλεῖ. Huc pertinet quod *Cic.* dicit *Pis.* 15. de lapide emptus. V. LAPIS.

MENSĀLIS, e, adj. ad mensam pertinens. *Vopisc. Tac.* 10. Argentum mensale. *Valer. Aug.* in *ep.* ap. *Vopisc. Aurel.* 9. vinum.

MENSĀRIUS, a, um, adj. ad mensam pertinens, qua ad pecuniam refertur. *Viri mensarii* magistratus fuit custodiae deputatus pecuniae publicae sub quaestoribus. *Liv.* 7, 21. Quinqueviris creatis, quos mensarios ab dispensatione pecuniae appellarunt. *Id.* 23, 21. Romae propter penuriam argenti triumviri mensarii rogatione Minucii tribuni plebis facti; et 26, 36. Omne aurum, argentum, aes signatum ad triumviros mensarios deferamus. ℙ Iidem non modo Romae, sed in provinciis erant, nam de Temnitarum urbe Asiatica haec habet *Cic. Fl.* 19. Civitas, in qua nummus commoveri nullus potest sine quinque praetoribus, tribus quaestoribus, quatuor mensariis, qui apud illos a populo creantur. Differunt ab argentariis, qui magistratus non erant, et pecuniam solum privatam tractabant. V. TRIUMVIRI. ℙ Sed etiam de argentario mensarius usurpatur: etenim *Suet. Aug.* 4. proavum Augusti *mensarium* appellat, quem paulo ante *nummularium* dixerat. ℙ *Mensarium* absolute *Prisc.* 2, 590. Collarium, quod in collo est: plantarium, quod in planta: mensarium, quod in mensa est.

MENSĀTIM, adv. per mensas. *Juvenc.* 3, 214. Et cunctae curat mensatim tradere plebi.

MENSIO, onis, f. μέτρησις, mensura, actus metiendi. *Cic. Or.* 53. Naturalem quandam in se continet vocum omnium mensionem animus aurium nuncio.

MENSIS, is, m. μήν, spatium temporis ex multis diebus constans, ex. gr. ex triginta: a nomine Graeco allato, quod a μήνη, luna, quia est plus minus spatium illud, quo luna zodiacum percurrit. Ita *Varr. L. L.* 5, 2. At *Cic. N. D.* 2, 27. deducit a *melior*, his verbis: Qui quia mensa spatia conficiunt, menses nominantur. *Id. Univ.* 9. Mensis autem, quando luna lustrato suo cursu solem consecuta est. ℙ Romulus annum in decem menses divisit. Numa Pompilius, cum Romuli annum nec solis, nec lunae cursui congruere cerneret, duos menses addidit, Januarium, et Februarium. *Ov. Fast.* 1. et 3. et *Macr. Sat.* 1, 12. et 13. C. Julius Caesar, qui ad solis cursum annum direxit, atque idcirco ex CCCLXV. diebus, et sex horis constituit, dierum numerum quibusdam mensibus auxit, ut v. gr. September, et November, qui antea habebant viginti novem, constarent ex triginta, et sic de reliquis. V. *Suet. Aug.* 40. et *Macr. Sat.* 1, 14. ℙ In illo *Virg. G.* 1, 335. Hoc metuens, coeli menses, et sidera serva: *Servius* adscribit, menses esse duodecim signa zodiaci, quae omnia uno mense luna pertingit, et quodammodo designat. ℙ *Ov. Met.* 8, 509. *mensum* dixit pro *mensium* illo carmine: Et quos sustinui bis mensum quinque labores. Adde *Fast.* 5, 187. et 424., *Sen. Phoeniss.* 535. et *Auson. Eclog. Quo mense quotae*, etc. *Censorin.* 22. et *Prisc.* 7, 771. Alii volunt, ubique *mensium* scribi, et synaeresim fieri. V. MELANIUS. ℙ *Menses* in plur. num. accipiuntur etiam pro mulierum menstruis, μῆνες. *Plin.* 21, 21, 89. Prodest mulierum mensibus retardatis. ℙ Interdum et in num. singulari, sed rarius. *Id.* 17, 28, 47. Privatim autem contra erucas ambiri arbores singulas a muliere incitati mensis, nudis pedibus, recincta. Adde 28, 7, 23. ℙ Improprie *menses* appellantur etiam profluvia eadem in quadrupedibus, quae tamen non menstrua, sed annua fere sunt, quaeque tempus coitui opportunum significant. *Varr. R. R.* 2, 7. *med.* Tum ea re naturam equae, cum menses ferunt, tangunt.

MENSOR, oris, m. μετρητής, qui aliquid metitur: speciatim vero mensores appellantur agrorum finitores. *Colum.* 6, 1. Ego non agricolae, sed mensoris officium esse dicebam. Adde *Ov. Met.* 1, 136. ℙ *Mensor* etiam dicebatur, qui singulis militibus, numeris, legionibus loca dimetiebatur, vel hospitia praeparabat. *Veg. Mil.* 2, 7. Mensores, qui in castris ad podismum dimetiuntur loca, in quibus milites tentoria figant; vel hospitia in civitatibus praestant. *Imppp. Theodos., Valentin. et Arcad. Cod.*

Theod. 7, 8, 4. Si quis mensorum nostrorum manum, qua deputatas singulis quibusque domus enotant, et postibus hospitaturi nomen adscribunt, delere non dubitaverit, ad instar falsi reus teneatur. ℙ *Coeli mensor* est astronomus, *terrae mensor* geometra. *Hor. Od.* 1, 28, 1. Te maris, et terrae, numeroque carentis arenae Mensorem cohibent, Archita, etc. ℙ Item qui viarum sternendarum curam suscipit. *Mart.* 10, 17. Mensorum longis sed nunc vacat ille libellis. Appia, quid facies, si legat ista Macer? *h. e.* vacat tabulis, in quibus viarum tractus sunt delineati. Quantum vero damni feres, Appia via, si Macer meis versibus legendis tempus terat? ℙ Item *mensor*, vel *mensor aedificiorum* est, qui aedificia, quorum diagramma architectus in chartis delineatum exhibuit, ex iisdem super soli faciem absolvenda curat. *Plin. ep.* 10, 28. Dispice, domine, an necessarium putes mittere huc mensorem; et *Trajan.* ad *Plin. ib. ep.* 29. Mensores vix etiam iis operibus, quae aut Romae, aut in proximo fiunt, sufficientes habeo. *Inscr.* ap. *Grut.* 623, 7. L. Caecilius Maximus mensor aedificiorum. Adde alias *ib.* 8., et ap. *Mur.* 924, 8. ℙ *Mensores* etiam fuerunt, qui annonam navibus adverso Tiberi in Urbem advectam, et in horrea publica inferendam metiebantur, quos *Paul. Dig.* 27, 1, 26. mensores frumentarios appellat. V. PORTUENSIS. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 731. *n.* 450. Cn. Sentio Cn. fil. Ter. Felici patrono mensor. frumentarior. Cereris Aug. Alia ap. *Maff. Mus. Ver.* 319,7. Erucio *Augusti Nostri* adjut*ori* tabul*ario* a rati*onibus*, *mensorum frumentariorum* Cereris. ℙ *Mensor machinarius.* V. MACHINARIUS.

MENSTRUA, orum. V. MENSTRUUS.

MENSTRUALIS, e, adj. μηνιαῖος, qui singulis mensibus fit, menstruus. *Pl. Capt.* 3, 1, 22. Dico unum ridiculum dictum de dictis melioribus, Quibus solebam menstruales epulas ante adipiscier: Nemo ridet. ℙ Item ad feminarum menstrua pertinens. *Plin.* 7, 15, 13. Solum autem animal menstruale mulier est. *Id.* 19, 10, 57. Hortensia omnia accessu mulieris menstrualis flavescunt. *Marcell. Emp.* 35. *f.* Pannus menstrualis.

MENSTRUANS, antis, mulier, quae in menstruis est. *Pall.* 1, 35. Mulierem menstruantem contra erucas faciunt circumire. *Theod. Prisc.* 4. *in.* Mulieribus menstruantibus hoc vitio *(epilepseos)* laborantibus coire conveniet. **Colum.* 11, 3. *Octav. Hor.* 4. *B. A.*

*MENSTRUĀTUS, a, um, part. pass. *Vulg. Interpr. Es.* 64, 6. Pannus menstruatus. *B. A.*

MENSTRUUM, i. V. v. sq.

MENSTRUUS, a, um, adj. ἔμμηνος, qui singulis mensibus fit. *Plin.* 2, 47, 48. Menstrua ventorum ratio; et *ib.* 10, 7. Menstrui non sunt lunae defectus. *Tibull.* 1, 3, 34. Reddereque antiquo menstrua tura Lari. *Cic. Att.* 6, 1. Usura menstrua. *Varr. L. L.* 5, 3. Fecias menstruas edicere. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 8, 76. Duae mulieres ad menstrua solvenda montem ascendunt, *h. e.* menstrua sacra. *Mart.* 3, 10. Constituit, Philomuse, pater tibi millia bina Menstrua. *Plin. ep.* 10, 24. Nam menstruum meum Calend. Septembr. finitur, *h. e.* officium menstrui spatii, quod cum collega partitus sum. Mos enim erat, ut, ubi plures essent in uno magistratu, per mensem singuli rempubl. invicem curarent. ℙ Item ad feminarum menstrua pertinens. *Plin. alter* 32, 10, 46. Cancri menstruas purgationes expediunt, *h. e.* profluvium sanguinis, quo laborant singulis fere mensibus feminae, quae ad concipiendum sunt habiles. Sic *Id.* 11, 39, 94. Cum menstrui cursus stetere. Saepe *menstrua, orum,* dicuntur absolute. *Cels.* 6, 6. *n.* 38. Quod in feminam, bene respondentibus menstruis, non cadit. *Colum.* 11, 3. *f.* Mulier quae in menstruis est. *Plin.* 22, 21, 30. Menstrua ciere; et *ib.* 26. pellere; et 20, 14, 54. sedare; et *ib.* 22, 93. sistere; et 30, 14, 43. adjuvare; et 20, 22, 87. et *Lucr.* 6, 796. solvere. ℙ In sing. num. *Plin.* 28, 7, 23. Quocumque alio menstruo si segetem ambiant, etc. et *ib.* Tactis menstruo postibus. Adde *Sen. Ben.* 4, 31. ℙ *Menstrua femina*, quae in menstruis est. *Plin.* 29, 5, 32. Menstrua canis. ℙ Est etiam *menstruus*, qui mensem durat. *Cic. Fin.* 4, 12. Ut ei, qui jucunde vixerit annos decem, si aeque vita jucunda menstrua addatur, etc. *Id. N. D.* 1, 31. Solis lustrationem menstruo spatio luna complet. *Lucan.* 5, 399. Menstruus consul. *Liv.* 44, 2. Consul, menstruum jusso milite secum ferre, profectus, etc. *Cic. Verr.* 2, 3, 30. Menstrua cibaria dare alicui. *Id. Leg.* 2, 18. Textile ne operosius, quam mulieris opus menstruum; et *Rosc. Com.* 3. Menstruas rationes transferre in tabulas.

MENSŬLA, ae, f. τραπέζιον, parva mensa. *Pl. Most.* 1, 3, 150. Appone hic mensulam: vide, tali ubi sint. *Petr. Sat.* 136. Mensulae pedem extorsi. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 12. Scis, ut in omnibus argentariis mensulis, pergulis, tabernis ubique imagines vestrae sint vulgo propositae. *F.*]

MENSŬLĀRIUS, ii, m. τραπεζίτης, nummularius, mensarius, trapezita. *Sen. Controv.* 4, 24. *med. Scaev. Dig.* 2, 14, 47., ubi alii aliter leg. et *Ulp. ib.* 42, 6, 8.

MENSŪRĂ, ae, f. μέτρον, instrumentum, quo quippiam metimur, seu quantitatem rei cujuspiam deprehendimus: item ipsa quantitas, modus, magnitudo cujusque rei. *Plin.* 7, 56, 57. Mensuras, et pondera invenit Phidon Argivus, aut Palamedes, ut maluit Gellius. *Nep. Att.* 2. *extr.* Ut singulis sex modii tritici darentur: qui modus mensurae medimnus Athenis appellatur. *Cic. Off.* 1, 15. Ea, quae utenda acceperis, majore mensura, si modo possis, jubet reddere Hesiodus. *Petr. Sat.* 97. Lectulum vestimentis implevi, uniusque hominis vestigium ad corporis mei mensuram figuravi. *Caes. B. G.* 5, 13. Certis ex aqua mensuris, breviores esse noctes, quam in continente, videbamus; et *ib.* 6, 24. Nosse mensuras itinerum. *Suet. Caes.* 26. Frumentum sine modo mensuraque praebere. *Juven.* 10, 100. de mensura jus dicere, *h. e.* de heminis et hujusmodi. (V. *Pers.* 1, 130.) *Plin.* 11, 41, 96. Cameli lac suavissimum existimatur, ad unam mensuram tribus aquae additis. *Id.* 35, 17, 57. Creta Umbrica pondere emitur, Sarda mensura; et *ib.* 10, 36. *n.* 15. Tabulae pretium accepit aureos mensura: non numero. *Id.* 12, 19, 43. Frutex mensura pedali; et 36, 12, 17. Mensuram deprehendere alicujus rei. *Id.* 2, 1, 1. et *Plin. alter ep.* 10, 28. agere. *Colum.* 5, 3. inire. *Ov. A. Am.* 3, 265. facere alicujus. *Juven.* 14, 316. mensura tamen quae Sufficiat census, si quis me consulat, edam. *Ov. Met.* 8, 748. trunci Circuiere modum, mensuraque roboris ulnas Quinque ter implebat; et *ib.* 15, 378. de ranarum crurib.: Posterior partes superat mensura priores; et *A. Am.* 1, 589. Dare alicui mensuram bibendi. *Tac. Agr.* 12. Dierum spatia ultra nostri orbis mensuram. *Juven.* 4, 74. Sed deerat pisci patinae mensura. ℙ In pictura est convenientia, et proportio partium. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 10. Apelles cedebat Amphioni de dispositione, Asclepiodoro de mensuris, hoc est quanto quid a quo distare deberet. ℙ Translate. *Cic. Or.* 20. Quidquid sub aurium mensuram aliquam cadit, numerus vocatur. *Plin. ep.* 10, 12. Beneficii mensuram intelligere. *Claud. II. cons. Stil.* 43. Est aliquod meriti spatium, quod nulla furentis Invidiae mensura capit. *Tac. A.* 14, 54. Uterque mensuram implevimus, et tu, quantum princeps tribuere amico posset, et ego, quantum amicus a principe accipere. *Ov. Pont.* 1, 2, 1. Maxime, qui tanti mensuram nominis imples, *h. e.* vim et significationem. *Id. Met.* 12, 57. de Fama: Hi narrata ferunt alio: mensuraque ficti Crescit. *Juven.* 11, 34. buccae Noscenda est mensura suae, *h. e.* vis propriae eloquentiae. *Sen. Herc. Oct.* 400. nuribus Argolicis fui Mensura voti, *h. e.* tantum illae optabant, quantum ego habebam. *Tac. H.* 1, 52. Nec consularis legati mensura, sed in majus omnia accipiebantur, *h. e.* pro modo conditionis et auctoritatis legati consularis. *Lucan.* 1, 175. mensuraque juris Vis erat. ℙ **Mensura* sic definitur, et exponitur ab iis, qui *de Limitibus* scripserunt: quorum haec sunt verba p. 290. *Goes. Mensura* est, quidquid pondere, capacitate, longitudine, altitudine, latitudine, animoque finitur. Majores itaque orbem in partes, partes in provincias, provincias in regiones, regiones in loca, loca in territoria, territoria in agros, agros in centurias, centurias in jugera, jugera in climata: deinde climata in actus, perticas, passus, gradus, cubitos, pedes, palmos, uncias, et digitos diviserunt; tanta enim fuit eorum solertia. *Digitus* est pars minima agrestium mensurarum; inde *uncia* habet digitos tres, *palmus* autem quatuor digitos habet, *pes* XVI, *passus* pedes V, *pertica* passus duos, id est pedes X. Pertica autem a portando dicta, quasi portica: omnes autem praecedentes mensurae in corpore sunt, ut palmus, pes, passus, et reliqua: sola pertica portatur: est enim X pedum, ad instar calami in Ezechiele templum mensurantis. *Actus minimus* est latitudine pedum quatuor, longitudine CXL; *climata* quoque undique versus pedes habent LX; ita,

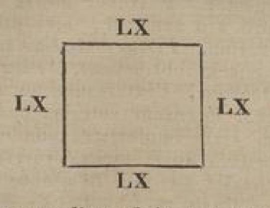

Actus quadratus undique finitur pedibus CXX; ita,

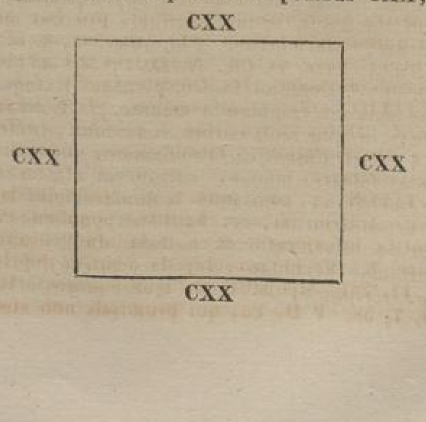

Hunc Baetici *Arapennem* dicunt, ab arando scilicet. Actus duplicatus *jugerum* facit; ab eo quod est junctum, jugerum nomen accepit: jugerum autem constat longitudine pedum ducentorum XL, latitudine CXX; ita,

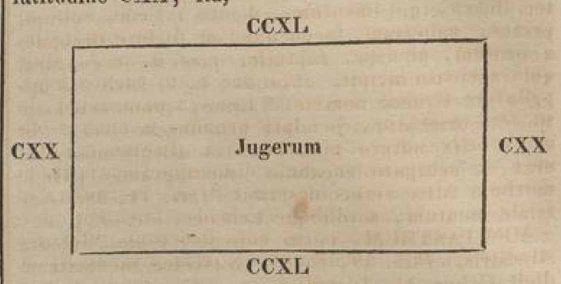

Actum provinciae Baeticae rustici *agnam* vocant; porcam iidem Baetici XXX pedum latitudine, et LXXX longitudine definiunt; ita,

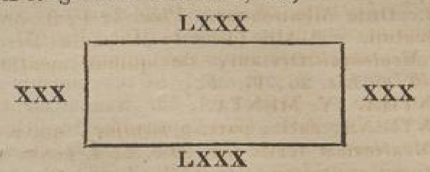

Sed *Porca* est quod in arando exstat; quod defossum est, *lira.* Galli *candetum* appellant in areis urbanis spatium centum pedum, quasi centetum; in agrestibus autem, pedum CL quadratorum *justum candetum* vocant. Porro *stadialis ager* habet passus CXXV, id est pedes DCXXV, cujus mensura octies computata *milliarium* facit, qui constat quinque millibus pedum. *Centuria* autem ager est ducentorum jugerum, qui apud antiquos a centum jugeribus vocabatur. Sed postea duplicata, nomen pristinum retinuit. In numero enim centuriae multiplicatae sunt, sed nomen mutare non potuerunt. Sumta haec ex *Isid. Orig.* 15, 15. qui porro ea debet *Colum.* 5, 1. ubi ea diligenter (inquit *Gesner.*) a nobis tractata sunt. *Front.* autem sic p. 29. *Mensura* est complurium, et inter se aequalium intervallorum longitudo finita: finitur, ut pes per uncias, per pedem decempeda, per decempedam actus, (per actum passus,) per passus stadium, per stadium milliarium, et his similia. Mensurarum rationes, quibus utimur, sunt duodecim. Digitus, uncia, palmus, sextans, pes, cubitus, gradus, passus, decempeda, actus, stadium, milliarium. Minima mensurarum pars est *digitus;* si quid enim intra digitum metiamur, partibus respondemus, ut dimidiam aut tertiam. *Uncia* habet digitum unum, et tertiam partem digiti. *Palmus* habet digitos IIII uncias III. *Sextans*, quae eadem *dodrans* appellatur, habet uncias VIIII digitos XII. In *pede porrecto* semipedes duo, palm. IIII, unc. XII, dig. XVI. In *pede constrato* semipedes quatuor, palm. VIII, unc. CXLIIII. dig. CCLVI. Sed piget plura describere, cum praesertim quaedam videantur agrimensorum inferioris aevi propria: quaedam etiam corrupta. *B. A.*

MENSŪRĀBĬLIS, e, adj. qui mensura deprehendi potest. *Prud. Apoth.* 881. Spatium non mensurabile.

MENSŪRĀLIS, e, adj. ad mensuram pertinens, ut Mensuralis linea, ap. *Sicul. Fl. ed. Goes.* p. 19. et 23.

MENSŪRĀLĬTER, adv. per mensuram. *Hyg. de limit.* p. 167. *Goes.* Extremitas mensuraliter obligata est.

MENSŪRĀTĬO, onis, f. actus mensurandi, ap. *Var. Auct. de limit.* p. 264. *Goes.* De mensuratione jugeri.

*MENSURĀTOR, oris, m. i. q. mensor. *Veget. B. A.*

MENSURNUS, a, um, adj. menstruus. *Cic. Inv.* 1, 26. Annuum, mensurnum, diurnum, nocturnumve spatium. Ita legit *Prisc.* 2. *f.* Alii *menstruum.* Legitur etiam ap. *Novatian. de Trinit.* 1.

MENSŪRO, as, a. 1. metior. *Veg. Mil.* 1, 25. A centurionibus fossa inspicitur ac mensuratur.

MENSUS, a, um, part. a *metior:* Active. *Val. Fl.* 5, 476. tot casus, horrenda tot avia mensi. *Ov. Met.* 8, 564. Jamque duas lucis partes Hyperione menso. ℙ Passive. *Cic. N. D.* 2, 27. Mensa spatia conficere. *Curt.* 5, 1. *extr.* Ducenis stipendium pedestrium mensum est.

MENSUS, us, m. mensura. *In quodam fragm.* quod *tribuitur Varroni de Geometr.* Longitudines, et altitudines mensu certo distinguere. *Appul. de Mundo.* Cujus mensu appensuque distincta est naturae regio. ℙ Extra ablativum casum non usurpaverim, antequam exempla reperiam.

MENTĂ, ae, f. ἡδύοσμος, μίνθη, herba hortensis odorifera, ita dicta a *Menthe*, seu *Minthe* nympha, Cocyti filia, Plutonis pellice, quam Proserpina in hanc herbam mutasse dicitur: unde et *mentha* cum adspiratione a nonnullis scribitur. *Ov. Met.* 10, 728. an tibi quondam Femineos artus in olentes vertere mentas, Persephone, licuit? ℙ Postea ab odoris suavitate ἡδύοσμος appellata: ab

ἡδὺς, suavis, et ὀσμὴ, odor: ut *Plin.* 19, 8, 47. docet. *Id. ib.* Grato menta mensas odore percurrit in rusticis dapibus. *Colum.* 10, 119. serpentis gramina mentae. *Mart.* 10, 48. Menta ructatrix.

MENTAGRA, ae, f. ἄγριος λειχὴν, morbus, aliter lichen, qui mentum, deinde faciem, collum, pectus, manusque foedo quodam furfure occupat: a *mentum*, et ἄγρα, captura, quasi menti captura, quia a mento incipit. *Plin.* 26, 1, 2. Lichenas appellavere Graeco nomine: Latine, quoniam o mento fere oriebatur, joculari primum lascivia, (ut est procax natura multorum in alienis miseriis) mox et usurpato vocabulo, mentagram. [Hunc morbum aliis verbis describit *Mart.* 11, 98. Nec triste mentum, sordidique lichenes, etc. *F.*]

MENTASTRUM, i, n. ἡδύοσμος ἄγριος, menta silvestris. *Plin.* 19, 8, 47. Silvestre mentastrum dicit *Colum.* 11, 3. *med.*

[*MENTESA, ae, f. opp. V. v. sq.]

[MENTĒSĀNUS, a, um, adj. ad Mentesam pertinens, Hispaniae Baeticae urbem. *Inscr.* ap. *Grut.* 384, 2. Ordo Mentesanus. *Plin.* 3, 1, 3. Mentesani Bastuli. ℙ Alii fuere in Hispania Tarraconensi *Mentesani* Oretani, de quibus mentio ap. *eund. ib.* et *Liv.* 26, 17. *F.*]

MENTHA. V. MENTA.

MENTIENS, entis, part. a *mentior*, qui mentitur. *Mentientem* vertit *Cic. Div.* 2, 4. genus argumentationis captiosae, quam Graeci ψευδόμενον appellant: inde ducto nomine, quod ea saepe in exemplum formula afferri solet ex *Gell.* 18, 2. Cum mentior, et mentiri me dico, mentior, an verum dico.

MENTĪGO, inis, f. morbus agnorum, de quo ita *Colum.* 7, 5. *f.* Est etiam mentigo, quam pastores ostiginem vocant, mortifera lactentibus. Ea plerumque fit, si per imprudentiam pastoris emissi agni, vel etiam hoedi, roscidas herbas depaverint: quod minime committi oportet. Sed cum id factum est, velut ignis sacer os atque labra foedis ulceribus obsidet. Haec *Colum.*, ex quibus intelligimus, esse hunc morbum mentagrae speciem, a *mento* itidem dictum. V. OSTIGO.

MENTĪNA Tribus. V. MENENIUS.

MENTĬO, onis, f. μνήμη, commemoratio. [*Differunt *mentio* et *commemoratio:* hoc in universum cogitationem rei, sive primum sive iterum habitam denotat; illud semper ad ea pertinet, quorum jam antea notionem animo susceptam repetimus. Hinc *mentionem facere* = efficere, ut cogitationem rei alius habeat; *mentionem habere* = cogitationem habere et eloqui; *commemorare* = cogitationem prius susceptam verbis in medium proferre. *Doederl.* 1, 172.] *Cic. Verr.* 2, 5, 64. *extr.* Ne moram quidem mortis mentione atque usurpatione civitatis assequi potuit. *Id. Div. Verr.* 15. *extr.* Non consulto, sed casu in eorum mentionem incidi. *Id. Cluent.* 27. Manarat sermo, pecuniae quandam mentionem inter judices esse versatam. *Id. Att.* 5, 9. *extr.* Te amat, nec tui mentionem intermitti sinit. *Pl. Cist.* 1, 2, 15. Saepe mecum mentionem fecit, puerum, aut puellam alicunde ut reperirem sibi. *Id. Most.* 3, 2, 126. Noli facere mentionem, te has emisse. *Cic. Verr.* 2, 2, 39. In senatu consules faciunt mentionem, placere statui, ne absentes homines rei fierent. *Id. Rosc. Am.* 2. et *Pis.* 10. Mentionem facere alicujus rei. *Cajus Dig.* 34, 5, 6. habere testamento. *Cic. Leg.* 3, 6. *f.* de aliquo. *Id. Agr.* 3, 2. de aliqua re. *Liv.* 28, 11. movere alicujus rei. *Id.* 38, 56. Ne Gracchi quidem oratio aut accusatorum, aut diei dictae ullam mentionem habet. *Id.* 39, 11. Mentionem intulit, quid eo die faciendum esset. *Id.* 4, 1. Mentio sensim illata a tribunis, ut alterum ex plebe consulem liceret fieri, eo processit, ut, etc. *Vell.* 2, 65. Conditionum jacta mentio. *Hor. Sat.* 1, 4, 94. mentio si qua De Capitolini furtis injecta Petilli Te coram fuerit. *Plin.* 13, 14, 28. Insularum arbores in mentione earum dictae sunt. Sic 35, 4, 10. Tabulae, quas dicemus sub mentione artificum. *Id.* 22, 25, 82. Ad vini transire mentionem; et 33, 1, 4. Sine mentione annulorum; et 28, 2, 5. Cur ad mentionem defunctorum testamur, memoriam eorum a nobis non sollicitari? ℙ In plur. num. *Liv.* 3, 43. L. Siccium secessionis mentiones ad vulgus militum sermonibus occultis serentem, ad locum castris capiendum mittunt. ℙ *Mentionem facere* est etiam formula sponsaliorum, qua utitur, qui puellam in matrimonium sibi poscit: qui vero despondet, *promittere*, vel *repromittere* dicitur. *Pl. Aul.* 2, 2, 27. Credo edepol, ubi mentionem ego fecero de filia, Mihi ut despondeat, sese a me derideri rebitur. Adde *ib.* 4, 7, 3. Hinc *Flor. Dig.* 23, 1, 1. Sponsalia sunt mentio, et repromissio futurarum nuptiarum.

MENTĬOR, iris, itus sum, dep. 4. ψεύδομαι, contra id, quod in mente est, loquor, mendacium dico. *Nep. Epam.* 3. Adeo veritatis diligens, ut ne joco quidem mentiretur. *Cic. Acad.* 4, 6. *med.* Aperte mentiri. *Ov. Ib.* 65. Haec tibi natali facito, Janique calendis Non mentituro quilibet ore legat. *Pl. Truc.* 1, 2, 89. Mentiri palam. *Cic. Att.* 12, 21. *med.* in re aliqua. *Id. N. D.* 3, 6. de re aliqua. *Pl. Aul.* 4, 7, 9. adversus aliquem. *Id. Amph.* 1, 2, 6. alicui. *Id. Poen.* 1, 1, 24. apud aliquem. *Gell.* 15, 22. Sertorius mentiebatur ad milites, si mendacium prodesset. *Prop.* 2, 20, 3. Et quaecumque in me fueras mentita, fateri. *Quint.* 5, 12. *med.* Non enim videtur in negando mentiturus fuisse. ℙ Cum infinito. *Ov. Trist.* 1, 3, 53. certam me sum mentitus habere Horam, propositae quae foret apta fugae. *Plin.* 12, 15, 34. Fuere, qui e turis arbore utrumque nasci mentirentur. *Lucan.* 7, 446. cum caeco rapiantur saecula casu, Mentimur regnare Jovem. ℙ *Mentior, nisi*, et *si mentior* formulae sunt quippiam serio constanterque affirmantis. *Sen. ep.* 106. Mentior, nisi et quae alunt illud, corpora sunt. (Adde *ep.* 118.) *Ov. Fast.* 4, 227. si mentiar, inquit, Ultima, quam fallam, sit Venus illa mihi. ℙ *Mentiri* et *mendacium dicere* interdum differunt. V. MENDACIUM. ℙ Urbane. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 6. Frons, oculi, vultus persaepe mentiuntur, oratio vero saepissime. [*Referri huc posse videtur alius ejusdem locus *N. D.* 2, 5, 15. in quibus nihil unquam immensa et infinita vetustas mentita sit: ubi recte *Heindf.* (missa *Walkeri* conjectura, *mutavit* vel *mutaverit* vel *immutaverit* pro vulg. *mentita sit* legend. judicantis; itemque refutata *Ernestii* sententia vulgatum intelligere se negantis istamque mutationem probantis,) elegantem hanc dictionem hoc sensu positam docet: per infinitum temporis spatium nunquam decepta est hominum spes certas coeli conversiones tempestatumque mutationes exspectantium. Facit huc etiam *Sil.* 7, 160. Nunquam tellus mentita colono: ubi eleganter sic dici terram fertilem, observat *Drak.*, scil. quae nunquam spes mortalium eludit.] ℙ Frequenter cum accusativo ponitur pro fingere, simulare mendacii causa. *Sall. Cat.* 49. Nisi de eo indicaret, cujus consilio tantam rem esset mentitus. *Colum. praef.* 1. *med.* Sexum viris denegatum muliebri motu mentiri. *Just.* 35, 2. originem alicujus. [**Sil.* 13, 166. Mentitur minas.] *Mart.* 6, 57. Mentiris fictos unguento, Phoebe, capillos. *Id.* 11, 52. Mentiar, ut venias, pisces, conchylia, sumen, Et cortis saturas, atque paludis aves. [**Liv.* 10, 40. Pullarius auspicium mentiri ausus est. *Sil.* 4, 129. ni vano cassa volatu Mentitur superos praepes, i. e. non veram Deorum mentem monstrat. Plura laudat *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 21, 183. qui adire jubet *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 81.] ℙ De eo, qui alterum plane refert. *Sil.* 2, 636. Vos etiam primo, gemini, cecidistis in aevo, Eurymedon fratrem, et fratrem mentite, Lycorma: Cuncta pares. *Mart.* 3, 43. Mentiris juvenem tinctis, Lentine, capillis. *Arnob.* 7, 250. de Aesculapio? In anguem convertisse se Deum, quo mentiri se posset, quisnam esset. ℙ De eo, qui non stat promissis. *Cic. Off.* 3, 24. *extr.* Sed quoniam promisit, si saltare in foro turpe ducet, honestius mentietur, si, etc. [*ψεύσεται. *Hotting.: wird sein Versprechen ableugnen:* quod refutat *Beier.*, recte *mentietur* accipiens pro *mentitus fuerit*, ἐψευκέναι μελλήσει. Verbi enim futurum probe poni in re praeterita, sed nondum explorata.] *Catull.* 110, 3. Tu, quod promisti mihi, quod mentita, inimica es. *Prop.* 2, 13, 57. Mentiri noctem, promissis ducere amantem. ℙ Tribuitur et rebus inanimis, et significat similitudinem alicujus rei habere, imitari, simulare, cum re vera sit aliud. *Virg. Ecl.* 4, 42. Nec varios discet mentiri lana colores. [*V. *Spald.* ad *Quint.* 8, 3, 6.] *Plin.* 35, 6, 29. Color, qui chrysocollam mentitur. *Claud. Laud. Stil.* 2, 248. oceanique aestum mentitur amictus. *Id. III. cons. Honor.* 140. de dracone picto: vivitque receptis Flatibus, et vario mentitur sibila tractu. *Mart.* 5, 39. semel fac illud, Mentitur tua quod subinde tussis, *h. e.* mor re, quod tussis tua, cito fore, pollicetur, sed nos fallit. *Claud. IV. cons. Honor.* 527. felix arcus, certique petitor Vulneris, et jussum mentiri nescius ictum, *h. e.* fallere. ℙ Part. *Mentiens* V. s. l. ℙ *Mentibor* pro *mentiar* (quod in verbis quartae non est infrequens) *Pl. Mil.* 1, 1, 35. Et assentandum est, quidquid hic mentibitur. ℙ Olim *mentio, is*, activa positione dictum fuit, teste *Prisc.* 8, 799. [*V. *Intpp.* ad *Grat. Cyn.* 91. et *Ov. Met.* 10, 28.] Hinc passive. *Modest. Dig.* 48, 10, 28. Si a debitore, praelato die, pignoris obligatio mentiatur, etc. [*V. *Duk. de Lat. Ict. Vett.* 382. Pertinet huc locus *Pl. Mil.* 2, 2, 101. vera ut esse credat, quae mentibitur: ubi *mentibitur* impers. passiva significatione positum, pro eo, quod est: in quibus mendacium fiet, quae mendacia hic proferentur; *quae* autem accusativus est ad graecam dicendi normam. Ita *Lindemannus.*]

MENTĪTĬO, onis, f. mendacium. *Auct. ad Her.* 3, 2. *med.* Dolus consumitur in pecunia, pollicitatione, dissimulatione, maturatione, mentitione. Al. leg. *mentione.*

MENTĪTUS, a, um, part. a *mentior:* qui mentitus est. Active. *Lucan.* 3, 198. populum Pholoe mentita biformem, *h. e.* fabulata centauros. *Ov. Amor.* 2, 19, 11. sani capitis mentita dolores; et *Met.* 11, 281. Mentitusque fugae causam. Adde *Prop.* 4, 7, 58. ℙ De eo, qui promissis non stetit. *Claud. Cons. Prob.* et *Olybr.* 108. geminisque fidem mentita tyrannis. V. MENTIOR. ℙ Ad inanima quoque transfertur, et significat fallere, imitari, simulare, cum re vera sit aliud. *Hor. Ep.* 1, 7, 87. Spem mentita seges. *Lucan.* 9, 820. virgas mentita Sabaeas Toxica. ℙ Passive est fictus, simulatus, falsus. *Virg. A.* 2, 422. primi clypeos mentitaque tela Agnoscunt. In *carm.* ap. *Suet. Oth.* 3. Cur Otho mentito sit, quaeritis, exsul honore. *Ov. Met.* 5, 326. Et se mentitis Superos celasse figuris. *Plin. ep.* 6, 20. *med.* Fictis mentitisque terroribus vera pericula augere. *Val. Fl.* 7, 155. Non jam mentitae vultum vocemque resumit Chalciopes. [**Plin. Pan.* 81, 3. mentita sagacitas: ubi *Gierig. mentita* neutrali sensu accipi posse dicit, quae imitatur, assimilat: quod parum videtur. V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 11, 73. mentita sacra.]

MENTO, onis, m. μακρόγενυς, mentum habens solito majus. *Arnob.* 3, 108. Esse dicendum est quosdam capitones, silunculos, frontones: in his alios mentones, naevios atque nasicas. Hinc C. Julius Mento cos. ann. U. C. CCCXXIII. ap. *Liv.* 4, 26.

*MENTONŌMON, i, aestuarium quoddam, sive pars littoris Oceani Germanici. *Plin.* 37, 2. Pytheas Guttonibus Germaniae genti adcoli aestuarium Oceani, Mentonomon nomine, spatio stadiorum sex mille. *B. A.*

MENTOR, oris, m. nomen celeberrimi artificis in vasis argenteis caelandis. *Plin.* 33, 12, 53. et 7, 38, 39. scribit, quatuor omnino paria ab eo facta fuisse, atque in templo Dianae Ephesiae in Asia, et in Capitolio Romae consecrata, tutius ut asservarentur, utriusque templi incendio periisse. *Id.* 33, 11, 53. L. Crassus orator duos scyphos Mentoris artificis manu caelatos sestertiis C. emptos habuit, *h. e.* centum mill. ℙ Metonymice. *Juven.* 8, 104. rarae sine Mentore mensae. *Mart.* 11, 11. Te potare decet gemma, qui Mentora frangis.

*MENTORES, um, Μέντορες, populi Liburniae. *Plin.* 3, 21. *B. A.*

MENTOREUS, a, um, adj. ad Mentorem pertinens. *Prop.* 1, 14, 2. Lesbia Mentoreo vina bibas opere. *Mart.* 4, 39. Solus Mentoreos habes labores. *Id.* 9, 60. Pocula Mentorea nobilitata manu.

MENTŪLA, ae, f. πέος, membrum virile: [videtur esse dimin. menti, a motu enim nomen habet, unde Graecis σάθη dicitur a σάω, agito. *F.*] *Catull. Mart.* et *Auct. Priap.* ℙ Ap. *Catull.* est etiam non semel convicium in hominem impurum.

MENTŪLĀTUS, a, um, adj. mutoniatus, πεώδης. *Auct. Priap.* 37. *extr.* Deus Priapo mentulatior non est.

MENTUM, i, n. γένυς, γένειον, pars capitis ori subjecta, et prominens, seu malae inferioris media et ima pars, ut *Cels.* loquitur 8, 1. *med.*, unde barba nascitur. [A motu frequenti nomen habere videtur, illud enim movemus, quoties loquimur, aut edimus: μένος porro Graecis est impetus, unde μένομαι pro μαίνομαι, agitor. *F.*] *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Rictum Herculis ac mentum paulo attritius, quod in precibus id osculari solent. *Id. Or.* 2, 66. Mentum in dicendo intorquere. *Ov. Pont.* 2, 6, 14. Mento manum supponere. *Plin.* 31, 3, 27. Ex edito speculantur proni, terram mento attingente. *Id.* 11, 45, 103. Antiquis Graeciae in supplicando mentum attingere mos erat. *Virg. A.* 6, 809. nosco crines incanaque menta Regis Romani, *h. e.* barbam canam. Adde *Mart.* 11, 84. ℙ Urbane. *Petr. fragm. Trag.* 43. *Burm.* Et, quod ei mentum sustulit, hereditatem accepit. Sed phrasis est plebeja. ℙ Proprie uni homini est, ut ait *Plin.* 11, 37, 60., nihilominus et de brutis dicitur per similitudinem. *Id.* 8, 50, 76. Dependet caprarum mento villus. *Virg. G.* 3, 53. de bove: Et crurum tenus a mento palearia pendent; et *ib.* 311. barbas, incanaque menta Cinyphii tondent hirci. ℙ Transfertur in architectura ad eam partem coronae propendentem, per quam aqua defluit. *Vitr.* 4, 3. *med.* Ad ipsum mentum coronae incidatur linea, quae scotia dicitur. ℙ Prisci *mentum* dixere pro *commentum*, inquit *Paul.* ex *Festo:* nempe a *meniscor*, unde *comminiscor* factum est.

*MENUI, sic dicta ab Indis est gemma, quae a Graecis *xanthos* vocatur. *Plin.* 37, 10. *B. A.*

MĔO, as, avi, atum, n. 1. διαβαίνω, πορεύομαι, vado, transeo: et dicitur saepe de iis, quae eunt redeuntque. *Plin.* 6, 14, 17. Interruptis angusto transitu jugis, ita ut vix singula meent plaustra. *Lucr.* 2, 150. Vapor per inane meat vacuum. *Ov. Met.* 15, 71. qua sidera lege mearent. *Id. Pont.* 1, 2, 81. ubi frigore constitit Ister, Dura meant celeri terga per amnis equo. *Sen. Med.* 836. meet in pectus venasque calor. *Tac. A.* 4, 5. *extr.* Triremes huc illuc meant. *Claud. in Ruf.* 1, 185. Nereus par semper, similisque meat, *h. e.* mare, quamvis plura influant flumina, non crescit. *Curt.* 3, 5. et 8, 4. Liberius meare spiritus coeperat. *Lucan.* 3, 640. Discursusque animae diversa in membra meantis. ℙ Universim pro ire, proficisci. *Hor. Od.* 1, 4, 17. Manes, et domus Plutonia, quo simul mearis, etc. *Sen. Herc. Fur.* 211. aliud

jussus ad bellum meat. *Tac. A.* 3, 34. Quoties divum Augustum in occidentem, atque orientem meavisse comite Livia? *Claud. I. cons. Stil.* 10. Ordine vota meant, *h. e.* procedunt, et succedunt.

MĔOPTE. V. SUOPTE.

MĔPHĪTĬCUS, a, um, adj. foetidus. *Sidon. ep.* 3, 13. Mephiticus odor.

MEPHĪTIS, is, f. *θειώδης ἀποφορά*, terrae putor ex aquis maxime sulphuratis atque corruptis proveniens, et in nemoribus gravior ex densitate silvarum. *Serv.* in *A.* 7, 84. Aliqui, *Servio* teste loco citato, Mephitim Deum esse volunt, Leucotheae connexum, sicut est Veneri Adonis, Dianae Virbius. Alii Junonem intelligunt, quam aerem esse constat. Omnis autem putor ex corruptione aeris nascitur, sicut bonus odor ex aere incorrupto. Igitur Mephitis erit Dea avertens molestiam odoris gravissimi, id est graveolentiae. *Virg. ib.* saevamque exhalat opaca mephitim. *Pers.* 3, 99. Gutture sulphureas lente exhalante mephites. *Plin.* 2, 93, 95. docet, Mephitis aedem fuisse Amsancti in Hirpinis, ubi specus erat mortiferum spiritum exhalans. Etiam prope moenia Cremonae templum Mephitis fuit, teste *Tac. H.*, 3, 34. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 96, 10.

MĔRĂCĔ, adv. mere, pure. *Cels.* 1, 3. *f.* Per autumnum cibo jam paulo plenióre uti licet; minus, sed meracius bibere. *Scrib. Comp.* 170. Vini mixti meracius cyathi quatuor. *Sidon. ep.* 4, 1. Purius, fortius, meracius amat. *Solin.* 33. *med.* Superficies sardonychis probatur, si meracius rubeat.

MĔRĂCŬLUS, a, um, adj. dimin. meraci. *Plin.* 20, 19, 80. et *Cels.* 3, 19. Opium ex vino meraculo si protinus detur. Et per syncopen *Pl. Cas.* 3, 5, 15. Meraclo se percussit flore Libyco. Alii leg. *meraco.*

MĔRĂCUS, a, um, adj. *ἄκρατος*, merus, purus, solus: et fere de vino dicitur, cui nihil aquae admixtum sit. Sunt qui putant, dici de vino, cui parum admodum aquae insit, *merum* autem de eo, cui nihil. [*Ita constituit discrimen *Hard.* ad *Plin.* 23, 1, 23. Sed aliam eamque magis convenientem discrepantiam *Doederl.* 3, 206. vidit in eo, quod *merus* de cujuscunque generis fluido, *meracus* proprie de vino puro tantum dicatur: unde *meracus* non pro forma secundaria adject. *merus*, sed pro adjectivo v. *merum* esse accipiendum, quod usu *κατ' ἐξοχήν* substant. factum sit.] *Cic. N. D.* 3, 31. *f.* Si medicus sciat, eum aegrotum, qui jussus sit vinum sumere, meracius sumpturum. *Cels.* 1, 3. *med.* Cibum modicum, potiones meracas assumere; et *med.* Vinum austerum meracum; et *infra:* Vinum dilutius pueris, senibus meracius. *Prop.* 2, 24, 27. Ah pereat, quicumque meracas repperit uvas. ℙ Dicitur et de aliis rebus, quae purae sunt. [*Cic. Rep.* 1, 43. Cum populus . . . non modice temperatam, sed nimis meracam libertatem sitiens hauserit. — Imitatus est hunc locum *Liv.* 39, 26. Velut ex diutina siti nimis avide meram haurientes libertatem. Laudat *Doederl.* 3, 205. sq. ubi v.] *Hor. Ep.* 2, 2, 137. Expulit helleboro morbum bilemque meraco. *Pers.* 4, 16. Anticyras melior sorbere meracas. *Sidon. ep.* 3, 10. Meracissimus scientiae fons. *Cic. de re publ.* (ed. *A. Maio*) 1, 43. Meraca libertas. *B. A.*

*MERĀLIS, e, adj. ad merum pertinens. *Marcell. Empir.* 27. Meralem calicem jejuno dare. *B. A.*

MERCĀBĬLIS, e, adj. qui emi potest. *Ov. Amor.* 1, 10, 21. Stat meretrix certo cuivis mercabilis aere.

MERCĀLIS, e, adj. mercabilis. *Impp. Dioclet. et Maximian. Cod.* 4, 7, 6. Mercalem te habuisse uxorem proponis.

[MERCĀTILLĀ vel Mercantilla, ae, f. dimin. a *mercando*, parva negotiatrix. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 73. Flavia Mercatilla. Alia ap. *Mur.* 1691, 6. Julia Mercantilla. *F.*]

MERCĀTĬO, onis, f. emptio, et venditio, *ἐμπόρευσις*. *Gell.* 3, 3. *f.* Pecunia omni in mercationibus perdita. *Firm. Math.* 3, 8. *f.* Sua vendere assidua mercatione.

MERCĀTOR, oris, m. *ἔμπορος*, qui mercatur. [*Nostr. *Grosshändler.*] *Cic. Or.* 70. Neque me divitiae movent, quibus omnes Africanos et Laelios multi venalicii mercatoresque superarunt. *Id. Off.* 1, 42. Sordidi etiam putandi, qui mercantur a mercatoribus, quod statim vendant. *Caes. B. G.* 4, 3. Multi ad eos mercatores ventitant. [*Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 245. Mercator, omnis generis mercium transmarinarum. *F.*] [*Curt.* 10, 1, 85. Adjiciebant navigia, quae lixas mercatoresque vexissent. ℙ Translate. *Cic. in Sen.* 4. *med.* Non consules, sed mercatores provinciarum, ac venditores vestrae dignitatis.]

MERCATORĬUS, a, um, adj. *Pl. Bacch.* 2, 3, 2. ecquae advenerit In portum ex Epheso navis mercatoria.

MERCĀTŪRĂ, ae, f. *ἐμπορική*, negotiatio, ars, seu actus mercandi. *Cic. Off.* 1, 42. *f.* Mercatura autem, si tenuis est, sordida putanda est, sin magna et copiosa, multa undique apportans, multisque sine vanitate impertiens, non est admodum vituperanda. *Cic. Verr.* 2, 5, 28. Qui a praedonibus erant capti, cum mercaturas facerent. ℙ Item ipsae merces, quibus mercatura fit. *Pl. Trin.* 2, 2, 51. Mercaturamne, an venales habuit, ubi rem perdidit? ℙ Translate. *Cic. Off.* 3, 2. Suscepisti onus grave et Athenarum, et Cratippi, ad quos cum tanquam ad mercaturam bonarum artium sis profectus, etc. Ita legit etiam *Non.* 3, 134. et 5, 35. Alii tamen *ad mercatum.* [*Adde *Cic. N. D.* 1, 44. Non erit ista amicitia, sed mercatura quaedam utilitatum suarum.]

MERCĀTUS, a, um, part. a *mercor*, qui mercatus est. Active. *Hor. Sat.* 2, 6, 11. qui mercenarius agrum Illum ipsum mercatus aravit. ℙ Passive *ὠνησάμενος*, emptus. *Plin.* 37, 2, 10. Sestertiis centum quinquaginta millibus trullam unam non ante multos annos mercatam a matrefamilias, nec divite. *Prop.* 1, 2, 5. Naturaeque decus mercato perdere cultu. *Sall. fragm.* ap. *Non.* 2, 535. Pars sua negotia sequebantur commeatibus mercatis.

MERCĀTUS, us, m. *ἐμπόρευμα*, mercandi actus. *Cic. Phil.* 2, 3. Cum domi tuae turpissimo mercatu omnia essent venalia. [*Nempe *Phil.* 3, 12. Antonius dicitur immunitates vendidisse, civitates liberasse, provincias et imperii populi Romani jura sustulisse etc. earumque rerum domesticum mercatum instituisse. Laudat haec *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] ℙ Pro emporio, seu loco, ad quem mercatores emendi vendendique gratia conveniunt. *Liv.* 1, 30. Frequens mercatus. [**Suet. Ner.* 28. Circa conventus mercatusque Graeciae.] ℙ Item pro nundinis, quibus mercatores congregantur ad emendum et vendendum. *Cic. Verr.* 2, 2, 53. Tanto mercatu praetoris indicto, concurritur undique ad istum Syracusas. Sic *Id. Tusc.* 5, 3. Habere mercatum. ℙ Item pro quocumque conventu. *Just.* 13, 5. Litterae recitatae praesente universa Graecia, in mercatu Olympiaco.

[MERCĔDĀRĬUS. V. MERCEDONIUS. *F.*]

MERCĒDĬCIUS, mercenarius, quod mercede se tueatur. *Paul.* ex *Festo. Dacerius* mallet *mercedituus* propter illa *mercede tueatur.*

[MERCĒDĪNUS. V. v. sq. *F.*]

[*MERCĒDONĬUS vel Merkedonius, a, um, adj. *μερκηδόνιος*, ad mercedem solvendum pertinens. *Paulus* ex *Festo:* Mercedonias *(dies)* dixerunt a mercede solvenda. *Gloss. Isid.* Mercedonius, qui solvit mercedem. Mercedarius, qui dat mercedem pro labore sibi impenso. ℙ *Merk.* est nota in *Vet. Kalend. Rom.* ap. *Grut.* 133. addita *prid. Id. Julias*, et aliquot sqq. diebus, itemque *XII. Kal. Oct.* et sqq., denique *XIV. Kal. Dec.* et sqq. *Merkedinos*, vel *Merkedonios* dies interpretatur *Scalig. de emend. temp. l.* 2. p. 177. a Merkedona Dea dictos, quae praefuerit mercedibus, et pensionibus solvendis: id apparere, inquit, in mense Julio, quo inquilini *τὸ ἐνοίκιον*, mercedem pendebant, et migrabant ex aedibus in alias. Ceterum *merkedinus*, *μερκεδῖνος*, vel *mercedonius*, *μερκηδόνιος*, mensis dictus intercalaris ille Numae alternis biennii XXII. et XXIII. dierum, de quo nomine miratur *Scalig.*, nullam mentionem superesse, nisi ap. *Plutarch.* in *Numa* 18. et in *Caes.* 59. (Adde ap. *Lydum de mensib.*) Ad eundem tamen recte referenda sunt *Tert. Idol.* 13. verba, quae legesis ap. *Morcell. de stil. Inscr. Lat.* T. 1. p. 74., ubi alia multa huc pertinentia. V. et *Danieli Numism. Capuana* p. 105. et sqq. Alia porro de hujus vocis interpretatione est sententia *Petr. Fr. Fogginii* in *Verr. Fl. Fast.* p. 124. et 135. *F.* et *B. A.*]

MERCĒDŬLĀ, ae, f. dimin. mercedis. *Cic. Or.* 1, 45. Itaque ut apud Graecos infimi homines mercedula adducti ministros se praebent in judiciis oratoribus. *Id. Att.* 13, 11. Constituere mercedulas praediorum, constituere, quantum solvere debeant, qui praedia locata conduxerunt. *Sen. Ben.* 6, 15. Medico mercedulam debere.

MERCĒNĀRĬUS, a, um, adj. *μισθοφόρος*, mercede conductus, pretio comparatus: cui *gratuitus* opponitur. *Cic. Leg.* 1, 18. Liberalitas gratuitane est, an mercenaria? si sine praemio, benigna est, gratuita: si cum mercede, conducta. *Id. Pis.* 21. Tribuit se mercenarium comitem regi Alexandrino. *Liv.* 24, 49. Mercenarium militem in castris neminem ante, quam tum Celtiberos, Romani habuerunt. [**Id.* 30, 8. Quem, bene meritum de se et gentesua, mercenariis armis in Africam oppugnatum venisset.] *Cic. Fam.* 3, 11. *med.* Mercenarii testes. [*i. e. pecunia corrupti.] *Id. Verr.* 2, 5, 21. Audite decretum mercenarii praetoris. [**Ib.* 1, 43. ubi agitur de edicto Verris, quo praeter jus et fas P. Annii secundis heredibus hereditatem liberis ereptam addixerat; dicitur caput ejus edicti multis verbis mercenario prooemio ornatum; nempe quia ob illud edictum magnam pecuniam a L. Annio, qui erat institutus heres secundum filiam, acceperat.] *Nep. Eum.* 1. Apud nos re vera, sicut sunt, mercenarii, scribae existimantur. *Plin.* 10, 63, 63. Ancilla mercenariae stipis. *Hor. Ep.* 1, 7, 67. ille Philippo Excusare laborem, et mercenaria vincla, *h. e.* officium et munus praeconis, quod mercedis et lucri gratia exercebat, eoque detinebatur. ℙ Absolute est opera mercede conducta, h. e. homo liber conducticius, ut *Varr. R. R.* 1, 17. loquitur. *Pl. Poen. a.* 2. *extr.* In hunc diem jam tuus sum mercenarius. *Cic. Off.* 1, 13. *f.* Non male praecipiunt, qui ita jubent uti servis, ut mercenariis: operam exigendam, et justa praebenda. [*Adde *ib.* 42, 150. Illiberales autem et sordidi quaestus mercenariorum omniumque, quorum operae, non artes, emuntur: est enim in illis ipsa merces auctoramentum servitutis: ubi comparat *Degen Plat. Rep.* 2. p. 371. E. *οἱ πωλοῦντες τὴν τῆς ἰσχυος χρείαν, τὴν τιμὴν ταύτην μισθὸν καλοῦντες, κέκληνται — μισθωτόι.*] *Cic. Cluent.* 59. Ennius egens quidam, mercenarius Oppianici. *Petr. Sat.* 103. Mercenarius meus, ut ex novacula comperistis, tonsor est. *Sen. Ben.* 3, 22. Servus, ut placet Chrysippo, perpetuus mercenarius est.

MERCES, ēdis, f. *μισθός*, pretium, quod pro opera et labore alicui persolvitur. [*Nostr. *Tagelohn*, *Arbeitslohn.* In cdd. saepissime nom. *mercis* leg. pro *merces.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 344. et 5, 123. Etymon est a *mereo.*] *Sall. Cat.* 38. Juventus, quae manuum mercede inopiam tolerabat. [*Ex iis, quae Noster alieno loco laudaverat, huc pertinent ista: *Gell.* 5, 3. Protagoras victus quaerendi gratia in mercedem missus, ut mercenariam operam locaret; et *Cic. Div.* 1, 41. *f.* Ne ars tanta abduceretur ad mercedem atque quaestum. — Aliud exemplum hoc est. *Cic. Verr.* 2, 1, 56. Quantum paucae operae fabrorum mercedis tulerunt. Inde transfertur ad milites, significatque id, quod copiis auxiliariis stipendii loco datur. Noster laudaverat *Caes. B. G.* 1, 31. Uti ab Arvernis Sequanisque Germani mercede arcesserentur. Adde *Curt.* 6, 5, 7. Quo victo applicaverant se Graecis mercede apud Persas militantibus; et 7, 10, 11. et equites mille adduxerant mercede militaturos. ℙ Hinc i. q. honorarium, nostr. *Ehrensold.* A *Forc.* haec adscripta erant. *Cic. Acad.* 4, 30. *f.* Minam Diogenes reddet: ab eo enim Stoico dialecticam didicerat: haec autem merces erat dialecticorum. *Id. Phil.* 2, 4. Magister, qui te tanta mercede, nihil sapere docuit. Addenda nobis haec visa sunt: *Id. Or.* 1, 28. Apollonius quum mercede doceret. *Suet. Gr.* 7. (Gnipho grammaticus) nec unquam de mercedibus pactus; et *Rhet.* 5. Quanta merces rhetori est data. ℙ De praemio a litigatoribus patronis dato. *Suet. Ner.* 17. ut litigatores pro patrociniis certam justamque mercedem — darent; et *Caes.* 29. Aem. Paulum C.que Curionem — ingenti mercede defensores paravit. ℙ De stipendio histrionum. *Id. Tib.* 34. Mercedibus scenicorum recisis: ubi v. *Brem.* ℙ De lucro, quem quis contra jus fasque facit accepta pecunia in rebus contra rempublicam, contra morum probitatem perficiendis. *Bestechungslohn.* A Nostro haec in medium prolata exempla erant: *Cic. Verr.* 2, 5, 20. Pretio atque mercede minuere majestatem reipubl. *Liv.* 25, 33. Magna mercede pacisci cum aliquo, ut, etc. *Cic. Rosc. Am.* 29. mercedem accipere ab aliquo. *Verr.* 2, 3, 32. Mercedem alicui dare operae, pretiumque impudentiae. Adde *Att.* 1, 16. (in causa Clodii incesti crimine accusati) etiam noctes certarum mulierum atque adolescentulorum nobilium introductiones nonnullis judicibus pro mercedis cumulo fuerunt. *Pis.* 13. Quis nos non modo consules, sed liberos fuisse putet, quorum mens fuit oppressa praemio, lingua adstricta mercede. — Porro non dubitavimus hic adscribere ista: *Sall. Fragm.* p. 63. Eumenem, cujus amicitiam gloriose ostentant, initio prodidere Antiocho, pacis mercedem. *Vell.* 2, 23, 5. Et qui fuisset locuples, fieret nocens, sui quisque periculi merces; et *ib.* 28, 3. neque occisi hostis, quam civis, uberius foret praemium; fieretque quisque merces mortis suae, i. e. interfectus praemium percussoris est, quod occisorum bona percussoribus statim dividebantur. *Flor.* 3, 13, 7. Misera resp. in exitium suum sui merces erat: ubi in hac locutione illustranda copiosus est *Freinshem.* Eandem rem sic expressit *Sen. Cons.* ad *Marc.* 20. p. 280. nec vidisset divisa percussoribus occisorum bona, ut etiam de suo perirent: ubi v. *Lips. Liv.* 5, 49. priusquam infanda merces perficeretur, i. e. auri pondus, quod pro libertate et vita Romani promisissent, solveretur. ℙ Tum in universum de cujuscunque generis praemio dicitur et bono et malo sensu. Huc primum referri poterant hi loci: *Suet. Vesp.* 18. Praestantes poetas nec non et artifices — insigni congiario magnaque mercede donavit. *Cic. Fin.* 2, 31. Probitas praemiorum mercedibus evocata. Tum sequi debebant ista: *Id. Verr.* 2, 5, 51. mercedem alicujus rei constituere. *Id. Q. Fr.* 3, 3. *f.* alicui proponere; et *Amic.* 21. Exigere ab aliquo. *Juven.* 7, 157. Mercedem solvere.] ℙ Translate. *Hor. Od.* 1, 27, 13. Cessat voluntas? non alia bibam Mercede. *Cic. Rosc. Am.* 29. Una mercede duas res assequi velle. V. FIDELIA. *Hor. Od.* 3, 2, 25. Est et fideli tuta silentio Merces. *Sil.* 13, 663. Ipsa quidem virtus sibimet pulcherrima merces. ℙ [*Significat *merces* etiam id, quod quis parandi convivii causa pro parte sua in medium confert. *Nep. praef.* 5. Nulla Lacedaemoni tam est nobilis vidua, quae non

ad coenam eat mercede condictam: ita *Goerenz.* ad *Cic. Fin.* 2, 20, 64. emend. pro vulg., *quae non ad scenam eat, mercede conductam.* V. *Brem.*] ¶ De poena, supplicio. *Liv.* 39, 55. Debuisse gravem temeritatis mercedem statui. [*Adde 2, 36. Merces spreti numinis. *Lucan.* 5, 286. usque adeo soli civilibus armis Nescimus cujus sceleris sit maxima merces?] ¶ Saepe dicitur de pretio, quod acquirimus ex locatione agrorum, et domuum. *Cic. Att.* 12, 32. Ut sumptus hujus peregrinationis accommodet ad mercedes Argileti et Aventini; et *ib.* 15, 20. *med.* Mercedes dotalium praediorum. [*Plura *Cic.* exempla praebet *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.] *Caes. B. C.* 3, 21. Mercedes habitationum annuas conductoribus donavit. [*Hauszins.*] *Suet. Caes.* 20. Publicanos remissionem petentes tertia mercedum parte relevavit, *h. e.* pensionum, quas pro vectigalibus redemptis solvebant reipublicae. [*Nostr. *Pacht.* Laudat *B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 504. *Polyb.* 6, 17, 5. ἀπολῦσαι τῆς ἐργωνίας; et *Dio.* 38, 7. ἐκδικίας τινὸς τυγχάνειν.] ¶ Item de usuris pecuniae fenori datae. *Hor. Sat.* 1, 2, 14. Quinas hic capiti mercedes exsecat. [*Schol. Porph.*: ad illud pertinet, quod avari feneratores, cum dent usurariam pecuniam, primi mensis usuras capiti ipsius sortis statim amovebant.] Adde *ib.* 3, 88. ¶ Universim est fructus, lucrum. *Grat. Cyn.* 176. O quanta est merces, et quantum impendia supra! ¶ Interdum merces data atque adeo impensa, detrimentum, damnum. *Cic. Fam.* 1, 9. Tamen in molestia gaudeo, te eam fidem cognoscere hominum non ita magna mercede, quam ego maximo dolore cognoram. *Id. Tusc.* 3, 6. Nam istuc nihil dolere non sine magna mercede contingit, immanitatis in animo, stuporis in corpore. [*V. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v.] *Sil.* 7, 545. magna mercede piabunt Erroris rabiem, et nostrum violasse parentem, *h. e.* magno suo malo. *Sen. Tranq.* 11. Magna quidem res tuas mercede colui, *h. e.* magna mea impensa et cura. Adde *Plin. praef. l.* 7. ¶ *Merces* rectus casus pro *merx* usurpatum est a *Sall. fragm.* ap. *Char.* 1, 27.

MERCĬMŌNIUM, ii, n. idem fere quod merx. *Pl. Amph. prol.* 1. Ut vos in vostris voltis mercimoniis Emundis vendundisque me laetum lucris Afficere. *Tac. A.* 15, 38. Ubi per tabernas, quibus id mercimonium inerat, quo flamma alitur, simul coeptus ignis, etc.

MERCOR, aris, atus sum, dep. 1. ἐμπορεύομαι, lucri causa merces commuto, mercaturam facio. *Pl. Merc. prol.* 82. Dico iturum esse me mercatum, si velit. ¶ Speciatim saepissime est emere, seu vendendi causa, seu habendi, ὠνέομαι. *Hor. Sat.* 2, 3, 24. Hortos egregiasque domos mercarier unus Cum lucro noram. *Cic. Off.* 1, 42. Qui mercantur a mercatoribus, quod statim vendant. *Id. Flacc.* 20. Fundum mercatus est de pupillo Meculonio. *Id. Rosc. Am.* 46. Authepsa illa, quam tanto pretio nuper mercatus est. *Ter. Eun.* 3, 5, 21. quidam Eunuchus, quem mercatus fuerat frater Thaidi. *Plin.* 9, 18, 31. Quanti mercatura mullum luxuria, suburbanis litoribus inventum? *Pl. Capt.* 2, 2, 8. servi Quos tam grandi sum mercatus praesenti pecunia. ¶ [*Metaphorice, largitione et corruptelis aliquid sibi parare. *Cic. Verr.* 2, 2, 49. *f.* Ab isto et praeco, qui volint, istum ordinem pretio mercatus est. *Liv.* 23, 28. Hannibalem transitus quosdam pretio mercatum. *Tac. H.* 3, 55. Stultissimus quisque pecuniis mercabatur. ¶ Redimere. *Cic. Att.* 9, 4. Ego haec officia mercanda vita puto. *Prop.* 2, 34, 71. Pomis mercaris amorem; et 2, 16, 15. Ergo muneribus quivis mercatur amorem? ¶ Pass. *Plin* 34, 11, 25. Jam quidem facta emplastra mercantur.] ¶ [Part. *Mercans* ap. *Suet. Aug.* 75. Solebat incerto casu spem mercantium vel frustrari, vel explere. *Mercandus* ap. *Cic. Att.* 9, 5. Haec officia mercanda vita puto. *F.*] ¶ *Mercassitur*, antique, mercatus fuerit. *Inscr.* ap. *Grut.* 512. *lin.* 20. Qui eo nomine ab populo mercassitur.

MERCŬRĬĀLIS, is, adj. Ἑρμαῖος, ad Mercurium pertinens. *Appul. Met.* 11. Ibat tertius antistes attollens palmam auro subtiliter foliatam, nec non Mercurialem etiam caduceum. *Macr. Somn. Scip.* 2, 4. Cursus Mercurialis, *h. e.* Mercurii planetae. ¶ *Mercurialis* item appellatus est, qui quaestui faciendo incumbit, quia Mercurius lucri et mercaturae Deus habebatur. *Hor. Sat.* 2, 3, 24. Hortos, egregiasque domos mercarier unus Cum lucro noram: unde frequentia Mercuriali Imposuere mihi cognomen compita. [*Heindf.*, q. v., leg. *Mercuriale*, intelligitque *cognomen Mercuriale* de ipso Mercurii nomine. Voss. vertit: *daher des Mercurius Liebling volle Versteigerungshallen mich zubenahmten.*] Hinc *Pers.* 5, 112. Nec gluto sorbere salivam Mercurialem? *h. e.* salivam, quam in ore movet lucri cupiditas. V. *Pl. Amph. prol.* ¶ *Mercuriales* etiam dicti sunt, qui cooptati fuerunt in mercatorum collegium, quod Romae ann. U. C. CCLIX. institutum, et Mercurio aedem prope circum maximum Idibus Majis dedicatam fuisse narrat *Liv.* 2, 21. et 27., ad sedandas nempe, ut probabile videtur, civiles turbas, quae in Urbe propter foeneratorum acerbitatem, et propter nexos ob aes alienum inter patres plebemque excitatae fuerant. V. *Ov. Fast.* 2, 663. et sqq. *Cic. Q. Fr.* 2, 5. M. Furium Flaccum, equitem R., hominem nequam, Capitolini, et Mercuriales de collegio ejecerunt, ad pedes uniuscujusque jacentem. V. CAPITOLINUS. ¶ Postea etiam Beneventi, et Rudiis, et alibi fortasse institutum fuit idem *Mercurialium* collegium, qui e libertino plerumque genere erant, et decurionibus, atque Augustalibus inferiores ante plebem censebantur, quemadmodum in Urbe equites R. inter senatores, et plebem: eodem item loco fuisse constat Apollinares Mutinae, ut multis nuper docuit *Cavedonius Ant. marm. Moden.* p. 187. et sqq., Concordiales Patavii, Martiales Larini, etc. Differunt tamen mercatores, et Mercuriales: hi enim in collegium cooptati fuerunt, illi vero mercaturam quidem exercebant nulli collegio adscripti. *Inscr.* ap. *De-Vita Ant. Benev.* p. 165. Cn. Rustius Cn. L. Festivos Mercuria*lis*, et mercator sibi, etc. Alia ap. *eund. ib.* L. Helvio L. L. Hilaro nummulario Mercuriali, L. Helvio L. L. Paeto nummulario. Ex harum priore apparet, Mercuriales fuisse etiam mercatores, ex altera vero non modo mercatores, sed etiam nummularios in Mercurialium collegium adscriptos esse. Alia Rudiis reperta ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 21. M. Tuccius Augazo ob cujus (*filii*) memoriam promisit municipib. Rudin. HS. LXXX. N̄., ut ex reditu eorum die natalis fill sui omnibus annis viscerationis nomine dividatur decur*ionibus* sing. HS. XX. N̄., Augustalibus HS. XII. N̄., Mercurialib. HS. X. N̄., item populo viritim HS. VII. N̄. ¶ Item de viris eruditis, et lyricis poetis, qui in ejus Dei tutela esse dicuntur. *Hor. Od.* 2, 17, 27. Me truncus illapsus cerebro Sustulerat, nisi Faunus ictum Dextra levasset, Mercurialium Custos virorum. V. *Od.* 1, 10. ubi curvae lyrae parens Mercurius dicitur; et *Ov. Fast.* 5, 667. ¶ *Mercurialis*, quam nos: *Bingelkraut*, herba est a Mercurio inventa, quae et linozostis, et parthenion dicitur, et Graece a multis Hermupoa, Ἑρμοῦ πόα. Duo ejus genera, masculus et femina, quae efficacior, caule cubitali, interdum ramoso in cacumine, ocimo angustioribus foliis, geniculis densis, alarum cavis multis, semine in geniculis dependente: feminae copioso, mari juxta genicula stante, rariori ac brevi contortoque: feminae soluto et candido: folia maribus nigriora, feminis candidiora: radix supervacua, praetenuis. Varios habet in medicina usus, praecipue solvendae alvo et conceptionibus juvandis. *Cato R. R.* 158. Herbae mercurialis, non multum. *Seren. Sam.* 33. Mercurialis item capitur communiter herba. V. *Plin.* 25, 5, 18. *n.* 1. *Cato R. R.* 158. *Appul. de herb.* 83. *Scribon. Larg. compos.* 13. Adde 135 et 184. ¶ *Pagus Mercurialis* vicus fuit Africae Propriae, in Zeugitana. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. erud. antiq.* p. 191. *B. A.* [*Ceterum totum hunc locum probe refinxit atque emendavit *F.*]

MERCŬRĬŎLUS, i, m. parvus Mercurius, parvum sigillum ebeninum Mercurium repraesentans. *Appul. Apol.* bis.

MERCŬRĬUS, ii, m. Hermes, Ἑρμῆς, filius Jovis tertii, et Majae Atlantis filiae: dictus a mercibus, quia praeest lucro, rebus emendis, ac vendendis. ¶ Mercurii plures a priscis theologis numerantur. Primus fuit filius Jovis primi, et Cylenes Nymphae Arcadicae. Secundus natus est ex Libero, et ex Proserpina. Tertius ex Coelo et Die. Quartus ex Nilo. Hic Trismegistus appellatus est, hoc est ter maximus, quod summus sacerdos esset, sapientissimus philosophus, rex potentissimus. Quintus ex Mercurio filio Nili. Sextus ex Jove tertio et ex Maja filia Atlantis. Paulo aliter *Cic. N. D.* 3, 22. ¶ Quae a variis Mercuriis gesta fuere, uni filio Majae fere tribuuntur. Praeesse credebatur eloquentiae. Unde linguam ei sacravit antiquitas, teste *Athenaeo* 1. Δειπνοσοφ. Apud *Arnob.* 3, 118. quasi *medicurrius* dictus est, et quod inter loquentes duos media currat, et reciprocetur oratio, nominis hujus concinnata est qualitas. Deorum nuncius dictus est. Nam per sermonem omnia cogitata enunciantur. Alas in capite, et pedibus Mercurii ponebant, ut significarent, sermonem velocem ferri per aerem. Habitus est etiam Deus mercatorum, possessionis, lucri. Hinc pingi interdum solet sinistra virgulam, dextera sacculum nummarium tenens. Deus etiam furum creditus est. Nam in loquendo furtive seducit. Palaestram, et lyram invenit, Argum interemit, Prometheum in Caucaso ligavit, Martem e duris carceribus liberavit. Hermaphroditum ex sorore Venere genuit. Functorum animas ad Inferos compellit, et, si opus sit, Orco evocat. *Hor. Od.* 1, 10., *Virg. A.* 4, 238. et sqq., *Ov. Fast.* 5, 663. et sqq., *Hyg. Astron.* 2, 7. etc. ¶ Idem esse dicitur, qui sol, ut est ap. *Macr.* V. dicta in ARGIPHONTES. ¶ Est etiam *Mercurius* unus ex septem planetis, cujus corpus cunctorum siderum minimum fere semper subest radiis solaribus. *Cic. N. D.* 2, 20. *f.* Infra hanc autem stella Mercurii est, ea στίλβων appellatur a Graecis, quae anno fere vertente signiferum lustrat orbem, neque a sole longius unquam unius signi intervallo discedit, tum antevertens, tum subsequens. ¶ *Dies Mercurii*, seu *Mercuris* sequioris Latinitatis tempore dictus est ille hebdomatis dies, quem ideo nunc Itali *mercore*, et *mercordi*, et *mercoledi* appellant. *Inscr.* ap. *Mur.* 402, 7. D. pridie Idus Augustas die Mercuris DD. NN. Theudosio Aug. XI. et Valentiniano puero florentissimo Caesare, *h. e.* ann. a Chr. n. CCCCXXV. Adde aliam ap. *Grut.* 1054, 8. ¶ *Mercurii* etiam dicuntur statuae quaedam, de quibus V. HERMA. ¶ [*Mercurius* item vocatur prominentia illa in scapulis jumentorum inter cervicem et dorsum, quam Itali vulgo *guidalesco*, vel *garrese* dicunt: fortasse ita appellatur, quia Mercurius fuit ex arcadia asinorum feracissima; is autem locus in jumentis, dum mercibus ferendis incumbunt, sagmate saepe premitur atteriturque. V. SCAPULAE. *Veg. Veter.* 2, 59. Hic enim collisiones nascuntur, cum nimis locus inaequali premitur pondere, vel indecente stratura mercurius, aut spina deteritur. *Id. ib.* 4, 3. A cirro, ubi desinit cervix, usque ad mercurium continentur calculi octo. *Pelag. Vet.* 9. Item ad clavum de mercurio, vel de dorso: et *mox:* Item si laesus fuerit mercurius supra dorsum, utilissimum est cauteriari subtiliter. *F.*] ¶ *Aqua Mercurii*, fons in via Appia, portae Capenae vicinus. *Ov. Fast.* 5, 673. ¶ *Tumulus Mercurii* prope Carthaginem Novam fuit, teste *Liv.* 26, 44. ¶ *Promontorium Mercurii* in Africa Propria fuit, in Zeugitana, Carthagini vicinum. Hodie est *Capo Bona. Liv.* 29, 27. *Mela* 1, 7. *Plin.* 3, 8. et 5, 4. ¶ *Oppidum Mercurii* in Aegypto fuit inferiore, in Heptanomide. *Plin.* 5, 9. ¶ *Mercurius* (dicta sunt *Gesneri*) in equi partibus quis sit, mihi non liquet. *Veg. Veter.* 4, 2. *B. A.*

MERDĂ, ae, f. σκῶρ, stercus. *Hor. Sat.* 1, 8, 37. Mentior at si quid, merdis caput inquiner albis Corvorum. *Mart.* 3, 17. Sed nemo potuit tangere: merda fuit. *Phaedr.* 4, 17. de canib.: Repente odorem mixtum cum merdis cacant. *Pelag. Vet.* 7. Merda leporina.

[MERDĀCĔUS, a, um, adj. qui merda inquinatur. *Auct. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 607. *Burm.* Et non laudatur mentula, merdacea est. Licenter paenultima corripitur in hoc versu, cujus auctor ad sequiorem pertinet Latinitatem. V. SMERDALEUS. *F.*]

MĔRĒ, adv. *Pl. Truc.* 1, 1, 22. Si semel amoris poculum accepit mere, Eaque intra pectus se penetravit potio, Extemplo et ipsus periit, et res, et fides. *Plin.* 33, 1, 4. Mere ferreum id erat, ut bellicae virtutis insigne. *Sic ed. *Hard.* Olim legebatur *more ferreum id erat et virt.* etc. *B. A.*

MĔRENDĂ, ae, f. ἄριστον δειλινὸν, ut in *Gloss. Philox.* habetur. *Paul.* ex *Festo* docet antiquis dictam pro prandio, quod medio die caperetur. *Non.* 1, 118. exponit cibum, qui post meridiem datur. A *meridie* ducit etiam *Isid. Orig.* 20, 2., sed *ib.* 3. derivari posse ait etiam a *merus*, quod pueris operariis merus panis daretur. Rectius *Scalig.* ad *Varr. R. R.* dici putat a *merendo*, quod sit proprie cibus, qui datur aere merentibus, *h. e.* mercenariis. Merendae tempus fuit circa meridiem, eaque vox vulgaris familiarisque idem significat ac prandium, quod stilo sublimiori convenit. V. PRANDIUM. *Pl. Most.* 4, 2, 49. puere, praeter speciem stultus es. Vide sis, ne forte ad merendam quopiam devorteris, Atque ibi meliuscule, quam sat fuerit, biberis. *M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 6. Ergo ab undecima noctis in tertiam diei partim legi ex agricultura Catonis, partim scripsi. Sed faucibus curatis abii ad patrem meum, et immolanti adstiti. Deinde ad merendam itum. Quid me censes prandisse? panis tantulum; cum conchim, caepas, et maenas bene praegnates alios vorantes viderem. Deinde uvis metendis operam dedimus, et consudavimus, et jubilavimus. Ab hora sexta domum redimus, etc. Hic vides, M. Aurelium multo ante horam sextam, seu ante meridiem, merendasse, quippe qui ruri tum degebat. *Calpurn. Ecl.* 5, 60. Verum ubi declivi jam nona tepescere sole Incipiet, seraeque videbitur hora merendae. Hic *sera* dicitur merenda, quia hora nona fiebat, *h. e.* tribus post meridiem horis, aestas enim erat. ¶ Dicitur et de cibo, qui datur brutis animantibus. Unde *Cyprio bovi merendam* dixit *Cato* ap. *Festum.* V. CYPRIUS. ¶ Fuit etiam cogn. R. antiquissimum, ut T. Antonius Merenda decemvir consul. pot. ann. U. C. CCCIV. ap. *Liv.* 3, 35. [*Plurimis iisque egregiis additamentis hunc locum exornavit *F.*]

MĔRENDĀRĬUS, ii, m. qui merendas colligit. *Sen. Contr.* 5, 33. *f.* Ostende nobis merendarios tuos, *h. e.* mendicos a te debilitatos, qui ostiatim quaeritando stipem, velut merendam tibi conficiunt. Alii rectius leg. *mercenarios.*

[MĔRENDŌ, as, n. 1. prandeo. *Isid. Orig.* 20, 2. Merenda est cibus, qui declinante die sumitur, quasi post meridiem edenda. Hinc merendare, quasi meridie edere. *F.*]

MĔRENS, entis, part. a *mereor*, qui meretur,

dignus, in utramque partem. *Sall. Jug.* 105. Consul apud omnes adesse, laudare, increpare merentes. *Virg. A.* 2, 229. scelus expendisse merentem Laocoonta ferunt; et *ib.* 585. Exstinxisse nefas tamen, et sumpsisse merentis Laudabor poenas, *h. e.* de merente. *Ov. Met.* 8, 116. cives odere merentem. *Id. Pont.* 2, 2, 91. laurea decreta merenti. ℙ De eo, qui beneficia contulit. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 296. Quem periisse, ita de republica merentem, doleo. *Inscr.* ap. *Grut.* 760, 3. Licinia Faustina marito sibi merentissimo sub asc. posuit; et 932, 7. Regius Hermes uxori merentissimae F. ℙ Cum adv. *bene* frequentissimum est in *Inscr.*, ut ap. *Grut.* 933, 4. L. Attio Successo fecit L. Attius Anicetus patrono bene de se merenti; et *ib.* 5. L. Attio Successo fecit Obulnia bene merenti de se; et 955, 9. Trebellia Tyche patrono optimo de se bene merenti; et 932, 7. Regius Aristius Primitivus Aristiae Fileteni patronae bene merentissimae; et ap. *Reines. cl.* 16. *n.* 8. Homini benemerentissimo. *Hirt. B. Afr.* 86. Praemia fortissimo cuique, ac bene merenti, pro suggestu tribuit. *Pl. Capt.* 2, 2, 65. Bene merenti bene profuerit, male merenti par erit. ℙ Cum dativo. *Pl. Men.* 4, 3, 19. Quando tu me bene merentem tibi habes despicatui. ℙ Legitur et *benemerens* conjuncte.

MĔRĔO, es, ui, itum, a. 2. et Mereor, eris, itus sum, dep. 2. *μισθοφορέω.* [*Lucrari, comparare, *verdienen;* de stipendio, quod quis pro labore exacto accipit. In praeteritis promiscua est activa positio, et passiva: in aliis temporibus *passiva* videtur esse frequentior. *Varr.* ap. *Non.* 4, 296. Iste, qui meret HS. vicenos. *Cic. Rosc. Com.* 10. Illa membra merere per se non amplius poterant duodecim aeris: disciplina locabat se non minus HS CCCIↃↃↃ. *Suet. Cal.* 40. Ex gerulorum diurnis quaestibus quantum quisque uno die mereret. Adde *Ner.* 20. Quorum duces quadragena millia HS. merebant: nos: *sie dienten sich, standen auf*, etc. *Hor. A. P.* 345. Hic meret aera liber Sosiis: hic et mare transit, Et longum noto scriptori prorogat aevum. ℙ Translate. *Pl. Most.* 1, 3, 124. Quibus anus domi uxores sunt, quae vos dote meruerunt. Huc pertinent illa *Cic. Verr.* 2, 4, 60. Quid arbitramini Rheginos merere velle, ut ab eis marmorea Venus illa auferatur? *h. e.* qua mercede induci posse putatis? et *Pl. Men.* 1, 3, 34. ego hercle vero te et servabo, et sequar: Neque hodie ut te perdam, meream Deûm divitias mihi; et *Bacch.* 5, 2, 65. Quem quidem ego ut non excruciem, Alterum tantum auri non meream. *Id. Stich.* 1, 1, 24. Neque ille sibi mereat Persarum Montes, qui esse aurei perhibentur, Ut istuc faciat, quod tu metuis. Adde *Cic. N. D.* 1, 24. et *Fin* 2, 22. *med.* V. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v. ℙ Tum est quippiam facio, propter quod praemio, vel poena dignus sum, promereor, commereo, lucror, *ἄξιός εἰμι.*] *Pl. Trin.* 3, 2, 33. tibi, proinde ac merere, summas habeo gratias. *Id. Epid.* 5, 2, 46. cum tu es liber, gaudeo. *Epid.* Merui, ut fierem. *Cic. Or.* 1, 54. Respondit, sese meruisse, ut amplissimis honoribus decoraretur. *Plin.* 35, 2, 2. Mereri, ne quis, etc. *Liv.* 2, 38. Violaturi sumus ludos, piaculumque merituri. *Caes. B. G.* 7, 34. Mereri praemia; et *ib.* 1, 4. laudem. *Quint. prooem. l.* 6. *med.* amorem. *Id.* 9, 2. *f.* fidem. *Id.* 4, 1. *med.* favorem aut odium. *Ov. Met.* 5, 666. supplicium. *Plin. Pan.* 26. immortalitatem. *Val. Fl.* 5, 224. Soligena falli meritus, meritusque relinqui. *Ov. Trist.* 5, 11, 16. Quae merui vitio perdere cuncta meo. *Id. Pont.* 3, 2, 20. Sic appellari non meruere mali. *Val. Fl.* 1, 519. Quid Minyae meruere queri? *h. e.* potuere. ℙ *Si mereor*, formula est aliquid petentis, et se commendantis. *Cic. Fam.* 10, 17. *f.* Fac valeas, dignitatemque meam, si mereor, tuearis. *Suet. Aug.* 56. Nunquam filios suos populo commendavit, ut non adjiceret, si merebuntur. ℙ *Merere* etiam dicuntur, qui turpem corpore quaestum faciunt: unde *meretrix*. *Gell.* 2, 18. A lenone domino puer ad merendum coactus. V. §. sq. *f.* ℙ *Merere*, et *mereri stipendia*, et *merere* absolute ad militantes pertinet; et in hac significatione activa positione fere utimur. *Cic. Coel.* 5. Eademque erat, si statim mereri stipendia coeperamus, castrensis ratio, ac militaris. *Id. Mur.* 5. Meruit stipendia in eo bello, quod, etc. et *ib.* Adolescens patre suo imperatore meruit. *Liv.* 21, 4. *f.* Cum hac indole virtutum ac vitiorum triennio sub Asdrubale imperatore meruit. *Id.* 24, 18. Ut ii omnes, quos censores notassent, pedibus mererent. *Id.* 5, 7. [*Hic *equis suis* scrib. censet *Kreyss.*, q. v.] et *Cic. Phil.* 1, 8. Quicumque equo meruisset. *Varr.* ap. *Non.* 4, 296. Qui aere publico mererent. *Lucan.* 10, 409. Aere merent parvo. *Stat. Th.* 4, 236. non hi tibi solum, Amphiarae, merent, auget resupina manipios Elis. [**Suet. Tib.* 4. Tribunus militum et in Germania et in Britannia meruit; et *Vesp.* 2. Tribunus militum in Thracia meruit: ita e conject. *Torrent.* et *Duk.* *leg. Brem.* pro vulg. *tribunatum. Ernest.* e cdd. aliq. dedit *tribunatu*, quod latine dici posse negat *Brem. Sil.* 2, 320. Exsangues merendo senes.] Translate de militia amatoria. *Ov. Am.* 1, 9, 43. Impulit ignarum formosae cura puellae, Jussit et in castris aera merere suis. ℙ *Mereri aes militare*, de iis, qui militant, dixit *Varr.* ap. *Non. l. c.* ℙ *Mereri de aliquo* est conferre in quempiam aliquid boni, aut mali. *Ter. Hec.* 5, 1, 34. nam meritus de me est, quod queam, illi ut commodem. *Id. Heaut.* 1, 1, 30. quid istuc mali Quaeso? quid de te tantum meruisti? *Pl. As.* 1, 2, 22. Te ego, ut digna es, perdam, atque ut de me meres. *Id. Amph.* 5, 1, 49. jam istuc gaudeo, Utut erga me est merita. ℙ Cum adv. *bene, male, optime*, et similibus. *Cic. Fam.* 10, 5. Nec quidquam ex omnibus rebus humanis est praestantius, quam de republ. bene mereri. *Id. Brut.* 73. Dixit te bene meritum de populi R. nomine. *Id. Amic.* 24. *f.* Melius de quibusdam acerbos inimicos mereri, quam eos amicos, qui dulces videantur: illos verum saepe dicere, hos nunquam. *Id. Att.* 10, 4. Cum cogito me de republica meruisse optime. *Id. Leg.* 3, 14. Perniciosius de republica merentur vitiosi principes. *Id. Mil.* 34. Stet haec urbs praeclara, quoquo modo merita de me erit. ℙ Interdum per metonymiam est consequi. [*Ita posteriori maxime aevo saepe occurrit. *Tzschuck.* ad *Eutrop.* 8, 5., ubi praeter alia laudat *intpp.* ad *Plin. ep.* 1, 8, 14. et ad *Ruf.* cp. 26. *extr.* Adde *Spald.* ad *Quint.* 4, 2, 39. et 6, 4, 5.] *Plin. ep.* 8, 13. *med.* Sequi gloria, non appeti, debet: nec si casu aliquo non sequatur, idcirco quod gloriam non meruit, minus pulcrum est. *Paul. Dig.* 35, 2, 21. Si pupillus legatum a creditore meruerit sub hac conditione, etc. ℙ Item committere, admittere. *Petr. Sat.* 139. Coepit dicere, te noxam meruisse, daturumque serviles poenas. Sic *Ter. Ph.* 5, 8, 25. Ego, esse in hac re culpam meritam, non nego. Alii leg. *meritum*, quod est clarius. [*Ita *Bentl.*, q. v.] et *Pl. Trin.* 1, 1, 1. Amicum castigare ob meritam noxiam. Sic *Merc.* 4, 6, 12. Quae in se culpam commerent. V. COMMEREO. ℙ Part. *Merens.* V. in v. praec.

MĔRĔTRĬCĬĒ, adv. in modum meretricis. *Pl. Mil.* 3, 2, 58. Quam digne ornata incedit, haud meretricie.

MĔRĔTRĬCĬUS, a, um, adj. *ἑταιρικός*, ad meretricem pertinens. *Cic. Coel.* 20. Meretricii amores. *Id. Phil.* 2, 18. Meretricius quaestus. *Id. Verr.* 2, 3, 3. Meretricia disciplina. *Ter. Eun.* 5, 5, 18. domus. *Id. Heaut.* 2, 1, 14. ars. *Pl. Truc.* 2, 2, 63. ornamenta. ℙ *Meretricium, ii*, absolute est ars meretricia. *Suet. Cal.* 40. *extr.* Et quae meretricium, et qui lenocinium fecissent.

MĔRĔTRĬCOR, aris, dep. 1. *ἑταιρίζομαι*, meretriciis amoribus deditus sum, scortor. *Colum.* 11, 1. *med.* Si operario meretricandi potestas fiat. Alii rectius leg. *mane tricandi.* [**Schneiderus* conjicit ex Cod. *Polit.* legendum *rure feriandi*, h. e. otiandi. *Gloss. Philox.* Meretricor, *ἑταιρεύω. B. A.* et *F.*]

MĔRĔTRĬCŬLA, ae, f. *πορνίδιον, ἑταιρίδιον*, vilis meretrix, scortillum. *Cic. N. D.* 1, 33. Meretricula etiam Leontium contra Theophrastum scribere ausa est. *Hor. Sat.* 2, 7, 46. Te conjux aliena rapit, meretricula Davum.

MĔRĔTRIX, īcis, f. *ἑταίρα, πόρνη*, femina, quae corpore quaestum facit, scortum: a *merendo*, quia prostando aera meret. *Ov. Am.* 1, 10, 21. Stat meretrix certo cuivis mercabilis aere. *Hor. Ep.* 1, 18, 3. Ut matrona meretrici dispar erit, atque Discolor, infido scurrae distabit amicus. *Fur. Bibac.* ap. *Schol.* ad *Juven.* 8, 16. Osce senex, Catinaeque puer, Cumana meretrix. *Juven.* 6, 118. Meretrix Augusta, *h. e.* Messalina. *Prop.* 3, 9, 39. et *Plin.* 9, 35, 58. regina, *h. e.* Cleopatra. ℙ In genitivo plur. est *meretricum. Pl. Epid.* 2, 2, 29., *Bacch.* 3, 6, 34. et al. *Ov. A. Am.* 1, 435. sacrilegas meretricum ut prosequar artes. ℙ Aliquando *meretricium. Pl. Cas.* 3, 3, 22. Non matronarum officium est, sed meretricium. ℙ *Non.* 14, 27. tradit, meretrices apud veteres succinctiore veste usas esse: additque in eam rem testimonium *Afranii.* Postea togas adhibuerunt. V. TOGATUS.

MERGAE, arum, f. plur. furculae, quibus acervi frugum fiunt: dictae a volucribus mergis, quia ut illi se in aquam mergunt, dum pisces persequuntur; sic messores eas in fruges demergunt, ut elevare possint manipulos. Ita *Paul.* ex *Festo.* Easdem mergas aliis verbis describit *Varr. R. R.* 1, 50. Altero modo ut in Piceno, ubi ligneum habent incurvum batillum (leg. *bacillum*), in quo sit extremo serrula ferrea: haec comprehendit fascem spicarum, desecat, et stramenta stantia in segete relinquit, ut postea desecentur. *Colum.* 2, 21. Sunt metendi genera complura: multi falcibus veruculatis, atque iis vel rostratis, vel denticulatis, medium culmum secant: multi mergis, alii pectinibus spicam ipsam legunt. *Pl. Poen.* 5, 2, 58. Palas vendundas sibi ait, et mergas datas, Ut hortum fodiat, atque ut frumentum metat. *Id. Rud.* 3, 4, 57. si attigeris ostium, Jam hercle tibi messis in ore fiet mergis pugneis. *Plin.* 18, 30, 72. Stipulae alibi mediae falce praeciduntur, atque inter duas mergites (lege *atque alibi inter duas mergas*) spica distringitur. Ex his *Pauli, Varronis, Columellae, Plauti* et *Plinii* locis satis apparet, mergas fuisse instrumentum ferreum bifurcum (hinc plur. num. semper affertur), quo in spicas immisso, eas resecatas serrula ferrea alteri cornu, vel intra cornua, adnexa messores in manipulos colligebant. Huc spectant verba *Hesychii: Καρφαμάτια, ἐν οἷς θερίζουσι τοὺς ξηροὺς στάχυας.* [*Huic loco refingendo atque emendando acrem quam maxime curam impendit *F.*]

*MERGENTĪNI, orum, populi Umbriae. *Plin.* 3, 14. *B. A.*

MERGES, ĭtis, f. *οὐλοδέτης*, manipulus, seu fascis spicarum mergis comprehensus. *Virg. G.* 2, 516. pomis exuberet annus, Aut fetu pecorum, aut cerealis mergite culmi. *Serv.:* Manipulos spicarum mergites dicimus. *Philarg.:* Mergites, fasces culmorum spicas habentium, quas metentes brachiis sinistris complectuntur: quidam cavos (lege *covos*, unde Italorum *covoni*) dicunt. *Serv.* ad *A.* 11, 532. Quidam dicunt, Opin, et Hecaergen primas ex Hyperboreis sacra in insulam Deli occultata in fascibus mergitum pertulisse. Idem ita narrat *Herodot.* 4, 33. *Δήλιοι λέγουσι ἱρὰ ἐνδεδεμένα ἐν καλάμοις πυρῶν ἐξ Ὑπερβορέων φερόμενα.* [*Nonnulla addidit *F.*]

*MERGĪTO, as, a. 1. i. q. mersito. *Tert. de Cor. milit.* 3. Ter mergitamur, *h. e.* baptizamur. *Junius* mavult *mersitamur. B. A.*

MERGO, is, ersi, ersum, a. 3. *βάπτω*, in liquorem immitto, immergo, obruo. Volunt esse a *mari*, ut *jurgo* a *jure:* est ab *ἀμέργω*, premendo moveo. *Cic. N. D.* 2, 3. Cum cavea liberati pulli non pascerentur, eos mergi in aquam jussit; et *ib.* 49. Aves, quae se in mari mergunt. *Tibull.* 2, 5, 80. sed tu, jam mitis Apollo, Prodigia indomitis merge sub aequoribus. [*V. *intpp.* ad h. l.] *Virg. A.* 6, 348. nec me Deus aequore mersit. *Sen. Thyest.* 1007. non ad infernam Styga Te, nosque mergis? *Vell.* 2, 42. Partem classis fugavit, partem mersit. *Plin.* 2, 103, 106. Nihil in Asphaltite lacu mergi potest; et 6, 27, 31. Fluvius in Euphratem mergitur, *h. e.* influit. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 13. Palmitem per jugum mergere, et alligare, *h. e.* ita per jugum flectere, ut ne exstet. *Pall.* 1, 43. Acus per quas in pastinis sarmenta merguntur. *Ov. Met.* 3, 249. Canes mergunt rostra in corpore Actaeonis. *Lucr.* 6, 1072. Purpureusque colos conchyli mergitur una Corpore cum lanae, dirimi qui non queat unquam. *Catull.* 66, 68. Bootes, Qui vix sero alto mergitur Oceano. *Mart.* 3, 19. Mergere manum in ora usae. *Sen. Agam.* 972. et *Herc. Oet.* 992. ferrum jugulo. Sic *Claud.* in *Eutrop.* 1, 447. visceribus ferrum. ℙ Ipsa etiam aqua, quae obruit, *mergere* dicitur. *Ov. Ib.* 343. Utque ferox periit et fulmine, et aequore raptor, Sic te mersuras adjuvet ignis aquas. *Lucan.* 5, 75. fluctu terras mergente. [**Plin. Pan.* 30, 3. Hinc pars magna terrarum mergi repararique palanti amne consueta, alto pulvere incanduit.] ℙ *Mergere*, absolute pro mergere in aquam. *Sen. Troad.* 648. prorutus tumulo cinis Mergetur? ossa fluctibus spargi sinam? ℙ *Mergere diem*, et *lucem* dicitur sol, cum occidit, et diem condit. *Sen. Thyest.* 777. et *Hippol.* 679. item nox advéniens. *Id. Med.* 877. Mergat diem timendum Dux noctis Hesperugo. Sic Terra coelum mergens ap. *Lucan.* 4, 54. est occidentalis, quia ab ea parte videtur coelum in mare mergi. ℙ *Mergere terram, montes* dicuntur, qui mari navigant. Dum enim feruntur in altum terrarum conspectum, veluti se undis mergentium, amittunt. *Val. Fl.* 2, 6. Jamque fretis summas aequatum Pelion ornos, Templaque Tisaeae mergunt obliqua Dianae: Jam Sciathos subsedit aquis. [*Ita saepius de stellis dicitur, ubi non occasus, sed longior recessus, unde res occidere videntur, significatur. V. *Lucan.* 3, 251. Carmanosque duces, quorum jam flexus in Austrum Aether, non totam, mergi tamen adspicit Arcton. — Etiam de aliis ita usurpatur. *Id.* 9, 541. Mergi plaustra putas.] ℙ Pro condere. *Ov. Met.* 10, 498. mersitque suos in cortice vultus. *Sen. Herc. Oet.* 1348. ora quid flectis retro, Vultumque mergis? *Stat. Th.* 5, 502. Ille graves oculos, languentiaque ora comanti Mergit bumo, *h. e.* deprimit, et abscondit in herbis. *Lucan.* 7, 163. majori pondere pressum Signiferi mersere caput, *h. e.* inclinavere: quia quo gravius est pondus, eo magis se inclinat, qui vult tollere. V. MERSUS. [*Cf. quos *Cort.* ad *Lucan.* 7, 163. laudat *Gronov. Diatr. Stat.* 38. et *Drakenb.* ad *Sil.* 10, 78. et *Prisc.* 7. p. 767.] ℙ Translate est obruere, deprimere. *Virg. A.* 6, 511. Sed me fata mea et scelus exitiale Lacaenae His mersere malis; et *ib.* 11, 27. Abstulit atra dies, et funere mersit acerbo. *Plin.* 7, 40, 41. Quam multos bona perdidere, et ultimis mersere suppliciis! *Juven.* 10, 56. Quosdam praecipitat subjecta potentia magnae Invidiae, mergit longa, atque insignis honorum Pagina. *Curt.* 10, 3. Mergi in voluptates. [**Liv.* 23, 18. Quo avidius ex insolentia in eas (voluptates) se merserant. ℙ Etiam absolute pro opprimi, pessumdari. *Lucan.* 1, 159. belli Semina, quae populos semper mersere potentes: ubi laud. *Cort.* 8, 509. regesque timet, quorum omnia mersit: et alia ejusdem generis. Adde *Sil.* 8, 286. sqq. Cernebat Paulus — labi, mergente sinistro Consule, res, pessumque dari, i. e. concidente, pereunte.]

℗ Eleganter dicitur de iis, qui aere alieno censum obruunt, et patrimonium evertunt. *Plin.* 9, 17, 31. de cocorum pretiis: Nullus prope jam mortalis aestimatur pluris, quam qui peritissime censum domini mergit. *Ulp. Dig.* 27, 4, 3. Neque enim in hoc administrantur tutelae, ut mergantur pupilli. *Juven.* 13, 7. sed nec Tam tenuis census tibi contigit, ut mediocris Jacturae te mergat onus. Huc pertinet et illud *Liv.* 6, 14. Multiplici jam sorte exsoluta, mergentibus semper sortem usuris, obrutum fenore esse. [*i. e. ita superant, ut nunquam solvi possit.] ℗ *Val. Fl.* 8, 65. Mergere lumina somno. *Quint. Decl.* 6, 2. aliquem in carcerem. *Phaedr.* 4, 5. alvo. ℗ De potatione immodica. *Sen. ep.* 12. *med.* Deditos vino potatio extrema delectat, illa quae mergit, quae ebrietati summam manum imponit.

*MERGŪLUS, i, m. demin. a *mergus*, avis nomen. *Vulgat. Levitic.* 11, 17. *B. A.*

MERGUS, i, m. *αἰθυία*, avis quaedam, ita dicta, quod ut cibum captet, in aquam se mergit, ut *Varr. L. L.* 4, 13. docet. In fabulis est Aesacus filius Priami, et Alexirhoes Granici filiae, qui cum Hesperien Nympham persequeretur, illaque in fuga morsu calcati anguis periisset, ex desiderio se in mare projecit, et Tethyos miseratione in hanc avem versus est. *Ov. Met.* 11, 793. Fecit amor maciem: longa internodia crurum, Longa manet cervix, caput est a corpore longe: Aequor amat, nomenque tenet, quia mergitur illo; et *ib.* 753. spatiosus guttura mergus; et *ib.* 8, 625. Haud procul hinc stagnum: tellus habitabilis olim, Nunc celebres mergis fulicisque palustribus undae. *Id. Pont.* 1, 6, 51. Nam prius incipiant turres vitare columbae, Antra ferae, pecudes gramina, mergus aquas, Quam, etc. *Virg. A.* 5, 127. immota attolitur unda Campus, et apricis statio tutissima mergis. *Plin.* 18, 94, 87. Praesagiunt pluviam mergi maria, aut stagna fugientes. *Id.* 11, 37, 79. Insatiabilia animalium, quibus a ventre protinus recto intestino transeunt cibi, ut lupis cervariis, et inter aves mergis. *Hor. Epod.* 10, 21. Opima quod si praeda, curvo litore Projecta, mergos juveris, etc. ℗ *Mergus* in vitibus est sarmentum e duro excitatum, quod deorsum curvatur, et in terram mergitur, ut cacumine exeat (Etrusci *capogatto*, nostrates vulgo dicunt *refosso*) pars vero, quae inter vitis truncum est, ac terram, in arcus morem inclinatur. *Colum.* 4, 15. Mergi genus est, ubi supra terram juxta adminiculum vitis curvatur, atque ex alto scrobe submersa perducitur ad vacantem palum: tum ex arcu vehementer citat materiam, etc. Adde *Pall.* 3, 16. Differt a dracone, quia mergus ab inferiore trunco ducitur, draco a summo, ubi brachia vitis sunt. Itaque differt, ut species a genere. ℗ *Agrarius mergus* Luciliano dicterio dicitur, qui occupandis latissimis agris inhiat. *Capitol. Pertin.* 9.

*MERIABA, oppidum Arabiae Felicis, in Sabaeorum agro, quod *Mariaba* audit *Plin.* 6, 28. *B. A.*

MĔRĪBĪBŬLUS, a, um, adj. qui meri bibax est, merobibus. *August. Confess.* 9, 8. *f.* Puella meribibula.

MĔRĬDĬĀLIS, e, adj. meridianus. *Gell.* 2, 22. Meridialis ventus. Ita legit *Salmas.*, alii *meridionalis. Tert. Anim.* 25. *med.* Apud orientalem et meridialem (*aeris*) temperaturam. *Ammian.* 22, 15. A meridiali latere.

MĔRĬDĬĀNUS, a, um, *μεσημβρινός*, ad meridiem pertinens. *Cic. Or.* 3, 5. Meridianum tempus. *Mart.* 3, 67. Exarsitque dies, et hora lassos Interjungit equos meridiana. *Plin.* 12, 19, 42. Meridianus sol. ℗ *Meridianus* etiam dicitur, qui meridie fit. *Plin. ep.* 9, 40. Meridianus somnus. *Suet. Claud.* 34. Bestiariis, meridianisque adeo delectabatur, ut, etc. *h. e.* gladiatoribus, qui meridie dabantur, inter se depugnantes, cum mane bestiarii dari solerent. V. MATUTINUS. *Tert. Apol.* 15. Inter ludicras meridianorum crudelitates. Observat *Lips. Saturn.* 2, 15. ex *Sen. ep.* 7. et 95. *med.*, non fuisse hos gladiatores legitimos, et pugnandi peritos, armisve munitos ad ictus arcendos; sed nudos, inermesque, solisque gladiis instructos, quo facilius invicem jugularentur. ℗ *Meridiano* absolute, est meridiano tempore. *Plin.* 2, 26, 25. et 9, 8, 8. Fax, Germanico Caesare gladiatorum spectaculum edente, praeter ora populi meridiano transcucurrit. ℗ Item ad partem coeli pertinens, in qua sol est meridie. *Sen. Q. N.* 5, 17. Meridianus circulus. Sic *Colum.* 1, 6. aequinoctialis; et *Vell.* 2, 126. Quidquid meridiano, aut septentrione finitur. *Plin.* 2, 11, 8. Meridiana plaga; et 5, 12, 13. Babylonia magis meridiana. *Id.* 13, 4, 9. Meridianus orbis. *Id.* 7, 2, 2. In meridianis Indiae. *Varr. R. R.* 1, 7. Ager spectet ad meridianam coeli partem.

MĔRĬDĬĀTĬO, onis, f. quies et somnus meridianus. *Cic. Div.* 2, 68. *f.* Nunc quidem, propter intermissionem forensis operae, et lucubrationes detraxi, et meridiationes addidi, quibus antea uti non solebam.

MĔRĪDĬES, ei, m. *μεσημβρία*, media diei pars, cum sol altissimus est, et matutinum a vespertino tempore dividit, a *medius*, et *dies*, quasi *medidies:* quod quia erat insuavius, primum *d* in *r* mutarunt, ut *Varr. L. L.* 5, 2. et *Cic. Or.* 47. docent. *Id. Tusc.* 2, 3. *f.* Cum ante meridiem dictioni operam dedissemus, post meridiem in Academiam descendimus. *Id. Att.* 4, 3. Milo media nocte in campum venit: permansit ad meridiem. *Pl. Most.* 3, 1, 52. redito huc circiter meridiem; et *ib.* 118. jam appetit meridies. *Hor. Od.* 3, 28, 5. Inclinare meridiem Sentis, ac veluti stet volucris dies, etc. *Ter. Ad.* 5, 3, 62. Meridie ipso faciam ut stipulam colligat. *Censorin. de die nat.* 24. Secundum diluculum vocatur mane, cum lux videtur solis; post hoc ad meridiem; tum meridies, quod est medii diei nomen; inde de meridie. ℗ Item pars coeli, qua meridies notatur. *Cic. N. D.* 2, 19. Inflectens sol cursum tum ad septentriones, tum ad meridiem. *Id. fr.* ap. *Macr. Sat.* 6, 4. Sol paulum a meridie devexus. *Colum.* 1, 6. Aestiva cubicula spectent meridiem aequinoctialem. *Tac. H.* 5, 6. A meridie Aegyptus objacet, ab occasu Phoenices. *Id. Agr.* 10. Britannia in occidentem Hispaniae obtenditur, Gallis in meridiem inspicitur. ℗ *Meridie* neutro genere. *Varr. R. R.* 1, 2. Aestivo die si non diffinderem meo insiticio somno meridie, vivere non possem. Alii leg. *meridie diem.* Possis etiam ita interpretari, ut *diem* subintelligatur et *meridie* sit ablativus temporis. V. DIFFINDO. ℗ Per catachresin de medio noctis tempore. *Varr.* ap. *Non.* 6, 16. Repente noctis circiter meridiem, Cum pictus aer fervidis late ignibus, Coeli choreas astricas ostenderet. ℗ *Nonius ib.* aetatis meridiem dixit.

MĔRĪDĬŌ, ās, n. et Meridior, aris, atus sum, dep. 1. *ἡμιννύειν τὸ καῦμα, μεσημβρίζειν*, quietem, aut somnum meridie capio. *Catull.* 32, 3. Jube, ad te veniam meridiatum, *h. e.* libidinatum; veteres enim meridie praesertim libidini indulsisse, constat ex *eodem* 61, 117. et *Ov. Am.* 1, 5. *Cels.* 1, 2. *med.* Longis diebus meridiari potius ante cibum; sin minus post eum. *Suet. Cal.* 38. Gloriatusque est expergefactae Caesoniae, quantum egisset, dum ea meridiaret; et *Ner.* 6. Missos, qui eum meridiantem strangularent. V. MERIDIATIO, et DIFFINDO.

MĔRĪDĬŌNĀLIS, e, adj. *μεσημβρινός*, ad meridiem situs. *Lact.* 2, 9. Meridionalis plaga. *Firm. Math.* 2, 12. *med.* Meridionale signum. V. MERIDIALIS.

[MĔRĪDĬŌNĀRĬUS, a, um, adj. meridianus. *Titin.* ap. *Appul. de orthogr.* (ed. *A. Maio*) p. 130. Gladiator mi, gloria quojus lemulcatus (*lege* lemniscatus) meridionaria; nam erit haec septima laurus. V. LEMNISCUS et LEMNISCATUS. *F.*]

[MĔRĪNAS, atis, adj. ad Merinum pertinens, urbem excisam in Apulia Daunia quatuor mill. pass. a *Viesti* remotam, ubi nunc *S. Maria di Merino*, ad radices montis Gargani. *Plin.* 3, 11, 16. Merinates ex Gargano. *F.*]

MĔRĬŌNES, ae, m. *Μηριόνης*, auriga Idomenei, et dux navium, quae e Creta Trojam venerunt. *Ov. Met.* 13, 359. et *Hor. Od.* 1, 6. et 15.

[MĔRĬS, idis, f. *μερίς*, agri pars a fundo divisa, eidem tamen addita et subjecta: a *μείρω*, divido. *Tabula alim. Vell.* a *Delama* edita *col.* 7. *lin.* 15. Fundum Philetianum cum meride Vicriana in Placentino; et *col.* 4. *l.* 38. Fundum Metilianum cum casis, et silvis, et meridibus, et debelis; et *col.* 6. *l.* 86. Fundo Afriano Dextriano cum meridibus omnibus, et alluvionibus junctis praediis suprascriptis. *F.*]

MĔRĬTISSĬMO. V. MERITUM et MERITO.

MĔRĬTO, adv. *ἀξίως*, digne, jure. *Cic. Verr.* 2, 3, 68. Quamquam merito sum iratus Metello, tamen haec quae vera sunt, dicam. *Id. Or.* 1, 55. Quem omnes amare meritissimo pro ejus eximia suavitate debemus. (Adde *Turpil.* et *Caecil.* ap. *Non.* 2, 545.) *Id. Verr.* 2, 5, 67. Recte ac merito commovebamur. *Id. Cat.* 3, 6. Praetores merito ac jure laudantur. *Id. Dom.* 1. Consilium majorum jure ac merito laudare possumus. *Flor.* 2, 19., *Sen. Clem.* 1, 12. et *Curt.* 10, 9. Jure, meritoque fateatur. *Gell.* 1, 15. *med.* Neque non merito Homerus unum ex omnibus Thersiten *ἀκριτόμυθον* appellat. ℗ Pleonasmus est in illo *Pl. Most.* 3, 2, 23. Nihil erit, quod Deorum ullum accusites: Te ipse jure optimo, merito incuses, licet. ℗ *Merito* in formula solvendi vota, V. LIBENS. ℗ *Merito*, exclamatio approbantis, si quid mali cuipiam digno evenit. *Ov. Am.* 2, 14, 40. Et clamant, merito, qui modo cumque vident; et *Met.* 6, 687. Et merito, dixit: quid enim mea tela reliqui? etc. ℗ *Meritissime* pro *meritissimo* ap. *Solin.* 7. Hymetto meritissime, ac jure attribuitur principatus. In *vet. S. C.* ap. *Plin ep.* 8, 6. Ut Pallas singularis industriae fructum meritissime ferat. Alii rectius leg. *meritissimo.*

MĔRĬTO, as, avi, atum, a. 1. [*Frequentat. v. *mereo.*] *μισθαρνέω*, quaestum, seu lucrum labore atque industria capio. *Plin.* 7, 39, 40. Roscius histrio HS D. annua meritasse proditur. ℗ Pro merere stipendia. *Cato* ap. *Fest.* Meritavere stipendia. Absolute *Sil.* 10, 656. tum terga dedisse Damnatis Siculas longe meritare per oras Impositum.

MĔRĬTŌRĬUS, a, um, adj. *μίσθιος*, ad merendum, seu lucrandum pertinens. *Sen. ep.* 88. Meritoria artificia. *Plin. ep.* 2, 17. *f.* balinea. *Suet. Vit.* 7. Tanta egestate rei familiaris, ut uxore et liberis meritorio coenaculo abditis, domum ablocaret; et *Cal.* 39. Comprehensis ad deportandum meritoriis quoque vehiculis. *Cic. Phil.* 2, 41. Ingenui pueri cum meritoriis, scorta inter matresfamilias versabantur, [*ubi pueri meritorii sunt adolescentuli, quaestus causa infami aliorum libidini inservientes.] *Sen. Br. V.* 14. Cum per diversas domos meritoriam salutationem circumtulerint, *h. e.* non gratuitam, sed quae exspectat et sperat aliquid. ℗ *Meritoria* absolute, aedes, vel coenacula, vel cellae, vel tabernae, quae pretio locantur. *Juven.* 3, 234. nam quae meritoria somnum Admittunt? magnis opibus dormitur in Urbe. *Ulp. Dig.* 50, 16, 198. Si forte stabula sunt vel alia meritoria in villis. Adde *Paul. Dig.* 32, 89. *med.* Hinc, meritoria facere differt a *locando*, quia locantur aedes in longum tempus, certisque personis: qui meritoria faciunt, fere in dies, et incertis personis locum concedunt. *Ulp. Dig.* 7, 1, 13. *f.* Si domus usus fructus legatus sit, meritoria illic facere fructuarius non debet, nec per coenacula dividere domum. Atquin locare potest, etc. et *mox:* Quod autem dicitur, meritoria non facturum, accipe quae diversoria, vel fullonica vulgo appellantur. ℗ Speciatim *meritorium* est cella meretricis. *Vopisc. Tac.* 10. Meritoria intra urbem stare vetuit. (*Salmas.* non de loco, sed de persona accipiendum putat, quia *stare* dicit, quod meretricum est.) *Sever. Imp.* in *ep.* ap. *Spart. Pesc. Nigr.* 3. Milites pro tricliniis popinas habent, pro cubiculis meritoria. *Prud. Ham.* 763. Balnea, propolas, meritoria, templa, theatra. *Firm. Math.* 6, 31. *in.* Illustribus viris de meritorio detracta mulier conjugali gratia copulatur.

MĔRĪTUM, i, n. [*Primum significat mercedem, praemium pro eo, quod qui labore, opera qualicunque perfecerit, acceptum. *Ter. Phorm.* 2, 1, 75. Nihil suave meritum est, i. e. nulla est tam magna merces, nullum tantum pretium, quod libens capiam, si habendum sit ea conditione, ut illam patiar cum illo nuptam uno die. Ita h. l. explicat *Gronov.* quem laudat *Ruhnk.* ubi v. ℗ Hinc ap. serioris aevi scriptores ponitur pro poena. Ita *Appul. Met.* 8. Specta denique, quale coelesti providentia meritum reportaverit. *Tert. Apol.* 21. Nec intelligerent, meritum fuit delictorum. ℗ Tum est] quodvis nostrum factum vel rectum, vel pravum, quo alicujus animum, et voluntatem demeremur, vel offendimus. Est enim vocabulum medium, quod tam in bonam, quam in malam partem accipitur. In bonam. [*εὐεργέτημα.] *Cic. Phil.* 3, 6. Militibus exquirendi sunt honores novi, propter eorum divinum atque immortale meritum. *Id. Cat.* 3, 6. Supplicatio Diis immortalibus pro singulari eorum merito decreta est. *Suet. Aug.* 45. Pro merito certantium quemque honoravit. *Cic. Fam.* 14, 2. Pisonem nostrum merito ejus amo plurimum. *Id. Att.* 5, 11. Apud Patronem te in maxima gratia posui: et hercule merito tuo feci. (*Meritissimo* substantivi more dixit *Pl. As.* 3, 3, 147. Meritissimo ejus, quae volet faciemus. Sic *pessimo publico* dixere *Varr.* et *Liv.* V. PESSIMUS.) *Cic. Fam.* 1, 1. Magnitudo tuorum erga me meritorum. *Plin. ep.* 3, 11. Meritum meum, ut vera, ita supra meritum praedicatione circumfert. ℗ Per metonymiam est ipsum beneficium. *Cic. Amic.* 8. Ut in dandis recipiendisque meritis, quod quisque minus per se ipse posset, id acciperet ab alio, vicissimque redderet. *Liv.* 39, 28. Itaque ille vestrum meritum habet, non vos illius. *Cic. Fam.* 11, 17. Magna ejus sunt in me non dico officia, sed merita. *Ov. Amor.* 2, 3, 10. Sunt tibi cum domina signa ferenda tua. Hanc imple meritis: hujus tibi gratia prosit. ℗ In malam partem, [*i. q. culpa, peccatum.] *Cic. Sext.* 17. *med.* Caesar, qui a me nullo meo merito alienus esse debebat. *Vat.* ad *Cic. Fam.* 5, 9. Mea fortuna, nescio quomodo, obtrectatores invenit, non meo quidem mehercules merito. *Liv.* 40, 15. *med.* Hodie me primum aperte frater accusat, nullo meo in se merito. *Ov. Her.* 5, 7. Leniter, ex merito quidquid patiare, ferendum est; et *Pont.* 3, 3, 76. Non gravior merito vindicis ira fuit. Adde *ib.* 6, 10. et *Amor.* 3, 3, 16. ℗ Sumitur etiam pro dote, dignitate, virtute innata, qua quaelibet res censetur, et in pretio est. *Pall.* 1, 37. Primi saporis mella thymi succus effundit, secundi meriti thymbra, tertii meriti rosmarinus. *Id.* 4, 13. In admissario quatuor spectanda sunt, forma, color, meritum, pulcritudo; et 3, 9. *med.* Industrius vir vitium genera probata deligat, et terris talibus mandet, quae imitari eas possint, unde sumuntur: sic merita sua quaeque servabit. *Grat. Cyn.* 371. nec viribus ullis, Aut merito venia est, aut spes, exire precanti. *Mart.* 8, 65. Grande loci meritum testantur et altera dona. *Ov. Fast.* 1, 7. In-

venies illic et festa domestica vobis, Et quo sit merito quaeque notata dies. *Paul. Sent.* 5, 35. Meritum appellationis causae capitalis nonnisi per nosmetipsos prosequi possumus, *h. e.* ipsam causam, vim, et rationem. *Id. Dig.* 49, 1, 27. Post redditas rationes neque tutor, neque curator appellationis merita probare cogetur. *Impp. Arcad. et Honor. Cod.* 8, 5, 2. Merita negotiorum, i. e. gravitas. *Imppp. Valentin., Theod. et Arcad. Cod. Theod.* 15, 1, 30. Aedificia majoris meriti, i. e. pretii.

MĔRĬTUS, a, um, part. a *mereor*. Active. *Caes. B. G.* 1, 40. Non minorem laudem exercitus, quam imperator meritus videbatur. *Plin.* 7, 30, 31. Salve, primus in toga triumphum, linguaeque lauream merite. *Virg. A.* 4, 547. Quin morere, ut merita es. ℙ Cum infinito. *Val. Fl.* 5, 224. falli meritus, meritusque relinqui. *Stat. Silv.* 2, 6, 97. meritus doleri, *h. e.* dignus, quem omnes doleant. ℙ De eo, qui beneficium contulit, qui profuit, qui operam, fidemque praestitit. *Caes. B. G.* 1, 11. Ita se omni tempore de populo R. meritos esse, ut, etc.; et *ib.* 3, 99. Optime eum de se meritum judicabat; et *B. C.* 1, 13. Caesarem imperatorem bene de republ. meritum. *Cic. Fam.* 12, 12. Milites mirifice de republ. meriti; et *in Sen.* 12. Homines de me divinitus meriti. *Virg. G.* 2, 515. armenta boum, meritosque juvencos. ℙ [*Dicitur etiam *meritus* is, qui stipendia meruit. *Tac. A.* 11, 18. Gannascus natione Canninefas, auxiliaris et diu meritus. V. *Boettich. Lex. Tac.* p. 303. qui laud. *Rup.*] ℙ Passive. *Plin.* 7, 28, 29. Quae Cannis corona merita? *Id.* 10, 51, 72. Quaestus opimi, et voce meriti. *Virg. A.* 5, 70. meritaeque exspectent praemia palmae. *Liv.* 8, 7. Ignarus, laus, an poena merita esset. ℙ Saepe in nomen transit, et est dignus, conveniens, congruus, justus, debitus, ἄξιος. *Cic. Or.* 2, 50. Illam iracundiam non injustam, sed meritam ac debitam fuisse. *Virg. A.* 5, 696. merita morte perire; et *ib.* 3, 118. meritos aris mactavit honores. *Plin. ep.* 5, 15. Fama optima, et meritissima frui. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 5. *n.* 35. Fulvius Inquilinus victimarius sibi, et Fulviae filiae meritissimae, etc. *h. e.* optime meritae. ℙ *Merito jure*, h. e. congruo, justo jure. *Tryphon. Dig.* 37, 4, 20. *f.* Sed nec adversus eum constituendae actionis legatorum ratio est, quia merito jure intestato heres exstitit. Al. leg. *mero.* ℙ *Meritis de causis*, justis de causis. *Paul. Dig.* 48, 20. Liberi, ne judicio quidem parentis, nisi meritis de causis, submoveri ab successione possunt.

[MERMĔROS, i, m. *Μέρμερος* (curiosus), est nomen unius ex Centauris, qui Pirithoi nuptiis interfuere. *Ov. Met.* 12, 305. *F.*]

MERMESSĬUS, a, um, adj. ad Mermessum pertinens, quod est oppidum seu vicus Phrygiae in Ida monte, *Μερμησσός*. *Tibull.* 2, 5, 67. Quidquid Amalthea, quidquid Mermessia dixit, *h. e.* Sibylla Hellespontica, in agro Trojano nata, vico Mermesso, circa oppidum Gergitium, quam scribit Heraclides Ponticus, Solonis, et Cyri fuisse temporibus, ut est ap. *Lact.* 1, 6., ubi al. leg. *Marmesso*, alii *Marpesso:* unde et ap. *Tibull.* alii *Marpessia.*

MERO. V. AERO, onis. ℙ *Mĕro*, per jocum dictus est Tiberius Caesar pro *Nero*, quod impendio vinosior esset. *Suet. Ner.* 42. In castris tiro etiam tum, propter nimiam vini aviditatem, pro Tiberio Biberius, pro Claudio Caldius, pro Nerone Mero vocabatur.

MĔRŌBĪBUS, a, um, adj. qui mero delectatur, meribibulus. *Pl. Curc.* 1, 1, 77. anus multibiba, atque merobiba.

[MEROBRĪGENSIS, e, adj. ad Merobrigam pertinens, Lusitaniae urbem, ad oram oceani, ubi nunc *Santiago de Cassera. Inscr.* ap. *Grut.* 257, 2. Merobrigensium municipium. Alia ap. *eund.* 442, 9. Permittente ordine Merobrig. *F.*]

MEROCTES. V. MOLOCHĪTIS.

MĔRŌĒ, es, f. per tres syllabas, *Gueguere*, al. *Neube*, *Μερόη*, insula magna Aethiopiae cum urbe cognomine, a Nilo, Astapo, et Astabora fluminibus effecta, clypei figura, metallis omnibus abundans. *Plin.* 2, 73, 75. et 5, 9, 10. *Lucan.* 10, 303. Ambitur nigris Meroe fecunda colonis, Laeta comis ebeni: quae quamvis arbore multa Frondeat, aestatem nulla sibi mitigat umbra: Linea tam rectum Mundi ferit illa Leonem. Ludit *Auson.* in hoc nomine *epigr.* 20. de anu ebriosa. V.

*MERŌETĪCUS, a, um, adj. ad Meroen pertinens. *Lucan.* 10, 117. Ebenus Meroetica. Sic ed. *Cort.* Al. leg. *Mareotia. B. A.*

MĔRŌIS, idis, f. *μεροΐς*, herba in Meroe nascens, folio lactucae, hydropicis utilissima, e mulso pota. *Plin.* 24, 17, 102.

MĔRŌPĒ, es, f. *Μερόπη*, Atlantis et Pleiones filia, una Plejadum. Inter Plejades stellas obscurissima fingitur. Causa est, quod Sisypho regi Corinthiorum homini mortali nupserit, ex quo Creontem, Glaucum, et Laertem peperit. *Ov. Fast.* 4, 173. Septima mortali Merope tibi, Sisyphe, nupsit. Poenitet, et facti sola pudore latet. *Adde *Hyg. fab. praef.* et *fab.* 192. et *Astron.* 2, 21. ℙ Fuit et Merope Solis Clymenesque filia, soror Phaethontis. *Hyg. fab.* 152. ℙ *Hesiodo* Phaethon Clymeni Solis filii et Meropes nymphae, Oceanitidis, fuit filius. *Hyg. fab.* 154. ℙ Item uxor Megarei, ex qua Hippomenem suscepit. *Id. fab.* 185. ℙ Fuit et Merope vel Meropis, *Μεροπίς*, insula maris Aegaei, notiore nomine Cos. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

MĔROPS, ŏpis, f. *μέροψ*, avis pallido intus colore pennarum, superne cyaneo: primore subrutilo. Nidificat in specu, sex pedum defossa altitudine. Infesta inprimis est alveariis, apesque absumit. Unde *apiastra* a quibusdam appellatur, teste *Serv.* ad *G.* 4, 13. Pietate in parentes volucribus ceteris praestat. Nam ubi primum per aetatem volare potest, parentes in altissimis specubus reconditos alit. *Plin.* 10, 33, 51. *Virg. l. c.* Absint et picti squalentia terga lacerti Pinguibus a stabulis, meropesque, aliaeque volucres. [*Nostr. *Bienenfrass*, *Bienenspecht*, *Bienenwolf*, *Immenwolf*, Merops Apiaster, *L.*] ℙ [*Merops*, *μέροψ*, est etiam homo, articulatam vocem habens: a *μείρω*, divido, et *ὄψ*, *ὀπός*, vox. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 887, 5. T. Claudio Aug. L. Meropi procuratori a regionibus urb. *F.*] ℙ *Merops*, *opis*, m. Clymenes maritus, Phaethontis pater putativus. *Ov. Met.* 1, 763. *Id. Trist.* 3, 4, 30. Hinc *ib.* 2, 184. Jam Meropis *(filius)* dici cupiens *(Phaethon.).* ℙ Fuit et Merops rex Coi insulae, unde insulani Meropes olim nominati. *Quint.* 8, 6. *B. A.*

[MĔROSUS, a, um, adj. idem fere ac meracus. *Agroet. de orthogr.* p. 2273. Aquosum locum, qui ex se aquam fundit; ita et meracam potionem; merosum autem vinum appellabimus. *F.*]

[MERSĀTUS, a, um, part. a *merso*, idem ac mersus. *Sen. Q. N.* 4. *extr.* Boletos raptim condimento suo mersatos demittunt paene fumantes. *F.*]

[MERSĬO, onis, f. idem fere ac immersio. *Gloss. Philox.* Mersio, *βύθιοις*. *F.*]

MERSĬTO, as, a. 1. frequent. a *merso*. *Solin.* 45. *f.* Equus quo acrior fuerit, speique majoris, eo profundius nares mersitat in bibendo.

MERSO, as, avi, atum, a. 1. *βάπτω*, saepe mergo, frequent. a *mergo*, pro quo promiscue usurpatur. *Virg. G.* 1, 272. Balantumque gregem fluvio mersare salubri. *Hor. Sat.* 2, 4, 19. Vivam gallinam musto mersare Falerno. *Tac. A.* 15, 69. Vivens adhuc balneo infertur, calida aqua mersatur. ℙ Translate. *Lucr.* 5, 1005. Tum penuria deinde cibi languentia leto Membra dabat: contra nunc rerum copia mersat. *Hor. Ep.* 1, 1, 16. Nunc agilis fio, et mersor civilibus undis. *Catull.* 68, 13. mersor fortunae fluctibus.

MERSUS, a, um, part. a *mergo*, *βαπτισθείς*, liquore aliquo perfusus, aquis opertus, obrutus. *Ov. Fast.* 4, 48. in Tuscae gurgite mersus aquae; et *ib.* 2, 78. medii quoque terga Leonis In liquidas subito mersa notabit aquas. *Prud. Cath.* 5, 3. Mersus sol. *Phaedr.* 1, 2. Tigillum mersum limo. *Juven.* 14, 301. mersa rate naufragus assem Dum rogat. *Prud. περὶ στεφ.* 5, 243. mersus fornix, *h. e.* depressus. ℙ Translate. *Liv.* 9, 18. Alexander mersus secundis rebus. *Virg. A.* 6, 267. Pandere res alta terra et caligine mersas. *Stat. Silv.* 5, 1, 201. mersumque in corde dolorem. *Sen. Oedip.* 798. Effare, mersus quis premat mentem timor. *Liv.* 41, 3. *extr.* Vino somnoque mersi jacent. *Stat. Th.* 6, 803. Sponte ruens, mersusque humeris, *h. e.* ita contracto collo, et adducto capite, ut mersum inter humeros, et absconditum videatur. (Sic *ib.* 850. Collaque demersere humeris.) *Sil.* 10, 77. Ut canis occultos agitat cum Belgicus apros, Erroresque ferae solers per devia, mersa Nare legit, *h. e.* humi pressa. Sic *Lucan.* 4, 443. canis presso vestigia rostro Colligit. *Id. ib.* 745. mersos aciem dejecit in agros, *h. e.* humiles, depressos. Al. leg. *medios. Quint. Decl.* 19, 4. Mersis dejectisque luminibus, omnes ictus excepit in faciem. ℙ De iis qui aere alieno, vel abliguriendo patrimonium evertunt. *Juven.* 11, 39. aere paterno Ac rebus mersis in ventrem. *Pl. Epid.* 1, 2, 16. Mersus foro. V. MERGO. ℙ [*Confund. *mersus* et *missus.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 748.]

[MERTHRYX, ygis, f. *μερθρυξ*, herba eadem ac geranion. *Plin.* 26, 11, 68. *F.*]

MERTO, as, a. 1. pro *merso*, *as*, dixere veteres, *t* in locum *s* succedente, ut in *pultare* pro *pulsare*, ut docent *Quint.* 1, 4. et *Festus:* atque ita usurpavit *Acc.* ap. *Non.* 2, 542. Fortassean sint, quos hic non mertet metus. *Id. ib.* Vel hic qui in ea parte effrenata impudentia Praesentem praesens dictis mertare institit.

*MERUCRA, ae, f. opp. Hispaniae Baeticae. *Plin.* 3, 1. *B. A.*

MĔRŬLA, ae, f. *κόττυφος*, avis genus, tum mas, tum femina (neque enim *merulus* Latine dicitur, ut *Varr.* monet *L. L.* 8, 38. et *Charis.* 1, 42.): a *merus* solus, uti *Fest.* in *Merum*, et *Varr. L. L.* 5, 11. docent, quia solivaga est, et solitaria pascitur. *Plin.* 10, 29, 42. Merula ex nigra rufescit, canit aestate, hieme balbutit, circa solstitium muta; et *ib.* 53, 74. Merulae bis anno pariunt; et *ib.* 30, 45. Merulae circa Cyllenem Arcadiae, nec usquam aliubi, candidae nascuntur: (raras esse albas merulas etiam *Varro* significat *R. R.* 3, 9. *med.) Cic. Fin.* 5, 15. Serpere anguiculos, nare anaticulas, evolare merulas, cornibus uti boves videmus. ℙ Est etiam genus piscis, inter saxatile laudati, ut ait *Plin.* 32, 11, 53. Adde 9, 15, 20., item *Varr. L. L.* 8, 22. et *Colum.* 8, 16. et 17. De hac etiam *Ov. Hal.* 114. Auratis muraena notis, merulaeque virentes. [*Meeramsel.*] ℙ Item genus machinulae hydraulicae, quae aquae pressione vocem merulae reddit: [cujusmodi in nostris sacrarum aedium organis dicimus *usignuolo. F.*] *Vitr.* 10, 12. *med.* ℙ [Est etiam cogn. R., ut Cn. Cornelius Merula ap. *Liv.* 33, 55. *F.*] ℙ *Fuit et Merula amnis Liguriae, prope Albium Ingaunum oppidum. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

[MĔRŬLĀTOR, oris, m. potator meri. *Inscr.* ap. *Mur.* 1442, 5. Hic situs ille ego sum merulator Publius, ipse Quod vocitatus eram Baebius cognomine patris, Roma mihi patria, nomen meu' Primus in aevom. Hinc apparet, P. Baebium Primum ob lusum nominis Baebii, quod cum Bibulo, seu Biberio convenire videtur, merulatorem a mero, vel merulento dictum fuisse. V. MERO. *F.*]

MĔRŬLENTUS, a, um, adj. vinolentus, meri bibax. V. in ABSTĔMIUS locum *Rubrii* poetae, ubi est qui legit *temulentus.* ℙ Translate madidus. *Fulg. Myth. praef.* Pierides praepetis ungulae rivo merulentae, *h. e.* aqua fontis Hippocrenes irroratae.

[MĔRŬLĪNUS, i, m. ad merulam pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ad. *Raym. Guarin. Comment.* 7. p. 41. A. Perennius Merulinus. *F.*]

MĔRŬLUS, i, m. Negat *Varr.* Latine dici, ut in MERULA adnotavimus. Nec multum auctoritatis habet *Auct. carm. Philom.* ubi ait 13. Et merulus modulans tam pulcris concinit odis.

MĔRUM, i, n. *ἄκρατον*, vinum purum, et nulla aqua mixtum. *Pl. Curc.* 1, 2, 35. hoc vide, ut Ingurgitat impura se in merum avariter. *Hor. Ep* 1, 19, 11. non cessavere poetae Nocturno certare mero, putere diurno. *Id. Od.* 1, 36, 13. multi Damalis meri, *h. e.* merobiba, ebriosa. *Ov. Fast.* 2, 539. Inque mero mollita Ceres. *Val. Fl.* 5, 595. profundo mero incumbens, *h. e.* alto somno, quod meri multum biberat. *Sen. Herc. Oet.* 572. Victus mero. *Plin.* 14, 22, 28. Ad merum pronior. *Id.* 23, 1, 23. Merum remedium est contra cicutas, aconitum, argentum vivum, vespas, etc. *Colum.* 10, 302. croceosque corymbos Sparge mero Bacchi: nam Bacchus condit odores.

MĔRUS, a, um, adj. *ἄκρατος*, solus, ab aliis divisus ac segregatus. Sunt qui putant esse a *μείρω*, divido. *Festus:* Merum antiqui dicebant solum: unde et avis merula, quod solivaga est, et solitaria pascitur: at nunc merum, purum appellamus. [*De differentia vv. *merus* et *meracus* in hac posteriori v. dictum est.] *Ter. Phorm.* 1, 2, 95. non multum habet, Quod det, fortasse. *Ge.* immo nihil, nisi spem meram. *Varr.* ap. *Non.* 4, 295. Diogenem postea pallium solum habuisse, et habere Ulyssem meram tunicam, pileum ideo non habere. *Appul. Apol.* Aliquantam pecuniam nullis tabulis, sed ut aequum erat, mera fide acceptam, filiis debebat. ℙ Saepissime est purus, liquidus, sincerus, cui nihil est admixtum. Sed haec notio cum priore facile confunditur. *Ov. Met.* 15, 323. Vina fugit, gaudetque meris abstemius undis. *Id. Fast.* 4, 369. Lacte mero veteres usi memorantur, et herbis. *Pl. As.* 1, 3, 3. Aurum, atque argentum merum. *Id. Truc.* 2, 2, 14. Rus merum hoc quidem est. *Colum.* 3, 21. *med.* Gustus cujusque generis *(uvarum)* non mixtus, sed vere merus. *Ulp. Dig.* 2, 1, 3. Imperium aut merum, aut mixtum est: merum imperium est habere gladii potestatem ad animadvertendum in facinorosos homines: quod etiam potestas appellatur: mixtum est imperium, cui etiam jurisdictio inest. *Pl. Most.* 3, 1, 111. Emit aedes speculo claras, clarorem merum. *Petr. fragm. Trag.* 37. *Burm.* Mero meridie si dixeris illi, tenebras esse, credet. *Varr. R. R.* 2, 2. Oves neque vetulae, neque merae agnae, *h. e.* quae nondum agni aetatem excessere. *Plin. ep.* 8, 24. Cogita, te missum in provinciam Achaiam, illam veram et meram Graeciam, in qua primum humanitas, litterae inventae, etc. *Cic. Att.* 4, 7. Chaerippus mera monstra nunciarat; et *ib.* 9, 11. Merae proscriptiones, meri Sullae; et *ib.* 12. *extr.* Mera scelera loquuntur; et *ib.* 13. *extr.* Dolabella suis litteris merum bellum loquitur; et *ib.* 6, 3. *med.* Merae nugae. *Hor. Ep.* 1, 18, 8. mera libertas. *Mera libertas* ap. *Liv.* 39, 26. in malam partem accipitur pro immoderata et effreni, et quae nihil civilis modestiae admixtum habeat. ℙ *Mero pede* est pede nudo, in illo *Juven.* 6, 158. Observant ubi festa mero pede sabbata reges. Sic *Prud. περὶ στεφ.* 6, 91. Stabat calce mera. ℙ Frequenter refertur ad vinum nulla aqua dilutum. *Varr.* ap. *Non.* 4, 295. Vino corpus corrumpis mero. *Ov. Met.* 13, 331. Haud aliter titubat, quam si mera vina bibisset. Adde *Pl. Amph.* 1, 1, 276. Hinc *merum* absolute. V. v. praec.

MĔRUS, i, m. *Μηρὸς*, mons Indiae prope Nysam. V. NYSA.

MERX, mercis, f. *τὰ ἀγοράσματα*, res ipsa, quae emitur, venditurve: a *mercor*. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 5, 35. Phoenices primi mercaturis, et mercibus suis avaritiam, et magnificentiam, et inexplebiles cupiditates omnium rerum supportaverunt in Graeciam. *Id. Rab. Post.* 14. Merces fallaces et fucosae, chartis, et linteis, et vitro delatae. *Pl. Poen.* 1, 2, 128. Invendibili merce oportet ultro emptorem adducere: Proba merx facile emptorem reperit, tametsi in abstruso sita est: [*al buon vino non bisogna frasca. F.*] *Plin. ep.* 4, 14. Ex aliqua peregrina et delicata merce. *Ov. Met.* 13, 165. Femineae merces. *Colum.* 11, 3. *med.* Cucurbitam esculentae merci praeparare. *Virg. Ecl.* 4, 38. nec nautica pinus Mutabit merces. *Plin.* 9, 55, 81. Permutare aliquid pretio, vel merce alia. *Hor. Sat.* 1, 2, 105. Ostendere mercem. *Ov. A. Am.* 1, 421. Expedit institor merces suas. *Plin.* 12, 25, 54. Sarmenta quoque in merce sunt, *h. e.* venalia sunt. *Id.* 29, 1, 8. Invehere merces peregrinas; et 19, 1, 2. Arabiae, et Indiae merces importare. *Id.* 14, 4, 6. Merces petitae in Rubrum litus. *Id.* 5, 9, 11. Indicarum mercium emporium. ℙ *Merx mala* translate de malo dicitur. *Pl. Men.* 5, 2, 6. ut aetas mala mala merx est tergo! ℙ Item de malo homine, astuto, callido. *Id. Cist.* 4, 2, 61. Mala merx haec, et callida est. Adde *Ps.* 4, 1, 44. et *Pers.* 2, 2, 56. ℙ Pro *merx* etiam *merces* dicitur in recto casu. V. MERCES.

MĔSĂ Cannabis, *μέση*, h. e. media. *Plin.* 19, 9, 56. de cannabi: Tria ejus genera: improbatur cortici proximum, aut medullae: laudatissima est e medio, quae mesa vocatur.

*MESABATĒNE, es, f. regionis nomen in Elymaide. *Plin.* 6, 27. *B. A.*

*MESAE, arum, populi Indiae, circa Indum flumen. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

*MESAGEBES, ium, populi Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

MĔSANCŬLON, i, n. *μεσάγκυλον*, genus teli, in medio amentum habens. *Gell.* 10, 25., ubi notant interpretes, corrupte legi *mesanculae*, pro *mesancula*. Dictum est a *μέσος*, medius, et *ἀγκύλη*, amentum. Ap. *Fest.* corrupte legitur *mefancilum*.

MĔSĂPĬĂ et Messapia, ae, f. *terra d'Otranto*, regio Italiae, alias Apulia, a Mesapo rege sic dicta. *Festus.*

MĔSĂPĬUS et Messapius, a, um, adj. ad Mesapiam pertinens. *Ov. Met.* 14, 513. Mesapiaque arva relinquit.

MĔSĂPUS seu Messapus, i, m. filius Neptuni, qui in equis domandis excelluisse, et igni et ferro insuperabilis fuisse fingitur. *Serv.* idcirco Neptuni filium appellatum putat, quod per mare in Italiam fuerit vectus in auxilium Turni adversus Aeneam. *Virg. A.* 7, 691.

*MESĀTE, es, f. (*μεσάτη*, i. e. media,) insula maris Aegaei. *Plin.* 4, 12. ℙ Proprie est adjectivum, subintellecto *insula;* quod saepius fit in insularum nominibus. *B. A.*

MĔSAULAE, arum, f. plur. *μέσαυλοι*, a *μέσος*, medius, et *αὐλή*, atrium, aula. *Vitr.* 6, 10. *med.* de Graecorum aedificiis. Inter haec peristylia, et hospitalia, itinera sunt, quae mesaulae dicuntur, quod inter duas aulas media sunt interposita. Nostri eas andronas appellant. V. ANDRON.

MĔSĔ, es, f. *μέση*, idest media, chordae nomen, quae nunc a musicis vocatur *A la mi re. Vitr.* 5, 4 et 5. ℙ Ita etiam vocatur digitus medius. V. HYPATE.

MĔSEMBRĬĂ, ae, f. urbs Thraciae, in ora Ponti Euxini, Megarensium colonia. *Plin.* 4, 11, 18. **Mela* 2, 2. *B. A.* [*In *Plin.* loco *Hard.* leg. *Messa.* Lectio, quam Noster dedit, est *ed. Bas.* 1530.]

MĔSEMBRĬĂCUS, a, um, adj. ut Mesembriacus portus, ap. *Ov. Trist.* 1, 10, 37.

*MESĒNE, es, f. (*Μεσήνη*, i. e. media,) insula a Tigre amne facta, in Babylonia. *Plin.* 5, 27. ℙ *Μέση τῆς Τίγριδος* est, ut ait *Steph. Byzant. B. A.*

MĔSES, ae, m. *Μέσης*, ventus flans inter Borean, et Caecian. *Plin.* 2, 47, 46.

*MESEUS, ei, m. flumen Persidis. *Ammian.* 23, 6. (al. 21.) p. 271. *Lindenbrog.* et p. 455. *Boxhorn. B. A.*

*MESIĀTES, ium, populi Rhaetiae. *Tab. Peutinger. B. A.*

MĔSOBRACHYS, *μεσοβραχὺς*, pes quinque syllabarum, brevi inter duas utrinque longas interjecta, ut *pulcherrimarum:* a *μέσος*, medius, et *βραχὺς*, brevis. *Diomed.* 3, 479.

MĔSOCHŌRUS, i, m. *μεσόχορος*, qui in medio turbae stans reliquis canendi, vel aliud agendi signum proponit: a *μέσος*, medius, et *χορὸς*, chorus. *Sidon. ep.* 1, 2. *f.* Nullus tibi lyristes, choraules, mesochorus. *Plin. ep.* 2, 14. Graece scripsit: Hoc infiniti clamores commoventur, cum *μεσόχορος* dedit signum. **Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 11, 170. *B. A.*

[MĔSŌGĪTES Vinum, quod capitis dolores facere, compertum est, ut ait *Plin.* 14, 7, 9. Est dictum a *μεσογείτης*, mediterraneus, quia ex uvis in Tmolo Lydiae monte collectis fiebat. *F.*]

[MĔSŌĪDES, is, f. *μεσοειδής*, modulatio quaedam musicalis. *Capell.* 9, 326. Mesoides, quae dithyrambica nominatur, quae tonos aequales, mediosque custodit. V. HYPATOIDES. *F.*]

[MĔSŌLĂBĬUM, ii, n. *μεσολάβιον*, instrumentum mathematicum, quo inter duas lineas alia, vel duae aliae, vel plures proportionales inveniuntur: est a *μέσος*, medius, et *λαμβάνω*, capio. *Vitr.* 9, 3. Eratosthenes organica mesolabii ratione idem explicavit. *F.*]

MĔSOLEUCOS, i, m. *μεσόλευκος*, gemma nigra, quam mediam linea alba distinguit; a *μέσος*, medius, et *λευκὸς*, albus. *Plin.* 37, 10, 63. ℙ Est praeterea hoc nomine herba quaedam habens candidam lineam per folium discurrentem. *Id.* 27, 11, 73.

MĔSŌMACROS, i, m. *μεσόμακρος*, pes quinque syllabarum, longam habens syllabam duabus utrinque brevibus interpositam, ut *avidissimus:* a *μέσος*, medius, et *μακρὸς*, longus. *Diomed.* 3, 478.

MĔSŌMĔLAS, anos, f. *μεσομέλας*, gemma alba, quam linea nigra distinguit. *Plin.* 37, 10, 63. Mesomelas, nigra vena quemlibet colorem secante per mediam. Nam *μέλας* niger dicitur, *λευκὸς* albus.

MESON. V. MAESON. ℙ *Mĕson* genit. plur. Graecus *τῶν μέσων*, mediorum, aut mediarum. *Vitr.* 5, 4. et 5.

MĔSŌNAUTĀ, ae, m. *μεσοναύτης*, a *μέσος*, medius, et *ναύτης*, nauta: vox haec legitur ap. *Pompon.* teste *Ulp. Dig.* 4, 9, 1. Videtur autem esse medius inter summos nautas, ut gubernatores et proretas, et imos, ut remiges, et omnium jussa exsequens: ea ratione, qua mediastinus in domo. *Turneb. Adv.* 28, 31.

MĔSŌNYCTĬUM, ii, n. *μεσονύκτιον*, mediae noctis tempus. Haec vox legitur in Taurobolio Lugdun., seu *Inscr.* quae pertinet ad ann. a Chr. n. CLX. ap. *Mur.* 333. Cujus mesonyctium factum est V. Id. Dec. *h. e.* visio, seu apparitio Magnae Matris Deorum Idaeae medio noctis tempore facta est, ut censet *Philipp. a Turre* ap. *Sallengr. N. Thes. Antiqq. Rom.* T. 3. p. 863.; [nam *Hor. Sat.* 1, 10, 32. Quirinus Post mediam noctem visus, cum somnia vera. Adde *Isid. Orig.* 5, 30. *F.*]

*MESONPONDĬO, locus Alexandriae, de quo *Jul. Valer. rer. gest. Alex. M.* 1, 27. ed. *A. Maio. B. A.*

*MESOPOTAMĒNUS, a, um, adj. *Μεσοποταμηνὸς*, Mesopotamius. *Vet. Schol.* in *Juven. Sat.* 1, 104. Mesopotameni homines. *Spartian.* in *Adrian.* 21. A Mesopotamenis non exegit tributum. Sic in MS. vetustissimo. Vulg. *Mesopotamiis*, minus accurate. *B. A.*

MĔSŌPŌTĂMĬĂ, ae, f. *Μεσοποταμία*, regio Asiae inter Euphratem et Tigrim amnes sita: unde et nomen habet: a *μέσος*, medius, et *ποταμὸς*, amnis. *Plin.* 5, 12, 13. et 6, 26, 29. *Cic. N. D.* 2, 52. et *Solin.* 37., Latine diceres *Interamnam.*

MĔSŌPŌTĂMĬUS, a, um, adj. a Mesopotamia, ut Mesopotamii milites, *Valer. Imp.* in *ep.* ap. *Vopisc. Aurel.* 11.

[MĔSŌPYLUS, a, um, adj. qui januae mediae praeest: a *μέσος*, medius, et *πύλη*, porta. *Inscr.* ap. *Grut.* 32, 11. Soli aeterno sacr*um*, pro salute P. Valerii Crispi Septentrion*is* sacerd*otis* Dei invicti M. Antonius M. F. Liber mesopylus aedituus locavit. Erat hic igitur aedituus portae majoris in templo Solis. *F.*]

MĔSŌPHAERUM. V. HADROSPHAERUM.

*MESOTIMOLĪTAE, arum, m. populi quasi in medio Tmolo habitantes, quorum urbs fortasse Mesotimolos dicta. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

MESPĪLUM, i, n. *μέσπιλον*, fructus mespili arboris. *Plin.* 15, 20, 22. Malorum, pirorumque generi adnumerentur jure mespila atque sorba. *Pall.* 4, 10. *med.* Mespila ad servandum leguntur necdum mitia. ℙ Videtur et ipsa arbor mespilum dici. *Id. de Insit.* 69. Mespilaque exarmat pugnacibus horrida membris.

MESPĪLUS, i, f. *μεσπίλη*, arbor mespila ferens, cujus folia, antequam decidant, rubescunt: radices multae, atque altae, ideo inexstirpabiles. Non fuit haec arbor in Italia Catonis aevo, teste *Plin.* 15, 20, 22., ubi et tria ejus genera enumerat. *Pall.* 3, 25. *f.* Et mespilus inseretur, et ossa ponentur prunorum. *Id. de Insit.* 106. Mespilus admisso germine tuta subit. ℙ Item ipse fructus, ut videtur. *Id. ib.* 91. Mespilus huic (*malo*) paret, lapidosaque viscera mutans, Tenditur, et niveo plena liquore rubet.

*MESSA, ae, f. oppidum. V. in MESEMBRIA. *B. A.*

*MESSALLĪNUS, i, m. cogn. R. *Tac. A.* 2, 32. et 4, 20. Adde *Tibull.* 2, 5, 17. *Ov. Pont.* 1, 7, 1. ℙ Scribitur et *Messalinus. B. A.*

MESSALLĀ seu Messala, ae, m. [*Prior forma magis quidem in usu; sed posterior non minus comprobata exemplis. Ita *Schneid.* in *Gr. Lat.* 1, 411. ubi laudat *Drakenb.* ad *Liv.* 27, 5. *in.*] cogn. civis R. in gente Valeria. *Sen. B. V.* 13. Corvinus primus Messanam vicit, et primus ex familia Valeriorum, urbis captae in se translato nomine, Messana appellatus est: paulatimque vulgo permutante litteras, Messalla dictus. Eadem habet *Macr. Sat.* 1, 6. *f.*, nisi quod *Maximum*, non *Corvinum* cognominatum fuisse dicit. Idem confirmant Fasti Capitolini, in quibus legitur (ap. *Grut.* 292.) *M'.* Valerius M. F. M. N. Maximus, qui in hoc honore Messal. appell*atus est.* Sed haec ita conciliantur, ut *Maximus* cognomen fuerit familiae antiquum: cui post singulare *M'.* Valerii certamen cum Gallo hoste (de quo V. in CORVINUS.), alterum *Corvini* agnomen adhaeserit. ℙ Ex hac familia celebris fuit orator, cujus meminit *Hor. A. P.* 371. et *Plin.* 10, 22, 27. etc. ℙ *Pluralem numerum exhibet *Ov. Pont.* 4, 16, 43. Maternos Cottas cui Mesallasque paternos. *B. A.*

[MESSALLĪNĀ, ae, f. ad Messallam pertinens, quo cognomine vocata est prodigiosae libidinis femina, filia M. Valerii Messallae Barbati, consobrini Claudii Aug., quae adhuc adolescentula Claudio jam seni nupta est. *Suet. Claud.* 26. *Juven. Sat.* 6, 116. et 10, 333. et *Tac. A.* 11. 5. et alibi. *F.*]

*MESSĀLUM, i, n. oppidum Arabiae Felicis. *Plin.* 12, 16. *B. A.*

MESSĀNĀ, ae, f. *Messina, Μεσσήνη*, urbs clara Siciliae ad fretum Mamertinum, contra Calabriam. *Sil.* 14, 194. Incumbens Messana freto, minimumque revulsa Discreta Italia, atque Osco memorabilis ortu. ℙ *Messana* etiam pro *Messene* Peloponnesi legitur *Stat. Ach.* 1, 422. Murorum tormenta Pylos, Messanaque tendunt. V. MESSENIUS.

*MESSANĪCUS, i, unum ex Padi ostiis, alio nomine Padusa. *Plin.* 3, 16. ed. *Hard.* ubi vulgo legitur, e. g. in ed. *Basil.* (1530.), *Messanicius. B. A.*

MESSĒIS, idis, f. *Μεσσηΐς*, fons Thessaliae, teste *Plin.* 4, 8, 15. *Val. Fl.* 4, 374. Flevit Amymone, flerunt Messeides undae.

MESSĀPIĀ, etc. V. MESAPIA.

MESSĒNĒ, es, et Messena, ae, f. *Μεσσήνη*, urbs Peloponnesi, meridionalis, olim clara, et regionis ab ea dictae caput, ad sinum Messeniacum. *Ov. Met.* 6, 417, *Plin.* 4, 5, 7. et *Nep. Epam.* 8. et *Pelop.* 4. ℙ Legitur et *Messana.* V. MESSANA et v. sq.

*MESSENIĀNI, orum, populi ultra paludem Maeotim, Tanaim accolentes. *Plin.* 6, 7. *B. A.*

MESSĒNĬUS, a, um, adj. *Μεσσήνιος*, ad Messenem pertinens. *Ov. Met.* 2, 679. Messenia arva; et *ib.* 12, 549. Messenia moenia. Utrobique alii leg. *Messania:* nam et *Messane* pro *Messene* legitur in multis opt. codicib. *Stat. Th.* 4, 179. Planaque Messane, montanaque nutrit Ithome. Alii leg. *Messene.* Nec mirum, si nomina confunduntur, cum Messana Siciliae ab incolis Messenes Peloponnesi condita dicatur: quibus tamen accessere etiam Mamertini ex Campania, quam Osci quondam incoluerunt. V. MAMERS. ℙ *Messenii, orum,* Messenes incolae. *Liv.* 36, 31. ℙ *Messenia, ae,* regio circa Messenem. *Plin.* 4, 5, 7.

[MESSĬĀ, ae, f. nomen Deae, quae et Segesta est appellata, cujus simulacrum columnae impositum erat in circo maximo: ita vero dicta est a messe, quod messioni praeesset. *Tert. Spect.* 8. Columnae Sessias a sementationibus, Messias a messibus, Tutelinas a tutela fructuum sustinent. Ante has tres arae trinis Diis parent, magnis, potentibus, valentibus. V. SEGESTA. *F.*]

*MESSĬAS Hebraice vel Syriace, Graece *Χριστὸς*, Latine Unctus dicitur. *Vulg. Joh.* 1, 42. *B. A.*

[MESSILLĀ, ae, f. dimin. messis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 622. *n.* 192. Pomponia Messilla. *F.*]

[MESSĪNĪENSIS, is, m. incola urbis Messanae in Sicilia, quae cum Graece *Μεσσήνη*, sequiori vero tempore et vulgari pronunciatione, qua Graecorum *η* per *i* efferebatur, *Messini* fuerit appellata: hinc Italis nunc *Messina* dicitur, ejusque incolae labente Latinitate *Messinienses* dicti sunt. *Not. Tir.* p. 136. Cumae, Cumanus; Messini, Messiniensis. *F.*]

MESSĬO, onis, f. actus metendi. *Varr. R. R.* 1, 50. Frumenti tria genera sunt messionis: unum, ubi falce secundum terram succidunt stramentum, alterum, ubi etc.

MESSIS, is, f. *θερισμὸς*, collectio frumenti, et aliarum segetum: a *meto. Varr. R. R.* 1, 50. Messis proprio nomine dicitur in iis, quae metuntur, maxime in frumento, et ab eo est vocabulo declinata; et *mox:* Stramentum medium subsecant, a quo medio messem dictam puto. *Cic. Or.* 1, 88. *med.* Quid sit sementis, ac messis, quid arborum putatio, ac vitium. *Plin.* 18, 18, 47. Messem peragere; et *ib.* 30, 72. facere. ℙ De ipsis frumentis jam collectis. *Just.* 24, 7. Prohibiti agrestes oraculis feruntur, messes vinaque villis efferre. *Virg. G.* 1, 49. Illius immensae ruperunt horrea messes. Adde *Prop.* 3, 11, 26. ℙ Item de tempore metendi. *Virg. Ecl.* 5, 70. Ante focum, si

frigus erit; si messis, in umbra. *Plin.* 24, 14, 74. Flos mori per messes colligitur. ℙ Item de collectione mellis, quae et *vindemia* dicitur. *Virg. G.* 4, 231. Bis gravidos cogunt fetus; duo tempora messis. ℙ Messis Cilicum, et Arabum est crocus, et tus. *Stat. Silv.* 3, 3, 34. ℙ Translate. *Cic. Par.* 6, 2. Qui illam Sullani temporis messem recordetur. *Pl. Ep.* 5, 2, 53. Pro benefactis mali messem metere. ℙ *Messis* cum proprio mox bellatura colono ap. *Claud. Laud. Stil.* 1, 321. est seges hominum ex dentibus serpentis a Cadmo satis. ℙ *Messes* metonymice anni. *Mart.* 4, 79. sexagesima messis; et 1, 102. Quarta tribus lustris addita messis erat. Adde 6, 28. et 12, 34. et *Petr. Sat.* 89. ℙ *Messes suas urere*, proverb. idem quod vineta sua caedere. Est *Tibulli* 1, 5. *extr.* ℙ In quarto casu etiam *messim* dicimus. *Pl. Most.* 1, 3, 5. Nihilo magis attinet, quam lavatio tua ad messim. *Varr. R. R.* 3, 2. Nec videt vindemiam in cella, neque in granario messim. ℙ *Magnum messem* masc. gen. dixit *Lucil. l.* 27. teste *Non.* 3, 139.

MESSOR, oris, m. *ἀμητήρ, θεριστής*, qui metit. *Cic. Or.* 3, 12. Non mihi oratores antiquos, sed messores videris imitari. *Ov. Met.* 14, 643. O quoties habitu duri messoris aristas Corbe tulit! *Virg. G.* 1, 316. cum flavis messorem induceret arvis Agricola. *Colum.* 2, 18. Messor foeniseca. ℙ Translate. *Pl. Capt.* 3, 5, 3. Sator scelerum et messor maxume. ℙ De messore Deo V. IMPORCITOR. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Amadutium Anecd. litter.* T. 3. p. 471. C. Valerius Messor. V. *Schiassi, Guid. al Mus. Bologna* p. 42. *F.*]

MESSORĬUS, a, um, adj. *θεριστικός*, ad messorem pertinens. *Cic. Sext.* 38. Messoria se corbe contexit. *Pall.* 1, 43. Falces messoriae vel foenariae. *Colum.* 2, 13. Hordei modii quinque bubulci operas tres exigunt, occatoriam unam, messoriam unam.

[MESSUĀRĬUS, a, um, adj. idem ac messorius. *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 8, 82. Virgines Vestales alternis diebus spicas in corbibus messuariis ponunt. *F.*]

MESSŪRA, ae, f. messio. *Diomed.* 1, 374. Messuram dicimus, non metitionem.

MESSUS, a, um, part. a *meto:* metendo recisus. *Virg. A.* 4, 513. Herbae messae ad lunam falcibus. *Varr. R. R.* 1, 50. *extr.* Messas spicas corbibus in aream deferre.

*MESTRA, ae, f. Erisichthonis filia, uxor Autolyci, quacum Neptunus concubuit. *Ov. Met.* 8, 738. sq. ℙ Nobilis fuit meretrix, quae, nondum invento auro aut gemmarum usu, bobus, aut equis, aut alius generis pecoribus noctes suas locabat. Inde factus est locus fabulae, np. Mestram transformari in ea omnia, quae ab amatoribus accipiebat. *B. A.*

*MESTRES, is, m. *Μέστρης*, Aegypti antiquus rex, qui in Solis urbe regnavit. Is primus hominum obeliscum subrexit. *Plin.* 36, 8. ubi ed. *Hard.* habet *Mitres.* Adde *ib.* 9. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* praebet *Mesphees. B. A.*

[MESTRĬA, ae, f. perita, prudens; a *μήστωρ*, quod a *μήστωρ*, peritus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 621. *n.* 181. Faratuleja Mestria. *F.*]

[MESTRĬĀNUS, i, m. ad Mestrium, vel Mestriam pertinens. Est cogn. R *Inscr.* ap. *Malvas. Marm. Felsin.* p. 253. M. Aelius M. F. Mec. Mestrianus. *F.*]

*MESŪA, paeninsula Galliae, cujus meminit *Mela* 2, 7. Mesua collis incinctus mari paene undique, ac, nisi quod angusto aggere continenti annectitur, insula. *B. A.*

MET, syllabica adjectio, quae conjungitur cum pronom. *ego, tu, ipse, ille*, [**meus*,] et similibus, ut *egomet, ipsemet*, etc. Sed in pronomine *tu* nominativo singulari addi non solet, nisi si dictio syllabica *te* interponatur, ut *tutemet.* Significat discretionem, ut *ipsemet*, idest per se, et non per alios. *Ter. Ad.* 3, 2, 31. hisce oculis egomet vidi. *Lucr.* 4, 913. Tutemet in culpa cum sis. *Cic. Or.* 3, 20. Non de memet ipso, sed de oratore dico. *Id. N. D.* 3, 18. *extr.* Quae cogitatione nobismetipsis fingere possumus. *Pl. Truc.* 1, 1, 38. Cum rem, fidemque, nosque nosmet perdimus. [**Pl. Poen.* 1, 3, 37. Meamet culpa. Ubi *Meurs* ex *vett. cod.* Meapse. **Cic. Leg.* 1, 3. *med.* Incurret etiam in illummet memorabilem annum suum. *Ennius* ap. *eund. Acad.* 4, 27. *extr.* Iteradum eademmet ista mihi. *B. A.*] ℙ Cum tanquam. *Pl. Curc.* 5, 2, 29. Tanquammet genium meum. [**Sic edd. *Douz.* et *Camerar.* ubi edd. *Gron. Taubman.* et *Buchner.* habent *tanquam me et genium* meum. *B. A.*] ℙ Praeposita praenomini. *Tryphon. Dig.* 7, 1, 62. Si quas feras incluserit operis suis, vel si metipsae inciderint. [**Sic ed. *Haloand.* Aliae edd. v. g. *Gebauer.* (vel *Spangenb.*) *Heinecc.* etc. habent *vel simibet ipsae* cet. *Brenckmannus* mavult *ibimet ipsae* vel *ibi ipsaemet. B. A.*]

MĒTA, ae, f. *νίσσα, καμπτὴρ, τέρμα*, lapis erectus, et in acumen fastigiatus, figura pyramidis, aut coni, cujusmodi in circo signabant locum flectendi quadrigas: eratque in eo aurigae ars et virtus, ut neque propius accedens currum frangeret, gravissimo cum vitae periculo: neque longius abeundo discederet, et insequentibus praecedendi locum daret: cujus rei exemplum habes in navali certamine ap. *Virg. A.* 5, 159. et sqq. Est a *metiendo*, vel *metando*, ut nonnullis placet. *Ov. Amor.* 3, 2, 11. Et modo lora dabo, modo verbere terga notabo: Nunc stringam metas interiore rota. *Id. A. Am.* 3, 396. Metaque ferventi circumeunda rota. *Id. Trist.* 4, 8, 35. Nec procul a metis, quas paene tenere videbar, Curriculo gravis est facta ruina meo. *Hor. Od.* 1, 1, 5. metaque fervidis Evitata rotis. *Ov. Amor.* 3, 2, 69. Me miserum! metam spatioso circuit orbe. Quid facis? admoto proximus axe subi. *Prop.* 2, 19, 65. An prius infecto deposcit praemia cursu, Septima quam metam triverit ante rota? *Virg. l. c.* Jamque propinquabant scopulo, metamque tenebant. ℙ Translate. *Cic. Coel.* 31. In hoc flexu quasi aetatis fama adolescentis paulum haesit ad metas notitia nova mulieris, et infelici vicinitate, et insolentia voluptatum. ℙ Ponitur et pro quocumque termino. *Virg. A.* 1, 282. His ego nec metas rerum, nec tempora pono; et *ib.* 3, 714. Hic labor extremus, longarum haec meta viarum; et *ib.* 12, 546. Hic tibi mortis erant metae; et *ib.* 10, 472. metasque dati pervenit ad aevi. *Ov. Trist.* 1, 9, 1. vitae metam tangere. *Stat. Silv.* 5, 3, 255. Pylias aevi transcendere metas, *h. e.* Nestoris annos. *Ov. A. Am.* 2, 727. Properare ad metam. *Id. Amor.* 3, 15, 2. Raditur hic elegis ultima meta meis. *Hor. A. P.* 412. optatam cursu contingere metam. ℙ De termino agrorum. *Front. de colon.* p. 141. *Goes.* ℙ Et pro quacumque extremitate et fine. *Virg. A.* 3, 429. Praestat Trinacrii metas lustrare Pachyni. *Ov. Met.* 3, 144. Et sol ex aequo meta distabat utraque, *h. e.* meridies erat. *Lucr.* 5, 616. de sole: Canceris ut vertat metas ad solstitiales. *Pers.* 1, 131. *metas* vocat lineas, quibus mathematici suas figuras describunt. ℙ Figura metae aliis rebus tribuitur, quarum congeries conum refert, ut meta lignorum, foeni, lactis, sacchari, etc. *Ov. Met.* 10, 106. metas imitata cupressus, *h. e.* meta in fastigium convoluta, ut ait *Plin.* 16, 33, 60. de eadem re loquens. *Id. Plin. ib.* 16, 28. Buxus in metas emittitur; et 36, 5, 4. *n.* 9. Pyramis in metae cacumen se contrahens. *Liv.* 37, 27. *med.* Ipse collis est in modum metae, in acutum cacumen a fundo satis lato fastigatus. *Cic. Div.* 2, 6. *f.* Umbra terrae est meta noctis, *h. e.*, ut ait *Plin.* 2, 10, 7. Nil aliud est nox, quam terrae umbra: figura autem umbrae similis metae, aut turbini inverso. *Cato R. R.* 55. Ligna domino in tabulato condito, codicillos, radices in acervo sub dio metas facito. At *Pontedera* legend. putat *netas.* V. NETUS. *Colum.* 2, 19. de foeno: Quidquid siccatum erit, in metas exstrui conveniet, easque ipsas in angustissimos vertices exacui. *Mart.* 1, 44. Rustica lactantes nec misit fiscina metas. *Id.* 13, 28. Haec tibi quae torta venerunt cottana meta: dixit poeta *torta*, quia e tortis juncis contexta. Sic 3, 58. Fert ille ceris cana cum suis mella, Metamque lactis. *Colum.* 9, 15. *f.* Saligneus qualus, vel vimine contextus saccus, inversae metae similis. ℙ *Meta sudans* ob similitudinem vocatus est lapis coni specie prominens, ex quo aqua emanabat, unde populus sitim exstingueret. Ejus meminit *Sen. Ep.* 56. et *Sex. Rufus de reg. Urb.* 4. ℙ De *meta molendaria.* V. MOLA.

MĒTĂBĀSIS, is, f. *μεταβάσις*, transitio, interfatio: a *μεταβαίνω*, transgredior, transeo: figura rhetorum, qua ab iis, quae hactenus diximus, ad ea, quae dicturi sumus, brevi interfatione transitum facimus, ut illud *Cic. Man.* 8. Quoniam de genere belli dixi, nunc de magnitudine pauca dicam. ℙ Est etiam metabasis, cum a loquentis persona ad aliam personam transitum facimus, ratione aliqua, vel affectu, ut illud *Virg. A.* 11, 51. Nos juvenem exanimum, etc. vano moesti comitamur honore: Infelix! nati funus crudele videbis. *Quint.* 9, 3. *med.* hyperbati figurae sententiarum speciem esse ait, et Graece scribit.

MĒTĂBOLE, es, f. *μεταβολή*, trajectio, figura est, quae fit contrariis ita dispositis, ut a priori posterius proficiscatur, ut *Ter. Andr.* 2, 1, 5. quoniam id fieri, quod vis, non potest, Id velis, quod possit. Est a *μεταβάλλω*, muto. Itaque dicitur etiam cum a periodo ad periodum, et a genere rhythmi ad genus aliud mutatio, et transitus fit, ut ait *Quint.* 9, 4. *med.* Illam autem priorem *Id. ib.* 3. *med.* inter varios repetitionis modos recenset. Semper autem Graece scribit.

*METABUS, i, m. rex vel ductor Volscorum, in Priverno regnans, pater Camillae. *Virg. A.* 11, 540. sq. *Hyg. fab.* 252. ℙ Alius, Sisyphi filius, Metaponti conditor, quam urbem etiam Barbari Metabum appellant. *Serv.* ad *Virg. l. c.* ℙ Ceterum notandum, *Just.* 2, 2. Epeum Metaponti conditorem fuisse. *B. A.*

MĒTĂCISMUS, i, m. *μετακισμός*, est cum verborum conjunctio M. litterae assiduitate colliditur, ut *Mammam ipsam amo, quasi meam animam.* Ita *Capell.* 5, 167. ℙ Alia ratione definit *Diomed.* 2, 448., nempe ut sit, cum in fine partis orationis invenitur *m* littera, et sequens a vocali incipit, ut *Quousque tandem abutere. Voss. Instit. orat.* 4, 2. vult legi *mytacismus*, *μυτακισμός*, a Graeca appellatione litterae *m*, quae est *μῦ.*

MĒTĂCŬLUM. V. MEACULUM.

MĒTĂGON, ontis, m. *μετάγων*, nomen canis, ex fera et cane geniti, et paulatim in diversum quoddam genus transeuntis: a *μετάγω*, qua transferre significat: vel qua sequi, persequi, et investigare: nam *Hesych. μετάγει* interpretatur *μεταδιώκει. Grat. Cyn.* 209. 221 et 264.

*METAGONĪTIS, idis, f. *Μεταγωνῖτις*, sc. *γῆ*, terra, nomen a Graecis Numidiae inditum, teste *Plin.* 5, 3. *B. A.*

*METAGONĪUM, i, n. *Μεταγώνιον*, promontorium Numidiae, ad Ampsagam flumen. *Mela* 1, 2. *B. A.*

*METALCES, ae, m, *Μεταλκής*, unus ex quinquaginta Aegypti filiis, a Cleopatra uxore necatus, *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

MĒTĂLEPSIS, is, f. *μετάληψις*, transumptio, tropus est, cum aliqua dictio aliud a propria sua significatione ex iis, quae praecesserunt, denotat: seu cum aliquid ponitur, ex quo gradatim in alterius rei consequentis cognitionem veniatur: a *μετά*, trans, et *λῆψις*, acceptio. *Virg. Ecl.* 1, 70. Post aliquot mea regna videns mirabor aristas, *h. e.* post aliquot annos: nam gradatim ab aristis ad spicas, a spicis ad messes, ab his ad aestates, ab aestatibus ad annos acceditur. *Quint.* 8, 6. *med.* Est haec in metalepsi natura, ut inter id, quod transfertur, sit medius quidam gradus, nihil ipse significans, sed praebens transitum; et *paulo sup.:* tropum esse dicit rarissimum, et maxime improprium, Graecis tamen frequentiorem, qui centaurum Chirona, et *νήους θοὰς ὀξείας* dicunt. Nos qui ferat, inquit, si Verrem suem, aut Laelium doctum nominemus?

MĒTĀLIS, e, adj. *κωνικός*, in modum metae, seu coni factus. *Fest.* in *Tutulum:* Pileus lanatus forma metali figuratus.

MĒTĀLĬTER, adv. *κωνικῶς*, in metae, seu coni modum. *Capell.* 8, 294. Luna in eadem linea solis umbra terrae metaliter infuscatur.

*METALLA, orum, opp. Sardiniae, medio inter Neapolim et Sulcos loco. *Ant. Itin. B. A.*

MĒTALLĀRĬA, ae, f. V. v. sq.

MĒTALLĀRĬUS, ii, m. *μεταλλεύς, μεταλλουργός*, qui in effodiendis metallis laborat. Est in *tit.* 6. *lib.* 11. *Cod.* qui est *De metallariis, et metallis*, etc., ubi *Imp. Theodos. leg.* 7. Metallarii, sive metallariae, qui, quaeve ea regione deserta, ex qua videntur oriundi, vel oriundae, ad externam migraverint, etc.

MĒTALLĬCUS, a, um, adj. *μεταλλικός*, ad metallum pertinens. *Plin.* 34, 18, 53. Molybdaenam metallicam vocant. *Id.* 27, 4, 5. Aloes natura metallica. ℙ *Metallicus* absolute, metallarius. *Id.* 34, 16, 47. Lavant eas arenas metallici, et quod subsidit, coquunt in fornacibus. ℙ *Marc. Dig.* 48, 19, 10. *metallicos* vocat in metalla damnatos.

MĒTALLĬFER, a, um, adj. metallum gignens, metalli ferax. *Sil.* 15, 500. Augebant animos argenti pondera et auri, Parta metalliferis longo discrimine terris.

*METALLĪNENSIS, e, adj. ad Metallinum spectans, ut *Metallinensis colonia* ap. *Plin.* 4, 21. (al. 22.) *B. A.*

*METALLĪNUM, i, n. vel Metallīna, ae, f. opp. Lusitaniae, *Metellinum* dictum in *Ant. Itin.* ℙ Hodie, aiunt, est *Medelin. B. A.*

MĒTALLUM, i, n. *μέταλλον*, materia illa dura, quae ex terrae visceribus effoditur, ut aurum, argentum, ferrum, aes, plumbum, etc. Rationem nominis hanc habes ex *Plin.* 33, 6, 31. Ubicumque una *(argenti)* inventa vena est, non procul invenitur alia. Hoc quidem et in omni fere materia: unde metalla Graeci videntur dixisse: sc. a *μετὰ*, simul vel post, et *ἄλλος*, alius, quia simul cum uno, vel post unum invenitur aliud. *Virg. G.* 2, 165. Haec eadem argenti rivos, aerisque metalla Ostendit venis, atque auro plurima fluxit. *Id. A.* 8, 445. fluit aes rivis, aurique metallum; et *ib.* 10, 174. Insula inexhaustis Chalybum generosa metallis. *Ov. Met.* 10, 220. Amathus fecunda metalli. *Hor. Ep.* 1, 10, 39. potiore metallis Libertate caret, *h. e.* auro, argento, divitiis. ℙ Dicitur et de marmore. *Stat. Silv.* 4, 3, 98. Arcus belligeri ducis tropaeis, Et totis Ligurum nitens metallis. Adde *ib.* 1, 5, 36. et *ib.* 3, 1, 5. et *Sil.* 8, 482. ℙ Et de gemmis. *Pacat. Pan.* 4. Adde auriferorum opes fluminum, adde radiantium metalla gemmarum. ℙ Et de creta Puteolana in colle Leucogaeo. *Plin.* 18, 5, 29. *n.* 2. Admiscetur creta, quae invenitur inter Puteolos, et Neapolim, in colle Leucogaeo appellato: Campani negant alicam confici sine eo metallo posse. ℙ Et de sulphure. *Appul. Met.* 7. Acerrimo odore sulphuris juvenis inescatus, atque obnubilatus intercluso spiritu diffluebat: utque est ingenium vivacis metalli, crebras ei sternutationes commovebat. ℙ *Metallum fragile* dixit *Prud.* massam salis, *Hamart.* 744. ℙ Translate. *Claud. III. cons. Hon.* 184. Saecula qui rursus forment meliore metallo, *h. e.* auream aetatem reducant; et *Cons.*

Mall. Theod. 137. Et ductos video mores meliore metallo. *Mart.* 4, 55. saevum metallum, *h. e.* ferrum. ℙ Est etiam ipsa fodina, unde metallum aliquod effoditur. *Sen. Q. N.* 5, 15. Demissos quamplurimos a Philippo in metallum antiquum, olim destitutum, ut exploraret, quae ubertas ejus esset, an aliquid futuris reliquisset vetus avaritia. *Plin.* 33, 7, 40. Miniarium metallum. *Id.* 18, 11, 29. *n.* 2. cretae. *Vitr.* 7, 7. *f.* sandaracae. *Lucan.* 3, 209. Metalla aurifera. *Id.* 4, 304. silicum, *h. e.* lapicidinae. (Adde 6, 34.) *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* facere in agro. *Liv.* 39, 24. Metalla vetera intermissa recoluit, et nova multis locis instituit. *Plin.* 21, 7, 20. Herba tantae suavitatis, ut metallum esse coeperit, *h. e.* ut ex ea vectigal publice exigatur, velut si fodina auri argentive sit. ℙ *Damnare in metallum* est ad metalla effodienda. *Plin. ep.* 2, 11. et *ep.* 10, 66. Crimine falsi damnatus in metallum. *Suet. Cal.* 27. Condemnare aliquem ad metalla. *Ulp. Dig.* 48, 19, 8. et *Modest. ib.* 23. et *Callistr. ib.* 28. Dare aliquem in metallum. *Ulp. ib.* 47, 11, 7. Metallo plecti. *Id. ib.* 48, 13, 6. puniri. ℙ **Metalla, orum*, opp. Sardiniae (quasi dicere*s The Mines*), V. s. l. *B. A.*

MĔTĂMĔLOS, i, m. *μετάμελος*, mutatio consilii, poenitentia. Vox Graeca. *Varr.* ap. *Non.* 2, 83. Metamelos inconstantiae filius me reprehendit. Al. aliter leg.

MĔTĂMORPHOSIS, is, f. *μεταμόρφωσις*, transfiguratio, transformatio: a *μετά*, trans, et *μορφόω*, formo. Hoc nomine *Ov.* opus suum inscripsit, de mutatis Deorum, hominum, aliarumque rerum formis, et *Appul.* (ut multi putant) suos libros, in quibus se in asinum conversum fingit. *Quint.* 4, 1. *f.* Ut Ovidius lascivire in Metamorphosi solet.

MĔTĂNOEĂ, ae, f. *μετάνοια*, poenitentia. Graeca vox a *μετά*, post, et *νοῦς*, mens, sententia, quia quem poenitet, mentem post peccatum mutat. Semel usurpat *Auson. epigr.* 12. Sum Dea, quae facti, non factique exigo poenas, Nempe ut poeniteat: sic Metanoea vocor.

MĔTĂPHORĂ, ae, f. *μεταφορά*, tropus, per quem vocabula a suis rebus, quarum propria sunt, ad alias res diversi generis cum similitudine transferuntur: a *μετά*, trans, et *φέρω*, fero. *Translationem* vocant *Auct. ad Her.* 4, 34. et *Cic. Or.* 3, 38. et al. *Quint.* 8, 6. etiam *metaphoram*, modo Graece, modo Latine. Adde et *Fest.* et *Charis.* 4, 243. et *Diomed.* 2, 451.

[MĔTĂPHORĪCĒ, adv. *μεταφορικῶς*. *Acron* ad *Hor. Ep.* 1, 20, 1. Hanc epistolam metaphorice inscripsit. *Hieron.* in *Isaj.* 2, 3, 15. Alii metaphorice de urbibus Judaeae dici arbitrantur. *F.*]

*METAPĪNUM (sc. ostium), i, n. unum ex ostiis Rhodani fluminis. *Plin.* 3, 4. *B. A.*

MĔTĂPLASMUS, i, m. *μεταπλασμός*, transformatio: a *μετά*, et *πλάσσω*, fingo, formo. Est apud grammaticos dictio, aliter quam debuit, figurata, metri, aut decoris causa, inquit *Charis.* 4, 248., ubi quatuordecim ejus species enumerat. Eadem fere habent *Valer. Prob.* 1, 1437. et *Diomed.* 2, 435. Locum habet in poetarum scriptis, in quibus quemadmodum qui soloecismi sunt *schemata*, et *schematismi*, ita qui barbarismi *metaplasmi* appellantur, ut *Id. ib.* 446 et 449. docet. *Serv.* tamen ad *A.* 5, 120. scribit, metaplasmum non esse proprie barbarismum, sed medium quid inter eum, et Latinam perfectamque locutionem. Porro species illae sunt, quae figurae grammaticae appellantur, prosthesis, parenthesis, paragoge, aphaeresis, syncope, apocope, ectasis, systole, diaeresis, synaloephe, episynaloephe, ecthlipsis, antithesis, metathesis: de quibus V. *ss. ll. Quint.* 1, 8. *med.* In praelegendo grammaticus deprehendat quae barbara, quae impropria, quae contra legem loquendi sunt posita: non ut ex his utique improbentur poetae, (quibus, quia plerumque metro servire coguntur, adeo ignoscitur, ut vitia ipsa aliis in carmine appellationibus nominentur: metaplasmos enim, et schematismos, et schemata vocamus, et laudem virtutis necessitati damus) sed ut commoneat artificialium, et memoriam agitet.

MĔTĂPLASTĬCOS, adv. *μεταπλαστικῶς* dicitur apud poetas usurpari id, quod propter necessitatem metri mutare consueverunt: quod idem barbarismus dicitur in soluta oratione. *Festus.*

MĔTĂPONTĪNUS, a, um, adj. ad Metapontum pertinens (Graece *Μεταπόντιον*), quae est urbs Italiae in sinu Tarentino. *Liv.* 24, 20. *med.* Metapontinus ager. ℙ *Metapontini, orum*, ejus urbis incolae. *Id.* 22, 61. et 25, 15. ℙ *De Metaponto V. *Plin.* 3, 11. *Mela* 2, 4. *Liv.* 1, 18. 8, 24. 25, 11. 27, 1. *Cic. Fin.* 5, 2. *B. A.*

*METAPONTUM, i, n. V. v. praec. *B. A.*

MĔTĀRĬUS, a, um, adj. ad metam pertinens. *Arnob.* 2, 70. Animae corporei tactus, et metariae circumscriptionis expertes, *h. e.* nulla corporis meta circumscriptae. Al. aliter leg.

MĔTĀSTĀSIS, is, f. *μετάστασις*, figura rhetorum, qua crimen, quod defendere non possumus, in alium transferimus. *Quint.* 7, 4. *med.* sed Graece. ℙ Item qua imaginamur, quae futura fuere, nisi aliquid evenisset, quod impediret: ut cum *Cic. Mil.* 12. enarrat quae facturus fuit Clodius, si praeturam invasisset. *Quint.* 9, 2. *med.* itidem Graece. ℙ Item transitio: sed et hoc ap. Graecos: a *μεθίστημι*, aliud pro alio statuo, muto.

MĔTĀTHĔSIS, is, f. *μετάθεσις*, transpositio litterarum, a *μετά*, trans, et *τίθημι*, pono: ut *Thymbre* ap. *Virg. A.* 10, 394. pro *Thymber. Charis.* 2, 249., *Diomed.* 2, 437. *Val. Prob.* 2. *f.*, sed Graece. *Locus *Val. Prob.* est *in f.* 1, 1440. et vox ibi non Graece scribitur, sed Latine. *B. A.*

MĔTĀTIO, onis, f. *καταμέτρησις*, actus metandi, dispositio, descriptio. *Colum.* 3, 15. Haec in quincuncem vinearum metatio expeditissima ratione conficitur.

MĔTĀTOR, oris, m. *μετρητής*, qui metatur, et in certas partes locum aliquem distribuit, ac per mensuras describit: ut *metator castrorum*, qui agmen praegressus locum castris ponendis metitur: *agri*, qui agri mensuras agit, mensor, decempedator: *vineae, oliveti*, etc. qui loca disponit serendis vitibus, oleis, etc. *Cic. Phil.* 11, 5. Saxa nescio quis, castrorum antea metator, nunc, ut sperat, urbis; et *ib.* 14, 4. Urbs, quam jam peritus metator, et callidus decempeda sua Saxa diviserat. *Lucan.* 1, 381. Castra super Tusci si *(jubeas)* ponere Tibridis undas, Audax Hesperios veniam metator in agros. *Appul. Met.* 9. Agrestis verecundus amicos plurimos ad demonstrationem finium corrogarat: ille tamen vesanus adseverat, parvi se pendere tot metatorum praesentiam. *Plin.* 18, 33, 76. Hunc *(ventum)* oliveti metator caveat. *Lact.* 4, 11. Volens Deus metatorem templi sui mittere in terram. *Tert. adv. Marc.* 1, 8. *extr.* Tempus arbiter et metator initii et finis.

MĔTĀTŌRĬUS, a, um, adj. *Metatoriam paginam* dicit *Sidon. ep.* 8, 11. epistolam, quam parandi hospitii causa, quasi metandis castris, ad amicum, cum ad eum properaret, praemiserat.

MĔTĀTŪRĂ, ae, f. metatio. *Lact.* 4, 11. *med.* (ex *Jerem.* 8, 8.) Incassum facta est metatura.

MĔTĀTUS, a, um, part. a *meto, as*, dimensus, descriptus, dispositus. *Hor. Sat.* 2, 2, 114. videas metato in agello Cum pecore et gnatis fortem mercede colonum. *Id. Od.* 2, 15, 14. nulla decempedis Metata privatis porticus. V. METO, as.

[MĔTAURENSIS, e, adj. ad Metaurum pertinens, Umbriae fluvium. *Inscr.* ap. *Oliv. Marm. Pisaur. n.* XXX. Ager Metaurensis, *h. e.* circa Metaurum. ℙ *Metaurenses, ium*, sunt illius tractus incolae. *Plin.* 3, 14, 19. Tifernates cognomine Tiberini, et alii Metaurenses. ℙ Alii fuerunt Metaurenses qui Urbinates sunt cognominati. *Plin. ib.* Urbinates cognomine Metaurenses. *Inscr.* ap. *Grut.* 463, 4. Curator reipubl. Urvinatium Mataurensium. Ita leg. pro *Metaurensium. F.*]

*METAURUM, i, n. opp. Brutiorum, ad Metaurum flumen. *Mela* 2, 4. *B. A.*

MĔTAURUS, i, m. nunc *Metauro, Marro, Μέταυρος*, fluvius Italiae in Brutiis, qui in mare Tyrrhenum influit. *Plin.* 5, 5, 10. ℙ Item fluvius in Umbria, nunc *Metauro*, in Adriaticum mare incurrens, qui inclaruit caede Asdrubalis ibidem devicti. *Plin.* 3, 14, 19. *Sil.* 8, 486. Multaque Asdrubalis fulgebit strage Metaurus. Adde *Hor. Od.* 4, 4, 38.

MĔTAXĂ, ae, f. videtur esse sericum rude, ac nondum tinctum, neque in fila diductum, ap. *Mart. Dig.* 39, 4, 16. *med.* et *Imppp. Arcad., Honor. et Theodos. Cod.* 11, 7, 10. ℙ Item funiculus, vel filum: quo sensu accipiunt illud *Lucilii* ap. *Fest.* in *Rodus*, et *Isid. Orig.* 19, 4. *f.* Plumbi pauxillum rodus, linique metaxam; et *Vitr.* 7, 3. Sin arundinis Graecae copia non erit, de paludibus tenues colligantur: et metaxae, et tomicae ad justam longitudinem una crassitudine alligationibus temperentur. Al. leg. *metaxatae tomicae*, h. e. in metaxae morem convolutae. Al. aliter. ℙ Alii his locis intelligunt filum glomeratum, et convolutum, quod nos *matassa* dicimus: quo sensu *Isid. l. c.* 29. metaxam ducit a circuitu filorum: nam meta, inquit, circuitus dicitur: vel quod transferatur: sc. *ἀπὸ τοῦ μετάγειν*. Alii a Syra lingua ejus originem trahunt. ℙ Legitur et *mataxa*. Unde in *Gloss.* legitur: Mataxa, *ἧνια, h. e.* lorum. Et alibi: Mataxa, *σειρά, h. e.* funis, restis.

MĔTAXĀRII, orum, m. plur. serici distractores. *Imp. Justin. Cod.* 8, 14, 27.

MĔTAXĀTUS. V. METAXA.

*METELĪTES NOMOS, praefectura Metelidis. Fuit autem Metelis, *Μέτηλις Ptolem.* et *Steph. Byz.* Aegypti oppidum, in Delta. *Plin.* 5, 9. ed. *Hard.* ubi olim, v. c. in ed. *Elzev.*, pro *Meteliten* legebatur *Nitriten. B. A.*

METELLĂ, ae, f. *Veg. Mil.* 4, 6. Inventum quoque remedium est, ut de ligno crates facerent, quas metellas vocaverunt, lapidibusque complerent: ea arte inter bina propugnacula constitutas, ut si per scalas ascendisset hostis, et partem aliquam ipsius contigisset, supra caput suum vergerent saxa. Ubi *Stewech.* mirum esset, inquit, ni variarent libri in vocabulo incognito: itaque alibi *metilas*, alibi *medullas* legitur. *Martinius* in *Lex.* conjicit legend. *mētŭlas.* ℙ De lege Metella V. METILIUS. ℙ *Metella, mulier quaedam. V. *Perilla. B. A.*

MĔTELLI, orum, m. plur. familia Romana in gente Caecilia, plebeja quidem, sed illustribus viris quamplurimis clarissima. Dicti sunt, quasi mercenarii: hoc enim significat ipsa vox. Unde *Attius* ap. *Fest.* Calones, famulique, metellique, caculaeque. *Gloss. Philox.* Metellus, *μίσθιος*. ℙ Celeberrimus fuit in his L. Metellus L. F., cujus elogium habes ap. *Plin.* 7, 43, 45., item Q. Metellus, de quo *Id. ib.* 44, 45. et *Cic. Fin.* 5, 27., *Vell.* 1, 11., *Val. Max.* 7, 1. *n.* 1.

MĔTELLĪNUS, a, um, adj. ad Metellum aliquem pertinens. *Cic. Att.* 1, 13. *f.* In illam orationem Metellinam addidi quaedam, *h. e.* quam ipse habuit contra Q. Metelli concionem, cujus meminit *Gell.* 18, 7. ℙ *Aedes Metellina* ap. *Fest.* in *Tarpejae* exstructa fuit a Q. Metello Macedonico, qui, ut ait *Vell.* 1, 11. *med.*, primus omnium Romae aedem ex marmore molitus, vel magnificentiae, vel luxuriae princeps fuit. *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 12. Pasiteles Jovem fecit eboreum in Metelli aede, qua Campus petitur.

MĔTEMPSYCHOSIS, is, f. *μετεμψύχωσις*, transmigratio animarum ex uno corpore in aliud: quod fuisse ajunt Pythagorae somnium: a *μετά*, trans, et *ἐμψυχόω*, animo. *Tert. Anim.* 31., sed Graece. *Quint. decl.* 10, 17. hac de re verba facit, sed voce ipsa abstinet.

MĔTENSOMĂTOSIS, is, f. *μετενσωμάτωσις*, transmutatio unius corporis in aliud: a *μετά*, trans, et *ἐνσωματόω*, corpus esse facio. *Tert. Anim.* 31 et 32.

[MĔTĔORĬĂ, ae, f. *μετεωρία*, oblivio. *M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 7. Cum, Diis juvantibus, ad Urbem veniemus, admone me, ut tibi aliquid de hac re narrem. Sed, quae tua et mea meteoria est, neque tu me admonebis, neque ego tibi narrabo. *Suet. Claud.* 39. In eo mirati sunt homines et oblivionem, et inconsiderantiam, vel, ut Graeci dicunt, *μετεωρίαν* et *ἀβλεψίαν. F.*]

*METERĀNA, ae, f. castaneae species. *Plin.* 15, 23. ed. *Elzev.* ubi tamen *Hard.* mavult *Etereiana* pro *Meterana* legere, ab Etereio liberto scilicet. Idem etiam *Plin.* 17, 17. *Etereius libertus* in textum induxit, ubi vulgo legebatur *heres ejus libertus.* V. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 678. *B. A.*

*METEREĬA TURBA ap. *Ov. Trist.* 2, 191. videtur fuisse gens quaedam Scythica, vel Sarmatica, Danubii ostia accolentes, ad Pontum Euxinum. *B. A.*

[METHĒ, es, f. *μέθη*, ebrietas. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 2. *n.* XI. Fabia Sex. F. Methe. *F.*]

*METHĪON, onis, m. Phorbae pater. *Ov. Met.* 5, 74. *B. A.*

[METHŌDĬĀRĬUS, ii, m. qui in methodio, ludi theatralis genere, recitat, ut exodiarius, qui in exodio. *Not. Tir.* p. 173. Methodium, methodiarius. V. METHODIUM. *F.*]

METHŌDĪCĒ, es, f. *μεθοδική*: a *μέθοδος*, via, ratio docendi, ac discendi. *Quint.* 1, 9. Grammaticae partes duae, id est ratio loquendi, et enarratio auctorum: quarum illam methodicen, hanc historicen vocant.

METHŌDĪCUS, a, um, adj. *μεθοδικός*, ad methodum pertinens. *Methodici* sunt medici, quorum sententia est, medicinam esse viam quandam, quam *μέθοδον* Graeci nominant, eorumque, quae in morbis communia sunt, contemplatricem. Hi neque rationalibus se, neque experimenta tantum spectantibus annumerari volunt: cum ab illis eo nomine dissentiant, quod in conjectura rerum latentium nolunt esse medicinam: ab his eo, quod parum artis esse in observatione experimentorum credunt. *Cels. praef. med.* V. METHODUS.

METHŌDĬUM, ii, n. *μεθόδιον*, ludificatio. *Petr. fr. Trag.* 36. *Burm.* Damus omnes plausum a familia coeptum, et res electissimas ridentes aggredimur. Non minus et Trimalchio ejusmodi methodio laetus, Carpe, inquit, etc. Al. leg. *metōdium*, *μετωδεῖον*, h. e. canticum interjectum: sed *methodium* est retinendum; videtur enim fuisse genus quoddam ludi theatralis, quod ad oblectandos spectatores sub finem fabulae introducebatur in scenam, simile exodio. V. METHODIARIUS.

METHŌDUS et Methodos, i, f. *μέθοδος*, via et ratio docendi, et discendi. *Auson. Idyll.* 11, 67. triplex quoque forma medendi, Cui logos, et methodos, cuique experientia nomen. *Marcell. in carm. de medic.* 6. Quod logos, aut methodos, simplexque empirica pangit, Hoc liber iste tenet.

*METHŌNE, es, f. *Μεθώνη*, urbs Peloponnesi, in Messenia. *Plin.* 4, 5. *Mela* 2, 3. ℙ Item opp. Magnesiae. *Plin.* 4, 9. *B. A.*

*METHŌRA, orum, *Μέθορα*, opp. Indiae, in Surasenorum terra. *Plin.* 6, 19. *B. A.*

*METHORĪCI, orum, populi Asiae ulterioris, in Indiam vergentes. *Plin.* 6, 23. Methoricorum desertum. ℙ *Harduinus* in Gedrosia hanc gentem ponit. *B. A.*

*METHURĪDES, um, insulae quatuor Atticae adjacentes, in sinu Megarico. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

*METHYDRĪUM, i, n. *Μεθύδριον*, opp. Arcadiae. *Plin.* 4, 6. *B. A.*

METHYMNAEUS, a, um, adj. *Μηθυμναῖος*, ad Methymnam pertinens, quae est urbs Lesbi insu-

lae, vino celebris, et patria Arionis citharoedi. *Ov. Met.* 11, 55. Et Methymnaeae potiuntur litore Lesbi. *Id. A. Am.* 1, 57. Gargara quot segetes, quot habet Methymna racemos. *Virg. G.* 2, 90. Methymnaeus palmes. *Prop.* 4, 8, 38. Et Methymnaei Graja saliva meri. *Stat. Silv.* 2, 2, 60. Jam Methymnaei vatis manus, et chelis una Thebais; et *Mart.* 8, 51. Sic Methymnaeo gavisus Arione delphin. Adde *Cic. Tusc.* 2, 27. ℙ *Methymnaei, orum,* sunt Methymnae incolae. *Curt.* 4, 5. Forte Aristonicus Metymnaeorum tyrannus cum piraticis navibus ad portus claustra successit.

METHYMNĬAS, adis, f. quae ad Methymnam pertinet: de qua in v. praec. *Ov. Her.* 15, 15. Pyrrhiades, Methymniadesve puellae.

METĬA Porta erat Romae inter Esquilinam, et Querquetulanam, ut probat *Nibbyus* in *Mura di Roma* p. 167. Illius meminit *Pl. Cas.* 2, 6, 2. et *Ps.* 1, 3, 96.

METĬCŬLOSUS, a, um, adj. *ψοφοδεής*, timidus. *Pl. Amph.* 1, 1, 137. Nullus est hoc meticulosus aeque. **Appul. Flor. in.* p. 341, 9. *Elmenh.* Meticulosum lepus. *B. A.* ℙ Item metum incutiens. *Pl. Most.* 5, 1, 52. Nescis tu, quam meticulosa res sit, ire ad judicem.

METILĬUS, a, um, adj. *Metilia lex* lata fuit a M. Metilio trib. pleb. ann. U. C. DXXXV. Spectabat autem ad fullones. *Plin.* 35, 17, 57., ubi al. leg. *Metella*, h. e. a quodam Metello lata.

*METĬNA, ae, f. insula maris Mediterranei, Galliae adjacens, ad Rhodani ostium. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*METĬOCHA, ae, f. *Μετιόχη*, Orionis filia, soror Menippes. *Nicand.* ap. *Anton. Liber.* 25. *B. A.*

MĒTĬOR, iris, ensus (raro *metitus*) sum, dep. 4. *μετρέω*, explorare rei alicujus magnitudinem, definire modum, dimetiri, [*ut ipse cognoscas: differt *metari*, quod exploratam, cognitamque alicujus rei magnitudinem signis positis demonstrare aliis, i. q. metas statuere, significat. V. *Doederl.* 2, 169.] *Cic. Acad.* 4, 41. *f.* Nec magis affirmabunt, signum illud, si erunt mensi, sex pedum esse, quam solem, quem metiri non possunt, plus quam duodeviginti partibus majorem esse, quam terram. *Id. Fam.* 9, 17. Metiri agrum. *Id. Verr.* 2, 3, 83. 84 et 85. frumentum. *Hor. Sat.* 1, 1, 95. Ummidius tam dives, ut metiretur nummos, *h. e.* non numeraret pecuniam, sed modio metiretur, ut est ap. *Petr. Sat.* 37. ℙ Est etiam metiendo distribuere. *Caes. B. G.* 1, 16. Diem instare, quo die frumentum militibus metiri oporteret. Adde *ib.* 23. et *ib.* 7, 71. Sic *Hor. Epod.* 9, 34. Aut Chia vina, aut Lesbia, Vel, quod fluentem nauseam coerceat, Metire nobis Caecubum. ℙ Translate. [**Eurip. Phoen.* 188. *ἄνω τε καὶ κάτω τείχη μετρῶν.*] *Cic. Or.* 68. Sonantia omnia, quae metiri auribus possumus. *Hor. Sat.* 1, 2, 103. Metiri oculo latus alicujus. *Ov. Met.* 2, 188. animo aliquid. *Id. Her.* 10, 28. Aequora prospectu metior alta meo. *Ulp. Dig.* 32, 50, 1. Quae quis ingenio suo metitus est. *Hor. Ep.* 1, 7, 98. Metiri se quemque suo modulo ac pede verum est. *Juven.* 6, 357. nulla pudorem Paupertatis habet: nec se metitur ad illum, Quem dedit haec posuitque modum. *Sil.* 4, 294. Atque altum tota metitur cuspide pectus. ℙ Eleganter *metiri* dicuntur, qui locum aliquem eundo percurrunt. *Hor. Epod.* 4, 7. sacram metiente te viam Cum bis ter ulnarum toga. *Virg. G.* 4, 388. Caeruleus Proteus, magnum qui piscibus aequor, Et juncto bipedum curru metitur equorum. *Ov. Met.* 9, 447. celerique carina Aegaeas metiris aquas. *Lucan.* 5, 556. Instabili gressu metitur litora cornix. *Pl. Ps.* 4, 4, 11. Quin hinc metimur gradibus militariis, *h. e.* viam ingredimur, imus, abimus. *Catull.* 34, 17. Tu cursu, Dea, menstruo Metiens iter annuum, *h. e.* conficiens, complens. [**Sophocl. Aiac.* 5. *μετρούμενον Ἰχη τὰ κείνου*, ubi *Schol. μετρούμενον, ἀριθμοῦντα, ζητοῦντα, ἀκολουθοῦντα.*] ℙ Translate est, aestimare, definire, ponderare. *Cic. Phil.* 2, 43. Nisi forte vis fateri, te omnia quaestu tuo, non illius dignitate metiri. *Id. opt. gen. Or.* 4. Vim eloquentiae sua facultate, non rei natura metiuntur. *Id. Tusc.* 1, 27. *extr.* Tanta caritas patriae est, ut eam non sensu nostro, sed salute ipsius metiamur. *Id. Or.* 1, 2. Clarorum hominum scientiam, rerum gestarum vel utilitate, vel magnitudine metiri. *Id. Fam.* 7, 12. et *Pis.* 28. omnia voluptate sua. *Tac. H.* 1, 8. Pari dolore commoda aliena, ac suas injurias metiebantur. *Liv.* 3, 54. Odium in se aliorum suo in eos metiens odio. *Sall. Cat.* 32. Suo quisque metu pericula metiri. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 4. Fidelitas, quam ego ex mea conscientia metior. *Mart.* 12, 99. Qui sua metitur pondera, ferre potest: *γνώμη. Quint.* 6, 1. *med.* Metiri ac diligenter aestimare vires suas. [*Adde *Vell.* 2, 100, 3. metiri fortunam licentia; et 2, 120, 1. Se magnitudine sua; et 2, 127, 4. infra aliorum aestimationes. *Lucan.* 8, 527. Metiri sua regna decet viresque fateri.] ℙ Passive. *Lact. Mort. persec.* 23. Agri glebatim metiebantur, vites et arbores numerabantur. *Arnob.* 2, 86. An sol pedis unius latitudine metiatur. [**Hyg. Astr.* 1, 6. *in.* Quinque (circuli) sic in sphaera metiuntur.] ℙ Part. *Metiendus* ap. *Cic. Or.* 57. *med.* Syllabis metiendos pedes, non intervallis existimat; et *Par.* 3. Peccata non rerum eventu, sed vitiis hominum metienda sunt. ℙ [*Confund. *metiri* et *metari*. V. *Cort.* et *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 6, 32.]

*METIOSEDUM, i, n. opp. Galliae Lugdunensis sive Celticae, Parisiis propinquum. *Caes. B. G.* 7, 61. *B. A.*

*METISCUS, i, m. Turni auriga. *Virg. A.* 12, 469. *B. A.*

MĒTĬTIO. V. MESSURA.

MĒTĬTOR, oris, m. mensor. *Front. Aquaed.* 79. A metitoribus reliquae quinariae intra Urbem dividebantur.

MĒTĬTUS. V. METIOR.

*METĬUS, i, m. nomen proprium virorum Romanum, ut *Sp. Metius Tarpa*, judex et censor fabularum, de quo *Cic. Fam.* 7, 1. *Hor. A. P.* 385. et *Sat.* 1, 10, 38. ℙ Alii scribunt *Maecius.* ℙ De familiae Maeciae claritate sub Caesaribus V. *Periz. de num. Consul.* p. 277. ℙ *Metius Suffetius*, dux Albanus, Tulli Hostilii jussu necatus. *Liv.* 1, 23. etc. *Flor.* 1, 3. *Virg. A.* 8, 642. ℙ Notandum, ap. *Livium* habere ed. *Drakenb.* passim *Mettus Suffetius (Sufet.)* V. *Mettus. B. A.*

MĒTO, as, a. 1. idem quod metor, metior. *Virg. Cul.* 172. de angui: Metabat sese circum loca, *h. e.* modo contracto, modo porrecto corpore, spatia illa quodammodo metiebatur. ℙ Passive. *Caes. B. C.* 3, 13. Cum prope Dyrrhachium Pompejus constitisset, castraque metari jussisset. (Sed *metari* etiam active hic accipi potest, si *eos, ad quos pertinebat*, subintelligas.) [*Passiva hujus v. significatio in part. pract. usitatior.] *Sen. Thyest.* 462. nullus mihi Ultra Getas metatur, et Parthos ager. *Hirt. B. G.* 8, 15. Castris eo loco metatis, muniri jubet castra. *Liv.* 21, 25. An in triumviros *(coloniae deducendae)* agrum metantes impetus sit factus.

MĒTO, is, messui, messum, a. 3. *ἀμάω*, messem facio, h. e. maturas segetes seco. *Varr. R. R.* 1, 50. *f.* Cum est matura seges, metendum. *Colum.* 2, 21. Sunt autem metendi genera complura: multi falcibus medium culmum secant, multi mergis, etc. *Ov. Fast.* 2, 519. Metere farra. *Id. Her.* 6, 84. pabula falce. *Prop.* 4, 10, 30. arva. Et translate. *Virg. G.* 4, 54. de apib.: Purpureosque metunt flores, et flumina libant Summa leves. *Sen. Phoen.* 340. facibus petite penetrales Deos, Frugemque flamma metite natalis soli. ℙ Poetice per metonymiam *metere* dicuntur *regionem*, qui eam incolunt. Colunt enim, ac serunt, et fruges colligunt. *Sil.* 8, 566. Qui Batulum, Nucrasque metunt. Sic *Virg. A.* 3, 14. Thraces arant; et *Stat. Th.* 4, 50. oliviferae Sicyonis culta serunt; et *Virg. A.* 7, 715. Qui Tiberim, Fabarimque bibunt, *h. e.* ea flumina accolunt. ℙ Pro vindemiare. *Virg. G.* 2, 408. Primus humum fodito, primus devecta cremato Sarmenta, et vallos primus sub tecta referto, Postremus metito. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. Uva conseminia post quindecim dies, quam ulla alia, metitur. *Id.* 17, 22, 35. *n.* 15. Metere vindemiam. *Colum.* 10, 426. Ac metimus laeti tua munera, dulcis lacche. [M. *Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 6. Deinde uvis metendis operam dedimus, et consudavimus et jubilavimus. *F.*] ℙ *Ut sementem feceris, ita et metes*, proverb. ap. *Cic. Or.* 2, 65. h. e. talem habebis fructum, qualis fuerit opera et labor. ℙ *Mihi istic nec seritur, nec metitur*, aliud ap. *Pl. Epid.* 2, 2, 80., h. e. ad me ista res nihil pertinet, nullo meo neque periculo, neque emolumento fit. Quo pertinet illud *ejusd. Merc. prol.* 71. Tibi aras, tibi occas, tibi seris, tibi eidem metis. ℙ Universim ponitur pro secare, caedere, deruere. *Ov. Fast.* 2, 706. virga lilia summa metit. *Mart.* 7, 95. et *Juven.* 3, 186. Metere barbam forfice. *Mart.* 10, 83. capillos; et *ib.* 93. rosam pollice. *Calpurn. Ecl.* 2, 74. olus. *Grat. Cyn.* 314. Gangem nardiferum, *h. e.* nardum Indicum. *Ov. Amor.* 3, 10, 40. Et ferus in silva farra metebat aper. *Pall.* 7, 7. Cum murmuris sonus magnus et raucus est, agnoscimus, non esse idoneas ad metendum crates favorum. *Demetere, succidere, castrare, desecare*, ferramentis adhibitis, dixit *Colum.* 9, 15. hac ipsa de re verba faciens. ℙ Praecipue vero locum habet in caede militari, pro obtruncare. *Virg. A.* 10, 513. Proxima quaeque metit gladio. *Stat. Th.* 9, 223. necopinaque ferro Colla metens. *Sil.* 4, 464. metit agmina tectus Coelesti clypeo. *Hor. Od.* 4, 14, 31. Primosque et extremos metendo Stravit humum. Sic *Ep.* 2, 2, 178. metit Orcus Grandia cum parvis, non exorabilis auro. V. DEMETO. ℙ Praeteritum *messui* usurpant *Cato* ap. *Prisc.* 10, 903. et *Fest.* in *Sacrima:* et confirmatur ex composito *demessui:* et agnoscitur a *Diomed.* 1, 374. et *Prisc.* 8, 817. et 1251. Videtur tamen esse rarioris usus, quia *Charis.* 3, 222. integram huius verbi conjugationem exsequens, *messem feci* praeteritum ponit. *Prisc.* 8, 817. tradit, quosdam *messivi* usurpasse: sed improbat.

[MĒTON, onis, m. *Μέτων*, illustris astronomus Atheniensis, cujus celebre inventum fuit cyclus XIX. annorum, ab Italis nunc *Numero d'oro* appellatus, ad conciliandam nempe solaris, lunarisque cursus congruentiam. Hujus meminit *Avien. Prognost.* 48. Sed primaeva Meton exordia sumpsit ab anno, Torreret rutilo cum Phoebus sidere Cancrum, *h. e.* post solstitium aestivum. ℙ Hinc jocus Ciceronis de Metone quodam ejus debitore, qui cum ipsi pecuniam debitam se soluturum promitteret annua die, *h. e.* post annum, reponit ipse *Att.* 12, 3. Quando iste Metonis annus veniet? Adde *ib.* 51. *F.*]

MĒTOCHE, es, f. *μετοχή*, a *μετέχω*, particeps sum, apud grammaticos participium significat. *Auson. epigr.* 6. Vale, beatis nomen a Divis, Theon: Metoche sed ista saepe currentem indicat. Ludit in voce: nam *Θεὸς*, Deus est, et *θέον* particip. currens. *Scalig.* vult legi *methodus.* ℙ Alio sensu, sed satis obscuro, legitur ap. *Vitr.* 3, 3. *med.* et Graece: de qua V. *Bald.* in *Lex.* Sed alii *ib.* rectius legunt *μετόπη.*

MĒTODĬUM. V. METHODIUM.

MĒTOECUS, i, m. colonus, advena, qui de una in aliam civitatem migravit habitandi gratia, *μέτοικος.* Vox Graeca, qua utitur *Eumen. Pan. Flavensium nomine dicto* 4. *f.* Divus pater tuus civitatem Aeduorum voluit jacentem erigere, metoecis undique transferendis. *Frontin. de colon.* p. 134. *Goes.* Ager ejus militi modico (lege *metoeco*) est assignatus.

MĒTONYMĬA, ae, f. *μετωνυμία*, h. e. positio nominis pro nomine, ut ait *Quint.* 8, 6. *med.* (a *μετὰ* trans, et *ὄνυμα*, nomen) tropus est, de quo in DENOMINATIO satis diximus: sic enim Latine appellatur. Graece usurpat *Quint. l. c.* et alibi, *Charis.* 1, 244., *Diomed.* 2, 452. et *Donat. de Tropis*, p. 1776. Latine *Festus.*

MĒTOPA, ae, f. *μετόπη*, vox Graeca a *μετὰ*, inter, et *ὀπή*, foramen: spatium est inter duo foramina, vel cavaturas. *Vitr.* 4, 2. *med.* Inter denticulos, et inter triglyphos quae sunt intervalla, metopae nominantur: *ὀπὰς* enim Graeci tignorum cubilia, uti nostri ea cava, columbaria: ita quod inter duas opas est intertignium, id metopa est apud eos nominatum.

MĒTOPĬON, ii, n. *μετώπιον*, arbor in Africa Aethiopiae subjecta, ex qua lacrima in arenas decidit, quam nonnulli metopium, alii ammoniacum vocant. *Plin.* 12, 23, 49. ℙ Est et olei genus ex amaris amygdalis confectum. *Plin.* 15, 7, 7. ℙ Item genus unguenti, cui galbanum est admixtum. *Id.* 13, 1, 2.

MĒTOPOSCŌPOS, i, m. *μετωποσκόπος*, frontis inspector, qui scilicet ex frontis, et faciei lineamentis, quid cuique eventurum sit, divinat: a *μέτωπον*, frons, et *σκοπέω*, contemplor. *Suet. Tit.* 2. Quo quidem tempore ajunt metoposcopon a Narcisso Claudii liberto adhibitum, ut Britannicum inspiceret, etc. Adde *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 14.

*METOPS, i. q. metopion, sensu arboris, ap. *Solin.* 40. *B. A.*

MĒTOR, aris, atus sum, dep. 1. *μετρέω, ὁρίζω*, idem quod metior. [*Noli credere! Fefellit nostrum, quod in tanta notionum similitudine fere semper liberum scriptori permissum arbitrium est, utrum horum vocabulorum usurpare velit. — *Metari* semper non cognoscendi, explorandi, quae in v. *metiri* praevalet notio, sed statuendi fines, terminos, ut aliis quales sint pateat, significationem vindicat. V. *Doederl.* 2, 169. Hinc primo loco posuimus, quae Noster quarto et quinto frustra discrimine facto collocaverat. *Coel.* ap. *Non.* 2, 528. Castra metati signa statuunt, i. e. positis in universum castrorum finibus. *Sall. Jug.* 114. Sulla pariter cum ortu solis castra metabatur, i. e. terminos, inter quos castra poni a militibus deberent, demonstrabat. *Tac. A.* 2, 8. Metanti castra Caesari Angrivariorum defectio nunciatur. *Curt.* 3, 8. *med.* Itaque eo ipso loco metari suos castra jusserat. Neque differunt, quae tertio Noster posuerat. *Virg. G.* 2, 274. si pinguis agros metabere campi, Densa sere. *Plin.* 5, 10, 11. de Alexandria: Metatus est eam Dinochares architectus pluribus modis, memorabili ingenio. Adde 7, 37, 38. *Liv.* 1, 10. Juppiter Feretri, haec tibi victor Romulus rex regia arma fero, templumque iis regionibus, quas modo animo metatus sum, dedico. *Plin.* 6, 28, 32. Scenitae (*populi Arabiae*) vagi, a tabernaculis cognominati, quae ciliciis metantur, ubi libuit, *h. e.* ciliciis extentis tabernacula statuunt, ac disponunt. Ubi *metari* aeque ac in praecedentibus, nonnisi ad fines constituendos, sive signis positis id fiat, sive cogitatione, pertinet. Quam *Forc.* significationem inesse his locis voluerat, in partes distribuendi, ut omnia suis locis apte disposita appareant, istam recte *Doederl.* l. l. in v. *dimetari* vidit. — Jam recte sequantur ea, quae ap. Nostrum primum locum tenebant.] *Ov. Fast.* 1, 309. Nos quoque sub ducibus coelum metabimur illis. *Plin.* 6, 17, 20. Indiam Posidonius ab aestivo solis ortu ad hibernum exortum metatus est. *Gell.* 1, 1. Stadium Hercules pedibus suis metatus est, idque fecit longum pedes sexcentos. ℙ De eo, qui locum aliquem percurrit, ut metior:

poetice. *Sen. Hippol.* 505. Nunc ille ripam celeris Alphei legit: Nunc nemoris alti densa metatur loca. *Sil.* 6, 58. solos Per noctem metantur agros. ℙ [*Confund. *metari* et *metiri*. V. *Cort.* et *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 6, 32.]

METRĒTA, ae, f. *μετρητής*, genus vasis olearii, et vinarii, ut cadus, amphora: a *μετρέω*, metior. *Cato R. R.* 100. Oleum sic in metretam novam inditurus eris: amurca colluito, agitatoque diu, ut bene combibat. Id si feceris, metreta oleum non bibet, et firmior erit. *Colum.* 12, 47. *extr.* Huic conditurae vasa nova fictilia praeparantur: quae ne possint oleum sorbere, tanquam olivariae metretae, imbuuntur liquamine; et *ib.* 51. illud *vas olearium quam maximum*, quod *ib. in.* posuit, mox *metretam* vocat. *Mart.* 5, 16. Plurimus Hispanas mittet mihi nauta metretas. *Cajus Dig.* 18, 1, 35. *f.* Si ex doliario pars vini venierit, veluti metretae centum. *Juven.* 3, 245. ferit hic cubito, ferit assere duro Alter: at hic tignum capiti incutit, ille metretam. ℙ Est etiam genus mensurae, quam decem congiorum esse quidam tradunt ex *Dioscor.* 5, 82., atque adeo pendere libras centum. Verum et *Dioscoridis* locus incertae lectionis est: cum alii octo legant, alii duodecim: et varia mensurarum ratio varias apud nationes. Ceterum metreta, amphora, cadus pro eodem mensurae genere saepe ponitur. *Pl. Merc. prol.* 74. Ea pecunia Navim, metretas quae trecentas tolleret, Parasse. *Colum.* 12, 22. Picis liquidae metretam adde in labrum, aut in alveum, et in eodem infundito cineris lixiviae congios duos.

[METRETES, is, m. *μετρητής*, metator. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* p. 876, 3. Centuria Metretis. *F.*]

METRĪCĒ, es, f. *μετρική*, species geometriae, per quam syllabarum longarum, et brevium, et mediocrium junctura, et modus congruens cum principiis geometriae aurium mensura examinatur. *Gell.* 16, 18. sed Graece.

METRĪCUS, a, um, adj. *μετρικός*, ad metrum pertinens, metro constans. *Quint.* 9, 4. *med.* Metrici pedes. *Plin.* 11, 37, 88. Arteriarum pulsus in modulos certos, legesque metricas descriptus. ℙ *Metrici, orum*, qui de metris, et versibus tractant. *Gell.* 18, 15. In longis versibus, qui hexametri vocantur, item in senariis, animadverterunt metrici, duos primos pedes, item extremos duos, habere posse singulos integras partes orationis, medios haud unquam posse.

[METROBĀLĀNUS, i, m. glans matris, *h. e.* Cybeles, quae Mater magna Idaea dicebatur, eique quercus glandifera sacra erat: a *μήτηρ, τρός*, mater, et *βάλανος*, glans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Donat.* 1, 8. Fl. Verus Metrobalanus. *F.*]

[METROBIUS, ii, m. matris vita: a *μήτηρ, τρός*, mater, et *βίος*, vita. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1468, 7. C. Truvius Metrobius. *F.*]

METROCOMIA, ae, f. *μητροκωμία*, matrix villa, vicus, vel pagus, unde in alios vicos ductae sunt coloniae: a *μήτηρ*, mater, et *κώμη*, pagus. *Justin. Cod.* 11, 55. et *Impp. Honor. et Theodos. Cod. Theod.* 11, 24, 6. Itali vulgo dicunt *capoluogo*.

[METRODORA, ae, f. et

[METRODORUS, i, m. matris donum: a *μήτηρ, τρός*, mater, et *δῶρον*, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 466, 7. Ulattia Metrodora. Alia ap. *eund.* 980, 1. C. Julius C. L. Metrodorus. *F.*] ℙ **Metrodorus, i*, m. *Μητρόδωρος*, Lampsacenus, vel potius Atheniensis, Epicureus. *Cic. Tusc.* 5, 17. *Fin.* 2, 3. *med.* et 28. *Off.* 3, 33. et *N. D.* 1, 31. *in. Sen. Ep.* 79. *f.* et 199. *med.* ℙ Quare is Lampsacenus dictus sit, cum Atheniensis esset, V. *Jonsium* 1, 2. §. 6. *Menag.* ad *Laert.* 10, 22. ℙ Alius, Scepsius, Carneadis auditor. *Cic. Or.* 1, 11. et 2, 88. *Id. Tusc.* 1, 24. *Plin.* 7, 24. Idem *Plin.* 35, 11. excellentem eum pictorem fuisse, et L. Aemilii Paulli liberos erudivisse tradit. Sed tempus repugnat; et hoc facit potius ad Metrodorum Atheniensem. ℙ Metrodorus Chius, Democriti discipulus fuit, Hippocratis magister. Libellum scripsit *De natura. Cic. Acad.* 4, 23. *B. A.*

METROPOLIS, is, f. *μητρόπολις*, civitas matrix, urbs, ex qua coloniae deductae sunt: a *μήτηρ*, mater, et *πόλις*, urbs, quasi mater urbium aliarum, quia sic se habet metropolis ad coloniam, ut mater ad filiam. In nummis Septimii Severi Aug. ap. *Mionnet. Descr. des méd. ant.* T. 5. p. 428. Colonia Septimia Tyrus metropolis. In aliis Elagabali Aug. *ib.* p. 388. Colonia Aurelia Pia metropolis Sidon. In aliis Alexandri Sev. Aug. *ib.* p. 492. Colonia Prima Flavia Augusta Caesarensis metropolis. *Imp. Zeno Cod.* 1, 49. et *Imppp. Valens, Gratian. et Valent. Cod. Theod.* 13, 3, 11. Habet etiam *Ulp.*, sed Graece *Dig.* 1, 16, 4. ℙ Translate. *Hieron. adv. Jovin.* 2, 8. Non potest ante metropolis et arx mentis capi, nisi, etc. ℙ Est qui tribuit etiam *Floro* 2, 7. V. OPINATUS, a, um. ℙ Metropolis est etiam nomen oppidi in Thessalia, in Phrygia, in Ionia, etc. ap. *Caes. B. C.* 3, 80. *extr.* et *Plin.* 5, 29, 29., quorum cives *Metropolitae* dicuntur. *Iidem ib.*

METROPOLITAE, arum, m. plur. *μητροπολῖται*. V. v. praec. ℙ De eo, qui metropoli praeest. *Venant. carm.* 3, 6, 20. Euphronius fulget metropolita sacer.

METROPOLĪTĀNUS, a, um, adj. ad metropolim pertinens. *Impp. Theodos. et Valent. Cod.* 11, 21. Propter multas justasque causas, metropolitano nomine, ac dignitate civitatum Berytum decernimus exornandam. ℙ [Item qui ad Metropolim urbem pertinet. *Liv.* 38, 15. Metropolitanus campus. *F.*]

[METROTHĒA, ae, f. *μητροθέα*, quae habuit matrem Deam. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 623, 8. Sempronia Metrothea. *F.*]

METRUM, i, n. *μέτρον*, mensura, et speciatim mensura versuum. *Quint.* 9, 4. *med.* Omnis structura, ac dimensio, et copulatio vocum constat aut numeris (numeros *ῥυθμοὺς* accipi volo), aut *μέτρῳ*, id est, dimensione quadam. Quod etiam si constat utrumque pedibus, habet tamen non simplicem differentiam: nam rhythmi, idest numeri, spatio temporum constant: metra etiam ordine: ideoque alterum esse quantitatis videtur, alterum qualitatis. V. ibi reliqua. (V. etiam *Diom.* 3. *in.*) *Id.* 1, 6. Poetas metri necessitas excusat. *Gell.* 4, 17. *med.* In praepositionem metri causa protendere. *Mart.* 4, 6. Cum sis improbior, Malisiane, Quam qui compositos metro Tibulli In Stellae recitat domo libellos, *h. e.* elegiaco carmine. ℙ Usurpatur et de ipso versu. *Colum.* 3, 10. *f.* Quamvis nullo alio sit scripto proditum, exceptis, quae retulimus, metris Virgilii. *Sic ed. *Gesner.* Ed. *Schneider.* (1794.) habet omnino *exceptis, quos retulimus numeros Virgilii. B. A.*

*METTIS, is (*Venant. Fortun.*), vel Metti, orum (*Notit. Imp.*), opp. vulgo appellatum *Metz*. V. *Mediomatrici. B. A.*

[METTUS, i, m. praenomen Sabinorum proprium, ut Mettus Curtius ap. *Liv.* 1, 12. ℙ Item Albanorum, ut Mettus Fufetius ap. *eund.* 1, 23. et *Virg. A.* 8, 642. Haud procul inde citae Mettum in diversa quadrigae Distulerant. ℙ Sunt qui ubique *Mettium* scribunt. *F.*]

*METUBARRIS, insula Pannoniae, in Savo flumine, amnicarum maxima, ut dictis utar *Plin.* 3, 25. ℙ Locum V. in *Amnicus. B. A.*

MĔTŬENS, entis, part. a *metuo*. Saepe nomen fit, et cum gen. construitur. *Cic. in Senat.* 2. et *Dom.* 26. Nam consules modesti, legumque metuentes, impediebantur lege. *Hor. Ep.* 1, 16, 60. Labra movet metuens audiri. *Id. Sat.* 2, 2, 110. contentus parvo, metuensque futuri. *Juven.* 7, 210. metuens virgae jam grandis Achilles. *Ov. Fast.* 6, 259. Regis opus placidi, quo non metuentius ullum Numinis ingenium terra Sabina dedit. *Tac. A.* 13, 25. Nero metuentior in posterum, milites sibi circumdedit.

MĔTŬLĂ, ae, f. parva meta, dimin. *Plin. ep.* 5, 6. *med.* Alternis metulae surgunt.

MĔTŬO, is, ui, a. 3. *φοβέομαι*, metum habeo, in metu sum, timeo, formido, horreo. [*Intraus. significationes exempla *Forc.* mixta cum ceteris haec laudaverat.] *Cic. Att.* 10, 4. *med.* Jacet in moerore meus frater, neque tam de sua vita, quam de me metuit. [**Liv.* 23, 36. Metuens ab Hannibale: ubi v. *Drak.*] *Petr. Sat.* 123. Metuere pro aliquo. *Pl. Truc.* 4, 3, 35. matres duas habet, et avias duas: Jam metuo, patres quot fuerint; et *Ter. Heaut.* 3, 3, 8. metui, quid futurum denique esset. ℙ *Non metuo, quin* est *non dubito, quin. Pl. Amph.* 4, 1, 54. Non metuo, quin meae uxori latae suppetiae sint. ℙ Pro *dubito* est etiam in illo *Ter. Heaut.* 4, 3, 42. Metuo, quid agam. ℙ [*Cum dativo signif. sollicitum esse, ne quid incommodi cuipiam accidat. Noster adscripserat ista:] *Pl. Asin.* 1, 1, 98. nemo est, quem jam dehinc metuam mihi, Ne quid nocere possit. *Id. Amph.* 5, 1, 60. Ego cunas recessim sursum vorsum trahere, Metuens pueris, mihi formidans. *Virg. G.* 1, 185. populatque ingentem farris acervum Curculio, atque inopi metuens formica senectae. ℙ [*Transitive.] *Cic. Rosc. Am.* 3. Supplicia quae a vobis pro maleficiis suis metuere atque horrere debent. *Ter. Hec.* 5, 2, 6. Nec pol istae metuunt Deos. *Nep. Dion.* 9. Miseranda vita, qui se metui, quam amari malunt. *Pl. Merc.* 3, 1, 22. De lanificio neminem metuo, una aetate quae sit. *Cic. Fam.* 5, 6. Partim non credunt, et a me insidias metuunt. *Liv.* 1, 9. Tantam in medio crescentem molem sibi, ac posteris suis metuebant. *Sall. Cat.* 55. *extr.* Periculum metuere ex aliquo. *Pl. Poen.* 3, 1, 6. Sciebam senes aetate tardiores: metui amori meo moram. ℙ *Metuo, ut*, in iis, quae fieri vellemus: contra *metuo, ne*, in iis, quae nollemus. *Id. Curc.* 4, 1, 3. Ornamenta, quae locavi, metuo, ut possim recipere. *Id. Ps.* 4, 1, 8. nimis metuebam male, ne abiisses. *Ter. Eun.* 3, 1, 59. Metuit semper, ne quando iratus tu alio conferas; et 3, 5, 62. Metuo fratrem, ne intus sit. [*V. *Lindem.* ad *Pl. Capt.* 2, 2, 42.] ℙ *Metuo, ne non* pro *metuo, ut. Pl. Pers.* 4, 6, 4. Ne non sat esses leno, id metuebat miser. ℙ Cum infinito. *Catull.* 64, 146. Nil metuunt jurare, nihil promittere parcunt. *Ov. Her.* 19, 185. Quod cupis, hoc nautae metuunt, Leandre, natare; et *ib.* 16, 283. metuis Venerem temerare maritam. [**Hor. Sat.* 2, 5, 65. Filia Nasicae metuentis reddere soldum, i. e. nolentis: v. *Heindf.*] ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Hor. Od.* 2, 2, 7. Illum aget penna metuente solvi Fama superstes, *h. e.* quasi cavente, et solvi unquam nolente. Nam qui metuit aliquid, id certe non vult. [*Praeferenda est *Heindf.* ratio, qui ad *Sat.* 2, 5, 65. *metuere* in locis, qualis hic est, non pro *nolle*, sed pro *non posse*, accipit; coll. simili Graecorum more in v. *οὐ θέλειν* pro *οὐ δύνασθαι*. *Plat. Phaedr.* 10. *τὰ δένδρα οὐδέν με θέλει διδάσκειν.*] *Hor. Od.* 4, 5, 20. Culpari metuit fides. *Sen. Oedip.* 790. Purae, nec ulla scelera metuentes manus. *Varr. R. R.* 1, 22. *extr.* Quae res quotidie videntur, minus metuunt furem. ℙ Inter *metuere*, et *vereri* interest, quod illud servorum est, hoc liberorum: illud percellit ac premit animum, hoc movet solummodo. *Cic. Sen.* 11. Metuebant eum servi, verebantur liberi. *Id. Quint.* 1. Summa gratia, et eloquentia: quarum alteram (*eloquentiam*) vereor, alteram metuo. [**Metuere* et *timere* ad periculum pertinent, *vereri* ignominiam spectat. Ita *Doederl.* 2, 191.] ℙ *Metuere* pro *vereri* ap. *Ter. Phorm.* 1, 2, 69. Metuebat absentem patrem, ubi *Donat.* discrimen assignat inter *metuo*, et *timeo*. Metuimus, inquit, eos, qui nos amant: timemus etiam inimicos. Sed haec promiscue saepissime. *Sen. Agam.* 73. de tyrannis: Metui cupiunt, metuique timent; et *Oedip.* 705. Qui sceptra duro saevus imperio regit, Timet timentes. *Pl. Mil.* 4, 8, 38. Metuo, et timeo, ne hoc tandem propalam fiat nimis. [**Metuere* significat prudenter, caute sollicitum esse de re aliqua: *timere* propter ignaviam periculorum cogitatione angi. Ita non male discrimen constituisse videtur *Doederl.* 2, 191. sqq. ubi v.] ℙ *Metuiri* pro *metutum iri* quidam leg. ap. *Modest. Dig.* 20, 1, 26. V. METUTUS. ℙ Part. *Metuens* V. s. 1. *Metuendus* ap. *Cic. Har. resp.* 28. Cum quibusdam multis metuendisque rebus. ℙ [*Confund. *metuit* et *vetuit*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 359.]

MĔTUS, us, m. *φόβος*, timor, formido, pavor. Volunt esse a *μόθος*, quod ap. *Hesych.* est etiam *φόβος*. [*Meliora praebet *Doederl.* 2, 194.] *Cic. Tusc.* 4, 37. definit, diffidentiam exspectati et impendentis mali: item mali exspectationem; et *ib.* 5, 18. futurae aegritudinis sollicitam exspectationem. [*Quid differant *metus* et *timor*, V. in v. praec.; quid *horror* et *formido* a v. *metus* discrepent, dictum est ap. *Doederl.* 2, 200. Cf. etiam *formido*.] Accipitur tum active, tum passive, *h. e.* quo timemus alios, et quo timemur. *Gell.* 9, 12. *med.* *Metus hostium* recte dicitur, et cum timent hostes, et cum timentur. Itaque Sallustius, in historia prima *metum Pompeji* dixit, non quod Pompejus metueret (quod est usitatius), sed quod metueretur. Verba haec Sallustii sunt (*Hist.* 1.): *Id bellum excitabat metus Pompeji victoris, Hiempsalem in regnum restituentis.* Item alio in loco (*ib.*): *Postquam, remoto metu Punico, simultates exercere vacuum fuit.* Haec *Gell.* Sic *Quint.* 6, 2. *med.* Metum duplicem intelligi volo, quem patimur, et quem facimus. Hinc *esse in metu* dicitur et qui timet, et res, quae metum affert. *Cic. Cat.* 1, 7. *f.* Me totam esse in metu propter te unum. *Id. Att.* 3, 9. Mihi etiam unum de malis in metu est, fratris miseri negotium; et *ib.* 14, 21. Quid autem absurdius, hoc metuere, alterum in metu non ponere? *h. e.* inter res metuendas. Huc pertinet illud *Stat. Th.* 12, 606. Ipsa metus Libycos, servatricemque Medusam Pectoris, incussa movit Tritonia parma, *h. e.* Medusae vultum, et angues quos gerit in pectore, quibus metum aliis incutit. *Sen. Hippol.* 28. Hic versatur metus agricolis, vulnere multo jam notus aper. *Val. Fl.* 1, 22. Haemoniam primis Pelias frenabat ab annis, Jam gravis et longus populis metus. ℙ De formidine venatoria usurpant *Grat. Cyn.* 85. et 88., *Nemes. ib.* 311. et *Manil.* 4, 182. V. FORMIDO, inis, et LINEA. ℙ Frequentius de aegritudine usurpatur, qua timemus aliquid. Nam, ut ait *Serv.* ad *A.* 11, 357., terror est proprie, qui aliis infertur, metus, quem habent timentes. *Cic. Fam.* 11, 21. Omni te, vir optime, de me metu libero; et *ib.* 9, 16. *f.* Volo abstergere animi tui metum. *Liv.* 2, 2. *med.* Exonera civitatem vano forsitan metu. *Ter. Heaut.* 2, 3, 100. Ademptum tibi jam faxo omnem metum. *Id. Andr.* 1, 2, 10. Amoto metu. *Liv. l. c.* Removere metum. *Cic. Tusc.* 2, 24. *f.* levare alicui. *Id. Verr.* 2, 5, 49. *f.* alicui dejicere. *Id. in Sen.* 8. depellere. *Sall. or. Philipp. contra Lepid.* detrahere. *Ov. Her.* 14, 43. et *Met.* 3, 690. excutere corde. *Virg. A.* 1, 467. solvere. *Caes. B. G.* 6, 28. tollere. *Hirt. B. Alex.* 65. deponere. *Sil.* 3, 131. lenire. *Ov. Fast.* 1, 485. concipere. *Liv.* 33, 27. *f.* capere. *Ter. Heaut.* 2, 3, 96. accipere, *h. e.* subire. *Cic. Fam.* 8, 10. habere. *Id. Cluent.* 70. A metu respirare. *Liv.* 2, 22. Volscis levatis metu suum rediit ingenium. *Lucr.* 3, 313. Metu tentari. *Cic. Mil.* 24. exanimari. *Virg. A.* 6, 491. ingenti trepidare. *Ov. Met.* 15, 517. turbari;

et *ib.* 13, 74. pallere. *Sall. Cat.* 6. perculsus. *Cic. Or.* 1, 26. *f.* frangi ac debilitari. *Sall. Jug.* 39. et 43. Metus me invadit. *Plin. ep.* 6, 20. Metum perferre; et *ep.* 8, 11. Redire in metum. *Quint.* 6, 2. *med.* Metum pati. *Id. ib.* et *Ov. Trist.* 5. 10, 28. et *Tac. A.* 6, 36. facere alicui. *Caes. B. G.* 4, 19. injicere. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 4. incutere. *Liv.* 26, 20. inferre. *Cic. Verr.* 2, 2, 54. afferre. *Id. Fam.* 15, 1. *f.* offerre. *Id. Tusc.* 2, 4. objicere. *Sen. Hippol.* 727. mortis intentare. *Caes. B. G.* 5, 6. Metu territare. *Sall. or. ad Caes.* 1. *med.* Semper in periculo, aut metu agitare; et *or.* 2. *med.* Itaque metu ne solus rerum potiretur, consilia disturbaverunt. *Ter. Phorm.* 3, 1, 18. Quantus metus est mihi, venire huc salvum nunc patruum! *h. e.* quam metuo adventum patrui. *Plin.* 7, 40, 41. Ut alia non sint, certe, ne lassescat fortuna, metus est. *Id.* 31, 6, 37. Est et in metu peregrinantium, ut tentent valetudinem aquae ignotae, *h. e.* inter ea, quae peregrinantes metuunt, est etiam illud, etc. ℙ *Infidelis recti magister est metus*, *γνώμη* ap. *Plin. Pan.* 45. *f.* Simile est illud *Cic. Off.* 2, 7. Malus custos diuturnitatis metus. ℙ De timore Deorum, quae est religio: quod et *Non.* 4, 307. adnotavit. *Virg. A.* 7, 59. Laurus erat tecti medio in penetralibus altis, Sacra comam, multosque metu servata per annos. V. FORMIDO, inis. ℙ Item de furore poetico. *Hor. Od.* 2, 19, 5. Evoe! recenti mens trepidat metu. ℙ Olim femin. gen. usurparunt. *Enn.* ap. *Fest.* Vivam, an moriar, nulla in me est metus, *h. e.* cura. *Id.* ap. *Non.* 3, 141. Ni metus ulla tenet. Adde *Fest.* in *Masculino*, et in *Recto.* ℙ **Metum*, quasi infernum deum, ante vestibulum inque primis Orci faucibus, cum ejusdemmodi aliis, posuit *Virg. A.* 6, 276. *B. A.*

MĔTŪTUS, a, um, part. antiquum ab obsoleto sup. *metutum* verbi *metuo. Lucr.* 5, 1139. Nam cupide conculcatur nimis ante metutum. V. METUO.

MĔVĀNAS, atis, omn. gen. qui est e Mevania. *Sil.* 4, 546. Mevanas Varenus. *Plin.* 14, 3, 4. *n.* 7. Irtiola Mevanati et Piceno agro peculiaris. ℙ *Mevanates*, *ium*, Mevaniae incolae. *Plin.* 3, 14, 19.

MĔVĀNĬA, ae, f. opp. Umbriae ad Clitumnum amnem, nunc *Bevagna.* Creditur a multis patria fuisse *Propertii.* In ejus agro nobiles aluntur boves albi, et opimi: unde victimae a Romanis petebantur. *Colum.* 3, 8. Armentis sublimibus insignis Mevania est. *Lucan.* 1, 473. tauriferis ubi se Mevania campis Explicat. *Sil.* 6, 647. ingentem pascens Mevania taurum, Dona Jovi. *Prop.* 4, 1, 123. Qua nebulosa cavo rorat Mevania campo. *Sil.* 8, 458. et latis Mevania pratis. V. CLITUMNUS, i.

[MĔVĀNĬENSIS, e, adj. ad Mevaniam pertinens. *Philargyr.* ad *Virg. G.* 2, 146. Significat autem boves Mevanienses, qui sunt albi. *F.*]

*MEVANIOLA. V. in voc. sq. *B. A.*

*MEVANIONENSES, um, populi Umbriae, quorum caput Mevanio vel Mevaniona fortasse dictum. *Plin.* 3, 14. Mevanates, Mevanionenses. ℙ *Mevaniola* occurrit in *Inscr.* ap. *Grut.* p. 483. *n.* 7. An Mevanionensium fuerit oppidum hoc, necne, plane nescio. *B. A.*

MĔUM, i, n. *μῆον*, herba duorum generum, quorum nobilius Athamanticum, vel ab Athamante inventum, vel quod laudatissimum in Athamante Phthiotidis monte invenitur: foliis aniso (al. *anetho*) simile, et caule aliquando bicubitali, radicibus multis, et obnigris, quibusdam altissimis. Minus rufum, quam illud, est alterum. Varios habet usus in medicina. V. *Plin.* 20, 23, 94. [*Aethusa Meum, *L.*, *Bärwurz.*]

MĔUS, a, um, pronom. possess. *ἐμός*, qui ad me pertinet, a me possidetur, a me agitur: item qui me possidet, vel in me agit. *Ter. Eun.* 1, 2, 116. Meus fac sis animus, quando ego sum tuus. *Cic. Sen.* 17. Ego omnia ista sum dimensus: mei sunt ordines, mea descriptio: multae etiam istarum arborum mea manu sunt satae. *Virg. A.* 9, 446. si quid mea carmina possunt. *Pl. Amph.* 1, 1, 304. Haec hero dicam meo. *Ter. Andr.* 4, 1, 27. meus carnifex. ℙ Refertur ad familiaritatem, amicitiam, benevolentiam. *Cic. Fam.* 13, 64. Nero meus mirificas apud me tibi gratias agit; et *ib.* 65. Ita et Hisponem meum per me ornaris. ℙ *Meum* subst. i. q. res mea. *Ter. Ad.* 1, 2, 37. Obsonat, potat, olet unguenta de meo. *Cic. Har. resp.* 19. Haruspicum verba sunt haec omnia, nihil addo de meo. ℙ *Meus sum*, sum apud me: cui opponitur, attonitus sum, extra me sum. *Ov. Met.* 3, 688. Restabam solus: pavidum gelidumque trementi Corpore, vixque meum firmat Deus, excute, dicens, Corde metum. ℙ Item mei juris sum, liber sum. *Pers.* 5, 88. Vindicta postquam meus a praetore recessi. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 2, 7. Sententias interpretari perfacile est: quod quidem ego facerem, nisi plane esse vellem meus, *h. e.* plane liber in scribendo, et non solum verba, sed etiam res, et sententias de meo ponere. ℙ *Meus* etiam dicitur, qui mihi favet. *Ter. Ph.* 4, 1, 21. Nam ego meorum solus sum meus. ℙ *Mei*, *orum*, cives, familiares, propinqui mei. *Virg. A.* 2, 431. Iliaci cineres, et flamma extrema meorum. ℙ *Meum est*, mea natura est, aut consuetudo, aut officium. *Ter. Heaut.* 3, 2, 38. Non est mentiri meum; et 4, 5, 34. Non mea est simulatio. *Cic. Fam.* 6, 5. Puto esse meum, quid sentiam, exponere. *Id. Att.* 5, 13. Si intelligis, quam meum sit, scire et curare, quid in republica fiat, perscribe ad me omnia. *Id. Pis.* 30. *med.* Omitto, non fuisse meum, quem multis saepe orationibus decorassem, hunc uno violare versu. ℙ *Meus est*, captus est, habeo hominem. *Pl. Curc. a.* 3. *v.* 61. Meus hic est: hamum vorat. *Ov. Met.* 4, 356. Vicimus: en meus est, exclamat Nais. ℙ *Meus homo*, is, de quo ego loquor: habet autem commixtam irrisionem, et fictam stultitiae commiserationem, in illo *Phaedr.* 5, 7. Homo meus se in pulpito totum prosternit. *Petr. fragm. Trag.* 62. *Burm.* Homo meus coepit ad stellas facere. *Quint. decl.* 12, 18. *extr.* At legatus meus ad emendum modo proficiscitur. *Catull.* 17, 21. Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit, *h. e.* iste meus homo stupidissimus. ℙ *Mea*, et *mea tu* in colloquiis feminarum sunt, invicem blandientium, aut trepidantium. *Ter. Eun.* 4, 3, 14. An obsecro, mea Pythias, quid istuc nam monstri fuit? *Id. Ad.* 3, 1, 2. Modo dolores, mea tu, occipiunt primulum. *Ov. Met.* 14, 761. quorum memor, o mea, lentos Pone, precor, fastus. ℙ In vocativo masculino est *mi*, quod saepe blandiendi vim habet. *Ter. Ad.* 2, 4, 4. O mi Aeschine, o mi germane! et 5, 7, 3. Hem mi pater, tu hic eras? ℙ Reperitur etiam cum femininis. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 25. Heus amica mi, quid agis? Al. omittunt *mi. Appul. Met.* 4. Parce, inquit, mi parens, *h. e.* mea mater; et *ib.* 5. mi soror; et *ib.* 9. De isto, mi herilis, tecum ipsa videris. *Hieron. ep.* 22. *n.* 1. Mi domina, Eustochium; et *ib. n.* 29. Istiusmodi *(virgines)* hortari solent, et dicere: Mi catella, etc. et *ib. n.* 38. Mi virgo. Tribuunt et *Tibullo* 1, 7, 69. Vive diu, mi dulcis anus: sed *Broukusio* plane invito, qui *mihi* reponit ex multis MSS. ℙ Et cum neutris. *Appul. Apol.* vertens *epigr. Plat.* Astra vides: utinam fiam, mi sidus, olympus. ℙ Item in plur. num. *Petr. Sat.* 116. O mi hospites, si negotiatores estis, mutate propositum. *Pl. Cist.* 4, 2, 8. mi homines, mi spectatores. *Diomed.* 1, 319. docet, dixisse veteres *mius* pro *meus:* unde vocativus *mi*, et *mii* in utroque numero. V. MIUS. ℙ *Meus* pro *mi. Virg. A.* 6, 836. Projice tela manu, sanguis meus. *Sidon. ep.* 1, 9. *med.* Eja, Solli meus; et *ep.* 4, 10. Erumpo in salutationem, licet seram, domine meus. ℙ *Meum* pro *meorum. Pl. Cas.* 2, 6, 66. Pietate factum est mea, et majorum meum. Adde *Pers.* 3, 1, 62. ℙ *Meapte*, *meopte* sunt *Terentii Heaut.* 4, 3, 8. et *Pl. Most.* 1, 2. *f.* et *meamet*, *Poen.* 1, 3, 37.

*MEZENTĬUS, i, m. pater Lausi, deorum contemtor. *Virg. A.* 7, 698. Primus init bellum Tyrrhenis asper ab oris Contemtor divum Mezentius. *Macr.* 3, 5. Adeo autem omnem pietatem in sacrificiis, quae diis exhibenda sunt, ponit *(Virgilius)*; ut propter contrariam causam Mezentium vocaverit Contemptorem Deorum: Neque enim, ut Aspro videtur, ideo contemptor divum dictus est, quod sine respectu Deorum in homines impius fuerit. Alioqui multo magis hoc de Busiride dixisset: quem longe crudeliorem, Illaudatum vocasse contentus est. Sed veram hujus contumacissimi nominis causam in primo libro Originum Catonis diligens lector inveniet. Ait enim, Mezentium Rutulis imperasse, ut sibi offerrent, quas Diis primitias offerebant: et Latinos omnes similis imperii metu ita vovisse: Jupiter. si. tibi. magis. cordi. est. nos. ea. tibi. dare. potius. quam. Mezentio. utei. nos. victores. facias. Ergo, quod divinos honores sibi exegerat, merito dictus est a Virgilio Contemptor Deorum. Hinc pia illa insultatio sacerdotis: Haec sunt spolia et de rege superbo Primitiae: ut nomine contumaciae, cujus poenas luit, raptas de eo notaret exuvias. *B. A.*

MI

MĪ. V. EGO et MEUS.

MĪĀ CHĂRĪTON. V. CHARITES.

MĪCA, ae, f. *ψίξ*, *ψιχός*, frustulum alicujus rei, v. gr. panis, item minutum granum salis, turis: item minutissimum auri ramentum, ut quae in arena refulgent. *Plin.* 12, 14, 32. Tus in micas friatur. *Id.* 33, 4, 21. Aurum marmoris glareae inhaerens, non illo modo, quo in gemmis scintillat, sed micas amplexum marmoris. *Id.* 22, 14, 16. Herba lamium medetur cum mica salis contusis, incussisque; (*micas* vulgo vocant etiam glebas salis magni ponderis, qui in Cappadocia e terra effoditur, teste *eod.* 31, 7, 41.) et *ib.* 17, 20. Medetur cum mica salis iisdem omnibus, quibus lamium. *Id.* 12, 18, 41. Mica amomi. *Tibull.* 4, 1, 14. Parvaque coelestes placavit mica: nec illis Semper inaurato taurus cadit hostia cornu, *h. e.* mica turis. *Hor. Od.* 3, 23, 19. Mollivit aversos Penates Farre pio, et saliente mica, *h. e.* mica salis. Sic *Tibull.* 3, 4, 10. Farre pio placant, et saliente sale. *Petr. fragm. Trag.* 42. *Burm.* Quinque dies aquam in os suum non conjecit, non micam panis. *Lucr.* 1, 838. Ex aurique putat micis consistere posse Aurum, et de terris terram concrescere parvis. *Sen. Ben.* 4, 19. de Epicuro: Sed te atomi, et istae micae tuae forte ac temere conglobaverunt. ℙ Translate. *Catull.* 86, 3. nulla venustas, Nulla in tam magno est corpore mica salis, *h. e.* particula leporis, argutiae, gratiae. (*Quint.* 6, 3. *in.* ubi docet, salsum in consuetudine pro ridiculo tantum accipi, negat tamen a *Catullo* hoc sensu hic usurpari.) *Mart.* 7, 25. Dulcia cum tantum scribas epigrammata semper, Et cerussata candidiora cute: Nullaque mica salis, nec amari fellis in illis Gutta sit; o demens, vis tamen illa legi. ℙ *Mica* nomen fuit cujusdam coenationis Romae in Coelimontio, et, ut quidam putant, in palatio Domitiani: ita dicta, quia parva erat, et paucis ad coenandum locum dabat: de qua *Mart.* 2, 59. Mica vocor: quid sim, cernis? coenatio parva. *P. Vict.* et *Sext. Rufus* vocant *micam auream.*

MĪCANS, antis, part. a *mico*, qui micat, et salit. *Ov. Met.* 9, 37. Et modo cervicem, modo crura micantia captat. *Id. Fast.* 6, 338. Et fert suspensos, corde micante, pedes. *Calpurn. Ecl.* 2, 26. manus jactate micantes. V. integrum locum in MICO. ℙ Item splendens, ardens, *στίλβων*. *Ov. Met.* 11, 522. praebentque micantia fulmina lumen; et *ib.* 2, 40. micantes radii; et *ib.* 7, 100. micantes stellae; et *ib.* 2, 1. Regia Solis erat, sublimibus alta columnis, Clara micante auro. *Virg. A.* 2, 734. Ardentes clypeos, atque aera micantia cerno. *Ov. Met.* 15, 674. oculos circumtulit igne micantes. *Liv.* 6, 13. vultum hostis ardore animi micantem ferre non potuit. *Prud. Cath.* 5, 44. radius sole micantior.

MĪCĀRĬUS, ii, m. qui micas panis colligit, et victum sibi parce comparat. *Petr. fr. Trag.* 73. *Burm.* Homo praefiscini, frugi, et micarius. Al. aliter leg.

[MĪCĀTĬO, onis, f. idem ac micatus. *Gloss. Philox.* Micatio, *λαχμός*. *F.*]

MĪCĀTUS, us, m. actus micandi. *Capell.* 4, 95. Anguis allambere feminam crebris linguarum micatibus attentat.

*MICCIĀDES, ae, m. nobilis sculptor, Malae filius *Plin.* 36, 5. *B. A.*

*MICCOTROGUS, quasi Paucirodus, a *μικκὸς* pro *μικρὸς*, parvus. Et epitheton parasiti ap. *Pl. Stich.* 1, 3, 89. ubi tamen *Pareus* habet *micotrogus*, ut sit vox hybrida, composita a Latino *mica* et Graeco *τρώγω. B. A.*

*MICĔO, es, de hirco dicitur ap. *Auct. Philom.* v. 58. si *Schotto* credendum, quem V. in *Hum. Observ.* 2, 52. Vulgo legitur *mutire. B. A.*

*MICHOE, es, sic dicta est olim terra Troglodytica. *Plin.* 36, 5. *B. A.*

*MICĬDUS, a, um, adj. tenuis, exilis. *Innocent.* in *Agrar. Goes.* p. 231. *B. A.*

[MĪCIPSĀ, ae, m. rex Numidiae, filius Masinissae, Adherbalis, Hiempsalisque pater. *Sall. Jug.* 5. et *Flor.* 3. 1. ℙ Ap. *Juven.* 5, 8. *Micipsarum* idem valet quod Afrorum. *F.*]

MĪCO, as, ui, n. 1. tremulum esse, coruscare, crebro celerique motu agitari, subsilire, vibrari, concuti. *Cic. N. D.* 2, 9. Venae et arteriae micare non desinunt, quasi quodam igneo motu. *Ov. Fast.* 3, 36. Terreor admonitu: corda timore micant; et *Her.* 1, 45. Usque metu micuere sinus. *Liv.* 6, 12. *f.* Cum hostes effusi stantibus vobis se intulerint, tum micent gladii. *Virg. G.* 3, 439. de angui: et linguis micat ore trisulcis; et *ib.* 84. de equo: Stare loco nescit: micat auribus, et tremit artus. *Plin.* 11, 37, 50. Equis fessis aures marcidae, micantes pavidis, subrectae furentibus. *Id.* 29, 6, 38. Noctuarum genus, quibus pluma aurium modo micat. *Sen. Oedip.* 376. Tremulo rigore debiles artus micant. *Virg. A.* 10, 396. de manu recisa: Semianimesque micant digiti, ferrumque retractant. *Enn.* ap. *Serv. ib.* de capite abscisso: Semianimesque micant oculi, lucemque requirunt. *Lucan.* 4, 300. Aut micuere novi, percusso pumice, fontes; et *Lucil.* ap. *Non.* 4, 303. Omnia tum endo mari videas fervente micare, *h. e.* moveri, agitari. ℙ Speciatim *micare* est digitis sortiri, *λαγχάνειν*: cum porrectis invicem crebro digitis, certantium uterque numerum eorum divinat: item cum extensis subito digitis, ex eorum numero decernitur, uter ex duobus, aut quis ex pluribus in re quapiam habenda, aut facienda sit prior: quod Itali nunc *fare al tocco* dicunt. Graece *ἐπάλλαξις* dicitur. *Varr.* ap. *Non.* 4, 303. Micandum erit cum Graeco, utrum ego illius numerum, an ille meum sequatur. *Cic. N. D.* 2, 41. Quid enim sors est? item propemodum, quod micare, quod talos jacere, quod tesseras. *Suet. Aug.* 13. Patrem et filium pro vita rogantes, sortiri, vel micare jussit, ut alterutri concederetur. *Calpurn. Ecl.* 2, 25. Et nunc, alternos magis ut distinguere cantus Possitis, ter quisque manus jactate micantes. Nec mora, decernunt digitis. ℙ Cum alicujus fidem boni-

tatemque laudant rustici homines, proverbio dicunt, *dignum esse, quicum in tenebris mices.* Nam, ut ait *August. Trin.* 8, 5. *f.*, cum quo micas in tenebris, ei liberum est, si velit, fallere. Habent hoc proverb. *Cic. Off.* 3, 19. *med.* et *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* ℙ Secundo ex his ludendi modis utebantur in contractibus faciendis, ut si de pretio non conveniret, micando controversiam tollerent: quod in carnibus de lanio emendis factitatum ostendit edictum Turci Aproniani V. C. praefecti Urbis ann. a Chr. n. CCCLXII. ap. *Grut.* 647, 6., qui vetuit pecora in posterum micando distrahi, et sub exagio vendi jussit. Verba sunt: Ratio docuit, utilitate suadente, consuetudine micandi summota, sub exagio potius pecora vendere, quam digitis concludentibus tradere, etc. Ad eund. itidem micandi modum manifesto pertinet locus *Calpurn.* allatus, et probabilius etiam reliqui. V. *Casaub.* ad *l. Suet. c.* ℙ *Micare tribus digitis* ap. *August. l. c.* est more micantium tres digitos, reliquis complicatis, protendere. ℙ Quia vero ignis prae ceteris crebro agitatur, et coruscat, et ideo lucem, splendoremque emittit; hinc saepe *micare* ponitur pro fulgere, splendere, στίλβειν. *Hor. Od.* 1, 12, 46. micat inter omnes Julium sidus, velut inter ignes Luna minores. [*Ita proprie dicitur. V. *Doederl.* 2, 81.] *Virg. A.* 1, 94. crebris micat ignibus aether; et *ib.* 12, 102. oculis micat acribus ignis. *Ov. Trist.* 1, 2, 45. celeri micuerunt nubila flamma. *Virg. A.* 7, 743. Aerataeque micant peltae, micat aereus ensis. *Lucr.* 3, 290. de irato: ex oculis micat acrius ardor. ℙ Part. *Micans* V. suo loco. ℙ Docet *Prisc.* 9, 862. supinum *mictum* ideo non esse in usu, quia cum *mingo* commune est.

*MICON, onis, m. Μίκων, nomen duorum pictorum est, quorum hic Major, ille Minor audiebat. *Plin.* 35, 9. ℙ Miconis majoris meminit idem *Plin.* 33, 13. ℙ Miconis minoris filia Timarete et ipsa pictrix. *Id.* 35, 9 et 11. ℙ Fuit et insignis statuarius hoc nomine, teste *Plin.* 34, 8., qui idem fortasse fuit ac is, de quo *Pausan.* in *Eliac. poster.* p. 183. *med. Wechel. B. A.*

*MICROCOSMUS, i, μικροκόσμος, Latine *Parvus mundus* dicitur. *Isid.* 3. 22. *B. A.*

MICROSPHAERUM. V. HADROSPHAERUM.

MICROPSYCHUS, a, um, adj. μικρόψυχος, pusillanimis, timidus: a μικρός, parvus, et ψυχή, animus, *Plin.* 22, 24, 51. Item animi humilis, ac praeparci, quos illi dixere micropsychos.

MICTĪLIS, e, adj. dignus qui mingatur, vilis, contemptibilis, ut *merx mictilis* ap. *Luc.* teste *Non.* 2, 532., ut quidem emendat *Scal.* in *Catull.*

MICTIO. V. MINCTIO.

*MICTIS, is, insula maris Germanici, de qua sic *Plin.* 4, 16. Timaeus historicus a Britannia introrsus sex dierum navigatione abesse dicit insulam Mictim, in qua candidum plumbum proveniat. *B. A.*

*MICTON, onis, m. auctor qui rhizotomumena scripsit. *Plin.* 20, 23. ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *Miction. B. A.*

MICTORĬUS, a, um, adj. ad mingendum pertinens, ut Mictoria medicamenta, ap. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 8.

MICTŪALIS, e, adj. mictorius. *Appul. Herb.* 117. Herba virtutis mictualis.

MICTŪRĬO, is, n. 4. οὐρητιάω, mejere cupio, vel interdum mejo, simpliciter. *Juven.* 6, 308. Noctibus hic ponunt lecticas, micturiunt hic. *Id.* 16, 46. Fusco jam micturiente.

MICTUS, us, m. actus mingendi. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 3. Sanguinis mictus; et *ib.* 2, 1. Difficultas mictus.

MĪCŪLA, ae, f. dimin. micae. *Cels.* 2, 5. *extr.* Si urina quasdam quasi miculas repraesentat. [*Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 5, 40. Post vesperam micularum minimum cum vino destillatum gluttivi. *F.*] *Arnob.* 7, 230. Arvina in exiguas miculas insecta; et 2, 77. Exiguae miculae, quibus colliquefactis nascitur aurum.

[MĪDAEI, orum, m. plur. incolae urbis, quae Midaeum est appellata, in Phrygia Epicteto, a Mida rege condita, et denominata, quaeque nunc *Seid-Gazi.* In ejus nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 3. p. 168. *ΜΙΔΑΙΩΝ. Plin.* 5, 29, 29. Dorylaei, Midaei, Julienses. *F.*]

[MĪDĀMUS, i, m. unus ex quinquaginta Aegypti filiis, ab uxore Amymone, una ex Danaidibus, obtruncatus. *Hyg. fab.* 170. Videtur esse a μείδημα, Dorice μείδαμα, lenis risus. *F.*]

MĪDAS et Mida, ae, m. Μίδας, Gordii filius, rex Phrygum, qui cunctos paene reges pecuniae abundantia antecessit. Huic (ut est in fabulis) propter Bacchum hospitio susceptum, concessum est, ut quicquid vellet, optaret, futurus voti compos. Optavit, ut quicquid corpore contigisset, in aurum verteretur. Quod annuente Baccho factum est. Sed cum cibus, et potus contacti etiam in aurum verterentur, sensit tandem stolidus, se stulte petiisse, et facti poenitens oravit Bacchum, ut hoc munus auferret. Tum Bacchus praecepit, ut in Pactolo flumine se lavaret, et sic liberaretur. Quod cum fecisset, coepit deinceps Pactolus aureas arenas trahere. Postea cum Phoebus, et Pan, seu Marsya carmine certarent, Midas judex electus est cum Tmolo monte. Tmolus Phoebum victorem pronunciavit, sed Midas secundum Pana judicium tulit. Iratus Apollo asininas ei auriculas indidit, quas tam scite occultavit, ut nemo sciret, praeter solum tonsorem: qui cum rem inauditam tacere non posset, fossam ingressus proclamavit: *Aures asininas habet rex Midas;* deinde fossam terra adoperuit. Successu temporis creverunt illic arundines, quae commotae vocem, quam tonsor infoderat, reddiderunt. Alii narrant, cum praeteriret aliquando Liberi Patris asinos, atque eos affecisset injuria, iratum Bacchum Midae auriculas asininas addidisse. Sunt qui dicant, huic aures natura praelongas fuisse, et asininarum instar prominentes, atque hinc fabulae jocum ortum esse. *Ov. Met.* 11, 85. et sqq., *Hyg. fab.* 191. et *Serv.* ad *A.* 10, 142., *Auson. ep.* 23. *a v.* 18., item vetus epigrammation *inter fragm. Petr.* 679. *Burm. Mart.* 6, 86. Qui mavult heres divitis esse Midae. *Claud. II. cons. Stil.* 230. Ditabat rutilo, quidquid Mida tangeret auro. *Val. Max.* 1, 6. *n.* 2. *extr.* Midas cunctorum paene regum opes abundantia pecuniae antecessit. ℙ *Plumbi inventor fuit, ut refert *Hygin. fab.* 274. Midas rex, Cybeles filius, Phryx, plumbum album et nigrum primus invenit. V. MIDACRUS. *B. A.*

*MIDEA, ae, f. Μίδεια, opp. Boeotiae. *Stat. Th.* 7, 331. Agmina, quos Midee, quos humida suggerit Arne. Ubi notandum, paenultimam correptam, quanquam produxit *Homerus* in loco, quem prae oculis habuisse videtur *Statius: Οἵ τε πολυστάφυλον Ἀρνην ἐχον, οἵ τε Μίδειαν.* ℙ Alcmenae patria fuit, notante *Lactantio* sive *Lutatio* ad *Statii* locum. ℙ Aliud, in Argolide, de quo sic *Steph. Byzant. Μίδεια πόλις ἐν Ἄργει, ἡ νῦν κώμη, ἡ πρότερον Περσέως πόλις, ἀπὸ Μιδείας τῆς Ἀλωέως θυγατρός. Λέγεται καὶ χωρὶς τοῦ ι Μίδεα· ὁ πολίτης Μιδεάτης· καὶ θηλυκὸν, Μιδεᾶτις· καὶ Μιδιᾶτος.* ℙ Aliud in Lycia. *Stat. Th.* 4, 45. Aptior armentis Midea, pecorosaque Phyllos. *B. A.*

*MIDĪAS, ae, m. Messenius, loricae inventor. *Plin.* 7, 56. ℙ Midias, Μειδίας, inimicus Demosthenis, homo locuples, a quo tum aliis malis affectus, tum in orchestra, in festo Bacchi, etiam pugnis caesus. V. *Demosth. Orat. in Midiam. B. A.*

[MIDIDĪTĀNI, orum, m. plur. incolae urbis, quae Mididi est appellata, in Africa Byzacena. *Inscr.* ap. *Mur.* 373, 2. Ordo Mididitanorum hospitium amicitiamque fecit cum Q. Aradio Val. Proculo. *F.*]

[MIDĪNUS, a, um, adj. ad Midam pertinens. *Capell.* 6, 189. Sed quia nunc Arcadicum, ac Midinum sapis, amisisse mihi videris et hujus matronae memoriam, *h. e.* quia asini in modum stupes: asinus enim est pecus Arcadicum, et Midas asini aures habuisse dictus est propter stultitiam. *F.*]

*MIDOE, es, f. sic sicta est olim terra Troglodytica, teste *Plin.* 6, 34. *B. A.*

*MIEZA, ae, f. Μίεζα, Μύεζα, opp. Macedoniae, in Emathia. *Plin.* 4, 10. *B. A.*

MIGDĪLYBS, ybis, comm. gen. mixtus genere ex Libyco, et Tyrio, quales erant Carthaginienses: a μιγδην, mixtim, et Λίψ, Lybs, Afer. *Pl. Poen.* 5, 2, 73. huc advenisti nos captatum, migdilybs, Bisulcilingua.

*MIGMA, atis, n. μίγμα, mistura, farrago. *Vulg. Esai.* 30, 24. Et tauri tui — commistum migma comedent, sicut in area ventilatum est. *B. A.*

MIGRĀTĬO, onis, f. μετοίκησις, actus migrandi. *Liv.* 5, 53. Haec migratio nobis misera ac turpis, Gallis gloriosa est. *Cic. Tusc.* 1, 41. Migrationem esse mortem in eas oras, quas, qui vita excesserunt, incolunt. [*Id. ib.* 12. et *Coel.* 8. Mortem non interitum esse, sed quandam quasi migrationem.] ℙ Translate. *Id. Fam.* 16, 17. Cui verbo *(fideliter)* domicilium est proprium in officio, migrationes in alienum multae, *h. e.* translationes, metaphorae.

*MIGRĀTOR, oris, m. μεταπάστης *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MIGRO, as, avi, atum, n. 1. μετοικέω, alio me transfero habitandi causa, domicilium muto. [*Intensivum est v. *meare.* V. *Doederl.* 3, 133 et 285.] *Cic. Att.* 14, 9. Tabernae mihi duae corruerunt, reliquae rimas agunt: itaque non solum inquilini, sed etiam mures migraverunt. *Id. Verr.* 2, 2, 36. Ad generum Agathini migrare maluit. *Ter. Hec.* 4, 2, 13. Ex urbe rus habitatum migrare. *Liv.* 5, 53. Vastam incendiis ruinisque relinquere urbem, et ad integra omnia Vejos migrare. *Hor. A. P.* 229. Migrare in tabernas obscuras. *Ov. Met.* 15, 171. animam sic semper eandem Esse, sed in varias doceo migrare figuras. *Pl. Curc.* 2, 1, 1. Migrare e fano foras. *Plin.* 6, 17, 21. Indi, prope gentium soli, nunquam migravere finibus suis. *Suet. Caes.* 79. Fama percrebuit, migraturum Alexandriam, vel Ilium. Adde *Dig.* 43, 31. qui *De migrando* inscribitur. *Cic. Verr.* 2, 2, 36. Verres domo ejus emigrat, atque adeo exit; nam jam ante migrarat, *h. e.* exit solus, nihil secum vasorum ferens; nam jam ante migrarat, nempe supellectilem argentumque Sthenii ab hujus domo ad suam adsportaverat. Qui enim migrationem faciunt, et domicilium mutant, praemittunt ex domo, quam relinquunt, omnem supellectilem, unde ipsi postea, parato jam atque instructo novo domicilio, pedem efferunt, exeuntque. ℙ Passive impersonaliter. *Id. Tusc.* 1, 1. Necesse est, ut aut sensus omnes mors auferat, aut in alium quendam locum ex his locis morte migretur. *Liv.* 1, 11. Romam inde migratum est a propinquis raptarum. *Id.* 5, 49. *f.* Cum prohibuit migrari Vejos. ℙ Translate. *Cic. Somn. Scip.* 1. Migrare ex hac vita. *Id. Fin.* 1, 19. de vita. [*Similis constructio est ap. *Vell.* 1, 11, 7.] *Pl. Ps.* 1, 5, 54. Fac, sis, vacivas, Pseudole, aedes aurium, Mea ut migrare dicta possint, quo volo. *Id. Trin.* 3, 2, 13. Scio ego, et sentio ipse, quid agam, neque a me officium migrat, *h. e.* discedit. Alii leg. *neque meum se officium migrat*, h. e. mutat, active: de quo mox. [**Lindemannus*, q. v., legit: *neque se a me officium migrat:* ex emendatione *Acidalii.*] *Hor. Ep.* 2, 1, 187. Verum equiti quoque jam migravit ab aure voluptas Omnis ad ingratos, et gaudia vana. *Plin.* 25, 2, 6. Haec erat antiqua medicina, quae tota migrabat in Graeciae linguas. *Lucr.* 5, 828. Nec manet ulla sui similis res: omnia migrant: Omnia commutat natura, et vertere cogit, *h. e.* mutantur, et in alium statum transeunt. Al. leg. *migrat*, *Omnia commutat natura*, etc. ut sit activum, ut mox dicam. [**Eichstadt. migrant* exhibet.] *Lucr.* 2, 774. caerula quae sint, Nunquam in marmoreum possunt migrare colorem, *h. e.* transire et mutari. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua omnia in mucronem migrantia, *h. e.* desinentia. *Julian. Dig.* 24, 2, 6. Migrare ad aliud matrimonium; et *ib.* ad alias nuptias. ℙ Sumitur et active pro transferre. *Gell.* 2, 29. *f.* Atque ita cassita nidum migravit. ℙ Et passive. *Liv.* 10, 34. *f.* Paucos graves aetate, aut invalidos inveniunt, relictaque, quae migratu difficilia essent. *Sil.* 7, 431. num migrantur Rhoeteia regna In Libyam Superis? *h. e.* num Romanum imperium a Superis ad Carthaginienses transfertur? ℙ Translate est transilire, transgredi, παραβαίνειν. *Cic. Fin.* 3, 20. Qui jus civile conservaret, eum justum: qui migraret, injustum fore. *Id. Div.* 1, 5. Ne communia jura migrare videatur. Est qui legit *commūni jure.* [*V. *Orell.* ad h. l. qui vulg. exhibet.] *Id. Off.* 1, 10. Ut reddere depositum, promissum facere, quaeque pertinent ad veritatem, et ad fidem, ea migrare interdum, et non servare, sit justum. *Id. Leg.* 3, 4. *f.* Quod quis earum rerum migrassit, noxiae poena par esto.

MĪHI. V. EGO.

MĪHIPTĒ, pro mihi ipsi Cato posuit. *Festus.*

MĪLĀNĬON, onis, m. Μειλανίων, ωνος, vir Atalantae Arcadicae Iasii filiae. *Ov. A. Am.* 2, 188. Flesse sub arboribus Milaniona ferunt. *Milaniona* est accusativus Graecae positionis. Adde *Prop.* 1, 1, 10. V. ATALANTA.

[MILĒON, i, n. herba eadem ac scelerata, de qua V. SCELERATUS. Ita eam appellat *Appul. Herb.* 8. *F.*]

MĪLES, itis, m. et f. στρατιώτης, ὁπλίτης, quicumque militiam exercet. *Varr. L. L.* 4, 16. Milites, quod trium millium primo legio fiebat, ac singulae Tribus, Tatiensium, Ramnium, Lucerum, millia singula militum mittebant. *Festus:* Militem Aelius a mollitia κατ' ἀντίφρασιν dictum putat, eo quod nihil molle, sed potius asperum quid gerat. *Ulp. Dig.* 29, 1, 1. Miles appellatur vel a malitia, idest duritia, quam pro nobis sustinet: aut a multitudine: aut a malo, quod arcere milites solent: aut a Graeco verbo χίλιοι. Sed ex his *Varronis* sententia amplectenda. *Cic. Man.* 10. Qui extrema pueritia miles fuit summi imperatoris. *Id. Cluent.* 46. Miles, qui locum non tenuit, qui hostium impetum vimque pertimuit, potest idem postea miles esse melior. *Id. Phil.* 7, 9. Cohortatus est vicinos suos, ut milites fierent. *Pompej. ad Coss. post ep.* 12. *l.* 8. *ad Att.* Legere milites; et *Sall. Jug.* 47. scribere. *Liv.* 29, 1. deligere; et *ib.* ordinare, *h. e.* in ordines describere; et *ib.* 5. mercede conducere. *Cic. Fam.* 3, 3. dimittere. ℙ *Miles ostensionalis.* V. h. v. s. l. ℙ Speciatim *miles* junctus cum *eques*, est qui pedibus militat, pedes, πεζός. *Caes. B. G.* 5, 10. Tripartito milites, equitesque in expeditionem misit. *Id. B. C.* 2, 41. Nec militibus quidem, neque equitibus studium ad pugnandum deerat. *Liv.* 22, 37. Milite atque equite, nisi Romano Latinique nominis, non uti populum R. Adde 30, 9., *Caes. B. C.* 3, 61. et *Vell.* 2, 15, 3. [*Cf. *Gronov.* ad *Liv.* 26, 19. *it.* 28, 1. *Duk.* ad 22, 27. *Adnotatt. Kreuss.* ad *Fragm. lib.* 91. p. 463. sq.] ℙ Per synecdochen in singulari num. pro collectione militum adhibetur. *Liv.* 22, 57. *extr.* Hic miles magis placuit: cum pretio minore redimendi captivos copia fieret. *Virg. A.* 2, 495. late loca milite complent. [*Adde *Vell.* 1, 15, 1. 2, 78, 2. 85, 3. 111, 1. et al. saepissime. Maxime *Tac.* hoc dicendi more usus est: ita *Ann.* 4, 18. suum militem in obsequio duravisse; cp. 25. infensus miles; et 1, 2. militem donis, populum annona, cunctos dulcedine otii pellexit. Etiam c. adjectivo: *Id. ib.* 1, 24. Miles nonanus; et 2, 17. Vitellianus miles; 3, 41. legionarius miles. Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex.*

Tac. p. 429. unde haec transscripsimus. ℙ *Miles* praegn. sign. nonnunquam *Romanum militem* indicat. *Tac. A.* 2, 21. Nec minor Germanis animus — ; contra miles cet. et 14, 37. et miles ne mulierum quidem neci temperabat. *Boettich. l. l.* p. 304. ℙ Opponitur saepissime eleganti loquendi genere *miles* et *dux*. Ita *Sall. Cat.* 60, 4. Strenui militis et boni imperatoris officia simul exsequebatur: ubi *Cort.* magnum exemplorum numerum congessit. *Vell.* 2, 18, 1. Consiliis dux, miles manu. Ad elegantem *Vell.* brevitatem proxime accedit *Pacat. Pan.* 10. dux consilio esse, miles exemplo.] ℙ *Milites* etiam dicti sunt, qui in sacro Palatio in aliquo officio domus Augustae inserviebant: quia cum in principe ipsum nomen supremae dignitatis militare esset, nempe *imperator;* etiam officiorum ipsi subjectorum nomina a militia sumebantur. *Impp. Theodos. et Valentin. Cod. Theod.* 11, 1, 34. Tunc militi debiti postulati delegandam esse rationem, *h. e.* exactori annonae. *Ulp. Dig.* 4, 6, 10. Qui a militibus, statoribusque, vel a municipalibus ministeriis asservantur, *h. e.* ab apparitoribus magistratuum. ℙ *Miles* etiam dicebatur, qui Mithrae sacris initiabatur. V. *Tert. Cor. mil.* 15. et *Hieron. ep.* 107. *n.* 2. ℙ Translate de femina, quae primitus puerpera est. *Ov. Her.* 11, 48. Et rudis ad partus, et nova miles eram. ℙ Item de Nympha venatrice, et comite Dianae. *Ov. Met.* 2, 414. Et modo laeve manu jaculum, modo sumpserat arcum, Miles erat Phoebes, nec Maenalon attigit ulla Gratior hac Triviae. ℙ In *vet. Inscr.* optimae notae ap. *Mur.* 582. pluries *meiles* scribitur. ℙ [*Permixta sunt *milites* et *inutiles*. V. *intpp.* ad *Curt.* 7, 3, 23.]

*MILESIUM, i, n. halcyonum genus, de quo *Plin.* 32, 8. *B. A.*

MĪLĒSĬUS, a, um, adj. *Μιλήσιος*, ad Miletum urbem pertinens. *Cic. Cluent.* 11. Milesia mulier. ℙ Milesia vellera laudat *Virg. G.* 3, 306. et *ib.* 4, 334. et Milesiam lanam *Plin.* 29, 2, 9. Milesias oves *Tert. Pall.* 3., *Colum.* 7, 2. et *Plin.* 8, 48, 73., qui lanae Apulae primum locum, Tarentinae alterum, tertium Milesiae tribuit. *Id.* 21, 4, 10. etiam Milesiam rosam laudat, sero quidem provenientem, nec duodena folia excedentem, sed ardentissimi coloris. ℙ *Milesii, orum*, populi ejus urbis, et regionis, luxu et deliciis nobiles, *Milesiis carminibus* dedere nomen, nempe ludicris, amatoriis ac lascivis. *Ov. Trist.* 2, 413. Junxit Aristides Milesia carmina secum: Pulsus Aristides nec tamen urbe sua. Alii leg. *crimina*. Hinc *sermo Milesius* ap. *Appul. Met. in.* et *Milesiae* absolute, poemata, et narratiunculae hujusmodi. *Sev. Aug.* ap. *Capitol. Albin.* 12. Cum ille naeniis quibusdam anilibus occupatus, inter Milesias Punicas Appuleji sui, et ludicra litteraria consenesceret. *Id. Capitol. Albin.* 11. *extr.* Milesias nonnulli ejusdem esse dicunt: quarum fama non ignobilis habetur, quamvis mediocriter scriptae sint. ℙ *Milesius Deus* ap. *Appul. Met.* 4. *f.* est Apollo, qui Mileti templum et oraculum habuit: de quo et *Lact. Epit.* 10. ℙ *Milesiae Cereris* meminit *Id.* 2, 7. et *Val. Max.* 1, 1. *n.* 5. *extr.*, cujus templum cum milites Alexandri expilaturi intrassent, subito oculis capti fuisse dicuntur, flamma objecta. ℙ **Milesia* sc. urbs, i. q. Miletus. *Appul. Met.* 4. *f.* p. 157. 29. *Elmenh.* Propter Milesiae conditorem. *B. A.*

MĪLĒTIS, ĭdis, f. Byblis, filia Mileti. *Ov. Met.* 9, 634. moestam tota Miletida mente. ℙ Est etiam adj. fem. *Ov. Trist.* 1, 9, 41. A quibus adveniat Miletida sospes ad urbem, *h. e.* Tomos, quae Milesiorum colonia fuit.

*MILETOPŌLIS, is, f. *Μιλητόπολις*, opp. Sarmatiae Europaeae, a Milesiis conditum, unde nomen, ad Borysthenem situm, alias dictum Olbia Borysthenis vel Olbiopolis, hodie autem *Oczakow*. Meminit *Plin.* 4, 12. ℙ Item aliud, in Mysia parva, ad Rhyndacum flumen. V. v. sq. *B. A.*

[MĪLĒTŌPŌLĪTAE, arum, m. plur. incolae urbis mediterraneae, quae Miletopolis est appellata, in Mysia prope Cyzicum, nunc *Melte*, in cujus nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 2. p. 458. *ΜΙΛΗΤΟΠΟΛΙΤΩΝ. Plin.* 5, 30, 32. Erezii, Miletopolitae. *F.*]

MĪLĒTUS, i, m. *Μίλητος*, filius Apollinis ex Argea Cleochi filia, vel secundum *Ovidium*, ex Deione. Nonnulli non Apollinis, sed Euxantii Miconis filii, alii Sarpedonis, qui fuit filius Jovis, filium faciunt. Hic cum Minoa Cretensium regem jam senem regno privare vellet, a Jove territus in Samum, deinde in Cariam Asiae regionem fugit, ibique oppidum condidit, quod de suo nomine Miletum appellavit. Ex Cyanee Maeandri filia genuit Caunum, et Byblida. *Ov. Met.* 9, 442. et sqq. ℙ Porro *Miletus, i*, f. nunc *Melasso*, totius est Ioniae caput, antea Lelegeis, et Pityussa, et Anactoria nominata, super octoginta (al. septuaginta) urbium per cuncta maria genetrix, ut est ap. *Plin.* 5, 29, 31. *(Sen. Consol. ad Helv.* 6. habet septuaginta quinque), nec fraudanda cive Cadmo, qui primus prosam orationem condere instituit (*Id. Plin.* 7, 56, 57. prosae orationis Pherecyden Syrium, historiae Cadmum hunc primum auctorem facit): nobilis fuit etiam lanis pretiosis. V. MILESIUS. *Mart.* 8, 28. Nec Miletus erat vellere digna tuo. ℙ Patria fuit etiam Thaletis, qui inter septem sapientes unus est: Anaximandri, et Anaximenis philosophorum, et Aeschinis oratoris, etc. ℙ *Fuit et Miletus Cretae oppidum. *Plin.* 4, 12. V. *Homer. Il.* B. v. 647. *Strab.* 14. *in. Schol.* in *Apoll. Rhod.* 1, 185. *B. A.*

*MILEVETĀNUS, a, um. V. v. sq. *B. A.*

*MILEVI vel

MILEUM, vel

MILEVUM, Numidiae oppidum. *August. adv. Donat.* 6, 20. *Ant. Itin.* et *Tab. Peut.* ℙ Hinc *Milevetanus, a, um*, ad illud oppidum spectans. *August. Ep.* 34. *f. B. A.*

MĪLĬĂCĔUS, a, um, adj. *κέγχρινος*, ut Miliacea puls. *Fest.* in *Forma.*

MĪLĬĀRĬUS, a, um, adj. ad milium pertinens. *Varr. L. L.* 4, 11. Ficedulae, et miliariae dictae a cibo, quod alterae fico, alterae milio fiant pingues; et *R. R.* 3, 5. Adjiciunt aves alias quoque, quae pingues veneunt care, ut miliariae, ac coturnices. *Plin.* 22, 25, 78. Miliaria appellatur herba, quae milium necat. ℙ De miliario vase, V. MILLIARIUS.

*MILICHĬE, es, f. *Μειλιχίη*, (i. e. blanda, mitis, sc. *χρήνη* i. e. fons), fons Siciliae, Syracusis pertinens. *Plin.* 3, 8. *B. A.*

*MILICHUS (Milicus), i, m. rex Hispaniae, quem Nympha Myrice peperit ex Satyro quodam. *Sil.* 3, 104. *B. A.*

[MĪLĬO, onis, m. idem ac milvus, Gallis *milan* dicitur. *Marcell. Emp.* 33. *med.* Testiculi milionis. *F.*]

*MILIONĬA, ae, f. Italiae oppidum, in terra Marsorum vel Samnitum. *Liv.* 9, 3 et 34. ℙ *Μιλωνία* est *Steph. Byz. B. A.*

MĪLĬTĀRĬĒ, adv. militariter. *Trebell. in* XXX. *Tyrann.* 22. de Aemil.: Servus militarie caesus, quod, etc. Al. aliter leg.

MĪLĬTĀRIS, e, adj. *στρατιωτικός*, ad militiam, vel milites pertinens. *Caes. B. C.* 3, 75. Ut militare institutum servaretur; et *ib.* 103. Aeris magno pondere ad militarem usum in naves imposito; et *ib.* 53. *extr.* Militaribus donis donare aliquem. *Id. B. G.* 1, 21. Rei militaris peritissimus. *Plin.* 18, 7, 12. *n.* 2. Militaris panis. *Liv.* 8, 34. disciplina. *Cic. Mur.* 5. labor. *Id. Verr.* 2, 4, 52. licentia; et *Cat.* 2, 6. Militaria signa. *Cato* ap. *Gell.* 7, 10. Aes militare. *Cic. Off.* 1, 18. *extr.* Statuae ornatu fere militari. *Id. Fl.* 32. Leges militares. *Id. Cluent.* 36. tribuni. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 16. pueri, *h. e.* filii militum. *Tac. A.* 1, 32. animi; et *ib.* Militaria odia. *Hor. Od.* 1, 8, 5. Cur neque militaris Inter aequales equitat? *h. e.* habitu et animo militari. [**Suet. Aug.* 18. fossas — militari opere detersit, i. q. per milites. *Sen. prov.* 4. Militares viri gloriantur vulneribus, i. e. milites. Hinc ap. *Tac. militares* absolute ponuntur pro *militibus*. Ita *Ann.* 14, 33. Barbari, omissis castellis praesidiisque militarium, quod uberrimum spolianti — petebant. ℙ *Militaris* saepissime belli peritiam virtutemque designat. Exempla hujus generis a Nostro sparsim laudata haec erant:] *Tac. H.* 2, 75. Militaris vir, *h. e.* militiae assuetus. *Hor. Od.* 1, 22, 13. Quale portentum neque militaris Daunia in latis alit aesculetis, *h. e.* bellicosa. Sic *Tert. Apol.* 11. *f.* Quis justior et militarior Scipione? [*Alia haec sunto: *Tac. A.* 15, 10. a viris militaribus adversus urgentes casus firmatus erat; cp. 26. multa auctoritate, quae viro militari pro facundia erat. *H.* 3, 73. Pauci militarium virorum — pugnam ausi obtruncantur. Cf. *Liv.* 30, 15. 35, 26. militaris vir; et 42, 33. militares homines. *Sall. Cat.* 45. homines militares; et cp. 59. Homo militaris. *Boettich. Lex. Tac.* p. 304.] ℙ *Militaris aetas*, est post annum decimumseptimum usque ad quadragesimum sextum: extra quod tempus, nonnisi necessitate cogente, milites scribebantur: quod colligitur ex *Liv.* 25, 5., *Nep. Cat.* 1. et *Gell.* 10, 28. V. etiam *Lips. de mil. Rom. l.* 1. *dial.* 2. et *Sigon. de ant. jure Civium R. l.* 1. *c.* 15., ubi plura. *Tac. A.* 2, 60. Referebat, habitasse quondam septingenta millia aetate militari. ℙ *Via militaris*, est amplior et directior ceteris, et quae ab oppido ad oppidum recta fert, atque adeo frequentior: ita dicta, quia per eam exercitus commeant: cujusmodi fuere Salaria, Flaminia, Appia, Aemilia, etc. *Liv.* 36, 15. *f.* In valle iter est non latius, quam sexaginta passus: haec una militaris via est, qua traduci exercitus possint. *Cic. Prov. cons.* 2. Via illa nostra, quae est usque ad Hellespontum militaris. *Colum.* 1, 5. Nec esse oportet aedificiis junctam militarem viam, quod praetereuntium viatorum populationibus, et assiduis divertentium hospitiis infestat rem familiarem. ℙ *Militaris herba*, est millefolia. V. h. v. ℙ *Militaris* denique unus est ex multis Jovis epithetis apud haruspices, et Romanos veteres, teste *Appul. de Mundo f.*

MĪLĬTĀRĬTER, adv. *στρατιωτικῶς*, more militum, more militiae. *Liv.* 4, 41. Adversus haec Tempanii oratio incomposita fuisse dicitur, ceterum militariter gravis, non suis vana laudibus, etc. *Id.* 27, 3. Milites in portis, murisque sibimet ipsos tecta militariter coegerat aedificare. *Arrius Menand. Dig.* 49, 16, 4. Militariter punire. [**Tac. H.* 2, 80. militariter locutus.]

MĪLĬTĀRĬUS, a, um, adj. idem ac militaris. *Pl. Ps.* 4, 4, 11. Quin hinc metimur gradibus militariis? *h. e.* incitatis, quales fere incedentium militum sunt.

MĪLĪTĬA, ae, f. *στρατεία*, militare munus, militaris vita, seu disciplina, militaris ars. *Cic. Manil.* 10. Ad patris exercitum, atque in militiae disciplinam profectus est. *Id. Off.* 1, 11. *med.* Militiae sacramento obligare aliquem; et *ib.* 3, 26. Simulatione insaniae militiam subterfugere. *Ov. Met.* 13, 37. detrectavitque furore Militiam ficto. *Id. Fast.* 2, 508. Et patrias artes, militiamque colant. *Hor. Ep.* 1, 18, 55. saevam Militiam puer, et Cantabrica bella tulisti. *Virg. A.* 8, 516. assuescat sub te tolerare magistro Militiam, et grave Martis opus. *Tac. A.* 1, 20. Antiquam duramque militiam revocare. *Caes. B. G.* 6, 17. Munus militiae sustinere. *Plin.* 6, 19, 22. Militiam capessere. *Colum. praef. l.* 1. Vera illa Romuli proles militiam belli facile sustinuit, durata pacis laboribus. *Vell.* 2, 117. Otio magis castrorum, quam bellicae assuetus militiae. *Caes. B. G.* 6, 13. Militiae vacationem habere. *Hirt. B. Alex.* 56. Transmarina militia perterriti, *h. e.* quod trans mare militandum esset. *Sall. Jug.* 67. Aetas militiae patiens; et *ib.* Mario ad consulatum capiundum omnia abunde erant, industria, probitas, militiae magna scientia, etc. *Id. Cat.* 7. Per laborem usu militiam discere. *Just.* 11, 6. Veterani emeritae militiae. ℙ [**Militia Romana* ap. *Hor. Sat.* 2, 2, 10. si Romana fatigat militia adsuetum graecari; signif. exercitationes militares Romanae juventutis in campo Martio, praecipue venandi artem et equitandi. V. *Heindf.* ℙ Interdum signif. *militia* etiam expeditionem. Huc pertinet locus:] *Vell.* 2, 5. Praeclara in Hispania A. Bruti militia fuit, qui ingenti vi hominum, urbiumque potitus numero Gallaeci cognomen meruit: [*ubi Noster *militia* pro fortitudine positum dixerat. Adde *ib.* 116, 3. illa quoque militia eos, quos mox consecutus est, honores excellenti virtute meruit; et 40, 1. Secuta deinde Cn. Pompeji militia, gloriae, laborisne majoris, incertum est. Porro huc referri debent, quae Noster mox laud.], *Just.* 20, 1. Prima militia adversus Graecos fuit; [*et ubi plurali numero positum v. *militia* hanc signif. exhibet:] *Tibull.* 1, 3, 82. Optavit lentas et mihi militias, i. e. longas et tardas expeditiones: [*V. *Heyn.* ℙ Sumitur pro bello. Noster laudaverat:] *Just.* 7, 3. Ne ubique deformis militiae damnis haberetur; et *Vell.* 2, 120. Germani hostes Cimbricam, Teutonicamque militiam Italiae minabantur. [*Ap. *Ruhnk.* locus ita exhibetur: se magnitudine sua non fiducia metiens, qui Cimbricam Teutonicamque militiam Italiae minabatur: addita post *fiducia* voce *ducis*, i. e. Arminii, quam extrusam putat similitudine vicinae *fiducia*. *Lucr.* 1, 30. Effice, ut interea fera moenera militiai, Per maria ac terras omneis sopita quiescant. ℙ Porro hic sequi poterant ea, quae *Forc.* infra collocaverat, ubi genitivi *militiae* et *domi* conjunguntur.] *Cic. Tusc.* 5, 19. Quorum virtus fuerat domi militiaeque cognita. *Liv.* 7, 32. *f.* Semper ego plebem Romanam militiae domique colui. *Ter. Ad.* 3, 5, 49. Una semper militiae et domi fuimus. Adde *Cic. Or.* 3, 33. et *Sall. Cat.* 5, 6. et 9. ℙ [*Et pro virtute, scientia militari. Hic adscribendum exemplum est, quod *Forc.* supra laud.] *Sall. Jug.* 86. Fortissimum quemque, plerosque militia cognitos accire, [*i. e. scientia rei militaris cognitos, rerum militarium peritissimos.] *Flor.* 4, 5. Fulvia gladio cincta, virilis militiae uxor. ℙ De gradibus et emolumentis militiae. [*Huc referendus est locus, quem *Forc.* §. praeced. laud., *Suet. Claud.* 25. Equestres militias ita ordinavit, ut, etc. *h. e.* militiae ordines et gradus.] *Scaevola Dig.* 32, 1, 102. *f.* Sejo liberto meo militiam do, lego: illam militiam, quam et testator habuit. Adde *Cels. ib.* 31, 1, 22. ℙ Tria sunt genera militiae, inquit *Serv.* ad *A.* 7, 614. et ad *ib.* 2, 157. Primum est *sacramentum*, in quo jurat unusquisque miles, se non recessurum injussu consulis, nisi expleto militiae tempore: quod fere erat vigintiquinque annorum. Alterum est *conjuratio*, quae fit in tumultu, idest Italico bello et Gallico, quando vicinum Urbi periculum singulos jurare non patitur, ut inter Fabios fuit. Hi milites ad unum tantum bellum militare tenentur. Tertium est *evocatio*, cum ad subitum bellum evocabantur: unde etiam consul solebat dicere: *qui rempublicam salvam esse vult, me sequatur.* Hi non sunt proprie milites, sed *pro milite:* unde Sall. *Neu quis miles, neve pro milite.* Hinc milites *sacramento rogati, tumultuarii, evocati:* quos tangit *Virg. A.* 2, 157. et *ib.* 8, 5. et 9. ℙ *Militia imaginaria.* V. IMAGINARIUS. ℙ Interdum *militia* sunt ipsi milites, ut *servitium* ipsi servi. *Just.* 32, 2. Concursu insularium, cum omni militia interficitur. [**Tac. H.* 3, 18. Quos (auxiliares) militiae legionariis quamquam raptim ductos aequabant. Cf. *Plin. H. N.* 4, 27. Glessaria a succino

militiae (militibus nostris) appellata, a barbaris Austraria. Etiam e *Cicerone*, *Liv.*, aliis exempla congessit *Drakenb.* ad *Liv.* 4, 26, 3. Haec transcripsimus ex *Böttich. Lex. Tac.* p. 8. V. etiam *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 8, 46. ubi plurali numero v. *militia* ita usurpatur.] ℙ *Succinum militiae* ap. *Plin.* 4, 13, 27. est glessum. V. GLESSUM. ℙ Translate est quodcumque laboriosum munus, provincia. *Cic. Mur.* 9. Servius hic nobiscum hanc urbanam militiam respondendi, scribendi, cavendi, plenam sollicitudinis ac stomachi, secutus est. *Prop.* 1, 6, 3. Non ego sum laudi, non natus idoneus armis: Hanc me militiam fata subire volunt. *Ov. Fast.* 2, 9. Haec mea militia est: ferimus, quae possumus arma. *Plin.* de hirundinum labore in nidis faciendis, 10, 33, 49. Eaque militia illis cum anno redit semper. ℙ *Militia* est munus, seu officium aliquod in aula imperatorum. *Prud. prooem. Cath.* 19. Tandem militiae gradu Evectum pietas principis extulit. Assumptum propius stare jubens ordine proximo, *h. e.* praefectura praetorii, vel dignitate patriciatus, vel alia hujusmodi. Adde *Cod.* 3, 25, 1. et V. MILES. ℙ *A militiis* occurrit in antiquis lapidibus ap. *Reines. cl.* 14. *n.* 146., ap. *Grut.* 310, 5., 345, 10., 406, 9., 517, 12., 588, 7. et ap. *Mur.* 820, 7.; quae formula inter officia domus Augustae fortasse est annumeranda, et illum videtur significare, qui ad imperatorem ea referret, quae praesertim ad militares expeditiones pertinebant. Sed res est valde dubia.

[MĪLĪTĬĀTUS, i, m. militiae addictus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 596, 3. Julius Militiatus. *F.*]

MĪLĪTĬŌLĂ, ae, f. dimin. militiae. *Suet. Vit. Juven.* In pantomimum semestribus militiolis tumentem, *h. e.* gradibus, et honoribus militaribus.

MĪLĬTO, as, avi, atum, n. 1. στρατεύω, militiam exerceo, stipendia facio, mereo. *Cic. Off.* 1, 11. In cujus exercitu Catonis filius tiro militabat. *Liv.* 23, 42. *f.* Nostra juventus omnis sub signis militat tuis. *Sall. Jug.* 68. Is eo tempore contubernio patris ibidem militabat. *Just.* 8, 3. Civitates, quae sub auspiciis ejus militaverant. *Vell.* 2, 120. L. Asprenas sub Varo militans. *Suet. Caes.* 68. Militare adversus aliquem. *Curt.* 6, 5. apud aliquem; et *ib.* et 8, 8. cum aliquo. *Id.* 7, 10. Equites mille adduxerunt mercede militaturos. *Liv.* 10, 10. Militaturos tamen se dixerunt, si utique Etrusci velint. *Ter. Heaut.* 1, 1, 65. In Asiam ad regem militatum abiit. *Sen. Phoen.* 621. Frater arma comitatus tua, tibi militabit. ℙ Passive. *Hor. Epod.* 1, 23. Libenter hoc, et omne militabitur Bellum in tuae spem gratiae. ℙ Translate. *Pl. Pers.* 2, 2, 50. at confidentia Illa militia militatur multo magis, quam pondere. *Ov. Her.* 7, 31. durumque amplectere fratrem Frater Amor: castris militet ille tuis. *Id. Amor.* 1, 9, 1. Militat omnis amans, et habet sua castra Cupido. *Hor. Od.* 3, 26, 1. Vixi puellis nuper idoneus, Et militavi non sine gloria. *Appul. Met.* 9. de muliere, et adolescente: Prima stipendia Veneri militabant nudi milites. *Hor. Ep.* 1, 2, 66. venaticus ex quo Tempore cervinam pellem latravit in aula, Militat in silvis catulus. *Appul. Doctr. Plat.* 2. *f.* Militare pro utilitate cunctorum. ℙ *Militare* dicuntur, qui in sacro Palatio funguntur munere aliquo, et imperatori in republica operam navant, ut in MILES et MILITIA dictum est. *August. Conf.* 8, 6. usurpat de Agentibus in rebus. Adde *Cod.* 10, 69, 1. et 3, 25, 1. et 12, 19, 2. 3. 7. etc. ℙ *Militare* pro conari, cum infinito. *Tert. Pall.* 1. *f.* Aries machina est, quae muros frangere militat.

MĪLĪTO, onis, m. miles. *Appul. Met.* 9. *f.* Militones illi, nec uspiam illum delitescere adjurantes. Sed plerique alii rectius leg. *commilitones.*

*MILITRUM, i, n. instrumenti genus ignotum, cujus meminit *Oct. Hor.* 1, 2. *B. A.*

MĪLĬUM, ii, n. κέγχρος, genus frugis, plerisque avium jucundissimae, rotundi minutique grani, et frumentorum omnium maxime durans: quippe quam ad centum usque annos servari, tradit *Plin.* 18, 30, 73. ex *Varr. R. R.* 1, 57. si ab humore custodiatur. Dictum est a maxima nummorum summa, quae est *mille* (quod *mile*, et *milia* etiam scribitur), ut ait *Festus.* Ex eo candida puls, et panis conficitur in Campania praecipue, ut *Plin. ib.* 10, 25. et *Colum.* 2, 9. *extr.* docent. *Virg. G.* 1, 216. et milio venit annua cura. *Colum. l. c.* inter legumina numerare mallet, simul cum panico: nam multis regionibus cibariis eorum colonos sustineri. [*Panicum italicum, *L.*, *Hirsen.*] ℙ De milio Indico V. INDICUS.

MILLĔ, χίλιοι, nomen numerale centum decies continens: a voce Graeca allata: vel a μύριοι, quod tamen diversam habet significationem. Et substantivi, et adjectivi more usurpatur. Substantive in num. singulari est indeclinabile (nec pro eo ponitur, quod Graece χίλιοι dicitur, sed quod χιλιάς: et sicuti una χιλιάς, et duae χιλιάδες; ita *unum mille*, et *duo millia*, certa, atque directa ratione dicitur: quae sunt verba *Gell.* 1, 16. et *Macr. Sat.* 1, 5.); in plurali declinatur *millia*, *millium*, *millibus:* semper autem genitivum regit. *Claud. Quadrig.* ap. *Gell. ib.* Ibi occiditur mille hominum. *Cic. Mil.* 20. Quo in fundo, propter insanas illas substructiones, facile mille hominum versabatur valentium. [**Nep. Dat.* 8, 3. Quum de ipsius exercitu non amplius hominum mille cecidisset: ita leg. *Brem.*, qui adire jubet *Oudendorp.* ad *Caes. B. C.* 3, 84.] *Varr.* ap. *Gell. ib.* et *Macr. Sat.* 1, 5. Plus mille et centum annorum est. *Cic. Phil.* 6, 5. *extr.* Quis L. Antonio mille nummum ferret expensum? *Id. Rab. Post.* 11. *med.* Mille talentum accessionem esse factam. *Cato* ap. *Gell. l. c.* Inde est ferme mille passuum. *Pl. Mil.* 4, 2, 87. Mille annorum perpetuo vivunt. [*Nota, v. *mille* substantivi loco nonnisi nominativo et accusativo usurpari. Hinc ap. *Liv.* 23, 44. mille fere passuum inter urbem erant castraque: si lectio sana, *mille* adjectivum est, genitivum ex more numeralium secum habentis. *Zumpt. Gr. Gat.* §. 116. p. 107.] ℙ In sexto casu olim dixere *milli*, quasi *mille*, *is* declinaretur: vel metri causa. *Lucil.* 15. ap. *Gell. ib.* et *Macr. l. c.* Hunc milli passum qui vicerit, atque duobus, etc. et 9. Tu milli nummum potes uno quaerere centum, *h. e.* potes mille nummis acquirere centum millia. Ubi nota Unum mille. ℙ In plurali. *Cic. Phil.* 14, 5. Si quis Hispanorum, aut Thracum mille, aut duo millia occidisset. *Id. Rab.* 8. Decem millia talentum Gabinio esse promissa. *Liv.* 10, 20. Caesa ad sex millia hominum: duo millia et quingenti capti. *Just.* 11, 9. Caesa sunt peditum unum et sexaginta millia, equitum decem millia. *Cic. Cluent.* 32. Quadraginta istorum accessio millium quid valet? *Id. N. D.* 1, 34. *f.* Sexcenta millia mundorum. *Id. Dom.* 22. Illa tot virorum fortissimorum millia. *Liv.* 34, 52. *med.* Philippei nummi aurei quatuordecim millia, quingenti quatuordecim. (Eodem modo locutus est 39, 5. Adde *Colum.* 5, 1.) *Id.* 44, 14. Binum millium aeris singulis missum munus. *Virg. A.* 5, 75. Ille e concilio multis cum millibus ibat Ad tumulum. *Cic. Verr.* 2, 2, 22. Huic hereditas HS quingentorum millium venerat a muliere quadam. [**Millia* fere semper genitivum regere solet, exceptis iis locis, quales hi sunt: *Liv.* 35, 9. Censa sunt civium capita centum quadraginta tria millia septingenta quatuor; et 35, 40. Tria millia et septingenti pedites ierunt, trecenti equites; et 37, 40. duo millia et quingenti Mysi adjuncti erant. V. *Gronov.* ad *Liv.* 39, 7, 1. ℙ Interdum *millia* substantiva more appositionis secum habere solet. Exempla haec sunto: *Caes. B. C.* 2, 18. Varro cives Romanos sibi ad rempublicam administrandam argenti pondo viginti millia, tritici modios CXX millia polliceri coegit; et *ib.* 3, 4. Sagittarios ex Creta, Lacedaemone, Ponto atque Syria reliquisque civitatibus tria millia numero habebat. *Liv.* 21, 55. Duodeviginti millia, Romani, erant; et 37, 40. Armati duo millia missi. *Virg. A.* 9, 132. Tot millia, gentes arma ferunt Italae. V. *Ruddim.* 2, 83. ℙ *Millia* ponitur etiam cum numer. distribut: ita *bina millia*, *quina millia*, *dena millia*, *quadragena*, *sena millia.* V. *Seyffert. Gr. Lat.* §. 1582. Item ponitur absolute pro *singula millia.* Ita ap. *Liv.* 29, 15. Stipendium praeterea iis coloniis, in millia aeris asses singulos, imperari; ubi v. *Gronov.*; it. *Drakenb.* 30, 17. Adde *Suet. Caes.* 28. Aliis captivorum millia dono offerens.] ℙ *Mille passuum* spatium milliarii significat. *Cic. Att.* 4, 16. *f.* Septa cingemus excelsa porticu, ut mille passuum conficiatur. *Id. Sext.* 12. *f.* Edixit ut ab urbe abesset millia passuum ducenta. ℙ Interdum vox *passuum* omittitur. *Cic. Att.* 3, 4. Ut mihi ultra quadringenta millia liceret esse. *Sall. Jug.* 114. Circiter duum millium intervallo. *Liv.* 9, 44. Hostes secutos, duo millia inde, locis munitis et ipsos consedisse. [**Suet. Ner.* 31. per centum sexaginta millia. Al. *milliaria.* V. *Oudendorp.*] ℙ Cum adjective adhibetur, semper est indeclinabile, et pluralis tantum numeri. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 9. Equites mille via breviore praemissi. *Auct. ad Her.* 3, 23. Mille verborum imagines comparare. *Caes. B. G.* 1, 22. Mille et quingentis passibus abesse. *Hor. Epod.* 9, 17. bis mille equos. *Id. Sat.* 2, 3, 61. Catienis mille ducentis clamantibus. [**Ruddim.* 1, 113. sq. *mille* adj. eo differre docet a *mille* substantivo in plurali, quod prius semper comitetur adverb. numerali; posterius vero adjectivum requirat.] ℙ Saepe pro numero indefinito, sed magno ponitur. *Virg. A.* 4, 701. de Iride: Mille trahens varios adverso sole colores. *Hor. Od.* 3, 7, 12. Tentat mille vafer modis. *Ov. Her.* 17, 104. Cum mea virginitas mille petita procis. Si te vidissem, primus de mille fuisses. *Ov. Amor.* 1, 3, 15. Non mihi mille placent, sc. puellae. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 689.] ℙ Negat *Gronov. de pecun. vet.* 1, 10. *mille* unquam substantivum esse, aut genitivum per se regere: multisque ea de re disputat. Semper itaque esse adjectivum, et plurale, et indeclinabile: sed neutrum duplex habere, *haec mille*, et *haec millia:* priori nos uti, cum hic numerus non exceditur: posteriori, cum plura sunt millia. *Catull.* 5, 7. Da mi basia mille, deinde centum: Dein mille altera, deinde secunda centum: Dein cum millia multa fecerimus, etc. Cum vero dicimus *mille hominum*, *mille nummum*, ellipsin esse, et intelligi nominativum *multitudo*, *numerus*, *manus*, aut quid simile: et cum ait *Liv.* 23, 44. *f.* Mille fere passuum inter urbem erant, castraque: subaudiri posse, *mille fere passuum campi erant.* Et in illo *Pl. Mil.* 4, 2, 87. Mille annorum perpetuo vivunt: subaudiendum *tempus.* Et in illo *Lucil.* ap. *Gell.* 1, 16. Ad portam mille est: supplendum *passuum spatium*, vel *intervallum.* Porro integre locutum esse *Virg.* cum ait *A.* 10, 167. Sub quo mille manus juvenum; et *Pl. Mil.* 4, 2, 72. Plus mihi aûri mille est modiorum Philippei; et *Val. Max.* 8, 15. *n.* 1. *extr.* Senatus, qui mille hominum numero constabat. Similiter cum legimus, *sex millia hominum*, intelligi sine dubio *corpora:* cum *decem millia talentum*, intelligi *pondo:* cum *mille nummum*, intelligi *auri pondere* vel *auro:* cum *tria millia jugerum*, intelligi *spatia*, etc. Haec sane absurda non sunt, sed alicubi diuriuscula. ℙ *Mile*, et *milia* simplici *l* saepissime scriptum reperitur in veter. codicib. et monum., teste *Pier.* ad *Virg. G.* 4, 473. et *Broukhus.* ad *Prop.* 1, 5, 10. et confirmante *Cellar.* in *Orthograph.* ex *Inscr.* ap. *Grut.* 835, 8. X. milia numum; et 868, 11. XC. milia numorum. Sed et *millia* habet sua praesidia in lapide Ancyrano, et in usu frequenti. [*V. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 412.]

MILLĔFŎLĬA, ae, f. herba est cubitali scapo, ramosa, minutioribus, quam foeniculi, foliis ab imo vestita. Utilissima habetur sanandis vulneribus: unde et *herba militaris* appellatur. *Plin.* 25, 5, 19. et 24, 18, 104. ℙ *Millefolium*, *ii*, n. ap. *eund.* 24, 16, 95. est caulis tener, similis foeniculo, plurimis foliis: unde et nomen accepit. Nascitur in palustribus, magnifici usus ad vulnera: Graece μυριόφυλλον, myriophyllon. Etruria hoc nomine appellat herbam in pratis tenuem, a lateribus capillamenti modo foliosam, eximii usus ad vulnera. Haec *Plin.* [*Achillea millefolium, *L.*, *Tausendblatt*, *Schafgarbe.*]

MILLĔFORMIS. V. MILLIFORMIS.

MILLĔNĀRĬUS, a, um, adj. mille continens. *August. C. D.* 20, 7. Millenarius numerus denarii numeri quadratum solidum reddit.

MILLĒNI, ae, a, adj χίλιοι, nomen numerale distributivum, quo et extra distributionem poetae utuntur. *Pl. Bacch.* 4, 9, 4. Atridae Priami patriam millenum numero navium decumo anno post subegerunt.

MILLĔPĔDĂ, ae, f. animal e vermibus terrae, ab aliis *centipeda*, et *multipeda* dictum, pilosum, multis pedibus arcuatim repens, tactuque contrahens se: oniscon (ὄνϊσκον) Graeci vocant, alii tylon (τύλον.) Illam autem, quae non arcuatur, sepa (σῆπα, a σήψ, σηπός, quod a σήπω, putrefacio) Graeci vocant, alii scolopendram minorem, perniciosamque. Haec ex *Plin.* 29, 6, 39. *Id.* 20, 2, 6. Folia peponum sanant morsus millepedae: sepa Graeci vocant, oblongam, pilosis pedibus, pecori praecipue nocivam: morsum tumor insequitur, et putrescit locus. *Hieron. in Jovin.* 2, 7. Coge Syrum, Afrum, Arabem, ut vermes Ponticos (*cossos*) glutiat, ita eos despiciet, ut muscas, millepedas, et lacertos. Sic *Marcell. Empir.* 32. Bestiolae multipedae, quae in locis humidis et sordidis nascuntur, quaeque contactae pilulam de se faciunt. [*Fortasse nostr. *Assel*, *Kellerwurm.*]

MILLĔSĬMUS, a, um, adj. χιλιοστός, nomen numerale ordinis: a *mille*. *Cic. Att.* 2, 4. Ex libro Serapionis millesimam partem vix intelligo. *Id. Fat.* 7. Quamquam id millesimo ante anno Apollinis oraculo editum esset. *Pers.* 3, 27. an deceat pulmonem rumpere ventis, Stemmate quod Tusco ramum millesime ducis? *h. e.* tu millesimus, nempe DCCCCXCVIIII. ante te majores habens. *Ov. Her.* 13, 97. Inter mille rates tua sit millesima puppis, *h. e.* ultima. (Eodem modo locutus est *Sen. Agam.* 455.) *Gell.* 14, 1. *f.* Prae ceteris, quae mentiuntur, pars ea non est millesima. *Sen. Ira* 3, 33. Usura millesima, *h. e.* qua pro mille nummis unus quot mensibus penditur: quae pensio mille mensibus sortem aequat, et minimus fenoris modus est. *Petr. fr. Trag.* 67. *Burm.* Habeo decem pondo armillam, ex millesimis Mercurii factam, *h. e.* ex usuris millesimis, vel ex millesima cujuscumque lucri parte, Mercurio vota.

MILLIĀRĔ, is, n. idem ac milliarium: a *mille*. *Cic. Att.* 6, 1. *in.* Accepi tuas litteras ad quintum milliare Laodiceae, quas legi libentissime. Ita in aliquibus MSS. legit *Victorius:* critici reliqui *a. d. quintum Terminalia.*

MILLIĀRENSIS et Miliarensis, e, adj. milliarius, ut Milliarensis porticus, ap. *Vopisc. Aurel.* 49., sic dicta vel a mille columnis, quas haberet, vel quod mille passus, vel pedes longa esset. Sic enim varie exponunt interpretes, qui eodem modo accipiunt et *milliarias porticus*, quae leguntur in *Suet. Ner.* 31. [*Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 630. Militavit in cohorte miliarense, *h. e.* milliaria. *F.*]

MILLIĀRĬUS et Miliarius, a, um, adj. χιλιοστός, mille continens, millenarius. *Varr. L. L.* 8, 49. *f.*

Decuriae milliariae. *Id. R. R.* 2, 10. *f.* Greges ovium milliarios facere; et *ib.* 3, 1. *med.* Milliarius clivus, *h. e.* mille passuum. *Sen. ep.* 110. *med.* Apri milliarii, *h. e.* mille librarum pondere. *Plin.* 17, 12, 19. In Africa (fides penes auctores erit) milliarias vocari multas oleas, narrant, a pondere olei, quod ferant annuo proventu. *Plin. alter ep.* 7, 31. Praeerat alae milliariae, *h. e.* mille militum. Adde *Inscr.* ap. *Grut.* 482, 4. Sic Milliaria cohors, *Veg. Mil.* 2, 6., quam *Id. ib.* habuisse dicit pedites mille centum quinque, equites loricatos centum triginta duos. *Suet. Ner.* 31. Milliariae porticus, *h. e.* mille pedum. V. MILLIARENSIS. ℙ *Milliarium annorum* ap. *August. C. D.* 20, 7. est mille annorum spatium. Sic *milliarium aevum* ap. *Tert. Anim.* 31. ℙ *Milliarii, orum*, dicti sunt a *Hieronymo*, et *Augustino* haeretici, qui inter alia docebant, mille annos post resurrectionem in terreno regno Christi, secundum carnales ventris et libidinis voluptates, futuros, ut ait *August. Haeres. n.* 8. Adde *C. D.* 20, 7. et *Hieron. praef. l.* 18. in *Esaj.* 66, 33. *med.* ℙ Graeco vocabulo *Chiliastae*, *Χιλιασταὶ*, sunt appellati. *August. l. c.* ℙ *Milliarium* (et saepius *Miliarium*) *saeculum* praeferunt nummi Philippi Aug. ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 324.; cusi enim sunt ob ludos saeculares maxima pompa Romae celebratos ann. a Chr. n. CCXLVII., qui millesimus ab Urbe condita fuit. ℙ *Milliarium* absolute est columella, seu lapis erectus in viis, praesertim militaribus, inscriptas habens notas, quibus millia quaeque passuum significantur, ut et in LAPIS dictum est. Hos lapides milliarios omnium primum in viis posuisse C. Gracchum, *Plutarch.* in *Gracch.* 7. narrat. *Cic. Brut.* 14. Cum plebes prope ripam Anienis ad tertium milliarium consedisset. *Id. Att.* 8, 5. Postea audivi, a tertio milliario multa mala eum dixisse capiti suo. *Suet. Ner.* 48. Offerente Phaonte suburbanum suum circa quartum milliarium. *Front. Aquaed.* 6. Concipitur Anio vetus supra Tibur, vigesimo milliario extra portam; et *ib.* 5. Concipitur Appia via Praenestina inter milliarium septimum et octavum; et *ib.* 72. Ad septimum ab Urbe milliarium; et *ib.* 21. Citra quartum milliarium; et *ib.* Intra secundum milliarium. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 241, 1. Imp. Caes. L. Sept. Severus Aug. et Imp. Caes. M. Aur. Antoninus Aug. miliaria vetustate conlapsa restitui jusserunt. ℙ *Milliarium* vel *Milliarium aureum* appellata fuit columna ab Augusto in capite Rom. Fori prope aedem Saturni statuta, in qua omnes viae ab urbe Roma in Italiae provincias ferentes descriptae fuerunt: harum vero distantiae non ab ipso milliario, sed ab antiquis Romae portis incipiebant, ut pluribus probat *Marin. Frat. Arv.* p. 8., et affirmat his verbis *Macer Dig.* 50, 16, 154. Mille passus non a milliario Urbis, sed a continentibus aedificiis numerandi sunt. *Aureum* autem dictum est, quia columna illa auro lita, vel quia aureis litteris insculpta erat. V. *Plin.* 3, 5, 9. *f.*, *Suet. Oth.* 6. et *Tac. H.* 1, 27. ℙ Videtur et ipsum spatium *milliarium* dici posse. *Suet. Ner.* 31. Fossam inchoabat longitudinis per centum sexaginta milliaria. ℙ Denique *milliarium* (saepius *miliarium*, *θερμαντήρ*) vas fuit altum et angustum (ut colligitur ex *Pall.* 5, 8. *f.*) calefaciendae aquae in balneo positum, quod *Vitr.* 5, 10. *ahenum caldarium* vocat: ita vero est appellatum, quia miliario viarum simile est. *Pall.* 1, 40. Miliarium vero plumbeum, cui aerea patina subest, inter soliorum spatia forinsecus statuamus, fornace subjecta: ad quod fistula frigidaria dirigatur, et ab hoc ad solium similis magnitudinis fistula procedat, quae tantum calidae ducat interius, quantum fistula illi frigidi liquoris intulerit. ℙ Ex illius similitudine ita dictum etiam fuit parvum vas aeneum, vel argenteum, Graece *ἐπιολέβης*, ad aquam in privatorum usus calefaciendam, cujas figuram habes in *Mus. Borbon.* T. 3. *tab.* 63., quodque memorat *Sen. Q. N.* 3, 24. Facere solemus dracones, et miliaria, et complures formas, in quibus aere tenui fistulas struimus, per declive circumdatas, ut saepe eundem ignem ambiens aqua per tantum fluat spatii, quantum efficiendo calori sat est: frigida itaque intrat, effluit calida. *Id. ib.* 4, 9. minora miliaria nominat, unde patet, variae magnitudinis fuisse. *Ulp. Dig.* 34, 2, 19. §. 12. etiam argenteum miliarium annumerat inter argentum escarium. ℙ *Miliarium* in trapeto est ejusdem pars media instar cylindri, quae miliariam columnam repraesentat, circa quam vertuntur orbes seu molae oleariae, et in cujus medio erigitur ferrea columella, Itali dicunt *perno di ferro*, quae cupam pertusam, et molas circumagentem dirigit. *Cato R. R.* 20. et 22. ℙ De ratione scribendi V. MILLE. [*Quaedam emendavit *F.*]

MILLĬES, adv. *χιλάκις*, mille vicibus: et ponitur etiam pro saepissime. *Cic. Rabir. perduell.* 5. Moreretur prius acerbissima morte millies Gracchus, quam, etc. *Ter. Eun.* 3, 1, 32. Plus millies audivi. *Catull.* 35, 8. Quamvis candida millies puella Euntem revocet. *Plin.* 2, 23, 21. Quinquies millies. *Val. Max.* 3, 7. *n.* 1. Bis millies. *Vitr.* 1, 6. Semel et tricies millies mille; et *mox:* Ter millies mille. ℙ [Quamvis *Caper* p. 2241. praecipiat sine *n* scribenda *millies*, *centies*, *decies*; tamen bis ap. *Cic. de Rep.* 3, 10. scriptum fuisse *milliens* in Cod. palimpsesto affirmat *ib. A. Maius.* V. TOTIES. *F.*]

MILLĬFORMIS, e, adj. mille formarum, multiformis. *Prud. Cath.* 9, 55. Pulsa pestis lubricorum milliformis daemonum. Al. leg. *milleformis.*

[MILLĬMODUS, a, um, adj. idem ac multimodus. *Venant. Vit. S. Martin.* 3, 303. Hic ubi millimodas animalis adegerat iras. *F.*]

*MILLĬO, onis, m. genus accipitris. *Marcell. Empir.* 33. *B. A.*

MILLUS, i, m. collare canum venaticorum, factum ex corio, confixumque clavis ferreis eminentibus, adversus impetum luporum. Scipio Aemilianus ad populum: Vobis, inquit, reique publicae praesidio erit is, quasi millus cani. Haec *Festus.* ℙ *Millum*, *i*, n. quidam leg. in illo *Varr. R. R.* 2, 9. *f.* Ne vulnerentur a bestiis, imponuntur his collaria, quae vocantur millum, idest cingulum, circa collum ex corio firmo, cum clavulis capitatis, quae intra capita insuitur pellis mollis, ne noceat collo duritia ferri. Sed plerique al. leg. *maelium*, seu *melium.* V. MELES.

MĪLO et Milon, onis, m. *Μίλων*, athleta Crotoniensis. Tantae fortitudinis fuit, ut taurum in Olympico certamine ictu nudae dextrae occiderit, et sine fatigatione per stadii spatium supra humeros portaverit, totumque eo die comederit. Huic malum tementi digitis nemo poterat extorquere. Dum constitisset, nemo eum valebat vestigio educere. In senectute, cum nimia nervorum fiducia arborem in parte media hiantem diducere vellet, brachiis hinc inde constrictis, et deficiente conatu retentus, lupis fuit praeda. *Gell.* 15, 16., *Val. Max.* 9, 12. *f.*, *Plin.* 7, 20, 19. *Ov. Ib.* 611. Utque Milon, robur diducere fissile tentes, Nec possis captas inde referre manus. ℙ *Item rex Pisae, in Elide. *Ov. Ib.* 325. ℙ T. Annius Milo, Romanus, amicus Ciceronis, cujus causam, cum Clodium occidisset, ipse Cicero diligentissime quidem, sed infeliciter egit. *Cic. pro Milone*, *Juven. sat.* 2, 26. *Lucan.* 1, 323. ℙ Milo, vel Milus, mons Indiae. *Plin.* 7, 2. In monte, cui nomen est Milo, ubi ed. *Hard.* habet *Nulo. B. A.*

*MILOLĪTUM, i, n. Thraciae oppidum. *Anton. Itin. B. A.*

MĪLŌNĬĀNUS, a, um, adj. ad Milonem civem R. pertinens. *Balb.* ad *Cic. post ep.* 7. *l.* 9. *ad Att.* Miloniana tempora, *h. e.* quibus T. Annius Milo accusatus est. Unde et oratio a Cicerone pro eo habita, Miloniana dicitur a *Capell.* 5, 172.

*MILŌNĬUS, i, m. scurra temulentus et saltare solitus, de quo *Hor. Sat.* 2, 1, 24. *B. A.*

*MILTĬĀDES, is, m. *Μιλτιάδης*, dux clarus Atheniensium, qui primus ducum Atticorum profligavit infinitam multitudinem Persarum in campis Marathoniis. *Nep.* in *Milt. Cic. Tusc.* 4, 19. *Gell.* 17, 21. *Just.* 2, 9. *Val. Max.* 5, 3. *B. A.*

MILTĪTES Lapis, *μιλτίτης λίθος*, genus lapidis haematitae, colore rubricae, vel minii: nam *μίλτος* minium est. *Plin* 36, 20, 38.

*MILTOPAE STATIO (sc. navium) locus vel portus fuit Calabriae. *Plin.* 3, 11. Statio Miltopae, Lupia. Sic ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev.* habet *statio militum* etc. *B. A.*

MILTOS, i, f. *μίλτος*, Graeca appellatio coloris ejus, qui Latine *rubrica* dicitur. *Plin.* 33, 7, 38. Trojanis temporibus rubrica in honore erat. Milton vocant Graeci: minium quidam, cinnabari. Ita enim *Hard.* distinguit. V. CINNABARIS. ℙ Alii minium interpretantur ap. *Vitr.* 9, 3. Signans cera ex milto, quae esset expertus, *h. e.* miniata cerula, ut ait *Cic. Att.* 15, 14. *extr.*

MILVĀ, ae, f. a *milvus*, convicium est in feminam nimis avidam et rapacem. *Petr. fr. Trag.* 75. *Burm.* Suadeo, bonum tuum concoquas, milva.

MILVĀGO, inis, f. genus piscis, qui et milvus. *Plin.* 32, 2, 6. Milvago quoties cernatur extra aquam volitans, tempestates mutari. V. MILVUS.

MILVĪNUS, a, um, adj. ad milvum pertinens. *Plin.* 37, 10, 60. Milvinae plumae. ℙ Refertur ad rapacitatem. *Cic. Q. Fr.* 1, 2, 2. Licinium plagiarium cum suo pullo milvino tributa exigere. *Pl. Ps.* 3, 2, 62. An invenire postulas quemquam coquum, Nisi milvinis, aut aquilinis ungulis? *Petr. fr. Trag.* 42. *Burm. f.* Mulier, quae mulier! milvinum genus. ℙ *Milvina fames* est vehemens orexis et rabida. *Pl. Men.* 1, 3, 29. Madida quae mihi apposita in mensam, milvinam suggerant. ℙ *Milvinus pes* ap. *Colum.* 12, 7. nomen est herbae milvi pedem referentis. Fortasse est catanance, quam *Plin.* 27, 8, 35. tradit, arescentem contrahere se ad speciem unguium milvi exanimati. ℙ *Milvinae tibiae* dicuntur, quae sunt acutissimi soni. *Festus* et *Solin.* 5. *med.* ℙ Scribi potest et *miluinus* quadrisyllabum.

MILVĪUS Pons. V. MULVIUS.

MILVĬUS, et Milvus, et Milūus, i, m. *ἰκτῖνος*, avis ex genere accipitrum, sed major, rapacissima, et semper famelica. ['Falco Milvus, *L.*, *Weihe*, *Gabelweihe*, *Taubenfalke.*] Traditur a solstitiis affici podagra. Hibernis mensibus latet. Videtur artem gubernandi docuisse caudae flexibus. *Plin.* 10, 10, 12. *Cic. N. D.* 2, 49. Milvo est quoddam bellum quasi naturale cum corvo, ergo alter alterius, ubicumque nactus est, ova frangit. *Hor. Epod.* 16, 31. juvet ut tigres subsidere cervis, Adulteretur et columba milvio (de re impossibili). *Phaedr.* 1, 31. Columbae saepe cum fugissent milvium, Et celeritate pennae vitassent necem, etc. *Ov. Am.* 2, 6, 34. Vivit edax vultur, ducensque per aera gyros Milvius. *Id. Met.* 2, 716. Ut volucris visis rapidissima milvius extis, Flectitur in gyrum, etc. *Pl. Poen.* 5, 5, 13. male ego metuo miluos: Mala illa bestia est: ne forte me auferat pullum tuum. *Milūus* legunt critici etiam in locis *Phaedri* et *Ovidii* allatis: hanc enim affirmant, esse veterem, probam, frequentioremque scripturam. ℙ Translate dicitur de homine rapaci atque avido. *Plaut. l. c.* ℙ De eo, qui ingentes possessiones habet, proverbiali locutione dicimus, tantum habere, quantum milvi volant. *Petr. fr. Trag.* 37. *Burm.* Trimalchio fundos habet, quam (*h. e.* quantum) milvi volant. *Pers.* 4, 26. Dives arat Curibus, quantum non milvus oberret. *Juven.* 9, 55. tot praedia servas Appula, tot milvos intra tua pascua lassos. ℙ Est etiam piscis hoc nomine, saltu se supra mare attollens, summisque undis discurrens, volanti similis, praedae causa: [**Meerweihe.*] V. MILVAGO. *Ov. Halieut.* 95. Hippuri celeres, et nigro tergore milvi. *Hor. Ep.* 1, 16, 50. Cautus enim metuit foveam lupus, accipiterque Suspectos laqueos, et opertum miluus hamum. ℙ Item signum coeleste, quod vergit ad Ursam majorem, in parte inferiore. Cum terra monstrum mirabile edidisset, quod superiore parte taurus erat, inferiore serpens, Parcarum monitu inclusum statim fuit apud Stygiam paludem, in nigra silva, triplici murorum serie. Inde oraculum fuit, qui flammis viscera ejus monstri adolenda dedisset, eum posse aeternos Deos vincere. Igitur quando Saturnus a Jove filio ex regno expulsus fuit, Titanas, fratrem scilicet, ac nepotes, in arma adversus Jovem concitavit. In his Briareus facta ex adamante securi taurum interfecit. Flammis exta jamjam daturus erat, cum Juppiter avibus imperavit, ut illa exta raperent. Rapta a milvio fuere. Ita Juppiter Titanas vicit, et milvium immortalitate inter sidera donavit. *Ov. Fast.* 3, 793. et sqq. Nonnulli dicunt, milvium ideo inter stellas fuisse collocatum, quod Jovi elapsum annulum retulerit. ℙ *Milvius nomen proprium parasiti ap. *Hor. Sat.* 2, 7, 36. ubi *Bentl.* legit *Mulvius.* Permutantur *Mulvius* et *Milvius* ap. *Stat. Silv.* 2, 1, 176. *B. A.*

*MILYĀDUM COMMUNE, regiuncula et urbs in Lycia, ad Taurum montem. *Cic. Verr.* 1, 38. *B. A.*

*MILYAE, arum, m. *Μιλύαι* et *Μίλυες*, populi quidam super Pamphyliam degentes, e Thracia oriundi. *Plin.* 5, 27. A latere autem ejus super Pamphyliam veniunt Thracum soboles, Milyae, quorum Aricanda oppidum. *Id. ib. c. ult.* Attingit Galatia et Pamphyliae Cabaliam: et Milyas, qui circa Barin sunt. *B. A.*

MĪMĀ, ae, f. mulier gesticulatrix. *Cic. Phil.* 2, 24. Inter quos aperta lectica mima portabatur. Adde *Hor. Sat.* 1, 2, 56. [*V. *Heindf.*] ℙ Teste *Cledonio* p. 1863. in dat. et ablat. plur. habet *mimabus.* V. ASINA.

[MĪMAECYLON, i, n. *μιμαίκυλον*, fragum, fructus arboris unedonis, sive arbuti. *Plin.* 15, 24, 28. Duobus tamen hoc nominibus appellant Graeci, comaron, et mimaecylon. Alii leg. *memaecylon. F.*]

*MIMALLIS, idis vel idos, f. Sic a Callimacho dicta est insulula Melos, teste *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MĪMALLŌNES, um, f. plur. *Μιμάλλονες*, mulieres sacerdotes Bacchi, al. Bacchae, Thyades: a Mimante Ioniae monte, vel a *μιμέομαι*, imitor, quod Liberum Patrem imitarentur, et ad ejus imitationem cornua ferrent. *Stat. Th.* 4, 660. Post exsultantes spolia armentalia portant, Seminecesque lupos, scissasque Mimallones ursas.

MĪMALLŌNĒUS, a, um, adj. ad Mimallones pertinens. *Pers.* 1, 99. Torva Mimalloneis implerunt cornua bombis.

MĪMALLŌNIS, idis, f. patron. a *Mimallones*, Baccha, sacerdos Bacchi. *Ov. A. Am.* 1, 541. Ecce Mimallonides sparsis in terga capillis.

MĪMĀRĬUS, a, um, adj. ad mimum pertinens, mimicus, ut *Mimarii scurrae* ap. *Capitol. Ver.* 8.

MĪMAS, antis, m. *Capo Stillari*, *Μίμας*, mons, et prom. Ioniae prope urbem Colophonem, quod contra Chium insulam porrigitur, intus Laodiceam urbem attingit. *Plin.* 5, 29, 31. et *Ov. Met.* 2, 222. ℙ Item Gigantis nomen, quem Juppiter fulmine percussit. *Hor. Od.* 3, 4, 53. Sed quid Typhoeus, et validus Mimas, etc. ℙ *Fuit et Mimas Trojanus Amyci et Theanus filius, a Mezentio obtruncatus. *Virg. A.* 10, 702. sq. *B. A.*

MĪMĒSIS, is, f. *μίμησις*, imitatio morum alienorum, figura cognata ironiae, quando non verba modo, verum etiam vocem, gestumque alicujus imitamur, quod fere deridentes improbantesque facimus. *Quint.* 9, 2. *med.*, sed Graece. Exemplum

hujus figurae habes ap. *Ter. Eun.* 1, 2, 75. et *Virg. A.* 4, 376.

MĪMĬAMBI, orum, m. plur. sunt mimicae fabulae, versibus plerumque iambicis conscriptae. Cn. Mattii, seu Matii Mimiambos laudant *Gell.* 10, 24., 15, 25. et 20, 9. etc. et *Terent. de metr.* p. 2437. Hoc mimiambos Mattius dedit metro. ℙ Item versus senarii iambici ad similitudinem eorum, quibus mimi utuntur. *Plin. ep.* 6, 21. Scripsit mimiambos tenuiter, argute, venuste, atque in hoc genere eloquentissime.

MĪMĬCĒ, adv. *μιμικῶς. Catull.* 42, 8. Turpe incedere mimice, ac moleste. *Tert. Apol.* 46. Mimice philosophi affectant veritatem.

MĪMĬCUS, a, um, adj. *μιμικός*, ad mimum pertinens. *Cic. Or.* 2, 59. Ne aut scurrilis jocus sit, aut mimicus. *Petr. Sat.* 94. *extr.* Nec Eumolpus interpellaverat mortem mimicam, *h. e.* fictam, simulatam, ut fit in mimis et comoediis. *Plin. ep.* 7, 29. Res mimicae et ineptae.

MIMITĬA. V. MINUCIA.

[MIMMŪLUS, i, m. herbae nomen, quae eadem videtur esse ac pedicularis. *Plin.* 18, 28, 67. Herba optima in prato trifolii, proxima graminis, pessima mimmuli, siliquas etiam diras ferentis. *F.*]

[MIMNERMĬĀ, ae, f. nomen Veneris. *Serv.* ad *Virg. A.* 1, 721. Alii Venerem Mimnermiam, vel Meminiam dicunt, quod meminerit omnium. Hinc fortasse in nummis gentis Memmiae, quae ex *Virg. A.* 5, 117. originem habuit a Mnestheo (*μνῆστις* autem memoriam significat), ap. *Morell. n.* 5 et 6. videre est Venerem in biga. *F.*]

MIMNERMUS, i, m. poeta Graecus septem Sapientibus antiquior, aut aequalis, elegiaco carmine valde concinnus ac suavis, et pentametri versus inventor habitus. *Prop.* 1, 9, 11. Plus in amore valet Mimnermi versus Homero.

[MĪMOFABŪLĀ, ae, f. idem ac mimus, q. v. *Jul. Val. de art. rhet.* (ed. *A. Maio*) 26. *f.* Multum ad sermonis elegantiam conferent comoediae veteres et togatae, et tabernariae, et Atellanae fabulae, et mimofabulae. *F.*]

MĪMOGRAPHUS, i, m. *μιμογράφος*, lascivi, seu ridiculi poematis scriptor, ut fuere Cn. Mattius, P. Syrus, P. Laberius. *Suet. Gramm.* 18. Circa scenam versatus est, dum mimographos adjuvat.

MĪMOLŌGUS, i, m. *μιμολόγος*, qui mimos recitat, mimus. *Firm. Math.* 8, 8. Pantomimos facit, aut mimologos.

MĪMŪLĀ, ae, f. dimin. mimae. *Cic. Phil.* 2, 25. Venisti Brundusium in sinum quidem et complexum tuae mimulae.

MĪMŪLUS, i, m. dimin. mimi. *Arnob.* 2, 69. *extr.* Quid pantomimos, quid mimulos, etc.

MĪMUS, i, m. *μῖμος*, gesticulator, imitator lascivus ac petulans factorum, dictorumque, ac morum alienorum, colligendi risus causa, in scena, vel extra. *Diomed.* 3, 488. Mimus dictus *παρὰ τὸ μιμεῖσθαι*, quasi solus imitetur, cum et alia poemata idem faciant: sed solus quasi privilegio quodam, quod fuit commune, possedit. ℙ Differt ab *histrione*, qui certae alicujus personae, et in scena tantum, et personatus in togatis fabulis imitationem peragit: *mimus* autem extra scenam, et sine larva quarumcumque personarum acta et dicta risus causa in palliatis fabulis persequitur: *pantomimus* vero solo gestu, omissa vocis pronunciatione, omnia in fabulis itidem palliatis repraesentat. Praeterea mimi est propria obscenitas, ut est ap. *Cic. Or.* 2, 59. *f.*, non item histrionum. *Diomed.* 3, 487. Quarta species fabularum est planipedis, qui Graece dicitur mimus, quia actores planis pedibus, idest nudis proscenium introirent, non, ut tragici actores, cum cothurnis, neque, ut comici, cum soccis: sive quod olim non in suggestu scenae, sed in plano orchestrae positis instrumentis mimicis actitabant. *Ov. A. Am.* 1, 501. Et plaudas, aliquam mimo saltante puellam. ℙ Item ipsum poema, et fabula, qua mimus aliorum mores imitatur. Differt a comoedia, quia in hac sunt certae partes seu actus, quibus connexio, et solutio alicujus negotii continetur: in mimo nulla est constitutio fabulae, nec certus exitus. *Cic. Coel.* 27. Mimi ergo est jam exitus, non fabulae, in quo cum clausula non invenitur, fugit aliquis e manibus, deinde scabilla concrepant, aulaeum tollitur. *Ov. Trist.* 2, 497. Quid, si scripsissem mimos obscena jocantes? et *ib.* 515. Scribere si fas est imitantes turpia mimos; et *ib.* 518. Quodque libet, mimis scena licere dedit. *Cic. Phil.* 11, 6. Commentari mimos. *Suet. Cal.* 57. Et cum in Laureolo mimo, in quo actor proripiens se ruina sanguinem vomuit, cruore scena abundavit. *Id. Caes.* 39. Ludis D. Laberius eques R. mimum suum egit. ℙ Sunt quidem in veterum mimis, qui hodieque exstant, pulcherrimae multae, gravissimaeque sententiae, quia eorum finis erat docere, castigare, mores corrigere. Sed quia illud item studebant, ut delectarent, ejusque rei causa nec verbis, nec gestibus obscenis abstinebant, immo haec data opera captabant, habiti sunt apud bene moratas urbes nullo in pretio, et alicubi etiam nunquam admissi; quod de Massiliensibus narrat *Val. Max.* 2, 6. *n.* 7. ℙ Celebres Romae fuere mimi P. Laberius, P. Syrus, Philistion Nicaenus, Cn. Mattius, Lentulus, M. Marullus, etc., de quibus *Voss. instit. Poeticar.* 2, 33. ℙ Translate *mimus* est quodvis ridiculum factum, et quasi fabula risu digna, praesertim quae ficta tota est, et simulata. Sic *Suet. Cal.* 45. de ficto Caligulae triumpho: In hoc quoque mimo praeter modum intemperans. *Id. Oth.* 3. de fictis et ridiculis nuptiis: Ne poena acrior mimum omnem divulgaret. [*Atque ita etiam leg. *impudentissimo mimo* ap. *eund. Tib.* 24. ex emendat. *Gronov.* pro vulg. *animo.* V. *B. Crus.* ad h. l. et *Duk.* ad *Flor.* 2, 14, 3.] *Plin.* 7, 12, 10. Antiocho regi Artemon in tantum similis fuit, ut Laodice conjux regia, necato jam Antiocho, mimum per eum commendationis, regnique successionis peregerit. *Sen. ep.* 80. *med.* Nec enim ullo exemplo efficacius exprimitur hic humanae vitae mimus, qui nobis partes has, quas male agamus, assignat; et *ep.* 26. Non timide componor ad illum diem *(mortis)*, quo de me judicaturus sum, numquid simulatio fuerit, et mimus, quidquid contra fortunam jactavi verborum contumacium.

MIN, legitur ap. *Auson. in monosyllabis* pro minio usurpatum. V. AL.

MIN'? hoc est, mihine? *Pers.* 1, 2. Min' tu istud ais?

MĪNĂ, ae, f. *μνᾶ*, libra, nummus, apud Graecos. Mina Attica continebat stateres vigintiquinque, sive, quod idem est, centum Atticas drachmas: eratque major Romana libra drachmis quatuor. Nam haec nonaginta sex tantum pendebat drachmas. Sed hoc de mina nova intelligi debet, quae et Solonis mina a quibusdam appellatur. Constat enim, minam Atticam antiquitus fuisse drachmarum tantum septuaginta quinque, quae, auctis postea a Solone ponderibus, mina vetus appellata est. *Plin.* 21, 34, 109. *Rhemn. Fann. de ponderib. et mensur.* sentire videtur, minam Atticam eam esse, quae constat septuaginta quinque drachmis, quam nos minam veterem vocavimus, alteram vero, quae centum constat drachmis, minam Graecam vocari. Scripsit enim *v.* 32. Accipe praeterea, parvo quam nomine Graji Mnam vocitant, nostrique minam dixere priores. Centum hae sunt drachmae: quod si modo dempseris illis Quattuor, efficies hanc nostram denique libram: Attica quae fiet, quartam si dempseris hinc, mna: *idest* si dempseris vigintiquinque drachmas, quae est quarta pars numeri centenarii. Demptis igitur 25. ex 100. remanent 75. ℙ Quoties autem apud scriptores minae mentio occurrit, de mina nova intelligendum est, quae epitriti proportionem habet ad minorem, seu veterem minam: quemadmodum et talentum majus ad talentum minus, idest quarta parte major est. ℙ *Mina* etiam mensurae genus est, qua agros metimur, qui et modius dicitur, et actus quadratus. Habet ex omni parte pedes centum viginti. *Varr. R. R.* 1, 10. ut quidam leg., nam plerique al. aliter. ℙ *Mina ovis* dicitur, quae ventre est glabro, ita dicta fortasse, quia minus habet lanae. *Varr. R. R.* 2, 2. Pecus ovillum recte sanum est extra luscam, surdam, minam, idest ventre glabro. *Pontedera* et *Schneider.* verba *idest ventre glabro* spuria existimant, et quidem recte. ℙ Item mamma, quae lacte deficit. *Festus:* Minam Aelius vocitatam ait mammam alteram lacte deficientem, quasi minorem factam. ℙ Denique *mina* singulari num. pro eo, quod pluraliter dicimus *minae, arum*, usurpata fuit a *Catone*, teste *Festo.*

[MĪNĂBĬLĬTER, adv. idem ac minaciter. *Gloss. Philox.* Minabiliter, *ἀπειλητικῶς. F.*]

MĪNĂCĬAE, arum, f. plur. minae, ap. veteres. *Pl. Rud.* 3, 5, 16. Minacias ego istas flocci non facio tuas. Adde *eund. Mil.* 2, 4, 21. et *Truc. a.* 5. *v.* 56.

MĪNĂCĬTER, adv. *ἀπειλητικῶς*, cum minis. *Cic. Or.* 1, 20. Et adversarios minaciter terrere possemus. *Id. Phil.* 5, 8. Num putatis, dixisse eum minacius, quam facturum fuisse? *Plin.* 8, 50, 76. Torrens rapidus pontem minaciter subterfluens.

MĪNAE, arum, f. plur. [*Etymon est a *minendo*, i. e. *eminendo*, et prima significatione denotat *eminentias murorum, pinnas. Virg. A.* 4, 88. pendent opera interrupta, minaeque Murorum ingentes. V. MINEO. Ita melius collocasse videmur locum, quem Noster in f. laudaverat. ℙ Tum est] *ἀπειλή*, metus incussio per verba et signa territantia. *Cic. Or.* 1, 58. Virtutem hominibus instituendo et persuadendo, non minis et vi ac metu tradi. *Id. Font.* 11. *med.* Eorum minis et terrore commoti esse videremini. *Id. Mur.* 21. Accusandi terrores et minae, quibus tu quotidie uti solebas. *Id. Cluent.* 8. Aliquem clamore ac minis insequi. *Id. Quint.* 14. *med.* Minas jactare, pericula intendere, formidines opponere. *Sall. Jug.* 27. *f.* Minas graves nunciare alicui senatus verbis. *Tac. A.* 3, 36. Probra et minas alicui intendere. *Ov. Met.* 6, 361. et convicia adjicere. *Id. Am.* 1, 7, 46. rigidas intonare. *Phaedr.* 3, 6. vanas exercere. *Paul. Dig.* 35, 3, 4. lusorias alicui facere. *Hirt. B. Afr.* 91. Nec minis, nec precibus moveri. *Stat. Th.* 1, 188. Quas gerit ore minas! quanto premit omnia fastu. ℙ Translate. *Flor.* 2, 8. Ad haec coelestes minae territabant, cum humore continuo Cumanus Apollo sudaret. *Prop.* 1, 17, 6. Aspice, quam saevas increpat aura minas; et 3, 8, 6. stent aere venti, Ponat et in sicco molliter unda minas. *Tibull.* 2, 6, 28. Hibernas minas negligere. *Ov. Her.* 12, 208. Adversumque minas frigoris arma parat, *h. e.* vestes frigori depellendo. *Id. Met.* 2, 857. de tauro: Nullae in fronte minae, nec formidabile lumen. *Virg. G.* 3, 421. de angue: Tollentemque minas, et sibila colla tumentem. ℙ De verbis, quibus utuntur bubulci bubus agendis. *Ov. Pont.* 1, 8, 55. Et discam Getici quae norunt verba juvenci: Adsuetas illis adjiciamque minas. V. MINO. ℙ In singul. num. V. MINA.

[MINAEI, orum, m. plur. Arabiae populi, apud quos myrrha, et tus gignitur. *Plin.* 6, 28, 32. Minaei, a rege Cretae Minoe, ut existimant, originem habentes. ℙ Hinc *Minaeus, a, um*, adj. ut Minaeum tus ap. *eund.* 12, 14, 30. et Minaea myrrha ap. *eund. ib.* 16, 35. ℙ Etiam *Minnaei* scribitur. *Prisc. Perieg.* 888. Minnaeique maris prope Rubri litora vivunt. *Avien. ib.* 1136. Rutuli contermina ponti Minnaei, Sabathaeque tenent. *F.*]

MĪNANTER, adv. idem ac minaciter. *Ov. A. Am.* 3, 582. Multaque submisse, multa minanter agant.

MĪNARRĬO. V. MINURIO.

MĪNĀTĬO, onis, f. *ἀπείλησις*, minae vel actus minandi. *Cic. Or.* 2, 71. Colliguntur a Graecis alia nonnulla, exsecrationes, admirationes, minationes. *Tiro Tullius* ap. *Gell.* 7, 3. Injuriis atque imperiosis minationibus confutare.

MĪNĀTOR, oris, m. qui minat, seu agit, ut pecora, armenta, etc. *Tert. ad Nat.* 2, 3. *f.* Animalia per se moventur, nullo apparente minatore. ℙ Pro eo qui minatur, caret exemplis.

MĪNĀTŌRĬUS, a, um, adj. *Ammian.* 17, 7. *extr.* Terrae motus sonitu audiuntur minatorio. Al. leg. *minaci.*

MĪNAX, acis, omn. gen. [*Primum significat *imminens, prominens.* Huc pertinet locus, quem *Forc.* cum cetris nullo discrimine facto miscuerat, *Virg. A.* 8, 668. minaci Pendentem scopulo, i. e. prominentem, tanquam ruiturum et ruina eum sua oppressurum. Adde *Luer.* 1, 880. Conveniebat enim, fruges quoque saepe, minaci Robore quam in saxi franguntur, mittere signum sanguinis. ℙ Tum pertinet ad eum, qui frequenter, aut valde, vehementer minatur, Gr. *ἀπειλητικός.*] *Cic. Font.* 12. Indutiomarus iste minax, atque arrogans. *Id. Fam.* 16, 11. Minaces et acerbae litterae. *Hor. Od.* 1, 10, 10. Minaci voce terrere. *Val. Fl.* 5, 520. vultu gravis ille minaci Jamdudum fremit. *Id.* 1, 722. furiis iraque minaci Terribilis; et 5, 260. auguriis monstrisque minacibus urbem Territat. *Sen. Med.* 751. Luna fronte minax. *Tac. A.* 1, 28. Noctem minacem, et in scelus erupturam sors lenivit, *h. e.* homines noctu seditionem minitantes. *Ov. Met.* 1, 91. minacia verba. *Id. Hal.* 44. de muraena: animos ponit captiva minaces. *Id. Her.* 19, 85. aequor saevum et minax. *Id. Trist.* 1, 2, 24. aer nubibus minax. *Id. Met.* 11, 37. boves cornu minaci. [*Praeferenda est vulgata lectio *minaces.* V. *Jahn.* ad h. l.] *Id. Amor.* 3, 13, 15. Et vituli nondum metuenda fronte minaces. *Virg. G.* 3, 77. fluvios tentare minaces. *Liv.* 4, 52. Pestilentia coorta minacior, quam perniciosior. *Suet. Cal.* 51. Adversus Barbaros minacissimus. [*Plin. Pan.* 56, 7. minaces ripae, i. e. in quibus hostes proelia minantes. ℙ Confund. saepissime *minaces, minantes, manantes, natantes.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 2, 26.]

MINCĬĀDES, ae, m. Virgilius, a Mincio agri Mantuani fluvio. *Juvenc.* 1, 10. Illos Minciadae celebrat dulcedo Maronis.

MINCĬUS, ii, m. *Mincio*, fluvius Cenomanorum ex lacu Benaco oriens, Mantuam alluens, et in Padum influens. *Virg. G.* 3, 15., *Plin.* 2, 103, 106.

MINCTĬO, onis, f. actus mingendi. *Veg. Vet.* 1, 50. et *ib.* 3, 15.

MINCTŪRĂ, ae, f. minctio. *Veg. Vet.* 1, 33., ubi al. leg. *mictura.*

MĪNĔO, es, ui, n. 2. promineo, immineo. *Lucr.* 6, 561. Ad coelumque magis quanto sunt edita quaeque, Inclinata minent in eandem prodita partem. V. MINAE.

MĪNERRĪMUS, pro minimus, ap. veteres. *Fest.*

MĪNERVĂ, ae, f. *Ἀθηναία, Ἀθηνᾶ*, Dea ingeniorum et disciplinarum praeses, alio nomine Pallas. *Arnob.* 3, 118. scripsit, alios dixisse, Minervam esse summum aetherem, nonnullos Memoriam, inde nomen Minerva formatum esse, quasi quaedam Meminerva. Etymon hoc firmat, quod alii matrem ejus Memoriam faciunt. *Paulus* duo etyma adducit ex *Festo*, his verbis: Minerva dicta, quod bene moneat. Hanc enim pagani pro Sapientia ponebant. *Cornificius* vero, quod fingatur pingaturque minitans armis, eandem dictam putat. Ap. *Cic. N. D.* 3, 24. aliud quoque etymon legas. Sic enim inquit: Minerva, quia minuit, aut quia minatur. *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 2. p. 162. *ed. Mediol.* deducit a *μένος*, animi ardor, impetus animi concitati. Hinc in quibusdam monumentis veterum legitur *Menerva.* ℙ Poetae fabulantur, natam esse ex cerebro Jovis primi. Jovi febricitanti Vulcanum se-

curi cerebrum percussisse, inde Minervam exiisse. Quo commento significare volunt, litterarum disciplinas humani ingenii non esse inventum, sed ex Jovis cerebro, h. e. ex inexhausto divinae sapientiae fonte ad hominum usum esse depromptas. ℙ Haec prima olei, et lanificii inventrix creditur exstitisse: ob quae erga humanum genus beneficia divinos honores meruit. Hinc et pro ipso lanificio ponitur. Sapientiae, ut diximus, et bonarum omnium artium Dea habita est. Principem etiam et inventricem belli fuisse ferunt. *Cic. N. D.* 3, 21. ubi *c.* 23. Minervae quinque numerantur: prima, quam Apollinis matrem dicunt: secunda orta Nilo, quam Aegyptii Saitae colunt: tertia illa, quam Jove generatam supra diximus: quarta Jove (secundo) nata, et Coryphe Oceani filia, quam Arcades Coriam nominant, et quadrigarum inventricem ferunt: quinta Pallantis (al. Pallenis), quae patrem dicitur interemisse virginitatem suam violare conantem, cui pinnarum talaria affigunt. Hactenus *Cicero*. Secundum quosdam filia fuit Neptuni, et Tritonidos Africae paludis. *Sil.* 9, 297. V. ALUMNA. ℙ Tibiarum etiam inventrix fuit: sed cum buccas deformiter inflari in fonte conspiceret, abjecit, et satyris reliquit, ut est ap. *Ov. Fast.* 6, 697. et sqq. ℙ *Pingui*, seu *crassa Minerva aliquid facere* est simplicius, rudius, vel indoctius. *Hor. Sat.* 2, 2, 3. Rusticus crassa Minerva. [*V. *Heindf.*] *Colum. praef. l.* 1. *f.* Potest enim nec subtilissima, nec rursum (quod ajunt) pingui Minerva res agrestis administrari. ℙ *Invita Minerva aliquid facere*, idem est, quod repugnante ingenio, vel repugnante natura. *Hor. A. P.* 385. Tu nihil invita dices, facies-ve Minerva. *Cic. Off.* 1, 31. Ex quo magis emergit, quale sit decorum illud, ideo quia nihil decet invita, ut ajunt, Minerva, idest adversante et repugnante natura. ℙ *Sus Minervam*, subaudi *docet* vel *monet*, tritissimum proverbium. V. SUS. ℙ *Omnis Minervae homo*, h. e. valde ingeniosus. *Petr. fr. Trag.* 43. *Burm.* ℙ Metonymice est lanificium, quod ab ea inventum esse dicitur. *Virg. A.* 8, 409. tolerare colo vitam, tenuique Minerva. *Ov. Met.* 4, 32. solae Minyeides intus, Intempestiva turbantes festa Minerva, Aut ducunt lanas, aut stamina pollice versant. ℙ Minervae Medicae, *h. e.* medicinae, et bonae valetudinis praesidis, Ἀθηνᾶς Ὑγιείας, aedes fuit Romae in regione quinta. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 11. *n.* 81. Cn. Vergilius Epaphroditus magister odorarius a Minerva Medica; et *n.* 98. P. Lucretius Primigenius flaturarius a M. M. fecit sibi, etc. Adde ap. *Grut.* 1067, 3. ℙ Illa duo M. M. possunt etiam legi *Minervae memori*, ut expresse habentur ap. *eund.* 81, 9. et 1067, 4. et ap. *Mur.* 53, 14 et 15. et 54, 1 et 2. et 1981, 12. Sunt autem hi Lapides omnes votivi, et fere circa Placentiam inventi.

MĬNERVAL, alis, n. διδαχτρον, merces, quae a discipulis magistris persolvebatur, vel, ut *Vossio* minus recte placet, gratuitum munusculum, quo aliquis se in discipulum tradens novo commendabat magistro: a *Minerva* praeside ingeniorum et disciplinarum, cujus imago in scholis poni solebat. Ex *Hor. Sat.* 1, 6, 75. apparet, minerval datum fuisse magistris singulo mense Idibus. *Varr. R. R.* 3, 2. Quin simul ac promiseris minerval, incipiam, inquit. Adde *Tert. Idol.* 10., ubi quidam leg. *Minervale* in recto casu. V. MINERVALIS.

[MĬNERVĀLĬCĬUM, ii, n. videtur esse idem ac Minerval. *Gloss. Philox.* Minervalicium, συνταγτικόν. *F.*]

MĬNERVĀLIS, e, adj. ad Minervam pertinens. *Tert. Spect.* 11. *f.* Minervales artes. [*Hieron.* in *ep. ad* 3. *Ephes.* 6, 4. Et quod virgo, vel vidua, vel quilibet pauper obtulerat, hoc calendariam strenam, et Saturnaliciam sportulam, et Minervale munus grammaticus et orator aut in sumptus domesticos, aut in templi stipes, aut in sordida scorta convertit. V. MINERVAL. ℙ *Magister Minervalis* videtur fuisse primus collegii in Minervae honorem instituti. *Inscr.* ap. *Mur.* 190, 5. et 6. *F.*] ℙ *Minervalia*, *ium*, festa Minervae. *Sergius in Donati edit.* 2, 1846.

[MĬNERVĪNUS, a, um, adj. idem ac Minervius. Est nomen proprium servile. *Inscr.* ap. *Mur.* 479, 1. Minervinus *(servus)* fugitivus Italici militis. *F.*]

MĬNERVĬUS, a, um, adj. ad Minervam pertinens. Hinc Athenienses *Minervii* dicuntur, quod Athenis Minervae templum fuit, ejusque artes mire colebantur, *Arnob.* 5, 175. Et *Minervium* dictum fuit ipsum templum, *Id.* 6, 193. *Fest.* quoque in *Axamenta* docet, versus in honorem Minervae compositos *Minervios* appellari. Denique *Minervium nomen* ap. *eund. Arnob.* 4, 137. est ipsum Minervae nomen. ℙ *Minervia legio*, quam in honorem Minervae instituisse putatur Domitianus Aug., qui, teste *Suet. Dom.* 15., ipsam superstitiose colebat. *Inscr.* ap. *Grut.* 348, 1. L. Aemilio L. F. Pap. Arcano Trib. Mil. Leg. 1. Minerv. Adde 354, 6., 391, 4. et al. ℙ *Minervium*, *ii*, n. fuit urbs Campaniae prope promontorium Athenaeum. *Vell.* 1, 15. Cassio Longino, et Sex. Calvino Coss. Fabreteria deducta est, post annum Sylacium, Minervium, Tarentum. *F.*]

MINGO, is, inxi, et ixi, inctum, et ictum, a. 3. urinam facio, mejo, οὐρέω. *Hor. Sat.* 1, 8, 38. in me veniant mictum atque cacatum. *Id. A. P.* 471. Minxerit in patrios cineres. *Mart.* 3, 78. Minxisti currente semel, Pauline, carina, Mejere vis iterum? jam Palinurus eris. *C. Titius* ap. *Macr. Sat.* 2, 12. Judex testes poscit: ipsus it mictum. Al. leg. *minctum.* [*Inscr.* ap. *Fabr.* p. 110. *n.* 270. Qui hic mixerit, aut cacarit, habeat Deos superos et inferos iratos. ℙ Obscena metaphora est semen emittere, *h. e.* feminam stuprare. *Catull.* 67, 30. Qui ipse sui gnati minxerit in gremium, *h. e.* nurum suam constuprarit. V. IMMEJO. *F.*] ℙ Hactenus in praeteritis tantum: in aliis enim modis barbarum quidam esse voluerunt, et *mejo* pro eo usurpari; quod praecipue probat locus *Mart.* allatus: item composita, *circummingo*, *commingo*, *permingo*, quae in praeterito solum ab *Hor.*, *Catull.* et *Petr.* adhibentur. Habent tamen posterioris aevi scriptores. *Vopisc. Bonos.* 14. *extr.* Ut quantum bibisset, tantum mingeret. *Ammian.* 23, 6. *med.* Nec stando mingens. *Veg. Vet.* 1, 33. Naturam mincturo similis demittet ad terram. Adde *eund. ib.* 3, 12 et 15. Quin et *Celsum* ipsum, cujus verba sunt 4, 20. *f.* At cum urina super potionum modum mingitur, et jam sine dolore profluens maciem et periculum facit. Verum in Edit. Florent. 1478. quae princeps habetur, et in Plantiniana apud Oporinum 1552., et R. Constantini apud Rovill. 1566., quas consului, ita legitur: At cum urina super potionum modum, etiam sine dolore profluens, etc. [Atque ita edidit *Targa. F.*] [*Ruddim. haud recte *mingo* barbaris annumerari docet, quum *vett. Gram. Diom.*, *Prisc.* et *Eutyches* vocis latinitatem agnoscant.]

MĬNĬĂCĔUS, a, um, adj. μιλτώδης, qui est ex minio. *Vitr.* 7, 9. Si voluerit expolitionem miniaceam suum colorem retinere. *Id. ib.* 4. *med.* Miniacei cunei. Legitur et *miniaceus.*

MĬNĬĀNUS Juppiter dictus est, cujus statua minio illita erat. *Cic. Fam.* 9, 16. *f.* V. MINIO, as, et MINIUM.

MĬNĬĀRĬUS, a, um, adj. ad minium pertinens, ut Miniarium metallum ap. *Plin.* 37, 7, 40. ℙ Mĭnĭārĭa, ae, f. absolute est minii fodina. *Id. ib.* Sisaponensibus in Hispania Baetica miniariis suae venae arena sine argento excoquitur auri modo. [*Inscr.* mendosa ap. *Mur.* 2044, 3. et emendata ap. *Fea Viagg. ad Ostia* p. 42. Vettia Ɔ. liberta Erotice Miniarii Atimeti *(uxor)*, C. Miniarius Atimetus procu*rator* sociorum miniariarum, etc. Unde apparet, Atimetum, quod manumissus fuerat a sociis miniariarum, *h. e.* a publicanorum societate, quae Romae in suis officinis minium in Hispania effossum perficiendum curabat, ut constat ex *Plin. l. c.* et *Vitr.* 7, 9., ideo nomen gentilicium *Miniarii* sibi adscivisse, quemadmodum qui a municipio aliquo manumittebatur, indidem nomen accipere solebat. V. AMITERNUM.

[MĬNĬASTRUM, i, n. minium non omnino defaecatum. *Not. Tir.* p. 160. Miniastrum, miniolum. *F.*]

MĬNĬĀTŪLUS, a, um, dimin. miniati. *Cic. Att.* 16, 11. Cerulas enim tuas miniatulas illas pertimescebam. V. v. sq.

MĬNĬĀTUS, a, um, part. a *minio*, minio tinctus, ruber. *Plin.* 10, 42, 58. de psittaco: India hanc avem mittit, viridem toto corpore, torque tantum miniato in vertice distinctam. ℙ Hinc *cera miniata*, vel *miniatula*, erat cera rubra, qua notabant, quae minus probarent, et corrigi vellent. *Cic. Att.* 15, 14. *extr.* Quae quidem, vereor, ne miniata cerula tua pluribus locis notandae sint.

MĬNĬCĬA. V. MINUCIA.

MĬNĬCŪLĀRĬUS. V. MINUSCULARIUS.

MĬNĬCŪLĀTOR, oris, m. qui minium inducit: legitur ab *Accurs.* ap. *Ulp. Dig.* 38, 1, 7., ubi alii fere omnes *nomenculator.*

MĬNĬMĒ, adv. ἐλάχιστα, minimum, minus quam ceteri: et non tam ad negandum, quam ad maxime minuendum pertinet: continet enim comparationem. *Virg. A.* 6, 96. via prima salutis, Quod minime reris, Graja pandetur ab urbe. *Cic. Brut.* 57. Mihi placebat Pomponius maxime, vel dicam, minime displicebat. *Id. Fam.* 14, 13. Quod in miserrimis rebus minime miserum putabis, id facies. *Id. Or.* 3, 79. Est id quidem in totam orationem confundendum, nec minime in extremam. *Sall. Cat.* 50. *med.* In maxuma fortuna minuma licentia est: neque studere, neque odisse, sed minume irasci decet. *Ter. Eun.* 2, 3, 39. Illum, liquet mihi dejerare, his mensibus Sex septem prorsum non vidisse proximis, Nisi nunc, cum minime vellem, minimeque opus. *Sen. Ben.* 1, 2. Nullius rei, minime beneficiorum, honesta largitio est. *Cic. N. D.* 1, 3. Cum minime videbamur, tum maxime philosophabamur. *Id. Or.* 66. Nihil tam debet esse numerosum, quam hoc, quod minime apparet, et valet plurimum. ℙ Cum genitivo *omnium*. *Cic. Rosc. Am.* 34. Ad te minime omnium pertinebat. ℙ Pro minimum, saltem. [*Cels.* 2, 8. *f.* Is morbus erit longissimus, minimeque annuus. Ita edidit *Targa* ex Mss. edition. antiquis, *Lindenius* habet *minimumque. F.*] *Colum.* 1, 6. Lata bubilia esse oportebit pedes decem, vel minime novem; et 5, 9. *med.* Sed id minime bis anno arari debet. *Id. Arbor.* 16. *med.* Patiere minime duobus mensibus eum tempestatibus verberari. ℙ Saepe ad negandum pertinet, et majorem habet vim, quam non, nequaquam. *Cic. N. D.* 1, 10. Aer, qui natura est maxime frigidus, minime est expers caloris. *Id. Fam.* 13, 1. *f.* Homo minime ambitiosus, minime in rogando molestus. *Ter. Heaut.* 3, 2, 14. Minime miror, Clinia hanc si deperit. *Pl. Most.* 1, 3, 115. Etiamne unguentis ungendam censes? *Sca.* minime feceris. *Caes. B. G.* 1, 1. Minime ad eos mercatores saepe commeant. *Cic. Verr.* 2, 3, 34. In hac quadriremi, propter honorem et gratiam Cleomenis, minime multi remiges et milites deerant. ℙ Additur interdum genitivus *gentium*, quod vim addit negationi. *Paul.* ap. *Fest.* dici putat pro eo, quod est, omnium gentium judicio minime esse faciendum. *Ter. Eun.* 4, 1, 10. Heus, inquit, puer, Pamphilam arcesse: illa exclamat, minime gentium. Adde *Adelph.* 3, 2, 44. ℙ In responsionibus. *Sall. Cat.* 52. Placet igitur eos dimitti, et augeri exercitum Catilinae? minume. *Ter. Ph.* 5, 8, 44. Merito hoc meo videtur factum? *De.* minime gentium. *Id. Hec.* 5, 3, 16. Sed cessas? *Par.* minime equidem. *Cic. Tusc.* 1, 6. An tu haec non credis? *A.* minime vero. *Id. Att.* 8, 9. Num igitur peccamus? minime vos quidem. *Pl. Trin.* 3, 3, 21. Ut ego adolescenti thesaurum indicem Indomito, pleno amoris ac lasciviae? Minime minime hercle vero.

MĬNĬMŌPĔRĔ, adv. ut maximopere. *Licin.* ap. *Prisc.* Non minimopere milites quietes volebant esse. Ita lexicographi: sed legendum *non minimo opere*, ut *Prisc.* refert 6, 704. h. e. magnopere volebant.

MĬNĬMUS, a, um, adj. superlat. a *minor*: ἐλάχιστος, is, quo minor nemo est alius. *Cic. Acad.* 1, 7. Cum sit nihil omnino in rerum natura minimum, quod dividi nequeat. *Id. Or.* 1, 37. Minimae tenuissimaeque res. *Caes. B. G.* 1, 8. Vadis Rhodani, qua minima altitudo fluminis erat. *Id. B. C.* 1, 70. Minima pars temporis. *Hor. Sat.* 1, 3, 68. vitiis nemo sine nascitur: optimus ille est, Qui minimis urgetur. *Pl. Rud.* 3, 4, 15. et *Plin.* 11, 45, 103. Minimus digitus. *Cic. Or.* 2, 14. Minimus natu horum omnium Timaeus, *h. e.* post hos omnes natus, recentior. *Id. Cluent.* 38. Ex his omnibus natu minimus P. Saturius. *Sen. Hippol.* 201. de Cupidine: Regnumque tantum minimus e Superis habet. Est qui leg. *in superis. Just.* 42, 5. Obsidem Caesari minimum filium Phraatis ferens. *Pl. Aul.* 2, 8, 14. Quam minimo sumptu filiam ut nuptum darem; et *Epid.* 2, 2, 110. Quanti emi potest minimo (*h. e.* pretio)? *Epid.* Ad quadraginta fortasse eam posse emi minimo minas. *Id. Ps.* 1, 3, 35. Aliquem minimi facere. *Id. Men.* 3, 2, 23. homo pessime, et nequissime, Flagitium hominis, subdole, ac minimi pretii. *Plin.* 11, 2, 1, Rerum natura nusquam magis, quam in minimis, tota est. ℙ Cum ablat. *Colum.* 8, 3. Tres exstruuntur cellae, etc. detur unus omnino aditus cellae mediae, quae ipsa tribus minima esse debet. ℙ *Minima de malis*, proverb. e duobus malis minus eligendum: e multis malis minimum. *Cic. Off.* 3, 29. [*τὰ ἐλάχιστα ληπτέον τῶν κακῶν.] ℙ Absolute. *Id. Amic.* 13. Ut quisque minimum firmitatis habeat, minimumque virium, ita amicitias appetere maxime. *Colum.* 11, 3. *med.* Stercus asini minimum herbarum creat. [*Liv. 44, 5. Minimum pedibus itineris confectum; cf. 27, 15.] *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Praemia apud me minimum valent. *Plin. ep.* 3, 5. Post solem frigida lavabatur: deinde gustabat, dormiebatque minimum. *Hor. Ep.* 2, 1, 72. Minimum distare; et *Od.* 1, 11, 8. Quam minimum credulus. *Plin.* 18, 16, 43. Medica secatur sexies per annos: cum minimum, quater. *Apul. Met.* 1. Minimo minus interii, *h. e.* haud multum abfuit, quin morerer. [*Liv. 6, 41. ut nihil, ne pro minimis quidem debeant: ubi v. *Bauer.* p. 250. ℙ *Minimus* cum negatione conjunctum ponitur saepissime pro *maximus*. Huc pertinet locus, quem Noster inter reliquos laudaverat, *Nep. Dion.* 1. Habuit magnam corporis dignitatem, quae non minimum commendat, i. e. maximopere. Similis locus est *Liv.* 33, 6. equestre proelium fuit: in quo non minimum Aetolorum opera regii fugati: quam lectionem bene defendit *Goell.* p. 83. contra *Gron.* qui legendum censuit *non minima*. Adde *Suet. Aug.* 25. non minimo discrimine, i. e. maximo; et 67. res non minimi periculi. ℙ *Minimo provocare* ap. *Hor. Sat.* 1, 4, 14. Crispinus minimo (sc. pretio) me provocat: pertinet ad eos, qui in responsione plus ipsi promittunt, quam exigunt ab adversario. Ita *Schol. Acron.* a *Fabr.* ed. prob. *Heindf.* Aliter *Schol. Porph.* et *Cruq.* itemque *Acr.* Minimo digito solent provocare qui volunt ostendere, plus esse virium in suo digito minimo, quam in alterius toto corpore. — *Bentl. nummo* leg. jubet. Utrumque refutavit *Heindf.* q. v.] ℙ *Minimum* pro saltem. *Varr. R. R.* 2, 1. *med.* Ita fiunt omnes partes minimum octoginta et una; et *ib.* 3, 3. Harum singula genera minimum in binas species dividi possunt. *Cels.* 2, 8. *f.* Morbus erit longissimus, minimumque annuus. [*Quint. *Inst.* 5, 10, 5. qua significatur certa quaedam sententiae comprehensio,

quae ex tribus minimum partibus constat: ubi v. *Spald.*] V. MINIME. ℙ Sup. *Minimissimus* habet *Arnob.* 5, 160. et 166. Digitorum minimissimus. Sic Graeci a superlat. *ἐλάχιστος* formant comparat. *ἐλαχιστότερος*. ℙ *Minumus* antiquiores dixere.

MĬNĬO, as, a. 1. *μιλτόω*, minio tingo. *Plin.* 33, 7, 39. A censoribus in primis Jovem miniandum locari. *Id.* 35, 12, 45. Fictilem Jovem fuisse, ideoque miniari solitum.

MĪNĬO, onis, m. *Mugnone*, fluvius Etruriae parvus. *Virg. A.* 10, 183. Qui Caerete domo, qui sunt Minionis in arvis. Adde *Rutil. Itin.* 1, 279. ℙ *Item oppidi nomen ad ripam fluminis siti. *Mela* 2, 4. *f.* Utra Pyrgi, Minio, Castrum novum, Graviscae, etc. ℙ Potest autem fluvius esse supradictus; quanquam obstare videntur comitantia oppidorum nomina. *B. A.*

[MĬNĬOLUM, i, n. dimin. minii. V. MINIASTRUM. *F.*]

MĬNĬSCĬTUR pro reminiscitur, antiquitus dicebatur. *Festus.*

MĬNĬSTER, tri, m. *ὑπηρέτης*, homo liber, aut servus, qui alteri inservit, famulus, administer. [*Proprie est adjectivum: v. locos, quos Noster in f. laudavit.] Quidam volunt esse a *manus*, *a* in *i* verso, ut in *cominus*, *eminus*. *Cels.* 7, 16. Minister oras vulneris leniter diducere debet: medicus intestina condere. *Petr. Sat.* 123. non arma ministris, Non regimen prodest, *h. e.* nautis. *Virg. A.* 1, 709. Centum aliae *(famulae)*, totidemque pares aetate ministri. *Val. Fl.* 5, 694. et *Mart.* 12, 15. Minister Phrygius, *h. e.* Ganymedes pincerna Jovis. *Catull.* 27, 1. Minister veteris, puer, Falerni, Inger mi calices amariores, *h. e.* servus a cyatho. V. MINISTRATOR. ℙ Saepe dicitur de eo, qui in sacris inservit. [*Plerumque fere i. q. popae.] *Virg. G.* 3, 486. medio stans hostia ad aras, Inter cunctantes cecidit moribunda ministros. *Cic. Cluent.* 15. Martiales quidam Larini appellabantur, miñistri publici Martis. *Ov. Fast.* 1, 319. Nominis esse potes succinctus causa minister, Hostia coelitibus quo feriente cadit. *Stat. Silv.* 3, 1, 86. *ministrum* dixit in genit. multitudinis. ℙ De iis, qui summo magistratui inserviunt in administranda republica. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 3. Est circumspiciendum diligenter, ut in hac custodia provinciae non te unum, sed omnes ministros imperii tui, sociis et civibus et reipubl. praestare videare, *h. e.* legatos, quaestorem, accensos, lictores, etc. *Just.* 16, 1. Minister regni. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 45. Apud Graecos infimi homines, mercedula adducti, ministros se praebent in judiciis oratoribus, ii, qui apud illos *πραγματικοὶ* vocantur. *Id. Cluent.* 53. Legum ministri, magistratus: legum interpretes, judices. *Plin. ep.* 6, 9. Ego precum tuarum minister, adjutor, particeps ero. *Virg. A.* 2, 100. Nec requievit enim, donec Calchante ministro, etc. *h. e.* opera Calchantis. *Tac. H.* 2, 99. Minister sermonum. [*Nostr. *Mittelsperson, Unterhändler.* Simili fere modo dictum est ap. *Liv.* 33, 28. Totius internuntius et minister rei.] *Vell.* 2, 129. Consiliorum suorum ministro et adjutore usus Druso filio suo. [**Liv.* 34, 60. Hannibale ministro, i. e. consilia ad bellum parandum subsubministrante.] *Hor. Od.* 4, 4, 1. Ales minister fulminis, *h. e.* aquila. ℙ [*Ita saepissime in malam partem dicitur. Huc primum pertinet *Sall. Jug.* 29. Iidem illi ministri regis interpellando, interdum jurgiis trahendo tempus, atrocitatem facti leniebant, quem locum recte quidem explicatum: *cives R. pecunia regis corrupti*, iis tamen supra exemplis adscripserat, ubi *minister* de iis dictum est, qui summo magistratui inserviunt in administranda republica. Porro *Cic. Fam.* 1, 9. *med.* Neque respublica consules haberet, sed mercatores provinciarum, et seditionum servos ac ministros; et *Verr.* 2, 3, 8. *f.* Ministri ac satellites cupiditatum; et *Amic.* 10. Ministri libidinis, aut adjutores ad injuriam; et *Cluent.* 22. Ministrum esse in maleficio. *Lucr.* 3, 61. Socios scelerum atque ministros. Adde *Cic. Off.* 2, 15. An tu id agis, ut Macedones non te regem suum, sed ministrum et praebitorem sperent fore? — His verbis accusat Alexandrum filium Philippus, quod largitione benevolentiam Macedonum consectaretur; et *Vell.* 2, 33, 1. Minister alienae potentiae, i. q. alias satellites; et 83, 1. auctor et minister obscoenissimarum rerum; et 41, 2. Ministri Sullae, sc. dominationis. *Liv.* 3, 57. Minister cubiculi, i. q. paulo ante *minister libidinis*; et 24, 25. Non ferme desunt irarum indulgentes ministri, qui etc.] ℙ De rebus inanimis: et usurpatur etiam adjective. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 4. Si annulus tuus non minister alienae voluntatis, sed testis tuae. *Ov. Ib.* 261. trepidusque ministro Praetentes baculo, luminis orbus, iter. *Lucr.* 5, 298. Taedae, ardore ministro, suppeditant novum lumen. *Ov. Her.* 21, 114. Lumina propositi facta ministra tui.

[MĬNĬSTĔRĬĀRĬUS, a, um, adj. ad ministerium pertinens. *Gloss. Philox.* Ministeriarius, *ὑπηρετικός*. *F.*]

MĬNĬSTĔRĬUM, ii, n. *ὑπηρεσία*, opera et munus ministri, et famuli. *Sen. Ben.* 3, 18. Sunt qui ita distinguant: quaedam beneficia sse, quaedam officia, quaedam ministeria: beneficium esse, quod alienus det: officium esse filii, uxoris, etc.: ministerium esse servi, quem conditio sua eo loco posuit, ut nihil eorum, quae praestat, imputet superiori. *Id. ep.* 47. *med.* Servos non ministeriis aestimabo, sed moribus. *Just.* 2, 13. Carere omni servorum ministerio. *Hor. Ep.* 2, 2, 6. Verna ministeriis ad nutus aptus heriles. *Just.* 32, 3. *extr.* Ministerium facere alicui. Sic *Paul. Dig.* 13, 5, 15. praestare cuipiam; et *Papin. ib.* 50, 1, 17. exhibere. [**Quint. Decl.* 301. p. 583. quod in ministerio fuerit filia mea, i. e. ministraverit.] *Plin.* 8, 18, 26. Cameli jumentorum ministeriis dorso funguntur. *Id.* 10, 71, 91. Ministerium pedum. ℙ Universim est opera, munus, officium quodcumque. *Just.* 31, 5. Ministerium consilii sui offerre. *Plin.* 16, 43, 84. Sunt vero et parvi usus fabrilium ministeriorum insignes. *Ov. Met.* 11, 624. Somne, quies rerum ..... qui corda diurnis Fessa ministeriis mulces. *Petr. Sat.* 108. Gubernatore, relicturum se navis ministerium, denunciante. *Sall. fr.* ap. *Prisc.* 9, 863. Implicatae rates ministeria prohibebant. *Cels.* 8, 4. In eo ministerio, quod utilitatis causa posteris traditur, *h. e.* arte medendi. *Petr. Sat.* 118. Ministeriis forensibus exercitati. *Virg. A.* 6, 222. pars ingenti subiere feretro, Triste ministerium. ℙ [*Dicitur etiam in malam partem. Exempla haec sunto! *Ulp. Dig.* 47, 2, 51. Ministerium atque adjutorium ad surripiendas res praebere. *Suet. Cal.* 2. Germanicus Caesar obiit fraude Tiberii, ministerio et opera Pisonis; haec Noster laudaverat. Adde *Suet. Tib.* 55. Cujus ministerio ac fraudibus. *Liv.* 42, 15. Assuetos ministeriis talium facinorum.] ℙ De publicis muneribus, et officiis. *Virg. A.* 7, 618. Abstinuit tactu pater *(Latinus rex)* aversusque refugit Foeda ministeria, *h. e.* aperiendi Jani, bellique indicendi. *Tac. A.* 3, 48. Quirinius impiger militiae, et acribus ministeriis consulatum adeptus; et *ib.* 2, 78. Haud ignavus ad ministeria belli juvenis. *Id. H.* 1, 58. Ministeria principatus per libertos agi solita, in equites R. disponit. *Vell.* 2, 38. Cyprus ministerio Catonis facta provincia est. *Id.* 2, 116. In Germania, Illyrico, Africa splendidissimis defunctus ministeriis. [**Quint. Decl.* 1, 7. p. 12. Et frigescunt impetus mentium, quos non explicant ministeria membrorum.] ℙ Interdum sumitur pro ministris, sicut *servitium* pro servis. *Plin.* 12, 1, 5. Quindecim convivarum, ac ministerii capax triclinium. *Plin. alter ep.* 10, 36. Ex his *(militibus)* sicut inveneram, in ministerio ejus relinquendos existimavi. *Marcell. Dig.* 32, 67. P. Maevio omnes juvenes, quos in ministerio habeo, dari volo. *Tac. A.* 13, 27. Ministeria magistratibus et sacerdotibus conscribere, *h. e.* lictores, viatores, praecones, calatores, etc.; et *H.* 2, 59. Circumdare principi ministeria. [**Suet. Ner.* 12. Confectores ferarum et varia arenae ministeria. V. *Graev.* ad h. l. et *Oudendorp.*] *Lampr. Alex. Sev.* 41. Aulicum ministerium in id contraxit, ut essent tot homines in singulis officiis, quot necessitas postularet. [*Ita saepissime ap. *Quint.* in *Decl.* V. *Burm.* in *Ind.* ad *Quint.* Adde *Curt.* 9, 4, 10. subducere nautae vela coeperunt. Sed ministeria eorum hinc metu, hinc praerapida celeritate fluminum occupantur.] ℙ Interdum pro vasis escariis, et potoriis, quibus in mensa ministratur. *Lampr. Alex. Sev.* 34. Ducentarum librarum argenti pondus ministerium ejus nunquam transiit. *Paul. Sentent.* 3, 7. *f.* Vasis argenteis continentur tam potoria, quam escaria: item ministeria debebuntur, veluti urceoli, patinae, lances, calices, scyphi, trullae, etc.

MĬNĬSTRA, ae, f. *θεράπαινα*, *ὑπηρέτις*, famula, administra. *Ov. A. Am.* 3, 370. Accipiat missas apta ministra notas. [**Prop.* 3, 6, 15. et tristes sua pensa ministrae Carpebant.] ℙ De inservientibus in sacris. *Ov. Fast.* 3, 47. Ara Deae certe tremuit, pariente ministra, *h. e.* Silvia Vestali. Adde *ib.* 6, 283. et 441. Et de antiquis Christianorum Diaconissis, *Plin. ep.* 10, 98. *med.* Quo magis necessarium credidi, ex duabus ancillis, quae ministrae dicebantur, quid esset veri, et per tormenta quaerere. V. si lubet *Cod. Just.* 1, 3, 20. ℙ De administris in publicis muneribus. *Virg. A.* 11, 655. At circum lectae comites Larinaque virgo, Tullaque, et aeratam quatiens Tarpeja securem, Italides: quas ipsa decus sibi dia Camilla Delegit, pacisque bonas, bellique ministras. ℙ Translate. *Cic. Or.* 1, 17. Artes comites et ministrae oratoris. *Id. Tusc.* 1, 31. Res familiaris ministra et famula corporis. *Id. N. D.* 2, 60. Quam aptas, quamque multarum artium ministras manus natura homini dedit! *Ov. Trist.* 3, 7, 2. Littera, sermonis fida ministra mei. *Varr. R. R.* 1, 13. Cohors exterior, crebro operta stramentis, ac palea, occulcata pedibus pecudum, fit ministra fundo, ex ea quod evehatur, *h. e.* fimum stercorando suppeditat. ℙ [*In malam partem dicitur *ministra* his locis: *Cic. Fin.* 2, 12. Virtutes voluptatum satellites et ministras esse voluisti. *Id. Coel.* 21. Hinc facinori tanto tua mens liberalis, conscia; tua domus popularis, ministra; tua denique hospitalis illa Venus, adjutrix esse non debuit. *Ov. Amor.* 1, 7, 27. manus caedis scelerumque ministrae. *Just.* 17, 1. Filium suum perosus, ministra Arsinoe noverca, veneno interfecit.]

MĬNĬSTRĀTĬO, onis, f. actus ministrandi. *Vitr.* 6, 9. Torcular proximum sit culinae. Ita enim ad olearios fructus commoda erit ministratio.

MĬNĬSTRĀTOR, oris, m. *διάκονος*, idem quod minister. *Sen. ep.* 95. *med.* Transeo pistorum turbam, transeo ministratorum, per quos, signo dato, ad inferendam coenam discurritur. *Suet. Vit.* 17. Alterum femur subdebile, impulsu olim quadrigae, cum auriganti Cajo ministratorem exhiberet. *Petr. Sat.* 31. Vinum dominicum ministratoris gratia est. Hoc sensu *Inscr.* ap. *Grut.* 601, 5. Paris Imp. Domitiani ser. ministrator. *Minister* dicitur ab *Hor. Od.* 1, 38, 6., *Catull.*, *Val. Fl.* et *Mart.* V. MINISTER. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. ant.* p. 91. Coelo aeterno, Terrae matri, Mercurio ministratori sacrum, etc. ℙ Speciatim dicitur de eo, qui oratori adest in causis, et subservit, ut patronus, advocatus, jurisperitus: de quibus *Cic. Or.* 1, 45. et 59. *f.* verba facit. *Id. ib.* 2, 75. *med.* Cum te ipsum, Sulpici, objurgabam, quod ministratorem peteres, non adversarium. *Id. Fl.* 22. Cum quidem hic mihi Maeandrius quasi ministrator aderat, subjiciens, quid in suos cives civitatemque, si vellem, dicerem.

MĬNĬSTRĀTŌRĬUS, a, um, adj. *ὑπηρετικὸς*, ad ministrationem pertinens. *Mart.* 14, 105. in lemmate: Ministratorii urceoli, V. locum *Pauli JCti* in MINISTERIUM.

MĬNĬSTRATRIX, icis, f. idem quod ministra. *Cic. Or.* 1, 17. Sed ut omnes comites ac ministratrices oratoris esse diceres. Ita legit *Non.* 2, 567. Alii *ministras*. [*Ita *Orell.* qui tamen *ministratrices* non improbat.]

MĬNĬSTRĀTUS, a, um, part. a *ministro:* ministrando praebitus. *Sen. Tranq.* 1. Placet cibus non ante multos imperatus dies, nec multorum manibus ministratus.

[MĬNĬSTRIX, icis, f. ministra. *Gloss. Philox.* Ministrix, *ὑπηρέτις*. *F.*]

MĬNĬSTRO, as, avi, atum, a. 1. *ὑπηρετέω*, ministerium exhibeo, inservio, serviendo praebeo, porrigo: et saepe de iis dicitur, qui convivis inserviunt. *Cic. Fam.* 16, 14. Acastum retine, quo commodius tibi ministretur. *Pl. Stich.* 5, 4, 7. Nosmet inter nos ministremus. *Tac. A.* 2, 33. Vasa auro solida ministrandis cibis facere. *Cic. Pis.* 27. *f.* Exstructa mensa multa carne subrancida: servi sordidati ministrant, etc. Graeci stipati, quini in lectulis: ipse solus, bibiturus quae eodem de solio ministrentur. *Id. N. D.* 1, 40. Ganymedes pocula ministrans. *Id. Verr.* 2, 3, 44. Cum in eis conviviis symphonia caneret, maximisque poculis ministraretur. *Hor. Sat.* 1, 6, 116. Coena ministratur pueris tribus. *Tac. H.* 1, 48. Ministrare alicui fictilibus. *Suet. Aug.* 45. Ut Stephanionem togatarium, cui in puerilem habitum circumtonsam matronam ministrasse compererat, per trina theatra virgis caesum relegaverit. Nam ex *Quint. Decl.* 301. constat, Romae puellas praecipue ingenuas ministrare in convivio solitas non fuisse, sed pueros, et quidem servos. *Ov. Her.* 20, 133. Me miserum! quod non medicorum jussa ministro, *h. e.* capesso, exsequor. ℙ Passive, serviri. *Colum.* 12, 1. *f.* Si quis ex familia coeperit adversa valetudine affici, videndum erit, ut is quam commodissime ministretur. *Pl. fr.* ap. *Non.* 2, 541. Boni ministrantur, illum nunc irrident mali. Al. hic aliter leg. *Sen.* dixit *Tranq.* 9. Paucioribus servis serviri. ℙ Saepissime ponitur pro praebere, dare, suppeditare. *Varr. R. R.* 3, 17. Ministrare victum alicui. *Tac. H.* 4, 12. viros et arma alicui. *Virg. A.* 9, 764. Juno vires animumque ministrat. *Id. ib.* 1, 154. furor arma ministrat; et *ib.* 207. Litore ahena locant alii, flammasque ministrant, *h. e.* subjiciunt. *Val. Fl.* 6, 216. Equus captiva terga ministrat, *h. e.* praebet insidenda hosti, a quo suus dominus occisus est. *Tibull.* 2, 2, 21. Ministrare prolem, *h. e.* donare, concedere. ℙ [*In malam partem dicitur. *Cic. Pis.* 11. *extr.* Ardentes faces furiis Clodianis paene ipse consul ministrabas. *Tac. H.* 2, 76. Ministrare nova semina bello.] ℙ *Ministrare velis* de gubernatore navis. *Virg. A.* 6, 302. Ipse ratem conto subigit, velisque ministrat. Ubi *Serv.:* aut per vela; et est septimus: aut velis obsequitur; et est dativus. Sic *ib.* 10, 218. Ipse sedens clavumque regit, velisque ministrat. *Ministrare navem velis* est agere, regere. *Tac. G.* 44. Naves nec velis ministrantur, nec remos in ordinem lateribus adjungunt. *Lips.* mallet *ministrant*, ut esset Virgiliano simile. [*Praeferendum est *ministrantur*. V. *Boettich. Lex. Tac.* s. h. v.] *Val. Fl.* 3, 38. ipse ratem vento, stellisque ministrat. Ex hoc loco prior *Servii* interpretatio firmatur. Eodem modo de auriga *Stat. Th.* 7, 752. Ipse sedens telis, pariterque ministrat habenis. ℙ De rebus inanimis. *Varr. R. R.* 1, 31. Sarmentum colibus succum ministrat; et *ib.* 3, 17. Lympha aquam piscinis ministrat. *Virg. G.* 2,

431. taedas silva alta ministrat; et *ib.* 4, 146. ministrantem platanum potantibus umbras. *Hor. Ep.* 1, 15, 20. vinum verba ministrat. *Prop.* 2, 18, 35. Aspice, uti coelo modo sol, modo luna ministret, *h. e.* lumen afferat; et 3, 14, 15. Luna ministrat equis: demonstrant astra salebras, *h. e.* inservit equis euntibus, praelucendo. Al. pro *equis* leg. *iter.* ℙ Pro administrare, gerere. *Hor. A. P.* 171. de sene: rés omnes timide, gelideque ministrat.

MĪNĪTĂBĬLĬTER, adv. minaciter, ap. veteres. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 546. Minitabiliterque increpare dictis saevis incipit. Adde *Accium ib.*

MĪNĪTĂBUNDUS, a, um, adj. valde minans, plenus minarum. *Liv.* 39, 41. Tum quoque minitabundus petebat. Adde 2, 13.

MĪNĪTIA. V. MINUCIA.

MĪNĪTO, as, a. 1. idem ac minitor. *Pl. Capt.* 3, 5, 85. Quae minitas mihi. *Id. fr.* ap. *Non.* 7, 51. Quae minitabas te facturum, si istas pepulissem fores? *Naev. ib.* Etiam minitas?

MĪNĪTOR, aris, atus sum, dep. 1. *ἀπειλέω*, saepe, aut valde minor. *Cic. Phil.* 6, 4. Dicitur mortem fratri esse minitatus. *Id. ib.* 11, 14. et *ib.* 13, 21. Huic urbi ferro ignique minitantur. Al. utroque loco (ut et *Cat.* 2, 1.) leg. *ignem ferrumque.* [**Orell. Phil.* 13, 21. et 11, 14. ablativum exhibet. Neque in loco *Cat.* 2, 1. ablat. eidem displicet, cum cdd. aliq. prob. *Oudendorp.* ad *Appul.* T. 1. p. 689. Et videtur *ferro ignique minitari* solemnis esse atque proverbialis quaedam dicendi ratio, idcoque semper ubi codicum auctoritas praevaleat, praeferenda.] *Sall. Cat.* 49. *med.* Ut egredienti ex senatu Caesari gladio minitarentur. *Pl. Curc.* 4, 4, 15. Mihin' malum minitare? *Cap.* atque edepol non minitabor, sed dabo. *Id. Bacch.* 4, 6, 16. etiamne, carnifex, Minitare? *Ov. Met.* 2, 199. de scorpio: Vulnera curvata minitantem cuspide vidit. *Pl. Amph.* 3, 4, 3. Minitari alicui, ni, etc. ℙ Cum infinito praesentis. *Ter. Hec.* 3, 4, 13. Quod nunc minitare facere, *h. e.* affirmas te facturum: et de promissione rei malae dicitur. ℙ Et futuri. *Pl. As.* 3, 3, 2. Cur ergo minitaris tibi te vitam esse amissurum? ℙ *Minitarier* paragoge pro *minitari* est ap. *Pl. Amph.* 3, 4, 3. *Bacch.* 1, 2, 44. etc.

MĪNĬUM, ii, n. *μίλτος*, genus coloris nativi laudatissimi, qui in argenti fodinis invenitur. Arena est, quae cocci colorem habet: ea teritur, dein lavatur farina: et quod subsidit, iterum lavatur. Differentia artis est, quod alii minium faciunt prima lotura: apud alios id est dilutius, sequentis autem loturae optimum. Celeberrimum est, quod in Hispania invenitur, praesertim Sisaponensi regione in Baetica. *Prop.* 2, 2, 21. Ut Maeotica nix minio si certet Ibero. *Just.* 44, 3. scribit, Minium amnem (qui nunc *Minho*, et Callaicos a Bracarensibus dividit) ab hujus coloris copia dictum esse. Ex quo apparet, vocem esse Hispanicam. Unde *Vitr.* 7, 9. *f.* Minium, inquit, et Indicum nominibus ipsis indicant, quibus in locis procreantur. ℙ Est alterum genus minii (quod nunc Itali *minio* dicunt) in omnibus fere argentariis, item plumbariis metallis, quod fit exusto lapide venis permixto. Hoc est secundarium minium, multum infra naturales illas arenas: quo prius illud minium adulteratur. Est et tertium, quod dicunt Syricum. (V. SYRICUS.) Sincero cocci nitor esse debet: secundarii splendor in parietibus sentit uliginem. Qui minium in officinis poliunt, faciem laxis vesicis illigant, ne in respirando pernicialem pulverem (est enim venenum) trahant, et tamen ut per illas spectent. Haec et alia plura *Plin.* 33, 7, 40. V., si lubet, etiam *Vitr.* 7, 8. et 9., ubi rationem docet temperaturae ejus, et quomodo tectoriis parietum inducatur. ℙ Plurimus minii usus est in picturis: praeterea in voluminibus clariores litteras illitum reddit, itemque in auro, et in marmore. Ad haec, Deorum statuas eo inficiebant, quia aetheris colorem refert: item triumphantes corpora, vel manus pingebant, quia Jovis insignia ipso habitu cultuque praeferebant: et rustici minio suffusi Bacchi laudes canebant: quarum rerum omnium testes habes *Plin. l. c.*, *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 22., ipsum *Virg. Ecl.* 10, 27., *Ov. Trist.* 1, 1, 7., *Ar nob.* 6, 196. et *Tibull.* 2, 1, 55. ℙ Si quando usum minii legas in medicina, ut ap. *Cels.* 4, 15. *f.*, 5, 19. *n.* 25. et 6, 6. *n.* 22. terram Lemniam, vel sinopicam rubricam interpretantur. V. SINOPIS.

MĪNĬUS, a, um, adj. qui colorem habet minio similem. *Appul. Met.* 4. Fulgentium rosarum minius color renidebat. *Id. Flor.* 2. *n.* 12. de psittaco: Cervicula ejus circulo minio velut aurea torque, pari fulgoris circumactu cingitur et coronatur. **Minius* habet ed. *Oudend.* Sed *Mineus* reperitur in ed. *Pric.* et *Elmenh.* p. 143, 3. Lectio ed. *Vulcan.* est *niveus. Id. Flor.* 2. *med.* p. 248, 33. *Elmenh.* Enimvero cervicula ejus *(psittaci)* circulo mineo, velut aurea torque cingitur. Sic etiam ed. *Vulcan.* p. 418. *B. A.*

*MĪNĬUS, i, m. *Μίνιος*, fluvius Hispaniae Tarraconensis, in Lusitania, hodie *Minho* dictus. *Mela* 3, 1. *Plin.* 4, 20. et 21. (al. 22.) In posteriore loco *flumen Minium* appellatur. Cf. *Metaurus* itemque *Oceanus* ad f. V. et *Minium. B. A.*

*MINIZUS vel Mnizus, i, opp. Helvetiorum. *Anton. Itin. Cod. Theod.* 9, 45, 3. et 16, 2, 33. ℙ *Mnyzus* audit *Cod. Theod.* 9, 40, 16. *extr. B. A.*

MINNAEI. V. MINAEI.

*MINNIDĬUM, i, n. Helvetiorum opp., hodie *Milden* vel *Mondon. Ant. Itin.* ℙ *Minodum* (Minnodum) audit *Tab. Peut. B. A.*

*MINNIZA, ae, Syriae opp., in Cyrrhestica. *Anton. Itin. B. A.*

[MINNODŪNENSIS, e, adj. ad Minnodunum pertinens, Helvetiae opp., nunc *Moudon*, cujus mentio est in *Itin. Anton.* p. 352. *Inscr.* ap. *Mur.* 1102, 5. Item donavit vicanis Minnodunensibus ✠ DCCCL. *F.*]

MĪNO, as, a. 1. idem quod *minor* apud veteres, teste *Prisc.* 8, 799., sed nullum hujus significationis exemplum afferente. ℙ Posteriori aevo usurpatum est pro agere: unde Italorum *menare:* nam *minas* dicimus etiam voces, quibus bubulci increpant boves, et ad progrediendum hortantur. *Appul. Met.* 3. Asinos, et equum sarcinis onerant, et domo jam vacua, minantes baculis, exigunt; et 8. *f.* Me refertum sarcinis, planis gladiis minantes, etc. *Auson. epigr.* 67. Ageret juvencas cum domum pastor suas, Suam relinquens, me minabat, ut suam. *Paul.* ex *Fest.* in *Agasones:* Agasones equos agentes, idest minantes; et *mox:* Agere modo significat ante se pellere, id est minare. V. MINAE. **Vet. Schol.* in *Juven. sat.* 6, 527. Hanc igitur Io in tantum persecuta est Juno, ut per omnem mundum eam minaret. Quem ad locum *D. A. G. Cramerus:* Optime *Papias: Minare*, ducere, *de loco ad locum promovere.* Saepe ita in antiquissimis LL. German. usurpatur, imo jam ab *Appuleio.* V. *Voss. de Vit.* 4, 13. et *Cangium* h. v. Italis etiamnum *menare* in usu est. *B. A.*

MĪNOIS, idis, f. *Μινωΐς*, Ariadna, filia Minois. *Ov. Met.* 8, 174. Protinus Aegides rapta Minoide Diam Vela dedit. Adde *Her.* 16, 347. et in vocativo *Minoi* ap. *Tibull.* 3, 6, 41. ℙ Item quaecumque femina e familia Minois. *Sen. Hippol.* 127. Nulla Minois levi defuncta amore est. (V. PHAEDRA, ARIADNA, PASIPHAE). *Auson. Idyll. per interr. et resp.* 12, 7. Grex magis, an regnum Minoida sollicitat? *h. e.* Pasiphaen Minois uxorem. ℙ *Minois (insula) dicta est olim Paros, teste *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MĪNOĬUS, a, um, adj. *Μινώϊος*, Cretensis: a Minos. *Virg. A.* 6, 14. Daedalus, ut fama est fugiens Minoia regna. *Lucan.* 3, 163. Minoia Creta. *Val. Fl.* 7, 279. et *Ov. Her.* 17, 193. virgo, *h. e.* Ariadna, filia Minois. *Ov. Ib.* 291. fata, *h. e.* Minois mors. V. COCALIDES. *Sil.* 2, 107. tela, *h. e.* sagittae Cretenses. *Id.* 14, 43. turba, *h. e.* Cretensis exercitus. Sic *Val. Fl.* 1, 706. manus. *Prop.* 4, 11, 21. sella, *h. e.* qua utitur Minos judex apud Inferos. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 332. urna, *h. e.* qua Minos suam cuique sedem apud Inferos sortitur. Unde *Virg. A.* 6, 431. Nec vero hae sine sorte datae, sine judice sedes: Quaesitor Minos urnam movet. *Lucan.* 5, 406. curvique tenens Minoia tecta Brundisii, *h. e.* Cretensibus condita.

MĪNOR, aris, atus sum, dep. 1. [*Primum significat eminere, prominere, *wohin ragen, emporragen.* Huc pertinent exempla, quae Noster perperam translatae significationis infra posuerat: *Virg. A.* 1, 166. Hinc atque hinc vastae rupes geminique minantur In coelum scopuli. *Sil.* 4, 2. Nubiferos montes, et saxa minantia coelo. ℙ Item quae excelso cacumine in hanc et illam partem inclinantur, et veluti minantur ruinam. *Virg. A.* 2, 626. Ac veluti summis antiquam in montibus ornum Cum ferro accisam, crebrisque bipennibus instant Eruere agricolae certatim: illa usque minatur, Et tremefacta comam concusso vertice nutat; et *ib.* 237. scandit fatalis machina muros Feta armis, etc. Illa subit, mediaeque minans illabitur urbi. ℙ Hinc translate quae quasi supra caput sunt, instant, imminent. *Sil.* 15, 592. quonam se fine minanti Servitio eripiat. ℙ Tum poterant sequi, quae Noster ab initio posuerat, in quibus *minari* est minas jactare, minis terrere, minitari, Gr. *ἀπειλέω.*] minas jacto, minis terreo, minitor. *Cic. Verr.* 2, 2, 29. *extr.* Iste iratus et gravius minari coepit; et *ib.* 2, 4, 66. *f.* Vehementius minari alicui. *Id. Div.* 2, 17. Quae inconstantia Deorum est, ut primis minentur extis, bene promittant secundis? *Id. Tusc.* 1, 43. Crucem minari alicui. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 237. Torrentes immane fremant, lassisque minentur Pontibus. *Pl. As.* 3, 3, 14. Ab hac minatur sese abire. *Ter. Heaut.* 3, 1, 80. Abiturum se abs te esse illico minabitur. *Cic. Planc.* 40. Cum domus mea ardore suo deflagrationem Urbi atque Italiae toti minabatur. *Virg. A.* 10, 196. de statua Centauri in prora navis: Instat aquae, saxumque undis immane minatur Arduus. Adde similem locum *Prop.* 4, 6, 49. ℙ Urbane est polliceri, parare, prae se ferre, profiteri. *Hor. Ep.* 1, 8, 3. et *Sat.* 2, 3, 9. Atqui vultus erat multa et praeclara minantis. *Phaedr.* 4, 22. Qui magna cum minaris, extricas nihil. *Pl. As.* 3, 3, 14. Ab hac minatur se abire.

MĪNOR, us, oris, adj. comparat. anom. a *parvus: ἐλάττων, μείων.* [*Etymon faciunt ab obsol. *μινύς*, parvus.] *Cic. Top.* 4. *med.* Quod in re majore valet, valeat in minore. *Id. Leg.* 2, 20. Si ea pecunia non minor esset facta. *Hirt. B. Alex.* 30. Id minori numero militum consequi. *Caes. B. G.* 5, 13. Hibernia dimidio minor, quam Britannia. *Liv.* 4, 51. Minus praedae, quam speraverant, fuit. *Id.* 41, 13. *extr.* Sociis dimidio minus, quam civibus datum. *Hor. Ep.* 1, 10, 43. calceus olim Si pede major erit, subvertet; si minor, uret; et *ib.* 106. sapiens uno minor est Jove; et *ib.* 2, 1, 183. numero plures, virtute et honore minores; et *ib.* 1, 12, 27. jus, imperiumque Phraates Caesaris accepit, genibus minor, *h. e.* ad genua Caesaris procumbens, et infra ea se submittens. *Id. A. P.* 189. Neve minor, neu sit quinto productior actu Fabula, *h. e.* neque plures habeat actus, quam quinque, neque pauciores. *Ov. Trist.* 2, 214. Et sunt notitia multa minora tua, *h. e.* leviora, atque adeo indigna, quae a te sciantur. *Id. Pont.* 2, 10, 37. Saepe dies sermone minor fuit, *h. e.* brevior, quia in noctem etiam sermo productus fuit. ℙ Refertur ad pretium. *Cic. Off.* 3, 12. Vendo meum non pluris, quam ceteri, fortasse etiam minoris. *Petr. Sat.* 14. Minoris pallium addicere placuit. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Omnia minoris aestimare. *Sall. Jug.* 37. Fidem suam non minoris, quam publicam ducebat. *Sen. ep.* 18. Quam durus sit fenerator Caecilius, a quo minoris centesimis propinqui nummum movere non possunt. Alludit ad illud *Cic. Att.* 1, 12. Nam a Caecilio propinqui minore centesimis nummum movere non possunt, *h. e.* minore usura, quam centesima. ℙ ad aetatem. *Caes. B. C.* 3, 112. Filia minor Ptolemaei regis. *Hor. Ep.* 2. 1, 40. minor uno mense, vel anno. *Ov. Met.* 7, 499. aetate minor. *Cic. Amic.* 9. *extr.* Pro hoc qui minor est natu, meo jure respondeo. *Id. Acad.* 4, 19. Te aliquot annis minorem natu non dubitabo monere. *Ulp. Dig.* 30, 99, 1. Minor viginti annis, *h. e.* qui nondum vigesimum aetatis annum attigit. *Papin. ib.* 50, 2, 6. Minores vigintiquinque annorum decuriones facti. *Julian. ib.* 38, 5, 8. et *Praetor* ap. *Ulp. ib.* 4, 4, 1. Si minori, quam vigintiquinque annorum, natu filiofamilias crediderit. *Labeo ib.* 36, 2, 30. Si pupilla minor, quam viripotens, nupserit. *Cajus Inst.* (ed. *Goesch.*) 1. §. 73. Si minor anniculo sit filius, filiave, causa probari non potest. ℙ Absolute. *Hor. A. P.* 174. de sene: censor, castigatorque minorum; et *Ep.* 2, 1, 106. Majores audire, minori dicere. *Ov. Trist.* 4, 10, 55. Utque ego majores, sic me coluere minores. ℙ *Minores* aliquando sunt pueri. *Sil.* 2, 490. Te matres, vincente fame, te moesta virorum Ora vocant, primaque sonant te voce minores. *Sen. Herc. Oet.* 1787. Si quis minor Busiris, aut si quis minor Antaeus, etc. *h. e.* filius Busiridis, aut Antaei. ℙ Ap. JCtos sunt minores vigintiquinque annis. *Ulp. Dig.* 42, 1, 57. Si minor praetor, vel consul jus dixerit, valebit. Adde *ib.* 4. *t.* 4. qui est *De Minoribus.* ℙ Interdum sunt posteri. *Virg. A.* 1, 537. nunc fama, minores Italiam dixisse; et *ib.* 736. Hunc laetum Tyriisque diem, Trojaque profectis Esse velis, nostrosque hujus meminisse minores. ℙ *Minor* etiam dicitur, qui virtute, et viribus inferior est. *Hor. Ep.* 1, 10, 35. minor in certamine longo Imploravit opes hominis. ℙ Cum infinito. *Id. Sat.* 2, 3, 312. An, quodcumque facit Maecenas, te quoque verum est Tantum dissimilem, et tanto certare minorem? *h. e.* imparem ad certandum. *Sil.* 5, 76. heu Fatis Superi certare minores! ℙ Cum accusat. more Graecorum. *Val. Fl.* 1, 582. Nec scopulos, aut antra minor juxta altera tellus Cernitur. *Sil.* 3, 42. frontemque minor truncam amnis Acarnan, *h. e.* Achelous frontem habens truncam, mutilam, spoliatam cornu. Quo sensu *Juven.* 8, 4. Et Curios jam dimidios, humeroque minorem Corvinum. Alii leg. *humerosque:* alii *nasumque minorem Corvini. Lucan.* 2, 717. Argo rapta puppe minor. ℙ *Minor capitis* est capite deminutus. V. CAPUT. ℙ Minores magistratus qui sint, V. in MAGNUS. ℙ *Minorum gentium* cives V. in GENS.

*MINORĀTIO, onis, f. statio minor. *Fulgent.* ad *Donat. B. A.*

MĪNORĀTUS, a, um, part. a *minoro. Scaev. Dig.* 18, 7, 10. Quos minorato pretio vendidit. Adde *Tert. adv. Jud.* 14.

MĪNORO, as, a. 1. *ἐλαττόω*, minorem facio. *Tert. Anim.* 43. Perit anima, si minoratur.

MĪNOS, ōtis, m. *Μίνως, ῶος*, filius Jovis et Europae, rex Cretae, qui primus Cretensibus leges dedit. Propter insignem justitiam, et clementiam fabulati sunt, post mortem apud Inferos judicem constitutum fuisse una cum Rhadamantho fratre, et Aeaco, ubi Plutonis iram et crudelitatem molliant, et ex justitiae lege irrogent poenas, ut est ap. *Stat. Th.* 8, 27. Porro Minos dicitur urna sortiri, quam quisque sedem, aut poenam habeat ex

merito vitae prioris. *Id. ib.* 101. Crimine non ullo subeo nova fata, nec alma Sic merui de luce rapi: scit judicis urna Dictaei, verumque potest deprendere Minos. *Prop.* 2, 23, 113. Uxorem quondam magni Minois, ut ajunt, etc. *Cic. Tusc.* 1, 41. Ad eos venire, qui vere judices appellentur Minoem, Rhadamanthum, etc. *Ov. Met.* 9, 439. nec sustinet ullus (Cum videant fessos Rhadamanthon, et Aeacon annis, Et Minoa) queri. ℙ Alter fuit Minos itidem rex Cretae, nepos hujus, nempe filius Lycastae Minois filii et Idae Corybantis filiae. Hic est, qui Megaram expugnavit, et Nisum vicit, ejusque filiam Scyllam proditionis paternae ream punivit. Sed a poetis cum priore interdum confunditur, ut ap. *Prop.* 3, 17, 22. ℙ *Minonis* in genitivo. *Sall. fragm.* ap. *Prisc.* 6, 710. Daedalum ex Sicilia profectum, quo Minonis iram atque opes fugeret.

MINOTAURUS, i, m. *Μινοταυρος*, monstrum capite taurino, parte inferiore humana, ex portentoso Pasiphaes cum tauro concubitu prognatum, quod jussu Minois labyrintho inclusum humanis carnibus alebatur. Huic quotannis Athenienses ex praescripto foederis septem ex suis liberis mittebant devorandos. Sed tertio anno Theseus filius Aegei, forte missus, Minotaurum occidit, et ab Ariadne accepto fili glomere fuga evasit. *Serv.* ad *A.* 6, 14. interpretatur, Taurum, scribam fuisse Minois, qui absente rege, cum Pasiphae concubuit in domo Daedali, et quia regina uno partu gemellos peperit, quorum alter Minoi, alter tauro esset similis, factum esse locum fabulae, ut Minotaurum biforme monstrum peperisse diceretur. *Virg. ib.* 24. Hic crudelis amor tauri, suppostaque furto Pasiphae, mixtumque genus, prolesque biformis Minotaurus inest, Veneris monumenta nefandae. ℙ Veteres Minotauri signum in legionibus habuerunt, ut quemadmodum ille in intimo et secretissimo labyrintho abditus perhibetur, ita ducis consilium semper occultum esset: quae sunt verba *Veg. Mil.* 3, 6. Adde *Plin.* 10, 4, 5. et *Fest.* ℙ [Fuerunt olim eruditi, qui perperam putarunt, Minotaurum fuisse parte superiore humana, inferiore taurina; sed contrarium fuit, ut probat *Eckhel. D. N. V.* T. I. p. 130 et 154. ex Graecorum scriptorum locis, et vetustis monumentis aere, et marmore exsculptis, quibus adjici potest locus *Hyg. fab.* 40. Pasiphae Minotaurum peperit capite bubulo, parte inferiore humana. At contra Bacchus ap. Neapolitanos, et Siciliae populos saepissime capite humano, et reliquo corpore bubulo fingitur. V. HEBON. ℙ *Minotaurus* joculariter dicuntur a *Cic. Fam.* 12, 25. C. Calvisius Sabinus, et L. Statilius Taurus senatores, quorum prior ap. *eund. ib.* 10, 26. *homo magni judicii* dicitur, ideoque Minoi judici Inferorum comparatur; alteri vero Taurus cognomen erat. *Id. l.* prius *c.* Magna senatus approbatio consecuta est cum summo odio et offensione Minotauri, id est, Calvisii, et Tauri.

MINOUS, a, um, adj. ad Minoem pertinens: item Cretensis, quia Minos rex Cretae fuit. *Prop.* 3, 17, 21. Minoa venundata Scylla figura. *Auson. epigr.* 66. Pasiphae Minoa, *h. e.* Minois uxor. *Claud. B. Get.* 443. Minous puer, *h. e.* Glaucus Minois filius. *Stat. Silv.* 1, 2, 228. hic enthea lauro Tempora, Minoa crinem premit ille corona, *h. e.* Ariadnes Minois filiae. *Ov. Her.* 6, 114. En ego Minoo nata Thoante feror, *h. e.* filio Ariadnes. *Id. Ib.* 511. Si tua contigerit Minoas puppis arenas, *h. e.* litus Cretae.

MINTHA, ae, et Minthe, es, f. *μινθη*, Graecum nomen nymphae, et herbae. V. MENTA. *Plin.* 19, 8, 47. Mentae nomen suavitas odoris apud Graecos mutavit, cum alioqui mintha vocaretur, unde veteres nostri nomen declinaverunt.

MINTRIO, is, vel Mintro, as, n. 4. vel 1. verbum exprimens vocem murium. *Auct. carm. Philom.* 61. Mus avidus mintrit. Al. leg. *mintrat.*

MINTURNAE, arum, f. plur. urbs, et colonia Latii Novi, in Campaniae confinio, ad ostia Liris fl., et ab eodem divisa inter Formias, et Sinuessam, nunc excisa. In paludibus propinquis C. Marius delituit, fugiens persecutionem Sullae, et in ejus oppidi carcerem conjectus, ac inde dimissus, in Africam profugit. *Plin.* 3, 5, 9., *Vell.* 1, 14., *Val. Max.* 2, 10. *n.* 6. et 8, 2. *n.* 2.

MINTURNENSIS, e, adj. ad Minturnas pertinens. *Liv.* 27, 38. Minturnensis populus. *Cic. Att.* 5, 3. Minturnenses litterae, *h. e.* Minturnis scriptae. *Ulp. Dig.* 19, 2, 13. Minturnense flumen, *h. e.* Liris. *Vell.* 2, 19. In carcerem Minturnensium perductus. *Vib. Sequest.* de fluminib.: In ripa Liris Nymphae Maricae Minturnensis templum est.

MINUCIA, Gens plebeja Romae, in qua Augurinorum, Ruforum, Thermorum, etc. familiae fuerunt. *Sil.* 7, 386. Si factis nondum, Minuci, te cauta probare Erudiit Fortuna meis. Adde *Cic.* pluribus in locis. ℙ *Minucia lex* memoratur a *Festo* in *Osi sunt*, sed, quid illa caveret, non addit. ℙ *Minucia vetus*, et *Minucia frumentaria* fuerunt duo aedificia seu porticus, quae a *Sex. Rufo*, et *P. Victore* ponuntur in regione IX. urbis Romae ad circum Flaminium. Alii leg. *Minutia*, et *Minicia*, et *Mimitia;* sed postremum mendosum videtur. *Vell.* 2, 8. Per eadem tempora clarus ejus Minucii, qui porticus, quae hodieque celebres sunt, molitus est, e Scordiscis triumphus fuit. *Cic. Phil.* 2, 34. Quidlibet faciat, quod in porticu Minucia fecit. *Lampr. Commod.* 16. Herculis signum aeneum sudavit in Minucia per plures dies. Vetere, inquit *Casaub.*, nam alteri *frumentariae* cognomen fuit. *Appul. de Mundo f.* Decuriones ad concessum publicum commeabunt; et alius ad Minuciam frumentatum venit, etc. Hic tesserae frumentariae populo distribui solebant a procuratoribus annonae, ut suspicatur *Lips. Elect.* 1, 8.: quo pertinet *Inscr.* ap. *Grut.* 402, 4. L. Didio Marino Proc. Minuciae, Proc. alimentorum, etc. Prior vero *Minucia*, quae vetus fuit appellata, videtur fuisse in usus curatorum aquarum, nam *Miniciae* legitur in tribus *Inscr.* ap. *Grut.* 56, 6., 381, 1 et 3. ubi: *Curator aquarum, et Miniciae.* ℙ *Minucia porta* appellata est, quod proxima est sacello Minucii. *Festus.* Haec videtur fuisse prope montem Aventinum, haud longe a porta Tergemina, atque ita nuncupata ob monumenta in honorem L. vel P. Minucii Augurini praefecti annonae tempore Sp. Maelii, de quibus *Liv.* 4, 16. et *Plin.* 18, 3, 4. et 34, 5, 11. ℙ *Minucia via*, cujus meminit *Cic. Att.* 9, 6., fortasse ita denominata ab aliquo Minucio, cujus sternendae curam habuerit: sunt enim qui putant, dictam fuisse a Ti. Minucio, qui ann. U. C. CDXLIX. consul fuit cum L. Postumio, ut est ap. *Liv.* 9, 44. Ea ab urbe Corfinio per Sabinos Brundisium ferebat, et Appia brevior erat. *Hor. Ep.* 1, 18, 20. Brundisium Minucl melius via ducat, an Appl. Alii perperam scribunt *Mimicl*, vel *Numicl*, hinc *Mimicia*, vel *Numicia via* a quibusdam appellatur. [*Hunc locum novis curis refinxit, emendavit, ampliavit *F.*]

[MINUCIUS M. Felix, scriptor Christianus, Afer natione, tertio post Chr. n. saeculo vixit, et librum apologeticum Christianae religionis reliquit. *Lact.* 5, 1. Minucius Felix non ignobilis inter causidicos loci fuit. Hujus liber, cui Octavio titulus est, declarat, quam idoneus veritatis assertor esse potuisset, si se totum ad id studium contulisset. His similia habet *Hieron. Catal. scriptor. Eccles.* 58. *F.*] ℙ *M. Minucius Rufus, magister equitum fuit sub Dictatore Fabio Maximo Cunctatore. De eo *Liv.* 22, 8. 12. 14. sqq. *Nep. Hann.* 5. *Sil.* 7, 386 et 522. et 9, 564. ℙ Minucius Basilus. V. *Basilus.* ℙ Alius, de quo *Lucan.* 6, 126. Quam Minuti castella vocant, et confraga densis etc. ℙ Nobilissimus est Minucius Augurinus, is, qui post Maelianam caedem pretium farris ad assem redegit, vario honore propterea affectus. *Plin.* 18, 3. *Liv.* 4, 16. ℙ *Castella Minuci* prope Dyrrhachium fuit. *Lucan. l. c.* ℙ Scribitur et *Minutius*, quod jam vidimus. Ceterum de ratione orthographica V. *Heins.* et *Drakenb.* ad *Sil.* 7, 387. *B. A.*

MINUISCO, is, n. 3. minor fio. *Auson. Ephem. f.* profugi minuiscunt crimina somni. Al. aliter leg.

MINUO, is, ui, utum, a. 3. [*Festo* videtur esse a *μειόω*. Alii ducunt a *μινύω*, *μινύθω*. Primum significat, confringere, comminuere, minutatim frangere, nostr. *klein machen*, Gr. *κατακόπτω*, *συντρίβω*. Huc pertinent ista, quae Noster ad finem laudaverat. *Ov. Met.* 8, 645. Ramaliaque arida tecto Detulit, et minuit, parvoque admovit aeno. *Id. Fast.* 2, 647. Ligna senex minuit, concisaque construit alte. *Stat. Th.* 10, 526. Portarum objectus minuunt, et ferrea sudant Claustra remoliri; et 10, 47. de lupis ovile circumeuntibus: Quod superest, siccos minuunt in limine dentes. *Ov. Ib.* 573. Aut, ut Anaxarchus, pila minuaris in alta. ℙ Hinc in universum qualemcumque rem minorem reddo, extenuo, detraho, diminuo, Gr. *ἐλαττόω*, *μειόω.*] *Cic. Fam.* 3, 8. Minuere sumptus civitatum. *Hor. Sat.* 2, 3, 177. rem familiarem. *Id. Od.* 2, 16, 3. Longa Tithonum minuit senectus. *Colum.* 7, 5. Urinam subjectis ignibus quinta parte minuunt, *h. e.* decoquunt. *Ov. Met.* 7, 317. minuuntur corporis artus. *Plin.* 11, 54, 118. Minuuntur corpora siccis: et aridis, frigidisque cibis. *Caes. B. G.* 3, 12. Minuente aestu, *h. e.* minuente se. Sic *Pall.* 3, 24. Minuente luna. [*Adde *Veg. Mulom.* 1, 14, 1. Corpus collectiones plurimas facit, et aliis velut minuentibus aliae rursum nascuntur.] *Quint.* 2, 3. *med.* Minuere gradum. *Cic. Fl.* 12. gloriam alicujus. *Id. Fin.* 1, 16. molestias vitae; et *ib.* cupiditates. *Id. Agr.* 1, 5. invidiam. *Caes. B. G.* 5, 33. spem; et *B. C.* 3, 43. auctoritatem. *Ter. Heaut. prol.* 42. laborem. *Id. Ph.* 2, 3, 88. iram. *Hor. Ep.* 1, 18, 101. curas. *Ov. Met.* 15, 639. luctus, (V. LUCTUS.) *h. e.* tollere. *Hirt. B. Alex.* 8. timorem militum consolatione et ratione; et *ib.* 48. *extr.* militarem disciplinam, et severitatem. *Caes. B. G.* 6, 22. desidiam militum; et *ib.* 7, 53. ostentationem hostium. *Liv.* 4, 24. magistratum, censuram, *h. e.* modum ponere potestati. ℙ Pro dirimere, tollere. *Caes. B. G.* 5, 26. *extr.* et *ib.* 6, 22. Habere sese, quae de re communi dicere vellent, quibus controversias minui posse sperarent. Adde *Cic. Acad.* 4, 26. ℙ Pro evellere, convellere. *Cic. Att.* 10, 16. Ut minuerem suspicionem profectionis, profectus sum in Pompejanum. *Id. Off.* 1, 22. Cum plerique arbitrentur, res bellicas majores esse, quam urbanas, minuenda est haec opinio, [*i. e. restringenda, nempe quia non sit omnino vera et sine exceptione.] ℙ Pro remittere, omittere. *Ter. Ph.* 2, 3, 88. Minue vero iram. ℙ Pro violare. *Cic. Phil.* 1, 9. Majestatem populi R. per vim minuere. (V. MAJESTAS.) *Pl. As.* 3, 1, 6. matris imperium. *Nep. Ag.* 4. *extr.* religionem. ℙ Pro relinquere, desinere, mutare. *Ter. Andr.* 2, 3, 19. nec tu ea causa minueris Haec quae facis, ne is mutet suam sententiam. *Id. Hec.* 4, 3, 10. sed Non minuam meum consilium: ex usu quod est, id persequar. ℙ Cum infinito pro desinere, cessare. *Lucr.* 2, 1026. Nil adeo magnum, nec tam mirabile quicquam Principio, quod non minuant mirarier omnes Paulatim. Est qui leg. *quod non minus fiat mirabile cunctis.* Sed hoc pacto elidenda est *s* in *minus*, et *fiat* per synaeresin contrahenda, ut versus constet. [*Eichstadt.* recte *vulg.* retinuit.] ℙ Ap. *Veg. Vet.* 1, 23. *minuere* est sanguinem mittere; et plenius *ib.* 16. minuere sanguinem.

MINURIO vel Minurrio, is, n. 4. *μινυρίζω*, dicitur de cantu querulo avicularum. Nam *minuritiones* interpretatur *Festus* avium minorum cantus. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* Philomelam inter frutices sibilantem, prognem inter asseres minurientem. ℙ De cantu submisso palumbium *Spart. Get.* 5. Agni balant, porcelli grunniunt, palumbes minurriunt. *Salmas.* hic vult legi *minarriunt* eod. sensu.

MINURITIO. V. in v. praec.

MINUS, adv. comp. *ἐλαττόνως*. *Ter. Ph.* 3, 3, 21. Ne quid plus minusve faxit, quod nos post pigeat. *Cic. Sext.* 50. Ne mea oratio, si minus de aliquo dixero, ingrata; si satis de omnibus, infinita esse videatur. *Id. Div.* 2, 72. Metus ipsi per se minus valerent, et magis contemnerentur, nisi, etc. *Plin.* 14, 22, 28. Minus diu vivunt. *Varr. R. R.* 1, 7. Ex arvo aeque magno, sed male consito, minus multum, et minus bonum faciebant vinum. ℙ Sequente *quam*, *ac*, *atque*. *Cic. Planc.* 30. Respondebo tibi minus fortasse vehementer, quam abs te sum provocatus: sed profecto nec considerate minus, nec minus amice. *Hor. Sat.* 2, 7, 96. Qui peccas minus atque ego? ℙ Interdum *quam* omittitur. *Cic. Div.* 1, 32. et *Nep. Them.* 5. Madefactum iri minus triginta diebus Graeciam sanguine. *Plin.* 15, 22, 24. Minus quinquennium est, quod prodiere. [*Sequitur ablativus, eodem modo, quo etiam al. post comparativum pro *quam* et nominat. poni solet. Huc pertinent exempla, quae *Forc.* supra laudaverat. *Nep. Att.* 13. Nemo illo minus fuit emax; et *Varr. R. R.* 22. Sarcula octo facere, dimidio minus palas.] ℙ Praecedente negatione. *Liv.* 42, 6. Cecidere duo millia haud minus peditum; et *ib.* 28. Cum centum et quinquaginta non minus adessent. *Varr. R. R.* 2, 2. *f.* Ne minus habeamus in centenas oves hirtas singulos homines; in pellitas binos. *Colum.* 12, 38. *med.* Ut antequam baccae legantur, ne minus triduum serenum fuerit. ℙ [*Non minus quam* duplici fere modo in comparationibus adhiberi solet: primum quidem pertinet ad res, quae pari prorsus vi sibi aequantur, ubi nos dicimus *eben so*, *eben so sehr*, *als.* *Cic. Sext.* 12. Examinatus evolat ex senatu, non minus perturbato animo atque vultu, quam si annis ante paucis in creditorum conventum incidisset. *Nep. Att.* 13. Neque vero minus ille vir bonus paterfamilias habitus est, quam civis. *Id. Ep.* 5. Fuit et disertus, ut nemo Thebanus ei par esset eloquentia: neque minus concinnus in brevitate respondendi. — Plerumque autem ita usurpatur, ut prius membrum, cui *non minus* adjungitur, majoris sit gravitatis, posterius minoris. Nos in simili re dicimus *mehr, noch mehr, als.* *Virg. A.* 3, 561. Haud minus ac jussi faciunt. *Cic. Fam.* 4, 7. Patria hominibus non minus cara esse debet, quam liberi. *Nep. Ep.* 3. Commissa celare interdum non minus prodest, quam diserte dicere. *Cic. Cat.* 3, 1. Non minus nobis jujundi atque illustres sunt ii dies, quibus conservamur, quam illi, quibus nascimur. *Liv.* 2, 60. Laudibus haud minus, quam praemio gaudent militum animi; cf. *Tac. Agr.* 19. *Nep. Alc.* 5. Multas urbes Graecas expugnaverant; neque minus multas ad amicitiam adjunxerant.] ℙ *Nihil minus* in responsionibus vehementius negat: significat enim, nullam rem minus nos facere, quam id, de quo loquimur. *Ter. Eun.* 3, 1, 44. purgon' ego me de istac Thaidi? *Gna.* nihil minus: Imo magis auge suspicionem; et 3, 3, 28. at tu apud nos hic mane. *Chre.* nihil minus. ℙ *Plus minus* interdum est circiter. *Hirt. B. G.* 8, 20. Castra non longius abesse plus minus octo millibus passuum dicebantur. ℙ [*Nec tamen eo minus *Suet. Aug.* 45. Nec eo minus *Claud.* 8. *Oth.* 4. *Vesp.* 24. Gr. *οὐχ ἧττον δέ.*] ℙ Cum repetitur, significat rem usque decrescentem. *Ter. Heaut.* 3, 3, 33. Nam mihi jam minus minusque obtemperat. *Ov. Pont.* 2, 8, 73. Nam minus et minus est facies in imagine tristis. *Plin.* 11, 10, 10. Apes cum advesperascit, in alveo strepunt minus ac minus, donec, etc. [*Cf. de hac dicendi ratione *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 1, 41.] ℙ Cum adverbiis comparativorum. *Claud. Quadr.* ap. *Gell.* 9, 1. Quare milites Metelli sauciabantur multo minus. *Suet. Tib.* 26. Civilem admodum inter initia,

ac paulo minus, quam privatum egit, *h. e.* paene privatum egit. (Et omisso *quam*, eodem sensu, *Id. ib.* 39. Quod paulo minus utrumque evenit, *h. e.* ex parte quidem evenit, non omne.) *ὀλίγον δεῖν* Graeci dicunt [*vel *ὀλίγου.*] *Quint. decl.* 12, 18. *f.* Quantulo minus quam congesti frumenti pulverem vidimus! *h. e.* quam parum abfuit, quin videremus. ℙ Cum comparativo. *Cels.* 6, 6. *n.* 29. Quanto minor generi huic impetus, tanto finis minus expeditior est. Al. plerique recte leg. *expeditus.* [*Quaeritur! V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 154. *B. N.* 4. p. 500. ubi laud. *Flor.* 4, 2, 47. Non minus admirabilior illius exitus belli.] ℙ Interdum vim habet excipiendi, atque excludendi. *Ov. Met.* 12, 554. Bis sex Herculeis ceciderunt, me minus uno, Viribus. *Manil.* 1, 776. Tarquinioque minus reges, *h. e.* reges omnes Romani, Tarquinio Superbo excepto. *Ov. A. Am.* 1, 643. Ludite, si sapitis, solas impune puellas: Hac minus est una fraude tuenda fides, puellas: Hac minus est una fraude. Al. aliter leg. *Stat. Th.* 1, 533. cum protinus utraque virgo Arcano egressae thalamo (mirabile visu!) Pallados armisonae, pharetrataeque ora Dianae Aequa ferunt, terrore minus, *h. e.* similem Palladis, et Dianae faciem habent, et ostentant, excepto quod terrorem nullum praeferunt. V. etiam *Cic. Verr.* 2, 1, 57. et ibi *Ascon.* et *Gronov.* ℙ Frequenter accipitur pro non, *οὐ, οὐκ. Cic. Div.* 1, 14. Nonnunquam ea, quae praedicta sunt, minus eveniunt. *Ter. Eun.* 4, 5, 10. At nesciebam, id dicere illam: nisi quod correxit miles, quod intellexi minus. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Syracusis, si minus supplicio affici, at custodiri oportebat. *Id. Fam.* 7, 1. *f.* Quod si assecutus sum, gaudeo: sin minus, hoc me tamen consolor, quod, etc. et *Or.* 1, 22. *f.* Non intelligo, quamobrem non, si minus illa subtili definitione, at hac vulgari opinione ars esse videatur. [*Huc etiam pertinere videtur *Ter. Hec.* 4, 4, 25. Non tibi illud factum minus placet, quam mihi Laches: qui locus, quod *Bentl.* et *Ruhnk.* voluerunt, legentes *non mihi illud factum minus dolet quam tibi*, tantum abest, ut sensu careat, ut viri illi ne sensum quidem intellexisse sint putandi. Sc. *placere* pro *displicere* dici, id quidem dicere absurdum est: at *minus placere* usurpari pro *parum*, *non placere*, sc. *displicere*, et *magis* omitti ante *quam*, latinae linguae legibus non repugnat. Hinc recte quis eadem sententiae brevitate vernacule sic verterit: *Die That kann Dir nicht weniger gefallen, als mir* · sive plenius: *Die That kann Dir nicht mehr misfallen, als mir*, i. e. mihi majorem etiam causam improbandi excitat.] ℙ *Quo minus* (rectius, quam *quominus*: tametsi et hoc non raro legitur) est *ut non*, et saepe cum verbis jungitur impedimentum aliquod significantibus. *Cic. Fam.* 7, 1. Si te infirmitas valetudinis tenuit, quo minus ad ludos venires; et *f.* Me subinvitaras, ut aliquid ad te hujusmodi scriberem, quo minus te praetermisisse ludos poeniteret. *Caes. B. C.* 2, 13. *extr.* Stetisse per Trebonium, quo minus oppido potirentur, videbatur. *Nep. Cim.* 4. Ne quis impediretur, quo minus ejus rebus fruerentur. *Id. Ep.* 8. Neque recusavit, quo minus legis poenam subiret. *Cic. Fam.* 12, 5. Hiemem credo prohibuisse, quo minus de te certum haberemus, quid ageres. *Id. Att.* 2, 4. *f.* Praeter quercum Dodonaeam nihil desideramus, quo minus Epirum ipsam possidere videamur. *Id. Tusc.* 1, 38. Deterrere aliquem, quo minus, etc. *Ter. Andr.* 1, 2, 25. Si sensero, quidquam in his te nuptiis Fallaciae conari, quo fiant minus. ℙ Inverso ordine. *Id. Hec.* 4, 4, 8. Ne vereatur, minus jam quo redeat domum. [*Adde *Pl. Tr. Arg.* 6. Minus quo cum invidia illi det dotem Callicles: ubi *Lindem.* insolentiorem hanc dicendi formulam soli fortasse acrostichorum necessitati deberi putat.]

MĪNUS, a, um. V. MINA.

MĪNUSCŪLĀRĬUS, a, um, adj. minusculus, minor. *Impp. Valent. et Valens Cod.* 1, 55, 1. De tenuioribus et minuscullariis rebus interpellare. *Imp. Zeno ib.* 11, 42, 10. Ne quid contra minuscularios aquaeductus pertentetur, *h. e.* tenuiores et diminutos. ℙ *Minuscularii* ap. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 11, 28, 3. putantur esse minorum vectigalium conductores, nempe ii, qui pro rei familiaris angustia, cum non possint integra reipubl. vectigalia conducere, minusculam eorum partem conducunt, atque exigunt: opponuntur autem magnariis. *August.* plene dixit *C. D.* 7, 4. Minusculos vectigalium conductores. Ubi al. leg. *minutularios.* Fortasse his similes sunt, qui ap. Italos dicuntur *esattori de' resti.* Male quidam leg. in Cod. *miniculariі*, quasi sint, qui minium inducunt.

MĪNUSCŪLUS, a, um, adj. *μικρότερος*, aliquanto minor: dimin. a *minus*, *oris. Varr. R. R.* 3, 5. Minusculum aviarium. *Cato R. R.* 12. Minusculae cupae. *Gell.* 4, 11. Porculis minusculis, et hoedis tenerioribus victitare. *Vitr.* 7, 5. *med.* Minusculum theatrum. *Pl. Trin.* 4, 2, 46. nomen, *h. e.* brevius. *Id. Poen. a.* 2. *v.* 50. Minuscula meretrix. *Cic. Att.* 14, 13. *med.* villa. *Id. Q. Fr.* 3, 1, 4. Rescripsi epistolae maximae: audi nunc de minuscula. ℙ De minusculis Quinquatribus V. QUINQUATRUS.

MĪNŪTAL, alis, n. *μυττωτὸν, περίκομμα*, genus edulii ex oleribus, aliisve cibis minutatim concisis, varieque conditis. Ejus specimina multa habes ap. *Apic.* 4, 3. *Juven.* 14, 129. Hesternum solitus medio servare minutal Septembri. *Mart.* 11, 31. Hinc exit varium coco minutal. ℙ Dicitur et de aliis quibuscumque minutis rebus. *Tert. Hab. mul.* 6. Lapillos istos, qui cum auro superbiam jungunt, quid aliud interpreter, quam lapillos, et calculos, ejusdem terrae minutalia? *Id. Anim.* 32. Culices, formicae, tineae, et hoc genus minutalia.

MĪNŪTĀLIS, e, adj. minutus, exiguus, ut Minutalia regna, *Tert. adv. Marc.* 1, 4. Sic *Hieron. prooem. ep. ad Ephes.* Taceo de ceteris minutalibus, qui mecum in libris suis garriunt, *h. e.* minutis scriptoribus.

MĪNŪTĀTIM, adv. *κατ' ὀλίγον, εἰς λεπτότατα*, in minutas partes, minute, minutim. *Varr. R. R.* 3, 10. *med.* Nasturtium viride consectum minutatim. *Colum.* 12, 57. Caseum minutatim concidere. *Plin.* 17, 11, 15. Terram minutatim cribrare. *Cic. Acad.* 4, 29. Minutatim interrogare, *h. e.* minutis interrogatiunculis, ut ipse ait *prooem. Par.* ℙ Item paulatim, sensim. *Cic. Acad.* 4, 16. Cum aliquid minutatim, aut gradatim additur, aut demitur. *Virg. G.* 3, 485. Ossa minutatim morbo collapsa trahebat. *Lucr.* 2, 1129. Inde minutatim vires et robur adultum Frangit; et 5, 1383. Minutatim dicere. *Varr. R. R.* 1, 20. assuefaciant. *Q. Cic. Petit. cons.* 9. ex communibus proprii, ex fucosis firmi suffragatores evadunt. *Hirt. B. Afr.* 31. se recipere intra munitiones; et *ib.* 78. cedere. ℙ Item singillatim. *Ulp. Dig.* 2, 15, 8. *med.* Minutatim singulos convenire, difficile ei est.

MĪNŪTĒ, adv. *λεπτῶς*, in minutas partes, minutim. *Colum.* 6, 17. *med.* Sal minute tritus; et *ib.* 31. Lens minute molita; et 12, 22. concidere aliquid; et *ib.* 28. Minutissime commolere. *Cato R. R.* 107. Quam minutissime contundere. ℙ Translate est tenuiter, exiliter, jejune. *Cic. Fin.* 4, 3. *extr.* Res enim fortasse verae, certe graves, non ita tractantur, ut debent, sed aliquanto minutius. *Id. Or.* 36. Nec satura jejune dicere, nec grandia minute. *Quint.* 5, 14. *med.* Minutius et scrupulosius scrutari omnia. *Gell.* 2, 9. Nimis minute, et probe subfrigide Plutarchus in Epicuro accusando *λέξεις τερετὰς.*

MĪNŪTĬA, ae, f. minutissima pars. *Sen. ep.* 90. *med.* Utriusque lapidis attritu grana franguntur, et saepius regeruntur, donec ad minutiam frequenter trita redigantur. *Lact. Ira D.* 10. Pulveris minutias videmus in sole, cum per fenestram radios immiserit.

MĪNŪTĬĀ gens, porticus, et via. V. MINUCIA.

MĪNŪTĬES, ei, f. minutia. *Appul. Met.* 9. Extremos digitos obliquata atque infesta ungula compressos, usque ad summam minutiem contero; et *ib.* 11. Dentes saxei redeunt ad humanam minutiem.

MĪNŪTĬLŌQUĬUM, ii, n. *Tert. Anim.* 6. *med.* Micas de minutiloquio Aristotelis infersit, *h. e.* presso ac subtili dicendi genere: opponitur enim *eloquio*, ac flumini *Platonis.*

MĪNŪTĬM, adv. minute, minutatim. *Cato R. R.* 123. Materiam concidito minutim. *Colum.* 4, 14. Fossor crebris bidentibus aequaliter et minutim soli terga convertit. *Gell.* 17, 8. Cucurbitae minutim caesae. *Plin.* 34, 18, 51. Scoria plumbi lavatur in mortariis minutim fracta. *Lucil.* ap. *Non.* 11, 46. dic, quam cogat tussire minutim Per commissuras rimarum nocti' nigrore. V. VISIO, is.

MĪNŪTĬO, onis, f. *μείωσις*, detractio. *Quint.* 8, 4. *f.* Hoc si ad intellectum referas, minutio est; si ad obscuritatem, incrementum. *Gell.* 16, 5. Ve particula tum intensionem significat, tum minutionem. *Id.* 1, 12. Minutio capitis, *h. e.* diminutio. V. CAPUT. ℙ Ap. *Veg. Vet.* 1, 17. *med.* et *ib.* 28. minutio sanguinis est venae sectio. V. MINUO.

MĪNŪTŪLĀRĬUS. V. MINUSCULARIUS.

MĪNŪTŪLUS, a, um, adj. dimin. minuti. *Pl. Poen. prol.* 28. Nutrices pueros infantes minutulos Domi ut procurent. *Vopisc. Tac.* 11. *f.* Legit sane senex minutulas litteras ad stuporem. *Paul. Dig.* 50, 16, 192. Minutula pecuniae summa. *Macr. Sat.* 7, 3. *med.* Minutulae quaestiones, *h. e.* de rebus minutis, ac levioribus.

MĪNŪTUS, a, um, part. a *minuo*, *ἐλαττωθείς*, cui aliquid est detractum, minor factus, diminutus. *Tac. Agr.* 17. Ubi Vespasianus Britanniam reciperavit, minuta hostium spes; et *Ann.* 15, 39. Pretium frumenti minutum usque ad ternos nummos. *Liv.* 21, 52. Consul alter equestri proelio uno, et vulnere suo minutus, *h. e.* debilitatus, infirmior factus. *Ulp. Dig.* 4, 5, 2. Ait praetor: qui capite minuti, minutaeve esse dicentur. V. CAPUT. ℙ Saepissime est nomen, et ponitur pro parvo, exiguo, tenui, subtili. *Varr.* ap. *Non.* 2, 559. Pueros minutos vides libenter. *Lucr.* 1, 834. Pauxilla atque minuta ossa; et 4, 893. In minutas partes dispergi. *Plin.* 23, 7, 64. Ramenta minutissima ad scobis modum. *Cic. Acad.* 4, 38. Myrmecides minutorum opusculorum fabricator. *Pl. Cist.* 2, 1, 45. et *Cas.* 2, 5, 24. Dii omnes magni minutique. *Id. Bacch.* 4, 9, 68. Minutae litterae. *Plin.* 12, 24, 53. Folia brevia ac minuta; et 16, 31, 56. capillamenta. *Prop.* 2, 22, 3. Obvia nescio quot pueri mihi turba minuta Venerat. *Suet. Aug.* 82. Itinera lenta et minuta facere. *Hirt. B. Afr.* 29. Quotidie minutis proeliis pugnare. Adde *eund. ib.* 51. *extr. Catull.* 25, 12. velut minuta magno Deprensa navis in mari, vesaniente vento; et *Prop.* 1, 11, 9. Minuti remi, i. e. remuli, *κώπια. Lucr.* 4, 343. aer mobilior atque minutior. *Suet. Vit.* 17. *extr.* Minutissimis ictibus excarnificatus. ℙ *Minutae fruges*, quae sint, in FRUX dictum est. ℙ *Res minutae* sunt scruta. *Cic. Cluent.* 64. In auctione quadam vidisse in rebus minutis aduncam et tortuosam venire serrulam. ℙ Translate est levis, parvi momenti, frivolus, supervacuus. *Suet. Gramm.* 24. Nimis pauca et exigua de quibusdam minutis quaestiunculis scripsit. *Quint.* 8, 6. *med.* Quae singula persequi, minutioris est curae. *Cic. Part.* 17. Nec quidquam in amplificatione nimis enucleandum est: minuta est enim omnis diligentia: hic autem locus grandia requirit. *Quint.* 10, 1. *f.* de Seneca: Si rerum pondera minutissimis sententiis non fregisset. ℙ Item brevis, et subtilis. *Cic. prooem. Par.* Minutis interrogatiunculis, et quasi punctis, quod proposuit, efficit. ℙ *Vet. Poeta* ap. *Plin. ep.* 4, 27. Canto carmina versibus minutis, *h. e.* brevioribus, et simplici subtilique stilo factis, ut sunt hendecasyllabi. ℙ Item infimus, vilis. *Phaedr.* 4, 5. Periclitatur magnitudo principum: Minuta plebes facili praesidio latet. *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* Itaque populus minutus laborat: nam isti majores maxillae semper Saturnalia agunt. ℙ Item vulgaris. *Cic. Div.* 1, 30. Socrates, et Plato, ut rationem non redderent, auctoritate tamen minutos philosophos vincerent. *Id. Brut.* 73. Multo magis orator praestat minutis imperatoribus. ℙ Transfertur etiam ad animum. *Cic. Or.* 3, 43. et *Or.* 27. Abutimur saepe verbo, ut cum grandem orationem pro magna, minutum animum pro parvo dicimus. *Id. Fin.* 1, 18. *med.* Ecce autem alii minuti et angusti, aut omnia desperantes, etc. ℙ Et ad orationem. *Id. Or.* 2, 38. Genus sermonis affert non liquidum, non fusum, ac profluens, sed exile, aridum, concisum ac minutum. *Id. Brut.* 83. At quid est tam fractum, tam minutum, tam in ipsa concinnitate puerile? [*V. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 225. sq.]

MĪNYAE, arum, m. plur. *Μινύαι*, comites Iasonis in expeditione Argonautica: ita dicti vel quia eorum magna pars ex filiabus Minyae Iolchorum in Thessalia regis orti erant: vel quia ipsius Iasonis mater Clymeni et Minyae filia erat. Ita *Hyg. fab.* 14. *med.* et *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 4, 34., ubi addit et agrum Iolchorum, Minyae nomine dictum, appellationem eam tribuere potuisse. Porro rex Minyas fuit Orchomeni filius, Neptuni nepos. *Ov. Met.* 7, 1. Jamque fretum Minyae Pegasaea puppe secabant. *Lucan.* 6, 385. Minyae gens cognita remis. Adde *Prop.*, *Stat.*, *Sen. Trag.* et *Val. Fl.* saepissime.

MĪNYANTHES, eos, n. *μινυανθὲς*, genus trifolii majore folio. *Plin.* 21, 9, 30. et *ib.* 21, 88.

MĪNYAS, ae, m. V. MINYAE. ℙ *Minyas*, *ădis*, f. est herba quaedam, quam *Hard.* eandem esse putat, ac minyanthem, *h. e.* per breve tempus florens, a *μινύς*, parvus, et *ἄνθος*, flos. *Plin.* 24, 17, 100. Idem (*Pythagoras*) minyada appellat, nomine alio corysidiam, cujus decocto in aqua succo protinus sanari ictus serpentium dicit.

MĪNYĒĬAS, ădis, f. *Μινυηΐας*, patronym. Minyae filia. *Ov. Met.* 4, 1. At non Alcithoe Minyeias Orgia censet Accipienda Dei.

MĪNYĒĬDES rectius quam Mineides, um, f. plur. *Μινυηΐδες*, Minyae filiae in vespertiliones transformatae, quod Bacchi sacra sprevissent. *Ov. Met.* 4, 32. solae Minyeides intus Intempestiva turbantes festa Minerva. Adde *ib.* 425.

MĪNYĒĬUS rectius quam Mineius, a, um, adj. *Μινυήϊος*, ad Minyam pertinens. *Ov. Met.* 4, 389. et adhuc Minyeia proles Urget opus.

*MĪNYEUS, ei et eos, *Μινυεύς*, dicta est olim Orchomenus, Boeotiae urbs, quam tamen in Thessalia ponit *Plin.* 4, 8. In Thessalia autem Orchomenus, Minyeus antea dictus. ℙ *Thucyd.* 4, 76. *Ἐς Ὀρχόμενον, τὸν Μινύειον πρότερον καλούμενον.* V. et *Pausan.* in *Boeot.* 36. *B. A.*

[MĪO, as, a. 1. conspurco, mingo: est ab inus. *μιάω*, unde *μιαίνω*, contamino. *Inscr.* ap. *Zaccaria*, *Marm. Salonit.* p. 10. *n.* 15. Quisquis in hoc vico stercus non posuerit, aut non cacaverit, aut non miaverit, habeat illas (*h. e.* Furias, quae supra inscriptionem sunt sculptae) propitias; si neglexerit, viderit. Si legitima est haec inscriptio, unicum praebet hujus vocis exemplum. *F.*]

MĪRA pro moera. V. MOERA.

MĪRĀBĬLĬĀRĬUS, ii, m. qui mirabilia facit. *August. tract. in Joann.* 13. *f.* Contra istos, ut sic loquar, mirabiliarios cautum me fecit Deus.

MĪRĀBĬLIS, e, adj. *θαυμαστὸς*, admiratione dignus, admirandus. *Cic. Par.* 5, 1. *f.* Nec hoc est tam re, quam dictu inopinatum atque mirabile. *Id. Or.* 2, 46. Ne forte hoc magnum ac mirabile esse videatur. *Hor. Ep.* 1, 6, 23. Hic tibi sit potius, quam tu mirabilis illi. *Nep. Milt.* 5. Mirabili pugnandi cupiditate flagrare. *Ter. Heaut.* 2,

4, 7. vos esse istiusmodi, haud mirabile est. *Cic. Or.* 3, 51. Mirabile est, cum plurimum in faciendo intersit inter doctum et rudem, quam non multum differat in judicando. *Id. Div.* 2, 19. Nam esset mirabile, quomodo id Juppiter toties jaceret. *Ov. Her.* 20, 63. Hac ego compulsus, non est mirabile, forma, Si pignus volui vocis habere tuae. *Id. Pont.* 1, 5, 77. Finge legi, quodque est mirabile, finge placere. *Cic. Att.* 5, 13. Incredibilis multitudo mirabilem in modum mihi Ephesi praesto fuit. *Id. Or.* 2, 18. Quo ista majora ac mirabiliora fecisti, eo me major exspectatio tenet. *Colum.* 6, 36. Mirabilissima soboles. ℙ *Mirabile dictu!* aut *visu!* eleganter a poetis in re mira narranda interseritur. *Virg. G.* 2, 30. Quin et caudicibus sectis (mirabile dictu!) Truditur e sicco radix oleagina ligno. *Liv.* 7, 26. Dictu mirabile! tenuit non solum ales captam semel sedem, sed, etc. Adde *Virg. G.* 3, 275. et *A.* 1, 443. et *ib.* 12, 252. et al., et *Ov. Fast.* 3, 31. ℙ *Mirabile quantum*, mirum quantum. *Sil.* 6, 620. Fabius mirabile quantum Gaudebat.

MĪRĂBĬLĬTAS, atis, f. *θαυμασιότης*, admirabilitas. *Lactant.* 7, 4. Ut apparet ex mirabilitate operum suorum. *Non.* quoque 8, 53. agnoscit, sed comprobat verbis *Cic. Off.* 2, 11., ubi *admirabilitas* habetur.

MĪRĂBĬLĬTER, adv. *θαυμαστῶς*, mirandum in modum, vehementer, magnopere. *Nep. Dion.* 10. Mirabiliter vulgi mutata est voluntas. *Cic. Div.* 54. Quae mirabiliter a Socrate divinata sunt. *Id. Fam.* 4, 13. *med.* Omnes mirabiliter de te et loquuntur, et sentiunt; et *ib.* 13, 16. Mirabiliter cupere; et *ib.* 11, 14. laetari; et *Att.* 10, 4. excruciare. *Plin.* 29, 6, 38. mederi. *Gell.* 2, 23. *f.* Motus animi mirabiliter acres, et illustres. *Cic. Or.* 1, 21. Mirabilius et magnificentius augere atque ornare. [**Att.* 2, 25. Mirabiliter moratus est: *der Mann hat einen wunderlichen Charakter.*]

MĪRĂBUNDUS, a, um, adj. vehementer admirans. *Liv.* 3, 38. Nova res mirabundam plebem convertit, quidnam incidisset, cur, etc. *Id.* 25, 37. Poeni mirabundi, unde tot hostes tam subito exorti forent.

MĪRĂCŬLĂ, ae, f. meretrix deformi facie, et tanquam portentum aliquod, aut monstrum, pavorem videntibus incutiens. *Pl. fr.* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *f.* Diobolares, sceniculae, miraculae. *Varr. ib.* Miraculae a miris, idest monstris. Porro verba *Plauti* sunt de meretricibus, quae ideo *miraculae* dicuntur, quia turpes et obscenae: nam miracula, inquit *Festus*, quae apud nos sunt res admiratione dignae, apud antiquos de rebus turpibus dicebantur. V. MIRIO.

*MĪRĂCŬLŌSE, adv. et

*MĪRĂCŬLŌSUS, a, um, adj. ap. *August. B. A.*

MĪRĂCŬLUM, i, n. *θαῦμα*, quidquid admirationem afferre potest, sive supra naturam sit, sive non, portentum, prodigium. [**abenteuerliche und wunderliche Meinungen.*] *Cic. N. D.* 1, 8. Portenta et miracula philosophorum somniantium. *Liv.* 2, 7. Adjiciunt miracula huic pugnae: silentio proximae noctis ex silva Arsia ingentem editam vocem, etc. *Phaedr.* 1, 11. hic auritulus Clamorem subito totis tollit viribus, Novoque turbat bestias miraculo. *Liv.* 25, 9. *med.* Miraculum magnitudinis: de grandi apro loquitur. *Id.* 25, 8. Minusque, iterum ac saepius id eos audere, miraculo fuit. Sic *Plin.* 7, 1, 1. Quid non miraculo est, cum primum in notitiam venit? *Id.* 9, 8, 8. Esse in miraculo, *h. e.* haberi pro re mira. *Id.* 32, 4, 15. Hoc est majoris miraculi, *h. e.* hoc magis homines admirantur. *Id.* 12, 1, 5. Arbor digna miraculo, *h. e.* quam admiremur. *Id.* 27, 11, 14. Nec quidquam inter herbas majore miraculo aspexi, *h. e.* mirabilius. *Id.* 9, 30, 48. Reliquiae asservatae miraculo. ℙ De miraculis inscriptum est *cap.* 8. *l.* 1. *Valerii Max.* ℙ Septem recensentur miracula, h. e. opera excellentis artificii, et insignis magnificentiae toto orbe celebratissima. Primo loco sunt muri Babylonis, de quibus *Plin.* 6, 26, 30. et *Curt.* 5, 1. secundo templum Dianae Ephesiae, de quo *Plin.* 36, 14, 21. tertio Jovis Olympii simulacrum, opus Phidiae ex ebore et auro, quo nullum (inquit *Val. Max.* 3, 7. *n.* 4. *extr.*) praestantius, aut admirabilius humanae fabricatae sunt manus: quarto Pyramides Aegyptiae, de quibus *Plin.* 36, 12, 17. et *Ammian.* 22, 15. quinto sepulcrum Mausoli, de quo *Id. ib.* 5, 4. *n.* 9. et *Gell.* 10, 18. sexto aeneus Colossus Solis in Rhodo insula, de quo *Plin.* 34, 7, 18. septimo regia Cyri domus, in qua lapides non ferro, sed auro illigatos fuisse tradunt: de qua *Cassiod. Variar.* 7, 15. Alii alia his accensent, labyrinthum Cretae, hortos pensiles Babylonis, muros, turrim Phari, etc. (V. *Cass. l. c.* et *Ampel.* 8.) Inter haec templum quoque Salomonis Hierosolymis enumerat *Sidon. ep.* 4, 18. *in carm.*, sed omnia longe superarunt Urbis Romae miracula, quae *Plin.* describit *c. l.* 36. *c.* 15. et sqq. *Sen. Consol. ad Polyb.* 1. Septem illa miracula, et si qua his multo mirabiliora sequentium annorum exstruxit ambitio, aliquando solo aequata visentur. ℙ Miracula, inquit *Festus*, quae sunt digna admiratione, dicimus: antiqui in rebus turpibus utebantur. *Ov. Met.* 3, 673. in quae miracula, dixit, Verteris? *Hor. Ep.* 2, 2, 108. Somnia, terrores magicos, miracula, sagas, Nocturnos lemures, portentaque Thessala rides? *Arnob.* 5, 174. Vertit Baubo artes, et quam serio non quibat allicere, ludibriorum statuit exhilarare miraculis. ℙ *Mira*, et *miracula*, inquit *Non.* 12, 15., Veteres pro monstris, vel horrendis ponebant. *Lucil. ib.* Miracula ciere. *Virg. G.* 4, 441. de Proteo: Omnia transformat sese in miracula rerum, Ignemque, horribilemque feram, etc.

MĪRANDUS, a, um, part. a *miror: θαυμάσιος*, admiratione dignus, mirabilis. *Cic. Verr.* 2, 5, 27. Opus totum ex saxo in mirandam altitudinem depresso. *Id. Att.* 9, 7. Mirandum in modum concupiscere. *Ov. Met.* 7, 758. mirandi novitate movebere facti. *Gell.* 2, 3. Liber mirandae vetustatis. *Plin.* 30, 13, 39. Vermium ipsorum genera mirandos usus habent. *Stat. Silv.* 1, 3, 20. miranda fides!

MĪRĀTĬO, onis, f. *θαυμασμὸς*, actus mirandi. *Cic. Div.* 2, 22. Causarum ignoratio in re nova mirationem facit.

MĪRĀTOR, oris, m. *θαυμαστὴς*, qui miratur. *Sen. V. B.* 8. Mirator tantum sui. *Plin.* 14, 4, 5. Minime mirator inanium. *Prop.* 2, 10, 9. formae honestae. *Ov. Met.* 4, 640. rerum. *Lucan.* 9, 961. famae. *Mart.* 10, 87. veterum senex avorum. *Lucan.* 9, 807. Magnanimo juveni miratorique Catonis, h. e. imitatori. V. MIROR.

MĪRĀTRIX, icis, f. quae miratur. *Sen. Hipp.* 742. Fama miratrix senioris aevi. *Juven.* 4, 62. Miratrix turba.

MĪRĀTUS, a, um, part. a *miror*. Active. *Caes. B. G.* 1, 32. Ejus rei quae causa esset, miratus, etc. *Virg. G.* 3, 49. Olympiacae miratus praemia palmae, Pascit equos. ℙ Passive. *Juvenc.* 3, 58. Ipse sed inprimis, mirata virginis arte, Attonitus stupuit.

MĪRĔ, adv. *θαυμαστῶς, θαυμαστικῶς*, mirabiliter, mirifice, mirum in modum. *Cic. Att.* 16, 11. Puero municipia mire favent. *Ter. Heaut.* 5, 1, 25. tuus Syrus mire finxit filium. *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 20. Est in ea pictura canis mire factus. *Id.* 25, 12, 91. Chelidonia mire medetur. *Id.* 36, 13, 19. *n.* 3. Id opus invisum mire infestavere. *Sall. in or. Lep. ad pop. R. f.* Secundae res mire sunt vitiis obtentui. *Plin.* 14, 4, 5. Vanitas nota mire in illo fuit; et 29, 3, 12. Mire laudatur; et *ib.* 1, 6. Mire gratus; et 19, 5, 24. tenuis; et 31, 7, 39. similis. *Pers.* 6, 3. opifex, *h. e.* mire et valde peritus. ℙ *Mire quam*, mirum quantum. *Cic. Att.* 1, 11. *f.* Mire quam illius loci cogitatio delectat. Al. leg. *quantum.* [**Orell.* vulg. exhibet, propter analogiam partt. *sane quam.*]

MĪRĬFĪCĒ, adv. idem ac mire. *Cic. Acad.* 4, 2. Delectabantur autem mirifice lectione librorum. *Id. Att.* 6, 3. *f.* Mirifice conturbatum vidi puerum. *Hirt. B. Afr.* 71. Mirifice hostium levis armatura anxium exercitum nostrum atque sollicitum habebat. *Cic. Att.* 2, 19. Mirifice dolere. *Id. N. D.* 1, 21. diligere; et *Att.* 5, 17. *συμφιλοδοξεῖν* gloriae alicujus. *Id. Fam.* 3, 11. laudare; et *ib.* 12, 12. de republica meriti milites. *Plin.* 31, 8, 44. prodesse; et 24, 18, 105. sanguinem sistere.

*MĪRĪFĪCENTĬA, ae, f. admirabilitas. *Chrysolog. Serm.* 63. Mirabilium mirificentiam esse pervidemus. *B. A.*

MĪRĪFĪCO, as, a. 1. *θαυματοποιῶ*, mirabilem facio, miris laudibus extollo. *Pl. Amph.* 2, 2, 46. Quamque adeo cives Thebani modo miro mirificant. Ita quidam lexicographi, verum plerique MSS. et edd. habent *Thebani vero rumificant probam.* At *Non.* 2, 478. *rumiferant.*

MĪRĪFĪCUS, a, um, adj. *θαυμάσιος*, admirationem faciens, mirus, mirabilis, mirandus. *Caes. B. C.* 3, 112. Turris magna altitudine, mirificis operibus exstructa. *Petr. Sat.* 21. Gustatione mirifice initiati. *Hirt. B. Afr.* 40. Gallorum corpora mirifica specie, amplitudineque. *Cic. Att.* 1, 16. Mirificae pugnae; et *ib.* 1, 14. *med.* Convicium mirificum alicui facere. *Id. Fam.* 3, 11. *med.* Mirificam voluptatem capere. *Id. Sen.* 4. *f.* Mirificos fructus afferre. *Id. Att.* 14, 13. *med.* Mirificas gratias agere alicui. *Id. Fam.* 14, 3. Mirifico studio et officio esse in aliquem; et *ib.* 1, 9. *med.* Mirificus consensus senatus; et *ib.* 15, 10. animus erga quempiam; et *Att.* 4, 11. Dionysius, homo mirificus, *h. e.* vir optimus et doctissimus, ut eum *Atticus ep.* 7, 7. appellat. *Cic. ad Brut.* 1, 3. Pueri mirifica indoles virtutis. *Ov. Pont.* 4, 13, 5. Non quia mirifica est *(structura carminis)*, sed quod nec publica certe. *Gell.* 6, 15. Homo in doctrinis mirificus. *Ter. Phorm.* 5, 6, 32. Mirificissimum facinus. *August. C. D.* 18, 42. Alexandri mirificentissima potentia.

MĪRĬO, onis, m. *Accius* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. *f.* personas distortas, oribus deformes, miriones dici ait: a *miris*, id est monstris. V. MIRACULA. ℙ A *mirando* ducit etiam *Tert. Praescr.* 3., ubi ait: Solent quidem isti miriones etiam de quibusdam personis ab haeresi captis, aedificari in ruinam, *h. e.* isti, qui mirantur, esse haereses, et stupent, adeo valere adversus Catholicam veritatem.

MIRMILLO et Murmillo, onis, m. genus gladiatoris, qui cum Threce, et retiario committebatur. Prodibat autem galea, brevi tunica, et magno scuto tectus, cum sica in dextra, ut videre est Astyanactem ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 165, 1., in summa vero galea piscis effigiem habebat, qui *mormyrus*, *μόρμυρος* et *μορμυρίων* dicitur; unde *mirmillo* quibusdam factum videtur. Alii rectius a Myrmidonibus ducunt, Achillis militibus (quos immerito ridet *Lips. Saturn.* 2, 10.); vel a *μυρμῆξ*, seu *μύρμος*, formica, quia propter gravem armaturam non incedere, sed formicarum more repere potius videretur. *Cic. Phil.* 3, 12. Ille autem ex mirmillone dux, ex gladiatore imperator quas fecit strages, ubicumque posuit vestigia? *Id. ib.* 6, 5. Tantum sibi sumpsit, quia Mylasis mirmillo Threcem jugulavit, familiarem suum. *Juven.* 8, 200. nec mirmillonis in armis, Nec clypeo Gracchum pugnantem, falce supina, Nec galea frontem abscondit. *Cic. Dom.* 10. Patremfamilias, quod Threcem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat, canibus objecit. *Ammian.* 23, 6. *f.* de Persis: Pedites in speciem mirmillonum contecti, jussa faciunt, ut calones. *Id.* 16, 12. *f.* Vulneribus declinandis intentus, seque in modum mirmillonis operiens, *h. e.* subsidens, et scuto se tegens, ut facere mos fuit mirmilloni pugnanti. *Inscr.* ap. *Grut.* 334, 3. M. Ulpius Felix mirmillo veteranus. Adde aliam ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 12., quae pertinet ad ann. a Chr. n. CLXXVII., ubi inter varia gladiatorum genera *Mur. Vet.*, h. e. murmillo veteranus, quinquies legitur: et aliam in *Giorn. Arcad.* T. 28. p. 351. ubi *doctor Murm.* Alia mendosa ap. *Mur.* 2019, 6. emendata ap. *De-Lama Guida al Mus. Parm.* p. 106. A. Postumius Acoemetus doctor mirmillonum. ℙ Dicebatur etiam *Gallus* ab armorum genere. *Festus.* Retiario pugnanti adversus mirmillonem cantatur: *Non te peto, piscem peto, quid me fugis Galle?* Quia mirmillonicum genus armaturae Gallicum est, ipsique mirmillones ante Galli appellabantur, in quorum galeis piscis effigies inerat. Haec *Festus.* [*Multis hunc locum emendavit *F.*]

MIRMILLŌNĪCUS, a, um, adj. ad mirmillones pertinens. V. v. praec.

MĪRO, as, a. 1. idem quod miror. *Varr.* ap. *Non.* 7, 105. Hospes, quid miras nummo curare Serapim? *Id. ib.* Aut ambos mira, aut noli mirare de eodem. *Pompon. ib.* 56. Si studium mirabis diu.

[MIROBRĪGENSIS, e, adj. ad Mirobrigam pertinens. Duplex autem fuit hujus nominis urbs, una Hispaniae Baeticae, quae nunc *Capilla*, altera Lusitaniae. *Plin.* 4, 22, 35. Mirobrigenses, qui Celtici cognominantur. *F.*]

MĪROR, aris, atus sum, dep. 1. [*Primum intransitive ponitur de iis, qui animo, cogitatione aliquid novum, incognitum, inexspectatum contemplantur: nostr. *sich wundern, erstaunen, nicht begreifen können, befremdlich finden*: hinc ab initio collocavimus ista: *Cic. Div.* 2, 24. Mirari se ajebat, quod non rideret haruspex, haruspicem cum vidisset; et *ib.* 1, 7. Mirari licet, quae sint animadversa a medicis herbarum genera, quae radicum ad morbum bestiarum, ad vulnera, *(man muss erstaunen)*; et *Div. Verr.* 1. Si quis forte miratur, me ad accusandum descendere. *Suet. Claud.* 27. Quo magis miror fuisse, qui traderent, fraude a Sejano necatum. Hic elegans notanda dicendi ratio *miror si*, qua negamus, non putamus id fieri posse: nostr. *es sollte mich Wunder nehmen, wenn.* *Cic. Amic.* 15. Miror, in illa superbia, et importunitate, si quemquam amicum habere potuit. *Pl. Ps.* 1, 5, 27. Idne tu miraris, si patrissat filius? Adde *Curt.* 8, 7. Miraris si liberi homines superbiam tuam ferre non possumus. *Calpur. Fl. Decl.* 14. Mirabor si quis tantum sceleris auderet. *Quint. Decl.* 262. p. 490. Sed miror, si in hac civitate diligentissima juris, ulla lex contra alteram scripta est: aut hoc prudentissimi constitutores juris non viderunt. — Jam sequi poterant ea, in quibus Noster verbo *miror* similem vim verbi *ignoro* vindicaverat, quia ipsum *mirari* ex quadam ignorantia nasceretur. *Cic. Att.* 1, 14. Ne miraretur, cur idem iterum facerem. *Pl. Amph. prol.* 86. Mirari nolim vos, quapropter Juppiter Nunc histriones curet. *Id. Aul. prol.* 1. Ne quis miretur, qui sim, paucis eloquar. *Ter. Eun.* 2, 2, 59. video, herilem filium huc advenire: Miror, quid ex Piraeeo abierit: nam ibi custos publice est nunc. *Cic. Rosc. Am.* 1. Credo, vos mirari, quid causae sit, quod, etc. *Id. Or.* 3. Mirabuntur, quid haec pertineant ad ea, quae quaerimus. *Id. Off.* 2, 16. Miror, quid in mentem venerit Theophrasto. *Id. Verr.* 2, 2, 54. Ne miremini, qua ratione hic tantum potuerit; et *N. D.* 1, 34. Satis mirari non possum, unde ad istas opiniones ille venerit. ℙ Transitive, sq. Accus. etc., est rem aliquam intuens, audiensve suspicio, admiror, demiror, admiratione afficior, obstupesco, *θαυμάζω.*] *Virg. G.* 4, 362. domum mirans genitricis, et humida regna. *Cic. Att.* 10, 5. Mirari satis hominis negligentiam non queo.

Id. Or. 2, 14. Illud jam mirari desino, quod ante mirabar, hunc, cum haec nesciret, in dicendo posse tantum. *Hor. Od.* 2, 13, 30. Utrumque sacro digna silentio Mirantur umbrae dicere, *h. e.* mirantur dicentem. *Cic. Har. resp.* 22. Hunc ego non miror: quid enim faciat aliud? illos homines sapientissimos miror, primum quod clarum hominem violari patiuntur, deinde quod existimant, etc. ℙ Est etiam cupide intueri, magni aestimare, amare, delectari. *Sall. Cat.* 11. Signa, tabulas pictas, vasa caelata mirari: ea privatim et publice rapere. *Hor. Ep.* 1, 6, 18. cum gemmis Tyrios mirare colores; et *ib.* 1, 47. Stulte mirari, et optare aliquid. *Cic. Verr.* 2, 4, 56. Nimium forsitan haec illi mirantur atque efferunt. [*V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 5, 81.] ℙ Item probare, et imitari studere. *Virg. A.* 8, 516. tua cernere facta Assuescat, primis et te miretur ab annis. *Val. Fl.* 1, 268. te parvus lituos et bella loquentem Miretur. *Ov. Her.* 2, 77. Quod solum excusat, solum miraris in illo. *Stat. Silv.* 5, 2, 75. aequaevo cedere fratri, Mirarique patrem. ℙ *Res digna miratu*, h. e. contemplatione. *Sen. ep.* 94. *med.* Defectus solis et lunae: alia deinceps digna miratu. ℙ *Mirari se*, est sibi placere. *Catull.* 22, 17. Tam gaudet in se, tamque se ipse miratur. *Mart.* 13, 2. qui se mirantur, in illos Virus habe: nos haec novimus esse nihil. [**Id. Spect.* 5, 3. Nec se miretur, Caesar, longaeva vetustas.] ℙ Cum genitivo per ellipsin. *Virg. A.* 11, 126. Justitiaene prius mirer, belline laborum? *h. e.* causa justitiae, etc. [*Cf. *Ruddim.* 2, 119. 121. 169.] V. in LĔVO. ℙ Pro cupiditatibus duci, *Hor. Ep.* 1, 6, 9. Qui timet his adversa, fere miratur eodem Quo cupiens pacto. ℙ Pro intueri simpliciter. *Trebell. Gall.* 9. Uniuscujusque vultum mira inhiatione mirantes. ℙ Poetice tribuitur et brutis, et rebus inanimis. *Virg. G.* 2, 81. Exiit in coelum ramis felicibus arbos, Miraturque novas frondes, et non sua poma. ℙ Part. *Miraturus* ap. *Ov. Met.* 7, 370. Miraturus erat nasci potuisse columbam. *Mirandus.* V. s. l.

*MIRTYLI, orum, opp. Lusitaniae, hodie *Mertola* dictum. *Mela* 3, 1. *med.* ℙ *Myrtilis* est *Plin.* 4, 21. (al. 22.) et *Anton. Itin. B. A.*

MIRUS, a, um, adj. *θαυμαστὸς, θαυμάσιος*, admiratione dignus. Docet *Fest.* et *Non.* 12, 15. mira, et miracula veteres dixisse prodigia, monstra, portenta, res deformes et horribiles aspectu. V. MIRACULUM. *Caes. B. G.* 1, 34. Sibi mirum videri, quid in sua Gallia populo R. negotii esset. *Pl. Ps.* 1, 5, 97. Mirum et magnum facinus. *Id. Amph.* 5, 1, 53. Nimia mira memoras! et *ib.* 5. Tanta mira in aedibus sunt facta. *Id. Men.* 2, 3, 11. Animule mi, mihi mira videntur, Hic te stare foris, fores cui pateant. *Ov. Fast.* 3, 503. Nec, quod nos uris, mirum facis: ortus in igne Diceris. *Cic. Fam.* 2, 11. Mirum me desiderium tenet urbis; et *ib.* De pantheris agitur mandato meo diligenter: sed mira paucitas est. *Vell.* 2, 115. Mira pugnandi scientia. *Caes. B. G.* 1, 41. Hac oratione habita, mirum in modum conversae sunt hominum mentes. *Ter. Hec.* 1, 2, 104. Miris modis odisse aliquem. ℙ *Mira fides!* V. FIDES. ℙ *Mirum quam*, aut *quantum*, *θαυμαστὸν ὅσον*, mirabile est, quantum, mirum in modum: ut immane quantum, nimium quantum. *Cic. Att.* 15, 40. Mirum quam inimicus ibat, ut ego objurgarem. *Tac. A.* 15, 54. Sed mirum, quam inter diversi generis, ordinis, aetatis, sexus, etc. *Liv.* 2, 1. *extr.* Id, mirum quantum profuit ad concordiam civitatis. ℙ *Mirum ut*, mirum quam. *Tac. H.* 1, 79. Mirum dictu, ut sit omnis Sarmatarum virtus velut extra ipsos. *Plin. ep.* 1, 6. Mirum est, ut animus agitatione motuque corporis excitetur. ℙ *Mirum ni*, et *nisi*, est affirmantis, et significat sine dubio: h. e. mira res est, nisi hoc, quod dico, fit. *Ter. Andr.* 3, 4, 19. ubi nunc est ipsus? *Da.* mirum, ni domi est. Sic *Pl. Capt.* 4, 2, 43. Eugepae! edictiones aedilicias hic habet quidem: Mirumque adeo est, ni hunc fecere sibi Aetoli agoranomum. Sic *Amph.* 1, 1, 127. Mira sunt, nisi invitavit sese in coena plusculum; et *ib.* 163. Mirum, nisi hic me quasi muraenam exossare cogitat; et *Poen.* 4, 2, 17. Omnia edepol mira sunt, nisi herus hunc heredem facit. ℙ *Id. Men.* 5, 7, 56. Socer, et medicus me insanire ajebant: quid sit, mira sunt, *h. e.* miror, quid hoc sit. ℙ *Mirum ni*, aut *quin* aliquando ironiam continet, et est stomachantis, seu indignantis. *Naev.* ap. *Cic. Or.* 2, 69. Quid ploras pater? mirum, ni cantem: condemnatus sum; et *Pl. Trin.* 4, 2, 125. Mirum, quin ab avo ejus, aut proavo acciperem, qui sunt mortui. Adde 2, 4, 94. et *Most.* 2, 2, 62. ℙ *Quid mirum?* quid est quod miremur? *Ov. A. Am.* 3, 110. Si fuit Andromache tunicas induta valentes, Quid mirum? duri militis uxor erat. *Hor. Od.* 2, 13, 33. Quid mirum? ubi illis carminibus stupens, etc. ℙ Comp. *Mirior* est vetustiorum. *Titin.* ap. *Fest.* Mirior inquam tibi videor. *Varr.* ap. *Non.* 2, 515. Numquid enim hoc mirius?

MIS, antiquus genitivus poeticus pro *mei*. Refertur a *Quint.* 8, 3. *med.* inter illa, quae parce usurpata aspergunt vetustatis inimitabilem arti auctoritatem. V. OLLUS. *Enn.* ap. *Prisc.* 13, 955. Ingens cura mis cum concordibus aequiparare. *Cura mis*, dactylus est extrito *s*. Alii leg. *mis est concordibus:* alii vero rectius leg. *Cura ingens mis cum concordibus;* ita ut *mis* scriptum fuerit pro *miis*. V. MIUS. Addi solent duo loca *Pl. Capt.* 3, 5, 107. et *Trin.* 4, 1, 3. sed dubia utrobique lectione. *Quint. l. c.* ita loquitur, quasi etiam *Virgil.* hac voce usus sit, quae tamen nunc ap. *eund.* non legitur.

*MISAGĒNES, filius Masinissae. *Liv.* 42, 29. 62. sq. *B. A.*

[MISARGYRĬDES, ae, m. ita per antiphrasin vocat joculariter danistam *Pl. Most.* 3, 1, 41. *Thran.* Salvere jubeo te, Misargyrides, bene. *Dan.* Salve et tu: quid de argento? *Thran.* abi sis, belua. Est autem a *μῖσος*, odium, et *ἄργυρος*, argentum.

MISCELLĀNĔUS, a, um, adj. *παμμιγὴς*, ex variis dissimilibusque rebus conflatus. *Appul. Met.* 3. *in.* Magistratibus, eorumque ministris, et turbae miscellaneae cuncta completa, *h. e.* omnis ordinis, aetatis, sexus. ℙ *Miscellanea, orum*, ludi, in quibus nullum certum genus spectaculi exhibetur, sed varia promiscue, et sine ordine: quos *miscellos* appellat *Suet. Cal.* 20. *Juven.* 11, 19. Et quadringentis nummis condire gulosum Fictile: sic veniunt ad miscellanea ludi, *h. e.* ludii facti veniunt in arenam in ludis miscellis. *Vet. Schol.* interpretatur *miscellanea* cibum gladiatorum, quia hi omnia, inquit, quae apponuntur eis, miscent, et sic manducant. Hac ratione tota *Juvenalis* sententia congruentior videtur. Dicit enim, parari cibos infinito sumptu, quo patrimonia una paene mensa comeduntur: deinde supervenientem inopiam cogere, vilioribus cibis nutriri, cujusmodi in ludo gladiatoribus praebebantur. ℙ *Miscellanea Ptolemaei*, quam memorat *Tert. adv. Valent.* 12., videtur fuisse opus alicujus scriptoris ex variis aliorum scriptis compositum.

MISCELLĬONES appellantur, qui non certae sunt sententiae, sed variorum mixtorumque judiciorum. *Fest.*

MISCELLUS, a, um, adj. mixtus, varius, promiscuus. *Cato R. R.* 23. Uvas miscellas ad vinum praeliganeum, quod operarii bibant, ubi tempus erit, legito. *Id. ib.* 6. *extr.* et *Plin.* 14, 4, 5. Ceterae vites, miscellae maxime, in quemvis agrum conveniunt. *Varr. R. R.* 1, 54. Uva praecox, et miscella, quam vocant nigram, multo ante coquitur: quo prior legenda. *Uva miscella* his locis videtur esse, quae legendi tempore non tota nigra est, sed albedinis retinet aliquid, et cruditatis. *Id. ib.* 3, 7. de columbis: Ex his duabus stirpibus fit miscellum tertium genus fructus causa, *h. e.* ex agresti genere, et domestico. *Suet. Cal.* 20. Edidit in Sicilia astycos ludos, et in Gallia miscellos. V. MISCELLANĔUS. *Gell. praef.* Variam, et miscellam, et quasi confusaneam doctrinam conquisiverant. ℙ *Lex Julia miscella*, quam memorat *Justin.* in *Authent. de nupt.* 43. dicta est, non a *Julio Miscello*, qui eam tulerit, (neque enim *Miscellus* cogn. R. est) sed a varietate plurium rerum ac personarum, quas complectebatur. ℙ *Aes miscellum* ap. *Sicul. Fl. de condit. agror.* p. 23. *Goes.* est tabula aenea, in qua descripta erant nomina militum emeritorum, quibus agri ab imperatore assignabantur, et mixtim etiam eorum, qui postea in locum defunctorum successerant.

MISCĔO, es, miscui, mistum et mixtum, a. 2. *μίγνυμι*, confundo, tempero, permisceo, admisceo. *Pl. Ps.* 1, 1, 61. Dulce amarumque una nunc misces mihi. *Phaedr.* 1, 14. Miscere toxicum antidoto. *Hor. Sat.* 2, 4, 24. forti mella Falerno; et *ib.* 2, 73. elixa assis; et *ib.* 4, 55. vina Surrentina faece Falerna. *Colum.* 6, 4. largo sale pabula. *Ov. Her.* 16, 198. aquas nectare. *Id. Met.* 4, 140. fletum cruori. *Colum.* 7, 5. *med.* ad faecem et amurcam portione aequa detritum album helleborum. *Lucr.* 2, 804. Inter caeruleum virides miscere smaragdos. *Ov. Pont.* 1, 9, 20. Cumque meis lacrimis miscuit usque suas. *Id. Met.* 13, 549. postquam cum luctu miscuit iram. *Virg. A.* 12, 714. sors et virtus miscentur in unum. *Liv.* 30, 34. Pavidos fuga et vulneribus milites in integram aciem miscere. *Ov. Met.* 4, 307. Et tua cum duris venatibus otia misce. *Id. Trist.* 1, 3, 80. Miscuit haec lacrimis tristia dicta suis. *Id. Fast.* 6, 463. interdum miscentur tristia laetis. ℙ Pertinet aliquando ad amplexus, et *συνουσίαν*. *Cic. Div.* 1, 30. Cum matre corpus miscere. *Ov. Met.* 13, 867. sic se tibi misceat. *Appul. Met.* 9. Fullonis uxor cum illo juvene miscebatur in Venerem. ℙ Et ad connubia. *Liv.* 1, 9. Miscere sanguinem, et genus. ℙ Interdum *misceri*, est convenire, congregari. *Virg. G.* 4, 75. de apib.: Et circa regem, atque ipsa ad praetoria densae Miscentur. Adde *ib.* 311. ℙ Post invectum morem miscendi aquam vino, quia merum capiti inimicum senserant, qui primi ejus usum invenerunt, *miscere* pro bibendum praebere usurpari coeptum, licet minime dilutum vinum detur. *Cic. Fin.* 2, 5. *extr.* Qui alteri misceat mulsum, ipse non sitiens. *Ov. Amor.* 1, 4, 29. Quod tibi miscuerit, sapias, bibat ipse, jubeto. *Mart.* 3, 49. Vejentana mihi misces, tu Massica potas. *Ov. Met.* 1, 147. Lurida terribiles miscent aconita novercae; et *ib.* 10, 160. Miscere pocula alicui. *Mart.* 6, 78. Misceri sibi protinus deunces, Sed crebros, jubet. ℙ *Miscere manus, proelia*, est conserere. *Prop.* 2, 20, 66. Cum Mavors dubias miscet utrinque manus. *Id.* 4, 1, 28. Miscebant usta proelia dura sude. Adde *Virg. G.* 2, 282. et *ib.* 3, 220. etc. Sic *vulnera miscere* ap. *eund. A.* 12, 720. de his, qui pugnando se mutuis vulneribus conficiunt. ℙ Saepe significat perturbare, confundere, permiscere. *Virg. A.* 1, 137. Jam coelum terramque meo sine numine, venti, Miscere, et tantas audetis tollere moles; et *ib.* 128. magno misceri murmure pontus. *Id. ib.* 9, 714. Miscent se maria, et nigrae attolluntur arenae; et *ib.* 1, 194. tum vulgus, et omnem Miscet agens telis nemora inter frondea turbam, *h. e.* agmen cervorum disjicit. ℙ Translate. *Cic. Leg.* 3, 9. Omnia infima summis paria fecit, turbavit, miscuit. *Id. Or.* 1, 51. *med.* Animorum motus judicibus aut populo dicendo miscere atque agitare. *Id. Agr.* 2, 33. Malis concionibus, turbulentis senatusconsultis, iniquis imperiis miscere rempublicam. *Vell.* 2, 74. Omnia armis, tumultuque miscebat. *Phaedr.* 1, 2. Procax libertas civitatem miscuit. *Virg. A.* 2, 486. At domus interior gemitu, miseroque tumultu Miscetur; et *ib.* 12, 805. luctu miscere hymenaeos; et *ib.* 217. vario misceri pectora motu. ℙ Pro moliri, ciere, agitare, commovere. *Virg. A.* 4, 209. caecique in nubibus ignes Terrificant animos, et inania murmura miscent. *Id. ib.* 2, 329. victorque Sinon incendia miscet Insultans. *Tac. A.* 1, 16. Miscere coetus. ℙ Translate. *Cic. Har. resp.* 22. Eas habet conciones, ea miscet ac turbat, ut, etc. *Nep. Paus.* 1. Qua victoria elatus plurima miscere coepit, etc. *Ter. Heaut.* 4, 5, 35. Ita tu istaec tua misceto, ne me admisceas. *Cic. Cat.* 4, 3. Ego magnum in republica versari furorem, et nova quaedam misceri et concitari mala, jampridem videbam. *Tac. H.* 4, 68. *extr.* Miscere seditiones. ℙ *Mare coelo miscere*, proverbiali locutione dicitur de iis, qui nihil non conantur, ac turbant, fremunt, indignantur, exclamant, ut quippiam obtineant: *τῇ γῇ τὸν οὐρανὸν ἀναμεμίχθαι. Liv.* 4, 3. Quid tandem est, cur coelum ac terras misceant? *Juven.* 2, 25. quis coelum terris non misceat, et mare coelo, Si fur displiceat Verri, homicida Miloni? *h. e.* non vehementer stomachetur, et exclamet. *Id.* 6, 282. clames licet, et mare coelo Confundas, homo sum. ℙ *Miscere se*, se immittere. *Virg. A.* 1, 443. Infert se septus nebula (mirabile dictu!) Per medios, miscetque viris, neque cernitur ulli. Translate. *Liv.* 39, 37. Cum concilii nostri eam civitatem fecerimus, nobisque miscuerimus. *Vell.* 2, 86. Miscere se partibus alicujus. *Callistr. Dig.* 27, 1, 17. *f.* administrationi. *Papin. ib.* 26, 7, 38. *med.* negotiis. *Ulp. ib.* 29, 2, 42. *f.* paternae hereditati. ℙ *Miscere curas cum aliquo*, partiri, communicare. *Sen. ep.* 3. Cum amico omnes curas, omnes cogitationes tuas misce. ℙ Part. *Miscens* ap. *Phaedr.* 1, 28. Hosti dolorem damno miscens sanguinis. *Mixturus* ap. *Lucan.* 7, 814. rogus ossibus astra Mixturus. *Miscendus* ap. *Ov. Met.* 12, 321. miscendaque, dixit, Cum Styge vina bibas.

*MISCILLUS, a, um, adj. i. q. miscellus. *Mart. Capell.* 9. *med.* p. 309. *Grot.* Miscilla sacrae dum feruntur curiae. *B. A.*

[MISCĬPŪLO, as, n. 1. idem ac poppyzo. *Gloss. Philox.* Miscipulat, *ποππύζει. F.*]

*MISCIX, i. q. miscellio, *h. e.* inconstans, homo incertae sententiae. *Petr.* 45. ed. *Anton.* Al. leg. *mittix*, alii *mixias*, alii aliter. *B. A.*

MISELLUS, a, um, adj. dimin. miseri. *Cic. Att.* 3, 23. *f.* Meum Ciceronem, cui nihil misello relinquo praeter invidiam et ignominiam nominis mei, tuere quoad poteris. *Id. Fam.* 14, 4. Illius misellae et matrimonio et famae serviendum est. *Catull.* 3, 16. O factum male! o miselle passer! *Pl. Rud.* 2, 6, 65. redactus sum usque ad hanc unam tuniculam, Et ad hoc misellum pallium. *Lucr.* 4, 1089. Misella spes. ℙ *Misellos* appellabant defunctos. *Tert. Testim. anim.* 4. Cum alicujus defuncti recordaris, misellum vocas eum. *Petr. fragm. Trag.* 65. *Burm.* Sacrum novendiale servo suo misello faciebat. Sic *Inscrt.* ap. *Grut.* 715, 4. D. M. et memoriae miserrimorum, etc.

MISĒNĀTES, ium, m. plur. Miseni incolae. *Veg. Mil.* 4, 31. et *Inscrt.* ap. *Grut.* 521, 5. Misenatium classis.

MISĒNENSIS, e, adj. ad Misenum pertinens, ut Misenensis villa, *Phaedr.* 2, 5. Misenensis classis, *Tac. H.* 3, 57.

MISĒNUS, i, m. *Μισηνὸς*, mons et promont. Campaniae, ubi Misenum urbs a Miseno filio Aeoli, Aeneae tubicine, ibi sepulto. *Virg. A.* 6, 232. et sqq. et *Sil.* 12, 155. ℙ Neutr. gen. *Festus:* Misenum promontorium a Miseno tubicine Aeneae ibi sepulto est appellatum. ℙ **Promontorium Miseni* audit *Liv.* 24, 14. *B. A.*

MĪSER, a, um, adj. *ἄθλιος, δύστηνος, τάλας*, ae-

rumnosus, infelix, afflictus, calamitosus. *Varr. L. L.* 4, 17. ducit a *minus*, cui cum opus est, minus nullo est. [*Prob. *Doederl.* 3, 117.] Alii a Graeco derivant. [*Ita *Kärch.* a *αμνγερός — μογερός.*] *Cic. Part.* 17. Nihil est tam miserabile, quam ex beato miser. *Id. Fam.* 14, 7. et *Pl. Cist.* 2, 2, 2. Miserrimum habere aliquem, *h. e.* affligere, vexare, miserrimum reddere. [*L. Verus* ap. *Front. ad Verum Imp.* (ed. *A. Maio*) *ep.* 2. Curae me dies noctesque miserrimum habuere. *F.*] *Cic. Planc.* 34. Miseris et laborantibus nihil negare possumus. *Id. Quint.* 30. Miser, atque infelix. *Id. Par.* 2, 1. Aerumnosus, infelix, miser. *Id. Tusc.* 4, 38. Miser, afflictus, aerumnosus, calamitosus. *Ter. Eun.* 3, 2, 33. Servus domini pauperis miserique. *Pl. Bacch.* 5, 1, 20. Homo miser, et infortunatus. *Cic. Cluent.* 3. Fortunae miserae atque jactatae alicujus portum ac perfugium esse. [**Hirt. B. G.* 8, 34. Miserrimaque Alesiae memoria solliciti.] *Cic. Phil.* 11, 4. O multo miserior Dolabella, quam ille, quem tu miserrimum esse voluisti. *Pl. Mil.* 4, 2, 76. quid illam miseram animi excrucias? *Id. Truc.* 2, 7, 36. Animo hercle homo suo est miser. *Id. Epid.* 4, 1, 1. et *Lucr.* 3, 110. Miserum esse ex animo. ℙ [**Miser* interdum est *nimius* cum notione ingrati, molestiam, commiserationem vel contemtum procreandi. *Virg. A.* 5, 655. At matres, primo ancipites, oculisque malignis Ambiguae, spectare rates, miserum inter amorem Praesentis terrae, fatisque vocantia regna. *Hor. Sat.* 2, 2, 66. atque In neutram partem cultus miser: ubi *Heindf.* laud. *ib.* 1, 3, 135. Miser — rumperis et latras. *Juv.* 14, 64. miser trepidas, ne — foeda — Atria displiceant oculis venientis amici. V. similem usum v. *misere* in h. v.] ℙ Eleganter sermoni interseritur. *Ter. Andr.* 5, 2, 10. anne est intus Pamphilus? crucior, miser. *Lucr.* 4, 1172. foribus, miser, oscula figit. *Pl. Capt.* 1, 2, 32. Ossa atque pellis sum, misera, macritudine. ℙ Dolentis et querentis exclamationes sunt ap. *Ter. Ad.* 3, 1, 4. Miseram me! neminem habeo: solae sumus; et 3, 2, 3. Vae misero mihi! et 3, 2, 12. Me miserum! vix sum compos animi; et *Phorm.* 1, 4, 10. Eheu me miserum! *Virg. A.* 6, 20. tum pendere poenas Cecropidae jussi (miserum!) septena quotannis Corpora. [*Pertinent huc et ista, in quibus est quoddam epiphonema. *Lucan.* 4, 382. Heu miseri, qui bella gerunt: ubi *Cort.* laudat *Sedul.* 1, 226. Heu miseri, qui vana colunt, qui corde sinistro etc.] ℙ Speciatim pro aegroto sumitur. *Petr. Sat.* 129. Homini misero non invideo medicinam. *Pl. Poen.* 5, 2, 43. miseram esse praedicat buccam sibi: Fortasse medicos nos esse arbitrarier. *Id. Truc.* 2, 6, 39. Quo nunc etiam morbo misera sum. *Veg. Vet.* 3, 18. Interdum jumentis misera fit coxa. *Ter. Eun.* 5, 2, 7. miserrimus Fui fugitando, ne quis me cognosceret, *h. e.* fatigatus, languidus, lassus, ut et *Donat.* exponit. ℙ [*Pro capitis damnato. *Liv.* 39, 43. Unum ex illis miseris attrahi jussum, securi percussisse; *paulo post:* mactatam victimam humanam.] ℙ *Hic annotanda erat vocis vis, qua pro scelesto et perdito, praesertim in convicio, dicitur. *Ter. Eun.* 3, 1, 28. Hominem perditum miserumque! *Id. ib.* 5, 5, 11. Eam iste vitiavit miser. Conveniunt Graeca *δύστηνος* et *κακοδαίμων. Soph. Electr.* 124. *Ὦ παῖ παῖ δυστανοτάτας Ἠλέκτρα ματρός:* ubi V. *Schol. Theocr. Idyl.* 15, 31. *Δυστανε, τί μεν τὸ χειρώνιον ἄρδεις;* Convenit etiam Gallicum *malheureux.* Haec *Ruhnk. B. A.* ℙ *Misera res*, quae miseros facit. *Cic. Fin.* 5, 28. *med.* Bonum liberi, misera orbitas: bonum patria, miserum exsilium. *Id. Rosc. Am.* 28. O Dii immortales! rem miseram et calamitosam! *Id. Cat.* 4, 6. Mihi videntur haec misera atque miseranda. *Id. fragm. pro Corn. majest. reo* ap. *Ascon.* Spectaculum miserum ac funestum. *Id. ad Pompej.* 2. *post ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* Supplicia miserrima, et crudelissima perferre. *Hor. Sat.* 1, 4, 26. Misera ambitione laborare. *Val. Fl.* 6, 418. Misera pestis. *Lucr.* 3, 1065. Miserae curae. *Cic. Att.* 8, 11. *med.* Nihil potest fieri miserius, nihil perditius, nihil foedius. *Hirt. B. G.* 8, 7. *med.* Ne miseriore ac duriore conditione cum toto exercitu decertare cogerentur. *Cic. Att.* 3, 7. *f.* Id est maximum, et miserrimum mearum omnium miseriarum. [**Plin.* 33, 3. Nemo e spectatore spectaculum factus, miseras voluptates unco et ignibus expiavit: ubi *miserae voluptates* sunt, quae ipsis verterunt in miseriam. Cf. *Heindf.* ad *Hor. Sat.* 1, 6, 129.] ℙ Interdum miser de innocente dicitur, et qui sine sua culpa infelix est, ut adnotavit *Ascon.* ad illud *Cic. Verr.* 2, 1, 15. *f.* Ille miser cum esset, tum proditione istius nefaria, tum improbo ejusdem testimonio, tum istius flagitiorum invidia conflagravit. *Id. Cat.* 2, 7. Et erunt, qui illum, si hoc fecerit, non improbum, sed miserum, me non diligentissimum consulem, sed crudelissimum tyrannum existimari velint. *Id. Phil.* 11, 4. Dolores Trebonius pertulit magnos: multi ex morbi gravitate majores: quos tamen non miseros, sed laboriosos dicere solemus. ℙ Cum genitivo. *Plin. Pan.* 58. *med.* Miseros ambitionis, qui ita consules semper, ut semper principes erant! *Stat. Th.* 4, 403. Ah miseri morum! [*Adde *Hor. Sat.* 2, 2, 66. atque In neutram partem cultus miser: ubi *Heindf.* praeter locos a *Forc.* laudatos comp. *Eurip. Hecub.* 651. *Herm. Τί δ', ὦ ταλαινα σῆς κακογλώσσου βοῆς; Ὡς οὔποθ' ἥδει λυπρά σου κηρύγματα.* Poterat hic conferri etiam *Pl. Mil.* 3, 1, 204. cupiet miser, Qui, nisi adulterio, studiosus rei nullae aliae est, improbus: ubi *miser* pro adv. *misere* positum est.] ℙ Tribuitur et rebus inanimis. *Pall.* 9, 2. Si terra exilis in vinea est, et vinea ipsa miserior. *Id.* 2, 13. Locus, qui misera virgulta produxerit, *h. e.* male provenientia, retorrida, infelicia. Sic *Virg. Ecl.* 3, 27. Stridenti miserum stipula disperdere carmen, *h. e.* incomptum, male natum. *Cels.* 5, 26. *n.* 34. *extr.* Miserum, sed unicum remedium est, membrum, quod paulatim emoritur, abscindere. ℙ [Sup. *Miserissimus* in *Inscrt.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 177, 10. Aurelius Silvius centurio deputatus miserissimus conjugi. Hanc tamen inter spurias idem recenset. *F.*] ℙ [*Confund. *miser* et *ferus.* V. *Burm.* ad *Vell.* 2, 87, 1.]

MISĔRABĬLIS, e, adj. *ἐλεεινὸς*, miserationem movens, miseratione dignus, miserandus. *Ov. Ib.* 117. Sisque miser semper, nec sis miserabilis ulli. *Liv.* 1, 29. *f.* Voces etiam miserabiles exaudiebantur, mulierum praecipue. *Mart.* 6, 77. Cum sis tam pauper, quam nec miserabilis Irus. *Cic. Part.* 17. Nihil est tam miserabile, quam ex beato miser. *Id. Verr.* 2, 5, 63. Acerba imploratio, et vox miserabilis. *Id. Dom.* 23. Cum ejus moeror, squalor incredibilis et inauditus, omnibus mortalibus miserabilis videretur. *Id. Phil.* 2, 29. Auctionis miserabilis aspectus. *Hor. Od.* 1, 33, 2. Miserabiles elegos decantare, *h. e.* flebiles, miserationis plenos. *Liv.* 1, 59. Miserabilis caedes; et *mox:* Causa mortis indignior, et miserabilior. *Sall. Jug.* 57. Paene imprudentia admissum facinus miserabile. *Ov. Her.* 21, 214. Miserabile corpus, *h. e.* macie et morbo confectum. *Id. Met.* 13, 422. et *Virg. A.* 1, 114. tres Eurus ab alto In brevia et Syrtes urget (miserabile visu!) Illiditque vadis. ℙ *Miserabile* adverbii ritu. *Virg. ib.* 12, 338. miserabile caesis Hostibus insultans. Adde *Stat. Th.* 12, 55.

MISĔRABĬLĬTER, adv. *ἐλεεινῶς*, miserabilem in modum, miserationem movendo. *Cic. Tusc.* 1, 40. Quam me delectat Theramenes! quam elato animo est! etsi enim flemus, cum legimus, tamen non miserabiliter vir clarus emoritur. *Id. Att.* 10, 9. et *Liv.* 26, 3. *extr.* Epistola scripta miserabiliter. *Cic. Att.* 14, 10. Caesar in foro combustus, laudatusque miserabiliter. *Liv.* 45, 42. Orbitatem suam miserabiliter deflere. *Plin.* 34, 8, 19. *n.* 29. Infans matri interfectae miserabiliter blandiens. *Val. Max.* 2, 6. *n.* 11. Turpiter et miserabiliter perire; et 4, 1. *n.* 4. *extr.* Dispersam, et vagam vitam miserabiliter exigere. *Curt.* 4, 16. cadere. *Sen. Excerpt. controv. praef.* 4. *med.* Miserabilius dicere.

MISĔRAMEN, inis, n. miseratio. Legitur a quibusdam ap. *Juvenc.* 4, 285. parvi miseramina panis. Sed alii rectius leg. *mihi fragmina panis.*

MISĔRANDUS, a, um, part. a *miseror*, *ἐλεεινὸς*, miseratione dignus, miserabilis. *Cic. Or.* 1, 37. Hunc in minimis rebus ita labi, ut aliis miserandus, aliis irridendus esse videatur. *Id. Cat.* 4, 6. Haec mihi videntur misera atque miseranda. *Sall. Jug.* 15. Miseranda fortuna. *Ov. Met.* 6, 276. et *Virg. A.* 11, 259. manus; et *ib.* 3, 591. Ignoti nova forma viri, miserandaque cultu. *Cic. Prov. cons.* 3. Miserandum in modum milites capti, necati, deserti. ℙ Sermoni interseritur, ut miser. *Virg. A.* 5, 509. Ast ipsam miserandus avem contingere ferro Non valuit.

MISĔRANTER, adv. *ἐλεεινῶς*, cum miseratione. *Gell.* 10, 3. Quod aut ampliter, insigniterque, aut lacrymose, aut miseranter, etc.

MISĔRĀTĬO, onis, f. *οἰκτιρμὸς*, significatio, seu ostensio misericordiae, qua ex alicujus infelicitate movemur. *Cic. Fam.* 5, 12. Quem enim nostrum ille moriens apud Mantineam Epaminondas non cum quadam miseratione delectat? *Quint.* 10, 1. *med.* Miserationem commovere. *Cic. Or.* 38. Miserationem mens judicum permovenda. *Plin.* 9, 8, 10. Miserationem petere, *h. e.* misericordiam et veniam. *Just.* 7, 2. Miseratio eos infantis tenebat. ℙ Oratio miserationem movens. *Cic. Brut.* 21. Miserationibus, et communibus locis uti. *Id. Phil.* 2, 36. Tua illa pulcra laudatio, tua miseratio, tua cohortatio. [**Caes. B. C.* 1, 85. Nulli omnium has partes vel querimoniae, vel miserationis, minus convenisse. *Suet. Ner.* 47. Proque rostris quanta maxima posset miseratione veniam praeteritorum precaretur. ℙ Confund. *miseratio* et *veneratio.* V. *Ernest.* ad l. *Suet.* modo l.]

MISĔRĀTOR, oris, m. is, quem alicujus miseret. *Juvenc.* 2, 295. peccantum largus miserator Iesus. Adde *Tert. contr. Marc.* 5, 11.

[MISĔRATRIX, icis, f. illa, quam alicujus miseret. *Prosper Aquit. de ingratis* 31. Et tamen ex istis miseratrix gratia Eligit.

MISĔRĀTUS, a, um, part. a *miseror*, qui miseratus est. *Virg. A.* 1, 601. O sola infandos Trojae miserata labores; et *ib.* 6, 332. sortemque animo miseratus iniquam. ℙ Cum genit. *Sil.* 11, 381. poenae juvenem indignae miseratus ab alto Juppiter. ℙ Cum dativo V. MISEROR. ℙ De eo qui verbis alicujus miseriam est persecutus. *Tac. A.* 3, 17. Etiam ipsius, quoquo modo meriti, casum miseratus.

MISĔRĒ, adv. *ἀθλίως*, infeliciter, miserum in modum. *Cic. Fin.* 3, 15. *med.* Beate, misereve vivere. *Just.* 11, 10. misere vitam exhibens. *Pl. As.* 1, 1, 108. moriri sese misere mavolet, Quam non perfectum reddat, quod promiserit. *Id. Aul.* 4, 10, 1. Ego sum miser, et misere perditus. *Id. Cist.* 4, 2, 21. Homines misere miseri. *Sen. Contr.* 5, 34. *med.* Nemo ex Olynthiis miserius servit, quam, etc. *Cass. ad Cic. Fam.* 12, 12. *med.* Bassus misere noluit mihi legionem tradere, *h. e.* nullo consilio, et suo malo. ℙ Pro miserabiliter. *Pl. Ps.* 1, 1, 72. Est misere scriptum, Pseudole! *Ps.* o miserrime. ℙ Pro cupide, et vehementer, et simul cum animi quodam cruciatu. *Ter. Ad.* 4, 5, 64. Quia tam misere hoc esse cupio verum, eo vereor magis. *Id. ib.* 4, 5, 33. et *Pl. Mil.* 4, 6, 32. Misere amare. *Pl. Cist.* 1, 2, 12. deperire. *Ter. Eun.* 3, 1, 22. invidere; et *Heaut.* 2, 3, 124. orare aliquid; et *Ad.* 4, 1, 6. nimis cupere. *Hor. Sat.* 1, 9, 8. discedere quaerens. [*V. MISER.]

MISĔRĔO, es, ui, itum, n. 2. idem quod misereor. [*Ita legitur tantummodo apud antiquissimos scriptores. De discrimine inter *misereor* et *miseror* v. in hoc posteriori verbo.] *Enn.* ap. *Non.* 7, 58. Miserete anuis, date ferrum, qui me anima privem. *Id.* ap. *Prisc.* 8, 824. Cogebant hostes lacrymantes, ut misererent. *Lucr.* 3, 895. Ipse sui miseret. ℙ Usitatissimum est impersonaliter: et eadem forma dicitur qua *piget*, *poenitet*, *taedet. Cic. Mil.* 34. Eorum nos magis miseret, qui nostram misericordiam non requirunt, quam illam efflagitant. *Pl. Ps.* 5, 2, 25. Neque te mei tergi misereret, si, etc. *Id. Trin.* 2, 2, 62. Ita te aliorum miserescat, ne tui alius misereat. *Ter. Heaut.* 4, 5, 2. Menedemi vicem miseret me; et 3, 1, 54. Me tuarum miseritum est fortunarum. *Appul. Met.* 8. *med.* Sic deprecantis totos quidem miseruit. [*Differunt *misereat me alicujus* et *misereor alicujus* non solum constructione, sed etiam sensu: illud significat misericordiam sponte, generositate, humanitate ortam; hoc virtute nihil adjuvante, alienae calamitatis magnitudine etiam invito excitatur, V. *Doederl.* 2, 171.]

MISĔRĔOR, eris, ertus et eritus sum, dep. 2. *ἐλεέω*, ob alicujus miseriam dolorem animo concipio, misericordia commoveor. [*Quid differat *miseror*, V. in h. v.] *Ov. Her.* 12, 81. O virgo miserere mei, miserere meorum. *Cic. Att.* 4, 5. Cum misereri mei debent, non desinunt invidere. *Id. Verr.* 2, 1, 28. *extr.* Audite, quaeso, judices, et aliquando miseremini sociorum. *Just.* 15, 3. Misertus tanti viri, venenum ei in remedium dedit. *Virg. Ecl.* 2, 7. Nil nostri miserere? *Id. A.* 2, 143. miserere laborum Tantorum. *Afran.* ap. *Gell.* 20, 6. Nescio qui nostri miseritus tandem Deus. Ap. *Livium* quoque 27, 33. *f.* et 34. habetur *misertus alicujus:* ubi al. leg. *miseritus.* Sic *Phaedr.* 3, 2. alii contra miseriti Misere panem. ℙ Impersonaliter. *L. Crassius* ap. *Prisc.* 8, 824. Neque me minus vestri, quam mei miserebitur. *Turpil.* ap. *Non.* 7, 80. Nunc patris me miseretur magis. *Pacuv. ib.* Miseretur tui. *Quadrig.* ap. *Gell.* 6, 20. Quando te nostrum et reipubl. miserebitur? *Cic. Ligar.* 5. Cave, ignoscas: cave te fratrum pro fratris salute deprecantium misereatur. Ita legit etiam *Prisc.* 8, 797. Alii *misereat. P. Scipio Africanus* ap. *Macr. Sat.* 2, 10. Quod me reipublicae maxime misertum est. *Pl. Trin.* 2, 4, 9. eum vidi miserum, et me ejus misertum est. ℙ Passive. *Cic. Inv.* 1, 30. *med.* Ut majoribus natu assurgatur, ut supplicum misereatur: *ξεῦγμα.* V. similem locum in ASSURGO. ℙ Cum dativo. *Sen. Contr.* 1, 2. Et ego misereor tibi, puella. Plerique omnes leg. *tui. Quint. decl.* 272. Cui misereri satis non possumus. [**Gronov.* praeferend. censet *cujus.*] *Hyg. fab.* 58. Cui Venus postea miserta est. *Diomed.* quoque 1, 294. *misereor tibi* ut Latinum agnoscit. [*V. *Munk.* ad *Hyg.* l. l. *Ruddim.* 2, 117. *n.* 8.] ℙ Cum accus. *Grat. Cyn.* 440. Tot miserere animas. Al. leg. *miscrare.* ℙ *Misererier* paragoge est ap. *Lucr.* 5, 1022. pro *misereri.*

MISĔRESCO, is, n. 3. *οἰκτίζω*, misericordia moveor, misereor. *Virg. A.* 2, 145. His lacrimis vitam damus, et miserescimus ultro; et *ib.* 8, 573. Arcadii quaeso miserescite regis. *Stat. Th.* 1, 280. Et generis miserescе tui. ℙ Impersonaliter. *Ter. Heaut.* 5, 4, 3. inopis nunc te miserescat mei. *Liv.* 2, 5. Miserescebat non poenae magis homines, quam sceleris. Plerique al. leg. *miserebat.* ℙ *Pl. Epid.* 4, 1, 1. Si quid est homini miseriarum, quod miserescat, miser ex animo est, *h. e.* propter quod angatur, et fiat miser.

MISĔRET. V. MISEREO.

[MISĔRĔVĪVĬUM, ii, n. ita vocat *Appul. Herb.* 18. herbam, quae aliter proserpinaca dicitur. *F.*]

MISĔRĬA, ae, f. *ταλαιπωρία*, aerumna, malum, calamitas, qua homo angitur, et fit miser. *Cic. Fin.* 5, 32. Ubi virtus est, ibi esse miseria, et aerumna non potest, tamen labor potest, et molestia. *Id. Fam.* 7, 3. Miseriae, in quibus tot annos ver-

samur. *Id. Phil.* 2, 10. In miserias incidere. *Id. Fin.* 3, 14. *extr.* In miseria esse. *Id. Tusc.* 1, 5. In miseriam nascimur sempiternam. *Id. Fam.* 3, 8. Levare aliquem miseriis; et *ib.* 9, 13. A miseria se eripere. *Id. Brut.* 96. A miseriis se vindicare. *Pl. Poen.* 5, 4, 93. Miserias voluptate sedare. *Sall. Cat.* 10. Iis otium, divitiae optandae aliis, oneri miseriaeque fuere. ℙ Speciatim dici videtur de malo paupertatis. *Liv.* 6, 34. In urbe vis patrum in dies, miseriaeque plebis crescebant, cum eo ipso, quod necesse erat solvi, facultas solvendi impediretur. *Plin.* 7, 32, 32. Comitem aeris alieni atque litis esse miseriam. ℙ Est etiam dolor, angor, molestia, quae ex malo et aerumna oritur. *Ter. Ad.* 5, 4, 22. Miseriam omnem ego capio: hic potitur gaudia. *Id. Eun.* 3, 1, 16. Exspuere omnem ex animo miseriam. *Cic. Div.* 2, 41. *med.* Stoici omnia superstitiosa sollicitudine et miseria credunt. ℙ Pro labore. *Quint.* 1, 8. *f.* Persequi quod quisque unquam vel contemptissimorum hominum dixerit, aut nimiae miseriae, aut inanis jactantiae est. ℙ In fabulis Miseria est Erebi et Noctis filia. *Cic. N. D.* 3, 17. *f.* et *Hyg. praef.*

MISĔRĬCORDIA, ae, f. ἔλεος, miseratio. *Cic. Tusc.* 4, 8. Misericordia est aegritudo ex miseria alterius, injuria laborantis. Nemo enim parricidae, aut proditoris supplicio misericordia commovetur. *Id. Or.* 2, 47. Non prius sum conatus misericordiam aliis commovere, quam misericordia sum ipse captus. *Id. Or.* 1, 12. Mentes hominum ad lenitatem misericordiamque revocare *Id. in Sen.* 7. Vir clementia ac misericordia singulari. *Id. Planc.* 1. *f.* Petam a vobis, judices, ut cujus misericordia salus mea custodita sit, ei vos vestram misericordiam, me deprecante tribuatis. *Id. Rabir. perduell.* 2. Oro atque obsecro, adhibeatis in hominis fortunis misericordiam. *Id. ad Brut.* 1, 12. Misericordiam impartiri alicui. *Id. Mil.* 34. implorare et exposcere. *Id. Phil.* 2, 34. captare. *Id. Or.* 1, 53. populi concitare. *Ulp. Dig.* 16, 3, 7. exercere. *Cic. Rosc. Am.* 50. Praedia mea tu possides, ego aliena misericordia vivo. *Id. Att.* 7, 12. *med.* Frangor saepe misericordia puerorum; et *ib.* 10, 11. Filii mei misericordia languidiora adhuc consilia cepi. *Id. Cat.* 1, 7. Misericordia permotus. *Ulp. Dig.* 16, 3, 7. ductus. *Suet. Cal.* 12. *f.* correptus. *Cic. Brut.* 50. Ad misericordiam inducere. *Id. Quint.* 2. *med.* In fidem et misericordiam alicujus confugere. *Id. Mur.* 40. Misericordiam spoliatio consulatus magnam habere debet. ℙ [**Misericordia* significat etiam eam agendi rationem, qua quis miserationem aliorum commovet: ita ap. *Caes.* leg. Magna cum misericordia fletuque. ℙ Item ponitur pro rebus adversis, calamitate, infortunio. *Cic. Q. Fr.* 1, 3, 8. Nihil enim tam timeo, quam ne, quum intelligant homines, quantum misericordiae nobis tuae preces et tua salus allatura sit, oppugnent te vehementius: ubi *Ernest.* susp. *miseriae.*] ℙ In plur. num. *Pl. Most.* 2, 3, 115. Misericordias jam habere haud hominem oportet. ℙ Dea habita est, et celebrem Athenis aram habuit, (V. CLEMENTIA.) de qua *Claud. B. Gild.* 404. si flentibus aram, Et proprium miseris numen statuistis, Athenae. Fundata dicitur a nepotibus Herculis, iram veritis Atheniensium, quos avus afflixerat, ut docet *Serv.* ad *A.* 8, 342. vel, ut alii, quia ab Eurystheo pulsi, ab Atheniensibus benigne excepti sunt. *Appul. Met.* 11. Magnis exantlatis laboribus, et maximis actus procellis, ad portum quietis, et aram Misericordiae tandem venisti. [**Quint. Inst.* 5, 11, 38. Aut si misericordiam commendabo judici, nihil proderit, quod prudentissima civitas Atheniensium, non eam pro affectu, sed pro numine accepit? ubi v. *Spald.*]

MISĔRĬCORDĬTER, adv. ἐλεημόνως, clementer. *Claud. Quadrig.* ap. *Non.* 11, 11. Crudeliter illi, nos misericorditer: avariter illi, nos largiter. *Lact.* 6, 18. Iustus nunquam praetermittet, quo minus aliquid misericorditer faciat. *August. Doctr. Chr.* 1, 16. Quid liberalius et misericordius facere potuit?

MISĔRĬCORS, ordis, adj. ἐλεήμων, ad miserendum facilis, clemens. *Cic. Caecin.* 10. Testis in re misericordem se praebuit, et in testimonio religiosum. *Id. Inv.* 1, 55. Animum auditoris mitem et misericordem conficere. *Auct. ad Her.* 2, 17. Mansuetus et misericors. *Cic. Lig.* 5. *med.* Misericordem esse in aliquem. *Sall. Cat.* 52, 12. Sint misericordes in furibus aerarii. [*De hac constructione, varie agitata ab interpr., recte exposuit *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 9, 2. V. etiam IN.] *Pl. Rud.* 1, 5, 23. Misericordior nulla me est feminarum. *August. ep.* 48. *in.* et *Confess.* 1, 4. Quando utilissimus et misericordissimus exstitisset.

MISĔRĬMŌNĬUM, ii, n. miseria. *Laber.* ap. *Non.* 3, 144. Tibi relictum est miserimonium.

MISĔRĬTER, adv. idem ac miserabiliter, seu misericorditer. *Laber.* ap. *Non.* 11, 62. Mens incorrupta miseriter corrumpitur. *Catull.* 63, 49. Patriam allocuta est ita voce moesta miseriter. Adde *Enn.* ap. *Prisc.* 15, 1010.

MISĔRĬTŪDO, inis, f. idem ac miseria, et misericordia. *Accius* ap. *Non.* 2, 521. bis pro miseratione usurpat.

MĬSĔRĬTUS et Misertus. V. MISEREOR.

MISĔRO, as, a. 1. idem ac misereor. *Accius* ap. *Non.* 7, 18. Ut jure haec nunquam miserarent mala.

MISĔROR, aris, atus sum, dep. 1. οἰκτείρω, alienam miseriam doleo, commiseror, conqueror, verbis, aut lacrimis, aut re ostendo, mihi alterius mala acerba esse. Inter *miseror*, et *misereor* ita distinguit *Festus*, ut *miseretur* is, qui conqueritur aliena incommoda; *misereatur* is, qui miserum sublevat. Idem fere tradit *Non.* 5, 96. et *Incertus Auct. de different. vocum* p. 2206. Sed hoc discrimen non servatur. [**Doederl.* 2, 171. ita recte distinguit: pertinere *misereri* ad misericordiae sensum, *miserari* ad miseriae significationem.] *Pl. Epid.* 4, 1, 6. Quis illaec est mulier, quae ipsa se miseratur? *Cic. Mur.* 27. Non queo satis communem omnium nostrum conditionem, et hujus eventum fortunamque miserari. ℙ Absolute. *Virg. A.* 5, 451. accurrit Acestes, Aequaevumque ab humo miserans attollit amicum. ℙ Cum infinito. *Hirt. B. Afr.* 8. Ipse miserari, tanta homines esse dementia, ut, etc. ℙ Cum genitivo. *Acc.* ap. *Non. l. c.* Te commiserabar magis, quam miserabar mei. *Prud. Psych.* 580. miserando inopum, quos larga benigne Foverat. *Minuc. Fel. Octav.* 28. Nonnunquam etiam miserantes eorum. ℙ Cum dativo. *Coripp. Laud. Justin.* 2, 402. dominus servis miseratus egenis. ℙ *Miserari animi* pro *animo. Virg. A.* 10, 686. juvenemque animi miserata repressit. Ita *Serv.*, *Arus. Messus*, et *Codex Mediceus*, teste *Pierio*: estque longe elegantius, quam quod quidam leg. *animo.* ℙ Verbis ac dicendo miseriam cujuspiam persequi. *Sall. Jug.* 25. extr. Eos multa pollicendo, ac miserando casum suum confirmat. *Gell.* 10, 3. *med.* Haec M. Tullius atrociter, graviter, copiose, apteque miseratus est. ℙ Part. *Miserandus* V. s. l.

[MISERTOR, oris, m. per sync., idem ac miserator. *Venant. Vit. S. Mart.* 2, 478. Fer pietatis opem, misero, miserando misertor. *F.*]

MISĔRŬLUS, a, um, adj. misellus. *Catull.* (corrige *Serenus*) ap. *Non.* 11, 63. Animula miserula properiter abit. Corrige *abiit.* V. PROCELEUSMATICUS. *Liv. Andr.* ap. *Prisc.* 9, 869. Cupidius miserulo obito.

*MISION, onis, et MISIUS, i, nomen duorum fluminum, Picenum alluentium; quorum primum inter Anconam et Potentiam erat, alterum Anconam praeterfluebat. Utriusque mentio facta est in *Tab. Peut. B. A.*

[MISISŪLA, ae, f. panis in cochlearis formam excavatus ad jus, vel pulmentum hauriendum. *Not. Tir.* p. 167. Ofella, misisula. *Gloss. Philox.* Misisula, μυστίλη. *F.*]

*MISIUS. V. MISION. *B. A.*

[MISOPOGON, ōnis, m. qui barbam odit, a μῖσος, odium, et πώγων, barba. Titulus est libelli a Juliano Aug. scripti adversus philosophos, cujus meminit *Ammian.* 22, 14. *F.*]

*MISSARIUM, i, n. V. MISSUM. *B. A.*

MISSĬBĬLĬA pro *missilia* dixit *Sidon. ep.* 4, 20.

MISSĬCĬUS vel Missitius, a, um, adj. qui mittitur, vel mitti potest. Hinc missicius miles dicitur veteranus, qui missionem honestam impetravit, vel confectis stipendiis missione donandus est. *Suet. Ner.* 48. Agnitus a quodam missitio praetoriano. *Inscr.* ap. *Grut.* 1109, 5. Missicius leg. VI. Aug. Alia ap. *Mur.* 786, 4. C. Atinius C. F. Quirina adjutor annon. leg. XXX. Ulp. et missicius leg. ejusdem. Adde 809, 6. et 822, 2., quatuor item ap. *Spon. Miscell.* p. 243. ℙ In l. *Suetonii* quidam perperam putant nomen viri proprium.

MISSĬCŬLO, as, a. 1. πεμπάζω, idem quod missito, saepe mitto: est a *missus*, ut *pensiculo* a *pensus. Pl. Epid.* 1, 2, 29. quod tute ad me litteras Missiculabas.

MISSĬLIS, e, adj., βλήσιμος, ad mittendum, seu jaciendum aptus. *Propert.* 3, 12, 10. Missile nunc disci pondus in orbe rotat. *Liv.* 1, 43. Fundas, lapidesque missiles hi secum gerebant. *Virg. A.* 10, 421. et 773. Da nunc, Tibri pater, ferro, quod missile libro, Fortunam atque viam duri per pectus Halaesi. *Stat. Theb.* 8, 524. librans uni sibi missile ferrum, h. e. hastam adeo gravem, ut a se uno jaci posset. *Plin.* 8, 35, 53. Histrici longiores aculei, et cum intendit cutem, missiles. ℙ *Res missiles*, et *missilia* dicebantur dona variarum rerum, quae a principe spargebantur in populum ad diripiendum. [*Gr. ἀποφόρητα.] *Suet. Ner.* 11. Sparsa et populo missilia omnium rerum per omnes dies, singula quotidie millia. Avium cujusque generis multiplex penus, tesserae frumentariae, vestis, aurum, argentum, gemmae, margaritae, tabulae pictae, mancipia, jumenta, atque etiam mansuetae ferae: novissime naves, insulae, agri. *Id. Aug.* 98. Permissa licentia diripiendi pomorum, et obsoniorum, rerumque missilium. ℙ Translate. *Sen. ep.* 74. Qui aliquid virtute melius putat, ad haec, quae a fortuna sparguntur, sinum expandit, et sollicitus missilia ejus exspectat. ℙ Item *missilia* sunt arma, quae jaciuntur, ut hastae, sagittae, saxa, ῥῆματα, *tol. Liv.* 34, 39. Missilibus Lacedaemonii pugnabant, a quibus se magnitudine scuti perfacile Romanus tuebatur miles. *Virg. A.* 10, 715. Non ulli est animus stricto concurrere ferro: Missilibus longe, et vasto clamore lacessunt. *Lucan.* 7, 485. Spargitur innumerum diversis missile votis: Vulnera pars optat, pars terrae figere tela.

MISSĬO, onis, f. πομπή, ἀποστολή, actus mittendi. *Cic. Att.* 5, 5. Missio litterarum. *Id. Phil.* 7, 1. legatorum. *Cels.* 2, 10. *med.* Missio sanguinis. [**Aderlass*; adde *Suet. Cal.* 29.] V. MITTO. ℙ Item jactus. *Vitr.* 2, 9. *f.* Jussit extra telorum missionem eos circumvallari. ℙ Item dimissio. *Cic. Fam.* 5, 12. *f.* Cum ipsi ante ludorum missionem corona donentur. *Suet. Caes.* 7. Cum mandatu praetoris jure dicundo conventus circumiret, missionem continuo efflagitavit. [*Cf. *Sall. Jug.* 64.] *Petr. fragm. Trag.* 52. *Burm.* Tandem exoratus a nobis missionem puero dedit. Ille dimissus circa mensam percucurrit, etc. *h. e.* puero, qui scyphum projecerat, poenae remissionem dedit. ℙ In re gladiatoria *missio* dicta, cum alteri gladiatori saucio, submittenti arma, ac supplici concedebatur a populo, aut a principe vita, et abeundi pro illa vice licentia: et gladiator *sine missione* est, qui ad certam mortem pugnat, sine spe, si gravius ictus fuerit, evadendi. *Mart.* 12, 29. Nuper cum Myrino peteretur missio laeso. *Liv.* 41, 20. *f.* Gladiatorium munus saepius dando, et modo vulneribus tenus, modo sine missione etiam. *Sen. Ben.* 2, 20. *extr.* Non enim servavit is, qui non interfecit: nec beneficium dedit, sed missionem. V. MISSUS. ℙ Translate. *Flor.* 3, 20. *extr.* Tandem eruptione facta, dignam viris obiere mortem: et, quod sub gladiatore duce oportuit, sine missione pugnatum est. [*V. *Freinshem.*] *Sen. ep.* 37. Quid prodest, paucos dies, aut annos lucrifacere? sine missione nascimur. V. BALAENARIUS. ℙ In re militari *missio* est liberatio a militia: est autem triplex, ut *Macer* docet *Dig.* 49, 16, 13. et *Ulp. ib.* 3, 2, 2. alia honesta, quae emeritis stipendiis datur: alia causaria, quae causa valetudinis: alia ignominiosa, (cujus exemplum habes ap. *Hirt. B. Afr.* 54., *Suet. Caes.* 69. et *Aug.* 24.) cum quis propter delictum a militia ejicitur. *Liv.* 26, 1. Ne quem militem legeret ex eo numero, quibus senatus missionem reditumque in patriam negasset ante belli finem. *Id.* 7, 39. Exercitum purgare missionibus turbulentorum hominum. [*Cf. *Lips. de milit. Rom.* 5, 19. — *Missio gratiosa* ap. *Liv.* 43, 14. quaenam sit, v. in GRATIOSUS. Cf. *Turneb. Adv.* 16, 21. *Lips. l. l. Salm. ad jus Attic.* cp. 21, 423.] ℙ Etiam de captivi liberatione usurpatur. *Cic. Tusc.* 1, 48. Silenus a Mida captus, hoc ei muneris pro sua missione dedisse scribitur.

MISSĪTĀTUS, a, um, part. a *missito:* saepe missus. *Plin.* 33, 1, 4. Codicillos missitatos, epistolarum gratia indicat.

MISSĪTĬUS. V. MISSICIUS.

MISSĪTO, as, avi, atum, a. 1. προσαναπέμπω, saepe mitto. *Liv.* 9, 45. Samniti auxilia missitaverant. [*Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) p. 234. Caesarum est per orbem terrae litteras missitare. *F.*]

MISSOR, oris, m. qui mittit. *Cic. in Arat.* 84. Hic missore vacans fulgens jacet una sagitta. Al. rectius leg. *Hic misso revocans*, etc. ℙ [Est et cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 365. n. 111. Publicius Missor. *F.*]

[MISSORĬUM, ii, n. discus, ferculum, quo cibi convivis mittuntur in mensam. *Venant. Vit. S. Germ.* 13. Incidens aurata missoria, argentea vasa comminuens. *Not. Tir.* p. 38. Missorium, submissorium. *Gloss. Isid.* Lances, missoria. *F.*]

*MISSUM, i, n. praemium certaminum. *Gloss. Gr. Lat.* ἄθλον, Missum. V. *Salm.* ad *Solin.* p. 693. ℙ Dicitur et *Missarium. Schol. Vet.* in *Juven.* 8, 227. *B. A.*

MISSUS, a, um, part. a *mitto:* πεμπτός. *Brut.* ad *Cic. ad Brut.* 1. 16. Particulam litterarum tuarum, quas misisti Octavio, legi missam ab Attico mihi. *Mart.* 10, 14. Selibra argenti missa; et *Plin.* 37, 5, 19. Missus munere smaragdus. *Virg. A.* 3, 595. patriis ad Trojam missus in armis; et *ib.* 12, 516. fratres Lycia missos, et Apollinis arvis; et *ib.* 9, 483. sub tanta pericula missus. *Ov. Fast.* 2, 236. de Fabiis: Ad bellum missos perdidit una dies; et *ib.* 5, 251. flos Oleniis mihi missus ab arvis. *Id. Trist.* 2, 189. Solus ad egressus missus septemplicis Istri; et *ib.* 4, 9, 9. extremum missus in orbem. *Hor. Sat.* 1, 5, 18. Mula missa pastum. *Virg. G.* 2, 385. Ausonii, Troja gens missa, coloni. *Plin.* 15, 30, 39. Laurus missa e coelo. *Ov. Met.* 9, 19. gener externis hospes tibi missus ab oris. *Val. Fl.* 1, 360. Hinc quoque missus adest, quamvis arcentibus Idmon Alitibus. ℙ Item immissus, injectus. *Virg. G.* 2, 451. torrentem undam levis innatat alnus Missa Pado; et *ib.* 3, 447. aries missus secundo defluit amni. *Pall.* 12, 7. *med.* Aliqui in vasculis servant, arena pariter missa. ℙ Item positus, appositus, oblatus. *Ov. Fast.* 6, 310. Fert missos Vestae pura patella cibos. ℙ Item sparsus. *Id. ib.* 5, 360. Accidere in mensas ut rosa missa solet. ℙ Item emissus.

Hor. A. P. 390. nescit vox missa reverti. *Lucr.* 2, 194. e nostro cum missus corpore sanguis Emicat. *Ov. Trist.* 5, 12, 26. Carceribus missi equi; et *Amor.* 3, 2, 9. equi de carcere missi. ℙ Item jactus. *Plin.* 10, 8, 9. Missus in sublime. *Virg. A.* 10, 799. missa manu sonitum dedit hasta per auras. *Ov. A. Am.* 2, 195. Pectora nec missis jubeo praebere sagittis. *Id. Her.* 3, 64. missi fulminis igne cremer. ℙ Item demissus. *Phaedr.* 5, 7. Aulaeo misso, devolutis tonitribus. ℙ Item dimissus, omissus. *Cic. Att.* 9, 1. Remotis, sive omnino missis lictoribus. *Virg. A.* 5, 286. et 545. misso certamine. *Inscr.* ap. *Dom. cl.* 6. *n.* 69. L. Cornelio Firmiano veterano, misso honesta missione, etc. ℙ Hinc *missum facere* est omittere, desererе, curam alicujus rei deponere. *Cic. Sext.* 66. Si qui voluptatibus ducuntur, missos faciant honores, ne attingant rempubl. *Ter. Hec.* 5, 2, 14. Missam iram facere; et 3, 3, 48. Consilio missum facere amorem. ℙ Item repudiare, abire jubere. *Suet. Cal.* 25. Lolliam Paullinam perductam a marito conjunxit sibi, brevique missam fecit. *Hirt. B. Afr.* 54. *f.* Indignos vos esse arbitror, qui in meo exercitu ordines ducatis, missosque facio, et quantum potest, abesse ex Africa jubeo. [**Suet. Caes.* 69. missam facere legionem, Gr. *ἀφιέναι.*] ℙ Item praetermittere. *Cic. Verr.* 2, 3, 44. Horum agrorum ego missos faciam quaestus triennii: unum annum eligam, quo, etc. *Id. Rosc. Am.* 45. *f.* Verum, ut haec missa faciam, quae jam facta sunt, etc. ℙ Denique est dimittere, abire sinere. *Caes.* ad *Opp. post. ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Cn. Magium Pompeji praefectum deprehendi, scilicet meo instituto usus sum, et eum statim missum feci. *Ter. Andr.* 5, 1, 14. Illam hinc civem esse ajunt: puer est natus: nos missos face. *Nep. Eum.* 11. Ut sic deuteretur victo, quin aut interfici, aut missum fieri juberet. ℙ Singularis est constructio in illo *Pompeji* ad *Dom.* 1. *post ep.* 2. *l.* 8. *ad Att.* Aequum est, me a te impetrare, ut cohortes, quae ex Piceno venerunt, quae fortunas suas reliquerunt, ad me missum facias. ℙ [Nec minus singularis est altera, et maxime ad illud Italorum accedens, *il messo*, ap. *Auct. Itin. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 54. Quamvis Mazucus (lege *Mazaeus*) missus Darii interturbaret. ℙ *Missus* est etiam gladiator, qui missionem obtinuit. V. MISSIO. *Inscr.* ap. *Grut.* 334, 4. Flamma *secutor* pugnat XXXIIII., vicit XXI., stans VIIII., missus IIII. *h. e.* ex pugnis XXXIIII. vicit XXI., stetit victoriae anceps novies, superatus, sed tamen dimissus quater. *F.*] ℙ *Coelo missus.* V. COELUM. ℙ [*Confund. *missus* et *mersus.* V. h. v.]

MISSUS, us, m. missio. *Caes. B. G.* 5, 27. Qui jam ante missu Caesaris ad Ambiorigem ventitare consueverat. *Virg. A.* 7, 750. Marrubia venit de gente sacerdos, Archippi regis missu. *Liv.* 9, 19. Pilum, haud paulo, quam hasta, vehementius ictu missuque telum. *Lucr.* 4, 409. Vix absunt nobis missus bis mille sagittae. ℙ In circensibus, et aliis ludis *missus* dicebantur singulae procursiones equorum, postquam septem spatia confecerant, singulae ferarum immissiones, aut gladiatorum, etc., quos fere XXV. fuisse (si de equorum, aut quadrigarum cursibus sermo sit) notat *ex Varr. Serv.* ad *G.* 3, 18. ubi addit, ultimum missum dictum fuisse *aerarium.* V. AERARIUS. Ceterum et plures fuere, pro luxu et opibus eorum, qui ludos dabant. Hinc *Suet. Dom.* 4. scribit, Domitianum singulos missus ad quina spatia redegisse, quo facilius centum missus peragerentur, cum antea septeni absolvi solerent: non enim dabatur corona victori, antequam septem spatia currendo peregisset. V. OVUM. *Id. Ner.* 22. Spectaculum multiplicatis missibus in serum protraxit. ℙ Denique *missus* in coenis sunt singulae ferculorum illationes in mensam, *portata. Capitol. Pert.* 12. Novem libras carnis per tres missus ponebat. Adde *Lampr. Elag.* 30.

MISTĀRIUS seu Mixtarius, ii, m. *κίναθος*, vas, quo vinum aqua miscetur. *Lucil.* ap. *Non.* 15, 30. Urceus, aut gemina longus mistarius ansa.

[MISTĪCIUS seu Mixticius, a, um, adj. qui est ex parentibus natus variarum gentium. *Hieron.* 5. *in Jerem.* 25, 19. Qui non est Aegyptius, sed in ejus regionibus commoratur, quos Septuaginta vertere *συμμίκτους*, id est mixticios, vulgus non Aegyptiae regionis, sed peregrinum et adventicium. *F.*]

MISTIM seu Mixtim, adv. *μίγδην. Lucr.* 3, 567. per venas, et viscera mixtim.

MISTIO seu Mixtio, onis, f. actus miscendi. *Vitr.* 1, 4. Aliam mixtionem habet genus avium, aliam piscium. Adde *Pall.* 1, 34.

MISTŪRA seu Mixtura, ae, f. *μίξις*, confusio rerum mixtarum, temperatura. *Lucr.* 2, 976. Multaque de rerum mistura dicere callent. *Varr.* ap. *Non.* 8, 58. Propter talem misturam immoderatam ex aquis cunctis. *Plin.* 13, 1, 2. Mixtura et compositio unguentorum. *Petr. Sat.* 94. Raram facit misturam cum sapientia forma; et *ib.* 132. Misturam animarum facere. *Suet. Dom.* 3. Mistura aequabilis vitiorum atque virtutum. ℙ Item ipsae res mistae. *Colum.* 7, 5. *f.* Ea mistura palatum atque lingua, totumque os perfricatur. *Id.* 12, 10. Simili mistura vas suppleatur; et *ib.* 57. Hanc misturam cum in catillo composueris, oleum superfundito. ℙ De connubio. *Plin.* 8, 53, 79. In nullo genere aeque facilis mixtura cum fero, qualiter natos antiqui hybridas vocabant. *Lucan.* 9, 899. de Psyllis: in terram parvus cum decidit infans, Ne qua sit externae Veneris mistura, timentes, Letifica dubios explorant aspide partus.

[MISTURĀTUS seu Mixturatus, a, um, part. ab inusit. *mixturo. Pelag. Veter.* 6. *in.* Quos (*pastillos*) cum melle, et oleo, et passo, et ovis bene mixturatis jungis. *F.*]

MĪSTUS seu Mixtus, a, um, part. a *misceo*, *μικτὸς*, confusus, temperatus. *Cic. Off.* 2, 14. Si inest in oratione mista modestiae gravitas, nihil admirabilius fieri potest. *Hirt. B. Alex.* 56. Mistam dolori voluptatem capiebat. *Sen. ep.* 30. *med.* Alia genera mortis spei mista sunt. *Cic. N. D.* 1, 27. Ille fusus, et candore mistus rubor. *Id. Tusc.* 5, 15. *med.* Ea bona mista ex dissimilibus si erunt. *Ov. Her.* 10, 38. Verbera cum verbis mista fuere meis. *Val. Fl.* 6, 188. Hinc gemitus, mistaeque virum cum pulvere vitae, *h. e.* corpora saucia, sed adhuc viventia, strata humi, et pulvere foedata. *Plin.* 31, 9, 45. Mistus in vino sal. *Sall. Jug.* 61. Taeda mista pice et sulphure. *Hor. Od.* 1, 28, 19. Mista senum ac juvenum densentur funera. *Virg. A.* 7, 661. et *Val. Fl.* 4, 119. Nympha mista Tonanti, *h. e.* quae concubuit. *Id.* 6, 200. Mista perit virtus, *h. e.* in media pugna virtus cujusque non distinguitur, atque adeo latet sine laude; et 5, 100. mistoque sonantem Percutit ore lyram, *h. e.* adhibito cantu ad lyrae sonum. *Vell.* 2, 98. Esse mores ejus vigore ac lenitate mistissimos, *h. e.* maxime temperatos. ℙ De misto imperio. V. MERUS. ℙ De scriptione sic habeto, a grammaticis fere probari *st:* in antiquis autem codicib. *Virg.*, teste *Pier.* ad *A.* 1, 492., magno consensu *xt* legi, ut et in *Inscr.* ap. *Manut.* in *Orthogr.*, quicum *Dausquius* facit. *Cellar.* et *Voss. de Gramm.* 5, 22. neutram damnant, aut praeferunt.

MISTUS seu Mixtus, us, m. mistura, mistio. In ablat. sing. *Colum.* 6, 37. *med.* Ut avitus color primordii seminis mistu reddatur nepotibus.

[MISTYLLUS, i, m. coci nomen ap. *Mart.* 1, 51.: a *μιστύλλω*, in parva frusta seco, id enim est officium coci primarium, (V. COQUUS.) quemadmodum et ap. *Petr. Sat.* 36. *Carpus* vocatur carptor quidam. V. CARPO. *Mart. l. c.* Si tibi Mistyllus cocus, Aemiliane, vocatur, etc. V. TARATALLA. *F.*]

*MISŪA, ae, f. Africae Propriae opp., in Zeugitana, non longe a Carthagine. *Plin.* 5, 4. ℙ Hinc *Misuensis, e*, adj. ut *Misuensis Episcopus*, quod profert *Harduinus* e *Vict. Vitens.* et e *Concil. Carth. B. A.*

*MISUENSIS. V. in v. praec. *B. A.*

*MISULĀNI, orum, populi Numidiae. *Plin.* 5, 4. ℙ *Musulani* audiunt *Tac. A.* 2, 52. item *Musulami ib.* 4, 24. *B. A.*

*MISUS, i, m. Umbriae fluvius, in Senogallia. *Tab. Peut. B. A.*

MISY, yos, n. *τὸ μίσυ*, tuberis genus suavitate odoris et saporis praecipuum, quod in Cyrenaica provincia nascitur nostrate carnosius. *Plin.* 19, 3, 12. ℙ Item genus metalli, est ab Hebr. מָסַהּ *masà*, liquefecit, hinc part. מָסוּהַּ *masúi*, et per sync. מָסָר *masà*, liquefactus: fit autem exusto lapide chalcitide, concretum natura discretumque: cujus notae sunt friati aureae scintillae, et cum teratur, arenosa natura, ut *Plin.* 34, 12, 29. docet. *Cels.* 5, 19. *n.* 8. Misyos crudi, aeruginis rasae, etc. et *n.* 27. Misyos cocti, aeris combusti, etc. Ap. *Scrib. Comp.* 34. et 240. legitur et *misys* in genitivo positione Latina: et fortasse etiam ap. *Cels.* alicubi. Quin et *misy* in genitivo legitur, ap. *eund.* 6, 7. *n.* 2., ut sit indeclinabile.

MĪTE, adv. *πράως*, placide, mansuete. *Appul. Met.* 10. Nunc mite conniventibus, nunc acre comminantibus gestire pupillis. *Ov. Pont.* 3, 7, 29. Mitius ille perit, subita qui mergitur unda. *Id. Met.* 15, 494. similes aliorum respice casus: Mitius ista feres, *h. e.* aequiore animo. *Caes. B. G.* 7, 45. Quam mitissime potest, legatos appellat.

MĪTELLA, f. *μιτρίον*, parva mitra, dimin. mitrae. *Virg. Cop.* Copa Syrisca caput Graja redimita mitella. *Cic. Rab. Post.* 10. Nobiles adolescentes Neapoli cum mitella saepe vidimus. V. MITRA. ℙ Item fascia. *Cels.* 8, 10. *n.* 3. *f.* Brachium involutum mitella commodissime excipitur, quae latitudine ipsa brachio, perangustis capitibus collo injicitur: atque ita commode brachium ex cervice suspensum est.

MĪTELLĪTA vel Mītellĭcă, ae, f. erogatio et distributio coronarum, in modum mitellae compactarum, quae ex nardi foliis, aut rosis, et serico factae, pretiosisque unguentis imbutae gestabantur a convivis in lautioribus coenis. [*V. *Salm. Exerc. Plin.* p. 392.] *Suet. Ner.* 27. Indicebat et familiaribus coenas, quorum uni mitellita quadragies HS constitit, alteri aliquanto pluris absorptio rosaria. At rectius alii legunt *mellita*, sc. *absorptio.*

MITESCO, is, n. 3. *πέπτομαι, τελειοῦμαι*, mitis, seu tener, ac maturus fio, ac esui aptus. *Cic. Oecon.* ap. *Gell.* 15, 5. *extr.* et *Colum.* 3, 1. Uvae a sole mitescunt. *Plin.* 15, 14, 15. Mala mustea a celeritate mitescendi. *Pacuv.* ap. *Non.* 2, 358. et 4, 293. Nec grandiri posse frugum fetum, nec mitescere. *Colum.* 7, 9. *med.* Cornus, arbutus, prunus, piri diversis temporibus mitescunt. V. MITIGO et MITIS. ℙ Item universim tenerescere. *Plin.* 22, 25, 73. Ervum madefactum pluribus diebus, mitescit; et *mox:* Lupini mitescunt cinere, aut aqua calidis. *Ov. Met.* 15, 78. Sunt herbae dulces, sunt quae mitescere flamma, Mollirique queant. ℙ Translate est mansuescere, *τιθασεύομαι. Liv.* 33, 45. Ut ferae quaedam nunquam mitescunt, sic immitis, implacabilis ejus viri animus est. *Plin.* 10, 45, 62. In mari vituli, totque piscium genera mitescunt. *Pall.* 4, 14. de asino admissario: Si morsu furens laedit objectas, aliquatenus labore mitescat. ℙ Transfertur et ad animum. *Hor. Ep.* 1, 1, 39. Nemo adeo ferus est, ut non mitescere possit, Si modo culturae patientem accommodet aurem. *Ov. Met.* 14, 696. tota referam notissima Cypro Facta, quibus flecti facile, et mitescere possis. *Id. Pont.* 2, 7, 79. Spes quoque, posse mora mitescere principis iram. *Liv.* 5, 17. *extr.* Mitescere discordiae intestinae metu communi coeptae. *Claud. in Eutrop.* 2, 322. Mitescere precibus. *Tac. H.* 2, 67. pace et otio; et *ib.* 18. Seditio mitescit. [**Vell.* 2, 118, 1. feritasque sua novitate incognita disciplinae mitesceret.] ℙ Item ad inanima: praecipue ad vim frigoris. *Vet. Poeta* ap. *Cic. Tusc.* 1, 28. Coelum mitescere, arbores frondescere. *Liv.* 23, 19. Mitescente jam hieme. *Sil.* 15, 505. hieme affecta, mitescere coeperat annus. *Hor. Od.* 4, 7, 9. Frigora mitescunt Zephyris. *Ov. Her.* 7, 179. freta mitescunt. *Lucan.* 10, 257. Aequoreosque sales longo mitescere tractu, *h. e.* salsum saporem amittere. *Plin.* 3, 25, 28. Mitescentia Alpium juga molli in dextra ac laeva devexitate considunt. *Claud. B. G.* 273. nec vanis mitescunt flamina votis; et *Rapt. Pros.* 2, 145. Insolitisque docet galeam mitescere sertis, *h. e.* horrorem deponere.

[MITHRĀDŌRUS, i, m. Mithrae donum: a *Mithras*, et *δῶρον*, donum. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 622, 4. L. Annius Cassius Mithradorus. *F.*]

MITHRAS et Mithres, ae, m. *Μίθρας*, et *Μίθρης*, nomen Solis ap. Persas, qui ejus simulacrum in spelunca ita effingebant, ut humana esset figura, et Phrygio vestitu, sinistra autem manu tauri reluctantis os retineret, dextra cultro eundem immolaret: est a Persica voce *Mihr*, Sol, quam Graeci in *Μίθρας*, vel *Μίθρης*, commutarunt: iidem insuper, qui mysticum aliquid in eo nomine aucupari studebant, *Μείθρας* scribere coeperunt, quia nempe septem litterae, quibus illud nomen constat, numerica potestate efficiunt numerum CCCLXV., quot scilicet diebus definitur annuus solis cursus, quemadmodum et *Abraxas* est eadem de causa postea appellatus, q. v. v. s. l. Id in supposito schemate oculis repraesentandum esse putamus:

$$\underset{40.5.10.9.100.1.200.}{MEIΘPAΣ}\left(\text{CCCLXV.}\right)\underset{1.2.100.1.60.1.200.}{ABPAΞAΣ}$$

Lact. ad illud *Stat. Th.* 1, 717. seu te roseum Titana vocari Gentis Achaemeniae ritu, seu praestat Osirim Frugiferum, seu Persei sub rupibus antri Indignata sequi torquentem cornua Mithram; *haec habet:* Persae in spelaeis Solem primi invenisse dicuntur: est in spelaeo Persico habitu cum tiara, utrisque manibus bovis cornua comprimens. *Claud.* 1. *in I. cons. Stil.* 63. de rege Persarum: Et vaga testatur volventem sidera Mithram. *Hieron. in Amos* 3, 3, 9. Basilides omnipotentem Deum portentoso nomine appellat *Abraxas*, et eundem secundum Graecas litteras, et annui cursus numerum dicit in solis circulo contineri, quem Ethnici sub eodem numero aliarum litterarum vocant Mithram. *Curt.* 4, 13. Solem Mithren, sacrumque ac aeternum invocans Darius ignem, etc. ℙ Ex Persia primum ap. Aegyptios, deinde etiam ap. Romanos piratici belli a Cn. Pompejo confecti tempore, *h. e.* ann. U. C. DCLXXXVII., illius numinis cultus celebrari coeptus est, ut refert *Plut.* in *Pomp.* 24., sed praecipue Commodo Aug. imperante tum scriptores Latini, tum vetusta monumenta Mithrae a Romanis exculti mentionem faciunt. Verum ann. a Chr. n. CCCLXXVIII. Gracchus praefectus urbis Romae, ut habent *Hieron. ep.* 107. *n.* 2. et *Prud. in Symm.* 1, 562., specum Mithrae, et omnia portentosa simulacra sustulit: ceterum ejus cultum usque ad ann. CCCXCI. perdurasse, affirmat *Zoega Bassiril. ant.* T. 2. p. 16., ubi multa hac de re docte disserit. Consule etiam *Reines. Inscr. cl.* 1. *n.* 45. et sqq. et *Philipp. a Turre de Monum. Antii* P. 2., ubi Mithrae figuras quatuor exhibet, sacra ejusdem narrat, mystica signa explicat, ac totam eam rationem accurate persequitur. ℙ In *Mithrae* spelaeis variae animalium effi-

gies, et symbolica simulacra erant, inter quae Aeonis imago, qua saeculum repraesentabatur, vultu quidem leonino, reliquo vero corpore humano, serpentis spiris involuto, et quatuor vespertilionis alis ornato, ut videre est ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 2. *tab.* 19., *Zoega l. c. tab.* 59. et *Labus.* in *Bibliot. Ital.* T. 2. p. 210. *fig.* 1. Hinc *Vet. Schol.* ad *Stat. l. c.* ipsi Mithrae vultum leonis perperam tribuit. *Hieron. l. c.* Nonne specum Mithrae, et omnia portentosa simulacra, quibus Corax, Nymphus, Miles, Perses, Helios, Dromon, Pater initiantur, Gracchus subvertit, fregit, excussit? *Tert. Cor. mil.* 15. Aliquis Mithrae miles, cum initiatur in spelaeo, in castris vere tenebrarum, coronam interposito gladio sibi oblatam quasi mimum martyrii, deinc capiti suo accommodatam, monetur obvia manu a capite depellere, et in humerum, si forte, transferre, dicens, Mithram esse coronam suam. *Capell.* 2, 43. Te Serapin Nilus, Memphis veneratur Osirin, Dissona sacra Mithram, Ditemque, ferumque Typhonem. *Inscr.* ap. *Grut.* 28, 6. Persidicique Mithrae antistes Babylonie templi. Alia ap. *Fabrett.* p. 698. *n.* 198. Soli invicto Mithrae T. Flavius Aug. Lib. Hyginus Ephoebianus; et p. 367. *n.* 127. M. Aurelius Aug. Lib. Euprepes Soli invicto Mithrae aram ex viso posuit. Plures vero ap. *Grut.* p. 33. et 34. leguntur inscriptiones, in quibus D. S. I. M., aut expresse *Deo Soli Invicto Mithrae* legitur. ℙ De simulacris ad Mithrae cultum pertinentibus actum est in V. CORACICUS, CRYPHII, HELIACUS, LEONTICUS, PERSICUS et SPELAEUM. ℙ *Mithras* fuit etiam nomen proprium viri; itaque sic appellatur ap. *Appul. Met.* 11. sacerdos quidam Isidis: Aegyptii enim saepissime Deorum nomina sibi tribuebant. Hinc etiam factum est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabrett.* p. 384. *n.* XXXVIII. T. Saufejus Mithres. [*Plurima ex suis addidit *F.*]

MITHRAX vel Mitrax, acis, m. *μίθραξ*, gemma a Persis accepta, et rubri maris montibus, multicolor, contra solem varie refulgens. *Plin.* 37, 10, 63. ℙ Ap. *Solin.* 37. et *Isid. Orig.* 16, 12. legitur *mithridax*, fortasse corrupte pro *mithrax*.

MITHRIACUS, a, um, adj. ad Mithram pertinens. *Lamprid. Commod.* 9. Sacra Mithriaca homicidio vero polluit.

*MITHRIDATES, is, m. *Μιθριδάτης*, Ponti rex. V. in *Mithridaticus, a, um.* ℙ Mithridates, Phryx, testis in Flaccum. *Cic. Fl.* 17. ℙ Alius, Pergami rex, amicus Caesaris, et ab ipso Bosphori rex constitutus. *Hirt. B. Alex.* 26. 27. 28. et 78. ℙ Mithridates, cognomine Evergetes, Romanorum socius, iis contra Carthaginienses bellantibus navibus aliquot auxilio fuit. *Just.* 37. etc. V. et *Spanh. de us. num. diss.* 8. p. 481. ℙ Mithridates, Parthorum rex quintus, fratri Phraati successit. Imperium Parthicum ad summum fastigium perduxit. *Just.* 41. *ult.* ℙ Mithridates, Parthorum rex octavus, patrem Artabanum excepit. *Id.* 42, 2. ℙ Alius, Armeniae rex, de quo *Tac. A.* 11, 8. ℙ Alius etiam Mithridates, qui Bruti epistolas collegit, quae impressae sunt ab *Aldo;* de quibus, si modo illius sunt, his verbis indicium fecit. *Τὰς Βρούτου ἐπιστολὰς ἐθαύμασα πολλάκις, οὐ μόνον δεινότητος καὶ συντομίας χάριν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἡγεμονικοῦ φρονήματος ἐχούσας χαρακτῆρα.* ℙ Mithridatem meminit *Nepos* in *Datame*, cui Aspis a Datame ad regem captivus ducendus traditus fuerat. Notat ibi *Lambinus*, in nummis antiquis *Mithradates*, non *Mithridates* scribi. V. et *Spanh. de us. num. diss.* 2. p. 125. *B. A.*

MITHRIDĀTĒUS, a, um, adj. Mithridaticus. *Ov. Met.* 15, 755. Mithridateisque tumentem Nominibus Pontum. *Manil.* 5, 510. Et Mithridateos vultus induta tropaea.

MITHRIDĀTĬCUS, a, um, adj. ad Mithridatem pertinens, qui fuit rex Ponti, acerrimus Romanorum hostis, quos contra bellum gessit per quadraginta annos, tandemque a Pompejo M. devictus est. V. *Vell.* 2, 18. et sqq., *Flor.* 3, 5., *Just.* 37. et 38. et *Cic. Manil.* Dicitur a *Plin.* 7, 24, 24. et *Gell.* 17, 17. duarum et viginti gentium rex, totidem linguis jura dixisse, pro concione singulas sine interprete affatus. Ab *eod. Plin.* 25, 2, 2. maximus sua aetate regum appellatur, et qui primus excogitaverit quotidie venenum bibere, praesumptis remediis, ut consuetudine ipsa innoxium fieret. Unde unum antidoti genus ab eo nomen accepit. Itaque consecutus est, ut in ultimo discrimine, ne volens quidem veneno mori potuerit, et ferrum adhibere coactus sit: quam rem praeter *Just.* 37, 2. et *Flor. l. c.*, testatur etiam *Mart.* 5, 76. Profecit poto Mithridates saepe veneno, Toxica ne possent saeva nocere sibi. *Cic. Manil.* 3. Mithridaticum bellum. *Flor.* 4, 2. *med.* regnum. *Plin.* 29, 1, 8. antidotum: (quod a *Celso* describitur 5, 23. *n.* 3. et *Scrib. Comp.* 170. V. etiam, si lubet, *Seren. Samm.* 61., *Aemil. Macr. c. de Ruta*, et *Plin.* 23, 8, 77.) *Id.* 15, 25, 30. Victoria Mithridatica, *h. e.* de Mithridate. Sic 12, 4, 9. Mithridaticus triumphus. ℙ *Mithridaticum crimen* ap. *Cic. Fl.* 17. est cujusdam Mithridatis, cui Flaccus insidias struere dicebatur.

MITHRĬDĀTĬOS antidotus (de qua in v. praec.) *Gell.* 17, 16. *extr.*

MĪTĬFĪCĀTUS, a, um, part. a *mitifico:* mitis factus. *Cic. Div.* 2, 26. In omne corpus diviso et mitificato cibo, *h. e.* concocto. Al. leg. *modificato.* [*Vulg. serv. *Orell.* — *Hotting.* susp. *mollificato* vel: *confecto.*]

MĪTĬFĬCO, as, avi, atum, a. 1. mitem facio, emollio, lenio. *Plin.* 9, 31, 50. de marinis locustis: Autumno et vere pinguescunt, et plenilunio magis, quia nocte sidus tepido fulgore mitificat. *Id.* 8, 7, 7. de elephantis: Capti celerrime mitificantur hordei succo, *h. e.* mansuescunt, mitescunt. *Gell.* 2, 12. *med.* Majoris auctoritatis viri suos, apud quos sunt, regunt atque mitificant, et adversarios sanatos magis cupiunt, quam perditos, *h. e.* placant, flectunt.

MĪTĬFĬCUS, a, um, adj. mitis, lenis, levis, mollis. *Sil.* 12, 474. Mitifica mens. Al. aliter leg., sed nihil mutandum. *Prud. Hamart.* 963. mitificos incendia lenta vapores Exhalent, aestuque calor languente tepescat. *Appul. de Mundo extr.* Eundem ultrix Necessitas semper et ubique comitatur: quam ille faciet mitificam, qui, etc.

MĪTĬGABĬLĬTER, et

MĪTĬGANTER, adv. mitigando, cum mitigatione. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 4. Partes mitigabiliter relaxandae. *Id. Tard.* 5, 1. Partes mitiganter emollire.

MĪTĬGĀTĬO, onis, f. *ἡμέρωσις, πραΰνσις*, actus mitigandi, delinitio. *Cic. Or.* 3, 30. Omnisque ad omnem animi motum et impulsio, et, si ita res feret, mitigatio. *Auct. ad Her.* 4, 37. Ejusmodi licentia, si nimium videbitur acrimoniae habere, multis mitigationibus lenietur.

MĪTĬGĀTĪVUS, a, um, et

MĪTĬGATORĬUS, a, um, adj. *πραϋντικὸς*, qui habet vim mitigandi. *Plin.* 28, 6, 17. Contra renum, et lumborum, vesicaeque cruciatus in balnearum soliis pronos urinam reddere, mitigatorium habetur. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 5. Laxativa et mitigativa curatio.

MĪTĬGĀTUS, a, um, part. a *mitigo*, mitior factus, mollitus, lenitus, placatus. *Plin.* 16, 12, 23. Arbor feritatis paulum mitigatae satu. *Id.* 15, 13, 23. de persicis: Falsum est, venenata in Persis gigni, et translata in Aegyptum, terra mitigata. *Id.* 8, 16, 19. Leonum impetus alloquio mitigatus. *Curt.* 8, 14. Aures (*elephantorum*) olim ad notum sonum (*tympanorum*) mitigatae. *Id.* 9, 10. Mitigata hiems. *Cic. Fam.* 6, 1. Magna signa dedit animi erga te mitigati. *Just.* 18, 4. Dissimulato odio, mitigatoque interim vultu. *Tac. H.* 1, 63. Mitigatus precibus.

MĪTĬGO, as, avi, atum, a. 1. *μαλακύνω*, mitem, *h. e.* mollem ac tenerum reddo, mollio: et proprie dicitur de frugibus, et de fetibus arborum, qui in maturitate tenerescunt, et edules fiunt. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 4, 293. Cum fruges aestate ac maturitate alias mitigaverit, alias torruerit. ℙ Significat etiam plus aliquid, quam *maturare*, nempe qualitatem illam inducere, quam habent poma et fruges inter maturitatem et putredinem. *Auson. Idyll.* 8. 17. Discolor arboreos variet Pomona sapores: Mitiget autumnus, quod maturaverit aestas. Huc pertinet illud *Varr. R. R.* 1, 68. Sorbum prius domi maturitatem assequi vult, quam nequit in arbore, quam mitescat. ℙ Adhibetur etiam ubi de cibis sermo est, et significat coquere. *Cic. N. D.* 2, 60. Arborum consectione, igni adhibito, ad mitigandum cibum utimur. ℙ Facete *Turpil.* ap. *Non.* l. c. Misero mihi mitigabat sandalio caput, *h. e.* frangebat, atque adeo tenerum reddebat. Hoc modo et *Ter.* locutus est *Eun.* 5, 8, 4. [*Al. 5, 7, 4.] Hinc *mitis* dicitur ab *eod. Ad.* 2, 4, 12. et *Pl. Mil. a.* 5. *v.* 31. qui verberibus et colaphis contusus est, quasi inde duritiam exuerit, et tener ac mansuetus factus siet. Sic *mollis fustibus* ap. *eund. Aul.* 3. 2, 8. ℙ Singulare est illud *Mart.* 9, 44. Hic, qui dura sedens porrecto saxa leone Mitigat, *h. e.* sessui molliora reddit, leonis pellem sternendo. ℙ Universim est vim, acrimoniam, asperitatem, feritatem rebus demere, lenire, sedare, levare, temperare. *Cic. Att.* 3, 15. Ceteri dolores mitigantur vetustate. *Id. Or.* 3, 4. Summi labores nostri, magna compensati gloria, mitigantur. *Tac. A.* 14, 24. Penuria aquae, fervida aestas, longinqua itinera, sola ducis patientia mitigabantur. *Quint.* 2, 17. Febrem quiete, et abstinentia mitigare. *Plin. ep.* 1, 12. *med.* morbum temperantia. *Plin. alter* 20, 23, 96. tormina; et *ib.* 15, 58. sugillata, et oculorum epiphoras; et *ib.* 22, 92. cervicum duritias; et *prooem. l.* 23. *med.* omphacii vim melle; et 14, 22, 29. vina diluendo. *Id.* 18, 16, 40. amaritudinem frugum. *Id.* 10, 63, 83. rabiem suum. *Id.* 35, 6, 19. pilos, *h. e.* extenuare; et 17, 10, 12. silvestres arbores. *Hor. Ep.* 2, 2, 186. silvestrem agrum ferro et flammis. Sic *Cic. N. D.* 2, 52. *f.* Indus (*fluvius*) non aqua solum agros laetificat et mitigat, sed eos etiam conserit, *h. e.* fertiles reddit. [*Sil. 6, 94. Torpentes mitigat artus, *i. e.* fovet, recreat.] ℙ Transfertur saepe ad affectus, mores, animum, pro minuere, lenire, placare, flectere. *Sen. Ben.* 1, 3. Nullum tam immansuetum animal est, quod non cura mitiget. *Plin.* 24, 17, 102. Mitigare feritatem animalium. *Id.* 8, 40, 61. impetus et saevitiam canum. *Tac. A.* 14, 22. spiritus alicujus. *Quint.* 12, 2. metus; et *ib.* 1. aures, *h. e.* aversas ab audiendo lenire. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 7. acerbam severitatem condimentis humanitatis. *Id. Or.* 2, 75. invidiam extenuando. *Cic. Balb.* 26. animum alicujus. *Colum. praef.* querimonias. *Ov. Trist.* 4, 6, 15. tempus paulatim mitigat iras. *Cic. Or.* 2, 58. *med.* Risus tristitiam, ac severitatem mitigat et relaxat. *Id. Mur.* 31. Te ipsum animi quodam impetu concitatum, et vi naturae atque ingenii elatum et recentibus praeceptorum studiis flagrantem, usus flectet, dies leniet, aetas mitigabit. *Id. Fam.* 1, 9. *extr.* Ut quibus rebus possis, eum tibi ordinem aut reconcilies, aut mitiges. *Id. Leg.* 2, 24. Ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem, et mitigati sumus. *Liv.* 38, 48. *med.* Gallorum animos, si possent mitigari a feritate insita, tentavi. *Tac. A.* 6, 38. Non enim Tiberium, quae ceteros mollire solent, tempus, preces, satias mitigabant, quin puniret, etc. *Id. H.* 1, 66. Mitigare aliquem pecunia. *Plin. ep.* 3, 9. *med.* Senatui licet et mitigare leges, et intendere; et *ep.* 8, 4. Nihil est, quod non arte curaque, si non potest vinci, mitigetur: *γνώμῃ.* [*Suet. *Tib.* 48. Ad mitigandum temporum atrocitatem. *Sil.* 9, 474. Germano, dic, Pallas mitiget iras, i. e. Marti. Sic *Heins.* ex Cod. pro *germanae*, quod servat *Cellar.* et expl. Junoni.]

MĪTĬLO, as, n. 1. verbum exprimens vocem acredulae. *Auct. carm. Philom.* 16. componit acredula cantus, Matutinali tempore tunc mitilans: ubi in quodam codice est *trutilans*, in al. *truculans.*

MĪTIS, e, adj. *μαλακὸς, πεπτὸς*, tener, mollis, maturus: et dicitur de frugibus, et pomis, et hujusmodi. *Virg. Ecl.* 1, 81. sunt nobis mitia poma, Castaneae molles, etc. *Id. G.* 1, 448. male tum mites defendit pampinus uvas; et *ib.* 2, 522. Mitis in apricis coquitur vindemia saxis. *Petr. Sat.* 135. Mitia sorba. ℙ Item lenis. *Virg. G.* 1, 344. Cui tu lacte favos, et miti dilue Baccho. *Ov. Met.* 14, 690. hortus alit cum succis mitibus herbas. ℙ Item qui maturandis fructibus favet. *Hor. Od.* 1, 18, 2. Circa mite solum Tiburis vitem serere, *h. e.* ubi boni fructus maturique, et lenes proveniunt. Adde *Stat. Silv.* 1, 1, 102. et *ib.* 3, 5, 79. ℙ Item tranquillus, placidus. *Sen. Thyest.* 589. Mitius stagno pelagus recumbit. *Virg. A.* 8, 88. Mitis fluvius in morem stagni, *h. e.* leni cursu fluens. Adde *Lucan.* 1, 403. et *Sil.* 4, 85. et 17, 642. ℙ Item innocuus, innoxius. *Sil.* 16, 120. coruscum Vertice fulsit apex, crispamque involvere visa est Mitis flamma comam. (*Virg. A.* 2, 683. tactuque innoxia molles Lambere flamma comas.) ℙ Translate refertur ad animum, *πρᾶος. Cic. Att.* 5, 1. Nihil tam vidi mite, nihil tam placatum, quam tum meus frater erat in sororem tuam. *Ov. Pont.* 2, 1, 48. Cum videam mites hostibus esse Deos. *Vell.* 2, 117. Vir ingenio mitis, moribus quietus. *Pl. Truc.* 4, 3, 2. Mitis tranquillusque homo. *Cic. Cat.* 4, 5. *f.* Homo mitissimus atque lenissimus. *Id. Inv.* 1, 2. Mites animi et mansueti; et *ib.* 55. Animus mitis et misericors. *Tac. Agr.* 16. Turpilianus delictis hostium novus, eoque poenitentiae mitior, *h. e.* erga poenitentiam, seu facilior erga poenitentes. *Val. Fl.* 2, 647. cultu mitia corda. *Quint.* 9, 2. et 10, 1. Affectus vel concitati, vel mitiores. *Hirt. B. Alex.* 70. Mitibus verbis monere aliquem. *Tibull.* 1, 9, 2. miti lenia verba sono. *Ov. Trist.* 1, 5, 5. Qui mihi consilium vivendi mite dedisti. *Cic. Mur.* 29. Doctrina non moderata, nec mitis, sed paulo asperior et durior. ℙ Cum accus. Graeco more. *Hor. Od.* 3, 10, 17. nec rigida mollior aesculo, Nec Mauris animum mitior anguibus. Al. leg. *animo.* ℙ *Mitis* urbane dicitur, qui verberibus contusus est. V. in MITIGO. ℙ Est etiam levis, lenis. *Cic. Tusc.* 2, 22. *extr.* Haec cogitatio dolorem mitiorem facit. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 293. mite malum, blandum atque dolosum. *Ov. Trist.* 2, 185. Mitius exsilium. *Prop.* 2, 16, 20. Mite servitium. *Quint.* 6, 4. Mitiorem poenam irrogare. ℙ *Mites opes* sunt pace longa partae. *Sil.* 14, 653. Hic mites Hieronis opes. ℙ Refertur et ad orationem, quae veluti matura est, lenis, suavis. *Cic. Brut.* 83. *extr.* Thucydides si posterius fuisset, multo maturior fuisset et mitior. *Id. Sen.* 9. Facit persaepe ipsa sibi audientiam diserti senis compta et mitis oratio, *h. e.* quieta, remissa, lenis, et sine vi et clamore. ℙ In genit. plur. habet *ium. Plin. ep.* 1, 4. Mitium dominorum apud servos ipsa consuetudine metus exolescit: *γνώμῃ.*

MĪTĬUSCŪLUS, a, um, adj. diminut. mitioris. *Coel. Aurel. Acut. praef.* Febres parvae et mitiusculae.

MITRĂ, ae, f. *ἀναδέσμη, μίτρα*, tegumentum capitis Lydorum, Phrygiorum, Syrorum, Arabum, Persarumque, et Aegyptiorum, Graecorum etiam, fascia longa constans obvoluta (nam *μίτρα* Graece fasciam significat.) Aliis est pileolus in angustum desinens, et in anteriorem partem incurvus, fascia

circumdatus, et redimiculis instructus, quibus a mento religaretur. Commune fuit apud hos populos viris, feminisque. *Claud. I. in cons. Stil.* 1, 156. Hic mitra velatus Arabs. ℙ Ap. Romanos barbararum mulierum gestamen erat, praesertim meretricum: item virorum effeminatorum, atque externum cultum affectantium. *Cic. Har. resp.* 21. P. Clodius a crocota, a mitra, a muliebribus soleis, purpureisque fasciolis, a strophio est factus repente popularis. *Claud. in Eutrop.* 2, 185. de Bellona Targibili uxorem mentita: Inque orbem tereti mitra redimente capillum Struxerat. *Sen. Herc. Oet.* 374. de Hercule: Nempe illa cervix spolia deposuit ferae, Crinemque mitra pressit, et famulus stetit Hirtam Sabaea marcidus myrrha comam. *Virg. A.* 4, 215. Et nunc ille Paris cum semiviro comitatu Maeonia mentum mitra, crinemque madentem Subnixus, etc. Ubi *Serv.*: hoc est pileo incurvo, de quo pendebat etiam buccarum tegimen. *Id. ib.* 9, 616. juvat indulgere choreis: Et tunicae manicas, et habent redimicula mitrae. O vere Phrygiae: neque enim Phryges. *Stat. Th.* 9, 795. haud unquam deformes vertice mitras Induimus. *Mart.* 2, 36. Nec tibi mitrarum, nec sit tibi barba reorum: Nolo virum nimium, Pannice, nolo parum. *Lucr.* 4, 1122. Et bene parta patrum fiunt anademata mitrae, *h. e.* avita patrimonia profunduntur in sumptus deliciarum. [*Prud. Psych.* 358. Ut mitra caesariem cohibens aurata virilem Combibat infusum croceo religamine nardum. *F.*] ℙ De feminis, et praesertim meretricibus. *Plin.* 35, 9, 35. Polygnotus primus mulieres lucida veste pinxit, capita earum mitris versicoloribus operuit. *Juven.* 3, 66. Ite, quibus grata est picta lupa barbara mitra. *Serv.* ad *cit. A.* 4. Quibus effeminatio crimini dabatur, etiam mitra eis adscribebatur: multa enim lectio mitras proprie meretricum esse docet. ℙ *Scalig.* in *Copam Virg.* observat, fuisse propriam vetularum: unde colligit anum fuisse copam illam, quae dicitur *caput Graja redimita mitella.* Sic *Ov. Fast.* 4, 517. simularat anum, mitraque capillos Presserat; et *ib.* 3, 669. Illa levi mitra canos redimita capillos, Fingebat tremula rustica liba manu. *Id. Met.* 14, 654. Ille etiam picta redimitus tempora mitra, Innitens baculo, positis ad tempora canis, Adsimulavit anum. *Prop.* quoque in supellectili anus lenae, 4, 5, 70. et immundo pallida mitra situ. ℙ Est etiam gestamen proprium Bacchi, Deorum delicatissimi. *Prop.* 4, 2, 31. Cinge caput mitra; speciem furabor Iacchi: Furabor Phoebi, si modo plectra dabis. Adde *Sen. Hippol.* 756. et *Oedip.* 413., *Val. Fl.* 2, 271. et *Stat. Achill.* 1, 617. et *ib.* 2, 41. ℙ [Item funis, quo navis media vincitur, ut ait *Isid. Orig.* 19, 4. *Tertull. carm. de Jona et Ninive* 42. Nauticus interea geminus clamor omnia tentat Pro rate, proque anima, spiras mandare morantes, Oblaqueare mitram, clavorum stringere nisus. Alii perperam scribunt *mithram*, ut sit a *Mithras*, *ae*, q. v. V. s. l. *F.*]

MITRĀTUS, a, um, adj. mitra tectus, ornatus. *Prop.* 4, 7, 42. Mitratisque sonant Lydia plectra choris. V. v. praec. *Plin.* 6, 28, 32. Arabes mitrati degunt, aut intonso crine.

MITRULA, ae, f. parva mitra, dimin. *Solin.* 27. *med.* Alba mitrula lineatus serpens.

[MITTENDĀRĬUS, ii, m. publicus minister palatinus, qui ad exactionem tributorum urgendam in provincias saepius mittebatur. *Imppp. Gratian., Valent. et Theod. Cod. Theod.* 6, 30, 2. Idoneos itaque singulis annis e numero mittendariorum ad hoc eligere debebis, et mittere. Adde *eosd. ib.* 8. et 9. *F.*]

MITTO, is, misi, missum, a. 3. *πέμπω, στέλλω*, allegare quempiam ad aliquem, item rem ad alium perferendam curare, ire jubere. *Caes. B. C.* 1, 40. His pontibus pabulatum mittebat. *Ter. Heaut.* 4, 4, 14. quo mittis istanc, quaeso? Jube maneat. *Id. Phorm.* 5, 6, 42. missus sum, te ut requirerem, atque adducerem. *Id. Andr.* 3, 2, 34. Missa est ancilla obstetricem arcessitum. [*Virg. A.* 2, 114. Suspensi Eurypylum scitatum oracula Phoebi Mittimus: ubi *Burm.*: Veteres praesertim de legatis fere semper dixisse *mittere rogatum, oratum* et sim. — Ponitur *mittere* eodem modo constructum etiam absolute. *Nep. Them.* 2, 6. Miserunt Delphos consultum. Ita etiam Graeci utuntur v. *πέμπειν.*] *Ov. Met.* 6, 41. vel me visendae mitte sorori, Vel soror huc veniat. *Ter. Hec.* 3, 2, 7. Non visas, ne mittas quidem visendi causa quemquam. *Id. Heaut.* 1, 2, 17. Nunc servulum ad eam in urbem misit. *Caes. B. G.* 1, 27. Legatos de deditione ad eum miserunt. *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Filium suum foras ad propinquum suum quendam mittit ad coenam. *Stat. Th.* 2, 115. Ipse Deum genitor tibi me miseratus ab alto Mittit. *Caes. B. G.* 1, 18. *extr.* Equitatum auxilio Caesari Aedui miserant; et *ib.* 2, 6. *extr.* Subsidium alicui mittere; et *ib.* 4, 16. Ad quos cum Caesar nuncios misisset, qui postularent, etc. *Cic. Phil.* 1, 5. Cum de via languerem, misi, pro amicitia, qui hoc diceret. *Id. Att.* 1, 3. Misimus, qui pro vectura solveret. *Id. Fam.* 15, 4. Dejotarus legatos ad me misit, se cum omnibus copiis esse venturum: subaudi *qui dicerent.* [*Nihil subaudiendum! Ita saepius etiam post formulam *litteras mittere* infinitivus sequitur. *Nep. Timoth.* 3, 4. Litteras — misit, sibi proclive fuisse: ubi nos quoque nihil subaudientes dicere solemus: *Er schickte einen Brief, es wäre ihm leicht gewesen.*] *Nep. Att.* 20. Nunquam ad suorum quemquam litteras misit, quin Attico mitteret, quid ageret. [*Plura exempla, quae v. *mittere* cum notione scribendi, s. mittendo litteras alicui aliquid significandi absolute positum referant, collegit *Gronov.* ad *Liv.* 34, 29. Similem usum habet Gr. *ἐπιστέλλειν.*] *Cic. Att.* 6, 5. Velim obvias mihi litteras de omnibus rebus crebro mittas; et *ib.* 7, 22. *f.* Caesaris litterarum exemplum tibi misi; et *ib.* 8, 12. *extr.* Librum, quem ad te misit de concordia, velim mihi mittas. [*Librum *ad aliquem mittere* praeter solitam verbi significationem saepe idem est, ac *librum alicui inscribere. Cic. Sen.* 1. Hunc librum de senectute ad te misimus. *Schütz. cl. Cic. s. h. v.*] Hinc absolute *mittere* est *epistolam mittere*, ap. *Ov. Her.* 14, 1. Mittit Hypermnestre de tot modo millibus uni. *Caes. B. G.* 5, 10. Milites in expeditionem mittere. *Cic. N. D.* 2, 40. Luna eam lucem, quam a sole accepit, mittit in terras. *Val. Fl.* 5, 262. reddi jubet exitiale sacerdos Vellus, et Haemoniis infaustum mittere terris. *Ov. Met.* 8, 545. Mittere aliquem per aera; et *ib.* 11, 670. sub Tartara. Sic *Fast.* 5, 385. aliquem leto; et *Pl. Capt.* 3, 5, 34. morti; et *Cic. Tusc.* 1, 41. ad mortem. *Stat. Th.* 6, 821. corpus sepulcro. *Cic. Quint.* 26. *extr.* in possessionem; et *Off.* 3, 30. sub jugum. V. JUGUM. *Virg. A.* 4, 231. totum sub leges mitteret orbem. ℙ Eleganter *mittere* dicuntur *aliquid* populi, regiones, etc., unde commercio petuntur ea, quibus nos indigemus, ipsi abundant. *Virg. G.* 1, 57. India mittit ebur, molles sua tura Sabaei. At Chalybes nudi ferrum, virosaque Pontus Castorea, Eliadum palmas Epiros equarum. *Ov. Med. fac.* 53. Hordea, quae Libyci ratibus misere coloni. *Id. Amor.* 1, 12, 10. cera, quam Corsica misit apis. *Id. Met.* 2, 366. Padus electra mittit nuribus gestanda Latinis. Adde *Plin.* 37, 10, 59. et 10, 47, 66. et al. ℙ *Mittere in consilium* est dimittere judices ad sententiam dicendam, ubi, allegatis omnibus argumentis, orator dixerit, Dixi, ut *Ascon.* docet ad *Cic. Verr.* 2, 1, 9. *extr.* Pertinet autem ad eum, qui quaestioni praeest. *Id. ib.* Accusabo: respondebis: testibus editis, ita mittam in consilium, ut, etc. *h. e.* ita perorabo: metonymia. Adde *Cluent.* 30. Urbane *Plin. Pan.* 67. *med.* Omnibus annis in consilium de te Deos mittis, exigisque, ut sententiam suam mutent, si talis esse desieris, qualis electus es. *Sen. Ben.* 4, 11. *extr.* Ubi mors interclusit omnia, et ad ferendam sententiam incorruptum judicem misit, etc. ℙ *Mittere in suffragium* pertinet ad comitia. V. SUFFRAGIUM. ℙ Cum infinito. *Ter. Eun.* 3, 3, 22. Misit porro orare, ut venirem serio. *Pl. Cas.* 3, 5, 48. Ego huc missa sum ludere. *Id. Curc.* 1, 3, 50. Parasitum misi Cariam petere argentum. *Prop.* 2, 13, 17. Semper in Oceanum mittit me quaerere gemmas. Adde *Ov. Her.* 1, 37., *Stat. Achill.* 1, 210. (ubi alii aliter leg.) et *Coel. Antipatr.* ap. *Charis.* 2, 183. [*Etiam prosae orationis scriptores ita loquuntur. *Caes. B. C.* 3, 34. In Thessaliam ire misit: ita hunc locum laudat *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 1, 37. secundum codd. aliq.; recentiores edd. infin. *ire* omittunt.] ℙ Est etiam mandare, jubere, sive per litteras, sive per nuncium. *Cic. Fam.* 16, 9. *med.* Curio misi, ut medico honos haberetur; et *Att.* 13, 10. Hodie Spintherem exspecto: misit enim Brutus ad me. ℙ Item renunciare, significare. *Cic. Fam.* 1, 8. Tu me hoc tibi mandasse existimas, ut mihi gladiatorum compositiones, ut vadimonia dilata, ut Chresti compilationem mitteres? *Ov. Trist.* 5, 13, 1. Mittere salutem alicui. *Prop.* 4, 3, 1. mandata alicui. ℙ Item donare. *Nep. Paus.* 2. Quos Byzantii ceperat, tibi muneri misit. *Plin.* 37, 5, 19. Mittere munere smaragdum. Adde *Catull.* 12, 15. Absolute *Ter. Eun.* 3, 2, 27. Atque haec qui misit, non sibi soli postulat te vivere. *Virg. Ecl.* 9, 6. Hos illi (quod nec bene vertat) mittimus hoedos. *Mart.* 10, 14. Quando brevis gelidae missa est toga tempore brumae? ℙ Interdum est deponere, abjicere. *Virg. A.* 1, 206. revocate animos, moestumque timorem Mittite; et *ib.* 6, 85. mitte hanc de pectore curam. *Liv.* 40, 46. *f.* Mittere vere, ac finire odium. *Hor. Ep.* 1, 5, 9. Mitte leves spes, et certamina divitiarum. ℙ Item omittere, praetermittere, desinere. *Liv.* 34, 39. Quin mittimus ambages? *Cic. Mur.* 15. *f.* Mitto proelia, praetereo oppugnationes oppidorum, etc. *Ter. Ad.* 5, 3, 9. mitto maledicta omnia; et *ib.* 52. mitte jam istaec: da te hodie mihi. *Id. Andr.* 5, 3, 2. mitte male loqui. *Hor. Od.* 1, 38, 3. Mitte sectari, rosa quo locorum Sera moretur. *Ov. Met.* 3, 614. pro nobis mitte precari. *Cic. Fam.* 15, 4. *med.* Mitto, quod invidiam, quod pericula, quod omnes meas tempestates subire paratissimus fueris. *Id. Verr.* 2, 2, 74. *f.* Mitto de melle: sed tantumne Melitensium? subaudi *quaerere. Id. Pis.* 20. *med.* Mitto de amissa maxima parte exercitus: subaudi *dicere.* ℙ Item dimittere, missum facere. *Varr. L. L.* 4, 32. *med.* Unde mittuntur equi, nunc dicuntur carceres. Carceres dicti, quod coercentur equi, ne inde exeant ante, quam magistratus misit. *Ov. Amor.* 3, 2, 66. Quadrijuges aequo carcere misit equos. [*Mitti proprie dicuntur equi, cum iis procurrendi signum datur. V. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 18, 166.] *Ter. Ad.* 5, 2, 5. Mitte me. *Pl. Poen. prol.* 100. Neque duxit unquam, neque ille voluit mittere. *Id. Truc.* 4, 2, 43. mittin' me intro? *Hor. A. P. f.* Non missura cutem, nisi plena cruoris, hirudo. ℙ Hinc *mittere sanguinem*, viam aperire, ut exeat, *φλεβοτομεῖν. Cels.* 2, 10. Sanguinem incisa vena mitti, novum non est; et *ib.* Mittere sanguinem alicui. *Petr. Sat.* 91. cuipiam a capite. V. MISSIO. ℙ [*Mittere nomen suum in judicium* est efficere, ut de suo nomine, suique testimonii auctoritate judicium instituatur. *Cic.* in *fr. or. pro Fl.* (ed. *A. Peyronio*) p. 112. Si neque tota Asia, neque optima, neque incorrupta; si temere, si cupide, si inconstanter nomen suum misit in hoc judicium per egentissimos testes, etc. *F.*] ℙ Translate. *Cic. Att.* 6, 1. Appius cum *ἐξ ἀφαιρέσεως* provinciam curarit, sanguinem miserit, quidquid potuit detraxerit, mihi tradiderit enectam, etc.; et *ib.* 1, 16. *med.* Missus est sanguis invidiae sine dolore. ℙ Item emittere, fundere. *Colum.* 3, 18. *f.* Sarmentum radices e capite, qua recisum est, aeque mittit. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 5. Folium quaedam ab radice mittunt, quaedam a cacumine. *Id.* 24, 9, 38. Vitex album florem mittit cum purpureo. *Id.* 25, 6, 32. Centauris succum sanguineum mittit. *Id.* 11, 37, 65. Ranae vocem mittunt. *Ov. Met.* 3, 38. Serpens horrenda sibila misit. *Enn.* ap. *Non.* 2, 625. prudens animam de corpore mitto. ℙ Hinc vocem mittere, loqui. *Lucr.* 3, 944. si vocem rerum natura repente Mittat. *Cic. Sext.* 19. Vocem pro me ac pro republica nemo mittit; et *Fl.* 3. Vox de quaestura nulla missa est. *Liv.* 35, 32. Qui vocem libram mittere adversus regis legatum auderent; et 30, 12. Si vocem supplicem mittere licet. *Caes. B. C.* 1, 2. Haec Scipionis oratio ex ipsius ore Pompeji mitti videbatur. ℙ [*Signum mittere*, i. q. edere, dare. *Lucr.* 1, 881. mittere signum Sanguinis, i. e. sanguinolentum videri. *Virg. G.* 1, 229. Haud obscura cadens mittet tibi signa Bootes. *Prop.* 3, 8, 3. Natalis nostrae signum misere puellae. *Caes. B. C.* 1, 71. Afranios contra multis rebus sui timoris signa misisse.] ℙ Item jaculari, jacere: unde *missilia. Ov. Met.* 11, 8. hastam Vatis Apollinei vocalia misit in ora. *Caes. B. C.* 3, 93. Renovato cursu, pila miserunt, celeriterque gladios strinxerunt. *Petr. Sat.* 90. Mittere lapides in aliquem. *Hor. Od.* 1, 12, 59. Mittere fulmina parum castis lucis. *Ov. Trist.* 3, 8, 2. Misit in ignotam qui rude semen humum. *Val. Fl.* 3, 313. Mittere aliquid igni. [*Ita ap. poetas saepissime v. *mittere* cum *dativo* pro *in* c. *accus.* construi solet. *Virg. A.* 9, 785. tot miserit Orco. *Stat. Th.* 12, 764. Hippomedonta neci, Capeneaque misimus umbris. *Claud. Ruf.* 1, 236. mittit letho.' *Virg. Cul.* 186. Obtritum morti misit. *Lucan.* 3, 290. Tot immensae comites missura ruinae Excivit populos; sim. 4, 199. Fluunt focis.] *Petr. Sat.* 115. *extr.* Mittere oculos longius, *h. e.* longius aspicere. *Auct. B. Hisp.* 15. Hospites de muro praecipites mittere coeperunt. *Catull.* 17, 23. eum volo de tuo ponte mittere pronum. *Ov. Fast.* 3, 583. nec longius abfuit inde, Quam quantum novies mittere funda potest. *Id. Fast.* 5, 621. Mittere roboreo ponte simulacra scirpea; et *Met.* 8, 250. Praecipitem aliquem ex arce mittere; et *ib.* 11, 340. Cum se Daedalion saxo misisset ab alto. *Id. ib.* 4, 528. Seque super pontum, nullo tardata timore, Mittit. *Id. Amor.* 3, 6, 80. Atque ita se in rapidas perdita misit aquas. *Quint.* 11, 1. *med.* Mittere se in medium. ℙ *Mittere se in aliquem*, immittere, aggredi. *Cic. Mil.* 28. Vota enim faceretis, ut in eos se potius mitteret, quam in vestras possessiones. ℙ Hac jaciendi notione pertinet ad talorum jactum. *Augustus* ap. *Suet. Aug.* 71. Talis enim jactatis, ut quisque canem, aut senionem miserat, in singulos talos singulos denarios in medium conferebat. *Sen. Apocol. f.* Nam quoties missurus erat resonante fritillo, etc. *Hor. Sat.* 2, 17, 7. Mittere talos in pyrgum. ℙ Aliquando est injicere. *Val. Fl.* 7, 587. Incitat Aesonides dextram, inque ardentia mittit Cornua. ℙ Item immittere, agere. *Hor. Od.* 4, 14, 24. Frementem mittere equum medios per ignes. *Varr. L. L.* 4, 32. Ibi cum jaceret pater occisus, supra eum ut mitteret carpentum mulio, jussit. ℙ [*Item projicere. Exempla hujus notionis, quae *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 12, 123. laudat, comp. *Gronov.* ad *Sen. Consol.* ad *Marc.* 5., haec sunt: *Phaedr.* 1, 23, 3. Nocturnus cum fur panem misisset pani; et 2, 3, 2. Tinctum cruore panem misit malefica. *Sen. ep.* 27. Canem missa a domino frusta panis aperto ore captantem.] ℙ Translate est conjicere, immiscere, immittere. *Prop.* 3, 7, 3. Quid me scribendi tam vastum mittis in ae-

quor? *Cic. Rab. Post.* 2. Nec interea locupletare amicos suos destitit, mittere in negotium, dare partes. *Quint. decl.* 14, 8. et *ib.* 18, 5. Nos in fabulas, sermonesque misisti. *Ov. de nuce* 110. mittere aliquem in arma. [**Virg. A.* 2, 87. Illi me comitem — Pauper in arma pater primis huc misit ab annis. *Lucan.* 3, 292. Non corniger Hammon Mittere Marmaricas cessavit in arma catervas. *Lucan.* 8, 390. mittere in discrimina belli: ubi v. *Cort.*] *Vopisc. Tac.* 11. *f.* et *Lampr. Alex. Sev.* 48. *f.* Mittere aliquid in litteras, *h. e.* mandare litteris. *Virg. A.* 12, 190. paribus se legibus ambae Invictae gentes aeterna in foedera mittant. [**Hor. Od.* 1, 16, 25. Me quoque pectoris Fervor in celeres iambos Misit furentem, i. e. impulit. V. *Burm.* in add. ad *Ov. Her.* 4, 37. ubi sunt, qui pro vulg. *ignotas nitor in artes*, leg. *ignotas nitor in artes. Liv.* 37, 12. In incertam tempestatem miserunt, i. e. se miserunt. ℙ *Mittere in famam et saecula* ap. *Lucan.* 10, 533. potuit discrimine summo Caesaris una dies in famam et saecula mitti: est posteris tradere, V. in v. SAECULUM, et cf. *Barth.* ad *Claud. de Cons. Prob. et Olybr.* p. 120.] ℙ *Aedes mittere sub titulum* ap. *Ov. R. Am.* 302. est proscribere. Hinc *Tibull.* 2, 4, 54. Ite sub imperium, sub titulumque, Lares. ℙ Valet id, quod ponere, in his: *Sen. Ira* 2, 2. *extr.* Alexandrum ajunt, Xenophanto canente, manum ad arma misisse. *Pall.* 3, 25. *med.* Pira silvestria mittuntur in vasculo; et *ib.* 31. Myrti baccas tusas mittis in linteo; et 4, 10. *med.* Grana matura purgata in palmea fiscella mittis; et 11, 14. *med.* Cinis mittatur in dolio. Adde 8, 14.: quae omnia ad notionem injiciendi, et immittendi jam positam, reducuntur. ℙ *Misti* pro *misisti*, syncope est ap. *Catull.* 14, 14. ℙ [*Confunduntur *mittere* et *nutrire*. V. *Burm.* ad *Virg. G.* 1, 57. *Mittere* et *mergere*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 748.]

MITŪLUS et Mytulus, i, m. *μύτυλος, μυτιχος*, piscis e genere concharum, molli testa instructus, sponte naturae in arenosis nascens, cujus usti cinis causticam vim habet. *Plin.* 9, 51, 71. et 32, 9, 31. [*Mytilus, *L., die Miesmuschel.*] ℙ *Mutulus* (versa Graeca *v* in Latinam *u*) legitur ap. *Cat. R. R.* 158. ℙ Vim habet molliendae alvi, teste *Cat. ib.* Hinc *Hor. Sat.* 2, 4, 27. si dura morabitur alvus, Mitulus, et viles pellent obstantia conchae. ℙ In cibis est vilioris pretii. *Mart.* 3, 60. Ostrea tu sumis stagno saturata Lucrino: Sugitur inciso mytulus ore mihi. ℙ Scribitur et *mytilus.*

MITYLĒNE seu Mytilene, es, f. et Mitylenae, arum, f. plur. *Metelino, Μιτυλήνη*, urbs primaria Lesbi insulae, a qua etiam insula Mitylene, et vulgo *Metelin* nominatur, juxta Methymnam: dicta a Mitylene filia Macharei Jovis filii, ut *Diodorus* 6, 16. scribit. Clara est Pittaco ex septem Sapientibus uno, Alcaeo poeta, Antimenide fratre ejus, Diophane oratore, et Theophane Pompejanarum rerum scriptore. *Hor. Od.* 1, 7, 1. Laudabunt alii claram Rhodon, aut Mitylenen. *Cic. Fam.* 4, 31. An Mitylenis, aut Rhodi malles vivere. ℙ In nummis antiquis, teste *Eckhel. D. N. V.* T. 2. p. 303., est *ΜΙΤΤΙΛΗΝΑΙΩΝ*, cum in libris scriptis tum Graecis, tum Latinis littera *i* in prima sit syllaba.

MITYLĒNAEUS, seu Mytilenaeus, a, um, adj. *Μιτυληναῖος* et *Μυτιληναῖος*, ad Mitylenem pertinens. *Mart.* 7, 80. Mitylenaeus mango. *Claud. Nupt. Honor.* 235. Mitylenaeo modulatur pectine Sappho. *Lucan.* 8, 109. Mitylenaeum vulgus. ℙ *Mitylenaei, orum*, incolae. *Vell.* 2, 18. Mitylenaeorum perfidia. Adde *Nep. Thras.* 4.

MITYLĒNENSIS, e, adj. Mitylenaeus. *Tac. A.* 14, 53. Mitylenense secretum Agrippae permisit.

*MITYS, yos vel yis, fluvius Macedoniae, in Thessaliae confinio. *Liv.* 44, 7. *B. A.*

MIŪRUS et Meiūrus, a, um, adj. *μιοῦρος*, et *μειοῦρος*, ecaudis, qui cauda minor est: *ἀπὸ τοῦ μειοῦσθαι τὴν οὐρὰν*, qui veluti cauda mutilus est. Ita vocatur ap. grammaticos versus heroicus, in quo extremo iambus est pro spondeo: a *Diomed.* 3, 499. etiam *σκάζων* vocatur. *Terent. de metr.* 2425. Quem *μειοῦρον* Achaica gens vocitare solita est; et *mox:* 2426. Praemisso heroo subjungit namque *μιοῦρον. Serv. Centim.* 1824. Meiurum constat ita ut heroicum, sed pyrrichio clauditur, ut est hoc: *Mortem contemnunt laudato vulnere Getae.*

[MIUS, a, um, adj. antique pro *meus*, postea illud vulgo relictum, unde nunc Itali *mio* dicunt. V. MIS. *Diomed.* 1, 319. Sed veteres *mius* dicebant, ut *mi* sit vocativus secundum regulam. Adde *Vel. Long.* p. 2236. *Inscr.* optimae notae apud *Viscont. Monum. degli Scip.* T. 1. *tab.* 5. ed. *Mediol.* Virtutes generis mieis moribus accumulavi, Progeniem genui, facta patris petii. Hic *mieis* est monosyllabum, ut *miei* ap. Italos. *F.*]

MIXTĀRIUS, } V. MISTARIUS, etc.
MIXTIO, etc. }

*MIXTIX, icis, f. sociabilis. *Petr. fragm. Trag.* 17, 45. Non est mixtix. V. ibi *Reines. B. A.*

*MIZAEI, orum, gens Asiae ulterioris, de qua sic *Plin.* 6, 27. Susianis ad orientem versus junguntur Oxii latrones et Mizaeorum quadraginta populi liberae feritatis. *B. A.*

*MIZAGUS, i, Galatiae oppidum. *Tab. Peut. B. A.*

*MIZI, orum, duplex Arabiae populus, majores et minores. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

M N

MNĀ, ae, f. *μνᾶ, ᾶς*, eadem ap. Graecos, quae *mina* Latinis. *Plin.* 21, 34, 109. Mna, quam nostri minam vocant, pendet drachmas Atticas centum; et 35, 10, 36. *n.* 21. Pro duodecim Diis dedit in singulos mnas tricenas. Addunt et *Plauti* loca aliquot, in quibus tamen omnibus alii leg. *mina.* V. h. v.

*MNASĒAS, ae, m. *Μνασήας*, scripsit de re rustica, itemque Periplum. Patarensis fuit, e Lyciae civitate. *Varr. R. R.* 1, 1. *Colum.* 1, 1. *Plin.* 37, 2. *B. A.*

*MNASITĪMUS, i, m. insignis pictor. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

*MNASON, onis, m. Elatensium tyrannus, qui pro duodecim Diis Asclepiodoro pictori in singulos dedit minas trecentas, ac Theomnesto in singulas heroinas minas centum. *Plin.* 35, 10. *B. A.*

[MNĒMĒ, es, f. *μνήμη*, memoria. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 987, 1. Numisia L. L. Mneme. *F.*]

[MNĒMON, ōnis, m. *μνήμων*, memor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 819, 2. Herennius Mnemon. *F.*] ℙ *Cognomen Artaxerxis II. Persarum regis. *Nep. Reg.* 1. *B. A.*

MNĒMŌNICĀ, orum, n. plur. *μνημονικὰ*, praecepta, quae memoriam adjuvant. *Auct. ad Her.* 3, 17. Ita qui mnemonica didicerunt, possunt, quae audierunt, in locis collocare, et ex his memoriter pronunciare. Adde *ib.* 24. Sed utrobique optimi libri Graece scribunt. Graeca enim vox est, a *μνήμη*, memoria.

MNĒMŌNIDES, um, et arum, f. plur. Musae filiae Mnemosynes. V. v. sq.

MNĒMOSYNE, es, f. *Μνημοσύνη*, filia Jovis, et Clymenes, ex qua ipse Juppiter, pastoris sumpta figura (ut est ap. *Ov. Met.* 6, 114.) novem Musas suscepisse dicitur. *Sidon. carm.* 15, 175. serpentis specie illusisse ei, canit. Dicitur autem mater Musarum, quia *μνημοσύνη* memoria est, cujus beneficio scientiae et litterae acquiruntur, et conservantur. *Phaedr. prol.* 3. Pierium jugum, In quo tonanti sancta Mnemosyne Jovi Fecunda novies, artium peperit chorum. *Auson. ep.* 4, 63. An te carminibus juvat incestare canoras Mnemosynes natas, aut tres, aut octo sorores? ℙ *Mnemosynae, arum*, ipsae Musae. *Id. Idyll.* 11, 30. Et Lyrici vates numero sunt Mnemosynarum, *h. e.* novem sunt poetae Lyrici, ut Musae, nempe Pindarus, Simonides, Stesichorus, Ibycus, Alcman, Bacchilides, Anacreon, Alcaeus, Sappho. Al. leg. *Mnemonidarum* (eo modo, quo *Tyndaridarum* ab *Hor. Sat.* 1, 1, 100. dictum est). Sic *Ov. Met.* 5, 267. Felicesque vocat pariter studiique locique Mnemonidas. Al. leg. *Maeonidas.*

MNĒMOSYNON, i, n. *μνημόσυνον*, monumentum, memoria, pignus memoriae causa. *Catull.* 12, 13. Verum est mnemosynon mei sodalis. In multis *cod.* Graecis litteris scriptum legitur: nam Graeca vox est.

*MNESARCHUS, i, m. *Μνήσαρχος*, nomen fuit patris Pythagorae secundum *Appul. Flor.* 2. *med.* p. 351, 20. *Elmenh.* V. et *Laert.* 8, 1. Aliis Demaratus audiebat. ℙ Item Stoicus quidam philosophus. *Cic. Or.* 1, 11. et 17. *B. A.*

[MNĒSITHĒUS, i, m. *μνησίθεος*, Dei memor. Est cogn. R.: a *μνῆσις*, recordatio, et *Θεὸς*, Deus. *Inscr.* ap. *Mur.* 989, 5. P. Aelius Mnesitheus Aug. Lib. *F.* ℙ *Medicus quidam, de quo *Plin.* 21, 3. ed. *Hard.* ubi antea legebatur *Mnestheus.* ℙ Item insignis pictor, Sicyonius. *Id.* 35, 11. *B. A.*]

[MNESTAEUS, i, m. sponsalis, a *μνηστὴ*, sponsa. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 522, 2. Octavius Mnestaeus. *F.*]

[MNESTĒ, es, f. *μνηστὴ*, sponsa. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 750, 10. Aedia Mneste. *F.*]

MNESTER, ēris, m. *μνηστῆρ*, procus. Vox Graeca. *Hyg. fab.* 126. Quem cum Eumaeus ad mnesteras perduxisset, etc. *h. e.* procos Penelopes; et *mox:* Melanthius unus ex mnesteribus. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 55. C. Lucretius Mnester. *F.*]

*MNESTHEUS, ei et eos, m. *Μνησθεύς*, nomen proprium viri Trojani, de quo *Virg. A.* 4, 288. Mnesthea Sergestumque vocat, etc. Is ab Assaraco rege originem traxit, ut idem *Virg.* auctor est *A.* 12, 127. Et genus Assaraci Mnestheus. ℙ Nonnunquam vero causa metri additur *e* post *M*, ut sit *Menestheus. Id. A.* 10, 129. Nec Clytio genitore minor, nec fratre Menestheo. *Nec aliter potest stare versus*, ut annotavit *Servius. Menestheo* etiam edidit *Heynius;* quod tum habet codicum pars, tum etiam *Macr. Sat.* 5, 17. Est Homericum *Μενεσθεύς.* Potest autem esse versus spondaicus, si *Mnestheo* retineas, ut bona exemplaria legunt, teste *Pierio.* ℙ V. *Memmia gens.* ℙ Mnestheus, medicus. V. MNESITHEUS. *B. A.*

[MNEVIS, ĭdis, m. disyll. *Μνεῦις*, bos niger, Soli sacer, qui Heliopoli in Aegypto, ut Memphi Apis, pro Deo colebatur. *Plin.* 36, 8, 14. *n.* 2. Idem rex digressus inde, ubi fuit Mnevidis regia, posuit alium obeliscum. *Macr. Sat.* 1, 21. Taurum vero ad Solem referri, multiplici ratione Aegyptius cultus ostendit, vel quia apud Heliopolin taurum Soli consecratum, quem Mnevin cognominant, maxime colunt, vel quia bos Apis in civitate Memphi Solis instar excipitur. *Ammian.* 22, 14. Inter animalia antiquis observationibus consecrata Mnevis, et Apis sunt notiora: Mnevis Soli sacratur, super quo nihil dicitur memorabile; sequens Lunae. *F.*]

M O

MOBĪLIS, e, adj. *εὐκίνητος*, qui facile movetur, qui huc illuc facile vertitur, levis: a *moveo*, et producitur prima, licet in *moveo* corripiatur. *Hor. Sat.* 2, 7, 82. Duceris, ut nervis alienis mobile signum. [*Ita *Bentl.* ex conjectura: quod recte *Heindf.* frustra factum demonstrans vulgatam *lignum* servavit.] *Cic. N. D.* 2, 57. Oculi lubrici, et mobiles. [**Curt.* 8, 11, 32. mobiles turres.] *Plin.* 11, 37, 51. Supercilia homini et pariter, et alterne mobilia. *Id.* 21, 31, 105. Remedium ad dentium mobiles firmandos. *Cic. N. D.* 2, 11. *f.* Acerrimus et mobilissimus ardor, *h. e.* incitatissimus. *Lucr.* 4, 343. Mobilior aer. *Ov. Her.* 2, 128. Aequor mobile. *Id. A. Am.* 2, 62. Mobilis penna. *Id. Amor.* 3, 5, 35. Folia mobilia. [**Sil.* 9, 210. Mobilis agger, i. e. elephanti.] ℙ Apud JCtos *res mobiles*, et *bona mobilia* sunt, quae solo non continentur, et moveri, transferrique possunt. [**Mobilien.*] Sunt autem duplicis generis, animalia, quae et *se moventia* appellantur, ut servi, jumenta, altilia: et quae anima carent, ut pecunia, vestis, vasa, etc. *Ulp. Dig.* 6, 1, 1., *Labeo* ap. *eund. ib.* 21, 1, 1. et *Paul. ib.* 41, 2, 3. *med. Nep. Them.* 2. hoc idem exprimens, *quae moveri possunt* Latinius dixit. ℙ Est etiam *mobilis* celer. [*Huc primum pertinent ista, quae Noster §. 1. adscripserat. *Pl. Mil.* 3, 1, 36. Pernix sum manibus, pedibus mobilis: *flink auf den Füssen. Ov. Her.* 5, 110. Mobiles venti: *die flüchtigen Winde.* Adde *Lucr.* 6, 204. mobilis ille Devolet in terram liquidi color aureus ignis, i. e. fulmen. *Sil.* 4, 148. Boiorum ante alios Cryxo duce mobilis ala Arietat in primos, etc. *Curt.* 4, 14, 16. Nostrum mobile et expeditum agmen est; illud praeda grave.] *Sen. Hippol.* 446. Aetate fruere: mobili cursu fugit; et *ib.* 1141. Volat ambiguis Mobilis alis hora. [**Curt.* 9, 4, 22. Omnis multitudo, et maxime militaris, mobili impetu fertur. *Vell.* 1, 17, 7. Sequiturque, ut frequens ac mobilis transitus maximum perfecti operis impedimentum sit.] ℙ Translate [*bono sensu est mutabilis, quod mutari potest. *Gell.* 2, 22. Exortus et occasus mobilia et varia sunt; meridies septemtrionesque statu perpetuo stant et manent. *Virg. G.* 1, 417. coeli mobilis humor. *Sen. Oedip.* 992. It cuique ratus, prece non ulla mobilis ordo. — Tum dicitur de aetate juvenum: *Virg. G.* 3, 165. Dum faciles animi juvenum, dum mobilis aetas, i. e. in qua corpus mobile, *εὐκίνητον*, flexile, agile, vegetum: ita recte *Heyn.* — Item de ingenio, quod celeriter arripit, quod docile, minime tardum aut stupidum est. Ita ap. *Vitr.* 5, 7. *f.* Si architectus erit usu peritus, praetereaque ingenio mobili, solertiaque non fuerit viduatus. Adde *Quint. Inst.* 10, 7, 22. Si qua tamen fortuna tam subitam fecerit agendi necessitatem, mobiliore quodam opus erit ingenio. — ℙ In malam partem i. q. varius, volubilis, inconstans. Primum quidem de rebus certo pretio, certa eaque durante forma carentibus. *Cic. Dom.* 58. Bona fortunae caduca semper et mobilia esse duxi. *Sall. Jug.* 96. Res humanae fluxae et mobiles. *Vell.* 2, 108, 2. Maroboduus genere nobilis, corpore praevalens, animo ferox, natione magis quam ratione barbarus, non tumultuarium, neque fortuitum, neque mobilem, et ex voluntate parentium constantem, inter suos occupavit. — Tum pertinet ad animum, ingenium, debilitate, perfidia, cet. propositi parum tenax, consilia sua qualicumque de causa facile mutans.] *Cic. Fam.* 5, 2. *f.* Nec in te, ut scribis, animo fui mobili, sed ita stabili, ut, etc. *Caes. B. G.* 4, 5. Galli sunt in consiliis capiendis mobiles, et novis plerumque rebus student. *Sall. Jug.* 50. et 70. Mobili ingenio esse; et *ib.* 120. Regiae voluntates mobiles; et *ib.* 96. *f.* et *Liv.* 29, 3. *f.* Gens ad omnem auram spei mobilis atque infida. *Sen. V. B.* 1. *extr.* Mobilis favor. *Liv.* 6, 6. Populus mobilior ad cupiditatem agri, *h. e.* inclinatior. *Tac. H.* 1, 24. Mobilissimus quisque ingenio. [*Citat hunc locum ad *Rut. Lup.* 1, 3. p. 91. ed. *Fr. Ruhnk.*, cui probatur acutissimum inventum viri docti in marg. *Ed. Rhen.* Non enim decet hominem genere nobilem, ingenio mobilem videri: contra vulg. hominem genere nobilem, mobilem videri.

— Multa ex Tacito aliisque scriptoribus exempla hujus generis collegit *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 305. sq.]

MOBĪLĬTAS, atis, f. εὐκινησία, facilitas se movendi, agilitas. *Lucr.* 2, 931. sed mobilitate Ante aliqua tanquam partum, quam proditur extra. *Cic. N. D.* 2, 15. *f.* Animal sensu acerrimo, et mobilitate celerrima. *Plin.* 20, 21, 84. Sanare mobilitates dentium. *Id.* 9, 31, 51. Saevitiam maris correptis lapillis opperiuntur, mobilitatem pondere stabilientes. *Cic. Or.* 1, 28. Mobilitas linguae, celeritas verborum. ℙ [*Idem quod celeritas. *Lucr.* 6, 323. Mobilitas fit fulminis; et *ib.* v. 337. duplicatur; et 341. Mobilitatem sumere; et al. *Caes. B. G.* 4, 33. Ita mobilitatem equitum, stabilitatem peditum in proeliis praestant.] ℙ Translate est inconstantia, levitas. *Nep. Dion.* 6. Fortuna sua mobilitate, quem paulo ante extulerat, demergere est adorta. *Cic. Phil.* 7, 3. Quid est inconstantia, mobilitate, levitate, cum singulis hominibus, tum vero universo senatui, turpius? *Sall. Jug.* 61. Tanta mobilitate sese Numidae gerunt; et *ib.* 93. *extr.* Mobilitas ingenii; et *Cat.* 49. *med.* animi. *Tac. H.* 5, 8. vulgi. ℙ [*Confund. *mobilitas* et *nobilitas.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 520.]

MOBĪLĬTER, adv. cum facili motu, agiliter. *Cic. N. D.* 2, 9. Cor animantis alicujus evulsum ita mobiliter palpitare, ut imitetur igneam celeritatem. [*Lucr. 4, 747. Mobiliter quae feruntur; et 5, 635. Mobilius ad hoc signum quodque reverti; et al.]

MOBĪLĬTO, as, a. 1. εὐκίνητον ποιῶ, mobile facio, ap. veteres. *Lucr.* 3, 249. inde omnia mobilitantur. *Caecil.* ap. *Non.* 4, 300. Laetitia me mobilitat.

*MOCA, ae, opp. Arabiae Petraeae. *Num. Antonini Pii* ap. *Patin.* ℙ Μόκα est *Ptol. B. A.*

[MOCILLA, ae, m. cogn. R., ut L. Julius Mocilla ap. *Nep. Att.* 11., ubi pro *Mocilla* alii mallent legere *Motacilla. F.* [*Bremi* vulg. serv.]

MOCOSUS, a, um, adj. mimicus; et dicitur de iis, qui ore distorto, valgis labiis et sanna dident: a μῶκος, sanna: item subsannator, derisor. Restitutam volunt magni nominis critici *Cic. Att.* 1, 13. Consul ipse parvo animo, et pravo: tantum cavillator genere illo mocoso, quod etiam sine dicacitate ridetur. Ubi alii rectius leg. *moroso.* [*Ita *Orell.*] *Quint.* 11, 3, 183. Quare non immerito reprehenditur pronunciatio vultuosa, et gesticulationibus molesta, etc. Nec inutiliter ex Graecis veteres transtulerunt, hanc esse mocosam actionem. Alii leg. *jocosam*, al. *injocosam*, al. melius *inotiosam* etc. [*Ita leg. ap. *Spald.*] Haec pluribus disputat *Salmas.* ad *Trebell. Gall.* 8. [*Revictus idem ab *J. Fr. Gronov.* ad *Sen. Q. N.* 1, 1.]

MŌDĔRĂBĬLIS, e, adj. quem moderari possumus. *Ov. Amor.* 1, 6, 59. Nox, et amor, vinumque nihil moderabile suadent.

MŌDĔRĀMEN, inis, n. id quo quippiam moderamur, ut gubernaculum navis, habenae currus, et hujusmodi. *Ov. Met.* 15, 726. innixus moderamine navis, in alta Puppe caput posuit; et *ib.* 3, 644. Obstupui, capiatque alius moderamina, dixi: Meque ministerio scelerisque artisque removi; et *ib.* 2, 47. currus rogat ille paternos, Inque diem alipedum jus et moderamen equorum. ℙ Translate. *Id. ib.* 6, 677. Sceptra loci, rerumque capit moderamen Erechtheus. *Id. ib.* 13, 362. ingenium est, quod eget moderamine nostro. ℙ Item moderatio, temperamentum. *Impp. Honor. et Theod. Cod. Theod.* 11, 30, 64. Verum serenitas nostra certum moderamen invenit.

MŌDĔRĀMENTUM, i, n. moderamen. *Gell.* 13, 6. Accentus moderamenta vocum.

MŌDĔRANTER, adv. idem ac moderate. *Lucr.* 2, 1093. quis habere profundi Endo manu validas potis est moderanter habenas? *Ov. Met.* 1, 510. moderantius, oro, Curre, fugamque inhibe, moderantius insequar ipse. Plerique tamen leg. *moderatius.*

MŌDĔRĀTĒ, adv. μετρίως, σωφρόνως, cum moderatione. *Cic. Font.* 10. Ab his quicquam sancte, aut moderate dictum putabitis? *Id. Off.* 2, 5. *med.* Uti iis, quibuscum congregamur, moderate, et scienter. *Id. Fam.* 6, 1. *med.* Omnia humana placate et moderate feramus. *Id. Or.* 52. *med.* Gorgias his festivitatibus insolentius abutitur, quas Isocrates moderatius temperavit. *Liv.* 30, 42. *med.* Rebus secundis uti modeste ac moderate. *Caes. B. C.* 3, 20. Clementer et moderate jus dicere. *Hirt. B. G.* 8, 12. *extr.* Moderatius cedentem insequi hostem. *Cic. Verr.* 2, 5, 68. Sensim atque moderate ad istius amicitiam adrepserat. *Stat. Th.* 10, 423. moderatius, oro, Ducite. *Cic. Fin.* 1, 1. Qui si maxime hoc placeat, moderatius tamen id volunt fieri. *Id. Leg.* 3, 5. Quae res cum sapientissime moderatissimeque constituta esset, etc.

MŌDĔRĀTIM, adv. idem ac moderate. *Lucret.* 1, 323. moderatim crescere cogens.

MŌDĔRĀTĬO, onis, f. ἡνιοχεία, μετριότης, κοσμιότης, [*σωφροσύνη, ἐγκράτεια, *Appian. Civ.* 2, 63. μετριοπάθεια. Nos: *Maessigung.*] actus moderandi, temperatio, modus, modestia, mediocritas. [*Differunt *modus*, *modestia* et *moderatio*: hoc actum, *modestia* sensum moderandi subjective; *modus* Gr. μηδὲν ἄγαν objective significat. *Doederl.* 2, 203. sqq. Quid *moderatio* et *temperatio* discrepent v. in h. v. — *Continentia* a *moderatione* eo distat, quod in omni victu cultuque corporis tuendi causa et voluptatibus praetermittendis cernitur.] *Cic. Or.* 2, 9. Languentis populi incitatio, et effrenati moderatio. *Id. N. D.* 2, 35. *extr.* Conflagrare terras necesse est a tantis ardoribus, moderatione et temperatione sublata. *Id. Coel.* 18. Vincat aliquando cupiditas, voluptasque rationem, dummodo illa in hoc genere praescriptio moderatioque teneatur. *Id. Att.* 2, 6. Laetari te nostra moderatione et continentia video. *Id. Sext.* 33. *f.* Quae gravitas Lentuli consulis fuerit, quae collegae ejus moderatio de me. *Id. Agr.* 2, 1. Adhibere certam rationem moderationemque dicendi. *Cels.* 3, 18. *med.* Moderationem in cibo adhibere. *Cic. Sen.* 1. Novi moderationem animi tui, et aequitatem. *Id. Tusc.* 3, 8. Graeci eam virtutem σωφροσύνην appellant: quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam; et *Off.* 3, 25. *extr.* Conformatio et moderatio continentiae et temperantiae. *Suet. Caes.* 75. Moderationem clementiamque exhibere. *Cic. Phil.* 2, 5. Si meam cum in omni vita, tum in dicendo moderationem modestiamque cognostis. *Id. Dom.* 58. Etenim ad nostrum usum propemodum jam est definita moderatio rei familiaris, *h. e.* modus et quantitas facultatum. [*Moderatio* non simpliciter pro *modo* et *mediocritate*, sed pro ipso actu fortunae positum est: ita recte *M. Gesner.* contra *Markl.* qui verum Ciceronem *definitus modus* scripturum fuisse contendit.] *Petr. Sat.* 93. *extr.* Multa moderationis verecundiaeque verba. [*Tac. *Agr.* 6. Ludos et inania honoris moderationis atque abundantiae duxit, uti longe a luxuria, ita famae propior; quem vexatissmum locum *Boettich.* in *lex. Tac.* p. 306 sq., ubi v., ita recte explicat: Noluit Agricola praesertim cum longe esset a luxuria, per ludos, in quos tum plerique maximam impendebant pecuniam, qui praeturam affectabant, plebis gratiam captare, sed in iis edendis moderationem adhibendam esse censuit; atque ipsa *honoris inania* sprevit et abundantiae duxit, i. e. supervacua esse putavit, *famae*, i. e. verae solidaeque gloriae jam propior, quam, ut ipse Tacitus auguratur, hoc loco praecipiens, quae postero statim anno evenerunt, in Britannia sibi peperit.] ℙ De moderatione animi exempla veterum habemus a *Val. Max.* 1, 4. ℙ Gubernatio, regimen. *Cic. N. D.* 3, 35. *f.* Mundi divina in homines moderatio profecto nulla est, si in ea discrimen nullum est bonorum et malorum.

MŌDĔRĀTOR, oris, m. ἐπιστάτης, σωφρονιστής, qui moderatur, gubernator, rector. *Cic. N. D.* 2, 35. *f.* Inesse aliquem non solum habitatorem in hac coelesti ac divina domo, sed etiam rectorem et moderatorem, et tanquam architectum tanti operis, tantique muneris. *Id. Tusc.* 1, 28. Sol moderator dierum, noctium, temporum. *Sall. or. Lepidi contra Sull. med.* Populus R. paulo ante gentium moderator, exutus imperio, etc. *Mart.* 2, 90. Quintiliane vagae moderator summe juventae. *Vell.* 2, 102. M. Lollius, quem veluti moderatorem juventae filii sui (*C. Caesaris*) Augustus esse voluerat. Hic idem a *Suet. Tib.* 12. dicitur *comes* et *rector C. Caesaris. Flor.* 4, 2. Pacis, bellique moderator. *Ov. Fast.* 3, 593. Vincitur ars vento, nec jam moderator habenis Utitur, at votis; et *Met.* 4, 245. moderator equorum. Sic *Tibull.* 4, 1, 114. velox celerem super edere corpus Gaudet equum, validusque sedet moderator habenis. *Ov. Met.* 8, 856. arundinis. *Lucr.* 6, 1251. curvi aratri. *Stat. Silv.* 1, 2, 151. Tyrii aheni. *Claud. in Eutrop.* 2, 381. doctissimus artis Quondam lanificae, moderator pectinis unci, *h. e.* carminator. *Plin. Pan.* 13. Cum spectator moderatorque ineuntium certamina virorum, arma componeres, tela tentares. *Eum. Grat. act.* 13. *extr.* Terra mater frugum, Juppiter moderator aurarum. *Nazar. Pan. ad Constant.* 15. Illi veteres laudati vitae moderatores.

MŌDĔRĀTRIX, icis, f. ἐπιστάτις, quae moderatur, rectrix, gubernatrix. *Cic. N. D.* 3, 39. Materiae universae fictricem et moderatricem divinam esse providentiam. *Id. Phil.* 5, 18. Caesar rempubl. sibi judicem constituit, et moderatricem omnium factorum. *Id. Tusc.* 5, 14. *f.* Temperantia est moderatrix omnium commotionum. *Id. Flacc.* 24. Speculatur, atque obsidet rostra vindex temeritatis, et moderatrix officii curia. *Stat. Th.* 10, 365. arcanae moderatrix Cynthia noctis. *Pl. Cist.* 2, 2, 3. ut illaec anus hodie quot modis Sibi moderatrix fuit!

MŌDĔRĀTUS, a, um, adj., qui sibi moderatur, qui modum servat, temperatus, modestus, μέτριος, εὔτακτος, σώφρων. *Cic. Sen.* 4. Moderati, et nec difficiles, nec inhumani senes tolerabilem agunt senectutem. *Id. Mur.* 30. Nostri illi a Platone et Aristotele moderati homines et temperati. *Id. Fam.* 12, 27. Est ita temperatis moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate jungatur. *Id. Font.* 14. Frugi homo, et in omnibus vitae partibus moderatus ac temperans. *Id. Balb.* 4. Quem exterae gentes castiorem, moderatiorem, sanctiorem viderunt? *Id. Phil.* 3, 11. Nihil apparet in eo ingenuum, nihil moderatum, nihil pudens; et *ib.* 2, 16. Moderatum esse in re aliqua. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 24. *med.* Caesar moderatissimi atque humanissimi fuit sensus. *Sall. Cat.* 12. Sua parvipendere, aliena cupere: pudorem, pudicitiam, divina atque humana promiscua, nihil pensi, neque moderati habere, *h. e.* nihil ducere, neque quicquam in iis se moderari. ℙ Item res, in qua ratio, modus, mediocritas servatur. *Cic. Mur.* 29. Doctrina non moderata, non mitis, sed paulo asperior et durior. *Id. Div.* 1, 29. *med.* Qui salubri et moderato cultu atque victu quieti se tradiderit. *Id. Brut.* 2. Otium moderatum atque honestum. *Id. Mur.* 6. Convivium moderatum atque honestum. *Id. Or.* 3, 25. Unguentis minus diu delectamur, summa et acerrima suavitate conditis, quam his moderatis; et 2, 8. *med.* Qui cantus moderatae orationis pronunciatione dulcior inveniri potest? *Ov. Trist.* 2, 4, 57. jactantur moderatis aequora ventis. *Vell* 2, 126. Quando annona moderatior? quando pax laetior? ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Fea, Var. di notiz.* p. 87. C. Vedennius C. F. Qui. Moderatus. *F.*]

[MODERNUS, a, um, adj. recens, nuperus, hodiernus: est a *modo*, nuper. *Cass. Var.* 4, 51. Antiquorum diligentissimus imitator, modernorum nobilissimus institutor. *Id. praef. orthogr.* Veteres *quom*, moderni *cum* scribi rectius aestimarunt. *F.*]

MODĔRO, as, a. 1. idem quod moderor. *Pacuv.* ap. *Non.* 7, 23. et 36. et 4, 279. Neque tuum te ingenium moderat. *Acc. ib.* Viden', ut te impietas stimulat, nec moderat metus? *Pl. Mil.* 2, 2, 115. ego voci moderabo meae. ℙ Passive. *Paul. Dig.* 3, 5, 14. *extr.* Pro qualitate personarum et actio formatur, et condemnatio moderatur. *Ulp. ib.* 23, 3, 39. Ita res moderatur, ut, etc.

MODĔROR, aris, atus sum, dep. 1. ἡνιοχέω, εὐθύνω, ἐπιστατέω, modum adhibeo, rego, guberno, tempero. *Cic. Fam.* 2, 7. Te hortor, ut omnia gubernes et moderere prudentia tua. *Id. Acad.* 4, 27. *f.* Mens, quae omnia moderatur, movet, regit. *Id. Tusc.* 5, 36. Tibicines, iique, qui fidibus utuntur, suo, non multitudinis arbitrio, cantus numerosque moderantur. *Id. Inv.* 2, 51. Moderari navim. *Caes. B. G.* 4, 33. equos ac flectere. *Lucr.* 5, 1297. equum frenis moderarier. *Ov. Met.* 6, 223. habenas. *Cic. N. D.* 3, 39. Mens divina coelum versans, terram tuens, maria moderans. *Id. Or.* 1, 52. *extr.* Dare alicui potestatem moderandi et regendi sui. *Tac. A.* 1, 79. Ob moderandas exundationes Tiberis; et *ib.* 2, 70. Nec moratus ultra, naves solvit, moderabaturque cursui, quo propius regrederetur. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 9, 7. Sit censor, qui viros doceat moderari uxoribus; et *Tusc.* 5, 25. Causis ab aeterno tempore fluentibus ratio mensque moderatur. *Id. Q. Fr.* 1, 1, 13. *med.* Moderari animo et orationi, cum sis iratus. *Hor. Ep.* 1, 2, 59. et *Liv.* 4, 7. irae. *Id.* 37, 35. fortunae suae. *Pl. Curc.* 4, 1. *f.* linguae, *h. e.* tacere. *Cic. Att.* 5, 20. *med.* alicui. *Pl. Truc.* 4, 3, 57. Non vinum hominibus moderari, sed vino homines solent, Qui quidem probi sunt. *Id. Curc.* 1, 3, 44. Hoccine fieri, ut immodestis te hic moderere moribus? *h. e.* immodeste te geras. *Cic. Verr.* 2, 3, 98. Res rusticae ejusmodi sunt, ut eas non ratio, neque labor, sed res incertissimae, venti, tempestatesque moderentur. *Id. Or.* 3, 48. Oratio sic est vere soluta, non ut fugiat tamen, aut erret, sed ut sine vinculis sibi ipsa moderetur. *Id. Fin.* 2, 25. *f.* Non voluptate, sed officio consilia moderari. *Tac. A.* 2, 75. Neque ipse gaudium moderans. *Suet. Claud.* 14. Moderari duritiam legum. *Id. Dom.* 7. pretia. ℙ In illo *Statii Th.* 10, 13. viduae moderantibus alni: *moderantes* sunt gubernatores.

MŌDESTĒ, adv. μετρίως, σωφρόνως, moderate, temperate, modice. *Cic. Agr.* 1, 6. Et, credo, qua in urbe homines copiam rerum moderate ferre non potuerunt, in ea isti vestri satellites modeste insolentiam suam continebunt. *Liv.* 30, 42. *med.* Rebus secundis modeste ac moderate uti. *Hor. Sat.* 1, 2, 50. Modeste munificum esse. *Ov. Fast.* 2, 607. Lingua non modeste uti. *Gell.* 9, 11. Hosti intrepide modesteque obviam ire, *h. e.* moderato gradu, non effuso cursu. *Sall. Jug.* 45. Ante Carthaginem deletam populus, et senatus R. placide modesteque inter se rempublicam tractabant. *Pl. Pers.* 3, 1, 18. Modice et modeste vitam vivere. *Id. Men.* 5, 6, 5. Tergum, quam gulam, crura, quam ventrem oportet Potiora esse, cui cor modeste situm est, *h. e.* qui animum habet moderate affectum: qui modum novit, quem in re qualibet servare oportet. *Varr.* ap. *Non.* 1, 274. Non eos optime vixisse, qui diutissime vixerint, sed qui modestissime. *Ter. Ph.* 1, 3, 18. palam Beatus, ni unum hoc desit, animus, qui modeste istaec ferat. ℙ Pudenter, verecunde. *C. Gracch.* ap. *Gell.* 15, 12. In convivio liberi vestri modestius erant, quam apud principia. *Cic. Leg.* 3, 2. Qui modeste paret, videtur, qui aliquando imperet, dignus esse. *Ter.*

Eun. 3, 5, 32. Terram intuens modeste. *Ov. Her.* 20, 53. Aut esses formosa minus: peterere modeste: Audaces facie cogimur esse tua; et *ib.* 15, 99. Si tam certus eras hinc ire, modestius isses: Et modo dixisses, Lesbi puella, vale, *h. e.* pudentius; et *Pont.* 1, 2, 67. tentare modeste pro aliquo. *Quint.* 4, 1. *med.* Parcius et modestius praetentare misericordiam judicis. [**Suet. Aug.* 64. Parum modeste fecisse eum: nostr. *unbescheiden*, *Gall. indiscretement. Intpr. Gall. Auguste, lui reprocha, d'avoir manqué à la decence. B. Crus.* in *cl. Suet.* p. 513.]

MODESTIA, ae, f. μετριότης, modus, temperatio. *Tac. A.* 12, 43. Magna Deum benignitate, et modestia hiemis rebus extremis subventum. *Clementiam hiemis* simili ratione dixit *Colum.* 2, 9. [**Modestia hiemis* et *hiemis clementia*, oppon. *saevitiae hiemis*, ut *Plin. H. N.* 6, 23. ubi de flumine loquitur, cujus non rapidus est cursus, *modestiam* aquarum commemorat; nec unquam propterea quod nos dicimus *ein bescheidener Winter*, quisquam contenderit, in voce *Bescheidenheit* latere etiam mediocritatis notionem. Similiter *modestia vitae Tac. A.* 2, 52. est accipienda. Ita probe *Boettich.* in *lex. Tac.* p. 307. sq. coll. *Doederl.* 2, 205. et *Hess.* ad *Germ.* 36, 9.] ℙ Item mediocritas conditionis, fortunarum, animi ad magna minime apti, aut minime tendentis. *Tac. A.* 1, 11. Versae inde ad Tiberium preces: et ille varie disserebat, de magnitudine imperii, sua modestia; et *ib.* 3, 56. Simul modestiae Neronis, et suae magnitudini fidebat. [*His locis nullo prorsus modo *modestia* est *mediocritas*, ut cum *Mureto*, *Ernest.*, *Wolf.*, aliis *Forc.*, *Gesn.*, *Schell.* statuerunt; sed vulg. retinet significationem. V. *Boettich.* et *Doederl. ll. ll.*] ℙ Saepissime refertur ad animum, vitam, mores: et interdum ponitur pro temperantia. *Cic. Tusc.* 3, 8. Eam virtutem Graeci σωφροσυνην vocant: quam soleo equidem tum temperantiam, tum moderationem appellare, nonnunquam etiam modestiam. *Auct. ad Her.* 3, 2. Rectum dividitur in prudentiam, justitiam, fortitudinem, modestiam; et *mox:* Modestia est in animo continens moderatio cupiditatum. ℙ Saepius pro virtute subjecta temperantiae. *Cic. Inv.* 2, 54. Temperantiae partes sunt continentia, clementia, modestia; et *mox:* Modestia est, per quam pudor honestus claram et stabilem comparat auctoritatem. ℙ Itaque *modestia* est in eo, qui modum et pudorem servat in dictis factisque, cavetque, ut intra fines eorum, quae licent, se contineat, neve in jactantiam incidat et superbiam: κοσμιότης [**aidώς*, ut nostr. *Bescheidenheit.*] *Caes. B. G.* 7, 52. *extr.* Non minus se in milite modestiam et continentiam, quam virtutem et animi magnitudinem desiderare. *Cic. Phil.* 2, 5. Si meam cum in omni vita, tum in dicendo moderationem modestiamque cognostis. *Id. Pis.* 4. *f.* Severitas censoria, magistra pudoris et modestiae. *Id. Att.* 7, 5. Tironem propter humanitatem et modestiam malo salvum, quam propter usum meum. *Liv.* 8, 7. *f.* Exanimati tam atroci imperio, metu magis, quam modestia quievere. *Stat. Silv.* 2, 1, 39. Modestia, pudor, probitas. *Sall. Cat.* 11. Neque modum, neque modestiam victores habent; et *ib.* 39. Neque illis modestia, neque modus contentionis erat. *Id. Jug.* 89. Cum me vosque maledictis lacerent, non placuit reticere, ne quis modestiam in conscientiam duceret. *Nep. Ag.* 4. Tanta modestia dicto audiens fuit jussis absentium magistratuum, ut si privatus in comitio esset Spartae. *Quint.* 4, 1. *med.* Frequentissime prooemium decebit et sententiarum, et compositionis, et vocis, et vultus modestia. *Matius* ad *Cic. Fam.* 11, 29. *f.* Vitae modestia valet contra falsos rumores. *Pacuv.* ap. *Cic. Div.* 1, 31. Virginalis modestia. ℙ Item in eo, qui demisse de se sentit, et laudem, honores, praemia, licet dignus sit, verecunde recusat. *Plin. Pan.* 5. Obstinatum tibi non suscipere imperium, nisi servandum fuisset. Quare illum motum castrensem reor exstitisse, quia magna vi modestia tua vincenda erat. ℙ De Modestia, ut Dea, loqui quidam putat *Tac.*, ubi ait *A.* 4, 7. Precandam post haec Modestiam, ut contentus esset. [**Modestia* h. l. minime deam designat e *Lipsii* interpretatione; sed *precandam post haec modestiam, ut contentus esset*, nihil aliud est, quam *precandam illi a diis modestiam*, ut recte cum *Gronovio Rup.* interpretatur.] ℙ Est etiam honestas, dignitas, fama, pudor, existimatio. *Sall. Cat.* 14. Neque sumptui, neque modestiae suae parcere, dum illos obnoxios, fidosque faceret. ℙ *Vacui modestia lecti* ap. *Stat. Silv.* 1, 2, 162. est vita coelebs, vel viduitas sancte custodita. ℙ Pro pudore. *Stat. Th.* 2, 232. primaeque modestia culpae Confundit vultus. ℙ Praeterea *modestia* dicitur, quae Graece εὐταξία, hoc est scientia earum rerum, quae agentur, aut dicentur, loco suo collocandarum, ut a Stoicis ap. *Cic. Off.* 1, 40. describitur. *Id. ib.* Modestia est scientia opportunitatis idoneorum ad agendum temporum.

MODESTĪNUS, a, um, adj. ad modestum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv. n.* XXXVI. C. Catelius Modestinus. Alia ap. *Grut.* 712, 2. Valeria Modestina. ℙ *Herennius Modestinus* fuit JCtus, cujus in Pandectis multis in locis responsa referuntur; fuit unus ex iis, quorum consilio Alexander Severus uti solebat, ut est ap. *Lamprid. Alex. Sev.* 68. Multa sunt responsa ejus in Digestis: sed libros Excusationum Graece scripsit, ut ipse docet *Dig.* 27, 1, 1.

MODESTUS, a, um, adj. κόσμιος, σώφρων, [**ἐγκρατής*,] qui animi elationi, ceterisque cupiditatibus moderatur, et in rebus omnibus modum servat: qui minimum sibi in quaque re licere putat: qui se intra fines recti honestique continet, moderatus, modicus, temperatus. [*Primum pertinet ad morum castitatem.] *Cic. Amic.* 13. *med.* Itaque videas, rebus injustis justos maxime dolere, imbecillibus fortes, flagitiosis modestos. [*H. l. *modesti* sunt, qui libidinibus abstinent. Porro hic sequi poterant *Ter. Ad.* 5, 8, 7. Mulier proba et modesta. *Cic. Planc.* 1. *med.* modestissimi mores. *Ov. Amor.* 2, 4, 11. oculos in se dejecta modestos; et *ib.* 1, 4, 15. Vultu modesto ire; et *Her.* 19, 63. *ib.* 1, 4, 15. Vultu modesto ire; et *Her.* 19, 63. *ib.* 1, 4, 15. Multaque praeterea linguae reticenda modestae. *Id. Amor.* 3, 14, 16. Verba modesta loqui — Tum *modestus* denotat, qui ultra eam, qua vitae conditione fruitur, non effertur. Ita de inferioribus erga superiores. *Cic. Att.* 13, 29. Vir modestus et frugi. *Id. Fam.* 13, 70. Homo frugi et modestus; et *ib.* 10. *med.* Modestum hominem cognosces et prudentem. Item de junioribus erga seniores. *Cic. Planc.* 11. Adolescentuli modestissimi pudor. *Id. Att.* 2, 1. *med.* Quid quaeris? hominem petulantem modestum reddo gravitate orationis. Adde *Ov. Trist.* 3, 8, 18. et *Lucan.* 5, 532. ubi *vota modesta* sunt, quae nimium non petunt. — Item de reverentia legibus, magistratibus praestanda. *Cic. Fam.* 3, 13. *extr.* Eo brevior est haec epistola, et ut adversus magistrum morum, modestior. *Id. Sen. p. R.* 2. Modesti consules, i. e. qui verentur contra leges facere. *Id. Agr.* 2, 31. Plebs optima et modestissima: opp. seditiosae. — Porro significat *modestus* regnandi, honorum cupiditate vacuum. *Cic. Att.* 10, 7. Modestior rex et probior et integrior. *Sall. fragm.* ap. *Don.* ad *Ter. Ph.* 1, 3, 18. Modestus ad omnia alia, nisi ad dominationem. *Vell.* 2, 29, 3. Civis in toga, nisi ubi vetetur, ne quem haberet parem, modestissimus. — Item qui aliorum rebus abstinet. *Cic. Arch.* 5. Homo sanctissimus modestissimusque omnium. *Suet. Dom.* 8. ut neque modestiores unquam, neque justiores exstiterint magistratus. — Tum in universum est i. q. mitis, lenis, qui benignum in rebus agendis animum exserit. *Cic. Att.* 10, 5. Modestior non ero. *Verr.* 2, 1, 47. o modestum ordinem, i. e. irae potentem. ℙ Tum transfertur etiam ad alia, quae placide, tranquille, illaesis, quos lex et natura constituit, terminis, fiunt, procedunt.] *Plin. Pan.* 20. Iter inde placidum ac modestum, ut plane a pace redeuntis, *h. e.* in quo abstinentia servatur, et coercetur licentia. (Eadem ratione *modestia* a *Liv.* 3, 54. adhibetur.) *Stat. Silv.* 2, 2, 27. Hic praeceps minus audet hiems, nulloque tumultu Stagna modesta jacent, dominique imitantia mores, *h. e.* tranquilla. *Pers.* 5, 149. nummis, quos hic quincunce modesto Nutrieras, *h. e.* moderatis ac licitis usuris. ℙ *Modestum esse alicui*, est modeste se erga aliquem gerere parcendo, non nocendo, abstinendo ab injuria. *Pl. Trin.* 4, 1, 12. hoc Diis dignum est, ut semper mendicis modesti sint. ℙ Paucus, modicus. *Tac. A.* 4, 7. Rari per Italiam Caesaris agri, modesta servitia, intra paucos libertos domus. [*Ita *Muretus Varr. Lectt.* 11, 4. At *modesta servitia* non sunt pauci servi, sed nondum, ut postea, immodesti nimisque arrogantes, insolentes, potentes, ut recte expl. *Freinsh.* coll. 4, 74; 6, 8. *Sen. ep.* 74. *Lampr. Comm.* 19. et *Spart. Hadr.* 21. V. *Quint.* 1, 2, 4. Nec tutior inter servos malos, quam ingenuos parum modestos conversatio est: ibique *Spalding. Boettich. Lex. Tac.* p. 308. *Doederl.* 2, 205.]

*MODIACUS, mons Galatiae. *Ruf. Fest.* 11. In Magabam montem, qui nunc Modiacus dicitur. *B. A.*

MODIĀLIS, e, adj. modium continens. *Pl. Capt.* 4, 4, 8. Aulas, calicesque omnes confregit, nisi quae modiales erant. [*Tert. ad nat.* 2, 8. Cujus (Serapidis, *h. e.* Josephi) suggestus modialis figura frumentationis memoriam obsignat, et curam frugum super caput ejus fuisse, ipsis spicis, quibus per ambitum notatur, apparet. *F.*]

MODIĀTIO, onis, f. mensura per modios exacta. *Imppp. Theodos., Arcad. et Honor. Cod.* 11, 24, 2. et *Impp. Honor. et Theodos. ib.* 5, 6.

MODICE, adv. μετρίως, moderate, modeste, temperate, mediocriter. *Cic. Fam.* 4, 4. *med.* Quoniam effugi ejus offensionem, qui fortasse arbitraretur, me hanc rempubl. non putare, si perpetuo tacerem, modice hoc faciam, aut etiam intra modum. *Sall. Jug.* 119. Ad ea Sulla pro se breviter, et modice; de pace rebus multis disseruit. *Cic. Or.* 1, 29. Modice et scienter uti re aliqua, et ut ne dedeceat. *Id. Sull.* 29. Quamquam a me timide modiceque dicetur. *Pl. Pers.* 3, 1, 18. Modice et modeste vitam vivere. *Enn.* ap. *Non.* 4, 292. Verecunde et modice. *Turpil. ib.* Modice atque parce. *Cic. Phil.* 11, 3. *med.* Est sapientis, quidquid homini accidere possit, id praemeditari, ferendum modice esse, si evenerit. *Pl. Mil.* 4, 5, 15. modice decet Moderari animo: ne sis cupidus. *Cic. Att.* 2, 7. Minae Clodii modice me tangunt. *Suet. Aug.* 73. Ne toro quidem cubuisse ajunt, nisi humili, et modice instrato. *Liv.* 28, 15. Ab tergo esse colles, tutumque receptum, si modice se reciperent, *h. e.* modico gradu, ut *Pl. Poen.* 3, 1, 19. loquitur, non cursu praecipiti.

MODICELLUS, a, um, adj. dimin. *Suet. Ner.* 48. *f.* Decubuit super lectum, modicella culcita, vetere pallio strato instructum. Optimae editiones habent *modica culcita*, quod unice probandum. [*V. *Oudendorp.* ad h. l. et *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 79, 4.] Porro *Suet. Aug.* 73. dixit: toro humili, et modice instrato.

MODICO. V. v. sq.

MODICUS, a, um, adj. [*a *modus*, *a*) de rebus, in quibus modus servatur, quae certam rationem tenent, nimium non tangunt, Gr μέτριος. *Cic. Fam.* 5, 12. A principio conjurationis usque ad reditum nostrum, videtur mihi modicum quoddam corpus (historiae) confici posse. *Div.* 1, 51. Escae temperatae, modicaeque potiones. *Sen.* 13. Modicis conviviis delectari. *Pl. Poen.* 3, 1, 19. Per urbem modico gradu ire. Cui oppon. *ib. festinantem currere. Ov. A. Am.* 2, 645. Omnibus Andromache visa est spatiosior aequo: Unus, qui modicam diceret, Hector erat. *Tac. H.* 4, 40. Pauca et modica disseruit. — Etiam ad genus, fortunas, dignitatem spectat. *Id. A.* 1, 73. modici equites; 11, 7. modici senatores; etc. V. infra exempla, in quibus *modicus* cum genitivo construitur. Plura laudat *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 308. — *b*) Pertinet ad mores, Gr. μέτριος, κόσμιος.] *Sall. Jug.* 87. Primo industrios, supplices, modicos esse: dein per ignaviam, et superbiam aetatem agere; et *ib.* 67. de Mario: Animus belli ingens, domi modicus, lubidinis et divitiarum victor. [**Lucan.* 7, 267. Plebejaque toga modicum componere civem, i. e. communem, nihil singulare affectantem: V. *Cort.*] *Cic. Att.* 4, 5. Sed tamen modici fuimus ὑποθέσει: erimus uberiores, si ille libenter accipiet. *Id. Sen.* 18. *f.* Severitatem probo, sed modicam: acerbitatem nullo modo. *Tac. A.* 6, 30. Vir effusae clementiae, modicus severitate. *Plin. Pan.* 83. *f.* Uxor modica cultu, parca comitatu. ℙ Medius, mediocris. *Cic. Or.* 21. Genus dicendi subtile in probando, modicum in delectando, vehemens in flectendo; et *ib.* 28. Medius ille, quem modicum et temperatum voco, non extimescit ancipites dicendi incertosque casus. *Colum.* 6, 2. *f.* Habilis et modica corporatura pecoris operarii debet esse. *Plin.* 11, 37, 53. Oculi in homine numerosissimae varietatis: grandiores, modici, parvi, prominentes, conditi. *Id.* 14, 1, 3. Modici hominis altitudo. ℙ Paucus, exiguus. *Cic. Or.* 2, 32. Ea, si ex reis numeres, et innumerabilia sunt, et obscura: si ex rebus, valde et modica, et illustria. *Id. Par.* 6, 2. Mea pecunia est ad vulgi opinionem mediocris, ad tuam nulla, ad meam modica. *Petr. fragm.* p. 668. *Burm.* Planta decens modicos nescit calcare lapillos. ℙ *Modicum* absolute. *Juven.* 9, 9. certe modico contentus agebas. ℙ Item exiguus, parvus. *Hor. Ep.* 2, 2, 190. ex modico, quantum res poscet, acervo Tollam. *Ov. Met.* 8, 620. quercus modico circumdata muro. *Just.* 7, 1. Macedoniae sicut incrementa modica, ita termini perangusti fuere. ℙ [*Dicitur etiam de tempore, i. q. brevis.] *Quint.* 1, 2. *med.* Ergo modicum tempus est, quo in totum diem velut opus ordinetur. ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 6, 39. Sabinus modicus originis, principum amicitia consulatum adeptus; et *ib.* 4, 52. Domitius recens praetura, modicus dignationis, et quoquo facinore properus clarescere. *Pers.* 5, 109. et *Sil.* 5, 14. Modicus voti, *h. e.* moderata vota Diis faciens, modico contentus. *Vell.* 1, 12. Modicus virium; et *Tac. A.* 3, 72. pecuniae; et *ib.* 2, 73. voluptatum. ℙ *Modicum* est adverbium eadem significatione ac parum. *Appul. Met.* 6. Modicum te progressam textrices orabunt anus. ℙ Item *modico. Id. ib.* 1. Modico deinde regressa, *h. e.* post modicum tempus. *Id. ib.* Modico prius, quam Larissam accederem. *Id. Flor.* 3. *n.* 16. Dolor intestinorum modico ante sedatus est, quam me violentus exanimaret. *Id. Met.* 1. Polentae caseatae modico securius offulam grandiorem contruncare gestio. *Id. ib.* Modico secus progressus ostium accedo. *Capell.* 8, 299. Saturni sidus modico minus annis triginta circulum suum per longitudinem circumcurrit.

MODIFĪCĀTIO, onis, f. modus, mensura, ratio faciendi aliquid. *Sen. ep.* 88. *in.* Versuum lex ac modificatio. *Gell.* 10, 3. *med.* Quem lux ista, et amoenitas orationis, verborumque modificatio parum delectat, *h. e.* structura, compositio, numerus.

MODIFĪCĀTOR, oris, m. qui modificat, moderator. *Appul. Flor. n.* 4. Tibicen omnis voculae melleus modulator, et omnis modi peritus modificator.

MODIFĪCĀTUS, a, um, part. a *modifico:* a propria natura ad alium certum modum redactus et immutatus. *Cic. Div.* 2, 26. In omne corpus diviso, et modificato cibo. Alii leg. *mitificato.* [*l. a *Orell.*] *Id. Part.* 5. *f.* Verba ab oratore modifi-

cata, et inflexa quodammodo, *h. e.* per tropos immutata. *Id. Or.* 3, 48. *f.* Membra *(periodi)* modificata esse debent, *h. e.* certis, et variis intervallis distincta, ut numerum efficiant. *Appul. de Deo Socrat.* Corpora neque tam bruta, quam terrea, neque tam levia, quam aetheria, sed modificata utriusque rei participatione. *Sidon. ep.* 8, 12. Tuas laudes modificato celeumate inter transtra remiges canent. *Id. ep.* 9, 2. Modificatae lusciniarum querelae.

MODĬFĬCO, as. V. in v. sq.

MODĬFĬCOR, aris, atus sum, dep. 1. modum et mensuram ineo alicujus rei. *Gell.* 1, 1. Comprehensa mensura Herculanei pedis, quanta longinquitas corporis ei mensurae conveniret, secundum naturalem membrorum omnium inter se competentiam, modificatus est. ℙ Item moderari, modum imponere. Cum dativo. *Appul. Flor. n.* 15. *f.* Gravioribus viris brevi spatio satis videbatur taciturnitas modificata. *Id. Met.* 11. Solent parentes immaturis liberorum desideriis modificari. *Id. Flor. n.* 23. Orationi modificabor. ℙ Passive, ut videtur. *Id. Dogm. Plat.* 2. Qui tenuis est, si modificetur in sumptibus, nullam noxiam ex eo sentiet. Nam et *modifico*, *as*, invenitur usurpatum ab *August. Music.* 6, 17. et *Doctr. Chr.* 2, 9. [et *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4. *ep.* 3. Tibi vero nemo in ea re intercedere, aut modificare jure ullo poterit. *F.*]

MODĬFĬCUS, a, um, adj. certo modo, certaque mensura factus. *Auson. Parent.* 27. Cui brevia mela modifica recino.

MODIMPĔRĀTOR, oris, m. *συμποσιάρχης*, magister convivii, qui potandi modum praescribit. *Varr.* ap. *Non.* 2, 565. In conviviis qui sunt instituti, potandi modimperatores, magistri.

MODĬOLUS, i, m. parvus modius. *Pl. Cist.* 2, 2, 7. ei promisi modiolum vini dare. Plerique rectius leg. *dolium.* ℙ Item genus vasis potorii. *Scaev. Dig.* 34, 2, 37. Quaero, cum in hereditate non sint nisi trullae, scyphi, modioli, phialae; an Seja de his speciebus eligere possit? Respondi, cum omnia potui parata, pocula dicantur, posse eam ex his eligere. ℙ *Modioli* etiam vasa sunt figura modii, quo frumenta metimur, quae rotae aquariae infixa, cum ea in flumen deprimitur, aqua implentur, et versatione tollunt, ac defundunt in ligneum labrum, ex quo ad varios usus diducitur: de quibus *Vitr.* 10, 9. ℙ Sunt alii hujus generis modioli aerei in similibus machinis, quas describit *Id. ib.* 12, 13. 18. et *Cato R. R.* 20. in descriptione trapeti. ℙ In rota *modiolus* est lignum illud, cui radii infiguntur, *τόρμη*, *πλήμνη*: quod habet foramen in medio, qua axis immittitur. *Plin.* 9, 4, 3. ℙ Item simile lignum extra quadratum, intra rotundum, quod centro molarum seu orbium oleariorum inditur, quo facilius molae in trapeto circa cupam seu axem revolvantur. *Cato R. R.* 20. Modiolos in orbes oleaginos ex orchite olea facito, et eos circumplumbato; caveto, ne laxi sient. ℙ Denique est instrumentum chirurgicum, *χοινίκιον*: idest, describente *Celso* 8, 3., ferramentum concavum, teres, imis oris serratum, per quod medium clavus, ipse quoque interiore orbe cinctus, demittitur. Eo utuntur excidendis ossibus. Dictus videtur a similitudine modioli rotarum, quia sicut in eo est foramen, per quod transit axis; ita per medium illud ferramentum clavus.

MODĬUM, ii, n. et saepius Modius, ii, m. genus mensurae aridorum, et liquidorum, continens sextarios sexdecim, seu sextam partem medimni Attici, et Romanae amphorae tertiam, uti docent *Rhemn. Fann. de ponderib.* etc. 65. et *Nep. Att.* 2. *extr.* Non solum aridorum, sed etiam humidorum mensuram esse indicat *Fannius l. c.* Fere tamen de frugum mensura dicitur. Vini autem continet libras Romanas sex et viginti cum besse, ut est in veteri plebiscito ap. *Fest.* in *Publica pondera*: Sextarius aequus librae cum besse siet; sexdecimque sextarii in modio sient. At si tritico plenum sit, habet ponderis libras quatuor et viginti, ex supputatione *Romé de l'Isle*, *Métrolog.* p. 25. Unde patet, multo minorem esse, quam ea mensura, quae ab Etruscis nunc *moggio* dicitur, cum modius Romanus octava et quadragesima hujus pars sit. *Hor. Ep.* 1, 16, 55. Nam de mille fabae modiis cum subripis unum, etc. *Cic. Div. Verr.* 10. Cum esset tritici modius HS II., pro frumento, in modios singulos, duodenos sestertios exegisse. *Id. Off.* 2, 17. M. Sejus in caritate asse modium populo dedit. *Id. Amic.* 19. Verum illud est, quod dicitur, multos modios salis simul edendos esse, ut amicitiae munus expletum sit. *Sen. ep.* 80. *med.* Servus est: quinque modios accipit, et quinque denarios: *scilicet* dimensum, et cibarium in mensem. *Plin.* 18, 9, 10. *n.* 1. Siligineae farinae modius Gallicae XXII. libras panis reddit, Italicae duabus tribusve amplius. *Cato R. R.* 144. Omnem oleam puram metitur modio oleario. *Liv.* 23, 12, 43. Effundi in vestibulo curiae jussit annulos aureos: qui tantus acervus fuit, ut metientibus dimidium super tres modios explesse, sint quidam auctores. Fama tenuit, quae propior vero est, haud plus fuisse modio. Hoc idem confirmat his verbis *Front. de B. Parthico* (ed. *A. Maio*) p. 202. Post Cannensem cladem Poenus imperator annulorum aureorum, quos caesis equitibus Romanis Poeni detraxerant, tres modios cumulatos misit Carthaginem. Itali dicunt *a misura colma*, et opponitur alteri *a misura rasa.* ℙ In gen. plur. saepe habet *modium*, rarius *modiorum. Pl. Mil.* 4, 2, 72. Plus mihi auri mille est modiorum Philippei. *Cic. Verr.* 2, 1, 46. Agri Leontini decumae venierunt tritici medimnum XXXVI. hoc est tritici modium CCXVI. et *mox:* In hac una emptione lucri fieri tritici modium centum; et *paulo post:* Qui CCCC. millia modium lucri faciunt. Adde *ib.* 36. ℙ In neutro gen. *Cato R. R.* 58. Salis unicuique in anno modium satis est. *Plin.* 18, 16, 43. de Medica: Opus est densitate seminis omnia occupari: id praestant in jugera modia vicena. ℙ *Pleno modio* est large, abundanter. *Cic. Att.* 6, 1. *med.* Illa jam habent pleno modio, verborum honorem, invitationem crebram. ℙ *Modio nummos metiri* dicitur de valde pecunioso. *Petr. Sat.* 37. Hinc *Hor. Sat.* 1, 1, 95. qui tam dives, Ut metiretur nummos. ℙ Ap. *Varr. Auct. de limit.* p. 264. *Goes.* et p. 312. in re agraria modius est tertia pars jugeri: quemadmodum in mensura aridorum et liquidorum est tertia pars amphorae. ℙ Apud *Isid. Orig.* 19, 2. dicitur modius cavum illud in navi, cui arbor insistit, a similitudine ipsius mensurae. ℙ Quae *Varronis* Satyra *Modius* inscribebatur, cujus fragmenta aliquot servavit *Nonius*, videtur sic dicta, quia mensuram, et moderationem, et mediocritatem in omni vita servandam docebat, et nimium cultum ac delicias, sordidamque avaritiam reprehendebat. [*Plura adjecit *F.*]

MODO, adv. *ἄρτι*, significat paulo ante: et differt a *nuper*, quo antiquius tempus significatur. *Cic. Verr.* 2, 4, 3. Nuper homines nobiles ejusmodi: et quid dico nuper? immo vero modo, ac plane paulo ante vidimus, qui forum ac basilicas ornarent. *Pl. As.* 5, 2, 76. nunc uxorem me esse meministi tuam: Modo, cum dicta in me ingerebas, odium, non uxor eram. *Ter. Andr.* 1, 2, 2. Davum modo timere sensi, ubi nuptias Futuras esse audivit. *Cic. Fam.* 4, 13. *med.* In qua urbe modo gratia, auctoritate floruimus, in ea nunc iis omnibus caremus. *Id. Phil.* 2, 27. Exsultabat gaudio, persona de mimo, modo egens, repente dives. ℙ Interdum pro *nunc* ponitur. *Ascon. in Verr.* 2, 1, 3. De signis, et furtis tacet modo, quasi minus idoneis ad furorem avaritiae. *Ter. Ad.* 3, 1, 2. modo dolores occipiunt primulum. Ubi *Donat.* Evidenter hic *modo* temporis praesentis adverbium est. *Id. Hec.* 3, 5, 8. Advenis modo? *Pam.* admodum. Ubi *Donat.* Difficile invenitur praesentis temporis *modo.* Affinia sunt, quae subjicio, in quibus et v. *interim* vis est. *Phaedr.* 2, 8. Vos modo, inquit, parcite: Occasione rursus erumpam data; et *Ov. A. Am.* 1, 269. Prima tuae menti veniat fiducia, cunctas Posse capi: capies: tu modo tende plagas; et *Pl. Men.* 5, 5, 23. Mane modo: etiam percontabor. *Id. As.* 5, 2, 26. Sequere hac me modo: jam faxo, ipsum hominem manifesto opprimas. ℙ *Vide modo* est admonentis cum comminatione. *Cic. Div. Verr.* 14. Vide modo: etiam atque etiam considera: mihi enim videtur periculum fore, ne, etc. Adde *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 2. et *Petr. fragm. Trag.* 51. *Burm.* Sic *cave modo* ap. *Pl. As. prol.* 5. ℙ Refertur etiam ad tempus statim futurum. *Ter. Andr.* 3, 4, 15. Domum modo ibo: ut apparentur, dicam. ℙ *Modo* repetitum ponitur pro alias, interdum, nunc. *Id. Eun.* 4, 4, 46. modo ait, modo negat; et *Cic. Att.* 13, 25. *f.* O Academiam volaticam, et sui similem, modo huc, modo illuc! *Id. Font.* 1. Populi modo ab nostris imperatoribus subacti, modo bello domiti, modo triumphis ac monumentis notati, modo ab senatu agris multati. *Id. Div.* 2, 44. Coelum modo hoc, modo illo modo temperatur. ℙ Et sequente alia particula. *Ov. Met.* 13, 922. Nam modo ducebam ducentia retia pisces: Nunc in mole sedens moderabar arundine linum. *Sall. Jug.* 77. Modo advorsum hostes, interdum in solitudines pergere. *Cic. N. D.* 1, 12. *extr.* et 13. *f.* Modo menti divinum tribuit principatum, modo coelo, tum autem signis coelestibus. *Id.* 2, 40. Sol modo accedens, tum autem recedens, binas reversiones facit. *Tac. H.* 2, 74. Vespasianus modo in spem erectus, aliquando adversa reputabat. *Suet. Tib.* 66. Libellis diversissime afficiebatur, modo ut prae pudore celata cuncta cuperet, nonnunquam eadem contemneret. *Tac. A.* 11, 16. Modo temperantiam, saepius vinolentiam usurpans. *Id. H.* 4, 46. Modo Mucianum, modo absentem principem, postremum coelum, ac Deos obtestari. *Hor. Sat.* 2, 7, 8. saepe notatus Cum tribus anellis, modo laeva Priscus inani. ℙ Absolute. *Sall. Jug.* 108. Multi vulneribus acceptis, neque fugere posse, neque quietem pati: niti modo, ac statim concidere. ℙ Frequenter ponitur pro dumtaxat, tantum, solum. *Sall. Jug.* 93. Quae postquam gloriosa modo, neque belli patrandi cognovit, statuit, etc. *Cic. Fam.* 6, 12. *f.* Unum est perfugium doctrina et litterae, quae secundis rebus delectationem modo habere videbantur; nunc vero etiam salutem; et *ib.* 13. *f.* Ut non modo secunda sperare debeas, sed etiam adversa fortissimo animo ferre. *Id. Off.* 3, 19. *med.* Vir bonus, quem Fimbria etiam, non modo Socrates noverat; et *mox:* Non modo facere, sed ne cogitare quidem audebit, quod non audeat praedicare (pro *non modo non*, vel *nedum.* Sic locutus est *Att.* 10, 8. et *ib.* 11, 24. et *Fam.* 1, 9. *med.* aliisque in locis, quae jam congessere *Manut.* ad *Fam.* 1, 9. et *Muret. Var. lect.* 10, 7.) [*Cf. *Schütz. cl. Cic.* s. h. v.] *Id. Fam.* 10, 10. Cujus rei non modo non praeteriit tempus, sed ne maturum quidem etiam nunc fuit. *Tac. A.* 4, 35. Graeci, quorum non modo libertas, etiam libido impunita est. ℙ Item pro dummodo. *Brut.* inter *Cic. ad Brut.* 1, 17. *med.* Servitutem, honorificam modo, non aspernatur. *Cic. Div.* 1, 39. *f.* Nemo aliter philosophus sensit, in quo modo esset auctoritas. *Id. Fam.* 10, 10. Sit modo aliqua respublica, omnibus honoribus abundabis. *Id. Fl.* 27. Quis ignorat, qui modo unquam mediocriter res istas scire curaverit, quin tria sint, etc. et *ib.* 16, 12. *med.* Videtur, si insaniet, posse opprimi, modo ut Urbe salva; et *Amic.* 17. Declinandum est de via, modo ne summa turpitudo sequatur. ℙ *Si modo*, si tamen. *Id. Or.* 2, 38. In hac arte, si modo est haec ars, nullum est praeceptum, quo, etc. et *Att.* 12, 44. Contudi animum, et fortasse vici, si modo permansero. *Ov. Pont.* 4, 12, 44. Si modo, qui periit, ille perire potest. ℙ *Modo si* pro *dummodo* usurpatum legimus ab *Ulp. Dig.* 19, 2, 19. *extr.*, *Papin. ib.* 26, 2, 28., 31, 1, 78. *extr.* et 39, 1, 18. ℙ *Modo non*, tantum non, ferme, propemodum, *μονονουχί*. *Ter. Ph.* 1, 2, 17. is senem per epistolas Pellexit, modo non montes auri pollicens. ℙ *Modo non*, non modo, non solum. *Tibull.* 1, 1, 47. Jam modo non possum contentus vivere parvo, Nec semper longae deditus esse viae; Sed, etc. ℙ Quod ultimam produxit *Cic.* in *Arat. N. D.* 2, 42. Huic non una modo caput ornans stella relucet; caesurae beneficio fecisse videtur.

*MODOGALINGA, ae, f. opp. Indiae cisgangeticae. *Plin.* 6, 19. *B. A.*

*MODUBAE, arum, populi Indiae. *Plin.* 6, 19. *B. A.*

MODŬLĀBĬLIS, e, adj. qui cani potest. *Calpurn. Ecl.* 4, 63. Hyblaea modulabile carmen avena.

MODŬLĀMEN, inis, n. modulatio. *Gell.* 13, 20. Ciceroni mollius, teretiusque visum, in quinta in Verrem *(Verr.* 2, 5, 66.) *fretu* scribere, quam *freto.* Itidem in secunda *(Verr.* 2, 2, 78.) simili usus modulamine, *manifesto peccatu* inquit, non *peccato. Macr. Somn. Scip.* 2, 12. Coeli ac siderum naturam, motum, ac modulamen agnoscere. *Sidon. carm.* 1, 9. Castalidumque chorus vario modulamine plausit, Carminibus, cannis, pollice, voce, pede.

MODŬLĀMENTUM, i, n. modulamen. *Gell.* 1, 7. *f.* Sonus et positura ipsa verborum satis declarant, id potius *ἐπιμελείᾳ τῶν λέξεων* modulamentis orationis M. Tullii convenisse.

MODŬLĀTE, adv. concinne, et cum mensura. *Cic. N. D.* 2, 8. Si ex oliva modulate canentes tibiae nascerentur. *Ammian.* 16, 5. Ars modulatius incedendi concinentibus fistulis. *Gell.* 1, 11. *f.* hoc idem *modulationem incedendi* vocat: qua utebantur Lacedaemonii, quibus mos fuit ingrediendi proelium ad tibicinum modulos. *Id.* 11, 13. In ejus orationis *(C. Gracchi)* principio collocata verba sunt accuratius modulatiusque, quam veterum oratorum consuetudo fert.

MODŬLĀTĬO, onis, f. *μέτρησις*, *ἁρμονία*, actus modulandi, conformatio per modos, seu mensuras, mensuratio, harmonia. *Vitr.* 5, 9. Ceteri operis modulationes ita perficiantur, uti de aedibus sacris scriptum est. ℙ Saepe dicitur de mensura vocum, et sonorum. *Quint.* 1, 6. Poetas metri necessitas excusat, nisi si quando, nihil impediente in utroque modulatione pedum, alterum malunt: qualia sunt *(Virg. A.* 12, 208.) *imo de stirpe recisum;* et *(Ecl.* 1, 15.) *silice in nuda. Id.* 11, 3. *med.* Quodcumque ex his vitium magis tulerim, quam cantandi. Quid enim minus oratori convenit, quam modulatio scenica? et *mox:* Vocis modulationem fidibus ac tibiis adjuvare. *Auson. ep.* 25, 13. Est et arundineis modulatio musica ripis: Cumque suis loquitur tremulum coma pinea ventis. ℙ De *modulatione incedendi* ap. *Gell.* V. in v. praec.

MODŬLĀTOR, oris, m. qui per modulos metitur, praesertim voces et sonos, moderator, phonascus. *Hor. Sat.* 1, 3, 129. quamvis tacet Hermogenes, cantor tamen, atque Optimus est modulator. *Colum. prooem. l.* 1. Vocis et cantus modulatorem scrupulosissime requirunt musicae rationis studiosi.

MODŬLĀTRIX, icis, f. *Tert. Baptism.* 3. Quid quod exinde dispositio mundi modulatricibus quo-

dammodo aquis, Deo constitit? *h. e.* modulum, et rationem quodammodo praebentibus.

MODŪLĀTUS, a, um, part. a *modulor*. Active. *Sen. Agam.* 670. mobile carmen Ramo cantat tristis aedon, Ityn in varios modulata sonos. ℙ Passive: modulo, seu mensura, certaque ratione conformatus. *Gell.* 1, 15. Linguae in promendo esse gratiam plurimam, si modesta et parca, et modulata sit. ℙ Saepe dicitur de sono et cantu ad musicam rationem dimenso. *Quint.* 9, 2. *med.* Incipit esse quodammodo *παρῳδή*: quod nomen ductum a canticis ad aliorum similitudinem modulatis. *Flor.* 2, 7. *f.* Nec aliter illa consulari sententia, quam modulatissimo aliquo tibiarum aut fidium cantu, fruebantur. *Ov. Met.* 14, 428. Illic cum lacrimis, ipso modulata dolore Verba, sono tenui moerens fundebat. *Suet. Aug.* 57. et *Ner.* 42. Modulata carmina. Sic *Plin.* 10, 29, 43. de cantu lusciniae: Modulatum sonum edere. *Gell.* 11, 13. *f.* Uti caveretis, ne vos facile perstringeret modulatus aliquis currentis facundiae sonitus, *h. e.* numerus verborum apte compositorum. Sic 13, 24. *med.* Orationem modulatiorem aptioremque reddit. *Id.* 1, 11. Lacedaemonios tibiarum modulis in proeliis usos esse, non ut excitarentur animi, quod cornua et litui moliuntur; sed contra ut moderatiores modulatioresque fierent, quod tibicinis numeris temperatur. ℙ *Barbitos modulatus*, pulsatus. *Hor. Od.* 1, 32, 3. age, dic Latinum, Barbite, carmen, Lesbio primum modulate civi.

MODŪLĀTUS, us, m. modulatio. *Sen. Herc. Fur.* 263. de Amphione: Canoro saxa modulatu trahens.

MODŪLOR, aris, atus sum, dep. 1. *μετρέω*, modulis dimetior, cum mensura, et numerorum ratione compono, moderor. *Gell.* 1, 1. In reperienda, modulandaque status longitudinisque ejus (*Herculis*) praestantia, *h. e.* dimetienda. ℙ Fere dicitur de sono, voce, cantu certis modis, et musica ratione inflexo ac temperato. *Cic. Or.* 18. Ipsa natura, quasi modularetur hominum orationem, in omni verbo posuit acutam vocem. *Id. Or.* 3, 48. Hominum aures vocem natura modulantur ipsa. *Plin.* 2, 54, 55. Ictum, et sonitum congruere, ita modulante natura: sed sonitum profecti esse fulminis, non illati; et *ib.* 95, 96. Insulae saltuares dictae, quoniam in symphoniae cantu ad ictus modulantium pedum moventur. Sic *Liv.* 27, 37. *f.* Virgines sonum vocis pulsu pedum modulantes incesserunt. V. MODULATE. *Virg. Ecl.* 5, 14. Carmina descripsi, et modulans alterna notavi, [*i. e. per alterna, alternatim canens versiculum, et eundem mox incidens in corticem.] Sic *Ecl.* 10, 50. Chalcidico quae sunt mihi condita versu Carmina, pastoris Siculi modulabor avena. *Hor. Ep.* 2, 2, 143. verba sequi fidibus modulanda Latinis. *Tibull.* 3, 4, 39. Hanc (*lyram*) primum veniens plectro modulatus eburno. *Heynius* legend. putat *hac* pro *hanc*, scil. lyra. ℙ Etiam dativum regere potest, ut *medicor*, *moderor*, si *Servio* credimus ad *A.* 7, 756.

MODŪLUS, i, m. *ποσότης*, *μέτρον*, quantitas, magnitudo, mensura cujusque rei. *Hor. Sat.* 2, 3, 309. ab imo ad summum moduli bipedalis. *Suet. Ner.* 49. Scrobem coram fieri imperavit, dimensus ad corporis sui modulum. *Varr. R. R.* 2, 12. *f.* Relinquitur de numero, quem faciunt alii majorem, alii minorem: nulli enim hujus moduli naturales. *Hor. Sat.* 1, 3, 78. Ponderibus modulisque suis ratio utitur. *Id. Ep.* 1, 7, 98. Metiri se quemque suo modulo ac pede, verum est. ℙ In aquaeductibus est mensura et capacitas fistulae, unde erogatur aqua: qui et calix dicitur. *Front. Aquaed.* 36. Est autem calix modulus aeneus, qui rivo, vel castello induitur: huic fistulae applicantur. Longitudo ejus habere debet digitos non minus duodecim: lumen, id est capacitatem, quanta imperata fuerit. Adde *Ulp. Dig.* 39, 2, 30. ℙ Horum modulorum alii erant erogatorii, alii acceptorii: hi ad accipiendam impetratam aquam, illi ad dandam. *Front. Aquaed.* 34. ℙ Ap. architectos est parva mensura, ad cujus rationem totius operis conformatio perficitur. *Vitr.* 5, 9. Si Dorici generis erunt columnae, dimetiantur earum altitudines cum capitulis in partes quindecim, et ex eis partibus una constituatur, et fiat modulus: ad cujus moduli rationem omnis operis erit explicatio, et in imo columnae crassitudo fiat duorum modulorum, etc. ℙ In vocibus, et sonis est certa mensura et distributio varietatum et discriminum, unde musica ratio, et orationis numerus exsistit. *Plin.* 7, 56, 57. Lydios modulos invenit Amphion, Dorios Thamyras Thrax, Phrygios Marsyas Phryx. *Id.* 11, 37, 88. Arteriarum pulsus in modulos certos legesque metricas descriptus ab Herophilo, etc. *Gell.* 1, 4. Crispum sane agmen orationis, rotundumque, ac modulo ipso numerorum venustum. *Id.* 5, 1. Vocum festivitates, et moduli verborum. ℙ Translate. *Varr.* ap. *Non.* 2, 387. Ganeones, quibus modulus est vitae culina.

*MODUNDA, opp. Aethiopiae. *Plin.* 6, 30. *B. A.*

MODUS, i, m. *τρόπος*, ratio, via, forma, qua fit aliquid. *Cic. Inv.* 1, 27. Modus est, in quo, quemadmodum, et quo animo factum sit, quaeritur. Ejus partes sunt prudentia, et imprudentia. *Id. Quint.* 7. Modo et ratione aliquid facere; et *Or.* 35. Has partes quemadmodum tractet, difficile dictu est: nec enim semper tractantur uno modo. *Id. Att.* 2, 6. *med.* Omni modo egi cum rege, et ago quotidie. *Id. Verr.* 2, 2, 3. *f.* Si humano modo, si usitato more peccasset. *Hor. Od.* 3, 7, 12. Tentat mille vafer modis. *Ter. Hec.* 4, 4, 79. Omnibus modis miser sum. *Hor. Od.* 4, 2, 27. apis Matinae More modoque. *Nep. Att.* 21. Tali modo cum septem et septuaginta annos complesset, etc. *Id. Datam.* 10. Pari modo complura castella ei tradit. *Cic. Verr.* 2, 2, 76. Nullo modo. *Ter. Andr.* 1, 1, 126. Sine, meo me vivere modo. *Sall.* in *or. Macri Licin. ad pleb. med.* Gerant, habeantque suo modo imperia. *Liv.* 39, 26. Servorum modo, praeter spem manumissorum, licentiam linguae experiri. *Tac. A.* 4, 25. Pecorum modo trahi, occidi, capi. *Caes. B. G.* 5, 24. Ad hunc modum distributis legionibus; et *ib.* 2, 31. Ad hunc modum locuti sunt; et *ib.* 3, 13. Naves ad hunc modum factae. *Liv.* 37, 46. *f.* Intra vallum compulsi, et ad modum fugientium in agrum pacatum reducti. *Caes. B. G.* 1, 41. Mirum in modum. *Colum. Arbor.* 22. In modum ramorum alias radices emittit. *Tac. H.* 3, 25. Signa armaque in nostrum modum, desidiam, licentiamque Graecorum retinebant. *Cic. Verr.* 1, 5. Servilem in modum cruciari et necari. *Id. Q. Fr.* 2, 14. *f.* Commendo tibi majorem in modum hominem domi splendidum, etc. *Ter. Hec.* 2, 3, 7. filium multis modis jam exspecto, ut redeat domum, *h. e.* vehementer, ut exponit *Donat.* Alii leg. *multimodis.* ℙ Refertur ad statum, conditionem. *Claud. in Ruf.* 2, 316. Privati fugisse modum. ℙ Poetice cum infinito pro gerundio genitivi. *Virg. G.* 3, 73. Nec modus inserere, atque oculos imponere simplex. ℙ Est etiam mensura, quantitas, *μέγεθος*. *Cels.* 3, 27. Sevum miscere cum hyoscyami et urticae contritis seminibus, sic ut omnium par modus sit. V. ANA indecl. *Cic. Marcell.* 8. Modum vitae suae aequitate animi definire; et *Att.* 13, 33. Nihil scripsit, nisi de modo agri. *Varr. R. R.* 1, 10. Modos, quibus metirentur rura, alius alios constituit: nam in Hispania metiuntur jugis, in Campania versibus, apud nos jugeris. *Colum.* 11, 3. Modum altitudinis et latitudinis (*sulcorum*) abunde est esse bipedaneum. *Id. Arbor.* 1. Collis modum jugeri continens. *Id.* 12, 23. *f.* Salis contriti semunciam in eundem modum musti adjicere. *Vell.* 2, 73. Servitia fugitivosque recipiens, magnum modum legionum effecerat. *Front. Aquaed.* 10. Ingentem aquae modum invenerunt. Est titulus sextus libri undecimi Pandectarum, *Si mensor falsum modum dixerit.* ℙ Saepe dicitur de mensura sonorum et vocum, unde musica ratio, et carminum metra constant, *νόμος*. *Cic. Div.* 2, 3. Non potest surdus varietates vocum, aut modos noscere. *Ov. Met.* 10, 145. tentavit pollice chordas, Et sensit varios, quamvis diversa sonarent, Concordare modos. *Quint.* 1, 10. Musicis modis exercitus accendere. *Ov. Her.* 15, 6. Lyrici modi. *Stat. Silv.* 5, 5, 26. discordes. *Hor. Ep.* 1, 3, 12. fidibusque Latinis Thebanos aptare modos. *Id. A. P.* 404. gratia regum Pieriis tentata modis. *Cic. Tusc.* 1, 44. Pressis, et flebilibus modis concinere aliquid; et *ib.* 3, 19. Praeclarum carmen: est enim et rebus, et verbis, et modis lugubre. *Id. Or.* 1, 42. Quae sunt conclusa nunc artibus, dispersa quondam fuerunt, ut in musicis numeri, et voces, et modi. *Liv.* 7, 2. Saltare ad tibicinis modos. ℙ Initio comoediarum *Terentii:* Modos fecit Flaccus Claudii F. tibiis paribus dextris, et sinistris. *Donat.* in *fr. de Com. et Trag.* docet, diverbia ab histrionibus fuisse pronunciata; cantica vero temperata fuisse modis, non a poeta, sed a perito artis musicae factis. Ubi vero nulla fuere cantica, probabile est, in fine cujusque actus modos a tibicine fuisse factos: quod significare videtur *Pl.* cum ait *f. a.* 1. *Ps.* Concedere aliquantisper me intro libet, Dum concenturio in corde sycophantias: Tibicen vos interea hic delectaverit. ℙ Est item finis, terminus, intra quem si consistas, mediocritas servatur. *Cic. Or.* 22. In omnibus rebus videndum est, quatenus: etsi enim suus cuique modus est, tamen magis offendit nimium, quam parum. *Id. Off.* 1, 5. Omnium, quae fiunt, quaeque dicuntur, ordo et modus: in quo inest modestia et temperantia. *Id. Or.* 3, 11. Vox quasi extra modum absona; et *Div.* 1, 44. Cum lacus praeter modum crevisset. *Id. Mur.* 34. *f.* More et modo facere aliquid. *Id. Tusc.* 2, 19. *med.* Terminare magnitudinis et diuturnitatis modum. *Id. Leg.* 2, 26. finire. *Id. Verr.* 2, 2, 48. Modum aliquem et finem orationi, et criminibus facere; et *Off.* 1, 29. Finem et modum transire; et *ib.* Modum retinere. *Lucan.* 2, 38. servare. *Liv.* 4, 24. imponere alicui. *Virg. A.* 7, 129. ponere exitiis. *Cic. Fin.* 1, 1. alicui rei statuere; et *ib.* et *Verr.* 2, 2, 59. constituere; et *Marcell.* 8. definire. *Id. Tusc.* 5, 28. adhibere; et *Verr.* 2, 2, 59. alicujus rei habere; et *Leg.* 1, 20. aliquem controversiarum facere. *Id. Fam.* 5, 16. *f.* lugendi aliquando facere. *Ter. Heaut.* 4, 5, 7. facere sumptibus. *Liv.* 25, 40. *f.* alicui. Adde 9, 14. ℙ Jungitur cum *modestia*. *Sall. Jug.* 45. Ita cum potentia, avaritia sine modo modestiaque invadere, polluere, vastare omnia, *h. e.* sine fine et pudore. V. MODESTIA. ℙ Cum infinito. *Stat. Th.* 12, 573. Nam quis erit saevire modus? ℙ *Bono modo* aliquid facere est mediocritate et moderatione servata, temperate, modice, modeste. *Cato R. R.* 5. Villicus, si quis quid deliquerit, pro noxa bono modo vindicet. *Cic. Acad.* 4, 44. *extr.* Haec tibi tam sunt defendenda, quam moenia: mihi autem bono modo, tantum quantum videbitur. *Id. Q. Fr.* 2, 6. Bono modo desiderare aliquid. *Pl. Amph.* 3, 4, 12. animo obsequitur suo: Quod omnem hominem facere oportet, dum id modo fiat bono. Adde *Merc.* 4, 5, 61. [*Quid differant *modus*, *moderatio*, *modestia*, dictum est in v. *moderatio.*] ℙ Ap. grammaticos *modi verborum* sunt diversae eorum inclinationes, per quas varios animi affectus significamus, ut indicativus, imperativus, optativus, etc. *Quint.* 1, 5. *med.* In verbo fiunt soloecismi per genera, tempora, personas, modos, sive cui status eos dici, seu qualitates placet, vel sex, vel, ut alii volunt, octo. Adde *Gell.* 15, 13., *Prisc.* 8, 819., *Charis.* 2, 142. et *Diomed.* 1, 328.

*MODUSA, ae, f. Indiae oppidum, cis Gangem, in Pandionis (alii *Paridionis*) terra. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

MOECHĂ, ae, f. *μοιχή*, concubina, et speciatim adultera. *Hor. Sat.* 1, 4, 113. Ne sequerer moechas, concessa cum Venere uti Possem. *Mart.* 10, 13. Ad nocturna jacet fastosae limina moechae. ℙ Adjective. *Auson. epigr.* 10. Toxica zelotypo dedit uxor moecha marito.

MOECHĬA, ae, f. *μοιχεία*. *Tert. Pudic.* 5. et alibi.

MOECHĪLĔ, is, n. adulterium, vel locus, in quo adulteria committi solent. *Petr. Sat.* 113. *Burm.* Redierat in animum moechile. Alii aliter leg. *Ed. *Anton.* habet *cubile*. *B. A.*

*MOECHILLUS, i, m. i. fere q. moechus. *Catull. epigr.* 113. (al. 114.) Consule Pompejo primum duo, Cinna, solebant Moechilli, facto etc. Sic ed. *Graev.* ex lectione *Turnebi. Doering.* post *Vulpium* legit *Moechi: illo facto* etc. Alii aliter. *B. A.*

MOECHĪMŌNĬUM, ii, n. adulterium. *Laber.* ap. *Gell.* 16, 7.

*MOECHINDIRA, opp. Aethiopiae. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MOECHISSO, as, a. 1. adulterio mulierem polluo. *Pl. Cas.* 5, 4, 6. Quid fecisti scipione, aut, quod habuisti pallium? *An.* In adulterio dum moechissat Casinam, credo, perdidit: sc. pallium.

MOECHOCĪNAEDUS, i, m. *μοιχοκίναιδος*, qui adulter simul, et mollis cinaedus est. *Lucil.* ap. *Non.* 8, 84. Imberbi androgyni, barbato moechocinaedo, *h. e.* qui facit, et patitur, ut ait *Auson. epigr.* 119.

MOECHOR, aris, atus sum, dep. 1. *μοιχεύω*, cum scorto, vel cum conjuge alterius concumbo: est a praet. perf. *μέμοιχα* verbi *μείχω* pro *μίχω* ab *ὀμιχέω*, mejo. V. IMMEJO. *Catull.* 94, 1., *Hor. Sat.* 1, 2, 49. et *Mart.* 6, 91. etc.

MOECHUS, i, m. *μοιχός*, qui cum scorto cubat, et qui cum aliena uxore concumbit: a voce Graeca allata. *Pl. Mil.* 3, 1, 180. Herus meus ita magnus moechus mulierum est, ut, etc. Adde *Ter. Andr.* 2, 1, 16. et *Eun.* 5, 4, 35., *Hor.*, *Juven.*, *Mart.*

MOEDĬAE. V. HEMIOLIUS.

*MOENAENUM CASTRUM in Judaea fuit, prope Gazam, *Μηναῖς Eusebio. Cod. Theod.* 7, 4, 30. *B. A.*

MOENĔ. V. MOENIA.

MOENĔRĂ, n. plur. pro *munera*, antiqua scribendi ratione. *Lucr.* 1, 29. fera moenera militiai. *Afran.* ap. *Non.* 9, 5. Tandem ut possimus nostra fungi moenera.

MOENĬA, ium, ibus, n. plur. *τείχη*, muri, qui urbem cingunt: ab antiquo *moenio*, pro *munio*, ut docent *Varr. L. L.* 4, 32. et *Serv.* ad illud *A.* 11, 567. Non illum tectis ullae, non moenibus urbes Accepere. *Cic. Sext.* 42. Domicilia conjuncta, quas urbes dicimus, moenibus sepserunt. *Caes. B. C.* 3, 80. Oppidum altissimis moenibus oppugnare. *Nep. Them.* 6. Piraeeus moenibus circumdatus; et *ib.* 4. Moenibus se defendere. *Plin.* 7, 29, 30. Obsidere moenia. *Auct. B. Hisp.* 36. delere. *Hirt. B. G.* 8, 43. occupare. *Sen. Phoen.* 343. dejicere. *Sall. Cat.* 56. Intra moenia deprehensi hostes. ℙ Item quaecumque munitiones, propugnacula, aggeres, muniendi causa exstructi. Unde *Festus:* Moenia et muri, et alia muniendae urbis gratia facta. *Caes. B. C.* 2, 16. Ut ipsis consistendi in suis munitionibus locus non esset: cum paene inaedificata in muris ab exercitu nostro moenia viderentur, ac tela manu conjicerentur. ℙ In illo *Virg. A.* 2, 234. Dividimus muros, et moenia pandimus urbis: *Servius* putat, *moenia* esse urbis tecta, aedes, etc. [**Moenia* h. l. non sunt tecta urbis, sed munimenta, sensusque videtur ita recte posse constitui: dejecimus muros, istos quidem tot annis Trojanorum

urbi certo praesidio, munimento datos. — Singularum aedium notionem, ut probe *Serv.* interpretatur, habes *ib.* v. 252. fusi per moenia Teucri Conticuere; i. e. pro se quisque festo die per vinum et epulas acto, temere et sine ordine domicilium quaesiverat, ibique somno sepultus jacebat: ubi Noster *moenia* ita intelligi parum videri necessarium dixerat. Adde *Lucan.* 1, 24. At nunc semirutis pendent quod moenia tectis Urbibus Italiae: ubi tamen quae *Cort.* laudat, magis universi oppidi, quam singulorum aedificiorum involvere notionem videntur. Nimirum in universum pro urbis alicujus toto aedificiorum corpore, murorum ratione nulla habita, v. *moenia* ponitur ap. *Cic. Cat.* 2, 1. moenibus ipsis intra moenia nulla jam pernicies comparabitur, i. e. non amplius ipsa in se pestem, perniciem urbs continebit. (*Graev.* de singulis domibus intell.) Ita *Gronov. Observ.* 2, 12. *Media moenia* ap. *Curt.* mediam urbem et media tecta.] *Flor.* 1, 4. de Anco: Hic moenia muro amplexus est; et *Vitr.* 8, 4. Zama est civitas Afrorum, cujus moenia rex Juba duplici muro sepsit; et *Virg. A.* 6, 549. Moenia lata videt triplici circumdata muro. *Plin.* 6, 26, 30. de Babylone: Situm vero moenium aquilae pandentis alas. [*— *Moenia* absolute dicitur pro toto oppido, i. e. aedificiis cum muris. *Lucan.* 3, 373. Tum moenia clausa: ubi de Massilia loquitur; et 2, 99. Marius quo Moenia victor Corripuit: ubi de Roma sermo est. Ita *Cort.* ap. *Eund.* 6, 76., ubi v., pro Vulg. *Quoque modo Romae*, leg. jubet *quoque modo terrae praelapsus moenia Tibris in mare descendit.*] ℙ Translate *moenia mundi* ap. *Lucr.* 1, 73. et alibi, et *moenia coeli* ap. *Ov. Met.* 2, 401. est ipse ambitus, et quasi septum extremum. Eadem ratione *moenia navis* dixit *Id. ib.* 11, 532. quibus navis excludit undas, et ab insultibus fluctuum vectores defendit: et *moenia theatri* dixit *Lucr.* 4, 80. ipsos parietes, quibus inclusi spectatores sedent. ℙ [*Insolentior paulo est *Manil.*, qui *moenia* pro *corona murali* dixit 1, 778.] ℙ *Arce moeniorum* dixere veteres, teste *Cledonio* in *Arte* p. 1898., ut *anciliorum* pro *ancilium* dixit *Hor. Od.* 3, 5, 10. ℙ *Moeniis* pro *moenibus* habetur in *Inscr.* sub Antonino Pio ap. *Grut.* 408, 1. *lin.* 34. Universam R. P. N. (*h. e. Rem Publicam Nostram*) cum eo moeniis ampliavit. Alii rectius leg. *cum gregariis.* ℙ In singulari num. est *moene*, *is*, perrarum tamen. *Ennius* ap. *Fest.* Apud emporium in campo hostium per moene. ℙ *Moenia*, munia, officia; quemadmodum *moerus* pro *murus*, et *moenio* pro *munio* olim scriptum fuit. *Pl. fr.* ap. *Fest.* Prohibent, quin moenia aliunde ego fungar mea. *Lambinus* alio trahit, sed huc pertinere potest, illud *ejusd. Stich.* 5, 4, 13. nos tamen efficimus pro opibus nostra moenia. Sic *Trin.* 3, 2, 61. Sua moenia tolerare, *h. e.* onera, et sumptum quotidianum familiae.

MOENIANUM. V. MAENIANUM.

[MOENIENSES, ium, m. plur. incolae oppidi prope Albam Longam, ita appellati, quia, ubi olim militum castrum fuerat, oppidum postea conditum fuit. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 688. *n.* 102. Municipes castri Moeniensium; et *n.* 103. M. Aurelio Caesari Cos. II. Imp. Caes. Antonini Aug. Pii filio decuriones castri Moeniensium. Alia ap. *Riccy Mem. di Alba-longa* p. 156. L. Cornelius L. F. Falerina Pupillus flamen quinquennalis, patronus castri Moeniensium. *F.*]

MOENIO, is, ivi, itum, a. 4. idem quod munio, moenibus cingo: unde *circummoenitus* ap. *Pl. Capt.* 2, 2, 4. et *moenitus* ap. *eund. Bacch.* 4, 9, 2. Pergamum divina moenitum manu. *Enn.* ap. *Fest.* in *Quaeso.* Ostia moenita est, *h. e.* fossa circumdata. Al. leg. *munita.* *Inscr.* ap. *Cotugno*, *Mem. di Venafro* p. 267. L. Aclutius L. F. Ter. Gallus duovir urbis moeniundae. V. *Varr. l. c.* in V. DESABULO.

*MOENIS, is, fluvius nobilis Germaniae, hodie *the Main* vel *the Mayn.* *Mela* 3, 3. ℙ *Moenus* est *Eumen. Panegyr. ad Constantin.* 13. Sic accusativum *Moenum* habes in *Tac. G.* 28. ed. *Ernest.* ubi aliae edd. *Moenim* habent. Adde *Plin.* 9, 15. In Moeno. ℙ Scribitur et *Maenus* et *Menus*, nescio an recte. *B. A.*

MOENITUS. V. MOENIO.

*MOENUS. V. MOENIS. *B. A.*

MOERA, ae, f. pars, *μοῖρα*, Graeca vox a *μείρω*, divido. *Censorin. de die nat.* 8. docet, sic appellari a Graecis partem, seu gradum signi in Zodiaco, in quo est sol, quo tempore partus concipitur: et esse veluti fatum nascituri pueri. Unde *μοῖρα* etiam fatum significat. *Sidon. carm.* 15, 66. Ter denas tropico prope currere climate moeras. Adde *in ep. praefixa carmini* 14. Utroque autem loco etiam *mira* legitur: sed corrupte ex vitio saeculi, quo is auctor scripsit. ℙ Est etiam nomen Parcae. *Gell.* 3, 16. ℙ Alio sensu V. MORA.

MOERENS et Maerens, entis, part. a *moereo:* moestus. *Cic. Sull.* 26. *med.* Quis Sullam, nisi moerentem, demissum, afflictumque vidit? *Hor. Od.* 3, 5, 47. Interque moerentes amicos Egregius properaret exsul. *Virg. A.* 1, 201. dictis moerentia pectora mulcet. *Ov. Her.* 11, 93. Moerens vultus. *Cic. Tusc.* 1, 13. *f.* Lugubris lamentatio, fletusque moerens. *Sen. Herc. Oet.* 1063. Moerentem feriens chelyn. *Inscr.* ap. *Mur.* 1229, 7. Mater maerentissima.

MOERĔO et Maereo, es, n. 2. *λυπέομαι*, tristis sum, aegresco, in moestitia sum; ejusque aegritudinis signa do querendo, lamentando, lugendo: nec audiendus *Serv.*, qui ad *A.* 11, 211. moerere ait esse, cum silentio dolere; si *cum silentio* intelligit occulte, et in corde intus. [*V. in LUGEO. Ista, quam verbo *moerere Servius* significationem vindicat, pertinet ad *dolere. Doederl.* 3, 237.] *Cic. Tusc.* 1, 13. *f.* Nemo moeret suo incommodo: dolent fortasse, et anguntur: sed illa lugubris lamentatio, fletusque moerens ex eo est, quod eum, quem dileximus, vitae commodis privatum arbitramur, idque sentire. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. *f.* Da hoc illi mortuae: da ceteris amicis, qui tuo dolore moerent. *Cic. Balb.* 25. Homines alienis bonis moerentes. *Id. Q. Fr.* 1, 3. *f.* Quin illud moereo, quod tibi non minorem dolorem illorum orbitas affert, quam mihi. *Id. Sext.* 11. Qui, patriam nimium tarde concidere, moererent. *Tibull.* 3, 2, 14. Moereat haec genero, moereat illa viro. *Ov. Fast.* 1, 487. Nec tamen ut primus moere mala talia passus. ℙ Cum accus. *Cic. Fam.* 14, 2. Moereo casum ejusmodi. *Id. Sext.* 17. Perditorum civium mortem moerere; et *ib.* 14. calamitatem reipubl. *Ov. Met.* 1, 664. talia moerens, *h. e.* has edens querelas. Adde *Val. Fl.* 8, 209. ℙ Moereor, eris, dep. 2. *Matius* ap. *Varr. L. L.* 6, 5. Corpora Grajorum moerebar mandier igni. *Cic. Sext.* 39. Nos pulsi eramus: vos taciti moerebamini. Alii leg. *moerebatis*, al. *mirabamini.* [**Orell.* leg. *moerebatis.*] ℙ Passive impersonaliter *Appul. Met.* 4. Moeretur, fletur, lamentatur diebus plusculis. ℙ De praeterito ita *Prisc.* 8, 817. A *moereo*, unde *moeror*, *moerui* debuit facere: sed in usu non est. ℙ Diphthongum *oe* in *moereo*, *moeror*, et *moestus* retinent *Dausq.*, *Scalig.* et alii, itemque octo lapides ap. *Grut.*, quos affert *Noris. in Cenotaph. Pis. dissert.* 4. *c. ult.*, quibus adde alium ap. *Grut.* 658, 5., quem indicat *Cellar.* in *Orthogr.* Ipse tamen *Norisius* antiquiorem putat *ae*, quae constanter habetur in *Cod. Virg. Mediceo*, et in aliis lapidib. quinque ap. *Manut.* in *Orthogr.* Ex etymologis alii, quibus *ae* placet, cum *Varr. L. L.* 5, 6. *f.* a *marcere* deducunt, quia corpus maerendo marcescere videatur: alii, ut *oe* defendant, a Graeco *μοῖρα* (unde *moera*), ut *Dausq.*, quas ego notationes nihil moror. Porro neutram scriptionem vel improbarim, vel praetulerim.

*MOERĔOR, eris, dep. 2. V. in *Moereo. B. A.*

*MOERĪCA VITIS ap. *Plin.* 14, 2. quae fuerit, incertum est. ℙ *Colum.* 3, 2. est *merica. B. A.*

[MOERIS, idis, f. *Μοῖρις*, palus olim, sive lacus, nunc campus Aegypti, inter Memphim, et Arsinoem, prope labyrinthum viginti millia passuum in circuitu patens. *Mela* 1, 9. et *Plin.* 5, 9, 9. ℙ Est etiam viri nomen proprium ap. *Virg. Ecl.* 8, 96. *F.*]

MOERO, as, a, 1. *λυπέω*, moerentem facio, [Attius ap. *Non.* 2, 533. Quod si, ut decuit, stares mecum, aut meus te moeraret dolor, jamdiu inflammari tetre naves vidissent suas. Ita ex *Cod.* leg. *Bothe:* alii male *mertaret*, quasi significet merentem facere. *F.*]

MOEROR et Maeror, oris, m. *λύπη*, *ἀνία*, actus moerendi, luctus: cui *laetitia* ap. *Sall. Cat.* 61. opponitur. [*Neque aliter differunt *moeror et moestitia*, quam *laetitia* et *gaudium.* Nempe *moeror* actum significat, quo tristitiae signa, habitu corporis, vultu cet. edere solemus; *moestitia* ad animum pertinet, qui doloris sensum, affectum aliis non proditum continet. V. *Doederl.* 3, 237.] *Cic. Tusc.* 4, 8. Moeror est aegritudo flebilis, *h. e.* quae in fletum, gemitum, aliaque signa doloris facile erumpit. *Id. Fin.* 1, 18. Aegritudines, molestiae, moerores, qui animos exedunt, conficiuntque curis. *Sall. Jug.* 16. Clausi in tenebris cum moerore et luctu, morte graviorem vitam exigunt. *Cic. Att.* 12, 28. Quod me ipse per litteras consolatus sum, non poenitet me, quantum profecerim: moerorem minui: dolorem nec potui, nec, si possem, vellem. *Id. Tusc.* 3, 12. *med.* Est impudens luctus moerore se conficientis. *Id. Att.* 3, 8. Meus me moeror lacerat et conficit. *Ter. Andr.* 4, 2, 10. Esse in moerore. *Cic. Att.* 10, 4. jacere; et *ib.* 3, 8. *f.* Animum moerori dare; et *ib.* 11, 2. Moerore urgeri. *Pl. Capt.* 1, 2, 30. macerari. *Id. Stich.* 1, 3, 63. atque aegritudine consenescere. *Gell.* 3, 15. et luctu affectus. *Cic. Cat.* 2, 1. afflictus et profligatus. *Id. Att.* 12, 14. A moerore recreari. *Id. Phil.* 14, 13. Deponere moerorem atque luctum. *Just.* 38, 8. *f.* inferre alicui. *Pl. Cas.* 3, 5, 50. offerre alicui. *Id. Cist.* 4, 2, 60. afferre. *Id. Stich.* 2, 1, 31. Ex moerore eximere. *Plin.* 8, 12, 12. Moeroris tabe confecti.

MOERUS, i, m., idem quod murus, veteri scribendi more, V. MURUS. *Enn.* ap. *Fest.* in *Oscum.* de moeris res gerit Opscus. *Id.* ap. *Gell.* 16, 10. moeros, urbemque, forumque Excubiis curant. *Varr. L. L.* 5, 9. *moeris*, et *moeros* habet. *Virg. A.* 10, 24. atque ipsis proelia miscent Aggeribus moerorum. Ubi *Serv.* Antique pro *murorum*: nam veteres pleraque eorum, quae nos per *u* dicimus, per *oe* diphthongum pronunciabant. *Lucr.* 4, 219. aestus ab undis Aequoris, exesor moerorum littora circum. ℙ In omnibus allatis locis etiam *murus* legitur in optim. quoque libris.

*MOESA, ae, f. avia Heliogabali, nepotem ad imperium evexit. *Lamprid. Heliog.* 10. *B. A.*

[MOESI, orum, m. plur. iucolae Moesiae ap. *Plin.* 3, 26, 29. et 4, 11, 18. *F.*]

*MOESĬA, ae, f. Europae provincia, V. in *Moesicus*, *a*, *um.* ℙ Fuit et Moesia, *Μυσία Ptolemaeo*, oppidum Parthiae. *Ammian.* 23. *med.* p. 273. ed. *Lindenbrog.* Genonia, Moesia, Charax. *B. A.*

[MOESĬACUS, a, um, adj. idem ac Moesicus, ut *Maesiacus exercitus* in nummis Hadriani Aug. ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 6. p. 499. et. ap. *Suet. Vesp.* 6. *Moesiacae copiae* ap. *Tac. H.* 2, 32. *F.*] ℙ **Moesiaci*, *orum*, peregrini, qui sunt in Moesia. *Vetus lapis:* Ex. Ordine. Moesiacorum. V. *Vales.* ad *Ammian.* 20, 1. *B. A.*

MOESĬCUS, a, um, adj. ad Moesiam pertinens, quae provincia est, inquit *Plin.* 3, 26, 29., Pannoniae juncta, et usque ad pontum Euxinum cum Danubio decurrens: ubi nunc *Bulgaria* et *Servia. Id.* 4, 1, 1. Moesicae gentes. *Inscr.* ap. *Mur.* 184, 2. Praefectus classis Moesicae. Haec eadem in *Inscr.* ap. *Grut.* 575, 1., quae pertinet ad ann. a Chr. n. XCII. imperante Domitiano Aug., ideo *Classis Flavia Moesica* dicitur, quia is e gente Flavia erat: Romani autem imperatores in Danubio classem habuere ad coercendos Barbarorum impetus.

*MOESILĒUM, i, n. *Front. de Limit. agror.* p. 43. *Goes.* Similiter locorum religiosorum, quibus secundum cautiones modus restituendus: habent enim et moesilea juris sui, hortorum modos circumjacentes, aut praescriptum agri finem. ℙ *Turnebus* interpretatur *Moesilia* per Sepulcra, quae ab aliis Mausolea sunt appellata: atque inde in *Frontini* l. *mausolea* scribendum putat pro *moesilea. B. A.*

*MOESOGŌTHI, orum, gens quaedam, Gothorum pars, in Moesia inferiore degentes et usque ad Pontum Euxinum tendentes. *Jornand. de reb. Getic. B. A.*

MOESTĒ et Maeste, adv. cum moerore, *λυπηρῶς. Auct. ad Her.* 3, 14. Acriter, clementer; moeste, hilariter.

MOESTĪFĪCĀTUS et Maestificatus, a, um, part. a *moestifico*, moestus, tristis. *Sidon. ep.* 3, 13. *med.* Facies umbris moestificata larvalibus. *Capell.* 9. *in.* Insuetis laedor moestificata modis.

MOESTĪFĪCO et Maestifico, as, a. 1., moestum facio. *August. ep.* 121. Si paupertas angit, si luctus moestificat.

MOESTĪTER et Maestiter, adv. moeste. *Pl. Rud.* 1, 5, 6. unde vos ire cum uvida Veste dicam, tam moestiter vestitas?

MOESTĪTIA et Maestitia, ae, f., idem quod moeror: cui opponitur hilaritas et laetitia. [*Quid differant *moestitia* et *moeror*, v. in h. v.] *Cic. Fin.* 1, 13. Sapientia est una, quae moestitiam pellat ex animis. *Id. Phil.* 2, 15. Esse in moestitia. *Tac. A.* 3, 16. Os in moestitiam flectere. ℙ Translate. *Cic. Or.* 16. *f.* Aliqui duritatem et severitatem quandam verbis, et orationis quasi moestitiam sequuntur. [*Cf. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 257.] *Colum.* 7, 3. *med.* Ut totius autumni pabulo satiatus agnus, ante moestitiam frigorum, atque hiemis jejunium confirmetur. ℙ De orthographia V. in *Moereo.*

MOESTĪTŪDO et Maestitudo, inis, f. *Acc.* ap. *Non.* 2, 522. Ni vestitus teter, moestitudo, vastitudo praedicarent hominem esse. *Pl. Aul.* 4, 10, 1. ego sum miser, cui tanta moestitudo obtigit. *Pall.* 1, 26. de turdis: Claudantur cum aliis ante nutritis, quorum societate captivitatis moestitudinem consolentur.

MOESTO et Maesto, as, a. 1. moestum facio. *Laber.* ap. *Non.* 2, 531. Concitatam mobilitate moestas.

MOESTUS et Maestus, a, um, adj. *λυπηρός*, *ἀχθόμενος*, moerens, dolens, tristis, lugens. [**Moestus* et *tristis* in eo quidem conveniunt, quod uterque dolorem animo continet, non signis consilio datis prodit aliis: sed differunt ita, ut *moestus* dejectis oculis, caduco capite, tranquillius id, quod animum angit, ferat; *tristis* truci vultu, contractis superciliis vehementius, cum indignatione dolorem volvat. V. *Doederl.* 3, 234.] *Cic. Or.* 2, 47. Cum excitavi moestum ac sordidatum senem. *Id. in Sen.* 6. Incultus, horridus, moestus. *Hor. Sat.* 1, 2, 3. Moestus ac sollicitus morte alicujus. *Cic. Or.* 22 *med.* Cum tristis Calchas esset, moestior Ulysses. *Virg. A.* 2, 270. moestissimus Hector. [**Tac. H.* 1, 82. Rarus per vias populus; moesta plebs; dejecti in terram militum vultus, ac plus tristitiae, quam poenitentiae. — Atque ita quoque peculiari modo usurp. *Tac.*, translate, scil. de oratore, *Dial.* 24. Oratores moesti et inculti, h. e. in quorum oratione laetos nullos deprehendas locos. *Boettich. Lex. Tac.* p. 308. sq.] *Auct. ad Her.* 3, 15. *med.* Moestus et conturbatus vultus. *Just.* 18, 7. Moe-

sta ac lugentia castra. *Virg. G.* 4, 515. moestis late loca questibus implet. *Id. A.* 5, 47. ossa parentis Condidimus terra, moestasque sacravimus aras, *h. e.* funebres, et Diis Manibus sacras. *Ov. Fast.* 6, 660. moesta funera. *Id. ib.* 4, 454. Et feriunt moestae pectora nuda manus; et *ib.* 854. moestas Acca soluta comas. *Id. Am.* 2, 6, 5. moestos laniare capillos. *Id. Trist.* 3, 5, 15. Brachiaque accepi moesto pendentia collo. *Id. Fast.* 3, 641. ne dubita, moestum fuge, dicere, tectum, *h. e.* funestum, dirum, in quo insidiae parantur. *Id. Ib.* 128. a laeva moesta volavit avis, *h. e.* mali ominis. *Virg. G.* 1, 480. Et moestum illacrimat templis ebur. *Id. A.* 1, 206. moestus timor. *Prop.* 3, 4, 13. moesta vestis, *h. e.* atrata, signum luctus. Sic 4, 11, 9. moestae tubae. *Sen. Oed.* 2. Et nube moestum squalida exoritur jubar. [*Ita plerumque *Tac.* poetice h. v. ad res trahit. Exempla v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 309.] ℙ Cum inf. *Stat. Th.* 10, 774. insignemque animam mucrone corusco Dedignantem artus pridem, moestamque teneri, Arripit, etc. ℙ Aliquando est valde turbatus, et vultu ad tristitiam ac severitatem compositus. *Val. Fl.* 5, 568. tacita moestissimus ira. Sic in illo *Virg. A.* 12, 514. Ille neci moestum mittit Onytem: *Serv.*, severum, inquit, naturaliter tristem, quem Graeci *ὀκνθρωπὸν* dicunt, *ἀγέλαστον:* aut imaginatus est exspirantem. ℙ Ventrem moestum fovere ex molito hordeo, ap. *Lucil.* exponit *Non.* 4, 314. enectum fame. ℙ De ratione scribendi V. in MOEREO.

*MOETA pro Meta ap. *Front. de Colon.* p. 141. *Goes.* et alibi. *B. A.*

*MOGETIANA, ae, f. opp. Pannoniae inferioris, inter Dravum flumen et Danubium. *Anton. Itin.* ℙ Dictum et *Mogetianae, arum, ib. B. A.*

*MOGONTIACUM, i, n. opp. *Mentz* in Germania. *Eutr.* 7, 8. (al. 13.) et 9, 7. (al. 9.) *Magontiacum* est *Tac. H.* 4. 15, 24, 33. cet. *Maguntiacum* autem *Anton. Itin.* Appellatur et *Magontiacus* fem. gen. ap. *Ammian.* 15, 27. et *Moguntia* ap. *Venant. Fortun.* et *carm.* 9. itemque *Mogontia* ap. *Günther. Ligur.* 1, 384. *B. A.*

MOLA, ae, f. *μύλη*, instrumentum, quo frumenta, aliaeque fruges conteruntur, et in farinam rediguntur: a Graeca voce allata. Constat autem duobus saxis, quorum inferius quadrata primum figura solo insistit, deinceps in conum desinit, et ob formae similitudinem *meta* dicitur: superius (Graeci *ὄρον* vocant) dupliciter est cavatum, et ex inferiore quidem parte metae superincumbit, superiore vero, quae catillus appellatur, grana conterenda continet, quae per medium foramen inter utrumque saxum decidunt, ibique facile commoluntur, cum superius saxum ab axe transverso, qui *mobile* nominatur, circumducitur. Hujus molae figuram, paucis abhinc annis Pompejis in Campania repertae, habes apud *Schneiderum* in adnot. ad *Cat. tab.* 11. *n.* 7. *Paul. Dig.* 33, 7, 18. §. 5. Idem Scaevola consultus de meta molendaria, respondit, si rusticis ejus fundi operariis moleretur, eam quoque deberi; est autem meta inferior pars molae, catillus superior. ℙ Molarum aliae sunt *trusatiles* aut *manuariae*, *χειρομύλαι*, quae manu hominum truduntur. *Gell.* 3, 3. *f.* de Plauto: Cum ob quaerendum victum, ad circumagendas molas, quae trusatiles appellantur, operam pistori locasset. V. MANUARIUS. ℙ Aliae *asinariae* aut *jumentariae*, quae ab asinis seu jumentis versantur. *Ov. Fast.* 6, 318. Et quae pumiceas versat asella molas. *Juven.* 8, 66. de caballis: triteque trahunt epirhedia collo Segnipedes, dignique molas versare Nepotis. V. ASINARIUS et JUMENTARIUS. ℙ Aliae *aquariae*, *ὑδρομύλαι*, quae impetu incurrentis aquae, et ope rotarum circumaguntur. *Pall.* 1, 42. Si aquae copia est, fusuras balnearum debent pistrina suscipere, ut ibi formatis aquariis molis sine hominum, vel animalium labore frumenta frangantur. Hinc *Plin.* 18, 10, 23. Major pars Italiae rotis utitur, quas aqua verset obiter, et far molat. Hujusmodi molas describit *Vitr.* 10, 10. V. et HYDRAULA. ℙ Ad alias etiam fruges, et res comminuendas molae adhibentur. *Ov. Medic. fac.* 72. de lupinis et faba: Utraque da nigris comminuenda molis, *h. e.* molis ex nigro lapide, quas *Id. Fast.* 6, 318. *pumiceas* vocat, quia plerumque fiebant ex lapide Pompejano, qui niger et pumici similis est. *Plin.* 18, 7, 14. Hordeum molis frangunt. *Petr. fragm. Trag.* 74. *Burm.* Mola buxea piper trivit. *Colum.* 12, 50. *med.* Oleo autem conficiendo molae utiliores sunt, quam trapetum. Molae quam facillime patiuntur administrationem; quoniam pro magnitudine baccarum vel submitti, vel etiam elevari possunt, ne nucleus, qui saporem olei vitiat, confringatur; et *ib.* 52. Suspensa mola olivam frangito. *Id.* 2, 11. *f.* Cicera suspensa mola divisa. *Varr. R. R.* 1, 55. Molae oleariae duro et aspero lapide. ℙ Quas memorat *Plin.* 36, 18, 20. molas versatiles, Volsiniis inventas, *Hard.* intelligit cotes acuendis ferramentis aptas. Easdem memorat *Liv.* 28, 45. *med.* ℙ Dicitur etiam *mola* ipsum far tostum, molitum, et sale sparsum (unde et *mola salsa* dicitur) *χριθὴ πεφρυγμένη*, qua in sacris utebantur, et vel solam offerebant, vel victimas ea spargebant, ut *Fest.* et *Val. Max.* 2, 5. *n.* 5. docent: unde *immolare. Virg. Ecl.* 8, 82. Sparge molam, et fragiles incende bitumine lauros. *Serv.* ad *h. l.* tradit rationem ejus conficiendae, quae Romae in more fuit. Virgines, inquit, Vestales ex Non. Majis ad prid. Id. Majas alternis diebus spicas adoreas in corbibus mensuariis ponunt: easque ipsae torrent, pinsunt, molunt, atque ita molitas condunt. Inde ter in anno molam faciunt, Lupercalibus, Vestalibus, Idib. Septembr. adjecto sale cocto, et sale duro. *Cic. Div.* 2, 16. Caput est in jecore, cor in extis: jam abscedet, simul ac molam et vinum insperseris. *Mart.* 7, 54. Consumpsi salsasque molas, et turis acervos. *Tibull.* 1, 5, 14. Ipse procuravi, ne possent saeva nocere Somnia, ter sancta deveneranda mola. *Sen. Thyest.* 688. Tangensque salsa victimam culter mola, etc. *Plin.* 18, 2, 2. Mola salsa supplicare. *Id. praef. med.* Rustici mola tantum salsa litant. *Pl. Amph.* 2, 2, 108. Prodigiali Jovi Aut mola salsa hodie, aut ture comprecatam oportuit. *Virg.* salsas fruges, *Ov.* salsa farra vocat. V. SALSUS. ℙ *Mola* pro maxilla legitur a quibusdam ap. *Appul. Dogm. Plat.* 3. *med.*, sed plerique alii rectius *mala.* ℙ Denique *mola* dicitur in uteris mulierum massa carnea sine ossibus ac visceribus, ex imperfecta conceptione loco fetus concrescens, *μύλη. Plin.* 7, 15, 13. Unius mulieris utero, quas appellarunt molas. Ea est caro informis, inanima, ferri ictum et aciem respuens: et, ut partus, alias letalis, alias una senescens, aliquando alvo citatiore excidens. Simile quiddam et in viris in ventre gignitur, quod vocant scirrhon. Adde 10, 64, 84.

MOLAE, arum, f. plur. In libro sacerdotum populi R. (ap. *Gell.* 13, 22.) in quo perscriptae sunt Comprecationes Deorum immortalium, inter varia Deorum nomina habetur *Heriem Junonis, Molas Martis, Nerienem Martis.* Putant quidam, *Molas* esse filias Martis, sic dictas a molimine et conatu in bellorum apparatu: alii a molis, quod ut molis fruges, sic bellis Mars homines frangat.

MOLARIS, e, adj. *μυλικὸς*, ad molam pertinens, ut *molaris lapis*, ex quo molae fiunt, *μυλίτης λίθος. Plin.* 36, 19, 30. et *ib.* 23, 53. ℙ *Molares* saepe dicuntur lapides praegrandes et asperrimi, quos vel manu vel ballistis jaciebant in hostes: vel a magnitudine, quasi apti sint molis faciendis: vel a duritie, aut scabritie. *Virg. A.* 8, 249. insueta rudentem *(Cacum)* Desuper Alcides telis premit, omniaque arma Advocat, et ramis, vastisque molaribus instat. *Ov. Met.* 3, 59. dextraque molarem Sustulit, et magnum magno conamine misit. Illius impulsu cum turribus ardua celsis Moenia mota forent. *Stat. Th.* 5, 560. quo turbine bellica quondam Librati saliunt portarum in claustra molares; et *Achill.* 2, 426. Excipere immissos curvato umbone molares. ℙ *Molares* dentes sunt in interiori maxilla utrinque post caninos siti, latiores ceteris, crassioresque: ita dicti, quod incisum ab aliis cibum ipsi comminuunt et veluti molunt, iidem *maxillares* appellantur, *μύλαι, μυλίται ὀδόντες. Juven.* 13, 212. interque molares Difficili crescente cibo; et 5, 60. ut per lacrimas effundere bilem Cogaris, pressoque diu stridere molari.

MOLARIUS, a, um, adj. ad molam pertinens, molaris, *μυλικός. Cato R. R.* 11. et *Varr. R. R.* 1, 19. Asinus molarius, *h. e.* qui molam circumagit.

[MOLAXO, as, a. 1. idem ac malaxo. *Pelag. Vet.* 5. *f.* Axungiam veterem cum olio purgato, et simul tunso diligenter molaxas. *F.*]

MOLE. V. MOLESTIA.

*MOLEMONIUM, i, n. herba, quae faciles vomitiones praestat. *Plin.* 26, 7. *B. A.*

MOLENDARIUS, a, um, adj. *μυλωθρικός*, ad molam, seu molendinum pertinens. *Paul. Dig.* 33, 7, 18. §. 2. Asinam molendariam, et molam negat Neratius instrumento fundi contineri; et *ib.* §. 5. Scaevola consultus de meta molendaria respondit, etc. Alii leg. *molendinaria.*

MOLENDINARIUS, a, um, adj. ad molendinum pertinens, idem ac molendarius, molaris. *Ammian.* 17, 4. *f.* Obeliscus diu pensilis, hominum millibus multis tanquam molendinarias rotantibus metas, cavea locatur in media. ℙ *Molendinarius, ii*, m. molitor, qui frumentum aliasque fruges molendas curat. *Inscr.*, quae pertinet ad ann. a Chr. n. CCCCXC., ap. *Grut.* 1114, 6. et *Fabr.* p. 529. *n.* 382. Ut omnium molendinariorum fraudes amputentur, stateras fieri praecepimus, etc. *Gloss. Philox.* Molendinarius, *ἀλεστής.* [*Plura adjecit *F.*]

[MOLENDINUM, i, n. *μύλων*, moletrina, ubi molitur frumentum, ut pistrinum, ubi pinsitur: est a *molendo* dictum, quia illuc frumentum molendum fertur. *August.* in *Psalm.* 132. *n.* 4. ad *Matth.* 24, 40. Quare in molendino! quia in isto mundo versantur, ubi molendinum intelligitur; quia sic vertitur mundus iste, quomodo mola. Adde in *Psalm.* 36. *n.* 2. *F.*]

MOLES, is, f. *ὄγκος, κίνος, μέγεθος*, corpus ingens, res magna, et multi ponderis. *Ov. Met.* 1, 7. Chaos, rudis indigestaque moles. *Virg. A.* 3, 656. vasta se mole moventem Pastorem Polyphemum. *Colum.* 3, 8. India perhibetur molibus ferarum mirabilis. *Prop.* 4, 6, 19. stetit aequore moles Pinea, *h. e.* classis magnarum navium. *Lucan.* 4, 462. Opiterginis moles onerata colonis, *h. e.* navis. [*Adde *ib.* 453. tertia moles Haesit.] *Prop.* 4, 11, 23. Sisyphe, mole vaces, *h. e.* ingenti saxo. V. SISYPHUS. *Claud. in Ruf.* 1, 350. Hinc Stilicho turmas, illinc Gradivus agebat, Et clypeis, et mole pares, [*i. e. corporis magnitudine.] ℙ Saepe dicitur de magnis aedificiis, substructionibus, agge: ria in mare jaciuntur vel muniendis portubus, vel piscinis faciendis, vel aedificiis in ipso mari excitandis. *Hor. Od.* 3, 1, 33. Contracta pisces aequora sentiunt, Jactis in altum molibus. [*Vell.* 2, 33, 4. Moles mari injectae.] *Tibull.* 2, 6, 27. Claudit et indomitum moles mare. *Caes. B. C.* 1, 25. Molem, atque aggerem ab utraque parte litoris jaciebat. *Cic. Verr.* 2, 4, 53. Fons fluctu totus operiretur, nisi munitione ac mole lapidum a mari disjunctus esset. *Id. Off.* 2, 4. Moles oppositae fluctibus. *Id. Att.* 4, 16. *med.* Aditus insulae muniti mirificis molibus. *Liv.* 23, 5. Pontibus ac molibus ex humanorum corporum strue faciendis. *Cic. Mil.* 31. Insanae substructionum moles. *Hor. Od.* 3, 29, 10. Molem propinquam nubibus arduis. *Cic. Phil.* 14, 12. *f.* Exstructa moles opere magnifico, incisaeque litterae, virtutis testes sempiternae. [*Tac. *A.* 14, 8. Hi molium objectus, hi proximas scaphas scandere conantur. *H.* 2, 21. Quod nulla in Italia moles tam capax foret (de amphitheatro). *Lucan.* 8, 865. Proderit hoc olim, quod non mansura sepulcri Ardua marmoreo surrexit pondere moles: laudat hunc locum cum multis aliis, in quibus *moles* de sepulcro positum est, *Cort.* ad *Lucan.* 8, 695. ubi pro vulg. *exstructo monte* egregiam sane dedit conjecturam *exstructa mole.*] ℙ *Moles aquarum*, immanis vis et copia. *Sil.* 3, 46. surgentis mole profundi Injectum terris subitum mare. Adde 14, 123. et *Solin.* 23. *med.* [*Adde *Lucan.* 5, 625. Nunc quoque tanta maris moles crevisset in astra: ubi *Cort.* laudat *Oros.* 1, 10. Refusis a tergo instantium aquarum molibus obruta est; et 5, 24. Commoti maris fluctus quamvis molibus magnis sequuntur.] ℙ Translate est magnitudo, aut multitudo cujuslibet rei. [*Vell.* 2, 131. Et quidquid numinum hanc Romani imperii molem in amplissimum terrarum orbis fastigium extulit.] *Cic. Cat.* 1, 9. Vix molem istius invidiae, si in exsilium ieris, sustinebo; et *ib.* 3, 7. Non facile hanc tantam molem mali a cervicibus vestris depulissem. *Hor. Od.* 3, 4, 65. Vis consili expers mole ruit sua. *Tac. A.* 12, 66. In tanta curarum mole. *Id. H.* 1, 61. Vitellius suas copias supplevit, tota mole belli secuturus, [*i. e. omnibus copiis;] et *ib.* 2, 46. Non alias majore mole concursum, [*i. e. cum majori militum numero. Adde *Ann.* 6, 36. Artabanus tota mole regni ultum iit; et 15, 2. Vires intimas molemque belli ciet. V. *Drak.* ad *Liv.* 8, 13, 6.] et *Liv.* 26, 6. *med.* Apud alios nequaquam tantam molem pugnae invenio, [*i. e. tantae caedis proelium.] *Sil.* 12, 143. Herculea prostrati mole gigantes, *h. e.* magnis viribus Herculis: [*vel *βλῇ Ἡρακληείῃ;* ut *Herculeus labor* ap. *Hor.*] *Virg. A.* 12, 574. animis certantibus omnes Dant cuneum, densaque ad muros mole feruntur, *h. e.* denso agmine, et impetu urgente. Sic *Val. Fl.* 1, 757. leo cunctatus in arcta Mole virum, *h. e.* densa venantum turba. ℙ Item molimen, conatus, nisus, labor, [*difficultas, molestia.] *Tac. A.* 13, 35. Corbuloni plus molis adversus ignaviam militum, quam contra perfidiam hostium erat: [*saepius, quam ap. ceteros scriptores v. *moles* hac significatione ap. *Tac.* leg. *A.* 1, 45. sic compositis praesentibus haud minor moles supererat; et 2, 78. Haud magna mole — in sententiam trahitur. Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 309. Adde *Vell.* 2, 114, 1. distractissimus ille tantorum onerum mole: ubi *Ruhnk.* leg. vult *operum* pro *onerum.*] et *Liv.* 25, 11. *med.* Plaustris transveham naves haud magna mole, *h. e.* haud magno molimine. [*Vell. 2, 95, 1. Reversum inde Neronem Caesar haud mediocris belli mole experiri statuit: ita ex certissima Heinsii emendatione dedit *Ruhnk.* pro vulg. *belli molem experiri.* Adde *ib.* 97, 4. Moles deinde ejus belli translata in Neronem est; et 115, 1. Caesar ad alteram belli Delmatici molem animam atque arma contulit; et 79, 1. Caesar molem belli ejus suscipere statuit; et 121, 1. Res Galliarum maximae molis. *Suet. Aug.* 84. in tanta mole rerum, i. e. in tam gravi et molesta multitudine laborum.] *Virg. A.* 1, 37. Tantae molis erat Romanam condere gentem. ℙ Item majestas, vis, pompa, potentia. [*Adjecta tamen molestiae, oneris significatione: unde parum differre hos locos dixerim ab antecedentibus.] *Val. Fl.* 6, 673. non illa levi turbata metallo, Sed facibus, sed mole Dei. *Tac. A.* 15, 52. Caesar balnea et epulas inibat omissis excubiis, et fortunae suae mole. ℙ [*Peculiari prorsus modo cum *exstructionem*, tum *demolitionem* designat, quam utramque significationem ap. priores etiam quibusdam locis *molitionis* vox habet (ubi v.). *Tac. A.* 1, 75. Mole publicae viae ductuque aquarum labefactas aedes suas. — *H.* 4, 28. Machinas molemque (i. e. demolitionem) operum Batavis delegat. Cf. *Curt.* 4, 3. *Boettich.*

Lex. Tac. p. 309.] ℙ Ultima in *mole* a vetustissimis producebatur, ut in *fame*, si *Prisciano* credimus 7, 768. ℙ [*Ex solita commutatione litterarum *e* et *i* saepissime in cdd. legitur *molis* pro *moles*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 344. et 4, 453. Latius de his exposuit *Schneid.* in *Gr. Lat.* 2. p. 468. sqq.]

*MOLESTATĬO, onis, f. *Constant. Afer.* 7, 6. Febris molestatio. *B. A.*

MŌLESTĒ, adv. *δυσχερῶς*, cum molestia, molestiam exhibendo; [*nimia et odiosa diligentia. V. *Vulp.* ad *Catull.* mox laud.] *Catull.* 42, 7. illa, quam videtis Turpe incedere, mimice, ac moleste. *Cic. Att.* 1, 17. *extr.* Jam illud moleste rogo, quod maxime cupio, ut quamprimum venias. Plerique al. leg. *modeste*; [*ita *Orell.*, cui *moleste* non displicet.] *Augustus in ep.* ap. *Suet. Aug.* 86. *f.* Opus est, dare te operam, ne moleste scribas, aut loquaris, *h. e.* affectando obscuritatem, aut obsoleta verba sectando: hoc enim molestiam exhibet legentibus, aut audientibus. *Gell.* 3, 19. Superstitiose, et nimis moleste atque odiose confabricatus est originem vocabuli. *Quint.* 11. *f.* Nec in loquendo distinctionibus, temporibus, affectionibus moleste utemur. *Curt.* 3, 6. Animum sollicitudine intempestiva amici sane fideles, sed moleste seduli turbant. ℙ *Moleste ferre*, aegre, graviter, iniquo animo ferre; [**δυσχεραίνειν*, i. q. *χαλεπῶς φέρειν*. Quid differat ab *offendi* v. in h. v.] *Cic. Att.* 13, 22. Te de praedio aviae exerceri, moleste fero; et *Caes. B. G.* 2, 1. Populi R. exercitum hiemare in Gallia, moleste ferebant. *Petr. Sat.* 100. Inquietatus ille moleste tulit. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 1. Quoniam ea molestissime ferre homines debent, quae ipsorum culpa contracta sunt; est quiddam in hac re mihi molestius ferendum. *Id. Fam.* 3, 6. *med.* Molestissime fero, quod, te ubi visurus sim, nescio. *Auct. B. Hisp.* 30. Moleste, et acerbe accipiebant, se impediri, quominus, etc. ℙ *Moleste fero*, formula est dolentis alterius calamitatem. *Sen. ep.* 67. *f.*

MOLESTĬA, ae, f. *δυσχέρεια*, *ὄχλος*, aegritudo, sollicitudo, cura, angor, negotium. *Cic. Fam.* 12, 30. Noli mihi molestiam exhibere, et a me litteras crebriores, cum tu mihi raras mittas, flagitare; et *ib.* 13, 23. Pergratum mihi feceris, si eum, quod sine molestia tua fiat, si qua in re opus ei fuerit, juveris; et *ib.* 16, 12. *med.* Habeo etiam illam molestiam, quod Dolabella noster apud Caesarem est. *Id. Att.* 8, 3. *med.* Sed in hoc ipso habent tamen iidem fasces molestiam; et *Sull.* 1. Ex hujus incommodis magnam animo molestiam capio. *Id. Fam.* 4, 3. Ex pernicie reip. molestiam trahere; et *ib.* 13. Esse in molestiis; et *ib.* 14, 7. Omnes molestias et sollicitudines deponere et ejicere; et *ib.* 2, 16. depellere. *Id. Q. Fr.* 3, 8. delere. *Id. Fin.* 1, 16. minuere, aut augere. *Id. Fam.* 4, 3. levare. *Id. Tusc.* 3, 16. extenuare et diluere; et *Q. Fr.* 2, 10. alicui aspergere. *Ter. Hec.* 3, 2, 9. afferre; et *Ad.* 5, 3, 33. demere. *Cic. Fam.* 5, 14. *f.* Molestiis se laxare; et *ib.* 4, 13. Abducere a molestiis; et *Or.* 3, 1. Acerba recordatio veterem animi curam molestiamque renovavit. *Id. Rosc. Com.* 12. Liberare quempiam molestia et cura. *Gell.* 1, 6. Molestia et incommodum rei uxoriae. *Plin.* 30, 3, 8. Ut dentes sine molestia cadant. *Pl. Amph.* 1, 2, 2. Amovi a foribus maximam molestiam; et *Poen. prol.* 35. Esse molestiae. *Cic. Fam.* 16, 11. Suscipere molestiam nauseae. *Suet. Cal.* 23. *f.* Vitare molestiam navigandi. *Cato R. R.* 154. Vinum emptoribus sine molestia quomodo admetiaris. ℙ Est et in scribendo *molestia*, cum exquisitius obscura, aut obsoleta, aut nimis elaborata sectamur: quod molestiam affert audientibus. *Cic. Brut.* 38. *f.* Latine loquendi accurata, et sine molestia diligens elegantia. ℙ Est etiam vitium corporis in cute, quod molestiam magis, quam malum, affert. *Plin.* 28, 8, 28. Crocodilea illita ex oleo cyprino molestias in facie enascentes tollit. ℙ *Mole* pro *molestia* dixerunt Romani. V. LABOR, oris.

MŌLESTO, as, a. 1. *λυπέω*, *τείρω*, molestia afficio, vexo, infesto. *Petr. fr.* ap. *Fulg. de prisco serm.* in *Alucinari*, *n.* 54. Nam centum vernales me alucitae molestabant. *Id. fr. Trag.* 58. *Burm.* Aut tace, aut moliorem noli molestare. *Scrib. Comp.* 71. Uva raro valde molestat. *Appul. Herb.* 71. Neque bestiae, neque occursus mali molestabunt hunc. ℙ Deponentis forma, et cum dativo. *Modest. Dig.* 34, 3, 20. Aurelio Sempronio fratri meo neminem molestari volo nomine debiti, nec eximere aliquid ab eo. [Cum vero optimae editiones habeant *Aurelio Sempronio fratri meo. Neminem molestari volo*, etc., patet, *molestari* esse infinitivum verbi passivi *molestor*. ℙ Part. *Molestans* ap. *Jul. Obseq.* 42. Pestilentia utrumque exercitum molestante. *F.*]

MŌLESTUS, a, um, adj. *δυσαχθείς*, *δύσφορος*, *ἀνιώδης*, gravis, laboriosus, odiosus, injucundus, negotiosus. Volunt esse a *moles*, licet quantitas primae syllabae sit dissimilis: vel potius est a *mola*, quae ingratiis a servis in pistrino movebatur. *Cic. Mur.* 8. *f.* Provincia negotiosa et molesta. *Id. N. D.* 2, 23. Operosus ac molestus labor. *Id. Leg.* 3, 8. Nihil erit his urbe, nihil domo sua dulcius: nec laboriosius, molestiusque provincia. *Id. Off.* 1, 21. Minus aliis gravis, aut molesta vita est otiosorum. *Id. Sen.* 14. Cupidis rerum talium odiosum et molestum est fortasse carere. *Id. Amic.* 6. *f.* Amicitia nunquam intempestiva, nunquam molesta est. *Id. Div. Verr.* 11. *f.* Cum omnis arrogantia odiosa est, tum illa ingenii atque eloquentiae multo molestissima. *Phaedr.* 4, 6. Noli molestus esse omnino litteris, Majorem exhibeant ne tibi molestiam. *Id.* 1, 22. Molestis muribus mustela purgat domum. *Ter. Ad.* 5, 3, 20. Ausculta paucis, nisi molestum est, Demea. Sic *Cic. Cluent.* 60. *f.* Tu autem, nisi molestum est, paulisper exsurge: (*officiose dictum.*) *Id. Or.* 2, 3. *extr.* Nos quidem, nisi forte molesti intervenimus, venisse delectat. ℙ *Molesta tunica*, fuit indumenti genus e cannabe, aut stuppa, aut sparto, aut hujusmodi materia contextum, et pice, bitumine, resina, aut cera illitum, quo induebantur ad ignem damnati, ut diutius ardentes lento calore urerentur. *Juven.* 8, 235. Ausi, quod liceat tunica punire molesta. *Mart.* 10, 25. Nam cum dicatur tunica praesente molesta, Ure manum; plus est dicere, non facio. *Sen. ep.* 14. *med.* Cogita illam tunicam, alimentis ignium et illitam, et intextam. ℙ Erant qui sponte se offerrent, in ludis, ut certo temporis spatio ea induti perstarent. *Tert. Mart.* 5. Jam et ad ignes quidam se auctoraverunt, ut certum spatium in tunica ardente conficerent. V. TUNICA. ℙ Eleganter *molestum* dicitur, quod exquisitiore, quam par est, studio et cura fit: molestiam enim exhibet, ut arrogantiae plenum, atque adeo ingratum. *Cic. Brut.* 30. *extr.* Volo, ut in scena, sic etiam in foro, non eos modo laudari, qui celeri motu et difficili utantur, sed eos etiam, quos statarios appellant, quorum sit illa simplex in agendo veritas, non molesta. *Ov. A. Am.* 1, 459. Disce bonas artes, moneo, Romana juventus, etc. Sed lateant vires, nec sis in fronte disertus: Effugiant cerae verba molesta tuae, *h. e.* nimis erudita, et a communi usu remota. *Quint.* 11, 3. *f.* Pronunciatio vultuosa, et gesticulationibus molesta. *Suet. Tib.* 56. Zenonem quendam exquisitius sermocinantem cum interrogasset, quaenam illa tam molesta dialectos esset, etc. [*V. *moleste.*] ℙ Laboriosus, difficilis. *Ulp. Dig.* 9, 2, 27. *med.* Alia species damni est, ipsum quid corrumpere, et mutare: alia, nulla ipsius mutatione, applicare aliud, cujus molesta separatio sit. ℙ Damnum afferens, perniciosus. *Catull.* 51, 12. Otium, Catulle, tibi molestum est. ℙ *Molestiora loca* ap. *Pall.* 1, 6. *med.* opponuntur *placidioribus*, et sunt, quae venti liberius ac vehementius perflant.

MOLETRĪNA, ae, f. *μυλών*, locus ubi molitur, pistrinum: a *molitus*, ut *sutrina* a *sutus*. *Cato* ap. *Non.* 1, 320. Nervo, carcere, moletrina.

MOLILE, is, n. ap. *Cat. R. R.* 10. et 11. videtur esse vel manubrium, quo mola versatur, vel helcium, quod servo, aut jumento molam versanti aptatur.

MOLĪMEN, inis, n. *ἐπιχείρημα*, molimentum, molitio, conatus: vox fere poetica. *Ov. Met.* 12, 356. solidoque revellere dumo Annosam pinum magno molimine tentat; et *ib.* 6, 693. Idem ego cum fratres coelo sum nactus operto (Nam mihi campus is est) tanto molimine luctor, Ut medius nostris concursibus intonet aether. *Lucr.* 4, 899. Quippe etenim ventus subtili corpore tenuis, Trudit agens magnam magno molimine navim. ℙ Item apparatus, machinatio, ubi multae vires, et magnum studium, contentio, impensae sunt opus. *Ov. Met.* 15, 808. intres licet ipsa Sororum Tecta trium: cernes illic molimine vasto Ex aere, et solido rerum tabularia ferro. *Hor. Ep.* 2, 2, 93. Quanto cum fastu, quanto molimine circum Spectemus vacuam Romanis vatibus aedem. *Val. Fl.* 6, 34. Musa mone, quanto Scythiam molimine Perses Concierit. *Ov. Met.* 6, 473. ipso sceleris molimine Tereus Creditur esse pius. *Liv.* 2, 56. Res tamen, suo ipsa molimine gravis, certaminibus in annum extrahitur. ℙ Item administratio, gubernatio, cura multarum magnarumque rerum. *Ov. Pont.* 1, 2, 75. Magna tenent illud rerum molimina numen (h. e. *Caesarem Aug.*): Haec est coelesti pectore cura minor. *Id. ib.* 15, 578. Magna quidem rerum molimina vidit in illis (*extis*). ℙ [*Confund. *molimen* et *nomen*. V. *Ruhnk.* ad *Rut. Lup.* p. 120. b. ed. *Frotsch.*]

MOLĪMENTUM, i, n. idem quod molimen. *Liv.* 5, 22. de signo lapideo Junonis: Motam certe sede sua parvi molimenti adminiculis, sequentis modo, accepimus levem ac facilem translatu fuisse; et 37, 14. *f.* Eo minoris molimenti ea claustra esse, quod in fluminis modum, longum, et angustum, et vadosum ostium portus sit; et *ib.* 15. Minore molimento aperturi sunt hostes portum, quam obstruatur. *Caes. B. G.* 1, 34. Neque se exercitum sine magno commeatu atque molimento in unum locum contrahere posse. *Sen. Consol. ad Marc.* 11. *med.* Rex magni molimenti est. Adde *Sisenn.* ap. *Non.* 2, 564.

MŌLĪNA, ae, f. moletrina, pistrinum. *Ammian.* 18, 8. *f.* Quem adscensum scissis collibus molinae ad calles artandas aedificatae densius constringebant.

[MOLĪNĀRĬUS, ii, m. molitor. *Gloss. Philox.* Molinarius, *ὑδραλέτης*. *F.*]

*MOLINDAE, arum, Indiae populi, de quibus *Plin.* 6, 19. *B. A.*

MŌLĪNUS, a, um, adj. molaris, ut Molinum saxum, mola, qua frumenta teruntur. *Tert. adv. Marc.* 4, 35. ex *Luc ae* 17, 2. Si molino saxo ad collum deligato praecipitatus esset in profundum. *Vulgatus interpres* habet *molaris lapis.*

MŌLĬO, is, a. 4. idem quod molior. In *vet. S. C.* ap. *Front. Aquaed.* 129. Neque quis in eo loco quid opponit, molit, obsepit, figit, statuit, *h. e.* struit, aedificat. [**Prisc.* 8, 5, 25. Neque quis in eo loco post hanc legem rogatam quid opponit, molit, obsepit, figit, statuit.]

MŌLĬOR, iris, itus sum, dep. 4. *ἐπιχειρέω*, est conatu et viribus quippiam agere: molem, seu rem aliquam ingentem loco movere: a *moles*. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. *med.* Hora amplius jam in demoliendo signo permulti homines moliebantur. *Virg. G.* 4, 331. Ure sata, et validam in vites molire bipennem, *h. e.* impinge, illide magna vi in vites. *Id. ib.* 1, 329. Fulmina molitur dextra. *Val. Fl.* 6, 648. saxumque prehensum Concussa molitur humo. *Virg. A.* 10, 131. Moliri ignem, *h. e.* vel jaculari, vel accendere conari. *Liv.* 9, 3. montes sua sede. *Id.* 28, 17. *f.* ancoras; et 25, 36. *med.* onera objecta. [**Tac. A.* 11, 20. humum infra moliri. Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 309. sq.] *Calpurn. Ecl.* 4, 83. pondus, *h. e.* subire, portare. *Liv.* 36, 24. ex somno corpora affecta labore ac vigiliis. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. Evolarat e conspectu quadriremis, cum etiam tunc ceterae naves suo in loco moliebantur. Sic *Liv.* 37, 11. *f.* Naves quaedam a Nicandro, dum moliuntur a terra, captae. *Colum.* 6, 17. Caeciliae morsus tumorem, suppurationemque molitur, *h. e.* promovet. *Cels.* 1, 3. de his, quae extenuant: Offensus eorum consuetudine, qui quotidie ejiciendo, vorandi facultatem moliuntur, *h. e.* per vim provocant. Sic 3, 18. *med.* Quidam somnum moliuntur potui dando aquam, in qua papaver, etc. *Colum.* 2, 17., *Liv.* 40, 29. et *Virg. G.* 1, 494. Moliri terram, i. e. subigere. Sic *Lucr.* 5, 932. ferro molirier arva: *paragoge*. *Cic. Or.* 2, 51. Apud judices oratione molienda sunt amor, odium, iracundia, invidia, misericordia, etc. ℙ Pro labefactare, demoliri. *Liv.* 25, 36. *med.* Turris igni circumdata, atque ita exustis foribus, qua nulla moliri potuerunt vi, capta. *Tac. A.* [illegible], 39. Concursu ad januam facto moliuntur fores: extractum cubili Caesarem tradere vexillum subigunt. Adde *ib.* 2, 82. [*Plura v. ap. *Boettich. l. l.*] et translate *Liv.* 6, 11. *med.* Non contentus agrariis legibus, fidem moliri coepit. Est qui aliter legit. ℙ Pro exstruere; praesertim ubi multis operis, impensisque opus est. *Virg. A.* 7, 127. et 290. Moliri aggere tecta; et *ib.* 3, 132. muros urbis; et *ib.* 6. et *ib.* 4, 309. classem. *Flor.* 1, 7. aedem. *Val. Fl.* 1, 94. navem. *Solin.* 15. *med.* pocula de capitibus hominum. [**Tac. H.* 2, 40. dispersos et vallum molientes aggrederetur.] ℙ Translate est machinari, struere, parare, cogitare; [*maxime dolo et malis artibus. Plura exempla v. ap. *Boettich. l. l.*] *Cic. Cluent.* 64. Struere et moliri aliquid calamitatis alicui; et *ib.* 63. et *Virg. G.* 1, 271. alicui insidias. *Id. Sext.* 1. periculum optimis civibus. *Flor.* 4, 4. palam arma ad opprimendum aliquem. *Val. Fl.* 5, 249. dolos opertos; et *ib.* 626. exitia in aliquem; et 6, 431. opem extremam alicui. *Ov. Met.* 14, 719. triumphos, *h. e.* parare, vel agere. *Tac. A.* 12, 22. crimina et accusatorem. *Vell.* 2, 46. bellum in animo. *Virg. A.* 2, 109. fugam; et *A.* 1, 418. moram. [*Cic. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 35. Sp. Cassium de occupando regno molientem quaestor accusavit. *F.*] ℙ Saepe est aggredi, tentare. [*Differunt *moliri*, *conari* et *niti*: hoc operis suscepti magnitudinem difficultatemque spectat: *conari* significat vim gravitatemque consilii, voluntatis: *niti* pertinet ad ipsas rei alicui perficiendae vires adhibitas. *Doederl.* 3, 295. Quaedam hujus verbi exempla absolute positi praebet *Böttich. l. l.*] *Cic. Univ.* 4. *f.* Mundum efficere moliens Deus. *Val. Fl.* 3, 491. Pallada fallere prima Molitur, caroque dolis avertere fratri; et 6, 625. si durae natum subducere sorti Moliar; et 3, 153. Glaucumque ruentem Occupat, et jugulo vulnus molitur aperto: Ille manu contra telum tenet. *Cic. Fam.* 6, 10. Agam per me ipse, et moliar. *Liv.* 23, 39. Movere ac moliri aliquid. ℙ Pro facere, sed magna cum vi, manu et conatu. *Cic. N. D.* 2, 23. Dii nec cessantes, nec ea, quae agunt, molientes cum labore operoso et molesto. *Virg. A.* 4, 567. Res dura et regni novitas me talia cogunt Moliri. ℙ De studio, apparatu, opera, impensis mulierum in ornando. *Ter. Heaut.* 2, 2, 11. nosti mores mulierum; Dum moliuntur, dum comuntur, annus est. ℙ *Moliri viam*, vi sibi viam facere. *Virg. A.* 10, 477. de hasta: viam clypei molita per oras,

Tandem etiam magno strinxit de corpore Turni. ℙ *iter*, peragere, studiosè, intentoque gradu pergere. *Virg. A.* 6, 477. Inde datum molitur iter. ℙ *gradus*, ire, pergere, sed cum labore et conatu. *Sen. Hippol.* 431. Quid huc seniles fessa moliris gradus? *Claud. Rapt. Pros.* 3, 438. prima gressus molitur ab Aetna. ℙ *habenas*, fortiter tenere, ac regere. *Virg. A.* 12, 327. Emicat in currum, et manibus molitur habenas. ℙ *locum*, parare, praeparare. *Id. ib.* 7, 157. humili designat moenia fossa, Moliturque locum. ℙ *sibi imperium*, parare variis artibus, magnoque studio, et conatu. *Tac. H.* 1, 5. et *Liv.* 1, 47. ℙ *nuptias*, conari, et aggredi ut fiant. *Id. A.* 12, 3. ℙ *gratiam*, captare, quaerere. *Petr. Sat.* 107. ℙ *laborem*, suscipere, exercere. *Virg. A.* 4, 233. et 273. Nec super ipse sua molitur laude laborem. ℙ *animum*, in certum statum studiose componere. *Ov. A. Am.* 2, 119. Jam molire animum qui duret, et adstrue formae: Solus ad extremos permanet ille rogos. ℙ *compita lucis aeriis* ap. *Grat. Cyn.* 483. est solemni apparatu in nemore Aricino excisis arboribus ad unum locum, quo compitum sit, coire, ubi venatores solebant idibus Augusti sacra Dianae facere. V. HECATEIUS. ℙ *Moliri* absolute est fugam difficili conatu aggredi. *Liv.* 28, 44. Audietis ardere bello Africam, et molientem hinc Annibalem. ℙ Passiva significatione. *Appul. Met.* 11. Sospitatricis Deae peculiaris pompa moliebatur. *Lucil.* quoque videri potest passive usurpasse in illo ap. *Non.* 4, 300. et 2, 543. Muginamur, molimur, subducimur. Ubi *Non.* interpretatur, retinere, morari, ac repigrare, addito illo *Caecilii:* Ita quod laetitia me mobilitat, moeror molitur metu. ℙ *Moliret* pro *moliretur*, quidam leg., sed perperam, ap. *Val. Max.* 5, 10. *n.* 2. *f.*

MOLĬTĬO, onis, f. actus moliendi, [*i. e. volvendi, subigendi. Haec prima vocis est significatio, et, quae Noster secundo collocaverat, primo loco posita sunt ista: *Colum. prooem. f.* Molitio agrorum, h. e. cultura, subactio; et 11, 2. *f.* Molitionem terrenam facere: differre usque in proximas idus, h. e. agri cultionem. ℙ Hinc i. q. demolitio. *Liv.* 33, 5. Facilis molitio eorum valli erat, i. e. evulsio. ℙ Tum in universum denotat machinationem, instructionem alicujus rei cum magna virium copia, cura, difficultate factam. *Cic. N. D.* 1, 8. (de creatione mundi:) Quae molitio, quae ferramenta, qui vectes, quae machinae, qui ministri tanti muneris fuerunt? Adde *ib.* c. 9. tanta rerum molitio; et *Univ.* 3. Quaeramus causam, quae eum impulerit, qui haec machinatus sit, ut originem rerum et molitionem novam quaereret. *Petr. Sat.* 95. Quid sibi vult tam furtiva molitio?]

MOLĬTOR, oris, m. *σκευαστής, μηχανητής*, fabricator, architectus, machinator: a moliendo. *Cic. Univ.* 5. *extr.* Effector mundi, molitorque Deus. *Ov. Met.* 8, 302. primaeque ratis molitor Iason. *Tac. A.* 11, 29. Appianae caedis molitor Narcissus. *Suet. Dom.* 10. Molitores rerum novarum. *Sen. Tranq.* 7. *f.* scelerum.

MOLĬTOR, oris, m. qui molit, *μυλωθρὸς*, idem ac molendinarius: a molendo. *Ulp. Dig.* 33, 7, 12. §. 15. Mulieres, quae panem coquant, item molitores, si ad usum rusticum parati sunt. *Gloss. Philox.* Molitor, *ἀλετής*. V. MOLO, is. ℙ Translato et obsceno sensu est subactor. *Auson. epigr.* 90, 3. Cum dabit uxori molitor tuus, et tibi adulter. ℙ Item mulierum stuprator. *Petr. fragm. Trag.* 43. *Burm.* Noveram hominem olim molitorem, et adhuc salax erat. Alii leg. *mulierarium.* V. MOLO, is.

MOLĬTRIX, icis, f. machinatrix: a moliendo. *Suet. Ner.* 35. Antoniam, quasi molitricem rerum novarum, interemit.

MOLĬTŪRA, ae, f. *ἄλετος*, actus molendi: et illud ipsum, quod molitum est. Tribui solet *Plinio* 15, 23, 25. Molitura etiam praestant, etc., sed mire lectio variat.

MOLĬTUS, a, um, part. a *molo: ἀλεσθείς*, mola comminutus. *Caes. B. G.* 1, 5. Trium mensium molita cibaria sibi quemque domo afferre jubent. *Vitr.* 7, 6. Micae marmoris contusae et molitae. *Colum.* 11, 3. Ervi moliti farina. *Plin.* 18, 7, 18. Molitum hordeum.

MOLĪTUS, a, um, part. a *molior. Ov. Amor.* 3, 6, 69. Ter molita fugam, ter restitit. *Virg. G.* 1, 494. Agricola incurvo terram molitus aratro. *Id. A.* 10, 477. hasta viam clypei molita per oras.

*MOLLĔO, es, n. 2. i. q. mollesco. *Theod. Prisc.* 1, 28. *B. A.*

MOLLESCO, is, n. 3. *μαλακύνομαι*, mollis fio. *Catull.* 64, 38. Rura colit nemo: mollescunt colla juvencis. *Ov. Met.* 10, 283. Tentatum mollescit ebur. *Plin.* 12, 17, 37. Ipsum visum aridum, tactu statim mollescere. ℙ Translate est mollem, et effeminatum fieri. *Ov. Met.* 4, 385. Quisquis in hos fontes vir venerit, exeat inde Semivir, et tactis subito mollescat in undis. *Vib. Sequest. de fontib.* Salmacis Cariae, ex quo qui bibit, mollescit. ℙ Item mansuetum fieri, mitem, humanum. *Ov. Pont.* 1, 6, 7. Artibus ingenuis, quarum tibi maxima cura est, Pectora mollescunt, asperitasque fugit. *Lucr.* 5, 1013. Tum genus humanum primum mollescere coepit.

MOLLESTRAS dicebant pelles oviles, quibus galeas extergebant. *Festus.* Videtur autem facta vox ex *μηλωτή*, melota, inde *melotra*, *moletra*, et inserto *s*, *molestra:* nisi malis ducere a *mollis.*

MOLLĬCELLUS, a, um, dimin. molliculi. *Catull.* 25, 10. Ne laneum latusculum, natesque mollicellas Inusta turpiter tibi flagella conscribillent.

MOLLĬCĪNĂ, ae, f. vestis a mollicie dicta, ut ait *Non.* 14, 23., mox addit: *Novius:* Mollicinam, crocotam, chirodotam, ricam, ricinium. [*Bothe* legend. putat *Molliculam crocotam*, etc., sed nihil mutandum; etenim legitur in *Gloss. Philox.* Mollicina, *μαλακὸν ἱμάτιον. F.*]

[MOLLĬCĬUS, ii, m. qui mollis est. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Sirmond.* ad *Sidon.* p. 160. M. Aurelius Mollicius auriga circensis. *F.*]

MOLLĬCŎMUS, a, um, adj. qui molles comas habet. *Avien. Perieg.* 1082. mollicomis tellus insternitur herbis.

MOLLĬCŬLUS, a, um, adj. *ἁβρὸς*, tenellus, delicatus, dimin. mollis. *Pl. Cas.* 2, 8, 58. sed lepide volo Molliculas escas, ut ipsa mollicula est. *Catull.* 16, 4. Qui me ex versiculis meis putastis, Quod sint molliculi, parum pudicum. ℙ Est etiam cogn. R., ut Ti. Minucius Molliculus. *Liv.* 40, 35.

*MOLLIFĬCO, as, a. 1. *ἁπαλύνω, μαλάσσω, Gloss. Lat. Gr. Macer de herbis carm.* 4, 14. Escis illius quia venter mollificatur. *B. A.*

[MOLLĬFĬCUS, a, um, adj. qui mollit. *Coel. Aurel. Tard.* 4, 1. Phlebotomia est arifica carnis, atque mollifica corporis. *F.*]

*MOLLĪGO, inis, f. i. q. mollugo. *Marc. Empir.* 26. *B. A.*

MOLLĪMENTUM, i, n. lenimentum. *Sen. Tranq.* 10. Calamitatum mollimentum consuetudinem invenit.

MOLLĬO, is, ivi, et ii, itum, a. 4. *μαλαχίζω*, mollem reddo, tenerum facio. *Cic. N. D.* 2, 10. Frigoribus durescit humor, et idem vicissim mollitur tepefactus. *Hor. Sat.* 1, 4, 20. dum ferrum molliat ignis. *Ov. Met.* 8, 198. flavam modo pollice ceram Mollibat. *Id. ib.* 8, 123. Semina mollit humus; et *ib.* 6, 220. turba rotarum, Duraque mollierant subjectas ungula glebas; et *ib.* 4, 741. Mollit humum foliis, *h. e.* sternit, ne dura humus jacentem laedat. *Id. Her.* 3, 70. et *Met.* 2, 411. Mollire lanam, *h. e.* tractando, pectendo, nendo tenuiorem et molliorem reddere. Sic *Claud. IV. cons. Honor.* 592. Quae tantum digitis potuit mollire rigorem Ambitiosa colus? *Plin.* 20, 5, 20. et 22, 21, 29. Mollire alvum, *h. e.* adstrictam ac duram leniter solvere. *Id.* 22, 25, 68. Panis ex oleo mollit collectiones; et 28, 17, 70. duritias. [*Liv.* 21, 55. Oleoque per manipulos, ut mollirent artus, misso.] ℙ Translate. *Plin.* 2, 47, 47. Mollit ventos solis vapor, *h. e.* tepidiores facit. Sic *ib.* Favonii hibernum molliunt coelum. *Id.* 30, 8, 21. Gallinaceorum jus acria mollit; et 23, 4, 42. Oleum amygdalinum mollit corpora; et 34, 12, 31. Mollire vim alicujus rei; et 7, 16, 15. Dentes seriae structurae, atque magnitudine mutilantes, mollientes, aut hebetantes verba, *h. e.* molli lenique sono fundentes. Alio sensu *mollire verba* dixit *Cic. N. D.* 1, 34. Ista, sive beatitas, sive beatitudo dicenda est: utrumque durum: sed usu mollienda nobis verba sunt. *Id. Or.* 3, 41. Translationem paulo duriorem mollire. ℙ *Mollire clivum* est ejus arduitatem minuere, oblique ascendendo. *Caes. B. G.* 7, 46. Quidquid huic circuitus ad molliendum clivum accesserat, id spatium itineris augebat. Sic *Virg. Ecl.* 9, 8. qua se subducere colles Incipiunt, mollique jugum demittere clivo. ℙ Aliquando est sedare, mitigare, placare. *Acc.* ap. *Non.* 4, 301. Subter saxa ad laevam, qua mons mollibat mare, *h. e.* maris impetum frangebat. *Gell.* 19, 1. Cum molliti essent venti maris. *Vell.* 2, 121. Accensas plebis dissensiones coercitione magis, quam poena mollivit. *Just.* 2, 1. Locorum vitia quaesitis arte remediis mollire. *Virg. A.* 1, 61. mollitque animos, et temperat iras. *Liv.* 1, 9. Mollire iram. *Cic. Sen.* 4. [*Fabius] Annibalem juveniliter exsultantem patientia sua molliebat. *Liv.* 3, 35. Propalam obviam ire cupiditati parum ausi, obsecundando mollire impetum aggrediuntur, [*de ambitu impediendo.] *Claud. de magnete*, 44. Sic Venus horrificum belli compescere regem, Et vultu mollire solet. [*Ter. Ph.* 3, 2, 13. Adeon' ingenio te esse duro atque inexorabili, Ut neque misericordia neque precibus molliri queas? et 4, 3, 27. Postquam hominem his verbis sentio mollirier. *Sall. Jug.* 33. sedare motus et animos mollire. *Tac. A.* 6, 38. Quae ceteros mollire solent, tempus, preces cet. et 11, 25. ignominiam mollire; et 3, 8. mandatis, per quae principem molliret.] ℙ Item a feritate abducere, mansuefacere, cicurare. *Flor.* 2, 11. Illa genuina feritas eorum Asiatica amoenitate mollita est. *Plin.* 3, 5, 6. Italia numine Deum electa, quae sparsa congregaret imperia, ritusque molliret. *Virg. G.* 2, 36. fructusque feros mollite colendo. ℙ Item lenire, levare. *Ov. Trist.* 4, 1, 5. Hoc est, cur cantet vinctus quoque compede fossor, Indocili numero cum grave mollit opus; et *ib.* 3, 5, 53. ut molliat ipse Mutati poenam conditione loci. ℙ Item effeminare. *Cic. Phil.* 12, 3. Ipsa legio Martia hoc nuncio languescet et mollietur. *Id. Tusc.* 2, 11. Videsne, poetae quid mali afferant? lamentantes inducunt fortissimos viros, molliunt animos nostros, etc. [*Plin. Pan.* 33, 1. Visum est spectaculum inde non enerve, nec fluxum, nec quod animos virorum molliret et frangeret: ubi v. *Gierig.* et 82, 6. sed si his validior toto corpore animus imperitet, quem non fortunae indulgentia molliat, etc.] *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 86. Colla nec ornatu patitur mollire retorto, *h. e.* lasciviore torquis ornatu circumdari. *Quint.* 11, 3. Mollire vocem deliciis. ℙ Item castrare. *Stat. Silv.* 3, 4, 68. haud ulli puerum mollire potestas Credita. ℙ [*Intrans. i. q. *mollescere. Ammian. Marcell.* 29, 6. *extr.* At vero ubi tempestas mollivit. Laud. h. l. *Ramsh.* in *Gr. Lat.* 74. A, a, 4. p. 172.] ℙ *Mollibat* pro *molliebat.* V. Sup. Sic *mollibit* pro *molliet* ap. *Hor. Od.* 3, 22, 18.

MOLLĬPES, ĕdis, adj. molles pedes habens, *μαλακαλπους. Cic. Progn. Div.* 1, 9. Mollipedesque boves spectantes lumina coeli.

MOLLIS, e, adj. [*Contractum ex *movilis*, a *moveo*, proprie signif. id, quod facile movetur, flectitur. Huc pertinent exempla, quae *Forc.* tertio loco posuerat ista:] *Virg. Ecl.* 2, 72. Mollis juncus. *Id. G.* 4, 137. acanthus; et *A.* 10, 818. tunicam molli neverat auro, *h. e.* in tenuia fila tracto. *Ov. Met.* 10, 92. Tiliae molles. *Virg. G.* 3, 76. de pullo equino: Altius ingreditur, et mollia crura reponit, *h. e.* flexibilia, agilia, et molliter terram pulsantia: *ὑγρὰ σκέλη:* quod et de gruibus dixisse *Ennium*, testatur *Serv. ib.* Sic *Id. A.* 11, 622. Clamorem tollunt, et mollia colla reflectunt: *scil.* equorum facile frenis parentium. *Ov. A. Am.* 1, 595. Si vox est, canta: si mollia brachia, salta. ℙ Item pensilis, in illo *Virg. A.* 8, 666. castae ducebant sacra per urbem Pilentis matres in mollibus. Sic *oscilla mollia (G.* 2, 389.) et *molle feretrum (A.* 11, 64.) inquit *Serv.* Sed pilentum ac feretrum molle intelligi etiam potest molli materia stratum. [*Heyn. *mollia pilenta* propter mollem et lentum incessum, quem ipsa structura et situs editus ac celsus suasisse videatur, appellata putat. *Oscilla mollia Julius Sabinus* delicata exponit. *Heyn.* sic saltem accepturum se dicit, quae mollium et delicatorum hominum sint carpenta. ℙ Hinc, Gr. *μαλακὸς*, tactui cedens, tractabilis, tener: cui opponitur durus, rigidus.] *Caes. B. G.* 5, 9. Molle litus, *h. e.* ex molli arena, ut est ap. *Ov. Met.* 2, 577. [*imo molliter declivum, nullis collibus et scopulis invium. V. in MOLLIRE.] *Ov. A. Am.* 1, 476. Quid magis est saxo durum? quid mollius unda? Dura tamen molli saxa cavantur aqua. *Id. Met.* 13, 816. Mollia fraga. *Virg. Ecl.* 1, 82. Castaneae molles. *Cels.* 3, 12. *extr.* Mollis alvus, *h. e.* modice soluta. *Id.* 4, 4. *n.* 4. *extr.* cibus, *h. e.* non acer; et *ib. n.* 5. *f.* ovum molle potui dare. *Plin.* 13, 12, 26. Mollia panis. *Cic. Or.* 3, 45. Mollissima cera. *Virg. A.* 11, 69. Mollis viola. *Id. G.* 2, 384. Mollia prata. *Ov. Fast.* 6, 328. molli gramine membra levat. *Id. A. Am.* 3, 688. viridi caespite mollis humus. *Id. Fast.* 2, 742. Mollis lana. *Id. Amor.* 2, 4, 14. torus. *Id. Her.* 4, 92. arcus. *Id. Fast.* 4, 185. cervix; et *Amor.* 1, 4, 24. manus. *Id. Met.* 14, 709. posuitque in limine duro Molle latus. *Id. Her.* 10, 44. Molles genae; et *Pont.* 3, 3, 17. capilli. ℙ Item lenis, placidus, temperatus. *Id. A. Am.* 3, 728. Molles Zephyri. *Lucr.* 4, 988. Mollis quies. *Stat. Silv.* 3, 5, 83. hiems. *Virg. G.* 1, 312. Mollior aestas. *Flor.* 16, 4. Molle coelum. *Virg. A.* 8, 727. Euphrates ibat jam mollior undis. [*Lucan.* 8, 98. Quo sit tibi mollius aequor: ubi v. *Cort.*] ℙ Item ascensu facilis, clementer acclivis, non erectus, non arduus. *Virg. Ecl.* 9, 8. mollique jugum demittere clivo. *Caes. B. C.* 2, 10. Has trabes inter se capreolis molli fastigio conjungunt. Adde *Stat. Th.* 6, 260. et *Ov. Fast.* 3, 13. Hinc *molle* adverbii ritu pro molliter. *Stat. Th.* 1, 330. qua molle sedens in plana Cithaeron Porrigitur. ℙ *Mollia* appellantur piscium genera foris molli carne obducta, quae Italice *molluschi*, Graece *τὰ μαλάκια. Plin.* 9, 28, 44. Sanguine carent piscium genera, quae mollia appellantur, deinde contecta crustis tenuibus, postremo testis conclusa duris. Mollia sunt, loligo, sepia, polypus, et cetera ejus generis. *Id.* 11, 51, 112. Mollia, et crusta intecta nec vocem, nec sonum ullum habent. ℙ *Mollis* est etiam levis. *Ov. Pont.* 2, 7, 13. Membra reformidant mollem quoque saucia tactum. *Plin.* 12, 19, 43. Casia odoris mollissimi. *Cic. Att.* 2, 1. Molli brachio objurgare aliquem. [*Suet. Tib.* 68. molli digitorum gesticulatione; nos: *sanfte Bewegung:* ita *B. Crus.* in *Cl. Suet.* p. 513. Aliter *Brem.*, qui *mollis* positum h. l. vult sensu malo pro eo, quod

nos: *affectirt.*] ℙ Item laevis, et tactu jucundus. *Colum.* 6, 1. *f.* Boves novelli corpore denso, colore rubeo, tactu corporis mollissimo. ℙ *Mollis via* est minime salebrosa aut aspera, sed plana facilisque. *Quint.* 4, 2. *med.* Amoenum ac molle iter. *Id.* 1, 6. Recta est haec via: quis negat? sed adjacet et mollior, et magis trita. *Liv.* 34, 17. Volo id quam mollissima via consequi. ℙ *Mollia vina*, minime austera aut aspera, sed lenia, suavia. *Virg. G.* 1, 341., *Hor. Od.* 1, 7, 17. et *Juven.* 1, 69. ℙ In re statuaria *mollia* dicuntur, quae exquisita arte facta sunt, ita ut mollia esse et flexibilia videantur. *Quint.* 12, 10. Duriora Calon, atque Egesias: jam minus rigida Calamis, molliora adhuc supradictis Myron fecit. *Hor. A. P.* 33. molles imitabitur aere capillos. ℙ Saepe transfertur ad animum, et significat facilem, flexibilem, obsequentem. *Ov. Amor.* 2, 3, 5. Mollis in obsequium, facilisque rogantibus esses. *Prop.* 3, 13, 29. Et durum Zethum, et lacrimis Amphiona mollem. ℙ Item lenem, remissum. *Cic. Q. Fr.* 2, 15. *med.* Tu quemadmodum me censes oportere esse in republica, et in nostris inimicitiis, ita et esse, et fore auricula infima scito molliorem. *Ov. Trist.* 1, 5, 84. et *ib.* 2, 28. Mollior ira. *Cic. Cat.* 1, 12. Qui spem Catilinae mollibus sententiis aluerunt. *Tac. A.* 14, 39. Cuncta tamen ad imperatorem in mollius relata, *h. e.* minuendo aut dissimulando. [*Plura *Tac.* exempla v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 310.] ℙ Item imbecillum, imbellem, non resistentem, minime fortem, inconstantem. *Caes. B. G.* 3, 19. Ut ad bella suscipienda Gallorum alacer et promptus est animus; sic mollis ac minime resistens ad calamitates perferendas mens eorum est. *Virg. A.* 9, 340. lupus manditque, trahitque Molle pecus. *Prop.* 2, 15, 23. Lepores molles excipere. ℙ Item delicate viventem, voluptuosum, effeminatum. *Cic. Or.* 1, 52. *f.* Philosophus tam mollis, tam languidus, tam enervatus, tam omnia ad voluptatem corporis referens, etc. *Id. Fin.* 1, 11. Voluptaria, delicata, mollis disciplina: cui opponitur *ib. gravis, continens, severa;* et *ib.* 5, 5. Haec mihi videtur delicatior, ut ita dicam, molliorque ratio, quam virtutis vis gravitasque postulat. *Ov. Trist.* 5, 3, 9. Mollis vita, et vacua laboribus. *Virg. G.* 1, 57. Molles Sabaei. *Cic. Off.* 1, 35. *med.* Ne quid effeminatum, aut molle, et ne quid durum, aut rusticum sit. *Quint.* 11, 3. Mollis teneraque vox. *Id.* 1, 2. Mollis illa educatio, quam indulgentiam vocamus, nervos omnes et mentis, et corporis frangit. *Id.* 11, 3. *med.* Longissime fugienda mollis actio, qualem in Titio Cicero dicit fuisse: unde etiam saltationis quoddam genus Titius sit appellatus. V. *Cic. Brut.* 62. *f.* ℙ Speciatim *molles* dicuntur pathici. *Phaedr.* 4, 14., *Catull.* 25, 1., *Petr. Sat.* 23. et *Mart.* 3, 73. ℙ *Molle aevum* est vita prospera, felix, tranquilla. *Ov. Fast.* 6, 416. valeas, anus optima, dixi: Quod superest aevi, molle sit omne tui. ℙ *Molles anni* sunt pueritiae. *Ov. Her.* 1, 111. Est tibi, sitque, precor, natus, qui mollibus annis In patrias artes erudiendus erat. [**Ruhnk.* ad h. l. laud. *Ov. A. Am.* 1, 10. Sed puer est, aetas mollis et apta regi: ibique *Burm.* coll. simili usu v. *tener:* ut *teneri anni* ap. *Eund. Ep.* 4, 25.] ℙ Refertur et ad orationem, quae flexibilis est, et fracta, et suavis, nihil duri asperique habens. *Cic. Brut.* 9. *f.* Hic primus inflexit orationem, et eam mollem teneramque reddidit. *Id. Or.* 16. Oratio mollis et tenera, et ita flexibilis, ut sequatur, quocumque torqueas. [**Hor. Sat.* 1, 9, 25. Nam quis me scribere plures Aut citius possit versus? quis membra movere Mollius? ubi v. *Heindf.*, qui etiam tales locos comparat, in quibus *mollis* de plastico artium genere dicitur.] ℙ *Preces*, aut *verba mollia*, submissa, blanda. *Tibull.* 3, 4, 76. Vincuntur molli pectora dura prece. *Hor. Epod.* 5, 83. Verbis mollibus lenire aliquem. Hinc frequenter *mollis* est amatorius, quoniam blanditiis amor alitur. *Hor. Od.* 2, 9, 17. desine mollium Tandem querelarum. *Ov. Trist.* 2, 307. Non tamen est facinus molles evolvere versus. ℙ *Mollis vultus, molle os*, facile ad ruborem: cui opponitur durum, impudens. *Ov. Trist.* 4, 3, 70. Purpureus molli fiat in ore pudor. (Eadem ratione *mollissimas aures* dixit *Plin. Pan.* 68. *f.* quae verecundae sunt, et suas laudes aversantur.) *Id. Met.* 10, 609. Molli vultu aspicere aliquem, *h. e.* ad favendum, et assentiendum composito. ℙ *Molle cor, molle pectus*, tenerum, ac facile ad affectus quoslibet. *Ov. Her.* 15, 79. et *ib.* 17, 111., *Trist.* 4, 10, 66. et *Pont.* 1, 3, 32. Sic *Cic. Att.* 1, 17. Mollis animus et ad accipiendam, et ad deponendam offensionem. ℙ *Mollia jussa*, levia, et quibus parere facile est. *Virg. G.* 3, 41. et *A.* 9, 804. et *Ov. A. Am.* 2, 196. ℙ *Molles aditus, mollia tempora*, quibus quis facile vacat, et aditur tuto, et cum spe impetrandi. *Virg. A.* 4, 423. Sola viri molles aditus, et tempora noras; et *ib.* 293. et quae mollissima fandi Tempora. Sic *Ov. Pont.* 3, 3, 84. Et veniet votis mollior hora tuis. [*Ita ap. *Ov. Her.* 3, 44. *mollior aura* dicitur prospera fortuna, translatione sumpta a navigantibus, quibus lenior aura accommodatior est vehementi. Haec *Ruhnk.*, qui laudat *Eund. Trist.* 4, 5, 20. Dum veniat placido mollior aura deo: ibique *Heins.*: Porro incertum poetam *Anthol. Lat.* 3, 202. p. 639. Ovidii verba sequentem.] ℙ *Mollis aditus*, extra metaphoram, est qua facile aditur. *Sil.* 4, 491. Dumque vada, et molles aditus per devia flexo Circuitu petit, etc. [*Laudat hunc locum *Cort.* ad *Lucan.* 1, 221. ubi *molle vadum* eodem modo intelligendum censet.] ℙ *Mollis*, gratus, jucundus. *Virg. G.* 3, 464. molli succedere saepius umbrae; et *ib.* 295. Mollia stabula, *h. e.* clementia, et aeris temperati, atque adeo grata pecori. *Id. ib.* 2, 470. molles sub arbore somni. ℙ *Ridere mollia* est blande ridere. *Ov. A. Am.* 3, 513. Spectantem specta: ridenti mollia ride. ℙ *In molli carne vermes nascuntur*, proverb. ap. *Petr. fragm. Trag.* 57. *Burm.*, in otiosa et delicata vita oboriuntur vitia: vel in vita voluptuosa morbi. ℙ *Molle* adverbii ritu, molliter. *Ov. Met.* 9, 221. nivibus quoque molle rotatis Adstringi, et spissa glomerari grandine corpus. At fortasse *molle* ad *corpus* pertinet. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 281. quod Dianam molle succinctam vident. V. et supra.

MOLLĬTER, adv., *μαλακῶς*, leniter, non dure. *Plin.* 15, 10, 9. Mira naturae cura molliter semina collocandi. *Cic. Or.* 3, 17. Recubans molliter et delicate. *Id. N. D.* 2, 52. Aves nidos mollissime substernunt. *Ov. Trist.* 3, 3, 75. ne sit grave quisquis amasti Dicere, Nasonis molliter ossa cubent. (Quae fuit mortuis bene precandi formula.) *Pl. Ps.* 5, 2, 7. Molliter siste nunc me; cave, ne cadam: non vides me, ut madide madeam? *Colum.* 1, 2. Colles ad orientem molliter devexi, *h. e.* paululum declives. *Virg. A.* 6, 847. Excudent alii spirantia mollius aera, *h. e.* artificiosius, et delicatius. ℙ Translate est delicate, effeminate. *Cic. Off.* 1, 30. Delicate et molliter vivere. *Ter. Ad.* 5, 1, 1. Aedepol te curasti molliter. *Tac. H.* 2, 96. Amici adulantes mollius interpretabantur. ℙ Imbecilliter, timide. *Liv.* 30, 7. Asdrubal Carthaginem contendit, ne quid per metum ex recenti clade mollius consuleretur. ℙ *Molliter ferre aliquid* est aegre, imbecilliter, infirme. *Sall. Jug.* 84. Vir egregius in aliis artibus, nimis molliter aegritudinem pati. ℙ Item leviter, facile, aequo animo. *Cic. Sen.* 2. Quod ferendum est molliter sapienti. ℙ Leviter est in illo *Fam.* 1, 9. *f.* Laedere aliquem parce et molliter. ℙ *Molliter abnuere*, mollibus verbis recusare. *Liv.* 30, 3. *med.* [*Cf. *Boettich. Lex. Tac.* p. 311.]

MOLLĬTĬA, ae, f. et Mollities, ei, f. [*primum significat mobilitatem: *Gelenkigkeit, Biegsamheit.* V. *mollis.* Huc pertinet locus, quem *Forc.* parum attente sequentibus adscripserat; *Cic. Or.* 18. Mollitia cervicum, i. e. nimis vitiosus motus cervicis, quum, ut *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v. explicat, delicatior est, quam viros decet. ℙ Tum recte sequuntur loci, in quibus *mollitia s. mollities* eam rerum naturam, rationem denotat, qua facile tactui cedunt, Gr. *μαλακότης*:] teneritas, mollitudo. *Cic. Fin.* 5, 21. In primo ortu inest teneritas et mollities quaedam. *Id. Or.* 18. Mollitia cervicum. *Plin.* 36, 22, 45. lapidis. *Id.* 19, 3, 18. lanae. *Id.* 9, 17, 28. carnis. *Id.* 11, 37, 88. Auriculae ac nares flexili mollitia, naturae providentia, ne frangerentur. *Varr. R. R.* 1, 41. Feminea mollitia. ℙ *Mollities maris* est tranquillitas omni vento cessante, *μαλαχία*: ap. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 22., ubi tamen alii leg. *malacia*, al. *saevitia.* ℙ Saepe transfertur ad animum. [*ita ut *a)* bono sensu significet lenitatem quandam, mitem, benignam alicujus mentem. *Cic. Sull.* 6. Qua mollitia sum animi ac lenitate nunquam mehercule illius lacrimis ac precibus restitissem. *Att.* 1, 17. Agilitas mollitiesque naturae. *Ov. Am.* 3, 8, 18. heu! ubi mollities pectoris illa tui? — *b)* In malam partem denotat languorem, laborum et dolorum fugam virili animo indignam. *Cic. Att.* 12, 26. Nosti Niciae nostri imbecillitatem, mollitiam, consuetudinem victus. *Caes. B. G.* 7, 77. Animi est ista mollities, non virtus, inopiam paulisper ferre non posse. *Sall. Cat.* 56. Inertia et mollitia animi. *Id. Jug.* 73. Mollities et socordia. *Plin. ep.* 6, 29. Isocrates mollitie frontis, ne in publico diceret, impediebatur, i. e. pudore et timiditate, ut ait *Cic. Or.* 2, 3.— Hinc remissionem, lenitatem institutorum, legum, etc. nimiam, nocentem. *Sall. in or. Phil. contra Lep.* Neque intelligitis, mollitie decretorum vobis dignitatem, illis metum detrahi.] ℙ Item effeminationem, delicias. *Cic. Leg.* 2, 15. Civitatum mores lapsi ad mollitiam. *Vell.* 1, 88. Maecenas otio ac mollitiis paene ultra feminam fluens. *Pl. Ps.* 1, 2, 40. Vos, quae in munditiis, mollitiis, deliciisque aetatulam agitis. *Just.* 1, 7. Gens quondam potens, et manu strenua, effeminata mollitie luxuriaque virtutem pristinam perdidit. *Claud. in Eutr.* 1, 441. Mollities vocis. ℙ Item turpem libidinem, ut in MOLLIS dictum est. *Plin.* 28, 8, 27. *f.*, *Sen. Const. Sap.* 18. et *Tac. A.* 11, 2. ℙ *Mollities* plur. num. usu caret. ℙ Scribitur et *mollicia et mollicies.*

*MOLLĬTĪVUS, a, um, adj. molliendi vim habens. *Constant. Afer* 4, 17. Mollitivum cataplasma. *B. A.*

MOLLĪTŪDO, inis, f. idem ac mollities [*i. e. flexibilitas, facilitas. *Auct. ad Her.* 3, 11. Mollitudo vocis est, cum eam torquere pro commodo nostro possumus, nos: *Geschmeidigkeit, Gewandheit der Stimme.* V. etiam *ib.* 13., ubi de hac re plura disserit. Cf. *Ernest. Lex. techn. lat. rhet.* p. 257. sq. ℙ Tum significat mollem alicujus rei naturam, qua tactui facile cedit, omni caret asperitate, duritie.] *Cic. N. D.* 2, 55. In pulmonibus autem inest raritas quaedam, et assimilis spongiis mollitudo. *Id. Or.* 3, 25. In ipso tactu inest modus et mollitudinis, et laevitatis. *Pacuv.* ap. *Gell.* 2, 26. Mollitudo manuum; et *Vitr.* 10, 6. Campestris viarum mollitudo; et *Lact.* 5, 4. Infans liquore lactis et mollitudine alitur. ℙ *Mollitudo humanitatis* metaphora est ducta a sensu tactus: neque improbatur a *Cic. Or.* 3, 4. ℙ *Mollitudo vitiorum* est corruptela, et mollities, qua animus vitiis mollitur et enervatur. *Arnob.* 2, 64. Ne animus deliciis marceat, et corrumpatur mollitudine vitiorum.

MOLLĪTUS, a, um, part. a *mollio*, *μαλαχθείς*, mollis, seu tener factus. *Cic. N. D.* 2, 52. Nilus recedit, mollitosque et oblimatos agros ad serendum relinquit. *Plin.* 30, 13, 40. Mollita rosaceo cera. *Claud. B. Get.* 542. Chalybs mollitus flammis. ℙ Translate. *Sil.* 13, 118. mollitus amore. *Lucan.* 10, 133. infelix ferro mollita juventus, Atque exsecta virum. *Flor.* 2, 11. Feritas amoenitate mollita. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 150. de Tritone: vivo squalentia murice terga Purpureis mollita rosis, *h. e.* strata et temperata. *Gell.* 19, 1. Molliti venti maris. *Quint.* 10, 1. *med.* Lectio non cruda, sed multa iteratione mollita, et velut confecta, memoriae tradatur.

MOLLĬUSCŬLUS, a, um, adj. V. in LEVIUSCULUS.

MOLLŪGO, inis, f. species est lappaginis, similis anagallidi, nisi quod ramosior est, ac pluribus foliis. *Plin.* 26, 10, 65.

MOLLUSCA Nux et Mollusca absolute, genus est nucis juglandis, cortice adeo tenui, ut nullo negotio frangatur. *Plin.* 15, 22, 24. Praeterea molluscae putamen rumpentes. *Macr. Sat.* 2, 14. Nucem molluscam, licet hiemis nobis tempus invideat; tamen quia de nucibus loquimur, indictam non relinquamus. Plautus in Calceolo sic ejus meminit: *Molluscam nucem super ejus dixit impendere tegulas.* Est autem persicum quod vulgo vocatur: et mollusca nux dicitur, quod omnibus nucibus mollior sit. Haec *Macr.*, qui subdit carmina Latina *Suevii*, viri longe doctissimi, quibus significatur, hanc nucem a Graecis quibusdam, qui cum Alexandro in Persis militaverant, post expeditionem fuisse inde in Graeciam delatam.

MOLLUSCUM. V. BRUSCUM.

MOLO, is, ui, itum, a. 3. *ἀλέω, ἀλήθω, μύλλω*, mola tero: a *mola. Plin.* 7, 56, 57. Ceres frumenta invenit, cum antea glande vescerentur: eadem molere, etc. *Ter. Phorm.* 2, 1, 19. Molendum usque in pistrino, vapulandum, habendae compedes. *Plin.* 18, 7, 14. Hordeum in subtilem farinam molere. [*Hieron.* 13. in *Isaj.* 47, 2. Quae quondam regina fuerat, molendae farinae operi serviat. *F.*] ℙ Translate et obsceno sensu idem est ac stupro polluere. *Auson. epigr.* 71, 7. Crispa tamen molitur per utramque cavernam. Adde 123, 2. et *Petr. Sat.* 23. ℙ Praeteritum *molui* habet *Petr. l. c.*, *Pomp.* ap. *Diomed.* 1, 370. et *Prisc.* 10, 902. [*Emendavit hunc locum *F.*]

[MOLO, onis, m. qui longo est corpore, et tardo conatu incedit: est a *μολῶν*, part. verbi *μολέω*, incedo. *Suidas* ex *Aristoph. Μικρὸς, ἡλίκος Μόλων:* ubi per ironiam pro *μακρὸς* dictum critici putant. Est cogn. R., ut L. Pomponius Molo ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 283. *F.*] [*V. MOLON.]

MOLOCHE. V. MALACHE.

MOLOCHĪNĀRĬUS, ii, m. molochini coloris infector. *Pl. Aul.* 3, 5, 40. astant molochinarii, Petunt fullones. *Inscr.* ap. *Mar.* 939, 6. [P. Auctius P. L. Lysander vestiarius tenuiarius molochinarius, h. e. venditor tenuiarius vestium colore molochino infectarum. *F.*]

MOLOCHĪNUS, a, um, adj. ad colorem malvae inclinans: a *μολόχη*, malva, quod malvae florum similitudinem habeat. *Caecil.* ap. *Non.* 16, 2. Carbasina, molochina, ampelina.

MOLOCHĪTES, ae, m. *μολοχίτης*, gemma non translucens, spissius virens et crassius, quam smaragdus, a colore malvae nomine accepto (nam *μολόχη* malva est), reddendis laudata signis, et infantium custodia quadam, innato contra pericula ipsorum medicamine. Nascitur in Arabia. *Plin.* 37, 8, 36.

*MOLON et Molo, onis, m. *Μόλων.* Apollonius Molon vel Molo, Alabandensis, mercede docuit rhetoricam, sed minus idoneos noluit docere. Ab eo rhetoricam didicit aliquando Cicero. Vixit in Rhodo insula. *Cic. Brut.* 90. *Id. Att.* 2, 1. *extr. Quint.* 3, 1. et 12, 6. ℙ Est et *molon, onis*, herba eadem quae et moly. *Plin.* 26, 7. Molon scapo est striato, foliis mollibus, parvis, radice qua-

tuor digitorum, in qua extrema allii caput est. *B. A.*

MOLORCHAEUS, a, um, adj. ad Molorchum pertinens. *Tibull.* 4, 1, 13. Alcides Deus ascensurus Olympum Laeta Molorchaeis posuit vestigia tectis.

MOLORCHUS, i, m. pauper quidam vinitor Arcadiae, in agro Cleonaeo, prope Nemeen, cujus filium leo Nemaeus interfecerat. Hic advenientem Herculem ejus occidendi causa hospitio excepit, docuitque, quemadmodum adversus feram venatio esset instituenda. Caeso leone Hercules omnem circa agrum Molorcho donavit, unde ille postea magnam vini copiam sua industria comparavit. *Stat. Silv.* 4, 6, 51. qualem parci domus admirata Molorchi. *Id. ib.* 3, 1, 29. pauperis arva Molorchi. *Id. Th.* 4, 16. Cleonaei vineta Molorchi. *Virg. G.* 3, 19. lucosque Molorchi, *h. e.* Nemeaeam silvam. Al. leg. *ludosque*, h. e. Nemeaeos. *Mart.* 4, 64. Credas Alcinoi pios Penates, Aut facti modo divitis Molorchi.

MOLORTHUS, i, m. perpendiculum, idest plumbum rectum filo et gnomone dependens: a *μόλυβδος*, plumbum, et *ὀρθός*, rectus. Afferunt nonnulli illud *Statii Silv.* 3, 2, 30. Sint quibus exploret rupes gravis ante molorthus. Ubi alii leg. *molybdus*, alii *molybdis*.

MOLOSSI, orum, m. plur. *Μολοσσοί*, populi Epiri, quorum urbs Dodona, ubi templum fuit Jovis Dodonaei oraculo celebre. *Plin. procem.* 4. et *ib.* 1, 1. ℙ Dicti sunt a Molosso Pyrrhi regis Epiri, et Andromaches filio. *Serv.* ad *A.* 3, 297., *Stat. Silv.* 2, 6, 29.

MOLOSSIA, ae, f. *Μολοσσία*, regio Epiri, in qua Molossus regnavit. *Serv.* ad *A.* 3, 297. V. v. praec.

MOLOSSIAMBOS, i, m. pes metricus molosso et iambo constans, h. e. tribus longis, brevi, et longa, ut *admirabiles*. *Diomed.* 3, 478.

MOLOSSICUS, a, um, adj. ad Molossos pertinens. *Pl. Capt.* 1, 1, 18. Parasiti Molossici, *h. e.* edaces tanquam canes Molossi. V. INVENATICUS. ℙ Molossicum carmen apud grammaticos est, quod Molossis pedibus constat. Durissimum genus carminis: cujus exemplum dat *Caesius Bassus* tale: Romani victores Germanis devictis. *Diomed.* 3, 513. V. MOLOSSUS.

[MOLOSSIS, idis, f. *Μολοσσίς*, regio Epiri, eadem ac Molossia, unde nomen habuerunt populi Molossi. *Liv.* 8, 24. Acheron amnis, quem ex Molosside fluentem in stagna Inferna accipit Thesprotius sinus. *F.*]

MOLOSSOPYRRHICHIUS, ii, m. pes metricus molosso, et pyrrhichio constans, h. e. tribus longis et duabus brevibus, ut *admirabilis*. *Diomed.* 3, 478.

MOLOSSOSPONDĒUS, i, m. pes metricus, molosso ac spondeo constans, seu quinque syllabis longis, ut *conturbatores*. *Diomed.* 3, 479.

MOLOSSUS, a, um, adj. *Μολοσσός*, ad Molossos populos, vel Molossum regem, vel Molossiam regionem pertinens. V. MOLOSSI. *Ov. Met.* 1, 226. missi de gente Molossa; et *ib.* 13, 717. nati rege Molosso. ℙ Celebres sunt Molossi canes, et venationibus aptissimi. *Hor. Sat.* 2, 6, 114. domus alta Molossis Personuit canibus. *Mart.* 12, 1. Retia dum cessant, latratoresque Molossi. *Stat. Ach.* 2, 72. velut ille cubilia praedae Indubitata tenens multo legit arva Molosso Venator. *Virg. G.* 3, 405. et *Sen. Hipp.* 32. Molossus acer. *Virg. Cul.* 330. Scylla rapax canibus succincta Molossis. *Lucan.* 4, 440. Venator tenet ora levis clamosa Molossi. *Prop.* 4, 8, 24. Atque armillatos colla Molossa canes. *Grat. Cyn.* 107. rure Molosso Nata canis. *Lucr.* 5, 1062. canum ricta Molossum: pro *Molossorum*. ℙ Molossus pes metricus trisyllabus constat tribus longis, ut *Arpinas, evertunt*. *Quint.* 9, 4. Ideo Molossus dictus est, inquit *Diomed.* 3, 475., quia Molossi, *h. e.* Thessali ad bellum procedentes hujus modulata compositione utebantur. Confirmant *Isid. Or.* 1, 16. et *Mar. Victor. Gramm.* 1, 2487. Alii inde dictum putant, quia inventus sit a Molosso Cretensi viro. *Mar. Plotius de Metr.* 2625.

[MOLPĒ, es, f. *μολπή*, cantio festiva cum tripudio. Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 998, 1. Claudia Molpe. *F.*]

MOLUCRUM, i, n. non solum, quo molae verruntur, dicitur, id quod Graeci *μύλικρον* (al. *μύλακρον*) appellant; sed etiam tumor ventris, qui etiam virginibus solet evenire: cujus meminit Afranius in Virgine: Ferme virgini, tanquam gravidae mulieri, crescit uterus: molucrum vocatur: transit sine doloribus. Cloatius etiam in libris sacrorum: Molucrum ajunt esse lignum quoddam quadratum, ubi immolatur. Idem Aelius in explanatione carminum Saliarium eodem nomine appellari ait, quod sub mola supponatur. Aurelius Opilius appellat, ubi molatur. Haec *Festus:* Porro *μύλικρον* seu *μύλακρον* est a *μύλη*, mola, tum quae grana terit, tum quae in uteris feminarum nascitur. Sunt qui in prioribus *Festi* verbis legunt, *quo molae verruntur*, et *μύλακρον* dictum ajunt a *μύλη* et *κορέω*, verro, quasi *μυλήκορον*. At *μύλακρον*, tumor, ducunt a *κρέας*, caro, quasi *μυλόκρεος*, h. e. massa carnis.

*MOLUS vel Molos, i, m. *Μόλος*, pater Merionis. *Hyg. fab.* 97. *B. A.*

MOLY, yos, n. *μῶλυ*, herba radice rotunda, et nigra, magnitudine caepae, folio scillae, flore lacteo, vel candido, ut Hom. scripsit *Od.* 10, 304., vim summam habens adversus omnia veneficia. Haec fere ex *Plin.* 25, 4, 8. [*Ov. Met.* 14, 291. Moly vocatur Superi, nigra radice tenetur. *F.*] Adde *Auct. Priap.* 70., qui tamen ejus herbae notionem ad turpiora trahit. [*Allium nigrum, *L.*]

MOLYBDAENA, ae, f. *μολύβδαινα*, vena communis plumbi, et argenti. *Plin.* 34, 18, 53. ℙ Item plumbago, genus herbae folio lapathi, radice crassa, hispidae: sic dictae, quod plumbum, idest oculorum vitium, commanducata tollat. *Plin.* 25, 13, 97. [*Bleiwurz, Flöhkraut.]

MOLYBDITIS, idis, f. *μολυβδῖτις*, plumbi spuma, sicut argyritis, spuma argenti. *Plin.* 33, 6, 35.

MOLYBDUS, i, m. et Molybdis, idis, f. *μόλυβδος* et *μολυβδίς*, plumbum: vox Graeca. Pro plumbo illo, quo aquae altitudinem nautae explorant, usurpari putant nonnulli a *Stat. Silv.* 3, 2, 30. Locum V. in MOLORTHUS.

*MOLYCRIA, ae, f. *Μολυκρία*, *Μολυκρεία*, opp. Aetoliae. *Plin.* 4, 2. *B. A.*

MOMAR, stultus, ap. Siculos. *Fest.*

MOMEN, inis, n. idem ac momentum, a supin. *motum* verbi *moveo*, ut *nomen* a *notum*. *Lucr.* 3, 189. Momine uti parvo possint impulsa moveri. *Id.* 6, 473. Posse quoque e salso consurgere momine ponti. *Arnob.* 2, 77. Non parvi, sed esse nullius existimandum est mominis, quod per omnia diffusum perit. *Manil.* 3, 675. Momina in adversum flectat rursumque resolvat, *h. e.* tempora.

MOMENTĀNĔUS, a, um, adj. *ὀλιγοχρόνιος*, qui momento temporis, vel brevi facile mutatur ac deficit. *Tert. adv. Marc.* 3, 17. Momentaneus ardor. Sunt qui et *Livio* tribuunt 2, 7. *f.*, sed plerique alii aliter legunt.

[MOMENTĀLĬTER, adv. momento temporis. *Fulg. Myth.* 2, 3. Iris ornatus varios pingens arcuato curvamine, momentaliter refugit. *F.*]

MOMENTĀRĬUS, a, um, adj. *ὀλιγοχρόνιος*, qui momentum temporis, vel brevi admodum durat. *Apul. Met.* 2. Momentaria vita; et *ib.* 9. *in.* salus; et *ib.* 10. Momentarium venenum, *h. e.* quod momento temporis conficit; et *ib.* 5. Momentarius maritus. *Papin. Dig.* 34, 1, 8. Ea res praesentem ac momentariam curam injungit.

MOMENTOSUS, a, um, adj. momentaneus. *Quint. decl.* 13, 12. [*p. 286.] de apib.: Nunc vero disserendum mihi est, quam momentosa sit hujus animalis rapina. Nescimus, qua pernicitate plerumque vix contactis floribus revolet, discurratque per singulos velox experimento: quam etiam ubi immorantur, libratis pendeant alis, etc. *h. e.* quam brevi tempore fiat. Alii interpretantur, quam parvi momenti, et damni sit. Alii lectionem sollicitant, et mallent *quam non damnosa* vel *quam non onerosa*. [*V. *Burm.*]

MOMENTUM, i, n. *ῥοπή*, dictum per sync. pro *movimentum* a *moveo*, significat motum, quo aliqua res impellitur. *Cic. N. D.* 2, 46. Astra se et nixu suo conglobata continent, et forma ipsa figuraque sua momenta sustentant. [*Schütz. in *cl. Cic.* s. h. v. *momenta sua* interpretatus est: *ihr Gleichgewicht.*] *Sen. ep.* 90. *med.* Pisces cauda reguntur, et levi ejus in utrumque momento velocitatem suam flectunt. ℙ Hinc translate est mutatio, perturbatio. *Vell.* 2, 78. Provincias magnis momentis Labienus concusserat. [**Vell. magnis molimentis* leg. censet.] *Lucan.* 7, 118. Si sine momento rerum, partisque ruina Casurum est, etc. ℙ Item metonymice causam ipsius motus, sc. pondus, quo premente res movetur. Quare praecipue locum habet in statera, quae, dum aequaliter pendet, ponderis alicujus vel levissimi accessione facile inclinatur. *Plin.* 30, 10, 27. Oesypum cum myrrhae momento, et vini cyathis duobus dilutum, *h. e.* perexigua quantitate. Sic *ib.* 11, 28. Sordes aurium denarii pondere cum myrrhae momento. *Id.* 31, 3, 21. Nullo paene momento ponderis aquae inter se distant. ℙ Translate. *Cic. Phil.* 5, 10. Minimis momentis maximae inclinationes temporum fiunt, cum in omni casu reipubl., tum in bello, et maxime civili. *Id. Off.* 3, 3. Omnia ex altera parte collocata, vix minimi momenti instar habent. *Id. Font.* 6. Unamquamque rem aestimare, momentoque suo ponderare. *Caes. B. G.* 7, 39. *extr.* Levi momento aestimare aliquid. *Cic. Or.* 1, 31. Inventa non solum ordine, sed etiam momento quodam atque judicio dispensare atque componere. *Ov. Met.* 10, 376. sic animus nutat Huc levis, atque illuc, momentaque sumit utroque. Sic *Ter. Andr.* 1, 5, 31. Dum in dubio est animus, paulo momento huc illuc impellitur. Ubi *Donat.* Translatio est haec a mole alicujus ponderis, quae, antequam in loco sederit, cum incerta pendet, facillime commovetur. *Liv.* 39, 5. Non pendere ex alterius vultu, ac nutu, nec alieni momentis animi circumagi. ℙ Pro additamento, accessione. *Just.* 7, 3. Mittit ad subigendam Thraciam, ceteraque ejus tractus regna: quibus pro ignobili momento erat accessura Macedonia. ℙ Dicitur etiam de quacumque parva re. *Plin.* 7, 1, 1. Naturae rerum vis atque majestas in omnibus momentis fide caret. *Id.* 36, 5, 4. *n.* 4. de Phidia: In scuto Minervae Amazonum proelium caelavit intumescente ambitu parmae: ejusdem concava parte Deorum et gigantum dimicationem: in soleis vero Lapitharum et Centaurorum: adeo mosoleis vero Lapitharum et Centaurorum: adeo momenta omnia capacia artis illi fuere. *Id.* 18, 34, 67. *n.* 1. Sol quotidie ex alio coeli momento, quam pridie, oritur. *Quint.* 3, 11. *f.* Corpus orationis in parva momenta diducere. ℙ Translate *Cic. Mur.* 2. Cato diligentissime perpendens momenta officiorum omnium. ℙ Saepissime de exigua parte temporis. *Cic. Fam.* 6, 10. *f.* Quae quoniam in temporum inclinationibus saepe parvis posita sunt, omnia momenta observabimus, neque ullum praetermittemus tui juvandi et levandi locum. *Id. Div.* 1, 52. Parvis momentis multa natura aut affingit, aut mutat, aut detrahit. *Plin. ep.* 4, 30. Fons certis dimensisque momentis vel subtrahitur, vel assurgit, *h. e.* certis temporibus, statis horis. *Id. Pan.* 56. Quod momentum, quod immo temporis punctum aut beneficio sterile, aut vacuum laude? *Caes. B. C.* 2, 6. Sed tantum, re provisa, Brutus celeritate navis enisus est, ut parvo momento antecederet. *Petr. Sat.* 28., *Liv.* 21, 33. et *Tac. H.* 2, 86. Momento temporis. *Hor. Sat.* 1, 1, 7. horae Momento aut cita mors venit, aut victoria laeta. *Plin.* 7, 51, 52. Maecenati triennio supremo nullo horae momento contigit somnus. *Suet. Aug.* 50. Ad epistolas omnes horarum quoque momenta, quibus datae significarentur, addebat. *Just.* 2, 14. Tam brevi horarum momento. *Ov. Pont.* 3, 5, 47. te momentis video omnibus absens. *Plin.* 22, 22, 41. Sion illitum lentigini momento cutem emendat. Sic *Sen. Q. N.* 3, 27. Momento fit cinis, diu silva. *Sen. alter Hipp.* 770. fulgor, teneris qui radiat genis, Momento rapitur. *Petr. Sat.* 92. Ut solum hospitem vidi, momento recepi. *Plin.* 23, 7, 66. Prusna stomacho non utilissima, sed brevi momento, *h. e.* stomacho nocent, sed ad breve tempus. ℙ Ap. *Hor. Ep.* 1, 10, 16. *momenta Leonis* sunt ipsum tempus, quo sol in signo Leonis est, simulque pondus et vis caloris, quo terras urget. ℙ Frequenter admodum significat vim impellentem ad aliquid faciendum, pondus, robur, quo accedente quippiam facilius fit: ducta translatione a statera, ut dictum est. *Cic. Mur.* 30. Petunt aliquid publicani? cave quidquam habeat momenti gratia. *Just.* 11, 4. *extr.* Qui ad Darium profecti, non mediocre momentum Persarum viribus accessere. *Cic. Fin.* 5, 13. In iis esse ad bene vivendum momenta maxima. *Id. Mur.* 41. Si quid habet aut momenti commendatio, aut auctoritatis confirmatio mea. *Caes. B. C.* 3, 70. Ita parvae res magnum in utramque partem momentum habuerunt. *Cic. Inv.* 2, 26. Qui locus bene tractatus magno ad persuadendum momento futurus est. *Id. Fin.* 1, 17. Maximam animi aut voluptatem, aut molestiam plus aut ad beatam, aut ad miseram vitam afferre momenti, quam, etc. *Liv.* 29, 35. Quorum adventus hoc tamen momenti fecit, ut Scipio abscederet inde irrito incepto. *Id.* 1, 47. Nullum momentum in dando adimendoque regno facere; et 4, 12. *f.* Nullum momentum annonae facere, *h. e.* nihil conferre ad annonam levandam. *Sil.* 8, 252. Tantum in quassata bellis caput extulit urbe, Momentum ut rerum, et fati foret arbiter unus, *h. e.* ut ab eo rerum inclinatio mutatioque penderet. Sic *Liv.* 3, 12. Juvenis egregius, maximum momentum rerum ejus civitatis, in quamcumque venisset. [**Tac. H.* 1, 59. Octo Batavorum cohortes — prout inclinassent, grande momentum sociae aut adversae. *Germ.* 25. Libertini — raro aliquod momentum in domo: ubi v. *Hess.*] (Adde *Lucan.* 4, 818.) *Just.* 5, 4. Tantum in uno viro fuisse momenti, ut maximi imperii subversi, et rursum recepti auctor esset. ℙ *Momenta rationum*, quibus ad credendum impellimur. *Cic. Acad.* 1, 12. Cum in eadem re paria contrariis in partibus momenta rationum invenirentur. Absolute *Ov. Met.* 11, 285. Adjicis huic animo momenta potentia, clarum Nomen, avumque Jovem. ℙ Ap. *Ov. Pont.* 4, 13, 49. praebet momenta saluti, *h. e.* adjumenta, quibus a Caesare detur Ovidio salus. ℙ *Magni, parvi, nullius momenti esse*, h. e. auctoritatis, ponderis, pretii. *Cic. Vat.* 1. Cujus testimonium propter turpitudinem vitae nullius momenti putaretur; et *ib.* 4. Id est maximi momenti et ponderis. *Id. Verr.* 2, 5, 69. In republica permagni momenti est ratio, atque inclinatio temporum. *Nep. Alc.* 8. Sentiebat, se, Alcibiade recepto, nullius momenti apud exercitum futurum. [*Adde *Suet. Dom.* 10. Neque apud ducem, neque apud milites, ullius momenti esse potuisse.]

MOMUS, i, m. *Μῶμος*, Deus quidam esse dicitur, Nocte ac Somno genitus, ut est ap. *Hesiod.* in *Θεογον. v.* 214., cui mos est ipsum quidem nihil agere, sed aliorum Deorum opera curiosis oculis contemplari, et per summam libertatem notare et carpere. Ipsa vox probrum, dedecus, reprehensionem significat. Dicitur et de quovis invido, irrisore et reprehensore. Graece *Cic. Att.* 5, 20. Ut etiam Ligurino *μώμῳ* satisfaciam.

*MONA, ae, f. insula Britanniae adjacens, *Μοναΐδα Ptolemaeo*, hodie autem *Man* dicta. *Caes. B. G.* 5, 13. *Plin.* 2, 75. ℙ Item alia, in eodem, quo prior, mari sita, hodie *Anglesea*. *Tac. A.* 14, 29. *Id. G.* 14 et 18. *Μόνα* est *Ptolemaeo*. ℙ Notandus locus est *Plin.* 4, 16. Mona, Monapia, etc. ubi *Hard.* credit Monam hodiernam esse *Anglesea*, Monapiam vero *Man. B. A.*

MONACHA, ae, f. solitariae vitae femina. *Hieron. ep.* 39. *n.* 4. Si parentem cogito, non reprehendo quod plangis; si Christianam et monacham, istis nominibus mater excluditur.

*MONACHANDUS, a, um, part. pass. *Sarisb. Ep.* 291. Pro monachandis pecuniam palam recipere. *B. A.*

MONACHICUS, a, um, adj. ad monachum pertinens. *Justin. Novell. constit.* 133, 5. Monachicum certamen.

MONACHIUM, ii, n. *μοναχεῖον*, locus, vel sodalitas monachorum. *Impp. Valent. et Marc. Cod.* 1, 2, 13.

MONACHUS, i, m. *μοναχὸς*, solitarius, qui vitam vivit solitariam: est a *μονάζω*, solus dego, unde praet. perf. *μεμόναχα*, hinc *μοναχός*. *Rutil. Itin.* 1, 441. Ipsi se monachos Grajo cognomine dicunt, Quod soli nullo vivere teste volunt. *Sidon. ep.* 5, 17. Cultu peracto vigiliarum, quas, alternante mulcedine, monachi clericique psalmicines concelebraverant. *Hieron. ep.* 22. *n.* 34. Tria sunt in Aegypto genera monachorum. Unum, coenobitae, quod nos *in commune viventes* possumus appellare. Secundum, anachoretae, qui soli habitant per deserta; et ab eo, quod procul ab hominibus recesserint, nuncupantur. Tertium genus est, quod *remoboth* dicunt, deterrimum atque neglectum: hi bini, vel terni, nec multo plures simul habitant, suo arbitratu ac ditione viventes; et de eo, quod laboraverint, in medium partes conferunt, ut habeant alimenta communia; habitant autem quam plurimum in urbibus et castellis.

*MONACOSMUS vel Monocosmus, i, m. genus rhedarum, ita dictum, quod uno plerumque equo trahitur, aut, si pluribus, ita tamen ut alter alterum praecedat. *Isid.* et *Papias.* V. *D. A. G. Cramer.* ad *Vet. Schol.* in *Juven.* 8, 66. *B. A.*

*MONADI, orum, populi Apuliae, quorum meminit *Plin.* 3, 11. *B. A.*

*MONAESES, is, m. Parthorum rex. *Hor. Od.* 3, 6, 9. Jam bis Monaeses et Pacori manus Non auspicatos contudit impetus Nostros. Ad quem locum sic *Acron Scholiasta:* Monaeses et Pacorus reges Persarum fuere, adversus quos Romani contra numinum voluntatem pugnaverunt infeliciter. Bis autem Parthos victoriam retulisse ob hoc dixit, quia ante Crassum, et post Didium Saxum cum exercitibus suis occiderunt. *B. A.*

MONALITER. V. MONAULITER.

[MONARCHA, ae, m. *μοναρχης*, qui solus imperat: a *μόνος*, solus, et *ἀρχή*, imperium. *Vet. Poeta* ap. *Mar. Victor.* 2551. Caeruli monarcha ponti, ratisque rectitator. *F.*]

MONARCHIA, ae, f. *μοναρχία*, unius principatus: a *μόνος*, solus, et *ἀρχή*, imperium. *Capitol. Max.* et *Balb.* 14. Sed Balbinus Maximum, quem putabat monarchiam velle, primum frustratus est. Adde *Tert. adv. Prax.* 14.

MONAS, adis, f. *μονὰς*, unitas, singularitas. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6., *Tert. adv. Valent.* 37. et *Praescript.* 49. *extr.* et *August. Confess.* 4, 15.

[MONASTERIALIS, e, adj. qui ad monasterium pertinet, in monasterio usurpatur. *Sidon. ep.* 7, 9. *in conc. med.* Monasterialibus disciplinis aegre subditur vel popularium cervicositas, vel licentia clericorum. *F.*]

[MONASTERIOLUM, ii, n. dimin. monasterii. *Not. Tir.* p. 192. Monasterium, monasteriolum. *F.*]

MONASTERIUM, ii, n. *μοναστήριον*, locus, in quo monachi degunt. *August. ad Casulan. ep.* 86. *Adde *Sidon ep.* 4, 25. 7, 17. et 9, 9. *Hieron. Ep.* 15. *Salvian. de Gub. Dei* 8. p. 190. *Vincent. Lirin.* p. 316. *B. A.*

MONASTRIAE, arum, f. plur. *μοναστριαι*, mulieres Deo dicatae, et solitariam vitam agentes: quarum fit mentio in *Just. Novell. constit.* 123, 27.

[MONAULES, ae, m. *μοναύλης*, qui unica tibia, seu monaulo canit. *Not. Tir.* p. 173. Monaules, ascaules, calamaules. V. MONAULOS. *F.*]

MONAULITER, adv. cum simplici tibia, quae monaulos dicitur. *Capell.* 9, 307. Puer monauliter sonabat. Ita recte *Grotius* legi oportere affirmat ex MS., cum *monaliter* in editis legatur, *h. e.* solitarie: solus puer sonabat.

MONAULOS et Monaulus, i, m. *μόναυλος*, tibia simplex, seu singularis: a *μόνος*, solus, et *αὐλὸς*, tibia. *Plin.* 7, 56, 57. Fistulam, et monaulum invenit Pan Mercurii, obliquam tibiam Midas, geminas tibias Marsyas. *Mart.* 14, 64. cujus lemma *Tibiae:* Ebria nos madidis rumpit tibicina buccis: Saepe tuas pariter, saepe monaulon habet.

MONAZONTES, *μοναζοντες*, ap. *Impp. Valent. et Valent. Cod.* 10, 31, 26. et *Cod. Theod.* 12, 1, 63. sunt monachi solitariam vitam agentes. Graeca vox: unde *Monachus* derivatur.

*MONDA, ae, fluvius Lusitaniae, inter Durium Tagumque flumina. *Mela* 2, 1. *med.* ℙ *Munda* est *Plin.* 4, 21. (al. 22.) ℙ Hodie vocatur *Mondego. B. A.*

*MONEDES, um, populi Indiae cisgangeticae. *Plin.* 6, 9. *B. A.*

MONEDULA, ae, f. *κολοιὸς*, avis ex genere graculorum: [*Corvus monedula, *L.*, *die Dohle.*] eadem et pica dicitur. V. PICA. *Plin.* 17, 14, 22. Monedula condens semina in thesauros cavernarum. *Id.* 10, 29, 41. Immensa finitimo Insubrium tractu examina graculorum, monedularumque, cui soli avi furacitas auri argentique praecipue mira est. *Cic. Fl.* 31. Re vera non plus aurum tibi, quam monedulae committebant: proverbium. ℙ Fabulantur, in hanc avem versam esse Arnem nympham, quod patriam auro capta et corrupta vendidisset. *Ov. Met.* 7, 465. quamque impia prodidit Arne Sithonis accepto, quod avara poposcerat, auro; Mutata est in avem, quae nunc quoque diligit aurum: Nigra pedem, nigris velata monedula pennis. ℙ Est vox blandientium, quia deliciarum est avis, sermonem hominum facile perdiscens. *Pl. Capt.* 5, 4, 5. patriciis pueris aut monedulae, Aut anates, aut coturnices dantur, quicum lusitent. *Id. As.* 3, 3, 103. Dic me anaticulam, columbam, vel catellum, Hirundinem, monedulam, etc.

MONELA, ae, f. monitio. *Tert. Pat.* 8. et *adv. Marc.* 4, 34.

[MONEMERON, i, n. *μονήμερον*, collyrium in singulos dies compositum: a *μόνος*, solus, et *ἡμέρα*, dies. *Marc. Empir.* 8. *med.* Collyrium nomine monemeron facit ad impetus lippitudinis ex ovo inunctum. ℙ Idem vocatur etiam *authemerum:* ab *αὐτὸς*, ipse, et *ἡμέρα*, dies: quam vocem vide in ANTHEMERUM, quod in *authemerum* est mutandum. *F.*]

MONENDA, orum. V. MONEO.

MONEO, es, ui, et antiquitus mōni, itum, a. 2. *παραγγέλλω*, *παραινέω*, admoneo, commoneo, praedico, suadeo. Volunt esse vel ab obsoleto *meneo*, a quo *memini*, (unde a memoria deducit *Varr. L. L.* 5, 6.) vel a *μηνύω*, significo, indico. [*De discrimine inter *monere* et *hortari*. V. *Doederl.* 1, 164. sqq. Cf. *Manut.* ad *Cic. Fam.* 1, 1.] *Cic. Fam.* 10, 1. Illud erat amoris mei, monere te atque hortari, ut in rempubl. incumberes. *Id. Verr.* 1, 12. Moneo, praedico, ante denuncio, abstineant manus. *Id. Fam.* 4, 3. Monere et denunciare. *Sall. Jug.* 10. Per hanc dexteram moneo obtestorque, ut, etc. *Id. ep. Pompeji ad Sen.* Quod ego vos moneo quaesoque, ut, etc. *Cic. Att.* 11, 16. *f.* Oro, ut Terentiam moneatis de testamento. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *f.* Quod me de retinenda Sestii gratia litteris monuisti. *Hirt. B. G.* 8, 34. Monet rationem frumenti esse habendam. *Caes. B. G.* 1, 20. Monet, ut suspiciones vitet. *Ter. Eun. prol.* 16. Is ne erret, moneo. *Just.* 11, 13. Macedonas monebat, ne multitudine hostium moverentur. *Auct. ad Her.* 1, 1. Si te unum illud monuerimus, artem sine assiduitate dicendi non multum juvare. *Virg. A.* 10, 439. Interea soror alma monet succurrere Lauso Turnum. *Cic. Cat.* 2, 9. *extr.* Sed eos hoc moneo, desinant furere. [*Horum accusativorum alter plerumque aut pronomen est, ut: *hoc*, *id*, etc., aut ad numerum vel quantitatem pertinet, ut: *unum*, *pauca*, *nihil*. V. *Ruddim.* 2, 170.] *Ter. Ad.* 3, 4, 65. moneo, quid facto opus sit. *Cic. Fam.* 3, 3. Fabius ea me ex tuis mandatis monuit, quae universo senatui venerant in mentem. *Id. Att.* 14, 19. Id ipsum quod me mones, quatriduo ante ad eum scripseram. *Nep. Phoc.* 2. Cum Phocion moneretur, Nicanorem Piraeeo insidiari. *Cic. Amic.* 24. Obsurdescimus, nec ea, quae a natura monemur, audimus. *Prop.* 1, 15, 41. Queis ego nunc pereo, similes moniturus amantes. ℙ *Monere aliquid alicui*, dictum esse a *Plauto* quidam putant, *Truc.* 4, 1, 12. Unum animus monuit mihi, *h. e.* subjecit, suasit. Al. leg. *Unum animos movit mihi:* al. *Unum animus me movet.* ℙ Cum genitivo. *Tac. A.* 1, 67. Tunc contractos in principia, jussosque dicta cum silentio accipere, temporis ac necessitatis monuit. [*Adde *ib.* 2, 43. Plancinam haud dubie Augusta monuit muliebri aemulatione Agrippinam insectandi. Praecipue composita v. *monere* ita construi solent. V. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 111. N. 1. 330. sq. *Ruddim.* 2. p. 171. *n.* 52.] ℙ Eleganter tribuitur rebus inanimis. *Hor. Sat.* 1, 2, 73. At quanto meliora monet, pugnantiaque istis Dives opis natura suae! *Id. Od.* 4, 7, 7. Immortalia ne speres, monet annus. *Plin.* 18, 25, 60. Natura monet festinare. *Virg. G.* 1, 464. sol caecos instare tumultus, Saepe monet. *Cic. Att.* 10, 8. Et res ipsa monebat, et tu ostenderas, et ego videbam, finem inter nos scribendi fieri tempus esse. *Pl. Mil.* 1, 1, 49. Edepol memoria est optima. *Artr.* offae me monent, *h. e.* memorem faciunt. *Phaedr. prol.* 1. Duplex libelli dos est, quod risum movet, Et quod prudenti vitam consilio monet, *h. e.* dirigit. ℙ Pro docere, *Val. Fl.* 1, 5. Phoebe mone. (Adde 6, 33.) *Virg. A.* 7, 42. Tu vatem tu, Diva, mone. *Plin. Pan.* 26. Labor erat parentibus parvulos adulantia verba edocere: reddebant illi, quae monebantur. ℙ Pro narrare. *Hor. Od.* 3, 7, 19. Et pecare docentes Fallax historias monet. Alii leg. *movet.* ℙ Pro castigare, punire. [*Ap. solum Tacitum, ut videtur.] *Ann.* 5, 9. Puerili verbere monere aliquem. V. ADMONEO. ℙ Pro praedicere; et refertur ad auguria, prodigia, et oracula. *Virg. Ecl.* 9, 14. nisi me quacumque novas incidere lites, Ante sinistra cava monuisset ab ilice cornix, etc. *Stat. Th.* 8, 33. et vera monentibus aris. *Sil.* 4, 120. et 5, 117. Quippe monent Superi. *Suet. Cal.* 57. Monuerunt et sortes Antiatinae, ut a Cassio caveret. *Cic. Har. resp.* 25. Cum Dii immortales monent de optimatium discordiis. *Virg. A.* 3, 712. vates Helenus cum multa horrenda moneret. [*Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 631., (quem tamen *monetis* pro vulg. *movetis* legentem refutat *Mart. Lag. ib.* 615.) *Heins.* et *Drak.* ad *Sil.* 1, 138. Adde *Ammian.* 28, 1. Quid augurales alites vel cantus monerent.] ℙ Pro hortari, excitare. *Prop.* 2, 15, 19. Incipiam captare feras, et reddere pinu Cornua, et audaces ipse monere canes. *Sen. Agam.* 428. Et clara lentum remigem monuit tuba. ℙ *Pl. Curc. a.* 3. *f.* qui monet, quasi adjuvat: *γνώμη*. ℙ Ap. *eund. Ps.* 4, 1, 11. Monendus ne me moneat: proverb., quo significamus contemptum ejus, cujus monita aspernamur. Huic simile est *sus Minervam*. Proverbii speciem habet et illud *Capt.* 2, 3, 36. quae memini, mora mera est monerier. ℙ *Monenda*, *orum*, absolute, sunt sacrificia, per quae Dii monentur, ut succurrant mortalibus. Ita *Glossa* ad *Capell.* 1, 5. Jam pridem quippe offensus contamine monendorum Mercurius, dedignatur augur Pythius nuncupari. ℙ *Mŏnĕrim* pro *Mŏnŭĕrim* habet *Pacuv.* ap. *Non.* 10, 22. Dic, quid faciam: quod me moneris, effectum dabo. *Id. ib.* Dii monerint meliora. [*Hinc *mono*, *monĕre* pro *moneo* antiquis in usu fuisse conjicit *Cort.* ad *Lucan.* 4, 782. ℙ Confund. *monere* et *movere*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 418. et 631.]

MONERIS, is, f. *μονήρης*, genus navigii, quod simplici remorum ordine agitur: Graeca vox a *μόνος*, solus, et *ἐρέσσω*, remigo. *Liv.* 38, 38. Neve plures quam decem naves actuarias habeto, neve monerem ex belli causa.

*MONESI, orum, populi Galliae Aquitanicae. *Plin.* 4, 19. *B. A.*

MONETA, ae, f. *νόμισμα*, pecunia signata forma publica, nummus: a Junone Moneta, in cujus aede Romae cudebatur, ut infra dicitur. *Ov. Fast.* 1, 221. Aera dabant olim: melius nunc omen in auro est: Victaque concedit prisca moneta novae. *Mart.* 1, 100. convivia sumptuosiora Nigrae sordibus expleas monetae, *h. e.* aereae. *Id.* 14, 12. cui titulus *Loculi eburnei:* Hos nisi de fulva loculos implere moneta Non decet: argentum vilia ligna ferant, *h. e.* aurea. *Lucan.* 6, 404. aurumque moneta Fregit, *h. e.* in monetas concidit. *Treb. Gall.* 12. et *in* XXX. *Tyr.* 26. Monetam cudere. *Paul. Sent.* 5. *tit.* 25. signare vultu principis. *Lamprid. Diadum.* 2. percutere. *Ulp. Dig.* 48, 13, 6. adulterinam exercere. *Plin.* 33, 9, 46. Falsae monetae aera miscere. ℙ Videtur etiam ipsam notam pecuniae significare. *Mart.* 12, 55. Aut libram petit illa Cosmiani, Aut binos quater a nova moneta. ℙ Translate. *Juven.* 7, 55. Communi feriat carmen triviale moneta. *Appul. Apol.* Ea tamen nomina labore meo et studio ita de Graecis provenire, ut tamen Latina moneta percussa sint, *h. e.* forma et positione. ℙ Est etiam locus, in quo moneta cuditur. *Ammian.* 22, 11. Dracontius monetae praepositus, aram in moneta, quam regebat, recens locatam evertit. *Sidon. carm.* 23, 41. Delubris, capitoliis, monetis. *Suet. Caes.* 76. Monetae, publicisque vectigalibus peculiares servos praeposuit, *h. e.* tum loco, tum universae procurationi pecuniae cudendae: cui praeesse antea consueverant triumviri auro, argento, aere flando, feriundo: qui et *monetales* dicti sunt. Pertinent huc illa *Cic. Phil.* 7, 1. Parvis de rebus, sed fortasse necessariis, consulimur, P. C., de Appia via, et de moneta, etc. et *Att.* 8, 7. *extr.* Ad Philotimum scripsi de viatico, sive a moneta, sive ab Oppiis, *h. e.* seu argentum infectum permutando cum pecunia signata, a moneta sumpta, seu ab Oppiis feneratoribus accipiendo pecuniam in viaticum. ℙ Translate. *Macr. Somn. Scip.* 1, 6. *med.* Semine semel intra formandi hominis monetam locato, *h. e.* uterum. *Sen. Ben.* 3, 35. Jam tempus est quaedam ex nostra, ut ita dicam, moneta proferri, *h. e.* de nostra Stoica doctrina. ℙ Praeterea *Moneta* ap. *Hyg. praef.* est mater Musarum: a *monendo:* quae et *Mnemosyne* dicitur a memoria. *Gloss. Philox. Μνημοσύνη*, Moneta. *Liv. Andron.* in *Odyss.* ap. *Prisc.* 6, 679. Nam Diva Monetas filiam docuit. *Monetas* genitivus est antiquus, ut *Latonas*, *fortunas*, *familias*, etc. ℙ Fuit etiam cognomen Junonis, quia Romanos monuisse credita est, ut propter terrae motum sue plena rem divinam facerent, ut est ap. *Cic. Div.* 1, 45. et *ib.* 2, 32. Huic aedem vovit L. Furius Camillus Aurunco bello: cui senatus locum destinavit in arce Capitolii, ubi fuerat area aedium M. Manlii Capitolini, ut *Liv.* 7, 28. et *Ov. Fast.* 6, 183. narrant. De ea *Id. ib.* 1, 638. Qua fert sublimes alta Moneta gradus; et *Lucan.* 1, 380. Nu-

mina miscebit castrensis flamma Monetae. Porro *Suidas* aliam hujus appellationis causam affert in *Μονῆτα*, scilicet, quod cum Romani pecunia indigerent bello contra Pyrrhum et Tarentinos, Junonem oraverunt: quae respondit, si justitia in bellis uterentur, pecuniam eis non defuturam: quod cum illis successisset, Junonem Monetam, hoc est consultricem, colere coeperunt: simulque decrevere, monetam in ejus templo feriri. *Liv.* quoque 6, 20. Aedem et officinam Monetae juncta fuisse indicat. Ex quibus patet, nomen pecuniae a Junonis cognomine ductum esse, ut initio diximus. ℙ In nummis Commodi Aug. ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 7. p. 122. in parte aversa legitur *Apollini Monetae*, quia hic in maxima, quae, teste *Dionel.* 72, 14., Romae ann. a Chr. n. CLXXXIX. grassata est pestilentia, consultus salutaria oraculo monuerit; ut recte putat *Vaillant. Num. praestant.* 2. p. 182. Hinc ap. *Hom. Iliad.* 1, 44. et seqq. ipse Apollo sagittis suis pestem in Graecorum exercitum immittens describitur, et *Belenus*, a *βέλος*, sagitta, est etiam appellatus. Hinc apparet, hanc vocem masculini quoque generis esse. [*Plura adjecit *F.*]

MONĒTĀLIS, e, adj. *νομισματικός*, ad monetam seu pecuniam pertinens. *Appul. Met.* 7. Auro monetali zonae refertae. ℙ *Triumviri monetales*, auri, argenti, aeris flatores, cudendae monetae provinciam curabant. *Pompon. Dig.* 1, 2, 2. *med.* et *Cic. Att.* 10, 11. *extr. Inscr.* ap. *Grut.* 379, 7. C. Caesellio Fufidio III. vir. monet. A. A. A. F. F. [*V. *Schütz.* in *cl. Cic.* s. h. v.]

MONĒTĀRIUS, ii, m. *ἀργυροκόπος*, qui monetam cudit: qui in moneta publica operatur. Hujusmodi artificum corpus quoddam Romae fuit, tantaque aliquando copia, ut seditionem movere, et rebellare sub Aureliano Aug. potuerint, Felicissimo rationali, seu fisci procuratore rebellionis ejusdem auctore. *Aurel. Vict. Epit.* 35. *Eutrop.* 9, 14. et *Vopisc. Aurel.* 38. *Inscr.* ap. *Mur.* 968, 5. L. Paccio Hermetis Lib. monetario. V. FLATURARIUS. Adde *Firm. Math.* 8, 17. *med.* et *Imppp. Grat., Valent. et Theod. Cod.* 11, 7, 7. etc.

*MONETĪUM, i, n. opp. Liburniae. *Ant. Itin. B. A.*

MONĪLĒ, is, n. *ὑποδερίς*, *ὅρμος*, ornamentum colli ex auro, aut margaritis, aut gemmis: proprium feminarum: cum *torquis* sit hominum: tametsi et pueris, praesertim delicatius ornatis, aliquando tribuitur: ita dictum fuit, quia virtutis admoneat; primo enim ob aliquod egregium factum ingenuis juvenibus tribui solitum videtur. *Cic. Verr.* 2, 4, 18. *f.* Eriphylam accepimus in fabulis ea cupiditate, ut cum vidisset monile, ut opinor, ex auro et gemmis, pulcritudine ejus incensa salutem viri proderet. (V. *Stat. Th.* 2, 265.) *Quint.* 11, 1. Monilibus, et margaritis, ac veste longa, quae sunt ornamenta feminarum, deformantur viri. *Virg. A.* 1, 658. colloque monile Baccatum. *Ov. Met.* 5, 52. de Athide puero: ornabant aurata monilia collum. *Id. Her.* 9, 57. Vidit in Herculeo suspensa monilia collo. *Val. Fl.* 6, 668. derepta monilia Divae Contrectat. *Plin.* 37, 3, 11. ℙ *n.* 2. Feminae monilium vice succina gestantes. ℙ In collis equorum, aliorumve animalium. *Virg. A.* 7, 277. Instratos ostro alipedes, pictisque tapetis: Aurea pectoribus demissa monilia pendent. *Ov. Met.* 10, 112. de cervo: Cornua fulgebant auro, demissaque in armos Pendebant tereti gemmata monilia collo. ℙ Producitur prima in illo *Petr. fr.* ap. *Burm.* p. 668. Guttura nunc aliae magnis monilibus ornent. [At *Burm.* nepos in *Anthol. Lat.* T. 1. p. 680. recte edidit *magnisve monilibus. F.*] ℙ **Monilia*, vel *Ad monilia*, loci vel oppidi nomen in Liguria. *Tab. Peut.* Hodie vocatur *Moneglia. B. A.*

MONĪMENTUM. V. MONUMENTUM.

[MONĪMUS, i, m. et Monime, es, f. *μόνιμος*, stabilis, firmus: a *μένω*, maneo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 46, 9. Helius Monimus. Alia ap. *Melchiorri Syll. Inscr.* p. 108. Claudia Monime. *F.*]

MONĪTĬO, onis, f. *παραίνεσις*, actus monendi, monitus. *Festus:* Objurgatio, post turpe factum castigatio: monitio vero est ante commissum. *Cic. Amic.* 24. Monitio acerbitate, objurgatio contumelia careat. *Suet. Tib.* 18. Addita monitione, ut se interprete uteretur. *Id. Ner.* 56. Icunculam puellarem pro summo numine coluit: volebatque credi, monitione ejus futura praenoscere. *Colum.* 11, 1. Adolescentulos corporis robusti peritissimis agricolis commendemus, quorum monitionibus vel unus e multis rusticationis consequatur scientiam.

MONĪTO, as, a. 1. frequent. a *moneo. Venant. Vit. S. Mart.* 2, 387. Martinus monitat, cunctis talem esse sequendum. Adde *carm.* 5, 5, 23.

MONĪTOR, oris, m. *παραινέτης*, qui monet. *Ter. Heaut.* 1, 1, 119. Nil opus fuit monitore; et 5, 1, 2. Adjutor meus, et monitor, et praemonstrator Chremes. *Hor. Ep.* 1, 18, 67. monitoris egere. *Id. A. P.* 163. juvenis monitoribus asper. *Sall. Jug.* 87. *extr.* Sumat aliquem ex populo monitorem officii sui. *Sen. ep.* 94. *med.* Monitorem non desiderabit ad singula, qui dicat, sic incede, sic coena. ℙ Speciatim est qui in foro oratori adest, et dicenda agendaque monet, *πραγματικός*. *Cic. Div. Verr.* 16. Video mihi, non te, sed hunc librum esse responsurum, quem monitor tuus hic tebrum esse responsurum, quem monitor tuus hic tenet. Adde *Or.* 2, 24. et *Quint.* 6, 6. ℙ Item nomenclator. *Cic. Mur.* 36. Per monitorem appellandi sunt. *Plin. Pan.* 23. Gratum erat, quod equestris ordinis decora honore nominis sine monitore signares. ℙ Item qui pueritiam alicujus regit, paedagogus. *Stat. Silv.* 5, 3, 147. Hinc tibi vota patrum credi, generosaque pubes Te monitore regi. *Id. Th.* 12, 205. Olim hic virginei custos monitorque pudoris. ℙ Item qui in scena monet histrionem, *ὑποβολεύς*. *Festus. Inscr.* ap. *Morcell. Dissert. delle tessere*, etc. *con annot. del Dr. G. Labus* p. 46. Genio Collegii scaenicorum Felau Secundus monitor D. D. ℙ Item libri commentarii *monitores* dicuntur, quia in memoriam redire nos faciunt. *Festus.* ℙ Item qui praeibat verbis, dum sacerdos sacrificium, vel consecrationem templi peragerat, quique et praecentor dicebatur. *Tert. Apol.* 30. Capite nudo, quia non erubescimus, denique sine monitore, quia de pectore oramus, precantes sumus. *Inscr.* ap. *Don. cl.* 1. *n.* 44. Marti Gradivo D. D. L. Plutius Pius aedilis, monitor augur*um*, praefe*ctus*, sacror*um*. V. *Marin. Frat. Arv.* p. 111. ℙ Denique servi in agro operis praefecti, qui officii sui quemque admonent, et segniores castigant. *Colum.* 1, 9. *f.* Is numerus in opere commodissime custoditur, nec praeeuntis monitoris diligentiam multitudo confundit. *Ulp. Dig.* 33, 7, 8. Homines qui agrum colunt, praepositive sunt his: quorum in numero sunt villici, monitores.

MONĪTORĬUS, a, um, adj. aptus ad monendum. *Sen. Q. N.* 2, 39. et 49. Monitorium fulmen, *h. e.* quod de futuris moneat, et quid cavendum sit.

MONĪTUM, i, n. *παραίνεσις*, quod quis nos monet. *Cic. Fam.* 5, 8. Meis consiliis, monitis, studiis, actionibusque nituntur; et *ib.* 13. Tuis monitis praeceptisque omnis est abjiciendus dolor. *Id. Phil.* 14, 7. Meae aures omnium praeceptis monitisque patuerunt. ℙ Refertur ad vaticinationes, oracula, ostenta. *Id. Har. resp.* 25. Ad quem metum si Deorum monitis non duceremur, tamen, etc. *Virg. A.* 8, 336. matrisque egere tremenda Carmentis Nymphae monita.

MONĪTUS, a, um, part. a *moneo:* admonitus. *Caes. B. C.* 1, 28. Moniti a Brundisinis, ut vallum caecum caveant. *Pl. Ps.* 4, 7, 2. nihili est, suum Qui officium facere immemor est, nisi adeo monitus. *Id. Capt. prol.* 53. paucis vos monitos volo; et 2, 2, 59. hoc te monitum volueram. *Tac. A.* 1, 63. Arminius suos propinquare silvis monitos vertit repente. ℙ Refertur ad auguria, somnia, et oracula. *Suet. Aug.* 91. Egreditur tamen, amici somnio monitus. *Virg. A.* 3, 188. Cedamus Phoebo, et moniti meliora petamus.

MONĪTUS, us, m. monitio, monitum. In dativis, et ablat. plur. non est in usu propter asperitatem, ut et *Serv.* ad *A.* 10, 689. docet. *Ov. Her.* 18, 115. monitu nutricis amaro Frigida deserta litora turre peto. *Id. Met.* 2, 103. Finierat monitus: dictis tamen ille repugnat. *Val. Fl.* 1, 475. Monitus acres tradere. ℙ Saepissime refertur ad vaticinia, oracula, auguria. *Cic. Div.* 2, 41. Sortes, quae hodie Fortunae monitu tolluntur. *Plin. Pan.* 76. Consultare aves, revererique numinum monitus. *Plin. alter* 2, 7, 5. Fulgurum monitus, oraculorum praescita, haruspicum praedicta. *Val. Fl.* 1, 29. pecudumque per aras Terrifici monitus.

[MONĬUS, ii, m. *μόνιος*, solitarius, solivagus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Oderici Syllog.* p. 213. P. Aelius Monius. *F.*]

[MONNĬCUS, i, m. decore petulans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 147. *n.* 183. L. Percennio Lascivo, qui et Monnicus, alumno carissimo et incomparabilissimo L. Percennius Pollio V. C. parens. V. MONNULA. *F.*]

[MONNĬNĂ, ae, f. cogn. R. *Inscr.* ap. *Visc. Iconogr. Gr.* T. 1. p. 373. ed. Mediol.: D. M. Aureliae Monninae filiae dulcissimae parentes fecerunt. V. v. sq. *F.*]

[MONNŬLĂ, ae, f. vox infantilis blanditiae, ut *issulus*, cui fortasse respondet Italorum *monella:* pro amica, sodali, *compagna* usurpari videtur. *Inscr.* ap. *Mur.* 2083, 2. Sulpicia Parthenopae Fructosae alumnae suae, quae vixit annos VIII. M. II. D. XV., quae supra monnulam suam supravixit dies XXIII. *F.*]

MONOBĒLI, *μονόβελοι* (a *μόνος*, solus, et *βέλος*, telum) dicebantur ab Elagabalo homines maximis conditionibus instructi: quasi toti telum essent, vel ea parte potissimum censerentur. *Lampr. Elag.* 8. *extr.*, ubi *Lips.* malebat *onobeli*, ab *ὄνος*, asinus.

*MONOBIBLĬON. V. v. sq. *B. A.*

*MONOBIBLOS vel Monobiblion, i, n. *μονόβιβλος* et *μονοβίβλιον*, liber singularis. *Justin. de Confirm. dig. Ep.* 2. §. 5. Tribus monobibliis congregare. ℙ Liber primus *Prop.* olim dictus *Monobiblos.* V. *Scalig.* not. ad *Prop.* p. 190. *B. A.*

[MONOBŎLON, i, n. ludi genus, quo quis corpus arte quadam saltando jactat: a *μόνος*, solus, et *βόλος*, jactus. Differt a contomonobolo, in quo lusor conto suffultus saltabat. *Imp. Justin. Cod.* 3, 43, 3. Deinceps vero ordinent quinque ludos, monobolon, contomonobolon, Quintanum cordacem sine fibula, et perichyten, et hippicen, quibus sine dolo atque callidis machinationibus ludere permittimus. Sed nec permittimus etiam in his ludere ultra unum solidum, si multum dives sit; ut si quem vinci contigerit, casum gravem non sustineat. *F.*]

*MONOCALĒNI, orum, populi Alpini, de quibus *Plin.* 3, 20. *B. A.*

MONOCĔROS, ōtis, m. *μονόκερως*, unicornis: a *μόνος*, solus, et *κέρας*, cornu. *Plin.* 8, 21, 31. Asperrimam autem feram monocerotem, reliquo corpore equo similem, capite cervo, pedibus elephanto, cauda apro, mugitu gravi, uno cornu nigro media fronte cubitorum duum eminente. Hanc feram vivam negant capi.

[MONOCHORĬUS, ii, m. qui solus, silente choro, saltat: a *μόνος*, solus, et *χόρος*, chorus. *Not. Tir.* p. 173. Symphoniacus, monochorius. *F.*]

MONOCHRŌMĂTA, n. plur. *μονοχρώματα*, picturae unius tantum coloris: a *μόνος*, solus, et *χρῶμα*, color. *Plin.* 33, 7, 39. Cinnabari veteres, quae etiam nunc vocant monochromata, pingebant. *Id.* 35, 9, 36. *n.* 2. de Zeuxi: Pinxit et monochromata ex albo.

MONOCHRŌMĂTĒUS, a, um, adj. uno colore constans, *μονοχρωματεῖος*. *Plin.* 35, 5, 11. Qui monochromatea genera picturae vocaverint, dicemus in mentione artificum.

MONOCHRŌMĂTOS Pictura, h. e. unius coloris, *μονοχρώματος γραφή*. *Plin.* 35, 3, 5. Picturam secundam singulis coloribus, et monochromaton dictam, etc.

MONOCHRŌNOS, *μονόχρονος*, unius temporis: a *μόνος*, solus, et *χρόνος*, tempus. *Capell.* 9. p. 331. Monochronon dicitur tempus, etiam cum longa syllaba ponitur, etc.

MONOCLŌNOS, *μονόκλωνος*, unicum ramum aut caulem habens: a *μόνος*, solus, et *κλών*, *ωνός*, ramulus. *Appul. Herb.* 10. Herba Artemisia monoclonos, *h. e.* simplici caule, ut est ap. *Plin.* 25, 7, 36.

*MONOCNĒMOS, i, *μονόκνημος*, qui unius cruris vel uno crure est. *Petr.* 83. *in.* Quam Graeci monocnemon appellant. Ita legit *Scaliger.* Alii aliter. *B. A.*

MONOCŌLUS, *μονόκωλος*, uno membro constans: a *μόνος*, solus, et *κῶλον*, membrum. *Plin.* 7, 2, 2. *med.* Hominum genus, qui monocoli vocarentur, singulis cruribus, mirae pernicitatis ad saltum: eosdemque sciapodas vocari (a *σκιά*, umbra, et *ποῦς*, pes), quod in majore aestu humi jacentes resupini, umbra se pedum protegant: non longe eos a Troglodytis abesse. Adde *Gell.* 9, 4. *med.* et *Solin.* 52. *med.*

MONOCRĒPIS, *μονοκρηπίς*, unam tantum crepidam habens, a *μόνος*, solus, et *κρηπίς*, crepida. *Hyg. fab.* 12. Si quis monocrepis, id est uno pede calceatus supervenisset, mortem appropinquare, responsum est. ℙ Graece est epitheton Mercurii, qui alterum calcem Perseo commodavit ad Gorgonas devolanti.

MONOCŬLUS, i, m. *μονόφθαλμος*, unoculus: vox hybrida, ex Graeco *μόνος*, solus, et Latino *oculus. Firm. Math.* 8, 19. Erunt surdi, monoculi, etc. Adde *ib.* 19, 22. et 27. *f.*

MONODĬĂRĬĂ, ae, f. quae in scena, silente choro, canit: est a *μονῳδία*, cantio solitaria, a *μόνος*, solus, et *ᾠδή*, cantio. *Inscr.* ap. *Grut.* 1035, 11. Heria Thisbe monodiaria *(uxor)* T. Claudii Glaphyri choraulae. V. de hac inscript. *Gutberlethi dissert.* in *Antiq. R. Poleni* T. IV. p. 350. ℙ *Monodiarius, ii*, m. qui solus in scena canit. *Not. Tir.* p. 173. Atellae, Atellanus, monodiarius. V. ATELLANUS.

MONODOS, (a *μόνος*, solus, et *ὀδούς*, dens) appellatus est Prusiae *(Bithyniae regis)* filius, qui unum os *(in superna parte oris)* habuit dentium loco. Similiter habuit et Pyrrhus rex Epirotarum. Haec *Festus:* quae confirmantur a *Plin.* 7, 16, 15. et *Val. Max.* 1, 8. *n.* 12. *extr.*

MONOECUS, i, m. *Monaco*, *Μόνοικος*, portus orae Ligusticae cum oppido, inter Nicaeam, et Albintimelium. Conditus dicitur ab Hercule: de quo *Ammian.* 15, 10. Monoeci arcam et portum ad perennem sui memoriam consecravit. Adde *Virg. A.* 6, 831. et *Lucan.* 1, 408. ℙ *Monoecus* revera est ipse Hercules ita cognominatus, vel quod pulsis omnibus illic solus habitavit, vel quod in ejus templo nunquam aliquis Deorum simul colitur, sicut in Jovis Minerva, et Juno, in Veneris Cupido: ut ait *Serv.* ad *Virg. l. c.* Est autem a *μόνος*, solus, et *οἶκος*, domus. *Plin.* 3, 5, 7. et *Tac. H.* 3, 42. Portus Herculis Monoeci.

MONOGĂMĬĂ, ae, f. *μονογαμία*, matrimonium cum una tantum uxore. *Hieron. I. in Jovinian.* 14. Rursum monogamiam digamiae comparat. Adde *Tert. Monog.* 2, 3, 4. etc.

MONOGĂMUS, i, m. *μονογάμος*, qui unam tan-

tum uxorem habuit. *Hieron. I. in Jovinian.* 15. Primus Adam monogamus: secundus agamus. *Id. ep.* 69. *n.* 3. Jubentur monogami in clerum eligi.

MŌNOGRAMMA, ătis, n. *μονόγραμμα*, simplex littera plures continens, ex quibus aliquod nomen significatur: v. gr. 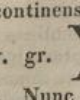 Christus. *Paul. Nol. carm.* 26, 618. Nunc eadem Crux dissimili compacta paratu Eloquitur dominum, tanquam monogrammate, Christum.

MONOGRAMMUS, *μονόγραμμος*, solis lineis constans: a *μόνος*, solus, et *γραμμή*, linea. Dicitur proprie de pictura solis lineis informata, et sine colore, qualem initio ejus artis fuisse, tradit *Plin.* 35, 3, 5. Translate. *Cic. N. D.* 2, 23. Epicurus monogrammos Deos, et nihil agentes commentus est, *h. e.* tenues sine corpore vitas, ut ait *Virg. A.* 6, 292., gracillimis membris, et nihil concreti habentibus. Nam, ut est ap. *Cic. Div.* 2, 17., Deos induxit Epicurus perlucidos et perflabiles; et *N. D.* 1, 25. *extr.* negavit esse corpus Deorum, sed tanquam corpus; nec sanguinem, sed tanquam sanguinem. ℙ Item monogrammi dicti sunt homines macie pertenues ac decolores. *Lucil.* ap. *Non.* 1, 168. Vix vivo homini, ac monogrammo. *Id. ib.* Monogrammi quinque adducti pietatem invocant.

*MONOLEUS LACUS in Africa fuit, in terra Troglodytica, prope Ptolemaidem, Epitheram (Epitheriam ed. *Basil.* 1530.) cognominatam. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MŌNŌLĪNUM, i, n. *μονόλινον*, linea ex margaritis, uno filo constans. *Capitol. Maxim. jun.* 1., ubi alii leg. *monolium:* sed *Salm.* retinet *monolinum*, defenditque pluribus.

MŌNŌLITHUS, a, um, adj. *μονόλιθος*, uno saxo constans, ex uno lapide, ut ait *Plin.* 36, 5, 4. *n.* 13.: a *μόνος*, solus, et *λίθος*, lapis. *Laber.* ap. *Non.* 15, 13. Columnae monolithae. *Ampel.* 8. Postes marmorei monolithi. *Inscr.* ap. *Marin. Iscriz. Alb.* p. 10. Silvanum monolithum sanctum de suo dederunt. *Not. Tir.* p. 163. Monolithus, hololithus.

MŌNŌLĪUM. V. MONOLINUM.

MŌNŌLORIS. V. DILORIS.

[MŌNŌMĂCHĬĂ, ae, f. singulare certamen. *Cass. Variar.* 3, 24. Illud vos credimus admonendos, ut non in vos, sed in hostem saevire cupiatis. Cur ad monomachiam recurritis, qui venalem judicem non habetis? Quid opus est homini lingua, si causam manus agat armata? *F.*]

[MŌNŌMĂRĪTĂ, ae, f. univira, unicuba, quae uni marito nupsit: vox hybrida, a *μόνος*, solus, et *marita. Inscr.* ap. *Mur.* 1010, 10. Paezusa Caesaris serva momomarita. Vixit ann. XVIIII. M. IIX. Euchrestus conjugi suae B. M. *F.*]

MŌNŌPŌDĬUM, ii, n. *μονοπόδιον*, mensa uno tantum pede suffulta: a *μόνος*, solus, et *ποῦς, ποδός*, pes. *Liv.* 39, 6. *f.* Ii primum lectos aeratos, vestem stragulam pretiosam, plagulas, et alia textilia, et, quae tum magnificae supellectilis habebantur, monopodia, et abacos Romam advexerunt. *Plin.* 34, 3, 8. Triclinia aerata, abacosque, et monopodia Cn. Manlium Asia devicta primum invenisse (lege *invexisse*) triumpho suo, quem duxit Urbis anno DLXII., L. Piso auctor est.

MŌNŌPŌDĬUS, a, um, adj. qui unum tantum pedem habet: a *μόνος*, solus, et *ποῦς, ποδός*, pes. *Lampr. Commod.* 10. Monopodios eos, quibus singulos pedes fregisset, appellabat. ℙ Legitur et *Monopedius:* qua ratione vox hybrida est.

*MŌNŌPŌLA, ae, m. *μονοπώλης*, qui jus monopolii impetravit, qui monopolium sive jus monopolii habet. *Mart. Capell.* 3. p. 55. *B. A.*

MŌNŌPŌLĬUM, ii, n. *μονοπώλιον*, dicitur, cum penes unum aliquem speciei alicujus vendendae potestas est, quod fit, cum unus solus aliquid genus mercis universum emit, ut solus vendat, pretium suo modo statuens: a *μόνος*, solus, et *πωλέω*, vendo. *Suet. Tib.* 71. Monopolium nominaturus prius veniam postulavit, quod sibi verbo peregrino utendum esset. Adde *ib.* 30. et *Plin.* 8, 37, 56.

MŌNŌPTĔROS, i, m. unam tantum alam habens: a *μόνος*, solus, et *πτερά*, ala. A *Vitr.* 4, 7. aedes monopterae dicuntur, quae unum tantum porticum habent, vel ordinem columnarum. Adde *praef. l.* 7. *med.* V. DIPTEROS.

MŌNŌPTOTĀ. V. DIPTOTA.

[MŌNŌSŌLIS, e, adj. vox hybrida, a *μόνος*, solus, et *solea. Edict. Diocl.* Gallicae viriles monosoles par ✠ quinquaginta: taurinae muliebres bisoles par ✠ quinquaginta: taurinae muliebres monosoles par ✠ triginta. *F.*]

MŌNOSTICHĬUM, ii, n. idem ac monostichum. *Auson. Ecl. n.* 7. Non placitum Divis tolle monostichium.

MŌNOSTICHUM, i, n. *μονόστιχον*, carmen unius tantum versus: a *μόνος*, solus, et *στίχος*, versus. *Auson. de Caes. n.* 1. Accipe bis senos: sua quemque monosticha signant.

MŌNOSTROPHE. V. MONOTROPHUS.

MŌNOSYLLĂBUS, a, um, adj. *μονοσύλλαβος*, unius syllabae: a *μόνος*, solus, et *συλλαβή*, syllaba. *Quint.* 9, 4. Etiam monosyllaba, si plura sunt, male continuabuntur. *Auson. Idyll. de litter. monosyll.* 12, 13. Dividuum Betae monosyllabon Italicus B.

*MONOTŌNUS, a, um, adj. *μονότονος*, uno tenore procedens. V. *Isid. Gloss. B. A.*

MŌNOTRIGLYPHUS, a, um, adj. *μονοτρίγλυφος*, unius tantum triglyphi. *Monotriglyphum opus* ap. *Vitr.* 4, 3. *med.* est, cum propter columnarum crebritatem intercolumnia ita sunt angusta, ut unum tantum triglyphum capiant. V. *Bald.* in *Lex.*

MŌNOTRŌPE et Monotrophe. V. v. sq.

MŌNOTRŌPHUS, i, m. *μονότροφος*, qui solus vescitur, ministrum non habens, a quo sibi coena paretur. *Pl. Stich.* 5, 4, 7. Nosmet inter nos ministremus, monotrophe; hoc convivium est. Alii *monotrophe* ita accipiunt, ut sit adverb., *h. e.* more eorum, qui soli coenant. Est autem a *μόνος*, solus, et *τρέφω*, nutrio. Alii leg. *monostrophe hoc convivium est:* ut sit *monostrophe, es*, quo significetur unus poculorum ordo, non multiplex, ut fit cum plures convivantur, et pocula sibi invicem ministrant. Hoc ducitur a *στροφή*, conversio. *Bothe* legit *monotrope*, ut significet sumptu simplici, a *μονοτρόπως*, simpliciter.

MŌNOXYLUS, a, um, adj. *μονόξυλος*, ex uno ligno constans. *Plin.* 6, 23, 26. *f.* Regio, ex qua piper monoxylis lintribus convehunt. Adde *Solin.* eadem repetentem 54. V. SCAPHULA.

MONS, montis, m. *ὄρος*, terrae tumor altissimus. Fortasse est a *βουνός*, collis, tumulus. *Cic. N. D.* 2, 39. Impendentium montium altitudines; et *ib.* 53. Montes vestiti atque silvestres. *Caes. B. G.* 3, 1. Vicus positus in valle, altissimis montibus undique continetur. *Sall. Jug.* 97. Mons saxeus, immensum editus. *Nep. Milt.* 5. Sub montis radicibus acie instructa. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 383. ascendit fastigia montis anheli. *Stat. Th.* 11, 319. ad insani scandebat culmina montis. *Ov. Met.* 10, 172. per juga montis iniqui. *Plin.* 3, 16, 20. Padus gremio Vesuli montis profluens. *Id.* 33, 4, 21. In superciliis montium. *Ov. Met.* 1, 666. montis sublime cacumen; et *ib.* 316. Mons ibi verticibus petit arduus astra duobus. *Phaedr.* 2, 5. Villa monte summo posita. *Virg. Ecl.* 8, 59. Praeceps aerii specula de montis in undas Deferar. *Hor. Od.* 1, 23, 2. Avii montes. *Sen. Troad.* 1084. mons praeruptus. *Id. Herc. Oet.* 1167. abruptus. *Colum.* 2, 2. non sublimis et asper, sed nemorosus et herbidus. *Plin.* 6, 28, 32. inaccessus. *Ov. Met.* 1, 44. lapidosos surgere montes. *Sil.* 4, 2. nubiferi; et 13, 219. umbriferi. *Ov. Met.* 6, 88. gelidi. *Plin.* 6, 17, 21. Montes assurgunt. ℙ Celebriora montium nomina sunt Athos, Taurus, Ossa, Olympus, Pelios, Othrys, Eryx, Rhodope, Mimas, Haemus, Caucasus, Alpes, Apenninus, Pindus, Pyrene, etc., quae congerit *Ov. Met.* 2. *a v.* 217., et V. ss. ll. ℙ Translate dicitur de magna mole, aut quantitate cujusque rei. *Virg. A.* 1, 109. insequitur cumulo praeruptus aquae mons; et *ib.* 2, 15. Instar montis equum aedificant. *Sil.* 10, 549. mons armorum ingenti constructus acervo. *Pl. Merc.* 3, 4, 32. Montes mali in me ardentes jamdudum jacis. *Id. Ps.* 1, 2, 55. Quibus montes maximi acervi frumenti sunt domi. *Id. Mil.* 4, 2, 73. argenti montes, non massas habet. *Ter. Ph.* 1, 2, 18. senem per epistolas Pellexit, modo non montes auri pollicens: *promettendo Roma e toma:* vel *mari e monti:* proverbium. Sic *Pers.* 3, 65. Et quid opus Cratero magnos promittere montes? ℙ Synecdoche est in illo *Virg. A.* 12, 687. Fertur in abruptum magno mons improbus actu, *h. e.* saxum ingens, pars montis. (Adde *Juven.* 3, 258.) *Stat. Th.* 1, 145. Montibus aut alte Grajis effulta nitebant Atria, *h. e.* Grajis marmoribus. *Claud. Cons. Mall. Theod.* 310. consumant totos spectacula montes, *h. e.* omnes montanas feras. ℙ Parturiunt montes: nascetur ridiculus mus; proverb. ap. *Hor. A. P.* 139. de iis, qui magna promittunt, jactant, prae se ferunt, minantur, ut ait *Phaedr.* 4, 22. extricant nihil. ℙ In ablat. habet *monte:* sed et *monti* dici potest, auctore *Varr. L. L.* 8, 64.

MONSTRĂBĬLIS, e, adj. qui monstrari potest, conspicuus, illustris. *Plin. ep.* 6, 21. Est enim probitate morum, ingenii elegantia, operum varietate monstrabilis.

MONSTRĀTĬO, onis, f. *δεῖξις*, actus monstrandi, ostensio. *Vitr.* 6, 1. *f.* Cum habeamus ab ipsa rerum natura solertem et expeditam monstrationem. *Ter.* de eo, qui iter monstravit, *Ad.* 4, 6, 1. Defessus sum ambulando: ut, Syre, te cum tua Monstratione magnus perdat Juppiter.

MONSTRĀTOR, oris, m. *δείκτης*, qui monstrat, ostensor. *Virg. G.* 1, 19. oleaeque Minerva Inventrix, uncique puer monstrator aratri, *h. e.* Triptolemus, vel Osiris, qui serendarum frugum rationem docuit. Sic *Ov. Ib.* 399. sacri monstrator iniqui, *h. e.* humanae victimae immolandae. *Lucan.* 9, 979. Herceas, monstrator ait, non respicis aras? *Tac. G.* 21. Qui modo hospes fuerat, monstrator hospitii et comes.

MONSTRĀTUS, a, um, part. a *monstro: πεφασμένος*, ostensus, indicatus. *Virg. A.* 4, 636. Et pecudes secum, et monstrata piacula ducat. *Id. G.* 4, 549. monstratas excitat aras. *Ov. Trist.* 3, 11, 53. de Perillo: monstratis crudeliter ignibus ustus. *Plin.* 22, 17, 20. Herba monstrata Pericli somnio a Minerva. *Lucan.* 8, 822. de sepulcro Pompeji: Quod nisi monstratum Romanus transeat hospes. *Tac. G.* 31. Hostibus simul suisque monstrati: conspicui, notabiles. ℙ Item delatus. *Tac. H.* 1, 88. Nullum ob crimen, sed vetusto nomine et propinquitate Galbae monstratus.

MONSTRĀTUS, us, m. monstratio. In sexto singul. *Appul. Met.* 1. Assidebat pedes uxor: cujus monstratu, en, inquit, hospitium. *Auson. Perioch. Iliad.* 3. Priamus spectat e muris, et monstratu Helenae de viris insignibus edocetur.

MONSTRĪFER, a, um, adj. *τερατουργός*, monstra ferens. *Val. Fl.* 5, 222. Impia monstriferis surgunt jam proelia campis; et *ib.* 43., ubi monstriferae par ille novercae, *h. e.* Hercules Junoni monstra alia super alia ei domanda objicienti; et 2, 498. Monstriferi mugire sinus, *h. e.* mare belluam ferens. *Lucan.* 2, 2. legesque et foedera rerum Praescia monstrifero vertit natura tumultu. *Claud. in Eutr.* 2, 4. monstriferi praesagia discitis anni; et *in I. cons. Stil.* 2, 110. monstriferis quae Tartarus edidit antris. ℙ Item monstruosus. *Plin.* 6, 30, 35. Animalium hominumque effigies monstriferas gigni. Adde 36, 13, 19. *n.* 2.

MONSTRĪFĪCĀBĪLIS, e, adj. monstrificus, monstruosus. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 540. Nunc ignobilitas his mirum, ac monstrificabile.

MONSTRĪFĪCĒ, adv. monstruose. *Plin.* 28, 11, 49. Equarum virus in lychnis accensum, Anaxilaus prodidit, equinorum capitum visus repraesentare monstrifice.

MONSTRĪFĪCUS, a, um, adj. *τερατουργός*, monstra faciens, monstruosus. *Val. Fl.* 6, 152. omnibus artes Monstrificae, *h. e.* magicae. *Plin.* 28, 8, 27. Monstrifica natura hyaenae. *Id.* 37, 11, 73. Monstrificae gemmae, *h. e.* monstruosos effectus reddentes. *Id.* 21, 5, 13. Monstrifica hominum ingenia, *h. e.* res miras, et monstruosas excogitantia. *Id.* 2, 3, 3. Monstrificae gignuntur effigies.

MONSTRĪGĔNĂ, ae, m. monstro genitus, monstruosus. *Avien. Perieg.* 799. monstrigenis hostem licet inferat aestus Fluctibus.

MONSTRO, as, avi, atum, a. 1. *δείκνυμι*, ostendo, doceo, commonstro. De notatione V. v. sq. *Ter. Ad.* 4, 2, 31. Scio, ubi sit, verum hodie nunquam monstrabo. *Pl. Men.* 5, 1, 42. Quaeso hercle, mulier, si scis, monstra quod bibam. *Virg. A.* 1, 325. heus, inquit, juvenes, monstrate, mearum Vidistis si quam hic errantem forte sororum. *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 58. Qui sibi semitam non sapiunt, alteri monstrant viam. *Curt.* 5, 13. Nunciabant, ipsos brevius iter monstraturos. *Hor. Sat.* 2, 8, 25. qui, si quid forte lateret, Indice monstraret digito. Adde *Nep. Dat.* 11. *Virg. A.* 1, 422. Corripuere viam interea, qua semita monstrat. *Cic. Fam.* 16, 22. Tu istic, si quid librarii mea manu non intelligent, monstrabis. *Hor. A. P.* 73. Res gestae regumque, ducumque, et tristia bella Quo scribi possent numero, monstravit Homerus. *Id. Sat.* 2, 8, 51. inulas ego primus amaras Monstravi incoquere. *Ov. Amor.* 1, 6, 7. Ille per excubias custodum leniter ire Monstrat. *Ulp. Dig.* 11, 1, 1. *med.* Etsi malum hortatus est, vel malo servo monstravit, quemadmodum faceret. *Plin.* 27, 3, 2. Monstrare quale sit aconitum. ℙ Pro monere *Pl. Bacch.* 1, 2, 24. Perdidisti te, atque me, atque operam meam, Qui tibi nequicquam saepe monstravi bene. Sic *Curc.* 1, 3, 43. Bene monstrantem pugnis caedis. ℙ Pro stimulare, instigare. *Virg. A.* 9, 44. etsi conferre manum pudor, iraque monstrat, Objiciunt portas tamen. ℙ Pro deferre, accusare. *Tac. H.* 4, 1. Pessimi servorum prodere ultro dites dominos: alii ab amicis monstrabantur; et *ib.* 41. Tanquam Neroni Scribonios fratres ad exitium monstravisset. [*Plura *Tac.* exempla collegit *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 311. sq.] ℙ Probare, demonstrare, indiciis, et rationibus ostendere. *Ulp. Dig.* 3, 1, 1. *med.* Qui adversus ea fecisse monstretur, postulatione repellitur. *Plin.* 22, 22, 44. Erasistratus calculos per urinam pelli eo monstrat.

MONSTRUM, i, n. *τέρας*, res naturae modum egrediens, sive sit deformis, sive non: a monendo, quasi monestrum, ut *Aelius Stilo* ait ap. *Fest.;* monet enim, quae sit circa futura Deorum voluntas: idque ex Gentilium superstitione, quibus futuri aliquid portendere videbatur, quidquid inusitatum, et praeter naturae ordinem fieret. Ab eo est *monstro, as. Cicero* tamen a *monstro monstrum* deducit, *Div.* 1, 42. Quorum quidem vim verba ipsa, prudenter a majoribus posita, declarant: quia enim ostendunt, portendunt, monstrant, praedicunt (al. *prodicunt*), ostenta, portenta, monstra, prodigia dicuntur. Haec *Cicero*, quibus similia habet *N. D.* 2, 3. Inter haec autem discrimen statuit *Corn. Fronto* 2192., ut *ostentum* sit, quod praeter consuetudinem offertur, ut si videatur terra ardere, vel coelum: *portentum*, quod porro et diu-

tius manet, futurumque postmodum aliquid significat: *monstrum*, quod est contra naturam, ut minotaurus: *prodigium*, quod mores faciunt, per quod detrimentum exspectatur. In *ostento* raritas admirationem facit: in *monstro* rectus naturae ordo vincitur: in *portento* differtur eventus: in *prodigio* detrimentum significatur. Haec *Fronto:* quibus diversa tradit *Non.* 5, 31. et 54. V. etiam PORTENTUM. Haec tamen passim scriptores non servant. *Virg. A.* 2, 171. Nec dubiis ea signa dedit Tritonia monstris. Vix positum castris simulacrum, arsere coruscae Luminibus flammae arrectis, salsusque per artus Sudor iit, terque ipsa solo (mirabile dictu!) Emicuit. *Id. Ecl.* 6, 75. de Scylla: Candida succinctam latrantibus inguina monstris. *Id. A.* 3, 658. de Polyphemo: Monstrum horrendum, informe, ingens, cui lumen ademptum. *Id. G.* 1, 184. Inventusque cavis bufo, et quae plurima terrae Monstra ferunt. ℙ *Monstrum hominis* convicium in hominem deformem, turpem, aut deterrimum. *Ter. Eun.* 4, 4, 29. taces? Monstrum hominis, non dicturus? et 5, 2, 21. monstrum! etiam ultro derisum advenit. *Pl. Poen.* 1, 2, 61. En monstrum mulieris. ℙ De homine pestifero, et perniciosissimo. *Cic. Cat.* 2, 1. Nulla jam pernicies a monstro illo atque prodigio comparabitur. *Val. Fl.* 6, 45. de Medea: Nescius, heu, quanti thalamos ascendere monstri Arserit. *Hor. Od.* 1, 37, 21. daret ut catenis Fatale monstrum, *h. e.* Cleopatram hostem infestissimam R. populi. *Cic. Pis.* 14. Tune etiam, immanissimum ac foedissimum monstrum, ausus es, etc. Adde *Ov. Met.* 8, 100. de Scylla Nisi: [*Adde *Lucan.* 8, 548. externaque monstra Pellite; et *ib.* 474. et 613. Regia monstra parant, i. e. regis ministri et satellites. *Gell.* 17, 1. Ut quidam fuerunt monstra hominum.] ℙ De re quacumque perniciosa. *Virg. G.* 3, 152. de oestro: Hoc quondam monstro horribiles exercuit iras Inachiae Juno pestem meditata juvencae. *Id. A.* 2, 245. de equo durateo: Et monstrum infelix sacrata sistimus arce. *Id A.* 5, 849. de mari: mene huic considere monstro? *Val. Fl.* 6, 470. dedit acre decus, fecundaque monstris Cingula. *Id.* 3, 29. nova monstra viro, nova funera volvit, *h. e.* calamitates inusitatas, mala ingentia. [**Lucan.* 8, 541. Exiguam sociis monstri gladiisque carinam Instruit: ubi *monstrum* ipsum scelus, quod patraturi erant, notat, caedem Pompeji. Adde *ib.* 4, 245. Fecit monstra fides; et 7, 464. Facturi quae monstra forent. *Quint. Decl.* 12. Publice monstra commissa sunt: et in eadem *supra:* intra suas quisque latebras admisit hoc monstrum.] ℙ De quocumque viso inusitato, et mali aliquid monstrante. *Val. Fl.* 3, 355. sed quis non prima refellat Monstra Deum, longosque sibi non auguret annos? *Virg. A.* 3, 58. Delectos populi ad proceres, primumque parentem Monstra Deum refero. Ubi *Serv.* adnotat, vocabulum medium esse, et interdum etiam bonum monstrum dici. Hinc *Flor.* 1, 7. *f.* In fundamentis humanum repertum est caput: nec dubitavere cuncti, monstrum pulcherrimum imperii sedem, caputque terrarum promittere; et *ib.* 10. Tot tantisque virtutum exterritus monstris. Sic ap. *Virg.* de viso inusitato quidem, sed minime turpi aut terribili accipitur *A.* 9, 120. hinc virgineae (mirabile monstrum!) Reddunt se totidem facies, pontoque feruntur. *Id. G.* 4, 554. Hic vero subitum, ac dictu mirabile monstrum Aspiciunt, liquefacta boum per viscera toto Stridere apes utero, etc. Adde *A.* 2, 680. et *ib.* 3, 307. et *ib.* 8, 81. et *Sil.* 16, 132. ℙ Universim de quacumque re mira, inusitata, incredibili. *Cic. Verr.* 2, 3, 73. Non mihi jam furtum, sed monstrum ac prodigium videbatur. *Catull.* 64, 15. Aequoreae monstrum Nereides admirantes, *h. e.* primam navem Argo. *Ov. Met.* 10, 553. veteris monstrum mirabere culpae. *Ter. Eun.* 2, 3, 42. Eho, nonne hoc monstri simile est? *Pl. As.* 2, 2, 23. pro monstro extemplo est, quando qui sudat, tremit. *Stat. Th.* 1, 234. immeritae gremium incestare parentis Appetiit, proprios monstro revolutus in ortus, *h. e.* monstruose, nomen pro adverbio. ℙ *Monstra dicere, loqui*, incredibilia narrare, jactare miracula. *Lucr.* 4, 591. Cetera de genere hoc monstra ac portenta loquuntur. *Cic. Tusc.* 4, 24. Remove perturbationes, maximeque iracundiam: jam videbuntur monstra dicere. *Id. Att.* 4, 7. Venerat horis duabus ante Chaerippus: mera monstra narrabat. ℙ [*Confund. *monstra* et *nostra*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 245.]

MONSTRŪOSĒ et Monstrose, adv. τερατώδως, praeter naturam, monstrifice. *Cic. Div.* 2, 71. Nihil tam praepostere, tam incondite, tam monstruose cogitari potest, quod non possimus somniare.

MONSTRŪOSUS et Monstrosus, a, um, adj. τερατώδης, τερατικός, monstrum referens, portentosus. Prius magis placet, quia frequentius est in opt. MSS., ut testantur *Scheffer., Heins., Goes.* et *Burm.* ad *Petr. fragm. Trag.* 69., item *Dausqu.* in *Ortograph.* Hinc *Prud. περὶ στεφ.* 2, 7. Nunc monstruosis idolis Imponis imperi jugum. Posterius tamen alii defendunt, tum quod et ipsum in probatis codicibus legitur, tum quod cauda illa *uosus* fere a nominibus quartae declinationis oritur, ut a *vultu, actu, saltu saltuosus, actuosus, vultuosus.* Quare usurpari tuto potest: praesertim a poetis in heroico carmine, nisi velint ad synaeresin confugere. Idem dicendum est de *montuosus* et *montosus. Lucan.* 1, 562. Monstrosique hominum partus numeroque, modoque. *Arnob.* 6. *f.* Personarum monstruosissima torvitas. *Suet. Gramm.* 15. Vita, scriptisque monstruosus. *Id. Cal.* 16. Monstruosae libidines. *Petr. l. c.* Ferculum longe monstruosius. *Cic. Div.* 2, 32. Monstruosissima bestia.

MONTĀNĬĀNUS, a, um, adj. ad Montanum Votienum pertinens, quod est nomen propr. oratoris R., de quo multa *Sen. Controv.* Sic *ib.* 28. *f.* Non multa referam, quae Montaniana Scaurus vocabat.

[MONTĀNILLĂ, ae, f. dimin. montanae. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 1146, 9. Cassia Montanilla. *F.*]

[MONTĀNĪNUS, i, m. ad montanum pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 713, 2. M. Varius Montaninus. *F.*]

[MONTĀNĬOSUS, a, um, adj. idem ac montanus. *Auct. rei agrar.* p. 239. *Goes.* Si in loco montanioso fuerit. *F.*]

MONTĀNUS, a, um, adj. ὄρειος, ὀρεινός, ad montem pertinens. *Virg. A.* 2, 305. rapidus montano flumine torrens. *Ov. Met.* 1, 310. montana cacumina; et *ib.* 11, 147. antra; et *ib.* 1, 104. fraga; et *ib.* 2, 841. Montanum gramen. *Colum.* 6, 17. Montanus sal. *Varr. R. R.* 1, 6. ager. *Virg. A.* 5, 440. et *Plin.* 5, 27, 28. Montana oppida. ℙ *Montana* absolute, scil. loca. *Liv.* 21, 34. Perventum inde ad frequentem cultoribus alium, ut inter montana, populum. *Plin.* 6, 19, 22. Prasiorum gens, quorum in montanis Pygmaei traduntur. ℙ Item qui in montibus habitat, monticola. *Cic. Agr.* 2, 35. Ligures montani, duri, atque agrestes. *Id. Dom.* 28. Nulli pagani, aut montani. *Ov. Her.* 11, 90. lupi; et *ib.* 4, 171. montanaque numina Panes. *Id. A. Am.* 1, 305. armenta. ℙ Item montibus abundans, montuosus. *Id. Pont.* 2, 2, 78. Dalmatia montana. ℙ *Montanorum cohors I.* memoratur in *Inscr.* ap. *Grut.* 368, 5. et alibi, quae ideo fortasse est appellata, quia ejus milites ex monticolis primo eidem fuerunt adscripti.

MONTENSIS, e, adj. montanus, ut Dii montenses, *Inscr.* ap. *Grut.* 21, 3.

[MONTĬCĔLLUS, i, m. dimin. montis. *Auct. rei agrar.* p. 231. *Goes.* Inter vallem et vallem monticellus descendit, et de latere hujus monticelli alveus. Adde p. 243, 252. etc. *F.*]

MONTĬCOLA, ae, m. et f. ὀρείτης, montes incolens, montanus. *Ov. Met.* 1, 193. Faunique, Satyrique, et monticolae Silvani.

[MONTĬCŬLUS, i, m. dimin. montis. *Gloss. Philox.* Monticulus, ὄριον, βουνός. *F.*]

MONTĬFER, a, um, adj. montem ferens. *Montiferum Titana* dixit *Sen. Herc. Oet.* 1212. quia fingitur montibus superinjectis a Jove oppressus, et sepultus. Quidam tamen antiqui Codd. hab. *monstriferum.*

[MONTĬGĔNĂ, ae, comm. gen. qui in montibus genitus est. *Gloss. Philox.* Montigena, ὀρεσιγενής. *F.*]

MONTĪNUS, i, m. Deus, qui montibus praecst. *Arnob.* 4, 132.

MONTĪVĀGUS, a, um, adj. ὀρεπλανής, qui per montes vagatur. *Cic. Tusc.* 5, 27. *f.* Non frigus, non famem, non montivagos atque silvestres cursus, lustrationesque patiuntur? *Stat. Ach.* 1, 450. Diana montivaga. *Sen. Herc. Oet.* 137. Montivagum pecus. *Id. Hippol.* 784. Montivagi Panes.

MONTŪOSUS et Montosus, a, um, adj., ὀρεινός, montibus abundans. V. dicta in MONSTRUOSUS. *Cic. Planc.* 9. Regio aspera et montuosa. *Id. Part.* 10. Loci plani, an montuosi. *Virg. A.* 7, 744. Et te montosae misere in proelia Nursae. *Plin.* 11, 53, 116. Montuosa Ciliciae.

MŌNŪBĬLIS, e, adj. *Sidon. ep.* 2, 2. *med.* Porticus magis rotundatis fulta coluriis, quam columnis invidiosa monubilibus, *h. e.* insignibus, quales in monumentis adhiberi solent. *Sirmond.* Al. leg. *munibilibus*, *h. e.* munientibus.

[MŌNŪMENTĀLIS, e, adj. ad monumentum pertinens. *Vet. Auct. de limit.* p. 305. *Goes.* Monumentalis lapis. *F.*]

MŌNŪMENTĀRĬUS, a, um, adj. ad monumentum, seu sepulcrum pertinens. *Appul. Flor. n.* 4. Ceraula monumentarius, *h. e.* qui ad defunctorum sepulcra canit, siticen.

MŌNŪMENTUM et Monimentum, i, n. μνῆμα, μνημεῖον, quicquid nos monet, sive monere potest rei alicujus praeteritae, ut libri, historiae, statuae, sepulcra, tituli, fana, porticus, ceteraque ejusmodi: a *moneo.* Pro *monumentum* dixere etiam *monimentum*, *u* in *i* converso, quomodo ex *optumus*, et *maxumus* facta *optimus*, et *maximus.* Utraque autem scribendi ratio proba est, suosque habet et auctores, et Lapides, teste *Cellar.* in *Orthogr.* Priorem probat *Manut.*, cui favet analogia in *documentum*, *nocumentum*, etc., posteriorem praefert *Dausqu.* ut leniorem, et usitatiorem. *Cic. fragm.* ap. *Non.* 1, 136. Sed ego, quae monumenti ratio sit, nomine ipso admoneor, ad memoriam magis spectare debet posteritatis, quam ad praesentis temporis gratiam. *Id. Or.* 1, 46. Monumenta rerum gestarum, et vetustatis exempla oratori nota esse debent. *Caes. B. C.* 2, 21. Pecunias monumentaque, quae ex fano Herculis collata erant in privatam domum, referri in templum jubet, *h. e.* ornamenta publica, scil. simulacra, donaria, etc. ἀναθήματα. *Cic. Fam.* 5, 12. Commendare aliquid monumentis. *Id. Rab. Post.* 16. celebrare monumentis annalium. *Ter. Eun.* 4, 6, 16. Abi tu, cistellam, Pythias, domo effer cum monumentis, *h. e.* signis, quibuscum puella exposita erat, ut ex iis aliquando cognosci posset. *Id. ib.* 29. haec monumenta vocat *signa. Cic. Mil.* 38. Hujus vos animi monumenta retinebitis, corporis in Italia nullum sepulcrum esse patiemini? ℙ Translate. *Cic. Cat.* 3, 11. Insigne honoris et monumentum laudis. *Id. Dejot.* 14. Multa sunt tuae clementiae monumenta. *Id. Verr.* 2, 2, 72. Indicia ac monumenta furtorum. *Virg. A.* 5, 538. cratera impressum signis .... Ferre sui dederat monumentum et pignus amoris. *Cic. Off.* 3, 34. Tibi persuade, te multo fore cariorem, si talibus monimentis praeceptisque laetabere, *h. e.* monitis. ℙ Speciatim dicitur de sepulcris, et cenotaphiis, quibus memoria defunctorum conservatur. *Florent. Dig.* 11, 7, 42. Monumentum generaliter res est memoriae causa in posterum prodita: in qua si corpus, vel reliquiae inferantur, fiet sepulcrum: si vero nihil eorum, erit monumentum memoriae causa factum, quod Graeci κενοτάφιον appellant. *Festus:* Monimentum quamvis mortui causa sit factum, non tamen significat ibi sepultum. *Varr. L. L.* 5, 6. Monimenta, quae in sepulcris: et ideo secundum viam, quo praetereuntes admoneant, et se fuisse, et illos esse mortales. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. *f.* Ibi eum combussimus: posteaque curavimus, ut Athenienses in eodem loco monumentum ei marmoreum faciendum locarent. *Ov. Met.* 13, 524. Condeturque tuum monumentis corpus avitis. *Plin.* 29, 1, 5. Cum monumento suo, quod est Appia via, latronicen se inscripserit. *Nep. Att.* 22. Sepultus est in monumento avunculi sui. *Hor. Sat.* 1, 8, 13. Mille pedes in fronte, trecentos cippus in agrum Hic dabat, heredes monumentum ne sequeretur. *Nep. Dion.* 10. Sepulcri monumento donatus est. *Cic. Phil.* 14, 12. Placet mihi, militibus, qui pugnantes occiderunt, monumentum fieri quam amplissimum.

*MONUSTE, es, f. Danaidum una, quae maritum suum Euristhenem trucidavit. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

MONYCHUS, i, m. Μώνυχος, nomen unius ex Centauris: per syncopen a μονόνυχος, h. e. unam et solidam habens ungulam, qualis est in equis: a μόνος, solus, et ὄνυξ, ungula. *Lucan.* 6, 388. Aspera te Pholoes frangentem, Monyche, saxa. *Val. Fl.* 1, 146. Fert gravis invito victorem Nestora tergo Monychus. Adde *Juven.* 1, 11.

[MOPSĬĀNI, et

[MOPSĬI, orum, m. plur. dicti sunt factiosi homines a Mopso quodam, qui in urbe Compsa in Hirpinis a Romanis stabant, dum ea Annibal potitus est. *Liv.* 23, 1. *F.*]

*MOPSĬUM, i, n. Μόψιον, tumulus Thessaliae, medio inter Tempe ac Larissam loco. *Liv.* 42, 61. et 67. *extr. B. A.*

MOPSŌPĬUS, a, um, adj. Μοψόπιος, ad Mopsopiam pertinens, Atheniensis, Atticus. *Mopsopia* enim Attica regio dicta est. *Strabo l.* 9. *f.* Ἄλλος δ' ἐστὶ Μόψος, ἀφ' οὗ ἡ Ἀττικὴ Μοψοπία. *Ov. Met.* 5, 661. Mopsopius juvenis, *h. e.* Triptolemus; et *ib.* 6, 423. Mopsopii muri, *h. e.* Athenarum; et *Her.* 8, 72. Mopsopia urbs. *Sen. Hippol.* 121. Si ille remeet arte Mopsopia potens, *h. e.* Daedalus. Absolute *Id. ib. f.* Mopsopia claris tota lamentis sonet, *h. e.* totae Athenae, vel etiam tota Attica regio.

*MOPSOS, opp. Ciliciae. *Plin.* 5, 27. Mopsos liberum: sc. oppidum. ℙ V. *Mopsuhestia. B. A.*

*MOPSUCRĒNAE, arum, Μόψου κρῆναι, i. e. Mopsi fontes, Cappadociae oppidum, in Cataonia, in Ciliciae confinio. *Ammian.* 21, 15. (al. 29.) ℙ Μόψου κρήνη *Ptolemaeo* est. *B. A.*

*MOPSUHESTIA vel Mopsuestia, ae, f. Μόψου (regis Argivorum) ἑστία, oppidum Ciliciae, ad Pyramum amnem, prope mare. *Cic. Fam.* 3, 18. Cum castra haberem in agro Mopsuhestiae. ℙ Dicitur et *Mopsos. B. A.*

*MOPSUS, i. m. Μόψος, vates Argivus, cujus meminit *Cic. N. D.* 2, 3., *Div.* 1, 40. et *Leg.* 2, 13. ℙ Alius, augur Thessalus, Ampycis et Chloridis filiae Orchomeni filius, unus ex iis, qui ad aprum Calydonium venandum ierunt, Argonauta. *Ov. Met* 12, 456. *Hyg. fab.* 14, 128. et 173. ℙ Alius, Mantus filius, ut refert *Mela* 1, 17. qui cum Calchante, Apollinis filio, de peritia divinandi certavit. *Val. Fl.* 1, 207. ℙ Mopsus, deus Cilicum, cui divinos honores exhibebant, ut est apud *Orig. contra Cels. et Tert. de anima* 3, 46. ℙ Mopsus, cujus nomen in Pastorali olim carmine frequens, Argivorum dux fuit, de quo sic *Jul. Caes. Scalig.*

Poet. 1, 4. Antiphemi frater, Lacius Argivus, coloniam misit in montana Colophoniorum, Mopso duce. Is ibi terram emit a Cylabra pastore indigena: in qua oppidum condidit, nomine *Φασηλιν*. Antiphemus autem suis auspiciis cum sacris et Diis patriis in Siciliam coloniam duxit, ubi Gelam urbem aedificavit, Dianaeque ludos celebravit: quam in Mopsi memoriam ita cognominavit. Quare et Mopsi nomen in Pastorali carmine frequens est. Haec *J. C. Scalig. B. A.*

MORA, ae, f. *διατριβή, ἀναβολή*, cunctatio, tarditas, dilatio, tergiversatio. *Cic. Fam.* 10, 22. Propter tarditatem sententiarum, moramque rerum. *Liv.* 31, 48. *f.* Belli tempora moras et dilationes imperatorum non exspectant. *Cic. Inv.* 2, 49. Utrum statim fieri necesse sit, utrum habeat aliquam moram et sustentationem. *Id. Phil.* 5, 9. *f.* Ista legatio moram et tarditatem afferret bello. *Id. Mil.* 20. *extr.* Mora et tergiversatio. *Id. Inv.* 1, 9. Moram atque impedimentum rei cuipiam inferre. *Caes. B. C.* 3, 75. Neque vero Pompejus moram ullam ad insequendum intulit. *Val. Fl.* 2, 356. Deus ipse moras spatiumque indulget amori. *Tibull.* 1, 4, 32. Formae non ullam fata dedere moram. *Cic. Verr.* 2, 5, 64. Moram supplicio quaerere; et *ib.* Crudelissimi supplicii aliquam parvam moram afferre. *Sen. Med.* 1015. donare suppliciis. *Liv.* 6, 31. facere delectui. *Id.* 21, 32. facere dimicandi. *Cic. Sull.* 20. facere creditoribus, *h. e.* solutionem differendo. *Id. Att.* 16, 2. Moram facere. *Sen. Ira* 3, 39. et *Val. Fl.* 3, 375. Moras nectere. *Pl. Ps.* 1, 3, 16. offerre. *Id. Poen.* 1, 3, 37. objicere. *Sen. Med.* 281. serere. *Virg. A.* 10, 888. trahere; et *ib.* 1, 418. moliri. *Ter. Andr.* 3, 5, 9. producere malo alicui. *Quint.* 4, 2. *med.* ducere; et *ib.* 4. tollere. *Virg. A.* 4, 569. et *Val. Fl.* 1, 306. rumpere. *Virg. A.* 8, 443. et *ib.* 12, 699. praecipitare. *Ov. Met.* 10, 659. pellere; et *ib.* 9, 282. corripere. *Pl. Stich.* 2, 1, 37. removere. *Pomp. Dig.* 18, 6, 17. adhibere, *h. e.* differre. *Cic. Phil.* 10, 1. Ne minimam quidem moram interposuisti, quin quam primum gaudio maximo frueremur. *Id. Cat.* 1, 4. Dixisti, paululum tibi esse etiam tum morae, quod ego viverem. *Cassius* ad *Cic. Fam.* 12, 12. Habeo paululum morae, dum promissa militibus persolvo. *Vell.* 2, 51. Caesar nihil in mora habuit, quominus perveniret, *h. e.* nulla re impeditus, retardatusque est. *Cic. Att.* 13, 31. Non puto tam expeditum negotium futurum, ut non habeat aliquid morae. *Ter. Andr.* 5, 6, 7. Nec mora ulla est, quin eam uxorem ducam. [*Discrimen inter *mora* et *cunctatio* exponit *Doederl.* 3, 297.] ℙ *Esse in mora* dicitur, qui morae causa est. *Asin. Poll.* ad *Cic. Fam.* 10, 31. Saltus Castulonensis nequaquam tanta in mora est, etc. *h. e.* tam retardat tabellarios. *Ter. Andr.* 3, 1, 9. sequere me intro, ne in mora illi sis. ℙ *Per me nulla est mora*, nullam ego moram interpono, promptus sum. *Ter. Andr.* 3, 4, 14. et *Sen. Thyest.* 1122. ℙ *Nulla in me est mora*, idem. *Virg. Ecl.* 3, 52. ℙ *Nihil in me est mora*, idem. *Ter. Andr.* 2, 5, 9. Neque istic, neque alibi tibi usquam erit in me mora. ℙ *Esse morae*, esse in mora. *Pl. Amph.* 3, 3, 17. faxo, haud quicquam sit morae. *Ter. Ad.* 4, 5. *f.* ne morae meis nuptiis egomet siem. Al. leg. *mora.* ℙ *Est mora*, longum est. *Pl. Capt.* 4, 3, 6. Nam si alia memorem, mora est. ℙ *Inter moras*, interim, interea. *Plin. ep.* 9, 13. *med.* Inter moras consul, peracta discessione, mittit senatum. *Flor.* 3, 10. Cum inter moras Caesar, ponte rescisso, abstulisset fugam. Adde 4, 10. ℙ *Sine mora*, statim. *Cic. ad Brut.* 1, 18. Quod ego, ut debui, sine mora feci. Sic *Prop.* 1, 14, 2. Tibure me nulla jussit adesse mora. ℙ *Nec mora*, nulla mora fit. *Prop.* 4, 4, 82. Nec mora, vocales occupat ense canes. *Sil.* 9, 602. Nec jusso mora: collectis fumantia lucent Terga elephantorum flammis. *Prop.* 4, 10, 36. Nec mora fit: plano sistit uterque gradu. *Val. Fl.* 5, 60. Haud mora: relliquias socii, defletaque miscent Nomina. *Virg. A.* 5, 140. ubi clara dedit sonitum tuba, finibus omnes (Haud mora) prosiluere suis. Adde *G.* 4, 548. ℙ Ap. *Petr. Sat.* 134. Aetatisque longae moram tremulis vocibus coepit accusare, *h. e.* quod tamdiu vitam finire tardaret. Sic *Sen. Troad.* 939. Abrumpere ense lucis invisae moras; et *ib.* 1169. Ubi hanc anilis exspuam leti moram? *Val. Fl.* 6, 733. Saeva quidem lucis miseris mora. [**Lucan.* 4, 534. fieret captis si dulcior ipsa Mortis vita mora: ubi v. *Cort.*, qui plura hujus generis exempla laudat.] ℙ *Mora* in oratione. *Cic. Or.* 16. Flumen aliis verborum, volubilitasque cordi est, qui ponunt in orationis celeritate eloquentiam: distincta alios, et interpuncta intervalla, morae, respirationesque delectant. ℙ Pro intervallo, et spatio temporis. *Ov. Met.* 9, 734. Longa fuit medii mora temporis, actaque magni Herculis implerant terras. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 7. Opus maximum omnium, quae unquam fuere, non temporaria mora, verum etiam aeternitatis destinatione. ℙ Metonymice est res ipsa, quae aliquid retinet, sustinet, aut retardat, obex, vinculum. *Cels.* 8, 10. *n.* 5. Crus fractum in canalem conjiciendum est. Is canalis ab inferiori parte foramina habere debet, per quae, etc. et a planta moram, quae simul et sustineat eam, et delabi non patiatur: et a lateribus cava, per quae loris datis, morae quaedam crus detineant; et *ib.* 20. *med.* Fustium imas partes oppositae morae objicere. *Virg. A.* 10, 485. Loricaeque moras, et pectus perforat ingens. *Sil.* 5, 318. per tegmina velox Tunc, acrisque moras laevo stetit hasta lacerto. *Val. Fl.* 6, 97. quos crudi mora corticis armat. *Sil.* 9, 217. propulso munimine valli, Fossarum rapuere moras. *Stat. Th.* 11, 244. Portarumque moras frenis adsultat, et hastis. *Grat. Cyn.* 108. Ille etiam valido primus venabula dente Induit, et proni moderatus vulneris iram, Omne moris excepit onus, *h. e.* duabus quasi alis exstantibus prope summitatem venabuli, quibus exceptae ferae onus, atque impetus sisteretur. [**Lucan.* 6, 217. Ille moras ferri, nervorum et vincula rumpit, i. e. hamos sive uncos arundinis. V. quae laudat *Cort.*] ℙ Hac ratione eleganter transfertur ad hominem. *Virg. A.* 10, 427. primus Abantem Oppositum interimit, pugnae nodumque, moramque. *Liv.* 23, 9. *f.* Restituendae Romanis Capuae mora atque impedimentum es. *Abronus Silo* ap. *Sen. Suasor.* 2. belli mora concidit Hector. *Sil.* 8, 33. de Fabio Max.: sola illa Latinos Sub juga mittendi mora. Adde *Lucan.* 1, 100. [*ubi v. *Cort.*] ℙ Quod scripsit *Nep. Iphicr.* 2. Hoc exercitu moram Lacedaemoniorum interfecit: *moram* significat certam partem ac numerum militum, a Lacedaemoniis ita dictum, ut *phalanx* ap. Macedones, constantem militibus vel trecentis, vel quingentis, vel septingentis. Est autem a *μείρω*, divido, unde *μοῖρα* pars, a quo *μόρα*. Quidam apud *Nepotem* scribi volunt *moeram*, Graecam diphthongum *οι* ut servent. [*V. *Brem.* ad h. l. Legitur haec vox ex *J. Fr. Gronovii* conjectura etiam ap. *Cic. Tusc.* 2, 16. Militiam vero — nostram dico, non Spartiatarum, quorum procedit mora ad tibiam, etc. Vulgo enim sine sensu legebatur: *Spartiatarum, quorum procedit ad modum ad tibiam.*]

MORACIAS Nuces, Titinius duras esse ait: unde fit diminutivum moracillum. *Festus.* Porro *moracius* videtur esse a *mora*, quia quae dura sunt, moram frangenti afferunt.

MORACILLUM. V. v. praec.

MORALIS, e, adj. *ἠθικός*, ad mores pertinens. *Cic. Fat.* 1. Quia pertinet ad mores, quos *ἤθη* Graeci vocant, nos eam partem philosophiae de moribus appellare solemus. Sed decet, augentem linguam Latinam, nominare moralem. *Sen. ep.* 89. Philosophiae tres partes esse dixerunt, moralem, naturalem, et rationalem. Prima componit animum, etc. Adde *Quint.* 6, 2. Sic *Epistolae morales* dicuntur, quibus mores philosophiae institutis formantur. *Gell.* 12, 2.

MORALITAS, atis, f. morum conditio. *Macr. Sat.* 5, 1. Sunt stili dicendi duo, dispari moralitate diversi.

MORALITER, adv. ex comicorum more. Est *Don.* ad *Ter. Ad.* 5, 8, 35. et ad *Phorm.* 1, 1, 2.

MORAMENTUM, i, n. moratio, mora. *Appul. Flor. n.* 21. Hisce igitur moramentis omnibus qui volunt, etc.

MORANS, antis, part. a *moror*, qui moratur, tardus, cunctans, cessans. *Plin.* 26, 15, 90. Secundas morantes radices panacis appositae extrahunt. *Virg. G.* 4, 70. namque morantes Martius ille aeris rauci canor increpat; et *ib.* 3, 565. nec longo deinde moranti Tempore, *h. e.* neque ita multo post. *Id. A.* 7, 620. regina Deum coelo delapsa morantes Impulit ipsa manu portas. *Hor. Od.* 2, 7, 6. Cum quo morantem saepe diem mero Fregi, *h. e.* longum. Sic *Virg. Ecl.* 9, 52. saepe ego longos Cantando puerum memini me condere soles.

[MORARIA, ae, f. herba, quam et statioron, et chamaeleonem vocant. *Appul. Herb.* 25. *F.*]

MORATIM, adv. cum mora, tarde. *Solin.* 3. Ut moratim insularum omnium oras legamus. V. ORATIM. *Sen. Q. N.* 6, 14. *med.* Neque enim in nobis febris alias partes moratius impellit, sed per omnes pari aequalitate discurrit. *Sic ed. *Gronov.* ubi ed. *Grut.* habet *moderatius.* ℙ V. *moratius* in loco *Senecae* ducunt alii a *morate. B. A.*

MORATIO, onis, f. idem ac mora. *Vitr.* 9, 4. *med.* Cum faciunt eae stellae regressus, et morationes; et *ib.* Morationibus impediri.

MORATOR, oris, m. qui moram affert. *Liv.* 2, 4. Quatuor tribunorum adversus unum moratorem publici commodi, auxilio delectum consules habent. [V. *Liv.* l. c. in MORATUS. *F.*] ℙ *Moratores* in ludis circensibus fuisse videntur, qui frontes aurigarum jamjam dimittendorum in carcere aequabant, detinebantque, ne ante datum signum transilirent lineas; [vel potius, qui canistra, aut ollas bigis vel quadrigis in circo currentibus subjiciebant; eos enim videre est in omnibus anaglyptis, qui circenses ludos repraesentant, ut animadvertit *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 5. p. 220. *ed. Mediol.* Hujusmodi moratores erant fortasse et pedites et equites: auriga enim quilibet suum equitem habebat, qui et sibi auxilio, et aliis impedimento esset. *Inscr.* ap. *Grut.* 339, 3. Q. Rapidio Q. F. Lem. Mulioni moratori ludi circensis. Adde aliam *ib.* 5. *F.*] ℙ In foro erant obturbatores quidam, sordidique causidici, qui adhibebantur ad moram faciendam, dum meliores advocati recrearentur, et se denuo compararent ad dicendum: quae sunt verba *Asconii* ad illud *Cic. Div. Verr.* 15. *f.* Quartum quem sit habiturus, non video, nisi quem forte ex illo grege moratorum, qui subscriptionem sibi postularunt, cuicumque vos delationem dedissetis.

MORATORIUS, a, um, adj. ad morandum pertinens, moram faciens. *Ulp. Dig.* 26, 7, 6. Partibus suis fungi, non quidem praecipiti festinatione, sed moratoria cunctatione. *Paul. Sent.* 5. *tit.* 35. Moratorias appellationes recipi non placuit, *h. e.* quae morae inferendae causa fiunt. *Justin. Cod.* 4, 31, 14. Moratoriis ambagibus spem condemnationis excludi.

MORATUS, a, um, part. a *moror*, qui moratus est. *Cic. Att.* 5, 16. Moratus triduum Laodiceae, totidem dies Synnade. *Liv.* 21, 47. Ad sexcentos moratorum in citeriore ripa, segniter ratem solventes, cepit; et *ib.* 48. Paucos moratorum occiderunt, citra flumen interceptos. [In his *Livii* ll. cc. fortasse *moratorum* est genit. plur. a nominat. *morator*, qui nempe postremus est in itinere faciendo. *F.* *V. *Gronov.* ad hh. ll. et *intpr.* ad *Curt.* 4, 10.] *Virg. A.* 3, 610. dextram Anchises, haud multa moratus, Dat juveni. *Val. Fl.* 4, 243. nec plura moratus. *Ov. Fast.* 1, 161. non multis ille moratus, Contulit in versus sic sua verba duos. *Id. Met.* 13, 125. oculos paulum tellure moratos Sustulit ad proceres. *Id. Am.* 1, 8, 82. Saepe simultates ira morata facit, *h. e.* quae diu sedit in animo.

MORATUS, a, um, adj. *εὐθυμένος*, moribus praeditus, sive bonis, sive malis. *Ter. Hec.* 4, 4, 22. Quid mulieris uxorem habes? aut quibus moratam moribus? *Cic. Part.* 23. Quemadmodum quisque educatus, quemadmodum institutus, moratusque fuerit. *Id. Fin.* 1, 19. Morati melius erimus, cum didicerimus, quae natura desideret. *Pl. Most.* 1, 3, 132. Nequicquam mulier exornata est bene, si morata est male. *Id. As.* 3, 1, 3. Ubi piem Pietatem, si isto more moratam tibi Postulem placere? *Cic. Brut.* 2. Bene morata, et bene constituta civitas. *Id. Or.* 2, 43. *extr.* Ut probi, ut bene morati, ut boni viri esse videantur. *Id. Agr.* 2, 31. Genus hominum optime moratum. *Colum.* 1, 8. *f.* Bene moratam disciplinam obtinere. ℙ *Morata oratio, ἠθοποιὸς λόγος*, est quae mores aptos, convenientesque affectus personis tribuit. *Quint.* 4, 2. *med.* Cicero narrationem vult esse evidentem, moratam, cum dignitate. Sed in oratione morata debent esse omnia; cum dignitate, quae poterunt. Locus *Cicer.*, quem hic designat *Quint.*, est in *Top.* 26. ubi pro *morata*, al. leg. *moderata. Hor. A. P.* 319. morataque recte Fabula. *Cic. Div.* 1, 31. O poema tenerum, moratum, atque molle! ℙ Transfertur ad alia. *Ov. Met.* 15, 94. placare voracis, Et male morati poteris jejunia ventris. *Pl. As.* 2, 3, 10. Ita haec morata est janua extemplo janitorem Clamat, procul si quem videt ire ad sese calcitronem.

*MORAX, acis, adj. qui moratur vel retinet. *Varr.* ap. *Non.* 6, 16. Moracium cogitationum turpitudo. *B. A.*

*MORBIDE, adv. *Hieron. B. A.*

MORBIDUS, a, um, adj. *νοσηρός*, morbosis humoribus plenus, morbo infectus, vel morbo proximus. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Cum sunt apes morbidae propter primores vernos pastus. *Plin.* 8, 26, 40. Profluvio sanguinis morbidum alias corpus exonerat. ℙ Item morbum inferens. *Lucr.* 6, 1222. Extorquebat enim vitam vis morbida membris; et *ib.* 1095. fit morbidus aer.

MORBIFER vel Morbiferus, a, um, adj. *νοσοποιός*, morbum afferens. *Paul. Nol. carm.* 25, 238. morbifera de labe cadaveris.

MORBONIA, ae, f. vox ficta a *morbus*, et vulgari sermone trita, qua utebantur, qui alicui male precari vellent; eum enim abire morboniam jubebant, h. e. in locum morbis plenum, in malam crucem. [Itali dicunt *andare alla mal' ora. F.*] *Suet. Vesp.* 14. Trepidum eum quidam abire morboniam jusserat. [**Brem.* pro vulg. *morboniam* cum plurim. edd. legit *morboviam.*] *Xiphil.* in *Dion.* compendio 66, 11. idem narrans dixit: *ἐς κόρακας ἀπελθεῖν.*

*MORBOSE, adv. morbide, ap. *Celsum. B. A.*

MORBOSUS, a, um, adj. *νοσώδης*, obnoxius morbo, valetudinarius. *Cato R. R.* 2. Ferramenta vetera, servum senem, servum morbosum, et si quid aliud supersit, vendat. *Cic. Tusc.* 4, 24. *extr.* Bene igitur nostri, cum omnia essent in morbis vitia, quod nullum erat iracundia foedius, iracundos solos morbosos nominaverunt. *Gell.* 4, 2. ex *Labeone:* Equus mordax, aut calcitro vitiosus, non morbosus est. *Masur. Sabin. ib.* Furiosus, mutusve morbosi sunt. ℙ *Morbosus* ap. *Catull.* 57, 6. est turpiter mollis, *παθικός*. *Auct. Priap.* 47. Morbosior omnibus cinaedis.

[MORBOSITAS, atis, f. conditio morbosa. *Pall.* 1, 16. Vitandum est autem, quod plerique fecerunt

aquae causa, villam in infimis vallibus mergere, et paucorum dierum voluptatem praeferre habitatorum saluti; quod etiam magis metuemus, si provincia, quam colimus, de morbis aestate suspecta est. *Cod. MS. Biblioth. Marcianae* pro *morbis aestate* habet *morbositate;* quod et sententiae maxime convenit, et Latinae linguae indolem servat, in qua et *morositas* et *mulierositas*, aliaque his similia invenire est. Ne quis vero putet, a nullo unquam ex Latinis scriptoribus usurpatam fuisse hanc vocem, cum plurima eorum scripta jam periisse constet, et in iis, quae remanent, oscitanter admodum verba hactenus sint investigata. *F.*]

[*MORBOVIA, ae, f. V. in MORBONIA.]

MORBUS, i, m. *νόσος*, adversa valetudo, aegrotatio, vitium, malum. Definitur a *Labeone* ap. *Gell.* 4, 2. habitus cujusque corporis contra naturam, qui usum ejus facit deteriorem. Dicitur differre a vitio, quod hoc perpetuum sit, ille temporalis, ut est ap. *Modest. Dig.* 50, 16, 101. Praeterea qui morbum habet, vitiosus, eo manente, appellatur: qui vitium, non continuo morbosus est. *Cic. Tusc.* 4, 13. Morbum appellant totius corporis corruptionem: aegrotationem morbum cum imbecillitate: vitium cum partes corporis inter se dissident: ex quo pravitas membrorum, distortio, deformitas: itaque illa duo, morbus, et aegrotatio, ex totius corporis conquassatione et perturbatione gignuntur: vitium autem integra valetudine ipsum ex se cernitur. *Id. ib.* 10. Cum sanguis corruptus est, aut pituita redundat, aut bilis, in corpore morbi aegrotationesque nascuntur. *Id. Cat.* 1, 13. Homines aegri morbo gravi. *Id. Tusc.* 3, 4. *f.* In morbo esse; et *ib.* 1, 32. *extr.* In morbum cadere. *Id. Cluent.* 62. incidere. *Id. Att.* 7, 5. delabi. *Id. Div.* 1, 30. Morbo gravi et mortifero affectum esse; et *Fin.* 1, 18. laborare. *Suet. Caes.* 45. corripi; et *Cal.* 50. vexari. *Plin.* 17, 24, 37. *n.* 1. infestari. *Cic. Fat.* 9. urgeri; et *Pis.* 35. affligi. *Id. N. D.* 3, 35. misero diuturnoque tabescere. *Id. Tusc.* 4, 14. tentari. *Id. Fam.* 12, 30. levari. *Plin.* 28, 13, 57. liberari. *Lucr.* 6, 1219. languere. *Paul. Dig.* 3, 3, 54. teneri. *Hor. Sat.* 2, 3, 121. jactari. *Flor.* 4, 12. *med.* solvi. *Nep. Dion.* 2. conflictari. *Id. Reg.* 2. consumi; et *ib.* 3. perire. *Id. Them.* 10. mori. *Sall. Jug.* 5. absumi; et *ib.* 9. confici. *Just.* 10, 2. ex dolore contracto decedere. *Caes. B. C.* 3, 18. Graviore morbo ex frigore et labore implicitus. *Cic. Verr.* 2, 3, 25. impeditus. *Id. Cluent.* 7. opprimi. *Id. Cat.* 1, 13. Morbus ingravescit. *Id. Fam.* 7, 26. Senescentis morbi remissio; et *ib.* 13, 29. Ex morbo convalescere. *Id. ad Quirit.* 1. *extr.* recreari. *Pl. Epid.* 1, 2, 26. A morbo valere. *Cic. Div.* 2, 5. Evadere e morbo. *Id. Off.* 1, 24. Curationem morbo adhibere; et *Or.* 2, 44. mederi. *Pl. Cist.* 1, 1, 76. Medicinam facere. *Cic. Fam.* 7, 26. Morbum depellere. *Plin.* 30, 8, 2. contrahere. *Pl. Capt.* 3, 3, 3. alicui afferre. *Id. Trin.* 1, 2, 38. incutere. *Id. Mil.* 4, 6, 57. levare. *Petr. Sat.* 17. Morbi impetum lenire. *Cels.* 3, 22. *med.* Morbus inveteravit. *Ter. Hec.* 3, 1, 50. amplior fit; et 3, 2, 2. aggravescit. *Suet. Caes.* 1. Morbo quartanae aggravante. *Plin.* 23, 1, 24. declinante; et *mox:* minuente se; et 34, 15, 44. praevalente. [*Lues, contagium* et *pestilentia* a *morbus* ita differunt, ut hoc adversam quandam valetudinem, quae singulum afficiat, significet; illa mali cujusdam late diffusam vim, *(Krankheitsstoff, Seuche)* denotent. — *Aegrotatio* et *morbus* in eo discrepant, quod hoc objective, ut *malum* et *νόσος*, illud subjective, sicut *valetudo* et *ἀῤῥωστία* dicitur. *Doederl.* 2, 62.] P *Morbus major*, est comitialis. *Cels.* 3, 23. Inter notissimos morbos est etiam is, qui comitialis, vel major nominatur. Adde *Fest.* in *Prohibere.* Idem dicitur et *sacer*, sive quia (ut ait *Coel. Aurel. Tard.* 1, 4.) divinitus putatur immissus; sive quod sacram contaminet animam; sive quod in capite fiat, quod multorum philosophorum judicio sacrum templum est partis animae in corpore natae; sive ob magnitudinem passionis; majora enim vulgus sacra vocavit. Haec *Coelius.* Graeci *ἱερὰν νόσον* dicunt, et *Appul. Apol.* divinum morbum. [*Cf. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 96.] P *Morbus regius*, arquatus. *Cels.* 3, 24. V. ARQUATUS. P *Id mihi morbo est*, morbum affert. *Pl. Truc.* 2, 5, 12. quod mulier facere incepit, nisi id efficere perpetrat, Id illi morbo, id illi senio est. P Translate morbi sunt vitia animi. *Sen. ep.* 75. item 85. *med.* Morbi sunt inveterata vitia, et dura, ut avaritia, ut ambitio nimia, etc. *Cic. Fin.* 1, 18. Animi morbi sunt cupiditates immensae, et inanes, divitiarum, gloriae, dominationis, etc. *Sen. Ben.* 1, 14. Numquid me dignum judicavit? minime: morbo suo morem gessit. [*V. *Gronov.* ad h. l.] *Cic. Verr.* 2, 4, 1. Venio nunc ad istius, quemadmodum ipse appellat, studium, ut amici ejus, morbum et insaniam; ut Siculi, latrocinium. *Id. ib.* 3, 36. Nam ille quoque sodalis istius erat in hoc morbo et cupiditate. [*Id. Cluent.* 65. Mulier non jam morbo, sed scelere furiosa. *Vell.* 2, 83, 1. Plancius non judicio recta legendi, neque amore reip. aut Caesaris, sed morbo proditor. *Hor. Sat.* 1, 6, 30. Ut, si qui aegrotet, quo morbo Barrus, etc. ubi *Heindf.* praeter alia comp. similem usum Gr. vv. *νόσος* et *νοσεῖν*, coll. *Wyttenb. Bibl. Crit.* P. 8. p. 73.] *Catull.* 76, 25. Ipse valere opto, et tetrum hunc deponere morbum, *h. e.* amorem. *Petr. Sat.* 90. Quid tibi vis cum isto morbo? *h. e.* cacoethe faciendi carmina. P Videtur *Cic.* hanc translationem (tametsi tum *ll. cc.*, tum alibi saepissime est usus) non omnino probare, ut minus Latine usitatam. Haec enim habet *Tusc.* 3, 4. Perturbationes animi, quae Graeci *πάθη* appellant: ego poteram morbos, et id verbum esset e verbo: sed in consuetudinem nostram non caderet: nam misereri, invidere, gestire, laetari, haec omnia morbos Graeci appellant: nos recte, ut opinor, perturbationes dixerimus: morbos autem non satis usitate. Haec *Cic.*, qui videtur ita sentire, philosophum agens: contra oratorie loquens. [*Aliud translatae significationis exemplum habet ap. *Cic. Sull.* 27. Ex magnis et diuturnis et jam desperatis reip. morbis ista repente vis erupit, ut ea confecta et ejecta convalescere aliquando et sanari civitas posset: ubi de vitiis civitatum *morbus* intell.] P In fabulis *Morbus* Deus est, Erebi, et Noctis filius, ut et ap. *Cic. N. D.* 3, 17. *extr.* et *Hyg. in praef. fab. Virg.* autem *A.* 6, 275. sedem ejus ponit vestibulum ante ipsum, primisque in faucibus Orci, una cum Luctu, Curis, Senectute, Metu, Fame, etc. P *In morbo consumat*, videtur esse imprecatio in eum, qui pecuniam alienam injuria possidet, *Sen. Ben.* 4, 39. Quingenti denarii sunt: illud, quod dici solet, in morbo consumat. Potest etiam, inquit *Manut.*, ab amico dici, qui nolit deesse amico quod impendat, si morbus inciderit.

MORDĀCĬTAS, atis, f. vis mordendi, pungendive. *Plin.* 21, 15, 54. Urticarum foliis inest aculeata mordacitas; et *ib.* 18, 72. Juncus rotundus, vinosae mordacitatis ad linguam, *h. e.* sapore vini acri, et linguam gustantis vellicante. *Pall.* 2, 15. *med.* Amygdala antequam ponamus, pridie mulsa aqua, ita ut ne nimis, maceremus, ne germen exstinguat ex multo melle mordacitas.

MORDĀCĬTER, adv. *Macr. Sat.* 7, 3. Ait mimus ille mordaciter, etc. *Ov. Pont.* 1, 5, 19. Scilicet incipiam lima mordacius uti. *Lactant.* 5, 2. *med.* Alius eandem materiam mordacius scripsit.

MORDAX, ācis, omn. gen. *διαπρύσιος, δηκτικός*, promptus, facilis ad mordendum. *Pl. Bacch.* 5, 2, 27. Mordax canis. *Labeo* ap. *Gell.* 4, 2. Equus mordax, aut calcitro. [*Cic. Or.* 2, 59. Lacerat lacertum Largii mordax Memmius.] P Item aculeatus, pungens. *Ov. Medic. fac.* 4. Mordaces rubi. *Id. A. Am.* 2, 417. Urtica mordax. *Plin.* 17, 8, 4. Mordacissima marga. *Id.* 18, 7, 10. *n.* 7. Arista mordacior hordeo. P Item caedens, acutus. *Hor. Od.* 4, 6, 9. Mordaci ferro icta pinus. P Item qui abradendi vim habet. *Ov. A. Am.* 1, 506. Nec tu mordaci pumice crura teras. *Plin.* 15, 29, 37. Folia myrti siccantur in farinam, ad ulcerum remedia in corpore humano, leniter mordaci pulvere. P Item qui acri et aspero gustu est, et linguam laedens. *Plin.* 25, 8, 50. Succus croci mordax. *Pers.* 5, 86. acetum. *Ov. Pont.* 3, 3, 106. fel. P De fibula. *Sidon. carm.* 5, 18. pepli textus, quem fibula torto Mordax dente vorat. V. v. sq. P Translate est maledicus. *Ov. Trist.* 2, 563. Non ego mordaci destrinxi carmine quemquam. *Hor. Ep.* 1, 17, 18. Mordacem Cynicum sic eludebat. *Id. Sat.* 1, 4, 93. Lividus et mordax. *Phaedr. prol.* 5. Invidia mordax. *Id.* 4, 7. Mordaciorem qui improbo dente appetit. *Pers.* 1, 107. Aures teneras mordaci radere vero. P Item exedens, sollicitum habens. *Hor. Od.* 1, 18, 4. neque Mordaces aliter diffugiunt sollicitudines.

MORDĔO, es, momordi (olim *memordi*) morsum, a. 2. *δάκνω*, dente laedo, vulnero, arripio, mordicus apprehendo. *Cic. Rosc. Am.* 20. Canes latrare, et mordere possunt. *Mart.* 14, 83. mordente molesto Pulice. *Lucan.* 9, 737. Aulum Torta caput retro dipsas calcata momordit. *Ov. Met.* 3, 68. de angue vulnerato: Ille dolore ferox caput in sua terga retorsit, Vulneraque aspexit, fixumque hastile momordit. *Enn.* ap. *Gell.* 7, 9. et *Non.* 2, 553. Si me canis memorderit. *Ov. Met.* 13, 943. manuque Pabula decerpsi, decerptaque dente momordi. *Mart.* 9, 74. de sutore: Dentibus antiquas solitus producere pelles, Et mordere luto putre vetusque solum. *Id.* 1, 105. Mordent aurea quod lupata cervi: quod *Virg.* dixit *A.* 4, 135. frena mandere. P *Mordere frenum*, proverbialis dictio. V. FRENUM. P *Mordere terram* dicuntur, qui graviter icti, in faciem procumbunt morituri. *Virg. A.* 11, 418. Procubuit moriens, et humum semel ore momordit. Adde *Ov. Met.* 9, 61. et *Claud. B. G.* 588. Sic *Sil.* 5, 526. Labitur infelix, atque appetit ore cruento Tellurem exspirans; et 9, 383. Volvitur ille ruens, atque arva hostilia morsu Appetit, et mortis premit in tellure dolores. *Virg. A.* 11, 668. Sanguinis ille vomens rivos cadit, atque cruentam Mandit humum. P Pro arripere, et detinere, [*firmiter inhaerere.] *Celsus* 7, 4. *n.* 4. Id quod a lino mordetur, inciditur; et *ib.* 5. *n.* 4. In osse usque eo movendum est, donec laxetur is locus, qui mucronem (*teli*) momordit. Sic ap. *Stat. Th.* 9, 499. arbor dicitur radice mordere humum. [*Cort. ad *Lucan.* 3, 699. laud. *Ennod. Paneg.* 2, 16. Anchora quod proprium mordet obunca solum; et *Gualter. Alexandr.* 1, 399. p. 15. Momordit arenam Anchora. — Poterat huc referri etiam *Sil.* 10, 118. vix prima momordit tegmina cornus, i. e. vix adhaesit.] P Pro mandere, comedere. *Pers.* 4, 30. tunicatum cum sale mordens Caepe, et farratam, pueris plaudentibus, ollam. *Juven.* 6, 301. Grandia quae mediis jam noctibus ostrea mordet; et 5, 11. et sordes farris mordere canini. P Quod ait *Id.* 7, 18. nectit quicumque canoris Eloquium vocale modis, laurumque momordit: alludit ad *δαφνηφάγους*, h. e. laurum comedentes, quae credebatur vim vaticinandi, atque oestrum inspirare vescentibus, ut et in LAURUS dictum est. P Pro consumere, absumere. *Laber.* ap. *Gell.* et *Non. ll.* sup. *cc.* De integro patrimonio meo centum millia nummum memordi. *Petr. fr. Trag.* 44. *Burm.* Interim nemo curat, quid annonam mordet. Al. aliter leg. P Praeterea *mordere* poetice dicuntur fibulae, quarum altera ab altera recipitur, et quasi ore retinetur, vestemque adstringit. *Virg. A.* 12, 274. laterum juncturas fibula mordet. *Ov. Met.* 8, 318. Rasilis huic summam mordebat fibula vestem. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 88. laxumque coercens Mordet gemma sinum. *Sidon. carm.* 2, 325. perque lacertos Pendula gemmiferae mordebant suppara bullae. Adde *Ov. Met.* 14, 394., *Stat. Th.* 7, 659. et *Sil.* 7, 624. P *Mordent* etiam, quae acri sapore sunt, et linguam laedente. *Plin.* 27, 13, 109. Radix smyrnii gustu acri mordet. *Id.* 29, 2, 9. Linguam adstringit leniter, nec mordet. *Id.* 28, 9, 40. Fellis vis excalfacere, mordere, scindere, etc. P Item quae tactu aspera sunt, et pungunt. *Id.* 22, 14, 16. Urtica foliis non mordentibus. *Id.* 21, 6, 17. Croci probatio, si, manu prolata ad ora, leniter faciem oculosque mordeat. *Id.* 29, 2, 9. Lanae succidae plurima praestant remedia ex oleo, vinoque, aut aceto, prout quaeque mulceri, morderive opus sit, et adstringi, laxarive. P Translate est perstringere, vellicare, urere, laedere. *Hor. Sat.* 2, 6, 45. Matutina parum cautos jam frigora mordent. *Id. Ep.* 1, 8, 5. quia grando Contuderit vites, oleamque momorderit aestus. *Mart.* 8, 14. Mordeat et tenerum fortior aura nemus. P Item abradere. *Hor. Od.* 1, 31, 7. Non rura, quae Liris quieta Mordet aqua taciturnus amnis. *Plin.* 18, 18, 48. Culter futuris sulcis vestigia praescribens incisuris, quas resupinus in arando mordeat vomer. *Mart.* 5, 81. Quem *(libellum)* censoria cum meo Severo Docti lima momorderit Secundi. P Saepe pertinet ad carpendum, detrectandum, maledicendum. *Ter. Eun.* 3, 1, 20. invidere omnes mihi, Mordere clanculum. *Ov. Trist.* 4, 10, 123. Nec, qui detrectat praesentia, livor iniquo Ullum de nostris dente momordit opus; et *ib.* 1, 1, 25. Tu cave, defendas, quamvis mordebere dictis. *Hor. Ep.* 1, 16, 38. Mordear opprobriis falsis. *Ov. Pont.* 4, 14, 46. Non mordenda mihi turba fidelis erat. *Juven.* 9, 10. convivia joco mordente facetus. P Saepe etiam refertur ad animum, et ponitur pro pungere, ferire, irritare, affligere, angere, cruciare, laedere. *Ter. Eun.* 3, 1, 55. par pari referto, quod eam mordeat. *Cic. Att.* 6, 2. *med.* Scribis, morderi te interdum, quod non simul sis; et *ib.* 13, 12. Valde me momorderunt epistolae tuae de Attica nostra: eaedem tamen sanaverunt. *Quint.* 1, 3. Hunc mordebit objurgatio, hunc honor excitabit. *Ov. Amor.* 2, 19, 43. mordet cura medullas; et *Her.* 13, 30. Pectora legitimus casta momordit amor. *Sen. Troad.* 1011. Lentius luctus, lacrimaeque mordent. *Ov. Met.* 2, 805. Occulto dolore morderi. *Cic. Tusc.* 4, 20. conscientia; et *ib.* 3, 34. Si paupertas momordit, si ignominia pupugit. P Pro ruminare, cogitare. *Sen. ep.* 78. *f.* Interim hoc tene, hoc morde, adversis non succumbere, laetis non credere. P Praeterito *memordi* praeter *Enn.* et *Laber.* usi sunt etiam *Nigidius*, *Plaut.* et *Atta*, item *Cic.* et *Caesar*, teste *Gell. cit.* 7, 9. qua ratione et *peposci*, et *pepugi*, et *cecurri*, et *spepondi* dixere. Nunc omnes doctiores, inquit *Gell. ib.*, *poposci*, *momordi*, *pupugi*, etc. dicunt. [*Cf. *Ruddim.* 1, 209, *n.* 16.]

MORDĬCANS, antis, part. ab inusit. *mordico*, mordens, morsicans, pungens, vellicans, laedens. *Coel. Aurel. Acut.* 2, 8. Est acerrimae, atque mordicantis qualitatis.

MORDĬCĀTĬO, onis, f. levis arrosio. *Coel. Aurel. Acut.* 3, 20. Ventris mordicatio.

*MORDICATĪVUS, a, um, adj. *Coel. Aurel. Tard.* 5, 1. Acetum mordicativum. *B. A.*

MORDĪCES. V. in sq. v.

MORDĬCĬTUS, adv. idem quod mordicus. *Pl. Aul.* 2, 2, 57. Asini me mordicitus scindant, boves incursent cornibus. Ita leg. *Grut.*, plures alii *mordicibus*, h. e. morsibus, ut sit a nominativo *mordices*, *icum.* Eadem lectionis diversitas est in illo *Appul. Met.* 3. Mordicitus appetens. Sunt etiam, qui *mordicus* ap. *Pl.* reponunt.

*MORDĬCO, as, a. 1. i. q. mordeo. Vetus au-

ctoritas desideratur. Recens enim homo est *Scrib. de Pass. Christ.* 8. Acriter mordicare. ℙ Part. *mordicans* V. s. l. *B. A.*

MORDĬCUS, adv. ὀδάξ, mordendo. *Cic. Q. Fr.* 3, 4. Auriculam fortasse mordicus abstulisset. *Pl. Curc.* 5, 1, 7. Mordicus arripere. *Suet. Caes.* 64. Paludamentum mordicus trahens. *Varr. R. R.* 2, 7. Equus prorigam mordicus interfecit. ℙ Translate est arcte, pertinaciter. *Cic. Acad.* 4, 16. *med.* Perspicuitatem, quam mordicus tenere debemus. Adde *Fin.* 4, 28. ℙ Proverb. est illud *Lucil.* ap. *Non.* 2, 539. Mordicus petere aurum e flamma expediat, e coeno cibum. ℙ **Colum.* 7, 12. *extr.* Is mordicus comprehensus: ubi edd. vett. habent *modice.* Exinde veram lectionem esse *mordice* conjicit *Oudendorpius*, a recto sc. *Mordex*, *icis*, i. q. morsus. *B. A.*

*MORDĬCUS, a, um, adj. *Hyg. fab.* 273. Quem equi mordici distraxerunt. Sed putatur vitiose sic legi, pro *mordicus* adverbio vel *mordicibus. B. A.*

*MORDOSUS, a, um, adj. δηκτικός. *Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MORĔ, adv. μωρῶς, stulte. *Pl. Stich.* 5, 1, 1. More hoc fit, atque stulte, mea sententia. Alii *ita interpretantur:* fit hoc quidem ex consuetudine, at, ut opinor, stulte tamen.

MORES. V. MOS.

MORĔTĀRĬUS, a, um, adj. ad moretum pertinens, ut Moretaria condimenta, *Apic.* 6, 4. ℙ *Moretarium* absolute, ipsum moretum. *Donat.* ad *Ter. Phorm.* 2, 2, 4. et *Apic.* 1, 35. V. MORTARIUM.

MORĔTUM, i, n. τρῖμμα, genus cibi, idem ac intritum, et alliatum, quod ex his octo conficiebatur, allio, apio, ruta, coriandro, bulbo, caseo, oleo, aceto: est a μείρω, seu μορέω, divido, unde μορητός, divisus; etenim ex praedictis rebus edulibus sectis, et pistillo operose tritis, minutis, coactisque in mortario moretum conficitur. V. COCETUM. *Ov. Fast.* 4, 367. Non pudet herbosum, dixi, posuisse moretum In dominae mensis? ℙ Exstat incerti Auctoris poemation, inter *Virgilii* Catalecta, ubi fuse describitur. Item *Macr. Sat.* 2, 14. memorat Idyllium *Suevii* cujusdam poetae, in quo hortulanus moretum faciens describitur.

*MORGENTĪNUS, a, um, adj. V. v. sq. *B. A.*

*MORGENTĬA, ae, f. opp. Siciliae. *Sil.* 14, 265. ℙ *Murgantia* est *Liv.* 24, 27. et 26, 21. ℙ Hinc *Morgentinus* vel *Murgentinus*, *a*, *um*, ad id opp. spectans. *Cic. Verr.* 2, 1, 18. Ager Murgentinus, ubi ed. *Ernest.* habet *Morgantinus.* ℙ *Murgentini, orum*, ejus incolae. V. *Murgentinus*, *a*, *um.* ℙ Item opp. Italiae Samnitum agro vicinum, vel fortasse in ipso Samnio. *Liv.* 10, 17. ubi *Murgantia* audit. *B. A.*

*MORGES, etis, olim dicta est Ephesus, urbs Ioniae. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

*MORGĒTES, ium, populi Italiae antiqui, in Lucania. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

*MORGUS, i, m. fluvius ex Alpibus defluens, unus eorum, qui a Pado excipiuntur. *Plin.* 3, 16. ubi *Orgus* legit *Hard.* ex MStis. *B. A.*

MORĪBUNDUS, a, um, adj. ἀποθνήσκων, moriens. *Cic. Sext.* 39. Jacentem moribundumque vidistis. *Liv.* 26, 15. *extr.* Ante pedes imperatoris moribundus procubuit. *Virg. A.* 10, 590. Excussus curru moribundus volvitur arvis; et *ib.* 341. Dexteraque ex humero nervis moribunda pependit; et *ib.* 6, 732. quantum non noxia corpora tardant, Terrenique hebetant artus, moribundaque membra. Ubi *Serv.* morienti similia, semper morientia: nunquam enim in eodem statu sunt, sed aut minuuntur, aut crescunt. *Ov. Trist.* 4, 5, 3. Cujus ab alloquiis anima haec moribunda revixit. *Stat. Th.* 8, 643. Moribunda vox. *Catull.* 81, 3. moribunda a sede Pisauri, *h. e.* mortifera propter aerem pestilentem, ex quo incolae ita pallidi sunt, ut moribundi esse videantur.

MORĪGĔRĀTĬO, onis, f. actus morigerandi. *Afran.* ap. *Non.* 1, 1. Aetas, et corpus tenerum, et morigeratio, Haec sunt venena formosarum mulierum.

*MORIGERĀTOR, oris, m. ap. *Sidon. B. A.*

MORĪGĔRO, as, n. l. idem ac morigeror, ap. veteres. *Pl. Amph.* 3, 3, 26. dum cum hac usuraria Uxore nunc mihi morigero.

MORĪGĔROR, aris, atus sum, dep. 1. χαρίζομαι, morem gero, obsequor, servio, satisfacio. *Ter. Ad.* 2, 2, 9. si nunc de tuo jure concessisses paulum, Atque adolescenti esses morigeratus. *Pl. Capt.* 2, 1, 4. Nunc si servitus evenit, ei vos morigerari mos bonus est. *Cic. Or.* 48. Voluptati aurium morigerari debet oratio. ℙ Turpem sensum habent loca *Afranii*, et *Plauti* in MORIGERATIO, et MORIGĔRO allata; turpissimum *Suetonii Tib.* 44. in quo *ore morigerari* idem est ac fellare. V. FELLO.

MORĪGĔRUS, a, um, adj. εὐπειθής, morem gerens, obediens, obsequens. *Pl. Amph.* 3, 4, 21. Meo me aequum est morigerum patri, ejus studio servire addecet. *Id. Cist.* 1, 3, 27. uxorem duxit: Ea diem suum obiit: facta morigera est viro; et *Epid.* 5, 1, 1. Male morigerus mihi est danista, qui de me argentum non petit. ℙ De obsequente in rebus obscenis. *Id. Cas.* 5, 2, 20. et alibi, *Lucr.* 4, 1275. etc. V. v. praec.

MORIMARŪSA, mare mortuum, Cimbrorum lingua. *Plin.* 4, 13, 27. V. MORTUUS.

*MORIMĒNE, es, f. (sc. terra,) regio Cappadociae, prope Galatiam. *Plin.* 6, 3. *B. A.*

MORĪNI, orum, m. plur. ultimi Galliae populi ad Oceanum, contra Britanniam, quorum navale fuit Gesoriacum, sub Constantino M. Bononia, nunc *Boulogne* appellatum. *Virg. A.* 8, 727. Extremique hominum Morini, Rhenusque bicornis. Adde *Plin.* 4, 17, 31. et *Melam* 3, 2. *f.* V. CASTRENSIS.

MORĬO, onis, m. homo qui naturali stoliditate et stultitia risum excitat: a μωρός, stultus, fatuus. *August. ep.* 26. *med.* Quidam tantae sunt fatuitatis, ut non multum a pecoribus differant: quos moriones vulgo vocant. *Mart.* 8, 13. Morio dictus erat: viginti millibus emi: Redde mihi nummos, Gargiliane: sapit. *Id.* 14, 210. cui lemma *Morio:* Non mendax stupor est, nec fingitur arte dolosa. Quisquis plus justo non sapit, ille sapit. *Id.* 12, 94. Parvum basiat usque morionem. Adde *Plin. ep.* 9, 17.

MORĬOLA. V. LORIOLA.

*MORĬON vel Morĭo, onis, f. gemma quaedam, de qua sic *Plin.* 37, 10. Morion Indica, quae nigerrimo colore translucet, vocatur pramnion: in qua miscetur et carbunculi colos, Alexandrinum: ubi sardae, Cyprium. Nascitur et in Tyro et in Galatia. Xenocrates et sub Alpibus nasci tradit. Sic ed. *Elzer.* ubi ed. *Hard.* habet *morio. B. A.*

*MORĬON, i, n. herbae genus soporiferum, quae et strychnus seu trychnus appellatur. *Plin.* 21, 31. Quin et alterum genus (trychni), quod halicacabon vocant, soporiferum est, atque etiam opio velocius ad mortem: ab aliis morion, ab aliis moly adpellatum. ℙ Est etiam semen mandragorae. *Plin.* 25, 13. Album hoc (*genus*) alii arsena, alii morion — vocant. ℙ Μώριον est *Dioscor.* 4, 76. *B. A.*

MORĬOR, ĕris, mortuus sum, dep. 3. θνήσκω, extremum spiritum effundo, vita decedo. [*Quid *mori* differat a *demori*, *emori*, *intermori*, v. in *hh. vv.*] Videtur esse a μόρος, fatum, mors. [*Contra disputantem *Doederl.* v. in MORS.] *Cic. Sen.* 20. Moriendum certe est: et id incertum, an eo ipso die. *Id. Quint.* 4. Moritur in Gallia Quintius, et moritur repentino. *Id. Att.* 1, 3. Aviam tuam scito desiderio tui mortuam esse. *Pollio* ad *Cic. Fam.* 10, 33. Mori ex vulnere. *Lucan.* 2, 264. quis nolit in isto Ense mori? Alii leg. *ab isto.* [*Vulgatam teneas. V. *Cort.* ad h. l. Adde *Liv.* 40, 23. In tormentis mori.] *Val. Fl.* 7, 484. An me mox merita morituram patris ab ira Dissimulas? et 4, 243. Tune Amyci moriere manu? *Ov. Ib.* 307. jaculis moriaris adactis. *Id. Amor.* 2, 7, 10. alterius dicor amore mori. *Tibull.* 2, 7, 33. Mori curis. *Petr. Sat.* 10. fame. *Plin.* 14, 13, 14. inedia. *Stat. Theb.* 9, 787. leto moriere virorum. [**Vell.* 2, 119, 4. Mori supplicio.] *Sall. fragm.* ap. *Serv.* ad *G.* 3, 482. Ne simplici quidem morte moriebantur. *Caes. B. C.* 3, 64. Hanc vivus defendi, moriens Caesari restituo. *Cic. Sen.* 20. Sensus morienti aliquis esse potest. *Virg. A.* 2, 550. Nunc morere. *Hor. Od.* 3, 19, 2. Codrus pro patria non timidus mori. *Cic. Coel.* 24. Significabat interruptis atque morientibus vocibus. ℙ *Moriar* formula jurantis, ut Dispeream. *Cic. Att.* 8, 6. *f.* Moriar, si magis gauderem, si id mihi accidisset. ℙ De plantis. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 218. de arundine: Quam neque fas Zephyris frangi, nec sole perustam Aestivo candore mori. *Plin.* 28, 7, 23. Rutam et hederas illico mori. *Stat. Th.* 5, 528. moriturque ad sibila campus. ℙ De igne, et lumine. *Ov. Amor.* 1, 2, 11. flammas Et vidi nullo concutiente mori. *Claud. B. Get.* 248. de comete: Donec in exiguum moriens vanesceret ignem. [*V. *Barth.* ad h. l. et *Burm.* ad *Petr.* 23. *Cort.* ad *Lucan.* 4, 78. moriuntur fulgura nimbis: et ad *Eund.* 3, 682.] ℙ De rebus aliis vita, aut sensu carentibus. *Cels.* 7, 14. *med.* Id quod supra vinculum est, moritur. *Ov. Met.* 6, 228. frenisque manu moriente remissis. *Virg. A.* 9, 435. Purpureus veluti cum flos succisus aratro, Languescit moriens. *Plin.* 13, 3, 4. Unguenta illico exspirant, ac suis moriuntur horis. ℙ Joculariter *Pl. Capt.* 3, 4, 117. Vae illis virgis miseris, quae hodie in tergo morientur meo, *h. e.* frangentur. *Manil.* 4, 623. Donec in Aegyptum redeant curvata per undas Littora, Niliacis iterum morientia ripis, *h. e.* desinentia. Sic *Petr. Sat.* 122. nec vaga passim Flumina per notas ibant morientia ripas, *h. e.* passim vaga non continebant se inter ripas. Al. aliter interpretantur, aut legunt. ℙ Urbaniora, ac decentius translata sunt illa *Cic. in Sen.* 2. Quod tempus erit unquam, quo vestrorum in nos beneficiorum memoria ac fama moriatur? et *Coel.* 31. Ut iste interpositus sermo deliciarum desidiaeque moreretur. *Ov. Pont.* 3, 2, 27. Tunc igitur meriti morietur gratia vestri, Cum cinis absumpto corpore factus ero. [*Laudat hunc locum *Ruhnk.* ad *Her.* 4, 131. coll. *Oudendp.* ad Lucan. 4, 78.]

ℙ *Mori* dicuntur, qui cujuspiam rei studio ita tenentur, ut paene in eo vitam animumque ponere videantur. *Cic. Sen.* 14. Mori videbamus in studio dimetiundi paene coeli atque terrae C. Gallum. *Prop.* 1. 10, 5. Cum te complexa morientem, Galle, puella Vidimus, *h. e.* ita languentem prae gaudio, ut mori viderere. ℙ Si non aliqua nocuisses, mortuus esses [*i. e. ira, furor te perdidisset.] *Virg. Ecl.* 3, 15. ℙ *Dies mori* dicitur, cum in occasu sol est. *Pl. Men.* 1, 2, 45. Dies quidem jam ad umbilicum est dimidiatus mortuus. *Stat. Silv.* 4, 6, 3. Jam moriente die rapuit me coena benigni Vindicis. ℙ Olim in quibusdam tempori, bus quartae fuit conjugationis. *Enn.* ap. *Prisc.* 10-830. Nunc est ille dies, cum gloria maxima sese Ostendat nobis, si vivimu', sive morimur. *Pl. As.* 1, 1, 108. moriri sese misere mavolet, Quam, etc. *Ov. Met.* 14, 215. mortemque timens, cupidusque moriri. Adde *Pl. Rud.* 3, 3, 22. [*Cf. *Ramsh. Gr. Lat.* §. 59. III, 6, 1. p. 119. *Ruddim.* 1, 263. ℙ Confund. *moriturus* et *periturus.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 2, 408. — *Moriturus* et *moturus. Cort.* ad *Lucan.* 5, 367.]

*MORISĒNI, orum, Thraciae populi, circa Ponti Euxini littora incolentes. *Plin.* 4, 11. ℙ *Harduinus* provocans ad *Notit. Eccl. Hierocl.* censet nomen traxisse Morisenos a Morizo Thraciae oppido. *B. A.*

[MORITASGUS, i, m. Deus quidam ap. Senones cultus. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 176. Ti. Claudius Professus Niger Deo Moritasgo porticum testamento poni jussit, etc. ℙ Est etiam nomen viri proprium. *Caes. B. G.* 5, 54. Moritasgus adventu in Galliam Caesaris, et ejus majores (ap. *Senonas*) regnum obtinuerant. *F.*]

MORITŪRĬO, is, n. 4. mori cupio. Usurpasse *Ciceronem* testis est *August. de gramm.* 2006., ubi de verbis desiderativis agit.

MORMYR, yris, f. μόρμυρος, species piscis in Ponto. *Ov. Hal.* 110. et pictae mormyres, et auri Chrysophrys imitata decus. Adde *Plin.* 32, 11, 54.

MORO, as, a. l. idem quod moror. *Pacuv.* ap. *Diomed.* 1, 395. Paucis absolvit, ne moraret diutius. *Naev. ib.* Quid moras? Adde *Enn. ib.*

[MOROCHĪTIS, itidis, f. gemma porracei coloris, quae lacte sudat, de qua mentio est ap. *Plin.* 37, 10, 63. Eadem videtur esse ac galania: Graecis μόροχθος dicitur. *F.*]

MOROLŌGUS, i, m. μωρολόγος, stulte loquens: a μωρός, stultus, et λόγος, sermo. *Pl. Pers.* 1, 1, 50. Amoris vitio tibi morologus fio. *Id. Ps.* 5, 1, 20. Sermonibus morologis uti.

MORŌR, aris, atus sum, dep. 1. διατρίβω, ἐπέχω, cunctor, tardo, moram interpono, cesso: a *mora. Ter. Eun.* 3, 2, 6. Eamus ergo ad coenam: quid stas? *Thr.* ubi vis: non moror. *Cic. Att.* 16, 5. *med.* Luccejus narravit, Brutum valde morari, non tergiversantem, sed exspectantem, si qui forte casus. *Id. Phil.* 5, 12. Hem cui bellum moremur inferre. *Ov. Her.* 12, 186. Nec moror ante tuos procubuisse pedes. *Liv.* 3, 54. Nihilne ego quidem moror, quo minus decemviratu abeam. *Val. Fl.* 7, 6. haud ipse morabor Quae petitis, *h. e.* cunctabor dare. *Hor. Od.* 2, 17, 5. Ah, te meae si partem animae rapit Maturior vis, quid moror altera? *h. e.* quid vitam traho? vel, quid mori cesso? *Ov. Fast.* 6, 679. At dominus, discedite, ait, plaustroque morantes Sustulit. V. MORANS. ℙ Est etiam manere, commorari. *Cic. Fam.* 15, 17. *f.* Tu quod adhuc Brundisii moratus es, valde probo. *Id. Att.* 7, 1. *med.* Quam vellem etiam nunc in provincia morari! *Virg. A.* 4, 235. qua spe inimica in gente moratur, *h. e.* inter hostes. *Cic. Pis.* 12. Non est passus, in republ. diutius vestrorum scelerum pestem morari. *Hor. Od.* 1, 38, 3. Mitte sectari, rosa quo locorum Sera moretur. ℙ *Morari cum aliquo*, versari, vivere, esse. *Sen. ep.* 2. Primum argumentum compositae mentis existimo, posse consistere, et secum morari; et *ep.* 32. Ab omnibus sciscitor, quid agas, ubi, et cum quibus moreris. ℙ Saepissime cum accusativo vim habet activam, pro detinere, retardare, moram et impedimentum afferre, sistere. [*Quid in his differat a *tardare*, v. in h. v.] *Cic. Fam.* 6, 20. Si aliqua res eum vel impediet, vel morabitur; et *ib.* 15, 11. *extr.* Si me navigatio non morabitur, propediem te videbo. *Id. Phil.* 5, 9. *extr.* Legatorum nomen belli celeritatem morabitur. *Planc.* ad *Coss. Fam.* 10, 8. *f.* Si modo meo casu aut confirmare patriae salutem, aut periculum possim morari. *Caes. B. C.* 2, 26. Impetum hostium sustinere ac morari; et *ib.* 39. Morari victoriam; et *ib.* 7, 40. iter, atque impedire. *Pl. Aul.* 4, 2, 5. ne affinem morer, Quin extemplo filiam ducat domum. *Cic. Fam.* 2, 16. *f.* Curtius noster dibaphum cogitat, sed eum infector moratur. *Hor. Od.* 3, 27, 50. Impudens Orcum moror. *Plin.* 9, 25, 41. Echeneis naves moratur, *h. e.* tardius ire facit, ut ipsemet *ib.* ait. *M. Ant.* in *ep.* ap. *Cic. Phil.* 13, 17. Nihil moror, eos salvos esse, et ire quo jubetis. [**Lucan.* 4, 351. nil fata moramur. *Cort.* ad h. l. laudat *ib.* 1, 393. neque languore moretur Fortunam. Adde *ib.* 7, 295. Sed mea fa-

ta moror. — *Ov. Her.* 18, 5. Cur mea vota morentur: ubi v. *Ruhnk.*, qui laud. *Ejusd. Ep.* 19, 95. Ventos timeo, mea vota morantes; et *Met.* 8, 71. Solus mea vota moratur.] ℙ *Nihil te moror* formula est reum dimittentis, et abire sinentis. *Liv.* 4, 42. *f.* C. Sempronium nihil moror, quando hoc est in imperio consecutus, ut tam carus esset militibus. *Id.* 8, 35. *med.* Cum se nihil morari magistrum equitum pronunciasset. *Id.* 43, 16. *extr.* Absoluto Claudio, tribunus plebis negavit, se Gracchum morari. Hinc *nihil vos moramur*, *P. C.*, vox erat consulis senatum dimittentis, ap. *Capitol. M. Aurel.* 10. Sic *Cic. Q. Fr.* 2, 1. Tum ille se negavit senatum tenere. ℙ *Nihil moror*, non curo, nihil aestimo. *Hor. Ep.* 1, 15, 16. nam vina nihil moror illius orae; et *ib.* 2, 1, 264. Nihil moror officium, quod me gravat. *Pl. Capt. prol.* 16. alieno uti nihil moror. *Id. Aul.* 2, 1, 44. Ego dives sum satis: Istas magnas factiones, imperia, eburata vehicula, pallas, purpuram Nihil moror. ℙ Item nolo, recuso, abnuo. *Accius* ap. *Non.* 5, 40. Tu pertinaciam esse, Antiloche, hanc praedicas: Ego pervicaciam ajo, et hac me uti volo. Nam pervivacem dici me esse, et vincere, Perfacile patior: pertinacem, nihil moror. *Ter. Eun.* 1, 2, 104. Profecto non plus biduum, aut. *Ph.* aut? nihil moror. ℙ *Ne multis morer*, ne plura dicam, vel ne pluribus verbis audientem detineam. *Cic. Verr.* 2, 4, 46. *extr.* Haec iste omnia, ne multis morer, uno impetu asportanda curavit. *Ter. Andr.* 1, 1, 87. quid multis moror? Egomet quoque ejus causa in funus prodeo. *Plin.* 7, 49, 50. Ne pluribus moremur in re confessa. Sic *Hor. Ep.* 2, 1, 3. in publica commoda peccem, Si longo sermone morer tua tempora, Caesar. ℙ *Morari* pro detinere delectando. *Id. ib.* 1, 13, 17. Carmina, quae possint oculos, auresque morari. *Id. A. P.* 321. Valdius oblectat populum, meliusque moratur. ℙ Passive impersonaliter. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 5. Sic multum ac diu ludetur, atque ita diu, ut plus biennium in his tricis moretur. ℙ In illo *Virg. A.* 5, 207. Consurgunt nautae, et magno clamore morantur: *Servius* explicat, retro agunt, scil. navem, quae in scopulum impegerat, et saxis in procurrentibus haeserat. Sed aptius dices *morantur*, cursum sistunt, et clamore ac viribus haerentem navem divellere conantes moram faciunt. ℙ Ludus est in ambiguo ap. *Suet. Ner.* 33. Omnibus contumeliis mortuum *(Claudium)* insectatus est, modo stultitiae, modo saevitiae arguens: nam et morari cum inter homines desiisse, producta prima syllaba, jocabatur, *h. e.* stulte agere, desipere, fatuum esse: a *μωρὸς*, stultus. Eadem ratione usurpasse videri potest *Pl. Truc.* 3, 1, 23. ibitur, Ne me morari censeas; et *Mil.* 2, 4, 17. ego stulta moror multum, Quae cum hoc insano fabulem. Alii leg. *stulta atque mora multum.* [*V. *Lindem.*] ℙ Part. *Morans* V. s. l. *Moraturus* ap. *Prop.* 3, 19, 3. Phoebe, moraturae contrahe lucis iter. *Morandus* ap. *Hor. A. P.* 223. Illecebris erat et grata novitate morandus Spectator.

MOROSĒ, adv. *δυσκόλως*, difficulter, fastidiose. *Cic. Brut.* 67. Hominum ineptias et stultitias non ferebat, iracundiasque respuebat, sive morose, ut putabatur, sive ingenuo liberoque fastidio. *Plin.* 18, 13, 74. Terram non morose eligit, paene ubi nihil aliud seri possit. *Tert. Pall.* 4. *f.* Pallium morosius ordinatum, *h. e.* curiosius, affectatius. *Suet. Aug.* 66. *med.* Amicorum suprema judicia morosissime pensitavit.

*MOROSGI, opp. Hispaniae Tarraconensis, cis Iberum flumen, ad montes Pyrenaeos, in terra Vardulorum. *Plin.* 4, 20. *B. A.*

MOROSĪTAS, atis, f. *δυσκολία*, illa morum difficultas, cum nulla paene res, quantumvis exacta, animo alicujus satisfacit. *Cic. Off.* 1, 25. *med.* Ne in morositatem inutilem et odiosam incidamus. *Suet. Tib.* 70. Affectatione et morositate nimia obscurabat stilum. *Tert. Praescr.* 40. Nonne manifeste diabolus morositatem illam Judaicae legis imitatus est? *h. e.* morum ac rituum Judaicorum scrupulositatem. *Arnob.* 3, 105. Avet animus videre Deas gravidas, gliscentibusque per dies alvis intestini ponderis morositate cunctari.

MOROSUS, a, um, adj. *δυσάρεστος*, *δύσκολος*, qui nimis exacte omnia fieri postulat: cui non placet id, quod placere debet: cui nulla re satisfacimus, difficilis, fastidiosus, curiosus. [*Discrimen inter *difficilis*, *morosus* et *tetricus* *Doederl.* 3, 233. sq. hoc statuit, ut illud fere semper vituperantem, nostr. *Krittler*, eumque significet, qui ubique difficultates, impedimenta proferre malo consilio soleat: haec, *morosus* et *tetricus*, proprie ad eos pertineant, qui proba mente contra stent levitatem illam, quae ingenii solertiaeque significatione artium, decoris, morumque leges despiciat: hac quidem utriusque discrepantia interposita, ut *morosus* mente, consilio, moris cognitione atque observantia, quodcumque contra feceris, vituperet, ideoque liberum ingenii solertiaeque usum aut coerceat, aut coercere videatur: *tetricus* magis totam ipsius naturam, indolem, quam mentem sibi consciam] in castiganda levitate sequatur.] *Cic. Or.* 29. *f.* Usque eo difficiles ac morosi sumus, ut nobis non satisfaciat ipse Demosthenes. *Id. Sen.* 18. *med.* Morosi, et anxii, et iracundi, et difficiles senes. *Hor. Od.* 1, 9, 17. Morosa canities. *Mart.* 14, 105. Morosa sitis, *h. e.* quae vulgares potiones respuit. *Pl. Trin.* 3, 2, 43. Amor mores hominum moros et morosos facit. *Sen. Ira* 1, 4. Inter hos morosum ponas licet, delicatum iracundiae genus. *Suet. Caes.* 45, 45. Circa corporis curam morosior, ut non solum tonderetur diligenter, ac raderetur, sed velleretur etiam. ℙ *Morosus* etiam dicitur, qui taedium ac fastidium affert. *Mart.* 14, 23. Si tibi morosa prurigine verminat auris. *Tert. Cor. mil.* 1. Speculatoriam morosissimam pedibus absolvit. ℙ Transfertur ad alia. *Plin.* 16, 33, 60. Cupressus natu morosa, *h. e.* difficillime nascens. *Ov. A. Am.* 2, 323. Morosus morbus, *h. e.* qui difficile curatur. *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 3. Vitis in eligendo solo morosa. *Id. prooem.* 35. Morosa caelandi, fingendique, ac tingendi subtilitas. ℙ Est a *mos*, *moris:* quare primam producit ap. *Mart.*, *Hor.*, *Ov.*, *Pers.* Corripuisse videtur *Capell.* 2. *extr. in carm.* Quae tam morosis implicata ductibus: quasi a *mora* duceretur.

[MORPHE, es, f. *μορφή*, forma, species. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1660, 4. Cloelia Morphe. *F.*]

MORPHEUS, i, m. disyll. *Μορφεύς*, Somni filius, vel minister: a *μορφή*, forma, quia varias formas in dormientium phantasia gignit, et, ut est in fabulis, jussu domini quoscumque vultus hominum fingit, verba ipsa, mores item, et gestus imitatur. *Ov. Met.* 11, 634. At pater e populo natorum mille suorum Excitat artificem simulatoremque figurae Morphea. ℙ Duos illi fratres adjungit *Ov. ib.* 640. Quorum primus est nomine apud Superos *Icelos*, apud homines *Phobetor* (*ἴκελος*, similis: *φοβήτωρ* a *φόβος*, metus, terror), qui Fit fera, fit volucris, fit longo corpore serpens: quae sunt terriculamenta dormientium. Alter est *Phantasos*, qui in humum, saxumque, undamque, trabemque, Quaeque vacant anima, feliciter omnia transit: a *φαντασία*, visum, imago menti obversans.

MORPHNOS, i, m. *μόρφνος*, aquilae genus, circa paludes et lacus vitam praecipue agens. *Plin.* 10, 3, 3.

[MORRĒNAS, atis, adj. omn. gen. ad Morrenam, seu Morenam pertinens Mysiae regionem, cujus meminit *Strabo l.* 12. *Inscr.* ap. *Grut.* 760, 4. T. Avillius Onesiphorus Morrenas. *F.*]

MORS, mortis, f. *μόρος*, *θάνατος*, animae separatio a corpore, interitus, letum, obitus, casus: a *μόρος*, fatum, mors. [*Verum hoc esse *Doederl.* 3, 172. propterea negat, quod ipsum quidem v. *μόρος*, deriv. a *μείρω*, nonnisi translate pro *θάνατος* dici queat, *mors* autem a *mori*, quod proprie leti notionem involvat, originem ducat. Maximam autem similitudinem veri esse in cognatione vocis *mors* cum *morbus*, *marcidus*, *mürbe*, *morsch* et *Mord.* Neque omnino rejici posse sententiam *Isid. Origg.* 11. p. 1105, 4. Mors dicta, quod sit amara, vel a Marte, quia est effector Mortium: quod *Mars*, *Mamers*, *Mavors* non solum *belli*, sed in universum *caedis*, *perniciei deus* fuerit. — Discrimen inter *mors*, *nex* et *letum* v. in h. v.] In fabulis est Dea, Erebi et Noctis filia, ut *Cic. N. D.* 3, 17. et *Hyg. praef.* docent. *Cic. Fam.* 6, 21. Omnium rerum mors est extremum (Sic *Hor. Ep.* 1, 16, 79. mors ultima linea rerum est). *Id. Verr.* 2, 3, 56. Mortem sibi consciscere; et *ib.* appetere; et *Phil.* 5, 17. obire. *Sen. Herc. Oet.* 1773. adire; et *Herc. Fur.* 486. pati; et *Troad.* 397. perpeti. *Cic. Tusc.* 1, 44. *extr.* occumbere. Al. leg. *morte*. *Virg. A.* 2, 62. certae occumbere morti. *Just.* 14, 6. succumbere. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 5. Mortem commutare cum vita. *Pl. Amph.* 2, 2, 177. Aliquem ad mortem dare. *Hor. Sat.* 2, 3, 197. morti. *Cic. Vat.* 9. *f.* objicere. *Virg. A.* 12, 464. sternere; et *ib.* 5, 692. demittere; et *ib.* 11, 796. Subita morte sternere aliquem. *Cic. Mil.* 7. Mortem cuipiam inferre per scelus. *Sulpic.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. afferre. *Colum.* 2, 2. Pestilens ager mortem facit. *Cic. Sext.* 21. *extr.* offerre. *Ter. Ad.* 1, 2, 9. Mulcare aliquem usque ad mortem. *Hor. Od.* 4, 2, 15. morte cadere. *Sulp.* ad *Cic. Fam.* 4, 12. acerbissima affici. *Tibull.* 1, 3, 55. consumi. *Ov. Met.* 11, 583. fungi. *Cic. Har. resp.* 20. mactare. *Id. Or.* 1, 43. *f.* multare. *Sen. Herc. Oet.* 888. damnari. *Cic. Tusc.* 1, 42. Ad mortem duci. *Id. Phil.* 9, 1. *f.* Cui legatio ipsa morti fuit. *Prop.* 1, 19, 20. Mors amara. *Virg. G.* 3, 512. aegra. *Hor. Od.* 2, 16, 29. cita. *Sen. Herc. Fur.* 56. dira. *Virg. A.* 10, 791. dura. *Ov. Am.* 2, 9, 41. gelida. *Val. Fl.* 5, 26. frigida. *Cic. Cat.* 4, 2 turpis, immatura, misera. *Sen. Troad.* 143. miseranda; et *Herc. Fur.* 555. avidis pallida dentibus; et *Herc. Oet.* 1948. horrida. *Sil.* 13, 561. nigrum pandens lurida rictum. *Tibull.* 1, 3, 65. rapax. *Lucr.* 6, 1194. rigida. *Nemes. Ecl.* 1, 47. invida. *Virg. A.* 11, 839. tristis. *Plin. ep.* 2, 20. bona: *εὐθανασία*, placidus et facilis exitus. *Stat. Th.* 11, 582. imperfecta, *h. e.* caecitas. ℙ Mortis causa stipulatio existimatur fieri, ut ait Antistius Labeo, quae ita fit ut morte promissoris confirmetur, aut, ut quidam dixerunt, cujus stipulationis mors fuit causa. *Festus.* V. *Dig. lib.* 39. *tit.* 6. ℙ *Morte sua mori*, naturali ex morbo, aut senecta, non illata vi externa. *Sen. ep.* 69. *extr.* Bella res est, mori sua morte. *Suet. Caes.* 89. Percussorum Caesaris nemo sua morte defunctus est. ℙ In plurali num. *Cic. Fin.* 2, 30. Praeclarae mortes sunt imperatorum. *Virg. A.* 10, 854. Omnes per mortes animam sontem ipse dedissem. *Sen. Clem.* 1, 18. O hominem mille mortibus dignum! *Colum.* 9, 11. poenis ac mortibus affici. *Plin. ep.* 8, 16. Mortes meorum. *Stat. Th.* 9, 58. perdere mortes, *h. e.* caedes. *Tac. H.* 3, 28. *extr.* Omni imagine mortium. Adde *Ov. Met.* 11, 538., *Lucan.* 7, 848., *Val. Fl.* 7, 332., *Quint. decl.* 12, 9. *f.*, *Stat. Th.* 11, 174. ℙ Interdum *mortes* poetice sunt tela ipsa, vel ictus, unde mors est. *Stat. Th.* 6, 792. motu Spartanus acuto Mille cavet lapsas circum cava tempora mortes. *Sil.* 9, 368. dum vulnera tergo Bellator timet Ausonius, per pectora saevas Exceptat mortes. ℙ Transfertur ad inanima. *Plin.* 14, 22, 28. Mors memoriae. ℙ *Pl. Bacch.* 5, 2, 33. *mortem* appellat senem squalidum, macerrimum, semimortuum. ℙ Pro cadavere. *Cic. Mil.* 32. Non fuisse credo fas, ullo in loco potius mortem ejus *(Clodii)* lacerari, quam in quo vita esset damnata. *Prop.* 2, 10, 22. Nec sit in Attalico mors mea nixa toro. *Plin.* 14, 19, 23. Vitis, quam juxta hominis mors laqueo pependerit. *Accius* ap. *Non.* 2, 328. Morte campos contegi. ℙ [*Confund. *mors* et *sors*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 7, 818.]

MORSĪCĀTIM, adv. *ὁδάξ*, mordendo. *Varr.* ap. *Non.* 2, 547. Labellis morsicatim lusitant.

MORSĪCO, as, frequent. a *mordeo*. *Appul. Met.* 7. Ore improbo compulsat, et morsicat; et *ib.* 2. Limis, et morsicantibus oculis, *h. e.* intente, avideque intuentibus, et quasi morsu arripientibus. [*Firenzuola* vertit *con occhi ladri*. *F.*]

MORSĪUNCULA, ae, f. *δηγμάτιον*, parvus morsus. *Pl. Ps.* 1, 1, 65. Teneris labellis molles morsiunculae. *Appul. Met.* 8. Formicae parvis quidem, sed numerosis et continuis morsiunculis inhaerentes membra *(hominis)* nudarunt.

MORSUM, i, n. res mordendo avulsa, particula cujuspiam rei morsu abstracta. *Catull.* 64, 316. de nente: Laneaque aridulis haerebant morsa labellis.

MORSUS, a, um, part. a *mordeo*, *δηχθείς*. *Plin.* 29, 5, 32. Datur morsis a cane rabioso, ne rabidi fiant. *Prop.* 3, 23, 24. Ungue meam morso saepe querere fidem.

MORSUS, us, m, *δῆγμα*, *δῆξις*, dentium, vel rostri ictus. *Cic. Sen.* 15. Contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. *Id. Fat.* 16. Ulceratus serpentis morsu. *Id. Tusc.* 5, 27. Adolescentes incredibili contentione certantes pugnis, calcibus, unguibus, morsu denique. *Val. Fl.* 2, 459. Taurus frangentem morsu super alta leonem Terga ferens. *Prop.* 4, 8, 65. Imponitque notam collo, morsuque cruentat. *Lucr.* 5, 132. leae Morsibus affixae validis, atque unguibus uncis. *Ov. Met.* 7, 785. de cane venante: similisque tenenti Non tenet, et vacuos exercet in aera morsus. (*Stat. Th.* 2, 680. vacuis ferit aera malis.) *Virg. A.* 12, 754. vividus Umber Haeret hians, jam jamque tenet, similisque tenenti Increpuit malis, morsuque elusus inani est. *Plin.* 11, 24, 28. Morsu apprehendere; et 10, 40, 56. corripere. *Lucr.* 3, 664. premere. *Ov. Met.* 13, 568. morsibus insequi; et *ib.* 8, 877. artus divellere morsu; et *ib.* 11, 58. inferre morsus. *Tac. H.* 4, 42. Morsu appetere. *Virg. A.* 2, 215. serpens miseros morsu depascitur artus. *Id. ib.* 7, 755. morsus arte levare. *Nemes. Cyn.* 221. infigere. ℙ Dicitur et de comedentibus. [*Quod tum fere et quidem imprimis fieri a poetis solet, cum de dapibus foedis ac vilibus, et de vili miserorum et famelicorum victu sermo est. *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 3, 348.] *Virg. A.* 3, 394. Nec tu mensarum morsus horresce futuros; et *ib.* 7, 112. vertere morsus Exiguam in Cererem penuria adegit edendi. *Juven.* 4, 141. an Lucrinum ad saxum, Rutupinove edita fundo Ostrea, callebat primo deprendere morsu. *Ov. Met.* 13, 926. herbae, Quas neque cornigerae morsu laesere juvencae. ℙ Translate est quidquid tenaciter arripit, stringit, ac detinet. *Virg. A.* 1, 173. unco non alligat ancora morsu; et *ib.* 12, 782. Viribus haud ullis valuit discludere morsus Roboris Aeneas. *Sil.* 7, 624. qua fibula morsus Loricae crebro laxata resolverat ictu. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 3, 699. *Ruhnk.* ad *Ov. Her.* 13, 30.] V. MORDĒO. ℙ Dicitur et de gustu acri, et vellicante. *Plin.* 36, 26, 65. Aquae marino creduntur adstringi morsu. *Mart.* 7, 25. Nec cibus ipse juvat morsu fraudatus aceti. ℙ De rubigine, qua ferrum exeditur. *Lucan.* 1, 243. Et scabros nigrae morsu rubiginis enses. ℙ [Item de torminibus. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 5, 54. Per noctem morsus ventris cum profluvio patior. *F.*] ℙ Saepe refertur ad animum, et tribuitur curis, et dolori. *Cic. Tusc.* 4, 7. Aegritudo quasi morsum aliquem doloris efficit. *Id. Off.* 2, 7. Acriores morsus sunt intermissae libertatis, quam retentae. *Sen. Consol. ad Marc.* 7. Ex discessu, non solum amissione carissimorum, necessarius morsus est. *Ov. Pont.* 1, 1, 73. Sic mea perpetuos curarum pectora

morsus, Fine quibus nullo conficiantur, habent. ℙ Item invidiae, ac maledicentiae. *Hor. Ep.* 1, 14, 37. Non istic obliquo oculo mea carmina quisquam Limat, non odio obscuro, morsuque venenat.

MORTA, ae, f. *μοῖρα*, Fatum, sive una ex Parcis, a *μορτή*, quod ap. *Hesych.* est idem ac *μοῖρα*, quatenus partem notat. *Liv.* ap. *Gell.* 3, 16. Quando dies adveniet, quem profata Morta est? *Caesell. ib.* Tria sunt nomina Parcarum, Nona, Decima, Morta. *Gell. ib.* Homo minime malus, Caesellius, Mortam quasi mortem accepit, cum accipere quasi moeram deberet. V. MOERA.

MORTĀLIS, e, adj. *θνητὸς*, morti et fini subjectus. *Cic. Leg.* 1, 23. Quid in iis mortale et caducum, quid divinum aeternumque sit. *Id. N. D.* 3, 13. Omne animal confitendum est esse mortale. *Id. Phil.* 14, 12. *extr.* Ita pro mortali conditione vitae immortalitatem estis consecuti. *Id. Sen.* 22. Mortalia corpora. *Id. N. D.* 1, 8. *extr.* Mundus mortalis. *Lucr.* 3, 882. vita. *Vell.* 2, 104. conditio; et *ib.* 97. natura. *Liv.* 1, 2. Secundum inde proelium Latinis, Aeneae etiam ultimum operum mortalium fuit. *Ov. Trist.* 1, 2, 97. acta Deos nunquam mortalia fallunt. *Virg. A.* 12, 740. Mortalis mucro, *h. e.* ensis mortali manu factus. Sic *ib.* 797. Mortale vulnus. *Quint.* 5, 12. In clarissimum solem mortale lumen inferre, *h. e.* quod facile et brevi exstinguitur. *Val. Fl.* 1, 838. Mortales curae. *Tac. Agr.* 46. Ut vultus hominum, ita simulacra vultus imbecilla ac mortalia sunt. *Cic. Rab. Post.* 12. Mortales inimicitias, sempiternas amicitias habere, *h. e.* breves. *Liv.* 34, 6. Si quas tempora aliqua desiderarunt leges, mortales, ut ita dicam, et temporibus ipsis mutabiles esse video. *Virg. A.* 6, 50. majorque videri, Nec mortale sonans. *Plin.* 36, 15, 24. *n.* 4. Ut aliquid ipso homine mortalius intelligant. ℙ *Mortales* absolute sunt homines, *οἱ θνητοί*. *Cic. Pis.* 40. Omnes mortales omnium generum, aetatum, ordinum. *Id. Div. Verr.* 2. Defendo multos mortales, multas civitates, Siciliam totam. *Hor. Od.* 1, 3, 37. Nil mortalibus arduum est. *Lucr.* 4, 1177. tribuisse quod illi Plus videat, quam mortali concedere par est. *Ov. Met.* 9, 16. turpe, Deum mortali cedere. *Id. Am.* 2, 17, 15. Creditur et Nymphe, mortalis amore, Calypso, Capta. *Pl. Truc. a.* 5. *v.* 57. Lepidus ecastor mortalis. *Id. Poen.* 5, 2, 147. hercle mortalem catum et subdolum. *Gell.* 13, 28. ex *M. Frontone* docet, *multos mortales ἐμφατικώτερον* esse, et majorem hominum magisque promiscuam multitudinem significare, quam *multos homines*. ℙ *Mortalia*, res, et facta hominum. *Virg. A.* 1, 466. mentem mortalia tangunt. *Tac. A.* 14, 54. Invidia quidem, ut omnia mortalia, infra tuam magnitudinem jacet. ℙ *Mortale crimen* ap. *Cyprian. de bono Patient. med.* est mortem afferens.

MORTĀLĬTAS, atis, f. *τὸ θνητὸν*, rei mortalis et caducae conditio, fragilitas: item ipsa mors. *Cic. N. D.* 1, 10. *extr.* Omne, quod ortum sit, mortalitas consequitur. *Just.* 12, 16. de matre Alexandri: Profecto majus humana mortalitate opus utero tulit. *Tac. A.* 6, 50. Mortalitatem explere, *h. e.* mori. *Papin. Dig.* 5, 2, 15. Turbato mortalitatis ordine: sc. cum filius ante patrem moritur. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 5. *n.* 35. Fulvius Inquilinus Fulviae filiae inverso mortalitatis ordine fecit. ℙ Transfertur ad inanima. *Plin.* 36, 22, 48. Tofus aedificiis inutilis est mortalitate mollitiae, *h. e.* quia propter mollitiam minime durat. ℙ Pro morte ipsa. *Ulp. Dig.* 48, 4, 11. Is, qui in reatu decedit, integri status decedit: extinguitur enim crimen mortalitate; et *ib.* 23, 4, 2. Cum mariti mortalitas intervenit. *Plin. ep.* 10, 50. *f.* Rex mortalitate interceptus. ℙ Pro ipsis hominibus. *Plin. alter* 2, 7, 5. Invenit tamen medium sibi ipsa mortalitas numen. *Curt.* 8, 4. *med.* Contra fortunam non satis cauta mortalitas est. *Quint. decl.* 8, 16. Publico mortalitatis contendo nomine, non debere, etc. Adde *Arnob.* 4, 152.

MORTĀLĬTER, adv. conditione mortali. *August. Enchir.* 64. Quamdiu mortaliter vivunt, cum morte confligunt. Adde *Tract. in Joann.* 110.

*MORTĀRE, is, n. i. q. mortarium. *Ov. Met.* 7, 276. edd. *Heins.* et *Burm.* Instruxit mortari barbara munus. Al. leg. *mortali*, i. e. Aesoni, ut sit dativus commodi. *B. A.* [*V. quae *Gierig.* et *Jahn.* ad h. l. animadverterunt.]

*MORTARIŎLUM, i, n. parvum mortarium. *Macer* 1, 8. Semen in mortariolo tritum. *B. A.*

MORTĀRĬUM, ii, n. *ὄλμος*, vas, in quo res, quae resolvendae sunt, pistillo, vecte, aut manibus teruntur, subigunturve: est per syncopen a *moretarium*, quod sit vas, in quo herbae moreto conficiendo aptae contunduntur. Porro mortarii forma modo lata est, et fundo plano, modo angusto, et cavo: materia marmor, lignum, testa, aes, etc. *Virg. Mor.* 96. *orbem cavum lapidis* appellat. *Colum.* 12, 55. Semen sinapis duabus horis in aqua sinito, postea tollito, et manibus expressum in mortarium novum conjicito, et pistillis conterito: cum contritum fuerit, totam intritam ad medium mortarium contrahito, et comprimito manu plana, etc. *Cato R. R.* 74. Panem depsiticium sic facito. Manus, mortariumque bene lavato: farinam in mortarium indito, aquae paulatim addito, subigitoque pulcre. *Plin.* 34, 18, 50. Plumbum se ipso teritur in mortariis plumbeis; et *mox:* Quidam in mortario lapideo, et maxime Thebaico, plumbeo pistillo terere malunt; et 33, 8, 41. Aereis mortariis pistillisque tritum minium ex aceto. *Scrib. Comp.* 111. Terunquod planum latumque habet fundum, sic dicitur cava area, seu lacus, in quo calx, arena, et hujusmodi maceratur, et subigitur. *Plin.* 36, 23, 55. In Graecia tectorii etiam arenatum, quod inducturi sunt, prius in mortario ligneis vectibus subigunt. *Vitr.* 7, 3. *f.* Mortario collocato, calce et arena ibi confusa. Adde 5, 12. et 8, 7. *f.* ℙ A similitudine etiam est illud *Pall.* 4, 8. Arbori mortarium statim faciunt, *h. e.* terram circa arborem excavant ad formam mortarii, ad excipiendum humorem. ℙ Per synecdochen videtur esse ipsa materia macerata, et subacta in illis verbis *Vitr.* 8, 7. Mortario caementum addatur. Sic 7, 1. *med.* Calcis duae partes ad quinque mortarii, etc. *h. e.* ruderis, seu caementi in mortario triti. ℙ *Mortarium* a *pila* ita distingui videtur, ut in eo res terantur, et subigantur, ut dictum est: in hac contundantur. Tametsi promiscue haec accipi solent. *Scrib. Comp.* 74. Pila, et pilo mundo contundere, et cetera trita mortario curiose admiscere; et *ib.* 75. Glycyrrhizam contusam et cribratam, mortarioque nihilominus tritam, etc. ℙ Mortariorum lapides habuere et in medicina usum. V. *Plin.* 36, 22, 43.

MORTĬCĪNUS, a, um, adj. *θνησιμαῖος*, non mactatus aut occisus, sed ab se mortuus. *Varr. R. R.* 2, 9. *med.* Morticinae ovis carne vesci; et *ib.* 3, 2. *f.* Morticinas volucres, aut pisces edere. *Id. L. L.* 6, 5. In sacris ne morticinum quid adsit. Adde *Sen. ep.* 122. ℙ *Serv.* ad *A.* 4, 518. Flaminicae non licebat neque calceos, neque soleas morticinas habere: morticinae autem dicuntur, quae de pecudibus sua sponte mortuis fiebant. *Fest.* in *Mortuae.* Mortuae pecudis corio calceos, aut soleas fieri flaminicis nefas habetur, sed aut occisae alioqui, aut immolatae: quoniam sua morte exstincta omnia funesta sunt. ℙ *Morticini clavi* vulgo dicuntur, vel quia morticinam carnem referunt, vel, ut putat *Hard.*, quia mortiferi sunt. *Plin.* 22, 23, 49. Laser imponitur clavis, qui vulgo morticini appellantur, nitro mixto. ℙ *Morticinus* convicium est in hominem pallidum, exsanguem, cadaverosum. *Pl. Pers.* 2, 4, 12. Non hercle, si os perciderim tibi, metuam, morticine. ℙ *Morticina urna* est sepulcrum, quo conduntur cadavera. *Prud. περὶ στεφ.* 10, 384. Homines fuisse cum scias, quos consecras; Urnas reorum morticinas lambere? Al. leg. *urnas, reorum morticinas*, *h. e.* sepulcra et carnes mortuorum.

MORTĬFER et Mortiferus, a, um, adj. *θανατηφόρος*, qui mortem affert. *Cic. Acad.* 4, 38. Cur Deus mortifera tam multa terra marique disperserit. *Id. Tusc.* 1, 29. *f.* Cum paene in manu jam mortiferum illud teneret poculum. *Cels.* 5, 26. *n.* 22. Musculus percussus mortiferus est, praecisus sanitatem recipit. *Claud. Rapt. Pros.* 3, 237. seu mortifer aestus, Seu mors ipsa fuit. *Colum.* 6, 17. Est etiam mortifer iis serpentis ictus; et *ib.* 32. Scabies mortifera. *Pall.* 9, 9. Locus, quem spiritus mortifer occupabit. *Cic. Div.* 1, 30. Morbo gravi et mortifero affectus. *Id. Sull.* 26. Vulnus vehemens et mortiferum. *Id. Leg.* 2, 5. *med.* Medicorum praecepta pro salutaribus mortifera. *Virg. A.* 6, 279. Bellum mortiferum. [*Adde *Lucr.* 6, 819. 1090. 1137. *Liv.* 6, 40; et 9, 19. ℙ Permutantur *mortiferum* et *monstriferum*. V. *Burm.* ad *Virg.* l. modo l.]

MORTĬFĒRĒ, adv. *Plin. ep.* 3, 16. Mortifere aegrotare. *Marc. Dig.* 9, 2, 36. vulnerare.

MORTĬFĬCĀTĬO, onis, f. mors. *Tert. adv. Marc.* 5, 9. In eadem substantia mortificationis in Adam vivificatio concurrit in Christo. V. MUNITIO.

MORTĬFĬCĀTUS, a, um, part. a *mortifico*, ad mortem datus. *Prud. Cath.* 10, 101. Sic corpora mortificata Redeunt melioribus annis.

MORTĬFĬCO, as, a. 1. ad mortem do, mortem affero. *Tert. Resurr.* 37. Caro nihil prodest: mortificatur enim.

MORTĬFĬCUS, a, um, adj. idem ac mortifer. *Tert. carm. adv. Marc.* 4, 5. Mortificus cibus. *Val. Max.* 5, 6. *n.* 1. Mortifico vulnere. Al. leg. *mortifero.*

MORTŬĀLĬĂ, ium, n. plur. quae ad mortuos pertinent. Speciatim sic dicuntur vestimenta, quae in luctu sumuntur. *Naev.* ap. *Non.* 16, 4. Pallis, patagiis, crocotis, malacis mortualibus. ℙ Item nenia, seu carmina praeficarum, quae nugis, ineptisque sententiis plena erant. *Pl. As.* 4, 1, 63. Haec sunt non nugae; non enim mortualia.

MORTŬĀRĬUS, a, um, adj. ad mortuos pertinens. *Cato* ap. *Gell.* 18, 7. mortuaria glossaria vocat philosophos, quod res tetricas, inanes, ac frivolas, et similia praeficarum carminibus, quae nudae voces essent, dissererent. Al. leg. *mortualia.*

MORTŬOSUS, a, um, adj. mortuo similis, squalidus, exsanguis. *Coel. Aurel. Acut.* 1, 3. Vultus mortuosus.

MORTŬUS, a, um, adj. *τεθνεὼς, νεκρὸς*, vita functus. *Cic. Brut.* 11. Sanguine tauri poto mortuus concidit. *Id. Q. Fr.* 1, 3. Non enim vidisses fratrem tuum: ne vestigium quidem ejus, sed quandam effigiem spirantis mortui. *Id. Pis.* 36. Cum tu, quod tibi succederetur, exsanguis et mortuus concidisti. *Id. Mil.* 27. *f.* Ausus est dicere, mortuum se in domum ejus illaturum. *Id. Or.* 1, 57. Arripuisti defensionem testamentorum, ac voluntatis mortuorum; et *ib.* Patrem ejus dicendo a mortuis excitasses. *Id. Quint.* 15. Amandare aliquem infra mortuos. *Id. Sen.* 9. Lacerti mortui. *Plin.* 11, 8, 8. Apes mortuis ne floribus quidem, non modo corporibus insidunt. ℙ *Mortuo verba facere*, surdo narrare fabulam, *νεκρῷ μύθους λέγειν*, cum quis frustra vel suadet, vel orat. *Ter. Ph.* 5, 8, 26. et *Pl. Poen.* 4, 2, 18, ℙ *Cum mortuis non nisi larvae luctantur*, aliud proverb. ap. *Plin. praef. H. N. f. h. e* nobis cum iis, qui obierunt, nullam rem esse. ℙ Translate *mortuus* dicitur ineptus ad Venerem, inhabilis Veneri. *Mart.* 8, 75. Cui merito dici, mortue Galle, potest. ℙ Illa etiam translata sunt *Cic. Verr.* 2, 5, 18. Leges antiquae et mortuae. *Id. Att.* 2, 19. *med.* Caesar cum venisset mortuo plausu, Curio filius est insecutus: huic ita plausum est, ut salva republ. Pompejo plaudi solebat. *Mart.* 11, 42. Vivida cum poscas epigrammata, mortua ponis Lemmata: quid fieri, Caeciliane, potest? ℙ *Mortuum esse alicui*, est nihil velle rei habere cum aliquo. *Pl. Cist.* 3, 1, 15. *Mel.* Hau, voluisti istuc severum facere? *Alc.* nihil mecum tibi, Mortuus tibi sum. ℙ *Mortua re verba facere*, est dictum proverbiale. *Id. Ps.* 1, 3, 27. mortua re verba nunc facis. Stultus es, rem actam agis. ℙ *Mare mortuum*, vel congelatum vel pigrum, sine reciprocatione fluctuum. Quod *morimarusam* Cimbri vocant Oceanum septentrionalem Europae adjacentem, *mare mortuum* interpretatur *Plin.* 4, 13, 27. ℙ Ita dicitur etiam lacus Asphaltites in Judaea, in quo nihil vivum gigni, pestilentibus aquis omnia enecantibus, tradunt. *Just.* 36, 3.

[MORVINNĬCUS, a, um, adj. ad Morvinnum pertinens, pagum prope Augustodunum in Aeduis, ubi nunc *le Morvan*, olim memoratum a *Venant. Vit. S. Germ. n.* 29. et 32. *Inscr.* in *Giorn. Arcad.* T. 28. p. 351. Aemilius Morvinnicus Aeduus. *F.*]

MORŪLA, ae, f. parva mora. *August. Confess.* 11, 15. *f.* Tempus nulla morula extenditur; et *ib.* 23. Morula solis super terram. *Appul. fragm. Met.* 10. p. 71. *Oudend.* Modicum illud morulae, qua lustrum sterni mandaverat, anni sibi revolutionem autumabat.

MORŪLUS, a, um, dimin. a *morus* pro *maurus*, h. e. niger, *μαυρὸς*. *Pl. Poen.* 5, 5, 10. Jam pol ego illam pugnis totam faciam ut sit morula, Itaque replebo atritate, atrior multo ut siet, Quam Aegyptii. [At *Bothe* affirmat in MSS. et veterib. editionib. haberi *merulea*, ut nempe verberibus ita livida seu nigra sit, ac avis merula. *F.*]

MORUM, i, n. *μόρον* et *μῶρον*, fructus mori arboris: a *μαυρὸς*, maurus, niger. *Plin.* 15, 24, 27. Moris succus in carne vinosus: trini colores, candidus primo, mox rubens, maturis niger: in novissimis florent, inter prima maturescunt: tingunt manus succo matura, eluunt acerba; et *ib.* 28, 34. *med.* Carne et succo mora constant, cute, et succo cerasa; et *f.* Carne palmae placent, succo uvae, callo pira, mora cartilagine. *Cels.* 2, 24. Stomacho apta sunt ex pomis cerasum, morum, sorbum, etc. *Hor. Sat.* 2, 4, 21. ille salubres Aestates peraget, nigris qui prandia moris Finiet, ante gravem quae legerit arbore solem. *Virg. Ecl.* 6, 22. Sanguineis frontem moris, et tempora pingit. *Mart.* 1, 73. cadente moro nigrior. *Id.* 8, 64. Sit moro coma nigrior caduco. ℙ In fabulis est, haec poma olim candida fuisse: sed postquam sub ea arbore se Pyramus, Thisben putans a fera laceratam, gladio transfixit, nigrum colorem induisse. *Ov. Met.* 4, 126. madefactaque sanguine radix Puniceo tingit pendentia mora colore. Adde *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 6, 22. ℙ Etiam ruborum quoddam genus mora fert, *μόρα, βάτινα*. *Plin.* 24, 13, 73. Nec rubos ad maleficia tantum genuit natura: ideoque et mora his, hoc est vel hominibus cibos dedit; et *mox:* Mora, quae in his nascuntur, vel efficaciorem stomaticen praebuerint, quam sativa morus. *Id.* 15, 24, 27. Nascuntur mora et in rubis, multum differente callo. *Ov. Met.* 1, 105. et in duris haerentia mora rubetis. Adde *Fast.* 4, 509.

*MORŪNI, orum, populi Indiae. *Plin.* 6, 20. *B. A.*

MORUS, a, um, adj. *μωρὸς*, stultus, fatuus. Vox Graeca. *Pl. Mil.* 2, 4, 17. ego stulta atque mora multum, Quae cum hoc insano fabulem; et 3, 1, 78. Morus es. *Id. Men.* 4, 2, 1. Ut hoc utimur maxime more moro, Molestoque multum! *Id. Trin.* 3, 2, 43. Amor mores hominum moros, et morosos facit.

[*MORUS, a, um, adj. i. q. niger. Latet haec vox in cd. Ms. *Virgilii*, cujus accuratam mentionem *Jo. Ge. Guil. Koehlero* debemus, qui libelli academici conscribendi hinc argumentum sumpsit, in *Disputatione philologica de codice Virgilii adhuc incognito*, Jenae vulgata a. 1771. 4to. Locus est

Ecl. 10, 39. ubi pro vulg. *Et nigrae violae sunt:* ed. modo laud. praebet: *Et morae violae sunt.* Quam lectionem contra *Heyn.* vocem *morus, a, um,* ut barbaram exulare jubentem, post *Koehl.* defendit *Osann.* in *Auct. Lex. Graec.* p. 185. ubi v.]

MORUS, i, f. *μορέα, συκάμινος,* arbor mora ferens. De notatione V. MORUM. *Plin.* 16, 25, 41. Serotino quaedam germinatu florent, maturantque celeriter, sicuti morus, quae novissima urbanarum germinat, nec nisi exacto frigore: ob id dicta sapientissima arborum. Sed cum coepit, in tantum universa germinatio erumpit, ut una nocte peragat, etiam cum strepitu. *Id.* 18, 27, 67. *n.* 1. Cum germinare videris morum, injuriam postea frigoris timere nolito. *Id.* 16, 38, 73. Tota ossea est ilex, cornus, robur, morus, ebenus; et *ib.* 28, 51. Morus tardissime senescit, fructu minime laborans; et *ib.* 40, 79. Morus vetustate etiam nigrescit. *Ov. Met.* 4, 89. arbor ibi, niveis uberrima pomis, Ardua morus erat, gelido contermina fonti. V. MORUM.

*MORYLLI, orum, incolae Morylli. Fuit autem Moryllos vel Moryllus opp. Macedoniae, in Chalcidica. *Plin.* 4, 19. *B. A.*

*MORZES, is vel ae, m. rex Paphlagoniae. *Liv.* 38, 26. *B. A.*

MOS, mōris, m. *ἦθος,* institutum consuetudine usuque firmatum, sive bonum sive malum sit. Est vel a *modus,* extritis mediis litteris, vel a *νόμος,* lex, etc. V. etymologos. *Festus* tradit, esse institutum patrium, pertinens maxime ad religiones caerimoniasque Deorum: et cum *ritu* confundit. Sed latius accipitur pro instituto quolibet. A consuetudine quid differat, V. in CONSUETUDO. *Ov. Met.* 2, 245. Illae more suo (nam morem fecerat usus) Plangorem dederant. *Cic. Brut.* 21. *f.* Mos est hominum, ut nolint eundem pluribus rebus excellere. *Virg. A.* 1, 340. Virginibus Tyriis mos est gestare pharetram. [*Adde *Suet. Galb.* 1. Fuitque mos triumphantibus, illas — pangere. *Rh.* 6. ubi infinitivi sunt subjecta, quasi: v. pangere — mos fuit. Sequitur etiam *accus. c. inf. Id. Aug.* 97. Vota, quae in proximum lustrum suscipi mos est.] *Cic. Fam.* 13, 17. Quia mos est ita rogandi; et *Verr.* 2, 5, 11. Nam ut mos est Bithyniae regibus, lectica octophoro ferebatur. *Hor. Sat.* 1, 9, 1. Ibam forte via sacra, sicut meus est mos. [*De dictione *mos est* et *moris est* V. *Schwarz.* ad *Plin. Pan.* 13, 3. et 82, 5.] *Cic. Off.* 1, 41. *med.* Contra morem consuetudinemque civilem aliquid facere; et *ib.* Quae more aguntur institutisque civilibus. *Id. Agr.* 2, 1. Est hoc in more positum institutoque majorum, ut, etc. *Id. Univ.* 11. Legi morique parendum est. *Pl. Trin.* 4, 3, 36. leges mori serviunt. *Cic. Att.* 10, 7. Pompejus Sullano more exemploque vincet. [*Adde *Caes. B. G.* 1, 8. negat, se more et exemplo populi Romani posse iter ulli per provinciam dare. *Tac. H.* 1, 18. More D. Augusti et exemplo militari: ubi *mos* in universum solitam alicujus agendi rationem: *exemplum* singulum aliquod factum, ad istam agendi consuetudinem comprobandam prolatum, significat.] *Cic. Verr.* 2, 1, 26. Negavit, moris esse Graecorum, ut in convivio virorum accumberent mulieres. [*Raro ita priores: adde *Liv.* 36, 28. *Tac. A.* 1, 10. Id quoque morum Tiberii fuit. — Plerumque fere cum dativo personae poni solet. *Vell.* 2, 37, 5. Sicuti Pompejo moris erat; et 40, 3. quem semper illi trahere moris fuit: ita ex conjectura *Ruhnk.* leg. videtur. *Plin. ep.* 2, 19. illis erat moris; et *Pan.* 13. non tibi moris. Imprimis frequens est *Tacito* locutio *moris est; G.* 13. Arma sumere non ante cuiquam moris etc. *Agr.* 23. ut barbaris moris; et 39. ut Domitiano moris erat. Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 211.] *Cic. Univ.* 1. Multa sunt a nobis Carneadeo more, et modo disputata. *Id. Verr.* 2, 2, 3. Si humano modo, si usitato more peccasset. *Id. Fl.* 6. Quae accusatorio jure, et more sunt facta. *Id. ib.* 7. O praeclarum morem disciplinamque, quam a majoribus accepimus! *Id. Or.* 3, 24. prudentiam Graecorum ad nostrum usum moremque transferre. *Virg. A.* 12, 836. morem ritusque sacrorum Adjiciam. *Ter. Andr.* 5, 3, 9. praeter civium Morem, atque legem, et voluntatem patris. *Cic. Or.* 1, 23. Non gravabor breviter meo more quid sentiam, dicere. *Id. Verr.* 2, 1, 26. Graeco more bibere. *Id. Or.* 2, 28. Qui hoc primus in nostros mores induxit. *Id. Inv.* 2, 54. Perducere aliquid in morem. *Liv.* 42, 21. *f.* Quod jam in morem venerat. *Ov. Pont.* 2, 7, 39. Jam dolor in morem venit meus. ℙ *More, de more, ex more, in morem,* secundum morem. *Cic. Fam.* 11, 29. *f.* Etsi more magis hoc scribo, quam quo te admonendum putem. *Virg. A.* 11, 142. de more vetusto Funereas rapuere faces; et *ib.* 10, 832. comptos de more capillos. *Hor. Sat.* 2, 3, 280. Ex more imponens cognata vocabula rebus. *Virg. A.* 5, 556. Omnibus in morem tonsa coma pressa corona. *Pl. Trin.* 4, 3, 27. Petere honorem pro flagitio, more fit. Sic *Ter. Andr.* 5, 6, 3. more hominum evenit, ut, etc. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 584.] ℙ *More, ad morem, in morem,* in modum, [*tanquam, quasi.] *Virg. A.* 10, 604. torrentis aquae, vel turbinis atri More furens. *Hor. Od.* 4, 2, 27. apis Matinae More modoque. [*Suet. Aug.* 60. more clientium. *Rh.* 6. more concionantis. *Aug.* 15. hostiarum more mactatos. *Cal.* 27. bestiarum more quadrupedes cavea coercuit.] *Quint.* 6, 3. *med.* Neque illa obscura, quae Atellanae more captent. *Id.* 4, 1. *med.* Materias ipsi sibi fingunt, et ad morem actionum prosequuntur. *Virg. G.* 1, 245. in morem fluminis; et *ib.* 2, 256. picis in morem. *Id. A.* 8, 88. in morem stagni, placidaeque paludis. *Hor. Sat.* 2, 1, 62. cum est Lucilius ausus Primus in hunc operis componere carmina morem. *Virg. A.* 7, 616. Hoc tunc Aeneadis indicere bella Latinus More jubebatur; et *G.* 3, 461. Bisaltae quo more solent. ℙ *Sine more,* sine exemplo, sine ullo bono more, praeter aut contra morem ac leges. *Virg. A.* 8, 635. raptas sine more Sabinas; et *ib.* 7, 377. Immensam sine more furit lymphata per urbem. *Stat. Th.* 1, 238. facinus sine more; et *ib.* 11, 524. coeunt sine more, sine arte, Tantum animis iraque. ℙ *Nullo more* idem est. *Flor.* 4, 6. Nullo bono more triumviratus invaditur. Al. omitt. *bono. Stat. Th.* 7, 135. Arma, arma insani, sua quisque, ignotaque nullo More rapit. ℙ *Supra morem,* praeter consuetudinem. *Virg. G.* 2, 227. Terra supra morem densa. ℙ *Suo, alieno more vivere,* conformare vitam ad suum, aut aliorum morem. *Ter. Heaut.* 1, 2, 24. Huncine erat aequum ex illius more, an illum ex hujus vivere? *Id. Andr.* 1, 1, 125. Prope adest, cum alieno more vivendum est mihi: Sine nunc meo me vivere interea modo. ℙ [*More alicujus uti* ponitur interdum pro *imitari aliquem. Nep. Thras.* 3, 1. superioris more crudelitatis erant usi: ubi v. *Brem.*] ℙ *Morem alicui gerere,* suum morem ad alienum accommodare, morigerari, obsequi, assentiri. V. GERO. ℙ *Mos ingenii* est consuetudo, et natura cujusque. *Just.* 8, 3. *f.* Philippus more ingenii sui regno utrumque, non judicis more, sed fraude latronis, spoliavit; et 6, 1. Lacedaemonii, more ingenii humani, quo plura habent, eo ampliora cupientes. ℙ *Mos vestis,* modus, et forma. *Just.* 1, 2. Eodem ornatu populum vestiri jubet: quem morem vestis exinde gens universa tenet. *Id.* 41, 2. Parthis vestis olim sui moris: posteaquam accessere opes, ut Medis, perlucida ac fluida. ℙ Pro natura seu affectione cujusque rei. *Virg. G.* 1, 51. varium coeli praediscere morem. *Manil.* 4, 122. Nunc tibi Signorum mores ex ordine reddam. *Stat. Silv.* 3, 2, 87. Quos tibi currenti praeceps fert Adria mores. *Plin.* 18, 24, 56. Mores siderum. ℙ Pro lege. *Virg. A.* 1, 268. moresque viris, et praemia ponet; et *ib.* 6, 853. regere populos, pacisque imponere morem. *Nep. Amilc.* 3. Quod moribus eorum interdici non poterat. ℙ Et pro jure inveterato, populi consensu introducto, quod *jus non scriptum* appellant. *Cic. Top.* 5. *med.* Jus civile est, quod in legibus, senatusconsultis, rebus judicatis, jurisperitorum auctoritate, edictis magistratuum, more, aequitate consistit. *Tac. A.* 3, 28. Exin continua per viginti annos discordia: non mos, non jus. ℙ *Accipere,* aut *pati morem,* legi subjici. Translate. *Plin.* 36, 16, 25. Quid ferri duritia pugnacius? sed cedit, et patitur mores. *Stat. Achill.* 2, 183. Ut leo, materno cum raptus ab ubere, mores Accepit, pectique jubas, hominemque vereri Edidicit. ℙ Saepe *mores* sunt ratio vitae cujusque, sive bona, sive mala, *τὰ ἤθη. Cic. Fam.* 12, 27. Est ita temperatis moderatisque moribus, ut summa severitas summa cum humanitate jungatur. *Id. ad Planc.* 1. *f. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Tua singularis humanitas, suavissimique mores. *Id. fr.* ap. *Non.* 4, 57. Boni mores, et modestiores, et ad capienda praecepta molliores. *Id. Or.* 2, 43. Reorum exprimere oratione mores justos, integros, religiosos, timidos, perferentes injuriarum. *Plin.* 28, 8, 23. Severi et pudici mores. *Plin. alter ep.* 10, 20. *extr.* sanctissimi; et *ep.* 6, 20. Morum probitas. *Cic. Rosc. Am.* 13. *f.* Mores feri, immanisque natura. *Id. ib.* 38. Totam vitam, naturam, moresque alicujus cognoscere. [*Adde *Liv.* 40, 16. inquirendo in utriusque vitam et mores. *Ov. Trist.* 2, 89. Vitamque meam moresque probabas; et *Her.* 17, 172.] *Cic. Dejot.* 10. Imitari mores, disciplinamque alicujus. [*— *Mores* sunt etiam societatis adeoque civitatis: *Cic. Fam.* 2, 5. *extr.* Rempubl. afflictam, miseris temporibus, ac perditis moribus, in veterem dignitatem vindicare. *Suet. Tib.* 59. Specie morum corrigendorum. *Aug.* 27. recepit et morum legumque regimen. Fuit *ἐπιμελητὴς καὶ ἐπανορθωτὴς τῶν τρόπων. Dio* 54, 10. et 30. Adde *Suet. Dom.* 8. et *Caes.* 76. praefectura morum: *ἐπιμέλεια τῶν τρόπων. Dio* 43, 14.] ℙ Absolute] pro bonis moribus. *Manil.* 4, 18. artesque datae, moresque creati, Et vitia. *Prop.* 4, 11, 101. Moribus et coelum patuit. *Sen. Agam.* 112. Periere mores, jus, decus, pietas, fides. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 161.] ℙ Et pro pravis. *Tac. H.* 3, 72. Propitiis, si per mores nostros liceret, Diis. ℙ In singulari numero, ut videtur, *Cic. Off.* 1, 32. *f.* Plerumque parentum praeceptis imbuti, ad eorum consuetudinem, moremque deducimur. *Id. Acad.* 1, 10. Virtutes natura, aut more perfectae. ℙ In illo *Pl. Most.* 1, 3, 128. amator meretricis mores sibi emit auro et purpura: *mores* sunt morigeratio, facilitas obsequendi, et qui a *Lucr.* 4, 1275. dicuntur *morigeri modi.* ℙ [*Confund. *mores* et *modi.* V. *Ruhnk.* ad *Aquilae Rom. de fig. sent.* cet. p. 185. b. ed. *Frotsch.*]

*MOSA, ae, f. hod. *la Meuse,* fluv. insig. Gall. Belg. ex Vogeso Monte non procul a Lingonum finibus profluens, et, parte quadam Rheni recepta, quae appellatur Vahalis, insulam efficiens Batavorum. *Caes. B. G.* 4, 9. *Tac. A.* 2, 6. *H.* 4, 28. *Plin.* 4, 14. et 15. *Flor.* 4, 2. *med. Sidon. carm.* 5, 208. ubi prior syllaba corripitur. Et profecto *ὁ Μόσης* hic fluvius est *Metaphr. Jul. Caes. B. A.*

*MOSCHĒNI, orum, populi Asiae, Armeniae vicini. *Plin.* 6, 9. *B. A.*

*MOSCHI, orum, populi Asiae. V. in *Moschicus, a, um. B. A.*

MOSCHĪCUS, a, um, adj. ad Moschos pertinens. *Plin.* 5, 27, 27. Moschicus mons. ℙ Sunt autem *Moschi* populi Asiae, ubi Colchidis, Iberiae, et Armeniae pars, nunc *Georgien.* Horum meminit *Id.* 6, 4, 4. *Lucan.* 3, 270. saevisque affinis Sarmata Moschis. [*Adde *Mel.* 3, 5, 4. et *Strab.* 5. p. 344.]

[MOSCHĪLUS, i, m. dimin. moschi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 158, 1. Flavius Moschilus V. C. Isiacus. *F.*]

[MOSCHIS, idis, f. vitula tenera. Est cogn. R. V. v. sq. *F.*]

*MOSCHUS, a, um, adj. i. q. Moschicus. *Mela* 1, 9. Montes Moschi. *B. A.*

[MOSCHUS, i, m. *μόσχος,* vitulus tener. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 477, 5. Terentia Moschis porticum tectum D. D. permissu L. Terentii Moschi. *F.*] **Moschus, i,* m. Pergamenus, rhetor notissimus, reus veneficii, cujus causam egerunt Torquatus et Asinius Pollio. *Hor. Epist.* 1, 5, 9. ibique *Vet. Schol.* ℙ Moschus, poeta Graecus Bucolicus, Syracusis in Sicilia natus, Ptolemaeo Philometori coaetaneus, cujus aliquot hodieque Idyllia legimus. *B. A.*

MOSCŪLIS Cato pro parvis moribus dixit. *Festus.* Alii leg. *moscillis,* vel *mosillis.*

MOSĒIUS, a, um, adj. ad Mosen pertinens, Moseus. *Paul. Nol. carm.* 23, 354. Devorat ut magicos Moseia virga dracones.

MOSELLA, ae, m. et f. fluvius Galliae Belgicae, qui ex Vogeso monte ortus, per Mediomatricos, et Augustam Trevirorum in Rhenum influit: de cujus laudibus est bene longum Idyllium decimum *Ausonii.* De eo *Sym. ep.* 1, 8. (al. 14.) *ad Auson.* Volitat tuus Mosella per manus sinusque multorum, divinis a te versibus consecratus. *Auson. de clar. urbib.* 4. Largus tranquillo praelabitur amne Mosella. *Id. Idyll.* 10, 374. quod si tibi, dia Mosella, Smyrna suum vatem, vel Mantua clara dedisset; et *ib.* 73. placidae subter vada laeta Mosellae.

MOSELLĒUS, a, um, adj. ad Mosellam pertinens. *Sym. ep.* 1, 8. (al. 14.) *ad Auson.* Nequaquam tibi crederem, de Moselleo ortu, et meatu magna narranti.

MOSES et Moyses, si, m. *Μωσῆς,* et *Μωυσῆς, σῆ,* et *Μωσεὺς,* et *Μωυσεὺς, σέως,* heteroclit. nomen inclyti Hebraeorum ducis, qui Israelitas ex Aegypto et Pharaonis tyrannide eduxit. *Juven.* 14, 102. Tradidit arcano quodcumque volumine Moses. *Tac. H.* 5, 3. Mosen unum monuisse, ut, etc. *Tert. adv. Herm.* 19. Ad originale instrumentum Moysi provocabo. (Adde *adv. Marc.* 1, 10.) *Lactant.* 4, 14. Qui successor fuit Mosi. *Sedul.* 5, 274. lex velamine Mosi Tecta diu. *Juvenc.* 2, 698. Mosi quem scripta frequentant. *August. ep.* 203. *med.* Filium Moysi Angelus praefocasset. *Hieron. ep.* 109. *n.* 1. Ergo Moysi corpusculum immundum erit? *Prud. Cath.* 12, 143. Christi figuram praeferens Moyses receptor civium. *Moyses* hic habet duas primas breves, quamvis alii scribunt *Moses.* ℙ Pro *Moysi* in genitivo *Pamell.* legit *Moysei* ap. *Tert. adv. Marc.* 5, 11. in MSS. Vatic., ut *Achillei.* Porro *Mosi,* et *Moysi* sunt a *Μωσῆ,* et *Μωυσῆ,* quae habentur ap. LXX. Interpr. in *Exodo,* pro *Mose,* et *Moyse:* nam *η* saepe quidem in *e,* aliquando tamen et in *i* Latine mutatur. Possunt etiam esse contracta a *Mosei,* ut *Achilli* ab *Achillei.* Ideo autem plura congessi hujus genitivi exempla, quia alterum *Moysis,* et *Mosis,* qui a multis agnoscitur, inveni adhuc, qui usurparet, neminem. ℙ Primam syllabam corripiunt (nimia, ut videtur, licentia), secundam extendunt *Prud. Hamart.* 340. Vidit enim Deus, esse bonum, velut ipse Moyses (Adde *περὶ στεφ.* 6, 86.) Et *Sedul.* 3, 285. Quid quod et Heliam, et clarum videre Moysen?

MOSĒUS, a, um, adj. ad Mosen pertinens, Moseius. *Juvenc.* 2, 219. Moseis manibus summo sublatus honore.

[MOSSĪNI, orum, m. plur. populi Lydiae, in cujus nummis ap. *Mionnet Descript. des médaill. ant.* T. 4. p. 88. *ΜΟΣΣΙΝΩΝ ΑΓΛΩΝ. Plin.* 5, 30, 30. Thyatireni, Mygdones, Mossini. *F.*]

*MOSSYLĪCUM PROMONTORIUM, cum portu cognomine, in Aethiopia fuit, in sinu Avalita. *Plin.* 6, 29. ℙ *Μόσυλον ἄκρον* est *Ptolemaeo. B. A.*

*MOSSYNOECHI, (*Μοσσύνοικοι Apoll. Rhod.* 2, 379.) V. v. sq. *B. A.*

MOSTELLĀRIA, ae, f. comoedia *Plauti*, alio nomine *Phasma*, dicta est a *mostellum*, h. e. parvum monstrum, quod in ea, ut ipse *Pl.* ait, vel quisquis est is, qui argumentum scripsit, Senem, ut revenit, ludificatur Tranio: Terrifica monstra ait videri in aedibus. V. *a.* 2. *sc.* 2. Porro etiam *phasma*, *φάσμα*, visum, spectrum, monstrum significat. *Gloss. Φάσμα*, mostellum: et *Φάσματα*, spectra.

MOSTELLUM. V. v. praec.

*MOSTĒNI, orum, incolae Mostenae. Fuit autem Mostena vel Mostene opp. Lydiae. *Tac. A.* 2, 47. *B. A.*

*MOTABĪLIS, e, adj. *Vulgat. Interpr. Genes.* 1, 21. Animam viventem atque motabilem. *B. A.*

MOTACILLĀ, ae, f. *σεῖσουρα*, *σεισοπυγὶς*, avis, quae semper caudam agitat. [*Motacilla alba, *L.*] *Varr. L. L.* 4, 11. Motacilla, quod semper movet caudam. Adde *Plin.* 37, 10, 56. et *Arnob.* 7, 223. ℙ [Est etiam cogn. R., ut L. Julius Motacilla ap. *Nep. Att.* 11., ubi tamen alii leg. *mocilla*. *F.* *Ita *Brem.*]

MOTĀCISMUS, i, m. quoties *m* litteram vocalis sequitur, ut *bonum aurum*, *justum amicum*. Sed hoc vitium aut suspensione *m* litterae, aut detractione vitamus. Haec *Isid. Orig.* 1, 32. Alii tamen scribunt *mytacismus*, vel *metacismus*, q. v. v. *s.* l.

[MOTĀMEN, inis, n. idem ac motatio. *Paul. Petrocor.* 5, 682. de pisce: Rejectae applaudens signis motamine caudae. *F.*]

[MOTĀRIUM, ii, n. linteum carptum, quod vulneribus inditur. *Coel. Aurel. Tard.* 3, 8. *med.* Post primam (*liquoris*) detractionem motarium aqua infusum apponimus. *F.*]

MOTĀTIO, onis, f. frequens motio. *Tert. Anim.* 45. et *adv. Herm.* 41., sed ubique varia est lectio.

MOTĀTOR, oris, m. qui frequenter movet, motor. *Tert. Anim.* 12. Universitatis motator animus. *Arnob.* 3, 118. Neptunus motator sali.

MOTĀTUS, a, um, part. a *moto:* saepe motus, commotus. *Prud. Hamart.* 596. semine adulto, Incipiunt calidis corpuscula parva latebris Serpere, motatumque uterum vibrata ferire.

*MOTHERŪDES, is, rex Aegypti pervetustus, cujus meminit *Plin.* 36, 19. *B. A.*

MOTĬO, onis, f. *κίνησις*, actus movendi, motus. *Cic. Fat.* 19. Qui protrusit cylindrum, dedit ei principium motionis, volubilitatem autem non dedit. *Id. N. D.* 2, 58. In corpum motione atque gestu cernunt oculi multa subtilius. ℙ De motu venarum ex febri. *Cels.* 3, 5. *med.* Si post alteram febrem motio manet, post alteram integrum corpus est. ℙ Translate *motiones animi* ap. *Cic. Acad.* 1, 8. sunt affectus. [*Adde *Tusc.* 1, 10.] ℙ Pro remotione. *Ulp. Dig.* 47, 20, 3. *f.* Ad tempus relegatio, vel ab ordine motio.

MOTĬTO, as, a. l. idem quod *moto*, *as*, saepe moveo. Agnoscitur ut Latinum a *Gell.* 9, 6. Quidam etiam leg. ap. *Pl. Truc.* 1, 2, 89. *motitamur ira:* sed al. aliter.

MOTĬUNCŪLA, ae, f. levis motio. De motu levi febris *Sen. ep.* 53. et *Tranq.* 2. Levis aliquem motiuncula decipit: sed cum creverit, et vera febris exarserit, etc. *Suet. Vesp.* 24. Tentatus in Campania motiunculis levibus. Adde *Tert. adv. Valent.* 23.

MOTO, as, avi, atum, a. l. *κινέω*, frequent. a *moveo*. *Virg. Ecl.* 5, 5. sub incertas, Zephyris motantibus, umbras; et *ib.* 6, 28. rigidas motare cacumina quercus. *Ov. Met.* 11, 674. motatque lacertos Per somnum. ℙ [*Confund. *motare* et *mutare*. V. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 217.]

MOTOR, oris, m. *κινητής*, qui movet. *Mart.* 11, 39. Cunarum fueras motor, Charideme, mearum.

MOTORĬUS, a, um, adj. *κινητικός*, motum habens. *Tert. Anim.* 14. Non enim membra sunt substantiae animalis, sed ingenia, ut motorium, ut actorium, ut cogitatorium, *h. e.* vis movendi, agendi, cogitandi. ℙ *Motoria comoedia* ap. *Culpurn. Schol.* ad *Ter. Heaut. prol.* 36. est quae motibus, *h. e.* affectibus abundat, et tumultuose agitur, Clamore summo cum labore maximo, ut ait *Ter. ib.* 40., cui opponitur *stataria*. Agnoscit hanc vocem etiam *Prisc.* 2, 590., item *Donat.* ad *Ter. Ad. prol.* 24. et in *argum. Andr.*

MOTUS, a, um, part. a *moveo: κινηθείς*, commotus, agitatus, impulsus. *Prop.* 4, 1, 101. si quis motas cornicis senserit alas. *Ov. Met.* 11, 600. moti flamine rami. *Virg. A.* 1, 139. motos praestat componere fluctus. *Cic. Caecin.* 13. Ne tuorum quidem quisquam loco motus. *Liv.* 39, 42. Ut censores motis senatu adscriberent notas. Al. leg. *e senatu*. *Tac. A.* 2, 43. Non posse motum Orientem nisi Germanici sapientia componi. *Liv.* 34, 54. Nihil motum ex antiquo probabile est: *γνώμη*. *Sen. ep.* 94. *med.* et *Q. N.* 6, 1. et *Ov. Trist.* 5, 6, 24. et 25. Mens mota. Sic *Hieron. adv. Vigilant. n.* 4. Homo moti capitis, atque Hippocratis vinculis alligandus. Alio sensu *Sen. Tranq.* 16. Non potest grande aliquid et supra ceteros loqui, nisi mota mens, *h. e.* oestro percita, numine afflata, enthea. Sic *Ov. Trist.* 4, 1, 43. Sic ubi mota calent viridi mea pectora thyrso, etc. *Prop.* 1, 15, 9. At non sic Ithaci digressu mota Calypso, *h. e.* turbata, dolore affecta. *Ov. Her.* 21, 77. Mota loci fama properabam visere Delon; et *Trist.* 4, 10, 23. Motus dictis. *Curt.* 6, 5. *med.* precibus. *Petr. Sat.* 18. Ex lacrimis in risum motus. ℙ *Confunditur saepe in MSS. cum *Totus. B. A.*

MOTUS, us, m. *κίνησις*, *κίνημα*, motio, agitatio. *Cic. N. D.* 3, 11. Natura omnia ciens et agitans motibus et mutationibus suis; et *ib.* 2, 9. Cieri et agi motu suo. *Id. Somn. Scip.* 4. Orbes, qui versantur contrario motu. *Id. Univ.* 6. Deus motum dedit coelo eum, qui figurae ejus sit aptissimus. *Curt.* 4, 4. *f.* Crebris motibus terrae fatigati. *Prop.* 3, 13, 31. magnos cum ponunt aequora motus. ℙ De gestu corporis, et saltatione. *Cic. Off.* 1, 36. Palaestrici motus saepe sunt odiosiores, et histrionum nonnulli gestus inepti non vacant offensione. [*Adde *Brut.* 30, 116. Volo enim, ut in scena, sic in foro, non eos modo laudari, qui celeri motu et difficili utantur, cet.] *Liv.* 7, 2. Ludiones ad tibicinis modos saltantes, haud indecoros motus more Tusco dabant. *Virg. G.* 1, 350. Cereri, torta redimitus tempora quercu, Det motus incompositos, et carmina dicat. *Hor. Od.* 3, 6, 21. Motus doceri gaudet Ionicos Matura virgo. [**Nep. Iph.* 1, 4. Ille e contrario peltam pro parma fecit, ut ad motus concursusque essent leviores: ubi *motus* significat varia movendi genera, quibus milites utuntur, nostr. *Wendungen*. ℙ A corporibus transfertur ad animum. *Cic. Sen.* 21. Sic sentio, quum semper agitetur animus, nec principium motus habeat, quia se ipse moveat, ne finem quidem habiturum esse motus, quia nunquam se ipse sit relicturus. ℙ Imprimis dicitur de animi sensibus vel cogitationibus, affectibus vel perturbationibus. Huc pertinent loci, quos *Forc.* inferius adscripserat:] *Cic. Off.* 1, 36. *f.* Motus animorum duplices sunt, alteri cogitationis, alteri appetitus; et *ib.* 38. Rectissime praecipitur, ut perturbationes fugiamus, id est motus animi nimios rationi non obtemperantes. *Id. Or.* 1, 51. Animorum motus dicendo miscere atque agitare. *Id. Att.* 3, 8. Ex epistolarum mearum inconstantia puto te meae mentis motum videre; et *Off.* 2, 5. *f.* Cohibere motus animi turbatos, quos Graeci *πάθη* nominant. *Virg. A.* 12, 217. vario misceri pectora motu. *Cic. Fin.* 2, 3. *f.* Cum vescimur iis rebus, quae dulcem motum afferunt sensibus. [**Lucan.* 7, 385. motus irarum. — Ita motus severitatis, censurae ap. *Prud.* et *Ictos;* v. *Lindenbr.* ad *Ammian.* 28, 2.] ℙ Pro instinctu numinis, oestro, *ἐνθουσιασμῷ*, qui vatibus immitti creditur. *Tibull.* 1, 7, 51. Haec ubi Bellonae motu est agitata, nec acrem Flammam, non amens verbera torta timet. *Ov. Met.* 6, 158. Manto, Per medias fuerat, divino concita motu, Vaticinata vias: et *ib.* 3, 711. insano concita motu. Al. leg. *cursu*. ℙ De germinatione atque incremento plantarum. *Colum.* 4, 28. Tres esse motus in vite, seu potius in omni surculo, naturales: unum, quo germinet; alterum, quo floreat; tertium, quo maturescat. V. MOVEO. ℙ [*Hinc *motus* in universum dicitur pro commotione, concursu: *a*) in bonam partem, cum magnus hominum numerus congregatur, ut obviam alicui procedat, ut rem aliquam spectet. Noster alieno loco laudaverat: *Cic. Dom.* 56. Italiae magnificentissimus ille motus. Adde *Virg. A.* 4, 297. At regina dolos — Prassentit, motusque excepit prima futuros, i. e. curas apparatusque itineris. — Porro huc pertinet *Cic. Att.* 3, 8. Motum in republ. non tantum ego impendere video, quantum tu ad me consolandum affers, i. e. mutationem praesentis rerum status indigni Romanis civibus. — *b*) In malam partem significat perturbationem rerum, turbam, tumultum. Exempla Noster haec laudaverat:] *Cic. Fl.* 37. *extr.* Videtis, in quo motu temporum, quanta in conversione rerum ac perturbatione versemur. *Id. Cat.* 2, 12. Mihi, ut urbi sine vestro motu, ac sine ullo tumultu satis esset praesidii, provisum est; et *mox:* Omnes Catilinae motus conatusque prohibere; et *ib.* 2. *f.* Motum afferre reipublicae. *Id. Or.* 2, 48. Si quis motus populi factus est. *Liv.* 39, 29. Magnus motus servilis eo anno in Apulia fuit. [**Vell.* 1, 3, 1. Motibus maximis concussa Graecia.] ℙ De tropis. *Quint.* 9. *in.* Plerique figuras tropos esse existimarunt, quia sive ex hoc duxerint nomen, quod sint formati quodam modo; sive ex eo, quod vertant orationem, unde et motus dicuntur; fatendum est, esse utrumque eorum etiam in figuris. *Id.* 8, 5. *f.* Tropi, quos motus clarissimi nostrorum auctores vocant. ℙ Pro causa. *Plin. ep.* 3, 4. *f.* Audisti consilii mei motus: superest alterutra ex parte judicium tuum. ℙ [*Confund. *motus* et *nutus*. V. *Burm.* ad *Virg. Ecl.* 1, 17.]

MOVENS, entis, part. a *moveo: κινῶν*. Interdum absolute adhibetur pro *se movens*, vel *mobilis*. Hinc *res moventes* sunt bona mobilia. V. MOBILIS. *Liv.* 5, 25. Ex ea praeda, quae rerum moventium sit. *Gell.* 11, 18. Non hominum tantum, neque rerum moventium, quae afferri occulte et surripi possunt, sed fundi quoque et aedium fieri furtum. *Marcell. Dig.* 46, 3, 48. Reditus exegit, et moventia distraxit. Sic *voluptas movens* ap. *Cic. Fin.* 2, 10. est, quae in motu consistit, et *stanti* opponitur.

MOVĒO, es, ovi, otum, a. 2. *κινέω*, [*id, quod quietum vel tranquillum est, ad procedendum vel agendum excitare et impellere.] *Cic. Div.* 1, 35. Cum signifer signum non posset movere loco. *Cels.* 8, 2. Os aut frangitur, aut de loco movetur. *Ov. Met.* 5, 634. Quaque pedem movi, manat lacus. *Lucan.* 7, 861. nec terram quisquam movisset arator. *Sen. Thyest.* 420. Movere gradum, *h. e.* ire. ℙ *Movere se* est ire, ambulare, abire. *Ter. Andr.* 4, 3, 16. Move ocius te, ut, quid agam, porro intelligas. *Liv.* 34, 20. Praecepit eis, ne se ex eo loco moverent. *Caes. B. G.* 3, 15. Tanta subito malacia exstitit, ut se loco movere non possent. *Cic. Fam.* 5, 21. *f.* Fac, ut istinc te ne moveas tam infirma valetudine. *Catull.* 3, 8. Nec sese a gremio illius movebat. *Nep. Att.* 7. Usus est aetatis vacatione, neque se quoquam movit ex Urbe. [*V. *Brem.* ad h. l. et ad *Eum.* 6, 1.] ℙ *Movere se* dicitur etiam de plantis, cum germinant, aut crescunt. *Colum.* 11, 2. *med.* A cal. Martii eximia est vitium putatio, si tamen se gemmae nondum moveant. *Ov. Trist.* 3, 12, 13. de palmite gemma movetur. V. MOTUS, us. ℙ Aliquando est saltare. *Tibull.* 1, 8, 38. Movit et ad certos nescia membra modos. *Hor. A. P.* 232. Ut festis matrona moveri jussa diebus. *Id. Ep.* 2, 2, 125. Nunc Satyrum, nunc agrestem Cyclopa movetur. *Pers.* 5, 123. Tres tantum ad numeros Satyri moveare Bathylli. ℙ *Movere* pro *moveri*, neutrorum ritu. *Liv.* 35, 40. *f.* Terra dies duodequadraginta movit. Eodem modo *Suet. Claud.* 22. et *Gell.* 4, 6. locuti sunt. *Sen. Troad.* 1180. Classis movet. [*Gr. *ἄρειν*, nostr. *aufbrechen*. V. *Drakenb.* ad *Liv.* 10, 4, 9.] In veteri S. C. ap. *Gell. l. c.* Quod C. Julius L. F. pontifex nunciavit, in sacrario in regia hastas Martias movisse. V. aliud hujusmodi in MOVENS. ℙ Pertinet etiam ad sacra. De ancilibus movendis V. ANCILE. *Sen. Med.* 86. qui tripodas movet Frater virginis asperae, *h. e.* responsa ex tripode reddit. *Val. Fl.* 3, 540. Bacchum thyasos et sacra moventem; et 5, 399. Sacraque terrificae supplex movet irrita Nocti, *h. e.* facit. *Cato R. R.* 134. Ferctum Jovi moveto, et mactato sic: Juppiter te hoc fercto obmovendo bonas preces precor, uti sies volens propitius mihi, etc. *h. e.* admoveto, offerto. Simili ratione *commovere* usurpatur *ib.* ℙ Frequenter est removere, pellere. *Cic. Off.* 3, 19. Ut veros heredes moveat, in eorum locum ipse succedat. *Id. Or.* 2, 67. Censor tribu movit centurionem. *Id. Cluent.* 43. Movere aliquem senatu. *Liv.* 39, 42. senatorio loco. *Id.* 24, 18. tribu. *Id.* 30, 18. Hostem turbare, ac statu movere. *Cic. Verr.* 2, 1, 45. et *Agr.* 2, 21. Possessione movere. *Id. Fam.* 13, 5. ex agro. *Id. Fin.* 3, 22. Quid non sic aliud ex alio nectitur, ut non, si ullam litteram moveris, labent omnia? *Pl. Capt.* 4, 2, 10. Move abs te moram. ℙ Item provocare, promovere, excitare. *Cels.* 2, 17. Sole et exercitatione sudor movetur. *Id.* 3, 21. *med.* Potio, quae urinam movet; et 8, 16. Cubitus luxatus interdum febrem, vomitumque bilis movet. *Id.* 7, 4. *f.* Movere dolorem; et 8, 9. tussim, sternutamentum. *Cato R. R.* 115. alvum. ℙ Item afficere, labefactare. *Liv.* 25, 26. Intoleranda vis aestus per utraque castra omnium ferme corpora movit. ℙ *Movere castra*, et *movere* absolute, alio transferre exercitum. *Caes. B. G.* 1, 15. Postero die castra ex eo loco movent. *Liv.* 24, 44. Consules, legionibus scriptis, priusquam ab Urbe moverent, prodigia procurarunt. *Cic. Att.* 9, 1. Postquam ille Canusio moverat. [*V. supra.] ℙ Dicitur et de pulsante fides. *Hor. Ep.* 2, 2, 86. Verba lyrae motura sonum. *Ov. Met.* 10, 89. et fila sonantia movit; et *ib.* 5, 112. citharam cum voce movere. *Auct. Pan. ad Pison.* 161. Ipse fidem movisse ferox narratur Achilles. *Ov. Her.* 4, 48. Quaeque sub Idaeo tympana colle movent. ℙ *Movere nummum ab aliquo*, est eum cogere, ut nummum solvat. *Cic. Att.* 1, 12. de acerbissimo feneratore: A Caecilio propinqui minores centesimis nummum movere non possunt; eadem repetit *Sen. ep.* 118. ℙ Translate *movere quippiam* dicitur, qui aliquid aggreditur, suscipit, incipit. *Liv.* 23, 39. Movere ac moliri aliquid. *Ter. Andr.* 5, 4, 18. Ego istaec moveo, aut curo? *Ov. Fast.* 6, 622. solemni voce movere preces. *Virg. A.* 10, 163. Pandite nunc Helicona, Deae, cantusque movete. *Ov. Met.* 14, 21. carmen Ore move sacro. *Cic. Off.* 1, 11. *f.* et *Sall. Cat.* 31. Movere bellum. *Virg. A.* 12, 6. arma. *Liv.* 28, 11. mentionem cujuspiam rei. *Quint.* 3, 6. *med.* conjecturam. *Julian. Dig.* 37, 10, 4. controversiam. *Ulp. Dig.* 4, 3, 33. litem. *Id. ib.* 19, 1, 10. actionem. ℙ Est etiam excitare. *Cic. Or.* 71. Eloquens non approbationes solum, sed admirationes, clamores, plausus movere debet. *Id. Or.* 2, 62. et *Att.* 6, 3. *f.*

risum; et *ib.* 2, 14. alicui exspectationem de re quapiam. *Liv.* 4, 5. indignationem. *Cic. Or.* 2, 69. misericordiam. *Id. Part.* 33. suspicionem. *Quint.* 6, 1. *med.* lacrimas. *Cic. Or.* 1, 53. fletum populo. *Sall. Cat.* 26. jocum. ℙ Item turbare. *Sen. ep.* 36. Res est inquieta, felicitas: ipsa se exagitat, movet cerebrum, etc. *Sall. Cat.* 22. Quieta movere, magna merces videbatur. *Liv.* 35, 13. Filio misso ad custodiam ultimarum partium regni, ne quid, absente se, a tergo moveretur. ℙ Item removere, abducere. *Liv.* 3, 21. Nec ante moverunt de sententia consulem, quam, etc. Adde 39, 39. *f.* ℙ Item irritare, lacessere. *Hor. Epod.* 17, 3. Per et Dianae non movenda numina. ℙ Item incitare, hortari, impellere. *Liv.* 35, 12. Legatos censuit circa reges mittendos, qui non solum tentarent animos eorum, sed suis quemque stimulis moverent ad Romanum bellum. *Cic. Att.* 11, 5. Quae me causae moverint, quam acerbae, quam graves, non possum, etc. ℙ Item afficere, allicere, delectare. *Cic. Off.* 1, 28. Ut pulcritudo corporis movet oculos, et delectat; sic decorum, quod elucet in vita, movet approbationem eorum, quibuscum vivitur. ℙ Item mutare, aut labefactare. *Cic. Att.* 7, 3. Tantum abest, ut meam ille sententiam moveat, ut valde ego ipsi, quod de sua sententia decesserit, poenitendum putem. ℙ *Movere animum*, et *movere* absolute est aliquo affectu percellere, flectere, agere. *Virg. G.* 3, 521. non mollia possunt Prata movere animum. *Quint.* 6, 2. Movere animos judicum, atque in eum, quem volumus, habitum formare. *Liv.* 39, 39. Quoniam Flaccum auctoritas patrum nihil movisset; et 3, 20. Moverat plebem oratio consulis. *Caes. ad Cic. post. ep.* 19. *l.* 9. *ad Att.* Neque illud me movet, quod ii, qui, etc. *Tibull.* 2, 7, 36. Moverit e votis pars quotacumque Deos. *Quint.* 6, 1. Athenis affectus movere, etiam per praeconem prohibebatur orator. ℙ *Moveri*, affici, aliquo affectu commoveri, flecti. *Virg. A.* 6, 399. Nullae hic insidiae tales: absiste moveri, *h. e.* turbari, timere. *Cic. Dejot.* 2. Moveor etiam ipsius loci insolentia; et *ib.* 11. Movebatur animo, et de salute populi R. extimescebat. *Prop.* 3, 23, 25. Nil moveor lacrimis. *Liv.* 39, 47. Cum senatus et tirocinio, et perturbatione juvenis moveretur. *Caes. B. C.* 1, 44. Fere fit, quibus quisque in locis miles inveteravit, uti multum earum regionum consuetudine moveatur. *Cic. Acad.* 4, 42. In his rebus neutram in partem moveri: quae ἀδιαφορία dicitur. ℙ *Moveri*, absolute dicitur etiam in obscenis. V. EQUITO. ℙ Est etiam mente agitare, versare animo, cogitare. *Virg. A.* 3, 34. Multa movens animo Nymphas venerabar agrestes. *Stat. Th.* 2, 145. at Inachio tenuis sub pectore regi Tracta quies, dum mente Deos, inceptaque versat Hospitia, et quae sint generis adscita repertis Fata, movet. ℙ Item numine afflare, oestro concitare, inspirare. *Lucan.* 1, 565. tum, quos sectis Bellona lacertis Saeva movet, cecinere Deos. (V. MOTUS, us.) Al. leg. *monet.* ℙ *Mostis* pro *movistis* syncope ap. *Mart.* 3, 67. Cessatis pueri, nihilque mostis. Alii leg. *nostis*, al. *postis* pro *potestis.* Et *morunt* pro *moverunt* ap. *Sil.* 14, 141., ubi alii *norunt.* ℙ [*Confund. *moveo* et *moneo.* V. *Cort.* ad *Lucan.* 1, 418. 631. — *Moturus* et *moriturus. Id. ib.* 5, 367. — *Movit* et *novit. Id. ib.* 6, 432. — *Movere* et *vomere. Id. ib.* 6, 24.]

MOX, adv. εὐθύς, αὐτίκα, statim, celeriter: et fere dicitur de tempore statim futuro. *Ter. Andr.* 3, 2, 4. Quod jussi ei dare bibere, Date: mox ego huc revertor. *Cic. Att.* 10, 4. Jussit mihi nunciari, mox se venturum. *Id. Div.* 1, 23. *f.* Discedo paruper a somniis, ad quae mox revertar. *Id. Or.* 49. De numero mox: nunc de sono quaerimus. *Plin.* 18, 35, 73. Paucis mox horis. *Cic. Inv.* 2, 28. Non necesse est, quin mox judicium fiat, exspectare. ℙ *Quam mox*, quanto post, quam cito. *Festus*: Quam mox significat quam cito: sed si per se ponas mox, significabit paulo post, vel postea. *Cic. Rosc. Com.* 1. Exspecto, quam mox Chaerea hac ratione utatur. *Ter. Eun.* 4, 7, 18. quam mox irruimus? *Pl. Rud.* 2, 3, 12. quam mox coctum est prandium? Adde *Enn.* ap. *Cic. Div.* 1, 48. ℙ *Mox ubi*, statim ac. *Liv.* 3, 52., *Cotum.* 5, 5., *Hor. Od.* 2, 1, 10. etc. ℙ *Mox ut*, idem. *Flor.* 2, 4. Mox ut caluere pugna, statim in sudorem eunt. ℙ *Mox paulo*, paulo post. *Plin.* 4, 16, 30. De quibus mox paulo dicemus. *Id.* 21, 2, 3. Paulo mox subiere, quae vocantur Aegyptiae. ℙ *Mox quam*, simul atque. *Paul. Dig.* 7, 4, 13. Mox quam a solo separati sunt fructus. ℙ Jungitur et cum *deinde. Colum. praef.* 1. *med.* Mox deinde, ut apti veniamus ad ganeas, quotidianam eruditatem Laconicis excoquimus. (Adde 9, 14.) *Tibull.* 1, 7, 35. Et simulat transire domum, mox deinde recurrit. ℙ Refertur etiam ad ordinem temporis. *Vell.* 2, 14. Domus, quae quondam Ciceronis, mox Censorini fuit, nunc Statilii Sisennae est. *Tac. H.* 1, 72. Quia praemia virtutum velocius erat vitiis adeptus, crudelitatem mox, deinde avaritiam exercuit. *Liv.* 40, 48. *f.* Nam extemplo fusi, fugati: mox intra vallum compulsi: postremo exuuntur castris. [*Plura v. ap. *Boettich.* in *Lex. Tac.* p. 312.] ℙ Item situs, et loci. *Plin.* 6, 19, 22. Ab Albaniae confinio gentes Silvorum ferae, et infra Lubienorum, mox Diduri; et *ib.* 30, 35. Ultra eos Dochi, deinde Gymnetes, mox Anderae. ℙ Item dignitatis, aut pretii. *Plin.* 18, 7, 17. Post amylum Chium maxime laudatur Creticum, mox Aegyptium. ℙ De longo post tempore. *Suet. Ner.* 6. C. Caesar intuens Claudium patruum suum, a quo mox principe Nero adoptatus est, *h. e.* post undecim annos. Huc pertinere potest illud *Virg. G.* 1, 24. Tuque adeo, quem mox quae sint habitura Deorum Concilia, incertum est, etc. *Gnifo* ap. *Charis.* 2, 184. ait, pro *cito* positum esse: *Serv.* autem: potest, inquit, ad vitae humanae brevitatem referri. ℙ De tempore proxime praeterito, pro statim ante, modo. *Colum.* 3, 20. De altero, quod mox proposueram, nihil dubito, quin, etc. *Stat. Th.* 12, 818. Mox tibi, si quis adhuc praetendit nubila livor, Occidit. Alii rectius leg. *occidet.*

MOYSES. V. MOSES.

[MOYSITICUS, a, um, adj. ad Moysen pertinens. *Venant. Vit. S. Mart.* 2, 28. Israelitarum veluti Moysiticus alter Ne vapor excruciet, etc. *F.*]

MU

MU, μῦ, vox propria canum, unde et mutire dicuntur, inquit *Charis.* 2, 213. item *Scalig.* in *conjectan.* ad *Varr.* in ea verba *L. L.* 6, 5. *med.* Mussare dictum, quod muti non amplius quam mu (al. *μῦ*) dicunt: a quo *Ennius*, Quod minimum est, neque, ut ajunt, mu (al. *μῦ*) facere audent. *Lucil.* ap. *Charis. l. c.* Non laudare hominem quemquam, neque mu facere audet. Cum dixit *Pl. Stich.* 1, 3, 102. Negato esse quod dem, nec mu, nec mutuum: *mu*, rem minimam intellexit, simulque primam v. *mutuum* syllabam respexit. ℙ Videtur etiam esse vox dolentis, desperantis, exclamantis. *Id. fragm.* ap. *Charis. l. c.* Qui tu es, quid ducis me? mu! perii hercle: Afer est.

MUCCĒDO vel Mucedo, inis, f. mucus. *Appul. Apol.* Si perniciosa illa muccedo intus cohibita et bili atra sociata, etc. Alii leg. *dulcedo*, al. *albedo.*

MUCCĪNIUM vel Mucinium, ii, n. linteum, quo extergetur nasi mucus. *Arnob.* 2, 59. Mitra, strophium, fascia, muccinium.

MUCCUS. V. MUCUS.

MŪCĒO, es, mucui, n. 2. εὐρωτιάω, mucidus sum. *Cato R. R.* 148. Vini singulae urnae dabuntur, quod neque aceat, neque muceat.

MŪCESCO, is, n. 3. mucidus fio. *Plin.* 14, 20, 26. Proprium est vino mucescere, aut in acetum verti. *Id.* 18, 20, 23. Sesama macerata lurido colore mucescit.

*MUCĬA, ae, f. nomen proprium mulierum R. ℙ Mucia, Nepotis et Celeris Metellorum soror, Pompeji uxor, qui cum ea divortium fecit. *Cic. Fam.* 5, 2. et *Att.* 1, 12. Adde *Suet. Caes.* 50. ℙ Quare ita dicatur, disputat *Manutius* ad *Ciceronis* locum priorem citatum. ℙ Muciae etiam audiebant Laeliae C. F. filiae, L. Laelii neptes. *Cic. Brut.* 58. *B. A.*

MŪCĬĀNUS, a, um, adj. ad Mucium aliquem pertinens, v. gr. Publium, aut Quintum, qui celebres JCti fuere, ut Muciana cautio, aut satisdatio, ap. *Papin. Dig.* 35, 1, 99. *med.* et *Julian. ib.* 101. ℙ *Cic. Att.* 9, 13. Torqueor infelix, ut jam illum Mucianum exitum exoptem, *h. e.* crudelem, qualem habuit Q. Mucius Scaevola Pont. Max., qui jussu C. Marii consulis C. filii a Damasippo praetore in vestibulo aedis Vestae, ut est in *Epit. Liv.* 86., vel in curia Hostilia, ut scribit *Vell.* 2, 26., trucidatus est. Narrat hoc etiam *Cic. Or.* 3, 3. et *Flor.* 3, 21. ℙ Scribitur et *Mutianus.* V. MUCIUS.

MŪCĬDUS, a, um, adj. εὐρώδης, σαπρὸς, qui mucorem ex vetustate contraxit: a *muceo. Juven.* 14, 128. Mucida caerulei panis consumere frusta. *Mart.* 8, 6. Mucida vina. ℙ *Mucidus* et *Muccidus* est etiam mucosus, muco fluens, μυξώδης. *Pl. Epid.* 3, 4, 58. homo es, Qui me emunxisti mucidum. *Id. Mil.* 3, 1, 52. Senex mucidus.

MŪCĬUS, a, um, adj. ad Mucium pertinens, quod est nomen proprium R. hominis. *Festus*: Mucia prata trans Tiberim dicta a Mucio, cui a populo data fuerant, quod Porsenam Etruscorum regem sua constantia ab Urbe dimovit. *Mart.* 1, 22. Urere quam potuit contempto Mucius igne, Hanc spectare manum Porsena non potuit. Adde *Liv.* 2, 12. et 13. ℙ De lege Mucia V. in LICINIUS, a, um. ℙ *Mucia festa* ap. *Cic. Verr.* 2, 2, 21. fuerunt instituta ab Asianis in honorem Q. Mucii P. F. Scaevolae celebris JCti, qui fuit consul ann. U. C. DCLIX. cum L. Licinio Crasso oratore: quod provinciam Asiam praetor post consulatum mira abstinentia administraverat. ℙ Scribitur et *Mutius*: rectius tamen per *c*, testibus *Manut.* et *Cellar.* in *Orthogr.*

*MŪCĬUS, i, m. gentis Romanae nomen, e qua nobilis Cordus cognomine, qui Scaevola dictus est, quia in castris Porsenae regis sponte sibi dextram manum exussit, postquam in occidendo rege aberraverat. Quod nomen deinde familiae Muciorum haesit. *Liv.* 2, 12 et 13. *Flor.* 1, 10. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 12. *Mart.* 1, 22, 5. *Juven.* 8, 264. *Sil.* 8, 388. ℙ Q. Mucius Scaevola, P. Mucii Scaevolae filius, vir justus aequique observans. Hinc *Cic. Caecil.* 17. *f.* Est adhuc (*Verres propraetor Siciliae pessimus*), id quod omnes admirari video, non Verres (i. e. injustus), sed Q. Mucius (i. e. justus). ℙ V. MUCIANUS et MUCIUS, a, um. *B. A.*

MŪCOR, oris, m. εὐρώς, σαπρότης, lanugo diutino situ contracta, ut in pane, carne, vino, etc., unde et sapor corrumpitur. *Colum.* 12, 4. *med.* Locum esse debere quam siccissimum, ne situ penora mucorem contrahant; et *ib.* 17. Situm, aut mucorem contrahere. *Ulp. Dig.* 18, 6, 4. Periculum acoris, et mucoris (*vini*) praestare. ℙ De humore et lacrima coacta in vite. *Plin.* 17, 15, 25. Ut inde potius distillaret mucor, qui maxime vites infestat.

MŪCOSUS et Muccosus, a, um, adj. μυξώδης, muco abundans. *Colum.* 6, 7. Sequitur torminum vitium, quorum signum est cruenta, et mucosa ventris proluvies. *Cels.* 5, 28. *n.* 15. Exulceratio mucosa.

MŪCRO, onis, m. αἰχμὴ, ἀκὴ, κέντημα, summitas cujuscumque rei in acutum desinentis, cuspis, apex, acumen. *Colum.* 4, 25. Mucro falcis. *Plin.* 8, 3, 4. dentis; et *ib.* 15, 17. unguium. *Mart.* 4, 18. Tabuit in calido vulnere mucro (*stillicidii*) tener. *Plin.* 16, 10, 16. Folium mucrone aculeatum. *Id.* 2, 25, 22. Cometae in mucronem fastigiatae. *Id.* 9, 33, 52. Conchae margo in mucronem emissus. *Id.* 18, 18, 48. Cuspis vomeris acutior, in mucronem fastigiata. *Id.* 17, 10, 11. Amygdalas mucrone defigi, aciem lateris aquilonem spectare; ternas simul serendas, etc.; et 37, 4, 15. Adamas laterum sexangulo levore turbinatus in mucronem; et *ib.* 2, 9. Mucrones crystalli. *Nemes. fragm. de Aucup.* Mucro rostri. ℙ Saepissime dicitur de cuspide gladii, hastae, teli; et per synecdochen sumitur pro ense. *Ov. Met.* 12, 484. medio jugulaberis ense, Quandoquidem mucro est hebes, inquit. *Lucan.* 7, 139. Nec gladiis habuere fidem, nisi cautibus asper Exarsit mucro. *Virg. A.* 2, 333. stat fieri acies mucrone corusco; et *ib.* 10, 651. strictumque coruscat Mucronem. *Cic. Phil.* 14, 2. Nisi mucrones etiam nostrorum militum tremere vultis, et dubitare, utrum in cive, an in hoste figantur; et *Cat.* 3, 1. Gladios in rempublicam destrictos retudimus, mucronesque eorum a jugulis vestris rejecimus. *Virg. A.* 12, 740. Mortalis mucro, glacies ceu futilis, ictu Dissiluit; et *ib.* 7, 665. tereti pugnant mucrone, veruque Sabello; et *ib.* 10, 681. Mucrone se induere. ℙ Videtur et pro acie ferri usurpari, in illo *Juven.* 14, 216. cum pectere barbam Coeperit, et longi mucronem admittere cultri. ℙ Metaphorice est auctoritas, vis, potentia. *Cic. Cluent.* 44. Ne censorium stilum, cujus mucronem multis remediis majores nostri retuderunt, aeque posthac, atque illum dictatorium gladium pertimescamus. *Id. Leg.* 3, 9. Mucronem tribunicium exacuere in aliquem. *Id. Caecin.* 29. Peracutum hoc tibi videtur: hic est mucro defensionis tuae: in eum ipsum causa tua incurrat, necesse est. *Sen. Contr. prooem.* 2. Deerat illi oratorium robur, et ille pugnatorius mucro. *Quint.* 10, 5. *med.* Ipse ille mucro ingenii quotidiana pugna retunditur. [*Adde *ib.* 6, 4, 4. nec alibi dixeris magis mucrone pugnari.] ℙ Pro fine, extremitate, quia mucro extremum est hastae, aut ensis. *Lucr.* 2, 518. Ergo finita distant ratione creata, Ancipiti quoniam mucrone utrinque notantur. ℙ Mucro faucium, loquendo de arctis faucibus, quibus olim credebatur Oceanus Scythicus irrumpere in mare Caspium. *Plin.* 6, 13, 11.

MŪCRONĀTUS, a, um, adj. in mucronem desinens. *Plin.* 32, 2, 6. Piscis mucronato rostro. *Id.* 25, 13, 104. Mucronata folia.

*MUCŪLA, ae, f. Persarum lingua appellatur gemma, cordis colorem habens: unde et telicardios appellatur. *Plin.* 37, 10. *B. A.*

MŪCŪLENTUS et Mucculentus, a, um, adj. mucosus. *Prud. περὶ στεφ.* 2, 284. Muculentae nares. *Arnob.* 3, 107. Munctiones muculentae. [*M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) ep. 4, 5. Certe homo alioqui pituitosus, hodie tamen multo mucculentior mihi esse videor. *F.*]

MŪCUS et Muccus, i, m. μύξα, κόρυζα, narium humiditas, et crassior pituita. *Catull.* 23, 17. Mucusque, et mala pituita nasi. *Cels.* 4, 18. Descendunt pituitae, mucisque similia. [*Mucus* ex librorum MSS. testimonio praeferendum videtur, quae quidem forma cognationi cum *muceo* et *mucor*, originationique a *mungo*, cujus primitiva forma *mugo*, melius convenit. Cf. *Schneid. Lex. Gr.* s. vv. *μύξα, μύσσω.* Ferri tamen *muccus* potest, eodem modo, quo *succus* et *sucus* a *sugo*, adjecta auctoritate Italorum, qui *moccio* dicunt. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 402.]

MŪGER, dici solet a castrensium hominibus, quasi mucosus, is, qui talis male ludit. *Festus.* Dictum volunt a *mugo* pro *mungo.*

MŪGIL et Mūgĭlis, is, m. *μύζων, κέφαλος*, piscis marinus. *Plin.* 9, 17, 26. Mugilum natura ridetur, in metu capite abscondito, totos se occultari credentium. Iisdem tamen tanta salacitas, ut, etc. et *ib.* 42, 67. Mugil velocissimus omnium. Adde *ib.* 8, 9. *Id.* 10, 70, 79. Produntur clarissime audire mugil, lupus, salpa, etc. et 9, 62, 88. Mugil, et lupus mutuo odio flagrant. *Id.* 32, 2, 6. Scit et mugil esse in esca hamum, insidiasque non ignorat: aviditas tamen tanta est, ut cauda verberando excutiat cibum. ℙ Deprehensis olim moechis poena fuit immissus podici. *Juven.* 10, 317. quosdam moechos et mugilis intrat. Adde *Catull.* 15, 19. V. RAPHANUS. Fortasse huc pertinet illud *Lucilii* ap. *Non.* 1, 334. Natibu' natricem impressit crassam et capitatam. Sed V. NATRIX.

[MUGILLĀNUS, i, m. est cogn. R., ut L. Papirius Mugillanus Cos. ann. U. C. CCCXXVII. ap. *Liv.* 4, 30. *F.*]

*MUGINABUNDUS, a, um, adj. et

MUGINĀTOR, oris, *γογγυστής*, murmurator, in *Fragm. Poet. B. A.*

MŪGĪNOR, aris, dep. 1. cum mugitu moveo; etenim ponderosiora quaeque cum mugitu moliuntur, mugitus autem est murmur illud, quo molientes se invicem ad conatus conjungendos hortantur: porro, quae ita moventur, lente procedant, necesse est. Translate est nugas agere, causari, moras nectere, tergiversari, otiose ac tarde conari, quasique recusando agere, et contra voluntatem. *Cic. Att.* 16, 12. De Ocella, dum tu muginaris, nec mihi quidquam rescribis, cepi consilium domesticum. *Atta* ap. *Non.* 2, 543. Atque etiam muginamur hodie. *Festus*: Muginari est nugari, et quasi tarde conari. *Lucil.* ap. *Non. l. c.* Muginamur, molimur, subducimur, *h. e.* comici poetae fabulas usque adeo admiramur, ut, dum aguntur, admurmuremus primum, deinde attrahi nos lente sentiamus, et a subselliis sensim ad scenam attonitos impelli. *Plin. praef. H. N. med.* Vel hoc solo praemio contenti, quod, dum ista, ut ait M. Varro, muginamur, pluribus horis vivimus, *h. e.* otiose, et quasi nolentes commentamur. In quodam MS., teste *Hard.*, legitur *musinamur:* quod *Turn.* a Musis deducit.

MŪGIO, is, ivi et ii, itum, n. 4. *μυχάω*, mugitum edo: verbum exprimens vocem vitulorum (ut *Varr.* docet *L. L.* 6, 5. *med.*) et boum, quae est *μῦ*. *Liv.* 1, 7. Inde cum actae boves ad desiderium, ut fit, relictarum mugissent, etc. *Prop.* 2, 21, 19. Io versa caput primos mugiverat annos. *Hor. Epod.* 2, 11. Aut in reducta valle mugientium Prospectat errantes greges. ℙ Transfertur ad tonitrua, ad terrae motum, tubam, et alia mugitus similem edentia sonum. *Virg. A.* 8, 526. Tyrrhenusque tubae mugire per aethera clangor. *Lucr.* 4, 544. Cum tuba depresso graviter sub murmure mugit. *Virg. A.* 6, 256. Sub pedibus mugire solum. Adde *ib.* 4, 490. *Lucan.* 3, 418. Saepe cavas motu terrae mugire cavernas. *Hor. Od.* 3, 29, 57. si mugiat Africis Malus procellis. *Id. Ep.* 2, 1, 202. Garganum mugire putes nemus, aut mare Tuscum. *Virg. A.* 3, 92. mugire adytis cortina reclusis. *Sil.* 11, 521. pulsus mugit Olympus. *Minuc. Fel. Octav.* 5. et *Lactant.* 7, 6. Nimbis collidentibus mugire tonitrua, rutilare fulgura. *Sil.* 8, 631. fundoque imo mugivit anhelans Aufidus. *Quint.* 12, 10. *med.* Pleraque nos illa quasi mugiente littera cludimus M, qua nullum Graece verbum cadit. *Mart.* 3, 46. At tibi tergeminum mugiet ille sophos, *h. e.* euge, clamabit, belle, *ὀοφῶς*.

[MŪGIO, onis, m. qui mugit. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 339, 5. et 340, 3. M. Vipsanius Mugio. V. v. sq. *F.*]

MŪGIŌNIA seu Mugonia seu Mugionis porta fuit Romae antiquissima sub Romulo, quae, dilatatis postea Urbis moenibus, intra Urbem mansit, atque ab *Ov. Fast.* 3, 1, 31. et *Liv.* 1, 12. *vetus porta Palatii* dicitur, quia ad radices montis Palatini sita erat: ita porro est appellata, quia olim boves per eam in pascua exigebantur. *Varr. L. L.* 4, 34. Praeterea intra muros video portas dici; in Palatio, Mugionis, a mugitu, quod ea pecus exigebant. *Id.* ap. *Non.* 12, 51. In Palatio ad portam Mugionis. *Festus:* Mugionia porta dicta est a Mugio (lege *Mugione*) quodam, qui eidem tuendae praefuit. (Apage nugas auctoris sublestae fidei.) *Solin.* 1. *med.* Tarquinius Priscus *(habitavit)* ad Mugoniam portam supra summam Novam viam.

MŪGITOR, oris, m. qui mugit. *Val. Fl.* 3, 208. Ut magis Inarime, magis ut mugitor anhelat Vesvius, etc.

MŪGĪTUS, us, m. *μύκημα*, vox boum. *Virg. G.* 2, 470. Mugitusque boum. *Id. A.* 12, 103. Mugitus veluti cum prima in proelia taurus Terrificos ciet. *Ov. Met.* 3, 21. bos mugitibus impulit auras; et *ib.* 7, 597. mugitus victima diros Edidit. *Id. Fast.* 1, 560. Dare mugitus. *Virg. A.* 2, 223. tollere. ℙ Translate. *Plin.* 18, 35, 86. Montium sonitus, nemorumque mugitus. *Cic. Div.* 1, 18. terrae. *Stat. Th.* 10, 263. Ne gravis exclamet portae mugitus ahenae.

MŪLA, ae, f. *ἡμίονος*, quadrupes notum. Dicitur de utroque sexu, ubi discrimine opus non est: quod in CERVA adnotavimus. *Plin.* 8, 44, 69. Ex asino et equa mula gignitur mense tertio decimo, animal viribus in labores eximium; et *mox:* Equo et asina genitos mares hinnos (al. perperam *hinnulos*) antiqui vocabant: contraque mulos, quos asini et equae generarent; et *mox:* Gignitur etiam mula ex equo et asina, sed effrenis, et tarditatis indomitae; et *mox:* Generantur ex equa et onagris mansuefactis mulae veloces in cursu, duritia eximia pedum, verum strigoso corpore, indomito animo. (Eadem habet *Colum.* 6, 37.) *Juven.* 7, 181. hic munde nitet ungula mulae: sc. currum trahentis. Frequens est autem mentio mularum vehentium, vel currum trahentium. V. *Mart.* 9, 23., 8, 61., 11, 79., 14, 197., et *Suet. Ner.* 30. ℙ Femina non parit, quia e duobus diversis generibus nata, tertii generis fit, et neutri parentum est similis, ut ait *Plin. l. c.* Hinc in portentis est mulae partus. V. *Varr. R. R.* 2, 1. *f.*, *Suet. Galb.* 4. et *Juven.* 13, 66. ℙ *Cum mula pepererit* proverbiale dictum de re, quae nunquam fiet. *Suet. l. c.* ℙ In dativo plur. habet *mulis*, ubi a masculino distinguere non est necesse: item *mulabus.* V. quae in ASINA dicta sunt. *Capitol. Ver.* 5. Data et vehicula cum mulabus, ac mulionibus. Adde *Tert. ad Uxor.* 2, 8., *Prisc.* 7, 733. et *Rehmn. Palaem. in. Artis*, etc.

MŪLĀRIS, e, adj. *ἡμιόνειος*, mulinus. *Colum.* 6, 27. Est generosa materies, quae circo sacrisque certaminibus equos praebet: est mularis, quae pretio sui fetus comparatur generoso. ℙ *Mularis* vocata herba, quae et Exedum. V. h. v.

MULCĀTUS, a, um, part. a *mulco: τυφθείς*, verberatus, percussus, verberibus laesus. *Liv.* 3, 11. Qui obvius fuerat, mulcatus nudatusque abibat. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Male mulcati clavis et fustibus repelluntur. *Pl. Truc.* 4, 4, 3. mihi dividia est, tonstricem meam sic mulcatam male. *Liv.* 29, 9. Lictores indignum in modum mulcati. *Tac. A.* 1, 70. Pernoctavere sine utensilibus, sine igni, magna pars nudo aut mulcato corpore. *Liv.* 8, 24. *med.* Sperare, corpore regio utcumque mulcato se suos redempturam. ℙ Urbane, et translate. *Cic. Brut.* 22. *f.* Addebat etiam, scriptores illos male mulcatos exisse cum Galba. ℙ Sunt qui scribunt *multatus*, et *mulctatus*, sed adversantibus criticis fere omnibus, qui *mulcatus* volunt, et *mulco, as*, quoties de verberibus sermo est: *multo* vero, et *multatus*, cum de poena exsilii, pecuniae, et hujusmodi irroganda loquimur. Est enim, inquit *Voss.* in *Etymol.* diversa his origo: nam *multa*, et *multare* sunt a Sabinis, vel Oscis, ut *Varr.* et *Fest.* docent: *mulcare* vero est Latinum, a mulcendo, h. e. mitigando: unde *commitigare sandalio caput* dixit *Ter. Eun.* 5, 8, 4. V. MITIGO. [*Cf. *Ruhnk.* ad *Ter. Eun.* 4, 7, 4.]

*MULCEBRIS, e, adj. mulcendi vim habens. *Sarisb.* 1, 13. Duae virtutes ignis; altera edax et peremptoria, altera mulcebris et innexo (*f.* innoxio) lumine. V. *Voss. de Vit. L. L.* 3, 28. *B. A.*

MULCĒDO, inis, f. *θέλγητρον*, blandimentum, illecebra. *Gell.* 19, 9. Ejus linguae exercitationes doceret, quae nullam mulcedinem Veneris atque Musae haberet. Adde *Sidon. ep.* 5, 17.

MULCĒO, es, lsi, lsum, [*interdum etiam mulctum] a. 2. *θέλγω*, lenio, mollio, permulceo, mitigo, placo, delecto. Verbum est plerumque poeticum. *Festus* in *Mulciber:* Mulcere est mollire, sive lenire. ℙ Saepissime refertur ad animum. *Pacub. ib.* Quid me obtutu terres, mulces laudidus? *Hor. Od.* 3, 11, 22. stetit unda paulum Sicca, dum grato Danai puellas Carmine mulces. *Id. Ep.* 2, 1, 210. Ille per extentum funem mihi posse videtur Ire poeta, meum qui pectus inaniter angit, Irritat, mulcet, falsis terroribus implet. *Quint.* 1, 10. Rudes atque agrestes animos admiratione mulcere. *Vell.* 2, 117. Qui gladiis domari non poterant, posse jure mulceri. *Gell.* 20, 9. Delectari, mulcerique aures figmentis verborum novis. *Virg. G.* 4, 510. de Orpheo: Mulcentem tigres, et agentem carmine quercus. *Id. A.* 5, 464. Mulcere aliquem dictis; et *ib.* 1, 70. fluctus; et *ib.* 7, 755. iras; et *ib.* 34. et *Ov. Fast.* 1, 155. aethera cantu. *Sil.* 12, 220. plectro labores. *Claud. II. cons. Stil.* 211. alicujus suspiria. *Sil.* 17, 46. cunctis spes pectora mulcet, Finem armis tandem, finemque venire periclis. *Prop.* 4, 7, 60. Mulcet ubi Elysias aura beata rosas. *Ov. Met.* 1, 108. placidique tepentibus auris Mulcebant Zephyri natos sine semine flores. ℙ Proprie dulcem facere. *Sil.* 7, 169. Pocula nec norant succis mulcere Lyaei. Alii leg. *miscere.* ℙ Et leni manu tractare, palpare, demulcere. *Ov. Met.* 7, 117. Pendulaque audaci mulcet palearia dextra. *Id. Fast.* 1, 259. Ille manu mulcens propexam ad pectora barbam. Adde *Plin.* 28, 13, 56. *Quint.* 11, 3. *med.* Sunt quaedam non indecentes morae, caput mulcere, manum intueri, infringere articulos. *Ov. A. Am.* 2, 341. Quem taurum metuis, vitulum mulcere solebas. *Id. Met.* 10, 118. de cervo: mulcendaque colla Quamlibet ignotis manibus praebere solebat. ℙ Universim pro leviter tangere. *Id. ib.* 14, 295. conantem *(Circen)* virga mulcere capillos Reppulit, *h. e.* leviter tangere: supra dixerat *v.* 278. Et tetigit summos virga Dea dira capillos. Sic *Fast.* 5, 161. Frigidus Argestes summas mulcebit aristas, *h. e.* leviter agitabit, motabit. Alii leg. *miscebit.* Pertinet huc illud *Cic.* in *Arat.* 88. Igniferum mulcens tremebundis aethera pennis, *h. e.* concutiens, agitans; et *Lucr.* 4, 138. nubes concrescere in alto Cernimus, et mundi speciem violare serenam, Aera mulcentes motu, *h. e.* impellentes, agitantesque motu suo; et *Enn.* ap. *Prisc.* 9, 870. Mulserat huc navem compulsam fluctibu' pontus, *h. e.* impulerat. Sunt qui hoc a *mulgeo* trahunt, ut sit absorbere, ad se trahere: et ap. *Cic.* et *Lucr.* leg. *mulgens.* ℙ Pertinet etiam ad medicinam, et ad leniendos dolores. *Ov. Fast.* 5, 401. lectas Pagasaeis collibus herbas Temperat, et varia vulnera mulcet ope. *Plin.* 22, 24, 50. Mulcere dolores nervorum; et *ib.* 51. os, stomachumque. *Id.* 28, 11, 49. oris graveolentiam; et 21, 20, 81. ebrietatem; et 37, 5, 16. lassitudinem. ℙ Praeteritum *mulsi* commune cum *mulgeo* agnoscitur etiam a *Prisc.* 9. *f.* et *Diomed.* 1, 363.

*MULCĒTRA, ae, f. herba quae et heliotropium audit. *Appul. Herb.* 9. *B. A.*

MULCĪBER, ris, et ri, m. Vulcanus. *Festus:* Mulciber, Vulcanus, a molliendo scilicet ferro dictus: mulcere enim mollire, sive lenire est. *Macr. Sat.* 6, 5. Mulciber est Vulcanus, quod ignis sit, et omnia mulceat ac domet. *Actius ib.* heu Mulciber, arma Ignavo invicta es fabricatus manu. *Ov. Trist.* 1, 2, 5. Mulciber in Trojam, pro Troja stabat Apollo. *Id. A. Am.* 2, 562. Mulciberis capti Marsque Venusque dolis. Al. leg. *Mulciberi:* unde per syncopen *Mulcibri* ap. *Cic.* vertentem carmina *Aeschyli*, *Tusc.* 2, 10. Jovisque numen Mulcibri ascivit manus. *Prisc.* 6, 696. videtur praeferre *Mulciberi*, si est, inquit, a mulcendo, et imbri compositum, ut plerisque videtur: quam notationem, ut certam, jam proposuerat, 5, 646. Est enim ignis temperator humoris. Videtur tamen inepta esse. ℙ Pro igne. *Ov. Met.* 14, 533. Jamque picem, et ceras, alimentaque cetera flammae Mulciber urebat. (Adde *ib.* 9, 263.) *Capell.* 6, 189. Mulcibero devorante. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Reines. cl.* 1. *n.* 265. Volcano Mulcibero sacr. L. Vettius L. F. Stellat. Prosper, etc. Alia ap. *Mur.* 59, 6. Volk*ano* Miti, sive Mulcibero Lucii Vetii Telesphorus, et Chrysantus fra*tres*. Cum hic *Mitis*, et *Mulciber* idem significent, inde probatur etymon vocis a *Festo*, et *Macrobio* supra allatum.

MULCO, as, avi, atum, a. 1. *τύπτω*, percutio, verbero, caedo, pulso. De notatione V. in MULCATUS. *Pl. Most.* 4, 2, 23. cauto est Opus, ne huc exeat, qui me male mulcet. *Ter. Ad.* 1, 2, 9. ipsum dominum, atque omnem familiam Mulcavit usque ad mortem. *Petr. Sat.* 134. Arundinem ab ostio rapuit, iterumque nihil respondentem mulcavit. *Tac. A.* 1, 32. Prostratos verberibus mulcant, sexageni singulos. ℙ Item universim male tractare, nocere, laedere. *Liv.* 28, 30. *extr.* Quinqueremis Romana praelata impetu, lateris alterius remos detersit: ceterasque, quas indepta esset, male mulcasset, nisi, etc. ℙ *Mulcassitis* antique, mulcaveritis. *Pl. Mil.* 2, 2, 8. ℙ Aliud est *multo*, seu *mulcto*: quod tamen legitur in *Inscr.* sub Domitiano ap. *Grut.* 155, 1. Ea gente male mulctata. V. dicta in MULCATUS.

MULCTĀ. V. MULTA.

MULCTO, as. V. MULTO.

MULCTRA, ae, f. *ἀμολγεύς*, vas, in quo lac mulgetur. *Virg. Ecl.* 3, 30. de vitula: Bis venit ad mulctram, binos alit ubere fetus. ℙ Metonymice est ipsum lac. *Colum.* 7, 8. *in.* Casei faciendi non erit omittenda cura, utique longinquis regionibus, ubi mulctram devehere non expedit. ℙ *Mulctrum, i*, n. idem. *Hor. Epod.* 16, 49. Illic injussae veniunt ad mulctra capellae. *Nemes. Ecl.* 2, 35. scis, mille juvencas Esse mihi: nosti, nunquam mea mulctra vacare. *Calpurn. Ecl.* 4, 25. Duc ad mulctra greges.

MULCTRĀLE, is, n. idem quod mulctra, quodcumque vas lacti continendo aptum. *Virg. G.* 3, 177. nivea implebunt mulctralia vaccae. Al. leg. *mulctraria*, seu *multraria:* alii *mulgaria* eodem sensu: qua voce usus est et *Valgius* ap. *Serv.* et *Philargyr. ad h. l.* Sed nos ante casam tepidi mulgaria lactis, Et sinum vini cessamus fundere Baccho.

MULCTRUM. V. MULCTRA.

MULCTUS, us, m. actus mulgendi. In ablat. sing. *Varr. R. R.* 2, 11. Lactis sunt discrimina quaedam et a pastionibus, et a pecudum natura, et a mulctu.

*MULELACHA, oppidum Muretaniae Tingitanae. *Plin.* 5, 1. Oppidum in promontorio Mulelacha. *B. A.*

MULGĀRIĀ. V. MULCTRALE.

MULGĒO, es, ulsi, et ulxi, ulsum, et ulctum, a. 2. *ἀμέλγω*, lac e mammis manu exprimere: a voce Graeca allata. *Virg. Ecl.* 3, 5. Hic alienus oves custos bis mulget in hora. *Id. G.* 3, 400. Quod surgente die mulsere, horisque diurnis, Nocte premunt. *Plin.* 10, 40, 56. Caprisque caeci-

tas, quas ita mulsere, oboritur. ℙ *Mulgere hircos* proverbialiter de re absurda et impossibili. *Virg. Ecl.* 3, 91. Atque idem jungat vulpes, et mulgeat hircos. ℙ *Mulgere aera motu*, h. e. absorbere, ad se trahere, ap. *Lucr.* etc. V. MULCEO. Eod. sensu videtur dixisse *Enn.* ap. *Prisc.* 9, 870. Mulserat huc navem compulsam fluctibu' pontus. ℙ Quod praeteritum *mulsi* commune huic verbo est cum *mulceo*, quidam discriminis gratia *mulxi*, *lctum* dixere, ut *Prisc. ib.* docet. Hinc *mulctus* ap. *Varr.* V. MULCTUS. [*Cf. *Ruddim.* 1, 221.]

[MŪLĬCŪRĬUS, ii, m. qui mulos curat, seu qui mulos tondet; a *mulus*, et κουρεύς, tonsor. Vox hybrida. *Gloss. Phil.* Mulicurius, ἡμιονόκουρος. *F.*]

MŪLĬEBRIS, e, adj. γυναικεῖος, ad mulieres pertinens, femineus. *Cic. Mil.* 10. Muliebris et delicatus ancillarum puerorumque comitatus. *Id. Or.* 3, 11. Muliebris vox. *Id. Off.* 1, 36. venustas. *Nep. Alc.* 10. vestis. *Tac. A.* 2, 71. fraus; et *ib.* 1, 4. impotentia. *Petr. Sat.* 9. Muliebris patientiae scortum, *h. e.* puer pathicus; et *ib.* 25. Nec puella muliebris patientiae legem posset accipere, *h. e.* nondum matura viro. *Cic. Coel.* 28. Muliebre bellum. *Pl. Truc.* 4, 3, 35. facinus. *Varr. L. L.* 4, 3. Loci muliebres, ubi nascendi initia consistunt. *Liv.* 1, 3. Tantisper tutela muliebri (tanta indoles in Lavinia erat) res Latina stetit. [*Adde 1, 57. Muliebre certamen, i. e. de mulieribus; et 34, 3. Muliebria jura, *h. e.* leges, quae ad mulieres spectant.] ℙ *Muliebria* absolute, loci muliebres. *Tac. A.* 14, 60. ℙ *Muliebria pati*, γυναικοπαθεῖν, ἀφροδισιάζεσθαι. *Id. ib.* 11, 36. ℙ Translate est mollis, effeminatus. *Enn.* ap. *Cic. Off.* 1, 18. Vos etenim, juvenes, animum geritis muliebrem, Illaque virgo viri. *Ov. Pont.* 1, 3, 31. Sive pium vis hoc, sive hoc muliebre vocari; Confiteor misero molle cor esse mihi. *Plin.* 37, 2, 6. Cajus princeps, qui super omnia muliebria soccolos induebat e margaritis. *Cic. Tusc.* 2, 6. Enervata muliebrisque sententia. ℙ *Fortuna muliebris*, Dea eadem atque Juno, quam colebant matronae (sicut Fortunam virginalem puellae innuptae), memoratur a *Festo* in *Pudicitiae:* ejusque simulacrum via Latina positum ad quartum milliarium nefas, inquit, erat attingi, nisi ab ea, quae semel nupsisset. *Val. Max.* 1, 8. *n.* 4. Fortunae muliebris simulacrum, quod est via Latina ad quartum milliarium, eo tempore cum aede sua consecratum, quo Coriolanum ab excidio Urbis maternae preces repulerunt, non semel, sed bis locutum constitit his paene verbis: Rite me, matronae, vidistis, riteque dedicastis. Adde *Liv.* 2, 40.

MŪLĬEBRĬTAS, atis, f. status et conditio muliebris. *Tert. Virg. vel.* 14. usurpat de virgine corrupta, quae in mulierem transiit: et *virginitati* opponit. Porro *ib.* 12. *mulieritas* bis habetur eodem sensu, nisi sit scripturae mendum.

MŪLĬEBRĬTER, adv. γυναικιστί, more muliebri: et translate molliter, effeminate. *Plin.* 35, 11, 44. *n.* 33. Juppiter Liberum parturiens, et muliebriter ingemiscens inter obstetricia Dearum. *Hor. Od.* 1, 37, 21. de Cleopatra: quae generosius Perire quaerens, nec muliebriter Expavit ensem, etc. *Cic. Tusc.* 2, 21. Si se lamentis muliebriter, lacrimisque dedet; et *ib.* 23. Hoc in dolore est maxime providendum, ne quid abjecte, ne quid timide, ne quid ignave, ne quid serviliter muliebriterve faciamus. *Liv.* 38, 35. Muliebriter indignabunda. *Ammian.* 31, 2. Hunni equis muliebriter insidentes, *h. e.* more mulierum, quae equitare solent cruribus non divaricatis, sed in unum latus demissis: non περιβάδην, sed συμβάδην.

MŪLĬEBROSUS, a, um, adj. idem ac mulierosus. *Pl. Poen.* 5, 5, 24. Sane genus hoc muliebrosum est tunicis demissitiis. Al. leg. *mulierosum.*

MŪLĬER, ēris, f. γυνή, femina. *Isid. Or.* 11, 2. Mulier a mollitie, tamquam *mollier*, detracta littera et mutata, appellata est mulier. Hinc *Hor. Epod.* 11, 23. mulierculam Vincere mollitie. *Cic. Mur.* 12. Mulieres omnes propter infirmitatem consilii, majores in tutorum potestate esse voluerunt. *Pl. Poen.* 1, 2, 36. mulieres sunt insulsae Admodum, atque invenustae sine munditia, et sumptu. ℙ Significat universim feminam omnis aetatis, et conditionis. *Cic. Fam.* 14, 18. Video omnes bonos abesse Roma, et eos mulieres suas secum habere. *Modest. Dig.* 32, 79, 1. Mulieribus legatis, etiam virgines debentur. *Ulp. ib.* 31, 2, 26. Mulieres, omnes dicuntur, quaecumque sexus feminini sunt. ℙ Interdum virgini opponitur. *Lact.* 1, 17. de Junone: Si adolevit, si virgo fuit primo, postea mulier. *Cicero* reprehensus quod Publiliam virginem sexagenarius duxisset, respondit ap. *Quint.* 6, 3. *med.* Cras mulier erit. Adde *Verr.* 2, 1, 24. *f.* et *Ulp. Dig.* 18, 1, 11. [*De hoc vocabuli significatu v. *Vallam Eleg.* 6, 38. indicante *Pseudo — Turnebo;* item *Gothofr.* ad *Dig.* 21, 1, 14, 7. et *Brisson. De V. S.* ubi citatur *Serv.* ad *A.* 11, 687.] ℙ De uxore videtur intelligendum illud *Scaevolae Dig.* 32, 91, 1. Semproniae mulieri meae reddi jubeo ab heredibus meis centum aureos, quos mutuo acceperam; et *Modest. ib.* 33, 10, 13. Nunquam ex eo, quod supellectilem legavit maritus testamento, habitationem, in qua supellex fuit, legasse videtur. Quare contra defuncti voluntatem habitationem sibi mulierem vindicare, procul dubio est; et *Hor. Epod.* 2, 39. Quod si pudica mulier in partem juvet Domum atque dulces liberos, Sabina qualis, aut perusta solibus Pernicis uxor Appuli, etc. *Suet. Vit.* 2. Cujus filius sectionibus et cognituris uberius compendium nactus, ex muliere vulgari equitem Romanum genuerit. ℙ Translate dicitur de ignavo et molli per convicium. *Pl. Bacch.* 4, 8, 4. Non me arbitratur militem, sed mulierem, Qui me meosque non queam defendere.

MŪLĬĔRĀRĬUS, a, um, adj. idem quod muliebris: item mulierosus. Utramque notionem amplectitur *Cic. Coel.* 28., ubi *mulierariam manum* appellat hominum multitudinem Clodiae amoribus deditam, et ab ea in insidiis collocatam. *Capitol. Albin.* 11. Fuit mulierarius inter primos amatores. *Jul. Aterian.* ap. *Trebell.* XXX. *Tyrann.* 6. Sed omnia haec libido et cupiditas mulierariae voluptatis perdidit.

MŪLĬERCŬLA, ae, f. γυναικάριον, dimin. mulieris. *Cic. Tusc.* 5, 36. Qui illo susurro delectari se dicebat aquam ferentis mulierculae. *Lucr.* 4, 1274. Deteriore fit ut forma muliercula ametur. *Hor. Epod.* 11, 23. Nunc gloriantis quamlibet mulierculam Vincere mollitie amor Lycisci me tenet.

MŪLĬERCŬLĀRĬUS, ii, m. a Constantino imperatore dictus est, qui uxores alienas, et mulieres impudicas amat; *Cod. Theod.* 3, 16, 1.

MŪLĬĔRĬTAS. V. MULIEBRITAS.

MŪLĬĔRO, as, a. l. γυναικίζω, effemino. *Varr.* ap. *Non.* 2, 552. Hic ephebatum mulieravit, *h. e.* stupro quasi mulierem polluit.

MŪLĬĔROSĬTAS, atis, f. φιλογυνεία, amor mulierum, propensio erga mulieres. *Cic. Tusc.* 4, 11. Ut gloriae cupiditas, ut mulierositas: ut ita appellem eam, quae Graece φιλογυνεία.

MŪLĬĔROSUS, a, um, adj. φιλογύναιος, qui nimium appetit mulieres. *Cic. Fat.* 5. Hunc scribunt ipsius familiares et ebriosum, et mulierosum fuisse. Adde *Afran.* ap. *Non.* 1, 116.

MŪLĪNUS, a, um, adj. ad mulum pertinens, ἡμιόνειος, ut Mulina ungula, ap. *Vitr.* 8, 3. *med.* Mulinae nares, *Plin.* 30, 4, 11. *Sic ed. *Hard.* Olim legebatur *murinae.* ℙ In illo *Juven.* 16, 23. *mulino corde*, est stolido, fatuo. Al. leg. *Mutinensis*, quo perit *sarcasmus. B. A.*

MŪLĬO, onis, m. ὀρεωκόμος, ἀστραβηλάτης, qui mulos curat, et agit: item auriga, quia mulas currui jungere frequentissimus fuit usus: immo id genus quadrupedum primum putatur coeptum currui jungi, ut *Fest.* in *Mulis* tradit. *Varr. L. L.* 4, 32. *extr.* Ibi cum jaceret pater occisus, supra eum ut mitteret carpentum mulio, jussit. *Juven.* 3, 317. Nam mihi commota jamdudum mulio virga Innuit. *Suet. Ner.* 30. Nunquam carrucis minus mille fecisse iter traditur, soleis mularum argenteis, canusinatis mulionibus. ℙ Ap. *eund. Vesp.* 4. dicitur Vespasianus per convicium aliquando vocatus *mulio*, quia ob egestatem coactus fuerat ad mangonicos quaestus descendere. Mulionum autem professio servilis, aut institoria fuit. Unde muliones proprie institores appellari possunt, inquit *Ulp. Dig.* 14, 3, 5. ℙ *Infantior, quam meus est mulio*, prov. de homine infantissimo. *Varr.* ap. *Non.* 1, 275. ℙ Fuisse muliones inter officia domus Augustae, apparet ex *Inscr.* ap. *Mur.* 914, 14., in qua Livius Gratus Augusti mulio. Adde 925, 4. et 5. ℙ *Muliones* dicuntur etiam certi generis culices, κνῖπες: fortasse quia mulos aestate infestant. Hi sunt apibus inimici, ut est ap. *Plin.* 11, 18, 19. Creduntur autem non amplius, quam uno die vivere, teste *eod.* 30, 16, 53. ℙ [Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 339, 3. Q. Rapidius Q. F. Lem. Mulio. Ita etiam est cognominatus P. Ventidius Bassus, consul suffectus ann. U. C. DCCXI., quia, ut ait *Gell.* 15, 4., curandis mulis olim victitasset. Adde *Cic. Fam.* 10, 18. et *Plin.* 7, 43, 44. *F.*]

MŪLĬONĬCUS et Mulionius, a, um, adj. ad mulionem pertinens. *Lampr. Elagab.* 32. *f.* Tectus cuculione mulionico, ne agnosceretur. *Cic. Sext.* 38. Mulioniam paenulam arripuit. Al. leg. *mulionicam.* [*Ita *Orell.*]

MULLĔOLUS, a, um, adj. dimin. mullei. *Tert. Pall.* 4. *f.* Impuro cruri purum, aut mulleolum inducit calceum.

MULLĔUS Calceus, et Mulleus, absolute, genus calcei, coloris purpurei, seu punicei, quem *Festus* primum a regibus Albanis gestatum tradit, deinde a patriciis Romanis: additque, putari esse ab obsoleto *mullare*, hoc est suere. Alii censent, mulleos, quia purpurei essent, nomen accepisse a rubro colore mulli piscis. Unde puniceos mullos dixit *Auson. Idyll.* 117. et *Ov. Hal.* 123. et tenui suffusum sanguine mullum. Sed contra *Fenestella* ap. *Plin.* 9, 17, 30. mullis nomen a colore mulleorum calceamentorum datum putat. Fuit gestamen patriciorum, non tamen omnium, sed eorum, qui curulem magistratum cepissent, ut diserte tradit *Cato* ap. *Fest.*, nam ceteris calcei erant ex nigra aluta. At sub Augustis, qui sibi solis mulleos vindicavere, magistratibus aurati sunt attributi. *Titin.* ap. *Fest.* Jam cum mulleis te ostendisti, quos tibiatim calceas. Ita *Scal.*, cum ap. *Fest.* legatur *quos tibiatis in calceos.* Est autem *tibiatim*, ad mediam usque tibiam, quia erant omnia ea genera calceamentorum, qualia Turcarum hodie, medio crure tenus. Unde *Tert. Pall.* 4. *f.* Impuro cruri purum, aut mulleolum inducit calceum. Sic *Hor. Sat.* 1, 6, 27. nigris medium impediit crus Pellibus. Plura de his *Salm.* ad illud *Vopisc. Aurel.* 49. Calceos mulleos, et cereos, et albos, et hederacios viris omnibus tulit, mulieribus reliquit.

MULLO, as, a. l. suo, consuo. V. in v. praec.

MULLŬLUS, i, m. dimin. mulli. *Cic. Par.* 5, 2. Et videat aliquem summis populi beneficiis usum barbatulos mullulos exceptantem de piscina. Al. leg. *mullos.* [*Ita *Orell.*, qui nimis fere ridicule hoc quidem loco duo jungi diminutiva dicit. Et grandes potius mullos, muraenas piscinarios istos quaesivisse.]

MULLUS, i, m. τρίγλη, piscis marinus, et fluviatilis: sed marinus praecipue in honore: dictus *barbatus* a *Cic. Att.* 2, 1. *med.* et *Varr. R. R.* 3, 17. quoniam, ut ait *Plin.* 9, 17, 30., barba gemina insigniter inferiore labro: coloris punicei, quia tenui sanguine suffusus est, ut est ap. *Ov. Hal.* 123., modicae magnitudinis, ut scribit *Plin. l. c.*, ut qui binas libras ponderis raro admodum excedit, nec in vivariis, piscinisque crescit. *Macr.* tamen *Sat.* 2, 12. majoris ponderis passim suo tempore visum esse tradit. *Hor.* quoque *Sat.* 2, 2, 33. trilibrem memorat: quadrilibrem *Mart.* 10, 31., quatuor vero librarum et selibrae, tanquam rari ponderis, donatum Tiberio Caesari, *Sen. ep.* 95. *med.*, ab eo in macellum missum, et quinque millibus HS emptum a P. Octavio. Ad sex libras pervenit ille, de quo *Juven.* 4, 15. mullum sex millibus emit, Aequantem sane paribus sestertia libris, Ut perhibent, qui de magnis majora loquuntur. Asinius Celer, Cajo principe, hoc pretium excessit, unum mercatus octo millibus nummum, teste *Plin. ib.* 18. 31., qui paulo post ex Licinio Muciano narrat, captum unum in mari Rubro octoginta librarum. Sed tam magni ponderis ignoti mulli Romanis fuere. Decrevere etiam paulatim pretia, ut *Macr.* ait *l. c.* Interim ex his fit palam, quanta olim gula fuerit, quantumque luxuria sibi licentiae sumpserit, quae majoris piscem modicum unius coenae causa, quam hominem emerit. *Mart.* reprehendens Calliodorum, qui servum vendiderat nummis mille ducentis, eaque pecunia quadrilibrem mullum emerat, *l. c.* Exclamare libet, non est hoc, improbe, non est Piscis: homo est: hominem, Calliodore, voras. ℙ Mullum exspirantem versicolori quadam, et numerosa varietate spectari, proceres gulae narrant, inquit *Plin. cit.* 9, 17, 30., rubentium squamarum multiplici mutatione pallescentem, utique si vitro spectetur inclusus. (*V. Sen. Q. N.* 3, 18.) *Id. ib.* mullorum plura genera facit, pro vario cibi genere, quo vescuntur, et vario sapore inde contracto: nam et alga vescuntur, et ostreis, et limo, et aliorum piscium carne. Lutarium ex iis vilissimi generis appellant: nec litoralibus gratia: laudatissimi conchylium sapiunt. ℙ Delicatiores divites in vivariis et piscinis eos alebant, se beatos praedicantes, si ita eorum aliquis mansuevisset, ut ad manum heri cibum capturus accederet. *Cic. Att.* 2, 1. *med.* et *Par.* 5, 2. *f.*

*MULOCISIARĬUS, i, m. *Gloss. Gr. Lat.* καρουχάριος, Mulocisiarius, carucarius. Est igitur qui cisio mulis juncto vehitur. *B. A.*

MŪLOMĔDĪCĪNA, ae, f. ἱππιάτρια, ars medendi mulis, ceterisque jumentis. *Veg. Vet. praef.* 1. et 2.

MŪLOMĔDĬCUS, i, m. ἱππίατρος, κτηνίατρος, medicus mulorum, ceterorumque jumentorum. *Veg. Vet. praef.* 1. et *Firm. Math.* 8, 13. V. APTĀTURA.

*MULON, Aethiopiae oppidum, vel Aegypto Aethiopiaeque conterminum. *Plin.* 6, 29. Mulon, quod oppidum Graeci Hypaton (ὕπατον, i. e. supremum, ultimum) vocarunt. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

*MULSA, ae, f. aqua melle temperata. *Plin. Val.* 1, 1. Conilam in mellitissima mulsa macerare. *B. A.*

MULSĔUS, a, um, adj. μελιηδής, mulsi saporem referens, dulcis. *Colum.* 12, 45. Sed etiam liquorem mulsei saporis praebet. *Id.* 8, 7. *med.* Mulsea aqua, *h. e.* melle mixta. Adde *Plin.* 21, 19, 75.

[MULSŬLUS, a, um, dimin. mulsi. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1352, 14. Hostilia Mulsula. *F.*]

MULSŪRA, ae, f. actus mulgendi. *Calp. Ecl.* 5, 34. rursusque premetur Mane, quod occiduae mulsura redegerit horae.

MULSUS, a, um, part. a *mulceo*: mel habens admixtum, vel mellis saporem. *Colum.* 12, 12. et *Plin.* 22, 24, 51. Mulsa aqua: ὑδρόμελι. *Plin.* 10, 22, 27. Lac mulsum. *Colum.* 5, 10. *f.* Mulsa pira. [*M. Aurel.* ap. *Front. ad M. Caes.* (ed. *A. Maio*) 4, 6. Aqua mulsa sorbendo ad gulam, et rejectanda fauces fovi potius, quam dicerem gargarizavi. *F.*] ℙ *Mulsum* absolute est vinum melle admixtum, οἰνόμελι, μελίκρατον; quae potio fuit antiquis locupletibus et delicatioribus usitata, et in

deliciis. Ejus conficiendi rationem *Colum.* 12, 41., utilitates in medicina *Plin.* 22, 23, 49. et *ib.* 24, 53. tradit. *Pl. Pers.* 1, 3, 7. Commisce mulsum, struthea, colutheaque appara; et 5, 2, 40. Age, circumfer mulsum, bibere da usque plenis cantharis. *Cic. Or.* 2, 70. Cum vocem in dicendo obtudisset, suadebat Granius, ut mulsum frigidum biberet. *Id. Tusc.* 3, 19. Huic calix mulsi impingendus est, ut plorare desinat. *Varr. R. R.* 3, 16. Mulsum paene quotidie in convivio omnibus dare. *Hor. Sat.* 2, 4, 26. leni praecordia mulso Prolueris melius. *Mart.* 13, 6. Nos alicam, mulsum poterit tibi mittere dives. ℙ Proverbium est gulonum, inquit *Macr. Sat.* 7, 12., mulsum, quod probe temperes, miscendum esse novo Hymettio, et vetulo Falerno. ℙ *Mulsum aceti* ap. *Seren. Samm.* 49, 914. est acetum mulsum, quod habet *Cato R. R.* 157. *med.* ℙ Translate *mulsus* est suavis, jucundus, dulcis. *Pl. Rud.* 2, 3, 34. Mea Ampelisca, ut dulcis est! ut mulsa dicta dicis! *Id. Poen.* 1, 2, 112. ut mulsa loquitur! ℙ *Mea mulsa*, appellatio est amatoria blandientis. *Pl. Stich.* 5, 5, 14. Age, mulsa mea, suavitudo, salta. Adde *Cas.* 2, 6, 20. ℙ *Mulsa* absolute in plur. num. barbarismus est, docente *Quint.* 1, 5,

MULTA et Mulcta, ae, f. *ζημίωμα*, poena pecuniaria, vel in pecore, quae pro delictis irrogatur. Inter multam, et poenam, inquit *Ulp. Dig*, 50, 16, 131., multum interest: cum poena generale nomen sit, omnium delictorum coercitio; multa specialis peccati, cujus animadversio hodie pecuniaria est: poena autem non tantum pecuniaria, verum capitis, et existimationis irrogari solet. Et multa quidem ex arbitrio ejus venit, qui multam dicit: poena non irrogatur, nisi quae qua lege, vel quo jure specialiter huic delicto imposita est. Hactenus *Ulp.* Haec tamen discrimina non sunt perpetua, nisi fortasse apud JCtos. *Cic. Balb.* 18. Hujus accusatorem multa et poena multavit. *Id. Leg.* 3, 3. Per populum multae, poenae certatio esto; et *Caec.* 33. *extr.* In colonias Latinas saepe cives nostri, aut sua voluntate, aut legis multa profecti sunt: quam multam si sufferre voluissent, tum manere in civitate potuissent. [*Id. de Rep.* (ed. *A. Maio*) 2, 9. Romulus plebem multae dictione ovium et boum, non vi et suppliciis coercebat. *F.*] ℙ Vox est Sabinorum teste *Varr.* ap. *Gell.* 11, 1. vel Oscorum, ut est ap. *Fest.* Sed turba grammaticorum novicia, inquit *Gell.*, Latinam putat, et *κατ' ἀντίφρασιν* dici, quasi minime multa sit, aut esse debeat. Quod est plane frigidum. ℙ *Multa suprema* appellabatur primis reipubl. temporibus (quibus non nisi ovium, boumque impendio multatio constabat, ut ait *Plin.* 18, 3, 3. et *Cic.* supra, quia hae solae tum divitiae fuere) quae erat duarum ovium, boum triginta: pro copia scilicet boum, proque ovium penuria: *minima* erat ovis unius, ut *Gell. l. c.* docet. Postea lege Aternia constituti sunt in oves singulas aeris deni, in boves aeris centeni. In ea dicenda cautum fuit, ne bos prius, quam ovis nominaretur, ut ait *Plin. l. c.*, et ut ovis masculino genere efferretur: adeo ut in feminino negarent justam multam videri, ut *Gell. l. c.* tradit. De multae quantitate, et taxatione eadem ac *Gellius* habet *Festus.* Procedente tempore, et crescentibus divitiis, multae quoque taxatio crevit. *Varr.* ap. *Gell. l. c.* M. Terentius quando citatus neque respondit, neque excusatus est, ego si unum ovem multam dico. *Cato ib.* et ipse *Gell.* 7, 14. et *Macr. Sat.* 1, 5. Imperator noster, si quis extra ordinem depugnatum ivit, et multam facit: *τίμημα ποιεῖ. Varr. L. L.* 4, 19. Cum multa pecore diceretur. *Liv.* 10, 37. Multa praesens quingentum millium aeris in singulas civitates imposita. *Plin.* 18, 3, 3. Multam indicere. *Ov. Fast.* 5, 289. subire. *Cic. Cluent.* 37. committere; et *Fam.* 5, 20. depellere alicui. *Id. Phil.* 11, 8. remittere. *Varr. L. L.* 4, 36. exigere. ℙ *Dicere* et *irrogare multam* est tribuni plebis, vel alterius indicentis multam alicui, et ad populum disceptandam ferentis: *certare multam* est de ea apud populum utrinque verba facere: cujus suffragiis vel confirmabatur, vel tollebatur. V. CERTATIO. *Liv.* 25, 3. *med.* Duo tribuni plebis ducentum millium aeris multam M. Postumio dixerunt. Cui certandae cum dies advenisset, etc. *Cic. Mil.* 14. de Clodio: Diem mihi, credo, dixerat, multam irrogarat, actionem perduellionis intenderat. *Id. Phil.* 11, 8. Crassus consul et pontifex max. Flacco collegae flamini Martiali multam dixit, si a sacris discessisset: quam multam populus remisit. ℙ *Multam petere* dicebatur, qui multam irrogabat, postulans a populo, ut ea rata haberetur. *Cic. Cluent.* 37. ℙ De quacumque postea poena. *Pl. As.* 4, 1, 55. Nec ulli verbo maledicat: si dixerit, Haec ei multa esto: vino viginti dies Ut careat. ℙ Ad scriptionem quod attinet, *multa* magis placet *Manut.* et *Cellar.* quod in libris veteribus sic habeatur, et in *Inscr.* ap. *Grut.* 52, 12.: pluries vero in alia opt. notae ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 70. Accedit auctoritas *Festi*, apud quem eo loci est in serie litterarum, ut sine *c* scribi debeat: item *Scaligeri* ad *Varr.*, et *Vossii*, qui in *Etymol.* deducit a *multo, as*, quod olim pro numerare usurpatum fuit, et *Pierii* ad *A.* 11, 839. qui in pluribus codicib. *multare*, quam *mulctare* reperit. Et *mulcta* tamen 1. quam in MULCO attulimus.

MULTANGŬLUS, a, um, adj. *πολυγώνιος*, multos habens angulos. *Lucr.* 4, 655. Multa rotunda, modis aliis multangula quaedam. ℙ Scribitur et *multiangulus* ap. *Capell.* p. 35. Formae multiangulae.

[MULTĂNIMIS, e, adj. qui multum animi habet. *Inscr.* ap. *Marin. Frat. Arv.* p. 690. Hermia multanimis hanc viam explicuit. *F.*]

*MULTANNUS, *πολυχρόνιος Gloss. Gr. Lat. B. A.*

MULTĀTICIUS et Mulctaticius, a, um, adj. *τετιμημένος*, ad multam pertinens, ut *multaticia pecunia*, quae multis irrogatis exigitur. *Liv.* 10, 23. *extr.* Ex multaticia pecunia, quam exegerunt pecuariis damnatis, ludi facti. *Id.* 30, 39. *f.* Cum signa tria ex multaticio argento facta in Capitolio posuissent. *Inscr.* ap. *Mur.* 610, 1. C. Titinius aedilis plebis multavit lanios, quod carnem vendidissent populo non inspectam; de pecunia multaticia cella exstructa ad Telluris Lavernae.

MULTĀTĬCUS et Mulctaticus, et antiquo more Moltaticus, a, um, adj. multaticius. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 469, 2. Quaistores aire moltaticod dederont. Alia ap. *Donat.* 263, 1. M. Scaudius C. F., C. Munatius T. F. aediles aere multatico.

MULTĀTIO et Mulctatio, onis, f. actus multandi, multa, *ζημίωσις*. *Cic. Rab. perd.* 5. Misera est ignominia judiciorum publicorum, misera multatio bonorum, miserum exsilium. *Plin.* 18, 3, 3. Multatio non nisi ovium, boumque impendio dicebatur. V. MULTA.

*MULTĀTOR, oris, m. qui multat. *JCt.* in *Digest. B. A.*

MULTĀTUS et Mulctatus, a, um, part. a *multo*, multa affectus, damnatus pecore, pecunia, exsilio, etc. *Cic. Caecin.* 34. *med.* Maleficium exsilio multatum. *Vell.* 2, 37. Servatus regi honos imperii, sed multato ingenti pecunia. *Suet. Caes.* 1. Sacerdotio, et uxoris dote, et gentiliciis hereditatibus multatus. Sic *Vell.* 8, 38. *f.* Creta Metelli ductu longissime libertatis fine multata. *Liv.* 10, 23. *med.* Feneratoribus diem dixerunt: quorum bonis multatis, ex eo, quod in publicum redactum est, aenea in Capitolio limina posuerunt. *Virg. A.* 11, 839. multatam morte Camillam. Al. leg. *mulcatam.* V. dicta in MULCATUS. De *mulctatus* vero V. MULTA. ℙ Translate. *Cic. Rab. Post.* 1. Cum ab ipsa fortuna crudelissime videat hujus consilia esse multata.

MULTĒSĬMUS, a, um, adj. *πολλοστημόριος*, ex multis unus, parvus: ut *millesimus* unus e mille. *Lucr.* 6, 650. Et videas coelum summai totius unum Quam sit parvula pars, et quam multesima constet, Et quota pars homo sit terrai totius unus.

MULTĬBARBUS, a, um, adj. *δασυπώγων*, multam barbam habens. *Appul. Flor. n.* 3. Marsyas hispidus, multibarbus, spinis et pilis obsitus. Alii rectius leg. *illutibarbus.*

MULTĬBĪBUS, a, um, adj. *πολυπότης*, qui multum bibit. *Pl. Curc.* 1, 1, 77. lena multibiba, atque merobiba. *Id. Cist.* 1, 3, 1. et multiloqua, et multibiba est anus. *Macr. Sat.* 5, 21. Et Herculem multibibum heroa fuisse, argumentum est, etc.

MULTĬCĀVĀTUS, a, um, adj. multis locis cavatus. *Varr. R. R.* 3, 16. *med.* Favus est, quem fingunt *(apes)* multicavatum ex cera.

MULTĪCAULIS, e, adj. multos caules emittens. *Plin.* 21, 16, 56. Quaedam in iis multicaulia ramosaque sunt, ut carduus.

MULTĪCĀVUS, a, um, adj. multicavatus. *Ov. Met.* 8, 561. Pumice multicavo, nec laevibus atria tophis Structa subit.

MULTĪCĬUS, a, um, adj. qui multis liciis textus est, per syncopen a *multilicius*, idem ac polymitus, Graece *πολύμιτος*, a *πολύς*, multus, et *μίτος*, licium. Hinc *Multicia tunica*, vel *synthesis*, et absolute *Multicia, orum*, sunt vestes molliores femininarum propriae, ut colligitur ex illo *Juven.* 11, 186. uxor Humida suspectis referens multicia rugis. Haec tamen etiam a viris luxu deditis gestabantur: quare ita reprehendit Creticum *Id.* 2, 66. sed quid Non facient alii, cum tu multicia sumas? et 76. quaero, an deceant multicia testem. *Valerian. Aug.* in *ep.* ap. *Vopisc. Aurel.* 12. Dabis Aureliano tunicas multicias viriles decem, lineas Aegyptias viginti. Alii leg. *multilicias. Tert. Pall.* 4. *med.* Ita et endromidis solocem aliqua multicia synthesi pugil Cleomachus extrusit. *Not. Tir.* p. 159. Babylonicum, polymitum, multicium, sericum, pseudosericum, holosericum. *Gloss. Philox.* Multicia, *πολύμιτα.* ℙ *Salmasius* putat, *multicius* esse a *multum*, et *icere*, quod genus panni sit pectine probe ictum seu pulsatum, et *levidensi* opponit. *Forcellinus* autem, quia *Juven. l. c.* ait, Creticum in ea veste pellucere, *Salmasii* etymon improbat, nec itidem nostrum supra allatum probat, quasi vero Latini pellucidum tantummodo appellaverint id, quod Itali nunc dicunt *trasparente*, qualis fuit Coa vestis, V. COUS; cum certo constet, illos ea voce id, quod valde lucet, etiam significasse. Videtur itaque *multicius* Latinorum idem esse ac *πολύμιτος* Graecorum, quod genus sericarum vestium instituisse Alexandriam Aegypti urbem celeberrimam, auctor est *Plin.* 8, 48, 74. [*Plurima adjecit *F.*]

*MULTĪCOLA, ae, m. qui multos colit. *Fulg. adv. Arianos.* Multicolae Pagena. *B. A.*

MULTĪCOLOR, oris, m. et f. *πολύχρους*, habens multos colores. *Plin.* 37, 10, 60. Hexecontalithos in parva magnitudine multicolor, hoc sibi nomen adoptavit. *Appul. de Mundo:* Iris multicolor est. ℙ Absolute. *Id. Met.* 11. [*p. 758. *Oudend.*] Multicolor bysso tenui pertexta, *h. e.* vestis multicolor.

MULTĪCOLŌRUS, a, um, adj. multicolor. *Gell.* 11, 16. Sicuti multijuga dicimus, et multicolora, et multiformia. *Prud. Cath.* 3, 104. Patraque multicolora latex Quadrifluo celer amne rigat.

MULTĪCŌMUS, a, um, adj. bene comatus, vel multas comas habens, *πολύκομος*. *Paul. Nol. carm.* 26, 418. Densaque multicomis imitantur sidera flammis.

MULTĪCŬPĬDUS, a, um, adj. qui multa cupit. *Varr.* ap. *Non.* 2, 418. et 5, 42. Quam dereliquit multicupida juvenilitas.

MULTĪFĂCIO, is, a. 3. magnifacio. *Paul.* ex *Festo:* Multifacere dicitur, sicut magnifacere, parvifacere. *Cato:* Neque fidem, neque jusjurandum, neque pudicitiam multifacit. **Pl. Rud.* 2, 3, 50. Verum ecastor ut multifecit, ita probe curavit Pleusidippus. Sed edd. *Gronov. Taubm. Buchner. Douz. Camerar.* etc. legunt *multi fecit* divise, quod fortasse melius. *B. A.*

MULTĪFĀRĬAM, adv. *πολλαχῆ*, multis in locis. *Paul.* ap. *Fest.* Multifariam dixerunt antiqui, quod videlicet in multis locis fari poterat, idest dici. V. BIFARIAM et BIFARIUS. *Cato* ap. *Gell.* 3, 7. Cum saucius multifariam ibi factus esset, tum vulnus capiti nullum evenit. *Cic. Or.* 2, 41. Si aurum cui, quod esset multifariam defossum, commonstrare vellem, etc. *Id. Leg.* 1, 14. Judicia quondam nusquam erant, hodie multifariam nulla sunt. *Liv.* 3, 50. Togae multifariam in castris visae, majoris aliquanto, quam erat, speciem urbanae multitudinis fecerant. *Id.* 37, 5. Cum viri propugnarent, feminae tela omnis generis, saxaque in muros gererent, multifariam scalis appositis. *Id.* 33, 18. Omnibus ex praesidiis, quae multifariam disjecta erant, devocatis. *Plin.* 9, 57, 83. Multifariam in Ponto unum genus esse, quod, etc. *Id.* 30, 6, 15. Cochleae multifariam nascentes. *Id.* 25, 8, 53. Utramque nasci multifariam, sed deteriores in agris pinguibus. *Suet. Galb.* 19. Legionarii, qui multifariam, diverseque tendebant. Adde *Cal.* 18., *Gell.* 18, 2., *Liv.* 3, 5. et *Sisen.* ap. *Non.* 2, 562.

MULTĪFĀRĬĒ, adv. idem quod multifariam. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 3. Panis multifarie et e milio fit, e panico rarus. *Solin.* 11. *med.* de Delo: Eadem est Ortygia, quae clarissima in Cycladum numero multifarie traditur: nunc Asteria a cultura Apollinis: nunc a venatibus Lagia, vel Cynetho: Pyrpile etiam, etc. *h. e.* multis in locis multa habet nomina.

MULTĪFĀRĬUS, a, um, adj. *πολύτροπος*, multiplex, varius. *Gell.* 5, 6. Militares coronae multifariae sunt.

MULTĪFER, ra, rum, adj. *πολυφόρος*, fertilis. *Plin.* 16, 8, 11. Tam multifera sunt, tot res, praeter glandem, pariunt robora.

MULTĪFĪDUS, a, um, adj. qui in multas partes finditur. *Ov. Met.* 8, 644. Multifidasque faces, ramaliaque arida, etc. *Sen. Med.* 111. Multifidam jam tempus erat succendere pinum. Sic *Stat. Th.* 10, 843. Multifidam quercum flagranti lumine vibrat, *h. e.* facem e quercu. V. INSPICO. *Plin.* 11, 37, 45. Cornua ovium nulla, nec cervarum, nec quibus multifidi pedes, nec solidipedum ulli. *Mart.* 14, 25. Multifido buxus quae tibi dente datur, *h. e.* pecten e buxo. *Val. Fl.* 1, 6. Draco multifidas linguas vibrans, *h. e.* trisulcas. *Id.* 4, 93. multifidum jubar, *h. e.* solis radii. ℙ De crinibus in multos cirros divisis. *Claud. Rapt. Pros.* 2, 15. de Venere: Illi multifidos crinis sinuatur in orbes, Idalia divisus acu. *Id. Nupt. Honor. et Mar.* 102. haec morsu numerosi dentis eburno Multifidum discrimen arat. ℙ *Multifida* dicuntur flumina, quae in multos divisa rivos in mare influunt. Unde multifidus Timavus, *Mart.* 8, 28. Multifidus Ister, *Lucan.* 3, 201. Multifidae undae, *Id.* 10, 311. de Nilo crescente, et extra ripas passim vagante. Sic *Claud. de Apono* 59. Multifidas dispergit opes, artemque secutus, Qua jussere manus, mobile torquet iter. ℙ Translate. *Val. Fl.* 4, 661. Sic ubi multifidus ruptis e nubibus horror Effugit, etc. *h. e.* fulmen, vel fulgur in multas partes se spargens, et horrorem incutiens. *Claud. Cons. Prob. et Olybr.* 55. Non mihi centenis resonent si vocibus ora, Multifidusque ruat centum per pectora Phoebus, Acta Probi narrare queam, *h. e.* multiplex.

MULTĪFLŬUS, a, um, adj. multum fluens. *Juvenc.* 1, 586. Multifluisque diem verbis ducendo fatigant. *Arator* 2, 1065. cunctosque rigari Multifluo sermone jubet.

MULTĪFŌRĀBĬLIS, et

MULTĪFŌRĀTILIS, e, adj. multa habens foramina, multiforus. *Appul. Met.* 10. Jam tibiae multiforabiles cantus Lydios dulciter consonant. *Id.*

Flor. n. 3. Nec tam pluriformi modo, nec tam multiforatili tibia. Adde *Sidon. ep.* 8, 9.

MULTĪFŌRIS, e, adj. multas habens fores, seu aditus, exitusve. *Plin.* 8, 55, 81. Specus, qui sunt multifores in terra.

MULTĪFORMIS, e, adj. *πολύμορφος*, varius, quasi multiplicis formae ac variae. *Colum.* 7, 9. *med.* Ut per anni diversa tempora multiformes nuces, ac ficum praebeat. *Cic. Acad.* 1, 7. Qualitates principes sunt uniusmodi, et simplices: ex his autem ortae variae sunt, et quasi multiformes. *Gell.* 19, 14. Artes multiformes et variae. *Sen. ep.* 120. *f.* Praeter sapientem nemo unum agit: ceteri multiformes sumus. *Macr. Sat.* 7, 4. *f.* Multiformis alimonia deprehenditur causa morborum.

MULTĪFORMĪTER, adv. *πολυτρόπως*, variis modis. *Gell.* 9, 5. Plato ante hos omnes ita varie et multiformiter disseruit de voluptate. *Plin.* 36, 27, 69. Pestilentiae ignis suffitu multiformiter auxiliari.

MULTĪFŌRUS, a, um, adj. multa habens foramina, *πολύτρητος*. *Ov. Met.* 12, 157. Non illos citharae, non illos carmina vocum, Longave multifori delectat tibia buxi. *Sen. Agam.* 348. Tibi multifora tibia buxo Solemne canit.

MULTĪGĔNĔRIS, e, adj. *πολυγενής*, multorum generum. *Pl. Capt.* 1, 2, 56. Multis, et multigeneribus opus est tibi Militibus. ℙ *Multigenerum* absolute pro multorum generum. *Pl. Stich.* 2, 2, 59. Post haec unguenta multigenerum multa.

MULTĪGĔNUS, a, um, adj. *πολυγενής*, qui est multorum generum. *Lucr.* 2, 335. Percipe, multigenis quam sint variata figuris. *Plin.* 11, 1, 1. Multa haec et multigena terrestrium volucrumque vita. *Hard.* ex MSS. legit *multigenera*, quod est a recto *multigenerus*.

MULTĪGRŪMUS, a, um, adj. multos habens grumos seu cumulos, aut acervos. Vox est prisca dicta a *Naevio* in *Alcesti*, de tumidis magnisque fluctibus: et recensetur a *Gell.* 19, 7. inter ea, quae nimium poetica sunt, et a prosae orationis usu alieniora.

MULTĪJŬGI, orum, et Multijuges, um, adj. a *multus* et *jugum*, ut *bijugi*, *quadrijugi*. Equi multijugi sunt plures equi multis jugis ad currum juncti. *Liv.* 28, 9. *med.* Itaque iret alter consul sublimis curru, multijugis, si vellet, equis: uno equo per urbem verum triumphum vehi. *Gell.* 19, 8. *med.* Quadrigae semper, etsi multijugae non sunt, multitudinis tamen numero tenentur. ℙ Translate est multiplex, varius. *Cic. Att.* 14, 9. De republica multa cognovi ex tuis litteris, quas quidem multijuges accepi uno tempore a Vestorii liberto. *Gell.* 2, 11. Spolia habuit multijuga: in his provocatoria pleraque. *Id.* 10, 2. Multijuga hominum partio. *Id.* 14, 2. Multijuga et sinuosa quaestio. *Appul. Apol.* Aristotelis multijuga volumina. [*Front. ad Verum* (ed. *A. Maio*) *ep.* 1. Historiam scripsit Cato verbis multijugis. *F.*]

[MULTĪLĀTĔRUS, a, um, adj. *πολύπλευρος*, plurilaterus, qui multis constat lateribus. *Auct. fragm.* operis, quod *Censorino* tribuitur, *c.* 7. Trigonum, trilaterum: tetragonum, quod quatuor; multilaterum, quod pluribus lineis continetur. *F.*]

MULTĪLAUDUS, a, um, adj. qui est multae laudis, *πολυέπαινος*. *Ammian.* 21, 10. [*al. 18.] Vir sobrietatis gratia multilaudus. Alii rectius leg. *aemulandus*.

MULTĪLĪCĬUS. V. MULTICIUS.

MULTĪLŌQUAX, acis, adj. omn. gen. multiloquus. *Pl. Aul.* 2, 1, 5. Multiloquaces mulieres. Al. leg. *multum loquaces*.

MULTĪLŌQUĬUM, ii, n. multus sermo. *Pl. Merc. prol.* 31. Amori accedunt etiam haec multiloquium, pauciloquium, etc.

MULTĪLŌQUUS, a, um, adj. *πολύλαλος*, *πολυλόγος*, qui multa loquitur. *Pl. Ps.* 3, 2, 5. coquum ducere Multiloquum, gloriosum, insulsum. *Id. Cist.* 1, 3, 1. multiloqua et multibiba anus.

MULTĪMAMMĬA, ae, f. *πολύμαστος*, multas habens mammas, mammosa. Epithetum est Dianae Ephesiae, quae mammis multis (ut loquitur *Minuc. Fel. Octav.* 21. *f.*) et uberibus exstructa colebatur. *Hieron. prooem. in ep. ad Ephes. med.* Ephesii Dianam colentes, non hanc venatricem, quae arcum tenet, atque succincta est, sed illam multimammiam, quam Graeci, etc. *Appul.* hanc eandem designat, cum ait *Met.* 11. *in.* Phoebi soror, quae partu fetarum medelis lenientibus recreato, populos tantos educasti, praeclarisque nunc veneraris delubris Ephesi.

MULTĪMĔTER, tri, m. abundans metris. *Sidon. ep.* 8, 11. *med.* Si poemata illius metiaris, multimeter, argutus, artifex erat.

MULTĪMŎDĔ. V. in v. sq.

MULTĪMŎDIS, adv. *πολυτρόπως*, multis modis, multipliciter. *Enn.* ap. *Cic. Or.* 3, 58. Multimodis sum circumventus, morbo, exsilio, atque inopia. *Lucr.* 1, 893. Verum semina multimodis immixta latere Multarum rerum in rebus communia debent. (Adde alibi saepe.) *Cic. Fin.* 2, 26. Hoc etsi multimodis reprehendi potest, tamen accipio. *Ter. Heaut.* 2, 3, 79. multimodis injurius, Clitipho, es. *Nep. Them.* 10. De cujus morte multimodis apud plerosque scriptum est. *Pl. Mil.* 4, 4, 53. multimodis sapis. ℙ In loco *Ennii* allato al. leg. *multi' modis:* quod et de locis *Lucr.* suspicari possumus (in quo saepissime lectio variat) et *Nepotis*, *Plauti* ac *Terentii*. Ap. *Cic.* alii leg. *multis modis:* et in quodam MS. etiam *multimode*.

MULTĪMŎDUS, a, um, adj. *πολύτροπος*, (ut *omnimodus*) multorum modorum, multiplex, varius. *Liv.* 21, 8. Oppidani multimoda arte distineri coepti sunt.

MULTĪNODUS, a, um, et Multinodis, e, adj. multos nodos habens. *Appul. Met.* 5. Moltinodis voluminibus serpens coluber. *Id. ib.* 8. Indidem sese multinodis commulcat ictibus. *Prud. Cath.* 7, 139. Tectus flagellis multinodi germinis. ℙ Translate. *Appul. Met.* 10. Discursus reciproci moltinodes ambages explicuit. Al. rectius leg. *multimodas*.

MULTĪNŌMĬNIS, e, adj. comm. gen. *πολυώνυμος*, qui multa habet nomina. *Appul. Met.* 11. Multinominis Deae divina imperia.

MULTĪNŪBENTĬA, ae, f. *πολυγαμία*. *Tert. adv. Psych.* 1. Multinubentiae pronus. *Adde *Pud.* 1. *B. A.*

[MULTĪNŪBUS, a, um, adj. qui multas uxores duxit, quae multis viris nupsit. *Hieron. adv. Jovin.* 1, 28. Nobis adversarius proposuerat Salomonem multinubum. *Id. ep.* 123. *n.* 10. Vidi unum, qui viginti sepelisset uxores, unam quae vicesimum secundum habuisset maritum, extremo sibi, ut ipsi putabant, matrimonio copulatos. Vicit maritus, et coronatus uxoris multinubae feretrum praecedebat. *F.*]

MULTĪNUMMUS, a, um, adj. qui multorum nummorum pretio emitur. *Varr. R. R.* 3, 17. Ego enim uno servulo, hordeo non multo, aqua domestica meos multinummos alo asinos. (De ingentib. asinorum pretiis V. *eund. ib.* 2, 1. et *ib.* 3, 2.) *Id.* ap. *Non.* 3, 152. Multinummus piscis, helops.

MULTĪPARTĪTUS, a, um, adj. divisus in multas partes, sive res. *Plin.* 6, 19, 22. Namque vita mitioribus populis Indorum multipartita degitur. Alii tellurem exercent, militiam alii capessunt, merces alii suas evehunt, etc.

MULTĪPĀTENS. V. MULTIPOTENS.

MULTĪPĒDA, ae, f. *ὀνίσκος*, genus insecti, de quo V. in MILLEPEDA.

MULTĪPES, ĕdis, adj. omn. gen. *πολύπους*, multos habens pedes. *Plin.* 11, 45, 103. Sunt autem crura his obliqua: sic et multipedibus. ℙ [Est etiam idem ac multipeda. *Isid. Orig.* 12, 5. Multipes vermis terrenus ac multitudine pedum vocatus, qui contra ictum contractus in globum complicatur: nascitur sub petris ex humore et terra. *F.*]

MULTĪPLEX, plicis, adj. omn. gen. *πολλαπλάσιος*, multus, copiosus, varius: cui *simplex* opponitur. *Plin.* 16, 31, 55. Cortex multiplex tunicis vitibus, tiliae, abieti: quibusdam simplex, ut fico, arundini. *Id.* 18, 12, 30. Fabae multiplex usus omnium quadrupedum generi, praecipue homini. *Cic. N. D.* 2, 51. *f.* Quae multiplices fetus procreant, ut sues, canes, his mammarum data est multitudo; et *ib.* 54. *f.* Alvus est multiplex et tortuosa, arcetque et continet, quod recipit. *Id. Sen.* 15. Vitis serpens multiplici lapsu et erratico. *Ov. Met.* 8, 158. Multiplici domo, et caecis includere tectis, *h. e.* labyrintho. *Cic. Or.* 3. *med.* Multiplices variique sermones. *Plin.* 18, 7, 10. *n.* 5. Multiplicia folia fabae, piso, *h. e.* multa. *Pl. Epid.* 4, 1, 3. multiplex aerumna me exercitam habet. *Auct. ad Her.* 4, 54. Verborum ancipites, aut multiplices potestates. *Virg. A.* 5, 264. Lorica multiplex. *Id. ib.* 259. consertam hamis auroque trilicem Donat. [*Sil.* 16, 583. Auri multiplicis thoraca tulit. *B. A.*] ℙ *Multiplex locus* ap. *Lucr.* est amplus, latus, spatiosus, magnus, 2, 162. et 4, 208. Multiplicisque loci spatium transcurrere eodem Tempore. Al. leg. *multiplexque loci spatium*, producta secunda syllaba. [*Ita *Eichstädt.*] ℙ *Multiplex domus* ap. *Sen. Hipp.* 523. est ampla, et pluribus constans membris: quam *multiplicatam* dicit *Cic. Off.* 1, 39. ℙ Translate. *Cic. Fl.* 3. Praeturae jurisdictio res varia, et multiplex ad suspiciones, et simultates. *Id. Or.* 1, 3. Ii, qui mathematici vocantur, quanta in obscuritate rerum, et quam recondita in arte, et multiplici subtilique versantur! et *ib.* 51. *med.* Quarum rerum fateor magnam multiplicemque esse disciplinam, et multas, copiosas, variasque rationes. *Id. Brut.* 31. Adhibere genus orationis vagum et fusum, et multiplex. *Id. Amic.* 18. Neque enim tidum potest esse multiplex et tortuosum ingenium, *h. e.* varium, duplex, inconstans. Sic *ib.* 25. Animus non unus et idem, sed varius, commutabilis, multiplex; et *Coel.* 6. de Catilina: Hac ille tam varia multiplicique natura, etc. *Vell.* 2, 105. Vir multiplex in virtutibus, navus, agilis, providus, militiariumque officiorum patiens, ac peritus. *Sil.* 5, 544. Vir multiplex proavis, *h. e.* qui multos proavos honoratos habuit, genere clarus.

MULTĪPLĪCĀBĪLIS, e, adj. qui multiplicari potest: item multiplex. *Cic.* vertens *Sophoclis* carmina, *Tusc.* 2, 9. *f.* Haec interemit tortu multiplicabili Draconem, auriferam obtutu observantem arborem.

MULTĪPLĪCĀTĬO, onis, f. *πολλαπλασιασμός*, actus multiplicandi. *Colum.* 3, 2. Ut multiplicatione frugum reditus augeatur. *Front. Aquaed.* 34. Multiplicatio quinariarum. *Sen. ep.* 12. Temporum multiplicatione vita componitur. ℙ In rationibus ducendis. *Colum.* 5, 2. Multiplicantur in se duo latera, et quae summa ex multiplicatione efficitur, etc. Adde *Vitr.* 9, 1. et 10, 16.

MULTĪPLĪCĀTOR, oris, m. qui multiplicat. *Paul. Nol. ep.* 44. (al. 31.) *med.* Herilium talentorum multiplicator.

MULTĪPLĪCĀTUS, a, um, part. a *multiplico*: multiplex factus, auctus. *Planc.* ad *Coss.* etc. *Fam.* 10, 8. Aucto exercitu, auxiliisque multiplicatis. *Cic. Q. Fr.* 1, 2. *f.* Tota Italia concurret, ut multiplicata gloria discedamus. *Ov. Trist.* 4, 6, 38. Et mala sunt longo multiplicata die. *Cic. Off.* 1, 39. Domus multiplicata; et *Liv.* 42, 61. Haec per se ampla: pleraque multiplicata verbis regis. ℙ De supputandis rationibus. *Colum.* 5, 1. Utraeque summae inter se multiplicatae faciunt, etc. et *mox*: Stadium habet passus CXXV., quae (summa) octies multiplicata efficit mille passus.

*MULTĪPLĪCĪTAS, atis, f. *Sarisb.* 3, 1. Multiplicitas partium. *B. A.*

MULTĪPLĪCĬTER, adv. *πολλαπλασίως*, multimodis. *Sall. or. ad Caes.* 2. *med.* Multipliciter animus curis atque laboribus fatigatur. *Flor.* 3, 2. Multo atrocius, et multipliciter magis a Septentrione saevitum. *Quint.* 7, 4. *med.* Locum multipliciter intueri. *Gell.* 14, 1. *med.* Tam saepe ac tam multipliciter. ℙ Comp. *Multiplicius* ap. *Plin.* 7, 14. in *clemmate*.

MULTĪPLĪCO, as, avi, atum, a. 1. *πολλαπλασιάζω*, multum seu multiplicem facio, augeo. *Caes. B. C.* 3, 32. Aes alienum provinciae eo biennio multiplicatum est. *Nep. Att* 2. Aes alienum multiplicandis usuris crescit. *Plin.* 36, 15, 23. Turres septem acceptas voces numerosiore repercussu multiplicant. *Ov. R. Am.* 98. Flumina collectis multiplicantur aquis. *Id. Pont.* 4, 9, 67. Multiplicat tamen hunc gravitas auctoris honorem. *Stat. Th.* 6, 790. geminatque rotatas, Multiplicatque manus, *h. e.* adeo celeriter vibrat, ut plures quam duas habere videatur. *Liv.* 37, 54. *med.* Lycaonia, et Phrygia, et Pisidia in vestra sunt potestate: quarum una quaelibet regi adjecta multiplicare regnum Eumenis potest. ℙ In supputandis rationibus. *Colum.* 5, 2. Multiplicantur in se duo latera: et *paulo post*: Latitudinis pedes cum longitudinis pedibus sic multiplicabis. ℙ Part. *Multiplicans* ap. *Macil.* 3, 486. atque hunc numerum revocabis in ipsum Multiplicans decies.

*MULTĪPLĪCUS, a, um, adj. multiplex, ex multis compositus. *Gell.* 19, 7. (de Laevio): Et quae multiplica ludens composuit, quale illud est, quod vituperones suos subducti supercilii carptores appellavit. Sic (ait *Gesnerus*) optimi quique libri, non *multiplicia*. Ed. *Venet.* 1494. habet *multiplici*. *B. A.*

MULTĪPŎTENS, entis, adj. omn. gen. *πολυκράτης*, qui multum potest. *Pl. Bacch.* 4, 4, 9. nisi habet Pectus multipotens. Al. leg. *multipatens*, h. e. amplum, et omnis doli capax. *Id. Trin.* 4, 1, 1. Salsipotenti, et multipotenti Jovis fratri laudes ago. *Id. Cas.* 4, 4, 17. Venus multipotens.

MULTĪRĀDIX, icis, adj. omn. gen. *πολύῤῥιζος*, multas habens radices. *Appul. Herb.* 35. Centaurea minor multiradix.

MULTĪRĀMIS, e, adj. *πολύζος*, multos habens ramos. *Appul. Herb.* 4. Hyoscyamus thyrso fruticoso, multirami.

MULTĪSCĬUS, a, um, adj. *πολυμαθής*, qui multa scit. *Appul. Met.* 9. Etsi minus prudentem, multiscium certe reddidit. *Id. Flor. n.* 9. [*al. *l.* 2.] Homo tam numerosa arte multiscius. *Eutych.* 2152.]

*MULTISONĀLIS. *Vet. Schol.* in *Juven.* 3, 134. Multisonalis, quae vulgo Batalaria. V. *Cramer.* ad l. *B. A.*

MULTĪSŌNORUS, a, um, adj. idem ac multisonus. *Claud. epigr.* 1, 18. Esseda concordes multisonora trahunt.

MULTĪSŌNUS, a, um, adj. qui est multi soni. *Mart.* 1, 54. Sic ubi multisona fervet sacer atthide lucus. V. ATTHIS. *Stat. Silv.* 3, 2, 103. Multisonum sistrum.

MULTĬTŪDO, inis, f. *πλῆθος*, ingens numerus, magna vis, copia, frequentia. *Cic. Or.* 1, 4. Magnitudo et varietas, multitudoque in omni genere causarum. *Id. Prov. cons.* 12. *f.* Nationes, quae numero hominum ac multitudine ipsa poterant in provincias nostras redundare. *Id. Verr.* 2, 2, 66. Quanta illuc multitudo, quanta vis hominum convenisse dicebatur, etc. *Id. ad Quirit.* 2. Vestrorum magnitudinem multitudinemque beneficiorum. *Varr. R. R.* 1, 2. *med.* In agro Faventino trecenariae appellantur vites, quod jugerum trecenas amphoras reddit, etc. in fundo suo Faventiae hanc multitudinem suas dicebat reddere vites. *Id.* ap. *Non.* 6, 100. Multitudo argenti facti. *Nep. Ann.* 10. Multitudo navium; et *ib.* serpentum; et 5. jumentorum. *Cic. Or.* 3, 19. *f.* sacrorum. *Suet. Caes.* 68. hostilium sagittarum. *Id. Tit.* 4. statuarum et imaginum. *Gell.* 19, 8. *med.* Multitudo et copia minimarum partium. ℙ Saepissime dicitur de magno hominum numero, populo, plebe, vulgo.

Cic. Verr. 1, 7. Hortensius consul designatus, domum reducebatur cum maxima frequentia a multitudine. Alii leg. *ac multitudine.* [*Ita *Orell.*] *Caes. B. G.* 2, 6. Tanta multitudo lapides ac tela conjiciebat, ut in muro consistendi potestas esset nulli. *Nep. Ann.* 12. Multitudine domum ejus circumdederunt. *Just.* 2, 8. *f.* Invidiosa oratione multitudo credula accenditur. *Cic. Off.* 1, 19. *f.* Qui ex errore imperitae multitudinis pendet, hic in magnis viris non est habendus. *Id. Tusc.* 2, 26. Fama, et multitudinis judicio moveri. [*Opponuntur *honesti* et *multitudo. Suet. Aug.* 46. Necubi aut honestorum deficeret copia, aut multitudinis soboles. ℙ Ponitur hac significatione etiam pluralis numerus, ita ut *multitudines* singulas plebis catervas sive factiones notet. *Sall. Cat.* 50, 1. Partim exquirebant duces multitudinum: quem pluralis numeri usum *Kritz.* ad *ib.* 15, 4. coll. *Heusing.* ad *Cic. Off.* 1, 22, 15. et 1, 32, 2. *Zumpt. Gr. Lat.* p. 77. ipsiusque dictt. ad *Sall. Cat.* 14, 5. in iis vocabulis potissimum frequentari docet, quae aliquem statum significent, eumque talem, qui non generatim cogitetur, sed aut multis vicibus repetitus, aut in multis rebus conspiciendus. ℙ *Multitudo* saepius etiam dicitur pro numero justo majori, praecipue in rebus bellicis. Ita intelligit *Herzog. Caes. B. G.* 2, 24. quum multitudine hostium castra nostra compleri — vidissent: ubi laudat *ib.* 4, 33. ut, si illi a multitudine hostium premantur, expeditum ad suos receptum habeant; et *B. C.* 2, 23. veritusque navium multitudinem. *Nep. Them.* 3, 2. ne multitudine circuiretur. Huc pertinet etiam locus, quem Noster supra laudaverat, *ejusd. Hann.* 10, 4. Superabatur navium multitudine. ℙ *Multitudo* ponitur etiam de senatu. *Liv.* 6, 15. Quum — discedere senatum ab se vetuisset, stipatus ea multitudine.] ℙ *Numerus multitudinis*, pluralis apud grammaticos: qui aliquando et *multitudo* absolute dicitur. *Gell.* 19, 8. *f.* Cur mel et vinum, atque id genus cetera numerum multitudinis capiunt, lac non capit? *Varr. L. L.* 7, 18. Omnia fere nostra liberalia et muliebria multitudinis; et *ib.* 8, 39. *extr.* Injuria postulant, si qua sint singularia, oportere habere multitudines.

MULTĪVĂGUS, a, um, adj. *πολυπλανής*, qui multum vagatur. *Sen. Herc. Fur.* 533. Intravit Scythiae multivagas domos. *Stat. Th.* 6, 1. Nuncia multivago Danaas perfertur ad urbes Fama gradu. *Plin.* 10, 37, 52. Ferunt non mutare sedem columbas, multivaga alioqui ave. *Id.* 2, 10, 7. Multivagus lunae flexus.

MULTĪVĬDUS, a, um, adj. multum vividus. *Capell.* 2, 27. Connubium sibi laetabunda alio mentis fluctu multivida concitavit.

MULTĪVĪRĂ, ae, f. quae multis viris nupsit. *Minuc. Fel. Octav.* 24. *med.* Alia sacra coronat univira, alia multivira; et magna religione conquiritur, quae plura possit adulteria numerare.

MULTĪVĬUS, a, um, adj. *Appul. Met.* 9. Multivii jumentorum circuitus. *Id. ib.* Multivia circumcursio.

MULTĪVŌLUS, a, um, adj. *πολύβουλος*, multa cupiens, qui multarum rerum desiderio tenetur. *Catull.* 68, 128. Multivola est mulier.

MULTĪVŌRANTĬĂ, ae, f. edacitas, ingluvies. *Tert. adv. Psych.* 1. Multivorantiae pronus.

MULTO, adv. *πολὺ*, *πολλῷ*, multum, valde, longe, multis partibus: et jungitur nominibus, et adverbiis comparativis, et superlativis. *Cic. Or.* 1, 3. *med.* Multo pauciores oratores, quam poetae boni reperientur. *Id. ad Pomp. post. ep.* 11. *l.* 8. *ad Att.* Ea cognovi commodiora esse multo, quam ut erat nobis nunciatum. *Caes. B. G.* 1, 6. Iter multo facilius atque expeditius. *Pl. Bacch.* 2, 3, 76. et *Rud.* 2, 6, 37. Nae ille hercle mihi sit multo tanto carior, Si, etc.; et *Bacch.* 4, 4, 20. fortassis tu auri dempsisti parum. *Mnesil.* qui, malum, parum? immo vero nimio minus multo parum. *Nep. Them.* 9. Multo plura bona feci. *Id. Alc.* 1. Omnium aetatis suae multo formosissimus. *Id. Ages.* 3. Regio multo locupletissima. *Quint.* 9, 4. *med.* Verbo sensum cludere, multo optimum est. *Lucil.* ap. *Non.* 4, 413. multo optimus hostis. *Cic. Manil.* 18. Magna, ac multo maxima pars. *Auct. ad Her.* 4, 44. *f.* et *Sall. Cat.* 37. Multo maxime. *Cic. Att.* 8, 9. *med.* Lepido nunquam placuit ex Italia exire, Tullo multo minus. *Id. Amic.* 19. *f.* Quod est multo profecto magis in veris patribus faciendum. ℙ Item cum adverbiis diversitatis, et dissimilitudinis. *Plin.* 19, 3, 15. Laser in Armenia nascitur large, sed multo infra Cyrenaicum. *Cic. Fam.* 4, 9. *med.* Quod non multo secus fieret, si, etc. *Ter. Andr. prol.* 4. Verum aliter evenire multo intelligit. *Nep. Amic.* 2. Multo aliter ac sperabat. ℙ Item cum *ante*, et *post. Cic. Att.* 12, 49. Non multo post, quam tu a me discessisti. *Id. Cat.* 1, 6. Neque enim sunt obscura, aut non multo postea commissa. *Nep. Paus.* 3. At ille post non multo ad exercitum rediit. *Id. Cim.* 3. Post neque ita multo in Cyprum missus. *Id. Eumen.* 3. Copiae non multo ante contractae. *Cic. Fam.* 4, 1. Mala multo ante providens. ℙ Item cum verbis praestantiam significantibus. *Nep. Reg.* 2. Duo multo ceteros gloria antecesserunt. *Cic. Fin.* 4, 18. Virtutem omnibus rebus multo anteponentes. *Tac. H.* 4, 13. Multo ceteros anteibant. *Sall. Cat.* 36. *f.* Multo praestat beneficii, quam maleficii immemorem esse. ℙ Et cum verbo *malo. Cic. Att.* 12, 21. *f.* Meo judicio multo stare malo, quam, etc. *Pl. Poen.* 1, 2, 88. Bono ingenio me esse ornatam, quam auro, multo mavolo. [*Cur non adjective, ut sit *multo auro? B. A.*] ℙ Cum positivo nomine rarum est. *Ter. Hec.* 1, 2, 83. postquam hunc alienum ab sese videt, Maligna multo, et magis procax facta illico est. Nisi velis v. *magis* etiam priore loco subintelligere.

MULTO et Mulcto, as, avi, atum, a. 1. *ζημιόω*, multam impono, poena afficio, punio: et saepe dicitur de poena, quae judicio infligitur. *Cic. Balb.* 18. Populus Gaditanus accusatorem hujus multa et poena multavit. *Id. Or.* 1, 43. *f.* Vitia hominum atque fraudes damnis, ignominiis, vinculis, verberibus, exsiliis, morte multantur. *Id. Prov. cons.* 15. *f.* Multari imperatorem deminutione provinciae, contumeliosum est. *Id. Balb.* 18. Multare populos stipendio. *Plin. Pan.* 40. *f.* Tarditatem solvendi, dupli vel etiam quadrupli irrogatione multare. ℙ *Multare aliqua re*, est poenae causa privare, spoliare in poenam cujuspiam delicti. *Cic. Tusc.* 5, 37. Multare exsules bonis. *Nep. Pel.* 1. Multare aliquem pecunia. *Hirt. B. Afr. f.* certo numero frumenti. *Cic. Agr.* 2, 13. *f.* agris. *Id. Sext.* 27. Antiochum majores nostri Asia multarunt. *Suet. Caes.* 1. Sacerdotio, et uxoris dote, et gentiliciis hereditatibus multari. ℙ Deponentis forma. *Suet. Aug.* 21. Neque rebellantes graviore unquam multatus est poena, quam ut, etc. Al. leg. *ultus est.* [*Deponentis formam multi defenderunt, in his *Burm.* et *Ernest.* Lectionem *ultus est* amplexi sunt *Graevius*, *Oudendorp.*, *B. Crus.*, *Brem.*] ℙ Adhibetur et extra judicium. *Pl. Amph.* 2, 2, 222. Numquid causam dicis, quin te hoc multem matrimonio? *h. e.* divortium faciam, ac te expellam. *Id. Stich.* 5, 4, 43. uter demutassit, poculo multabitur. *Id. Truc.* 4, 3, 70. hoc ego te multabo bolo: Sex talenta a dote demam. *Catull.* 64, 192. facta virum multantes vindice poena Eumenides. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Stultitia fama multatur, *h. e.* punitur divulgando. *Colum.* 2, 4. *med.* Quo evenit, ut boves iniquitate operis maxime multentur. Al. leg. *mulcentur:* quod fortasse verius est propter ea, quae in MULCATUS dicta sunt. Idem dic de illo *Cat.* ap. *Colum.* 1, 2. Agrum pessime multari, cujus dominus, quid in eo faciendum sit, non docet, sed audit villicum. ℙ *Multare aliquem votis* dixit *Naevius* ap. *Non.* 6, 83. h. e. votorum compotem facere: ea ratione, qua dicimus *damnare votis.* ℙ Scribitur et *Mulcto:* sed V. dicta in voce MULTA. ℙ Olim *multare* significabat numerare. *Pl. Stich.* 3, 1, 19. scio, scire te, Quam multas tecum miserias multaverim: *ἐξηριθμησάμην.* Ita *Voss.* in *Etym.* et *Scal.* in *Conjectan. ad Varr.* cujus haec sunt verba *L. L.* 4, 36. Itaque cum in dolium aut culeum unum addunt rustici, prima urna addita, dicunt etiam nunc, multa, *h. e.* numera, ut lidem exponunt. Addunt etiam, proprie esse, polliceri in auctionibus, et plura liceri, quam ceteri. Sed hujus significationis nullum exemplum afferunt.

MULTŌPĔRE, adv. multum, valde. *Pl. Merc. prol.* 65. Multopere in mundo rustico se exercitum. Alii rectius leg. *Multo opere immundo rustico*, etc.

MULTOR, aris. V. MULTO, as.

MULTŌTĬĒS et Multotiens, adv. *πολλάκις*, saepe, saepenumero, multis vicibus. Habetur in *Epit. Livii* 57. Multotiens adversus eruptiones hostium feliciter pugnavit. Plerique alii leg. *Saepe adversus*, etc. *Justin. praef. Novellae* 29. Quae multoties cum ipsis etiam regiis certamen susceperit.

MULTUM, adv. *πολὺ*, valde. [*Retinet *multum* substantivi potestatem, modumque indicat, licet sensu non differat a *vehementer* aut *valde.* V. quae in hanc sententiam notavimus ad v. *multus, a, um.* Hinc ab initio posuimus exempla, quae multum cum genitivo conjunctum referunt: quorum nihil *Forc.* commemoraverat: *Lucan.* 4, 567. multumque cruoris Infudere mari; ubi laud. *Cort. Claud. Gigant.* 84. ubi pro vulg. multumque — cruorem, *Heins.* ex uno *Vatic.* et *h. Luc. l.* ed. *cruoris. Cic. Brut.* 89. Ego, juris civilis studio, multum operae dabam Q. Scaevolae. *Liv.* 27, 2. *extr.* Postero die Romani ab sole orto in multum diei stetere in acie. Adde 22, 45. ad multum diei; *it.* 10, 32. *Cicero* hoc dicendi genere abstinet. Huc pertinet etiam *Plin.* 10, 36, 52. Alioquin soluto volatu in multum velociores; et *Virg. G.* 2, 272. adeo in teneris consuescere multum est; quem utrumque locum in fine vocis *multus* laudaverat. Porro huc pertinent, quae de pluralis numeri usu dicta sunt *ib.*] *Cic. Leg.* 3, 15. Res difficilis, ac multum et saepe quaesita. *Id. Verr.* 2, 5, 44. Longe omnes, multumque superabit. *Id. Div.* 2, 1. Multum, et diu cogitans. *Id. Or.* 1, 33. *med.* Diu, multumque scriptitare. *Id. Brut.* 34. Non multum ille quidem, nec saepe dicebat, sed, etc. *Plin.* 9, 8, 7. Nisi multum infra rostrum os illi foret. *Pl. Trin.* 5, 2, 56. et *Ter. Hec.* 1, 2, 7. Salve multum, gnate mi. *Pl. Stich.* 3, 2, 40. Multum vale. *Cic. Fam.* 7, 23. *med.* Opinor, Cassium uti non ita multum sorore. *Id. Att.* 8, 13. Multum mecum municipales homines loquuntur. *Caes. B. G.* 3, 25. Auxiliares, quibus ad pugnam non multum Crassus confidebat; et *ib.* 4, 1. Neque multum frumento, sed maximam partem lacte atque pecore vivunt: multumque sunt in venationibus. *Cic. Fam.* 4, 13. Familiarissimi Caesaris me admodum diligunt, multumque mecum sunt. *Nep. Lys.* 3. Multum eum antistites Jovis fefellerunt. *Id. Con.* 2. Apud aliquem multum gratia valere. *Liv.* 42, 44. Haud multum abfuit, quin interficeretur. *Hor. A. P.* 114. Intererit multum, Davusne loquatur, an heros. *Cic. Verr.* 2, 4, 43. Tametsi non tum multum in istis rebus intelligo, quam multa vidi. *Id. Brut.* 90. Commentabar declamitans: idque faciebam multum etiam Latine, sed Graece saepius. [**Pl. Mil.* 3, 1, 121. multum vides, i. e. recte sapis, abunde intelligis. Oppon. *parum videre*, i. e. non satis intelligere.] ℙ Cum adjectivis positivis. *Pl. Aul.* 2, 1, 5. multum loquaces merito omnes habemur. *Virg. A.* 1, 7. multum ille terris jactatus, et alto. *Plin. ep.* 1, 9. *extr.* Multum inepti labores. *Hor. Sat.* 2, 3, 147. medicus multum celer, atque fidelis. *Id. Od.* 3, 27, 47. et *Epod.* 17, 20. Multum amatus. *Id. ib.* 1, 10, 3. dissimilis. *Pl. Stich.* 1, 3, 53. miseri. *Hor. Sat.* 2, 3, 67. tabulas multum Nasica negatas Accipiet tandem, *h. e.* diu. ℙ Cum comparativis, ap. poetas. *Pl. Most.* 3, 2, 139. multum improbiores sunt quam a primo credidi. *Stat. Th.* 9, 559. multumque aliis jactantior umbris. *Juven.* 19, 197. multum hic robustior illo. *Sil.* 13, 708. cujus spectavi Martia facta Multum uno majora viro. [**Lucan.* 2, 225. multumque coitur Humani generis majore in proelia damno: ubi largam hujus generis exemplorum copiam congessit *Cort.* Praeter *Sall.* et *Liv.* nonnisi poetae et sequioris aevi scriptores neutra *multum, quantum, tantum, aliquantum* conjungunt cum comp., cujus quidem ut praedicati notionem, non gradum constituere possunt. Ita *Ramsh. Gr. Lat.* §. 154. *B.* b.*) ubi laudat *Burm.* ad *Ov. Her.* 18, 71. *Cort.* ad *Sall. Jug.* 85, 22. *Drak.* ad *Liv.* 5, 10, 5. et 44, 7, 6.] ℙ Ut multum, i. e. ad summum. *Mart.* 10, 11. Et lotam, ut multum, terque, quaterque togam. *Vopisc. Aurel.* 46. Concessit, ut blatteas matronae tunicas haberent, cum antea coloreas habuissent, et, ut multum, oxypaederotinas.

MULTUS, (olim Moltus) a, um, adj. *πολὺς*, multiplex, ingens numero, frequens, creber. In plurali refertur ad numerum, copiam, multitudinem. *Ter. Andr.* 5, 4, 28. Eadem haec multi alii in Andro tum audivere. *Cic. Fam.* 5, 17. Multis fortissimis viris tales casus incidisse. *Id. Or.* 1, 51. *f.* Multae, copiosae, variaeque rationes. *Plin.* 16, 25, 40. Multi hominum; et *ib.* 31, 56. Multae silvestrium arborum. *Cic. Fam.* 3, 8. Cum tu tam multis verbis ad me scripsisses. *Id. Verr.* 2, 2, 63. Non minus multas statuas istum posuisse Syracusis, quam abstulisse. *Id. Fam.* 4, 14. *med.* Sed de nostris rebus satis, etiam nimium multa. *Id. Fin.* 2, 18. *f.* Nimis multa. *Plin.* 5, 7, 7. Insulae non ita multae. *Auct. ad Her.* 1, 1. Ne parum multa scisse viderentur. *Pollio* ad *Cic. Fam.* 10, 33. *med.* Inermes bene multi. *Liv.* 31, 8. Jussus ex eo exercitu, quem consul habuisset, ut quisque minime multa stipendia haberet, legere, *h. e.* quam paucissima. Sic *Nep. Timol.* 3. Ut quam minime multa vestigia servitutis manerent. *Cic. Verr.* 2, 5, 34. In hac triremi minime multi remiges deerant. ℙ [**Multi* i. q. multi alii leg. ap. *Suet. Caes.* 50. Nam certe Pompejo, et a Curionibus patre et filio, et a multis exprobratum est: ubi v. *Brem.*] ℙ *Multus homo* est qui multorum hominum libidini inservit ap. *Catull.* 112. Multus homo es, Naso; nam tecum multus homo est, qui Descendit: Naso, multus es, et pathicus. ℙ *Multi* aliquando sunt mali, quia boni fere pauci. *Accius* ap. *Non.* 12, 4. Video ego te, mulier, more multarum utier. *Id. ib.* Probis probatus potius, quam multis forem. *Afran. ib.* Noli ex stultitia multarum credere esse animum meum. ℙ *Unus e multis* dicitur, qui nihil excellit, nulla re singularis est. [**Luciano* in *somnio* 9. dicitur *τῶν ἐκ τοῦ πολλοῦ δήμου εἷς*: quod observ. *Mich. Heus.* ad *Cic. Off.* mox laud. *f.* ubi v. *Beier.*] *Cic. Fin.* 2, 20. *f.* Tenuis L. Virginius, unusque e multis. *Id. Off.* 1, 30. *f.* Quamvis praepotens sit, efficit, ut unus de multis esse videatur. *Id. Brut.* 79. M. Calidius non fuit orator unus e multis: potius inter multos prope singularis fuit. Sic *ib. extr.* Si mihi accidisset, ut numerarer in multis. *Ov. R. Am.* 682. Jam facito, e multis una sit illa tibi. ℙ Ap. poetas etiam in singulari ponitur. *Hor. Epod.* 2, 31. Aut trudit acres hinc et hinc multa cane Apros in obstantes plagas. *Id. Od.* 4, 5, 33. Multa prece prosequi. *Virg. Ecl.* 1, 34. Quamvis multa meis exiret victima septis. *Ov. Fast.* 4, 772. in stabulo

multa sit agna meo. *Id. Amor.* 3, 5, 4. in ramis multa latebat avis. *Tibull.* 1, 3, 28. Picta docet templis multa tabella tuis. *Lucan.* 3, 707. multus sua vulnera puppi Affixit moriens, *h. e.* multi affixerunt. *Sil.* 2, 547. multus serpens circum colla micat. ℙ *Multa* in plurali aliquando est multa verba. *Hor. Sat.* 1, 5, 65. Multa Cicerrus ad haec. Hinc *ne multa*, *ne multis*, ne multis verbis rem persequar. *Cic. Cluent.* 64. Ne multa: perquiritur a coactoribus; et *ib.* 16. *f.* Ne multis: Diogenes emitur. *Ter. Andr.* 1, 1, 87. quid multis moror? Egomet quoque ejus causa in funus prodeo. ℙ Aliquando *multa* adverbii vicem praestat pro *multum*. *Virg. G.* 4, 301. Multa reluctari. *Id. A.* 3, 610. haud multa moratus; et *ib.* 5, 869. Multa gemens. ℙ His similia sunt illa *Cato* ap. *Gell.* 13, 23. Vitio vertunt, quia multa egeo. *Caecin.* ad *Cic. Fam.* 6, 7. Qui multa Deos venerati sunt contra ejus salutem. *Nep. Epam.* 6. Cum in oratione sua multa invectus esset in Thebanos. [*Idem docent *Serv.* ad *A.* 5, 869. *Cort.* ad *Sall. Cat.* 27, 4. *Brem.* ad *Nep. Ep.* 6, 1. At *multa* neutiquam idem valet atque *multum*, neque nomen pro adverbio positum est: nam et substantivi et pluralis numeri potestas retinetur. Nimirum *multa* singulas alicujus rei partes continet; *multum* vero, quo non nisi modus indicatur, sensu non differt a *vehementer* aut *valde*. Ita rem explicat *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 27, 4. Postremo ubi multa agitanti nihil procedit. Adde *ib.* 44, 4. Volturcius multa Pomptinum obtestatus. *Cic. Fam.* 3, 3. *in.* multa nos quidem questi sumus. *Div.* 1, 20. Multa lacrimare.] ℙ Praeterea *multus* est magnus, vehemens, ingens. [*Exposuit de hoc dicendi genere *Brem.* ad *Nep. Phoc.* 1, 3.] *Cic. Sull.* 26. Multo labore quaerere aliquid. *Sall. Jug.* 7. Multa cura. *Plin.* 31, 7, 39. Multo sole. *Virg. A.* 3, 151. Penates multo manifesti lumine. *Brut.* ad *Cic. Fam.* 11, 20. Sermonem multum de te habitum esse. *Cic. Or.* 1, 60. *f.* Stilus tuus multi sudoris est. *Hor. Sat.* 1, 4, 5. multa cum libertate notabant. *Pl. Poen.* 1, 2, 194. Multam salutem dicere alicui. *Sall. Jug.* 13. Cum auro argentoque multo legatos Romam mittit. *Virg. A.* 1, 414. Et multo nebulae circum Dea fudit amictu, *h. e.* denso. *Cic. Fam.* 2, 10. Nomen nostrum multum est in his locis. [**Curt.* 9, 6, 2. ea stirpe sum genitus, ut multam prius, quam longam vitam debeam optare, i. e. vitam multis magnisque rebus occupatam, cujus in parvo spatio ingens rerum gestarum cumulata memoria est: *longa* est, per longum temporis spatium sine gloria inaniter tractam. ℙ Saepius conjunguntur *multus* et *magnus*, plerumque fere copula addita: quod etiam ap. Graecos usitatissimum gravitatis causa tum fieri solet, quum auctor non appositionis vel explicationis loco alterum alteri addidit (ubi copula deest), sed pro se quodque spectandum voluit. Ita *Brem.* ad *Nep. Eum.* 2, 3. Hic multis magnisque pollicitationibus persuadere Eumeni studuit: coll. *Sall. Jug.* 62, 9. Multis magnisque praesidiis nequidquam perditis; et *Cort.* ad *Sall. Jug.* 18, 5. *Suet. Ner.* 6. Multa et formidolosa multis conjectantibus; et *ib.* 43. Multa et immania — creditur destinasse; et *Cal.* 54. Multaque et extrema metuentes: Gr. *πολλὰ καὶ ἴσχατα. Hor. Sat.* 2, 3, 9. Multa et praeclara: ubi recte quidem *Heindf.* comp. Gr. *πολλὰ καὶ καλὰ*, *πολλὰ καὶ κακά*: sed in eo falsus est, quod idem esse docet, ac *multa praeclara*. ℙ *Multus* est etiam id quod *nimius*. Ita *Brem.* coll. *Gronov.* ad *Liv.* 4, 13, 3. h. v. intelligendum censet ap. *Nep. Att.* 13, 5. Suppellex modica non multa. Adde *Cic. Or.* 2, 4. Qui in alio quo genere aut inconcinnus, aut multus est, is ineptus dicitur. *Schütz. cl. Cic.*] ℙ Dicitur *multus esse in re quapiam*, qui prolixus est, intentus, assiduus, diligens, quasi multorum solus vicem praestet: tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Or.* 2, 87. *f.* Ne in re nota et pervulgata multus et insolens sim. *Sall. Jug.* 101. In operibus, in agmine, atque ad vigilias multus adesse. *Flor.* 4, 2. *med.* Multus in eo proelio Caesar fuit, mediusque inter imperatorem, et militem. *Sall. Jug.* 86. Marius antea jam infestus nobilitati, tum vero multus atque ferox instare, *h. e.* acer, et infestus. Sic *Pl. Men.* 2, 2, 41. Heu hercle hominem multum, et odiosum mihi! [*Hinc, quidquid *Walch.* contradixerit, minime rejicienda videtur lectio *multus*, quam *Ursinus* ex codice suo dedit in loco *Tac. Agr.* 20. pro eo, quod nunc edd. exhibent, *militum*. Verba sunt: Sed ubi aetas advenit, contracto exercitu, militum in agmine laudare modestiam, disjectos coercere: primum enim *codices* non addicunt, qui omnes, praeter Ursini librum, *multum* exhibent, scribarum quidem emendationem, ex *multus* factam, quod perperam ad *laudare* traxissent: tum non parva laus est imperatoris, quod *Sall. Jug.* 45. dicit, in primis modo, modo in postremis, saepius in medio esse: id quod *Tac.* uno verbo *multus* expressit, illaesis linguae legibus, eodemque modo, quo *carus* et *frequens* participii locum tenent, quum nihil impediat, quominus eorum sequamur sententiam, qui *multus* pro participio v. *molere*, i. e. augere accipiant.] ℙ Refertur etiam ad tempus. *Cic. Q. Fr.* 2, 9. Multa nocte veni ad Pompejum. Sic *Att.* 5, 4. Litteras multo mane mihi dedit; et *Caes. B. G.* 1, 22. Multo denique die per exploratores cognovit, etc. *Sall. Jug.* 55. Jam multum diei processerat. (Adde *Liv.* 27, 1. *med.*) *Cic. Att.* 13, 9. Multus sermo ad multum diem. *Tac. H.* 2, 44. Multo adhuc die vallum ingressus, *h. e.* cum superesset adhuc pars multa diei. [*V. in MULTUM.] ℙ *Multa opinio*, multorum, pervulgata, recepta. *Gell.* 3, 16. Et multa opinio est, eaque jam pro vero recepta. ℙ *Multa pace*, cum pax habetur passim. *Tac. H.* 4, 35. Missos Novesium frumentatores, datasque in praesidium cohortes, velut multa pace ingredi. ℙ [*Repetitae vocis exempla haec sunto: *Lucr.* 1, 814. Multimodis communia multis multarum rerum in rebus primordia multa; et 1023. Multa modis multis; et saepissime alibi. *Suet. Aug.* 29. Multa a multis exstructa sunt; et *Tib.* 2. Multa multorum Claud. egregia merita, multa etiam secus admissa. ℙ Confund. *multus* et *inultus*. V. *intpp.* ad *Curt.* 3, 11, 15.]

*MULUCHA, ae, flumen Africae, Mauritaniam a Numidia dividens. *Sall. B. J.* 92. (al. 97.) et 110. (al. 118.) *Mela* 1, 5. *Plin.* 5, 2. ℙ Et nomen oppidi ad fluminis ripam siti. *Flor.* 3, 1. *B. A.*

MULVIĀNUS, a, um, adj. ad Mulvium pertinens, quod est nomen propr. R., ut M. Mulvius ap. *Val. Max.* 8, 1. *f.* Hinc Mulviana controversia, *Cic. Att.* 2, 15. Mulviana cotonea, *Plin.* 15, 11, 10. *h. c.* a quodam Mulvio insitore sic dicta.

MULVIUS Pons, nunc *ponte Molle*, cujus meminit *Cic. Att.* 3, 33., ad initium fuit viae Flaminiae, Tiberi impositus extra portam Flumentanam, ad secundum lapidem. Factus est a M. Aemilio Scauro in censura, ut est ap. *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 72. ℙ Scribitur et *Milvius. Stat. Silv.* 2, 1, 176. Agmina, Flaminio quae limite Milvius agger Transvehit, *h. e.* pons. [**Mulvius* praeferendum est, probb. *Victor.* ad *Cic. Att.* 13, 33. *Bentl.* ad *Hor. Sat.* 2, 7, 36. *Gronov.* ad *Tac. A.* 13, 47. *Duk.* ad *Flor.* 3, 23, 6. *Graev.* ad *Cic. Cat.* 3, 2, 5. *Arntzen.* ad *Aurel. Vict. vv. ill.* 72. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 25. Adde *Kritz.* ad *Sall. Cat.* 45, 1. *Heindf.* ad *Hor. l. l. Tzschuck.* ad *Eutrop.* 8, 17. Gr. etiam scribitur *Μουλβιος.*]

MULUS, i, m. *ἡμίονος*, animal quod ex asino et equa gignitur, vel ex equo et asina. V. MULA. *Cic. Top.* 8. Mulus clitellarius. *Hor. Sat.* 1, 6, 104. nunc mihi curto Ire licet mulo, vel, si libet, usque Tarentum. *Pl. Aul.* 3, 5, 21. Ego faxim, muli pretio qui superant equos, Ut sient viliores Gallicis canteriis. *Varr. R. R.* 3, 17. Rhedarii muli. ℙ Translate est convicium hominis stolidi, stupidi. *Catull.* 83, 3. Mule nihil sentis. *Pl. Cist.* 4, 2, 12. Mulo inscitior. Alii leg. *Non sum scitior.* ℙ *Muli Mariani* dicti sunt milites C. Marii, quos ille recidendorum impedimentorum gratia, sarcinas sibi suas furcis aptatas, et humeris impositas, mulorum vice portare coegerat. *Festus* hic, et in *Aerumnulae*: et *Front. Strat.* 4, 1. ℙ Mulis celebrabantur ludi in circo maximo, Consualibus: quia id genus quadrupedum putatur coeptum currui vehiculoque adjungi, *Festus.* ℙ Mulus vehiculo Lunae adhibetur, quod tam sterilis ea sit, quam mulus: vel quod, ut mulus non suo genere, sed equi creetur, sic ea solis, non suo fulgore luceat. *Idem.* ℙ *Mutuum muli scabunt*, prov. de iis, qui se mutuo laudant, mirantur, et praedicant, sibi invicem favent. Fuit titulus unius ex Satyris Menippeis *Varronis*, et adhibetur ab *Auson. Idyll. praef.* 12. *ad monosyll. in fine positos.* Huc pertinet epigrammation *Pomponii* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Ridiculum est, cum te Cascam tua dicit amica, Casca Philotonis ipsa senex puerum. Dic tu illam pusam: sic fiet, mutua muli. Nam vere pusus tu, tua amica senex. ℙ *Mulum de asino pingere*, proverbio utimur, cum exemplar et res efficta non multum inter se distant: vel quando ineptiae ineptiis repraesentantur, aut mendacia mendaciis abstruuntur. *Tert. adv. Valent.* 19. *extr.*

*MUMMIA, ae, f. neptis Catuli, proneptis L. Mummii, Galbae uxor. *Suet. Galb.* 3. *B. A.*

MUMMIĀNUS, a, um, adj. ad Mummium pertinens, ut Mummiana aedificia, ap. *Fest.*

MUMMIUS, (Lucius) Achaicus dictus, novus homo, ad consulatum evectus ann. U. C. DCVIII., omnem armis Achaiam subegit, Corintho excisa: qui cum militari scientia valeret plurimum, adeo tamen in aliis rebus rudis fuit, ut cum Corinthiacas tabulas ac statuas eximiorum artificum Romam portandas locaret, juberet conductoribus praedici, nova ea reddituros, si apud eos periissent, ut est ap. *Vell.* 1, 13.

*MUNATIUS, i, m. nomen propr. virorum R. ut Munatius Plancus, de quo *Caes. B. G.* 5, 24. *Cic. Fam.* 10, 12. *extr.* et *Cat.* 2, 2. ℙ Munatium Gratum meminit *Tac. A.* 15, 15. ℙ Alii scribunt *Numatius:* minus recte. *B. A.*

MUNCTIO, onis, f. actus mungendi, ut Munctiones muculentae, ap. *Arnob.* 3, 107.

*MUNDA, ae, f. urbs Hispaniae Baeticae, quam Caesar una cum Cn. Pompeio Magni filio cepit. Hodie est *Monda. Liv.* 24, 42. *Auct. B. Hisp.* 32. *Flor.* 4, 2. *Lucan.* 1, 40. *Sil.* 3, 408. ℙ V. et MUNDENSIS. ℙ Fuit et Munda fluvius Lusitaniae, inter Tagum et Durium flumina, hodie *Mondego* dictus. *Plin.* 4, 21. (al. 22.) *Melae* 3, 1. est *Monda. B. A.*

MUNDĀNUS, a, um, adj. *κοσμικὸς*, ad mundum pertinens. *Cic. Tusc.* 5, 37. Socrates quidem, cum interrogaretur, cujatem se esse diceret: Mundanum, inquit; totius enim mundi se incolam, et civem arbitrabatur. ℙ *Avien. Arat.* 47. Mundanum pro coelesti dixit, quia mundus pro coelo aliquando ponitur. *Id. ib.* 216. *mundanas oras* dixit terrae plagas ratione Inferorum. ℙ *Mundanus annus* ap. *Macr. Somn. Scip.* 2, 11. est qui conversione plenae universitatis efficitur, cum scilicet stellae omnes, omniaque sidera a certo loco ad eundem locum remeaverint: quod quindecim millium annorum spatio fieri, physici volunt. V. plura *ib.* ℙ *Anima mundana* ap. *eund. ib.* 16. *f.* est anima mundi, quam falso putabant veteres causam esse motus siderum, sphaerarum coelestium, omnium uno verbo, quae in mundo moventur.

MUNDĀTIO, onis, f. actus mundandi, purgatio, *καθαρισμός. August. Confess.* 1, 11. Dilata est mundatio mea. **Octav. Hor.* 1, 19. *Vulg. Interpr. Levit.* 16, 30. *B. A.*

MUNDĀTOR, oris, m. qui mundat. *Firm. Math.* 8, 19. *f.* Cloacarum mundator.

*MUNDATORIUS, a, um, adj. ut *mundatorium medicamentum* ap. *Plin. Val.* 2, 25. *B. A.*

MUNDĀTUS, a, um, part. a *mundo:* purgatus. *Colum.* 12, 50. *med.* Baccam diligenter mundatam in torcular deferre. *August. Conf.* 10, 37. Quam sim ab illa peste mundatior.

MUNDE, adv. *καθαρῶς*, pure, nitide. *Pl. Poen.* 5, 4, 5. Tanta ibi copia venustatum aderat, in suo quaeque loco sita munde. *Titin.* ap. *Charis.* 2, 183. Verrite aedes, spargite munde. *Pompon.* ap. *Non.* 4, 3. Heus, aptate, pueri, munde atque ampliter convivium. *Sen. ep.* 70. *med.* Parum munde, et parum decenter. *Gell.* 10, 17. Versus satis munde et graphice facti. *Cato R. R.* 66. Quam mundissime purissimeque fiat. *Colum.* 12, 51. Aromata in pila quam mundissime contundito.

MUNDENSIS, e, adj. ad Mundam pertinens, urbem Hispaniae Baeticae, quae una cum Cn. Pompejo Magni F. a C. Caesare capta est. V. *Flor.* 4, 2., *Auct. B. Hisp.* 27. et sqq., *Vell.* 2, 55. et *Epit. Livii* 115. Hinc Mundensis campus, *Auct. B. Hisp.* 27. Mundenses duces, *ib.* 36. Mundense proelium, *Suet. Caes.* 56.

MUNDIĀLIS, e, adj. *κοσμικὸς*, mundanus. *Tert. Spect.* 9. *extr.* Mundialia elementa. *Id. Anim.* 54. Mundiales sordes. *Prud. Cath.* 1, 90. Mundialis gloria. *Hieron. ep.* 43. *n.* 2. Mundialibus negotiis occupari. [*Sulpic. Sev. H.* 2, 14. *mundiales historicos* opponit *sacris;* Itali *profani* dicunt. *F.*] **Salvian. de avar.* 1. *med.* p. 25. ed. *Rittersh.* Mundialis substantia. *B. A.*

MUNDIĀLITER, adv. more mundanorum. *Tert. Res. carn.* 46. *extr.* Vivere mundialiter.

MUNDĪCĪNA, ae, f. instrumentum, vel medicina ad mundandum. *Appul. Apol.* de dentifricio: Misi, ut petisti mundicinas dentium, Nitelas oris ex Arabicis frugibus, Tenuem, candificum, nobilem pulvisculum, etc.

MUNDĪCORS, ordis, adj. omn. gen. qui mundum habet cor. Quod est ap. *Matth.* 5, 8. Beati mundo corde, *August. serm.* 53. *de verb. Evang. (in ed. rec.)* habet: Beati mundicordes.

*MUNDIFICATĪVUS, a, um, adj. *Const. Afer.* 1, 6. Medicina mundificatius. *Id. ib.* 13. Mundificativis *(curari). B. A.*

*MUNDIFICĀTUS, a, um, part. *Const. Afer.* 1, 3. *B. A.*

*MUNDIFĪCO, as, a. 1. *καθαφαιτῶ*, mundum facio. *Macer* 3, 12. Mundificare stomachum. *B. A.*

[MUNDĪGER, a, um, adj. qui gerit mundum. *Auct.* incert. in *Anth. Lat.* T. 1. p. 16. *Burm.* volitabo per axem Mundigerum. *F.*]

MUNDĪPOTENS, entis, adj. com. gen. qui in mundo potest. *Tert. Anim.* 23. Virtus despectrix mundipotentium potestatum.

MUNDĪTĒNENS, entis, adj. omn. gen. mundum tenens, mundi dominus. *Tert. adv. Valent.* 22. Diabolum munditenentem appellant.

MUNDĪTER, adv. *καθαρίως*, cum munditie. *Pl. Poen.* 1, 2, 26. Nam cum sedulo munditer nos habeamus, Vix aegreque amatorculus invenimus. ℙ Translate. *Appul. Apol.* p. 296. *Elmenh.* Feminal nullo pacto reperiens munditer dicere, ad mea scripta confugit, *h. e.* polite et decenter.

MUNDĪTIA et Mundicia, ae, f. et Mundities, ei, f. *καθαριότης*, *εὐλουσία*, lautitia, nitor, elegantia in remotione sordium, et ornatu, cultuque delicato corporis. *Pl. Men.* 2, 3, 4. sternite lectos, incendite odores: Munditia illecebra animo est amantium. [**Suet. Caes.* 46. Munditiarum laetitiarumque studiosissimum multi prodiderunt.] *Gell.* 1, 5. Hortensius multa munditia, et circumspecte compositeque indutus. *Catull.* 23, 18. Hanc ad munditiem adde mundiorem Quod culus tibi purior salil-

lo est, Nec toto decies cacas in anno. *Pl. Cas.* 2, 3, 9. Postquam amo Casinam, magis initio munditiis munditiam antideo. Al. leg. *munditiem:* alii aliter. V. INITIO. *Cic. Off.* 1, 36. Adhibenda est praeterea munditia non odiosa, neque exquisita nimis. *Sall. Jug.* 67. [*al. 63.] de C. Mario: Ubi primum aetas militiae patiens fuit, stipendiis faciundis, non Graeca facundia, neque urbanis munditiis sese exercuit. *Ov. A. Am.* 3, 133. Munditiis capimur: non sint sine lege capilli, etc. et *ib.* 2, 677. Illae munditiis annorum damna rependunt: Et faciunt cura, ne videantur anus. *Pl. Ps.* 1, 2, 40. Vos quae in munditiis, molliciis, deliciisque aetatulam agitis. [*Adde *Sall. Jug.* 85. al. 90. Munditias mulieribus, viris laborem convenire. *Tac. A.* 3, 30. per cultum et munditias; et 4, 28. Praeparatus multis munditiis. *Suet. Oth.* 12. Munditiarum paene muliebrium.] ℙ *Munditias facere* dicebant, cum vasa mundabant, verrebant pavimenta, vestes, armaria, mensas detergebant, et omne genus sordium in aedibus tollebant. *Cato R. R.* 39. Per imbrem in villam quaerito, quid fieri possit: ne cessetur, munditias facito. *Pl. Stich.* 2, 2, 22. Munditias volo fieri: efferte huc scopas, simulque arundinem, Ut opera aranearum perdam. ℙ Transfertur ad orationem puram, elegantem. *Cic. Or.* 23. *extr.* de stilo subtili et submisso: Fucati vero medicamenta candoris et ruboris omnia repellentur: elegantia modo, et munditia remanebit. *Hor. Ep.* 2, 1, 157. sic horridus ille Defluxit numerus Saturnius, et grave virus Munditiae pepulere, *h. e.* elegantia Graecorum pepulit Latinorum rusticitatem. *Quint.* 8, 3. *f.* Sunt quaedam velut e tenui diligentia circa proprietatem significationemque munditiae. *Gell.* 1, 23. Venustas, lux, munditia verborum. *Id.* 10, 3. Venustas et mundities orationis.

MUNDĬTIANS. V. INITIO. [*Cf. *Taubm.* ad loc. *Plaut.* ibi cit. p. 379. et *Parei Lex. Crit.* p. 760.]

[MUNDĬTĬĀRĬUS, a, um, adj. munditiem habens, et translate comis, numeris omnibus absolutus, *compitissimo* Itali dicunt. *Inscr.* ap. *Mur.* 158, 1. Huic statuam Flavius Moschilus V. C. Isiacus hujus loci, memor ejus sanctimoniae, castitat: testamento suo constitui ab heredib. suis jussit patrono munditiario. *F.*]

MUNDO, as, a. 1. *καθαρόω, καθαρίζω,* detergeo, purifico. *Plin.* 33, 6, 34. Mundatur nitro. *Mamert. Grat. act. ad Julian.* 9. *f.* Perlui, et mundari. *Colum.* 12, 3. Villica debebit praesepia mundanda curare. ℙ *Part. *mundans, antis. *Vulg. Interpr. Eph.* Mundans eam lavacro aquae. *B. A.*

*MUNDOBRĪGA, ae, opp. Hispaniae Baeticae. *Ant. Itin. B. A.*

MUNDŪLE, adv. dimin. a *munde,* pure, nitide. *Appul. Met.* 2. Linea tunica mundule amicta.

MUNDŪLUS, a, um, adj. dimin. mundi, nimia munditia utens, delicatulus, molliculus. *Pl. Truc.* 3, 1, 13. Nunc ego istos mundulos urbanos amasios Hoc ictu exponam. Adde *Acc.* ap. *Non.* 2, 583.

MUNDUM, i, n. idem quod mundus, qua muliebre instrumentum significat. *Lucil.* ap. *Gell.* 4, 1. et *Non.* 3, 143. Legavit quidam uxori mundum omne, penumque.

MUNDUS, a, um, adj. *καθάριος,* purus, tersus, nitidus, lautus, elegans. [*Originem vocis *Lennep.* quaerit in *mungo,* ita ut *mundus* ex *munctus, emunctus* factum sit. *Doederl.* vice versa *mungo* ex *mundus* et *agere* eodem modo formatum putat, quo *purgare, castigare* ex *purus, castus* et *agere.* V. 3, 204.] *Colum.* 7, 3. *med.* Quala mundissima. *Gell.* 19, 12. Agrum mundum purumque facere. *Pall.* 2, 10. Mundae novales, *h. e.* sine silva, et stirpibus, et lapidibus. *Gell.* 19, 9. Mundissimum cubile. *Hor. Ep.* 1, 5, 7. munda supellex. *Ov. Fast.* 3, 668. Pauper, sed mundae sedulitatis anus. *Hor. Od.* 3, 29, 14. Mundaeque parvo sub lare pauperum Coenae. *Id. Ep.* 1, 20, 2. liber Sosiorum pumice mundus. *Sen. ep.* 70. *med.* Praeferendam esse spurcissimam mortem servituti mundissimae. *Edict. Diocl.* 27. Speltae mundae K. M. X. centum: scandulae, sive speltae K. M. X. triginta. ℙ *Mundus homo* dicitur, qui elegantiae studet in cultu corporis, qui munditias sectatur, comendo se, fucando, fricando, ungendo, exornando, et hujusmodi; tum in bonam, tum in malam partem. *Cic. Fin.* 2, 8. Nemo nostrum istius generis asotos jucunde putat vivere, mundos, elegantes, optimis cocis, pistoribus, piscatu, aucupio, venatione, his omnibus exquisitis, vitantes cruditatem. *Hor. Sat.* 1, 2, 123. munda hactenus, ut neque longa, Nec magis alba velit, quam fert natura, videri. [*Adde 2, 2, 65. ibique *Heindf.*] *Liv.* 8, 15. Vestalis suspecta propter mundiorem justo cultum. ℙ Transfertur ad orationem. *Ov. A. Am.* 3, 479. Munda, sed e medio, consuetaque verba, puellae, Scribite. *Gell.* 17, 2. *med.* *In Gallos* mundius subtiliusque est, quam *cum Gallis,* aut *contra Gallos;* et 19, 9. *med.* Versus, quibus mundius, venustius, limatius, pressius nihil reperiri puto. *Prop.* 4, 5, 43. mundi Thais pretiosa Menandri, *h. e.* munditia utentis, et elegantia orationis: nisi malis ad vitae cultum referre: nam a *Phaedr.* 5, 1. Menander describitur Unguento delibutus, vestitu affluens, gressu delicato et languido, ut adnotavit *Broukhus.* ℙ *Annonae mundae* ap. *Lampr. Alex. Sev.* 42. sunt panes siliginei, puri, non vulgares, non furfuracei, et mundis lautisque coenis apti. V. ANNONA. Sic *mundus panis. Id. ib.* Panis mundi pondo XXX., panis sequentis, ad donandum populo, quinquaginta. ℙ Est etiam *mundus,* ornatus, instructus. *Enn.* ap. *Fest.* in *Quaeso:* Ostia munita est: idem *(Ancus Martius)* loca navibu' pulcris Munda facit, nautisque mari praesentibu' vitam.

MUNDUS, i, m. *κόσμος.* Duo significat, universitatem rerum, et instrumentum ornatus muliebris. Utrumque a *munditia,* ut *Varr. L. L.* 4, 29. tradit: munditia autem ad ornatum elegantiamque refertur. Sic *Plin.* 2, 4, 3. Quem *κόσμον* Graeci nomine ornamenti appellavere, eum nos a perfecta absolutaque elegantia mundum. Sunt qui a *moveo* ducunt, quasi *movendus,* quia non alius est, quam quod moveri potest, ut ait *Festus.* [*De etymo v. in *mundus, a, um.* Ceterum prima vocis significatio est, quam *Forc.* secundo loco posuerat, scil. qua] instrumentum denotat, quo mulieres mundiores et cultiores fiunt; et fere usurpatur cum addito *muliebris, γυναικεῖος κόσμος.* Differunt autem *ornatus* et *mundus,* quia ut ait *Ulp. Dig.* 34, 2, 25. Ornamenta muliebria sunt, quibus mulier ornatur, veluti inaures, armillae, viriolae, annuli (praeter signatorios) et omnia, quae ad aliam rem nullam parantur, nisi corporis ornandi causa: quo ex numero etiam haec sunt, aurum, gemmae, lapilli, qui aliam nullam in se utilitatem habent. His adde vittas, mitras, semimitras, calvaticas, acus cum margarita, reticula, crocuphantia. Mundus vero muliebris est, quo mulier mundior fit: continentur eo specula, matulae, unguenta, vasa unguentaria, et si qua similia dici possunt, veluti lavatio, riscus, argentum balneare, sella balnearis. Haec *Ulp.* itemque *Paul. ib.* 33. *f.* et *Recept. sentent.* 3. *tit.* 7. *f.* Hinc formulae illae testamentorum ap. *Paul. cit. l.* 33. et *Jabol. ib.* 32, 98, 1. Uxori meae vestem, mundum muliebrem, ornamenta omnia, aurum, argentum, do, lego. *Phaedr.* quoque 4, 4. vestem a mundo muliebri secernit. *Tert.* alia ratione distinguit, *Hab. mul.* 4. Habitus, inquit, feminae duplicem speciem circumfert, cultum, et ornatum. Cultum dicimus, quem mundum muliebrem vocant: ornatum, quem immundum muliebrem convenit dici. Ille in auro, et argento, et gemmis, et vestibus deputatur: iste in cura capilli, et cutis, et earum partium corporis, quae oculos trahunt. Alteri ambitionis crimen intendimus, alteri prostitutionis. *Mundum muliebrem* dicit, quem JCti *ornamentum:* et *ornatum,* quem illi *mundum.* V. CULTUS. ℙ Haec tamen discrimina perpetua non sunt: et *mundi* nomine saepe quidquid ad muliebrem ornatum pertinet, significatur. *Liv.* 34, 7. Munditiae, et ornatus, et cultus, haec feminarum insignia sunt: hunc mundum muliebrem appellarunt majores nostri. *Appul. Met.* 2. Quamvis auro, veste, gemmis, omnique cetero mundo exornata mulier incedat; et *ib.* 4. Mundo nuptiali decenter ornare puellam. *Ib.* in *carm.* puellam Ornatam mundo funerei thalami; et *ib.* 11. Indutus serica veste, mundoque pretioso. *Atejus* ap. *Fest.* Virginalis mundus. ℙ Dicitur etiam de instrumento, et ornatu aliarum rerum. *Appul.* 6. *in.* Erant et falces, et operae messoriae mundus omnis. Afferunt et *Plauti* mundum rusticum, *Merc. prol.* 65., sed incerta ea lectio est. *Appul. Apol.* mundum Cereris vocat cistas arcanis Cereris plenas, in ejus sacris gestari solitas. ℙ *In mundo,* inquit *Festus,* dicebant antiqui, cum, aliquid in promptu esse, volebant intelligi. Videtur autem ductum a mundo muliebri, quia quae ad corporis cultum pertinent, omnia mulieres in promptu habent, conduntque diligenter, ut praesto ad usum semper sint. *Charis.* 2, 180. exponit, palam, in expedito, ac cito. *Enn. ib.* Seu ibi vita, seu mors in mundo est. *Pl. Ps.* 1, 5, 84. Pistrinum in mundo scibam, si id faxem, mihi. *Id. Cas.* 3, 3, 3. cui, quod amet, in mundo siet. *Id. Epid.* 5, 1, 12. cui libertas in mundo sita est. *Id. Pers.* 1, 1, 46. Nempe habeo in mundo. ℙ [*Tum sequi debebant ii loci, in quibus *mundus* de coelo stellis ornato, *οὐρανὸς,* dicitur, quos male Noster §. 3. adscripserat:] *Sen. Q. N.* 7, 2. Cometae manent mensibus senis, nec illos conversio mundi solvit, et velocitas; et *mox:* Utrum mundus, terra stante, circumeat, an mundo stante terra vertatur. *Lucr.* 5, 1435. mundi magnum et versatile templum. *Catull.* 64, 205. et tellus, atque horrida contremuerunt Aequora, concussitque micantia sidera mundus. *Virg. G.* 1, 240. Mundus ut ad Scythiam, Riphaeasque arduus arces, etc. Adde *Caesarem,* ut videtur, *B. G.* 6, 13. *f.*, *Stat. Th.* 3, 498., *Sen. Herc. Oet.* 1343., *Plin.* 2, 3, 3. et al., *Manil.* 1, 3. et alibi saepe. Etiam *Cic.* adhibuit, sed cum addito, *Univ.* 10. Ut hunc hac varietate distinctum bene Graeci *κόσμον,* nos lucentem mundum nominaremus. Sic *Tibull.* 3, 4, 17. Jam nox aetherium nigris emensa quadrigis Mundum, etc. [*Cf. *Cort.* et *Mart. Lag.* ad *Lucan.* 6, 463. *ed. Web.*] ℙ *Mundus coeli* dictus est ab *Ennio* ap. *Macr. Sat.* 6, 2. *med.* Mundus coeli vastus constitit silentio. ℙ [*Hinc est ingens illud corpus, coelo terraque constans, *das Weltall,*] perfectum undique, itaque omnia in se complexus, ut ait *Cic. N. D.* 2, 14., ut nihil sit, quod non insit in eo. *Festus:* Mundus appellatur coelum, terra, mare, et aer. *Ov. Fast.* 5, 11. Post chaos ut primum data sunt tria corpora mundo, *h. e.* coelum, terra, aqua. *Vitr* 9, 4. Mundus est omnium naturae rerum conceptio summa, coelumque sideribus conformatum. *Cic. N. D.* 2, 62. Ipse mundus Deorum hominumque causa factus est, etc. Est enim mundus quasi communis Deorum atque hominum domus, aut urbs utrorumque. *Id. Div.* 2, 43. *f.* Coelum ipsum, quod extremum atque ultimum mundi est. *Id. Acad.* 4, 17. *f.* Democritus dicit, innumerabiles esse mundos. *Id. Leg.* 3, 1. *f.* Imperium sine quo nec hominum universum genus stare, nec rerum natura omnis, nec ipse mundus potest. ℙ Quia vero olim non defuere, qui mundum animatum, sapientem, immo Deum, aeternumque crederent, interdum de eo ita sunt locuti, ut de Deo, providentia, fato, numine. *Sen. Q. N.* 2, 45. Vis illum *(Jovem)* vocare mundum? non falleris. Ipse enim est totum, quod vides, totus suis partibus inditus, et se sustinens vi sua; et *ib.* 3, 28. Quandocumque placuere res novae mundo, etc. *Paulo ante dixerat,* Cum Deo visum ordiri meliora. ℙ Non raro dicitur de terrarum orbe, et mortalibus. *Lucan.* 1, 160. ut opes nimias, mundo fortuna subacto, Intulit, etc. *Id.* 5, 469. miserique fuit spes irrita mundi. *Stat. Silv.* 3, 3, 87. partaeque per omnes Divitiae populos, magnique impendia mundi. *Sen. Herc. Oet.* 541. quem mundus, et superi timent. [*V. *Drak.* ad *Sil.* 3, 611. ℙ Ita *mundus* saepissime ponitur pro Romano imperio, eadem ratione, qua *orbis terrarum* hac signif. interdum poni solet. Cf. *Lucan.* 4, 393. 5, 329. 6, 6. quos locos indicavit *Web.* in *dissert. de eo quod summum est in Pharsalia:* in *ed. Luc.* T. 2. p. 578.] ℙ De inferis, et regno Plutonis intelligitur ap. *Fest.* et *Macr. Sat.* 1, 16. qui docent, putasse veteres, mundum patere ter in anno, scilicet postridie Vulcanalia, tertio Non. Octobr., et sexto Id. Novembr., quibus diebus non cum hoste manus conserebatur, non exercitus scribebatur, non comitia habebantur, nec aliud quidquam in republica, nisi quod ultima necessitas admoneret, administrabatur. Uxorem quoque ducere, religiosum erat. Dicebatur autem *mundus* ab eo mundo, qui supra nos est, ut *Cato* ap. *Fest.* docet, similis nempe creditus in inferis, ac est in superis. Hunc itaque, veluti consecratum Diis Manibus, clausum esse omni tempore putabant, exceptis modo dictis diebus, quos religiosos habebant, quia eo tempore ea, quae occulta et abdita religionis Deorum Manium erant, velut in lucem quandam adducebantur, et patefiebant: eratque illud sacrum Diti patri, et Proserpinae. Haec illi. Fortasse iis diebus celebrabatur Proserpinae raptus, cum Plutoni terra patuit, et Manes coelum vidisse finguntur. Alii ad sacra Eleusinia referunt. *Varr.* ap. *Macrob.* Mundus cum patet, Deorum tristium atque inferum quasi janua patet. [*Mundus patens* ap. *Macrob. l. l.* fossa erat in media urbe recens condita, in quam primitiae frugum aliaque conjici solebant. Hanc ter in anno patere credebant, unde nomen traxit. Cf. *Plutarch. Rom.* 10, 3.]

MUNĔRĂBUNDUS, a, um, adj. qui muneratur. *Appul. Met.* 11. Quisque varie munerabundi ad meum festinant illico reducem ab inferis conspectum.

MUNĔRĀLIS, e, adj. ad munera pertinens. *Festus:* Muneralis lex vocata est, qua Cincius cavit, ne cui liceret munus accipere. *Pl. ib.* Neque muneralem legem, neque lenoniam roga: fuerit, nec ne, flocci aestimo: V. CINCIUS.

MUNĔRĀRĬUS, ii, m. Primus hac voce usus est *Augustus,* teste *Quint.* 8, 3. *med.* [*ubi v. *Spald.*] Est autem qui munus, seu spectaculum, ludumque gladiatorium edit, *ἀγωνοθέτης,* munerator: et sic adhibetur a *Sen. Excerpt. Controv. praef.* 4. *in.* et a *Quint. decl.* 9, 6, 7 et 8. eodemque sensu *Suet. Dom.* 10. Thracem mirmilloni parem, munerario imparem dixerat; et *Inscr.* ap. *Mur.* 654, 1. ℙ Adjective *libellus munerarius* est, in quo describuntur nomina gladiatorum, qui ludis exhibentur. *Trebell. Claud.* 5. Habuit proxime tuus libellus munerarius hoc nomen in indice ludorum.

MUNĔRĀTIO, onis, f. *δόσις,* actus munerandi, largitio. *Ulp. Dig.* 27, 3, 1. *med.* Si munus nuptiale matri pupilli miscrit, non eum pupillo imputaturum: nec enim tam necessaria est muneratio ista.

MUNĔRĀTOR, oris, m. idem ac munerarius. *Flor.* 3, 20. *med.* Quasi plane expiaturus omne praeteritum dedecus, si de gladiatore munerator fuisset.

*MUNERATRIX, icis, f. *JCt.* in *Dig. B. A.*

MUNĔRĀTUS, a, um, part. a *munero,* donatus. *Spart. Hadr.* 3. Ob hoc a Trajano locupletissime muneratus. *Ammian.* 14, 7. Mulier munerata, vehiculoque imposita. *Appul. Met.* [*10, 227. p. 721. *Oud.*] Liberto magnifice munerato.

MUNĔRĬGĔRŬLUS, i, m. qui munera et dona gestat. *Pl. Ps.* 1, 2, 48. Manipulatim mihi munerigeruli jam hic adsint.

MUNĔRO, as, avi, atum, a. 1. *δωρέομαι,* [*mu-

neri do, dono.] *Acc.* ap. *Non.* 9, 7. Cujus exuvias et coronam huic muneravit virgini. [**Turpil.* ap. *Non.* 7, 81. Dat ultro ac numerat, quod illi abstulit. *Pl. Capt.* 5, 1, 15. Ut beneficium bene merenti nostro merito muneres, i. e. rependas, gratiam referas pro beneficio. ℙ Hinc munere, dono adornare.] *Cic. Dejot.* 6. Locus erat quidam, in quo erant ea composita, quibus rex te munerare constituerat. Al. leg. *munerari.* [*Activum exhibet *Orell.*] *Sen. ep.* 119. *med.* Inani me, inquis, lance muneras. *Callistr. Dig.* 48, 20, 6. *f.* Barbaros munerare venientes ad se.

MUNĔROR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod munero, [*i. e. muneri do. *Cic. Inv.* 2, 1. *extr.* Natura aliud alii muneratur. ℙ Tum est munere adorno.] *Ter. Heaut.* 2, 3, 59. disciplina est eisdem, munerarier Ancillas primum, ad dominas qui affectant viam. *Cic. Att.* 7, 2. *med.* Alexio me opipare muneratus est. *Hor. Epod.* 2, 20. Certantem et uvam purpurae, Qua muneretur te, Priape. [*Adde *Appul. Met.* 11, 258. p. 808. *Oud.* Veniam postulabam (a parente), quod eum, condigne tantis beneficiis munerari nequirem.]

MUNGO, is, nxi, nctum, a. 3. *μύσσω*, muccum, excusso per nares digitis compressas spiritu, expello: [est a *μύω* vel *μύζω*, premo, unde inusit. *μύγω*, hinc Latinorum *mugo*, dein *mungo* est derivatum. *F.*] *Gloss. Philox.* Mungo, *μύσσω*. Nullum praeterea, qui usurpaverit, Latinum scriptorem invenio. Nam pro eo utimur composito *emungo*. Quidam Lexicographi afferunt *Catonis* fragmentum hoc *de liberis educandis:* Neque mungentur libertatem, (alii *emungentur*) adduntque esse deponentis forma. Ap. nullum ego alium haec invenire adhuc potui.

*MUNIA, ae, oppidum. V. MUNIENSES. *B. A.*

MŪNIA, orum, n. plur *ἔργα*, officia, tum quae publice, tum quae privatim fiunt: a *munis.* *Cic. Mur.* 35. Omnia haec sunt officia necessariorum, commoda tenuiorum, munia candidatorum. *Liv.* 1, 42. Belli pacisque munia facere. [*Cf. *Drak.* ad 36, 31, 12.] *Sall. fragm.* ap. *Non.* 2, 527. Ac tum maxime, uti solet extremis in rebus, sibi quisque carissimum domi recordari, cunctique omnium ordinum extrema munia sequi. *Hor. Ep.* 2, 2, 131. Vitae munia servare. *Tac. A.* 2, 26. consulatus obire. *Id. H.* 1, 62. implere ducis. [*Plura Taciti, ap. quem frequent. h. v. usus est, exempla v. in *Boettich. Lex. Tac.* p. 146.] *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 36. plenior vero ap. *Amadut. Monum. Matthaej.* T. 3. p. 109. Huic igitur ob haec insignia genera muniorum statuam Saenensium ordo decrevit, etc. Dedic. Idus Aug. DD. NN. Arcadio III. et Honorio II. Augg. Conss. *h. e.* ann. a Chr. n. CCCLXXXXIV. ℙ Extra hos casus non facile reperies. V. MOENIA.

MŪNĪBĬLIS. V. MONUBILIS.

MŪNĪCAS pro communicas dicebant. *Festus.* Est a *munia, orum.*

MŪNĪCEPS, ipis, omn. gen. *πολίτης*, civis alicujus municipii. *Festus:* Municeps est, ut ait Aelius Gallus, qui in municipio liber natus est. *Gell.* 16, 13. Municipes sunt cives R. ex municipiis, legibus suis et suo jure utentes: muneris tantum cum populo R. honorarii participes: a quo munere capessendo appellati videntur, nullis aliis necessitatibus, neque ulla populi R. lege adstricti, nisi, inquam, populus eorum fundus factus est. Primos autem municipes sine suffragii jure Caerites esse factos, accepimus: concessumque illis, ut civitatis R. honorem quidem caperent, sed negotiis tamen atque oneribus vacarent. Hactenus *Gell.* ℙ Proprie *municeps* est quivis homo, qui munus aliquod functus sit, ut ait *Festus.* Deinde idem est ac municipii civis. (*Just.* 2, 12. Patriam municipes esse, non moenia: civitatemque non in aedificiis, sed in civibus positam.) Tertio, qui civis cum sit, in civitatem R. admissus est. *Festus:* Municipes erant, qui ex aliis civitatibus Romam venissent. Horum autem tria fuere genera, uti docet *Paul.* ap. *Fest.* in *Municipium:* alii, qui cum Romam venissent, neque cives R. essent, participes tamen fuerunt omnium rerum ad munus fungendum una cum civibus R., praeterquam de suffragio ferendo, aut magistratu capiendo: sic fuerunt Fundani, Formiani, Cumani, Acerrani, Lanuvini, Tusculani (*Liv.* 8, 14 et 17.), qui post aliquot annos cives R. effecti sunt (*Id.* 38, 36.) Alii, quorum civitas universa in civitatem R. venit, ut Aricini, Caerites, Anagnini. Alii, qui ad civitatem R. ita venerunt, uti municipes essent suae quisque civitatis, suisque uterentur legibus, simulque suffragium Romae haberent, et ibi magistratus capere possent, ut Tiburtes, Praenestini, Pisani, Arpinates, et alii. Haec *Paulus.* *Cic. Verr.* 2, 5, 62. Clamabat ille miser, se civem esse R., municipem Cosanum. ℙ Praeterea municipes, inquit *Paul. Dig.* 50, 16, 228., intelligendi sunt et ii, qui in eodem municipio sunt: item universim qui sunt ejusdem patriae; etiam si eorum patria municipium non sit: qui etiam *communicipes* appellati fuerunt. *Cic. Brut.* 70. M. Pontidius municeps noster. *Id. ad Quirit.* 8. Vidi fortissimum virum municipem meum, C. Marium. *Plin.* 35, 11, 40. Amavit Glyceram municipem suam. *Mart.* 10, 65. Cum te municipem Corinthiorum Jactes. *Id.* 12, 21. Municipem rigidi quis te, Marcella, Salonis, Et genitam nostris quis putet esse locis? *Salo* fluvius est Celtiberiae. ℙ Adjective et de rebus inanimis. *Juven.* 4, 33. magna qui voce solebat Vendere municipes fracta de merce siluros. *Id.* 14, 271. municipes Jovis advexisse lagenas, *h. e.* Cretenses. *Mart.* 14, 114. Testa municeps Sibyllae, *h. e.* Cumana. ℙ Hinc *Dii municipes* contemptim dicti sunt, qui nationum, aut civitatum quarundam erant proprii ac peculiares. *Minuc. Fel. Octav.* 6. Inde adeo per universa imperia, provincias, oppida videmus singulos sacrorum ritus Gentiles habere, et Deos colere municipes, ut Eleusinios Cererem, Phrygas Matrem, Epidaurios Aesculapium, etc. ℙ Praeterea municeps dicitur, qui in municipio a servitute se liberavit. *Festus.* Sic *Ulp. Dig.* 50, 1, 1. Municipem aut nativitas facit, aut manumissio, aut adoptio. *Hermogen. ib.* 23. Manumissi a municipe ejus municipii efficiuntur municipes, unde originem trahit. Adde *Ulp. ib.* 27. ℙ [In genit. plur. *municipium* pro *municipum* recte scribitur in *Tab. Heracl.* ap. *Mazoch. lin.* 71., cujus adnotat. vide p. 481. V. FRATER. *F.*]

MŪNĪCĬPĀLIS, e, adj. *πολιτικός*, ad municipem, vel municipium pertinens. *Cic. Sull.* 8. Est enim ipse, a materno genere, municipalis honestissimi ac nobilissimi generis. *Id. Att.* 8, 13. Multum mecum municipales homines loquuntur, multum rusticani. *Id. Leg.* 3, 16. *med.* Utinam isto animo in summa republica nobiscum versari, quam in municipali maluisses. *Juven.* 3, 34. Municipalis arena, *h. e.* theatrum in municipio. *Tac. A.* 4, 3. Seque, ac majores, et posteros municipali adultero foedabat. *Suet. Aug.* 2. Municipalia magisteria. *Cic. Att.* 7, 11. *med.* Ex dolore municipali, sermonibusque eorum, quos convenio, videtur, etc. *h. e.* ex dolore municipum. ℙ *Sacra municipalia* vocabantur, quae ab initio habuerunt municipes ante civitatem Romanam acceptam: quae observare eos voluerunt pontifices, et eo more facere, quo adsuessent antiquitus. *Festus.* ℙ [**Municipalia magisteria,* quae *Ernest.* de magisteriis vicorum, collegiorum, cet. intelligit, recte videtur *Brem.* in universum pro cujuscunque generis magisteriis accipere vilioribus, opposs. *magist. Urbis.*] ℙ *Municipalia prodigia* dixit *Flor.* 3, 18. homines sceleratos atque impios ex municipiis, qui arma contra Urbem ferebant. ℙ Aliquando *municipalis* in contemptu ponitur, quia municipia prae urbe Roma ignobilia et obscura erant. *Juven.* 8, 236. de Cicerone: Hic novus Arpinas, ignobilis, et modo Romae Municipalis eques. *Auson. Grat. act. ad Grat.* 13. Sed gloriosus ille municipalem scholam, variando, vilitate consenuit. *Sidon. ep.* 4, 3. *f.* Municipales, et cathedrarii oratores. *Id. carm.* 9, 310. Municipales poetae.

MŪNĪCĬPĀLĬTER, adv. municipis more, vel conditione. *Sidon. ep.* 1, 11. Non eminentius, quam municipaliter natus.

MŪNĪCĬPĀTIM, adv. per municipia, ut *oppidatim* per oppida. *Suet. Caes.* 14. Municipatim dividendos censuit.

MŪNĪCĬPĀTUS, us, m. jus municipii. Translate. *Tert. adv. Marc.* 3, 24. Apostolus *πολίτευμα* nostrum, id est municipatum in coelis esse pronuncians. Adde *Cor. Mil.* 13. *Hieron. ep.* 16. *n.* 2. Ita municipatum coeli cum Paulo consequaris.

MŪNĪCĬPĬOLUM, i, n. parvum municipium. *Sidon. ep.* 3, 1.

MŪNĪCĬPĬUM, ii, n. oppidum (in Italia praesertim) jure suo utens, et legibus, cujus incolae jure civium Romanorum gaudebant. V. MUNICEPS. Quomodo differat a colonia, V. COLONIA. *Cic. Rosc. Am.* 6. Genere et nobilitate sui municipii primus. ℙ Item genus ipsum hominum, qui municipes dicuntur, ut *mancipium, servitium* ipsi servi. *Paul.* ex *Festo.* V. MUNICEPS. ℙ Aliquando dicitur de colonia. *Cic. Fam.* 13, 13. L. Castronius longe princeps municipii Lucensis. (Ex *Vell.* 1, 15. constat multo ante Lucam coloniam deductam fuisse.) Adde *Gell.* 16, 13. *Ulp. Dig.* 50, 1, 1., et consule *De-Vita Dissert.* 1. *c.* 3. in *Antiquitatib. Benevent.*

MŪNĬCO, as, pro communico, dicebant veteres. *Fest.*

*MUNIENSES, ium, incolae oppidi cujusdam Latii, quod Munia fortasse vel Munium audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

[MŪNĬFER, a, um, adj. *Gloss. Isid.* Munifer, qui munera fert. *F.*]

MŪNĬFEX, icis, omn. gen. *λειτουργός*, qui munus facit. *Festus:* Beneficiarii dicebantur milites, qui vacabant muneris officio; e contrario munifices vocabantur, qui non vacabant, sed munus reipublicae faciebant. *Veg. Mil.* 2, 7. *f. Munifices*, milites, qui munera facere coguntur. V. MUNIFICUS et MUNUS. ℙ Metaphorice *munifex mamma* pro lactanti dicitur. *Plin.* 11, 40, 95. Uno vero ex omni turba relicto, sola munifex mamma, quae genito fuerat attributa, descendit.

MŪNĬFĬCE, adv. *δαπανηρῶς*, liberaliter, large, abundanter. *Cic. N. D.* 3, 27. Sic haud scio, an melius fuerit humano generi motum istum celerem cogitationis non dari omnino, quam tam munifice, et tam large dari. *Liv.* 22, 37. *med.* Munifice adjuvare rem alicujus. [*Adde 1, 54. 2, 2.]

MŪNĬFĬCENTĬA, ae, f. *μεγαλοδωρία, φιλοτιμία*, liberalitas ejus, qui in muniis faciendis, h. e. muneribus ludorum edendis large pecuniam insumit. *Sall. Cat.* 57. [*al. 54.] Caesar beneficiis ac munificentia magnus habebatur. *Suet. Caes.* 10. Ita suam, Caesarisque munificentiam, unius Caesaris dici. (Adde *Vesp.* 7.) *Plin.* 8, 7, 7. Tanto populi dolore, ut oblitus imperatoris, ac munificentiae honori suo exquisitae, flens universus consurgeret, etc. ℙ Item liberalitas in aliis rebus quibuscumque. *Sall. Jug.* 111. Barbari et famam Romanorum avaritiae falsam, et Sullam, ob munificentiam in sese, amicum rati; et 7. *extr.* Huc accedebat munificentia animi, et ingenii solertia. *Just.* 25, 1. Quos Antigonus pro regali munificentia ingenti apparatu epularum ad coenam invitavit. *Vell.* 2, 130. Pia munificentia templum patri molitur. *Suet. Tib.* 48. Publice munificentiam bis omnino exhibuit, proposito millies HS gratuito in triennii tempus: et rursus quibusdam dominis insularum, quae deflagrarant, pretio restituto. *Plin.* 27, 1, 1. Naturae ipsius munificentia. *Julian. Dig.* 39, 5, 1. Liberalitatem et munificentiam exercere. [**Vell.* 2, 41, 1. Hic (C. Caesar) munificentia effusissimus: ita *Acidalius*, secundum *Vascosan.* et *ed. Basil.*, prob. *Ruhnk.*, legendum censet pro *vulg. munificentiae effusissimus.* *Id. ib.* 81, 3. templumque Apollinis, et circa porticus facturum promisit, quod ab eo singulari exstructum munificentia est. *Plin. Pan.* 25, 4. munificentiae ingenium, i. e. ingeniosa et sollers in excogitandis mediis munificentia. Adde *Liv.* 41, 20. coll. 26, 32.]

MŪNĪFĬCĬUM, ii, n. res non immunis, non libera a vectigalibus et portoriis. *Paul. Dig.* 39, 4, 4. Ut si quid amplius, quam mandatum est, transferat, id munificium sit. Alii melius leg. *munificum.* [*V. *Duk.* de *Lat. Ict. Vett.* p. 374.]

MŪNĪFĬCO, as, a. 1. munero, dono. *Lucr.* 2, 625. Munificat tacita mortales muta salute.

MŪNĪFĬCUS, a, um, adj. *μεγαλόδωρος, δωρητικός*, largus in sumptibus tum publicis, tum privatis, liberalis in dando. *Cic. Off.* 2, 18. Conveniet autem cum in dando munificum esse, tum in exigendo non acerbum. *Id. Or.* 1, 8. Quid porro tam regium, tam liberale, tam munificum, quam opem ferre supplicibus, etc. *Pl. Amph.* 2, 2, 212. ut munifica sim bonis, prosim probis. *Ov. Amor.* 3, 10, 5. de Cerere: Te, Dea, munificam gentes ubicumque loquuntur. *Id. Pont.* 4, 1, 24. Nec mihi munificas arca negavit opes. *Mart.* 8, 38. Vir de munifica profusus arca. *Claud. IV. Cons. Honor.* 499. Munificus largi, sed non et prodigus auri. [**Liv.* 4, 50. Ut nemo pro tam munifica patria, donec quidquam virium superesset, corpori aut sanguini suo parceret.] ℙ Est etiam *munificus*, qui munus facit, munifex. Munificos milites memorat *Paul. Dig.* 50, 16, 18., ubi alii leg. *munifices*; et *Isid. Orig.* 10. Munificus dictus, vel quia alicui munera multa dat, vel quia munus suum, idest officium, quod debet, adimplet. ℙ Comp. *Munificior* est *Cat.* ap. *Festum.* *Munificentissimus* est ab inus. *munificens.* *Cic. Rosc. Com.* 8. Semper liberalissimus, munificentissimus.

MŪNĪMEN, inis, n. munimentum, munitio. *Virg. G.* 2, 351. jamque reperti, Qui saxo super, atque ingentis pondere testae Urgerent: hoc effusos munimen ad imbres. *Ov. Met.* 4, 772. locus solidae tutus munimine molis; et *ib.* 13, 212. munimine cingere fossas. *Pall.* 3, 24. Munimen horti. [**Lucan.* 6, 22. Sed munimen habet nullo quassabile ferro: ubi v. *Cort.*]

MŪNĪMENTUM, i. n. *ἀσφάλισμα, παρατείχισμα*, quidquid ad muniendum et defendendum pertinet: et praecipue dicitur de castris, fossis, vallis, ceterisque, quibus se milites contra hostem muniunt. *Caes. B. G.* 2, 17. Ut, instar muri hae sepes munimenta praeberent, quo non modo non intrari, sed ne perspici quidem posset. *Liv.* 1, 33. *med.* Quiritium fossa, haud parvum munimentum a planioribus aditu locis, Anci regis opus est. *Plin.* 19, 5, 23. Munimenta specularium hibernis diebus. *Macer Dig.* 11, 7, 37. Munimentum sepulcri id esse, divus Hadrianus rescripsit, quod causa muniendi ejus loci factum sit, in quo corpus impositum sit. *Just.* 2, 15. Munimenta exstruere. *Tac. A.* 13, 36. Tenere se munimentis. *Id. H.* 5, 20. Munimentis se defendere; et *ib.* 2, 18. Coercere intra munimenta militem. *Id. A.* 12, 17. Munimenta perrumpere; et *ib.* 15, 12. imponere alicui loco; et 13. propugnare; et 15. ingredi; et 38. Neque enim domus munimentis septae, vel templa muris cincta, aut quid aliud morae interjacebat. *Plin.* 17, 14, 24. Casam cingere munimento sepis. [**Vell.* 2, 51, 2. mox etiam obsidione munimentisque eam complecteretur. *Liv.* 10, 9. Nec vi nec munimento capi poterat. *Curt.* 4, 5, 4. magna munimenta regni sui, i. e. flumina Euphratis, Tigris, cet.] ℙ De iis, quae tegunt corpus. *Just.* 41, 2. *extr.* Munimentum ipsis equisque loricae plu-

matae sunt, quae utrumque toto corpore tegunt. *Juven.* 9, 28. pingues aliquando lacernas, Munimenta togae. *Just.* 2, 2. Sine tecti munimento. [**Curt.* 4, 13, 25. Tunc quoque munimento corporis sumpto processit ad milites.] ℙ Praesidium, subsidium. [*Huc pertinet locus, quem *Noster* supra laudaverat, *Sall. Jug.* 102. Rati, noctem sibi munimento fore. Adde *ib.* 14. Munimenta regni me habiturum in vestra amicitia; et 34. Caedem in vos fecisse pro munimento habent; et 54. Receptui ac post munimento foret. *Liv.* 2, 10. Id munimentum (Horatium Coclem) illo die fortuna urbis Romanae habuit; et 3, 37. Quonam modo tribuniciam potestatem, munimentum libertati, rem intermissam reparārent; et 41, 2. Sine ullo terrestri aut maritimo munimento.] *Tac. H.* 4, 52. Non legiones, non classes perinde firma imperii munimenta, quam numerum liberorum. *Val. Max.* 6, 3. Munimenta legum. *Id.* 2, 1. *n.* 5. Matronale decus verecundiae munimento tutius est.

MUNIO, is, ivi et ii, itum, a. 4. [*Ordinem hujus loci, ut quem minus recte *Noster* instituisset, ita vertisse in melius videmur. Est a *moenio*, ut a *poena* est *punio:* cognationem quandam habet etiam cum Gr. ἀμύνω, a quo factum esse volunt, abjecto *a*, ut ab ἄρουρα, rura, ἀμέλγω, mulgeo. Significat proprie intransitive munimentum, murum, vallum cet. exstruere, Gr. τειχίζω. Huc pertinent loci, quos *Forc.* infra posuerat: *Nep. Them.* 6, 5. et undique, quod idoneum ad muniendum putarent, congerent. *Hirt. B. Afr.* 31. Milites, qui muniendi gratia vallum petierant. Adde *Liv.* 1, 8. Crescebat interim urbs, munitionibus alia atque alia appetendo loca, quum in spem magis futurae multitudinis, quam ad id, quod tum hominum erat, munirent, i. e. aedificarent, habitationi aptas sedes redderent; et 21, 37. Muniendo fessi homines. ℙ Hinc transitive cum accusativo rei, quae muniendo fit, exstruitur. Ex iis, quae *Forc.* laudaverat, huc pertinet illud *Pl. Mil.* 2, 2, 75. *ed. Lindem.* magna munis moenia. — Porro ista: *Nep. Ann.* 3. Loca patefecit, itinera muniit, effecitque, ut ea elephantus ornatus ire posset, qua antea unus homo inermis vix poterat repere. *Liv.* 21, 37. Inde ad rupem muniendam, [*i. e. perfodiendam, atque ita viam muniendam] per quam via una esse poterat, milites ducti: cum caedendum esset saxum, etc. Alii leg. *minuendam.* Sed *mox:* Quies muniendo fessis hominibus data triduo. *Cic. Mil.* 7. Perinde quasi Appius ille Caecus viam munierit, non qua populus uteretur, sed ubi impune sui posteri latrocinarentur. Adde *Liv.* 9, 29. ℙ Translate est viam parare, aditum patefacere. *Cic. Mur.* 23. *med.* Haec omnia tibi accusandi viam muniebant, adipiscendi obsepiebant; et *Tusc.* 1, 14. *extr.* Hercules nunquam ad Deos abiisset, nisi, cum inter homines esset, eam sibi viam munivisset. *Id. Verr.* 2, 1, 25. Alia sibi ratione munire viam ad stuprum coepit. ℙ Nunc sequantur ea, in quibus *munire aliquid* est locum, sive aliud quid rebus ad defendendum, firmandum aptis, necessariis, ut fossa, vallo, muris, cet. cingere, circumdare, instruere. *Forc.* illud adscripserat. *Nep. Timol.* 3, 3. Arcem Syracusis, quam munierat Dionysius ad urbem obsidendam, a fundamentis disjecit. Adde *Liv.* 1, 7. Palatium primum muniit. *Curt.* 4, 12, 17. et 24. munire castra. *Caes. B. G.* 1, 24. montem munire. *Plin. Pan.* 14, 2. muniunt montes Germaniam. — Ejusdem generis etiam sunt ista: *Plin.* 16, 11, 21. Pix liquida coquitur navalibus muniendis. Sic *Id.* 17, 16, 26. Munire emplastrum luto et vinculo; et 34, 18, 50. foramina spiritus. ℙ Hinc translate usurpatur pro tueri, cavere, praesidio instruere. *Forc.* haec laudaverat: *Cic. Fam.* 9, 18. munio me ad haec tempora. *Nep. Reg.* 2. de Dionysio: Dum imperium studuit munire, nullius pepercit vitae, i. e. firmare, sibique perpetuum reddere. *Plin.* 37, 13, 76. Muniri adversus fraudes. *Tac. Agr.* 46. Saevus ille vultus et robur, a quo se contra pudorem muniebat, i. e. cujus auxilio. V. *Walch.* Adde *Sall. H.* 6, 48. Sulpicio hostium partes muniri. *Vell.* 2, 120, 1. Munire praesidia. *Cic. Sull.* 28. munite communem arcem bonorum (scil. vitae ante actae conscientiam), obstruite perfugia improborum. *Caes. B. G.* 1, 44. Quod multitudinem Germanorum in Galliam transducat, id se sui muniendi, non Galliae impugnandae causa facere. ℙ Plerumque additur ablativus rei, quae praesidii, munimenti, tutelae vicem praestat. *Forc.* haec laudaverat. *Cic. Prov. cons.* 14. Alpibus Italiam munierat ante natura. *Id. Sen.* 15. Spica contra avium minorum morsus munitur vallo aristarum. *Id. Att.* 4, 16. *med.* Aditus insulae munire mirificis molibus. *Caes. B. G.* 2, 29. Quem locum duplici altissimo muro munierant. [*Adde *ib.* 2, 5. *extr.* Castra in altitudinem pedum duodecim vallo fossaque duodeviginti pedum munire jubet.] *Cic. Cat.* 1, 4. Domum meam majoribus praesidiis munivi, atque firmavi. *Colum.* 11, 3. Non magna opera hortum ab incursu hominum pecudumque munimus. *Suet. Aug.* 82. Hieme quaternis cum pingui toga tunicis, et feminalibus, et tibialibus muniebatur. ℙ Translatae significationis exempla a Nostro allata haec erant: *Caes.* ad *Opp.* post *ep.* 8. *l.* 9. *ad Att.* Haec nova sit ratio vincendi, ut misericordia et liberalitate nos muniamus. *Cic. Fin.* 2, 26. *f.* Multorum se benevolentia tueri et munire. *Id. Fam.* 4, 14. *med.* Novarum me necessitudinum fidelitate contra veterum perfidiam muniendum putavi. *Lucr.* 4, 1249. natis munire senectam. Adde *Liv.* 2, 2. Nimis undique eam (libertatem) minimis quoque rebus muniendo. *Vell.* 2, 127, 2. munire aliquid auctoritate. *Plin. Pan.* 48, 3. domum terrore munire. ℙ In illo *Pl. Truc.* 2, 2, 54. suam non enim ille meretriculis Muniendis rem coegit, verum parsimoniae Duritiaeque, *h. e.* victu vestituque instruendis, ornandis, alendis, quasique muniendis suo sumptu contra egestatem. Alii interpret. munerandis: quasi *munire* a *munus* sit; al. aliter leg. ℙ *Munire*, mandere. V. MUNITIO. ℙ Part. *Muniens* ap. *Liv.* 21, 7. Nec quidquam satis tutum munientibus pati. *Muniturus* ap. *Hirt. B. Alex.* 73. Intervallo castra muniturus. ℙ *Munibis*, pro *munies* est ap. *Veg. Vet.* 1, 10. ℙ Olim *moenio* scripsere. V. s. l.

*MUNĬO, onis, pedis (aiunt) metrici nomen ap. *Cic. Or.* 1, 59. Hoc nos si facere velimus, ante condemnentur ii, quorum causas receperimus, quam toties, quoties perscribitur, Paeanem, aut Munionem citarimus. ℙ *Talaeus* conjicit *Nomionem*, probantibus, ut videtur, *Facc.* et *Forc.* in *Cito* et *Nomius.* ℙ *Ernest.* in *Cl. Cic.* v. *Munio: Munio* quid sit, ignorare se fatentur omnes. *Turnebus* correxit *minuritionem*, idque probatur in Lexico *Fabri*: quod mihi secus videtur. Nam quomodocunque *Cicero* scripserit, pedis certe alicujus nomen posuerit necesse est, ut paeanis (l. *paeanem*) verbum ostendit. In MS. fuit *munychionem*, de quo V. *Vict.* ad h. l. Mihi non displicebat conjectura *Ill. Bunavii*, *Domini in Kreypau*, doctae nobilitatis praecipui ornamenti, qui legendum censebat *monogenem.* Is pes est ex tribus longis et una brevi syllaba, notiori nomine epitritus quartus, contrarius paeani, qui est ex tribus brevibus et una longa, atque adeo aptus huic loco. Hujus pedis mentio est apud *Hephaestionem de metris* p. 11, quem librum Vir ill. Latine conversum, docto commentario illustraverat. *Gesnerus* autem ad *Quint.* 11, 3. §. 22. *quid si pro hoc monstro legamus* etiam ionem, *vel* ionium? Sed illud *etiam* languet et inculcatum esset a Cicerone. Haec *Ernestus.* Quod si recta sit ejus interpretatio, corrigendum saltem (id quod praetermisit vir doctissimus) *Paeonem:* etenim *Paean* hymnus est, *Paeon* vero pes metricus. Sed neque aptus huic loco vel *Paeon* videtur esse, sic generatim positus; nam *Paeon quartus* tantum (qui et ὑποχηματικὸς et κρητικὸς) epitrito quarto, hoc est μονογενεῖ, contrarius est. Ceterum *Pearcius*, vulgatum retinens, *Paeanem* et *Munionem* de hymnis vel canticis intelligit; ut *citare Paeanem* vel *Munionem* tale quid sit, quale *citare Io Bacche*! ap. *Hor. Sat.* 1, 3, 7. *B. A.* [*Alii alia conj., v. *Orell.*, qui recte his omnibus longe praestare dicit conjecturam *nomum* Censoris *Jenensis* coll. *Phot.* p. 985. laud. *Hermanno* in *Aristot. Poët.* p. 90. ὁ δέ νόμος δοκεῖ μὲν ἀπὸ τοῦ παιᾶνος ῥυῆναι cet.]

MUNIS, e, adj. qui munus, sive officium facit: ut qui pro accepto beneficio gratiam, cum potest, refert. *Paul.* ex *Festo*: Munem significare certum est officiosum: unde e contrario immunis dicitur, qui nullo fungitur officio. *Non.* 1, 88. Munes apud veteres dicebantur non a largitione, quae ignota erat, sed consentientes ad ea, quae amici velint. *Lucil. ib.* Munifici, munesque viri videamur amicis. *Pl. Merc. prol.* 104. Dico, ejus pro meritis gratum me, *et* munem fore.

MUNĬTE, adv. tuto. *Varr. L. L.* 4, 32. Opere munibant moenia, quo munitius essent.

MUNĬTĬO, onis, f. περιτειχισμός, actus muniendi. *Caes. B. G.* 1, 49. Milites munitione prohibere, *h. e.* castris muniendis. *Suet. Galb.* 10. In munitione oppidi. *Tac. A.* 1, 56. Munitiones fluminum, *h. e.* riparum, ne inundatio fiat. *Cic. Font.* 4. Ex viarum munitione quaestum facere. [**Suet. Cal.* 27. Multos ad metalla, et munitiones viarum aut ad bestias condemnavit.] *Nep. Them.* 7. Cum audisset, non multum superesse munitionis, *h. e.* fabricationis moenium. *Suet. Caes.* 68. Dyrrachina munitio, i. e. obsessio, obsidio. ℙ [*Translate. *Cic. Or.* 2, 79. Aditus ad causam et munitio, sc. viae, a forma *munire viam. Ernest.* in *cl. Cic.*] ℙ Item ipsum munimentum, vallum, agger, fossa, etc. *Cic. Verr.* 2, 4, 53. Fons aquae dulcis, qui fluctu totus operiretur, nisi munitione ac mole lapidum a mari disjunctus esset. [**Vell.* 2, 23, 3. Multiplices Piraeei portus munitiones.] *Id. Phil.* 13, 9. Urbem operibus munitionibusque sepire. Sic *Just.* 4, 4. Munitionibus circumdatis, hostes in urbe clausi. *Nep. Eum.* 5. *f.* In hac conclusione apparatum et munitiones Antigoni alias incendit, alias disjecit. *Sall. Jug.* 42. Per munitionem, quam uti defenderet, acceperat, locum hostibus introeundi dedit. *Id. fragm.* ap. *Non.* 2, 204. Pluteos rescindere, munitiones demoliri. [**Caes. B. G.* 1, 8. operis munitione — hoc conatu destiterunt, i. e. muro, fossa et castellis, quo locus munitus erat. *Vell.* 2, 112, 3. munitione se defendit. *Liv.* 5, 5. Munitiones non in urbem modo, sed in Etruriam etiam spectantes.] *Tac. A.* 3, 74. Castella et munitiones idoneis locis in ponere. *Quint.* 3, 7. Loci positio ac munitio. *Pall.* 1, 34. Munitionis multa sunt genera, *h. e.* sepimenti hortorum. ℙ Munitio est mortificatio ciborum, inquit *Fest.*, ubi *Scal.* mallet legere *morsificatio:* alii *molitio.* Alii nihil mutant, quia censent *munire* dictum a priscis pro mandere cibum.

MUNĪTO, as, a. 1. frequent. a *munio. Cic. Rosc. Am.* 48. *med.* Quam viam munitet, quod iter affectet, videtis.

MUNĪTOR, oris, m. qui munit. *Liv.* 7, 23. *f.* Qui pro munitoribus intenti, armatique steterant. Alii leg. *munitionibus. Tac. A.* 1, 64. Barbari perfringere stationes, seque inferre munitoribus nisi. *Ov. Her.* 5, 139. Me fide conspicuus Trojae munitor amavit, *h. e.* Apollo, qui moenia Trojae exstruxisse dicitur. *Liv.* 5, 19. *f.* In partes sex munitorum numerum divisit, *h. e.* eorum qui terram effodiendo cuniculum in arcem hostium agebant.

MUNĪTORIA. V. v. sq.

MUNĪTURA, ae, f. munimentum, munitio. *Inscr.* ap. *Grut.* 589, 7. Structuram cum munitura sarcophagi suis impensis fecit. ℙ Alio sensu *August.* in *Jul. Pelag.* 2, 6. Succinctoriis, vel praecinctoriis, quae Graece περιζώματα nuncupantur, lumbos hominum contegi, vel praecingi, quas vulgus etiam munituras vocat, *h. e.* campestre, subligar. In *Gloss. Isid.* appellantur *munitoria.*

MUNĪTUS, a, um, part. a *munio:* τετειχισμένος, septus, vallatus, firmatus, armatus, communitus. *Cic. Verr.* 2, 5, 15. Nullius res tuta, nullius domus clausa, nullius vita septa, nullius pudicitia munita contra tuam cupiditatem et audaciam posset esse. *Id. Q. Fr.* 2, 3. *med.* Dixitque se munitiorem ad tuendam vitam suam fore, quam Africanus fuisset. *Sall. Jug.* 50. Munito agmine incedere, late explorare omnia. *Prop.* 4, 3, 8. munito Sericus hostis equo, *h. e.* thoracum munito tegminibus, et limbis ferreis cincto, ut *Ammian.* 16, 10. loquitur, cataphracto. *Plin.* 17, 10, 14. Solum elapidatum, munitumque ad incursum etiam gallinacei generis; et 19, 8, 45. Ruta runcatur non sine difficultate, pruritivis ulceribus, ni munitis manibus id fiat, oleove defensis, *h. e.* velatis, ut *Colum.* loquitur 11, 3. *med.* hac eadem de re verba faciens. *Cic. N. D.* 2, 57. Munitae sunt palpebrae tanquam vallo pilorum. *Suet. Aug.* 35. Lorica sub veste munitus. *Plin.* 15, 22, 24. Nucum juglandium fetus tot modis munitus. *Caes. B. G.* 3, 23. Oppidum et natura loci, et manu munitum; et *ib.* 4, 55. Et loci natura et manu munitissima castra. *Sall. Jug.* 15, 79. Oppidum et operibus, et loco munitum. *Ov. Met.* 15, 690. incurvo munitos aggere portus. *Sall. Jug.* 94. Muniti advorsum hostes non moenibus modo, et armis, atque viris, sed multo magis locorum asperitate. *Liv.* 27, 39. Per munita pleraque transitu fratris, quae antea invia fuerunt, ducebat. *Sil.* 15, 516. qua munitum declivis ab alto Agger monstrat iter. ℙ *Collum munitum* est vestitum, ligatum, et quasi collari clausum adstrictumque. *Ammian.* 16, 10. Et velut collo munito rectam aciem luminum tendens, nec dextra vultum, nec laeva flectebat, tanquam figmentum hominis. ℙ Translate. *Cic. Mur.* 27. Cujus ingenio paterni omnes necessarii munitiores esse debebant. *Id. Att.* 2, 25. Firmissima benevolentia hominum munitus. *Sall. Jug.* 38. Cujus impudentia contra jus et injurias omnes munitus foret. *Q. Cic. Petit. cons.* 7. Partis et fundatis amicitiis fretum ac munitum esse. *Accius* ap. *Cic. Div.* 1, 22. Sapientia munitum pectus. *Cic. Fl.* 41. Omnium bonorum praesidio non modo munitus, sed etiam ornatus. *Id. Har. resp.* 7. *f.* Domus humano et divino jure munita. *Id. Mur.* 20. *f.* Munita ad consulatum via. *Prop.* 3, 10, 17. Quid facies nullo munita puella timore?

*MUNĬUM, oppidum. V. MUNIENSIS. *B. A.*

MUNUS, ĕris, n. δῶρον, δώρημα. [*In restituendo hujus loci ordine, quem *Forc.* parum vocis significationi convenientem dederat, ita esse videmur recte versati. *Munus* i. q. officium, quod singulis vel pluribus adeoque civitati praestamus, unde venit, ut modo de officiis publicis, modo de privatis et donis, in alicujus gratiam exhibitis adhibeatur. Haec vocis notatio, quam e *B. Crus. cl. Suet.* p. 521. transscripsimus, praeferenda est ei, quam inversa ratione dedit. *Paul. Dig.* 50, 16, 18., quo duce Noster usus erat. Verba sunt: Tria *munus* signif.: primo donum: inde munera dari, mittive dicuntur: secundo onus, quod cum remittatur, vacationem militiae munerisque praestat: inde immunitas appellata: tertio officium: unde munera militaria, et quidam milites munifices vocantur. Igitur municipes dicuntur, quod munera civilia capiunt. — Hinc ab initio collocavimus eos locos, in quibus v. *munus* onus, officium, partes cujuscunque et publici et privati generis continet: *Pflicht, Amt, Verrichtung. Cic. Or.* 1, 25. Ma-

guum quoddam est onus atque munus, suscipere atque profiteri, se esse, omnibus silentibus, unum maxime audiendum: et *ib.* 3, 30. Meque ad meum munus pensumque revocabo. *Id. Leg.* 2, 3. Tanquam id habuerit operis ac muneris, ut etc. *Id. Font.* 7. *f.* Non surdus judex huic muneri atque officio praeest. *Id. Fin.* 4, 14. Omne officium munusque sapientiae. *Id. Or.* 1, 45. Honoribus et reipublicae muneribus perfunctus senex. *Id. Q. Fr.* 1, 1. *f.* Extrema pars et conclusio muneris ac negotii. *Id. Fam.* 6, 14. Nullum praetermittere officii studiique munus. *Id. Sen.* 11. Ita multi sunt imbecilli senes, ut nullum officii, aut omnino vitae munus exsequi possint. *Id. Part.* 38. Eo exposito munus promissi omne confecero. *Id. Somn. Scip.* 3. *med.* Ne munus humanum assignatum a Deo defugisse videamini. *Liv.* 24, 35. Inter se munera belli partiti sunt. *Cic. Brut.* 30. Magnum munus de jure respondendi sustinere. *Id. Leg.* 1, 3. *f.* Senectutis non inertis grato atque honesto munere fungi, consulentibus respondendo. *Id. Prov. cons.* 14. *f.* Explere susceptum reipublicae munus. *Liv.* 3, 6. *f.* Munus vigiliarum obire. *Pl. True.* 2, 4, 76. curare. *Cic. Leg.* 1, 5. Cujus muneris colendi efficiendique causa nati sumus. *Ter. Ad.* 5, 1, 2. Laute munus administrasti tuum. *Coel.* ad *Cic. Fam.* 8, 8. deferre alicui. *Cic. Sen.* 9. Adolescentulos ad omne officii munus instruere, *h. e.* ad functionem et executionem officii. [**Tac. Agr.* 19. Frumenti et tributorum auctionem aequalitate munerum mollire: ubi v. *Walch.*] ℙ *Meum, tuum munus est*, meae, tuae sunt partes, officium meum, tuum est. *Cic. Fam.* 11, 5. *med.* Tuum est hoc munus, tuae partes: a te hoc civitas exspectat. *Id. Fin.* 3, 2. *med.* Hoc proprium tuum munus est, ut erudiatur, etc. *Id. Mil.* 8. *f.* Principum munus est resistere levitati multitudinis. ℙ *Aliquid suum munus facere*, ad se, et in suum arbitrium trahere. *Tac. A.* 15, 52. Vestini quoque consulis acre ingenium vitavisse Pisonem crediderunt, ne, delecto imperatore alio, sui muneris rempublicam faceret. ℙ Per metonymiam *munus* est opus ipsum, quod in aliquo munere fit. *Cic. prooem. Par. f.* Accipies igitur hoc parvum opusculum, lucubratum his jam contractioribus noctibus: quoniam illud majorum vigiliarum munus in tuo nomine apparuit. *Id. Off.* 3, 1. *f.* Nulla ejus ingenii monumenta mandata litteris, nullum opus otii, nullum solitudinis munus exstat. ℙ Hinc *munus* dicitur de eo, quod quis grato, officioso, benefico erga aliquem animo facit: *Gefälligkeit, Dienst, Dienstleistung*, Gr. *χάρις*. Ita intelligendum in locis, quos *Noster* perperam iis nullo discrimine interposito adscripserat, in quibus *munus* pro dono usurpatur. *Sall. in or. Licinii ad pleb.* Huc ire licet atque illuc munere ditium dominorum. *Ov. Trist.* 1, 6, 6. Si quid adhuc ego sum, muneris omne tui est. *Hor. Od.* 4, 3, 21. Totum muneris est tui, Quod monstror digito praetereuntium. *Ov. Met.* 14, 124. Numinis instar eris semper mihi, meque fatebor Muneris esse tui. Adde *Cic. Fam.* 10, 11. Primae tuae sententiae infinitis cum muneribus; posteriores, ad tempus arbitriumque amicorum meorum compositae. — Porro huc referri possunt ista, in quibus *munus* pertinet ad ipsos homines, qui muneris alicujus sunt, qui gratum alicujus et beneficum animum sunt experti. Ita *Planc.* in *Cic. Fam.* 10, 11. Quod reliquum est, tuum munus tuere, i. e. clientem me, quem hucusque dignum muneribus, officiis tuis censebas. *Liv.* 45, 11. petentibusque, ut suum munus tueretur. Laudavit utrumque locum atque hac interpretatione illustravit *Burm.* ad *Quint. Decl.* 383. p. 781. Serves munus: nam, cet., i. e. serves me, qui sum tui muneris, cum me rapta optavisti. — Imprimis autem *munus* ita de supremo officio ponitur, quod defunctis sepultura, exsequiis, funere cet. praestatur: Gr. *γέρα, δῶρα ἐντάφια*. V. *Kirchmann. de fun. Rom.* 3, 5. *Forc.* haec laudaverat: *Nep. Eum.* 4. *extr.* Pro hominis dignitate, proque pristina amicitia amplo munere extulit. *Val. Max.* 8, 15. *n.* 2. Quotiescumque munus aliquod Corneliae genti celebrandum est. Plerique alii utroque loco leg. *funus.* Sed non desunt loca alia, in quibus *munus* de exsequiis dicitur. *Virg. A.* 11, 25. egregias animas decorate supremis Muneribus. *Catull.* 101, 3. Ut te supremo donarem munere mortis. *Val. Fl.* 5. 13. inter lacrimas, interque extrema virorum Munera; et 3, 312. date debita caesis Munera. *Ov. Met.* 13, 525. tibi munera matris Contingent fletus, peregrinaeque haustus arenae. *Stat. Silv.* 2, 1, 165. desunt in munera flammae. *Virg. A.* 6, 885. animamque nepotis His saltem accumulem donis, et fungar inani Munere. ℙ Jam recte sequuntur exempla, quae vocem *muneris* cum notione *doni* positam referunt: quae Noster ab initio posuerat. *Cic. Univ.* 14. *f.* Philosophiam adepti sumus, quo bono nullum optabilius datum est mortalium generi Deorum concessu atque munere. *Id. Div.* 2, 2. Quod enim munus reipublicae afferre majus meliusve possumus, quam si, etc.? *Id. Har. resp.* 4. Vir quasi divino munere donatus reipublicae. *Id. Verr.* 2, 4, 27. Mittit homini munera satis large. *Catull.* 12, 14. Nam sudaria Saetaba ex Ibera Miserunt mihi muneri Fabullus, Et Veranius. (Adde *Nep. Paus.* 2.) *Plin.* 37, 5, 19. Mittere aliquid alicui munere. *Ov. Am.* 2, 2, 15. Huic furtiva tuo libertas munere detur. *Tac. A.* 14, 31. Quasi totam regionem muneri accepissent. *Virg. A.* 5, 282. Sergestum Aeneas promisso munere donat. *Nep. Thras.* 4. Cum ei Mitylenaei multa millia jugerum agri muneri darent. *Hirt. B. Alex.* 36. Munera ferre alicui. *Virg. A.* 4, 217. templis ferre; et 5, 532. Magnis muneribus cumulare aliquem. *Hor. Sat.* 1, 9, 57. servos corrumpere. [**Sall. Jug.* 13. *ed. Haverc.* quis praecepit, uti primum veteres amicos muneribus expleant.] Porro huc pertinent ista. *Hor. Od.* 4, 15, 26. Munera Liberi, *h. e.* vinum; et *ib.* 2, 14, 10. Munus terrae, *h. e.* fruges; et *Ov. Met.* 10, 74. Cereris, *h. e.* cibus, panis. [*Adde *Lucan.* 3, 205. et quae tua munera, Pallas, Lugent damnatae Phoebo victore Celenae, i. e. inventas a Pallade tibias. Ita saepius occurrunt loci, ubi *munus* notionem inventionis dicunt involvere. *Cort.* ad *Lucan.* l. c. laudat *Minuc. Fel.* 20. *extr.* alicujus muneris vel artis repertorem venerabatur; et 21. *princ.* ob merita virtutis aut muneris deos habitos. *Lactant.* 1, 18. aut munerum, ut Cererem ac Liberum, et *paulo post:* nomen Deorum Cereri ac Libero traditio munerum fecit.] ℙ Ita praegnanti sensu dicitur de ludis, spectaculis, ut sunt venationes, naumachiae, gladiatorum pugnae, epulum publicum, et similia his, quae a magistratibus, praecipue ab aedilibus populi oblectandi causa et tanquam donum dabantur in remunerationem accepti honoris. *Cic. Vat.* 12. *extr.* Ita illud epulum est funebre, ut munus sit funeris, epulae quidem ipsae dignitatis. *Id. Sext.* 58. Maximum populi judicium universo concessu gladiatorio declaratum est: erat enim munus Scipionis, dignum et eo ipso, et illo Q. Metello, cui dabatur. *Id. Q. Fr.* 3, 8. *f.* Munus magnificum dare. *Id. Sull.* 19. praebere. *Id. Off.* 2, 16. *f.* Functus est aedilicio maximo munere; et *mox:* Magnificentissima nostri Pompeji munera secundo consulatu. *Id. Phil.* 2, 45. *f.* Muneribus, monumentis, congiariis, epulis multitudinem lenire. *Suet. Tit.* 7. Munus edidit apparatissimum largissimumque. *Mart.* de naumachia, *Spect.* 24. Cui lux prima sacri muneris ipsa fuit: *sacri* quia in honorem Neptuni: vel quia a Domitiano exhibita. *Lact.* 6, 20. *f.* Venationes, quae vocantur munera. *Plin.* 33, 3, 16. Caesar primus in aedilitate, munere patris funebri, omni apparatu arenae argenteo usus est. [**V. Kirchmann. l. c.* 4, 8.] *Inscr.* ap. *Mur.* 181, 7. P. Acilio P. F. Men. Paullo Cur. muneris publici, etc. Alia ap. *Fabr.* p. 643. *n.* 368. L. Runtio L. F. Aem. Gemello, quod curam muneris publici splendide administraverit, etc. [**Ov. Fast.* 5, 190. Circi munus: coll. *Stat. Silv.* 5, 1, 21. ibique *Markl.* Adde *Lucan.* 4, 709. arenae munera; ad cujus loci illustrationem v. quae contulerunt *Heins., Barth.* et *Demster.* ad *Claud. Ruf.* 2, 395. quos laudat *Cort.* ad *Lucani l. c.*] ℙ *Munera* etiam vocantur publica aedificia ab aliquo exstructa in commodum populi. *Vell.* 2, 130. Pompeji munera absumpta igni, *h. e.* theatrum; et 48. Pompejus perfectis muneribus theatri et aliorum operum, quae ei circumdedit, etc. *Albin.* 1, 287. Nec sua conspiciet (miserum me!) munera Drusus, *h. e.* aedem Concordiae, quam, eo mortuo, Tiberius dedicavit, ut *Suet.* 20. narrat. *Ov. A. Am.* 1, 69. Aut ubi muneribus nati sua munera mater Addidit, externo marmore dives opus, *h. e.* theatro Marcelli porticum Octaviam: de quibus V. *Suet. Aug.* 29. Fuit autem Octavia Marcelli mater, Augusti soror. ℙ Olim *moenus* scripsere, ut *moenio* pro *munio*. V. MOENERA. ℙ [*Confund. *munus* et *funus*. V. h. v. in *f.* et *Cort.* ad *Lucan.* 8, 741.]

*MUNUSCULARĬUS, i, m. qui munuscula corradit. Laudatur *August.* V. *Sarisb.* 3, 11. et *Isid. Gloss.* 12. *B. A.*

MUNUSCŬLUM, i, n. *δωρημάτιον*, parvum munus. *Cic. Fam.* 9, 12. Hospiti veteri et amico munusculum mittere volui levidense, crasso filo. *Id. Off.* 3, 18. Alieni facinoris munusculum non repudiarunt. *Hor. Ep.* 1, 7, 17. Non invisa feres pueris munuscula parvis.

MUNYCHIA, ae, f. *Μουνυχία*, portus Atticae Piraeeo proximus, inter illum ad Occ. et Sunium prom. ad Or. apud Ilissi fl. ostium, a Munycho principe filio Panteucli, qui ibi templum Dianae extruxit, quae propterea Munychia cognominata est. *Paus.* 1, 4.

MUNYCHĬUS, a, um, adj. Atheniensis. *Ov. Met.* 2, 709. Munychiosque volans agros, gratamque Minervae Despiciebat humum. *Stat. Silv.* 5, 3, 107. Munychiae arces. *Id. Th.* 12, 616. qui rura lacessunt Munychia, et trepidis stabilem Pyraeea nautis; et *ib.* 2, 252. Munychia juga.

MURAENA, ae, f. *μύραινα*, piscis longitudine non dissimilis anguillae: a Graeco nomine allato. Feminini tantum sexus est. Nam masculus, teste *Plin.* 9, 23, 39., myrus vocatur, robustior quam muraena, et unicolor. *Pl. Aul.* 2, 9, 2. Congrum, muraenam exdorsua, quantum potes. ℙ Optimae inter muraenas habebantur, quae capiebantur in freto Siculo, quas *Macr. Sat.* 2, 11. ex *Varrone* flutas vocari ait, quod in summa aqua prae pinguedine flutent. *Mart.* 13, 80. Quae natat in Siculo grandis muraena profundo, Non vatat in Siculo grandis muraena profundo, Non valet exustam mergere sole cutem. ℙ Fuit hoc piscis genus apud veteres in maximis deliciis, partim ob praestantiam saporis, partim ob insignem vivacitatem, partim etiam quia dominum agnoscere ditatem, partim etiam quia dominum agnoscere discebant, et ad manum accedere. *Mart.* 10, 30. Natat ad magistrum delicata muraena: Nomenculator mugilem citat notum. *Plin.* 9, 55, 81. Hortensius orator muraenam adeo dilexit, ut exanimatam flesse credatur. Antonia Drusi, muraenae, quam diligebat, inaures addidit. ℙ Inter varia mensarum citrearum vitia enumerat *Plin.* 13, 15, 30. *muraenam nigro limite transcurrentem*, h. e. nigram longamque venam in muraenae modum. ℙ Fuit cogn. R. in gente Licinia, inde ductum, quia primus ejus familiae muraenis valde delectabatur. *Colum.* 8, 16. et *Varr. R. R.* 3, 10. *extr.* In quatuor nummis ejusdem gentis, apud *Morell. Num. fam. Rom. tab.* 1. et in *Fastis Capitol.* ap. *Grut.* 295. legitur *Murena* sine diphthongo. [*Eaque unice ferenda forma est. V. *Schneid. Gr. Lat.* 1, 55.]

MURAENĬANUS, a, um, adj. ad Muraenam pertinens, quod est nomen R. *Muraeniana oratio* ap. *Capell.* 5, 172. est, quam *Cicero* pro L. Licinio Muraena habuit.

MURAENŬLA, ae, f. parva muraena. *Hieron. praef. in Job.* Ut si velis anguillam, aut muraenulam strictis manibus tenere, quanto fortius presseris, tanto citius elabitur. ℙ In Sacris Litteris *Cant.* 1, 10. et alibi est catenula, torquis, colli ornamentum, ad muraenae figuram. *Id. Hieron. ep.* 24. *n.* 3. Aurum colli sui, quod quidem muraenulam vulgus vocat, quod, metallo in virgulas lentescente, quadam ordinis flexuosi catena contexitur, vendidit. *Id. in Isaj.* 2, 3, 18. Muraenulae, quae auri atque argenti texuntur virgulis.

MURĀLIS, e, adj. *τειχικός*, ad murum pertinens. *Cels.* 2, 33. et *Plin.* 21, 30, 104. Muralis herba. *Caes. B. G.* 5, 39. et *ib.* 7, 72. Muralia pila, *h. e.* quibus pugnatur e muris. *Virg. A.* 12, 921. Murale tormentum, *h. e.* muris quatiendis. Sic *Plin.* 7, 56, 57. Muralis machina. Sic *Sil.* 6, 269. Donec murali ballista coercuit ictu. *Id.* 8, 555. muralis fossa, *h. e.* quae sub muris est. ℙ *Murales falces* erant instrumenta diruendis muris idonea: quarum formam ita describit *Veg. Mil.* 4, 14. De materia, ac tabulatis testudo contexitur, etc. Haec intrinsecus accipit trabem, quae aut adunco praefigitur ferro, et falx vocatur, ab eo quod incurva est, ut de muro extrahat lapides: aut certe ipsius caput vestitur ferro, et appellatur aries, etc. *Caes. B. G.* 3, 14. Falces praeacutae, insertae affixaeque longuriis, non absimili forma muralium falcium. ℙ Ap. *Liv.* 23, 18. et *Plin.* 7, 28, 29. Muralis corona, *h. e.* qua donabatur is, qui primus obsessae urbis murum ascendisset, ut *Gell.* 5, 6. docet. Ap. *Lucr.* vero dicitur muralis corona, 2, 606. quae est in capite Magnae Deum Matris, quae turrita pingitur, quia Tellus, quam Dea ipsa significat, eximiis munita locis sustinet urbes. ℙ Muralis honos *Claud. Laud. Seren.* 182. est muralis coronae decus virtute partum.

*MURALĬUM, i, n. herba quae et parthenium et perdicium audit. *Plin.* 21, 30. *B. A.*

*MURĀNUM, i, n. Lucaniae oppidum. *Inscr.* ap. *Grut.* p. 150. *n.* 7. *B. A.*

*MURARĬUS, i, m. qui muros conficit. V. *Barth.* ad *Briton. Philip.* 7, 460. *B. A.*

MURĀTUS, a, um, part. ab inus. *muro*, muros habens, *τετειχισμένος*. *Veg. Mil.* 1, 21. de castrorum munitione: Muratam civitatem videntur secum ubique portare. Adde 3, 8. *f.*

*MURCĔUS, a, um, adj. ignavus, segnis. *Vet. Gloss.* Murcei, *νωθεῖς*. V. MURCUS.

MURCĬA, ae, f. Dea amoris, seu Venus, a myrto dicta: unde et *Murtia* legitur, et *Myrtea*, teste *Plin.* 15, 29, 36. et *Varr. L. L.* 4, 32. *med.* Causa hujus appellationis est, quia, ut *Serv.* tradit ad *Ecl.* 7, 62., cum recens nata Venus exisset e mari, in myrto latuit, ne nuda conspiceretur. Paulo aliter *Ov. Fast.* 4, 141. Litore siccabat rorantes nuda capillos: Viderunt Satyri, turba proterva, Deam. Sensit, et apposita texit sua corpora myrto: Tuta fuit facto, etc. *Id. Serv.* ad *G.* 2, 64. alias duas addit causas, quia myrtus amat litora, quae sub Venere sunt de mari nata, et quia, ut medicorum indicant libri, haec arbor apta est mulierum necessitatibus plurimis. ℙ Eadem est Dea segnium, quaeque homines murcidos facit, ut ait *August. C. D.* 4, 16. Adde *Arnob.* 4, 132. ubi al. leg. *Murcida*. ℙ Hujus Deae templum fuit sub Aventino, qui antea Murcus vocabatur. *Festus*, et *Liv.* 1, 33. V. alia huc pertinentia in MURCIUS. *Scrib. et *Murcea. B. A.*

MURCĬDUS, a, um, adj. desidiosus, inactuosus, ignavus, stultus. *August. C. D.* 4, 16. Dea Murcia, quae praeter modum non moveret, ac faceret

hominem, ut ait Pomponius, murcidum, id est nimis desidiosum, et inactuosum. V. MURICIDUS.

*MURCINARĬUS, *Gloss. Isid.* Mutilus. Cf. quae *Facc.* et *Forc.* in *Murcus. B. A.*

MURCĬOLUS et Murceolus. V. MYRTEOLUS.

MURCIUS et Murtius, a, um, adj. Murciae seu Murtiae metae, Veneri sacrae, creduntur fuisse Romae in circo, quarum mentio est ap. *Appul. Met.* 6. Murtiam enim, ut ait *Tert. Spect.* 8., Deam amoris volunt: unde has metas idolum fecerunt. A *myrto* autem, quae Veneri est sacra, ratio nominis ducta est, ut in MURCIA diximus. Huc faciunt verba *Varr. L. L.* 4, 32. *med.* Intimus circus ad Murtiam vocatus, ut Procilius ajebat, ab urceis, quod is locus esset inter figulos. Alii esse dicunt a murteto declinatum, quod ibi id fuerit: cujus vestigium manet, quod ibi sacellum etiam nunc Murtiae Veneris. Haec *Varro.* Hunc eundem locum designat *Claud. in I. cons. Stil.* 2, 404. Ad coelum quoties vallis tibi Murtia ducet Nomen, Aventino, Pallanteoque recessu.

MURCUS, i, m. ita per contemptum appellabatur in Italia, qui, ne militiae onus subiret, pollicem sibi praecidebat; quasi *murcidus;* [hinc translate a *pollice truncо* Itali nunc *poltrone* appellant desidiosum hominem et ignavum. *F.*] *Ammian.* 15, 12. [*al. 29.] Nec Gallorum aliquando quisquam, ut in Italia, munus Martium pertimescens, pollicem sibi praecidit, quos localiter murcos appellant. Sunt autem leges *Impp. Valent. et Valent.* in *Cod. Theod.* 7, 13, 4. et 5. et 10., item *Dig.* 49, 16, 4. §. 12., quibus graviter puniuntur, qui se, ne milites sint, hac ratione debilitaverint. V. POLLEX et TENEBRIO et TRUNCATIO. ℙ Est etiam cogn. R., ut L. Statius Murcus, ap. *Cic. Phil.* 11, 12.

*MURĒNA. V. MURAENA ad f. *B. A.*

MUREX, ĭcis, m. *κογχύλιον:* piscis ex genere concharum, qui et *bucinum* dicitur: qua in voce de notatione nominis dictum est. Erat gratus in cibis: et praeterea ex ejus contriti sanguine, seu sanie color purpureus olim fiebat: unde et pro purpura, et pro ipso colore accipitur. *Colum.* 8, 16. *med.* Limosa regio maxime idonea est conchyliis, muricibus, et ostreis. *Hor. Sat.* 2, 4, 32. Murice Bajano melior Lucrina peloris. *Mart.* 13, 87. cujus lemma *Murices:* Sanguine de nostro tinctas, ingrate, lacernas Induis: et non est hoc satis: esca sumus. *Virg. A.* 4, 262. Tyrioque ardebat murice laena. *Id. Ecl.* 4, 43. Ipse sed in pratis aries jam suave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto. *Id. A.* 9, 614. picta croco, et fulgenti murice vestis. *Sil.* 4, 326. aurato praefulgens murice ductor Sidonius. *Mart.* 8, 72. Murice cultus libellus. Distinguit *Colum.* 8, 16. *med.* a conchyliis muricem. Sic *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 4, 44. Murex est cochlea similis conchyliis. Est enim uterque ex genere testaceorum: sed specie differunt tamen, item gustu, et colore saniei. Ceterum scriptores conchylium, muricem, purpuram passim confundunt. Muricem enim *Mart.* pro conchylio posuit 1, 50. Lunata nusquam pellis, et nusquam toga, Olidaeque vestes murice: *olidas* dicit, quia, ut *Plin.* docet 9, 39, 64., in conchyliata veste tingenda jus temperatur aqua, et, pro indiviso, humani potus excremento. De hoc odore rursus *Mart.* 4, 4. et 9, 63. ℙ Epitheta *muricis* a locis ducta sunt, Gaetulus, *Hor. Ep.* 2, 2, 181. (quia, ut ait *Plin.* 5, 1, 1. *med.* omnes Gaetuliae scopuli eo abundant) Afer, *Id. ib.* 2, 16, 36. Sidonius, *Tibull.* 3, 3, 18. Tyrius, *Id.* 2, 4, 28. Phocaicus, *Ov. Met.* 6, 9. Sarranus, *Sil.* 10, 205. [*Bajanus, *Hor. Sat.* 2, 4, 32. quod in sinu Bajano optimi nascuntur murices. V. *Heindf.* ad h. l.] ℙ Translate a testa hujus piscis *murex* dicitur concha, qua oleum, unguentum, aut hujusmodi quippiam servatur. *Mart.* 3, 82. Et Cosmianis ipse fusus ampullis Non erubescit murice aureo nobis Dividere moechae pauperis capillare. ℙ Item tuba, qua utuntur Tritones: quae et concha appellatur. Hujus quoque appellationis ratio in BUCINUM dicta est. *Val. Fl.* 3, 726. Dat procul interea toto pater aequore signum Phorcys, et immanes intorto murice phocas Contrahit antra petens. Quod *intorto* dicit, satis significat muricum testam intortam convolutamque fuisse, qualis est cochleis in cauda. Hinc *Plin.* 9, 33, 52. inter varia concharum et muricum genera ponit ea, quae sunt *vertice muricatim intorto.* ℙ Praeterea ponitur pro testa aspera, et acuminibus obsita, qualis in muricibus, aliisque marinis conchis cernitur. *Ov. Met.* 8, 563. Summa lacunabant alterno murice conchae; et *ib.* 1, 331. humeros innato murice tectum, Coeruleum Tritona vocat. *Claud. Nupt. Honor. et Mar.* 150. de Venere Tritonem insidente: vivo squalentia murice terga Purpureis mollita rosis. ℙ Et pro asperitate, et acuminibus saxi. *Virg. A.* 5, 205. et acuto in murice remi Obnixi crepuere, illisaque prora pependit. *Sil.* 17, 277. tum murice acuto Dissiliens sonuit, illisaque prora pependit. *Plin.* 19, 1, 6. Cato sternendum forum muricibus censuerat, *h. e.* saxis minutis acutisque, ut litigantes rarius, ac minus libenter in eo versarentur. *Prud. περὶ στεφ.* 5, 446. Scabri petrarum murices. ℙ Et pro freno asperiore, et acuminibus instructo, vel etiam ex testa muricis confecto. *Stat. Ach.* 1, 221. de Thetide: Elicit inde fretis, et acuto murice frenat Delphinas bijuges. ℙ Denique *murices*, *τρίβολοι*, sunt instrumenta, seu machinulae ferreis instructae cuspidibus, tetragona forma, quae in quamcumque partem inciderint, aculeos aliquos protendunt: unde in terram dolose conjici solent, ut iis hostilis equitatus ingruens induatur. [*Fussangeln.] *Val. Max.* 3, 7. *n.* 2. Ut circa moenia ferreos murices spargeret, etc. *Curt.* 4, 13. *f.* Murices ferreos in terram defodisse Darium, qua hostem equites emissurum esse credebat. ℙ In illo *Gell.* 6, 4. Captivos in armario muricibus praefixo destitutos, et insomnia cruciatos, etc. vel militares illi murices, vel aculeati quicumque stimuli ad pungendum et lacerandum intelliguntur.

[MURGANTĪUS, a, um, adj. ad Murgantiam pertinens, Samnii urbem ad fontes Frentonis fluvii: ejus meminit *Liv.* 10, 17., nunc *Baselice* dicitur a basilica ibidem aedificata, cujus mentio est in *Inscr.* ap. *Romanelli, Topogr. Napol.* T. 2. p. 481. Imp. Caesari L. Septimio Severo Pio Pertinaci Aug. etc., ordo populusque Murgantius, quod basilicam hanc sua impensa construendam curaverit. *F.*]

MURGENTĪNUS, a, um, adj. ad Murgentium pertinens, quod est Siciliae oppidum. Hinc *Murgentini, orum*, ejus cives, ap. *Plin.* 3, 8, 14. Murgentinus ager, *Cic. Verr.* 2, 3, 18. Murgentina vitis, aut uva, quae et Pompejana, *Plin.* 14, 2, 4. *n.* 2. et *Colum.* 3, 2. *med.* et Murgentinum vinum, *Cato R. R.* 6. et *Plin.* 14, 4, 1. et 3, 8, 14.

*MURGER, inquit *Festus*, dici solet a castrensium ominibus, quasi mucosus, is qui talis male ludit. Locum non invenio. *B. A.*

*MURGILLUM, i, n. Pannoniae oppidum. *Cod. Theod.* 16, 8, 1. ubi *Gothofr.* pro *Murgillo* mavult legere *Mursillo*, ut sit idem quod *Mursella*, i. e. Mursa minor. *B. A.*

*MURGIS, is, opp. Hispaniae Baeticae, ad mare Mediterraneum. *Plin.* 3, 1. ℙ Hodie est *Muiacar. B. A.*

MURGĪSO, onis, m. callidus morator (al. *murmurator*), ut *Gloss. Isid.* explicant. Est a mora, et decisione, ut *Festus* docet, quasi *moriciso.*

MŪRIA, ae, f. *ἅλμη, ταρίχος*, salsugo, aqua salsa, liquor ex sale resolutus, quo aliquid maceratur, et servatur. Videtur esse per aphaeresim ab *ἁλμυρὸς*, salsus. Duplex est, dura, et soluta. Fit autem soluta, quae ad vini condituram paratur, ex aqua marina, vel etiam dulci, decocta ad tertias, et sale ac melle condita, ut pluribus *Colum.* 12, 25. et *Cato R. R.* 105. docent. Durae faciendae rationem *Colum. ib.* 6. tradit, ex aqua coelesti, vel fontana insolata diu, et candido sale tamdiu condita, donec ipsum sal liquescere desinat, et integer permaneat: tunc enim matura est, alioquin cruda. Ea condiuntur ac servantur multa, quae in usum ciborum reponuntur, ut cymae, capparis, caulis, oleae, etc. Hac utebantur etiam pro aegrotis. *Cels.* 4, 9. de lienosis: Edenda sunt salsamenta, vel oleae ex muria dura. *Id. ib.* 15. de torminibus: Portulacam vel coctam, vel ex dura muria edisse. *Colum. cit.* 12, 25. Quoniam quidam, imo etiam fere omnes Graeci, aqua salsa, vel muria mustum condiunt. *Cato R. R.* 7. Oleae conduntur vel virides in muria. *Cels.* 4, 15. Muria dura quam asperrima uti. *Colum.* 6, 30. *f.* de jumentis bile laborantibus: Alii marina aqua lavant alvum, alii recenti muria. ℙ Est item *muria* liquamen thynnorum, ut garum scombrorum: illud erat pauperum, hoc divitum. V. GARUM. Fit etiam ex maenis, ut ex *Plin.* 26, 4, 11. colligitur: item ex aliis piscibus. *Pers.* 6, 20. Tingit olus siccum muria vafer in calice empta. *Plin.* 31, 7, 40. E muria salsamentorum sal recoquere. ℙ De muria thynnorum est illud *Manil.* 5, 668. Altera fit caedis caedes: scinduntur in artus Corpora, et ex uno varius describitur usus. Illa datis melior succis pars: illa retentis. Hinc sanies pretiosa fluit, floremque cruoris Evomit, et mixto gustum sale temperat oris. ℙ *Quint.* 8, 2. reprehendit oratorem quendam, ex iis, qui omnia, quae sunt in usu reformidant: nam ut *salsamenta* vitaret, *duratos muria pisces* dixerat. ℙ Narrat *Aurel. Vict. Vir. illustr.* 66. cum M. Livius Drusus Philippo consuli, legibus agrariis resistenti, ita collum in comitio obtorsisset, ut sanguis ei e naribus efflueret, dixisse, luxuriam exprobrando, illum sanguinem muriam de turdis esse, quia Philippus turdos saepissime esitabat.

MŪRIĀTĬCUS, a, um, adj. in muria conditus, *ἁλμενθείς*. *Pl. Poen.* 1, 2, 32. Soror, cogita, amabo, item nos perhiberi, Quasi salsa muriatica esse autumantur, Sine omni lepore, et sine suavitate: Nisi multa aqua usque et diu macerantur, Olent, salsa sunt, tangere ut non velis; et *ib.* 38. Coqua est haec, ut opinor: Scit, muriatica ut maceret.

MŪRĬCĀTIM, adv. convolutim, muricum instar. *Plin.* 9, 33, 52. Vertice muricatim intorto. V. in MUREX.

MŪRĬCĀTUS, a, um, adj. muricis modo factus. *Plin.* 20, 23, 99. de carduis: Utrique folia pauca, spinosa, muricatis cacuminibus. ℙ Translate *muricati gressus* pro formidolosis, seu timendis dicuntur, quasi per murices ferreos fiant. *Fulg. Myth.* 1. *in.* Muricatos, quod ajunt, sigillaverunt gressus.

MŪRĬCĒUS, a, um, adj. ad murices pertinens, vel asper, aculeatus, scruposus. *Auson. ep.* 9, 4. Ostrea muriceis scopulorum mersa lacunis.

[MŪRĬCĪDA, ae, comm. gen. qui muros furandi causa caedit, effractor. Videtur esse a *τοιχωρύχος*, parietum perfossor, ut ait *Pl. Ps.* 4, 2, 23., quod apud Graecos comicos est solemne convicium. *Id. Epid.* 3, 1, 12. Vae tibi, muricida homo. Ita edidit, et interpretatur *Bothe*, alii aliter. V. v. sq. *F.*]

MŪRĬCĪDUS, a, um, adj. ignavus, imbellis, stultus: quasi mures caedere valens, *μυοκτόνος*. *Pl. Epid.* 3, 1, 12. Vae tibi, muricide homo. Est qui legit *murcide.* V. MURCIDUS et MURCUS. ℙ Ap. *Fest.* scribitur *murricidus:* quod nollent critici. V. v. praec.

[MŪRĬCŬLUS, i, m. dimin. muricis. *Enn.* ap. *Appul. Apol.* Purpura, muriculi, murex, dulces quoque echini. *F.*]

MŪRĬES, ei, f. idem ac muria. *Cato R. R.* 88. Si natabit, ea muries erit, qua vel carnem, vel caseos, vel salsamenta condias. ℙ Muriem *Festus* ex Verannii sententia interpretatur salem in pilatusum, et in ollam: fictilem conjectum, ibique opertum, gypsatumque, et in furno percoctum, quo Vestales serra ferrea secto, et in seriam conjecto, quae erat intus in aede Vestae, in penu exteriore, aquam jugem addentes, vel quamlibet, praeterquam quae per fistulas venit, in sacrificiis utebantur. V. EXFIT.

MŪRĬLĒGŬLUS, i, m. *κογχυλιευτὴς*, qui murices piscatur in usum purpurae. Est titulus septimus *l.* 11. *Cod. Justin.*, et vigesimus *l.* 10. *Cod. Theod.* inscriptus *De murilegulis, et gynaeciariis*, etc. ubi multa de his.

MŪRĪNUS, a, um, adj. *μυωτὸς*, ad mures pertinens. *Plin.* 30, 9, 23. Murinus sanguis. *Id.* 30, 13, 38. fimus. *Id.* 29, 6, 36. Murina pellis. *Seren. Samm.* 49, 910. Aut facilem jecoris murini ducere fibram. ℙ *Murinus color* qualis fere est in asinis. *Colum.* 6, 37. *med.* Murinus color cum sit in asino vulgaris, tum etiam non optime respondet in mula. Adde *Varr.* ap. *Non.* 2, 87. ℙ *Murinum hordeum* herba est, quae Graeco nomine herba Phoenicea dicitur. Haec trita, et in vino pota mensibus prodest. *Plin.* 22, 25, 65. ℙ Quod *Just.* 2, 2. *murinis pellibus, aut ferinis* uti Scythas tradit, intelligit pelles e majusculis animalibus, illius regionis propriis, ut sunt feles agrestes, vulpeculae, et quos mures Buticos et martes vocant, et hujusmodi: et fortasse hi habent et mures ejusdem speciei cum nostris, sed majores tamen, quorum pelles vestibus conficiendis aptae sint. *Ferinas* vero *pelles* intelligit majorum ferarum, ut luporum, tigrium, leonum, pantherarum, etc. V. MUS. ℙ *Auricula murina* ap. *Scrib. Comp.* 153. herba est, de qua V. in MYOSOTA. ℙ De murinis campis V. CAMPE.

MURMILLO. V. MIRMILLO.

MURMUR, ŭris, n. *ψόφος*, decurrentis aquae, vel maris et fluctuum strepitus, susurrus. Vox est a sono ficta, teste *Quint.* 8, 6. *med.*, ut *mugitus, sibilus:* a sono, inquam, non Latinae litterae *u*, sed Graecae *o*, et *v*. Est enim a *μορμύρω*, quod indidem fictum est. *Cic. Or.* 3, 40. Nam et odor urbanitatis, et mollitudo humanitatis, et murmur maris, et dulcedo orationis sunt ducta a ceteris sensibus. *Hor. Ep.* 1, 10, 21. aqua per pronum trepidat cum murmure rivum. *Virg. G.* 1, 109. unda cadens raucum per levia murmur Saxa ciet. *Ov. R. Am.* 177. jucundo labentes murmure rivos. *Lucr.* 6, 141. Sunt etiam fluctus per nubila, qui quasi murmur Dant infringendo graviter, quod item fit in altis Fluminibus, magnoque mari, cum frangitur aestu. *Prop.* 4, 7, 4. Murmur ad extremae nuper humata viae, *h. e.* ad ripam Anienis fluvii, cum murmure labentis. Alii leg. *marmor* minus recte. ℙ Translate dicitur de quocumque strepitu. *Virg. A.* 4, 160. magno misceri murmure coelum. *Id. Ecl.* 9, 58. ventosi ceciderunt murmuris aurae. *Suet. Cal.* 51. Aetnaei verticis fumo ac murmure pavefactus. *Plin.* 2, 80, 82. de terrae motu: Praecedit murmur similius mugitibus, aut clamori humano, armorumve pulsantium fragori. *Val. Fl.* 2, 338. clausae murmura flammae. *Plin.* 28, 7, 31. Lacte mulieris murmura aurium ejicere. *Mart.* 8, 55. Auditur quantum Massyla per avia murmur, Innumero quoties silva leone furit. *Sil.* 3, 698. alta sonoro, Collisis trabibus volvuntur murmura luco. *Stat. Th.* 12, 170. Tigridis Hircanae jejunum murmur. *Prop.* 4, 4, 59. tubicen fera murmura conde. *Lucan.* 9, 349. de Tritone: ventosa perflantem murmura concha. *Hor. Od.* 2, 1, 17. minaci murmure cornuum Perstringis aures. *Ov. Met.* 14, 537. Aera complere inflati murmure buxi. *Virg. A.* 6, 709. de apib.: strepit omnis murmure campus. *Id. ib.* 5, 369. magnoque virum se murmure tollit. *Mart.* 9, 70. de ludimagistro: Murmure jam saevo, verberibusque tonas. ℙ De submissa voce, aut inarticulata. *Pl. Rud.* 5, 3, 48. Palam age: nolo murmur ullum, neque susurrum

fieri. *Liv.* 45, 1. Murmur repente populi tota spectacula pervasit, devictum regem esse. [*Cf. *Lucan.* 1, 352. at dubium non claro murmure vulgus secum incerta fremit; et 8, 327. murmure sentit Consilium damnasse viros: ubi v. *Cort.*] *Stat. Th.* 10, 440. de moribundo: supremaque murmura volvens. [*V. plura hujus generis ap. *Cort.* ad *Lucan.* 8, 682.] *Prop.* 2, 4, 29. contemnere murmura famae. *Virg. A.* 12, 239. serpitque per agmina murmur. ℙ Et praecipue de precibus submissa voce conceptis. Mos enim erat, ut qui cupide ardenterque aliquid a Diis peterent, praesertim si turpe esset votum, ut de forma, divitiis, ultione, et hujusmodi, submissius peterent, ne ab aliis exaudirentur. Unde *Sen. ep.* 10. *f.* Tunc scito te esse omnibus cupiditatibus solutum, cum eo perveneris, ut nihil Deum roges, nisi quod rogare possis palam. Nunc enim quanta dementia est hominum! turpissima vota Diis insusurrant: si quis admoverit aurem, conticescent: et quod scire homines nolunt, Deo narrant. *Pers.* 2, 6. Haud cuivis promptum est murmurque, humilesque susurros Tollere de templis, et aperto vivere voto. *Petr. Sat.* 85. Timidissimo murmure votum feci. *Ov. Met.* 7, 251. Placare Deos precibus et murmure longo. V. ENDIADYS. *Juven.* 10, 289. Formam optat modico pueris, majore puellis Murmure, cum Veneris fanum videt anxia mater. ℙ Idem servabatur in sacris arcanis, et nocturnis. *Val. Fl.* 7, 463. Carmina nunc totos volvit, figitque per artus Aesonidae, et totum septeno murmure fertur Per clypeum. *Sidon. carm.* 2, 85. Chaldaeus in extis Pontificum de more senex arcana peregit Murmura. [*V. *Cort.* ad *Lucan.* 6, 448.] ℙ Masculino genere extulit *Varro* ap. *Non.* 3, 142. Acciti sumus, ut depontaremur: murmur fit verus.

MURMŪRĀBUNDUS, a, um, adj. valde murmurans. *Appul. Met.* 2. Qui cunctorum obstinatione confusus, indigna murmurabundus, cum vellet exsurgere, etc.

MURMŪRĀTĬO, onis, f. *μορμυρισμός*, actus murmurandi. *Plin.* 10, 3, 3. Murmuratio querula aquilarum. ℙ Item fremitus renuentis, et contradicentis. *Sen. ep.* 107. *med.* Optimum est, Deum sine murmuratione comitari; et *Ben.* 5, 15. Nec est, quod hanc tantum nostram murmurationem putes, pro pessimo pravoque numerantium, quidquid citra recti formulam cecidit.

MURMŪRĀTOR, oris, m. obtrectator. *Augusl. Retract.* 2, 20. Illi adversus Deum murmuratores, qui profecto alias escas non desiderarent, si hoc eis saperet manna, quod vellent. Adde *Fest.* in *Summussi*, ubi est submisse loquens.

MURMŪRĀTUS, a, um, part. a *murmuro*. *Appul. Apol.* Magia occulta non minus, quam tetra, plerumque noctibus vigilata, et carminibus murmurata.

MURMŪRILLO, as, n. 1. *ὑποτονθορύζω*, submurmuro. *Pl. fr.* ap. *Non.* 2, 572. Quid murmurillas tecum, et te discrucias?

MURMŪRILLUM, i, n. *ὑποτονθορυσμός*, submurmuratio. *Pl. Rud.* 5, 3, 48. nolo, murmurillum, neque susurrum fieri. Ita *Non.* legit 2, 572.; alii melius *murmur ullum*.

[MURMŪRĬOSUS, a, um, adj. *Gloss. Philox.* Murmuriosus, *γογγυσιής*. *F.*]

MURMŪRO, as, avi, atum, n. 1. *μορμύρω*, sonum confusum edo, strepo: et proprie dicitur de aquis. Factum est enim imitatione illius sonitus, ut in MURMUR dictum est, et *Auct. ad Her.* 4, 31. *med.* et *Varr. L. L.* 5, 7. *med.* docent. *Cic. Tusc.* 5, 40. Fremitus murmurantis maris. *Varr. l. c.* Murmurantia litora. *Virg. A.* 10, 212. Spumea semifero sub pectore murmurat unda. *Stat. Silv.* 2, 7, 98. ripae murmurantis Hebri. *Nemes. Ecl.* 4, 47. Hic tibi lene fluens fons murmurat. ℙ Transfertur ad alios strepitus. *Plin.* 18, 35, 84. Ignes pallidi murmurantesque tempestatum nuncii sentiuntur. *Pl. Cas.* 4, 3, 6. mihi inanitate Jamdudum intestina murmurant. V. RUGIO. *Plin.* 10, 29, 43. de lusciniae cantu: Interdum et secum ipse murmurat. ℙ Est etiam submissa voce loqui. *Varr. l. c.* Qui murmurat, ita leviter loquitur, quod magis id sono facere, quam ut intelligatur, videatur. *Ov. Met.* 11, 52. flebile lingua Murmurat exanimis. ℙ Aliquando est quippiam recusantis, et submissis vocibus indignationem significantis. *Pl. Aul.* 1, 1, 13. At ut scelesta sola secum murmurat! Oculos hercle ego istos, scelus, effodiam tibi. *Id. Mil.* 3, 1, 149. Tametsi dominus non invitus patitur, servi murmurant.

MURMŪROR, aris, atus sum, dep. 1. idem quod murmuro. *Varr. L. L.* 5, 7. *med.* Murmuratur, dictum a similitudine sonitus. *Id.* ap. *Non.* 7, 85. Romae in balneis plodere coepimus, et murmurari. *Id. ib.* Cum ventrem meum coerceam, nec murmurari patiar. Adde *Claud. Quadr. ib.* ℙ Pro obtrectare, carpere. *Appul. Flor.* [*3. *N.* 16. p. 65. *Oudend.*] Quidam tarditatem poetae murmurari, plures defendere.

*MURO, as, a. 1. muro claudo. *Guil. Brito* 7, 460. 10, 72. et 12, 503. *B. A.*

*MUROCINCTA, ae, villa quaedam Pannoniae inferioris. *Ammian.* 30. *extr. B. A.*

[MURRĀNUS, i, m. idem ac murrhinus. Est nomen propr. servile. *Inscr.* ap. *Mur.* 1379, 1. Murranus Sabinae conjugi. *F.*] ℙ *Priscus Latinorum rex, a quo postea Latini omnes reges Murrani sunt dicti. *Virg. A.* 12, 529. Murranum hic, atavos et avorum antiqua sonantem Nomina, per regesque actum genus omne Latinos. Ad quem locum *Servius:* Scimus enim solere plerumque fieri, ut primi regis, reliqui nomen ejus possideant, ut apud Romanos Augusti vocantur, apud Albanos Silvii, apud Persas Arsacidae, apud Aegyptios Ptolemaei, apud Athenienses Cecropidae. ℙ Alii nomen inde ductum volunt, quod *murra* unguentisque oblinerentur: vel quod oppidis *muro* clausis et cinctis praeessent, ut *murrani*, quasi *murani* dicantur. *B. A.*

MURRHĀ et Myrrha, ae, f. *μύῤῥα*, lapis quidam, ex quo pocula fiebant magni pretii: de quibus V. in MURRHINUS. Hinc per synecdochen de ipsis poculis dicitur. *Mart.* 4, 86. Nos bibimus vitro, tu myrrha, Pontice: quare? Prodat perspicuus ne duo vina calix. *Id.* 10, 80. maculosae pocula myrrhae. Adde 14, 113. et *Lucan.* 4, 380. [*ubi v. *Cort.*] ℙ Aliud est Myrrha, lacryma: de qua V. s. l. ℙ Sunt quibus placet *Murra* scribi sine adspiratione. Itaque in vet. marmore ap. *Grut.* 341. *Murra* nomen est equi circensis: fortasse quia maculosus. [*Cf. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 43.]

MURRHĀTUS. V. MYRRHATUS.

MURRHĒUS et Myrrheus, a, um, adj. ad murrham pertinens. *Prop.* 4, 5, 26. Murrheaque in Parthis pocula cocta focis. *Sen. ep.* 119. *med.* Utrum sit aureum poculum, an crystallinum, an murrheum, an Tiburtinus calix, an manus concava, nihil refert. V. v. sq. ℙ De myrrheo crine V. MYRRHEUS.

MURRHĪNUS et Myrrhinus, a, um, adj. ad murrham pertinens. *Murrhina* absolute sunt pocula, abaci, trullae ex murrha: de quibus haec habe ex *Plin.* 37, 2, 7. Oriens murrhina mittit. Inveniuntur enim ibi in pluribus locis, nec insignibus, maxime Parthici regni: praecipue tamen in Carmania. Humorem putant sub terra calore densari. Amplitudine nusquam parvos excedunt abacos: crassitudine vero, quanta dictum est vasi potorio. Splendor his sine viribus, nitorque verius, quam splendor. Sed in pretio varietas colorum, subinde circumcingentibus se maculis in purpuram, candoremque, et tertium ex utroque ignescentem, veluti per transitum coloris, in purpura, aut rubescente lacteo. Sunt qui maxime in his laudent extremitates, et quosdam colorum repercussus, quales in coelesti arcu spectantur. His maculae pingues placent: translucere, aut pallere quidquam, vitium est. Item sales, verrucaeque non eminentes, sed, ut in copore, etiam plerumque sessiles. Aliqua et in odore commendatio est. *Id. prooem. l.* 33. *f.* Murrhina et crystallina ex eadem terra effodimus, quibus pretium faceret ipsa fragilitas. *Hard.* ad haec verba adscribit, putasse aliquos, murrhina esse vasa porcellanica: [*A quorum partibus stant *Salm.* ad *Solin. c.* 15. *p. m.* 144. *Cardanus* et *Scalig.* in *Card. Exercitat.* 92. p. 327. *Anna Fabri* ad *Eutr.* 8, 13. *Ernest.* et *Oudendorp.* ad *Suet. Aug.* 71. et quos profert *Burm.* ad *Prop.* 4, 5, 20.] alios testam e concharum genere quopiam: alios induratam myrrham, et coloribus pictam; alios ipsum onychen. Sed nihil horum esse, verum lapidem sui generis, terra effossum, ut crystallum, ut ex *Plinio* apparet. [**a Veltheim* docet vasa fuisse ex Chinensium lapide, quem *Speckstein* appellamus; odorem, quem memorant veteres, artificiose allitum fuisse.] *Mart.* 3, 82. Opimianum morionibus nectar Crystallinisque, murrhinisque propinat. *Lampr. Elag.* 32. Onus ventris auro excepit: in myrrhinis et onychinis minxit. *Paul. Dig.* 33, 10, 3. *med.* De murrhinis, et crystallinis dubitari potest, an debeant adnumerari supellectili, propter eximium usum et pretium. *Plin.* 37, 2, 7. T. Petronius consularis moriturus, invidia Neronis principis, ut mensam ejus exheredaret, trullam murrhinam trecentis talentis emptam fregit; et *paulo sup.* Murrhinus calix septuaginta talentis emptus. ℙ Murrhinum vitrum est, quod picturae genere murrhina pocula imitatur. *Plin.* 36, 26, 67. ℙ De murrhina potione V. MYRRHINUS.

MURRHOBATHRĀRĬUS, ii, m. qui calceamenta muliebria variis odoramentis, et unguentis imbuit: a *μύῤῥα*, *myrrha*, seu *murrha*, et *βάθρον*, solum, solea. Legitur ap. *Pl. Aul.* 3, 5, 37. ubi alii *myrobathrarius*, a *μύρον*, unguentum: alii *malobathrarius*, *h. e.* qui malobathrum vendit: alii *myrobrecharius*, a *μύρον*, et *βρέχω*, tingo, ungo: [quod rectius videtur: nam ita legitur in *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 225. P. Junius P. L. Dionysius myrobrecharius. *F.*]

MURRĪCĪDUS. V. MURICIDUS.

*MURRĬO, is, n. 4. Clamare, proprie murium. *Gloss. Isid. B. A.*

*MURRO, as, n. 1. Murmurare *Gloss. Isidor. B. A.*

*MURSELLA, *Μυρσέλλα*. V. v. sq. *B. A.*

MURSENSIS et Mursiensis, e, adj. ad Mursam, seu Mursiam pertinens, quod est oppidum Pannoniae ad Dravum fluvium, circa ea loca, ubi nunc *Essek*. *Ammian.* 15, 5. Mursense proelium. *Hieron. adv. Lucifer. n.* 18. Valens Mursensis episcopus. Al. leg. *Mursiensis*. Ap. *Eutr.* 9, 8. et 10, 12. et ap. *Aurel. Vict. Epit.* 41. habetur *Mursia:* sed Graece est *Μύρσα*, Mursa. ℙ **Mursa major* in *Tab. Peut.* ℙ *Mursa minor* aliud opp. fuit, alteri vicinum. *Tab. Peut. Ptolemaeo Μυρσέλλα* est. V. *Murgillum. B. A.*

MURSĬA, Dea. V. NORTIA.

[MURSĪNUS, a, um, adj. idem ac Mursensis. *Aurel. Vict. Caesar.* 33. Gallienus Ingenuum Mursiae devicit, moxque Regalianum, qui receptis militibus, quos Mursina labes reliquos fecerat, bellum duplicaverat. *F.*]

MURTA.
MURTĀTUS.
MURTĔUS. } V. MYRTUS, etc.

MURTĬUS, V. MURCIUS.

MŪRUS, i, m. *τεῖχος*, lapideus ambitus circa urbem, munimenti causa: a *moerus*, [nam antiquitus Latini *moirus* a *μοῖρα*, divisio, vel *μοιράω*, divido, deinde *moerus*, mox *murus*, ut prius *coiro*, dein *coero*, tandem *curo* scripserunt. *Inscr.* opt. notae ap. *Guarin. Ric. di Eclano* p. 93. Portas, turres, moiros, turresque aequas quum moiro faciundum coiraverunt. *F.*] Differt a *pariete*, qui est privatarum aedium. *Cic. N. D.* 3, 40. Muri urbis, quos vos, pontifices, sanctos esse dicitis. *Id. Cat.* 1, 5. Magno me metu liberabis, dummodo inter me atque te murus intersit. *Id. Off.* 1, 11. Quamvis murum aries percusserit. *Caes. B. G.* 2, 12. Oppidum, propter latitudinem fossae, murique altitudinem, expugnare non potuit; et *ib.* 7, 65. Helvii intra oppida murosque compelluntur. *Nep. Them.* 6. Muros instruere. *Virg. A.* 1, 427. ducere. *Ov. Met.* 11, 204. aedificare. *Nep. Con.* 4. *extr.* dirutos reficere. *Id. Amilc.* 2. Hostes a muris removere. *Id. Them.* 7. Urbem muris sepire. *Virg. Ecl.* 4, 32. cingere oppida. *Just.* 14, 5. Praesidio murorum urbem includere. *Calp. Ecl.* 7, 48. ubi finis arenae, Proxima marmoreo peragit spectacula muro, *h. e.* podio. ℙ Dicitur etiam de privatis sepimentis. *Cic. Att.* 2, 4. *f.* De muro, imperavi Philotimo, ne impediret, quo minus id fieret, quod tibi videretur. *Tac. A.* 15, 43. Nec communione parietum, sed propriis quaeque muris ambirentur. In *vet. S. C.* ap. *Front. Aquaed.* 127. et 129. muri dicuntur ipsae aquaeductuum substructiones. ℙ *Muros* etiam vocabant quidam aggeres sine fossa. *Varr. R. R.* 1, 14. Aggeres qui faciunt sine fossa, eos quidam vocant muros, ut in agro Reatino. Adde *Serv.* ad *Virg. G.* 1, 264. ℙ Ita etiam dici potest quodvis septum. *Juven.* 4, 132. testa alta paretur, Quae tenui muro spatiosum colligat orbem, *h. e.* ambitu, margine. *Plin.* 11, 37, 69. Cor munitum costarum et pectoris muro. ℙ *Muros* etiam dixit *Sil.* 9, 601. turres ligneas in tergis elephantorum. ℙ Translate est praesidium, munimentum, tutela. *Cic. Pis.* 4. Lex Aelia, et Fufia eversa est, propugnacula murique tranquillitatis atque otii. *Id. Cat.* 4, 11. Consulatus mei memoria dum erit vestris mentibus infixa, firmissimo me muro septum esse arbitrabor. *Just.* 14, 5. Murus urbi civium virtus. *Sall. Cat.* 61. *med.* Audacia pro muro habetur. *Ov. Met.* 13, 280. Grajum murus Achilles. *Claud. IV. cons. Honor.* 109. Non dabitis murum sceleri, *h. e.* perfugium et defensionem. Adde *Sil.* 16, 68. [*ibique *Drak.* Gr. *Ἕρκος Ἀχαιῶν. Il.* 1, 284. 3, 229. 6, 5.] ℙ Hinc murus etiam dicta legio Romana, ut a Graecis *τεῖχος* quoque dicebatur. *Veg. Mil.* 1, 20. Unde apud antiquos murus dicebatur pedestris exercitus, nisi quod pilatae legiones praeter scuta etiam cataphractis galeisque fulgebant? ℙ *Crinalem murum* vocat *Claud. in Eutr.* 2, 284. ornamentum capitis Cybeles matris Deum, quia turrita fingitur. ℙ **Murus, i*, opp. Rhaetiae. *Anton. Itin. B. A.*

MUS, muris, m. et f. *μῦς*, exiguum animal, incola domuum, penori, et vestibus, et chartis infestissimum, sed idem felium, et mustelarum insidiis ad necem semper quaesitum. *Cic. Att.* 14, 9. Tabernae mihi duae corruerunt, reliquae rimas agunt: itaque non solum inquilini, sed etiam mures migraverunt. *Id. Div.* 2, 27. *med.* Mures diem noctem aliquid rodentes. *Id. N. D.* 2, 63. Neque enim homines murium, aut formicarum causa frumentum condunt. *Charis.* 1, 110. hic legit *murum*, confirmatque auctoritate *Plinii l.* 6. de dub. serm.: Sed idem tamen *Plin. H. N.* pluribus in locis habet *murium:* quod sane est usitatius. *Virg. G.* 1, 181. saepe exiguus mus Sub terris posuitque domos, atque horrea fecit. *Hor. Sat.* 2, 6, 80. Rusticus urbanum murem mus paupere fertur Accepisse cavo. *Plin.* 10, 65, 85. Ex una mure genitos CXX. tradiderunt. *Pl. Pers.* 1, 2, 6. et *Capt.* 1, 1, 9. de parasitis: Quasi mures semper edimus alienum cibum. ℙ Creditur differre a sorice, quod

sorex major sit, clariusque strepat, et plus afferat detrimenti. *Plin.* 11, 50, 111. sorici tribuit caudam in ima parte setosam, ut bubus, et leoni; et 8, 57, 82. ex *Nigidio* tradit, sorices hieme condi: quae in nostros mures non conveniunt. Praeterea *ib.* docet, mures esse haud spernendum in ostentis etiam publicis animal: soricum occentu dirimi auspicia. *Colum.* 12, 31. Si quod animal in mustum ceciderit, et interierit, uti serpens, aut mus, sorexve. ℙ Multa sunt murium genera: domestici, agrestes, aranei, Pontici, Libyci, marini, etc. V. *Plin.* 8, 57, 82., 9, 19, 35., 10, 65, 85. et alibi. ℙ *Mures* interdum vocantur silvestres quaedam, feraeque bestiae minores, exterarum regionum, ut feles feri, vulpes, de quibus et in MURINUS dictum est: quorum pellibus ad vestes est usus. *Ammian.* 31, 2. de Hunnis: Indumentis operiuntur linteis, vel ex pellibus silvestrium murium consarcinatis. *Sen. ep.* 90. Hodieque magna Scytharum pars tergis vulpium induitur, ac murium, quae tactu mollia, et impenetrabilia ventis sunt. ℙ *Mus marinus*, piscis est ex iis, qui in mari quidem vivunt, sed in terram quoque aliquando exeunt. Is in terra effosso scrobe parit ova, et rursus terra obruit: tricesimo die refossa aperit, fetumque in aquam ducit. *Plin.* 9, 19, 35. et *ib.* 51, 76. ℙ *Mures Africani* Romanis olim dicebantur (ut opinatur *Lips. Elect. l.* 2. *c.* 4.) pantherae, cum primum iis visae, sicut elephanti Lucae boves. *Pl. Poen.* 5, 2, 51. mures Africanos praedicat In pompam ludis dare se velle aedilibus. Hoc tamen comice dictum putes; nam *Plin.* 30, 6, 14. mures Africanos intelligit simpliciter mures in Africa natos, quos decoctos, et in cibo sumptos pulmonum vitiis mederi, docet. ℙ Sunt et mures odorati, quorum pelliculas gestabant delicatiores, et bene olere cupientes. [*Moschus moschifer, *das Bisamthier.*] *Hieron. ep.* 127. *n.* 3. Rubri mari pretiosissima grana suspendere, fragrare mure. *Id. in Jovin.* 2. *n.* 8. Odoris suavitas, et diversa thymiamata, et amomum, et muscus, et peregrini muris pellicula, dissolutis et amatoribus convenit: μόσχος. ℙ Proverb. est illud *Sen. Apocol. med.* Venisti huc, ubi mures ferrum rodunt. Eo utimur, cum significare volumus, magnam loci ac rerum mutationem factam esse, et novas subito exortas esse difficultates, ut aliis omnino artibus ac moribus vivendum sit. (Mures aliquando ferrum rosisse, leges ap. *Plin.* 8, 57, 82. Et *Antigonus Carystius*, ut refert *Pier.* ad *A.* 3, 76., tradit, in Gyaro insula mures esse, qui ferrum abrodant.) *Id. ib. paulo post:* Romae mures molam lingunt: hic nobis curva corrigit. Aliud proverb. quo videtur significari, Romae omnia humano, et translaticio more fieri, nihilque agi, quod non et alibi usuveniat. Nam ubique mures molas lingunt, cum possunt: vel omnia Romae abundare, et deliciarum esse affluentiam: vel denique magnam ibi esse vivendi licentiam. ℙ Aliquando mus est convicium hominis vilioris ac sordidi. *Petr. fragm. Trag.* 58. *Burm.* Videbo te in publicum, mus, imo terrae tuber. ℙ Fuit etiam vox blandientis. *Mart.* 11, 29. Nam cum me murem, cum me tua lumina dicis, etc. Alii leg. *vitam.* ℙ Cur *murium pernicies* ab *Arnob.* 3. dictus sit Apollo, V. in SMINTHEUS. ℙ Fuit *Mus* cogn. R., ut P. Decius Mus ap. *Front. Aquaed.* 5., *Liv.* 10, 14. et *Plin.* 22, 5, 5.

MŪSA, ae, f. *Μοῦσα*, Dea, quae poeticae, et musicae, et ceteris liberalium artium disciplinis praeest. Varius est in fabulis Musarum numerus: sed plerumque novem feruntur. *Cic. N. D.* 3, 21. Jam Musae primae quatuor, natae Jove altero, Thelxiope, Aoede, Arche, Melete: secundae Jove tertio et Mnemosyne procreatae novem: tertiae Jove tertio Pierio natae, et Antiopa, quas Pieridas, et Pierias solent poetae appellare, iisdem nominibus, eodem numero, quo proxime superiores. Ap. *Auson. ep.* 4, 63. et tres, et octo, et novem memorantur. An te carminibus juvat incestare canoras Mnemosynes natas aut tres, aut octo sorores? (*Serv.* ad *A.* 1, 12. Musas multi novem, multi octo, multi septem dixerunt. Haec eadem habet *Arnob.* 3, 121.) *Id. Idyll.* 11, 30. Et Lyrici vates numero sunt Mnemosynarum, Tres solas quondam tenuit quas dextera Phoebi: Sed Citheron toties ternas ex aere sacravit Religione patrum, qui sex sprevisse timebant. Illustrat hunc *Ausonii* locum praeclare *August.* docens *Doctr. Chr.* 2, 17. ex *Varrone*, cum cujusdam oppidi cives locassent apud tres artifices terna simulacra Musarum, quod in templo Apollinis donum ponerent, ut quisquis artificum pulcriora formasset, ab illo potissimum electa emerent, factum esse, ut opera sua illi artifices aeque pulcra explicarent: et placuisse civitati omnes novem, et omnes esse emptas, ut in Apollinis templo dedicarentur: iis postea Hesiodum imposuisse vocabula. Ceterum tres tantum esse Musas, ex triplici sonorum genere. Aut enim assa voce sonum edi, ut in cantu; aut flatu, ut in tuba, et tibiis; aut pulsu, ut in citharis, et tympanis. ℙ Nihilominus novem celebrantur vulgo a poetis: quarum nomina, et officia complexus est *Auson. Idyll.* 20.

Clio gesta canens, transactis tempora reddit.
Melpomene tragico proclamat moesta boatu.
Comica lascivo gaudet sermone *Thalia.*
Dulciloquos calamos *Euterpe* flatibus urget.
Terpsichore affectus citharis movet, imperat, auget.
Plectra gerens *Erato*, saltat pede, carmine, vultu.
Carmina *Calliope* libris heroica mandat.
Uranie coeli motus scrutatur, et astra.
Signat cuncta manu, loquitur *Polyhymnia* gestu.
Mentis Apollineae vis has movet undique Musas.
In medio residens complectitur omnia Phoebus.

[Ex his patet, *Clio* historiae, *Melpomenen* tragoediae, *Thaliam* comoediae, *Euterpen* tibiis, *Terpsichoren* lyricis cantibus sacra et heroica referentibus, *Erato* lyricis amatoriis, *Calliopen* epico carmini, *Uranien* astronomiae, *Polyhymniam* pantomimicis fabulis praeesse. Nomina Musarum primus recensuit *Hesiodus* in *Theogon. v.* 77.: earum vero figuras tabulis pictas videre est in *Pitture di Ercolano* T. 2. *tab.* 2. et sqq., marmore sculptas ap. *Viscont. Mus. Pio-Clem.* T. 1. *tab.* 16. et sqq., aere incusas in nummis gentis Pomponiae apud *Morell. Num. Fam. R. tab.* 1, 2. et 3. quos docte illustravit *B. Borghesius* in *Dec. numism.* 6. *obs.* 1. *F.*] ℙ Haec tamen officia interdum a poetis confunduntur. *Virg. A.* 7, 37. Nunc age, qui reges, Erato, quae tempora rerum, etc. *Ov. Trist.* 2, 568. Quem mea Calliope laeserit, unus ego. ℙ A variis locis, in quibus habitare finguntur, dictae sunt Parnassides, Heliconides, Olympiades, Pierides, Thespiades, Hippocrenides, Pegasides, Castalides, Aonides, Pimplaeae, Libethrides, etc. de quibus V. ss. ll. ℙ Suum cuique locum in Coelo assignat *Capell.* 1, 11. Uranie sphaeram stellatam, Polyhymniae sphaeram Saturni, Euterpe Jovis, Erato Martis, Melpomene Solis, Terpsichore Veneris, Calliope Mercurii, Clio Lunae; Thaliam facit in Terra remanere, sed in campis virentibus, et multo flore conspicuis. ℙ A plerisque virgines dicuntur. Hinc *Juven.* 4, 36. narrate puellae Pierides: prosit mihi vos dixisse puellas. Sunt tamen qui matres faciunt, natosque iis tribuunt, Orpheum, Linum, Sirenas. *Serv.* ad *A.* 1, 12. ℙ Finguntur in Parnasso praecipue habitare, ibique simul choreis et cantu inter lauros exerceri, remotae a strepitu armorum et negotiorum, aeternam Phoebo praeside pacem tuente, et poeticum spiritum afflante. Habuere Romae templum una cum Hercule in circo Flaminio. V. MUSAGETES. [*Plut.* vero in *Quaest. Rom. c.* 9. perperam refert, primum Evandrum illud excitasse, edoctum ab Hercule litteras; eo nempe deceptus, quia in foro boario alia Herculis ara fuit, Maxima appellata, cum signo, quod ab Evandro sacratum fuisse narrat *Plin.* 34, 7, 16. *F.*] ℙ Metonymice *Musa* pro cantu et carmine ponitur. *Virg. Ecl.* 8, 5. Damonis Musam dicemus, et Alphesiboei. *Hor. Od.* 2, 1, 37. Musa procax. ℙ Item pro quavis disciplina liberali. *Cic. Tusc.* 5, 23. Quis est omnium, qui modo cum Musis, id est cum humanitate et cum doctrina habeat aliquod commercium, qui se non hunc mathematicum malit, quam illum tyrannum? *Id. Or.* 3. Forenses causas agrestioribus Musis reliquerunt. *Id. Fam.* 1, 9. *f.* Ab oratoribus disjungo me fere, referoque ad mansuetiores Musas, *h. e.* ad studia philosophica. ℙ [*Musarum volucres* appellat apes *Varr. R. R.* 3, 16. *med.*, quia cymbalis et plausibus reducuntur in locum unum. *F.*] ℙ *Crassiore Musa*, crassa Minerva, et sermone, qui ab omnibus intelligatur, nihil subtile habens, aut abstrusum. *Quint.* 1, 10. Libet, propter quosdam imperitiores, etiam crassiore, ut vocant, Musa dubitationem hujus utilitatis eximere. Sic *Musa pedestris* ap. *Hor.* est genus carminis tenui stilo, ac veluti domestico et translaticio, quale est Satyrarum: *Sat.* 2, 6, 17. Quem prius illustrem Satyris, Musaque pedestri? ℙ *Nulla Musa*, invita Musa, sine gratia, sine ingenio, sine doctrina. *Varr.* ap. *Non.* 6, 1. Cum tot comoedias sine ulla fecerit Musa, ego unum libellum non edolem? [*Mart.* 2, 89. Musis, et Apolline nullo. ℙ Est etiam cogn. R., ut Q. Pomponius Musa in nummis ap. *Eckhel. D. N. V.* T. 5. p. 283., et Pomponia Musa in *Inscr.* ap. *B. Borghesium Dec. numism.* 6. *obs.* 2. *F.*] ℙ *Antonius Musa, Augusti medicus, cujus meminere *Suet. Aug.* 59. et 81. *Hor. ep.* 1, 15, 3. *Plin.* 18, 8. et 19, 1. ℙ V. *Torrent.* ad priorem *Suet.* l. *B. A.*

MŪSAEUM. V. MUSEUM.

MŪSAEUS, i, n. poeta antiquissimus Orphei tempore, quem alii Lini filium, alii Orphei faciunt, cujus certe fuit discipulus, teste *Serv.* ad illud *A.* 6, 667. Musaeum ante omnes, etc. ℙ Est etiam cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 701, 3. M. Poblicius Musaeus.

MŪSĂGĔTES, ae, m. *Μουσαγέτης*, a *Μοῦσα*, Musa, et *ἄγω*, duco, dux et comes Musarum. Est epitheton Graecum non solum Apollinis, sed etiam Herculis, qui ideo sic dictus est, quod et Musarum quies defensione Herculis, et virtus Herculis voce Musarum indiget, qua praedicetur. Fuit Romae aedes Herculis in circo Flaminio, in quam a M. Fulvio Nobiliore Musarum signa, quae Ambracia capta asportaverat, illata fuere: indeque *aedes Herculis Musarum* dicta est: quam postea L. Marcius Philippus Augusti vitricus instauravit, refecitque. Vocem *Musagetes* habes ap. *Eumen. Restaur. schol.* 7. rem ipsam *ib.* et ap. *Suet. Aug.* 29., *Ov. Fast.* 6, 799., *Plin.* 35, 10, 36. *n.* 4. etc.

*MUSAGŌRES. V. v. sq. *B. A.*

*MUSAGŌRI, orum, insulae tres maris Aegaei, Cretae adjacentes. *Mela* 2, 7. *med.* ℙ *Musagores* audiunt *Plin.* 4, 12. *B. A.*

[MUSĀNUS, i, m. ad Musas pertinens. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Mur.* 1333, 7. Q. Cejonius Musanus. *F.*]

MUSCA, ae, f. *μυῖα*, parvum animal volatile: a Graeca voce allata, *s* inserto, more antiquo. [**Lünemannus* a *μυΐσκα*, dimin. v. *μυῖα*, deducendum censet.] *Varr. R. R.* 3, 16. Non ut muscae liguriunt. *Mart.* 3, 82. Fugatque muscas myrtea puer virga. ℙ *Puer abige muscas*, ap. *Cic. Or.* 2, 60. dictum de homine importuno, et molesto. Simile est illud *Catulli* 116, 4. neu conarere Infestum telis icere, musca, caput. ℙ *Ne musca quidem*, respondit Vibius Crispus cuidam interroganti, solusne esset in cubiculo Domitianus, quod ille imperator soleret arcu per otium muscas venari; quod in proverbium transiit. *Suet. Dom.* 3. ℙ Muscam *Pl. Merc.* 2, 3, 26. vocat curiosum hominem, et hac illac discurrentem; et *Poen.* 3, 3, 76. muscas pro parasitis posuit, qui ad aliorum coenas non vocati advolant. ℙ Fuit cogn. R., ut T. Sempronius Musca ap. *Liv.* 45, 13.

MUSCĀRIUM, ii, n. *σόβη*, flabellum, quo muscae abiguntur. *Mart.* 14, 67. cui lemma *Muscaria pavonina:* Lambere quae turpes prohibet tua prandia muscas, Alitis eximiae cauda superba fuit. ℙ Item peniculus ad detergendum pulverem. *Id. ib.* 71. cui titulus *Muscarium bubulum:* Sordida si flavo fuerit tibi pulvere vestis, Colligat hunc tenui verbere cauda levis. *Muscarium bubulum* est cauda bovis, quae in extremo villosa et hirta est, ideo muscis abigendis, et detergendo pulveri idonea. *Veg. Vet.* 4, 1. 2. 3. et 4. sic vocat caudam ipsam equinam. ℙ Ab horum similitudine sic etiam appellatur coma quarundam herbarum, ut foeniculi, ferulae, florum sambuci, etc. *σκιάδιον. Plin.* 12, 26, 57. Semine in muscariis dependente. ℙ [*Muscarium* videtur quoque esse armarium, in quo tabulae publicae membranaceae, aut chartaceae condebantur, ne a muscis inquinarentur, quemadmodum nunc Itali *moscojuola* dicunt repositorium illud, in quo cibi eadem de causa reconduntur. *Inscr.* ap. *Romanelli Viagg. a Pompei* p. 168. Tabulae positae in muscario CCCVIIII. *F.*]

MUSCĀRIUS, a, um, adj. ad muscas pertinens. *Plin.* 29, 6, 38. Aranei muscarii tela, *h. e.* muscarum venatoris. ℙ *Muscarii clavi* dicuntur a *Vitr.* 7, 3. *f.* qui sunt capite latiore, et in modum umbellae, cujusmodi sunt comae quarundam herbarum, quae ideo *muscaria* appellantur. V. v. praec.

[MUSCELLĀRIUM, ii, n. idem ac muscipula. *Gloss. Philox.* Muscellarium, viverrarium, *γαλεάγρα. F.*]

MUSCERDA, ae, f. *μυοκόδον*, murium stercus. *Plin.* 29, 6, 34. Praeterea, ut *Varro* noster tradit, murinum fimum, quod item muscerdas appellat. Adde *Festum*: *Muscerdas prima syllaba producta stercus murum adpellant. *B. A.*

MUSCĪDUS, a, um, adj. musco obsitus, muscosus. *Sidon. ep.* 8, 16. Muscidi pumices.

MUSCĬPŪLA, ae, f. et Muscipulum, i, n. *μυόφονον*, instrumentum ad capiendos mures. *Lucil.* ap. *Non.* 2, 868. et 4, 404. Muscipula contenta; et *Varr. R. R.* 1, 8. *med.* Si parit humus mures, minor fit vindemia, nisi totas vineas oppleris muscipulis: quod in insula Pandataria faciunt. *Phaedr.* 4, 1. Qui saepe laqueos, et muscipula effugerat. *Sen. ep.* 48. Verendum est, ne quando in muscipula syllabas capiam, aut ne caseum liber comedat. *Gloss. Philox.* Muscipulum, *μυάγρα.* Et in plur. Muscipula, *παγίδες.*

[MUSCĬPŪLĀTOR, oris, m. qui mures muscipula captat. Translate. *Gloss. Isid.* Muscipulator, deceptor, alterplex. *F.*]

MUSCO, as. V. EMUSCO.

*MUSCŌSE, adv. *Sidon. Carm.* 2. *B. A.*

MUSCOSUS, a, um, adj. *μυώδης, βρυώδης*, musco abundans, musco obsitus. *Cic. Q. Fr.* 3, 1, 2. *f.* *Ἀποδυτηρίῳ* nihil alsius, nihil muscosius. *Virg. Ecl.* 7, 45. Muscosi fontes, et somno mollior herba. *Varr. R. R.* 1, 9. *med.* Prata retorrida, et muscosa. *Plin.* 12, 1, 5. Saxeae crepidinis corona muscosus complexa pumices. *Id.* 16, 8, 13. E glandiferis sola aegilops fert panos arentes, muscoso villo canos.

MUSCŪLA, ae, f. parva musca. *August. Trin.* 7, 3. Scyniphes musculae sunt brevissimae, qua tertia plaga superbus populus Aegyptiorum caedebatur. *Arnob.* 2, 74. Ut ferarum paterentur aliae laniatus, muscularum aliae ut interirent veneno, [*h. e.* cantharidum. *F.*]

MUSCŪLOSUS, a, um, adj. *μυώδης*, musculis instructus. *Cels.* 4, 1. Cor natura musculosum; et

5, 20. Si nervosus, aut musculosus is locus est. ℙ Item torosus. *Colum.* 8, 2. *med.* de gallis gallinaceis: Lata et musculosa pectora, lacertosaeque similes brachiis alae. *Id.* 6, 37. *med.* de asino admissario: Sit amplissimi corporis, pectore musculoso et vasto, feminibus lacertosis. ℙ [*Musclosus* pro *musculosus* est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 337. Pompejus Musclosus agitator circensis. *F.*]

MUSCŬLUS, i, m. *μυῶν*, parvus mus. *Cic. Div.* 2, 14. Musculorum jecuscula bruma dicuntur augeri. *Plin.* 27, 7, 28. Absinthium litteras a musculis tuetur. ℙ Est et nomen piscis (a similitudine figurae) balaenae amicitia nobilis, quando praegravi superciliorum pondere obrutis ejus oculis, infestantia magnitudinem vada praenatans demonstrat, oculorumque vice fungitur: quae sunt verba *Plinii* 9, 62, 88. Hoc idem, tacito nomine, versibus persequitur *Claud. in Eutr.* 2, 425. ℙ Etiam concharum cuidam generi nomen musculi est. *Cels.* 3, 6. *f.* Uti cibo exiguo, maximeque oleribus, vel jure etiam concharum, musculorumve, aut locustarum. *Id.* 2, 29. inter ea, quae alvum movent, recenset ostrea, pelorides, echinos, musculos, et omnes fere conchulas. Adde *Pl. Rud.* 2, 1, 9., ubi alii leg. *mytilus:* videtur autem *musculus* idem esse ac *mytilus.* ℙ In corpore animalis vocatur *musculus* instrumentum motus, [**Die Maus, das Mäuschen*] scil. membrum constans fibris nervosis intertextis, vena, arteria, et membrana sepiente. In illud immittitur nervus, qui spiritum deferat, quo musculus intumescit, et alterutram e duabus partibus movet, quibus infixus est. Infigitur autem fere in ipsa ossa. Ex una parte caput habere dicitur, ex altera caudam, seu tendinem, ut vocant: itaque conformatus alicubi est, ut parvum murem quodammodo referat. Sunt autem musculi in corpore animalis ubicumque movere membra debent, ac paene totidem, quot sunt ejus motus. *Cels.* 5, 26. *n.* 3. *extr.* et 22. Inflammatio timeri potest, ubi laesum est vel os, vel nervus, vel cartilago, vel musculus; et 8, 1. Maxillae alter processus sub osse jugali subit, et super id temporum musculis illigatur. ℙ Aliquando latiore significatione accipitur pro toro, et carne. *Lucan.* 9, 771. de tabescente ex veneno: sine ullo Tegmine poples erat: femorum quoque musculus omnis Liquitur. ℙ Translate *Plin. ep.* 5, 8. *med.* Hanc *(historiam)* saepius ossa, musculi, nervi: illam *(orationem)* tori quidam, et quasi jubae decent. ℙ Est etiam hoc nomine machina militaris, obsidendis urbibus adhibita, qua tecti milites, aut materia apportata fossas complebant, aut vectibus muri fundamenta convellebant. Tradit *Veg. Mil.* 4, 16., ejus usum fuisse etiam, ut sub ea milites terram solidarent, munirentque viam turribus ambulatoriis, dum muros accederent: unde nomen ei factum a marinis musculis, qui balaenis praenatant, et vada demonstrant. Majoris musculi formam ita describit *Caes. B. C.* 2, 10. Duae primum trabes in solo, aeque longae, distantes inter se pedes IV. collocantur, inque eis columellae pedum in altitudinem V. defiguntur. Has inter se capreolis molli fastigio conjungunt, ubi tigna, quae musculi tegendi causa ponant, collocentur. Eo super tigna bipedalia injiciunt, eaque laminis clavisque religant. Ad extremum musculi tectum, trabesque extremas, quadratas regulas IV. patentes digitos defigunt, quae lateres, qui super musculo struantur, contineant. Ita fastigiato, atque ordinatim structo, ut trabes erant in capreolis collocatae, lateribus lutoque musculus, ut ab igne, qui ex muro jaceretur, tutus esset, contegitur. Supra lateres coria inducuntur, ne canalibus aqua immissa lateres diluere posset. Coria autem, ne rursus igni, ac lapidibus corrumpantur, centonibus conteguntur. Examinat haec omnia, atque illustrat *Lips. Poliorc. l.* 1. *dial.* 9. [Musculi vero figuram *Guischardus* (*Mémoir. milit.* T. 2. p. 58. *tab.* 2.) exhibuit Caesarianae descriptioni maxime congruam. ℙ Item nomen parvae navis, quam Veneti nunc vulgo *topo* vocant. *Isid. Orig.* 19, 1. Longae naves sunt, quas dromones vocamus: dictae eo quod longiores sint ceteris: quibus contrarius musculus, curtum navigium. *Not. Tir.* p. 178. Cymbula, musculus, lembus. *F.*]

MUSCUS, i, m. *βρύον*, villosa illa lanugo, quae in arboribus ac saxis provenit, qualem videmus circa fontes et loca humida, qualis etiam est illa, quae in mari petris innascitur, ac mari innatat, unde et in litus evolvitur, ac projicitur, quae alter *alga* dicitur. [*Etymon ducunt a Gr. *μόσχος.*] *Cato R. R.* 6. Arbori muscus ruber molestus erit. *Colum.* 5, 9. Plerumque locis siccis, et humidis arbores musco infestantur. *Ov. Met.* 8, 563. molli tellus erat humida musco. *Sil.* 15, 778. antra virentia musco. *Hor. Ep.* 1, 10, 7. musco circumlita saxa. *Virg. Ecl.* 6, 62. Phaethontiadas musco circumdat amarae Corticis, *h. e.* cortice muscoso et amaro. ℙ *Muscum*, qui a *Hieron. in Jovin.* 2. *n.* 8. inter odoramenta recensetur, quidam putant esse illum, quem ex cujusdam animalis Indici vomica erui, *Actius* tradit, *μόσχος.* [V. *Hieron. l. c.* in MUS. *F.*]

MŪSAEĀRĬUS et Museiarius, ii, m. idem ac musivarius. *Edit. Diocl.* p. 19. Marmorarius, musaearius, albarius. *Inscr.* ap. *Grut.* 586, 3. T. (corrige *Ti.*) Julius Aug. Lib. Nicephor*us* museiar*ius* fecit, etc. V. MUSIVARIUS.

MŪSEIUS, i, m. idem ac Museus. Est cogn. R. V. *Inscr.* in FACIO.

MŪSĒUM, i, n. (rectius quam Musaeum, est enim Graece *Μουσεῖον*) sacrarium Musarum, locus ubi Musae colebantur, et responsa reddebant: cujusmodi fuisse in Macedonia ad Olympum montem scribit *Philostrat. in vita Apollon.* Accipitur pro loco, seu aedificio, quo litterarum et studiorum causa homines conveniunt, quale fuit celeberrimum Alexandriae, in quo publico sumptu viri docti quamplures alebantur, ut litteris vacarent. *Suet. Claud.* 42. et *Spart. Hadr.* 20. ℙ *Varr. R. R.* 3, 5. narrat, habere se sub oppido Casino, in insula fluminis, Museum; quemadmodum *Cic. Leg.* 2, 1. narrat sibi fuisse villam Arpinatem in insula, quae est in Fibreno, ubi ille solebat disputare. ℙ Latinam consuetudinem sequuntur ii, qui ita appellant ea loca, in quibus reponuntur et asservantur veterum monumenta, litterata marmora, et quaecumque ad rem nummariam, et naturae historiam spectant, et alia hujusmodi *κειμήλια* artium, studiorum ac litterarum causa collecta. Museum enim est quasi Musarum sedes; Musae vero nusquam alibi habitare libentius splendidiusque possunt, cum doctrinarum velut antistitae, et artium praesides habeantur, ut ait *Morcell. Inscr. comment. subject.* p. 242. *ed. Patav.* ℙ Musea item in aedificiis appellantur opera ex pumicibus, et saxis erosis construeta, ad specus imaginem arte reddendam. *Plin.* 36, 21, 42. ℙ In quibusdam libris legitur *Musium* pro *Museum.* Et quia *Musion* invenitur etiam pro *Musivo*, hinc fit, ut *Museum* aequivaleat utrique, et in unam saepe significationem coalescant. V. MUSIVUM.

MŪSĒUS, a, um, adj. *Μουσεῖος*, ad Musas pertinens. *Lucr.* 2, 412. Ac Musea mele, per chordas organici quae Mobilibus digitis expergefacta figurant; et 1, 932. Museo contingere cuncta lepore. Etiam *Appul. Met.* 2. Orpheum *Museum valem* dixisse videtur.

MŪSĬA, ae, f. Mysia, vetere usitatoque Latinis more, Graecam *v* in *u* vertendi, ut *Suria* pro *Syria*, *Sulla* pro *Sylla*, et sexcenta alia. *Donat.* ad *Ter. Hec.* 1, 2, 8.

*MUSĬAE, arum, Soricum nidi. *Gloss. Isid. B. A.*

MŪSĬCA, ae, et Musice, es, f. *μουσική*, scientia, quae modum canendi demonstrat: a *Musis.* Antiquis signabat universe humanitatis studia, idque ex vi nominis. V. MUSICUS. Sed posteriores modulationi numerorum speciatim id nomen tribuerunt. *Cic. Or.* 3, 33. Num geometriam Euclide, aut Archimede, num musicam Damone, aut Aristoxeno tractante, etc.? *Auson. epist.* 10, 43. Socci, et cothurni musica, *h. e.* poesis comica, et tragica. ℙ Ap. Graecos antiquos tantae venerationis fuit, ut iidem musici et vates, et sapientes judicarentur. Cujus scientiae cum se imperitum Themistocles confessus esset, ut ait *Cic. Tusc.* 1, 2., habitus est indoctior. *Quint.* 1, 10. Musice antiquis temporibus tantum venerationis habuit, ut, etc. ℙ *Occultae musicae nullus est respectus*, Graecum proverb. usurpatum a Nerone, causas prodeundi in scenam quaerente, ut est ap. *Suet. Ner.* 20. *Τῆς λανθανούσης μουσικῆς οὐδεὶς λόγος*: vel *Οὐδὲν ὄφελος ἀποῤῥήτου καὶ ἀφανοῦς τῆς μουσικῆς.* Significat autem, animi dotes si non proferas, perinde esse, quasi non habeas. Etiam *Eccli.* 20, 32. Sapientia absconsa, et thesaurus invisus, quae utilitas in utrisque? *Gell.* 13, 30. Nosti verbum illud in Graecia vetus, musicam, quae sit abscondita, eam esse nulli rei. Adde *Ov. A. Am.* 3, 397. ℙ Musicae inventor fuit Amphion juxta *Plin.* 7, 56, 57. [At multo rectius *Lucr.* 5, 1378. et sqq. ex avium imitatione musicam ortam fuisse putat, quod his verbis confirmat *Front. de eloq.* (ed. *A. Maio*) p. 235. Vocis modulatae amatores primas audisse feruntur aves vernas luco opaco. *F.*]

*MUSĪCĀNI, orum, populi Indiae, ad Indum flumen. *Curt.* 9, 8. ℙ Hinc *Musicanus*, *a*, *um*, adj. *Id. ib.* Finibus Musicanis in ditionem receptis. *B. A.*

MŪSĬCĀRĬUS, ii, m. musicorum instrumentorum artifex. *Inscr.* ap. *Grut.* 654, 1. Colocasio vernae dulciss. et musicario ingeniosissimo, etc.

MŪSĬCĀTUS, a, um, adj. ad musicae artis regulas factus. *Appul. Trismeg.* Ut Dii musicatis hominum cantilenis concelebrarentur laudibus. Al. leg. *inusitatis.*

MŪSĬCĒ, adv. *μουσικῶς.* Musice aetatem agere, *h. e.* concinne et eleganter, alii interpretantur splendide, delicate, laute, et alienis sumptibus. *Pl. Most.* 3, 2, 40. Musice hercle aetatem agitis, ita ut vos decet; Vino, et victu, piscatu probo, electili Vitam colitis. Huc pertinet Graecum proverb. *Ἀκαινα ἀοιδοὶ θύομεν*, nos cantores sacrificamus sine fumo. Et aliud *Αὐλητοῦ βίον ζῇς*, tibicinis vitam vivis. Nam musici, cum alios oblectent arte sua, opipare haberi ab iis solent: et tibicines, cum in sacrificiis canant, de pontificum mensa laute vivunt, atque adeo sine fumo, seu impensa coenam coquunt.

MŪSĬCE, es. V. MUSICA.

MŪSĬCUS, a, um, adj. *μουσικὸς*, ad musicam pertinens. *Cic. Leg.* 2, 15. *med.* Plato negat mutari posse leges musicas sine mutatione legum putari posse. *Phaedr.* 4, 19. Qui tristis audis musicum citharae sonum. *Quint.* 1, 12. *med.* Musicis modis cantica excipere. *Gell.* 19, 9. Ingenium facile ac libens ad rem musicam. *Plin.* 29, 1, 5. Herophilus in musicos pedes venarum pulsus descripsit. ℙ *Musica*, *orum*, musica ars. *Cic. Or.* 1, 42. In musicis numeri, et voces, et modi: in geometria lineamenta, formae, intervalla: in astrologia coeli conversio, etc. et *ib.* 30. Dedere se musicis. *Id. Tusc.* 5, 22. Musicorum perstudiosus. ℙ *Musicus*, *i*, musicae artis peritus. *Cic. Off.* 1, 41. In fidibus musicorum aures minima sentiunt. *Id. Tusc.* 2, 4. *f.* Si absurde canat is, qui se haberi velit musicum. ℙ Est etiam *musicus*, ad litteras, humanitatem, et praesertim ad poeticam pertinens. Musae enim his omnibus praeesse dicuntur. *Cic. Or.* 3, 44. Namque haec duo, musici, qui erant quondam iidem poetae, machinati ad voluptatem sunt versum, atque cantum. *(Musicum* de poeta usurpat *Auson. epist.* 11. et *epist.* 21. *f.*) *Ter. Heaut. prol.* 23. Applicare se ad studium musicum, *h. e.* comicam poesim. Sic *Phorm. prol.* 18. Artem musicam tractare. *Gell. praef. f.* Ut haec commentaria ne attingat, neve adeat profestum et profanum vulgus, a ludo musico diversum, *h. e.* studio litterarum, aversum a Musis. ℙ *Musicus pes* a *Diomed.* 3, 478. enumeratur inter pentasyllabos, constans longa, brevi, longa, et duabus brevibus, ut *temperantia.*

MŪSĬGĔNA, ae, comm. gen. Musa genitus, Musae filius. *Rufin. de compos. et metr. orat. in.* Musigenae numeros vates, et metra sequuntur.

MŪSĬMO et Musmo, onis, m. *μούσμων*, animal ex duobus animalibus diversae speciei procreatum. *Non.* 2, 530. Musimones, asini, muli, aut equi breves. *Cato ib.* Asinum, aut musimonem, aut arietem. *Lucil. ib.* Pretium emit, qui vendit equum musimonem. *Plin.* 8, 49, 75. Est et in Hispania, sed maxime Corsica, non maxime absimile pecori genus musmonum, caprino villo, quam pecoris velleri propius. *Eugen. Toletan. carm.* 22. dicit, musimonem esse ex capra et ariete; quod verbis *Plinii* valde congruit. ℙ Ad illud *Virg. G.* 3, 446. udisque aries in gurgite villis, etc. adscribit *Servius:* Musimonem dicit ducem gregis, quem ita et Varro commemorat. [*Isid. Orig.* 12, 1. *f.* Musmo ex capra et ariete: est autem dux gregis. *F.*]

MŪSĬNOR. V. MUGINOR. *f.*

MŪSĬVĀRĬUS, ii, m. artifex musivi operis. *Imp. Constant. Cod. Just.* 10, 64, 1. et *Cod. Theod.* 13, 4, 2. Intestinarii, statuarii, musivarii. V. GYPSOPLASTES et MUSAEARIUS.

MŪSĬUM, ii. V. MUSEUM.

MŪSĬVUM, i, n. opus lapidibus concinne contextum, varieque picturatum, cujusmodi videre est Venetiis in aede Divi Marci: ita appellatum videtur, quod esset quasi Musarum manibus elaboratum, vel quod sic saepe exornarentur Musea, seu aedes Musis dicatae, in quas viri litterati conveniebant. V. MUSEUM: est autem a *Musium*, digammate Aeolico, seu consona *v*, ut saepissime alias, duabus vocalibus interjecta. V. MUSEUM. Musivum porro dixere generatim veteres omne opus, quod sive marmoreis, sive vitreis lapillis summa arte consertis picturam imitatur vel ad pavimenta, vel ad parietes, vel ad cameras exornandas: ejus species multiplex; *tessellatum*, quod tessellis, lapillis scilicet quadratis vel quadrangulis constat; *vermiculatum*, cum iidem ea sunt figura, ut vermiculos imitentur; *sectile*, Itali dicunt *a commesso*, *a compartimento*, cum e crustis modo trigonis, modo quadratis, modo hexagonis inter se junctis pro figurarum varietate componitur; *musivum* autem proprie dicitur, cum pro marmoreis vitrei sunt lapilli, hique aliquando una cum illis mixtim adhibiti, varieque ita colorati, ut picturae speciem prorsus referant: hujusmodi musivum circa Vespasiani Aug. tempora Romae usitatum fuisse ex *Plin.* 36, 25, 64. constat. *Spart. Pesc.* 6. Hinc in Commodianis hortis, in porticu curva, pictum de musivo videmus, sacra Isidis ferentem. *Treb. XXX. Tyr.* 24. Accipiens ab his coronam civicam picturatam de musivo: hic alii leg. *museo. August. C. D.* 16, 8. Hominum genera, quae in maritima platea Carthaginis musivo picta sunt. ℙ Adjective. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 39. Et hoc amplius pro sua liberalitate cameram superposuit, et opere museo exornavit. [*Hujus loci amplificandi atque emendandi egregie curam gessit *F.*]

MUSMO. V. MUSIMO.

[MŪSŌGĔNES, is, m. a Musis genitus: ex *Μοῦσα* et *γένομαι*, nascor. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Spon. Miscell. antiq.* p. 281. Q. Junius Musogenes. *F.*]

*MUSONIĀNUS, a, um, adj. ad Musonium spectans. *Ammian.* 15, 13. *B. A.*

*MUSONĬUS, i, m. philosophus fuit non incelebris, cujus hoc luculente vereque dictum refert *Gell.* 16, 1. Ἂν τι πράξῃς καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει. Ἂν τι ποιήσῃς αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει. Adde 9, 2. et 18, 2. *in. B. A.*

MUSSĀTĬO, onis, f. mussitatio, actus mussandi. *Ammian.* 20, 8. Salutem mussatione quaeritabam, et latebris. Alii leg. *simulatione.*

*MUSSĪNI, orum, populi Numidiae. *Plin.* 5, 4. *B. A.*

*MUSSITABUNDUS, a, um, adj. *μύζων Onomast. Vet. B. A.*

MUSSĪTĀTĬO, onis, f. actus mussitandi. *Appul. Met.* 8. *p. in.* de canibus venaticis: Tacitaque prius servata mussitatione, signo sibi repentino reddito, latratibus miscent omnia. *Hieron. in Isaj. praef.* 9. Invidorum livorem et mussitationem garrulam contemnentes. *Adde *Tert. de pudic.* 7. et 9. *B. A.*

*MUSSITĀTOR, oris, m. *Vet. Gloss.* Mussitator, ὀπογογγυστής. Cf. *Vulg. Iesai.* 29, 24. *B. A.*

MUSSĪTO, as, n. 1. *μύζω*, frequent. a *musso.* [*Primo loco ea poni debebant exempla, in quibus intransitive dictum est. Noster secundo collocaverat.] *Pl. Mil.* 2, 5, 65. quid propius fuit, Quam ut perirem, si locutus fuissem hero! *P.* ergo, si sapis, Mussitabis. *Pl. Cas.* 3, 5, 33. insectatur omnes domi per aedes, nec quemquam Prope ad se sinit adire: ita omnes sub arcis, sub lectis Latentes metu mussitant. Adde *Truc.* 2, 2, 57. P [*Transitive cum accus. Noster laudaverat:] *Ter. Ad.* 2, 1, 53. Accipienda et mussitanda injuria adolescentium est. Ubi *Donatus* notat, proprie *mussitare* esse dissimulandi causa tacere. *Pl. Mil.* 3, 1, 119. Illi inter se certant donis, ego haec mecum mussito: Bona mea inhiant, etc. *Id. Ps.* 1, 5, 85. Non a me scibas pistrinum in mundo tibi, Cum ea mussitabas? *Appul. Apol.* Hunc illa timorem mussitabat, adversari propalam non audebat. *Liv.* 1, 50. Jam enim ita clam quidam mussitantes, vulgo tamen eum appellabant.

MUSSO, as, avi, atum, a. 1. *μύζω*, submissa voce loquor, clam murmuro: a *mutio.* [*nostr. *mucken*, *mucksen.*] *Varr. L. L.* 6, 5. *f.* ducit ex eo, quod muti non amplius quam *μῦ* dicunt: *μῦ* autem Latine *mu* vertitur. *Liv.* 33, 31. Soli Aetoli id decretum clam mussantes carpebant. *Id.* 7, 25. Mussantes inter se rogitabant, num, etc. *Pl. Merc. prol.* 49. Summo haec clamore, interdum mussans. *Virg. A.* 11, 454. Flent moesti, mussantque patres. *Stat. Th.* 3, 92. Excussae procerum mentes, turbataque mussant Concilia. P Dicitur interdum de haerentibus et dubitantibus. Qui enim dubitat, secum ipse tacitus loquitur, nec rem clare aperit. Item de iis, qui timent, neque se explicare audent, sed dissimulant. Unde fit, ut et pro tacere accipiatur. *Virg. A.* 12, 657. mussat rex ipse Latinus, Quos generos vocet, aut quae se ad foedera flectat. *Lucr.* 6, 1177. mussabat tacito medicina timore, *h. e.* haerebat dubia, quodnam inusitato morbo remedium afferret. *Plin. ep.* 7, 1. Cum mussantes medicos repente vidissem. *Virg. A.* 11, 344. cuncti se scire fatentur, Quid fortuna ferat populi, sed dicere mussant. *Sall. in or. Licin. ad pleb.* L. Sicinius, primus de potestate tribun. loqui ausus, mussantibus vobis circumventus erat. *Caecil.* ap. *Fest.* in *Summussi.* Quod potes, sile, cela, occulta, tege, taee, mussa, mane. *Virg.* commode transtulit ad boves, *A.* 12, 718. Stat pecus omne metu mutum, mussantque juvencae, Quis nemori imperitet, quem tota armenta sequantur. P Passive. *Pl. Aul.* 2, 1, 12. Aequum non est occultum id haberi, neque per metum mussari, Quin participem pariter ego te, et tu me ut facias. P Pro tacere est etiam illud *Ennii* ap. *Fest.* Non decet mussare bonos. Corrigunt *critici:* Non decet hic mussare bonos: *vel*, Namque decet, etc. *Servius* et *Philargyr.* alium *Ennii* locum referunt ad *G.* 4, 188. Non possunt mussare boni, qui facta (al. *tanta*) labore Nixi militiae peperere. P Quod addit *Serv.* ad *A.* 12, 657. ex *Clodio Tusco:* Mussare est ex Graeco, comprimere oculos: Graeci *μύσαι* dicunt: Corrigendum est *comprimere labia*: id enim valet Graecum verbum. P Pro murmurare, bombum edere. *Virg. G.* 4, 188. de apib.: Fit sonitus, mussantque oras et limina circum. P In illo *Varr.* ap. *Non.* 4, 125. et 306. Discumbimus mussati, dominus matura ova ad coenam committit: *musati* videtur esse participium a *mussor, aris*, dep.

MUSTĀCE, es, f. lauri genus maximo folio, ita dictum, quod mustaceis subjiceretur. *Plin.* 15, 30, 39.

MUSTĀCĔUM, i, n. et Mustaceus, i, m. *οἰνοῦτα*, edulii genus, forma oblonga, et ad lauri folia, quibus imponebatur, composita, quod convivis post coenam discedentibus pro apophoretis distribuebatur, cujusque conficiendi rationem docet his verbis *Cato R. R.* 121. Mustaceos sic facito: farinae siligineae modium unum musto conspergito: anisum, cyminum, adipis pondo duo, casei libram, et de virga lauri deradito, eodem addito: et ubi definxeris, lauri folia subtus addito, dum concoques. *Juven.* 6, 200. Si tibi legitimis pactam, junctamque tabellis Non es amaturus, ducendi nulla videtur Causa, nec est, quare coenam, et mustacea perdas, Labente officio, crudis donanda. *Cic. Att.* 5, 20. *med.* Laureolam in mustaceo quaerere: *proverb.* V. LAUREOLA.

MUSTĀRĬUS, a, um, adj. ad mustum pertinens. *Cato R. R.* 11. Urceos mustarios decem.

[MUSTECŪLA, ae, f. dimin. mustelae. *Auct. carm. Phil.* 61. Mus avidus mintrit, velox mustecula dintrit. Alii leg. *velox mustelaque dinfrit. F.*]

MUSTĒLA, ae, f. *γαλῆ*, animal quadrupes parvum, sed oblongum, flavi coloris, muribus, columbis, gallinis infestum. Duo autem, inquit *Plin.* 29, 4, 16., sunt genera: alterum domesticum, quod in domibus nostris oberrat, et catulos suos, ut auctor est Cicero, quotidie transfert, mutatque sedem, serpentes persequitur: alterum silvestre, distans magnitudine, Graeci *ἰκτίδα* vocant. *Pl. Stich.* 3, 2, 43. Certum est mustelae posthac nunquam credere. Nam incertiorem nullam novi bestiam. Quaene et ipsa decies in die mutat locum. V. GALANTHIS. Lepidas de ea fabellas habet *Phaedr.* 1. 22., 4. 1. et 5. P Est etiam genus piscis marini, et fluviatilis, cujus meminit *Plin.* 9, 17, 29. et 32, 9. 37., item *Enn.* ap. *Appul. Apol.* et *Col.* 8, 17. Fluviatilem quidam esse putant quam Itali *lampreda* vocant, et sequioris Latinitatis auctores *lampetram.* [*A lambendis petris, nunc lampetras nominant. *Spontin.* ap. *Gesner.* Petromyzon marinus, L. Alii dicunt, esse, quem nos dicimus *Bricke*, *Neunauge*, Petromyzon fluviatilis, L. Alii accipiunt pro *Aalraupe*, Gadus Lota, L.] P Legitur et *Mustella.* [*Inscr.* ap. *Reines. cl.* 20. *n.* 368. Hic requiescit dulcis mustella Gordianus filius. *F.*]

MUSTĒLĀTUS, a, um, adj. a mustela, ut Mustelatum peplum, *h. e.* colore mustelino tinctum, ap *Appul. Met.* 2, ut quidem nonnulli legunt. Sed alii omnino aliter.

MUSTĒLĪNUS, a, um, adj. *γαλεώδης*, ad mustelas pertinens. *Plin.* 30, 14, 43. Utriculus mustelinus. *Ter. Eun.* 4, 4, 22. vetus, victus, veternosus senex, Colore mustelino, *h. e.* sublivido. V. hic *Donat.* [*Bentl., prob. *Ruhnk.*, leg. *colore stellionino*, i. e. instar stellionis. Rationes apud ipsum v.] P Legitur et *mustellinus.*

[MUSTELLĀGO, inis, f. *Appul. Herb.* 58. Mustellago terrestris herba eadem ac laurago, chamaedaphne. *F.*]

MUSTELLĀRĬUS vicus Romae, qui memoratur a *Varr. L. L.* 4, 8. *f.*, ponitur ab *Onuphr. Panvin.* in regione Urbis sexta, et antiquus extra ordinem fuisse dicitur.

MUSTĔUS, a, um, adj. *γλεύκιος*, succo abundans, et sapore musti: item recens, quia recentia teneriora, et succosiora esse solent. V. MUSTUS. *Cato R. R.* 7. et *Varr. R. R.* 1, 59. Mala, quae antea mustea vocabant, nunc melimela appellant. *Plin.* 15, 14, 15. Mala mustea, a celeritate mitescendi: quae nunc melimela dicuntur, a sapore melleo. *Colum.* 9, 15. *f.* Ubi liquatum mel in subjectum alveum defluxit, transfertur in vasa fictilia, quae paucis diebus aperta sint, dum musteus fructus defervescat. *Mart.* 13, 55. Musteus petaso. *Plin.* 11, 42, 97. caseus. *Id.* 12, 7, 14. Musteum piper, *h. e.* recens decerptum. *Id.* 13, 4, 9. Musteae palmae. *Id.* 37, 3, 11. *n.* 2. Succinum liquidum primo destillare, argumento sunt quaedam intus translucentia, ut formicae, aut culices, lacertaeque, quas adhaesisse musteo, non est dubium, et inclusas indurescenti. P Quod *Varro* dicit ap. *Non.* 4, 438. Pueri in aedibus saepius pedibus offensant, dum recentes musteos in carnario fluitare suspiciunt: *musteos recentes* videtur intelligere petasones, vel farcimina, vel larida recentia, aut hujusmodi: et fortasse v. *recentia* glossema est. *Plin. ep.* 8, 21. *f.* Non dubito cupere te pro cetera mei caritate, quam maturissime legere hunc adhuc musteum librum, *h. e.* novum, recentem. P *Naev.* ap. *Non.* 2, 518. Utrum est melius, virginemne, an viduam uxorem ducere? virginem, si mustea est, *h. e.* adolescens, et succi plena. Alii leg. *musta.*

*MUSTI, orum, populi Africae Propriae, in Zeugitana, non longe a Bagrada flumine, adeoque in confinio Numidiae. *Anton. Itin.* et *Vibid. Seq.* P Hinc *Musitanus, a, um*, adj. ut Antonianus Musitanus, Episcopus. *Notit. B. A.*

[MUSTĪCENSIS, e, adj. ad Mustim pertinens, Africae proconsularis oppidum juxta Bagradam fluvium, a *Vib. Sequestri* memoratum. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 458, 3. Musticensium *Decurionum Decreto. F.*]

MUSTĪCUS. V. MYSTICUS.

[MUSTĬO, onis, m. idem ac bibio, q. v. v. s. l. *F.*]

MUSTRĪCŌLA, ae, f. est machinula ex regulis, in qua calceus novus suitur. Afranius, Mustricolam in dentes impingam tibi. Haec *Fest.* P Legitur et *mustricula*, quae in *Gloss. Isid.* dicitur esse machina ad stringendos mures.

MUSTŪLENTUS, a, um, adj. musto abundans, musteus. *Pl. fr.* ap. *Non.* 1, 322. et 4, 476. Nam ita mustulentus aestus nares attigit. *Non.* altero loco *ventus* habet pro *aestus*, et *obtigit* pro *attigit. Appul. Met.* 2. Mustulentus autumnus; et *ib.* 9. Mustulentae autumni deliciae.

MUSTUM. V. in v. sq.

MUSTUS, a, um, adj. *νέος*, novus, recens, novellus: fortasse a *μόσχος*, tener. *Cato* ap. *Prisc.* 6, 711. De agna musta pascenda. *Id. R. R.* 115. In vinum mustum veratri manipulum conjicito. *Mart.* 13, 120. et *Prud. adv. Sym.* 1, 127. Mustum Falernum. V. MUSTEUS. P *Mustum* absolute est vinum novum, nondum purgatum, *γλεῦκος. Cato R. R.* 120. Mustum si voles totum annum habere, in amphoram mustum indito, et corticem oppicato, demittito in piscinam, post XXX. diem eximito: totum annum mustum erit. *Virg. G.* 1, 295. Dulcis musti humor. *Plin. ep.* 9, 16. Mustum novum. *Id. alter* 23, 1, 18. Musta differentias habent naturales has, etc. *Mart.* 1, 19. In Vaticanis condita musta cadis. *Tibull.* 1, 1, 6. pleno pinguia musta lacu. *Ov. Am.* 1, 15, 11. mustis uva tumebit. *Id. Met.* 14, 146. Tercentum messes, tercentum musta videre, *h. e.* tercentum aestates, totidem autumnos, uno verbo tercentum annos: metalepsis. P *Musta olei*, est recens oleum. *Plin.* 15, 1, 2. Consequens olearum vindemia est, arsque vel major olei musta temperandi. Ita *Hard.* ex MSS.; alii leg. *olei*, *quam musta.* P [*Translate. *Cic. Brut.* 83. quasi de musto ac lacu fervidam orationem fugiendam. V. in LACUS.]

MŪTA, ae, f. Dea, quae et Lara, et Larunda, Larium mater, una ex Najadibus, quam ob intemperantiam linguae Juppiter usu loquendi privavit. *Ov. Fast.* 2, 583., *Lact.* 1, 20. *med.*

MŪTĂBĬLIS, e, adj. *μεταβλητικός*, *εὐμετάβολος*, qui facile mutatur. *Virg. A.* 4, 569. varium et mutabile semper Femina. *Hor. Ep.* 2, 2, 189. Vultu mutabilis. *Cic. N. D.* 3, 12. Omne corpus mutabile est. *Liv.* 2, 7. Mutabilis vulgi animus. *Val. Max.* 6, 9. *n.* 14. Quid hujus conditione inconstantius, aut mutabilius? *Porcius Latro decl. in Cat.* 16. Mutabilissimae sunt Deorum voluntates.

MŪTĂBĬLĬTAS, atis, f. *ἀστασία*, *εὐκινησία*, mobilitas. *Cic. Tusc.* 4, 35. Haec inconstantia mutabilitasque mentis quem non ipsa pravitate deterreat?

MŪTĂBĬLĬTER, adv. *Varr.* ap. *Non.* 2, 548. Instabilis animus ardens mutabiliter avet habere, et non habere.

MŪTĀTĬO, onis, f. *μεταβολή*, actus mutandi, conversio, motus. *Cic. Phil.* 12, 2. *extr.* Consilii mutatio optimus est portus poenitenti. *Id. Acad.* 4, 38. Ut nulla vis tantos queat motus mutationesque moliri. *Id. Off.* 1, 33. Mutationem facere. *Plin.* 28, 8, 29. de chamaeleone: Nullum animal pavidius existimatur, et ideo versicoloris esse mutationis, *h. e.* in varios colores mutari. *Cic. Att.* 8, 3. *med.* Multi mutationis rerum cupidi. Sic *Tac. A.* 3, 44. Cupido mutationis. (Adde *Just.* 40, 2. et *Suet. Galb.* 8.) P [*Item permutatio, commutatio, vicissitudo, vices: nostr. *Wechsel*, *Tausch.* Huc pertinet locus, quem Noster supra laud., *Ter. Eun.* 4, 4, 4. Mutatio vestis. Item *Plin.* 13, 4, 8. sedis. Adde *Hirt. B. G.* 8, 52. mutatio locorum; et *Plin. ep.* 3, 19, 4. Habet multum jucunditatis soli coelique mutatio ipsaque illa peregrinatio intersita. *Cic. Tusc.* 4, 35. Loci mutatione, tanquam aegroti non convalescentes, saepe curandus est (sc. homo). *Vell.* 2, 75, 2. Fortunae mutationes. *Suet. Aug.* 34. Matrimoniorum crebra mutatione.] *Cic. Off.* 1, 7. Communes utilitates in medium afferre, mutatione officiorum, dando, accipiendo, *h. e.* permutatione, vicissim officia tribuendo, ut in mercatura et mercibus fieri solet. *Lambin.* leg. *mutuatione.* [*Non improb. *Orell.*] P Hinc in cursu publico *mutatio* est locus, ubi equi evectionis mutantur. *Impp. Arcad.* et *Hon. Cod. Theod.* 8, 5, 53. et *Cod. Just.* 12, 51, 15. Videtur etiam esse ipse veredus, qui mutatur. *Ammian.* 21, 9. Praefectus praetorio vectus mutatione celeri cursus publici, transitis Alpibus, etc. P [*Voce mutationis *Quint. Inst.* 9, 3, 92. interpretatur, quam *Rutil.* p. 7. *Pith. ἀλλοίωσιν* vocat, figuram elocutionis, qua dissimilitudo hominum, rerum, factorumque ostendatur; eamque, si latius fiat, figuram non esse, si angustius, in *ἀντίθετον* cadere, judicat. *Ernest.* in *Lex. techn. Lat. rhet.* p. 258.]

MŪTĀTOR, oris, m. qui mutat, *μεταποιητής*. *Val. Fl.* 6, 161. comitumque celer mutator equorum Moesus, *h. e.* desultor. *Lucan.* 10, 202. mutator circulus anni, *h. e.* Zodiacus, quia per eum sol decurrens mutationes temporum facit. *Stat. Silv.* 5, 2, 135. mutatoresque domorum Sauromatas. *Lucan.* 8, 854. mercis mutator Eoae, *h. e.* mercator. *Arnob.* 3, 119. Mercium commerciorumque mutator.

MŪTĀTORĬUS, a, um, adj. ad mutandum pertinens. *Tert. Resurr. carn.* 56. Mutatorium indumentum. P [*Mutatoria tussis* ap. *Pelag. Veter.* 6. Ad tussem mutatoriam (*equorum*) Pelagonii. *Sarchianius* Italus interpres ita vertit: *Ricetta di Pelagonio per la tosse de' cavalli di cambiatura.* P

Mutatorium, absolute est vestis mutatoria. *Hieron. in Isaj.* 2, 3, 22. Mutatoria, quae significantius Symmachus transtulit *ἀναβόλαια*, ornamenta sunt vestium muliebrium, quibus humeri et pectora proteguntur. *F.*] ℙ *Mutatorium Caesaris*, locus fuit Romae in regione prima, apud *Sext. Ruf.* et *Publ. Victor.* Quidam putant fuisse privatas aedes ad secessum, et delicias, quas pro anni tempore mutaret Caesar. Alii locum, ubi Caesar iturus ad bellum, togam sago mutaret. *Inscr.* ap. *Gud.* 199, 7. C. Julio Psebio (lege *Psefio* pro *Psephio*) C. L. procur. mutatorii Caesaris.

MŪTĀTUS, a, um, part. a *muto*, *ἀλλαχθείς*, conversus, immutatus. *Cic. Rosc. Am.* 36. Videte nunc, quam versa et mutata in pejorem partem sint omnia. *Id. Fam.* 5, 21. Cum alii interierint, alii absint, alii mutati voluntate sint. *Id. Div. Verr.* 1. Mutata voluntate ad accusandum descendere. *Stat. Th.* 2, 655. ille nihil vultum mutatus. *Virg. A.* 2, 274. Hei mihi, qualis erat! quantum mutatus ab illo Hectore, qui redit exuvias indutus Achillis! *Ov. Met.* 15, 46. e nigro color est mutatus in album. *Hor. Sat.* 2, 2, 58. Ac, nisi mutatum, parcit defundere vinum: *ἐκτροπίαν οἶνον.* [*Nostr. *umgeschlagen.* V. *Turneb. Advers.* 7, 9.] *Plin.* 12, 25, 54. Balsamum melle mutatum, [*i. e. corruptum, depravatum.] ℙ Translatus. *Virg. G.* 2, 50. tamen haec quoque si quis Inserat et scrobibus mandet mutata subactis, Exuerint silvestrem animum. [*Adde *ib. v.* 33. Mutatamque insita mala Ferre pirum. — Utrumque locum varie tentarunt; sed frustra.] ℙ Mutata verba, inquit *Cic. Or.* 27., ea dico, in quibus pro verbo proprio subjicitur aliud, quod idem significet, sumptum ex re aliqua consequenti, *h. e.* per metonymiam immutata, ut cum Africam pro Afris *Ennius* posuit, ut *ib.* subjicitur. Distinguuntur autem a *translatis*, quae *Cic. ib.* ita vocat, cum per metaphoram efferuntur. Ap. *eund. Part.* 5 et 7. genus dicendi *versum*, seu *conversum atque mutatum* opponitur *sua sponte fuso:* explicaturque *ib.* accurate. ℙ Transformatus. *Virg. A.* 1, 662. ut faciem mutatus, et ora Cupido Pro dulci Ascanio veniat. *Id. Ecl.* 6, 78. Aut ut mutatos Terei narraverit artus. *Ov. Met.* 1, 1. In nova fert animus mutatas dicere formas Corpora; et *ib.* 6, 115. et *ib.* 9, 81. Te quoque mutatum torvo, Neptune, juvenco Virgine in Aeolia posuit. ℙ Motus. *Lucr.* 1, 909. Atque eadem paulo inter se mutata creare Ignes e lignis. *Petr. Sat.* 124. Sentit terra Deos, mutataque sidera pondus Quaesivere suum. Haec *Gronov. Observ.* 3, 1.

MŪTĀTUS, us, m. idem ac mutatio. *Tert. Pall.* 4. *med.* Incredibili mutatu.

*MUTĒNUM, i, opp. Pannoniae inferioris. *Ant. Itin. B. A.*

MŪTESCO, is, n. 3. *κωφάομαι*, mutus fio, obmutesco. *Impp. Arcad. et Honor. Cod. Theod.* 9, 40, 17. Omnia mutescant tempora. *Paul. Nol. carm.* 24, 407. vaniloquas docuit mutescere linguas. *Appul. Trismeg.* p. 91. *Elmenh.* Omnis vox divina necessaria taciturnitate mutescet. *Capell.* 9, 308. Cuncta illa, quae dissona suavitas commendarat, velut mutescentia tacuerunt.

*MUTGO, onis, rex Tyri, pater Pygmalionis et Elissae vel Didonis. *Just.* 18, 4. ℙ *Belum* eum appellat *Virg. A.* 1, 621. (al. 625.) *B. A.*

*MUTHUL, fluvius Numidiae. *Sall. B. J.* 48. (al. 51.) *B. A.*

MŪTĬCUS, a, um, adj. mutilus. Spica mutica, inquit *Varr. R. R.* 1, 48., dicitur, quae non habet aristam: eae enim quasi cornua sunt spicarum.

*MUTĬLA, ae, f. Istriae oppidum. *Liv.* 41, 11. *B. A.*

[MŪTĬLĀGO, inis, f. herba eadem ac tithymalus. *Appul. Herb.* 108. *F.*]

MŪTĬLĀTĬO, onis, f. *ἀκρωτηριασμὸς*, *κολόβωσις*, actus mutilandi. *Cels.* 7, 9. Quod etsi in levi mutilatione fallere oculum potest, in magna non potest. Hic *Targa* tum in prima, tum in altera *Celsi* editione adnotat, vocem *mutilatio* nulla Codd. auctoritate fretum induxisse *Lindenium*, ideoque ipse ex antiquis editionibus habet *mutatione.* Ceterum legitur ea vox in *Gloss. Philox.* Mutilatio, *ἀκρωτηρίασις.* [*Emendavit hunc locum *F.*]

*MŪTILĀTOR, oris, m. ap. *Celsum. B. A.*

MŪTĬLĀTUS, a, um, part. a *mutilo*, *κολοβωθείς*, truncatus, abscissus. *Ov. de nuce* 37. At mihi saeva nocent mutilatis vulnera ramis. *Id. Met.* 6, 559. mutilatae cauda colubrae Palpitat. *Plin.* 8, 5, 5. Elephas altero dente mutilato. *Liv.* 29, 9. Ipsum hostiliter lacerant, naso auribusque mutilatis. ℙ Translate. *Cic. Phil.* 3, 12. *med.* In Galliam mutilatum duxit exercitum, *h. e.* diminutum. Sic *Imp. Gord. Cod.* 11, 33, 1. Mutilatum patrimonium.

MŪTĬLO, as, avi, atum, a. 1. *κολοβόω*, *ἀκρωτηριάζω*, trunco, abscindo, partem detraho, abrumpo, deminuo. *Curt.* 9, 2. *med.* Corpora securibus falcibusque mutilare; et 7, 5. *f.* Mutilare alicui aures et nares. *Spart. Hadr.* 14. Moverunt ea tempestate et Judaei bellum, quod vetabantur mutilare genitalia, *h. e.* praeputium praecidere. ℙ Translate. *Ter. Hec.* 1, 1, 7. Te moneo et hortor, ne cujusquam misereat, Quin spolies, mutiles, laceres, quemque nacta sis. V. ADMUTILO. ℙ *Mutilare verba*, trunca efferre. *Plin.* 7, 16, 15. Dentes serie structurae atque magnitudine mutilantes mollientesve, aut hebetantes verba. ℙ Pro deminuere. *Imppp. Valent. Theodos. et Arcad. Cod.* 11, 42, 2. Si quis florentissimae urbis commoda voluerit mutilare, aquam ad suum fundum ex aquaeductu publico derivando. *Impp. Constant. et Licin. ib.* 7, 22, 2. Sola temporis longinquitate libertatis jura minime mutilari oportet.

*MUTĬLUM, i, n. opp. Galliae cispadanae, cum castro, inter Gabellum et Scultennam flumina. *Liv.* 31, 2. et 33, 37. ubi *Castrum Mutilum* appellatur. ℙ *Cellario* vulgo est *Medolo;* aliis *Modigliana. B. A.*

MŪTĬLUS, a, um, adj. *κολοβός*, *κόλος*, truncatus, mancus, curtus, aliqua sui parte carens, sine qua recte esse non potest: a *μίτυλος* seu *μυτίλος*, quod idem significat: et proprie dicitur de quadrupedibus cornuti generis, sed cornu carentibus, ut capris, etc. *Colum.* 7, 6. Mutila capella; et *ib.* 3. Mutilus aries. *Varr. L. L.* 8, 26. bos. *Caes. B. G.* 6, 26. Alces mutilae sunt cornibus. *Hor. Sat.* 1, 5, 6. o, tua cornu Ni foret exsecto frons, inquit, quid faceres, cum Sic mutilus miniteris? ℙ De aliis rebus. *Liv.* 37, 24. Claudae mutilaeque naves. Al. leg. *mutilataeque. Gell.* 17, 9. Truncae atque mutilae litterae. *Appul. Met.* 1. Grabatulus uno pede mutilus. ℙ Mutilum caput Sileni, ap. *Nemes. Ecl.* 3, 33. est calvum, depilatum, glabrum. Hinc *admutilare* tondere ad cutem, et translate emungere, spoliare, V. ℙ *Imppp. Gratian., Valent. et Theodos. Cod. Theod.* 7, 13, 10. mutilos appellant, qui sibi digitos amputarunt ad declinandum onus militiae. V. MURCUS. ℙ Translate. *Cic. Or.* 53. Animus aurium nuncio naturalem quandam in se continet vocum omnium mensionem. Itaque et longiora, et breviora judicat, et perfecta et moderata semper exspectat: mutila sentit quaedam, et quasi decurtata, etc. *Id. ib.* 9. *f.* Mutila quaedam et hiantia loqui. ℙ *Mutilus* substant. V. MITULUS.

*MUTĪNA. V. in MUTINENSIS. *B. A.*

MŪTĪNENSIS, e, adj. ad Mutinam pertinens, quae est urbs Galliae togatae in Aemilia via, quondam Tuscorum colonia. In ea M. Antonius D. Brutum obsedit: quem Octavianus liberavit. *Juven.* 16, 23. Declamatoris Mutinensis corde Vagelli. *Ov. Fast.* 4, 627. tamen hac Mutinensia Caesar Grandine militia contudit arma sua.

MŪTĪNUS seu Mutunus, i, m. Deus idem qui Priapus, cujus conditionibus insidere nova nupta jubebatur, suam illi pudicitiam veluti delibandam praebens. Haec ex *Lactant.* 1, 20. *f.*, *Arnob.* 4, 131., *August. C. D.* 4, 11., *ib.* 6, 9. et *ib.* 7, 24. et *Tert. Apol.* 25.: ita fortasse est appellatus a frequenti penis mutatione, seu motitatione. ℙ Ejus sacellum Romae fuisse in Veliis, docet *Festus* in *Mutini Tinini Sacellum;* inde postea translatum ad vicesimum sextum lapidem: ubi mulieres ei faciebant, togis praetextis velatae. Ipse autem *Festus* Mutinum Titinum vocat, quia etiam *Titinus* seu *Tutinus* aut *Tutunus* ejus Dei nomen erat. ℙ Item ipsum fascinum. *Auct. Priap.* 74. rubro, Priape, furibus minare mutino. ℙ Ad illud *Lucil.* ap. *Non.* 1, 34. Nam quid Mutino (al. *Moetino*, al. *Mutuno*) subrectoque huic opu' signo, Ut lurcaretur lardum, et carnaria furtim? etc. *Scalig.* in *Priapej.* adscribit, Mutinum *Lucilio* esse *σφαγίδα* vel *φυλακτήριον:* nam pudenda pro amuletis suspendi e collo pueris, auctorem Varronem esse. Ex *Lucilio* vero nos cognoscere, etiam signis notam veretri apponi, velut *προβασκάνιον* quoddam. Haec *Scal.* ℙ Alia ad h. v. pertinentia habet *Voss.* in *Etym.* in *Muto.*

MŪTĬO et Muttio, is, ivi, n. 4. verbum exprimens sonum syllabae *mu* vel *mut.* Unde videtur proprium infantium, mutorum, canum, etc. syllabas non explanantium, et pro iis eum sonum edentium. *Auct. carm. Philom.* 58. At mutire capris, hirce petulce, soles. ℙ Fere ponitur pro submissa voce loqui, timide dicere, mussare, vel minimam vocem emittere, vel unum verbum proferre. *Pl. Amph.* 1, 1, 225. Etiam muttis? *So.* jam tacebo. *Id. Bacch.* 4, 7, 2. impinge pugnum, si muttiverit. *Id. Men.* 5, 1, 11. Muttire unum verbum audes, aut mecum loqui? *Ter. Andr.* 3, 2, 25. nihil jam mutire audeo. [*V. *Ruhnk.* ad h. l.] *Enn.* ap. *Fest.* et ap. *Phaedr.* 4. *f.* Palam mutire, plebejo piaculum (al. *periculum*) est. *Pers.* 1, 119. Men' mutire nefas nec clam, nec cum scrobe? *Petr. fragm. Trag.* 61. *Burm.* Solebas suavius esse in convictu: nunc taces, nec mutis. Adde *Lucil.* ap. *Non.* 1, 176. et 4, 46.

*MUTISTRATĀNUS vel Mutustratanus, a, um, adj. ad Mutistratum vel Mutustratum pertinens, quod oppidum fuit Siciliae, *Μουτίστρατος Zenarae*, *Μυτίστρατος Polybio*, hodie autem *Mistretta.* Hinc *Mutustratani, orum*, dicti sunt incolae. *Plin.* 3, 8. ℙ *Amestratus* est *Cic. Verr.* 2, 1, 43. V. AMESTRATUS. *B. A.*

*MUTISTRĀTUS, i, V. in v. praec. *B. A.*

*MUTĪTAS, atis, f. *Gloss. Gr. Lat. ἀφωνία*, mutitas. *B. A.*

[MUTĪTĀTĬO, onis, f. mutua, vel alterna conviviorum agitatio. *Verr. Flacc.* in *Kalend. Praenest.* ad prid. Non. April. (ed. *Fogginio*) Ludi M. D. M. I. Megalensia vocantur, quod ea Dea Megale appellatur. Nobilium mutitationes censarum solitae sunt frequenter fieri, quod Mater Magna ex Libris Sibullinis arcessita locum mutavit ex Phrygia Romam. V. MUTITO. *F.*]

MŪTĪTĬO et Muttitio, onis, f. actus mutiendi. *Pl. Amph.* 1, 3, 21. Quid tibi hanc curatio est rem, verbero, aut mutitio? *h. e.* quid curas, aut mutis?

MŪTĪTO, as, a. 1. frequent. a *muto*, vetus verbum, quod significat, mutua agitare convivia, epulas vicissim commutare. V. MUTITATIO. *Gell.* 2, 24. Principes civitatis, qui ludis Megalensibus antiquo ritu mutitarent, id est, mutua inter se convivia (al. *dominia*) agitarent. *Id.* 18, 2. *f.* Quam ob causam patricii Megalensibus mutitare soliti sunt, plebes Cerealibus? Hinc *Ov. Fast.* 4, 353. Cur vicibus factis ineant convivia, quaero, Tum magis, indictas concelebrentque dapes. Quod bene mutarit sedem Berecynthia, dixit, Captant mutatis sedibus omen idem.

MŪTĪTUS, a, um, part. a *mutio. Ter. Hec.* 5, 4, 26. neque opus est Adeo mutito, *h. e.* vel tenui dicto, ut exponit *Donat.* Al. leg. neque opus est: adeo mutito, *h. e.* taceto.

MŪTĬUS. V. MUCIUS.

MŪTO, as, avi, atum, a. 1. [*Hujus loci ordinem, ut quem minus recte Noster instituisset, novum prorsus eumque meliorem hunc fecisse videmur. *Mutare* frequentativa forma est verbi *movere*, scil. contractum ex *movitare.* V. *Doederl.* 3, 268. Hinc primum significat loco movere, aliquo transferre: cujus notionis exempla *Forc.* partim §§. 2. et 3., partim cum ceteris mixta haec laudaverat: Primum quidem *Lucil.*, qui ap. *Non.* 4, 313. dixit: mutare aliquid aliquo, *h. e.* transferre in aliquem locum. Tum sequi debebat alius locus *ejusdem. ib.* Mihi quidem non persuadetur, publice ut mutem meos. Alii pro *publice* legunt *pulices:* Quae paratim adscripta erant §. 11. ita ut *mutare* pro *derelinquere* positum *Forc.* dixisset. Quod falsum est: *mutare* signif. h. l. abigere, missum facere, *fortschicken.* Hinc *mutare se*, i. e. se movere de loco ad locum. *Pl. Amph.* 1, 1, 117. neque se septentriones quoquam in coelo commovent, Neque se luna quoquam mutat. *Hor. Sat.* 2, 7, 64. illa tamen se Non habitu mutatve loco: ubi v. *Heindf.* — Ita etiam passive dicitur. *Cic. Balb.* 13. Ne quis invitus civitate mutetur, i. e. transportetur ex una in alteram. *Ov. Pont.* 1, 1, 79. Inque locum Scythico vacuum mutabor ab arcu; et *Trist.* 5, 2, 73. Hinc ego dum muter, vel me Zanclaea Charybdis Devoret. *Liv.* 5, 46. *extr.* Mutari finibus. V. in MUTATUS, *a, um.* Disputat de hoc dicendi genere *Gronov.* in *Observv.* p. 213. sq. *ed. Frotsch.* ℙ Ex movendi, amovendi, abigendi notione descendit permutandi, vicissitudinis significatio, scil. movere rem loco, et aliud quid in vicem ejus substituere. Huc primum pertinent ea, in quibus *mutare* de mercatura usurpatum, quae ante invectam pecuniam, mercium commutatione constabat, Gr. *μεταβάλλειν*, *μεταλλάττειν*, *μεταμείβειν τι. Forc.* haec laudaverat: *Virg. Ecl.* 4, 38. nec nautica pinus Mutabit merces: omnis feret omnia tellus. *Hor. Sat.* 1, 4, 29. Hic mutat merces surgente a sole ad eum, quo Vespertina tepet regio. [*V. *Heindf.* qui recte *mutare* h. l. de mercatore, i. e. *Grosshändler*, dictum accipit: coll. *Juven.* 5, 54. Mercibus hic Italis mutat sub sole recenti Rugosum piper et pallentis grana cumini: Gr. *διαλλάττεται.* V. *Plat. Soph.* 19.] et *ib.* 2, 7, 109. puer uvam Furtiva mutat strigili. *Sall. Jug.* 48. Pecoris et mancipiorum praedas agere, eaque mutare cum mercatoribus vino advecticio; et *ib.* 21. Mutare res inter se instituerant. [*V. *Cort.* ad h. l. Adde *Ov. Trist.* 1, 2, 76. Latum mutandis mercibus aequor aro.] *Colum.* 7, 9. Lactens porcus aere mutandus est; et *Pall.* 8, 4. *f.* Debiles quaeque oves pretio mutentur. *Pl. Capt. Prol.* 27. Coepit captivos commercari hic Alios, Si quem reperire posset, cum quo mutet suum Illum captivum; at *Lindem.*, q. v., legit: *qui mutet suum*, cet. ℙ Tum poterant ea sequi, ubi *mutare* de migrantibus, domicilium quacumque de causa permutantibus dictum. Huc ex iis, quae *Forc.* collegerat, pertinent ista: *Cic. Balb.* 11. tum vero jus omne noster iste magister mutandae civitatis ignorat; quod est, judices, non solum in legibus publicis positum, sed etiam in privatorum voluntate. Jure enim nostro neque mutare civitatem quisquam invitus potest, neque si velit, mutare non potest, modo adsciscatur ab ea civitate, cujus esse se civitatis velit. *Hor. Od.* 1, 17, 1. Velox amoenum saepe Lucretilem Mutat Lascaeo Faunus. *Plin.* 2, 48, 49. Typhon locum ex loco mutans rapida vertigine; et *ib.* Volucres sedem ex sede mutantes. *Hor. Od.* 2, 16, 18. quid terras alio calentes Sole mutamus? *Id. Carm. saec.* 39. Justa pars mutare lares, et urbem Sospite cursu. *Ov. Fast.* 6, 665. Exsilio mutant urbem, Tiburque recedunt. *Curt.* 3, 7. *med.* Sisines exsilium patria sede mutaverat. *Cic. Par.* 4. *med.* Omnes impii, quos exilio affici

volunt, exsules sunt, etiamsi solum non mutarunt. [*Adde *Lucan.* 8, 217. Et totum mutare diem, i. e. ex alia coeli plaga in aliam ire. V. *Cort.*] ℙ Porro huc trahi debent ista: [**Suet. Tib.* 41. Tribunos mil., Praefectos, provinc. praesides mutare, i. e. alios summittere, alios instituere.] *Cic. in Sen.* 5. *f.* Cum vestem mutandam censuissetis, cunctique mutassetis: [*ubi de iis loquitur, qui in luctu sunt.] V. VESTIS. [**Suet. Tib.* 2. mutare vestes: ubi de reo sermo est.] *Ter. Eun.* 3, 5. 24. Vestem cum aliquo. [**Suet. Tib.* 14. et 58. mutare vestimenta.] *Caes. B. C.* 3, 11. Jumenta ad celeritatem. V. MUTATIO. *Quint. Inst.* 12, 5. *f.* mutari colore: quod fieri solet in metu. [**Buttmann.* legit mutare colorem; in confirmationem alterius formulae *mutari colore* laudat *Tac. A.* 4, 54. vultu et sermone flecti.] *Prop.* 2, 12, 7. (al. 15, 9.) Quam vario amplexu mutamus brachia: proprium hoc est eorum, qui se mutuo amplexantur. Hinc ap. *Lucr.* 4, 790. pro vulg. mollia membra movere Mollia mobiliter cum alternis brachia mittant: al. leg. *mutant*, fortasse rectius. — *Mutare nomina* amicarum solebant amatores, ne invidi eorum amori possent nocere. *Prop.* 2, 15, 31. Quin ego in assidua mutem tua nomina lingua, Absenti nemo ne nocuisse velit. — *Mutare orationem* ap. *Cic. Or.* 31. est ita dicere, ut modo simplici dicendi genere, modo temperato, modo gravi, pro re utamur. Alio sensu v. MUTATUS. — *Sen. ep.* 58. *med.* Una syllaba est, quam mutare non possum: quae haec sit, quaeris? *τὸ ὄν.* ℙ Hinc in universum significat formam, statum, rationem cet. alicujus rei ita missam facere, ut aliud quid pro eo appareat, omnino quidem non, sed parte modo quadam diversum. Quo differt a *vertere*, quod mutationis penitus factae notionem continet. V. *Doederl.* 3, 268. Gr. *μεταποιέω.* Ita et in bonam et in malam partem usurpatur.] *Cic. Or.* 18. Ergo ille princeps mutabit, variabit, omnes sonorum persequetur gradus. *Id. Or.* 3, 45. Oratio ad omnem rationem mutatur et vertitur. *Plin. Pan.* 24. Nihil in ipso te fortuna mutavit. [**Schwarz.* et qui eum secutus est *Gierig.*, q. v., leg. nihil ipsa te fortuna mutavit.] *Tac. A.* 14, 23. Facilis mutatu gens. *Phaedr.* 4, 16. Faciem ad serenam subito mutatur dies. *Quint.* 1, 1. Bona facile mutantur in pejus. *Plin.* 7, 4, 3. Ex feminis mutari in mares. *Quint.* 1, 5. Negat, quidquam ex Latina ratione mutandum. *Ter. Andr.* 5, 4, 46. De uxore, ita ut possedi, nihil mutat Chremes. *Cic. Mur.* 29. et 30. Mutare sententiam. *Id. Fam.* 4, 4. consilium. *Id. Brut.* 91. consuetudinem dicendi. *Id. Prov. cons.* 10. *extr.* mentem et voluntatem. *Id. Cluent.* 11. testamentum. *Petr. Sat.* 116. et *Phaedr.* 3. *prol.* propositum. [**Vell.* 2, 82, 2. Cum fortunam non animum mutasset: ubi v. *Ruhnk.* qui laud. *Sall. fr.* p. 999. Malae secundaeque res opes, non ingenium mihi mutabant.] *Plin. ep.* 5, 16. gaudium moerore. *Hor. Ep.* 1, 1, 100. quadrata rotundis. *Id. Od.* 1, 16, 26. tristia mitibus; et *ib.* 34, 12. ima summis. *Liv.* 1, 36. *f.* quippiam de re aliqua. *Sall. Jug.* 85. incerta pro certis. *Ter. Phorm.* 3, 2, 27. et *Pl. Mil.* 4, 1, 36. fidem cum aliquo, [*i. e. perdere. Ceterum in *Plauti* loco simpliciter legitur *fidem mutare.* Ad *Ter. l. c. Ruhnk.* docte exposuit dicendi genus *fidem mutare cum aliquo. Suet. Claud.* 13. *Galb.* 10. de militibus desciscentibus ab imperatore, in cujus verba jurarunt, ad alium: mutare sacramentum.] *Sen. Tranq.* 2. *med.* latus. *Virg. Ecl.* 4, 43. aries jam suave rubenti Murice, jam croceo mutabit vellera luto. [*Ad colorem pertinent etiam ista: *Lucan.* 7, 537. non alio mutentur sanguine fontes: et quem *Cort.* ad h. l. laud. *Claud. Honor.* 6, 209. Jonios Athesis mutavit sanguine fluctus; et *Lucan.* 1, 684. Qua mare Lagaei mutatur gurgite Nili.] *Ter. Ad.* 4, 7, 19. Placet tibi factum, Micio? *Mi.* non, si queam Mutare, i. e. emendare. *Stat. Silv.* 3, 5, 27. Et semel insertas non mutaturus habenas. *Quint. decl.* 321. *med.* Mutaturus testamentum. [**Hor. Sat.* 2, 8, 50. pipere albo non sine aceto, quod Methymnaeam vitio mutaverit uvam: ubi v. *Heindf.*] ℙ *Non mutare* dicuntur, qui aliquid ab alio dictum, factumve laudant, probant. *Varr. R. R.* 2. *f.* Illi hoc: neque ab hoc, quod mutaret, Cossinius. *Cic. Att.* 13, 52. Tum audivit de Mamurra, non mutavit. Alii leg. *vultum non mutavit. Id. Phil.* 3, 10. *f.* O felicem utramque *(sortem)!* nihil enim mutaverunt. Alii leg. *maluerunt*, al. *metuerunt.* ℙ Translate *Lucil.* ap. *Non.* 4, 315. Publicanus vero ut Asiae fiam scripturarius pro Lucilio, id ego nolo: et uno hoc non muto omnia; et *Ov. Amor.* 3, 8, 65. O si neglecti quisquam Deus ultor amantis Tam male quaesitas pulvere mutet opes! ℙ Nonnunquam absolute ponitur, ita tamen ut accusativus aliquis subintelligatur. [*nihil intelligendum!] *Liv.* 39, 51. Mores populi R. quantum mutaverint, vel hic dies argumento erit. *Id.* 5, 13. Annona ex ante convecta copia nihil mutavit; et 9, 12. Adeo animi mutaverant, ut, etc.; et 3, 10. Sparsum ita jacuisse per aliquot dies, ut nihil odor mutaret. [*Adde 2, 52, 8. adeo mutaverant animi: ubi v. *Drakenb.* et 29, 3. tantum fortunam mutasse: *Sall. Jug.* 104. res mutant. *Plin. H. N.* 9, 68. urticae noctu vagantur noctuque mutant.] *Lucr.* 1, 786. Nec cessant haec inter se mutare, meare De coelo, ad terram, de terra ad sidera mundi. *Varr. R. R.* 2, 2. Pastiones hiberno ac verno tempore hoc mutant, quod, etc. *h. e.* hoc differunt. *Gell.* 2, 23. Quantum mutare a Menandro Caecilius visus est! *h. e.* differre, degenerare, deficere. *Id.* 13, 3. Plerique grammaticorum asseverant, *necessitudinem*, et *necessitatem* mutare longe, longeque differre, *h. e.* habere diversam significationem. *Id.* 18, 12. hujusmodi alia recitat ex *Caton. Varr.* et aliis. ℙ *Non mutat*, non obest, non movet, non refert, ad rem non facit. *Papin. Dig.* 46, 1, 52. Nec mutat, confestim, an interjecto tempore fidem suam adstrinxerint. *Id. ib.* 50, 8, 3. Nec mutat, quod in eum pater partem bonorum donationis causa contulit. *Ulp. ib.* 15, 1, 3. *extr.* Nec quidquam mutare arbitror, an voluntate patris decurio factus sit: *non mutat* scil. speciem facti, vel responsum, seu decisionem. ℙ [*Confund. *mutare* et *mutuare.* V. *Beierum* ad *Cic. Off.* 2, 4, 15. et *motare.* V. h. v. in *f. Mutare* et *movere.* V. *Burm.* ad *Virg. A.* 3, 581. *Mutare* et *mutilare nomen. Id. ib.* 11, 543.]

MŪTO, onis, m. *πέος*, penis, ut interpretantur *Gloss. Philox.* Hinc *Hor. Sat.* 1, 2, 68. Huic si, mutonis verbis, mala tanta videntis, etc. *Lucil.* ap. *Porphyr.* ad *Hor. l. c.* A laeva lacrimas mutoni absterget amica. *Id.* ap. *Festum* in *Tagax:* Et mutoni' manum perscribere posse tagacem. ℙ Quamvis et *Glossae Philox.* et *Porphyr.* et *Acro* ad *Hor. l. c.*, aliique plurimi recentiores *mutonem* ita interpretentur, ut mentulam significet, tamen ex *Ciceronis* locis mox afferendis patet, *Muto*, vel *Mutto* esse cognomen virile, fortasse a *Mutinus* derivatum, ad indicandum hominem sordidae libidinis. *Cic. fr. or. pro Fundanio.* Non modo hoc a Villio Annale, sed mehercule a Q. Mutone factum probare potest. *Id. fr. or. pro Scauro* (ed. *A. Maio*) 3. et (ed. *A. Peyronio*) 23. Audisse videor, L. Aelium, cum ulcisceretur patroni injurias, nomen Titii Q. Muttonis hominis sordidissimi detulisse. [*Recte quidem! At vocabulum *muto*, quod penem significat, non a *muto*, quod nomen virile denotat, sed vice versa originem duxit.]

MŪTŌNĬĀTUS, a, um, adj. *λάσιανρος, σάθων*, grandi peculio, magnis conditionibus instructus, ap. *Mart.* 3, 73. et 11, 63. et *Auct. Priap.* 53., in quibus locis, fortasse propter metri necessitatem, quod est Phalaecium endecasyllabum, prima syllaba brevis est, licet longa sit in MUTO, onis.

*MUTOSUS, a, um, adj. *Veg. de re veter.* 3, 3. Mutosus venter. *B. A.*

*MUTTUM *γρὺ* interpretantur *Gloss. Vet. B. A.*

MŪTŪĀRĬUS, a, um, adj. idem quod mutuus. *Appul. Apol.* Mutuarias operas cambire cum vicinis.

MŪTŪĀTĪCĬUS, a, um, adj. *δανειστὸς*, qui mutuo datur. *Gell.* 20, 1. *med.* Maximeque in pecuniae mutuaticiae usu, atque commercio. Al. leg. *mutuaticae.*

MŪTŪĀTĬO, onis, f. acceptio mutui. *Cic. Tusc.* 1, 42. Qui me ea poena mulctaverit, quam sine mutuatione, et sine versura possem dissolvere. *Id. Or.* 3, 38. *f.* Translationes quasi mutuationes sunt, cum quod non habeas, aliunde sumas. *Id. Fl.* 20. Cum multos minutis mutuationibus defraudasset.

MŪTŪĀTUS, a, um, part. a *mutuo. Val. Max.* 6, 2. *n.* 1. *extr.* Mulier praesidium ab innocentia mutuata. *Caes. B. C.* 3, 60. Quam maximas potuerunt pecunias mutuati. *Suet. Aug.* 39. Notavit aliquos, quod pecunias levioribus usuris mutuati, graviori fenore collocassent. ℙ Passive. *Plin.* 2, 9, 6. Luna in totum mutuata a sole luce fulget. *Appul. Met.* 6. De solis flagrantia mutuato calore.

*MUTUCUMENSES, ium, incolae oppidi cujusdam Latii, quod fortasse Mutucuma audiebat. *Plin.* 3, 5. *B. A.*

MŪTŬĒ, adv. idem ac mutuo. *Cic. Fam.* 5, 7. Quibus si quando non mutue respondetur. Alii leg. *mutuo.* Adde *ib.* 2., ubi eadem est lectionis varietas.

MŪTŬĪTER, adv. mutuo. *Varr.* ap. *Non.* 11, 30. Vive, meque ama mutuiter.

MŪTŬĪTO, as, n. 1. mutuari cupio, mutuum rogito. *Pl. Merc. prol.* 52. Mutuitanti credere.

MŪTŬLUS, i, m. lignum, vel lapis extra parietem prominens, ad fulciendas coronas, aut tignorum capita, vel ad quippiam aliquid sustinendum: porro ita videtur appellatum, quia mutilum; est enim quasi mutila trabs. *Varr. R. R.* 3, 5. *med.* Mutuli crebri omnibus columnis impositi, sedilia avium. *Colum.* 8, 9. Receptacula turdorum non, tanquam columbis, loculamenta, vel cellulae cavatae efficiuntur, sed ad lineam mutuli per parietem defixi, tegeticulas cannabinas accipiunt, etc. *Vitr.* 4, 2. Uti e tignorum dispositionibus triglyphi; ita e canteriorum projecturis mutulorum sub coronis ratio est inventa. ℙ De *mutulo* pisce. V. MITULUS.

MŪTŪNUS. V. MUTINUS.

MŪTŪO, adv. *πρὸς ἀλλήλους, ἀμοιβαίως*, invicem, vicissim. *Lepid.* ad *Cic. Fam.* 10, 34. Etsi omni tempore summa studia officii mutuo inter nos certatim constiterunt. *Suet. Aug.* 53. Officia cum multis mutuo exercuit. *Planc.* ad *Cic. Fam.* 10, 15. *extr.* Fac valeas, meque mutuo diligas. *Id. ib.* 9. *extr.* Te, ut diligas me, si mutuo me facturum scis, rogo. Alii leg. *te facturum*, *h. e.* te amaturum amantem te. ℙ In malam partem. *Hirt. B. Alex.* 48. Quod vel ex conscientia sua, cum de se mutuo sentire provinciam crederet, vel multis signis eorum, qui difficulter odia dissimulant, animadvertere poterat. *Suet. Tib.* 44. Mutuo flagitia exprobrabant. Adde ipsius *Cic.* duo loca, sed dubiae lectionis, quae in MUTUE allata sunt. ℙ *Mutuo petere.* V. in *Mutuus.*

MŪTŪO, as, avi, atum, a. 1. *δανείζομαι*, mutuum sumo, mutuor. *Caecil.* ap. *Non.* 7, 48. Ad amicum currat mutuatum, mutuet mea causa. ℙ Translate ab alio sumere. *Val. Max.* 3, 4. *n.* 2. Effecit, ne haec civitas poenitentiam ageret, quod regem a finitimis potius mutuasset, quam de suis elegisset. ℙ [*Permut. *mutuare* et *mutare.* V. h. v. in f.]

MŪTŪOR, aris, atus sum, dep. 1. *δανείζομαι*, mutuum accipio, utendum sumo, sive gratis, sive cum usuris: et dicitur fere de pecunia, frumento, et hujusmodi, quae non redduntur eadem. *Cic. Att.* 15, 15. Profectionem meam Erotis dispensatio impedit: nam cum ex reliquis vel abundare debeam, cogor mutuari. *Id. Att.* 7, 3. *f.* Solvamus, inquis: age, a Coelio mutuabimur. *Id. ib.* 8, 6. *f.* Mutuari ab aliquo in sumptum. *Tac. A.* 6, 17. Facta mutuandi copia sine usuris per triennium. *Caes. B. C.* 3, 60. et *Suet. Aug.* 39. Mutuari pecunias. V. MUTUATUS. *Appul. Met.* 1. Sub qua specie mutuari cupis? an tu solus ignoras, praeter aurum argentumque, nullum nos pignus admittere? *Sen. ep.* 81. *med.* Quanto hilarior est qui solvit, quam qui mutuatur; tanto etc. ℙ Significat etiam commodatum sumere. *Auct. dial. de Or.* 9. de poeta recitaturo: Rogare cogitur, ut sint, qui dignentur audire: et ne id quidem gratis: nam et domum mutuatur, et auditorium exstruit, et subsellia conducit, etc. et *ib.* 32. Aliter utimur propriis, aliter commodatis: longeque interesse manifestum est, possideat quis quae profert, an mutuetur. ℙ Translate est universim quippiam ab alio sumere utendi gratia. *Cic. Fat.* 3. Orator subtilitatem ab Academia mutuatur, et ei vicissim reddit ubertatem orationis. *Id. Or.* 62. *extr.* Necessitas cogit aut novum verbum facere, aut a simili mutuari. *Quint.* 6, 3. *med.* Subtilior illa translatio, cum quod in alia re fieri solet, in aliam mutuamur. *Hirt. B. G.* 8, 21. A Germanis ad id bellum auxilia mutuatus erat. *Liv.* 30, 12. *f.* Ab amore temerarium atque impudens consilium mutuatur. *Tac. A.* 1, 38. Mutuari praesidium ab audacia. *Just.* 9, 1. pecuniae commercium de piratica. *Cic. Tusc.* 2, 18. *extr.* A viris virtus nomen est mutuata.

MŪTUS, a, um, adj. *κωφὸς, ἄφωνος*, qui linguae usu in loquendo caret, elinguis, tacitus: a *μῦ*, seu *mu* sono, quem muti edunt. *Non.* 1, 29. Mutus onomatopoeia est incertae vocis. Nam mutus sonus est proprie, qui intellectum non habet. *Cic. Phil.* 3, 9. Nonne satius est mutum esse, quam, quod nemo intelligat, dicere? *Id. Leg.* 3, 1. *med.* Vere dici potest, magistratum legem esse loquentem, legem autem mutum magistratum. *Ter. Eun.* 3, 1, 27. papae! Jugularas hominem: quid ille? *Thr.* mutus illico. *Id. Heaut.* 4, 4. *f.* Tu nescis id, quod scis, Dromo, si sapies. *Dro.* mutum dices. *Pl. Merc.* 2, 4, 26. quin taces? *Eu.* muto imperas, *h. e.* taceo hercle. ℙ Translate *Ov. Pont.* 2, 7, 52. Omnis pro nobis gratia muta fuit, *h. e.* amicorum favor vocem non habuit, qua pro me deprecaretur. *Id. Her.* 15, 198. Plectra dolore tacent, muta dolore lyra est. *Quint.* 6, 1. *med.* Miserorum etiam mutus aspectus lacrimas movet. *Ov. Met.* 11, 602. de sede Somni: Muta quies habitat. *Id. Trist.* 5, 14, 17. nunquam vox est de te mea muta, *h. e.* nunquam taceo laudes tuas. ℙ Est epitheton brutorum animalium. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 8. Praeesse mutis pecudibus. *Id. Fin.* 1, 21. Mutae bestiae. *Naev.* ap. *Non. l. c.* quadrupedes. *Stat. Th.* 5, 334. Muta armenta. *Hor. Sat.* 2, 3, 219. agna. ℙ *Mutae res* sunt irrationabilia, et inanima. *Cic. N. D.* 1, 14. Res inanimae atque mutae. *Id. Verr.* 2, 5, 67. Omnia muta atque inanima. *Quint.* 6, 1. *med.* Mutae tamen res movent, aut cum ipsis loquimur, aut cum ipsas loqui fingimus. ℙ Commode etiam *muta* dicuntur, quae nullum sonum edunt. *Pl. Trin.* 4, 2, 163. Mutum tintinnabulum. *Prud. in Sym.* 2, 949. mola muta. *Quint.* 6, 2. *med.* de tabula picta: effigies. *Cic. Cat.* 3, 5. Imago avi tui te a tanto scelere etiam muta revocare debuit; et *ib.* 11. Nihil me mutum potest delectare, nihil tacitum, *h. e.* nulla statua, vel imago. *Sil.* 8, 127. Oscula bis terque mutae infixit arenae. *Hor. Od.* 4, 3, 19. Muti pisces. *Virg. A.* 9, 341. leo manditque, trahitque Molle pecus, mutumque metu. *Pl. Mil.* 3, 1, 69. et *Sen. Herc. Fur.* 536. Mutum

mare, *h. e.* tranquillum. *Quint.* 1, 4. Consonantes in semivocalium numerum, mutarumque partiri, *h. e.* quae sine auxilio vocalium enunciari non possunt, ut ait *Diomed.* 2, 417. Sunt autem octo *b*, *c*, *d*, *g*, *k*, *p*, *q*, *t*. Hae a semivocalibus quomodo differant, V. in SEMIVOCALIS. ℙ Mutum fundi instrumentum *Varr. R. R.* 1, 17. vocat plaustra, semivocale boves, vocale servos. ℙ *Muta* item dicuntur loca, in quibus siletur. *Cic. in Sen.* 3. Mutum forum, elinguem curiam, tacitam et fractam civitatem videbatis. *Id. Mil.* 19. Muta solitudo. *Stat. Achill.* 1, 239. speluncaque docti Muta senis. *Id. Silv.* 4, 5, 20. unique canenti Mutus ager domino reclamat. ℙ Et tempora. *Cic. Att.* 8, 14. Nullum fuit tempus, quod magis debuerit mutum esse a litteris. *Stat. Th.* 4, 183. mutos Thamyris damnatus in annos, *h. e.* spoliatus facultate poetica. *Ov. Met.* 7, 184. mediae per muta silentia noctis. ℙ Et ea, de quibus tacetur, quae praedicari non solent, ingloria, ignobilia, obscura. *Stat. Th.* 11, 284. mutus, et e grege sanguis. *Sil.* 3, 579. mutum volvens inglorius aevum. ℙ *Muta exta* ap. *Fest.* sunt, ex quibus nihil divinationis, aut responsi elicitur. ℙ *Mutae artes* sunt omnes praeter musicam, poeticam, divinandi artem, et augurium, quae sunt artes Apollineae, et cantu ac versibus perficiuntur: poetae autem jactant, sibi solis veram aeternamque gloriam licere carminibus comparare: *Virg. A.* 12, 396. Scire potestates herbarum, usumque medendi Maluit, et mutas agitare inglorius artes. Alia ratione *mutas artes* dixit *Cicero*, quae sine eloquentia exercentur, *Or.* 3, 7. Si hoc in his quasi mutis artibus est mirandum, quanto admirabilius in oratione, atque in lingua? *Quint.* 5, 10. *f.* Mutam quandam scientiam consequi, *h. e.* cognitionem locorum, ex quibus ducuntur argumenta, sine vi et facultate dicendi. Hoc sensu intelligi possunt etiam *mutae artes* ap. *Virg.*, quia morbi non eloquentia, sed remediis curantur, ut ait *Cels. praef. med.* ℙ *Muti magistri* sunt libri. *Gell.* 14, 2. ℙ *Muti lapides*, quibus nihil est inscriptum. *Hyg. de lim.* p. 156. *Goes.* ℙ *Mutae personae* in comoediis, et tragoediis sunt, quae prodeunt quidem, sed nunquam loquuntur, licet cum iis loquantur alii. V. *Ter. Andr.* 3, 2. et *Ad.* 1, 1., *Sen. Thyest. a.* 3. etc.

MŪTUSCAEUS, a, um, adj. ad Trebulam Mutuscam pertinens, opp. oliviferum Sabinorum, ut appellat *Virg. A.* 7, 711. Altera vero fuit in Sabinis Trebula, cui Suffenatis cognomen. Hinc *Mutuscaei*, *orum*, ejus oppidi cives. *Plin.* 3, 12, 17. Trebulani, qui cognominantur Mutuscaei.

MŪTŬUS, a, um, adj. *πρὸς ἀλλήλους*, *ἀμοιβαῖος*, vicissim habitus, reciprocus, pariter respondens. *Cic. ad Planc. post ep.* 16. *l.* 16. *ad Att.* Ad paternas necessitudines magnam attulit accessionem tua voluntas erga me, meaque erga te par atque mutua. *Id. Fam.* 5, 2. Multum in amicitia hoc arbitror, cum par voluntas accipitur et redditur; et *ib.* 13, 65. Multa et magna inter nos officia paria et mutua intercedunt. *Id. Amic.* 6. In amici mutua benevolentia conquiescere. *Nep. Dat.* 10. Mutua beneficia. *Catull.* 45, 20. Mutuis animis amant, amantur. *Virg. G.* 1, 301. Mutuaque inter se laeti convivia curant. *Sen. Agam.* 268. Mutuam veniam pacisci. *Justin.* 22, 4. *extr.* Ratus, exaequata utriusque ordinis conditione, mutuam inter eos virtutis aemulationem futuram. *Id.* 18, 5. Mutuarum rerum commercio gaudentes. *Liv.* 4, 41. Nox omnia erroris mutui implevit, *h. e.* tam ex parte Romanorum, quam hostium. *Ov. Met.* 1, 655. retices, nec mutua nostris Dicta refers. *Plin.* 10, 23, 31. Olores mutua carne vescuntur inter se. *Virg. A.* 10, 755. Jam gravis aequabat luctus, et mutua Mavors Funera. *Sen. Med.* 470. Terrigena miles mutua caede occidit. *Justin.* 13, 8. Cum Eumene congressus, diu, mutuis vulneribus acceptis, colluctatus est. *Tac. G.* 1. Germania a Sarmatis Dacisque mutuo metu, aut montibus separatur. *Id. Ann.* 14, 3. Anicetus mutuis odiis Agrippinae invisus; et *ib.* 6, 4. Mutuam accusationem intendere; et *H.* 3, 33. Praeda ipsos direptores in mutuam perniciem agebat. ℙ *Mutuum facere*, respondere ex aequo, par pari referre. *Pl. Curt.* 1, 1, 47. ea me deperit. Ego autem cum illa facere nolo mutuum; et *Trin.* 2, 4, 37. Bene tibi vult. *Lesb.* edepol mutuum mecum facit. *Id. Mil.* 4, 6, 38. Ut amore perdita est haec misera! *Pyr.* mutuum fit. *Non.* 2, 538. adverbii ritu *mutuum* accipit in illo *Lucilii:* Et si maxime, quod spero, mutuum hoc mecum facis. Sed potest referri ad modo dicta. ℙ *Mutua* pro mutuo adv. vicissim. *Vet. Poeta* ap. *Varr. L. L.* 6, 3. Dic tu illam pusam: sic fiet mutua muli: supple *scabunt*. V. MULUS. *Lucret.* 2, 75. inter se mortales mutua vivunt; et 4, 301. hic idem Nunc sit laevus, et e laevo sit mutua dexter; et 5, 1099. Mutua dum inter se rami stirpesque tenentur. *Propert.* 1, 5, 30. Alter in alterius mutua flere sinu. *Catull.* 50, 6. Reddens mutua per jocum atque vinum. ℙ *Per mutua*, mutuo, vicissim. *Virg. A.* 7, 66. pedibus per mutua nexis Examen subito ramo frondente pependit. ℙ *Dare, accipere mutuum* est ita utendum dare, aut accipere, ut tantundem, non tamen idem, reddatur: et dicitur de pecunia, frumento, et hujusmodi, quae numero, pondere, mensura constant, quae non redduntur eadem, sed idem genus: nam si eadem reddantur, *commodare*, et *commodatum accipere* dicimus, *δανείζω*, *χράω*, *ἐν δάνει λαμβάνω*. *Varr. L. L.* 4, 36. *med.* ducit a Siculo *μοῖτον*, quod est *χάρις*, gratia. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. et *Cajus Instit.* 3. (ed. *Goeschenio*) §. 93. ex eo, quod ex *meo tuum* fit. Alii a *muto*, *as*, quia in his, quae mutuo fiunt, mutatio, et alternatio est. Atque hae duae posteriores notationes omnem hujus vocis vim et usum complectuntur. *Pl. As.* 1, 3, 95. Si viginti minas mutuas non potero, certum est, sumam fenore. (*Non.* 5, 70. legit *mutuo.*) *Id. Pers.* 1, 3, 37. ut nummos sexcentos mihi Dares utendos mutuos; et 1, 1, 5. miser fio quaerendo argento mutuo. *Id. Trin.* 4, 3, 48. nam ego talentum mutuum Quod dederam, talento inimicum mihi emi, amicum vendidi. *Id. Ps.* 1, 3, 60. nullus est tibi, quem roges mutuum Argentum; et *Pers.* 1, 1, 44. Argentum mutuum alicunde exorare. *Cic. Phil.* 10, 11. Pecunias a quibus videatur, ad rem militarem mutuas sumat. *Id. Agr.* 2, 30. *f.* Siciliae civitatibus M.' Aquillius etiam mutuum frumentum dedit. ℙ Translate. *Pl. Amph.* 2, 2, 187. Saltem tute, si pudoris egeas, sumas mutuum. ℙ *Mutuum* absolute, pecunia, aut alia res mutua, item ipse contractus. *Paul. Dig.* 12, 1, 2. Mutuum damus, recepturi non eandem speciem, etc. et *paulo post:* Mutui datio; et *mox:* Creditum a mutuo differt, quo genus a specie; et *mox:* Mutuum non potest esse, nisi proficiscatur pecunia. ℙ Dicimus etiam *mutuo petere*. *Justin.* 17, 2. *med.* Ab Antigono naves, ad exercitum in Italiam deportandum, mutuo petit; ab Antiocho pecuniam; a Ptolemaeo militum auxilia.

[MUTYCENSIS, e, adj. ad Mutycen, seu Muticam pertinens, Siciliae urbem propeP achynum promontorium, nunc *Modica*. [**Μότυκα Ptolemaeo.*] *Cic. Verr.* 2, 3, 43. Theomnastus Syracusanus in agrum Mutycensem cur abs te immissus est? *F.*]

*MUZA, ae, f. portus Arabiae Felicis cum emporio. *Plin.* 6, 23. *B. A.*

*MUZIRIS, is, *Μοῦζιρις*, Indiae emporium, cujus meminit *Plin.* 6, 23. ℙ Paludem ejusdem nominis in vicinia memorat *Tab. Peut. B. A.*

MY

MYĂ, ae, f. *μύα*, genus conchae, sive margaritae in freto circa Bosphorum Thracium, uniones rufos, ac parvos gignens. *Plin.* 9, 35, 56. ℙ *Fuit et Mya insula, in sinu Ceramico. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

[MYACANTHOS, i, f. vel Myacanthon, i, n. herba, quae alio nomine corruda dicitur. [**Mäusedorn.*] *Plin.* 19, 8, 42. Hunc intelligo terrestrem asparagum, quem Graeci hormenum, aut myacanthon vocant. *F.*]

MYĀCES, um, m. plur. *μύακες*, pisces ex concharum genere, qui muricum modo coacervantur, vivuntque in locis algosis, et ubi dulcis aqua copiosa mari miscetur. *Plin.* 32, 9, 31.

MYAGROS, i, m. *μύαγρος*, *πελάμπυρον*, herba ferulacea, foliis similibus rubiae, tripedanea, semine oleoso. Fit enim ex eo oleum, quod oris ulceribus eo perunctis medetur. *Plin.* 27, 12, 81.

*MYAGRUS, i, m. statuarius quidam, de quo *Plin.* 34, 8. *B. A.*

*MYANDRA, oppidum Ciliciae. *Plin.* 5, 27. ℙ Legitur et *Myarida*. *B. A.*

*MYARĪDA. V. v. praec. *B. A.*

MYCĂLAEUS, a, um, adj. Mycalensis. *Claud. in Eutrop.* 2, 264. Icarium pelagus, Mycalaeaque litora.

*MYCĂLE, opp. V. in *Mycalensis*. ℙ Mycale, mulier venefica, de qua *Ov. Met.* 12, 26. Adde *Sen. Herc. Oet.* v. 525. *B. A.*

MYCĂLENSIS, e, adj. ad Mycalem pertinens. *Val. Max.* 6, 9. *n.* 5. *extr.* Excelsissimus Mycalensis montis vertex. Est autem *Mycale* mons et oppidum Cariae, inter Maeandrum et Caystrum fluvios, non procul ab Epheso, e regione Sami insulae. **Ov. Met.* 2, 223. *Just.* 2, 14. ℙ In *Nep. Cim.* 2. ap. *Mycalen* per errorem positum credunt docti pro ap. *Eurymedonta*. *B. A.*

MYCĂLĒSĬUS, a, um, adj. Mycalensis. *Stat. Th.* 9, 281. Induit a tergo Mycalesia cuspis Agyrten.

MYCĂLESSOS, i, m. *Μυκαλησσός*, mons et oppidum Boeotiae. *Plin.* 4, 7, 12. *Stat. Th.* 7, 272. quos pinigeris Mycalessos in agris Nutrit. ℙ Scribitur et *Mycalesos*.

MYCĒMATĬAS, ae, m. *μυκηματίας*, genus terrae motus cum sonitu minaci, cum dissolutis elementa compagibus ultro adsiliunt, vel relabuntur, considentibus terris. Tunc enim necesse est velut taurinis reboare mugitibus fragores fremitusque terrenos. Ita describit *Ammian.* 17, 7. *f.* Est autem *ἀπὸ τοῦ μυκήματος*, mugitus, a *μυκάω*, mugio. V. MYCETIAS.

*MYCĒNA, ae, et *MYCĒNE, es, f. } V. *Mycenae, arum. B. A.*

MYCĒNAE, arum, et Mycene, es, et Mycena, ae, f. *Μυκῆναι*, opp. Peloponnesi, in Argia regione, conditum a Lacedaemone Semelas filio, teste *Is. Or.* 15, 1. (al. a Perseo Danaes filio), manibus et arte Cyclopum, ut colligitur ex *Sen. Herc. Fur.* 997. et denominatum a Mycena Nympha: in quo Agamemnon regnavit. *Virg. A.* 6, 838. Agamemnoniaeque Mycenae. *Ov. Fast.* 3, 83. Junonem Sparte, Pelopeiadesque Mycenae; quoniam *scil.* ibi Pelops habitavit: a cujus filio Thyeste Thyesteas etiam vocat *Lucan.* 1, 544., malas vocat *Mart.* 14, 1. propter scelera Atrei, et Thyestis. ℙ In singulari numero. *Sil.* 1, 27. Ante Agamemnoniam gratissima tecta Mycenen. *Virg. A.* 5, 52. Argolicove mari deprensus, et urbe Mycenae. Alii leg. *Mycenis*. *Auct. Priap.* 77. Dodona est tibi, Jupiter, sacrata, Junoni Samos, et Mycena Diti. *Sil. l. c.* confirmat, hanc urbem Junoni sacram fuisse. ℙ *Fuit et Mycenae nomen oppidi Cretae, ab Agamemnone conditi. *Vell.* 1, 1. In Cretam insulam rejectus, tres ibi urbes statuit, duas a patriae nomine, unam a victoriae memoria, Mycenas. V. MYRINA. *B. A.*

MYCĒNAEUS, a, um, adj. ad Mycenas pertinens. *Ov. Trist.* 2, 400. Teque, Mycenaeo, Phoebas, amata duci, *h. e.* Cassandra amata ab Agamemnone Mycenarum rege. *Lucan.* 7, 74. Mycenaea Diana, *h. e.* quae Mycenis colebatur. *Ov. Her.* 5, 2. Mycenaea littera facta manu, *h. e.* Agamemnonis. *Propert.* 2, 18, 32. Mycenaeae rates, *h. e.* classis Graecorum duce Agamemnone. Sic *Val. Fl.* 1, 381. Mycenaea vela. *Stat. Silv.* 3, 3, 189. flamma, *h. e.* ignis Graecorum, quo Troja arsit; et *ib.* 5, 1, 59. Mycenaeum aurum, *h. e.* quo Thyestes uxorem Atrei fratris Mycenarum regis corrupit.

MYCĒNENSIS, e, adj. Mycenaeus. *Cic. Fin.* 2, 6. ex poeta: Omnes Danai, aut Mycenenses, Attica pubes.

*MYCENĪCA, ae, f. locus Argis vicinus in Peloponneso. *Liv.* 32, 39. *B. A.*

MYCĒNIS, idis, f. Iphigenia Agamemnonis Mycenarum regis filia. *Ov. Met.* 12, 34. Supposita fertur mutasse Mycenida cerva.

MYCĒTĬAS, ae, m. *μυκητίας*, species terrae motus, eadem, quae mycematias, et ab eadem origine. *Appul. de Mundo*: V. h. v.

MYCŌNĬUS, a, um, adj. *Μυκώνιος* et *Μυκόνιος*, ad Myconum, seu Myconen pertinens, quae est insula maris Aegaei, una Cycladum, inter Tenon et Icariam. *Plin.* 14, 7, 9. Myconium vinum. ℙ *Myconii*, *orum*, ejus incolae, quos omnes calvos nasci scribit *Plin.* 11, 37, 47. Unde *Lucil.* ap. *Donat.* ad *Ter. Hec.* 3, 4, 26. Myconi omnis calva juventus. Hinc proverb. *Μυκώνιος φαλακρός*.

[MYCTER, ēris, m. *μυκτήρ*, nasus. Est nomen proprium servile. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 39. *n.* 203. Mycter Ofilii. *F.*]

*MYDON, onis, m. pictor insignis, Solis in Cilicia natus. *Plin.* 35, 11. *B. A.*

MYDRĬĀSIS, is, f. *μυδρίασις*, oculorum morbus, quo pupilla effunditur, et dilatatur, aciesque ejus hebescit, ut describit *Cels.* 6, 6. *n.* 37., ubi semel Graecis litteris, et semel Latinis hanc vocem scribit.

MYGDŌNES, um, m. plur. *Μύγδονες*, populi Mygdoniae in Macedonia. *Plin.* 4, 10, 17. item in Phrygia. *Id.* 5, 30, 33.

MYGDŌNĬA, ae, f. *Μυγδονία*, regio litoralis Macedoniae, in qua Niobe in saxum versa est, inter Axium et Strymonem fl. ac juxta sinum Toronaicum. *Plin.* 4, 10, 17. ℙ Mygdonia item Asiae regio, in ea Phrygiae parte, quae Troadi superjacet. *Plin.* 5, 32, 41., *Solin.* 40. V. MYGDONIS. ℙ Mygdonia item regio Mesopotamiae ap. Mygdonium fl., dicta a Mygdone rege, vel a Mygdonibus pop. Macedoniae, teste *Plinio* 6, 13, 16. ℙ Etiam Bithynia olim Mygdonia dicta est, teste *Solin.* 42.

MYGDŌNĪDES, ae, m. patronym. filius Mygdonis. *Virg. A.* 2, 341. juvenisque Choroebus Mygdonides. Ubi *Servius:* hic filius Mygdonis, et Anaximenae fuit.

MYGDŌNIS, idis, f. quae est ex Mygdonia. *Ov. Met.* 6, 45. Mygdonidesque nurus, *h. e.* Lydiae. Porro Lydia est Phrygiae magnae contermina. Adde quod Mygdonum, Phrygum, Troumque fines inter se distinguere, haud facile esse, *Strabo* monet *l.* 12. et poetis haec miscere jamdiu licet. *Vet. epigr.* in *Anthol. Lat.* T. 2. p. 264. *Burm.* hoc tumulo Mygdonis umbra tegor. Adde *Val. Fl.* 3, 320.

MYGDŌNĬUS, a, um, adj. ad Mygdoniam pertinens, *Μυγδόνιος*. Saepe pro Phrygia ponitur. *Hor. Od.* 2, 12, 22. Aut pinguis Phrygiae Mygdonias opes; et *ib.* 3, 16, 41. si Mygdoniis regnum Alyatei Campis continuem. *Ov. Her.* 20, 106. de Niobe: Nunc quoque Mygdonia flebilis exstat humo; et *ib.* 15, 142. Mygdonium marmor, *h. e.* Phrygium, [et Synnadicum, nunc vulgo *pavonazzetto*. *F.*] *Claud. in Eutr.* 2, 408. Mygdoniae volucres; et *ib.* 1. Mygdonii cineres. *Val. Fl.* 8, 230. planctus, *h. e.* Phrygum sacerdotum Cybeles, quos *Stat. Silv.* 5, 3, 245. dicit Mygdonios dolores. *Val. Fl.* 3, 47. Mygdonia mater, *h. e.* ipsa Cybele mater Deum.

Prop. 4, 6, 7. carmenque recentibus aris Tibia Mygdoniis libet eburna Cadis, *h. e.* modis Phrygiis. *Cados* volunt esse urbem Phrygiae. V. *Scalig. Stat. Silv.* 2, 2, 108. Mygdonius senex, *h. e.* Tithonus Aurorae maritus, filius Laomedontis regis Phrygiae. *Id. Th.* 2, 134. Et jam Mygdoniis elata cubilibus alto Impulerat coelo gelidas Aurora tenebras, *h. e.* orientalibus. Nam Asia et Phrygia Graeciae est ad orientem. *Sidon. carm.* 22, 174. Quantum Mygdonio committunt Gargara sulco: sc. quia Gargara in Troade sunt, quae ad Phrygiam pertinet. P [Est etiam cogn. R. *Inscr.* in *Giorn. Arcad.* T. 28. p. 361. C. Julius Mygdonius. *F.*]

MYIAGRUS, i, m. *Μυΐαγρος* et *Μυΐαγρος*, muscarum venator: a *μυῖα*, musca, et *ἄγρα*, captura. Cogn. est ridiculi numinis, cui datum muscas interimere. *Plin.* 10, 28, 40. Invocant et Aegyptii ibes suas contra serpentium adventum: et Elei Myiagron Deum, muscarum multitudine pestilentiam afferente: quae protinus intereunt, quam litatum est ei Deo. *Solin.* 1. *in.* narrat, in sacello Herculis, in foro boario, muscas non intrare, quia Hercules cum viscerationem sacricolis daret, Myiagrum Deum dicitur imprecatus. P Idem etiam *Myodes* seu *Myiodes* dicitur, *Μυιώδης*. *Plin.* 29, 6, 34.

MYISCAE, arum, f. plur. *μυΐσκαι*, species myacum, rotunditate differentes, minores aliquanto, atque hirtae, tenuioribus testis, et carne duriores. *Plin.* 32, 9, 31.

MYISCUS, i, m. idem quod myiscae. *Plin.* 32, 9, 31. V. v. praec.

*MYLAE, arum, *Μύλαι*, opp. Siciliae. V. MYLAEUS et MYLASENUS. P Fuit et Mylae nomen duarum insularum, Cretae adjacentium. *Plin.* 4, 12. P Mylae, opp. Thessaliae. *Liv.* 42, 54. *B. A.*

MYLAEUS. V. MYLASENUS.

*MYLAS, vel fortasse Myla, ae, m. fluvius Siciliae, medio inter Megaram et Leontinos (vel Leontium) loco. *Liv.* 24, 30. *in.* et 31. *extr. B. A.*

*MYLASA, orum, *τὰ Μύλασα Pausan. τὰ Μύλασσα Strab.* et *Herod.* Cariae oppidum. *Plin.* 5, 29. P Nomen traxit, si *Steph. Byz.* credamus, a Mylaso Aeoli abnepote. *B. A.*

*MYLASĒA, ae, f. cannabis species. *Plin.* 19, 9. *B. A.*

[MYLĂSENSIS, e, et Mylasius, a, um, adj. ad Mylasam seu Mylasa pertinens, illustrem Cariae urbem, nunc *Milaso*. *Liv.* 45, 25. Mylasenses, Alabandenosque acie vicerunt. *Cic. Fam.* 13, 56. Ut ecdici Mylasii Romam mitterentur. *F.*]

MYLĂSĒNUS, a, um, adj. ad Mylas pertinens. Sunt autem Mylae opp. Siciliae, nunc *Melazzo*, in ora occidentali, non procul a Peloro: de quo *Plin.* 3, 8, 14., 2, 98, 101., 31, 4, 28. et *Sen. Q. N.* 3, 26. Apud hoc oppidum Caesar Augustus navali proelio Sex. Pompejum Cn. filium, ductu M. Agrippae superavit, ut *Suet. Aug.* 16., *Vell.* 2, 79. et *Flor.* 4, 8. narrant. Hinc *Auson.* 215. Aut Pompejani Mylasena pericula belli. Alii leg. *Mylaea*. P *Mylaseni, i. q. Mylassenses. *Liv.* 38, 39. ed. *Drak.* ubi ed. *Gronov.* habet *Milesiis*. *B. A.*

*MYLASĬI et

*MYLĂSEIS (trisyll.) *Μυλασεῖς*, i. q. Mylassenses. *Cic. Fam.* 13, 56. ubi utraque occurrit vox. *B. A.*

*MYLASSENSES, ium, incolae Mylasorum. *Liv.* 44, 25. *extr. Cic. Phil.* 5, 7. P V. MYLASA. *B. A.*

*MYLE, es, f. opp. Ciliciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

MYLOECOS, i, m. *μυλοικός*, genus vermiculi ex blattis: a *μύλη*, mola, et *οἰκέω*, habito, quod circa molas fere soleat nasci. *Plin.* 29, 6, 39.

[MYNDENSIS, e, adj. ad Myndum pertinens, maritimam Cariae urbem a Cassii victoria de Rhodianis nobilitata. *Cic. Fam.* 3, 8. Myndensium testimonium. *F.*]

*MYNEUS, i, opp. Thessaliae, de quo *Plin.* 4, 8. *B. A.*

[MYOBARBUM Liberi Patris, titulus est epigrammatis 30. *Ausonii*, quod cantharum interpretatur *Scal. lection. Auson.* 2, 27., ita vero dici putat a Graeca voce *μῦς*, et Latina *barba*. Sed nihil certi affert, nec dum ab ullo erudito allatum est. *F.*]

MYOCTŌNOS, i, m. *μυοκτόνος*, aconitum herba, seu radix aconiti, ita dicta, quod e longinquo mures interficiat: a *μῦς*, mus, et *κτείνω*, occido. *Plin.* 27, 3, 2.

MYODES. V. in MYIAGRUS.

*MYONNĒSUS vel Myonnesos, *Μυόννησος Strab. Μυόνησος Thucyd.* promontorium Ioniae, cum oppido cognomine, inter Teum, Lebedum Samumque insulas. *Liv.* 37, 13. 27. 28. 29. 30 et 33. P Item insula Epheso adjacens, una ex iis quae *Pisistrati Insulae* audiebant. *Plin.* 5, 31. *B. A.*

MYOPĂRO, ōnis, m. genus navigii forma angusta et oblonga: cujusmodi piratae uti solent. *Festus:* Myoparo genus navigii ex duobus dissimilibus formatum: nam midion (corrige *myon*) et paron per se sunt. *Scalig.* putat dictum esse a Paro insula, et *μύων*, adstrictus, quod a *μύω*, claudo. *Isid. Or.* 19, 1. Myoparo, quasi minimus paro. Est enim scapha ex vimine facta, quae contecta crudo corio genus navigii praebet, qualibus utuntur Germanorum piratae in Oceani litoribus, vel paludibus ob agilitatem. V. PARO et PARUNCULUS. *Non.* 13, 6. Myoparo est navicula piratarum. *Cic. Verr.* 2, 3, 80. Te praetore, paucorum adventu myoparonum classis pulcherrima piratarum manibus incensa est. *Id. fragm.* ap. *Non. ib.* Cum quaereretur ex eo, quo scelere impulsus mare haberet infestum uno myoparone; eodem, inquit, quo tu orbem terrae. *Sall. ib.* Mari placido a duobus praedonum myoparonibus circumventa. P Non soli piratae eo utuntur. *Cic. Verr.* 2, 1, 34. Milesios navem poposcit, quae eum praesidii causa Myndum prosequeretur. Illi statim myoparonem de sua classe, ornatum atque armatum dederunt. Ubi *Ascon.* Habent Milesii praesidiariam classem, ex foedere praebendam populo R. maritimis necessitatibus.

MYOPHŌNON, i, n. *μυόφονον*, herba muribus exitialis, fortasse eadem, quae myoctonos, et aconiton: a *μῦς*, mus, et *φόνος*, caedes. *Plin.* 21, 9, 30.

MYOPS, ōpis, comm. gen. *μύωψ, ωπος*, qui adeo infirma est oculorum acie, ut nisi proxime admotas oculis res cernat; cernat autem, etiamsi minima sint: longe autem posita non cernat, quamvis grandiora: quasi *μύων ὤπας*, claudens oculos, quia hujusmodi prope connivere solent, ut videant. *Ulp. Dig.* 21, 1, 10. De hydropico quaesitum est, an sanus esset; et puto redhiberi posse: sed quid de myope? morbosum esse constat. P Vox Graeca est, cui Latina *luscitiosus* aeque respondet, ut docet *Gell.* 4, 2.

*MYOSHORMOS, i, (*μυὸς ὅρμος*, i. e. muris statio), portus Arabici sinus, in litore Aegyptio. *Plin.* 6, 29. *B. A.*

MYOSŌTA sive Myosotis, laevis herba, caulibus pluribus ab una radice, aliquatenus rubentibus, concavis, ab imo foliis angustis, oblongis, dorso acuto, nigris per intervalla, assidue geminatis, tenuibus cauliculis ex alis prodeuntibus, flore caeruleo, radice digitali crassitudine, multis capillamentis fimbriata. [*Mäuseöhrchen*, Myosotis scorpioides, *L.*] Ita *Plin.* 27, 12, 80. Est autem *μυὸς ὠτα* vel *ὠτις*, muris auris vel auricula: et *murina auricula* dicitur a *Scrib. Comp.* 153. P *Myosōtos* etiam dicitur herba alsine, quia cum prorepit, musculorum aures imitatur foliis. *Plin.* 27, 4, 8.

*MYRA, orum, *Μύρα* plur. *Strab. Ptolem.* et *Act. Apost.* 27, 5. urbs Lyciae. *Plin.* 5, 27. *B. A.*

MYRĂPIA pira, ita dicta sunt ab odore: nam *μύρον* unguentum, et *ἄπιον*, pirum est. *Cels.* 4, 19. *f.* et *Plin.* 15, 15, 16. Alii scribunt *myrrhapia*, quasi myrrhae odorem habeant. Ap. *Colum.* 12, 10. legitur etiam *myrappia:* [at *Schneiderus* leg. *myrapia*. *F.*]

*MYRIANDROS vel Myriandrus, i, f. *Μυρίανδρος*, Syriae oppidum, in Seleucide, in confinio Ciliciae, ad sinum Issicum. *Plin.* 2, 108. et 5, 22. *Mela* 1, 22. *extr. B. A.*

MYRĪCE, es, et Myrica, ae, f. *μυρίκη*, genus humilis virgulti: de quo *Plin.* 13, 21, 37. Myricen fert et Italia, quam alii tamaricen vocant: Achaja autem bryam silvestrem. Insigne in ea quod sativa tantum ferat gallae similem fructum. *Id.* 24, 9, 41. Myricen Lenaeus similem scopis Amerinis dicit; et *paulo post:* Vulgus infelicem arborem eam appellat, quoniam nihil ferat, nec seratur unquam. *Virg. Ecl.* 4, 2. Non omnes arbusta juvant, humilesque myricae. *Ov. A. Am.* 3, 691. fragiles; et *Met.* 10, 97. tenues. P De re impossibili. *Virg. Ecl.* 8, 54. Pinguia corticibus sudent electra myricae. *Ov. A. Am.* 1, 747. Si quis idem sperat, jacturas poma myricas Speret, et in medio flumine mella petat. P *Fuit et Myrice nympha, mater Milichi, a qua genus duxisse fertur Imilce, uxor Hannibalis. *Sil.* 3, 103. *B. A.*

*MYRINA, ae, f. urbs in Aeolia, quae et Sebastopolis dicta. Condita ab Amazonibus. *Cic. Fam.* 5, 20. *Mela* 1, 18. *Liv.* 33, 30. *Plin.* 5, 30. *Tac. A.* 2, 47. P Huc fortasse referendum illud *Mart.* 9, 43, 1. Campis Myrinis: ubi al. leg. *marinis*. V. MYRINUS. P Fuit et Myrina opp. Lemni insulae. *Plin.* 4, 12. P Item Cretae opp. *Id. ib.* ubi tamen *Mycenae* mavult legere *Harduinus. B. A.*

[MYRĪNE, es, f. *μυρίνη*, idem ac myrrhina, myrrhea. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 299. *n.* XXV. Rutilia Myrine. *F.*]

[MYRĪNEPHŌRUS, i, m. ferens myrtum: a *μυρίνη*, myrtus, et *φέρω*, fero. Est nomen proprium servile. *Inscr.* ap. *Grut.* 947, 10. Myrinephoro dulci, qui vix. An. III. Mes. VIII. D. XXX. P. Lucretius Fortunatus fecit vernae suo. *F.*]

[MYRĪNUS, i, m. *μυρῖνος*, piscis. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 240. *col.* 3. M. Licinius Myrinus. P Est etiam *Myrinus, a, um.* De campis Myrinis ap. *Mart.* V. in CAMPE. *F.*]

MYRĪONYMA, ae, f. *μυριώνυμος*, innumera habens nomina, a *μυρίος*, innumerus, et *ὄνυμα*, nomen. Est epitheton Isidis in *Inscr.* ap. *Grut.* 83, 11. et in altera ap. *Fabr.* p. 469. *n.* 108. et *Mur.* 73, 5. Dicta est enim Ceres, Venus, Juno, Eleusina, Lucina, Proserpina, Diana, Luna, etc., ut est ap. *Appul. Met.* 11. *in.* Eadem ab *eod. ib. mox* dicitur Dea multi nominis.

MYRĪOPHYLLON, i, n. idem ac millefolium: a *μυρίος*, innumerus, et *φύλλον*, folium. *Plin.* 24, 16, 95.

[MYRISMUS, i, m. *μυρισμός*, unguenti unctio. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Fabr.* p. 361. *n.* 98. C. Valerius Myrismus. *F.*]

*MYRLEA, ae, f. *Μύρλεια*, opp. Bithyniae, in Mysiae confinio, a Myrlo Colophoniorum duce, vel a Myrlea Amazone, sic dictum. Nicomedes autem Epiphanes, Prusiae regis filius, de matris nomine Apames, Apameam vocari voluit. Haec *Plin.* 5, 32. *B. A.*

*MYRMĒCES SCOPULI in mari fuere Smyrnam alluente. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

MYRMĒCĪAS, ae, m. *μυρμηκίας λίθος*, genus lapidis: a myrmecio, verruca. *Plin.* 37, 10, 63. Myrmecias nigras habet eminentias similes verrucis.

*MYRMĒCĪDES, ae, m. *Μυρμηκίδης*, insignis statuarius vel sculptor. *Cic. Acad.* 4, 38. Ut etiam inter deos Myrmecides aliquis minutorum opusculorum fabricator fuisse videatur. *Plin.* 7, 21. Callicrates ex ebore formicas et alia tam parva fecit animalia, ut partes earum a caeteris cerni non possent. Myrmecides quidam in eodem genere inclaruit, a quo quadrigam ex eadem materia quam musca integeret alis fabricatam, et navem quam apicula pinnis absconderet. Adde *Plin.* 36, 3. et Cf. *Aelian. V. H.* 1, 17. qui eum Milesium appellat. *B. A.*

*MYRMĒCĬON vel Myrmecium, i, n. *Μυρμήκιον*, opp. Scythiae, in Bosporo Cimmerio. *Mela* 2, 1. *Plin.* 4, 12. *B. A.*

MYRMĒCĪTIS, gemma dicta est a *μύρμηξ*, formica, quia innatam repentis formicae effigiem habet, ut *Plin.* docet 37, 11, 72. *Sic ed. *Hard.* ubi ed. *Elzev. Myrmecites* sc. lapis. *B. A.*

MYRMĒCĬUM, ii, n. *μυρμήκιον*, verruca lupini amplitudine, fere in palmis manuum, et plantis pedum nascens: a *μύρμηξ*, formica, quod formicae in morem pungat. Contrarium est acrochordoni, quae verruca pensilis dicitur, myrmecium verruca sessilis. *Cels.* 5, 20. *n.* 14. Myrmecia radices altius exigunt, majoremque dolorem movent; et *mox:* Myrmecia, et clavi sine curatione vix unquam desinunt; et *infra:* Myrmecia latissimis radicibus inhaerent: ideoque ne excidi quidem sine magna exulceratione possunt. P Est etiam genus aranei capite formicae simili, alvo nigra, guttis albis distinguentibus, describente *Plinio* 29, 4, 29.

[MYRMEX, ēcis, m. *μύρμηξ*, formica. Est nomen proprium servile. *Inscr.* ap. *Gud.* 326, 8. Myrmex sibi. *F.*]

MYRMĪCĒ, adv. more formicarum: a *μύρμηξ*, formica. Itaque *myrmice incedere* est, ut ait *Pl. Men.* 5, 3, 12., formicino gradu, *h. e.* paulatim, sensim. *Catull.* 42, 8. Turpe incedere, myrmice, ac moleste. Alii leg. *mimice*, rectius.

*MYRMIDŌNE, es, f. *Μυρμιδόνη*, una ex quinquaginta Danai filiabus, qui Mineum maritum suum obtruncavit. *Hyg. fab.* 170. *B. A.*

MYRMIDŌNES, um, m. plur. *Μυρμιδόνες*, Thessaliae populi, quorum majores ex Aegina insula ortum trahebant, sed Peleum patria profugum secuti, in Thessalia sedes fixerant: a *μυρμηδών*, formicarum domicilium, quod a *μύρμος*, formica. Nominis rationem ad hujusmodi fabulam poetae referunt. Cum pestilentia in Aegina crudelissime esset grassata, eamque insulam viris propemodum exhausisset, Aeacus cum ad radicem quercus infinitum paene formicarum numerum conspexisset, Jovem traditur orasse, ut sibi parem virorum numerum concederet, precibusque ejus vix absolutis, formicae in viros commutatae fuerunt. *Ov. Met.* 7, 523. et sqq. Sed alii deducunt a Myrmidone rege. P Achillem ad bellum Trojanum secuti sunt. *Virg. A.* 2, 7. et ibi *Serv.:* qui ad *ib.* 4, 402. aliam huic fabulam adtexit, de Myrmice virgine Attica in formicam a Minerva conversa. P In singul. num. et femin. gen. *Stat. Th.* 5, 223. Gyan vidi lapsare cruentae Vulnere Myrmidonis.

[MYRO, onis, m. unguentis delibutus: a *μύρω*, fluo, stillo. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 957, 9. L. Veturius Myro. *F.*]

MYROBĂLĂNUM, i, n. *μυροβάλανον*, glans unguentaria, glans Aegyptia, hoc est fructus cujusdam arboris heliotropio similis, magnitudine nucis avellanae. *Plin.* 12, 21, 46. Ex ea fiebat unguentum quoddam odoratum, quo capilli ungebantur. Eodem id nomine vocatur, et legitur ap. *Mart.* 14, 57. *in lemmate:* Quoniam vero heroicum carmen ingredi non potest, sic explicat *Mart. ib.* Quod nec Virgilius, nec carmine dixit Homerus Hoc ex unguento constat, et ex balano. *Cels.* 4, 9. Graecis litteris scribit. V. BALANUS. P *Masculino genere *Jul. Valer. res gest. Alex. M.* (ed. *A. Maio*) 3, 38. Quod genus arbores myrobalanos habent. Cf. *J. Rhodii Lex. Scribon. B. A.*

MYROBRECHĂRIUS. V. MURRHOBATHRARIUS.

MYRON, ōnis, m. *Μύρων*, statuarius insignis, Eleutheris Boeotiae oppido natus, Ageladae discipulus, bucula aerea maxime laudatus est, celebrata multis Graecorum Latinorumque versibus. Fecit et alia multa eximio artificio, quae *Plin.* enumerat *l.* 34. *c.* 8. De bucula exstant epigrammata multa in *Anth. Graeca*, et ap. *Auson.*, *Ov. Pont.* 4, 1. *f.* Ut similis verae vacca, Myronis opus. P

Myron vel *Myrum*, *i*, n. *μύρον*, unguentum. Graeca vox. *Hieron. praef. in l. Reg. f.* Quae Domini discumbentis pretiosissimo Fidei myro ungitis caput.

[MYROPNUS, i, m. *μυρόπνους*, unguentum spirans. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 677, 1. Ti. Claudio Myropno Ti. Claudius Taurus. *F.*]

MYROPOLA, ae, m. *μυροπώλης*, unguentorum venditor, unguentarius: a *μύρον*, unguentum, oleum odoratum, et *πωλέω*, vendo. *Pl. Cas.* 2, 3, 10. Myropolas sollicito omnes: ubicumque est lepidum unguentum, ungor. Adde *Trin.* 2, 4, 7. et *Naev.* ap. *Fulg. Planc.* in *Exposit. serm. antiq. n.* 43.

MYROPOLIUM, ii, n. *μυροπώλιον*, *μυροπωλεῖον*, officina unguentaria. *Pl. Epid.* 2, 2, 15. Per medicinas, per tonstrinas, per myropolia, et lanienas. Adde *Amph.* 4, 1, 3.

MYROTHĒCIUM, ii, n. *μυροθήκιον*, vas, aut arcula, in qua unguenta asservantur: a *μύρον*, unguentum, et *θήκη*, theca, repositorium. Graece scribit *Cic. Att.* 2, 1. Meus liber totum Isocratis *μυροθήκιον*, atque omnes ejus discipulorum arculas, ac nonnihil etiam Aristotelia pigmenta consumpsit, *h. e.* oratoria ornamenta.

MYRRHA et Murrha, ae, f. *μύρρα*, *στακτή*, [est ab Hebr. מֹר *mor*, quod idem significat, מָרַר autem *marar*, amarum fuit *F.*] arbor altitudinem habens ad quinque cubita, nec sine spina, caudice duro et intorto, crassiore, quam turis, et ab radice etiam, quam reliqua sui parte: cortice laevi, et unedonis simili: folio olivae, verum crispiore, et aculeato. Gignitur in multis Arabiae locis, et in insulis adjacentibus, aut non longe dissitis. Inciditur a radice usque ad ramos, qui valent: manatque ex vulnere humor albicans et tabescens, qui in minutas glebas, nec rotundas concrescit, (quae optima myrrha est) fractaque candidos veluti ungues habet, gustu leniter amara. Adhibetur in unguentis, odoris gratia, et pinguedinis. Antequam incidatur, sponte sudat humorem, qui et stacte dicitur, cui nulla myrrha praefertur. Haec ex *Plin.* 12, 15. et 16., ubi etiam varia ejus genera, et varias adulterandi rationes persequitur. *Catull.* 66, 78. murrhae millia multa bibi. *Tac. A.* 6, 28. Sublato murrhae pondere. *Ov. Met.* 10, 499. stillataque cortice myrrha; et *ib.* 5, 53. Crines myrrha madidi. *Mart.* 11, 54. Unguenta, et casias, et olentem funera myrrham, *h. e.* raptam e rogo, in quem injecta fuerat. *Plin.* 13, 1, 2. *f.* Myrrha et per se unguentum facit sine oleo, stacte dumtaxat: alioqui nimiam amaritudinem affert. *Id.* 14, 13, 15. Lautissima apud priscos vina erant, myrrhae odore condita; et *ib.* 21, 27. Dolia myrrha suffire. ℙ In plur. num. *Ov. Medic. fac.* 88. Et modicum e myrrhis pinguibus adde cubum. Al. aliter leg. ℙ Scribitur etiam *murrha*, et *murra* ex consuetudine Latinorum vertendi in *u* Graecam *υ*. ℙ In fabulis Myrrha fuit Cinyrae Cypriorum regis filia, quae spreti Solis (al. Veneris) ira, incesto patris amore capta, atque imprudentis amplexu potita, et gravida facta, agnita demum, et ad necem ab eo quaesita, profugit in Arabiam, ibique in arborem cognominem versa est. Sed completis pariendi mensibus, agente rimas arbore, et findente se cortice, Adonim peperit. *Ov. Met.* 10, 298. et sqq., *Serv.* ad *Virg. Ecl.* 10, 18. et ad *A.* 5, 72. et *Hyg. fab.* 58. et 164. Eadem dicitur etiam Smyrna, vel Smyrne, *Σμύρνη*. *Hyg. ib.* et *fab.* 242. ℙ Aliud est *myrrha* lapis et poculum: de quo V. MURRHINUS. ℙ Est etiam *myrrha*, seu *myrrhis*, *μυῤῥίς*, herba simillima cicutae caule, foliisque, et flore, minor tantum et exilior, cibo non insuavis. *Plin.* 24, 16, 9. Eadem et *smyrrhiza* dicitur. *Idem ib.*

[MYRRHACOPUM, i, n. medicamentum ex myrrha ad levandam lassitudinem: a *μύῤῥα*, myrrha, et *ἄκοπον*, V. ACOPUM. *Not. Tir.* p. 160. Acopum myrrhacopum. *F.*]

MYRRHAPIA. V. MYRAPIA.

MYRRHĀTUS et Murrhatus seu Murratus, a, um, adj. myrrha conditus. *Festus:* Murrata potione usos antiquos, indicio est, quod etiam nunc aediles per supplicationes Diis addunt ad pulvinaria, et quod duodecim tabulis cavetur, ne mortuo indatur, ut ait Varro in Antiquitatum libro primo. Haec *Festus*, qui videtur intelligere vinum myrrha conditum. V. MYRRHINUS. Alii intelligunt potionem unguento quolibet temperatam, *μύρῳ κεχραμένην*. *Sid. ep.* 8, 3. *f.* Satrapae myrrhati, *h. e.* unguentis delibuti.

MYRRHĔUS et Murrheus seu Murreus, a, um, adj. ad myrrham pertinens. *Hor. Od.* 3, 14, 22. Murreum nodo cohibere crinem, *h. e.* myrrha delibutum. ℙ *Murrheum onychen*, ap. *Prop.* 3, 8, 22. interpretantur coloris flavi, qui in eo lapide probatissimus est, ut *Plin.* docet 36, 8, 12. Porro myrrha maxime laudatur, si eum colorem habeat: unde *fulvam* dixit *Ov. Met.* 15, 399. et *Plin.* 12, 16, 35. albicantem commendat. *Broukusius.*

MYRRHĪNUS et Murrhinus seu Murrinus, a, um, adj. ad myrrham pertinens, myrrheus. *Myrrhina seu murrhina potio* est vinum myrrhae odore conditum: de qua haec habet *Plin.* 14, 13, 15. Lautissima apud priscos vina erant, myrrhae odore condita, ut apparet in Plauti fabula, quae Persa inscribitur: quamquam in ea et calamum addi jubet. Ideo quidam aromatite delectatos maxime credunt. Sed Fabius Dossennus his versibus decernit: Mittebam vinum pulcrum, myrrhinam. Et in Acharistione: Panem, et polentam, vinum, murrhinam. Scaevolam quoque, et Laelium, et Atteium Capitonem in eadem sententia fuisse video, quoniam in Pseudolo sit (2, 4, 50.) Quid, si opus siet, ut dulce promat indidem, ecquid habet? *Char.* rogas? Murrhinam, passum, defrutum, etc. Quibus apparet, non inter vina modo murrhinam, sed inter dulcia quoque nominatam. Haec *Plin.*, qui quod ex *Persa*, Plautina fabula, affert, in ea, quae hodie exstat, non reperitur. *Gell.* 10, 23. Mulieres Romae bibere solitas ferunt loream passam (al. *passum*), murrinam, et quae id genus sapiant, potu dulcia. Ex his *Gellii* verbis dubitare quis possit, an ex vino murrhina constaret, quia ut *Gell. ib.* tradit, vino semper feminae olim Romae, et in Latio abstinuerunt. Sed dicendum, ita temperatam fuisse, ut inebriare non posset. *Varro* ap. *Non.* 18, 13. quorundam opinionem affert, qui putarunt, murrhinam ap. *Plaut.* idem fuisse, quod passum. Sed *Pl.* in *Ps. l. c.* aperte a passo distinguit. Sic *Varr.* ap. *Non. ib.* 10. Non modo vinum dare, sed etiam, ut Plautus ait, murrhinam, passum, defrutum. *Paul.* ex *Fest.* haec habet: Murrina genus potionis, quae Graece dicitur nectar. Hanc mulieres vocabant murriolam: quidam murratum vinum: quidam id dici putant ex uvae genere murrinae nomine. Haec *Paul.* V. omnino *Voss.* in *Etym.* in v. *Murrina.* Ceterum myrrhinum, seu myrrhatum vinum ad levandam lassitudinem dari consuevisse, patet ex V. FORTIUSCULUS et MYRRHACOPUM. ℙ Aliud sunt *murrhina*, seu *myrrhina*, pocula: de quib. V. MURRHINUS.

MYRRHIS, herba, de qua V. MYRRHA.

MYRRHĪTES, ae, m. *μυῤῥίτης*. *Plin.* 37, 10, 63. Myrrhites myrrhae colorem habet, facie minima gemma: odorem attrita etiam nardi.

*MYRSĪLUS, i, m. *Μυρσῖλος*, Myrsi filius ultimus, ex Heraclidarum genere, Lydiae rex, alio nomine Cundaules appellatus. *Plin.* 35, 8. ℙ Item historicus Lesbius, de quo *Plin.* 3, 7. et 4, 12. *Myrtilus* audit *Arnob.* l. 3. *med.* p. 153. *Herald. B. A.*

[MYRSĪNE, es, f. *μυρσίνη*, myrtus. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Maff. Mus. Ver.* 161, 2. Tampia D. L. Myrsine. *F.*]

*MYRSINĒUM, i, n. herba eadem quae foeniculum sylvestre vocatur. *Plin.* 20, 23. *B. A.*

MYRSĪNĪTES, ae, m. *μυρσινίτης*, species tithymali, foliis myrti acutis, et pungentibus, sed mollioribus. *Plin.* 26, 8, 40. ℙ Item gemma mellis nigricantis colore, myrti odore. *Plin.* 37, 10, 63. ℙ *Μύρσινος* idem est quod *μυρτὸς*.

*MYRSOS, i, opp. inter Aegyptum atque Aethiopiam. *Plin.* 6, 29. Oppidum in monte Megatichos inter Aegyptum atque Aethiopiam, quod Arabes Myrson vocavere. *B. A.*

MYRTA et Murta, ae, f. V. MYRTUS.

MYRTĀCĔUS, a, um, adj. a myrto. *Cels.* 7, 17. Ad similitudinem myrtacei folii.

*MYRTALE, es, f. liberta, amica Horatii poetae. *Hor. Od.* 1, 33, 14. *B. A.*

MYRTĀTUS et Murtatus, a, um, adj. myrto conditus. *Murtatum* absolute est genus quoddam farciminis myrto conditum: [unde ap. nostrates vulgo *mortadella*, Italice *tomasella* nominata est, *F.*] quamvis aliud esse videatur. *Varr. L. L.* 4, 22. *med.* Murtatum a myrto, quod eo large fartum intestinum crassum. *Plin.* 15, 29, 35. Alius usus baccae myrti fuit apud antiquos, antequam piper reperiretur, illius obtinens vicem, quodam etiam generosi obsonii nomine inde tracto, quod etiam nunc myrtatum vocamus.

MYRTĔOLUS et Murteolus, a, um, adj. dimin. myrtei. *Colum.* 10, 237. de cinara: Haec modo purpureo surgit glomerata corymbo, Myrteolo modo crine viret, *h. e.* colore floris myrti. Al. leg. *myrtiolo*, eodem sensu: alii *murceolo*, vel *murciolo*, h. e. languidulo, et inflexo, a *murcius.* V. MURCIA.

MYRTĔTA. V. v. sq.

MYRTĔTUM et Murtetum, i, n. *μυρσινῶν*, locus myrtis consitus. *Sall. Jug.* 52. Collis vestitus oleastro ac murtetis. *Virg. G.* 2, 112. Litora myrtetis laetissima. *Mart.* 3, 58. villa Non otiosis ordinata myrtetis, Sed rure vero. *Pl. Rud.* 3, 4, 27. Quasi murteta juncis, item ego vos virgis circumvinciam. ℙ Dicitur et *myrteta*, *ae*, f. *Pl.* in *Vidular.* ap. *Prisc.* 4, 625. Nescio qui servus e myrteta prosiluit. ℙ Ap. Bajas locus fuit, *in myrtetis*, nunc *le stufe di Tritoli* dictus, ubi sudatoria erant medicinae causa, calido terrae vapore in aedificiis incluso. *Cels.* 2, 17. et 3, 21. et *Hor. Ep.* 1, 15, 5.

MYRTĔUS et Murteus, a, um, adj. *μύρσινος*, ad myrtum pertinens. *Virg. A.* 6, 443. Myrtea silva. *Ov. Amor.* 3, 1, 34. et *Mart.* 3, 82. virga. *Tibull.* 1, 3, 66. serta. *Festus* et *Val. Max.* 3, 6. *n.* 5. Myrtea corona Papirius usus est, quod Sardos in campis myrteis superasset, *h. e.* myrto consitis. ℙ *Myrtea coma*, myrto coronata, [vel colore inter flavum et nigrum, Itali dicunt *castagno.* V. infra *F.*] *Tibull.* 3, 4, 28. Stillabat Syrio myrtea rore coma. ℙ *Myrteum* absolute, ap. *Cels.* 2, 33. *med.* est oleum e myrto: cujus conficiendi rationem *Plin.* 15, 7, 7. tradit. *Myrteum oleum* plene vocat *Id.* 28, 14, 56. et *Scrib. Comp.* 219. ℙ *Myrteum vinum* ap. *Plin.* 26, 11, 74. est myrto conditum. Ejus confectionem docent *Cato R. R.* 125., *Colum.* 12, 38. et *Pall.* 2, 18. Negat *Plin.* 23, 9, 81. eo vino quemquam inebriari. ℙ *Myrteus* refertur etiam ad colorem. *Petr. Sat.* 21. Myrtea subornatus gausapila. *Pall.* 4, 13. de equis: Colores hi praecipui, badius, aureus, albineus, russeus, murteus, cervinus, etc. *Isid. Orig.* 12, 1. murteum colorem dicit esse qui est pressus in purpura, *h. e.* subniger, aut fuscus sine splendore. ℙ De Venere myrtea V. MURCIA. ℙ Inter varia olearum genera *murteam* recenset *Colum.* 5, 8. Quaenam ea sit, ignoratur.

MYRTĪDĀNUM, i, n. vinum e silvestris myrti baccis factum, quod manus tingit. *Plin.* 14, 16, 19. *n.* 3. qui 23, 9, 82. monstrat varios ejus usus in medicina.

[MYRTĪLUS, i, m. dimin. myrti, sed terminatione Graecanica. Est cogn. R. *Liv.* 38, 42. L. Minucius Myrtilus. *F.*] ℙ **Myrtilus*, *i*, m. *Μυρτίλος*, Mercurii filius, Oenomai auriga, a Pelope interfectus. *Cic. N. D.* 3, 38. *Hyg. fab.* 84. et 224. *Claud.* in *Laud. Serenae reginae* 168. V. MYRTOUS, a, um. ℙ Myrtilus, historicus. V. MYRSILUS. *B. A.*

MYRTĪNUS et Murtinus, a, um, adj. *μύρσινος*, idem quod myrteus. *Appul. Herb.* 121. et *Coel. Aurel. Tard.* 4, 3. Myrtinum oleum.

MYRTĪOLUS. V. MYRTEOLUS.

MYRTĪTES, ae, m. *μυρτίνης οἶνος*, vinum myrto conditum. *Colum.* 12, 38. Vinum myrtiten ad tormina, et ad alvi proluviem sic facito, etc. *Pall.* 2, 18. et 3, 27. et 31. Vinum myrtite sic facies, etc. *Colum.* Graeca ratione locutus est, de qua V. ABROTONITES: Latina, et adjectivi more *Pallad.*

[MYRTOPĔTĂLON, i, n. herba eadem ac polygonon: ita appellata propter foliorum similitudinem cum myrto: a *μύρτος*, myrtus, et *πέταλον*, folium. *Plin.* 27, 12, 91. *F.*]

*MYRTOS, i, f. insula parva maris Aegaei, Euboeae adjacens, non procul a Delo. *Plin.* 4, 11. V. v. sq. *B. A.*

MYRTOUS, a, um, adj. Myrtoum pelagus, *mare di Mandria*, *Μυρτῶον πέλαγος*, pars maris Aegaei, quae est inter Aegaeum, et Ionium, inter Peloponnesum, et Atticam, ac Euboeam. Incipit a Megarico sinu, Cretamque alluit, et Atticam, occiduamque Cariae oram, habetque insulas plurimas, Cytheram, Calauriam, et quae Aeginam cingunt, et Salaminem, et ex Cycladibus plerasque. Dictum est a Myrtilo Mercurii filio, qui in id projectus fertur a Pelope, quia Hippodamen ejus uxorem turpius interpellaverat. V. *Serv.* ad *Virg. G.* 3, 7., ubi rem pluribus narrat. Adde *Sen. Thyest.* 140. Hinc *Ov. Ib.* 371. Proditor ut saevi periit auriga tyranni, Qui nova Myrtoae nomina fecit aquae. *Plin.* tamen verius 4, 11, 18. Aegaei pars Myrtoo datur: appelletur ab insula parva, quae cernitur Macedoniam a Geraesto petentibus, haud procul Euboeae Carysto. *Id. ib.* 5, 18. Myrtoum esse dicit, quod a Megarico incipiens sinu, totam Atticam alluit. *Hor. Od.* 1, 1, 13. ut trabe Cypria Myrtoum pavidus nauta secet mare.

MYRTUM, i, n. *μύρτον*, fructus, h. e. bacca myrti. *Virg. G.* 1, 306. Et lauri baccas, oleamque, cruentaque myrta, *h. e.* matura, quia tunc cruoris imitantur colorem. *Cels.* 2, 30. Oleae, myrta, palmulae, etc. *Plin.* 15, 29, 35. Aprorum sapor commendatur, ad intinctus additis myrtis.

MYRTŪOSUS, a, um, adj. myrti similis. *Plin.* 12, 13, 28. Amomi uva frutice myrtuoso, palmi altitudine.

MYRTUS, i, et us, f. *μύρτος*, *μυρσίνη*, arbor baccas ferens saporis praecipui, et gratissimi odoris, ex quibus et vinum, et oleum fit: veteres etiam condiendis cibis usi sunt, ante inventum piper. Cato, inquit *Plin.* 15, 29, 37., tria myrti genera prodidit, nigram, candidam, conjugulam. (V. CONJUGULUS.) Nunc alia distinctio, sativae, aut silvestris, et in utraque latifoliae. In silvestri propria oxymyrsine. Sativarum genera topiarii faciunt: Tarentinam folio minuto, nostratem patulo, hexasticham densissimo, senis foliorum versibus: haec non est in usu: ramosa utraque alia. Odoratissima est in Aegypto. Cato docuit vinum fieri e nigra, siccata usque in ariditatem in umbra, atque ita musto indita: si non siccentur baccae, oleum gigni. Postea compertum, et ex alba vinum fieri album, duobus sextariis myrti tusae in vini tribus heminis maceratae expressaeque. Quinimo oleo quoque inest quidam vini sapor, simulque pinguis liquor, praecipua vi ad corrigenda vina, saccis ante perfusis, retinet

quippe faecem, nec praeter purum liquorem transire, patitur, datque se comitem praecipua commendatione liquato. Bellicis quoque rebus se inseruit, coronantibus se ea quibusdam in ovationibus. Masurius auctor est, curru quoque triumphantes myrtea corona usos. Veneri sacra habetur (V. MURCIA): unde ara vetus Romae fuit Veneri myrteae. Haec ex *Plinio*, qui 23. *c.* 9. persequitur myrti vires in medicina: idemque tradit 35, 12, 46. multos se defunctos condi voluisse fictilibus doliis, in myrti, atque oleae, et populi nigrae foliis, ut M. Varronem, Pythagorico modo. In sacris etiam locum habuisse *Id.* tradit 15, 29, 36., adhibitam suffimentis, et lustrationibus. Myrto coronabantur in conviviis, in nuptiis: poetae etiam, praesertim amatorii, myrteas coronas amabant. Ovantes quoque coronam e myrto gestarunt, *ut Id.* 15, 29, 38. tradit. *Hor. Od.* 1, 4, 9. viridi caput impedire myrto. *Virg. Ecl.* 7, 61. Populus Alcidae gratissima, vitis Iaccho, Formosae myrtus Veneri, sua laurea Phoebo. *Hor. Od.* 1, 38, 5. Simplici myrto nihil adlabores Sedulus, cura: neque te ministrum Dedecet myrtus, neque me sub arcta Vite bibentem. *Ov. A. Am.* 2, 733. Finis adest operi, palmam date, grata juventus, Sertaque odoratae myrtea ferte comae. *Claud. de Magnete* 27. Connubium celebrat: festa frondentia myrto Limina cinguntur. ℙ *Virg. G.* 2, 447. myrtum bonam esse ait validis hastilibus. Unde per synecdochen pro hasta ponitur ap. *eund. A.* 7, 817. Et pastoralem praefixa cuspide myrtum. Ap. *Val. Fl.* 3, 524. stricta myrtus habena, videtur esse scutica, seu virga myrtea loro pendente. ℙ Mascul. gen. extulit *Cato R. R.* 8. et 133. Myrtum conjugulum, et album, et nigrum. ℙ Declinatur etiam *myrtus, us. Virg. G.* 2, 63. Sed truncis oleae melius, propagine vites Respondent, solido Paphiae de robore myrtus. *Catull.* 64, 89. Quales Eurotae progignunt flumina myrtus. ℙ Olim dixere etiam *myrta*, seu potius *murta, ae*, ex consuetudine vertendi in *u* Graecam *v. Cato R. R.* 125. Murtam nigram arfacito in umbra. ℙ **Murtus* pro Myrtus. *Scribon. Larg. compos.* 109. et 115. Murti nigrae baccae; et 142. Murti ramuli. *B. A.*

MYRUS, i, m. *μῦρος*, dicitur mas muraenae. *Plin.* 9, 23, 39. *Locus *Plinii* est: Aristoteles myrum vocat marem, qui generat: discrimen esse, quod muraena varia et infirma sit, myrus unicolor et robustus dentesque extra os habeat. ℙ *Smyrus, σμύρος*, audit *Plin.* 32, 11. *B. A.*

MYS, yos, m. *μῦς*, piscis marinus, quem et murem marinum appellant. *Plin.* 32, 11, 53. [**Die Miesmuschel*, mytilus margaritifera, *L.*] ℙ Fuit etiam nomen caelatoris, qui claruit argento caelando. *Mart.* 8, 51. Quis labor in phiala, docti Myos, anne Myronis? Adde *ib.* 34. et *Prop.* 3, 7, 14.

*MYSCĔLOS vel Myscelus, i, m. conditor Crotonis urbis in Italia, Alemonis filius. *Ov. Met.* 15, 20. *B. A.*

*MYSECROS, Arabiae fluvius. *Plin.* 6, 28. *B. A.*

MYSĬA, ae, f. *Μυσία*, regio Asiae min. ad Occ. extensa. Duplex est: major, et minor. Minor est versus Hellespontum, inter Propontidem ad Bor. et Troadem ad Austr. Major est orientalior, inter Mysiam min. ad Occ., Phrygiam magnam ad Or., Bithyniam ad Bor., mare Aegaeum ad Mer. *Plin.* 5, 32, 40., *Cic. Or.* 8., *Lucan.* 3, 203. Mysiaque, et gelido tellus perfusa Cayco. *Val. Fl.* 3, 484. quosque dabat densos trabe Mysia montes.

MYSĬACUS, a, um, adj. Mysius, ut Mysiacus exercitus, in *Inscr.* ap. *Mur. prolegom.* T. 1. p. 146. *h. e.* bellum gerens in Mysia.

MYSĬUS, a, um, adj. *Μύσιος*, ad Mysiam pertinens, Mysus. *Cic. Q. Fr.* 1, 1, 6. *f.* Hominis ne Graeci quidem, at Mysii, aut Phrygis potius querelae. *Plin.* 26, 8, 38. Mysicum scammonium.

*MYSOMACEDŌNES, um, m. *Μυσομακεδόνες*, populi Asiae, in tractu majoris Mysiae, a Macedonibus oriundi; unde et nomen habent. *Plin.* 5, 29. *B. A.*

MYSTĀ vel Mystes, ae, m. *μυστής*, sacrorum, seu mysteriorum peritus, sacris initiatus, sacerdos: Graeca vox a *μυέω*, sacra doceo, sacris imbuo, initio. *Ov. Fast.* 4, 536. Tempus habent mystae sidera visa cibi. *Sen. Herc. Fur.* 845. Turba secretam Cererem frequentant, Et citi tectis properant relictis Attici noctem celebrare mystae. *Id. Oedip.* 431. Condita lascivi deducunt orgia mystae. Adde *Auson. Idyll.* 1, 2.

MYSTĀGOGUS, i, m. *μυσταγωγός*, rerum sacrarum custodiae praefectus, quique hospitibus sacra solet ostendere. *Cic. Verr.* 2, 4, 59. Qui hospites ad ea, quae visenda sunt, ducere solent, et unumquidque ostendere, quos illi mystagogos vocant. Adde *Varr.* ap. *Non.* 4, 487. Hos vulgo nostrates *Ciceroni* vocant.

*MYSTERIALĬTER, adv. *Vulg. Interpr. Iren.* 1, 1. Mysterialiter a Servatore per parabolas ostensa. *B. A.*

MYSTĒRĬARCHES, ae, m. *μυστηριάρχης*, sacrorum custos, vel princeps. *Prud. περὶ στεφ.* 2, 349. Bene est, quod ipse ex omnibus Mysteriarches incidit.

MYSTĒRĬUM, ii, n. *μυστήριον*, res arcana, praesertim sacra, a *μύω*, claudo, quia decet, res sacras non temere evulgari, ne a vulgo contemnantur: vel a *mysta*. Hoc nomine nationes appellarunt Orgia Samothracia, et Cabirorum (de quibus *Pausanias in Boeoticis*, et *Apollonii Interpres*), aut Liberi Patris, et in primis initia Eleusinia (de quibus *Clemens Alexandrinus*, et *Euseb. de Praep. Evang.*), quae duplicia dicuntur fuisse, magna, quae Cereri sacra erant, et parva, quae Proserpinae. *Cic. N. D.* 2, 24. Hunc dico Liberum Semele natum, non eum, quem nostri majores auguste sancteque Liberum cum Cerere, et Libera consecraverunt, quod quale sit, ex mysteriis intelligi potest. *Id. Leg.* 2, 14. Quid ergo aget Iacchus, Eumolpidaeque vestri, et augusta illa mysteria, si quidem sacra nocturna tollimus? et *mox:* Nam mihi cum multa eximia, divinaque videntur Athenae tuae peperisse, atque in vitam hominum attulisse, tum nihil melius illis mysteriis, quibus ex agresti immanique vita exculti ad humanitatem, et mitigati sumus. ℙ Sumitur etiam pro ipsis festis, quae e. g. in honorem Cereris celebrabantur et ab Atheniensibus, et a Romanis. V. infra. *Cic. Att.* 6, 1. *f.* In quem diem Romana incidant mysteria. Adde *ib.* 5, 21. *extr.* et *ib.* 15, 25. Sunt autem, qui rectius putant, his a *Cic.* intelligi sacrum Bonae Deae. *Pontedera* tamen *Antiquit. Gr.* et *Lat.* p. 332. et *Op. postum.* T. 2. p. 270. ita appellatum fuisse conjicit diem intercalarem, qui singulis lustris ex quadrantibus computatur. ℙ Transfertur et ad alia. *Cic. Tusc.* 4, 25. Ne rhetorum aperiamus mysteria. *Id. Att.* 4, 18. Epistolae nostrae tantum habent mysteriorum, ut eas ne librariis quidem fere committamus. *Auson. ep.* 4, 67. Accipe congestas, mysteria frivola, nugas. ℙ *Mysteria facere*, sacra Cereris facere. *Nep. Alc.* 3. *f.* Aspergebatur etiam infamia, quod in domo sua facere mysteria dicebatur: quod nefas erat more Atheniensium. *Just.* hoc idem narrans, 5, 1. Alcibiades insimulatur mysteria Cereris initiorum sacra, nullo magis quam silentio solemnia, enunciavisse.

*MYSTĬA, ae. V. v. sq. *B. A.*

*MYSTĬAE, arum, Italiae oppidum, in Bruttiis. *Mela* 2, 4. *med.* ℙ *Mystia* audit *Plin.* 3, 10. *Μυσία Steph. Byzant. B. A.*

MYSTĬCE, adv. arcane, cum mysterio, *μυστικῶς*. *Solin.* 32. *med.* de Aegypto: Delubra mystice thalamos nominant.

MYSTĬCUS, a, um, adj. *μυστικός*, qui in arcanis Deorum sacris fiebat, ut Mystica sacra, idest arcana sacra. *Mart.* 8, 81. Non per mystica sacra Dindymenes. *Virg. G.* 1, 166. et mystica vannus Iacchi, *h. e.* quae in Bacchi sacris adhibetur, et arcanum aliquid significat. *Tibull.* 3, 6, 1. Candide Liber, ades: sic sit tibi mystica vitis, etc. *Lamprid. Alex. Sev.* 26. Isium, et Serapium decenter ornavit, additis signis, et deliacis, et omnibus mysticis, *h. e.* omni sacrorum instrumento. ℙ Speciatim dicitur de mysteriis Cereris. *Fest.* in *Religiosus:* Adversus mystica legem ad populum ferre. ℙ *Pier.* ad *Virg. l. c.* in Romano codice invenit *mysticus:* cujusmodi sunt *Corcura, Sulla, Purrus, Phruges*, et sexcenta alia, in quibus Graeca *v* in *u* Latinum vertitur. ℙ *Item ad Mystum insulam spectans. *Plin.* 14, 7. Mysticum vinum. *B. A.*

[MYSTIS, ĭdis, f. *μυστίς*, mysteriorum perita, sacris initiata. Est cogn. R. *Inscr.* ap. *Grut.* 941, 6. Popilia Mystis. *F.*]

MYSTRUM, i, n. *μύστρον*, mensura liquidorum, ita appellata, quia plerumque fiebat ex concha mituli, qui ab *Aristotele μῦς* vocatur; erat autem cyathi quarta pars. *Rhemn. Fann. de ponderib. et mens.* 77.

[*MYSTUS, i, m. piscis ex lacertorum genere. *Plin.* 32, 11. ℙ Item insulae nomen Aeoliae adjacentis. *Plin.* 4, 12. ubi *Hard.* mavult *Nisyros* legere. *B. A.*]

MYSUS, a, um, adj. *Μύσος*, ad Mysiam pertinens, Mysius. *Prop.* 2, 1, 65. Mysus, et Aemonia juvenis qua cuspide vulnus Senserat, *h. e.* Telephus, qui in Mysia regnavit, et Mysus dux dicitur ab *Ov. Pont.* 2, 2, 26. ℙ *Mysi, orum*, Mysiae populi. *Hor. Epod.* 17, 9. In quem superbus ordinarat agmina Mysorum. ℙ Ap. Romanos abjectissimi omnium gentium habebantur. Hinc *Flor.* 4, 12. Mysos vocat Barbaros Barbarorum; et *Cic.* Mysium, aut Phrygium hominem pro contemptissimo quoque posuit, *Q. Fr.* 1, 1, 6. *f.* Nisi forte me Paconii nescio cujus, hominis ne Graeci quidem, at Mysii, aut Phrygis potius querelis moveri putas. *Id. Fl.* 27. Quid porro in Graeco sermone tam tritum atque celebratum est, quam, si quis despicatui ducitur, ut Mysorum ultimus esse dicatur?

MYTĂCISMUS. V. METACISMUS.

MYTHĬCUS, a, um, adj. *μυθικός*, fabulosus, fabulas continens: a *μῦθος*, fabula: ut Pantomimus mythicus, ap. *Plin.* 7, 53, 54. V. PANTOMIMUS. ℙ *Mythicus, i*, qui fabulas scribit. *Macr. Sat.* 1, 8. Saturnum mythici fictionibus distrahunt, physici ad quandam similitudinem revocant.

MYTHISTORĬA, ae, f. narratio fabulosa, et frivola, *μυθιστορία:* a *μῦθος*, fabula, et *ἱστορία*, historia. *Capitol. Macr.* 1. Libros mythistoriis replevit.

MYTHISTORĬCUS, a, um, adj. *μυθιστορικός*, fabulosus, mixtus ex historia, et fabulis, ut Mythistorica volumina, ap. *Vopisc. Firm.* 1.

[MYTHOLOGĬA, ae, f. *μυθολογία*, narratio fabularum: a *μῦθος*, fabula, et *λόγος*, sermo. *Mythologiarum liber* est titulus operis *Fabii Fulgentii Planciadis*, in quo fabularum origines explicantur. *F.*]

[MYTHOLOGĬCUS, a, um, adj. *μυθολογικός*, ad fabularum narrationem pertinens. *Mythologicŏn liber* est titulus operis *Fabii Fulgentii Planciadis*, qui et *Mythologiarum* dicitur. V. v. praec. *F.*]

*MYTHOS, i, m. *μῦθος*, fabula. *Auson.* in *Professor. carm.* 21, (al. 22.) 26. Callentes mython (genitiv. *μύθων*) plasmata et historiam. *B. A.*

MYTĬLENE etc. V. MITYLENE.

MYTĬLUS. } V. MITULUS.
MYTŬLUS. }

*MYUS, untis, f. *Μυοῦς*, oppidum Ioniae. *Nep. Them.* 10. *Plin.* 5, 29. *Vitr.* 4, 1. qui in Caria ponit, quod et facit *Herodotus. B. A.*

MYXĂ, ae, f. *μύξα*, Graecis est mucus, seu pituita e naribus effluens. ℙ Ap. *Plin.* 13, 5, 10., 15, 13, 12. et 17, 10, 14. genus est pruni, exiguos ferens fructus, et gustu suaves, ex quibus in Aegypto et vina fiunt, ita dictum ob mucosum lentorem.

MYXO vel Myxon, onis, m. *μύξων*, (h. e. mucosus) piscis est ex genere mugilum, alio nomine bacchus, ita dictus, quia suo sibi muco pascitur. *Plin.* 32, 7, 25. et 35, 12, 46.

MYXOS vel Myxus, i, m. *μύξος*, prominens pars lucernae, ex qua profertur ellychnium, quemadmodum ex naribus mucus: a *μύξα*, mucus. *Mart.* 14, 41. cujus lemma est *Lucerna polymyxos:* Illustrem cum tota meis convivia flammis, Totque geram myxos, una lucerna vocor.

MYXUM, i, n. fructus myxae arboris. *Pall.* 3, 25. *f.* Nunc seruntur myxa ex nucleis in aliquo vase positis, donec plantae induant firmitatem.

N

N Littera, una semivocalium, ab antiquis inter liquidas connumerata. ℙ Si primum in dictione locum teneat, aliquando sumit ante se *g*, ut *Narus, gnarus*, unde *ignarus, Navus, gnavus*, unde *ignavus*. ℙ In notis addita L significat *non liquet*, quo signo utebantur in tabellis judicialibus. V. LIQUET. Est etiam *nepos*, ut M. Tullius M. F. M. N. [*Item *natus*. V. *Orell. corp. inscrr. Lat.* 4474. — *niger, ib.* 2593. — *nomine* (al. *numine*), *ib.* 206. — *novum, ib.* 4406. — *Numerius, ib.* 58. — *numero, ib.* 5008. — *numine, ib.* 2478. — *numini, ib.* 2026. — *nullum, ib.* 4640. — *nobilis, ib.* 1069. — Lineola superscripta N̄ denotat *natione, ib.* 2578. 3037. al. — *nautae, ib.* 809. 4110. — *nostrae, ib.* 1331. 2417. — *nostri, ib.* 32, 817. — *nostro*, 1930. — *numero, ib.* 80. cet. — *numerus, ib.* 206. 1627.] — ℙ *N* in fastis significat nefastum diem. ℙ Quandoque mutatur in *l*, ut *Messana Messala*, ut est ap. *Sen. Br. V.* 13., in *m* sequente *p*, ut ab *in*, et *pono impono:* in *l* et *r*, si eae ipsae sequantur, ut ab *in* et *lacio*, et *rogo, illicio, irrogo*. Quod tamen non est necessarium, cum et *inpono*, et *inlicio*, et *inrogo* recte scribatur. ℙ *N'* cum apostrophi nota est *ne* interrogativum, ut *min', tun', vin', nemon'* pro *mine*, seu *mihine, tune, visne, nemone*, etc. ℙ [Saepissime deest in vocibus Latinis, quandocumque praecedit litteram *s*, ut *meses* pro *menses, praegnas* pro *praegnans;* hinc etiam *Cos.* pro *consul, Ces.* pro *Censor. F.*] [*Non solum deest, sed inserta etiam legitur littera *n*. Saepissime ante *s*. V. *Schneid. Gr. Lat.* 1. p. 456 — 463. ℙ Insertur et eliditur *n* ante *c*, ut *cincinnus* a *κλιννος; nactus* pro *nanctus*. V. *Schneid. l. l.* p. 463. ℙ Insertur et eliditur *n* ante *g*, ut *frago frango; clago clango; pago pango; tago tango; ligula* pro *lingula; strigilis* a *stringo, mucus* a *mungo*. V. *Schneid. l. c.* p. 464. — Item ante *d* et *t*, ut in *findo, fundo* cet., quorum primitiva forma *fido* cet. comprobatur perfectt. *fidi, scidi* cet. Porro *Lanterna* pro *Laterna; Linternum* pro *Liternum*. V. *Schneid. l. c.* p. 464 et 465. — Eliditur *n* etiam post *m* et *g*. V. *Schneid. l. l.* p. 465 et 466. ℙ Confund. in cdd. *n* et *m; n* et *v*. V. *Gronov. Observ.* 1, 15. p. 126. p. 68. *ed. Frotsch.* — *n* et *r*. Sic ap. *August. ep.* 110. *Hipponensium regionum* pro *regiorum*.]

NA

*NAARMALCHA vel Naarmalca. V. ARMALCHAR. *B. A.*